Si-nu̱guan' Yan'anj Xa̱nga'

Triqui, San Martín Itunyoso: Si-nu̱guan' Yan'anj Xa̱nga'

(New Testament)

Si-nu̱guan' Yan'anj Xa̱nga'

Triqui, San Martín Itunyoso: Si-nu̱guan' Yan'anj Xa̱nga' (New Testament)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: San Martín Itunyoso Triqui

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 20 May 2025 from source files dated 29 Jan 2022
4be4034f-f0b9-59fa-84d1-c8a64bdef6d4

Contents

San Mateo 1
San Marcos 47
San Lucas 76
San Juan 125
Hechos 160
Romanos 205
1 Corintios 225
2 Corintios 244
Gálatas 256
Efesios 263
Filipenses 270
Colosenses 275
1 Tesalonicenses 280
2 Tesalonicenses 284
1 Timoteo 287
2 Timoteo 293
Tito 297
Filemón 300
Hebreos 301
Santiago 316
1 Pedro 321
2 Pedro 327
1 Juan 331
2 Juan 336
3 Juan 337
Judas 338
Apocalipsis 340

EL SANTO EVANGELIO SEGÚN SAN MATEO

Genealogía de Jesucristo

1 Nan huin 'ngǫ lista xi'í ni xi Jesucristo huin sí' da'níj xí' David tsínj gane asij ná. Nij xi David huin Abraham tsínj gane asij ná.

2 Nij Abraham huin chrej tsínj gụ'naj Isaac. Nij Isaac huin chrej tsínj gụ'naj Jacob. Nij Jacob huin chrej ni jnạnj tsínj gụ'naj Judá.

3 Nij Judá huin chrej Fares ngạ tsínj gụ'naj Zara. Nij nni nụngüej sí' huin Tamar. Nij Fares huin chrej tsínj gụ'naj Esrom. Nij Esrom huin chrej tsínj gụ'naj Aram.

4 Nij Aram huin chrej tsínj gụ'naj Aminadab. Nij Aminadab huin chrej tsínj gụ'naj Naasón. Nij Naasón huin chrej tsínj gụ'naj Salmón.

5 Nij Salmón huin chrej tsínj gụ'naj Booz. Nij nni sí' huin yun'unj gụ'naj Rahab. Nij Booz huin chrej tsínj gụ'naj Obed. Nij nni sí' huin yun'unj gụ'naj Rut. Nij Obed huin chrej tsínj gụ'naj Isaí.

6 Nij Isaí huin chrej tsínj gụ'naj David.

Nij David huin chrej tsínj gụ'naj Salomón. Nij nni Salomón huin nicạ tsínj gụ'naj Urías.

7 Nij Salomón huin chrej tsínj gụ'naj Roboam. Nij Roboam huin chrej tsínj gụ'naj Abías. Nij Abías huin chrej tsínj gụ'naj Asa.

8 Nij Asa huin chrej tsínj gụ'naj Josafat. Nij Josafat huin chrej tsínj gụ'naj Joram. Nij Joram huin chrej tsínj gụ'naj Uzías.

9 Nij Uzías huin chrej tsínj gụ'naj Jotam. Nij Jotam huin chrej tsínj gụ'naj Acaz. Nij Acaz huin chrej tsínj gụ'naj Ezequías.

10 Nij Ezequías huin chrej tsínj gụ'naj Manasés. Nij Manasés huin chrej tsínj gụ'naj Amón. Nij Amón huin chrej tsínj gụ'naj Josías.

11 Nij Josías huin chrej ni jnạnj tsínj gụ'naj Jeconías ngaa gan'anj xạcaj ni tsínj mạn xuman' Babilonia ni ngüij israelita gạn'anj ni sij xánj ni sij.

12 Nij ngaa nạn' ni ngüij israelita xánj ni sij nij Jeconías huin chrej tsínj gụ'naj Salatiel. Nij Salatiel huin chrej tsínj gụ'naj Zorobabel.

13 Nij Zorobabel huin chrej tsínj gụ'naj Abiud. Nij Abiud huin chrej tsínj gụ'naj Eliaquim. Nij Eliaquim huin chrej tsínj gụ'naj Azor.

14 Nij Azor huin chrej tsínj gụ'naj Sadoc. Nij Sadoc huin chrej tsínj gụ'naj Aquim. Nij Aquim huin chrej tsínj gụ'naj Eliud.

15 Nij Eliud huin chrej tsínj gụ'naj Eleazar. Nij Eleazar huin chrej tsínj gụ'naj Matán. Nij Matán huin chrej tsínj gụ'naj Jacob.

16 Nij Jacob huin chrej tsínj gụ'naj José. Nij José huin nicạ yun'unj gụ'naj María. Nij María huin nni Jesús gụ'naj sí' Cristo.

17 Hué dan nij asij tsínj gụ'naj Abraham da ga'nga tsínj gụ'naj David, nij guisíj xigan'anj xi Jesucristo. Nij asij tsínj gụ'naj David da nicaj ni tsínj mạn xuman' Babilonia ni ngüij israelita gan'anj ni sij xánj ni sij, nij guisíj ango xigan'anj xi Jesucristo. Nij asij nạn' ni ngüij israelita xánj ni sij da ga'nga man'an Jesucristo, nij guisíj ango xigan'anj ni xi Jesucristo nej aj.

Nacimiento de Jesucristo

18 Nij nạanj gahuin ngaa achin dǫj ga'nga Jesucristo. Nij hua gahuin yya ruhua José ngạ María xacaj nụngüej nej dugüi' nej. Sanij ngaa achin gạne nụguan'an nụngüej nej, nij xacaj María cuenta sisij hua guiri' unj lij, gui'yaj Espíritu Santo.

19 Nij hua nica niman José huin sij nicạ María. Nij rian na'uej ruhua José gạ'mi gaquin' sij xi'í si gahuin ngạ María rian ni tsínj nicaj sun, nij gani ruhua sij si dụna hụij sij unj.

20 Nij ngaa hué daj gani ruhua sij, nij nẹ' nij gurugüi' 'ngǫ ángel ga'níj Yan'anj ngaa ga'nin' sij. Ngaa nij gataj ángel daj gunun José:

—Gụnun sǫ' si gạ'mī José huin sǫ' da'níj David. Sij guxu'ui' sǫ' xạcaj dugüi' sǫ' ngạ María si Espíritu Santo gui'yaj si guiri' unj 'ngǫ lij.

21 Nij gụruj María 'ngǫ lij sno'o. Nij dụgu'naj sǫ' si-xugüi lij daj Jesús. Nij hué daj gụ'naj sij si hué sij gạhuin tsínj guij'yaj si gạnani ni ngüij rian si-gạquin' ni sij. —Daj gataj ángel gunun José.

22 Nij hué daj gahuin daran' nuguan' nan si guisij gạhuin yya si nata' tsínj ga'mi si-nụguan' Señor rian ni ngüij asij ná.

23 Nij gataj sí':

Guini'i a ni é rẹ' sisij guiri' 'ngǫ yun'unj xạna yạn 'ngǫ lij.

Nij gạ'nga 'ngǫ lij sno'o.

Nij dụgu'naj ni sij si-xugüi Emanuel.

Daj gataj tsínj ga'mi si-nụguan' Señor daj. Nij Emanuel huin ruhuaj gata sisij nne Yan'anj ngạ né'.

24 Nij ngaa gananun ruhua José ga'nin' sij nij gui'yaj sij dạj rún' gataj si-ángel Señor gunun sij. Nij xacaj sij María gahuin unj nicạ sij.

25 Sanij nun gatoj nụguan'an nụngüej nicạ sij asij da' ga'nga da'níj María. Nij dugu'nạj José si-xugüi-í' gahuin JESÚS.

2

La visita de los magos

1 Nị ga'nga Jesús xuman' Belén ngaa
nicaj sun rey Herodes estado Judea. Nị
mạn ni tsínj digui'yun dạj hua mán yati'
xata' ga'nạ' ni sí' rian síj güi. Nị guisíj ni
sí' xuman' Jerusalén.
2 Nị nachínj snan'anj ni sí' ni tsínj mạn
xuman' Jerusalén. Nị gataj ni sij:
—Nị ạ ga'nga si-rey ni tsínj israelita únj.
Daj si guini'i ni únj digyán yati' nẹ' rian síj
güi sisị ga'nga sij. Nị ga'nạ' únj gạniquin'
ráj dạcoj únj rian lij ga'nga daj. —Daj gataj
ni sij.
3 Nị ngaa gunun rey Herodes nuguan'
daj, nị nịn' ruhua gahuin ruhua sij. Nị
hué daj gahuin ruhua daran' ni tsínj mán
xuman' Jerusalén nej.
4 Ngaa nị gaquínj rey daj gạ'na' daran'
chrej a'nin' ngạ ni tsínj digyán ley rian ni
ngüị nej. Nị nachínj snan'anj sij ni sí' nị
ạ gạ'nga Cristo huin tsínj gạ'na' nạcaj ni
ngüị, guị'yaj Yan'anj xạnga'.
5 Ngaa nị gataj ni sí' gunun sij:
—Gạ'nga Cristo xuman' Belén xuman'
ngaj nẹ' estado Judea si hué daj garun tsínj
ga'mi si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüị asịj
ná:
6 Gụnun man'án sọ' xuman' Belén huin
xuman' ngaj do'ój Judá.
Sé 'ngọ xuman' le'ej huín sọ' scanij ni
xuman' ngaj estado Judea.
Daj si gạhui 'ngọ tsínj gạ'nin' xánj sọ'.
Nị dụgumi sạ' sí' ni ngüị israelita huin ni
ngüị nico' man'ānj.
Daj gataj tsínj daj. —Daj gataj ni sij gunun
Herodes.
7 Ngaa nị gaquínj huị Herodes gạ'na' ni
tsínj digui'yun yati'. Nị nachínj snan'anj
sij ni sí' ụn güi yya gurugüi' yati' daj.
8 Ngaa nị ga'níj Herodes gạn'anj ni sí'
xuman' Belén. Nị gataj sij:
—Gạn'anj a ni é re' yu'uj daj. Nị nạchinj
snan'anj 'ueé a ni é re' xi'í lij daj. Nị ngaa
nạri' a ni é rẹ', nị gạnata' ni é re' gụnūnj.
Nị gạn'ān guịniquin' ráj dạcō rian ngaj lij
daj nej. —Daj gataj Herodes gunun ni tsínj
daj.
9 Nị ngaa gunun ni sij si gataj rey, nị
gan'anj ni sij. Nị hué yati' guini'i sini ni
sij rian síj güi, nị digyán-án' chrej huaj ni
sij. Nị 'ngọ ganiquin' yati' daj digyán-án'
rian ngaj lij daj ga'nga.
10 Nị ngaa guini'i ni tsínj daj yati', nị nịn'
ruhua gahuin niạ' ruhua ni sij.
11 Nị ngaa gatúj ni sij chruhua hue', nị
guini'i ni sij lij daj ngạ nni María. Nị
ganiquin' ráj dạcoj ni sij rian lij daj. Ngaa
nị na'nij ni sij rian chrúnj nicaj ni sij huaj
ni sij. Nị go' ni sij gaga' oro ngạ siquíj sạ'
nej ngạ 'ngọ si guin' dạj nej rian lij.
12 Nị rịan gataj nnej rian ni sij sisị sị
nanicaj ni sij rian nne rey Herodes, ngaa
nị nanicạj ni sij ango chrej nạn' ni sij xánj
ni sij.

Matanza de los niños

13 Nị ngaa guisíj nạn' ni tsínj daj, ngaa
nị gurugüi' 'ngọ si-ángel Yan'anj rian José
ngaa ga'nin' sij ngaj sij atoj sij. Nị gataj
ángel daj:
—Nạchica sọ' nạcaj sọ' nụngüej nni lij
aj. Nị gụnánj sọ' gạn'anj sọ' yu'uj gụ'naj
Egipto yu'uj daj gụna sọ' da gạtā gụnun rẹ'.
Daj si rey Herodes nạno' dạgahui' lij da aj.
—Daj gataj ángel gunun José.
14 Ngaa nị nachica José nacaj sij nụngüej
nni lij. Nị gahui sij nẹ' nị gan'anj sij Egipto.
15 Nị gane sij yu'uj daj da' gahui' rey
Herodes. Nị hué nạanj gahuin sisị gạhuin
yya dạj rún' gataj 'ngọ tsínj ga'mi si-
nụguan' Yan'anj rian ni ngüị asịj ná. Nị
gataj sí': "Gaquīn da'nī gạhui sij Egipto
gạ'na' sij." Daj gataj Yan'anj, gataj tsínj daj.
16 Nị ngaa xacaj cuenta Herodes sisị
digya' yun'unj ni tsínj digui'yun dạj hua
ni yati' man'an sij, nị nịn' ruhua ga'man
ruhua sij. Nị ga'nin' sij sun sisị dạgahui'
ni snado daran' ni lij sno'o da a'nga ngạ ni
lij guisíj hụjj yo' xuman' Belén ngạ daran'
ni xuman' ngaj nịchrun' nej. Nị daj gui'yaj
sij sisị gạhui' lij huin lij xị'i nata' ni tsínj
digui'yun daj hua yati' rian sij.
17 Nị hué daj gahuin yya sayun dạj rún'
gataj tsínj gụ'naj Jeremías huin sí' 'ngọ
tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná. Nị
gataj sí':
18 Gunun ni ngüị sisị aco 'ngọ yun'unj xạna
riqui xuman' Ramá.
Nị nịn' ruhua nani ruhua ún'.
Nị aco nịn' ruhua ún' nej.
Yun'unj xạna gụ'naj Raquel huin si aco xi'í
da'níj ún'.
Nị na'ue nạhuin niạ' ruhua ún' ngạ xi'í aco
ún'.
Daj si hua guisíj gahui' ni da'níj ún'.
Daj gataj Jeremías asịj ná.
19 Sanị ngaa guisíj gahui' Herodes, ngaa
nị gurugüi' 'ngọ si-ángel Señor rian José
nẹ' nị ngaa ga'nin' sij ngaj sij gane sij yu'uj
gụ'naj Egipto.
20 Nị gataj ángel daj:
—Nạchica sọ', nị nạcaj sọ' nụngüej nni
lij, nị nạnicaj sọ' gạn'anj sọ' yu'uj gụ'naj
Israel. Daj si hua guisíj gahui' ni tsínj ataj
sisị dạgahui' ni sij lij da aj. —Daj gataj
ángel gunun José.
21 Ngaa nị nachica José nacaj sij nụngüej
nni lij, nị nạn' sij Israel.
22 Sanị ngaa gunun José nuguan' sisị
guinicaj sun Arquelao estado Judea natuj
sí' rian chrej sí', ngaa nị guxu'ui' sij gạn'anj
sij yu'uj daj. Nị nẹ' nị ga'nin' rụhua' yún

sij. Nị gataj Yan'anj si guị'yaj sij. Ngaa ni
gan'anj sij estado Galilea.
23 Nị ngaa guisíj sij yu'uj daj, nị gan'anj
gạne sij xuman' Nazaret. Nị hué daj
gahuin sisị gạhuin dạj rún' gataj ni tsínj
ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná sisị gụ'naj
Jesús 'ngọ tsínj 'nạ' Nazaret.

3

Predicación de Juan el Bautista

1 Nị ngaa daj, nị ga'nạ' Juan quij qui'yanj
nacọ huin estado Judea. Nị nata' sij si-
nụguan' Yan'anj rian ni ngüị.
2 Nị gataj sij:
—Gạnani ruhua ni é rẹ' xi'í si-gạquin'
ni é rẹ'. Daj si 'nạ' gạhuin nịchrun' güi
guịnicaj sun Yan'anj xạnga' rian ni ngüị aj.
—Daj gataj Juan gunun ni ngüị.
3 Nị asịj ná ga'mi Isaías tsínj ga'mi si-
nụguan' Yan'anj xi'í Juan. Nị gataj sí':
Unun né' si-nanẹ 'ngọ tsínj a'mi nucuaj
riqui quij qui'yanj nacọ aj.
Nị ataj sí' sisị guị'yaj xugüi né' si-chrej
man'an Señor.
Daj si dạj rún' nagui'yaj sạ' né' chrej gạ'na'
'ngọ tsínj huin achij nico, nị da'nga'
daj nạgui'yaj né' niman né' aj.
Hué daj gataj Isaías asij ná.
4 Nị si-gan' Juan huin to xucu gụ'naj
camello. Nị nnij cinchru 'nịj gatin sij. Nị
si xa sij huin xiriquíj ngạ gatsi' mạn riqui
quij.
5 Nị gahui ni ngüị mạn xuman' Jerusalén
ngạ ni ngüị 'nạ' nịn' gạchra' estado Judea
ngạ ni ngüị 'nạ' nụngüej du'ua xinéj nnee
gụ'naj Jordán 'nạ' ni sij rian nne Juan.
6 Nị duguata' nne Juan ni sij chruhua
xinéj nnee daj. Nị nata' ni sij si-gạquin'
ni sij. Ngaa nị gata' nnee ni sij.
7 Sanị ngaa guini'i Juan sisị 'nạ' nico ni
tsínj fariseo ngạ ni tsínj saduceo gạta' nnee
ni sij, ruhua ni sij, nị gataj sij gunun ni sí':
—Da'níj xucuáj huin ni é rẹ' aj. Nị ụn
tsínj gataj chrụn rian ni é rẹ' sisị gạnani ni
é rẹ' rian castigo nico guị'yaj Yan'anj únj.
8 Gạ 'ueé guị'yaj ni é rẹ' aj. Hué dan
nị gạ'ue guịni'i ni ngüị sisị hua yya nani
ruhua ni é rẹ' xi'í si-gạquin' ni é rẹ' aj.
9 Nị sị gani ruhua man'an ni é rẹ':
"Da'níj Abraham huin ni únj." Sé daj gạni
ruhua ni é rẹ' mánj. Daj si atā gụnun a
ni é rẹ' sisị yej ngaj nan, nị gạ'ue guị'yaj
Yan'anj da'níj Abraham.
10 'Nị ạ hua chrụn gaga' hacha gạ'nij ya'ạ
siụ ni chrun. Nị dạj rún' 'yaj 'ngọ tsínj ngạ
gaga' hacha, nị da'nga' daj guị'yaj Yan'anj
ngạ daran' chrun nitaj si ayu chruj sạ'
chrạ. Nị gạ'nij Yan'anj ni chrun daj gạca-á'
rian yan'ạn anj. Nị dạj rún' 'yaj ni chrun
daj, ni da'nga' daj 'yaj ni tsínj nun unun
rian Yan'anj anj.
11 'Xạnga' yya duguata' nnee man'ānj
ngạ nnee a ni é rẹ' aj. Daj si nani ruhua
ni é rẹ' xi'í si-gạquin' a ni é rẹ'. Sanị
nẹ' rucūj gạ'na' 'ngọ tsínj nucuaj daj ngạ
man'ānj. Nị nạ'aj yānj nicā gạn'ān dacánj
sí' aj. Daj si huin achij sí' daj ngạ man'ānj.
Nị duguata' nnee sí' a ni é rẹ' ngạ Espíritu
Santo ngạ yan'ạn nej.
12 Nị hua guida'a tsínj daj si-pala sij si
nạgui'yaj sạ' sij riqui strigo. Nị gạhui
coj riqui strigo daj. Nị nạra sạ' sij strigo
chruhua gurụ. Sanị gạri yan'ạn sij coj
gahui riqui strigo gạca-á' nịganj nịn'. Nị
dạj rún' hua strigo hua ni tsínj unun si ataj
Yan'anj. Nị dạj rún' hua coj hua ni tsínj
nun unun rian Yan'anj anj. —Daj gataj
Juan gunun ni sij.

El bautismo de Jesús

13 Hué dan nị gahui Jesús estado Galilea
gan'anj sij du'ua xinéj nnee gụ'naj Jordán
rian nne Juan. Nị huin ruhua sij sisị
dụguata' nnee Juan man'an sij.
14 Sanị na'uej ruhua Juan, nị gataj sí':
—Hua niạn sisị dụguata' nnee man'án
rẹ' man'ānj. Nị sé si sạ' si dụguata' nnēj
man'án rẹ' mánj. —Daj gataj Juan gunun
Jesús.
15 Sanị gataj Jesús gunun Juan:
—Gạ'nin' ruhuá rẹ' yyạj aj. Daj si hua
niạn si gạhuin yya daran' nuguan' nịca
ga'nin' Yan'anj sun riun'. —Daj gataj Jesús.
Ngaa nị garáj xinạ Juan.
16 Nị ngaa guisíj gata' nnee Jesús, nị 'ngọ
hora gahui sij chruhua nnee. Hué dan
nị naxi'nịj xata'. Nị guini'i Jesús sisị 'nạ'
guinij Espíritu Santo rian sij. Nị dạj rún'
hua 'ngọ xu'mạn hua Espíritu Santo ga'nạ'
rian sij.
17 Nị gunun ni ngüị 'ngọ nanẹ 'nạ' xata'
gataj man'an Yan'anj xạnga':
—Nan huin da'nī 'ị ruhuāj. Nị hua niạ'
ruhuāj ni'yā sij aj. —Daj gataj Yan'anj
gunun ni sij.

4

Tentación de Jesús

1 Hué dan nị nicaj Espíritu Santo Jesús
gan'anj-án' riqui quij qui'yanj nạco sisị
guị'yaj fuerza sichre Satanás si guị'yaj
Jesús gaquin'.
2 Nị da' guisíj huịj xia güi, nị nun xa Jesús
nugüi nịgan'. Nị ngaa guisíj daj achin xi'nạ
riqui sij.
3 Ngaa nị ga'nạ' sichre Satanás dịgya'
yun'unj-ún' man'an Jesús. Nị gataj sichre:
—Sisị xạnga' rẹ' huín rẹ' da'níj Yan'anj,
ngaa nị nạgui'yaj sọ' si gạnahuin yej ngaj
nan chrachrúnj xạ sọ' stoj. —Daj gataj
sichre gunun Jesús.
4 Sanị gataj Jesús:

—Gataj si-nu̱guan' Yan'anj: "Sé urin chrachrúnj gui̱'yaj si ga̱ ni̱'na' ni ngüi̱ mánj. Saṉi̱ ga̱ ni̱'na' xa̱nga' ni ngüi̱ gui̱'yaj daran' ni nuguan' 'na̱' rian Yan'anj anj." Daj gataj Yan'anj. —Daj gataj Jesús gunun sichre.

5 Ngaa ni̱ nicaj sichre Satanás Jesús gan'anj-án' xuman' hua sa̱' gu̱'naj Jerusalén. Ni̱ gahui Jesús chra̱ nuhui nico, gui'yaj sichre. Ngaa ni̱ gataj sichre gunun Jesús:

6 —Sisi̱ yya huín re̱' da'níj Yan'anj, ngaa ni̱ güej re̱' ni̱ca' nánj. Daj si gataj si-nu̱guan' Yan'anj:

Ga̱'nin' Yan'anj sun rian ni ángel sisi̱ ga̱'na' du̱gumi ni sí' man'án so̱' aj.
Ngaa ni̱ gui̱nij so̱' rian ra'a ni ángel sisi̱ si̱ garij so̱' dacój so̱' gui̱'yaj yej mánj.

Da'nga' daj gataj si-nu̱guan' Yan'anj anj. —Gataj sichre gunun Jesús.

7 Ngaa ni̱ gataj Jesús gunun sichre:

—Ni̱ hué daj hua ni̱ca si-nu̱guan' Yan'anj nej: "Si̱ xacaj so̱' cuenta sisi̱ xa̱nga' si-nu̱guan' Señor huin Dan'anj so̱' mánj." Hué daj gataj si-nu̱guan' Yan'anj anj. —Daj gataj Jesús gunun sichre.

8 Hué dan ni̱ nicaj sichre Satanás Jesús gan'anj-án' 'ngo̱ quij xa̱can. Ni̱ digyán sichre daran' xuman' ma̱n chruhua xungüi̱ rian Jesús. Ni̱ digyán sichre da̱j hua 'ueé daran'anj.

9 Ngaa ni̱ gataj sichre gunun Jesús:

—Ri̱quīj daran' nan rián re̱' sisi̱ gui̱niquin' ráj da̱coj re̱' riānj. Ni̱ ga̱'mi sa̱' re̱' riānj anj. —Daj gataj sichre gunun Jesús.

10 Ngaa ni̱ gataj ru̱hua' yún Jesús gunun sichre Satanás:

—Gu̱xun so̱' man'án so̱' riānj huin so̱' Satanás. Daj si gataj si-nu̱guan' Yan'anj: "Ga̱niquin' ráj da̱coj né' rian Señor huin Dan'anj né'. Ni̱ da̱gahuin né' rian urin Yan'anj anj." Hué daj gataj Yan'anj. —Daj gataj Jesús gunun sichre.

11 Ngaa ni̱ gahuin anéj sichre rian Jesús. Ni̱ ga'na̱' chraquij yun'unj ni ángel Jesús.

Jesús principia su ministerio

12 Ni̱ ngaa gunun Jesús sisi̱ garij ni sij ducuaga' Juan, ngaa ni̱ na̱n' sij estado Galilea.

13 Ngaa ni̱ gahui sij xuman' Nazaret gan'anj sij ga̱ne sij xuman' Capernaum huin 'ngo̱ xuman' ngaj du'ua laguna huin do'ój ni da̱'nij nu̱ngüej tsínj gu̱'naj Zabulón nga̱ Neftalí.

14 Ni̱ hué daj gui'yaj Jesús sisi̱ ga̱huin yya da̱j rún' ga'mi Isaías huin sí' tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj asi̱j ná.

15 Ni̱ gataj sí':

Nan huin do'ój Zabulón nga̱ do'ój Neftalí.
Ni̱ hué yu'uj nan ga̱che né' gui̱sij né' du'ua laguna xxi.
Ni̱ yu'uj nan huin anéj chrej du'ua xinéj nnee gu̱'naj Jordán.
Ni̱ gu̱'naj yu'uj nan estado Galilea rian ma̱n ni ngüi̱ 'na̱' anéj chrej aj.

16 Ni̱ ngüi̱ ma̱n rian hua ru̱mi', ni̱ guini'i ni sij 'ngo̱ yan'a̱n xxi.
Ni̱ guixigui̱n yan'a̱n daj rian ni ngüi̱ ruhua ga̱hui', gui'yaj Yan'anj.

Hué daj garun Isaías asi̱j ná.

17 Ni̱ asi̱j güi daj, ni̱ gaxi̱'i Jesús ga'mi sij rian ni ngüi̱. Ni̱ gataj sij:

—Ga̱nani ruhua a ni é re̱' xi'í si-ga̱quin' a ni é re̱'. Daj si 'na̱' ga̱huin ni̱chrun' güi gui̱nicaj sun Yan'anj nne xata' rian án re̱'. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

18 Ni̱ ngaa gachéj Jesús du'ua laguna xxi gu̱'naj Galilea, ni̱ guini'i sij nu̱ngüej jna̱nj tsínj daj. Ni̱ 'ngo̱ tsínj daj gu̱'naj Simón. Ni̱ hué daj gu̱'naj sij Pedro nej. Ni̱ jnánj sij gu̱'naj Andrés. Ni̱ a'níj nu̱ngüej sij nnánj chruhua nnee. Daj si tsínj ri' xucuaj huin nu̱ngüej sij.

19 Ni̱ gataj Jesús gunun nu̱ngüej sij:

—Gui̱nico' nu̱ngüej é re̱' man'ānj anj. Ngaa ni̱ da̱j rún' gui̱'yā sisi̱ ri' ni é re̱' xucuaj, da'nga' daj gui̱ri' a ni é re̱' ni tsínj gu̱xuman ruhua ni̱'yaj man'ānj. —Daj gataj Jesús gunun nu̱ngüej sij.

20 Hué dan ni̱ 'ngo̱ hora, ni̱ duna nu̱ngüej sij xinánj sij. Ni̱ guinico' nu̱ngüej sij Jesús.

21 Ni̱ ngaa huaj Jesús do̱j, ni̱ guini'i sij yahuij jna̱nj tsínj daj. Ni̱ 'ngo̱ sij huin Jacobo da'níj Zebedeo. Ni̱ jnánj sij huin Juan. Ni̱ ma̱n anin' da̱'nij Zebedeo chruhua 'ngo̱ rio̱ achéj rian nnee. Ni̱ nagui'yaj sa̱' anin' sij nnánj ri xucuaj. Ngaa ni̱ gaquínj Jesús ga̱'na' nu̱ngüej jna̱nj sij.

22 Ngaa ni̱ 'ngo̱ hora, ni̱ duna nu̱ngüej sij rio̱ nga̱ chrej nu̱ngüej sij. Ni̱ guinico' nu̱ngüej sij Jesús gan'anj nu̱ngüej sij.

23 Hué dan ni̱ gachéj Jesús ni̱n' ga̱chra' estado Galilea. Ni̱ digyán sij nuguan' sa̱' chruhua si-nuhui ni tsínj ma̱n ni xuman' daj. Ni̱ ga'mi sij nuguan' sa̱' xi'í si nicaj sun Yan'anj rian né'. Ni̱ gui'yaj sij sisi̱ ga̱nahuin daran' ni ngüi̱ ran' xi'i̱ nga̱ ni ngüi̱ a'nan' nej.

24 Ngaa ni̱ ni̱n' ga̱chra' estado Siria ga'mi ni ngüi̱ xi'í si gui'yaj Jesús. Ngaa ni̱ nicaj ni sij daran' ni ngüi̱ a'nan' ga'i̱ rian xi'i̱ ga'na̱' ni sij rian Jesús. Ni̱ ga'na̱' ni ngüi̱ a'ngaj nga̱ ni ngüi̱ nu̱n sichre niman nej, ni ngüi̱ sinúnj nej nga̱ ni ngüi̱ nare' dacój nej. Ni̱ nahuin daran' ni sij, gui'yaj Jesús.

25 Ni̱ nico ni ngüi̱ 'na̱' estado Galilea nga̱ ni ngüi̱ 'na̱' estado Decápolis nej, ni ngüi̱ ma̱n xuman' Jerusalén nga̱ ni ngüi̱ 'na̱' estado Judea nej, ni ngüi̱ 'na̱' anéj chrej xinéj nnee gu̱'naj Jordán nico' ni sij Jesús ga'na̱' ni sij.

5

El Sermón del monte: Las bienaventuranzas

1 Nḭ ngaa guini'i Jesús sisḭ 'nạ' nico ni
ngüḭ rian sij, ngaa nḭ gahui sij chrạ 'ngọ
quij gan'anj gạne sij. Nḭ ga'nạ' ni tsínj nico'
sij rian sij.
2 Ngaa nḭ gaxḭ'i sij digyán sij nuguan' sạ'
rian ni sí'.
3 Nḭ gataj Jesús:
—Hua 'ueé rian ni tsínj ni'i sisḭ achin
gạhuin sạ' ni sij rian Yan'anj. Daj si
guḭman xạnga' ni sij xata' rian nicaj sun
Yan'anj anj.
4 ʼNḭ hua 'ueé rian ni tsínj aco. Daj si
nạhuin niạ' ruhua ni sij, guḭ'yaj Yan'anj
anj.
5 ʼNḭ hua 'ueé rian ni tsínj a'mi nạj. Daj
si nạhuin ra'a ni sij xungüḭ, guḭ'yaj Yan'anj
anj.
6 ʼNḭ hua 'ueé rian ni tsínj huin ruhua
guḭ'yaj nḭca. Nḭ dạj rún' huin ró' ngaa
achin xi'nạ riquí', asḭ ngaa nago'ó' nnee, nḭ
da'nga' daj huin ruhua ni sij guḭ'yaj nḭca ni
sij. Nḭ hua 'ueé rian ni sij. Daj si gạhuin sạ'
niman ni sij, guḭ'yaj Yan'anj.
7 ʼNḭ hua 'ueé rian ni tsínj ani yaco ruhua
ni'yaj ango dugüi' ni sij. Daj si gạni yaco
ruhua Yan'anj nḭ'ya ni sij aj.
8 ʼNḭ hua 'ueé rian ni tsínj hua sạ' niman.
Daj si guḭni'i ni sij man'an Yan'anj anj.
9 ʼNḭ hua 'ueé rian ni tsínj 'yaj sisḭ nạ'mi
ni dugüi' ni sij huin ni ngüḭ unun'. Daj si
guḭnaj ni sij da'níj Yan'anj anj.
10 ʼNḭ hua 'ueé rian ni tsínj ran' sayun
xi'í si 'yaj nicạ ni sij rian Yan'anj. Daj si
guḭman xạnga' ni sij xata' rian nicaj sun
Yan'anj anj.
11 ʼNḭ hua 'ueé rian a ni é rẹ' ngaa gạ'mi
quij ni ngüḭ rian án re' xi'ïj. Nḭ chran'
yun'unj ni sij ni é rẹ' nej. Nḭ gạ'mi yyạ
ni sij daran' nuguan' quij hua rian ni é rẹ'
xi'í si nicaj dugüi' a ni é rẹ' ngāj.
12 Gạhuin niạ' ruhua ni é rẹ'. Nḭn' ruhua
gạhuin niạ' ruhua ni é rẹ' aj. Daj si nạhuin
ra'a ni é rẹ' premio xata'. Nḭ hué daj chran'
yun'unj ni sij ni tsínj ga'mi si-nuguan'
Yan'anj asḭj ná ngaa achin guḭman a ni é
rẹ'.

La sal de la tierra

13 ʼRún' huin yạn huin a ni é rẹ' chruhua
xungüḭ nan. Sanḭ sisḭ nitaj si 'nḭn' yạn
daj, nḭ nitaj dạj guḭ'yaj né' sisḭ nạhuin
'nḭn' mánj. Nitaj si ní'yan mánj. Maan si
guẹre'ej né' nẹ' chrej xẹ' sisḭ gụrun ni ngüḭ
yạn guere' da aj.

La luz del mundo

14 ʼHué a ni é rẹ' huin yan'ạn xiguḭn
chruhua xungüḭ nan. Nḭ sḭ ga'ue guḭxij huḭ
'ngọ xuman' ngaj chrạ quij xạcan mánj.
15 Nḭ ngaa arún' yan'ạn chrạ 'ngọ candil,
nḭ sḭ gune' huḭ' candil riqui chrúnj gạnun
yan'ạn da mánj. Sanḭ gụto' xata' sisḭ
guḭxiguin yan'ạn daj rian daran' ni ngüḭ
mạn chruhua hue', guḭ'yaj candil daj aj.
16 Nḭ hué ducuánj daj guḭ'yaj ni é rẹ' sisḭ
gạhuin ni é rẹ' 'ngọ si xiguḭn rian ni ngüḭ.
Nḭ ngaa guḭni'i ni sij si 'yaj sạ' a ni é rẹ',
nḭ gạ'mi sạ' ni sij rian chrej a ni é rẹ' nne
xata'.

Jesús y la ley

17 ʼSḭ gani ruhua ni é rẹ' sisḭ ga'nāj gạ'nē
si-ley Yan'anj ngạ si digyán ni tsínj ga'mi si-
nụguan' Yan'anj asḭj ná. Sé daj huin mánj.
Sanḭ ga'nāj sisḭ xạcaj ni ngüḭ cuenta dạj ataj
yya ni nuguan' daj.
18 Xạnga' yya atā gụnun a ni é rẹ' sisḭ
da gạnahuij xata' ngạ yo'ój, nḭ ạ 'ngọ letra
le, nḭ ạ 'ngọ punto le sḭ guere' rian si-
ley Yan'anj mánj. Daj si hua niạn sisḭ
gạhuin yya daran'anj dạj rún' ataj rian si-
ley Yan'anj anj.
19 Hué dan nḭ ụn tsínj na'uej ruhua
dạgahuin 'ngọ nuguan' le'ej a'nin' Yan'anj
sun riun', nḭ hué daj dḭgyán sij si guḭ'yaj
ni dugüi' sij, ngaa nḭ gạhuin sij 'ngọ tsínj
guḭnico' da rụcu rian nicaj sun Yan'anj.
Sanḭ tsínj dạgahuin nuguan' daj, nḭ hué daj
dḭgyán sij rian ni ngüḭ, nḭ gạhuin achij sij
rian nicaj sun Yan'anj anj.
20 ʼDaj si ataj snan'ān gụnun ni é rẹ' sisḭ
'yaj nḭca ni tsínj digyán si-ley Yan'anj ngạ
ni tsínj fariseo, ruhua ni sij. Sanḭ sisḭ sḭ
gui'yaj nḭca ni é rẹ' doj rian ni ngüḭ dạj
rún' 'yaj ni tsínj daj, ngaa nḭ nitaj ạman
gạtu a ni é rẹ' rian nicaj sun Yan'anj mánj.

Jesús y la ira

21 ʼHua gunun a ni é rẹ' si gataj ni sij rian
ni xi ni é rẹ': "Sḭ dagahuí' rẹ' ngüḭ mánj.
Daj si tsínj dạgahui' dugüi' sij, nḭ gạhuin
sij castigo, guḭ'yaj Yan'anj anj." Daj gataj
ni sij.
22 Sanḭ ataj snan'anj man'ānj gụnun a ni
é rẹ' sisḭ ụn tsínj gạ'man ruhua nḭ'ya dugüi'
sij, nḭ gạhuin sij castigo, guḭ'yaj Yan'anj. Nḭ
sisḭ gạ'mi quij 'ngọ tsínj rian dugüi' sij, nḭ
gạn'anj sij rian junta nico. Nḭ sisḭ gạtaj 'ngọ
tsínj sisḭ nuhui' sta'nga' dugüi' sij nụn, nḭ
hua xi'í si gạn'anj sij rian yan'ạn gạca sij
aj.
23 ʼHué dan nḭ sisḭ nicáj rẹ' 'ngọ ofrenda
huáj rẹ' rian Yan'anj, nḭ hué yu'uj daj
gạnanun ruhuá rẹ' sisḭ gui'yáj rẹ' 'ngọ
gạquin' rian 'ngọ dugüí' rẹ',
24 ngaa nḭ hué guẹ yu'uj daj dụna rẹ' si-
ofrendá rẹ' daj, nḭ gạn'anj siní rẹ' nạ'mi rẹ'
ngạ dugüí' rẹ'. Ngaa nḭ nạnicaj rụhua' yún
rẹ', nḭ gạ'ui' rẹ' ofrenda daj rian Yan'anj
anj.
25 ʼNḭ rá'yanj gạ'mi 'ueé rẹ' ngạ tsínj
unun' ngạ rẹ' ngaa huáj rẹ' nacaj dugüí'

rẹ' ngạ sij chrej sisị sị naga'ui' sij man'án rẹ' rian güesị mánj. Ngaa nị sisị sị na'mi nụngüej é rẹ', ngaa nị nạga'ui' güesị man'án rẹ' rian caíde. Nị gạri caíde daj ducuaga' man'án rẹ' aj.
26 Nị ataj snan'ān gụnun rẹ' sisị nitaj si huaj gạhui rẹ' yu'uj daj da guịsij nạru'ue rẹ' daran' san'anj da'uí rẹ'. Da ni gạhui rẹ' aj.

Jesús y el adulterio

27 'Hua gunun a ni é re' si gataj ni sij asịj ná: "Sị ga'mí rẹ' ngạ nicạ dugüí' rẹ' mánj." Daj gataj ni sij.
28 Sanị ataj snan'ān gụnun a ni é rẹ' sisị ụn tsínj ni'yaj rian 'ngọ yun'unj xạna ngaa huin ruhua sij nị'yaj sij rian unj, nị hua ga'mi niman sij ngạ unj.
29 Hué dan nị sisị rundij rián rẹ' nẹ' chrej ra'á sạ' rẹ' huin ruhua guị'yaj gaquin', ngaa nị guịri rẹ' guẹre' rẹ' aj. Nạanj sạ' huin sisị guẹre' 'ngọ rundij rián rẹ' sisị gạn'anj gạca nneẹ cúj rẹ' rian yan'ạn anj.
30 Nị sisị nẹ' chrej ra'a sạ' rẹ' huin ruhua guị'yaj gaquin', ngaa nị gạ'nin' rẹ'. Nạanj sạ' huin sisị guẹre' anéj chrej ra'á rẹ' sisị gạn'anj ni'yá rẹ' rian yan'ạn anj.

Jesús y el divorcio

31 'Nị gataj ni sij asịj ná: "Nị ụn tsínj guere'ej nicạ, nị hua niạn nạchi nicaj sij yanj ata nạga'ui' sij ra'a ún'." Daj gataj ni sij.
32 Sanị ataj snan'anj man'ānj gụnun a ni é rẹ' sisị ụn tsínj guẹre'ej nicạ ngaa sé xi'í si a'mi ún' ngạ ango tsínj, ngaa nị da'ui ún' gaquin' ngaa xạcaj dugüi' ún' ngạ ango tsínj, gui'yaj sij. Nị tsínj xạcaj yun'unj xạna guere'ej nicạ, nị dạj rún' 'yaj tsínj ga'mi ngạ nicạ ango tsínj, 'yaj sij aj.

Jesús y los juramentos

33 'Nị hua gunun ni é re' sisị gataj ni sij rian ni xi ni é rẹ': "Nị sị duná rẹ' si dạgahuín rẹ' ngạ nuguan' guta' nịca yyá rẹ' rian Señor mánj." Daj gataj ni sij.
34 Sanị ataj snan'anj man'ānj gụnun a ni é re' sisị sị guta' nịca yya á rẹ' mánj. Nị sị guta' nịca yya ni é rẹ' rian xata' si rian nicaj sun Yan'anj huin nej mánj.
35 Nị sị guta' nịca yya á rẹ' rian xungüị mánj. Daj si rian uta' Yan'anj daco huin nánj. Nị sị guta' nịca yya ni é rẹ' rian xuman' Jerusalén mánj. Daj si Jerusalén huin rian nicaj sun Yan'anj xạnga' huin rey huin achij.
36 Nị sị guta' nịca yya ni é rẹ' rian chrạ ni man'an ni é rẹ' mánj. Daj si sị ga'ue guị'yaj ni é rẹ' si gạ gạtsi, nị gạ marụ urin hué chrạ ni é rẹ' mánj.
37 Maan si gạtaj a ni é rẹ' sisị gạ'ue, asị sị ga'ue mánj. Sị guta' ni é rẹ' ango nuguan' gạ'mi a ni é rẹ' chrạ nuguan' da mánj. Daj si nuguan' uta' ni é rẹ' gạ'mi ni é rẹ' huin 'ngọ nuguan' xị'i aj.

El amor hacia los enemigos

38 'Hua gunun a ni é rẹ' sisị gataj ni sij asịj ná: "Sisị guẹre' rundij rián rẹ', guị'yaj dugüí' rẹ', ngaa nị gạ'ue guịri rẹ' rundij rian tsínj gui'yaj daj. Nị sisị güéj 'ngọ yán' rẹ', guị'yaj dugüí' rẹ', ngaa nị gạ'ue dụgüéj rẹ' yan' tsínj gui'yaj da aj." Daj gataj ni sij.
39 Sanị ataj snan'anj man'ānj gụnun a ni é rẹ': "Gạ'nin' ruhua a ni é rẹ' ngạ 'ngọ tsínj chran' yun'unj a ni é rẹ'. Nị sisị gạ'ui' 'ngọ tsínj daj xi'níj rián rẹ' nẹ' chrej sạ' rẹ', ngaa nị gạ'nin' ruhuá rẹ' sisị gạ'ui' sij anéj rẹ' nej." Daj atā gụnun a ni é rẹ'.
40 Nị sisị huin ruhua 'ngọ tsínj daj gụnun' ngạ rẹ' gạ'ne sij si-gató rẹ', ngaa nị gạ'nin' ruhuá rẹ' sisị gạ'ne sij si-retó rẹ' nej aj.
41 Nị sisị gạ'nin' 'ngọ tsínj daj sun sisị gạta rẹ' si'yaj sij guịnicaj rẹ' 'ngọ kilómetro, sanị güịj nịcaj rẹ' da huịj kilómetro aj.
42 Nị gạ'ui' rẹ' rian gọ'ngo ni ngüị achínj 'ngọ rasụn rián rẹ'. Nị gạ'ui' xiquínj rẹ' rian gọ'ngo ni ngüị achínj xiquínj rián rẹ' nej.
43 'Nị hué daj gunun a ni é rẹ' sisị gataj ni sij asịj ná: "Gạhuin 'ị ruhuá rẹ' nị'yaj rẹ' ni ngüị nicaj dugüi' ngạ rẹ'. Sanị sị gahuin 'ị ruhuá rẹ' nị'yaj rẹ' ni ngüị unun' ngạ rẹ' mánj." Daj gataj ni sij.
44 Sanị ataj snan'anj man'ānj gụnun a ni é rẹ': "Gạhuin 'ị ruhua ni é rẹ' nị'yaj ni é rẹ' ni ngüị unun' ngạ ni é rẹ'. Nị gạ'mi 'ueé ni é rẹ' rian ni tsínj a'mi quij rian ni é rẹ'. Nị guị'yaj sạ' ni é rẹ' rian ni tsínj nun huin xạn' ruhua ni'yaj ni é rẹ'. Nị gạchinj jni'yaj ni é rẹ' rian Yan'anj xi'í ni ngüị a'mi quij rian án re' aj." Daj atā gunun a ni é rẹ'.
45 Ngaa nị gạhuin ni é rẹ' da'níj chrej ni é rẹ' nne xata'. Daj si hué man'an sij 'yaj si guixiguịn güi rian ni ngüị sạ' ngạ rian ni ngüị nitaj si sạ'. Nị 'yaj man'an sij sisị 'nạ' gumạn rian ni ngüị hua nịca niman ngạ rian ni ngüị nitaj si hua nịca niman nej.
46 Nị sisị 'ị ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' urin ni ngüị 'ị ruhua ni'yaj man'án rẹ', ngaa nị sị gani ruhuá rẹ' sisị guị'yaj sạ' Yan'anj ngạ rẹ' mánj. Daj si hué daj 'yaj ni tsínj digya' yun'unj huin ni tsínj a'nej san'anj güenda gobierno.
47 Nị sisị gạ'mi sạ' ni é rẹ' rian urin ni jnánj án rẹ', nị nitaj si 'yaj sạ' ni é rẹ' daj ngạ ango ni ngüị mánj. Daj si hué daj 'yaj ni tsínj 'nạ' anéj chrej huin ni tsínj nun ni'i dạj hua Yan'anj anj.
48 Ngaa nị gạ sạ' nịn' niman án re' dạj rún' hua sạ' nịn' niman chrej ni é rẹ' nne xata' aj.

6

Jesús y la limosna

1 ’Ni dụgumi a ni é rẹ' man'an ni é rẹ' ngaa 'yaj sạ' ni é rẹ' rian ni ngüị. Nị sé daj guị'yaj ni é rẹ' xi'í si gạni ruhua ni ngüị sisị sạ' ni é rẹ' mánj. Daj si sisị hué daj guị'yaj a ni é rẹ', ngaa nị sị gui'yaj sạ' Yan'anj nne xata' rian ni é rẹ' mánj.

2 Hué dan nị ngaa huin ruhuá rẹ' gạ'ui' rẹ' san'anj rian ni ngüị yaco ran', nị sị gui'yaj nnẹ rẹ' rian ni ngüị mánj. Daj si hué daj 'yaj ni tsínj nnẹ sisị gạ'mi sạ' ni ngüị xi'í ni sij, ruhua ni sij. Nị hué daj 'yaj nnẹ ni sij chruhua nuhui ngạ cayu nej. Xạnga' atā gụnun ni é rẹ' sisị ngaa 'yaj nnẹ ni sij rian ni ngüị, nị hua ganacaj ni sij si-premio ni sij. Nị ạ 'ngọ rin xico' sị naru'ue Yan'anj rian ni sij mánj.

3 Sanị ngaa chrạcuij rẹ' rian ni ngüị yaco ran', nị sị xacaj cuenta nẹ' chrej ra'a rotsị rẹ' si 'yaj ra'a sạ' rẹ' mánj.

4 Ngaa nị chrạquij huị rẹ' ngaa gạ'ui' rẹ' rian ni ngüị yaco ran'. Ngaa nị guị'yaj 'ueé chréj rẹ' nne xata' ngạ rẹ' guịni'i daran' ni ngüị si ni'i Yan'anj si 'yaj huị rẹ' aj.

Jesús y la oración

5 ’Ni ngaa gạchinj jni'yaj a ni é rẹ' rian Yan'anj, nị sị gui'yaj á rẹ' dạj rún' 'yaj ni tsínj nnẹ mánj. Daj si aran' ruhua ni sij guịniquin' ni sij chruhua nuhui ngạ cayu gạchinj jni'yaj ni sij sisị guịni'i ni ngüị, ruhua ni sij. Xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisị ngạ si 'yaj ni sij daj, nị hua ganacaj ni sij si-premio ni sij.

6 Sanị ngaa gạchinj jni'yaj man'án rẹ' rian Yan'anj, nị nạtu urín rẹ' chruhua ducuá rẹ'. Nị nạranj rẹ' rian hue'. Ngaa nị gạchinj jni'yáj rẹ' rian chréj rẹ' nne yu'uj daj ngạ rẹ' huin Yan'anj. Ngaa nị guị'yaj 'ueé chréj rẹ' ngạ rẹ' si ni'i-ín' si 'yaj huị rẹ' aj.

7 Nị ngaa gạchinj jni'yaj a ni é rẹ' rian Yan'anj, nị sị nacáj rẹ' raruhua gạ'mi rẹ' nuguan' nitaj si ní'yanj dạj rún' 'yaj ni ngüị nico' ango yan'anj mánj. Daj si ani ruhua ni sij sisị unun dan'anj ni sij xi'í si a'mi xạcan ni sij.

8 Nị sị gui'yaj a ni é rẹ' dạj rún' 'yaj ni ngüị da mánj. Daj si asịj achin gạchinj jni'yaj ni é rẹ' rian chrej ni é rẹ' huin Yan'anj, nị hua ni'i sij si achin rian ni é rẹ' nánj.

9 ’Ngaa gạchinj jni'yaj a ni é rẹ' rian Yan'anj, nị nạanj gạtaj ni é rẹ' gụnun Yan'anj:

Tata chré' nne xata', huin ruhua únj si gạ'mi 'ueé ni ngüị si-xugüi man'án rẹ' aj.

10 Nị huin ruhua únj sisị gạ'na' rẹ' guịnicaj rẹ' sun rian xungüị nan anj.

Nị dạj rún' dagahuin sạ' ni si mán xata' rian man'án rẹ', nị hué daj dạgahuin sạ' ni ngüị mán nịca' rian man'án rẹ', ruhua únj.

11 Nị rịqui rẹ' si xạ ni únj da' gọ'ngo güi.

12 Nị dạj rún' guinicaj únj 'ngọ niman nico rian ni tsínj gui'yaj gaquin' rian únj, nị da'nga' daj guịnicaj rẹ' 'ngọ niman nico rian únj.

13 Nị sị duná rẹ' si dịgya' yun'unj si quij ni únj mánj.

Sanị gạ'ni rẹ' si gạ nịni únj rian si quij hua daj.

Daj si man'án rẹ' nicaj daran' sun.

Nị nicáj rẹ' daran' fuerza nej.

Nị hua 'ueé nịn' nné rẹ'.

Nị hué daj gạhuin rẹ' nịganj nịn', ruhua únj. Amén.

Hué daj gạ'mi a ni é rẹ' ngaa gạchinj jni'yaj á rẹ' rian Yan'anj anj.

14 Nị sisị guịnicaj a ni é rẹ' 'ngọ niman nico rian si-gạquin' ni ngüị, nị hué daj guịnicaj chrej ni é rẹ' nne xata' 'ngọ niman nico rian si-gạquin' ni é rẹ' aj.

15 Sanị sisị sị ga'uej ruhua á rẹ' guịnicaj á rẹ' 'ngọ niman nico rian si-gạquin' ni ngüị, ngaa nị sị guinicaj chrej ni é rẹ' niman nico rian xi'í si-gạquin' ni é rẹ' mánj.

Jesús y el ayuno

16 ’Ni sị gui'yaj yaco rian ni é rẹ' ngaa 'yaj ni é rẹ' ayuno dạj rún' 'yaj ni tsínj nnẹ mánj. Xi'í si 'yaj ni sij daj, nị guịni'i ni ngüị si 'yaj ni sij ayuno, ruhua ni sij aj. Xạnga' atā gụnun ún rẹ' sisị ngạ si 'yaj ni sij daj, nị hua ganacaj ni sij si-premio ni sij aj.

17 Sanị ngaa guị'yaj man'án rẹ' ayuno, nị gạna'nin' rẹ' rián rẹ'. Nị gạri rẹ' gasiti chrạ rẹ' nej.

18 Ngaa nị sị xacaj ni ngüị cuenta si 'yáj rẹ' ayuno mánj. Sanị urin chréj rẹ' nne yu'uj daj ngạ rẹ' ni'i nej aj. Nị guị'yaj 'ueé-é' ngạ rẹ' nánj.

Tesoros en el cielo

19 ’Nị sị nara sạ' ni é rẹ' nico rasụn chruhua xungüị nan mánj. Daj si xungüị nan, nị xij xucu rasụn daj. Nị xa daqui yo gaga' daj nej aj. Nị atuj tsínj tụ hue' nej.

20 Sanị nạra sạ' ni é rẹ' rasụn sạ' xata' aj. Daj si yu'uj daj, nị nitaj si xij xucu atsij mánj. Nị nitaj si xa daqui yo ni gaga' da mánj. Nị nitaj si atuj tsínj tụ hue' da mánj.

21 Daj si rian nicaj ni é rẹ' si'yaj ni é rẹ', nị hué yu'uj daj nạni ruhua ni é rẹ' aj.

La lámpara del cuerpo

22 ’Rún' huin 'ngọ yan'ạn xiguịn huin rundij rian né'. Nị ngaa xiguịn sạ' rundij rian né', nị ni'yaj sạ' né'.

23 Sanị sisị nitaj si xiguịn sạ' rundij rian né', nị sị ga'ue nạri' né' 'ngọ chrej sạ' gạn'anj né' mánj.

Dios y las riquezas

24 ’Nị ạ 'ngọ tsínj sị ga'ue dạgahuin rian huịj xuru'ue mánj. Daj si nun huin xạn' ruhua sij ni'yaj sij 'ngọ xuru'ue. Nị aran' ruhua sij ni'yaj sij ango xuru'ue. Asị guịnicaj dugüi' sij ngạ 'ngọ xuru'ue, nị nun gạ'mi sạ' sij ngạ ango xuru'ue mánj.

El afán y la ansiedad

25 ’Hué dan nị ataj snan'ān gụnun a ni é rẹ' sisị sị gahuin ruhua á rẹ' xi'í dạj guịman án rẹ' xạ á rẹ', nị gọ'o a ni é rẹ' mánj. Nị sị gahuin ruhua ni é rẹ' ngạ atsij gụnun nneẹ cúj ni é rẹ' mánj. Ni'i ni é rẹ' sisị gahuin nị'na' ni é rẹ', gui'yaj Yan'anj. Xi'í daj nị huin nucuaj Yan'anj rịqui si xạ á rẹ' nej. Nị huin nucuaj Yan'anj rịqui si gụnun atsij nneẹ cúj ni é rẹ' nej.

26 ’Nị'yaj ni é rẹ' ni xataj mán xata'. Nitaj si unụn xuj nnaạ nej mánj. Nị nitaj si ri xuj nnaạ nej mánj. Nị nitaj si nara sạ' xuj chruhua gurụ nej mánj. Sanị a'ui' chrej ni é rẹ' nne xata' xa xuj. Nị ní'yanj nịn' ruhua ni é rẹ' daj ngạ si ní'yanj ni xataj daj.

27 Nị gạ'ue gạhuin xạcan ni é rẹ' doj xi'í si gạnani nico ruhua ni é rẹ' ní'. Sị ga'ue mánj.

28 ’Nị ụn sin huin nị huin ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' xi'í si-gan' ni é rẹ' únj. Nị'yaj ni é rẹ' dạj achij 'ngọ yaj lirio riqui quij. Nitaj si 'yaj sun yaj da mánj. Nị nitaj si hua'a yaj da yu'uej mánj.

29 Sanị atā gụnun ni é rẹ' sisị hua nịạ' nịn' ruhua yaj daj daj ngạ si hua nịạ' rey Salomón ngaa gunụn sij 'ngọ atsij sạ' nịn' ruhua.

30 Nị dugumi Yan'anj ngạ coj mạn riqui quij. Nị yyạj nị mạn coj daj. Sanị a'yoj nị gạri yan'ạn ni sij coj daj. Nị sisị hué daj riqui Yan'anj si-gan' coj daj, ngaa nị huaj nịn' ruhua rịqui Yan'anj doj si-gan' ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni ngüị xuman dọj ruhua ni'yaj Yan'anj.

31 ’Hué dan nị sị gahuin ruhua ni é rẹ' mánj. Nị sị gataj ni é rẹ': “Nị ụn sin huin xọ'. Nị ụn sin huin gọ'o'. Nị ụn atsij gụnun' únj.” Sé si gạhuin ruhua ni é rẹ' ngạ da mánj.

32 Daj si ni tsínj nico' ango yan'anj nano' ni rasụn daj. Sanị ni'i chrej ni é rẹ' nne xata' sisị ní'yanj ni é rẹ' ni rasụn daj.

33 Hué dan nị gạnahuij sini ruhua ni é rẹ' ngạ xi'í si nicaj sun Yan'anj rian ni é rẹ'. Nị hué daj gạnahuij ruhua ni é rẹ' ngạ si guị'yaj nịca ni é rẹ' dạj rún' aran' ruhua Yan'anj anj. Ngaa nị gạnahuin ra'a ni é rẹ' daran' ni rasụn daj, guị'yaj Yan'anj.

34 Hué dan nị sị gahuin ruhua ni é rẹ' ngạ si guịran' ni é rẹ' a'yoj. Daj si a'yoj, nị gạ'ue gạni ruhua ni é rẹ' xi'í a'yoj. Da gọ'ngo güi, nị hua si guịran' ni é rẹ' xi'í da' gọ'ngo güi daj.

7

El juzgar a los demás

1 ’Sị ga'ui' ni é rẹ' gaquin' dugüi' ni é rẹ' mánj. Ngaa nị sị ga'ui' Yan'anj gaquin' ni é rẹ' mánj.

2 Daj si dạj rún' a'ui' ni é rẹ' gaquin' dugüi' ni é rẹ', nị hué daj guị'yaj Yan'anj ngạ ni é rẹ' aj. Nị dạj rún' 'yaj ni é rẹ' ngạ ni ngüị, nị hué daj guị'yaj Yan'anj ngạ ni é rẹ' aj.

3 Nị ụn sin huin nị ni'yaj ni é rẹ' sisị nụn darụ chrun rundij rian jnánj rẹ' únj. Sanị nitaj si ni'yáj rẹ' si nụn 'ngọ caj rundij rian man'án rẹ'.

4 Nị dạj gạ'ue gạtaj rẹ' gụnun jnánj rẹ' saj: “Guịniquin' acuán' rẹ', nị guịrīj darụ chrun nụn rundij rián rẹ' aj.” Sé daj gạtaj rẹ' sa mánj. Daj si nụn 'ngọ caj rian man'án rẹ'.

5 Tsínj digya' yun'unj huín rẹ'. Guịri siní rẹ' caj nụn rián rẹ' aj. Ngaa nị gạ'ue guịni'yaj sạ' rẹ' guịri rẹ' darụ chrun nụn rundij rian jnánj rẹ' aj.

6 ’Sị ga'ui' ni é rẹ' 'ngọ rasụn 'nạ' rian Yan'anj rian ni tsínj quij hua mánj. Daj si rún' huin xuhue huin ni sij. Nị sị ga'ui' ni é rẹ' 'ngọ yej sạ' gụ'naj perla rian ni tsínj quij hua mánj. Daj si rún' 'yaj xacáj 'yaj ni sij. Nị si ruhuaj nị gụrun dacój xuj. Nị nạnicaj xuj xạ xuj ni é rẹ'. Nị dạj rún' 'yaj xucu daj da'nga' daj 'yaj ni tsínj quij hua aj.

La oración y la regla de oro

7 ’Gạchinj ni é rẹ' si achin rian án rẹ' rian Yan'anj anj. Nị rịqui Yan'anj rian ni é rẹ'. Nị nạno' ni é rẹ' nuguan' sạ'. Nị guịri' ni é rẹ' nej. Guị'yaj ni é rẹ' dạj rún' 'yaj 'ngọ tsínj ita ra'a rian hue' ngạ Yan'anj, ngaa nị nạ'ni Yan'anj rian hue' gạtu ni é rẹ' aj.

8 Daj si daran' ni ngüị achínj rian Yan'anj, nị nạhuin ra'a ni sij ngạ si achínj ni sij aj. Nị ni ngüị nano', nị nạri' ni sij. Nị ni ngüị ita ra'a rian hue', nị nạ'ni Yan'anj gạtu ni sij.

9 Nị sisị hua 'ngọ ni é rẹ' hua da'níj, nị gạ'ue gạ'ui' ni é rẹ' yej ra'a ngaa achin chrachrúnj xạj ní'. Sé daj huin mánj.

10 Nị gạ'ue gạ'ui' ni é rẹ' 'ngọ xucuáj ra'a ngaa achin xucuaj ní'. Sé daj huin mánj.

11 Nị sé si sạ' niman ni é rẹ', sanị ni'i ni é rẹ' ni rasụn sạ' gạ'ui' ni é rẹ' rian ni da'níj ni é rẹ' aj. Hué dan nị huaj nịn' ruhua si rịqui chrej ni é rẹ' nne xata' nuguan' sạ' rian ni ngüị achínj rian Yan'anj anj.

12 ’Ngaa nị dạj rún' huin ruhua ni é rẹ' guị'yaj sạ' ni ngüị ngạ ni é rẹ' nị da'nga' daj guị'yaj sạ' ni é rẹ' ngạ ni sij. Daj si hué nan huin si ruhuaj gata si-ley Yan'anj ngạ ni nuguan' gataj ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná aj.

La puerta estrecha

13 ’Gątu ni é rę' rian hue' chruj rian nne
Yan'anj anj. Daj si gara' rian hue' atuj ni
ngüį gą ni'ya. Nį gan'ąn chrej gara' daj
huin rian gąn'anj gą ni'ya nįganj ni sij aj.
Nį hua nico ni ngüį huaj rian chrej gara'
daj.
14 Sanį chruj rian hue' atuj ni ngüį gąne
nįganj. Nį chruj chrej huaj ni sij. Nį dǫj ni
ngüį nari' chrej chruj da aj.

Por sus frutos los conoceréis

15 ’Gą cuidado ni é rę' ngą ni tsínj ataj
sisį a'mi ni sij si-nųguan' Yan'anj. Sanį sé
si xąnga' ni sij mánj. Daj si 'ną' ni sij rian
ni é rę' rún' huin xachij huin ni sij nánj.
Sanį nę' chrųhua niman ni sij huin ni sij
'ngǫ xucu huee nánj.
16 Nį gą'ue gųini'i ni é rę' sisį tsínj digya'
yun'unj huin ni sij ngą si 'yaj ni sij. Gųta
né' uva chrą 'ngǫ coj tanj ní'. Sé daj huin
mánj. Nį gųta né' higo chrą coj ni'yo ní'.
Sé daj huin mánj.
17 Daj si daran' chrun są', nį ayu chruj są'
chrą aj. Sanį chrun nitaj hua są', nį hué daj
ayu chruj nitaj si hua są' chraj.
18 Nį chrun są' sį ga'ue gąyu chruj nitaj
si hua są' chraj nej mánj. Nį chrun nitaj si
hua są', nį sį ga'ue gąyu chruj hua są' chraj
nej mánj.
19 Daran' chrun na'ue gąyu chruj są'
chrą, nį gą'nin' ni sij, nį gąra sij rian yan'ąn
gąca man'an.
20 Hué ducuánj daj gą'ue gųini'i ni é rę'
ngą si 'yaj ni sij sisį tsínj digya' yun'unj
huin ni sij aj.

Nunca os conocí

21 ’Sé daran' ni ngüį gątaj gųnūnj: Señor,
Señor, gątu rian nicaj sun Yan'anj xata'
mánj. Sanį maan si gątu ni ngüį 'yaj si
aran' ruhua chrē nne xata' nánj.
22 Nį güi daj, nį gątaj nico ni ngüį
gųnūnj: “Señor, Señor, ga'mi únj si-
nųguan' Yan'anj ngą si-xugüí rę'. Nį si-
xugüí rę' guiri únj nanę xį'i niman ni ngüį
aj. Nį si-xugüí rę' gui'yaj únj nico si są' rian
ni ngüį aj.” Daj gą'mi ni ngüį daj riānj güi
gąnahuij xungüį aj.
23 Sanį gątaj man'ānj gųnun ni sij: “Nitaj
ąman guini'īnj ni é rę' mánj. Gųxun ni
é rę' man'an án rę' riānj anj.” Daj gątaj
man'ānj gųnun ni sij.

Los dos cimientos

24 ’Ngaa nį dąj rún' hua 'ngǫ tsínj ni'i są'
ngaa une' sij daqui ducuá sij rian huej, nį
hué daj hua 'ngǫ tsínj unun ni nuguan' nan
anj. Nį ráj xina sij si ataj man'ānj rian sij
aj.
25 Ngaa nį gaman' 'ngǫ gumąn xxi. Nį
gara xinéj nnee. Nį ga'ną' nnee ga'ui' rian
ducuá sij. Nį gahui nanę rian hue' daj.
Sanį nun gane hue' daj. Daj si gahuin ran
daqui hue' daj rian huej.
26 Sanį sisį hua 'ngǫ tsínj unun nuguan'
nan, nį nun dągahuin sij nuguan' atā nan
gųnun sij, nį huin sij dąj rún' huin 'ngǫ
tsínj gui'yaj ducua rian yo'ój chru.
27 Ngaa nį gaman' 'ngǫ gumąn xxi. Nį
gara xinéj nnee. Nį ga'ną' ga'ui' rian hue'.
Nį gahui nanę rian hue'. Ngaa nį gane
ducuá sij, nį unyųn guere'ej. —Daj gataj
Jesús gunun ni tsínj nico' sij.
28 Nį ngaa guisíj nahuij ga'mi Jesús, nį
gahuin yan'anj ruhua daran' ni ngüį ngą
nuguan' gataj sij. Daj si są' nįn' ruhua
digyán Jesús rian ni ngüį.
29 Nį nicaj sun nuguan' digyán sij rian ni
ngüį daj. Nį sé si digyán sij dąj rún' digyán
ni tsínj digyán si-ley Moisés rian ni ngüį aj.

8

Jesús sana a un leproso

1 Nį ngaa nanij Jesús chrą quij daj, nį
nico' nico ni ngüį ga'ną' ngą sij.
2 Ngaa nį gahuin nįchrun' 'ngǫ tsínj
guiran' xi'į lepra. Nį ganiquįn' ráj dącoj
sij rian Jesús. Nį gataj sij:
—Señor, sisį ruhuá rę', nį gą'ue guį'yaj
gono'ó rę' yūnj, nį xį'ne xi'į a'nānj. —Gataj
tsínj a'nan' daj rian Jesús.
3 Ngaa nį guta' Jesús ra'a sij, nį gataj sij:
—Huin ruhuāj sisį gą są' nneę cúj rę'.
—Daj gataj Jesús.
Ngaa nį 'ngǫ hora xi'nej xi'į a'nan' tsínj
daj.
4 Ngaa nį gataj Jesús:
—Gą cuidadó rę' ngą man'án rę'. Sį
ganatá' rę' rian nį ą 'ngǫ ni ngüį mánj.
Maan si gąn'anj rę' dįgyán rę' man'án rę'
rian chrej. Nį nįcaj rę' 'ngǫ ofrenda gą'ui'
rę' rian Yan'anj dąj rún' ga'nin' Moisés sun
güenda gąhuin-ín' 'ngǫ da'nga' sisį hua
ganahuín rę'. Ngaa nį xącaj ni chrej cuenta
sisį hua ganahuín rę', gui'yaj man'ānj.
—Daj gataj Jesús gunun tsínj daj.

Jesús sana al siervo de un centurión

5 Nį ngaa gatúj Jesús xuman' Caper-
naum, nį ga'ną' 'ngǫ snado centurión rian
Jesús. Nį ga'mi yaco sij rian Jesús.
6 Nį gataj sij:
—Señor, ngaj si-mosūj a'nan' sij ducuāj.
Nį na'ue gųisiqui' sij. Nį a'ngaj nįn' ruhua
sij. —Daj gataj snado daj.
7 Ngaa nį gataj Jesús:
—Gųchīj nį gąnahuin sij, guį'yā. —Daj
gataj Jesús gunun snado daj.
8 Ngaa nį gataj snado centurión gunun
Jesús:
—Señor, sé tsínj są' huīnj sisį gątu rę'
chruhua ducuāj. Maan si gą'nin' rę' sun,
nį gąnahuin si-mosūj, guį'yáj rę'.

9 Daj si hua tsínj a'nin' sun riānj. Nị huēj
a'nin' sun rian ni snado nej. Nị ngaa a'nī
'ngọ snado gạn'anj sí', nị huan'anj sí'. Nị
ngaa atā gạ'na' 'ngọ sí', nị 'nạ' sí' nej. Nị
ngaa a'nī si-mosūj gụị'yaj sun sí', nị hué
daj gụị'yaj sun sí' nej. —Daj gataj snado
daj gunun Jesús.
10 Nị ngaa gunun Jesús si gataj tsínj daj,
nị gan'anj ruhua sij. Nị gataj sij gunun ni
tsínj nico' sij:
—Xạnga' atā gụnun ni é rẹ' sisị nun
nạri'ĩj ạ 'ngọ tsínj israelita xuman ruhua
rún' xuman ruhua tsínj snado nan mánj.
11 Nị atā gụnun ni é rẹ' sisị gạ'na' nico ni
ngüị 'nạ' nẹ' rian síj güi ngạ rian atúj güi.
Nị gạne ni sij ngạ tsínj gụ'naj Abraham
ngạ Isaac ngạ Jacob rian nicaj sun Yan'anj
xata'.
12 Sanị ni tsínj israelita ni tsínj hua niạn
gạne rian nicaj sun Yan'anj, sanị guẹre'ej
Yan'anj ni sij nẹ' chrej xẹ' rian hua rụmi'.
Nị yu'uj daj gạco ni sij, nị xạ ruj yan' ni
sij xi'í sayun gụịran' ni sij. Daj si na'uej
ruhua ni sij gụxuman ruhua ni sij nị'yaj ni
sij man'ānj. —Daj gataj Jesús.
13 Ngaa nị gataj Jesús gunun snado daj:
—Güịj nạn' ducuá rẹ', nị dạj rún' gux-
uman ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' man'ānj, nị
da'nga' daj gạ aj. —Daj gataj Jesús.
Nị hué 'ngọ hora daj, nị ganahuin moso
daj.

Jesús sana a la suegra de Pedro

14 Ngaa nị ga'nạ' Jesús ducuá Pedro. Nị
guini'i sij sisị ngaj nichẹj sí' a'nan' ún' rian
nna. Nị nụn gachi' ún'.
15 Nị ganun ra'a Jesús ra'a ún'. Ngaa nị
xi'nej gachi' ún'. Nị nachica ún'. Nị gui'yaj
sun ún' rian ni sij.
16 Nị ngaa guinị, nị nicaj ni ngüị nico
ni dugüi' ni sij nụn nanẹ xị'i gan'anj ni
sij rian Jesús. Nị guiri Jesús nanẹ xị'i
nụn niman ni sij ngạ si-nụguan' sij. Nị
ganahuin daran' ni ngüị a'nan', gui'yaj sij
nej.
17 Nị hué daj gahuin sisị gạhuin yya dạj
rún' gataj tsínj gụ'naj Isaías huin sí' tsínj
ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná. Nị gataj
sí': "Ga'nej sij si-xị'i né'. Nị guiran' sij
sayun sisị gạnahuin sạ' né' xi'í ni xi'ị ran'
né'." Daj gataj Isaías xi'í Jesús.

Los que querían seguir a Jesús

18 Nị ngaa guini'i Jesús sisị mạn nico ni
ngüị ganicạj xi'níj sij, nị ga'nin' sij sun sisị
gạchin ni tsínj nico' sij ngạ sij anéj chrej
du'ua laguna xxi daj.
19 Ngaa nị ga'nạ' 'ngọ tsínj digyán si-ley
Moisés ga'nạ' sij rian Jesús. Nị gataj sí'
gunun Jesús:
—Maestro, huin ruhuāj gụịnicōj man'án
rẹ' nị ạ gạn'anj rẹ' aj. —Daj gataj sij.
20 Ngaa nị gataj Jesús gunun sí':
—Hua huej nụn xune aj. Nị hua si-gạca'
xataj chréj xata' nụn xú'. Sanị nitaj rian
gụna da'níj ni ngüị huīnj mánj. —Daj gataj
Jesús.
21 Ngaa nị gataj ango tsínj nico' Jesús:
—Señor, dụná rẹ' sisị gạn'anj sinīj
gạchīnj chrē aj. —Daj gataj sij.
22 Sanị gataj Jesús gunun sij:
—Gụịnico' rẹ' man'ānj. Nị gạ'nin' ruhuá
rẹ' si gạchin' ango ni sij níman. Daj si rún'
huin níman huin ni sij. —Daj gataj Jesús
gunun sij.

Jesús calma la tempestad

23 Ngaa nị gahui Jesús chruhua 'ngọ rịọ
chréj rian nnee. Nị hué daj gui'yaj ni tsínj
nico' sij nej.
24 Hué dan nị naxụman nịn' ruhua nnee
gui'yaj 'ngọ nanẹ nucuaj xxi. Nị gachin
nnee rian rịọ nụn ni sij. Sanị gatoj Jesús.
25 Ngaa nị gan'anj ni tsínj nico' Jesús
jnạchi ni sij sí'. Nị gataj ni sij:
—Señor, gạnacaj rẹ' man'an né'. Daj si
ruhua gạhui' né'. —Daj gataj ni sij.
26 Ngaa nị gataj Jesús:
—Nị ụn sin huin nị xu'ui' ni é rẹ' únj.
Dọj xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ'
man'ānj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
Ngaa nị nachica sij. Nị ga'mi huee sij
rian nanẹ ngạ rian nnee daj. Ngaa nị
gahuin din'inj ruhua daran'anj.
27 Ngaa nị gan'anj ruhua ni tsínj daj
ni'yaj ni sij Jesús. Nị gataj ni sij:
—Nị ụn tsínj huin tsínj nan, nị da'
nanẹ ngạ nnee dagahuin si-nụguan' sij únj.
—Daj gataj ni tsínj nico' Jesús rian dugüi'
ni sij.

Los endemoniados gadarenos

28 Nị guisíj Jesús anéj chrej du'ua laguna
xxi rian huin do'ój ni tsínj gadareno.
Nị gahui hụịj tsínj nụn nanẹ xị'i niman
scanij rian achin' ni níman ga'nạ' nụngüej
sij rian nne Jesús. Nị huee nịn' ruhua
nụngüej sij. Xi'í daj nị na'ue gạchin ni ngüị
chrej da mánj.
29 Nị gaguáj nụngüej sij rian Jesús. Nị
gataj nụngüej sij:
—Nitaj si huaj si diguíj rẹ' ngạ nụngüej
únj Jesús huín rẹ' da'níj Yan'anj xạnga'
saj. Ga'nạ' rẹ' nan ngaa achin güi gụị'yaj
Yan'anj castigo nụngüej únj. —Daj gataj
nụngüej tsínj daj gunun Jesús.
30 Nị hua gạn' xi'í quij mán 'ngọ xi'nin'
xxi ni xacáj xa xuj.
31 Ngaa nị ga'mi yaco ni nanẹ xị'i gunun
Jesús. Nị gataj ni sij:
—Sisị gụịri rẹ' únj niman nụngüej tsínj
nan, nị gạ'nij rẹ' gạn'anj únj gạtu únj
niman ni xacáj daj. —Daj gataj ni nanẹ xị'i
gunun Jesús.
32 Ngaa nị:
—Güịj ni é rẹ'. —Daj gataj Jesús.

Hué dan nḭ gahui ni nanẹ xḭ'i daj niman nụngüej tsínj daj. Nḭ gatúj ni sij niman ni xacáj daj. Ngaa nḭ 'ngọ gan'anj guẹ xi'nin' xacáj daj guinij xú' chrạ 'ngọ huej. Nḭ guinij ni xuj chruhua laguna daj. Nḭ gahui' ni xuj chruhua nnee.

33 Ngaa nḭ gunánj ni tsínj dugumi ni xacáj daj nạn' ni sij xánj ni sij. Nḭ nata' ni sij daran' si gahuin ngạ nụngüej tsínj nụn nanẹ xḭ'i chruhua niman.

34 Hué dan nḭ gahui daran' ni ngüḭ mạn xuman' daj gan'anj ni sij rian nne Jesús. Nḭ ngaa guini'i ni sij Jesús, nḭ ga'mi yaco ni sij rian sí' sisḭ gạhui sí' xánj ni sij gạn'anj sí' ango yu'uj.

9

Jesús sana a un paralítico

1 Ngaa síj nḭ gahui Jesús chruhua 'ngọ rịọ. Nḭ gachin sij anéj chrej du'ua laguna xạchij daj. Nḭ nạn' sij xánj sij.

2 Hué dan nḭ nicaj ni sij 'ngọ tsínj nare' dacój rian 'ngọ chrun chréj ga'nạ' ni sij rian Jesús. Nḭ ngaa guini'i Jesús sisḭ dạj guxuman ruhua ni sij ni'yaj ni sij sí', nḭ gataj sij rian tsínj a'nan' daj:

—Gạhuin nịạ' ruhuá rẹ' jnạnj. Daj si nicā 'ngọ niman nico xi'í si-gạquin' rẹ' aj. —Daj gataj Jesús gunun sij.

3 Ngaa nḭ gani ruhua dọj ni tsínj digyán ley niquin' ngạ Jesús: "A'mi quij tsínj nan rian Yan'anj anj." Hué daj gani ruhua ni sij.

4 Sanḭ guini'i Jesús si gani ruhua ni sij. Nḭ gataj sí':

—Nḭ ụn sin huin nḭ ani quij ruhua ni é rẹ' únj.

5 Hua huḭj nuguan' gạ'ue gạtā gụnun tsínj nan. Asḭ gạ'ue gạtā gụnun sij: "Nicā 'ngọ niman nico xi'í si-gạquin' rẹ' ní'." Asḭ gạ'ue gạtā gụnun sij: "Nạchica rẹ' gạche rẹ' sạ'." Nḭ ụn gọ'ngo nụngüej nuguan' nan cu doj, ruhua á rẹ' únj.

6 Nḭ huin ruhuāj sisḭ xạcaj ni é rẹ' cuenta sisḭ nicaj sūnj rian xungüḭ nan huīnj da'níj ni ngüḭ. Nḭ gạ'ue guḭnicā 'ngọ niman nico xi'í si-gạquin' ni ngüḭ aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Ngaa nḭ gataj sij gunun tsínj nare' dacój daj:

—Atā gụnun man'án rẹ' sisḭ nạchica rẹ', nḭ nạcaj rẹ' chrun chréj daj. Nḭ güḭj nạn' ducuá rẹ' nánj. —Daj gataj Jesús gunun sij.

7 Ngaa nḭ nachica tsínj a'nan' dacój daj nạn' sij ducuá sij.

8 Nḭ ngaa guini'i ni ngüḭ si gahuin, nḭ gan'anj ruhua ni sij. Nḭ ga'mi sạ' ni sij rian Yan'anj. Daj si riqui Yan'anj sisḭ gạnahuin ni ngüḭ, guḭ'yaj Jesús huin sí' 'ngọ tsínj.

Llamamiento de Mateo

9 Nḭ ngaa gahui Jesús yu'uj daj, nḭ guini'i sij 'ngọ tsínj gụ'naj Mateo. Nḭ nne sí' rian mesa a'nej sí' san'anj güenda gobierno. Ngaa nḭ gataj Jesús gunun sí':

—Guḭnico' sọ' yūnj gụn'. —Daj gataj Jesús.

Ngaa nḭ naxụman Mateo nico' sí' Jesús gan'anj sí'.

10 Nḭ ngaa gane Jesús rian mesa chruhua 'ngọ hue' daj, nḭ guxuman ga'ḭ ni tsínj a'nej san'anj güenda gobierno ngạ ni tsínj 'yaj gaquin'. Nḭ gane nụguan'an ni sij ngạ Jesús ngạ ni tsínj nico' Jesús nej.

11 Nḭ ngaa guini'i ni tsínj fariseo, nḭ nachínj snan'anj ni sij ni tsínj nico' Jesús. Nḭ gataj ni sij:

—Nḭ ụn sin nḭ xa tsínj digyán rian ni é rẹ' ngạ ni tsínj a'nej san'anj ngạ ni tsínj 'yaj gaquin' únj. —Daj gataj ni sij.

12 Nḭ ngaa gunun Jesús si gataj ni sij ni gataj sí':

—Nitaj si ní'yanj ni ngüḭ hua sạ' ngạ 'ngọ tsínj 'yaj gọno'o mánj. Sanḭ ni ngüḭ a'nan' ní'yanj 'ngọ tsínj gọno'o aj.

13 Ngaa nḭ güḭj gạhuin chrụn ni é rẹ' ụn sin huin nuguan' nan ruhuaj gata: "Huin ruhuāj sisḭ gạhuin 'ḭ ruhua ni é rẹ' guḭni'yaj ni é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ'. Nḭ nun huin ruhuāj si rḭqui ni é rẹ' xucu riānj mánj." Hué daj gataj rian si-nụguan' Yan'anj. Daj si sé si 'nāj gạquīn ni ngüḭ hua sạ'. Sanḭ 'nāj gạquīn ni ngüḭ 'yaj gaquin' sisḭ gạnani ruhua ni sij xi'í si-gạquin' ni sij aj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj fariseo daj.

La pregunta sobre el ayuno

14 Ngaa nḭ ga'nạ' ni tsínj nico' Juan rian Jesús. Nḭ gataj ni sij:

—Nḭ ụn sin 'yaj ni únj ayuno ngạ ni tsínj fariseo. Nḭ ni tsínj nico' man'án rẹ', nḭ nitaj si 'yaj ni sij ayuno únj. —Daj gataj ni sij.

15 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun ni sij:

—Dạj rún' 'yaj 'ngọ tsínj xacaj yun'unj xạna, da'nga' daj 'yā. Nḭ ngaa gạhuin gui'yanj xạcaj 'ngọ tsínj daj yun'unj xạna, nḭ sḭ gạ'ue nạni ruhua ni tsínj gan'anj gui'yanj daj. Sanḭ hua 'ngọ güi ngaa guḭda'a ni tsínj quij tsínj xạcaj yun'unj xạna daj. Ngaa nḭ guḭ'yaj ni tsínj nico' man'ānj ayuno aj.

16 'Sḭ ga'ue gạnara né' 'ngọ atsij nạca ngạ atsij rẹ'e mánj. Daj si hué guẹ atsij nạca naraj né' daj, guḭ'yaj sisḭ tsḭtsi' atsij rẹ'e daj. Nḭ gạnahuin xạchij rian naraj né'.

17 Nḭ dạj rún' hua nnee vino hua si-nụguan'ānj. Nḭ sḭ ga'ue gạ'nij né' nnee vino nạca chruhua 'ngọ nnij rẹ'e. Daj si tsḭtsi' nnij daj, guḭ'yaj vino nạca daj. Hué dan nḭ 'ngọ guẹre' vino ngạ nnij. Ngaa nḭ hua niạn si gạ'nij né' vino nạca chruhua nnij nạca. Nḭ hué ducuánj daj

gạ'ue dụgumi né' vino daj ngạ nnij nej.
—Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' Juan.

La hija de Jairo y la mujer que tocó el manto de Jesús

18 Nị ngaa ga'mi Jesús nuguan' daj, nị
ga'nạ' 'ngọ tsínj huin achij. Nị ganiquin'
ráj dạcoj sij rian Jesús. Nị gataj sij:
—Acuan' gahui' da'nị xạnāj. Sanị
gạn'anj né' gụta' rẹ' ra'á rẹ' rian unj anj.
Ngaa nị gạ'ue nạhuin nị'na' unj. —Daj
gataj tsínj daj gunun Jesús.
19 Ngaa nị naxụman Jesús gan'anj sij ngạ
ni tsínj nico' sij ngạ tsínj daj.
20 Ngaa nị gahuin nịchrun' 'ngọ yun'unj
xạna a'nan' rucu Jesús si guisíj xụhuij yo'
uráj tun ún'. Nị ganun chrạ ra'a ún' du'ua
si-gan' Jesús.
21 Daj si gani ruhua ún': "Urin si
gạnūn chrạ ra'ā du'ua si-gan' sí', ngaa nị
nạhuīnj", ruhua ún'.
22 Sanị nanicạj Jesús guini'yaj sij rian
ún'. Nị gataj sij:
—Gạhuin nịạ' ruhuá rẹ' xica'uī. Daj si
ganahuín rẹ', gui'yaj si guxuman ruhuá rẹ'
ni'yáj rẹ' man'ānj. —Daj gataj Jesús gunun
ún'. Nị 'ngọ hora ganahuin ún'.
23 Nị ngaa gatúj Jesús chruhua ducuá
tsínj huin achij daj, nị guini'i sij sisị mạn
ni tsínj a'yanj ria. Nị guini'i sij sisị aguáj
aco ni ngüị mán ni sij.
24 Ngaa nị gataj Jesús gunun ni sij:
—Gạhui ni é rẹ' gạn'anj ni é rẹ' nẹ' chrej
xẹ' aj. Daj si sé si gahui' tsin' xạna da mánj.
Sanị si ato nánj. —Daj gataj Jesús.
Nị ga'nga' nạco ni ngüị guini'i ni sij
man'an Jesús.
25 Nị ngaa guisíj gahui ni ngüị nẹ' chrej
xẹ', gui'yaj ni sij, asíj nị gatúj Jesús rian
ngaj níman daj. Nị guida'a sij ra'a ún'.
Ngaa nị nachica ún'.
26 Nị gaxa'nị nuguan' daj xi'í si gui'yaj
Jesús nịn' gạchra' estado daj gunun ni
ngüị.

Dos ciegos reciben la vista

27 Nị ngaa gahui Jesús yu'uj daj, nị
nico' hụjj tsínj duri daj. Nị gaguáj nucuaj
nụngüej tsínj daj Jesús aj. Nị gataj nụngüej
sij:
—Gạnani yaco ruhuá rẹ' nị'yaj rẹ'
nụngüej únj huín rẹ' da'níj David. —Daj
gataj nụngüej tsínj duri rian Jesús.
28 Nị ngaa gatúj Jesús chruhua hue', nị
ga'nạ' nụngüej tsínj duri daj rian sij. Nị
gataj Jesús:
—Xuman ruhua nụngüej é rẹ' sisị gạ'ue
gạnahuin nụngüej é rẹ' guị'yā ní'. —Daj
gataj Jesús.
—Xuman ruhua nụngüej únj, Señor.
—Gataj nụngüej sij.
29 Ngaa nị ganun ra'a Jesús rian nụngüej
tsínj duri daj. Nị gataj sij:
—Gạ'ue nạhuin sạ' nụngüej é rẹ' dạj rún'
xuman ruhua nụngüej é rẹ'. —Daj gataj
Jesús gunun nụngüej sij.
30 Ngaa nị naxiguịn rian nụngüej sij. Nị
ga'nin' Jesús nico sun rian nụngüej sij. Nị
gataj sij:
—Gạ cuidado nụngüej é rẹ' sisị sị guini'i
ni ngüị si nahuin nụngüej é rẹ', gui'yā.
—Daj gataj Jesús.
31 Sanị dyaj guisíj gahui nụngüej sij, nị
nata' nụngüej sij rian daran' ni ngüị mạn
ni xuman' daj si gui'yaj Jesús ngạ nụngüej
sij.

Un mudo habla

32 Nị ngaa gahui nụngüej tsínj daj, nị hua
'ngọ ni tsínj nicaj 'ngọ tsínj ya'mi ga'nạ' ni
sij rian Jesús. Nị nụn nanẹ xị'i niman sí'.
33 Nị ngaa guiri Jesús nanẹ xị'i niman sí',
ngaa nị ga'ue ga'mi sí'. Nị gahuin yan'anj
ruhua ni ngüị xi'í si gui'yaj Jesús. Nị gataj
ni sij:
—Nitaj ạman guini'i ni ngüị israelita
'ngọ nuguan' dạj rún' gui'yaj Jesús nan
mánj. —Daj gataj ni sij.
34 Sanị gataj ni tsínj fariseo:
—Ri Jesús nanẹ xị'i niman ni ngüị si
chraquij sichre huin achij. —Daj gataj ni
sij.

La mies es mucha

35 Ngaa nị gachéj Jesús daran' ni xuman'
ngạ daran' ni rancho. Nị digyán sij
nuguan' chruhua si-nuhui ni tsínj israelita.
Nị ganata' sij nuguan' sạ' xi'í si nicaj sun
Yan'anj. Nị gui'yaj sij sisị gạnahuin daran'
ni ngüị a'nan' daran' rian xi'ị.
36 Nị ngaa guini'i Jesús sisị ga'nạ' nico ni
ngüị rian sij, nị nahuin 'ị ruhua sij ni'yaj
sij ni sí'. Daj si dạj rún' huin xachij nitaj
tsínj dugumi xuj, nị hué daj huin ni sij. Nị
guiran' ni sij sayun. Nị nun xugüi ruhua
ni sij si guị'yaj ni sij.
37 Ngaa nị gataj Jesús gunun ni tsínj nico'
sij:
—Xạnga' nị dạj rún' huin strigo ganacọ
ngaa guisíj hora gạ'nin' ni sij, da'nga' daj
huin ni sij. Nị hua nico sun rian né'. Sanị
dọj huin ni tsínj a'nin' strigo daj.
38 Ngaa nị gạchinj jni'yaj ni é rẹ' rian
Yan'anj sisị gạ'nij Yan'anj tsínj gạn'anj
guị'yaj sun gạ'nin' strigo daj. Daj si dạj
rún' huin tsínj dọ'oj huin Yan'anj anj.
—Daj gataj Jesús gunun ni sij.

10

Elección de los doce apóstoles

1 Ngaa nị gaquínj Jesús gạ'na' ni xụhuij
ni tsínj nico' sij. Nị ga'ui' sij sun rian ni sí'
sisị guịnicaj ni sí' sun rian ni nanẹ xị'i. Hué
dan nị gạ'ue gạhuin nucuaj ni sí' guịri ni sí'
nanẹ xị'i chruhua niman ni ngüị. Nị gạ'ue

guḭ'yaj ni sí' sisḭ gạnahuin ni ngüḭ a'nan' daran' rian xi'ḭ.

2 Nḭ hué nan huin ni si-xugüi ni xụhuij ni tsínj apóstol gune' Jesús huin ni tsínj nata' rian ni ngüḭ xi'í sí'. Nḭ 'ngọ tsínj daj huin Simón. Nḭ hué daj gụ'naj sij Pedro nej. Nḭ Andrés huin jnánj sij. Nḭ ango sij huin Jacobo da'níj Zebedeo. Nḭ jnánj Jacobo huin Juan.

3 Nḭ ango sij huin Felipe ngạ Bartolomé nej, Tomás nej, Mateo tsínj ga'nej san'anj güenda gobierno nej, Jacobo da'níj Alfeo nej, Tadeo nej,

4 Simón nej, gụ'naj sí' cananita nej, ngạ Judas Iscariote huin sí' tsínj naga'ui' Jesús rian ni tsínj nicaj sun.

Misión de los doce

5 Ngaa nḭ ga'níj Jesús xụhuij tsínj daj gạn'anj ni sí'. Nḭ gataj sij gunun ni sí':

—Sḭ gan'anj ni é rẹ' ni xánj ni tsínj 'nạ' anéj chrej mánj. Nḭ sḭ gatuj ni é rẹ' xánj ni tsínj samaritano mánj.

6 Sanḭ gạn'anj sạ' ni é rẹ' rian mạn ni tsínj israelita. Daj si dạj rún' huin xachij gani'ya huin ni sij aj.

7 Gạn'anj ni é rẹ', nḭ nạta' ni é rẹ' rian ni ngüḭ. Nḭ gạtaj ni é rẹ': "Ruhua guḭsij güi guḭnicaj sun Yan'anj rian xungüḭ." Daj gạtaj á rẹ' rian ni sij.

8 Gạnahuin ni ngüḭ a'nan', guḭ'yaj ni é rẹ'. Nḭ gạnahuin sạ' ni ngüḭ ran' xi'ḭ lepra, guḭ'yaj ni é rẹ' nej. Nḭ gạna'nij ni níman, guḭ'yaj ni é rẹ' aj. Nḭ guḭri ni é rẹ' nanẹ xḭ'i niman ni ngüḭ aj. Nḭ dạj rún' gui'yaj Yan'anj sinduj rian ni é rẹ', nḭ da'nga' daj guḭ'yaj ni é rẹ' ngạ ni ngüḭ.

9 'Sḭ nicaj ni é rẹ' oro ngạ plata nej, cobre nej, gạn'anj ni é rẹ' mánj.

10 Nḭ ngaa huaj ni é rẹ' chrej, nḭ sḭ guinicaj ni é rẹ' nnánj huaj á rẹ' mánj. Maan si guḭnicaj ni é rẹ' urin atsij gạn'anj ni é rẹ'. Nḭ sḭ guinicaj ni é rẹ' canj ngạ corínj gạn'anj ni é rẹ' mánj. Daj si hua si chrej ni tsínj 'yaj sun sisḭ xạ ni sij aj.

11 Nḭ ngaa huaj guḭsij ni é rẹ' 'ngọ xuman' asḭ 'ngọ rancho, nḭ nạno' ni é rẹ' ducuá 'ngọ tsínj sạ' gụna ni é rẹ'. Nḭ hué yu'uj da gụna ni é rẹ' da guḭsij güi gạn'anj ni é rẹ' ango yu'uj aj.

12 Nḭ ngaa huaj gạtu ni é rẹ' chruhua hue' daj, nḭ gạ'mi a ni é rẹ' nuguan' sạ' rian ni ngüḭ mạn chruhua hue' daj gạtaj á rẹ' sisḭ din'inj guḭman ni sij.

13 Nḭ sisḭ ni ngüḭ sạ' huin ni ngüḭ nne chruhua hue' daj, ngaa nḭ gạhuin din'inj ruhua ni sij dạj rún' gạtaj ni é rẹ' gụnun ni sij. Sanḭ sisḭ sé ni ngüḭ sạ' huin ni sij, ngaa nḭ sḭ gahuin din'inj ruhua ni sij mánj. Maan si gạ'nin' ruhua ni é rẹ' ngạ si-nụguan' ni é rẹ' aj.

14 Nḭ sisḭ hua 'ngọ tsínj na'uej ruhua nạhuin ra'a ni é rẹ', asḭ na'uej ruhua sij gụnun sij si-nụguan' ni é rẹ', ngaa nḭ nạgunan' ni é rẹ' yo'ój chrụ dacój ni é rẹ' ngaa gạhui ni é rẹ' chruhua hue' daj, asḭ xuman' daj. Da'nga' daj xạcaj ni sij cuenta sisḭ da'ui ni sij gaquin' xi'í si nun gunun ni sij si-nụguan' Yan'anj.

15 Xạnga' atā gụnun ni é rẹ' sisḭ güi gạnahuij xungüḭ, nḭ huaj gạhuin castigo ni tsínj daj si gạhuin castigo ni tsínj xḭ'i guimán asḭj ná xuman' Sodoma ngạ xuman' Gomorra.

Persecuciones venideras

16 'Nḭ'yaj ni é rẹ'. Rún' huin xachij huin ni é rẹ' a'nī gạn'anj ni é rẹ' dạni ni xucu huee. Dạj rún' hua yoọ xucuáj, nḭ da'nga' daj gạ yoọ ni é rẹ'. Sanḭ dạj rún' 'yaj sạ' xu'man, nḭ da'nga' daj guḭ'yaj sạ' ni é rẹ'.

17 Nḭ gạ cuidado ni é rẹ' ngạ si guḭ'yaj ni tsínj ngạ ni é rẹ'. Daj si nạga'ui' ni sij rian ni tsínj nicaj sun ni é rẹ'. Nḭ dụguayun ni sij chruhua nuhui ni é rẹ' nej.

18 Nḭ gạn'anj ni é rẹ' da' rian ni gobernado ngạ ni rey guḭ'yaj ni sij xi'īj aj. Ngaa nḭ gạhuin ni é rẹ' ni tsínj nạta' xi'īj rian ni sij ngạ ni ngüḭ 'nạ' anéj chrej aj.

19 Nḭ ngaa nạga'ui' ni sij ni é rẹ' rian ni tsínj nicaj sun, nḭ sḭ gahuin ruhua ni é rẹ' ngạ si gạ'mi ni é rẹ' sisḭ dạj gạtaj ni é rẹ' gụnun ni sij mánj. Daj si ngaa ruhua guḭsij hora gạ'mi ni é rẹ', nḭ Espíritu Santo huin si rḭqui nuguan' gạ'mi ni é rẹ' gụnun ni tsínj da aj.

20 Daj si sé man'an ni é rẹ' huin si gạ'mi mánj. Sanḭ Espíritu Santo guḭ'yaj da gạ'mi ni é rẹ' aj.

21 'Nḭ nạga'ui' 'ngọ tsínj daj jnánj sij rian ni tsínj nicaj sun sisḭ gạhui' sí'. Nḭ da'nga' daj guḭ'yaj ango sij ngạ da'níj sij nej aj. Nḭ nạnicaj ango ni tsínj daj gạtaj rụhua sij guḭni'i sij chrej sij ngạ nni sij. Nḭ gạhui' ni sí', guḭ'yaj ni sij nej.

22 Nḭ sḭ gahuin xạn' ruhua ni ngüḭ guḭni'i ni sij ni é rẹ' xi'í si nico' ni é rẹ' man'ānj mánj. Sanḭ ni ngüḭ gạ nḭca ruhua da gạnahuij ni sayun daj, nḭ hué ni sij gạnacaj Yan'anj anj.

23 Nḭ sisḭ guḭ'yaj quij ni tsínj mạn 'ngọ xuman' ngạ ni é rẹ', ngaa nḭ gụnánj ni é rẹ' ango xuman' gạn'anj án rẹ' aj. Xạnga' yya atā gụnun ni é rẹ' sisḭ nun guḭsij gạche nḭn' ni é rẹ' ni xuman' rian mạn ni ngüḭ israelita da gạ'nāj huīnj da'níj ni ngüḭ aj.

24 'Sé si huin rian 'ngọ tsínj 'nạ' gạhuin chrụn daj ngạ tsínj digyán rian sij. Nḭ sé si huin achij 'ngọ tsínj 'yaj sun daj ngạ si-xuru'ue sij.

25 Hua niạn si guḭran' tsínj 'nạ' gạhuin chrụn dạj rún' ran' tsínj digyán rian sij. Nḭ hua niạn si guḭran' tsínj 'yaj sun dạj

rún' ran' si-xuru'ue sij. Nị sisị dugu'nạj ni sij sichre Beelzebú man'ānj, nị da'nga' daj gạtaj ni sij gụnun ni tsínj 'yaj sun riānj nej. Daj si dạj rún' huin tsínj dụcua, nị da'nga' daj huīnj. Nị dạj rún' huin ni tsínj nne nụguan'an ngạ tsínj dụcua, nị hué daj huin ni tsínj 'yaj sun riānj anj.

A quién se debe temer

26 ’Hué dan nị sị guxu'ui' a ni é rẹ' rian ni sij mánj. Daj si sị ga'ue gạri huị ni ngüị 'ngọ nuguan' mánj. Sanị hua 'ngọ güi nị nạxira' daran' nuguan' aríj huị ni ngüị.
27 Ngaa nị nuguan' nan atā gụnun a ni é rẹ' rian hua ránj, nị nạta' á rẹ' rian ni ngüị nẹ' chrej xẹ' gụnun ni sij. Nị ni nuguan' a'mi huīj gunun a ni é rẹ' nị gạ'mi nucuaj á rẹ' nẹ' chrej xẹ' chruhua ducua á rẹ' gụnun ni ngüị.
28 ’Nị sị guxu'ui' a ni é rẹ' rian ni tsínj gạ'ue dạgahui' nneẹ cúj ni ngüị mánj. Daj ni na'ue dạgahui' ni sij niman ni ngüị. Sanị gụxu'ui' a ni é rẹ' rian Yan'anj. Daj si gạ'ue guị'yaj Yan'anj sisị gạ ni'ya nịganj niman ni ngüị ngạ nneẹ cúj ni sij rian yan'ạn.
29 ’Nị xạnga' nij du'ue hujj xataj le 'ngọ moneda san'anj. Sanị sisị sị riqui chrej ni é rẹ' nne xata' permiso, nị sị guinij 'ngọ xuj daj rian yo'ój mánj.
30 Nị hua naya Yan'anj da' gọ'ngo hué chrạ á rẹ' aj.
31 Xi'í daj nị sị guxu'ui' ni é rẹ' mánj. Daj si huaj ga ní'yanj án rẹ' si ní'yanj ni xataj ga aj.
32 ’Hué dan nị daran' ni ngüị nạta' sisị nico' ni sij yūnj rian ni ngüị hué daj gạ'mi sa'āj xi'í ni sij rian chrē nne xata'.
33 Sanị daran' ni ngüị na'uej ruhua nạta' rian ni ngüị sisị nico' ni sij yūnj, nị sị ga'mi sa'āj rian xi'í ni sij rian chrē nne xata'.

Jesús, causa de división

34 ’Sị gani ruhua á rẹ' sisị ga'nāj chruhua xungüị nan sisị gạhuin din'inj ruhua ni ngüị. Sé daj huin mánj. Sé si ga'nāj sisị gạhuin din'inj ruhua ni sij mánj. Sanị gụnun' ni sij, 'yaj si ga'nāj.
35 Daj si ga'nāj sisị gụnun' 'ngọ tsínj daj ngạ chrej sij. Nị gụnun' 'ngọ yun'unj xạna ngạ nni unj. Ni gụnun' 'ngọ yun'unj xạna daj ngạ nichẹj unj.
36 Nị ni ngüị mạn ducuá 'ngọ tsínj daj, nị gụnun' ni sij ngạ sí'.
37 Sisị 'ị ruhua 'ngọ tsínj daj ni'yaj sij chrej sij ngạ nni sij daj ngạ si 'ị ruhua sij ni'yaj sij man'ānj, nị nun síj sij si guịnicaj dugüi' sij ngạ man'ānj. Nị sisị hua 'ngọ tsínj 'ị ruhua ni'ya da'nị sno'o sij ngạ da'nị xạna sij daj ngạ si 'ị ruhua sij ni'yaj sij man'ānj, nị nun síj sij si guịnicaj dugüi' sij ngāj.
38 Nị ụn tsínj na'uej ruhua guịran' sayun xi'í si nico' sij man'ānj, nị nun síj sij guịnicaj dugüi' sij ngāj.
39 Nị ụn tsínj huin ruhua nạcaj man'an, nị gạ ni'ya sij. Sanị ụn tsínj gạ'uej ruhua gạhui' xi'īj, nị gạ nị'na' nịganj sij aj.

Recompensas

40 ’Ni sisị gạnahuin ra'a ni ngüị ni é rẹ', nị da'nga' daj gạnahuin ra'a ni sij man'ānj. Nị tsínj gạnahuin ra'a man'ānj, nị gạnahuin ra'a sij tsínj ga'níj ga'nāj nej.
41 Nị ngüị gạnahuin ra'a 'ngọ tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj xi'í si 'nạ' sí' rian Yan'anj, nị uyan gạnahuin ra'a ni sij ngạ tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj daj ngaa nạru'ue Yan'anj rian ni ngüị. Nị ni ngüị gạnahuin ra'a 'ngọ tsínj sạ' xi'í si sạ' sí', nị uyan gạnahuin ra'a ni sij ngạ tsínj sạ' daj ngaa nạru'ue Yan'anj rian ni ngüị aj.
42 Nị dạj hua tsínj gạ'ui' 'ngọ tasa nnee nuhuij gọ'o 'ngọ tsínj hua lij xi'í si nico' sij man'ānj, nị xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisị guị'yaj sạ' Yan'anj ngạ sij. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

11

Los mensajeros de Juan el Bautista

1 Nị ngaa guisíj ganahuij si digyán Jesús rian ni tsínj nico' sij, nị gahui sij yu'uj daj gan'anj dịgyán sij nuguan' sạ' rian ni ngüị mạn ni xánj ni sij.
2 Nị nụn Juan ducuagạ'. Nị ngaa gunun sij si gui'yaj Jesús, nị ga'níj sij hujj tsínj nico' sij gạn'anj nạchin' snan'anj Jesús.
3 Nị gataj nụngüej sij:
—Hué rẹ' huin tsínj gạ'na' nạcaj ni ngüị ní'. Asị gạna'uij únj si gạ'na' ango tsínj ní'. —Daj gataj nụngüej tsínj daj gunun Jesús, gui'yaj Juan.
4 Ngaa nị gataj Jesús:
—Güịj nụngüej é rẹ'. Nị nạta' nụngüej é rẹ' gụnun Juan si gunun nụngüej é rẹ' ngạ si guini'i nụngüej é rẹ' nej.
5 Daj si xiguịn ni'yaj ni tsínj duri. Nị chéj ni tsínj yacuan. Nị nahuin sạ' ni ngüị a'nan' xi'ị nnij nej. Nị naxi'níj chraquij ni tsínj so'o nej. Nị ganá'nij ni níman gahui' nej. Nị unun ni ngüị yaco ran' nuguan' sạ'.
6 Nị gạhui sạ' 'ngọ tsínj nitaj si nạnicaj ruhua nị'yaj sij xi'īj. —Daj gataj Jesús gunun nụngüej tsínj daj.
7 Nị ngaa huaj nạn' nụngüej sij rian Juan, ngaa nị gaxị'i Jesús ga'mi sạ' sí' rian ni ngüị xi'í Juan. Nị gataj sij:
—Ni ngaa gan'anj ni é rẹ' gunun ni é rẹ' si-nụguan' Juan quij qui'yanj nạco, nị dạj hua sij guini'i a ni é rẹ', ruhua á rẹ' únj. Dạj rún' 'yaj ria ngaa xinunj 'yaj nanẹ, nị da'nga' daj 'yaj sij, ruhua á rẹ' ní'.
8 Nị sisị sé daj 'yaj sí', nị ụn sin huin nị gan'anj nị'yaj ni é rẹ' rian huaj sij únj.

Gan'anj nḭ'yaj ni é rẹ' 'ngọ tsínj nụn atsij niạ' ní'. Sanḭ sé daj huin sij mánj. Nḭ ni'i ni é rẹ' sisḭ ni tsínj nụn atsij niạ', nḭ nne ni sí' ducuá rey.

9 Nḭ ụn sin huin nḭ gan'anj nḭ'yaj á rẹ' rian nne sij únj. Asḭ 'ngọ tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj ní'. Xạnga' yya nḭ hué daj huin sij aj. Nḭ hua achij Juan daj ngạ daran' ango ni tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj anj.

10 ʼNḭ asḭj ná nḭ garun sạ' 'ngọ tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj xi'í Juan. Nḭ gataj Yan'anj:

A'nī 'ngọ tsínj guḭnicaj nuguan' gụchi' sij.
Nḭ tsínj daj guḭtaj dian sini rián rẹ' gạn'anj sij aj.
Nḭ guḭ'yaj xugüi sij si-chréj rẹ'.
Daj gataj Yan'anj garun Isaías asḭj ná.

11 ʼNḭ xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisḭ scanij ni tsínj ga'nga, gui'yaj ni yun'unj xạna, nḭ nitaj si rugüi' 'ngọ tsínj huin achij dạj rún' huin achij man'an Juan tsínj duguata' nnee. Sanḭ tsínj hua lij nḭn' huin achij sij rian nicaj sun Yan'anj daj ngạ man'an Juan gaj.

12 Nḭ asḭj ngaa ga'nạ' Juan tsínj duguata' nnee, nḭ 'nạ' gahuin achij rian nicaj sun Yan'anj. Nḭ hué daj hua da güi acuan'. Nḭ ni tsínj hua sạ' niman, nḭ huin ruhua ni sij sisḭ gạhuin achij Yan'anj niman ni sij aj.

13 Daj si daran' ni tsínj nata' si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüḭ asḭj ná da man'an Juan, nḭ ga'mi ni sij xi'í güi guḭnicaj Yan'anj sun. Nḭ da'nga' daj a'mi si-ley Yan'anj nej.

14 Nḭ sisḭ huin ruhua á rẹ' gụxuman ruhua á rẹ' ngạ nuguan' nan, nḭ Juan huin Elías tsínj gạ'na' dạj rún' garun ni sij asḭj ná.

15 Nḭ tsínj nụn chraquij, nḭ gụnun sij nuguan' nan anj.

16 ʼNḭ dạj ụn sin huin guḭ'yā guḭri' dḭgyānj rian án rẹ' dạj hua ni ngüḭ mán acuan' nan únj. Dạj rún' 'yaj ni tsin' gan'anj gạne rian yu'uẹ ngaa ducuj, nḭ agua ni dugüi', nḭ hué daj huin ni sij.

17 Nḭ ataj anin'inj: “Ga'yanj únj riạ rian án rẹ' saj. Sanḭ nun guḭran'anj án rẹ' mánj. Garaj ni únj chra' stanga saj, nḭ nun gạco a ni é rẹ' mánj.” Hué daj ataj ni tsin' rian ni dugüi' ni tsin' anj.

18 Daj si ga'nạ' Juan, nḭ nun xạ sij chrachrúnj, nḭ nun gọ'o sij nnee vino mánj. Sanḭ ataj ni ngüḭ sisḭ nụn nanẹ xḭ'i niman sij aj.

19 Asíj nḭ ga'nạ' da'níj ni ngüḭ huin man'ānj. Nḭ xāj, nḭ go'ōj aj. Nḭ ataj ni ngüḭ sisḭ huīnj 'ngọ tsínj xa nạsa' go'o nạsa'. Nḭ huīnj 'ngọ tsínj nicaj dugüi' ngạ ni ngüḭ 'yaj gaquin' ngạ ni tsínj a'nej san'anj, ataj ni sij xi'īj aj. Nḭ sisḭ xạcaj ni ngüḭ cuenta daj 'yaj nụngüej únj Juan, nḭ gạhuin yya ruhua ni sij sisḭ chrụn nụngüej únj.

Ayes sobre las ciudades impenitentes

20 Ngaa nḭ gaxḭ'i Jesús nata' sij xi'í si-gạquin' ni tsínj mạn ni xuman' daj rian gui'yaj sij nico si sạ' ngạ si-fuerza sij. Nḭ hué daj ga'mi sij xi'í si nun nạnicaj ruhua ni sí' xi'í si-gạquin' ni sí'.

21 Nḭ gataj Jesús:

—Niqui nḭn' ruhua niman án rẹ' huin ín rẹ' ni tsínj mạn xuman' Corazín ngạ xuman' Betsaida. Nḭ nun gui'yā si sạ' 'nạ' rian Yan'anj ngạ si-fuerzāj xuman' Tiro ngạ xuman' Sidón rún' gui'yā si sạ' xuman' Corazín ngạ xuman' Betsaida. Sanḭ sisḭ hué daj gui'yā, nḭ hua ganani ruhua ni tsínj mạn Tiro ngạ Sidón xi'í si-gạquin' ni sij asḭj ná. Nḭ hua gunụn ni sij atsij dachrinj digyán ni sij sisḭ hua yya nanicạj ruhua ni sij xi'í si-gạquin' ni sij. Nḭ hua gara ni sij yaj chrạ ni sij aj.

22 Sanḭ atā gụnun ún rẹ' sisḭ ngaa guḭsij nạgui'yaj Yan'anj ngạ si-gạquin' ni ngüḭ, nḭ guḭran' nico ni tsínj mạn xuman' Corazín ngạ xuman' Betsaida castigo daj ngạ si guḭran' ni tsínj mạn xuman' Tiro ngạ xuman' Sidón.

23 ʼNḭ atā gụnun ún rẹ' huin ín rẹ' ni tsínj mạn xuman' Capernaum sisḭ nnẹ nḭn' ruhua á rẹ'. Xi'í daj ani ruhua á rẹ' sisḭ hua 'ueé nḭn' ruhua xánj án rẹ' rún' hua xata' hua xánj án rẹ', ruhua á rẹ'. Sanḭ gạn'anj án rẹ' da' daqui nḭn' ruhua rian hua rụmi', guḭ'yaj Yan'anj. Daj si sisḭ nụn gui'yā si sạ' 'nạ' rian Yan'anj ngạ si-fuerzāj xuman' Sodoma dạj rún' gui'yā xánj án rẹ', ngaa nḭ ga guẹ ngaj xuman' daj aj.

24 Sanḭ atā gụnun ún rẹ' sisḭ güi gạ'na' nạgui'yaj yya Yan'anj ngạ si-gạquin' ni ngüḭ, nḭ guḭran' ni é rẹ' doj castigo rian si guḭran' ni tsínj mạn xuman' Sodoma. —Daj gataj Jesús gunun ni ngüḭ.

Venid a mí y descansad

25 Nḭ ngaa daj, nḭ gataj Jesús gunun Yan'anj:

—A'mi sa'āj rián rẹ' huín rẹ' chrē nne xata'. Nḭ nicáj rẹ' sun xata' ngạ rian yo'ój nej aj. Nḭ a'mi sa'āj rián rẹ'. Daj si digyán rẹ' nuguan' sạ' nan rian ni tsínj nun huin achij. Nḭ garij huḭ rẹ' nuguan' nan rian ni tsínj ni'i nico ngạ ni tsínj chrụn sạ' ni nuguan' nej.

26 Daj si hué daj garan' ruhuá rẹ' si gui'yáj rẹ' huín rẹ' chrē aj. —Daj gataj Jesús gunun Yan'anj.

27 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun ni ngüḭ:

—Nariqui chrē daran' ni rasụn riānj anj. Nḭ ạ 'ngọ ni ngüḭ nun ni'i dạj hua da'níj Yan'anj mánj. Sanḭ urin chrē ni'i man'ānj. Nḭ ạ 'ngọ ni ngüḭ nun ni'i dạj hua man'an chrē nej mánj. Sanḭ urīnj ni'i chrē si huēj huin da'níj Yan'anj anj. Nḭ ụn ngüḭ gạran'

ruhuāj dịgyānj, nị gạ'ue dịgyānj dạj hua
chrē rian nej.
28 ʼNgaa nị gạhua' daran' ni é rẹ' ninaj
ata ni rasụn ya'ị riānj. Nị guị'yā sisị nạran
ruhua ni é rẹ' aj.
29 Nị guịnico' ni é rẹ' man'ānj anj. Nị
gạhuin chrụn ni é rẹ' ngạ nuguan' dịgyānj
rian ni é rẹ' aj. Daj si rún' hua 'ngọ xucu
hua nị, nị da'nga' daj huāj aj. Nị nitaj si
yan'anj ruhuāj mánj. Ngaa nị gạ'ue nạri'
ni é rẹ' rian nạran ruhua ni é rẹ' nej aj.
30 Daj si sé si 'ị sisị guịnico' ni é rẹ'
man'ānj nej mánj. Nị sé si 'ị sisị gạche ni
é rẹ' si-chrē. —Daj gataj Jesús gunun ni
ngüị.

12

Los discípulos recogen espigas en el día de reposo

1 Nị ngaa daj nị huaj Jesús dạni rian
gunun ni sij strigo 'ngọ güi naránj ruhua
ni sij. Nị gachin xi'nạ riqui ni tsínj nico' sij.
Ngaa nị gaxị'i ni sij rocoj ni sij ca strigo. Nị
xa ni sij.
2 Sanị ngaa guini'i ni tsínj fariseo, nị
gataj ni sij gunun Jesús:
—Nị'yaj rẹ' si 'yaj ni tsínj nicó' rẹ' aj.
Daj si na'uej si-ley Yan'anj sisị da'nga' daj
guị'yaj ni sij güi naránj ruhua né' mánj.
—Daj gataj ni tsínj fariseo gunun Jesús.
3 Ngaa nị gataj Jesús:
—Hua gaya ni é rẹ' si gui'yaj xí' David
ní'. Daj si 'ngọ güi gachin xi'nạ riqui ni
dụgüi' sij.
4 Nị gatúj sij chruhua ducuá Yan'anj. Nị
xa sij si-chrạchrunj Yan'anj. Nị na'uej si-
ley Yan'anj sisị xa ni dụgüi' sij chrachrúnj
daj. Sanị urin ni chrej xa chrachrúnj da aj.
5 ʼNị nun gạya ni é rẹ' si-ley Moisés nej
mí'. Daj si 'yaj sun ni chrej chruhua si-
nuhui Yan'anj güi naránj ró' aj. Sanị nitaj
gaquin' da'ui ni sij nej mánj.
6 Nị atā gụnun ni é rẹ' sisị nan niquin'
'ngọ tsínj huin achij daj ngạ nuhui da aj.
7 Nị gataj si-nụguan' Yan'anj: "Huin
ruhuāj sisị gạhuin 'ị ruhua ni é rẹ' nị'yaj
ni é rẹ' ni ngüị. Nị nitaj si huin ruhuāj
sisị dạgahui' ni é rẹ' xucu riānj mánj." Daj
gataj si-nụguan' Yan'anj. Nị sisị unun ni é
rẹ' ụn sin huin ruhuaj nuguan' nan gata,
nị sị guta' chre ni é rẹ' gaquin' ni ngüị nun
gui'yaj gaquin' mánj.
8 Daj si nicaj sūnj rian ni güi naránj
ró' huīnj da'níj ni ngüị. —Daj gataj Jesús
gunun ni tsínj fariseo.

El hombre de la mano seca

9 Ngaa nị gahui Jesús yu'uj daj. Nị gatúj
sij chruhua si-nuhui ni sí'.
10 Nị nne 'ngọ tsínj hua nạco ra'a daj.
Ngaa nị nachínj snan'anj ni tsínj fariseo
Jesús. Nị gataj ni sij:
—A'uej si-ley Yan'anj sisị gạnahuin 'ngọ
tsínj a'nan', guị'yaj né' güi naránj ruhua
né' ní'. —Daj gataj ni sij xi'í si huin ruhua
ni sij gạ'mi gaquin' ni sij xi'í Jesús.
11 Ngaa nị gataj Jesús:
—Sisị guịnij 'ngọ dan ni é rẹ' xachij
chruhua yu'uj güi naránj ruhua ni ngüị, nị
sị gan'anj guịri ni é rẹ' xuj chruhua yu'uj
da mí'.
12 Nị nịn' ruhua ní'yanj 'ngọ tsínj daj si
ní'yanj 'ngọ xachij da aj. Hué dan nị sạ'
huin sisị guị'yaj sạ' né' güi naránj ruhua
ni ngüị. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
13 Ngaa nị gataj sij gunun tsínj a'nan' ra'a
daj:
—Dụcua rẹ' ra'á rẹ' aj. —Daj gataj Jesús.
Nị hué daj gui'yaj sí', nị ganahuin ra'a sí'
dạj rún' hua anéj ra'a sí'.
14 Sanị gahui ni tsínj fariseo. Nị daga'mi
dugüi' ni sij dạj gạ'ue dạgahui' ni sij Jesús.

El siervo escogido

15 Sanị ni'i Jesús si ani ruhua ni tsínj
daj. Ngaa nị gahui sij. Nị gan'anj sij yu'uj
daj. Nị nico' nico ni ngüị gan'anj ni sij.
Nị ganahuin daran' ni ngüị a'nan', gui'yaj
Jesús.
16 Nị ga'nin' sij sun sisị sị nuna ni sij ụn
tsínj huin sij rian ni ngüị mánj.
17 Nị hué daj gahuin sisị gạhuin yya dạj
rún' garun Isaías asịj ná xi'í Yan'anj. Nị
gataj sí':
18 Nan nne tsínj unánj guitsi riānj anj.
Nị hua ganacui man'ānj sij nej.
Nị huin sij tsínj 'ị ruhuāj.
Nị huin niạ' ruhuāj ngạ sij nej.
Nị gạ'uīj Espíritu Santo gạ'na' niman sij
nej.
Nị nạta' sij rian ni ngüị 'nạ' anéj chrej
sisị 'ueé nạgui'yaj yyāj ngạ xi'í si-
gạquin' ni sí'.
19 Nị sị gunun' sij ngạ ni ngüị mánj.
Nị sị gaguáj sij mánj.
Nị sị gunun ni ngüị si gạ'mi nucuaj sij
chruhua chrej mánj.
20 Nị sị gaquin' sij yoo guyu huin ni tsínj
guere' ruhua, gui'yaj ni sayun ran'
ni sij.
Nị sị duna'aj sij chrạ candil na'ue ganụn
sạ' yan'ạn huin ni tsínj na'ue xạcaj
sạ' si-chrej Yan'anj.
Hué dan nị guị'yaj gana nuguan' xạnga'
gạ'mi tsínj 'yaj sun riānj ngaa
nạgui'yaj yya sij si-gạquin' ni ngüị.
21 Nị hué daj guị'yaj sij da gạna'uij daran'
ni ngüị 'nạ' anéj chrej si guị'yaj sạ'
sij ngạ si-xugüi sij.
Daj gataj Yan'anj rian Isaías asịj hua ná.

La blasfemia contra el Espíritu Santo

22 Ngaa nị nicaj ni sij 'ngọ tsínj duri na'ue
gạ'mi ga'nạ' ni sij rian Jesús. Nị nụn nanẹ
xị'i niman tsínj daj. Nị ganahuin sij, gui'yaj

Jesús. Ngaa nị ga'ue ga'mi sij. Nị naxiguịn
rian sij nej.
23 Nị gahuin yan'anj ruhua daran' ni
ngüị. Nị nachínj snan'anj ni sij ni man'an
ni dugüi' ni sij. Nị gataj ni sij:
—Hué sij huin da'níj tsínj gụ'naj David,
ruhua á rẹ' ní'. —Daj gataj ni sij xi'í Jesús.
24 Sanị ngaa gunun ni tsínj fariseo si
gataj ni ngüị, nị gataj ni sij:
—Xi'í si-fuerza man'an sichre Beelzebú,
nị gahuin nucuaj Jesús ri sij ni nanẹ xị'i
niman ni ngüị aj. —Daj gataj ni sij xi'í
Jesús.
25 Nị ni'i Jesús si ani ruhua ni tsínj
fariseo daj. Ngaa nị gataj sij:
—Sisị unun' ni dụgüi' 'ngọ ducuasun, nị
guẹre' xuman' daj guị'yaj ni man'an sij
mán sij. Nị sisị unun' ni dụgüi' ni tsínj mạn
'ngọ xuman', ngaa nị guẹre' xánj ni sij,
guị'yaj sij. Nị hué daj gạhuin ngaa unun'
'ngọ tsínj daj ngạ ni dugüi' sij mán ducuá
sij.
26 Nị hué daj huin sisị guịri sichre
Satanás man'an sichre Satanás niman ni
ngüị, nị huin ruhuaj gata sisị hué guẹ
Satanás unun' ngạ Satanás. Nị sị ga'ue
gụnucuaj rian nicaj sun sichre da mánj.
27 Nị sisị rīj sichre niman ni ngüị ngạ si-
fuerza Beelzebú, ngaa nị ụn tsínj riqui sisị
guịri ni tsínj nico' ni é rẹ' sichre niman ni
ngüị, ruhua á rẹ' únj. Hué dan nị dịgyán
ni sí' sisị nitaj si hua nịca ruhua ni é rẹ'
mánj.
28 Sanị sisị hua yya rīj sichre niman
ni ngüị, 'yaj Espíritu Santo, ngaa nị huin
ruhuaj gata sisị ga'nạ' guịsij si guịnicaj sun
Yan'anj scanij ni é rẹ' aj.
29 ʼSị ga'ue gạtu 'ngọ tsínj tụ chruhua
ducuá 'ngọ tsínj nucuaj, guị'yaj tụ sij si'yaj
sí' mánj. Sanị hua sini numi tsínj daj tsínj
si'yaj, ngaa nị gạ'ue guị'yaj tụ sij si'yaj sí'.
30 ʼNi tsínj nitaj si nicaj dugüi' ngāj, nị
unun' ni sij ngāj. Ni tsínj nitaj si naran'
strigo ngāj, nị re'ej ni sij strigo. Nị 'yaj ni
sij sisị na'ue guịnico' ni ngüị man'ānj.
31 Hué dan nị atā gụnun ni é rẹ' sisị gạ'ue
guịnicaj Yan'anj niman nico xi'í daran'
gạquin' 'yaj ni ngüị ngạ daran' nuguan'
quij a'mi ni sij. Sanị daran' ni ngüị a'mi
quij xi'í Espíritu Santo, nị sị ga'ue guịnicaj
Yan'anj niman nico xi'í ni sij mánj.
32 Gạ'ue guịnicaj Yan'anj 'ngọ niman
nico xi'í ni ngüị a'mi quij rian da'níj ni
ngüị huin man'ānj. Sanị sị ga'ue guịnicaj
Yan'anj 'ngọ niman nico xi'í ni ngüị a'mi
quij xi'í Espíritu Santo mánj. Nị xungüị
nan ngạ xungüị gạ'na', nị sị guinicaj
Yan'anj niman nico xi'í ni sij mánj.
33 ʼSisị sạ' 'ngọ chrun daj, gui'yaj á rẹ',
nị gạyu chruj sạ' chraj. Sanị sisị xi'ị 'ngọ
chrun daj, gui'yaj á rẹ', nị sị gayu chruj sạ'
chraj nej mánj. Daj si ni'i né' sisị digyán
chruj daj dạj hua chrun ayu chruj daj.
34 Da'níj xucuáj huin a ni é rẹ'. Dạj gạ'ue
gạ'mi ni é rẹ' nuguan' sạ' nị man'an ni é
rẹ' huin quij únj. Daj si du'ua ni ngüị a'mi
ngạ nuguan' nụn chruhua niman ni sij.
35 Ngạ tsínj sạ', nị a'mi sij ni nuguan' sạ'.
Daj si hua sạ' niman sij. Nị tsínj quij hua,
nị a'mi sij ni nuguan' quij. Daj si quij hua
niman sij aj.
36 Nị atā gụnun a ni é rẹ' sisị daran' ni é
rẹ' nạga'ui' cuenta ngạ daran' ni nuguan'
nitaj si ní'yanj rian Yan'anj güi nạgui'yaj
yya Yan'anj si-gạquin' ni ngüị.
37 Nị gạtaj Yan'anj sisị sạ' ni é rẹ' asị da'ui
ni é rẹ' gạquin' xi'í ni nuguan' ga'mi ni é
rẹ' guimán ni é rẹ' xungüị nan. —Daj gataj
Jesús gunun ni sij.

La generación perversa demanda señal

38 Hué dan nị gataj gọ'ngo ni tsínj digyán
ley ngạ ni tsínj fariseo gunun Jesús:
—Huin ruhua únj guịni'i únj guị'yáj rẹ'
'ngọ si sạ' ngạ si-fuerzá rẹ'. —Daj gataj ni
sij.
39 Ngaa nị gataj Jesús:
—Huin ruhua ni tsínj xị'i guịni'i ni sij sisị
guị'yā 'ngọ si sạ' ngạ si-fuerzāj aj. Daj si
duna ni sij Yan'anj. Sanị sị gui'yā 'ngọ si
sạ' ngạ si-fuerzāj guịni'i ni sij mánj. Urin
si guiran' tsínj gụ'naj Jonás huin si guịni'i
ni sij. Nị huin sí' 'ngọ tsínj ga'mi si-nụguan'
Yan'anj asịj ná.
40 Nị dạj rún' gunụn Jonás huạ'nij güi
huạ'nij yan' riqui xucuaj xxi, nị da'nga'
daj guị'nij da'níj ni ngüị huạ'nij güi huạ'nij
yan' riqui yo'ój.
41 Nị güi gạnahuij xungüị ngaa nạgui'yaj
Yan'anj xi'í si-gạquin' ni ngüị, nị gạniquin'
ni tsínj guimán xuman' Nínive ngạ ni tsínj
mạn acuan'. Nị gạtaj ni tsínj daj sisị da'ui
ni tsínj mạn acuan' gạquin'. Daj si ganani
ruhua ni tsínj guimán Nínive daj xi'í si-
gạquin' ni sij ngaa gunun ni sij si nata'
Jonás si-nụguan' Yan'anj gunun ni sij. Nị
yu'uj nan niquin' 'ngọ tsínj huin achij daj
ngạ Jonás.
42 Nị ngaa guịsij güi guị'yaj yya Yan'anj
ngạ ni gạquin', nị gạniquin' reina 'nạ' nẹ'
Sur gạtaj ún' sisị da'ui ni ngüị mạn yyạj
gạquin'. Nị gạhuin ni sij castigo nej. Daj
si ga'nạ' ún' da' xi'í nịn' xungüị gụnun ún'
si-nụguan' tsínj gụ'naj Salomón. Nị chrụn
sí' si-nụguan' Yan'anj anj. Sanị huin achij
man'ānj daj ngạ Salomón rian ni é rẹ'.

El espíritu inmundo que vuelve

43 ʼNị ngaa gahui 'ngọ nanẹ xị'i niman
'ngọ tsínj daj, nị chéj nanẹ xị'i daj 'ngọ
yu'uj hua nạco nano' nanẹ daj nị ạ nạran
ruhuaj. Sanị nun nạri' nanẹ daj rian nạran
ruhuaj.

44 Ngaa nḭ: “Nạnicaj rụhua' yūnj ducuāj
rian gahuí”, ataj nanẹ daj. Nḭ ngaa nanicạj
nanẹ daj, nḭ nari' nanẹ 'ngọ hue' hua ní'nij.
Nḭ hua naca' nej. Nḭ nagui'yaj sạ' nej hue'
daj. Nḭ da'nga' dạj rún' huin hue' daj hué
daj huin niman tsínj daj.
45 Ngaa nḭ gan'anj nanẹ daj nạno'-ó' ango
ichij nanẹ quij hua daj ngạ man'an nanẹ.
Nḭ daran' ni nanẹ daj gạnatu nụguan'an
niman tsínj daj rụhua' yún. Nḭ guḭran' sij
nico sayun daj ngạ si guiran' sij asḭj sini
yạn. Nḭ hué daj gạhuin ngạ ni ngüḭ quij
mán yyạj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj
digyán ley ngạ ni tsínj fariseo.

La madre y los hermanos de Jesús

46 Nḭ ngaa hua guẹ a'mi Jesús rian ni
ngüḭ, nḭ niquin' nni sij ngạ ni jnánj sij nẹ'
chrej xẹ' hue' daj. Nḭ gataj ni sij sisḭ huin
ruhua ni sij gạ'mi ni sij ngạ sí'.
47 Nḭ ganata' 'ngọ tsínj daj rian Jesús:
—Nní rẹ' ngạ ni jnánj rẹ' ana'uij niquin'
nẹ' chrej xẹ' huin ruhua anin' sij gạ'mi
anin' sij ngạ rẹ'. —Daj gataj sí' rian Jesús.
48 Sanḭ gataj Jesús gunun tsínj daj.
—Nḭ ụn ngüḭ xạna huin nnī rian
man'ānj, ruhuá rẹ' únj. Nḭ ụn tsínj huin
jnān rian man'ānj, ruhuá rẹ' únj. —Daj
gataj Jesús.
49 Ngaa nḭ digyán sij ra'a sij nẹ' mán ni
tsínj nico' sij, nḭ gataj sij:
—Hué nnī ngạ ni jnān huin ni tsínj mạn
nan.
50 Daj si ụn tsínj dagahuin si aran' ruhua
chrē nne xata', nḭ hué ni sij huin jnān ngạ
xica'uī nej, nnī nej aj. —Daj gataj Jesús.

13

Parábola del sembrador

1 Ngaa nḭ güi daj nḭ gahui Jesús hue' daj
gan'anj gạne sij du'ua laguna xạchij.
2 Nḭ ganahuin yu' nico ni ngüḭ rian sij.
Ngaa nḭ gatúj sij chruhua 'ngọ riọ chéj rian
nnee gan'anj gạne sij. Nḭ niquin' daran' ni
ngüḭ ni'yaj ni sij du'ua laguna daj.
3 Nḭ nani sij ga'ḭ cuento digyán sij rian ni
ngüḭ. Nḭ gataj sij:
—Gahui 'ngọ tsínj gan'anj dạgaman' cạn.
4 Nḭ ngaa dagaman' sij, nḭ guinij dọj cạn
daj chruhua chrej aj. Nḭ ga'nạ' guẹ xataj,
nḭ xa xú' cạn daj.
5 Nḭ guinij dọj cạn rian yo'ój yej rian nitaj
nico yo'ój nụn. Nḭ chira' yoọ cạn daj. Daj
si nitaj si hua nico yo'ój rian yej daj.
6 Sanḭ ngaa gahui güi gurununj, nḭ gaca
coj daj, gui'yaj nnán. Daj si nitaj ya'ạ siụ.
Nḭ ganacọ rá'yanj coj daj.
7 Nḭ gayu dọj cạn scanij tanj. Nḭ gachrij
yoọ tanj. Hué dan nḭ ganẹ coj daj, gui'yaj
tanj.
8 Nḭ gayu dọj cạn ango yo'ój sạ'. Nḭ gayu
sạ' cạn. Nḭ 'ngọ coj gahui 'ngọ ciento cạn.
Nḭ ango coj gahui huạ'nij xia cạn. Nḭ ángo
coj gahui cọ chi' cạn daj.
9 ’Sisḭ nụn chraquíj rẹ', nḭ gụnun rẹ' nej
aj. —Daj gataj Jesús gunun ni ngüḭ.

Propósito de las parábolas

10 Hué dan nḭ gahuin nḭchrun' ni tsínj
nico' Jesús rian sí'. Nḭ nachínj snan'anj ni
sij sí'. Nḭ gataj ni sij:
—Nḭ ụn sin huin nḭ naní rẹ' cuento
digyán rẹ' rian ni ngüḭ únj. —Daj gataj ni
sij.
11 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Rian ni é rẹ' riqui Yan'anj sisḭ guḭni'i ni
é rẹ' dạj hua ni nuguan' huḭ rian nicaj sun
Yan'anj. Sanḭ nun dḭgyán Yan'anj nuguan'
daj rian ango ni sij.
12 Daj si tsínj unun, nḭ gạ'ui' nico Yan'anj
rian sí'. Nḭ guḭni'i nico sí'. Sanḭ tsínj nitaj
si unun, nḭ gạ'ne Yan'anj dọj si unun sí'.
13 Xi'í daj nḭ nanīj 'ngọ cuento digyānj
rian ni ngüḭ. Ngaa nḭ guḭni'yaj ni sij. Sanḭ
nun guḭni'i ni sij. Nḭ gụnun ni sij. Sanḭ
na'ue xạcaj ni sij cuenta.
14 Nḭ hué daj gahuin yya si ga'mi tsínj
gụ'naj Isaías tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj
asḭj ná, 'yaj ni sij. Daj si gataj sí':
Gụnun chraquij ni é rẹ'.
Sanḭ sḭ gara da'nga' ruhua ni é rẹ' mánj.
Guḭni'yaj ni é rẹ'.
Sanḭ sḭ guini'i ni é rẹ' mánj.
15 Daj si tsḭ niman ni ngüḭ nan.
Nḭ hua ránj chraquij ni sij.
Nḭ adin rian ni sij nej.
Ngaa nḭ sḭ ga'ue guḭxiguin, guḭ'yaj ni sij
mánj.
Nḭ sḭ ga'ue gụnun ni sij nej mánj.
Nḭ sḭ ga'ue gạra da'nga' ruhua ni sij mánj.
Nḭ sḭ ga'ue nạnicaj ni sij gạ'na' ni sij riānj
sisḭ gạnahuin ni sij, guḭ'yā mánj.
Hué daj gataj Yan'anj ga'mi Isaías asḭj ná.
16 ’Sanḭ hua xi'í si gạhuin niạ' ruhua ni
é rẹ'. Daj si ni'i rian ni é rẹ'. Nḭ unun
chraquij ni é rẹ' nej.
17 Nḭ xạnga' atā gụnun ni é rẹ' sisḭ asḭj ná,
nḭ nḭn' ruhua gahuin ruhua nico ni tsínj
ga'mi si-nụguan' Yan'anj ngạ nico ni tsínj
hua sạ' niman guḭni'i ni sij dạj rún' ni'i ni é
rẹ'. Sanḭ nun guḭni'i ni sij mánj. Nḭ gahuin
ruhua ni sij gụnun ni sij si unun ni é rẹ'
saj. Sanḭ sḭ gunun ni sij mánj.

Jesús explica la parábola del sembrador

18 ’Ngaa nḭ gụnun ni é rẹ' ụn sin huin
ruhua cuento daj gạta.
19 Ngaa na'ue gạra da'nga' sạ' ruhua 'ngọ
tsínj daj gunun sij nuguan' sạ' xi'í si nicaj
sun Yan'anj, nḭ 'nạ' sichre. Nḭ gạnaxun
sichre nuguan' sạ' gunun sij. Nḭ dạj rún'
huin cạn guinij du'ua chrej, nḭ da'nga' daj
huin tsínj daj.

20 Nḭ dąj rún' huin cąn guinij scanij
yo'ój yej, nḭ hué daj huin tsínj gunun si-
nụguan' Yan'anj. Nḭ 'ngọ hora nahuin ra'a
sij nuguan' daj. Nḭ gahuin nią' ruhua sij.
21 Sanḭ 'yaj sij rún' 'yaj 'ngọ coj nitaj
nico ya'ą siu. Nḭ ngaa gą'na' 'ngọ sayun
chran' yun'unj ango ni tsínj xi'í si-nụguan'
Yan'anj, ngaa nḭ jna sij si-chrej Yan'anj.
22 Nḭ cąn guinij scanij tanj daj, nḭ da'nga'
daj huin ango tsínj unun nuguan' są'. Sanḭ
huin ruhua sij guḭri' sij rasụn mąn ruhua
xungüḭ nan. Nḭ digya' yun'unj san'anj sij
si nahuij ruhua sij gąhuin xuru'ue sij. Nḭ
guere' nuguan' są' mąn chruhua niman sij.
Nḭ nitaj si 'yaj są' sij gą mánj.
23 Nḭ cąn guinij rian yo'ój są', nḭ da'nga'
daj huin ango tsínj unun nuguan' są'. Nḭ
raj da'nga' ruhua sij nuguan' daj. Nḭ 'yaj
są' sij. Nḭ 'yaj 'ngọ tsínj daj dąj rún' 'yaj
'ngọ coj ngaa ayu 'ngọ ciento cąn. Hué daj
'yaj ni tsínj unun są' si-nụguan' Yan'anj.
—Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

Parábola del trigo y la cizaña

24 Hué dan nḭ nani Jesús ango cuento
digyán sij rian ni sí'. Nḭ gataj sij:
—Rún' huin 'ngọ tsínj dagaman' cąn są'
rian do'ój sij, da'nga' daj huin rian nicaj
sun Yan'anj.
25 Sanḭ ngaa atoj daran' ni sij, nḭ guisíj
'ngọ tsínj unun' ngą tsínj daj dagaman' sí'
cąn xḭ'i riqui yo'ój daj, nḭ gan'anj sí'.
26 Nḭ ngaa gachij strigo, nḭ gani ca chraj.
Nḭ hué daj gurugüi' ango coj nitaj si hua
są' scanij strigo daj.
27 Hué dan nḭ gan'anj gątaj ni tsínj 'yaj
sun rian tsínj dọ'oj. Nḭ gataj ni sij: "Señor,
sisḭ hua są' dagamán' rẹ' rian do'ój rẹ', nḭ
nḭ ą 'ną' coj xḭ'i nan únj." Daj gataj ni sij.
28 Ngaa nḭ: "Gui'yaj 'ngọ tsínj unun'
ngāj", ataj tsínj dọ'oj gunun ni sij. Ngaa
nḭ nachínj snan'anj ni tsínj 'yaj sun rian
sí': "Ruhuá rẹ' sisḭ gąn'anj únj gọrocoj únj
coj xḭ'i daj ní'", ataj ni sí'.
29 Sanḭ gataj tsínj dọ'oj daj: "Sḭ ga'ue
gọrocoj a ni é rẹ' coj xḭ'i daj nun są' nun
hué daj gọrocoj a ni é rẹ' strigo nej.
30 Sanḭ są' huin sisḭ dụna acuan' án rẹ' si
da gąchij nụguan'anj, ngaa nḭ gą'nī ni tsínj
'yaj sun gąn'anj nąran' sini ni sij coj xḭ'i
daj. Ngaa nḭ nụmi ni sij rumi coj daj gą'nij
ni sij rian yan'ąn gąca-á'. Asíj nḭ nąra są' ni
sij strigo chruhua si-gurūj nánj", ataj tsínj
dọ'oj rian ni sij. —Daj gataj Jesús gunun ni
ngüḭ.

Parábola de la semilla de mostaza

31 Nḭ hué daj ganani Jesús ango cuento
rian ni sij. Nḭ gataj sij:
—Dąj rún' hua cąn cuej nasa ngaa daga-
man' 'ngọ tsínj daj rian do'ój sij, nḭ da'nga'
daj hua rian nicaj sun Yan'anj xata'.
32 Nḭ hué cąn daj huin cąn le nne ngą
ango ni cąn. Sanḭ ngaa gąchi, nḭ gąhuin
xacanj daj ngą ango ni coj. Nḭ dąj rún' huin
chrun mán rian yo'ój huin-ín'. Nḭ 'ną' ni
xataj 'yaj xú' si-gąca' xú' chrą coj daj. —Daj
gataj Jesús.

Parábola de la levadura

33 Nḭ hué daj nani Jesús ango cuento. Nḭ
gataj sij:
—Dąj rún' hua levadura, nḭ hué daj hua
rian nicaj sun Yan'anj xata'. Nḭ jnachej
huḭ 'ngọ yun'unj xąna daj levadura scanij
huą'nij rịọ nụn chru harina sisḭ nąhuin
nico quinj guḭ'yaj levadura daj. —Daj gataj
Jesús digyán sij dąj gąxa'ni si-nụguan' sij
chruhua xungüḭ nan.

El uso que Jesús hace de las parábolas

34 Nḭ xi'í cuento ga'mi Jesús daran' ni
nuguan' nan rian ni ngüḭ. Nḭ maan nḭnanj
cuento nani Jesús rian ni ngüḭ.
35 Nḭ hué nąanj ga'mi Jesús sisḭ gąhuin
yya dąj rún' gataj tsínj ga'mi si-nụguan'
Yan'anj asḭj ná. Nḭ gataj sí':
Nąnīj cuento rian ni ngüḭ.
Nḭ digyānj nuguan' guixij huḭ Yan'anj asḭj
ngaa gaxḭ'i xungüḭ nan.
Daj gataj tsínj daj.

Jesús explica la parábola de la cizaña

36 Ngaa nḭ gana'níj Jesús nąn' ni ngüḭ. Nḭ
gatúj sij chruhua hue'. Nḭ gahuin nḭchrun'
ni tsínj nico' sij. Nḭ gataj ni sí' rian sij:
—Dḭgyán rẹ' rian ni únj xi'í cuento coj
xḭ'i xira' riqui yo'ój daj gụnun únj anj.
—Daj gataj ni sij.
37 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Tsínj dagaman' cąn są' daj, nḭ hué sij
huin da'níj ni ngüḭ huin man'ānj anj.
38 Nḭ yo'ój daj huin xungüḭ. Nḭ cąn są' daj
huin ni ngüḭ gąne rian nicaj sun Yan'anj.
Nḭ cąn xḭ'i daj huin ni ngüḭ nicaj dugüi' ngą
sichre.
39 Nḭ tsínj unun' ngą tsínj dọ'oj daj hué
sij huin sichre dagaman' cąn xḭ'i daj rian
yo'ój. Nḭ dąj rún' gui'yaj ni sij ngaa
ganaran' ni sij, nḭ da'nga' daj gąhuin ngaa
gąnahuij xungüḭ nan. Nḭ ni tsínj ganaran'
daj huin ni ángel.
40 Nḭ dąj rún' gahuin ngaa ganaran' ni
sij coj xḭ'i daj ga'níj ni sij rian yan'ąn gąca-
á', nḭ da'nga' daj gąhuin ngaa gąnahuij
xungüḭ.
41 Huēj huin da'níj ni ngüḭ aj. Nḭ gą'nī ni
ángel gąn'anj nąran' daran' ni tsínj digyán
nuguan' quij rian ni ngüḭ nico' man'ānj.
Nḭ da'nga' daj guḭ'yaj ni ángel ngą daran'
ni tsínj gui'yaj gaquin'. Nḭ guḭri ni ángel
daran' ni sij nẹ' chrej xẹ' rian nicaj sūnj
anj.

42 Ngaa nị gạ'nij ni ángel ni tsínj xị'i daj
rian gurúj yan'ạn rian gụnun ni sij gạco ni
sij aj. Nị dạ xaruj yan' ni sij nej.
43 Ngaa nị ni tsínj hua sạ', nị guịxiguin ni
sij dạj rún' xiguịn güi gạne ni sij rian nicaj
sun chrej ni sij.
'Hué dan nị sisị nụn chraquíj rẹ', nị
gụnun rẹ' nej aj.

El tesoro escondido

44 'Ni dạj rún' hua 'ngọ rasụn sạ' nịn'
ruhua ngaa garij huị ni ngüị riqui yo'ój
dạj hua rian nicaj sun Yan'anj anj. Nị
ganari' 'ngọ tsínj rasụn sạ' daj. Nị gahuin
nịạ' ruhua sij ganari' sij rasụn sạ' daj. Nị
nanicạj sij garíj huị sij yu'uj daj. Nị gan'anj
sij gụdu'uej sij daran' ni rasụn mạn rian sij.
Nị guiránj sij yo'ój daj.

La perla de gran precio

45 'Ni dạj rún' hua 'ngọ tsínj du'uej
rasụn, nị da'nga' daj hua rian nicaj sun
Yan'anj. Daj si nana'ui' tsínj daj 'ngọ yej
sạ' huin perla.
46 Nị ngaa nari' sij 'ngọ yej perla du'ue
nịn' ruhua daj, ngaa nị gan'anj sij gudu'uej
sij daran' ni rasụn mạn rian sij. Nị guiránj
sij yej perla daj.

La red

47 'Ni dạj rún' hua 'ngọ nnánj ga'níj ni sij
chruhua nnee ngaa da'a ni sij daran' rian
xucuaj, nị da'nga' daj hua rian nicaj sun
Yan'anj.
48 Nị ngaa gara nnánj daj, nị guiri ni
sij du'ua nnee. Nị gan'anj gạne ni sij, nị
ganacui ni sij xucuaj hua sạ'. Nị gara ni sij
chruhua xuguti. Nị xucuaj nitaj si hua sạ'
guere' ni sij.
49 Nị da'nga' daj gạhuin ngaa gạnahuij
xungüị. Daj si guịri nịni ni ángel ni ngüị
xị'i scanij ni ngüị hua sạ'.
50 Nị gạ'nij ni ángel ni ngüị xị'i daj rian
gurúj yan'ạn rian gụnun ni sij gạco ni sij.
Nị da xạruj yan' ni sij. —Daj gataj Jesús
gunun ni tsínj nico' sij.

Tesoros nuevos y viejos

51 Ngaa nị nachínj snan'anj Jesús ni sij.
Nị gataj sij:
—Gunun ni é rẹ' daran' ni nuguan' nan
ga'mī ní'. —Gataj Jesús.
Ngaa nị gataj ni sij:
—Gunun ni únj, Señor. —Gataj ni sij.
52 Ngaa nị gataj Jesús:
—Nị ngaa digui'yun 'ngọ tsínj digyán si-
ley Yan'anj dạj hua rian nicaj sun Yan'anj,
nị 'yaj sij dạj rún' 'yaj 'ngọ tsínj dụcua. Nị
rian hua nara sạ' sij si'yaj sij, nị gạ'ue guịri
sij ni rasụn nacạ, asị ni rasụn guimán asịj
ná. —Daj gataj Jesús.

Jesús en Nazaret

53 Nị ngaa ganahuij ganani Jesús ni
cuento digyán sij rian ni ngüị, ngaa nị
gahui sij yu'uj daj.
54 Nị nạn' sij xánj sij. Nị digyán sij
chruhua si-nuhui ni tsínj israelita. Ngaa
nị gan'anj ruhua ni tsínj daj. Nị gataj ni
sij:
—Nị ạ gahuin chrụn tsínj daj daran'
nuguan' a'mi sij únj. Nị dạj gạ'ue guị'yaj
sij si sạ' 'nạ' rian Yan'anj únj.
55 Sé da'níj tsínj acoj chrun huin sij, nị
huin du'ua sij daj ní'. Nị hué nni sij huin
María nej aj. Nị hué ni jnánj sij huin
Jacobo ngạ José nej, Simón nej, Judas nej
aj.
56 Nị nne ni xica'uij sij scanij né' aj. Nị ạ
ga'nạ' ni nuguan' daj gahuin chrụn sij, nị
huin du'ua sij daj nej únj. —Daj gataj ni
tsínj daj xi'í Jesús.
57 Xi'í daj nị gahuin nạco ruhua ni sij
ni'yaj ni sij sí'. Sanị gataj Jesús gunun ni
sij:
—Nụn yan'anj ni ngüị ni'yaj ni sij 'ngọ
tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj ụn yu'uj huaj
sí'. Sanị ngaa nạsij sí' xánj sí' rian mạn ni
dugüi' sí', nị nitaj si a'mi sạ' ni dugüi' sí'
ni'yaj ni sij sí' aj. —Daj gataj Jesús gunun
ni sij.
58 Nị nitaj si gui'yaj Jesús nico si sạ' ngạ
si-fuerza sij yu'uj daj. Daj si nun gụxuman
ruhua ni sij nị'yaj ni sij sí'.

14

Muerte de Juan el Bautista

1 Nị ngaa daj gunun gobernado gụ'naj
Herodes xi'í nuguan' ga'mi ni ngüị xi'í
Jesús.
2 Ngaa nị gataj sij gunun ni tsínj 'yaj sun
rian sij:
—Hué sij huin Juan tsínj duguata' nnee
ganá'nij sij scanij ni níman ganahuin sij
Jesús aj. Xi'í daj nị nucuaj sij 'yaj sij si sạ'
ngạ si-fuerza sij, ruhuāj aj.
3 Daj si hua ga'nin' Herodes sun sisị
gụida'a ni sij man'an Juan gụnumi ni sij ca-
dena, nị gạri ni sij ducuagạ' sí'. Da'nga' daj
gui'yaj Herodes si hua xacaj sij Herodías
huin unj nicạ jnánj sij Felipe.
4 Nị hua gataj Juan gunun Herodes sisị
sị ga'ue xạcaj sij xaco' sij gạhuin nicạ sij
mánj.
5 Nị huin ruhua Herodes dạgahui' sij
Juan. Sanị xu'ui' sij rian ni ngüị aj. Daj
si daran' ni ngüị gani ruhua sisị Juan huin
'ngọ tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj.
6 Sanị ngaa gahuin gui'yanj ganasíj yo'
ga'nga Herodes, nị gahuin gui'yanj, gui'yaj
sij. Nị guiran'anj da'nị xạna Herodías rian
daran' ni tsínj mạn ngạ Herodes. Nị garan'
ruhua Herodes ni'yaj sij ún'.

7 Nị guta' nịca yya sij rian ún' sisị ụn
rasụn gạran' ruhua ún' gạchinj ún' rian sij,
nị gạ'ui' sij rian ún'.
8 Nị hua ga'ui' nni ún' 'ngọ chrej dạj
gạ'mi ún' rian sij. Ngaa nị gataj ún' gunun
Herodes:
—Ruhuāj sisị rịqui rẹ' 'ngọ go'o nụn chrạ
Juan tsínj duguata' nnee riānj. —Daj gataj
ún' gunun Herodes, gui'yaj nni ún'.
9 Ngaa nị ducu nani ruhua rey Herodes.
Sanị rịan hua guta' nịca yya sij rian
yun'unj xạna daj ngaa mán ni tsínj ngạ sij
rian mesa, nị ga'nin' sij sun sisị gạ'ui' ni sij
chrạ Juan rian ún'.
10 Nị ga'níj sij tsínj gạn'anj gạ'nij chrạ
Juan chruhua ducuagạ'.
11 Asíj nị nicaj sí' 'ngọ go'o nụn chrạ Juan
ga'nạ' sí' ga'ui' sí' rian yun'unj xạna da aj.
Nị naga'ui' ún' ra'a nni ún'.
12 Ngaa nị ga'nạ' ni tsínj nico' Juan. Nị
nicaj ni sij níman daj gan'anj gachin' ni sij.
Nị da' síj daj gan'anj ni sij nata' ni sij rian
Jesús.

Alimentación de los cinco mil

13 Nị ngaa gunun Jesús nuguan' daj, nị
gatúj sij chruhua 'ngọ rịọ chéj rian nnee.
Nị gahui sij yu'uj daj gan'anj sij 'ngọ yu'uj
hua nịni huin quij qui'yanj nạco. Nị ngaa
gunun ni ngüị si gan'anj Jesús, nị gahui ni
sij xánj ni sij. Nị guinico' ni sij gachéj dạcoj
ni sij.
14 Nị ngaa nanij Jesús chruhua rịọ daj, nị
guini'i sij mán nico ni ngüị aj. Nị gahuin
'ị ruhua sij ni'yaj sij ni sí'. Nị ganahuin ni
ngüị a'nan', gui'yaj sij.
15 Nị ngaa guinị, nị ga'nạ' ni tsínj nico'
Jesús. Nị gataj ni sij gunun sí':
—Yu'uj nan hua ní'nij nitaj ni ngüị mán
mánj. Nị guisíj gahuin di'nị. Ngaa nị
gạna'níj rẹ' ni ngüị gạn'anj ni sí' ni xuman'
daj sisị gụịran ni sí' si xạ ni sí'. —Daj gataj
ni sij gunun Jesús.
16 Ngaa nị gataj Jesús:
—Nitaj xi'í si gạn'anj ni sij. Gạ'ui' ni é
rẹ' si xạ ni sij nan nánj. —Daj gataj Jesús.
17 Ngaa nị:
—Maan si nicaj únj ụn'un' chrachrúnj
ngạ hụịj guẹ xucuaj. —Daj gataj ni sij.
18 Ngaa nị:
—Nịcaj ni é rẹ' gạ'na' ni é rẹ' nan anj.
—Gataj Jesús.
19 Hué dan nị ga'nin' Jesús sun sisị
gạn'anj gạne ni ngüị rian chin'. Ngaa nị
guida'a sij ụn'un' chrachrúnj daj ngạ hụịj
xucuaj. Nị ni'yaj sij xata'. Nị naga'ui' sij si
guruhua Yan'anj. Ngaa nị gura' da'aj sij ni
chrachrúnj ga'ui' sij ra'a ni tsínj nico' sij.
Nị naga'ui' ni sij ra'a ni ngüị daj.
20 Nị xa daran' ni sij. Nị gara ran riqui
ni sij. Ngaa nị ganacaj ni sij si xitin' gunáj
nara ni sij chruhua xụhuij xuguti.
21 Nị guisíj 'ngọ si ụn'un' mí ni tsínj xa
daj. Nị nini huin ni yun'unj xạna ngạ ni
tsin'.

Jesús anda sobre el mar

22 Hué dan nị gui'yaj Jesús sisị gạtu ni
tsínj nico' sij chruhua rịọ chéj rian nnee
gạchin sini ni sij anéj chrej du'ua laguna
xạchij daj. Nị guna sí'. Nị gana'níj sí' ni
ngüị nạn' ni sij xánj sij.
23 Nị ngaa guisíj na'níj sí' nạn' ni sij, ngaa
nị gahui urin sí' chrạ 'ngọ quij. Nị gan'anj
sí' gachínj jni'yaj sí' rian Yan'anj. Nị ngaa
guinị, nị nne urin Jesús yu'uj daj.
24 Nị huaj guisíj rịọ daj da dạni laguna
xạchij. Nị naxụman nnee, nị xitinj rịọ daj,
gui'yaj nnee. Daj si ahui nanẹ. Nị a'uij rian
ni sij.
25 Nị ngaa ruhua guerengạ', nị gan'anj
Jesús gachéj sij rian nnee huaj sij nari'
dugüi' sij ngạ ni tsínj daj.
26 Nị ngaa guini'i ni tsínj nico' sij chéj sij
huaj sij rian nnee, nị guxu'ui' nịn' ruhua
ni sij. Nị gataj ni sij:
—Hué 'ngọ sta'naj huin. —Daj gataj ni
sij guini'i ni sij Jesús.
Nị gaguáj ni sij si guxu'ui' sij.
27 Sanị hora ga'mi Jesús rian ni sij. Nị
gataj sij:
—Gạ nucuaj niman ni é rẹ' aj. Yūnj huin
nánj. Sị guxu'ui' ni é rẹ' mánj. —Daj gataj
Jesús gunun ni sij.
28 Ngaa nị gataj Pedro gunun Jesús:
—Señor, sisị hué man'án rẹ' 'nạ', asíj nị
gạ'nij rẹ' gạn'ān gạchē rian nnee. Ngaa nị
gụịsī rian niquín' rẹ'. —Daj gataj Pedro.
29 Ngaa nị:
—Gạhua' rẹ'. —Gataj Jesús.
Ngaa nị gananij Pedro chruhua rịọ daj.
Nị gachéj sij rian nnee sisị gạn'anj sij rian
niquin' Jesús.
30 Sanị ngaa guini'i sij sisị ahui nịn'
ruhua nanẹ, nị guxu'ui' sij si gạn'anj sij. Nị
nạnaj huaj naga' sij chruhua nnee. Ngaa nị
gaguáj sij. Nị gataj sij:
—Señor, nạcaj rẹ' man'ānj anj. —Daj
gataj Pedro.
31 Ngaa nị 'ngọ hora guida'a Jesús ra'a
Pedro. Nị gataj sij gunun sí':
—Tsínj na'ue gụxuman sạ' ruhua ni'yaj
man'ānj huín rẹ' aj. Nị ụn sin huin nị
gahuin hụịj nimán rẹ' únj. —Daj gataj
Jesús rian sí'.
32 Nị ngaa gahui nụngüej sij chruhua rịọ,
nị ganiquịn' nanẹ.
33 Ngaa nị ga'nạ' ni tsínj mạn chruhua
rịọ daj. Nị ganiquịn' ráj dạcoj ni sij rian
Jesús. Nị gataj ni sij:
—Xạnga' nị hué rẹ' huin da'níj Yan'anj
anj. —Daj gataj ni sij rian Jesús.

Jesús sana a los enfermos en Genesaret

34 Nị ngaa guisíj ni sij anéj du'ua laguna
xạchij daj, nị guxuman ni sij 'ngọ yu'uj
gụ'naj Genesaret.
35 Nị ngaa ganani'i ni tsínj mạn yu'uj daj
Jesús, nị ga'níj ni sij nuguan' ganicạj 'ngọ
guẹ yu'uj daj. Hué dan nị nicaj ni sij daran'
ni ngüị a'nan' ga'nạ' ni sij rian Jesús.
36 Nị gachínj jni'yaj ni sij sisị gạ'uej sí',
nị gạnun ni sij hué du'ua si-gạn' sí'. Nị
ganahuin daran' ni ngüị ganụn si-gạn' sí'.

15

Lo que contamina al hombre

1 Hué dan nị ni tsínj fariseo ngạ ni tsínj
digyán ley nne xuman' Jerusalén, nị ga'nạ'
ni sij rian Jesús. Nị nachínj snan'anj ni sij
Jesús. Nị gataj ni sij:
2 —Nị ụn sin huin nị na'ue dạgahuin ni
tsínj nico' rụcu rẹ' si-dụcuanj ni xi únj únj.
Daj si nun nạnia' ni sij ngaa xa ni sij chra.
—Daj gataj ni sí'.
3 Ngaa nị gataj Jesús:
—Nị ụn sin nị nun dạgahuin ni é rẹ'
nuguan' ga'nin' Yan'anj sun rian né' únj.
Nị da'nga' daj 'yaj ni é rẹ' xi'í si dagahuin
ni é rẹ' ngạ si-dụcuanj man'an ni é rẹ'.
4 Daj si gataj Yan'anj: "Guịnun yan'ánj
rẹ' chré rẹ' ngạ nní rẹ'. Nị ụn tsínj a'mi
quij rian chrej sij ngạ nni sij, nị gạhui' sij
nánj." Da'nga' daj ga'nin' Yan'anj sun rian
né'.
5 Sanị ataj ni é rẹ' sisị gạ'ue gạtaj 'ngọ
tsínj daj gunun chrej sij ngạ nni sij: "Huin
ruhuāj rịquīj san'anj nan rian nụngüej é
rẹ', sanị san'anj nicā nan huin ofrenda
güenda Yan'anj anj." Hué daj ataj ni é rẹ'.
Hué dan nị ụn tsínj gạtaj nuguan' nan, nị
na'uej ruhua sij chrạcuij sij chrej sij ngạ
nni sij.
6 Nị xi'í si-dụcuanj ni é rẹ', nị 'yaj yụn ni
é rẹ' si-nụguan' Yan'anj anj.
7 'Tsínj digya' yun'unj huin ni é rẹ'. Hua
yya xạnga' si-nụguan' xi né' Isaías ngaa
ga'mi sij si-nụguan' Yan'anj xi'í ni é rẹ'. Daj
si gataj sij:
8 Nụn yan'anj ni ngüị nan ngạ du'ua ni sij
yūnj anj.
Sanị nịni huin niman ni sij nánj.
9 Nitaj si ní'yanj si nico' ni sij yūnj mánj.
Daj si nuguan' digyán ni sij huin nuguan'
a'nin' ni tsínj sun anj.
Nị sé si digyán ni sij si-nụguan'ānj mánj.
Hué daj gataj Yan'anj garun Isaías asịj ná.
—Daj gataj Jesús gunun ni tsínj fariseo ngạ
ni tsínj digyán ley.
10 Hué dan nị gaquínj Jesús gạ'na' ni ngüị
rian sij. Nị gataj sij:
—Gụnun ni é rẹ'. Nị gạra da'nga' ruhua
ni é rẹ' nej aj.
11 Nitaj si gạhuin quij chruhua niman
'ngọ tsínj daj, 'yaj rasụn atuj du'ua sij
mánj. Sanị gạhuin quij chruhua niman
sij, 'yaj nuguan' ahui du'ua sij. —Daj gataj
Jesús.
12 Ngaa nị gahuin nịchrun' ni tsínj nico'
Jesús rian sij. Nị ganachínj snan'anj ni sí'
man'an Jesús. Nị gataj ni sí':
—Ni'í rẹ' sisị nun gạran' ruhua ni tsínj
fariseo nuguan' ga'mí rẹ' daj ní'. —Daj
gataj ni sí' gachínj snan'anj ni sí' Jesús.
13 Ngaa nị gataj Jesús:
—Gọrocoj chrē daran' coj nun gụnun
chrē nne xata'. Nị dạj rún' hua ni coj nitaj
si ní'yanj daj da'nga' daj hua ni tsínj daj.
14 Gạ'nin' ruhua á rẹ' ngạ ni sij. Daj si
tsínj duri huin ni sij. Nị huin ni sij ni tsínj
da'a ra'a ango ni tsínj duri. Nị sisị da'a
'ngọ tsínj duri ra'a tsínj duri ngạ sij huaj
nụngüej sij, nị guịnij nụngüej sij chruhua
yu'uj. —Daj gataj Jesús.
15 Ngaa nị gataj Pedro gunun Jesús:
—Gạtaj rẹ' ụn sin huin ruhua nuguan'
daj gata, nị gụnun únj. —Daj gataj Pedro.
16 Ngaa nị gataj Jesús:
—Hua guẹ na'ue gạra da'nga' ruhua á rẹ'
ní'.
17 Ni'i sạ' ni é rẹ' sisị daran' rasụn atuj
chruhua du'ua 'ngọ tsínj daj, nị achin-ín'
riqui sij. Hué dan nị ahui-í' ri'i sij.
18 Sanị ni nuguan' ahui du'ua 'ngọ tsínj
daj, nị 'nạ' ni nuguan' daj niman sij. Ngaa
nị gạhuin quij chruhua niman tsínj daj,
'yaj nuguan' quij ahui chruhua niman sij.
19 Daj si nan huin nuguan' quij ahui
chruhua niman ni ngüị: Ani quij ruhua ni
sij. Nị dagahui' ni sij níman nej. Nị a'mi ni
sij ngạ nicạ ango ni ngüị nej. Nị 'yaj squịra'
ni sij ngạ ango ngüị nej. Nị 'yaj tụ ni sij nej.
Nị uta' chre ni sij gaquin' ni dugüi' ni sij.
Nị a'mi quij ni sij xi'í ni dugüi' ni sij.
20 Nị hué ni nuguan' quij nan 'yaj sisị
gạhuin quij niman 'ngọ tsínj daj. Sanị sé
si xạnga' sisị gạhuin quij niman sij 'yaj si
nitaj si naniạ' sij ngaa xa sij chra. —Daj
gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

La fe de la mujer cananea

21 Hué dan nị gahui Jesús yu'uj daj
gan'anj sij rian ngaj xuman' Tiro ngạ
xuman' Sidón.
22 Ngaa nị ga'nạ' 'ngọ yun'unj xạna nne
estado Cananea. Nị gaguáj ún'. Nị gataj
ún' gunun Jesús:
—Señor, nạni yaco ruhuá rẹ' nị'yaj rẹ'
man'ānj huín rẹ' da'níj David. Daj si ran'
da'nị xạnāj sayun, 'yaj nanẹ xị'i nụn niman
ún'. —Daj gataj ún'.
23 Sanị nị ạ 'ngọ nuguan' nun gạtaj Jesús
gunun yun'unj xạna dạ mánj. Ngaa nị
gahuin nịchrun' ni tsínj nico' Jesús. Nị
gachínj jni'yaj ni sij rian sí'. Nị gataj ni
sij:

—Gątaj rę' gụnun yun'unj xąna daj sisị̱ gąn'anj ún'. Daj si aguáj ún' nico' ún' rụcu únj anj. —Daj gataj ni sij.
24 Ngaa nị̱ gataj Jesús:
—Maan si ga'níj Yan'anj ga'nāj rian ni tsínj israelita sisị̱ huin ni sij dąj rún' huin ni xachij ga ni'ya. —Daj gataj Jesús.
25 Sanị̱ ga'nąʼ yun'unj xąna daj ganiquịn' ráj dącoj ún' rian Jesús. Nị̱ gataj ún':
—Señor, chrącuij rę' man'ānj. —Daj gataj ún'.
26 Ngaa nị̱ gataj Jesús:
—Nitaj si hua sąʼ si gąʼne' si-chrąchrunj ni tsin' gąʼui' du'ua ni xuhue mánj. —Daj gataj Jesús.
27 Ngaa nị̱ gataj ún':
—Xąnga' Señor. Sanị̱ da' ni xuhue xa xú' ni darụ chrachrúnj guinij du'ua mesa nne tsínj huin dánj xú'. —Daj gataj ún' gunun Jesús.
28 Nị̱ gataj Jesús:
—Xuman nico ruhuá rę' ni'yáj rę' man'ānj. Xi'í daj nị̱ dąj rún' achínj rę' riānj, nị̱ hué daj gąhuin. —Daj gataj Jesús.
Nị̱ hué hora daj ni ganahuin da'níj ún'.

Jesús sana a muchos

29 Ngaa nị̱ gahui Jesús yu'uj daj gan'anj sij. Nị̱ guisíj sij nịchrun' du'ua laguna xąchij gụ'naj Galilea. Nị̱ gahui sij chrą 'ngọ quij gan'anj sij. Nị̱ gan'anj gąne sij.
30 Ngaa nị̱ gahuin nịchrun' nico ni ngüị̱ rian Jesús. Nị̱ nicaj ni sij ni ngüị̱ nare' dacój ngą ni ngüị̱ duri nej, ni ngüị̱ rá'yan' nej ngą ango ni ngüị̱ a'nan' nicaj ni sij gaʼnąʼ ni sij rian nne Jesús. Nị̱ ganahuin ni sij, gui'yaj Jesús.
31 Xi'í daj nị̱ gan'anj ruhua ni ngüị̱ gaʼnąʼ daj guini'i ni sij sisị̱ ga'ue ga'mi ni ngüị̱ rá'yan'. Nị̱ ganahuin ni ngüị̱ yacuan nej. Nị̱ ga'ue gache sąʼ ni ngüị̱ nare' dacój nej. Nị̱ ga'ue naxiguịn rian ni ngüị̱ duri guini'yaj ni sij nej. Nị̱ ga'mi sąʼ ni sij rian Yan'anj nico' ni tsínj israelita.

Alimentación de los cuatro mil

32 Ngaa nị̱ gaquínj Jesús gaʼnąʼ ni tsínj nico' sij. Nị̱ gataj sij:
—Nahuin 'ị̱ ruhuāj ni'yā daran' ni ngüị̱ mąn nan. Daj si síj huąʼnij güi mán ni sij ngāj aj. Nị̱ nitaj si nicaj ni sij si xą ni sij mánj. Nị̱ nitaj si huin ruhuāj nąʼnī ni sij nąn' ni sij ngaa nitaj si nicaj ni sij si xą ni sij si guịnichre ni sij huaj ni sij chruhua chrej si ruhuaj aj. —Daj gataj Jesús.
33 Ngaa nị̱ gataj ni tsínj nico' Jesús:
—Nị̱ ą̱ guịran únj chrachrúnj gụnuman riqui daran' ni ngüị̱ nan 'ngọ yu'uj quij qui'yanj nąco únj. —Daj gataj ni tsínj nico' Jesús.
34 Ngaa nị̱ gataj Jesús:
—Nị̱ ụndaj chrachrúnj nicaj ni é rę' únj. —Daj gataj Jesús.
—Ichij chrachrúnj nicaj únj. —Gataj ni sij.
35 Ngaa nị̱ ga'nin' Jesús sun sisị̱ gąn'anj gąne ni ngüị̱ rian yo'ój.
36 Nị̱ guida'a sij ichij chrachrúnj ngą dọj xucuaj daj ra'a sij. Nị̱ nago' sij si guruhua Yan'anj. Ngaa nị̱ gura' da'aj sij chrachrúnj daj ngą xucuaj ga'ui' sij ra'a ni tsínj nico' sij. Nị̱ da'nga' ni sí' ra'a ni ngüị̱ mąn anj.
37 Nị̱ xa daran' ni sij. Nị̱ gara ran riqui ni sij. Nị̱ gara ichij xuguti, gui'yaj si xitin' gunáj aj.
38 Nị̱ guisíj gąn'anj mí ni tsínj xa daj. Nị̱ nini huin ni yun'unj xąna ngą ni tsin'.
39 Ngaa nị̱ na'níj Jesús nąn' ni ngüị̱. Nị̱ gahui sij chruhua 'ngọ rịọ chéj rian nnee. Nị̱ guisíj sij 'ngọ yu'uj gụ'naj Magdala.

16

La demanda de una señal

1 Ngaa nị̱ gaʼnąʼ ni tsínj fariseo ngą ni tsínj saduceo rian Jesús si huin ruhua ni sij guị̱'yaj ni sij 'ngọ xi' gątu Jesús ngą si-nụguan' sí'. Nị̱ gachínj ni sij sisị̱ guị̱'yaj Jesús 'ngọ si sąʼ 'nąʼ rian Yan'anj dịgyán sij sisị̱ 'nąʼ sij rian Yan'anj.
2 Sanị̱ gataj Jesús:
—Ataj ni é rę' ngaa guinị̱: "Guịxiguin sąʼ a'yoj. Daj si hua mare xata'", ataj ni é rę'.
3 Nị̱ nę' nịgan' ataj ni é rę': "Gąman', nị̱ gąhui nanę. Daj si hua mare xata'. Nị̱ nachej nga xata'", ataj ni é rę'. Tsínj digya' yun'unj huin ni é rę'. Ni'i ni é rę' dąj hua xata'. Sanị̱ naʼuej ruhua ni é rę' gụnun ni é rę' si digyán Yan'anj rian ni é rę' xi'í si dąj hua chruhua xungüị̱ ni güi nan.
4 'Huin ruhua ni ngüị̱ xị̱'i mąn acuan' guịni'i ni sij 'ngọ si sąʼ 'nąʼ rian Yan'anj. Sanị̱ sị̱ gui'yā 'ngọ si sąʼ guịni'i ni é rę' mánj. Maan si guịni'i ni é rę' sisị̱ guịran'ānj dąj rún' guiran' tsínj gụ'naj Jonás asị̱j ná. —Daj gataj Jesús.
Ngaa nị̱ dunáj Jesús ni sij. Nị̱ gan'anj sí'.

La levadura de los fariseos

5 Nị̱ ngaa guisíj ni tsínj nico' Jesús anéj chrej du'ua laguna xąchij daj, nị̱ xacaj ni sij cuenta sisị̱ guini'yun ruhua ni sij guinicą̱j ni sij chrachrúnj.
6 Ngaa nị̱ gataj Jesús gunun ni sij:
—Gą cuidado ni é rę' ngą man'an án rę'. Nị̱ gụruj a ni é rę' ngą si-levadura ni tsínj fariseo ngą ni tsínj saduceo. —Daj gataj Jesús.
7 Nị̱ ga'mi man'an ni sij gunun dugüi' ni sij sisị̱ da'nga' daj ga'mi Jesús xi'í si nitaj chrachrúnj nicaj ni sij gaʼnąʼ ni sij.
8 Sanị̱ unun Jesús si gani ruhua ni sij. Nị̱ gataj sí':
—Dọj huin si xuman ruhua ni é rę' ni'yaj ni é rę' man'ānj nánj. Nị̱ ụn sin huin nị̱ ani

ruhua ni é rẹ' sisi̱ nitaj chrachrúnj nicaj ni é rẹ' ga'nạ' á rẹ' únj.
9 Hua guẹ na'ue gụnun ni é rẹ' gạ'. Nitaj si nụn ruhua ni é rẹ' xi'í ụn'un' chrachrúnj xa ụn'un' mí ni tsínj daj. Ni̱ nitaj si nụn ruhua ni é rẹ' ụndaj xuguti nara ni é rẹ' dasu gunáj daj.
10 Ni̱ nitaj si nụn ruhua ni é rẹ' xi'í ichij chrachrúnj xa gạn'anj mí ni tsínj daj. Ni̱ hué daj nitaj si nụn ruhua ni é rẹ' ụndaj xuguti ganara ni é rẹ' dasu gunáj.
11 Ni̱ ụn sin huin ni̱ na'ue gạra da'nga' ruhua ni é rẹ' sisi̱ nitaj si a'mī xi'í chrachrúnj únj. Maan si a'mī sisi̱ gạ cuidado ni é rẹ' ngạ si gui̱ran' ni é rẹ', gui̱'yaj si-levadura ni tsínj fariseo ngạ ni tsínj saduceo aj. —Daj gataj Jesús.
12 Hué dan ni̱ gara da'nga' ruhua ni sij sisi̱ nun gạ'mi Jesús xi'í levadura 'nij chrachrúnj. Maan si na'uej ruhua sí' sisi̱ di̱gya' yun'unj si-nụguan' ni tsínj fariseo ngạ ni tsínj saduceo ni sij.

La confesión de Pedro

13 Ni̱ ngaa huaj gahuin ni̱chrun' Jesús xuman' Cesarea de Filipo, ni̱ gachínj snan'anj sij ni tsínj nico' sij. Ni̱ gataj sij rian ni sí':
—Huēj huin da'níj ni ngüi̱ aj. Ni̱ ụn tsínj huīnj ataj ni ngüi̱, ruhua ni é rẹ' únj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
14 Ngaa ni̱ gataj ni sij:
—Ataj da'aj ni ngüi̱ sisi̱ hué rẹ' huin Juan tsínj duguata' nnee. Ni̱ ataj ango ni sij sisi̱ hué rẹ' huin tsínj gụ'naj Elías. Ni̱ ataj ángo ni sij sisi̱ hué rẹ' huin tsínj gụ'naj Jeremías, asi̱ ango tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asij hua ná. —Daj gataj ni sij.
15 Ngaa ni̱:
—Ni̱ ụn tsínj huīnj ruhua man'an ni é rẹ' únj. —Gataj Jesús gunun ni sij.
16 Ngaa ni̱ gataj Simón Pedro gunun Jesús:
—Hué rẹ' huin Cristo da'níj Yan'anj hua ni̱'na' aj. —Daj gataj Pedro.
17 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Hua 'ueé rián rẹ' Simón huín rẹ' da'níj Jonás si 'ngọ tsínj nitaj digyán nuguan' nan rián rẹ' mánj. Sani̱ urin chrē nne xata' huin si digyán nuguan' nan rián rẹ' nánj.
18 Ni̱ atā gụnun rẹ' sisi̱ sọ' gụ'naj Pedro xi'í si dạj rún' huin huej ngaj xi'í hue' huín rẹ'. Ni̱ dạj rún' 'yaj ni sij une' ni sij hue' xiráj huej, ni̱ da'nga' daj gune' man'ānj ni tsínj nico' man'ānj rian huej daj. Ni̱ ạ dọj si̱ ga'ue gui̱'yaj gana daran' si-fuerza ni sichre rian ni tsínj da gạ mánj.
19 Ni̱ ri̱quīj llave gui̱nicaj rẹ' rian nicaj sun Yan'anj. Ni̱ sisi̱ guẹ rẹ' 'ngọ nuguan' chruhua xungüi̱, ni̱ da'nga' daj guẹ Yan'anj nuguan' daj nẹ' xata' nej aj. Ni̱ sisi̱ nitaj si guẹ rẹ' 'ngọ nuguan' chruhua xungüi̱, ni̱ da'nga' daj nitaj si guẹ Yan'anj nuguan' daj nẹ' xata' nej mánj. —Daj gataj Jesús rian Pedro.
20 Ngaa ni̱ ga'nin' Jesús sun rian ni tsínj nico' sij sisi̱ si̱ nata' ni sí' rian ạ 'ngọ ni ngüi̱ sisi̱ hué sij huin Cristo.

Jesús anuncia su muerte

21 Hué dan ni̱ asij güi daj, ni̱ gaxi̱'i Jesús gataj snan'anj sij rian ni tsínj nico' sij sisi̱ hua niạn gạn'anj sij xuman' Jerusalén gui̱ran' nico sij sayun, gui̱'yaj ni tsínj huin achij ngạ ni chrej huin rian nej ngạ ni tsínj digyán ley nej. Ni̱ dạgahui' ni sí' man'an sij. Sani̱ xiráj huạ'nij güi, ni̱ gạna'nij sij. —Daj gataj Jesús xi'í man'an sij.
22 Ngaa ni̱ nicaj Pedro Jesús gan'anj anéj sij dọj. Ni̱ gaxi̱'i sij chran' sij sí'. Ni̱ gataj sij:
—Gạhuin 'i̱ ruhuá rẹ' ni̱'yaj rẹ' man'án rẹ'. Ni̱ ạ 'ngọ güi si̱ guiran' rẹ' daj, Señor. —Daj gataj Pedro.
23 Sani̱ nanicạj Jesús gataj sij gunun Pedro:
—Gụxun rẹ' man'án rẹ' riānj, Satanás. Daj si hué rẹ' huin 'ngọ si naránj chrej huaj man'ānj. Ni̱ nitaj si huin ruhuá rẹ' rún' huin ruhua Yan'anj mánj. Rún' huin ruhua ni ngüi̱ huin ruhuá rẹ' nánj. —Daj gataj Jesús gunun Pedro.
24 Hué dan ni̱ gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij:
—Sisi̱ hua 'ngọ tsínj ruhua ni̱co' yūnj, ngaa ni̱ dụnaj tsínj daj si-chrej man'an sij. Ngaa síj ni̱ gạta sij rugutsi̱ gui̱nico' sij yūnj gui̱ran' sij sayun ngāj aj.
25 Ni̱ tsínj na'uej ruhua gạhui' ngāj, ni̱ gạ ni'ya sij. Sani̱ tsínj gạ'ue gạhui' xi'í man'ānj ngạ xi'í nuguan' sạ' a'mi man'ānj, ngaa ni̱ gạne ni̱ganj sij aj.
26 Ni̱ sisi̱ gui̱'yaj gana 'ngọ tsínj daj daran' si mạn chruhua xungüi̱ gạhuin si'yaj sij, ngaa ni̱ ụn sin huin-ín' sisi̱ gạ ni'ya niman sij, ruhua ni é rẹ' únj. Nitaj si gui̱'yaj gana sij mánj. Niqui niman tsínj gui'yaj gana nico chruhua xungüi̱ nan sisi̱ gạ ni'ya niman sij. Daj si na'ue nạhuin sạ' niman sij, gui̱'yaj ni rasụn mánj.
27 'Daj si gạ'nāj ngạ ni si-ángēl huīnj da'níj ni ngüi̱. Ni̱ gạhuin 'uēj ni̱n' ruhua, gui̱'yaj chrē. Ngaa ni nạru'uē rian gọ'ngo ni ngüi̱ dạj rún' gui'yaj gọ'ngo ni sij.
28 Xạnga' atā gụnun ni é rẹ' sisi̱ nitaj si gạhui' da'aj ni ngüi̱ mán yu'uj nan da' gui̱ni'i ni sij gạ'na' man'ānj gui̱nicaj sūnj huīnj da'níj ni ngüi̱. —Daj gataj Jesús rian ni tsínj nico' sij.

17

La transfiguración

1 Ni̱ ngaa gachin huạtan' güi, ni̱ nicaj Jesús Pedro ngạ Jacobo ngạ Juan huin

jnánj Jacobo gan'anj nịni sij chrạ 'ngọ quij xạcan.
2 Nị ganahuin 'ueé nneẹ cúj Jesús nẹ'
rian ni sij. Nị xiguịn rian Jesús rún' hua
güi huaj. Nị ganahuin gatsị si-gan' sij dạj
rún' hua si xiguịn huaj.
3 Hué dan nị gurugüi' tsínj gụ'naj Moisés
ngạ tsínj gụ'naj Elías rian nne ni sij. Nị
ga'mi nụngüej sí' ngạ sij.
4 Ngaa nị gataj Pedro gunun Jesús:
—Sạ' mán né' yu'uj nan Señor. Sisị
gạran' ruhuá rẹ', nị guị'yaj né' huạ'nij hue'
recoj le aj. Nị ngoj man'án rẹ'. Nị angoj
Moisés. Nị ángoj Elías. —Daj gataj Pedro
gunun Jesús.
5 Nị ngaa hua guẹ ga'mi Pedro, nị nasíj
'ngọ nga xiguịn garan-án' rian ni sij. Nị
scanij nga daj gunun ni sij 'ngọ nanẹ si
gataj-á':
—Nan huin da'nī 'ị ruhuāj aj. Gụnun a
ni é rẹ' si ataj sij. —Hué daj gataj Yan'anj
gunun ni sij.
6 Nị ngaa gunun ni tsínj nico' Jesús
nuguan' daj, nị ga' nitu ni sij rian yo'ój.
Daj si ducu guxu'ui' ni sij.
7 Ngaa nị gahuin nịchrun' Jesús ganun
ra'a sí' ni sij. Nị gataj sí':
—Gạnaxuman ni é rẹ'. Nị sị guxu'ui' ni
é rẹ' mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
8 Nị ngaa nachica ni sij rian ni sij, nị
guini'i ni sij niquin' urin Jesús yu'uj daj.
9 Nị ngaa huaj ni sij nanij ni sij chrạ quij,
nị ga'nin' Jesús sun rian ni sij. Nị gataj sí':
—Sị gununa ni é rẹ' si guini'i ni é rẹ' rian
ni ngüị mánj. Nị da' síj gạna'nij da'níj ni
ngüị huin man'ānj, asíj nị gạ'ue nạta' ni é
rẹ' aj. —Daj gataj Jesús.
10 Ngaa nị nachínj snan'anj ni tsínj nico'
Jesús man'an sí'. Nị gataj ni sij:
—Nị ụn sin huin ataj ni tsínj digyán ley
sisị hua sini gạ'na' Elías únj. —Daj gataj ni
sij.
11 Ngaa nị gataj Jesús:
—Xạnga' gạ'na' sini Elías. Nị hué sí'
nạgui'yaj sạ' daran'anj.
12 Nị atā gụnun ni é rẹ' sisị hua ga'nạ'
Elías. Sanị nun nạni'i ni ngüị man'an sí'
mánj. Nị gui'yaj quij ni sij daran' si garan'
ruhua ni sij gui'yaj ni sij ngạ sí'. Nị dạj rún'
guiran' sí', nị da'nga' daj guịran' man'ānj
huīnj da'níj ni ngüị, guị'yaj ni sij aj. —Daj
gataj Jesús.
13 Hué dan nị gara da'nga' ruhua ni
tsínj nico' Jesús sisị a'mi sí' xi'í Juan tsínj
duguata' nnee.

Jesús sana a un muchacho lunático

14 Nị ngaa guisíj ni sij rian mạn ni ngüị,
nị ga'nạ' 'ngọ tsínj daj. Nị ganiquin' ráj
dạcoj sij rian Jesús.
15 Nị gataj sij:
—Señor, gạnani yaco ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ'
dọj da'nī si ahui' na'nij sij aj. Nị ran' nịn'
ruhua sij sayun. Nị síj ga'ị natúj sij rian
yan'ạn an. Nị síj ga'ị guinij sij chruhua
nnee nej aj.
16 Nị nicā ga'nāj rian ni tsínj nico'
man'án rẹ' aj. Sanị nun gạ'ue ganahuin
da'nī, gui'yaj ni sij mánj. —Daj gataj tsínj
daj gunun Jesús.
17 Ngaa nị gataj Jesús:
—Na'ue gụxuman ruhua ni é rẹ' huin ni
é rẹ' ni tsínj mạn yyạj. Nị xi'ị niman án
rẹ'. Ngaa nị na'ue gạne nigān ngạ á rẹ'.
Nị sị gụnucuā si-chrej ni é rẹ' nịganj mánj.
Nịcaj ni é rẹ' sij gạ'na' ni é rẹ' riānj anj.
—Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.
18 Ngaa nị ga'mi huee Jesús rian nanẹ xị'i
daj. Ni gahui-í' chruhua niman tsin' daj. Nị
'ngọ hora ganahuin sij, gui'yaj Jesús.
19 Ngaa nị ga'nạ' urin ni tsínj nico' Jesús
rian sí'. Nị gataj ni sij:
—Nị ụn sin huin nị nun gụnucuaj únj
guịri únj nanẹ xị'i niman tsin' daj únj.
—Daj gataj ni sij.
20 Ngaa nị gataj Jesús:
—Daj si na'ue gụxuman sạ' ruhua ni é
rẹ' nị'yaj ni é rẹ' man'ānj. Nị xạnga' atā
gụnun ni é rẹ' sisị gụxuman ruhua ni é rẹ'
'ngọ ritsin dạj rún' hua cạn cuej nasa, ngaa
nị gạ'ue gạtaj ni é rẹ' gụnun quij da aj:
"Gụxun rẹ' man'án rẹ' yu'uj nan gạn'anj
rẹ' ango yu'uj." Nị da'nga' daj gạhuin sisị
gụxuman xạnga' ruhua ni é rẹ' nánj. Nị
gạ'ue guị'yaj ni é rẹ' daran'anj.
21 Sanị gạ'ue guịri né' ni nanẹ xi'ị nan
urin si gạchinj jni'yaj né' rian Yan'anj, nị
guị'yaj né' ayuno nej. —Daj gataj Jesús
gunun ni sij.

Jesús anuncia otra vez su muerte

22 Nị ngaa mán ni sij estado Galilea, nị
gataj Jesús gunun ni sij:
—Huēj huin da'níj ni ngüị. Nị nạga'ui'
'ngọ tsínj daj man'ānj ra'a ni tsínj.
23 Nị dạgahui' ni sij man'ānj. Sanị xiráj
huạ'nij güi, nị gạna'nī nánj. —Daj gataj
Jesús gunun ni sij.
Nị ducu ganani ruhua ni sij, gui'yaj
nuguan' daj.

Pago del impuesto del templo

24 Nị ngaa guisíj Jesús ngạ ni tsínj nico'
sij xuman' Capernaum, ngaa nị gan'anj
nị'yaj ni tsínj a'nej pesto güenda nuhui
rian nne Pedro. Ngaa nị nachínj snan'anj
ni sij sí'. Nị gataj ni sij:
—Sị ga'ui' si-maestro ni é rẹ' pesto xi'í
nuhui nan gạ ạ'. —Daj gataj ni sij.
25 Ngaa nị:
—A'ui' sij aj. —Gataj Pedro gunun ni sij.
Ngaa nị ngaa gatúj Pedro chruhua hue',
nị ga'mi sini Jesús. Nị gataj sí':

—Dạj huaj ruhuá rẹ', Simón. Nị ni rey mạn chruhua xungüị nan, nị ụn ngüị a'nej ni sij san'anj ruhuá rẹ' únj. A'nej ni sij san'anj rian man'an da'níj ni sij ní'. Asị a'nej ni sij san'anj rian ango ni ngüị sạ'. Da' 'yaj ni sij, ruhuá rẹ' únj. —Gataj Jesús.
26 Ngaa nị:
—Rian ango ni ngüị. —Gataj Pedro.
Ngaa nị gataj Jesús:
—Hué dan nị ni da'níj sij sị ga'ui' ni sij pesto mánj.
27 'Sanị güenda sisị sị ga'man ruhua ni sij, nị güij rẹ' laguna xạchij, nị dịnij rẹ' suelo chruhua nnee. Nị xucuaj guịda'a sini suelo daj guịri rẹ'. Nị du'ua xuj nạri' rẹ' 'ngọ moneda huin san'anj. Nị huej guịsij gạ'ui' rẹ' xi'ī̱j ngạ xi'í man'án rẹ' nej aj. —Gataj Jesús gunun Pedro.

18

¿Quién es el mayor?
1 Nị ngaa daj, nị ga'nạ' ni tsínj nico' Jesús rian sí'. Nị gataj ni sij:
—Nị ụn tsínj huin achij doj rian nicaj sun Yan'anj xata' ruhuá rẹ' únj. —Daj gataj ni sij.
2 Ngaa nị gaquínj Jesús gạ'na' 'ngọ tsin' gani sij dạni ni sí'.
3 Nị gataj sij:
—Xạnga' atā gụnun ni é rẹ' sisị sị ga'ue nạduna ni é rẹ' niman ni é rẹ', guị'yaj ni é rẹ' rún' 'yaj ni tsin', ngaa nị sị ga'ue gạtu ni é rẹ' rian nicaj sun Yan'anj xata' mánj.
4 Nị ụn tsínj ga'uej ruhua gạhuin lij dạj rún' huin lij tsin' niquin' nan, nị hué sij gạhuin achij rian nicaj sun Yan'anj.
5 'Nị ụn tsínj nạhuin ra'a 'ngọ tsin' nan xi'í si nicaj dugüi' sij ngāj, ngaa nị nạhuin ra'a sij man'ānj nej.

Ocasiones de caer
6 'Nị sisị xuman ruhua 'ngọ tsin' nan ni'yaj sij yūnj, ngaa nị niqui nịn' ruhua niman 'ngọ tsínj daj sisị dịgyán sij guị'yaj 'ngọ tsin' nan gaquin' nánj. Sạ' huin sisị nụmi ni sij 'ngọ to xxi xá tsínj daj, ngaa nị gạ'nij ni sij gạn'anj sí' chruhua nnee yan'anj anj.
7 Niqui nịn' ruhua niman ni tsínj mạn chruhua xungüị nan. Daj si digyán ni sij sisị guị'yaj dugüi' ni sij gaquin'. Nị hua nịạn sisị da'nga' daj gạhuin. Sanị niqui nịn' ruhua niman tsínj digyán chrej quij hua daj rian dugüi' sij.
8 'Hué dan nị sisị guị'yáj rẹ' 'ngọ gaquin', guị'yaj ra'á rẹ', asị guị'yaj dacój rẹ' gaquin', ngaa nị gạ'nin' rẹ', nị xạcaj rẹ' gụẹre' rẹ'. Daj ni gạ gundu ra'a rẹ' ngạ dacój rẹ' gạtu rẹ' rian gạne nịganj rẹ' ngạ Yan'anj sisị huịj ra'á rẹ' ngạ huịj dacój rẹ', sanị gạ'nij Yan'anj man'án rẹ' rian yan'ạn aca nịganj nịn'.
9 Nị sisị guị'yáj rẹ' gaquin', guị'yaj rundij rián rẹ', ngaa nị guịri rẹ', nị xạcaj rẹ' gụẹre' rẹ'. Daj ni urin rundij rián rẹ' gạtu rẹ' rian gạne nịganj rẹ' ngạ Yan'anj sisị huịj rundij rián rẹ', sanị gạ'nij Yan'anj man'án rẹ' rian yan'ạn aca nịganj nịn'.

La parábola de la oveja perdida
10 'Sị gani ruhua ni é rẹ' sisị nitaj si ní'yanj ni tsin' hua lij mánj. Daj si ataj snan'ān gụnun a ni é rẹ' sisị dugumi sạ' ni ángel ni tsin' da aj. Nị nịganj nịn' niquin' ángel daj rian chrē nne nẹ' xata'. Nị unun chrē si nata' ni ángel daj.
11 Daj si ga'nạ' nạcā ni ngüị ga ni'ya si huīnj da'níj ni ngüị.
12 'Ngaa nị gụnun sạ' a ni é rẹ' si gạ'mī nan. Sisị nicaj 'ngọ tsínj daj 'ngọ ciento xachij, nị ga ni'ya 'ngọ xuj, nị dạj da'nga' guị'yaj tsínj dạn daj ngạ dán sij, ruhua ni é rẹ' únj. Gạra sij gạn'anj xia xinun' gạn'anj xachij daj riqui quij. Nị gạn'anj nạna'ui' sij xachij gan'anj ni'ya daj dayun nạri' sij dán sij aj.
13 Nị sisị gụnucuaj sij nạri' sij xucu daj, ngaa nị xạnga' yya atā gụnun ni é rẹ' sisị huaj gạhuin nịạ' ruhua sij ngạ xucu daj ngạ ango gạn'anj xia xinun' gạn'anj xucu nun ga ni'ya aj.
14 Hué ducuánj daj na'uej ruhua chrej ni é rẹ' nne xata' sisị gạ ni'ya nị ạ 'ngọ ni tsin' nan mánj.

Cómo se debe perdonar al hermano
15 'Nị sisị gui'yaj 'ngọ jnánj rẹ' gaquin' rián rẹ', ngaa nị gạn'anj gạ'mi urín rẹ' ngạ sij xi'í gaquin' daj. Nị sisị gụnun sij si gạtaj rẹ', ngaa nị gạna'mi sạ' nụngüej é rẹ' nánj.
16 Nị sisị na'ue gụnun sij si gạtaj rẹ', nị gạquinj rẹ' gạn'anj ango tsínj yahuij tsínj ngạ rẹ' rian nne sij. Nị sisị gạn'anj huịj huạ'nij testigo daj, nị gạhuin yya ruhua ni é rẹ' xi'í si hua huịj huạ'nij ni é rẹ' guịni'i dạj hua nuguan' daj.
17 Hué dan nị sisị na'ue gụnun sij si ataj anin' é rẹ', ngaa nị nạta' anin' é rẹ' rian daran' ni tsínj nico' Yan'anj. Nị sisị nạ'ue gụnun sij si ataj daran' ni tsínj nico' Yan'anj, ngaa nị gạni ruhua ni é rẹ' sisị huin sij 'ngọ tsínj 'nạ' anéj chrej, asị huin sij 'ngọ tsínj a'nej xạcan pesto.
18 'Ngaa nị xạnga' atā gụnun ni é rẹ' sisị sị ga'ue gạ'nin' ruhua ni é rẹ' ngạ 'ngọ nuguan' hua chruhua xungüị nan, nị da'nga' daj sị ga'ue gạ'nin' ruhua Yan'anj nne xata' nej. Nị hué daj sisị gạ'ue gạ'nin' ruhua ni é rẹ' ngạ 'ngọ nuguan' chruhua xungüị nan, nị da'nga' daj gạ'ue gạ'nin' ruhua Yan'anj nne xata' nej.
19 Nị atā gụnun ni é rẹ' sisị uyan hua ruhua huịj ran' ni é rẹ' xi'í 'ngọ nuguan' chruhua xungüị nan, nị gạ'ue gạchinj jni'yaj nụngüej é rẹ' rian chrē nne xata'.

Nḭ rḭqui xąnga' chrē si achínj nụngüej é rẹ' daj.
20 Daj si rian huḭj huą'nij ran' ni é rẹ' nahuin yu' ni é rẹ' ngą si-xugüīj, nḭ yu'uj daj nnēj dąni ni é rẹ' aj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.
21 Ngaa nḭ gahuin nḭchrun' Pedro nachínj snan'anj sij Jesús. Nḭ gataj sij:
—Nḭ ụndaj huin guḭsij guḭnicā niman nico ngą gaquin' gui'yaj jnān riānj únj. Asḭ da ichij ní'. —Daj gataj Pedro.
22 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Sé si atā gụnun rẹ' sisḭ da ichij mánj. Sanḭ da huą'nij xia chi' número nicaj ichij huin, nḭ da'nga' daj guḭnicaj rẹ' niman nico rian jnánj rẹ' aj.

Los dos deudores

23 ʼNi dąj rún' 'yaj 'ngọ rey ngaa ruhua sij nągui'yaj sij cuenta rian ni tsínj 'yaj sun rian sij, nḭ da'nga' daj huin rian nicaj sun Yan'anj.
24 Nḭ ngaa gaxḭ'i nagui'yaj sij cuenta, nḭ nicaj ni sij ga'ną' sij 'ngọ tsínj da'ui ga'ḭ nḭn' ruhua millón huin san'anj rian rey daj.
25 Nḭ rḭan na'ue gụnucuaj sij nąru'ue sij si da'ui sij, ngaa nḭ ga'nin' rey daj sun sisḭ gụdu'ue ni sij nụngüej nicą moso daj ngą da'níj sij nej, daran' si mán rian sij nej. Asíj nḭ guḭri' rey si da'ui moso daj nąru'ue sij.
26 Ngaa nḭ ganiquin' ráj dącoj moso daj rian rey, nḭ ga'mi yaco sij, gataj sij gunun rey: "Señor, gąnahuin 'ḭ ruhuá rẹ' nḭ'yaj rẹ' dọj yūnj, ngaa nḭ nąru'ue nḭn'īnj rián rẹ' aj." Daj gataj sij gunun rey daj.
27 Ngaa nḭ ganahuin 'ḭ ruhua rey daj ni'yaj sí' sij. Nḭ ga'nin' ruhua sí' ngą si da'ui sij. Nḭ na'níj sí' gąn'anj sij.
28 ʼSanḭ ngaa gahui moso daj gan'anj sij, nḭ nari' dugüi' sij ngą ango moso 'yaj sun nụguan'an ngą sij huin moso da'ui dọj san'anj rian sij. Ngaa nḭ guida'a sij, nḭ gani sij xá sí'. Nḭ gataj sij: "Nąru'ue sọ' si da'uí sọ' riānj anj." Gataj sij gunun tsínj daj.
29 Ngaa nḭ ganiquin' ráj dącoj sí' rian sij. Nḭ ga'mi yaco sí' rian sij. Nḭ gataj sí': "Gąnahuin 'ḭ ruhuá rẹ' nḭ'yaj rẹ' yūnj, ngaa nḭ nąru'ue nin'īnj rián rẹ'." Gataj sí'.
30 Sanḭ nun gą'uej sij. Nḭ garíj sij ducuagą' gunun sí' sisḭ da nąru'ue sí' daran' si da'ui sí' rian sij, ngaa nḭ gąhui sí'.
31 ʼNgaa nḭ ngaa guini'i ango ni moso 'yaj sun rian rey dąj guiran' moso daj, nḭ nḭn' ruhua ganani ruhua ni sij. Nḭ gan'anj nąta' ni sij daran'anj rian rey daj.
32 Ngaa nḭ gaquínj rey gą'na' moso da'ui nico daj. Nḭ gataj sí' rian sij: "Moso xḭ'i huín rẹ'. Ga'nin' ruhuāj ngą daran' si da'uí rẹ' xi'í si ga'mi yacó rẹ' riānj saj.
33 Nḭ dąj rún' gahuin 'ḭ ruhuāj ni'yā sọ', nḭ da'nga' daj hua niąn gąhuin 'ḭ ruhuá rẹ' guḭni'yaj rẹ' dugüí' rẹ' saj." Daj gataj rey rian si-moso sij.
34 Ngaa nḭ nḭn' ruhua ga'man ruhua rey daj. Nḭ nago' sij moso daj rian caíde dugumi rian ducuagą' sisḭ gąhuin sí' castigo da nąru'ue sí' daran' si da'ui sí' rian rey aj.
35 ʼNḭ dąj rún' gui'yaj rey daj da'nga' daj guḭ'yaj chrē nne xata' ngą ni é rẹ' sisḭ nąʼue guḭnicaj są' ni é rẹ' niman nico rian xi'í jnánj ni é rẹ' nej aj. —Daj gataj Jesús.

19

Jesús enseña sobre el divorcio

1 Nḭ ngaa guisíj ga'mi Jesús ni nuguan' nan, nḭ gahui sij estado Galilea. Nḭ guisíj sij anéj chrej du'ua xinéj nnee gụ'naj Jordán rian ngaj estado Judea.
2 Nḭ nico' nico ni nguḭ sij. Nḭ ganahuin ni nguḭ a'nan' yu'uj daj, gui'yaj sij.
3 Nḭ ga'ną' ni tsínj fariseo. Nḭ huin ruhua ni sí' gą'ui' ni sí' gaquin' xiráj Jesús xi'í nuguan' gą'mi sij. Xi'í daj nachínj snan'anj ni sí' Jesús. Nḭ gataj ni sí':
—Gą'uej si-ley Yan'anj sisḭ dụnó' nicọ' xi'í daran' ni nuguan' ní'. —Daj gataj ni tsínj fariseo rian Jesús.
4 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Ani ruhuāj sisḭ hua gaya ni é rẹ' sisḭ ngaa gaxḭ'i daran'anj, nḭ gui'yaj Yan'anj tsínj sno'o ngą yun'unj xąna.
5 Nḭ gataj Yan'anj: "Xi'í daj dụnaj 'ngọ tsínj daj chrej sij ngą nni sij. Nḭ gąne nụguan'an sij ngą nicą sij aj. Nḭ nụngüej nicą tsínj daj gąhuin urin ngüḭ aj." Daj gataj Yan'anj.
6 Ngaa nḭ sé huḭj nneẹ cúj huin nụngüej sij gą mánj. Sanḭ urin nneẹ cúj huin nụngüej sij nánj. Nḭ ngaa xącaj dugüi' 'ngọ tsínj daj ngą 'ngọ yun'unj daj, guḭ'yaj Yan'anj, ngaa nḭ sḭ ga'ue gąhuin nḭni nụngüej sij, guḭ'yaj ni ngüḭ mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
7 Ngaa nḭ gataj ni tsínj fariseo:
—Nḭ ụn sin huin nḭ ga'nin' Moisés sun sisḭ guḭ'yaj né' yanj ata gą'ui' né' ra'a nicą né'. Ngaa nḭ dụnaj né' nicą né', gui'yaj sí' únj. —Daj gataj ni sij.
8 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Xi'í si tsḭ niman ni é rẹ', nḭ riqui Moisés permiso sisḭ dụnaj ni é rẹ' nicą ni é rẹ'. Sanḭ sé daj gahuin asjj sini ngaa gui'yaj Yan'anj ni ngüḭ mánj.
9 Hué dan nḭ atā gụnun ni é rẹ' sisḭ tsínj guẹre'ej nicą daj, nḭ gąnacaj sij ango ngüḭ, nḭ dą'ui sij gaquin' anj. Sanḭ sé daj huin sisḭ gui'yaj squḭra' nicą sij ango tsínj mánj. Nḭ tsínj nącaj yun'unj xąna guere' daj, nḭ dą'ui sij gaquin' nej aj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj fariseo.
10 Ngaa nḭ gataj ni tsínj nico' Jesús:

—Sisi̱ da'nga' daj huin ngą tsínj hua nicą, ngaa ni̱ są' huin sisi̱ si̱ xacaj né' yun'unj xąna mánj. —Daj gataj ni sij.
11 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Sé daran' ni tsínj gą'ue gąra da'nga' ruhua ngą nuguan' nan. Sani̱ sisi̱ ri̱qui Yan'anj, ni̱ gą'ue gąra da'nga' ruhua ni sij.
12 Hua 'ngǫ tsínj na'ue gą'mi ngą yun'unj xąna. Ni̱ da'nga' daj hua ni sij asi̱j ga'nga ni sij. Ni̱ hua ango tsínj na'ue gą'mi ngą yun'unj xąna. Daj si da'nga' daj hua nneę cúj sij, gui'yaj ango ni tsínj. Ni̱ hua ángo tsínj na'uej ruhua gą'mi ngą yun'unj xąna. Daj si huin ruhua sij gui̱'yaj sun sij rian nicaj sun Yan'anj anj. Ngaa ni sisi̱ gą'ue gąra xina ni é rę' ngą nuguan' nan, ni̱ da'nga' daj gui̱'yaj ni é rę'. —Daj gataj Jesús.

Jesús bendice a los niños

13 Ngaa ni̱ nicaj ni yun'unj xąna ni tsin' le ga'ną' ne rian Jesús sisi̱ gu̱ta' sí' ra'a sí'. Ni̱ gąchinj jni'yaj sí' xi'í ni tsin'-ín', ruhua ne. Sani̱ chran' ni tsínj nico' Jesús ni yun'unj xąna nicaj ga'ną' daj aj.
14 Sani̱ gataj Jesús:
—Ra'a ni é rę' si gą'na' ni tsin' riānj. Ni̱ si̱ chran' ni é rę' si gą'na' riānj nej mánj. Daj si rún' huin ni tsin' le nan, ni̱ da'nga' daj huin ni ngüi̱ mąn rian nicaj sun Yan'anj nne xata'. —Daj gataj Jesús.
15 Ngaa ni̱ guta' Jesús ra'a sij rian ni tsin'. Ni̱ gahui sij gan'anj sij.

El joven rico

16 Hué dan ni̱ ga'ną' 'ngǫ tsínj daj. Ni̱ gataj sij gunun Jesús:
—Maestro są', u̱n sun są' gui̱'yaj sūnj, ni̱ gą'ue gąne nigān, ruhuá rę' únj. —Daj gataj sij aj.
17 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Ni̱ u̱n sin huin ni̱ atáj rę' sisi̱ są' man'ānj únj. Urin Yan'anj huin si są' nánj. Sani̱ sisi̱ huin ruhuá rę' gąne ni̱ganj rę' ngą Yan'anj, ngaa ni̱ dągahuín rę' nuguan' ga'nin' Yan'anj sun rian né'. —Daj gataj Jesús gunun sij.
18 Ngaa ni̱:
—Ni̱ u̱n nuguan' dągahuin únj, ruhuá rę' únj. —Gataj tsínj daj gunun Jesús.
Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Si̱ dagahuí' rę' níman mánj. Ni̱ si̱ gui'yaj tu̱ rę' mánj. Ni̱ si̱ ga'mi rę' nuguan' nnę xi'í dugüí' rę' mánj.
19 Ni̱ gui̱nun yan'ánj rę' chréj rę' ngą nní rę' nej. Ni̱ gąhuin 'i̱ ruhuá rę' ni̱'yaj rę' dugüí' rę' dąj rún' 'i̱ ruhuá rę' ni'yáj rę' man'án rę' aj. —Daj gataj Jesús.
20 Ngaa ni̱ gataj tsínj daj gunun Jesús:
—Daran' ni nuguan' daj ráj xināj asi̱j hua lē aj. Ngaa ni̱ u̱n sin achin gui̱'yā, ruhuá rę' únj. —Daj gataj sij gunun Jesús.
21 Ngaa ni̱ gataj Jesús gunun sij:
—Sisi̱ huin ruhuá rę' gąhuin są' ni̱n' rę', ngaa ni̱ güij nąn' rę' gu̱du'ue rę' daran' si'yáj rę'. Ni̱ san'anj gui̱ri' rę' daj gą'ui' rę' rian ni ngüi̱ niqui. Hué dan ni̱ gui̱man nico si'yáj rę' xata', gui̱'yaj Yan'anj anj. Ngaa ni̱ gą'na' rę' gui̱nico' rę' yūnj anj. —Daj gataj Jesús.
22 Ni̱ ngaa gunun tsínj daj si gataj Jesús, ni̱ gan'anj sij nani ruhua sij. Daj si hua nico si'yaj sij.
23 Ngaa ni̱ gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij:
—Xąnga' atā gu̱nun a ni é rę' sisi̱ 'i̱ huaj gątu 'ngǫ tsínj xuru'ue rian nicaj sun Yan'anj xata' aj.
24 Ni̱ gątaj ru̱hua' yūnj sisi̱ 'i̱ huaj gątu 'ngǫ tsínj xuru'ue rian nicaj sun Yan'anj daj ngą si gąchin 'ngǫ xucu camello yu'uj tąj cúj nuhua aj. Ni̱ xxi hua xú' aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
25 Ngaa ni̱ ngaa gunun ni tsínj nico' Jesús nuguan' daj, ni̱ ni̱n' ruhua gan'anj ruhua ni sij. Ni̱ gataj ni sij:
—Sisi̱ hué daj huin, ni u̱n tsínj gą'ue nącaj Yan'anj únj. —Daj gataj ni sij.
26 Ngaa ni̱ ni'yaj Jesús rian ni sij. Ni̱ gataj sí':
—Si̱ ga'ue nącaj ni ngüi̱ man'an ni sij mánj. Sani̱ Yan'anj gą'ue gui̱'yaj daran' nuguan'. —Daj gataj Jesús.
27 Ngaa ni̱ gataj Pedro:
—Hua duna únj daran' si'yaj únj anj. Ni̱ nico' únj man'án rę' aj. Ngaa ni̱ u̱n sin huin nąriqui Yan'anj rian únj, ruhuá rę' únj. —Daj gataj Pedro.
28 Ni̱ gataj Jesús gunun ni sij:
—Xąnga' atā gu̱nun ni é rę' sisi̱ ngaa gui̱sij güi gąne 'uēj rian chrun xila są' ango xungüi̱ nąca, ni̱ gąne xąnga' ni é rę' rian ni xu̱huij chrun xila są' gui̱nicaj ni é rę' sun rian ni xu̱huij xi'nin' ni tsínj israelita. Ni̱ hué daj gąhuin xi'í si guinico' ni é rę' man'ānj huīnj da'níj ni ngüi̱.
29 Ni̱ danej gahuin a ni é rę' dunáj á rę' ducuá á rę' ngą jnánj án rę' nej, xoco' a ni é rę' nej, ngą chrej a ni é rę' nej, nni a ni é rę' nej, ngą da'níj ni é rę' nej, do'ój rę' nej, ni̱ sisi̱ du̱naj á rę' daran' nan rian xi'ī̱j, ngaa ni̱ nąhuin ra'a ni é rę' 'ngǫ ciento ni rasu̱n są' nan. Ni̱ gąne ni̱ganj án rę' ngą Yan'anj, gui̱'yaj Yan'anj nej aj.
30 Sani̱ nico ni ngüi̱ huin achij chruhua xungüi̱ nan nąnico' ni sij nę' ru̱cu ango xungüi̱ gą'na' aj. Ni̱ nico ni ngüi̱ nico' nę' ru̱cu chruhua xungüi̱ nan gąhuin achij ni sij ango xungüi̱ gą'na' aj.

20

Los obreros de la viña

1 'Ni̱ dąj rún' 'yaj 'ngǫ xuru'ue ngaa ahui sij ni̱gan' acuan' nąna'ui' sij ni tsínj gąn'anj

guḭ'yaj sun do'ój sij rian mąn coj chruj uva, nḭ da'nga' daj 'yaj Yan'anj ngą né' rian nicaj sun Yan'anj.
2 Nḭ gui'yaj yya xuru'ue daj ngą ni tsínj guḭ'yaj sun ụndaj huin gą'ui' sí' du'ue ni sij 'ngọ güi daj. Nḭ ga'mi sí' sisḭ gą'ui' sí' 'ngọ san'anj denario rian ni sij. Ngaa nḭ ga'níj sí' gąn'anj guḭ'yaj sun ni sij riqui coj uva.
3 'Hué dan nḭ gahui yún xuru'ue daj gan'anj sij ga ụn nḭgan'. Nḭ guini'i sij mán ango ni tsínj mán rian yu'uẹ. Ni niquin' yụn ni sij.
4 Nḭ gataj sij: "Güḭj guḭ'yaj sun ni é rẹ' si-sūnj anj. Nḭ dąj rún' guḭ'yaj sun ni é rẹ', nḭ rḭquūj du'ue ni é rẹ' aj." Daj gataj sij. Nḭ gan'anj guḭ'yaj sun ni sí'.
5 'Ngaa nḭ gahui rụhua' yún sij gan'anj sij ga xuj nej, ga huą'nij di'nḭ nej. Nḭ dąj rún' gui'yaj sij ga ụn, nḭ da'nga' daj gui'yaj rụhua' yún sij.
6 'Nḭ gan'anj rụhua' yún sij rian yu'uẹ síj 'ngọ si ga ụn'un' di'nḭ. Nḭ ganari' sij ango ni tsínj mán man'an. Nḭ ganachínj snan'anj sij ni sí'. Nḭ gataj sij: "Nḭ ụn sin huin ni mán ni é rẹ' nụn güi nịn' yu'uj nan, nḭ nitaj sun 'yaj sun ni é rẹ' mán án rẹ' yu'uj nan únj." Gataj sij.
7 Ngaa nḭ: "Nitaj 'ngọ tsínj ataj sisḭ gąn'anj guḭ'yaj sun ni únj mánj." Gataj ni tsínj mán rian yu'uẹ daj rian sij. Ngaa nḭ gataj xuru'ue daj: "Güḭj guḭ'yaj sun ni é rẹ' riqui coj uva. Nḭ rḭquūj du'ue ni é rẹ' dąj rún' guḭ'yaj sun a ni é rẹ' aj." Daj gataj sij.
8 'Nḭ ngaa guinḭ, nḭ gataj sij gunun tsínj nicaj yun'unj ni moso daj: "Gąquinj rẹ' gą'na' ni tsínj 'yaj sun nánj. Nḭ nąga'ui' rẹ' du'ue ni sij aj. Gąxi'i rẹ' nąru'ue rẹ' rian ni tsínj nico' da rụcu gui'yaj sun aj. Ngaa nḭ nąru'ue rẹ' rian ni tsínj gatúj asḭj sini yąn." Gataj xuru'ue daj.
9 'Ngaa nḭ guisíj ni tsínj gatúj da ga ụn'un' di'nḭ daj. Nḭ da gọ'ngo ni sij ganahuin ra'a chre' guẹ ni sij 'ngọ san'anj denario da aj.
10 Nḭ ngaa guisíj ni tsínj gui'yaj sun sini, ngaa nḭ gani ruhua ni sij sisḭ xącan doj gą'ui' xuru'ue daj du'ue ni sij daj ngą si ga'ui' sí' rian ni tsínj gatúj gui'yaj sun ga ụn'un'. Sanḭ 'ngọ hua nahuin ra'a daran' ni sij.
11 Nḭ ngaa nahuin ra'a ni sij, nḭ gaxḭ'i ni sij ga'mi gaquin' ni sij xi'í xuru'ue.
12 Nḭ gataj ni sij: "Ni tsínj gatúj da rụcu daj, nḭ gui'yaj sun ni sij urin hora. Sanḭ uyan naru'ué rẹ' rian ni sij ngą únj nánj. Nḭ gui'yaj sun ni únj nụn güi nịn' anj. Nḭ nụn güi nḭ yąn'an nej aj." Gataj ni sij.
13 Sanḭ gataj tsínj do'ój rian 'ngọ ni sij: "Amigo, sé si digya' yun'ūn gọ'ngo ni é rẹ' mánj. Sanḭ hua gui'yaj yyá rẹ' ngāj sisḭ nąru'uē 'ngọ san'anj denario rian rẹ' aj.
14 Gąnacaj rẹ' du'ué rẹ', nḭ güḭj rẹ' nánj. Dąj rún' naru'uē rian rẹ', nḭ da'nga' daj huin ruhuāj nąru'uē rian tsínj nico' da rụcu nej.
15 Sanḭ gą'ue guḭ'yā dąj rún' garan' ruhuāj ngą si-sąn'ān nánj. Xicoj ruhuá rẹ' si gui'yā dọj sinduj ngą dugüí' rẹ' ní'." Daj gataj xuru'ue daj gunun tsínj gui'yaj sun.
16 'Ngaa nḭ ni ngüḭ nico' da rụcu xungüḭ nan, nḭ gąhuin rian ni sij ango xungüḭ nąca. Nḭ ni ngüḭ huin rian xungüḭ nan, sanḭ gụna da rụcu ni sij ango xungüḭ daj. Daj si aquínj Yan'anj nico ni ngüḭ gąn'anj rianj anj. Sanḭ dọj ni sij huin si nacui Yan'anj nánj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

Nuevamente Jesús anuncia su muerte

17 Nḭ ngaa huaj Jesús gahui sij dacan rian ngaj xuman' Jerusalén, nḭ gaquínj sij ni tsínj nico' sij gą'na' nini ni sí' rian sij. Nḭ gataj sij:
18 —Ni'i ni é rẹ' sisḭ huaj né' guḭsij né' xuman' Jerusalén. Nḭ hué yu'uj daj nąga'ui' 'ngọ tsínj daj man'ānj rian ni chrej a'nin' ngą rian ni maestro digyán ley rian ni ngüḭ. Nḭ huīnj da'níj ni ngüḭ. Nḭ dąga'mi dugüi' ni sij sisḭ dągahui' ni sij man'ānj.
19 Ngaa nḭ nąga'ui' ni sij yūnj rian ni tsínj 'ną' anéj chrej sisḭ gą'mi ducu ni sí' xi'īj. Nḭ dụguayun ni sí' nne' xirā aj. Nḭ gąri ni sí' gaquíj man'ānj rian rugutsḭ nej aj. Sanḭ xiráj huą'nij güi, nḭ gąna'nī nánj. —Daj gataj Jesús.

Petición de Santiago y de Juan

20 Ngaa nḭ gahuin nḭchrun' huḭj dą'nij nicą tsínj gụ'naj Zebedeo rian Jesús. Nḭ ganiquin' ráj dącoj ún' rian Jesús. Nḭ gachínj ún' 'ngọ sinduj rian sij.
21 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Nḭ ụn sin huin ruhuá rẹ' únj. —Gataj Jesús.
Nḭ gataj unj gunun sij:
—Gą'nin' rẹ' sun sisḭ ngaa gąne sún rẹ' guḭnicaj sún rẹ', nḭ gąne nụngüej da'nī xi'níj rẹ', 'ngọ sij nẹ' chrej ra'a są' rẹ', nḭ ango sij nẹ' chrej ra'a rọtsi rẹ', ruhuāj aj. —Gataj unj.
22 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Nun ni'i nụngüej é rẹ' si achínj nụngüej é rẹ' mánj. Gą'ue gụnucuaj nụngüej é rẹ' guḭran' nụngüej é rẹ' sayun dąj rún' guḭran' man'ānj ní'. —Daj gataj Jesús.
—Gą'ue aj. —Daj gataj nụngüej sij.
23 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Xąnga' guḭran' nụngüej é rẹ' sayun ngāj aj. Sanḭ na'ue rḭqui man'ānj sisḭ gąne nụngüej é rẹ' 'ngọ ni é rẹ' ra'a są'āj, nḭ ango ni é rẹ' ra'a rọtsīj mánj. Hua nacui chrē nụngüej tsínj gąne nụngüej chrej xi'nī anj. —Daj gataj Jesús.

24 Nḭ ngaa gunun ango ichi' ni tsínj nico'
Jesús, nḭ ga'man ruhua ni sí' ni'yaj ni sí'
nu̱ngüej tsínj daj.
25 Sanḭ gaquínj Jesús ga̱'na' ni sij, nḭ gataj
sij:
—Ni'i ni é rẹ' da̱j 'yaj ni tsínj nicaj sun
scanij ni tsínj 'na̱' anéj chrej. Nḭ aran'
ruhua ni sij gu̱ḭnicaj sun nico ni sij ga̱huin
achij ni sij rian ni ngüḭ aj.
26 Sanḭ sé daj gu̱ḭ'yaj ni é rẹ' mánj. Tsínj
ruhua ga̱huin achij scanij ni é rẹ', ngaa nḭ
ga̱huin sij si-moso ni é rẹ' aj.
27 Nḭ tsínj ruhua ga̱huin rian scanij ni é
rẹ', ngaa nḭ ga̱huin sij tsínj 'yaj sun rian ni
é rẹ' aj.
28 Daj si sé si 'nāj nḭ gu̱ḭ'yaj sun ni ngüḭ
riānj, ruhuāj mánj. Nḭ huīnj da'níj ni ngüḭ.
Sanḭ 'nāj gu̱ḭ'yaj sūnj rian ni ngüḭ aj. Nḭ 'nāj
ga̱huīj na̱ru'uē rian si-ga̱quin' nico ni ngüḭ
aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Dos ciegos reciben la vista

29 Nḭ ngaa gahui ni sij xuman' Jericó, nḭ
gachéj nḭn' ruhua ni ngüḭ ru̱cu Jesús.
30 Nḭ nne hu̱ḭj tsínj duri du'ua chrej. Nḭ
ngaa gunun nu̱ngüej sij sisḭ huaj Jesús
yu'uj daj, nḭ gaguáj nu̱ngüej sij. Nḭ gataj
nu̱ngüej sij:
—Señor, na̱huin 'ḭ ruhuá rẹ' nḭ'yaj rẹ'
nu̱ngüej únj huín rẹ' da'níj David aán.
—Daj gaguáj nu̱ngüej sij.
31 Ngaa nḭ chran' ni ngüḭ sisḭ dínj ga̱ne
du'ua nu̱ngüej sij.
Sanḭ doj a̱' ganari' nucuaj nu̱ngüej sij
gaguáj nu̱ngüej sij. Nḭ gataj nu̱ngüej sij:
—Señor, na̱huin 'ḭ ruhuá rẹ' nḭ'yaj rẹ'
nu̱ngüej únj huín rẹ' da'níj David aán.
—Daj gataj nu̱ngüej sij.
32 Ngaa nḭ ganiquin' Jesús. Nḭ gaquínj sij
ga̱'na' nu̱ngüej sí' rian sij. Nḭ gataj sij:
—Nḭ u̱n sin huin ruhua nu̱ngüej é rẹ'
gu̱ḭ'yā nga̱ nu̱ngüej é rẹ' únj. —Daj gataj
Jesús.
33 Ngaa nḭ gataj nu̱ngüej sij:
—Señor, huin ruhua únj sisḭ ga̱naxiguin
rian nu̱ngüej únj, gu̱ḭ'yáj rẹ', ruhua únj
anj. —Daj gataj nu̱ngüej sij.
34 Ngaa nḭ ganani yaco ruhua Jesús ni'yaj
sí' nu̱ngüej sij. Nḭ ganun ra'a sí' rian
nu̱ngüej sij. Nḭ 'ngo̱ hora naxigu̱ḭn rian
nu̱ngüej tsínj duri daj. Nḭ guinico' nu̱ngüej
sij Jesús.

21

La entrada triunfal en Jerusalén

1 Ngaa nḭ guisíj ni sij xuman' Betfagé rian
niquin' 'ngo̱ dacan gu̱'naj Olivos. Nḭ ngaj
nḭchrun' xuman' Jerusalén nga̱ xuman'
Betfagé. Ngaa nḭ ga'níj Jesús hu̱ḭj tsínj
nico' sij.
2 Nḭ gataj sij:
—Ga̱n'anj nu̱ngüej é rẹ' xuman' ngaj nẹ'
rian do̱j aj. Nḭ ngaa huaj nu̱ngüej é rẹ',
nḭ na̱ri' rá'yanj nu̱ngüej é rẹ' 'ngo̱ urruj
anumi nga̱ da'níj xú'. Nḭ ga̱nachi nu̱ngüej
é rẹ' nḭcaj rẹ' ga̱'na' rẹ' riānj.
3 Nḭ sisḭ hua 'ngo̱ ngüḭ ga̱nachinj snan'anj
rian nu̱ngüej é rẹ', ngaa nḭ ga̱taj nu̱ngüej é
rẹ' gu̱nun ni sij: "Man'an Señor ní'yanj xuj
aj. Nḭ hora nḭ ga̱'na' nḭcaj yún xuj, gu̱ḭ'yaj
sí' aj." Daj ga̱taj nu̱ngüej é rẹ' gu̱nun ni
ngüḭ aj. —Daj gataj Jesús gunun nu̱ngüej
sij.
4 Nḭ da'nga' daj gahuin sisḭ ga̱huin yya
da̱j rún' gataj 'ngo̱ tsínj ga'mi si-nu̱guan'
Yan'anj asḭj ná. Nḭ gataj sí':
5 Ga̱taj ni é rẹ' gu̱nun ni ngüḭ ma̱n xuman'
Sión sisḭ hué si-rey ni sij 'na̱' rian
ma̱n ni sij.
Nḭ da̱j rún' huin xucu nḭ, nḭ da'nga' daj
huin sij.
Nḭ ta̱j sij 'ngo̱ urruj da'níj xucu 'yaj sun.
Daj gataj tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj.
6 Ngaa nḭ gan'anj nu̱ngüej tsínj nico'
Jesús. Nḭ gui'yaj nu̱ngüej sij da̱j rún'
ga'nin' Jesús sun rian nu̱ngüej sij.
7 Ngaa nḭ nicaj nu̱ngüej sij nu̱ngüej
da̱'nij urruj daj ga'na̱' nu̱ngüej sij rian
Jesús. Ngaa nḭ guta' nu̱ngüej sij si-gan'
nu̱ngüej sij xiráj nu̱ngüej xú'. Ngaa nḭ
guitáj Jesús xú' aj.
8 Ngaa nḭ guruj nico ni ngüḭ si-gan' ni sij
chruhua chrej. Nḭ ga'nin' ango ni sij coj
ra'a chrun guruj ni sij chruhua chrej.
9 Ni ngüḭ huaj nẹ' rian nej, nga̱ ni ngüḭ
nico' nẹ' ru̱cu Jesús aguáj ni sij. Nḭ gataj ni
sij:
—Hosanna, da'níj David huín rẹ'. Hua
nia̱' 'ueé ruhua tsínj 'na̱' nga̱ si-xugüi
man'an Señor. Ga̱ sa̱' 'ueé xata' aj. —Gataj
ni sij gaguáj ni sij.
10 Nḭ ngaa gatúj Jesús chruhua xuman'
Jerusalén, nḭ nun na̱ri' ruhua ni ngüḭ u̱n
sin gahuin mánj. Nḭ gataj ni sij:
—Nḭ u̱n tsínj huin nan únj. —Daj gataj
ni ngüḭ ma̱n xuman' Jerusalén.
11 Ngaa nḭ gataj ango ni ngüḭ:
—Tsínj nan huin Jesús tsínj a'mi si-
nu̱guan' Yan'anj. Nḭ 'na̱' sij xuman'
Nazaret estado Galilea. —Daj gataj ni sij.

Purificación del templo

12 Ngaa nḭ gatúj Jesús chruhua si-nuhui
Yan'anj. Nḭ guiri sij ni tsínj mán du'uej
rasu̱n nga̱ ni tsínj ránj rasu̱n nej. Nḭ
guru nitu sij ni mesa si'yaj ni tsínj naduna
san'anj. Nḭ guru nitu Jesús ni chrun
ruguechra' si'yaj ni tsínj du'uej xu'ma̱n
anj.
13 Nḭ gataj Jesús gunun ni sij:
—Gataj si-nu̱guan' Yan'anj: "Ducuá
Yan'anj huin rian ga̱chinj jni'yaj ni ngüḭ
rian Yan'anj. Sanḭ nuhui nan gahuin 'ngo̱

huej mạn ni tsínj tụ, 'yaj á rẹ' nánj.” Gataj
si-nụguan' Yan'anj. —Daj gataj Jesús.
14 Ngaa nị gatúj ni ngüị duri ngạ ni ngüị
nare' dacój chruhua nuhui rian niquin'
Jesús. Nị ganahuin ni sij, gui'yaj sí'.
15 Sanị ga'man ruhua ni chrej huin achij
ngạ ni tsínj digyán si-ley Moisés ngaa
guini'i ni sij si sạ' gui'yaj Jesús. Nị hué daj
ga'man ruhua ni sij ngaa guini'i ni sij sisị
ga'mi sạ' ni tsin' xi'í Jesús. Daj si gataj ni
tsin' daj: “Hosanna rian tsínj nan si huin
sí' da'níj rey David”.
Daj gataj anin'inj gaguáj anin'inj.
16 Ngaa nị gataj ni sij gunun Jesús:
—Unun man'án rẹ' si ataj ni tsin' nan ní'.
—Daj gataj ni sij.
Nị gataj Jesús:
—Unūnj anj. Sanị nun gạya ni é rẹ' si-
nụguan' Yan'anj xi'í si ataj nuguan' nan
gunun ni é rẹ' mí'. Daj si gataj si-nụguan'
Yan'anj: “Gui'yaj Yan'anj sisị gạ'mi sạ' ni
lij ngạ ni tsin' utsi nuguan' gạran' ruhua
man'an Yan'anj gụnun”. Daj gataj si-
nụguan' Yan'anj. —Daj gataj Jesús gunun
ni sij.
17 Ngaa nị dunáj Jesús ni sij. Nị gahui sij
xuman' daj. Nị gan'anj sij xuman' Betania.
Nị gunáj sij yu'uj daj.

Maldición de la higuera estéril

18 Nị hua nịgan' ango güi, nị huaj Jesús
nanicạj sij xuman' Jerusalén. Nị achin
xi'nạ riqui sij.
19 Nị guini'i sij niquin' 'ngọ chrun gụ'naj
higuera du'ua chrej. Nị gan'anj nichị sij
rian niquin'-ín'. Sanị nun nạri' sij higo
mánj. Maan coj ra'a-á' guini'i sij nánj.
Ngaa nị gataj sij rian chrun daj:
—Nịganj sị gayu chruj chrạ rẹ' gạ mánj.
—Daj gataj Jesús.
Nị 'ngọ hora ganacọ chrun daj.
20 Nị ngaa guini'i ni tsínj nico' Jesús si
guiran' chrun daj, nị gataj ni sij:
—Nị ụn sin nị 'ngọ hora ganacoj únj.
—Daj gataj ni sij gan'anj ruhua ni sij.
21 Ngaa nị gataj Jesús:
—Xạnga' atā gụnun ni é rẹ' sisị gụxuman
ruhua ni é rẹ', nị sị gani huịj ruhua ni é
rẹ' guịni'yaj ni é rẹ' Yan'anj, ngaa nị gạ'ue
guị'yaj ni é rẹ' si gui'yā ngạ chrun higuera
nan anj. Nị sé urin nan gạ'ue guị'yaj ni é
rẹ', sanị gạ'ue gạtaj ni é rẹ' gụnun quij nan:
“Gụxun rẹ' man'án rẹ' yu'uj nan gạn'anj
rẹ' gạnatu rẹ' chruhua nnee yan'anj anj.”
Ngaa nị hué daj gạhuin.
22 Hué dan nị sisị gạchinj jni'yaj ni é rẹ'
'ngọ nuguan' rian Yan'anj ngaa guxuman
yya ruhua ni é rẹ', ngaa nị nạhuin ra'a ni é
rẹ' nuguan' da aj. —Daj gataj Jesús gunun
ni sij.

La autoridad de Jesús

23 Nị ngaa gatúj Jesús chruhua nuhui
digyán sij rian ni ngüị, nị gahuin nịchrun'
ni chrej a'nin' ngạ ni tsínj huin achij nej.
Nị nachínj snan'anj ni sij Jesús. Nị gataj ni
sij:
—Nị ụn sin huin sun nị 'yáj rẹ' nan únj.
Nị ụn tsínj riqui sun, nị 'yáj rẹ' nan únj.
—Daj gataj ni sij gunun Jesús.
24 Ngaa nị gataj Jesús:
—Ruhuāj gạnachin' snan'anj 'ngọ
nuguan' da man'an án rẹ' aj. Nị sisị
dạnicaj ni é rẹ' nuguan' riānj, asíj nị gạtā
ụn sun gui'yā nan gụnun ni é rẹ'.
25 Nị ụn tsínj ga'nin' sun rian tsínj gụ'naj
Juan sisị gạta' nnee sí' ni ngüị únj. Yan'anj
gataj rian sij ní'. Asị hua ango tsínj gataj
rian sij sạ'. —Gataj Jesús.
Ngaa nị diguíj man'an ni sij ngạ dugüi'
ni sij. Nị gataj ni sij:
—Sisị gạto' sisị Yan'anj ga'nin' sun rian
Juan, ngaa nị gạtaj Jesús gụnun ni únj sisị
ụn sin huin nun gụxuman ruhua ni únj
nị'yaj ni únj man'an sij únj.
26 Nị sisị gạtaj únj sisị ni tsínj ga'níj
gạ'na' Juan, sanị xu'ui' ni'yaj únj rian ni
ngüị aj. Daj si gani ruhua daran' ni ngüị
sisị Juan gahuin 'ngọ tsínj ga'mi si-nụguan'
Yan'anj anj. —Daj gataj ni sij gunun ni
dugüi' ni sij.
27 Ngaa nị gataj ni sij gunun Jesús:
—Nun ni'i únj mánj. —Daj gataj ni sij
gunun Jesús.
Ngaa nị gataj Jesús:
—Hué dan nị sị gatā gụnun ni é rẹ' ụn
sin huin sun 'yā aj. —Daj gataj Jesús.

Parábola de los dos hijos

28 Ngaa nị nachínj snan'anj Jesús ni tsínj
daj. Nị gataj sij:
—Dạj ani ruhua ni é rẹ' ngạ nuguan' nan
únj. Hua huịj da'níj 'ngọ tsínj daj. Nị gataj
sij rian 'ngọ da'níj sij: “Da'nī, yyạj nị güịj
guị'yaj sún rẹ' riqui coj uva aj.” Gataj tsínj
daj gunun da'níj sij.
29 ’Ngaa nị: “Sị gan'ān mánj.” Gataj sí'
rian chrej sí'. Sanị sạ' sij, nị xacaj sij ango
ducuánj, nị gan'anj guị'yaj sun sij.
30 Hué dan nị gan'anj chrej sij rian nne
ango da'níj sij. Nị da'nga' daj gataj sij
gunun sí'. Nị: “Gạ'ue gạn'ān Señor.” Gataj
sí' rian chrej sí'. Sanị nun gạn'anj guị'yaj
sun sí'.
31 Nị ụn tsínj yya gui'yaj si garan' ruhua
chrej sij, ruhua á rẹ' únj. —Daj gataj Jesús.
Ngaa nị gataj ni sij:
—Tsínj rian gataj sini yạn daj. Hué sij
huin nánj. —Daj gataj ni sij.
Ngaa nị gataj Jesús:
—Xạnga' atā gụnun ni é rẹ' sisị gạtu sini
yạn ni tsínj a'nej xạcan pesto ngạ ni ngüị
xạna achéj man'an rian nicaj sun Yan'anj
dan ngạ si gạtu ni é rẹ' aj.

32 Daj si ga'nạ' Juan digyán sí' dạj gạ'ue
guḭman ni é rẹ' guḭ'yaj nḭca ni é rẹ'. Sanḭ
nun gụxuman ruhua ni é rẹ' mánj. Sanḭ
guxuman ruhua ni tsínj a'nej xạcan pesto
ngạ ni ngüḭ xạna achéj man'an. Nḭ nụnj si
guini'i ni é rẹ' daran' nan, sanḭ nun nạnicaj
ruhua ni é rẹ' xi'í si-gạquin' ni é rẹ' mánj.
Nḭ nun gụxuman ruhua ni é rẹ' guini'yaj
ni é rẹ' Juan nej mánj.

Los labradores malvados

33 'Hué dan nḭ gụnun ni é rẹ' ango cuento
nanīj. Ganarij 'ngọ xuru'ue daj nico coj
uva unun sij aj. Nḭ gui'yaj sij 'ngọ xingá
ganicạj rian gunun sij. Nḭ gánj sij yu'uj
rian gạni sij chruj uva, gui'yaj sij vino. Nḭ
gui'yaj sij 'ngọ hue' xạcan xxi sisḭ dụgumi
ni sij daran' ni coj daj. Nḭ naga'ui' sij si-
coj sij coj chruj uva daj rian gọ'ngo ni tsínj
sisḭ dụgumi ni sí' si'yaj sij. Ngaa ni gan'anj
gạn' sij ango xuman'.
34 Nḭ ngaa guisíj güi gane uva, ngaa nḭ
ga'níj sij si-moso sij gạn'anj gạchinj ni sij
rian ni tsínj mán 'yaj sun daj chruj si huin
si'yaj sij.
35 Sanḭ guida'a ni tsínj mán 'yaj sun daj
ni si-moso sij. Nḭ ga'ui' ni sí' chrun xiráj
'ngọ moso daj. Nḭ dagahui' ni sí' ango
moso. Nḭ ga'ui' ni sí' yej ango moso daj.
36 Ngaa nḭ ga'níj rụhua' yún tsínj dọ'oj
daj ango ni si-moso sij. Nḭ hua ga'ḭ ni sí'
daj ngạ ni tsínj gan'anj sini. Nḭ dạj rún'
gui'yaj ni tsínj dugumi daj, nḭ da'nga' daj
gui'yaj ni sij ngạ ni sí'.
37 Hué dan nḭ nẹ' rụcu nḭ ga'níj sij
man'an da'níj sij gạn'anj. Nḭ gataj sij: "Gạ
ní'yanj ni sí' ngạ man'an da'nī anj." Gataj
ni sij.
38 Sanḭ ngaa guini'i ni sí' da'níj sij, nḭ
gataj ni sí' gunun ni dugüi' sí': "Tsínj nan
gụnánj do'ój chrej sij si sạ' gạhui' chrej sí'
aj. Dạgahui' né' tsínj nan, ngaa ni gụnan
né' gạhuin do'ój né' nánj." Daj gataj ni sij.
39 Ngaa nḭ guida'a ni sij tsínj daj. Nḭ
guere'ej ni sij sí' chrej xẹ' du'ua rian mạn
coj uva daj. Nḭ dagahui' ni sij sí'.
40 Hué dan nḭ ngaa gạ'na' tsínj dọ'oj, nḭ
ụn sin huin guḭ'yaj sij ngạ ni tsínj dugumi
daj, ruhua á rẹ' únj. —Daj gataj Jesús
gunun ni chrej a'nin' ngạ ni tsínj huin
achij.

41 Ngaa nḭ gataj ni sij:

—Dạgahui' sij ni tsínj xḭ'i daj. Nḭ sḭ
ganahuin yaco ruhua sij nḭ'yaj sij ni sí' gạ
mánj. Ngaa nḭ nạga'ui' sij coj chruj uva daj
huin si-coj sij rian ango ni tsínj sisḭ dụgumi
ni sí'. Nḭ ngaa gạne chruj daj, nḭ nạga'ui'
ni sí' rian tsínj dọ'oj daj. —Daj gataj ni sij
gunun Jesús.

42 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Nḭ ụn sin huin nḭ nun gạya ni é rẹ' si
gataj si-nụguan' Yan'anj únj. Nḭ gataj si-
nụguan' Yan'anj:
Yej guere'ej ni tsínj 'yaj sun hue', nḭ
gạhuin-ín' 'ngọ yej sạ' doj gạne ran-
án' dụgu'nun' squina hue' nḭganj ni
aj.
Hué man'an Señor gui'yaj nuguan' nan.
Nḭ dugu'nạj nḭn' ruhua hua nuguan' nan
ruhua né' aj.
Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
43 Hué dan nḭ gạtā gụnun ni é rẹ' sisḭ gạ'ne
Yan'anj rian gạne ni é rẹ' rian nicaj sun
Yan'anj. Nḭ gạ'ui' Yan'anj rian ango ni
ngüḭ. Daj si guḭ'yaj ni sij si huin ruhua
Yan'anj.
44 Nḭ huēj huin yej daj. Nḭ sisḭ gạnatu 'ngọ
ngüḭ rian yej daj, nḭ gạran' ni sij, guḭ'yā.
Nḭ sisḭ guḭnij yej daj rian 'ngọ ni ngüḭ, nḭ
guḭxitin' ni sij, guḭ'yā nej aj. —Daj gataj
Jesús gunun ni sij.
45 Nḭ ngaa gunun ni chrej a'nin' ngạ ni
tsínj fariseo cuento ganani Jesús, nḭ xacaj
ni sij cuenta sisḭ a'mi sí' xi'í man'an ni sij.
46 Nḭ huin ruhua ni sij guḭda'a ni sij sí'.
Sanḭ xu'ui' ni sij ni'yaj ni sij rian ni ngüḭ.
Daj si ani ruhua ni ngüḭ sisḭ tsínj a'mi si-
nụguan' Yan'anj huin Jesús, ruhua ni sij
aj.

22

Parábola de la fiesta de bodas

1 Ngaa nḭ ga'mi rụhua' yún Jesús nani sij
cuento. Nḭ gataj sij:
2 —Dạj rún' gui'yaj 'ngọ rey ngaa gui'yaj
sij gui'yanj xi'í si xạcaj da'níj sij yun'unj
xạna, nḭ da'nga' daj huin rian nicaj sun
Yan'anj.
3 Nḭ ga'níj rey daj si-moso sij gạn'anj
gạquinj ni ngüḭ sisḭ gạ'na' ni sij xạ ni sij
rian gạhuin gui'yanj ducuá sij. Sanḭ nun
gạ'uej ruhua ni sij gạ'na' ni sij.
4 Ngaa nḭ ga'níj rụhua' yún sij ango ni
moso daj gạn'anj ni sí'. Nḭ gataj sij gunun
ni sí': "Gạtaj ni é rẹ' rian ni ngüḭ gạ'na' daj
sisḭ hua chrụn niạ 'yā. Nḭ hua dagahui' ni
sij ni dānj sicuj ngạ ni xucu namij nej aj. Nḭ
hua chrụn daran'anj. Ngaa nḭ gạ'na' á rẹ'
xạ á rẹ' ngạ da'nī. Daj si xạcaj sij yun'unj
xạna." Gataj rey daj gunun ni sij.
5 'Sanḭ nun xạcaj ni ngüḭ daj cuenta ngạ
nuguan' gataj ni sij mánj. Gan'anj guḭ'yaj
sun 'ngọ tsínj daj do'ój sij. Nḭ gan'anj ango
sij, gan'anj gụdu'ue sij rasụn rian ni ngüḭ.
6 Nḭ guida'a ango ni sij ni si-moso rey daj.
Nḭ gui'yaj xḭ'i ni sij ngạ ni sí'. Nḭ dagahui'
ni sij ni sí' nej.
7 Ngaa nḭ ngaa gunun rey daj, nḭ nḭn'
ruhua ga'man ruhua sij. Nḭ ga'níj sij si-
snado sij gạn'anj dạgahui' ni tsínj dagahui'

ni si-moso sij daj. Nị gari yan'ạn ni sí' xánj
ni tsínj daj. Nị gaca xuman' daj.
8 ’Ngaa nị gataj rey daj gunun si-moso sij:
“Daran'anj hua chrụn sisị gạ'na' ni ngüị
xạ ni sij rian gạhuin gui'yanj xạcaj da'nī
yun'unj xạna. Sanị nitaj si ní'yanj ni ngüị
gaquīn gạ'na' da mánj.
9 Ngaa nị gạn'anj ni é rẹ' rian nacaj
dugüi' ni chrej. Nị gạquinj ni é rẹ' ụn
ngüị gạhuin gạ'na' ni sij gui'yanj ruhuāj
aj.” Gataj rey daj.
10 ’Ngaa nị gahui ni moso daj gan'anj ni
sij chruhua ni chrej. Nị gui'yaj ni sij sisị
nạhuin chre' daran' ni ngüị ganacaj dugüi'
ngạ ni sij. Nị ga'nạ' ni ngüị sạ' ngạ ni
ngüị nitaj si hua sạ' gui'yanj daj. Nị gara
chruhua hue' rian gahuin gui'yanj xacaj
da'níj rey daj yun'unj xạna, gui'yaj ni ngüị.
11 ’Nị ngaa gatúj rey rian mạn ni ngüị
huaj gui'yanj daj, nị guini'i sij 'ngọ tsínj
nitaj nụn sij 'ngọ atsij nụn ni tsínj rara'a.
12 Ngaa nị gataj sij: “Amigo, ụn sin 'yáj
rẹ' nan, nị nitaj 'ngọ atsij nanun sọ' rara'a
sọ' únj.” Daj gataj rey daj. Sanị nun guịri'
ruhua tsínj daj si gạ'mi sí'. Nị dínj nne sí'.
13 Ngaa nị gataj rey gunun ni tsínj 'yaj
sun rian mesa: “Nụmi ni é rẹ' dacój sij ngạ
ra'a sij. Nị guẹre'ej a ni é rẹ' sij rian rụmi'
hua nẹ' xẹ' rian gụnun sij gạco sij ngạ rian
xạ ruj yan' sij.” Daj gataj rey daj.
14 Daj si nico ni ngüị aquínj Yan'anj, sanị
dọj ni sij huin si nacui Yan'anj anj. —Daj
gataj Jesús.

La cuestión del tributo

15 Ngaa nị gan'anj dịga'mi dugüi' ni tsínj
fariseo dạj gạ'ue gạ'ui' ni sij gaquin' rian
xi'í Jesús xi'í 'ngọ nuguan' gạ'mi sí'.
16 Ngaa nị ga'níj ni sij ni tsínj nico' ni
sij ngạ ni tsínj herodista nej, gan'anj ni sí'
rian Jesús. Nị gataj ni sí' gunun Jesús:
—Maestro, ni'i ni únj sisị a'mi xạnga'
man'án rẹ'. Nị digyán xạnga' rẹ' si-chrej
Yan'anj. Nị nitaj si guị'yáj rẹ' ụn sin huin
ni tsínj a'mi mánj. Daj si nitaj si ni'yáj rẹ'
dạj hua ni tsínj mánj.
17 Hué dan nị ụn sin huin ani ruhuá rẹ'.
Sạ' huin sisị gạ'ui' né' san'anj a'nej rey
César, ruhuá rẹ'. Gạ'ui' né' ní'. Asị sị ga'ui'
né' ní'. —Daj gataj ni sij.
18 Sanị guini'i Jesús sisị ani quij ruhua ni
sij. Ngaa nị gataj sí' gunun ni sij:
—Nị ụn sin huin nị ruhua ni é rẹ' guị'yáj
rẹ' xi' ngāj únj. Tsínj digya' yun'unj huin
ni é rẹ'.
19 Dịgyán ni é rẹ' riānj 'ngọ san'anj
naru'ue ni ngüị rian rey daj. —Daj gataj
Jesús.
Ngaa nị nicaj ni sij 'ngọ san'anj denario
ga'nạ' ni sij rian sí'.
20 Ngaa nị nachínj snan'anj Jesús ni sij.
Nị gataj sí':
—Nị ụn tsínj rịan huin san'anj nan únj.
Nị ụn tsínj si-xugüi huin nan, nị hua nịca
nịn' huaj únj. —Daj gataj Jesús.
21 Ngaa nị:
—Hué rian César ngạ si-xugüi sí' huin.
—Gataj ni sij.
Ngaa nị gataj Jesús:
—Ngaa nị gạ'ui' ni é rẹ' si'yaj rey César
daj rian César aj. Nị gạ'ui' ni é rẹ' si'yaj
Yan'anj rian Yan'anj anj. —Daj gataj Jesús.
22 Nị ngaa gunun ni sij nuguan' ga'mi
Jesús, nị garáj yan'anj ruhua ni sij. Nị
dunáj ni sij sí'. Nị gan'anj ni sij.

La pregunta sobre la resurrección

23 Nị hué güi daj nị ga'nạ' dọj ni tsínj
saduceo rian Jesús. Nị ataj ni tsínj daj sisị
nitaj si gạna'nij ni níman mánj. Nị nachínj
snan'anj ni sij Jesús.
24 Nị gataj ni sij:
—Maestro, gataj Moisés: “Sisị gạhui'
'ngọ tsínj nitaj da'níj, ngaa nị nạcaj jnánj
sij nicạ sij. Nị da'nga' daj guị'yaj sí' gạ'ui'
sí' si gạ'nga 'ngọ lij nạgane yạn du'ua
chre.” Daj gataj Moisés.
25 Hué dan nị gane ichij jnạnj 'ngọ tsínj
daj scanij né'. Nị xacaj tsínj xạhua' nicạ sij.
Nị gahui' sij. Nị nitaj da'níj sij ngạ ún'. Nị
gunáj nicạ sij rian jnánj sij xacaj sí' xaco'
sí'.
26 Sanị gahui' tsínj nico' rụcu tsínj xạhua'
daj. Nị xacaj ango jnánj sí' yun'unj xạna
daj. Nị da'nga' daj xacaj ni ichij jnạnj tsínj
yun'unj xạna daj.
27 Da' guisíj daj gahui' man'an yun'unj
daj nej aj.
28 Hué dan nị ngaa gạna'nij ni níman
ngaa guịman rụhua' yún ichij jnánj sij, nị
dạj hua yya tsínj gạhuin nicạ yun'unj xạna
daj, ruhuá rẹ' únj. Daj si daran' ni sij
xacaj ún' nánj. —Daj gataj ni tsínj saduceo
gunun Jesús.
29 Ngaa nị gataj Jesús:
—Nun nạri' ni é rẹ' si nun ni'i ni é rẹ'
dạj gataj si-nụguan' Yan'anj mánj. Nị nun
ni'i ni é rẹ' dạj nucuaj Yan'anj nej mánj.
30 Daj si ngaa gạna'nij ni níman, nị sị
xacaj ni tsínj ni yun'unj xạna mánj. Nị
dạj nị sị xacaj ni yun'unj xạna tsínj sno'o
mánj. Daj si dạj rún' nne ni ángel xata',
da'nga' daj gạne ni sij aj.
31 Ngaa nị gạtā gụnun a ni é rẹ' dạj guịni'i
a ni é rẹ' sisị gạna'nij ni níman. Achin si
gạya ni é rẹ' rian si-nụguan' Yan'anj gạ' di
ní'.
32 Daj si gataj Yan'anj: “Huēj huin
Dan'anj tsínj gụ'naj Abraham ngạ tsínj
gụ'naj Isaac ngạ tsínj gụ'naj Jacob nej aj.”
Daj gataj Yan'anj asịj ná. Hué dan ni sé
níman huin ni tsínj guinico' Yan'anj asịj ná
mánj. Hua nị'na' ni sij nánj. —Daj gataj
Jesús gunun ni tsínj saduceo.

33 Nḭ ngaa gunun ni ngüḭ si gataj Jesús,
nḭ garáj yan'anj ruhua ni sij ngạ nuguan'
digyán sij rian ni ngüḭ.

El gran mandamiento

34 Nḭ ngaa gunun ni tsínj fariseo sisḭ
dínj gahuin du'ua ni tsínj saduceo, gui'yaj
Jesús, ngaa nḭ nahuin yu' ni sij.
35 Nḭ 'ngọ ni sij huin 'ngọ tsínj digyán ley
rian ni ngüḭ. Nḭ huin ruhua sí' xạcaj sí'
cuenta dạj nạta' Jesús.
36 Ngaa nḭ nachínj snan'anj sí' Jesús. Nḭ
gataj sí':
—Maestro, ụn sin huin nuguan' nico
doj rian daran' nuguan' a'nin' Yan'anj sun
riun' únj. —Daj gataj tsínj daj.
37 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—"Gạhuin 'ḭ ruhuá rẹ' nḭ'yaj rẹ' Señor
huin Dan'ánj rẹ' ngạ nimán rẹ' nej, nḭn'
sta'ngá' rẹ' nej."
38 Hué nan huin nuguan' huin achij ngạ
nuguan' sini rian daran' ni nuguan' a'nin'
Yan'anj sun rian ni ngüḭ aj.
39 Nḭ dạj rún' hua nuguan' nan, nḭ hua
ango nuguan' a'nin' Yan'anj sun rián rẹ'
nej. Nḭ nuguan' nan huin: "Gạhuin 'ḭ
ruhuá rẹ' nḭ'yáj rẹ' dugüí' rẹ' rún' 'ḭ ruhuá
rẹ' ni'yaj rẹ' man'án rẹ' aj."
40 Ngaa nḭ daran' si-ley Yan'anj ngạ
daran' si ga'mi ni tsínj ga'mi si-nụguan'
Yan'anj asḭj ná, nḭ 'nạ' daran' ni nuguan'
daj rian nụngüej nuguan' huin achij nan.
—Daj gataj Jesús.

¿De quién es hijo el Cristo?

41 Ngaa nḭ ngaa nahuin yu' ni tsínj
fariseo, nḭ nachínj snan'anj Jesús ni sij.
42 Nḭ gataj Jesús:
—Nḭ ụn sin huin ani ruhua ni é rẹ' xi'í
Cristo únj. Nḭ ụn sin dạ'nij huin sí', ruhua
ni é rẹ' únj. —Daj gataj Jesús.
Ngaa nḭ:
—Da'níj David huin sí'. —Gataj ni sij.
43 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Ngaa nḭ sisḭ Cristo huin da'níj David, nḭ
ụn sin huin, nḭ gataj David sisḭ Cristo huin
Señor rian sij únj. Daj si hua 'ngọ nuguan'
gataj David, gui'yaj Espíritu Santo:
44 "Yan'anj gataj gunun Señor nicaj sun
riānj sisḭ gạne sí' chrej ra'a sạ' Yan'anj da'
guḭsij guḭ'yaj gana Yan'anj rian daran' ni
tsínj unun' ngạ Señor nicaj sun riānj." Daj
gataj Yan'anj gunun Señor, gataj xí' David.
45 Asạ' gạ'ue gạhuin Cristo da'níj David
sisḭ dugu'nạj sí' Señor man'an Cristo únj.
—Daj gataj Jesús.
46 Nḭ nun ri' ruhua ni tsínj fariseo si
gạ'mi ni sij. Nḭ asḭj güi daj, nḭ nun guḭsij
ruhua ni sij nạchin' snan'anj ni sij Jesús
gạ mánj.

23

Jesús acusa a los escribas y los fariseos

1 Ngaa guisíj nḭ ga'mi Jesús rian ni ngüḭ
ngạ rian ni tsínj nico' sí'.
2 Nḭ gataj sij:
—Nicaj sun ni tsínj digyán ley ngạ ni
tsínj fariseo dạj rún' guinicaj sun Moisés.
3 Yu'uj daj nḭ dạgahuin ni é rẹ' rian ni
sij. Nḭ guḭ'yaj ni é rẹ' si ataj ni sij. Sanḭ
sḭ gachej ni é rẹ' chrej chéj ni sij. Daj si
ataj ni sij 'ngọ nuguan', nḭ 'yaj ni sij ango
nuguan'.
4 Nḭ dạj rún' 'yaj 'ngọ tsínj ngaa ya'ḭ 'ngọ
carga gạta 'ngọ dugüi' sí', 'yaj sí', nḭ da'nga'
daj 'yaj ni sij. Daj si 'yaj ni sij sisḭ gạta ni
ngüḭ carga ya'ḭ huin ni nuguan' a'nin' ni sij
sun rian ni sí'. Nḭ uta' ni sij carga daj dacan
xicój ni sí'. Sanḭ a doj na'uej ruhua ni sij
chrạcuij ni sij chrạ ra'a ni sij ngạ carga daj.
5 Nḭ daran' si 'yaj ni sij, nḭ da'nga' daj 'yaj
ni sij sisḭ guḭni'i ni ngüḭ. Nḭ nagui'yaj gara'
ni sij rian nụn si-nụguan' Yan'anj nụn yo
ni sij. Nḭ hué daj nagui'yaj xẹ'e ni sij yu'uej
nico' du'ua si-gan' ni sij nej.
6 Nḭ nana'ui' ni sij 'ngọ yu'uj sạ' gạne ni
sij rian 'yaj ni sij 'ngọ gui'yanj. Nḭ hué daj
nana'ui' ni sij sisḭ gạne ni sij chrun xila sạ'
chruhua si-nuhui ni sij nej.
7 Nḭ huin ruhua ni sij sisḭ gạ'mi sạ' ni
ngüḭ ngạ ni sij ngaa chéj ni sij rian yu'uẹ.
Nḭ hué daj huin ruhua ni sij sisḭ dụgu'naj
ni tsínj "maestro" ni sij.
8 Sḭ duna ni é rẹ' si gạtaj ni ngüḭ sisḭ
"maestro" huin ni é rẹ' mánj. Daj si 'ngọ
jnạnj daran' ni é rẹ'. Nḭ urin maestro huin
Cristo rian ni é rẹ' nej.
9 Nḭ sḭ dugu'nạj ni é rẹ' "chrej" 'ngọ tsínj
mạn chruhua xungüḭ mánj. Daj si urin
chrej ni é rẹ' huin Yan'anj xạnga' nne xata'.
10 Nḭ sḭ duna ni é rẹ' si gạtaj ni ngüḭ sisḭ
nico' ni sij ni é rẹ' mánj. Daj si urin Cristo
huin tsínj guḭnico' ni é rẹ' aj.
11 Nḭ tsínj huin achij scanij ni é rẹ', nḭ
da'ui sij gụnánj guitsi sij rian ni é rẹ'.
12 Daj si ụn tsínj huin ruhua gạhuin achij,
nḭ gụnaj sij nẹ' rụcu. Nḭ ụn tsínj huin
ruhua gụnaj nẹ' rụcu, nḭ gạhuin achij sij.
13 'Sanḭ niqui nḭn' ruhua niman ni é rẹ'
huin ni é rẹ' tsínj digyán ley ngạ ni tsínj
fariseo nej. Daj si gạhuin ni é rẹ' nico
castigo. Tsínj digya' yun'unj huin ni é rẹ'.
Daj si ránj ni é rẹ' chrej rian nicaj sun
Yan'anj. Nḭ na'ue gạtu ni ngüḭ, 'yaj ni é
rẹ'. Nḭ na'uej ruhua ni é rẹ' gạtu ni é rẹ'.
Nḭ da'nga' daj huin ruhua ni ngüḭ gạtu, nḭ
na'uej ruhua ni é rẹ' nej.
14 'Niqui nḭn' ruhua niman ni é rẹ' huin
ni é rẹ' ni tsínj digyán ley ngạ ni tsínj
fariseo nej. Tsínj digya' yun'unj huin ni
é rẹ'. Daj si a'nej ni é rẹ' ducuá ngüḭ xạna
mmij. Ngaa nḭ ná achínj jni'yaj ni é rẹ' rian

Yan'anj sisi̱ gąni ruhua ni ngüi̱ sisi̱ są' ni é rę'. Xi'í nuguan' nan, ni̱ gąhuin ni é rę' nico castigo.
15 ’Niqui ni̱n' ruhua niman ni é rę' huin ni é rę' ni tsínj digyán ley ngą ni tsínj fariseo nej. Daj si gui̱ran' ni é rę' nico castigo. Tsínj digya' yun'unj huin ni é rę'. Daj si ni̱n' gąchra' achéj ni é rę'. Ni̱ da ruu̱ nnee yan'anj huaj ni é rę' sisi̱ xącaj urin tsínj si-chrej ni é rę', ruhua ni é rę'. Ni̱ ngaa gui̱ri' ni é rę', ni̱ gąhuin quij chruhua niman sí' si quij niman man'an ni é rę', 'yaj ni é rę'. Ni̱ guitąj diyąn sí' gąn'anj sí' rian ni é rę' gąn'anj daran' ni é rę' rian yan'ąn.
16 ’Niqui ni̱n' ruhua niman ni é rę' xi'í sayun gui̱ran' ni é rę'. Daj si ni tsínj duri digyán chrej rian ni ngüi̱ huin ni é rę'. Ni̱ ataj ni é rę' sisi̱ guu̱ta' ni̱ca yya 'ngo̱ tsínj daj rian oro mąn chruhua nuhui, ngaa ni̱ ní'yanj si ataj sí'. Ni̱ hua niąn gui̱'yaj sí' si gataj sí', ataj ni é rę'.
17 Tsínj ni̱'yun ni tsínj duri huin ni é rę' nánj. Dąj hua si huin achij, ruhua ni é rę' únj. Oro ní', asi̱ nuhui 'yaj sisi̱ są' oro są'.
18 Ni̱ hué daj ataj ni é rę' sisi̱ guu̱ta' ni̱ca yaa 'ngo̱ tsínj daj rian altar sisi̱ hua yya nuguan' ga'mi sí', ni̱ nitaj si ní'yanj si ataj sij mánj. Sani̱ sisi̱ guu̱ta' ni̱ca yya 'ngo̱ tsínj daj rian ofrenda tąj rian altar, ngaa ni̱ ní'yanj si ataj sij, ni̱ hua niąn gui̱'yaj sí' si gataj sí', ataj ni é rę'.
19 Tsínj ni̱'yun ni̱ tsínj duri huin ni é rę'. Dąj hua si huin achij, ruhua ni é rę' únj. Ofrenda ní', asi̱ altar 'yaj sisi̱ są' ofrenda daj są'.
20 Tsínj guu̱ta' ni̱ca yya rian altar, ni̱ nitaj si guu̱ta' ni̱ca yya sij rian urin altar, sani̱ guu̱ta' ni̱ca yya sij rian daran' si mán rian altar nej.
21 Ni̱ tsínj guu̱ta' ni̱ca yya rian nuhui, ni̱ sé rian urin nuhui guu̱ta' ni̱ca yya sij. Sani̱ guu̱ta' ni̱ca yya sij rian Yan'anj xąnga' nne chruhua nuhui nej.
22 Ni̱ tsínj guu̱ta' ni̱ca yya xata' rian nne chrun xila są' nne Yan'anj, ni̱ sé urin rian chrun xila są' nne Yan'anj guu̱ta' ni̱ca yya sij mánj. Sani̱ hué daj guu̱ta' ni̱ca yya sij rian man'an Yan'anj si nne rian chrun xila są' da nej.
23 ’Ni̱n' ruhua niqui niman ni é rę' ni tsínj digyán ley ngą ni tsínj fariseo. Daj si gui̱ran' a ni é rę' nico castigo. Tsínj digya' yun'unj huin ni é rę'. Daj si aya ni é rę' rumi coj nun stila ngą coj xugune rian yo'ój nej ngą coj comino nej. Ni̱ ngaa guisíj ichi' rumi, ni̱ a'ui' ni é rę' 'ngo̱ rumi rian Yan'anj. Sani̱ duna ni é rę' nuguan' huin rian chruhua si-ley Yan'anj nej. Daj si duna ni é rę' si gui̱'yaj ni̱ca ni é rę' rian ni ngüi̱. Ni̱ duna ni é rę' si gąhuin 'i̱ ruhua ni é rę' ni̱'yaj á rę' Yan'anj. Ni̱ duna ni é rę' si guu̱xuman ruhua ni é rę' ni̱'yaj á rę' Yan'anj. Da'ui ni é rę' gui̱'yaj ni é rę' ni nuguan' nico nan. Sani̱ si̱ duna ni é rę' ngą ango si 'yaj ni é rę' da mánj.
24 Ni̱ huin ni é rę' tsínj duri digyán chrej rian ni ngüi̱. Ni̱ aca ni é rę' nnee mąn xucu xa'ui sisi̱ nąhuin są' nnee daj go̱'o ni é rę'. Sani̱ amánj guę é rę' xucu xąchij huin camello.
25 ’Niqui ni̱n' ruhua niman ni é rę' huin ni é rę' ni tsínj digyán ley ngą ni tsínj fariseo. Daj si gui̱ran' ni é rę' nico castigo nej aj. Tsínj digya' yun'unj huin ni é rę'. Daj si 'yaj á rę' dąj rún' 'yaj 'ngo̱ tsínj na'nin' xiráj tasa ngą xiráj go'o nej aj. Sani̱ nun nąʼnin' sij chruhua tasa ngą chruhua go'o mánj. Ni̱ da'nga' daj hua chruhua niman ni é rę'. Ni̱ mąn ni̱n' ruhua si quij hua. Daj si 'yaj tu̱ ni é rę'. Ni̱ 'yaj quij ni é rę' ngą ni ngüi̱ nej.
26 Tsínj fariseo duri huin ni é rę'. Hua sini nąʼnin' są' ni é rę' chruhua tasa ngą go'o huin niman án rę'. Asíj ni̱ gąʼue gui̱'yaj są' ni é rę' gui̱ni'i ni ngüi̱ aj.
27 ’Niqui niman ni̱n' ruhua ni é rę' huin ni é rę' ni tsínj digyán ley ngą ni tsínj fariseo. Daj si gui̱ran' ni é rę' nico sayun. Huin ni é rę' ni tsínj digya' yun'unj. Daj si dąj rún' hua chran gatsi̱ naránj ni sij rian achin' níman, ni̱ da'nga' daj hua ni é rę'. Daj si xąnga' ni̱ hua niąʼ xiráj chran aráj ni sij daj. Sani̱ nę' chruhua yu'uj ni̱ mąn ni̱n' ni cúj níman ngą daran' si quij hua.
28 Ni̱ da'nga' daj hua á rę'. Daj si rún' hua tsínj 'yaj ni̱ca, ni̱ da'nga' daj hua ni é rę' rian ni ngüi̱. Sani̱ chruhua niman ni é rę', ni̱ mąn ni̱n' ruhua nuguan' digya' yun'unj ngą ni nuguan' quij aj.
29 ’Niqui ni̱n' ruhua ni é rę' huin ni é rę' ni tsínj digyán ley ngą ni tsínj fariseo. Daj si gąhuin ni é rę' castigo nico. Tsínj digya' yun'unj huin ín rę'. Daj si naránj án rę' chran rian gachin' ni tsínj ga'mi si-nuguan' Yan'anj asi̱j ná. Ni̱ nagui'yaj niąʼ ni é rę' xiráj chran rian gachin' ni tsínj hua są'.
30 Ni̱ ataj ni é rę': “Sisi̱ nun gui̱man únj asi̱j ngaa guimán ni xí', ni̱ tsínj guimán asi̱j ná, ni̱ si̱ chracuij únj dagahui' ni sij ni tsínj ga'mi si-nuguan' Yan'anj mánj.” Da'nga' daj ataj ni é rę'.
31 Sani̱ hué ducuánj daj digyán xąnga' a ni é rę' sisi̱ hué ni é rę' huin yya da'níj ni tsínj dagahui' ni tsínj ga'mi si-nuguan' Yan'anj asi̱j ná.
32 Achin gui̱sij si gui'yaj quij ni xi a ni é rę'. Sani̱ gui'yaj a ni é rę' ngą si achin daj.
33 ’Xucuáj huin ni é rę'. Ni̱ da'níj xucuáj huin ni é rę' aj. Ni̱ dąj gui̱'yaj ni é rę' sisi̱ si̱ gahuin ni é rę' castigo rian yan'ąn únj.
34 Xi'í daj ni̱ a'nī ni tsínj a'mi si-nuguan' Yan'anj ngą ni tsínj ni'i są' nej, ngą ni tsínj digyán si-nuguan' Yan'anj rian ni ngüi̱. Ni̱

guisij ni sij rian mąn ni é rę' aj. Sanj hua go'ngo ni sij dągahui' ni é rę' aj. Nj doco' ni é rę' ni sij rian rugutsj. Nj dąguayun ni é rę' ango ni sij chruhua si-nuhui ni é rę'. Nj guinico' ni é rę' ni sij daran' xuman' chrąn' yun'unj ni é rę' ni sij nej.
35 Ngaa nj xi'í daj da'ui ni é rę' si-gąquin' daran' ni tsínj dagahui' ni ngüj hua są'. Nj asij sini dagahui' tsínj gu'naj Caín jnánj sij Abel. Nj hué sí' gahuin 'ngo tsínj gui'yaj nica. Nj hué daj dagahui' ni xi ni é rę' tsínj gu'naj Zacarías huin sí' da'níj Berequías. Nj dagahui' ni sij sí' rian dąni altar ngą rian nne ducuá Yan'anj.
36 Xąnga' atāj yyāj gunun a ni é rę' sisj gujran' ni dągui' ni é rę' castigo xi'í si-gąquin' ni tsínj dagahui' daj. —Daj gataj Jesús rian ni tsínj fariseo ngą ni tsínj digyán si-ley Moisés rian ni ngüj.

Lamento de Jesús sobre Jerusalén

37 Ngaa nj gataj ruhua' yún Jesús:

—Nun nąni ducu ruhuāj xi'í ni é rę' ni tsínj mąn xuman' Jerusalén. Daj si dagahui' ni é rę' ni tsínj ga'mi si-nuguan' Yan'anj anj. Nj ga'ui' ni é rę' yej ni tsínj nicaj nuguan' huaj rian ni é rę' huin ni sij tsínj ga'níj Yan'anj huaj rian a ni é rę'. Síj undaj huin ruhuāj nągui'yaj yu'ūj, nj da'níj man'án rę' huin ni tsínj mąn xuman' Jerusalén. Nj dąj rún' 'yaj 'ngo xuchre ngaa nagui'yaj yu'uj xuj da'níj xuj riqui si-gachi xuj, nj da'nga' daj huin ruhuāj gujyā ngą ni da'níj rę'. Sanj nun gąran' ruhua á rę' mánj.
38 Yyąj nj nj'yaj ni é rę'. Guęre' xánj ni é rę' ngą ducuá ni é rę' guna yyąj aj.
39 Nj ataj snan'ān gunun ni é rę' sisj sj guini'i yún ni é rę' yūnj da gujsij güi gątaj ni é rę' nuguan' nan: "Hua są' njn' ruhua tsínj 'ną' rian si-xugüi man'an Señor." —Daj gataj Jesús gunun ni ngüj mąn xuman' Jerusalén.

24

Jesús predice la destrucción del templo

1 Nj ngaa gahui Jesús chruhua nuhui nico gan'anj sij, nj gahuin njchrun' ni tsínj nico' sij sisj digyán ni sí' dąj hua ni hue' huin nuhui daj rian Jesús.
2 Sanj gataj Jesús gunun ni sí':

—Gujni'yaj są' ni é rę' daran' nan anj. Xąnga' atā gunun a ni é rę' sisj hua 'ngo güi, nj sj gunáj ni ą 'ngo yej rian dugüi' mánj. Dąguane njn' ni sij daran' nánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Señales antes del fin

3 Nj ngaa gane Jesús dacan gu'naj Olivos, nj ga'ną' urin ni tsínj nico' Jesús rian nne sij. Nj gataj ni sí':

—Gątaj rę' gunun únj ąman gąhuin yya ni nuguan' nan. Nj gątaj rę' dąj hua 'ngo da'nga' gujni'i únj sisj gą'na' ruhua' yún rę' ngaa gąnahuij xungüj nan. —Daj gataj ni sij.

4 Ngaa nj gataj Jesús:

—Gą cuidado ni é rę' sisj nitaj 'ngo tsínj digya' yun'unj ni é rę' aj.
5 Daj si gą'na' nico ni tsínj rian si-xugüi man'ānj anj. Nj gątaj ni sij: "Hué man'ānj huin Cristo aj." Daj gątaj ni sij gunun ni é rę'. Nj digya' yun'unj ni sij nico ni ngüj.
6 'Nj gunun ni é rę' nuguan' sisj unun' 'ngo xuman' ngą ango xuman', nj huin ruhua 'ngo xuman' daj guda' ngą ango xuman'. Sanj sj guxu'ui' ni é rę' mánj. Hua niąn si hué daj gąhuin. Sanj achin gąnahuij njn' xungüj aj.
7 Nj gunun' nungüej xuman' daj. Nj gunun' 'ngo gobierno da ngą ango gobierno. Nj gą'na' xi'j ngą xi'ną nej. Nj gą'na' yún go'ngo rian xungüj nej.
8 Daran' nan nj diaj gaxj'i gujran' ni ngüj sayun.
9 'Hué dan nj nąga'ui' ni sij ni é rę' rian ni tsínj nicaj sun. Nj gujran' ni é rę' sayun nej. Nj dągahui' ni sij ni é rę' nej. Nj sj gahuin są' ruhua daran' ni ngüj gujni'yaj ni sij ni é rę' xi'í si nicaj dugüi' ni é rę' ngāj.
10 Ngaa nj ni güi daj, nj nico ni ngüj duna si-chrej Yan'anj. Nj nąga'ui' ni sij dugüi' ni sij rian ni tsínj nicaj sun. Nj sj gahuin są' ruhua ni sij gujni'yaj ni sij go'ngo dugüi' ni sij.
11 Nj gą'na' nico ni tsínj digya' yun'unj. Nj gątaj ni sij sisj a'mi ni sij si-nuguan' Yan'anj. Nj digya' yun'unj ni sij nico ni ngüj.
12 Nj xi'í si gąhuin nico gaquin', nj duna nico ni sij si gąhuin 'j ruhua ni sij gujni'yaj ni sij ni dugüi' ni sij.
13 Sanj ni ngüj huaj nico' yya njn' si-chrej Yan'anj da güi gąnahuij xungüj, nj gąnacaj Yan'anj ni sij aj.
14 Nj njn' gąchra' xungüj gąnata' ni sij nuguan' są' nan xi'í si nicaj sun Yan'anj. Nj da'nga' daj gąnata' ni sij sisj gujni'i daran' ni ngüj ngą nuguan' są' nan. Ngaa nj gujsij, nj gąnahuij daran'anj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.
15 Hué dan nj un tsínj aya ni nuguan' nan, nj xącaj rę' cuenta un sin huin nuguan' nan ruhuaj gata huin nuguan' ga'mi Jesús xi'í si xj'i. Nj gataj Jesús:

—Nj ngaa gujni'i ni é rę' nąquin' si quij hua rian hua są' njn' ruhua dąj rún' gataj tsínj gu'naj Daniel asij ná
16 ni gunánj ni ngüj mán estado Judea gąn'anj ni sij riqui quij. Nj Daniel huin tsínj ga'mi si-nuguan' Yan'anj asij ná.

17 Nḭ tsínj tąj xata' chrą ducuá sij, nḭ sḭ
nanij sij guṵri sij 'ngǫ rasụn mąn chruhua
ducuá sij daj.
18 Nḭ tsínj mán 'yaj sun riqui quij, nḭ sḭ
nanicaj sij gą'na' nąran' sij si-gan' sij gą
mánj.
19 Nḭ niqui niman ni ngüḭ xąna nụn riqui
lij ngą ni ngüḭ utsi guę da'níj si gąhuin ni
güi nan anj.
20 Gąchinj jni'yaj ni é rę' rian Yan'anj sisḭ
sḭ ga'ną' sayun daj ni yahuḭ nuhuij ngą güi
naránj ruhua ni ngüḭ.
21 Daj si ngaa daj, nḭ guḭran' ni ngüḭ
sayun nico. Nḭ asḭj ngaa gui'yaj Yan'anj
xungüḭ, nḭ nun guḭni'i ni ngüḭ 'ngǫ sayun
dąj rún' gąhuin nę' rian ni güi gąn'anj nan.
Nḭ nę' rian ni güi daj, nḭ nitaj si gą'na' nico
sayun rian ni ngüḭ dąj rún' guḭran' ni ngüḭ
ngaa daj.
22 Nḭ sisḭ gą nico güi gą sayun daj, nḭ sḭ
gunucuaj ni ngüḭ mánj. Sanḭ xi'í ni ngüḭ
ganacui Yan'anj, nḭ gąniquin' da'aj sij si
gąhuin sayun, guḭ'yaj Yan'anj.
23 ʼNḭ sisḭ ngaa daj hua 'ngǫ tsínj gątaj:
“Nḭ'yaj rę'. Nan niquin' Cristo.” Asḭ: “Da'
mánj niquin' Cristo aj.” Sisḭ da'nga' daj
gątaj ni sij, nḭ sḭ guxuman ruhuá rę' mánj.
24 Daj si gą'na' ni tsínj gątaj sisḭ hué ni
sij huin Cristo, gątaj ni sij. Nḭ gą'na' ni
tsínj gątaj sisḭ hué ni sij huin tsínj a'mi
si-nụguan' Yan'anj nej. Nḭ tsínj digya'
yun'unj huin ni sij. Nḭ guḭ'yaj chre ni sij.
Nḭ guḭ'yaj ni sij ni rasụn nico güenda dḭgya'
yun'unj ni sij ni ngüḭ. Nḭ sisḭ gą'ue nḭ dḭgya'
yun'unj ni sij man'an ni ngüḭ nacui Yan'anj
nej.
25 Daran'anj hua gataj sinīj gunun ni é
rę' nej aj.
26 Ngaa nḭ sisḭ gątaj ni sij: “Nḭ'yaj ni é rę'.
Hué Cristo niquin' quij gui'yanj nąco daj.”
Sisḭ da'nga' daj gątaj ni sij, nḭ sḭ gan'anj ni
é rę' mánj. Nḭ sisḭ gątaj ni sij: “Hué Cristo
nne chruhua hue' daj.” Nḭ sisḭ da'nga' daj
gątaj ni sij, nḭ sḭ guxuman ruhua ni é rę'
mánj.
27 Daj si dąj rún' yoǫ ran 'yaj du'ui nę' síj
güi, nḭ 'ngǫ xiguḭn nḭn' xata', nḭ da'nga' yoǫ
daj nąnicaj da'níj ni ngüḭ huin man'ānj.
28 Rian ngaj níman, nḭ yu'uj daj nąhuin
yu' ni xarúj.

La venida del Hijo del Hombre

29 ʼSanḭ si gąchin ni güi guḭran' ni ngüḭ
sayun daj, ngaa nḭ rá'yanj gąhuin rụmi'
rian güi. Nḭ sḭ guixiguḭn rian yahuḭ mánj.
Nḭ gąyu ni yati' mán xata'. Nḭ nągunánj ni
fuerza mán xata' nej.
30 Ngaa nḭ gụrugüi' 'ngǫ da'nga' guḭ'yā
xata' huīnj da'níj ni ngüḭ. Hué dan nḭ nḭn'
ruhua gąnani ruhua daran' ni xi'nin' huin
ni ngüḭ mąn chruhua xungüḭ. Nḭ guḭni'i ni
sij gą'na' man'ānj rian ni nga huīnj da'níj
ni ngüḭ. Nḭ gą'nāj ngą daran' fuerza. Nḭ
nąhuin 'ueé nḭn'īnj gą'nāj nej aj.
31 Nḭ gą'nī ni ángel gąn'anj ngą trompeta
gą'yanj nucuaj. Nḭ nąran' ni ángel daj ni
ngüḭ hua ganacui Yan'anj. Nḭ gąnaran' ni
ángel ni ngüḭ daj mán nḭn' gąchra' da' xi'í
nḭn' xungüḭ ngą xata' nej aj.
32 ʼNḭ gąhuin chrụn ni é rę' xi'í nuguan'
huin chrun higuera. Ngaa ganahuin ya'nij
ra'a, nḭ naxira' coj ra'a, hué dan nḭ ni'i ni
é rę' si hua guisíj gahuin nḭchrun' yahuḭ
gąhuin yąn'an anj.
33 Nḭ hué guę ducuánj daj ngaa guḭni'i
ni é rę' sisḭ hua gahuin si atā gụnun ni é
rę' acuan', ngaa nḭ guḭni'i ni é rę' sisḭ hua
niquin' man'ānj rian hue' aj.
34 Xąnga' atā gụnun ni é rę' sisḭ sḭ gahui'
ni ngüḭ mąn yyąj da gąhuin yya daran' ni
nuguan' nan anj.
35 Gą ni'ya xata' ngą yo'ój. Sanḭ si-
nụguan'ānj nitaj ąman gąnahuij mánj.
36 ʼNḭ nun ni'i ą 'ngǫ ni ngüḭ ụn güi,
nḭ ụn hora gą'na' man'ānj mánj. Nḭ nun
ni'i ni ángel mán xata' nej. Nḭ nun ni'i
man'ānj huīnj da'níj Yan'anj nej. Urin chrē
ni'i nánj.
37 Nḭ dąj rún' gui'yaj ni ngüḭ ngaa gane
tsínj gụ'naj Noé asḭj ná, nḭ da'nga' daj
guḭ'yaj ni ngüḭ ngaa gą'na' da'níj ni ngüḭ
huin man'ānj.
38 Daj si asḭj ngaa nun gąra nnee rian
yo'ój, nḭ xa ni sij go'o ni sij. Nḭ acaj ni sij
yun'unj xąna. Nḭ acaj yun'unj xąna tsínj
sno'o nej. Nḭ da'nga' daj gui'yaj ni sij da'
güi gatúj Noé chruhua riǫ achéj rian nnee.
39 Nḭ nun gąra da'nga' ruhua ni sij da
gara nnee rian yo'ój gui'yaj gumąn huee
xxi. Nḭ nicaj nnee daj daran' ni sij gan'anj-
án'. Nḭ dąj rún' gahuin ngaa daj, nḭ da'nga'
daj nun gąra da'nga' ruhua ni ngüḭ da
gą'na' rụhua' yūnj.
40 ʼNḭ ngaa guḭsij güi daj, nḭ gụnun
nụguan'an huḭj tsínj riqui quij. Nḭ nicā
gąn'ān 'ngǫ sij, nḭ ango sij gụna.
41 Nḭ gụnun nụguan'an huḭj yun'unj
xąna huáj unj. Nḭ 'ngǫ unj nicā gąn'ān, nḭ
ango unj gụna.
42 Xi'í daj guḭni'yaj są' ni é rę'. Daj si
nun ni'i ni é rę' ụn hora gą'nāj huīnj Señor
nicaj sun rian ni é rę'.
43 Gụnun są' ni é rę'. Sisḭ guḭni'i 'ngǫ tsínj
dụcua daj ụn hora nę' yan' gą'na' 'ngǫ tsínj
tụ, nḭ gąne sij dụgumi sij. Nḭ sḭ ga'nij sij
gątu sí' ducuá sij, guḭ'yaj tụ sí' mánj.
44 Hué dan nḭ gą chrụn guḭman ni é rę'
nej. Daj si gą'na' man'ānj hué guę hora
nitaj si ani ruhua ni é rę' huīnj da'níj ni
ngüḭ.
45 ʼNgaa nḭ gąhuin ni é rę' dąj rún' huin
'ngǫ moso są'. Nḭ guḭ'yaj ni é rę' dąj rún'
'yaj 'ngǫ tsínj nicaj yun'unj moso, gui'yaj

xuru'ue. Daj si a'ui' sij si xa ni ango moso
ngaa ní'yanj ni sí'.
46 Nị hua 'ueé rian tsínj nicaj yun'unj daj
sisị hua gạcuij 'yaj sij ngaa hua 'nạ' niqui
tsínj dụcua nạri' sí'.
47 Xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisị gụịnicaj
tsínj daj sun dụgumi sij daran' si'yaj tsínj
dụcua daj, gụị'yaj sí'.
48 Sanị sisị hua xị'i niman tsínj daj, nị
gạni ruhua sij sisị gạhuin ran gạ'na' niqui
tsínj dụcua daj.
49 Nị gaxị'i sij dụguayun sij ango ni moso
dugumi sij, nị gạxi'i sij xạ nạsa' sij, nị gọ'o
sij ngạ ni tsínj axini nej.
50 Ngaa nị gạ'na' tsínj dụcua daj hué guẹ
güi, nị hué guẹ hora nitaj si ani ruhua sij
si gạ'na' sí'.
51 Nị gạhuin nico sij castigo gụị'yaj tsínj
dụcua. Nị gụịran' sij sayun ngạ ni tsínj
digya' yun'unj, gụị'yaj sí'. Nị hué yu'uj
daj gạco sij. Nị da xạruj yan' sij gạhuin
sij castigo.

25

Parábola de las diez vírgenes

1 ’Ni dạj rún' 'yaj ichi' ngüị xạna yan, nị
da'nga' daj gạhuin rian nicaj sun Yan'anj
xata'. Daj si nicaj ni unj candil aca gasiti
huaj unj nạcaj dugüi' unj ngạ tsínj xạcaj
nicạ.
2 Nị ụn'un' unj huin yun'unj ni'i sạ'. Nị
yun'un' unj huin yun'unj nị'yun.
3 Nị nicaj ụn'un' ni yun'unj nị'yun nun
ni'i daj candil gan'anj unj. Sanị nun nịcaj
unj gasiti gan'anj unj.
4 Sanị ni yun'unj ni'i sạ' daj, nị nicaj unj
gaga' nụn gasiti gan'anj unj. Nị nicaj unj
candil nej aj.
5 Nị rịan gahuin ran tsínj xạcaj yun'unj
xạna, nị ganun nnej rian daran' unj, nị
gatoj unj.
6 Hué dan nị yan' sạ', nị gunun unj si
gaguáj ni sij. Nị gataj ni sij: “Hua 'nạ' tsínj
xạcaj yun'unj xạna. Gạhui ni é rẹ' gạn'anj
nạcaj ni é rẹ' tsínj daj.” Da'nga' daj gaguáj
ni sij.
7 Ngaa nị nachica daran' ni yun'unj xạna
yan daj. Nị gaxị'i unj gui'yaj xugüi unj si-
candil unj.
8 Ngaa nị gataj anin' yun'unj nị'yun daj
rian anin' yun'unj a hua xugüi 'yaj: “Rịqui
anin' é rẹ' dọj si-gasiti anin' é rẹ' gụịri' unj.
Daj si ruhua guinạ'aj si-candil ni unj.” Daj
gataj unj.
9 Sanị gataj ni yun'unj ni'i sạ' daj: “Sị
guisíj gasiti rian daran' né' sisị rịqui unj
rian ni é rẹ'. Güịj nị'yaj naj anin' é rẹ' rian
mánj anéj, nị gụịran anin' é rẹ' aj.” Daj
gataj anin' unj.
10 Sanị ngaa huaj unj gụịran unj gasiti,
nị ganasíj tsínj xạcaj yun'unj xạna daj. Nị
gatúj ni yun'unj a hua xugüi daj chruhua
hue' ngạ tsínj xạcaj yun'unj xạna daj. Nị
naránj ni sij rian hue' daj nánj.
11 Da' síj da guinasíj ango da'aj ni
yun'unj xạna yan daj. Nị gataj unj: “Señor,
señor, nạ'ni rẹ' rian hue' gạtu ni unj.” Daj
gataj unj gunun sí'.
12 Sanị gataj sí': “Xạnga' atā gụnun a ni é
rẹ' sisị nun ni'ĩnj ni é rẹ' mánj.” Daj gataj
sí' gunun ni yun'unj nị'yun daj.
13 ’Gụịni'yaj sạ' ni é rẹ' si nun ni'i ni é
rẹ' ụn güi, nị ụn hora gạ'na' da'níj ni ngüị
huin man'ānj.

Parábola de los talentos

14 ’Daj si dạj rún' 'yaj 'ngọ xuru'ue
gan'anj ango yu'uj gạn', nị hué daj 'yaj
man'ānj. Nị gaquínj xuru'ue daj si-moso
sij. Nị naga'ui' sij si-san'anj sij rian ni sí'
sisị dụgumi ni sí'.
15 Nị ga'ui' sij ụn'un' san'anj gụ'naj tal-
ento rian 'ngọ si-moso sij. Nị 'ngọ talento
daj huin ruhuaj gata sisị gui'yaj gana 'ngọ
tsínj daj ngaa guisíj gui'yaj sun sij 'ngọ
si xinun' yo'. Daj si nịn' ruhua du'ue
san'anj huin talento daj. Nị ga'ui' sij huịj
talento rian ango moso daj. Nị ga'ui' sij
'ngọ talento rian ango moso daj. Nị ga'ui'
sij rian gọ'ngo ni sij dạj rún' gạ'ue gụị'yaj
gana ni sij. Hué dan nị gan'anj gạn' sij.
16 ’Ngaa nị 'ngọ hora gan'anj tsínj nahuin
ra'a ụn'un' talento daj. Nị guiránj sij ni
rasụn nadu'uej sij. Nị gui'yaj gana sij
yun'un' talento ngạ san'anj daj.
17 Nị da'nga' daj gui'yaj tsínj guiri' huịj
talento. Nị gui'yaj gana sij yahuij talento.
18 Sanị tsínj guiri' 'ngọ talento, nị gan'anj
sij ganj sij yu'uj. Nị garíj huị sij si-san'anj
si-xuru'ue sij.
19 ’Nị ngaa gachin nico güi, nị nasíj
xuru'ue daj. Nị xacaj sij cuenta daj gui'yaj
ni moso daj.
20 Nị ga'nạ' tsínj guiri' ụn'un' talento daj.
Nị nuta' sij yun'un' talento gui'yaj gana
sij. Nị gataj sij gunun xuru'ue daj: “Señor,
riquí rẹ' ụn'un' talento riānj. Nị gui'yaj
ganāj yun'un' talento gạhuin si'yáj rẹ'.”
Daj gataj tsínj daj gunun xuru'ue daj.
21 Ngaa nị gataj sí': “Dugu'nạj huaj
gui'yáj rẹ' huín rẹ' 'ngọ moso gui'yaj sạ'
sun. Nị huín rẹ' 'ngọ tsínj gacuij. Xi'í
si gui'yaj 'ueé rẹ' ngạ dọj sun, ngaa nị
gụị'yā sisị gụịnicaj rẹ' nico sun. Gạhuin
nịạ' ruhuá rẹ' ngāj huīnj tsínj nicaj sun
rian rẹ'.” Daj gataj sí' gunun sij.
22 ’Ngaa nị ga'nạ' tsínj guiri' huịj talento
daj. Nị gataj sí': “Señor, riquí rẹ' huịj
talento riānj. Nị gui'yaj ganāj yahuij
talento gạhuin si'yáj rẹ'.” Daj gataj sí'
gunun sij.
23 Ngaa nị gataj xuru'ue gunun sij:
“Dugu'nạj huaj gui'yáj rẹ' huín rẹ' moso

gui'yaj sạ' sun. Nị huín rẹ' 'ngọ tsínj gacuij nánj. Xi'í si gui'yaj 'ueé rẹ' ngạ dọj sun, nị guị'yā sisị guịnicaj rẹ' nico sun. Gạhuin niạ' ruhuá rẹ' ngāj huīnj tsínj nicaj sun rián rẹ'." Daj gataj sij gunun sí'.

24 'Sanị ngaa ga'nạ' tsínj guiri' 'ngọ talento daj, nị gataj sij gunun sí': "Señor, ni'īnj sisị huín rẹ' 'ngọ tsínj huee. Nị nacaj rẹ' strigo rian nun güin gunun rẹ'. Nị naran' rẹ' strigo rian nagui'yaj sạ' ango ni sij strigo nej.

25 Xi'í daj nị guxu'uīj. Nị gan'anj gạri huīj si-san'anj man'án rẹ' riqui yo'ój. Ngaa nị nariquīj si'yáj rẹ' nạhuin ra'á rẹ'." Daj gataj tsínj daj gunun xuru'ue.

26 Hué dan nị gataj xuru'ue daj gunun sij: "Huín rẹ' 'ngọ moso xị'i. Nị rụmi rẹ' nej. Nị ni'í rẹ' sisị nacā rian nun gụnūnj. Nị ni'í rẹ' sisị ganaran'ānj strigo rian nagui'yaj sạ' ango ni sij strigo nej.

27 Hué dan nị ụn sin huin, nị nun nịcaj rẹ' si-san'ān gạn'anj rẹ' gạ'nij rẹ' banco únj. Ngaa nị ngaa nạnicā, nị nạcā si-san'ān ngạ san'anj nata' chrạ banco san'anj ga'níj rẹ' chrạ nej aj nej." Daj gataj xuru'ue gunun tsínj guiri' 'ngọ talento daj.

28 'Ngaa nị gataj xuru'ue daj gunun ni tsínj mạn yu'uj daj: "Gạ'ne ni é rẹ' san'anj ra'a sij. Nị gạ'ui' ni é rẹ' ra'a tsínj nicaj chi' talento.

29 Daj si tsínj nicaj nị gạ'uīj nico ra'a sij. Nị gạhuin nico si nicaj sij. Sanị tsínj nitaj si nicaj, nị nụnj si dọj nicaj sij, nị gạ'nē si nicaj sij aj.

30 Nị moso nitaj si ní'yanj daj, nị guẹre' ni é rẹ' nẹ' chrej xẹ' rian hua rụmi' aj. Nị hué yu'uj daj gụnun gạco sij. Nị da xạruj yan' sij gạhuin sij castigo." Daj gataj xuru'ue daj xi'í moso xị'i daj.

El juicio de las naciones

31 'Nị ngaa gạ'na' da'níj ni ngüị huin man'ānj nej, nị gạnēj rian chrun xila hua 'ueé sạ' nịn'. Nị gạ'nāj ngạ nịn' ruhua fuerza.

32 Ngaa nị nạhuin yu' daran' ni ngüị mán chruhua xungüị riānj. Nị nạri ninīj ni sij dạj rún' 'yaj tsínj dugumi xucu ngaa nari nịni sij dán sij xachij ngạ stanẹ. Nị da'nga' daj guị'yā nạri ninīj gọ'ngo ni sij aj.

33 Ngaa nị guị'yā sisị guịman ni xachij nẹ' chrej ra'a sạ'āj. Nị guịman ni stanẹ nẹ' chrej ra'a rọtsīj aj.

34 'Nị huēj gạhuin rey. Nị gạtā gụnun ni ngüị guịman nẹ' chrej ra'a sạ'āj aj: "Gạhua' ni é rẹ' si hua gui'yaj sạ' chrē ngạ ni é rẹ' aj. Nị huin ruhuāj sisị guịnicaj sun ni é rẹ' rian nicaj sun Yan'anj. Daj si hua gui'yaj xugüi Yan'anj rian gạne ni é rẹ' asịj ngaa gui'yaj Yan'anj xungüị aj.

35 Daj si ngaa gachin xi'nạ riquīj, nị riqui ni é rẹ' xāj. Nị ngaa nago'ōj nnee, nị riqui ni é rẹ' go'ōj nej. Nị ngaa huīnj 'ngọ tsínj 'nạ' ango rian xuman', nị nahuin ra'a á rẹ' yūnj aj.

36 Ngaa nitaj si-gan'ānj, nị riqui ni é rẹ' atsij gụnūnj. Nị ngaa ga'nānj, nị ga'nạ' ni'yaj á rẹ' yūnj. Nị ngaa gunūnj ducuagạ', nị ga'nạ' ni'yaj ni é rẹ' rian gunūnj anj." Daj gạtā rian ni ngüị guịman nẹ' chrej ra'a sạ'āj.

37 'Ngaa nị nạchinj snan'anj ni ngüị hua nịca niman daj riānj: "Señor, ạman guini'i ni únj sisị achin xi'nạ riquí rẹ', nị riqui ni únj si xá rẹ' únj. Nị ạman guini'i ni únj sisị nago'ó rẹ' nnee, nị riqui ni únj si go'ó rẹ' únj.

38 Nị ạman guini'i ni únj sisị huín rẹ' 'ngọ tsínj 'nạ' rian ango xuman', nị nahuin ra'a ni únj man'án rẹ' únj. Nị ạman guini'i ni únj si nitaj si-gán' rẹ', nị riqui ni únj gunun rẹ' únj.

39 Nị ạman guini'i ni únj sisị ga'nan' rẹ', asị gụnụn rẹ' ducuagạ' nej, nị ga'nạ' ni'yaj ni únj únj." Daj gạtaj ni ngüị daj gụnūnj aj.

40 'Ngaa nị gạtā gụnun ni sij: "Xạnga' atā gụnun ni é rẹ' sisị daran' si gui'yaj ni é rẹ' rian ni jnān hua niqui, nị hué ducuānj daj gui'yaj á rẹ' riānj nej aj." Daj gạtā gụnun ni ngüị 'yaj sạ'.

41 'Hué dan nị gạtā gụnun ni ngüị guịman nẹ' chrej ra'a rọtsīj: "Gụxun anéj ni é rẹ' man'án rẹ' riānj. Hua gataj Yan'anj sisị gạn'anj ni é rẹ' rian yan'ạn gạca nịganj nịn' a ni é rẹ' aj. Nị hua gui'yaj xugüi Yan'anj yan'ạn daj sisị gụnun sichre ngạ ni ángel nico' man'an sichre daj aj.

42 Daj si ngaa gachin xi'nạ riquīj, nị nun rịqui ni é rẹ' xāj. Nị ngaa nago'ōj nnee, nị nun rịqui ni é rẹ' go'ōj.

43 Nị ngaa gahuīnj 'ngọ tsínj 'nạ' ango rian xuman', nị nun gạnahuin ra'a ni é rẹ' yūnj mánj. Nị ngaa nitaj si-gan'ānj, nị nun rịqui ni é rẹ' gunūnj mánj. Nị ngaa ga'nānj, nị nun gạ'na' nị'yaj ni é rẹ' yūnj mánj. Nị ngaa gunūnj ducuagạ', nị nun gạ'na' ni'yaj ni é rẹ' riānj nūnj mánj." Daj gạtā gụnun ni ngüị guịman nẹ' chrej ra'a rotsīj daj.

44 'Ngaa nị gạtaj ni sij riānj: "Señor, ạman guini'i ni únj sisị achin xi'nạ riquí rẹ', nị nago'ó rẹ' nnee únj. Nị ạman gahuín rẹ' 'ngọ tsínj 'nạ' ango yu'uj únj. Nị ạman achin si-gán' rẹ' únj. Nị ạman a'nán' rẹ' si gụnụn rẹ' ducuagạ' únj. Nị ạman nun chracuij ni únj man'án rẹ' ngaa guirán' rẹ' ni sayun daj únj." Daj gạtaj ni sij riānj.

45 'Nị gạtā gụnun ni sij: "Xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisị ngaa nun chrạcuij ni é rẹ' rian ni jnān hua niqui, nị da'nga' daj nun chrạcuij a ni é rẹ' rian man'ānj." Daj gạtā gụnun ni sij.

46 ’Nḭ gạn'anj ni sij guḭran' ni sij castigo nḭganj nḭn'. Sanḭ ni ngüḭ hua nḭca niman, nḭ gạn'anj gạne nḭganj ni sij ngạ Yan'anj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

26

El complot para prender a Jesús

1 Hué dan nḭ ngaa guisíj ga'mi Jesús ni nuguan' daj, nḭ gataj sij gunun ni tsínj nico' sij:

2 —Ni'i ni é rẹ' sisḭ xiráj huḭj güi, nḭ 'nạ' gạhuin gui'yanj pascua. Nḭ nạga'ui' ni sij man'ānj rian ni tsínj gạ'ui' gaquíj ra'āj guḭnicōj rian rugutsḭ huīnj da'níj ni ngüḭ. —Daj gataj Jesús.

3 Ngaa nḭ nahuin yu' ni chrej a'nin' ngạ ni tsínj digyán ley nej, ngạ ni tsínj huin achij scanij ni ngüḭ nej. Nḭ nahuin yu' ni sij rian hue' ducuá chrej huin achij nḭn' guṵ'naj sí' Caifás.

4 Nḭ diga'mi dugüi' ni sij dạj gạ'ue dḭgya' yun'unj ni sij man'an Jesús, nḭ guḭda'a huḭ ni sij sí'. Daj si dạgahui' ni sij, ruhua ni sij.

5 Sanḭ gataj ni sij:

—Sḭ guido'ó' sí' güi gạhuin gui'yanj nun sạ' nun gạhuin sayun, guḭ'yaj ni ngüḭ mánj. Daj gataj ni sij.

Jesús es ungido en Betania

6 Nḭ ngaa gane Jesús xuman' Betania, nḭ gane sij ducuá 'ngọ tsínj guṵ'naj Simón tsínj guiran' xi'ḭ lepra.

7 Nḭ ngaa nne Jesús rian mesa, nḭ guisíj 'ngọ yun'unj xạna rian nne sij. Nḭ nicaj ún' 'ngọ frasco yej guṵ'naj alabastro nụn gasiti guin' dạj ruhua-á' nicaj ún' guisíj ún'. Nḭ du'ue nḭn' ruhua-á'. Nḭ garíj ún' gasiti daj chrạ Jesús.

8 Sanḭ ngaa guini'i ni tsínj nico' Jesús, nḭ ga'man ruhua ni sij. Nḭ gataj ni sij:

—Nḭ ụn sin huin nḭ gayanj yụn gasiti sạ' da únj.

9 Gạ'ue gạne' gasiti daj. Nḭ gạ'ue guḭri' nico san'anj gạ'ui' né' rian ni ngüḭ niqui. —Daj gataj ni sij.

10 Nḭ ngaa gunun Jesús, nḭ gataj sí' gunun ni sij:

—Sḭ chran' yun'unj ni é rẹ' yun'unj xạna nan mánj. Si 'yaj unj nan ngāj, nḭ dugu'nạj huaj, 'yaj unj.

11 Ya'yoj nne ni ngüḭ niqui ngạ á rẹ'. Sanḭ nitaj si gạne nḭganj man'ānj ngạ ni é rẹ' mánj.

12 Garíj ún' gasiti guin' dạj nneẹ cū. Nḭ da'nga' daj 'yaj xugüi ún' nneẹ cū. Daj si dọj nḭ guḭsij güi gạchin' ni sij yūnj.

13 Xạnga' yya atā gụnun ni é rẹ' sisḭ daran' yu'uj gạ'mi ni sij nuguan' sạ' rian xi'īj, nḭ hué daj nạta' ni sij si gui'yaj yun'unj xạna daj riānj. Ngaa nḭ nạnun ruhua ni ngüḭ xi'í ún' aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Judas ofrece entregar a Jesús

14 Hué dan nḭ gan'anj 'ngọ ni xụhuij ni tsínj nico' Jesús rian ni chrej a'nin'. Nḭ gụ'naj sí' Judas Iscariote.

15 Nḭ gataj sí':

—Nḭ ụndaj huin rḭqui ni é rẹ' riānj, nḭ dḭgyānj rian nne Jesús, nḭ guḭda'a á rẹ' únj. —Daj gataj Judas gunun ni sij. Ngaa nḭ ga'ui' ni sij icọ chi' san'anj plata rian sí'.

16 Nḭ asḭj hora daj, nḭ gaxḭ'i sí' nano' sí' 'ngọ ducuánj dạj nạga'ui' sí' Jesús ra'a ni chrej a'nin'.

Institución de la Cena del Señor

17 Nḭ guisíj güi sini gahuin gui'yanj ngaa gui'yaj ni sij chrachrúnj nitaj si 'nḭj levadura xa ni sij. Nḭ ga'nạ' ni tsínj nico' Jesús. Nḭ gataj ni sí' gunun sij:

—Nḭ ạ huin ruhuá rẹ' si guḭ'yaj xugüi ni únj xạ sti'nḭ rẹ' pascua únj. —Daj gataj ni sij.

18 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Güḭj gạtu ni é rẹ' xuman' rian nne 'ngọ tsínj daj. Nḭ gạtaj ni é rẹ' gụnun sí': “Ataj maestro sisḭ gahuin nḭchrun' si guḭsij si-hora sij. Ngaa nḭ gạn'anj guḭ'yaj sij gui'yanj pascua ducuá rẹ' ngạ ni tsínj nico' man'an sij.” Da'nga' daj gạtaj ni é rẹ' gụnun sí'. —Daj gataj Jesús.

19 Ngaa nḭ gui'yaj ni sij dạj rún' ga'nin' Jesús sun rian ni sij. Nḭ gui'yaj xugüi ni sij sisḭ xạ sti'nḭ ni sij xi'í gui'yanj pascua.

20 Nḭ ngaa guinḭ, nḭ gan'anj gạne Jesús rian mesa ngạ ni xụhuij ni tsínj nico' sij.

21 Nḭ ngaa xa ni sij, nḭ gataj Jesús gunun ni sí':

—Xạnga' atā gụnun ni é rẹ' sisḭ nạga'ui' 'ngọ ni é rẹ' man'ānj rian ni tsínj gạ'na' guḭda'a yūnj anj. —Daj gataj Jesús.

22 Ngaa nḭ nḭn' ruhua ganani ruhua ni sij. Nḭ gaxḭ'i ni sij nachínj snan'anj gọ'ngo ni sij Jesús. Nḭ gataj ni sij:

—Señor, man'ānj huin ní'. —Gataj gọ'ngo ni sij.

23 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Tsínj jniaj nụguan'an chrachrúnj chruhua go'o ngāj, hué sij huin tsínj nạga'ui' man'ānj rian ni tsínj guḭda'a yūnj.

24 Nḭ yūnj huin da'níj ni ngüḭ. Nḭ rún' ataj si-nụguan' Yan'anj rian xi'īj, nḭ da'nga' daj hua niạn guḭran'ānj sayun. Sanḭ niqui niman nḭn' ruhua tsínj nạga'ui' man'ānj rian ni tsínj gạ'na' guḭda'a yūnj. Daj si gạhuin nico castigo guḭran' sí'. Sạ' huin sisḭ nun ga'nga man'an sí'. —Daj gataj Jesús.

25 Ngaa nḭ nachínj snan'anj Judas tsínj naga'ui' Jesús rian ni tsínj nicaj sun. Nḭ gataj sij gunun Jesús:

—Maestro, man'ānj huin ní'. —Daj gataj Judas.

Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Da'nga' daj gataj man'án rẹ'. —Daj gataj Jesús gunun Judas.
26 Nị ngaa xa ni sij, nị guida'a Jesús chrachrúnj. Nị naga'ui' sij si guruhua Yan'anj. Asíj nị gura' da'aj sij chrachrúnj daj, nị ga'ui' sij xa ni tsínj nico' sij. Nị gataj sij:
—Guịda'a ni é rẹ' xạ ni é rẹ'. Chrachrúnj nan huin nneẹ cū aj. —Daj gataj Jesús.
27 Hué dan nị guida'a Jesús tasa. Nị ngaa naga'ui' sij si guruhua Yan'anj, nị ga'ui' sij gọ'o ni sí'. Nị gataj sij:
—Gọ'o daran' ni é rẹ'.
28 Daj si nnee nan huin si-tun man'ānj. Nị ngạ tun nan, nị guisíj gahuin yya nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngạ ni ngüị. Nị xi'í tun gạyanj nan guịnicaj Yan'anj niman nico rian si-gạquin' nico ni ngüị.
29 Nị atā gụnun a ni é rẹ' sisị nitaj si gọ'o rụhua' yūnj nnee uva nan da' güi gọ'ōj nnee uva nạca ngạ ni é rẹ' rian nicaj sun chrē. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Jesús anuncia la negación de Pedro

30 Nị ngaa guisíj garáj ni sij chra', nị gahui ni sij gan'anj ni sij dacan gụ'naj Olivos.
31 Ngaa nị gataj Jesús gunun ni sij:
—Dụna daran' ni é rẹ' yūnj yan' yyạj. Daj si ataj si-nụguan' Yan'anj: "Gạ'ui' Yan'anj tsínj dugumi xachij. Ngaa nị gụnánj ni xuj. Nị gạxa'ni ni xuj." Da'nga' daj ataj si-nụguan' Yan'anj.
32 Sanị ngaa gạna'nī, ngaa nị gạn'ān estado Galilea. Asíj nị huaj ni é rẹ' yu'uj da nej. —Daj gataj Jesús.
33 Ngaa nị gataj Pedro gunun Jesús:
—Nụnj si gạn'anj daran' ni sij xi'í rẹ', sanị nitaj ạman dụnaj man'ānj man'án rẹ' mánj. —Daj gataj Pedro gunun Jesús.
34 Ngaa nị gataj Jesús:
—Xạnga' atā gụnun rẹ' sisị asịj nun gạguaj do'loj 'ngọ du'ua xú' yan' nan, nị gạtaj rẹ' huạ'nij sisị nun ni'í rẹ' man'ānj. —Daj gataj Jesús gunun Pedro.
35 Nị gataj Pedro:
—Nụnj si hua niạn gạhuīj ngạ rẹ', sanị sị gatā sisị nun ni'īnj man'án rẹ' mánj. —Daj gataj Pedro.
Nị da'nga' daj gataj daran' ni tsínj nico' Jesús nej.

Jesús ora en Getsemaní

36 Hué dan nị gan'anj Jesús ngạ ni tsínj nico' sij 'ngọ yu'uj gụ'naj Getsemaní. Nị gataj sij gunun ni sí':
—Gạne ni é rẹ' nan si gạn'ān yu'uj man gạchinj jni'yā rian Yan'anj. —Daj gataj sij gunun ni sí'.
37 Nị nicaj sij Pedro ngạ nụngüej da'níj Zebedeo gan'anj sij. Nị nịn' ruhua gaxị'i sij ganani ruhua sij. Da' huej ata' niman sij.
38 Nị gataj sij gunun anin' sí':
—Da' ní' nị ạ gạn'anj nimānj ruhuāj, 'yaj si nani ruhuāj. Nị gạhuīj ngạ nimānj ruhuāj. Gụna anin' é rẹ' nan gụnun ruhua á rẹ' ngāj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
39 Hué dan nị gan'anj Jesús dọj nẹ' chrej rian. Nị ganiquin' ráj dạcoj sij ganun rian sij rian yo'ój. Nị gachínj jni'yaj sij rian Yan'anj. Nị gataj sij:
—Tata chré', sisị gạ'ue, nị gạ'ne rẹ' sayun ran'ānj nan. Sanị sị gui'yáj rẹ' rún' huin ruhua man'ānj. Maan si guị'yáj rẹ' rún' aran' ruhua man'án rẹ'. —Daj gataj Jesús gunun man'an Yan'anj.
40 Ngaa nị nanicạj Jesús rian mạn ni tsínj nico' sij. Nị atoj anịn' sí' nari' sij. Ngaa nị gataj sij gunun Pedro:
—Nị sị ga'ue nị 'ngọ hora gụnun ruhua anịn' é rẹ' ngāj gạ mí'.
41 Gạ gụnun ruhua anin' é rẹ' gạchinj jni'yaj anin' é rẹ' rian Yan'anj sisị sị guinij anin' é rẹ' rian gaquin' ngaa gạtsij sichre niman anin' é rẹ'. Huin ruhua nimán rẹ' guị'yaj sạ' rẹ'. Sanị nun gạhuin nucuaj nneẹ cúj anin' é rẹ' mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni huạ'nij tsínj daj.
42 Ngaa nị gan'anj rụhua' yún Jesús. Nị gachínj jni'yaj sij rian Yan'anj. Nị gataj sij:
—Tata chré', sisị sị ga'ue gạnanī rian sayun nan, ngaa nị guị'yáj rẹ' si gạran' ruhuá rẹ' ngāj. —Daj gataj Jesús gunun Yan'anj.
43 Nị ngaa nanicạj rụhua' yún sij, nị atoj rụhua' yún anịn' sí' nari' sij. Daj si a'uij rian anin' sí', gui'yaj nnej.
44 Ngaa nị gahui sij rian ni sí'. Nị gan'anj gạchinj jni'yaj sij rian Yan'anj guisíj huạ'nij. Nị hué guẹ nuguan' daj gataj rụhua' yún sij rian Yan'anj.
45 Ngaa nị nanicạj sij rian mạn ni tsínj nico' sij. Ni gataj sij:
—Gạ'ue gạtoj anịn' é rẹ', nị nạranj ruhua á rẹ' aj. Guisíj hora gạ'na' tsínj nạga'ui' man'ānj ra'a ni tsínj 'yaj gaquin' huīnj da'níj ni ngüị.
46 Nạchica anịn' é rẹ' gạn'anj né'. Hua gahuin nịchrun' tsínj 'nạ' nạga'ui' yūnj rian ni tsínj nicaj sun. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Arresto de Jesús

47 Da a'mi guẹ Jesús ngaa guisíj Judas huin sí' 'ngọ ni xụhuij ran' ni tsínj nico' sij. Nị nicaj dugüi' sí' ngạ nico ni tsínj guisíj sí'. Nị ata ni sij espada nej, chrun nej, huaj ni sij. Nị ga'níj ni chrej a'nin' ngạ ni tsínj huin achij scanij ni ngüị gạ'na' ni sij.
48 Nị hua digyán Judas 'ngọ chrej dạj guịni'i ni sij ụn tsínj huin guịda'a ni sij. Nị gataj sí':
—Tsínj gạrun du'uāj daj hué sij huin Jesús aj. Guịda'a ni é rẹ' sij. —Daj hua

gataj Judas rian ni tsínj nicaj dugüi' ngą sí'.
49 Ngaa nį 'ngǫ gahuin nįchrun' Judas rian niquin' Jesús. Nį:
—Hua są' nné rę', maestro. —Gataj sij gunun Jesús. Nį garun du'ua sij sí'.
50 Ngaa nį gataj Jesús gunun sí':
—Amigo, ụn sin huin, nį 'ną' rę' únj. —Daj gataj Jesús gunun Judas.
Hué dan nį gahuin nįchrun' ni sij, nį guida'a ni sij Jesús.
51 Ngaa nį guiri 'ngǫ tsínj niquin' ngą Jesús si-espada sij. Nį ga'ui' sij tsínj 'yaj sun rian chrej huin achij nịn' daj. Nį güéj nịn' chraquij sí', gui'yaj sij.
52 Ngaa nį gataj Jesús rian tsínj nicaj espada daj:
—Ną'nij rę' si-espadá rę' chruhua pena. Daj si daran' ni tsínj gụnun' ngą espada, nį gąhui' ni sij, guį'yaj espada nej.
53 Nun ni'í rę' sisį gą'ue gąchinj jni'yā rian chrē, nį gą'nij chrē hué hora nan xụhuij xi'nin' ni ángel gą'na' chrącuij yūnj ní'.
54 Sanį sisį da'nga' daj guį'yā, nį na'ue gąhuin yya dąj rún' ataj si-nụguan' Yan'anj. Daj si ataj si-nụguan' Yan'anj sisį hua niąn guịran'ānj sayun nánj. —Daj gataj Jesús.
55 Nį hora daj nį gataj Jesús gunun ni tsínj 'ną' daj:
—Nį ụn sin huin nį ata á rę' espada ngą chrun nej 'ną' guịda'a á rę' yūnj únj. Huēj huin 'ngǫ tsínj tụ ruhua ni é rę' ní'. Ya'yoj ganēj chruhua nuhui digyānj rian ni é rę'. Nį nun guịda'a ni é rę' yūnj mánj.
56 Sanį ran'ānj sayun nan sisį gąhuin yya dąj rún' gataj ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asįj ná. —Daj gataj Jesús.
Ngaa nį dunáj daran' ni tsínj nico' Jesús man'an sij. Nį gunánj ni sí' rian Jesús.

Jesús ante el concilio

57 Ngaa nį ni tsínj guida'a Jesús, nį nicaj ni sij sí' gan'anj ni sij rian tsínj gụ'naj Caifás huin sí' chrej huin achij nịn'. Nį yu'uj daj hua nahuin yu' ni tsínj digyán ley ngą ni tsínj huin achij nej.
58 Nį gąn' huaj Pedro nico' sí' huaj rụcu Jesús. Nį guisíj sij rian ducuá chrej huin achij daj. Nį rịan hua ta rian hue' daj gatúj sij. Nį gan'anj gąne sij ngą ni snado mán yu'uj daj. Daj si huin ruhua sij guịni'i sij sisį dąj gąnahuij daran' ni nuguan' daj.
59 Ngaa nį nano' ni chrej a'nin' ngą ni tsínj 'yaj junta daj nuguan' nnę xi'í Jesús sisį da'nga' daj gą'ue dągahui' ni sij Jesús.
60 Sanį nun nąri' ni sij 'ngǫ nuguan' nnę daj. Nį nụnj si ga'ną' nico ni tsínj ga'mi nnę xi'í Jesús, sanį nun nąri' ni sij 'ngǫ gaquin' sisį gąhui' sí'. Hué dan nį ga'ną' hụjj tsínj daj.
61 Nį gataj nụngüej sij:
—Gataj tsínj nan sisį gą'ue dụguane sij ducuá Yan'anj. Nį xiráj huą'nij güi, nį nągui'yaj sij ango nuhui. —Daj gataj nụngüej tsínj daj.
62 Ngaa nį naxụman chrej huin achij nịn'. Nį gataj sij gunun Jesús:
—Nitaj 'ngǫ nuguan' nąnicaj rę' únj. Nį ụn sin huin si ataj nụngüej tsínj daj xi'í rę' únj. —Daj gataj sij gunun Jesús.
63 Sanį dínj guiniquin' du'ua Jesús nun ga'mi sij. Ngaa nį gataj chrej huin achij nịn' daj gunun Jesús:
—A'nīj sun rián rę' ngą si-xugüi Yan'anj hua nį'na' sisį gątaj yyá rę' sisį hué rę' huin Cristo da'níj Yan'anj. —Daj gataj sij gunun Jesús.
64 Hué dan nį gataj Jesús:
—Huēj huin dąj rún' atáj rę' nánj. Nį atā gụnun ni é rę' sisį huēj huin da'níj ni ngüį. Nį guịni'i ni é rę' sisį gąnēj nę' chrej ra'a są' Yan'anj nucuaj nịn' nne xata'. Nį guịni'i ni é rę' gą'nāj rian nga xata'. —Daj gataj Jesús.
65 Ngaa nį gutsi' chrej huin achij nịn' daj si-gan' sij. Nį gataj sij:
—Ga'mi quij sí' xi'í Yan'anj anj. Nitaj si guį'yó' ni testigo gą mánj. Acuan' gunun ni é rę' si ga'mi quij sij xi'í Yan'anj anj.
66 Dąj guį'yaj né', ruhua ni é rę' únj. —Daj gataj chrej huin achij nịn' gunun ni tsínj gan'anj junta daj.
Nį:
—Da'ui sij gaquin', nį hua niąn gąhui' yya sij. —Daj gataj ni tsínj daj.
67 Ngaa nį gara sta'nunj ni sij rian Jesús. Nį ga'ui' ni sij sí' nej. Nį gara'ui ango ni sij rian sí'.
68 Nį gataj ni sij:
—Gąhui chrą rę' sisį ụn tsínj ga'uí' rę' huín rę' Cristo. —Daj gataj ni sij ga'mi ducu ni sij rian Jesús.

Pedro niega a Jesús

69 Nį nne Pedro nę' chrej xę' ta rian ducuá chrej huin achij nịn' daj.
Nį gahuin nịchrun' 'ngǫ yun'unj xąna 'yaj sun hue' daj. Nį gataj ún':
—Hué rę' nicaj dugüi' ngą Jesús tsínj 'ną' estado Galilea aj. —Daj gataj ún' gunun Pedro.
70 Sanį nun gą'uej Pedro rian daran' ni tsínj mąn yu'uj daj. Nį gataj sij:
—Nun ni'īnj ụn si atáj rę' mánj. —Gataj Pedro gunun ún'.
71 Ngaa nį gahui sij nę' chrej xę' nę' rian atúj ni ngüį. Nį guini'i ango yun'unj xąna 'yaj sun man'an sij. Nį gataj ún' gunun ni tsínj mán yu'uj daj:
—Hué tsínj nan nicaj dugüi' ngą Jesús, tsínj 'ną' xuman' Nazaret. —Daj gataj ún' gunun ni sij.

72 Sanı̱ nun gạ'uej rụhua' yún Pedro. Nı̱
guta' nı̱ca yya sij. Nı̱ gataj sij:
—Nun ni'īnj tsínj da mánj. —Daj gataj
Pedro gunun ni sij.
73 Ngaa nı̱ ango hora le', nı̱ gahuin
nı̱chrun' ni tsínj mán yu'uj daj. Nı̱ gataj
ni sij gunun Pedro:
—Xạnga' huín rẹ' 'ngọ ni tsínj daj. Daj si
a'mí rẹ' dạj rún' a'mi ni sij. —Daj gataj ni
tsínj daj gunun Pedro.
74 Hué dan nı̱ gaxı̱'i sij ga'mi quij sij. Nı̱
guta' nı̱ca yya sij. Nı̱ gataj sij:
—Nun ni'īnj tsínj da mánj. —Daj gataj
Pedro gunun ni sij.
Nı̱ hué guẹ hora daj gaguáj do'loj 'ngọ
du'ua xú'.
75 Ngaa nı̱ gananun ruhua Pedro si gataj
Jesús gunun sí': "Ası̱j nun gạguaj do'loj si
'ngọ du'ua xú', nı̱ gạtaj rẹ' si huạ'nij si nun
ni'í rẹ' man'ānj mánj." Da'nga' daj hua
gataj Jesús gunun Pedro. Ngaa nı̱ gahui
Pedro gan'anj sij nẹ' chrej xẹ'. Nı̱ gaco nı̱n'
ruhua sij.

27

Jesús ante Pilato

1 Nı̱ ngaa guerenga', nı̱ diga'mi dugüi'
daran' ni chrej a'nin' ngạ ni tsínj huin
achij scanij ni ngüı̱ sisı̱ nạga'ui' ni sij Jesús
gạhui' sí'.
2 Nı̱ gumíj ni sij Jesús. Nı̱ nicaj ni sij sí'
gan'anj ni sij naga'ui' ni sij sí' ra'a Pilato
huin sí' gobernado.

Muerte de Judas

3 Nı̱ Judas huin tsínj naga'ui' Jesús rian
ni tsínj nicaj sun. Nı̱ ngaa guini'i Judas sisı̱
gạhui' Jesús, guı̱'yaj ni sij, nı̱ ducu ganani
ruhua sij. Nı̱ naga'ui' sij icọ chi' san'anj
plata daj rian ni chrej a'nin' ngạ ni tsínj
huin achij nej.
4 Nı̱ gataj sij:
—Da'uīj gaquin' xi'í si naga'uīj gạhui'
'ngọ tsínj nitaj 'ngọ gaquin' gui'yaj. —Daj
gataj Judas ngaa nani ruhua sij.
Sanı̱ gataj ni sij:
—Nı̱ ụn si guı̱'yaj únj únj. Si-gạquin'
man'án rẹ' huin nan. —Daj gataj ni sij
gunun Judas.
5 Ngaa nı̱ dagaman' Judas san'anj huin
plata daj chruhua nuhui. Nı̱ gan'anj dọco'
sij man'an sij. Nı̱ gahui' sij.
6 Hué dan nı̱ naran' ni chrej a'nin'
san'anj huin plata daj. Nı̱ gataj ni sij:
—Sı̱ ga'ue gạ'nij né' san'anj nan rian
Yan'anj gạhuin ofrenda xi'í si du'ue tun
'ngọ tsínj mánj. —Daj gataj ni sij.
7 Ngaa nı̱ uyan ga'mi ni sij sisı̱ guı̱ran ni
sij san'anj daj 'ngọ do'ój 'ngọ tsínj ri chruj.
Nı̱ da'nga' daj gui'yaj ni sij sisı̱ guı̱ri' ni sij
'ngọ yu'uj gạchin' ni sij ni ngüı̱ 'nạ' ango
rian xuman'.
8 Xi'í daj gụ'naj yo'ój daj da' güi acuan'
yo'ój tun.
9 Hué daj gahuin yya dạj rún' ga'mi
Jeremías tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj ası̱j
ná. Nı̱ gataj sí': "Nacaj ni sij icọ chi' san'anj
plata. Daj si da'nga' daj huin du'ue 'ngọ
tsínj daj dạj rún' naru'ue ni tsínj israelita.
10 Nı̱ san'anj daj guiránj ni sij do'ój tsínj
ri chruj dạj rún' ga'nin' Señor sun riānj."
—Daj gataj Jeremías.

Pilato interroga a Jesús

11 Ngaa nı̱ ganiquin' Jesús rian gober-
nado. Nı̱ ganachínj snan'anj sí' Jesús. Nı̱:
—Hué rẹ' huin si-rey ni ngüı̱ israelita ní'.
—Gataj gobernado.
Ngaa nı̱:
—Hué rẹ' ataj nánj. —Gataj Jesús.
12 Sanı̱ ngaa ga'mi gaquin' ni chrej a'nin'
ngạ ni tsínj huin achij, nı̱ nun dạnicaj Jesús
nı̱ ạ 'ngọ nuguan' rian ni sij.
13 Ngaa nı̱ gataj gobernado daj tsínj
gụ'naj Pilato gunun Jesús:
—Nunún rẹ' ụndaj gaquin' a'mi ni sij
rian xi'í rẹ' di mí'. —Daj gataj Pilato gunun
Jesús.
14 Sanı̱ nı̱ ạ 'ngọ nuguan' nun gạtaj Jesús
gunun Pilato. Xi'í daj nı̱ nı̱n' ruhua garáj
yan'anj ruhua sij ni'yaj sij Jesús.

Jesús sentenciado a muerte

15 Nı̱ da' gọ'ngo yo', nı̱ hua 'ngọ ducuánj
nico' Pilato sisı̱ ri sí' 'ngọ tsínj nụn
ducuagạ' gọ'ngo gui'yanj pascua. Tsínj
gạran' ruhua ni ngüı̱, nı̱ guı̱ri sij sí'
ducuagạ'.
16 Nı̱ ngaa daj, nı̱ nụn 'ngọ tsínj gụ'naj
Barrabás ducuagạ'. Nı̱ ni'i sạ' ni ngüı̱ sisı̱
da'ui sij nico gaquin'.
17 Ngaa nı̱ nachínj snan'anj Pilato ni tsínj
nahuin yu' daj. Nı̱ gataj sij:
—Nı̱ ụn tsínj gạran' ruhua á ni é rẹ' sisı̱
guı̱rīj ducuagạ', ruhua á rẹ' únj. Ası̱ guı̱rīj
Barrabás ní'. Ası̱ guı̱rīj tsínj gụ'naj Cristo
sạ'. —Daj gataj Pilato gunun ni sij.
18 Daj si xacaj Pilato cuenta sisı̱ naga'ui'
ni sij Jesús rian xi'í si xicoj ruhua ni sij
ni'yaj ni sij man'an sí'.
19 Nı̱ ngaa gane Pilato rian nagui'yaj yya
sij ni gaquin', nı̱ ga'níj nicạ sij 'ngọ nuguan'
gan'anj rian sij. Nı̱ gataj ún' gunun sij:
—Sı̱ diguíj rẹ' si-nụguan' tsínj hua nı̱ca
niman nan mánj. Daj si guiran'ānj 'ngọ
sayun nico xi'í sij yyạj ngaa ga'nīj aj. —Daj
gataj unj rian sí'.
20 Sanı̱ gui'yaj fuerza ni chrej a'nin' ngạ
ni tsínj huin achij sisı̱ gạchinj ni ngüı̱ rian
Pilato sisı̱ gạhui Barrabás ducuagạ'. Nı̱ sisı̱
gạchinj ni ngüı̱ sisı̱ gạhui' Jesús.
21 Ngaa nı̱ gataj gobernado gunun ni
ngüı̱:
—Dạj hua yya tsínj guı̱rīj, ruhua ni é rẹ'
únj. —Daj gataj sij gunun ni ngüı̱.

Ngaa nḭ:
—Guṵri rẹ' Barrabás. —Gataj ni sij.
22 Ngaa nḭ gataj Pilato gunun ni sij:
—Dạj huin ruhua ni é rẹ' ụn sin huin guḭ'yā ngạ Jesús tsíṇj gṵ'naj Cristo únj. —Daj gataj sij gunun ni ngüḭ.
Ngaa nḭ:
—Gạri rẹ' gaquíj Jesús guḭnico' sij rian rugutsḭ, ruhua únj. —Daj gataj daran' ni ngüḭ.
23 Ngaa nḭ gataj Pilato gunun ni sij:
—Dạj hua gaquin' gui'yaj sij únj. —Daj gataj Pilato.
Sanḭ nạanj gaguáj rụhua' yún ni sij:
—Gạri rẹ' gaquíj Jesús guḭnico' sij rian rugutsḭ aj. —Daj gaguáj ni ngüḭ daj.
24 Nḭ guini'i Pilato sisḭ na'ue gạna'man ruhua ni ngüḭ. Sanḭ huaj nḭn' ruhua ga'man ruhua ni sij. Ngaa nḭ guida'a sij nnee. Nḭ naniạ' sij rian ni ngüḭ. Nḭ gataj sij:
—Sé xi'ī̱j huin si gạhui' tsíṇj hua nḭca niman nan mánj. Güenda man'an ni é rẹ' huin nánj. —Daj gataj Pilato.
25 Ngaa nḭ gataj ni ngüḭ daj:
—Xi'í ni dạ'nij únj gạhui' tsíṇj nan anj. —Daj gataj ni sij.
26 Ngaa nḭ guiri Pilato Barrabás rian ni ngüḭ. Nḭ ga'ui' ni sij nne' xiráj Jesús, gui'yaj Pilato. Hué dan nḭ naga'ui' Pilato Jesús rian ni sij sisḭ gạri ni sij gaquíj sí' guḭnico' sí' rian rugutsḭ.
27 Ngaa nḭ nicaj ni si-snado gobernado gan'anj ni sij Jesús ta rian palacio daj. Nḭ ganahuin yu' daran' ango ni snado rian Jesús, gui'yaj ni sij.
28 Nḭ guiri ni sij si-gan' sí'. Nḭ na'níj ni sij 'ngọ atsij rian rụmi' mare xá Jesús gunụn sí'.
29 Nḭ run'un ni sij 'ngọ ya'ạ tanj gui'yaj ni sij 'ngọ corona ga'níj ni sij chrạ Jesús. Nḭ garíj ni sij 'ngọ riuj ra'a sạ' sí'. Ngaa nḭ ganiquin' ráj dạcoj ni sij rian sí'. Nḭ ga'nga' nạco ni sij. Nḭ ga'mi ducu ni sij guini'yaj ni sij Jesús. Nḭ gataj ni sij:
—Hua 'ueé nḭn' si-rey ni tsíṇj israelita. —Daj gaguáj ni sij ga'mi ducu ni sij ni'yaj ni sij Jesús.
30 Nḭ gara sta'nunj ni sij rian Jesús nej. Nḭ guida'a ni sij riuj daj ga'ui' ni sij chrạ sí'.
31 Nḭ ngaa guisíj gui'yaj ducu ni sij, nḭ guiri ni sij atsij daj. Nḭ na'níj ni sij si-gan' Jesús xá sí' rụhua' yún. Hué dan nḭ guiri ni sij man'an sí' gan'anj sij güenda gạri ni sij gaquíj man'an sí' guḭnico' sí' rian rugutsḭ.

Crucifixión y muerte de Jesús.

32 Nḭ ngaa gahui ni sij, nḭ nacaj dugüi' ni sij ngạ 'ngọ tsíṇj 'nạ' xuman' gṵ'naj Cirene. Nḭ gṵ'naj sí' Simón. Nḭ chran' yun'unj ni sij sisḭ gạta sí' si-rụgutsi Jesús.
33 Ngaa nḭ guisíj ni sij 'ngọ dacan gṵ'naj Gólgota. Nḭ nuguan' daj gata ruhuaj dacan cúj chrạ níman.
34 Nḭ ga'ui' ni sij vino gọ'o Jesús nachej dugüi'-í' ngạ si-gạḭ' xucu. Sanḭ ngaa go'o Jesús dọj, nḭ nun gạ'uej sij go'o sij gạ mánj.
35 Nḭ ngaa gari ni sij gaquíj Jesús doco' ni sij sí' rian rugutsḭ, nḭ ducu ni snado sisḭ ụn tsíṇj gạhui sạ' nḭcaj sij si-gan' sí' gạn'anj sij. Nḭ da'nga' daj gahuin gui'yaj ni sij sisḭ gạhuin yya dạj rún' gataj tsíṇj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asḭj ná. Nḭ gataj sí': "Gura' da'aj ni sij si-gan'ānj. Nḭ ducu ni sij sisḭ ụn tsíṇj gạhui sạ', nḭ nḭcaj sí' si-gan'ānj gạn'anj." Daj gataj tsíṇj daj asḭj ná.
36 Nḭ gan'anj gạne ni sij yu'uj daj dụgumi ni sij Jesús.
37 Nḭ garun ni sij letra chrạ si-rụgutsi Jesús ụn si xḭ'i huin dagahui' ni sij. Nḭ letra daj ataj: "Nan huin Jesús Si-Rey ni tsíṇj israelita." Da'nga' daj garun ni sij.
38 Nḭ doco' ni snado yahuij tsíṇj tụ rian yahuij rugutsḭ. Nḭ nico' 'ngọ sij ra'a sạ' Jesús, nḭ ango sij chrej ra'a rọtsi sí'.
39 Nḭ ga'mi quij ni ngüḭ gachin. Nḭ dugunun ni sij chrạ ni sij.
40 Nḭ gataj ni sij:
—Hué rẹ' huin si dụguane nuhui nico, nḭ huạ'nij guẹ güi nạgui'yaj rụhua' yún rẹ', atáj rẹ' ní'. Ngaa nḭ gạnacaj rẹ' man'án rẹ'. Sisḭ hué rẹ' huin da'níj Yan'anj, nḭ guḭnanij rẹ' rian rugutsḭ aj. —Hué daj gataj ni ngüḭ ga'mi ducu ni sij rian Jesús.
41 Nḭ hué 'ngọ nuguan' daj ga'mi ducu ni chrej a'nin' ngạ ni maestro digyán ley nej, ni tsíṇj fariseo nej, ngạ ni tsíṇj huin achij nej. Nḭ gataj ni sij:
42 —Nacaj sij ango ni ngüḭ. Sanḭ na'ue gạnacaj sij man'an sij. Sisḭ hué si huin si-rey ni tsíṇj israelita, ngaa nḭ nạnij sij rian rugutsḭ aj. Ngaa nḭ gụxuman ró' nḭ'yó' sij.
43 Xuman ruhua sij ni'yaj sij Yan'anj. Ngaa nḭ sisḭ 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya sij, nḭ gạ'ue gạnacaj Yan'anj sij yyạj. Daj si ataj sij sisḭ hué sij huin da'níj Yan'anj. —Daj ga'mi quij ni sij rian Jesús.
44 Nḭ da nụngüej tsíṇj tụ nico' rian rugutsḭ xi'níj Jesús ga'mi quij nụngüej sij rian Jesús nej aj.
45 Nḭ ngaa guisíj gaxụj, nḭ gahuin rụmi' rian daran' xungüḭ. Nḭ gahuin rụmi' da' ga huạ'nij di'nḭ.
46 Nḭ 'ngọ si ga huạ'nij, nḭ gaguáj nucuaj Jesús. Nḭ gataj sij:
—Eli, Eli, lama sabactani. —Daj gataj sij gaguáj sij.
Nḭ snan'anj man'an sij ruhuaj gata: Dan'anj man'ānj, Dan'anj man'ānj, ụn sin huin, nḭ duná rẹ' urīnj únj. Daj gataj Jesús gunun Yan'anj.
47 Nḭ gunun gọ'ngo ni tsíṇj niquin' yu'uj daj si gataj Jesús. Nḭ gataj ni sij:

—Aquínj sij ga̱'na' tsínj gu̱'naj Elías aj. —Daj gataj ni sij.
48 Ngaa nı̱ hora gunánj 'ngo̱ ni sij. Nı̱ guida'a sij 'ngo̱ gachij. Nı̱ gutáj sij nnee vino yu̱ rian gachij daj. Nı̱ guta' sij chra̱ 'ngo̱ chrun rianj. Nı̱ dugüin' sij gachij daj du'ua Jesús sisı̱ go̱'o sí'.
49 Sanı̱ gataj ango ni sij:
—Du̱na rẹ'. Nı̱ gu̱ini'í' sisı̱ ga̱'na' yya tsínj gu̱'naj Elías na̱caj sí' man'an sij. —Daj gataj ni sij.
50 Ngaa nı̱ gaguáj nucuaj ru̱hua' yún Jesús. Nı̱ gahui' sí'.
51 Nı̱ 'ngo̱ tsitsi' hu̱ij dasu atsij nico' chruhua nuhui nico da' chraj nga̱ da' xi'ij. Nga nı̱ nagunan' yo'ój. Nı̱ guisitsi' huej.
52 Nı̱ naxi'níj rian gachin' ni sij níman. Nı̱ ganá'nij nico nneẹ cúj ni tsínj hua sa̱' niman gahui'.
53 Nı̱ ngaa ganá'nij Jesús, nı̱ gahui ni sij rian achin' níman. Nı̱ gatúj ni sij chruhua xuman' Jerusalén. Nı̱ guini'i nico ni ngüı̱ ni sij.
54 Nı̱ guini'i snado centurión nga̱ ango ni snado niquin' dugumi Jesús. Nı̱ guini'i ni sij ga'na̱' yún nga̱ daran' si gahuin. Ngaa nı̱ nı̱n' ruhua guxu'ui' ni sij. Nı̱ gataj ni sij:
—Xa̱nga', nı̱ hué tsínj nan huin da'níj Yan'anj anj. —Daj gataj ni sij.
55 Nı̱ ga̱n' mán nico ni yun'unj xa̱na ni'yaj ne Jesús. Nı̱ ası̱j gahui Jesús estado Galilea, nı̱ guinico' ni yun'unj xa̱na daj Jesús. Nı̱ gui'yaj sun ne rian man'an sí'.
56 Nı̱ scanij ne niquin' María Magdalena nga̱ María nni Jacobo nga̱ José nej, nni nu̱ngüej da'níj Zebedeo nej.

Jesús es sepultado

57 Nı̱ ngaa guinı̱ güi daj, nı̱ ga'na̱' 'ngo̱ tsínj xuru'ue 'na̱' sí' xuman' gu̱'naj Arimatea. Nı̱ gu̱'naj sí' José. Nı̱ hué daj nico' sí' Jesús nej.
58 Nı̱ gan'anj sij rian nne Pilato gachínj sij níman Jesús. Ngaa nı̱ ga'nin' Pilato sun sisı̱ na̱ga'ui' ni sij níman Jesús rian José.
59 Ngaa nı̱ nacaj José níman Jesús. Nı̱ chri'yanj sij atsij sa̱' xiráj níman daj.
60 Nı̱ gurúj sij níman chruhua 'ngo̱ huej. Nı̱ na̱ca gaya' sij huej daj nne rian do'ój sij. Nı̱ ganaránj sij yej xxi rian huej daj. Ngaa nı̱ gan'anj sij.
61 Nı̱ yu'uj daj gane María Magdalena nga̱ ango María du'ua yu'uj daj.

La guardia ante la tumba

62 Nı̱ ango güi ngaa guisíj gui'yaj xugüi ni sij güi naránj ruhua ni sij, nı̱ nahuin yu' ni chrej a'nin' nga̱ ni tsínj fariseo rian Pilato.
63 Nı̱ gataj ni sij gunun sí':
—Señor, ga̱nanun ruhua únj sisı̱ ngaa ga nı̱'na' tsínj digya' yun'unj daj, nı̱ gataj sij sisı̱ chra̱ hua̱'nij güi, nı̱ ga̱na'nij sij.
64 Ngaa nı̱ ga̱'nin' rẹ' sun sisı̱ ga̱huin ran rian yu'uj achin' níman daj da gu̱ısij ya'nij güi nun sa̱' nun ga̱'na' gu̱ı'yaj tu̱ ni tsínj nico' sij nẹ' nı̱. Nı̱ ga̱taj ni sij rian ni ngüı̱ sisı̱ ganá'nij sí' scanij ni níman. Nı̱ ga̱huin quij nuguan' digya' yun'unj daj daj nga̱ nuguan' yya̱ ga'mi sini ya̱n sij. —Daj gataj ni sij gunun Pilato.
65 Ngaa nı̱ gataj Pilato gunun ni sij:
—Yu'uj daj mán 'ngo̱ xi'nin' snado. Ga̱nicaj ni é rẹ' ga̱n'anj na̱gui'yaj ran ni é rẹ' rian yu'uj achin' níman daj. Ni'i a ni é rẹ' daj gu̱ı'yaj á rẹ'. —Daj gataj Pilato gunun ni sij.
66 Ngaa nı̱ gahui ni sij gan'anj na̱gui'yaj xitinj ni sij rian yu'uj daj. Nı̱ garun ni sij sisello ni sij rian yej guiránj ni sij. Nı̱ gani ni sij snado du̱gumi ni sí' rian achin' níman daj.

28

La resurrección

1 Nı̱ gachin güi naránj ruhua ni sij. Nı̱ ngaa ruhua gue̱renga' güi gudungu, nı̱ ga'na̱' María Magdalena nga̱ ango María gu̱ini'yaj nu̱ngüej unj rian huej rian gachin' ni sij níman.
2 Nı̱ ga'na̱' nucuaj 'ngo̱ yún. Daj si ga'na̱' 'ngo̱ ángel xata' ga'níj Señor. Nı̱ guisíj ángel daj rian yu'uj daj. Ni ga'nej ángel yej xxi hua ránj rian yu'uj gachin' níman daj. Nı̱ gan'anj ga̱ne ángel rian yej daj.
3 Nı̱ ran ángel daj da̱j rún' ngaa ran 'yaj du'ui. Nı̱ da̱j rún' hua ga̱tsi yu'ue', nı̱ da'nga' daj hua ga̱tsi si-gan' ángel daj.
4 Nı̱ ducu guxu'ui' ni snado dugumi daj. Nı̱ nagunánj ni sij, gui'yaj si xu'ui' ni sij. Nı̱ guinij ru̱mi' ni sij. Nı̱ rún' hua níman hua ni sij.
5 Sanı̱ gataj ángel gunun nu̱ngüej yun'unj xa̱na daj:
—Sı̱ guxu'ui' nu̱ngüej é rẹ' mánj. Daj si ni'īnj sisı̱ nano' nu̱ngüej é rẹ' Jesús tsínj guinico' rian rugutsı̱.
6 Nitaj si ngaj sij yu'uj nan ga̱ mánj. Daj si da̱j rún' gataj sij gunun ni é rẹ', nı̱ da'nga' daj ganá'nij sij. Ga̱hua' nu̱ngüej é rẹ' gu̱ini'i nu̱ngüej é rẹ' rian gachin' ni sij.
7 Nı̱ güı̱j yoo̱ nu̱ngüej é rẹ' ga̱taj snan'anj nu̱ngüej é rẹ' rian ni tsínj nico' sij sisı̱ ganá'nij sij scanij ni níman. Nı̱ ga̱taj á rẹ' sisı̱ ga̱n'anj sini sij estado Galilea. Nı̱ yu'uj daj gu̱ini'i ni é rẹ' man'an sij. Daj ga̱taj snan'anj nu̱ngüej é rẹ' gu̱nun ni sij. Nı̱ huēj ataj gu̱nun nu̱ngüej é rẹ'. —Daj gataj ángel daj gunun nu̱ngüej yun'unj xa̱na daj.
8 Ngaa nı̱ gunánj yoo̱ nu̱ngüej ún' rian yu'uj daj. Nı̱ guxu'ui' nu̱ngüej ún'. Sanı̱ gahuin nia̱' ruhua nu̱ngüej ún' nej. Nı̱

gunánj nuṇgüej ún' gan'anj nata' ún' nuguan' daj gunun ni tsínj nico' Jesús.
9 Nị ngaa huaj nuṇgüej ún' chruhua chrej, nị nacaj dugüi' Jesús ngạ nuṇgüej ún'. Nị gataj sij: Gạhuin niạ' ruhua nuṇgüej é rẹ'. Gataj sij.
Ngaa nị gahuin nịchrun' nuṇgüej ún' rian niquin' Jesús. Nị nanan nuṇgüej ún' dacój Jesús. Nị ga'mi sạ' nuṇgüej ún' rian sij.
10 Ngaa nị gataj Jesús gunun nuṇgüej ún':
—Sị guxu'ui' nuṇgüej é rẹ' mánj. Maan si gạn'anj gạtaj snan'anj nuṇgüej é rẹ' rian ni jnān sisị gạn'anj ni sij estado Galilea. Nị yu'uj daj guịni'i ni sij man'ānj.

El informe de la guardia

11 Nị ngaa huaj nuṇgüej ún' chruhua chrej, nị gan'anj gọ'ngo ni snado dugumi daj xuman' daj. Nị ganata' ni sij daran' si gahuin rian ni chrej a'nin'.
12 Ngaa nị ganahuin yu' ni tsínj daj ngạ ni tsínj huin achij sisị uyan gạ ruhua daran' ni sij dạj guị'yaj ni sij. Nị nico san'anj ga'ui' ni sij rian ni snado.
13 Nị gataj ni sij gunun ni sí':
—Gạtaj ni é rẹ' sisị ngaa nẹ' nị, nị ga'nạ' gui'yaj tụ ni tsínj nico' Jesús níman daj ngaa atoj ni únj anj. Da'nga' daj gạtaj ni é rẹ'.
14 Nị sisị gụnun gobernado si gui'yaj né', ngaa nị gạ'mi sạ' únj ngạ sí'. Ngaa nị gạnacaj únj ni é rẹ'. —Da'nga' daj gataj ni chrej a'nin' rian ni snado.
15 Ngaa nị ganacaj ni snado san'anj ga'ui' ni sij daj. Nị gui'yaj ni sij dạj rún' gataj ni chrej a'nin' gunun ni sij. Nị dạj rún' ga'mi yyạ ni snado daj da'nga' daj a'mi ni tsínj israelita da' güi acuan'.

La gran comisión

16 Asíj nị gan'anj xạn ni tsínj nico' Jesús estado Galilea rian quij hua gataj Jesús sisị gạn'anj ni sij.
17 Nị ngaa guini'i ni sij Jesús, nị ganiquin' ráj dạcoj ni sij rian sí' ga'mi sạ' ni sij. Sanị gani huịj ruhua gọ'ngo ni sij xi'í Jesús.
18 Ngaa nị gahuin nịchrun' Jesús, nị gataj sij:
—Riqui Yan'anj sisị guịnicā daran' sun nẹ' xata' ngạ chruhua xungüị nej.
19 Xi'í daj, nị gạn'anj dịgyán ni é rẹ' nuguan' sạ' rian daran' ni ngüị mạn chruhua xungüị. Nị guịnico' ni sij man'ānj, guị'yaj ni é rẹ'. Nị dụguata' nnee ni é rẹ' ni sij ngạ si-xugüi chrē ngạ si-xugüi man'ānj nej, si-xugüi Espíritu Santo nej aj.
20 Nị dịgyán ni é rẹ' rian ni sij sisị dạgahuin ni sij daran' ni nuguan' ga'nīj sun rian ni é rẹ'. Nị guịni'i ni é rẹ' sisị daran' ni güi achē ngạ ni é rẹ' da guịsij gạnahuij xungüị aj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

EL SANTO EVANGELIO SEGÚN SAN MARCOS

Predicación de Juan el Bautista

1 Nan huin gaxi̱'i nuguan' sa̱' xi'í Jesucristo huin sij da'níj Yan'anj xa̱nga' aj.
2 Asij ná ni̱ garun tsínj gu̱'naj Isaías 'ngo̱ nuguan' anj. Ni̱ man'an tsínj daj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj. Ni̱ gataj sij:
A'nī 'ngo̱ tsínj ga̱'mi si-nu̱guan'ānj.
Ni̱ tsínj daj gui̱taj dian sini rián re̱' ga̱n'anj sij.
Ni̱ gui̱'yaj xugüi sij si-chréj re̱' ga̱n'anj re̱'.
Daj gataj Yan'anj garun Isaías asij ná.
3 Ni̱ garun Isaías ango nuguan' nej gataj sí':
Unun né' si-na̱ne 'ngo̱ tsínj a'mi nucuaj 'ngo̱ yu'uj quij gui'yanj na̱co aj.
Ni̱ ataj sij sisi̱ gui̱'yaj xugüi né' si-chrej Señor.
Ni̱ na̱gui'yaj ni̱ca né' niman né' xi'í si ga̱'na' Señor rian né'.
Daj gataj Isaías asij ná.
4 Hué dan ni̱ duguata' nnee tsínj gu̱'naj Juan ni ngüi̱ riqui quij qui'yanj na̱co. Ni̱ gataj sij sisi̱ ga̱nani ruhua ni sij xi'í si-ga̱quin' ni sij. Ni̱ ga̱ta' nnee ni sij. Ngaa ni̱ ga̱'ue gui̱nicaj Yan'anj niman nico xi'í si-ga̱quin' ni sij. Daj gataj sij.
5 Ni̱ gahui nico ni ngüi̱ mán estado Judea nga̱ xuman' gu̱'naj Jerusalén gan'anj ni sij rian nne Juan. Ni̱ duguata' nnee Juan ni sij chruhua xinéj nnee gu̱'naj Jordán. Ni̱ ganata' ni sij si-ga̱quin' ni sij. Ngaa ni̱ gata' nnee ni sij.
6 Ni̱ si-gan' Juan huin to xucu gu̱'naj camello. Ni̱ nnij cinchru 'nij gatin sij. Ni̱ xa sij xiriquíj nga̱ gatsi' mán riqui quij.
7 Ni̱ nata' sij si-nu̱guan' Yan'anj rian ni ngüi̱. Ni̱ gataj sij:
—Rucú man'ānj ga̱'na' 'ngo̱ tsínj nicaj sun doj daj nga̱ man'ānj. Ni̱ nucuaj ni̱n' ruhua sij daj da na̱'aj riānj ga' ni̱tū nachīj nnij correa dacánj sij.
8 Ni̱ duguata' nnee man'ānj a ni é re̱' nga̱ nnee. Sani̱ ga̱'na' sij, ni̱ ga̱'na' Espíritu Santo rian án re̱', gui̱'yaj sij. —Daj gataj Juan gunun ni ngüi̱ aj.

El bautismo de Jesús

9 Ngaa ni̱ ni güi daj, ni̱ gahui Jesús xuman' Nazaret huin xuman' ngaj estado Galilea. Ni̱ duguata' nnee Juan man'an Jesús xinéj nnee gu̱'naj Jordán.
10 Ni̱ ngaa gahui Jesús chruhua nnee, ni̱ guini'i sij naxi'nij xata'. Ni̱ guini'i sij sisi̱ 'na̱' guinij Espíritu Santo rian man'an sij. Ni̱ daj rún' hua xu'man hua Espíritu Santo ga'na̱' rian sij.
11 Ngaa ni̱ ne̱' xata' ga'mi 'ngo̱ nane̱ rian Jesús. Ni̱ gataj Yan'anj:
—Hué so̱' huin da'nī 'i̱ ruhuāj. Ni̱ hua nia̱' ruhuāj ni'yā so̱'. —Daj gataj Yan'anj gunun Jesús.

Tentación de Jesús

12 Ngaa ni̱ 'ngo̱ hora, ni̱ gan'anj Jesús quij qui'yanj na̱co, gui'yaj Espíritu Santo.
13 Da' yu'uj daj gane sij hui̱j xia güi. Ni̱ gane sij scanij ni xucu huue mán riqui quij qui'yanj daj. Ni̱ gatsij sichre niman Jesús gui'yaj-á' fuerza sisi̱ gui̱'yaj Jesús gaquin'. Ni̱ ga'na̱' chracuij ni ángel si gachin rian Jesús.

Jesús principia su ministerio

14 Ngaa ni̱ ngaa guisíj garij ni sij ducuaga̱' man'an Juan, ni̱ gan'anj Jesús estado Galilea. Ni̱ nata' Jesús si-nu̱guan' Yan'anj nuguan' sa̱' xi'í si nicaj sun Yan'anj rian ni ngüi̱.
15 Ni̱ gataj Jesús:
—Hua guisíj gahuin ni̱chrun' güi gui̱nicaj sun Yan'anj xungüi̱ nan. Xi'í daj ni̱ na̱nicaj ruhua á re̱' xi'í si-ga̱quin' ni é re̱'. Ni̱ gu̱xuman ruhua á re̱' ni̱'yaj á re̱' si-nu̱guan'ānj huin nuguan' sa̱' aj. —Daj gataj Jesús rian ni ngüi̱.

Jesús llama a cuatro pescadores

16 Ni̱ ngaa huaj Jesús gachéj sij du'ua laguna xa̱chij gu̱'naj Galilea, ni̱ guini'i sij 'ngo̱ tsínj gu̱'naj Simón nga̱ jnánj sí' tsínj gu̱'naj Andrés. Hué nu̱ngüej sij huin tsínj da'a xucuaj. Ni̱ a'níj nu̱ngüej sij nnánj chruhua nnee.
17 Ni̱ gataj Jesús gunun nu̱ngüej sij:
—Gui̱nico' nu̱ngüej é re̱' man'ānj. Ngaa ni̱ gui̱'yā sisi̱ da̱j rún' da'a nu̱ngüej é re̱' xucuaj, ni̱ da'nga' daj gui̱ri' nu̱ngüej é re̱' tsínj gu̱xuman ruhua ni̱'yaj man'ānj. —Daj gataj Jesús.
18 Ngaa ni̱ 'ngo̱ hora duna nu̱ngüej sij xinánj sij. Ni̱ gan'anj nu̱ngüej sij nga̱ Jesús.
19 Ngaa ni̱ huaj Jesús ne̱' rian doj, ni̱ guini'i sij tsínj gu̱'naj Jacobo da'níj Zebedeo nga̱ jnánj sí' tsínj gu̱'naj Juan. Ni̱ nne nu̱ngüej sij chruhua 'ngo̱ rio̱ chéj rian nnee nagui'yaj sa̱' nu̱ngüej sij nnánj da'a nu̱ngüej sij xucuaj.
20 Ni̱ gaquínj Jesús nu̱ngüej sij sisi̱ gui̱nico' nu̱ngüej sij man'an sí'. Ni̱ duna nu̱ngüej sij chrej nu̱ngüej sij Zebedeo chruhua rio̱ nga̱ si-moso sí'. Asíj ni̱ guinico' nu̱ngüej sij Jesús.

Un hombre que tenía un espíritu inmundo

21 Hué dan ni̱ gatúj anin' sij xuman' Capernaum. Ni̱ güi naránj ruhua ni tsínj israelita, ni̱ gatúj Jesús chruhua si-nuhui ni tsínj daj. Ni̱ gaxi̱'i sij digyán sij rian ni sí'.
22 Ni̱ ngaa gunun ni tsínj daj si gataj Jesús, ni̱ gahuin yan'anj ruhua ni sij. Daj

si si-nu̱guan' Jesús nicaj sun. Ni̱ sé rún' digyán Jesús da gui'yaj ni maestro digyán si-ley Yan'anj rian ni ngüi̱ mánj.
23 Ni̱ nne 'ngo̱ tsínj nu̱n nanẹ̱ xi̱'i chruhua niman chruhua nuhui daj. Ni̱ gaguáj nucuaj sí'.
24 Ni̱ gataj sí':
—Ni̱ u̱n sin diguíj rẹ' nga̱ ni únj huín rẹ' Jesús nazareno únj. Ni̱ 'na̱' rẹ' du̱gua' ni̱'yaj rẹ' únj ní'. Hua ni'īnj rẹ' si huín rẹ' tsínj sa̱' ni̱n' chruhua niman 'na̱' rian Yan'anj xa̱nga'. —Daj gataj nanẹ̱ xi̱'i nu̱n chruhua niman tsínj daj gunun Jesús.
25 Ngaa ni̱ ga'mi huee Jesús rian nanẹ̱ xi̱'i daj. Ni̱ gataj sij:
—Dínj ga̱ne du'uá so̱'. Ni̱ ga̱hui so̱' chruhua niman sí'. —Daj gataj Jesús gunun nanẹ̱ xi̱'i daj.
26 Ngaa ni̱ ducu nagunánj tsínj daj, gui'yaj nanẹ̱ xi̱'i. Ni̱ ducu gaguáj nucuaj nanẹ̱ xi̱'i. Ni̱ gahui sij chruhua cúj niman tsínj daj.
27 Ngaa ni̱ gan'anj ruhua daran' ni sij. Ni̱ nachínj snan'anj ni sij rian dugüi' ni sij, ni̱ gataj ni sij:
—Ni̱ u̱n sin huin nan únj. Ni̱ 'ngo̱ ducuánj na̱ca huin si digyán sij ní'. Nicaj nucuaj tsínj nan sun. Daj si a'nin' sij sun rian ni nanẹ̱ xi̱'i. Ni̱ unun ni nanẹ̱ xi̱'i si ataj sij. —Daj gataj ni sij.
28 Ni̱ rá'yanj gaxa'ni̱ nuguan' xi'í Jesús ni̱n' ga̱chra' estado gu̱'naj Galilea.

Jesús sana a la suegra de Pedro

29 Ni̱ ngaa guisíj gahui ni sij chruhua nuhui, ngaa ni̱ gatúj Jesús ducuá Simón nga̱ Andrés. Ni̱ gatúj Jacobo nga̱ Juan nej.
30 Ni̱ nni chrẹj Simón táj rian nna. Ni̱ nu̱n gachi' ún'. Ni̱ gataj ni sij rian Jesús si a'nan' man'an ún'.
31 Asíj ni̱ gahuin ni̱chrun' Jesús rian ngaj ún'. Ni̱ guida'a sij ra'a ún'. Ni̱ nachi nicaj sij ún'. Ni̱ 'ngo̱ hora xi'nej gachi' ún'. Ni̱ gaxi̱'i man'an ún' gui'yaj xugüi ún' si xa ni tsínj daj.

Muchos sanados al ponerse el sol

32 Ni̱ ngaa gatúj güi, ni̱ nicaj ni ngüi̱ dugüi' ni sij huin daran' ni ngüi̱ a'nan' nga̱ ni ngüi̱ nu̱n nanẹ̱ xi̱'i chruhua cúj niman ni sij. Ni̱ ga'na̱' ni sij rian nne Jesús.
33 Ni̱ daran' ni ngüi̱ ma̱n xuman' daj 'ngo̱ nahuin yu' rian hue' rian nne Jesús.
34 Ni̱ ganahuin nico ni ngüi̱ ran' ga'i̱ rian xi'i̱, gui'yaj Jesús. Ni̱ guiri sij nanẹ̱ xi̱'i niman ni ngüi̱. Ni̱ nun ga'ui' sij permiso ga'mi ni nanẹ̱ xi̱'i daj si nani'i ni sij Jesús.

Jesús recorre Galilea predicando

35 Achin gu̱ẹrenga' nachi Jesús hua ru̱mi' gu̱ẹ. Ni̱ gahui sij nẹ' xẹ' xuman' daj gan'anj sij quij qui'yanj na̱co ga̱chinj jni'yaj sij rian Yan'anj.
36 Ni̱ gan'anj na̱no' Simón nga̱ ni dugüi' sí' man'an Jesús.
37 Ngaa guisíj nari' ni sij, ni̱ gataj ni sij gunun Jesús:
—Daran' ni ngüi̱ nano' so̱' aj. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.
38 Sani̱ gataj Jesús:
—Gu̱n' ango ni xuman' ngaj ni̱chrun'. Ni̱ ga̱'mī si-nu̱guan'ānj rian ni ngüi̱ si hué sun da gahui ga'nāj. —Daj gataj Jesús.
39 Ngaa ni̱ gachéj Jesús ni̱n' ga̱chra' daran' ni xuman' ngaj riqui estado Galilea. Ni̱ nata' sij si-nu̱guan' Yan'anj chruhua si-nuhui ni tsínj israelita da' go̱'ngo yu'uj. Ni̱ guiri sij ni nanẹ̱ xi̱'i niman ni ngüi̱ nej.

Jesús sana a un leproso

40 Ngaa ni̱ ga'na̱' 'ngo̱ tsínj ran' 'ngo̱ xi'i̱ nnij sij gu̱'naj-á' lepra. Ni̱ gan'anj ni̱chi sij rian Jesús ganiquin' ráj da̱coj sij. Ni̱ ga'mi yaco sij rian Jesús. Ni̱ gataj sij:
—Sisi̱ huin ruhuá rẹ', ni̱ ga̱'ue na̱huin sa̱'āj, gu̱i̱'yáj rẹ' aj. —Daj gataj sij.
41 Ngaa ni̱ nani yaco ruhua Jesús ni'yaj sij tsínj daj. Ni̱ guta' sij ra'a sij sí'. Ni̱ gataj sij:
—Huin ruhuāj sisi̱ ga̱ sa̱' nneẹ̱ cúj rẹ' aj. —Daj gataj Jesús.
42 Ni̱ ngaa gataj Jesús daj, ni̱ 'ngo̱ hora xi'nej xi'i̱ nahuin sa̱' tsínj daj.
43 Ni̱ na'níj Jesús chrej na̱n' sí'. Ni̱ ga'nin' sij sun rian man'an sí'.
44 Ni̱ gataj sij:
—Ga̱ cuidado nga̱ man'án rẹ' si̱ ganata' rẹ' rian ni̱ a̱ 'ngo̱ ni ngüi̱ mánj. Maan si ga̱n'anj rẹ' di̱gyán rẹ' man'án rẹ' rian chrej. Ni̱ na̱ga'ui' rẹ' rian Yan'anj da̱j rún' ga'nin' Moisés sun xi'í si nahuín rẹ', gui'yaj Yan'anj. Ngaa ni̱ xa̱caj ni chrej cuenta sisi̱ hua nahuin sa̱' man'án rẹ', gui'yaj man'ānj. —Daj gataj Jesús gunun tsínj a'nan' daj.
45 Sani̱ gahui tsínj nahuin daj. Ni̱ gaxi̱'i sij nata' sij rian daran' ni ngüi̱ si gui'yaj Jesús. Xi'í daj nun ga̱'ue ga̱tu rẹnga' Jesús chruhua ni xuman'. Maan si gachéj sij quij qui'yanj na̱co rian nitaj ni ngüi̱ mánj. Sani̱ daran' yu'uj ga'na̱' ni ngüi̱ nano' ni sij Jesús.

2

Jesús sana a un paralítico

1 Ni̱ ngaa gachin do̱j güi, ni̱ gatúj ru̱hua' yún Jesús xuman' Capernaum. Ni̱ gunun ni ngüi̱ sisi̱ nne sij 'ngo̱ hue' daj.
2 Ni̱ 'ngo̱ hora nahuin yu' nico ni ngüi̱ rian hue' daj. Ni̱ nun ga̱'ue gu̱i̱sij rian guima̱n ni sij. Ni̱ ga'mi Jesús nuguan' sa̱' rian ni ngüi̱ nahuin yu' daj.
3 Ni̱ nicaj ga̱n'anj ran' tsínj daj 'ngo̱ tsínj nare' nneẹ̱ cúj ga'na̱' anin' sij. Ni̱ na'ue

guisiqui' sí'. Ni ga'na' man'an ni sij rian nne Jesús.
4 Ni rian na'ue gunucuaj ni sij guisij ni sij da' rian nne Jesús, 'yaj ni ngüi, ngaa ni gaya' ni sij 'ngo yu'uj chra hue' xata' rian niquin' Jesús. Ngaa ni nanaj dinij ni sij huéj nun tsínj a'nan' daj rian niquin' Jesús.
5 Ni ngaa guini'i Jesús sisi daj guxuman ruhua ni sij ni'yaj ni sij sí', ngaa ni gataj sí' gunun tsínj a'nan' daj:
—Nicā 'ngo niman nico xi'í si-gaquin' so' nánj. —Daj gataj sij gunun sí'.
6 Ni man doj ni tsínj huin maestro digyán si-ley Moisés ni'yaj ni sij. Ni ani man'an ruhua ni sij nga niman ni sij:
7 "Daj huin ruhua tsínj nan ga'mi sij nan únj. Quij nin' ruhua a'mi sij rian Yan'anj. Urin Yan'anj ga'ue guinicaj 'ngo niman nico rian si-gaquin' ni ngüi aj." Daj gataj ni sij chruhua niman ni sij.
8 Sani guini'i man'an Jesús si ani ruhua ni sij. Ngaa ni gataj sí':
—Ni un sin huin ni ani ruhua á re' nuguan' nan únj.
9 Hua huij nuguan' sa' ga'ue gatā gunun tsínj a'nan' nan. Ga'ue gatā gunun sij: "Nicā 'ngo niman nico rian xi'í si-gaquin' re'." Asi ga'ue gatā gunun sij: "Nachica re' naran' re' duhuéj re', ni gache re' aj." Daj ga'ue gataj man'ānj.
10 Hué dan ni huin ruhuāj sisi xacaj á re' cuenta sisi nicaj sūnj rian xungüi nan huīnj da'níj ni ngüi. Ni ga'ue guinicā 'ngo niman nico xi'í si-gaquin' ni ngüi. —Daj gataj Jesús.
11 Ngaa ni gataj sij rian tsínj nare' dacój daj:
—Atā rian man'án re' sisi nachica re' naran' re' duhuéj re'. Ni güij nan' re' ducuá re' aj. —Daj gataj Jesús gunun sí'.
12 Ni 'ngo hora nachica tsínj a'nan' daj. Ni ganaran' sij duhuéj sij. Ni gahui sij gan'anj sij ni'yaj daran' ni ngüi man chruhua hue' daj. Ngaa ni gan'anj ruhua daran' ni sij. Ni gataj ni sij sisi sa' gui'yaj man'an Yan'anj. Ni gataj ni sij:
—Ni a 'ngo yun nun guini'í' 'ngo rasun hua nan mánj. —Daj gataj ni sij.

Llamamiento de Leví

13 Da' síj daj gahui ruhua' yún Jesús gan'anj sij du'ua laguna xachij daj. Ni gan'anj nichi daran' ni ngüi rian sij. Ni digyán man'an sij rian ni ngüi daj.
14 Ni ngaa huaj sij, ni guini'i sij 'ngo tsínj gu'naj Leví, da'níj tsínj gu'naj Alfeo. Ni nne sí' rian mesa a'nej sí' pesto güenda gobierno. Ni gataj Jesús gunun sij:
—Guinico' so' gun'. —Daj gataj Jesús.
Ngaa ni naxuman Leví, ni guinico' sí' Jesús gan'anj sí'.
15 Ni ngaa gane Jesús rian mesa chruhua ducuá tsínj gu'naj Leví, ni guxuman ga'i ni tsínj a'nej pesto, 'yaj gobierno nga ni tsínj 'yaj gaquin' nej. Ni gane nuguan'an ni sij nga Jesús nga ni tsínj nico' Jesús nej. Daj si man nico ni sij nico' Jesús.
16 Ni ngaa guini'i ni tsínj digyán ley nga ni tsínj fariseo sisi xa Jesús nga ni tsínj a'nej pesto nga ni tsínj 'yaj gaquin', ngaa ni gataj ni sij gunun ni tsínj nico' Jesús:
—Ni un sin huin ni xa si-maestro ni é re', ni go'o sij nga ni tsínj a'nej pesto nej, ni tsínj 'yaj gaquin' nej. —Daj gataj ni sí'.
17 Ni ngaa gunun Jesús si gataj ni sí', ni gataj sij:
—Nitaj si ní'yanj ni ngüi hua sa' nga 'ngo tsínj 'yaj gono'o mánj. Sani ni ngüi a'nan' ní'yanj 'ngo tsínj gono'o aj. Sé si 'nāj gaquīn ni ngüi hua sa' mánj. Sani 'nāj gaquīn ni ngüi 'yaj gaquin' sisi ganani ruhua ni sij xi'í si-gaquin' ni sij. —Daj gataj Jesús.

La pregunta sobre el ayuno

18 Ni ni tsínj nico' Juan nga ni tsínj nico' ni tsínj fariseo, ni gui'yaj ni sij ayuno. Ngaa ni ga'na' go'ngo ni tsínj rian Jesús. Ni nachínj snan'anj ni sij Jesús. Ni gataj ni sij:
—Ni un sin huin ni 'yaj ayuno ni tsínj nico' Juan nga ni tsínj nico' ni fariseo, sani xa gue ni tsínj nico' man'án re' únj. —Daj gataj ni sij.
19 Ngaa ni gataj Jesús gunun ni sij:
—Daj rún' 'yaj 'ngo tsínj xacaj yun'unj xana da'nga' daj 'yā. Ni ngaa gahuin gui'yanj xacaj 'ngo tsínj daj yun'unj xana, ni si ga'ue gui'yaj tsínj gan'anj gui'yanj daj ayuno mánj.
20 Sani hua güi, ni guida'a ni tsínj quij tsínj xacaj yun'unj xana daj. Ngaa ni gui'yaj ni tsínj nico' man'ānj ayuno.
21 'Si ga'ue nanuo' né' 'ngo atsij naca nga 'ngo atsij re'e mánj. Daj si hué gue atsij naca naráj né' daj gui'yaj sisi tsitsi' atsij re'e daj. Ni ganahuin xachij rian naráj né'.
22 Ni si ga'ue ga'nij né' nnee vino naca chruhua nnij re'e. Daj si tsitsi' nnij daj, gui'yaj vino naca daj. Hué dan ni 'ngo guere' vino nga nnij nej. Xi'í daj huin ni ga'nij né' vino naca chruhua nnij naca aj. Ni daj rún' huin vino naca daj huin si-nuguan'ānj. —Daj gataj Jesús rian ni tsínj daj.

Los discípulos recogen espigas en el día de reposo

23 Ni 'ngo güi naránj ruhua ni sij, ni huaj Jesús dani nnaa strigo. Ni rocoj ni tsínj nico' sij ca strigo huaj ni sij.
24 Ngaa ni gataj ni tsínj fariseo gunun Jesús:

—Nḭ'yaj rẹ' si 'yaj ni tsínṇ nicó' rẹ'. Daj si na'uej si-ley Yan'anj si da'nga' daj guḭ'yaj ni sij mánj. —Daj gataj ni tsínj fariseo.
25 Sanḭ gataj Jesús:
—Hua gaya ni é rẹ' si gui'yaj xí' David ní'. Daj si 'ngọ güi ngaa gachin xi'nạ riqui ni dụgüi' sij,
26 nḭ gatúj sij chruhua ducuá Yan'anj ngaa gane 'ngọ tsínj gụ'naj Abiatar. Nḭ hué sí' huin 'ngọ chrej a'nin'. Nḭ xa sij si-chrạchrunj Yan'anj. Nḭ urin chrej gạ'ue xa chrachrúnj daj. Nḭ ga'ui' sij xa ni tsínj mạn ngạ sij nej. —Daj gataj Jesús.
27 Nḭ gataj rụhua' yún Jesús rian ni tsínj fariseo:
—Gui'yaj Yan'anj güi naránj ruhua né' güenda né'. Nḭ sé si gui'yaj Yan'anj né' güenda güi naránj ruhua né' mánj.
28 Nḭ nicaj sūnj rian ni güi naránj ruhua né' huīnj da'níj ni ngüḭ. —Hué daj gataj Jesús gunun ni tsínj fariseo.

3

El hombre de la mano seca

1 Ngaa nḭ gatúj rụhua' yún Jesús chruhua si-nuhui ni tsínj israelita. Nḭ chruhua nuhui daj nne 'ngọ tsínj hua nạco ra'a.
2 Nḭ naga'nạj ni sij Jesús ni'yaj ni sij sisḭ gạnahuin ra'a tsínj daj güi naránj ró', guḭ'yaj Jesús. Daj si huin ruhua ni sij gạ'mi gaquin' ni sij xi'í Jesús.
3 Hué dan nḭ gataj Jesús rian tsínj hua ra'a nạco daj:
—Nạxuman rẹ' guḭniquin' rẹ' dạni ni únj anj. —Daj gataj Jesús.
4 Ngaa nḭ nachínj snan'anj Jesús ni tsínj naga'nạj daj. Nḭ gataj sij:
—A'uej si-ley Yan'anj sisḭ guḭ'yaj sạ' né' güi naránj ró' ní'. Asḭ sạ' guḭ'yaj quij né', ruhua á rẹ' sạ'. Nḭ gạ'uej si-ley Yan'anj sisḭ nạco' 'ngọ tsínj ruhua gạhui' ní'. Asḭ sạ' gạhui' sij, ruhua á rẹ' sạ'. —Daj gataj Jesús.
Sanḭ dínj gane du'ua ni tsínj daj.
5 Hué dan nḭ ga'man ruhua Jesús. Nḭ ni'yaj sij ni tsínj daj. Nḭ nani ruhua sij xi'í si tsḭ niman ni sí'.
Ngaa nḭ gataj sij rian tsínj nạco ra'a daj:
—Dụcuá rẹ' ra'á rẹ'. —Daj gataj Jesús.
Ngaa nḭ ducua sí' ra'a sí'. Nḭ nahuin sạ' ra'a sí'.
6 Ngaa nḭ gahui ni tsínj fariseo. Nḭ gaxḭ'i ni sij daga'mi dugüi' ni sij ngạ ni tsínj herodista. Nḭ ga'mi ni sij xi'í Jesús si ruhua ni sij dạgahui' ni sij man'an sí'.

La multitud a la orilla del mar

7 Sanḭ gahui Jesús ngạ ni tsínj nico' sij yu'uj daj. Nḭ gan'anj sij du'ua laguna xạchij. Nḭ guinico' nịn' ruhua ni ngüḭ mán estado Galilea
8 ngạ ni ngüḭ mạn estado Judea nej, ni ngüḭ mạn xuman' Jerusalén nej, ni ngüḭ mạn estado Idumea nej, ni ngüḭ 'nạ' anéj chrej xinéj nnee gụ'naj Jordán nej, ni ngüḭ mạn xuman' Tiro nej, ngạ ni ngüḭ mạn xuman' Sidón nej. Nḭ guinico' daran' ni sij Jesús xi'í si gunun ni sij ni si sạ' gui'yaj sí'.
9 Ngaa nḭ garasụn Jesús ni tsínj nico' sij sisḭ gạ chrụn ni sí' ngạ 'ngọ rio achéj rian nnee. Ngaa nḭ sḭ guru'man nico ni ngüḭ rian man'an sij.
10 Daj si ga'ḭ nico ni ngüḭ nahuin, gui'yaj man'an Jesús. Nḭ guru'man dugüi' ni ngüḭ a'nan' gan'anj ni sij rian sí' sisḭ gạ'ue gạnun ra'a ni sij man'an sí', ruhua ni sij.
11 Nḭ mạn ni tsínj nụn nanẹ xḭ'i ruhua cúj niman ni sij. Nḭ ngaa guini'i ni sij Jesús, nḭ guiniquin' ráj dạcoj ni sij nẹ' rian man'an sí'. Nḭ gaxḭ'i ni sij gaguáj ni sij. Nḭ gataj ni sij gunun Jesús:
—Hué rẹ' huin yya da'níj Yan'anj anj. —Daj gataj ni nanẹ xḭ'i daj.
12 Sanḭ ga'nin' nico Jesús sun rian ni nanẹ xḭ'i daj sisḭ sḭ nata' ni sij ụn tsínj huin sí' rian ni ngüḭ mánj.

Elección de los doce apóstoles

13 Nẹ' rụcu da gahui Jesús gan'anj sij chrạ 'ngọ quij. Nḭ gaquínj sij ni tsínj huin ruhua sij gạ'na' rian sij. Nḭ ga'nạ' ni sí' rian man'an sij.
14 Nḭ guta sun Jesús xụhuij ni tsínj guimạn ni sí' ngạ man'an sij. Nḭ garasụn sij ni sí' sisḭ gạn'anj ni sí' nạta' ni sí' si-nụguan' sij rian ni ngüḭ.
15 Nḭ ga'ui' Jesús sun rian ni tsínj daj sisḭ gạnahuin ni ngüḭ a'nan', guḭ'yaj ni sij. Nḭ ga'ui' sij sun sisḭ guḭri ni sí' ni nanẹ xḭ'i chruhua niman ni ngüḭ nej.
16 Nḭ guta sun Jesús tsínj gụ'naj Simón. Nḭ dugu'nạj Jesús si-xugüi sí' gụ'naj sí' Pedro.
17 Nḭ guta sun Jesús Jacobo da'níj Zebedeo ngạ jnánj Jacobo tsínj gụ'naj Juan. Nḭ dugu'nạj Jesús nụngüej jnạnj sij Boanerges. Nḭ nuguan' daj huin ruhuaj gata ni da'níj du'ui.
18 Nḭ guta sun Jesús ango tsínj gụ'naj Andrés ngạ Felipe nej, Bartolomé nej, Mateo nej, Tomás nej, Jacobo da'níj tsínj gụ'naj Alfeo nej, Tadeo nej, Simón nico' xi'nin' gụ'naj Cananita nej,
19 Judas Iscariote nej, huin sí' tsínj digyán chrej rian ni tsínj gạ'na' guḭda'a Jesús. Ngaa nḭ gatúj Jesús chruhua hue' ngạ ni tsínj nico' sí'.

La blasfemia contra el Espíritu Santo

20 Ngaa nḭ ducu nahuin yu' rụhua' yún ni ngüḭ rian Jesús. Xi'í daj nḭ nun gạ'ue xạ Jesús ngạ ni tsínj nico' sij, gui'yaj ni ngüḭ daj.
21 Nḭ ngaa gunun ni dugüi' Jesús nuguan' daj, nḭ ga'nạ' ni sij sisḭ guḭda'a ni sij sí'. Daj si gataj ni sij sisḭ sinúnj man'an sí'.

22 Nị gataj ni tsínj digyán ley huin ni tsínj
'nạ' xuman' Jerusalén:
—Sichre huin achij rian ni sichre gụ'naj
Beelzebú nụn niman Jesús. Nị xi'í si-
fuerza man'an sichre daj, nị gahuin nucuaj
sij ri sij ni nanẹ xị'i chruhua niman ni ngüị.
—Daj gataj ni tsínj digyán ley da aj.
23 Ngaa nị gaquínj Jesús gạ'na' ni tsínj
daj rian sij. Nị nani sij 'ngọ cuento rian ni
sí'. Nị gataj sij:
—Asạ' gạ'ue gụịri sichre Satanás ango
sichre chruhua niman ni ngüị, ruhua ni é
rẹ' únj. Sị ga'ue mánj.
24 Sisị gạhuin huịj xi'nin' ni tsínj nicaj
sun, nị unun' nụngüej xi'nin' huin ducua-
sun daj, ngaa nị sị gunucuaj ni sij gạne ni
sij mánj.
25 Nị sisị nne huịj xi'nin' ducuá 'ngọ tsínj
daj, nị unun' huịj xi'nin' daj, ngaa nị sị
gunucuaj ducuá sij gạne sij mánj.
26 Nị sisị nạxuman man'an sichre Sa-
tanás gụnun' sij ngạ ni dugüi' man'an sij,
ngaa nị sị ga'ue gụnucuaj sij gạne sij mánj.
Nị 'ngọ gạnahuij ni sichre daj.
27 'Nị ạ 'ngọ ni tsínj sị ga'ue gạtu chruhua
ducuá 'ngọ tsínj nucuaj güenda guị'yaj tụ
sij si'yaj sí' mánj. Sanị hua sini nụmi tsínj
si'yaj daj, guị'yaj tsínj tụ daj, da' ngaa nị
gạ'ue guị'yaj tụ sij si'yaj sí'.
28 'Xạnga' yya nịn' atā gụnun a ni é rẹ'
sisị gạ'ue guịnicaj Yan'anj niman nico xi'í
daran' gaquin' gui'yaj ni ngüị ngạ daran'
nuguan' quij ga'mi ni sij nej.
29 Sanị daran' ni ngüị gạ'mi quij rian xi'í
Espíritu Santo, nị sị ga'ue guịnicaj Yan'anj
niman nico xi'í ni ngüị da gạ mánj. Nị 'ngọ
nịganj nịn' da'ui ni sij gaquin' nánj.
30 —Daj gataj Jesús xi'í si gataj ni mae-
stro daj sisị nụn sichre xị'i chruhua cújj
niman man'an sij.

La madre y los hermanos de Jesús

31 Ngaa nị guisíj nni Jesús ngạ ni jnánj sij
rian sij. Sanị gunáj ni sij nẹ' chrej xẹ' hue'
nne Jesús. Nị ga'níj ni sij 'ngọ nuguan' rian
Jesús sisị gạhui sí' gạ'na' sí' yu'uj niquin'
ni sij.
32 Ngaa nị gataj ni ngüị nne ganicạj xi'níj
Jesús:
—Nní rẹ' ngạ ni jnánj rẹ' ana'uij niquin'
nẹ' chrej xẹ' nano' ni sij man'án rẹ'. —Daj
gataj ni ngüị daj.
33 Sanị gataj man'an Jesús:
—Nị ụn ngüị xạna huin nnī rian
man'ānj, ruhua ni é rẹ' únj. Nị ụn tsínj
huin jnān rian man'ānj, ruhua á rẹ' únj.
—Daj gataj sí' rian ni ngüị daj.
34 Hué dan nị ni'yaj Jesús ni ngüị nne
ganicạj xi'níj sij. Nị gataj sij:
—Hué nnī ngạ ni jnān huin ni tsínj mạn
nan.
35 Daj si ụn ngüị dạgahuin si aran' ruhua
Yan'anj, nị hué ni sij huin jnān nej, xica'uī
nej, ngạ nnī nej aj. —Daj gataj Jesús gunun
ni ngüị daj.

4

Parábola del sembrador

1 Ngaa nị gaxị'i rụhua' yún Jesús digyán
sij si-nụguan' sij rian ni ngüị mán du'ua
laguna xạchij daj. Nị nahuin yu' nico ni
ngüị rian niquin' man'an Jesús. Ngaa nị
gatúj sij chruhua 'ngọ rịọ chéj rian nnee.
Nị gan'anj gạne sij chruhua rịọ daj. Nị
niquin' daran' ni ngüị ni'yaj ni sij du'ua
laguna daj.
2 Nị nani Jesús ga'ị cuento digyán sij rian
ni ngüị. Nị gataj sij:
3 —Gụnun sạ' ni é rẹ' nan anj: Gahui
'ngọ tsínj gan'anj dạgaman' cạn anj.
4 Nị ngaa dagaman' sij, nị guinij dọj cạn
daj chruhua chrej. Nị ga'nạ' guẹ xataj xa
xuj cạn daj.
5 Nị guinij dọj cạn rian yo'ój yej rian nitaj
nico yo'ój nụn. Nị xira' yoọ cạn daj. Daj si
nitaj si yo'ój hua nico rian yej daj.
6 Sanị ngaa gahui güi gurununj, nị gaca
coj daj, gui'yaj nnán. Daj si nitaj ya'ạ siụ
mánj. Nị ganacọ rá'yanj coj daj.
7 Nị gayu dọj cạn scanij tanj. Nị gachij
tanj daj. Hué dan nị ganẹ coj daj, gui'yaj
tanj. Xi'í daj nị nun gạ'ue gayu cạn.
8 Nị gayu dọj cạn ango yo'ój sạ'. Nị gayu
sạ' cạn. Nị gachij man'an nnaạ daj. Nị
gayu sạ' nnaạ. Nị 'ngọ coj gahui cọ chi'
cạn. Nị ango coj gahui huạ'nij xia cạn daj.
Nị ángọj gahui 'ngọ ciento cạn daj. —Daj
gataj Jesús.
9 Ngaa nị gataj rụhua' yún Jesús:
—Sisị nụn chraquij a ni é rẹ', nị gụnun a
ni é rẹ' nej aj. —Daj gataj Jesús guisíj nani
sij cuento.
10 Nị ngaa gunáj urin Jesús ngạ ni tsínj
chéj ngạ sij ngạ ni xụhuij ni tsínj nico' sij,
nị nachínj snan'anj ni sí' Jesús ụn sin huin
ruhua cuento daj gata gunun ni sí'.
11 Ngaa nị gataj Jesús:
—Rian án rẹ' riqui Yan'anj sisị guịni'i ni
é rẹ' dạj hua nuguan' huị rian nicaj sun
Yan'anj. Sanị rian ni tsínj nitaj si chéj ngāj,
nị maan nịnanj cuento nanīj rian ni sij.
12 Hué dan nị guịni'yaj ni sij, sanị sị
guini'i ni sij mánj. Nị gụnun chraquij ni
sij, sanị sị gara da'nga' ruhua sij mánj.
Nị hué dan nị sị nanicaj ruhua ni sij. Nị
na'uej ruhua ni sij sisị guịnicaj Yan'anj
niman nico rian si-gạquin' ni sij. —Daj
gataj Jesús.
13 Nị gataj rụhua' yún Jesús:
—Nun gunun a ni é rẹ' cuento digyānj
rian án rẹ' nan mí'. Nị asạ' gạ'ue gụnun

a ni é rẹ' ango ni cuento nạnīj rian án rẹ',
ruhua á rẹ' únj.
14 ’Tsínj dagaman' cạn daj huin tsínj
nata' si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüị aj.
15 Nị cạn guinij chruhua chrej rún' huin
gọ'ngo tsínj: gunun ni sij nuguan' daj. Sanị
gunun ni sij, nị 'ngọ hora gạ'na' sichre
Satanás gạ'nej-é' nuguan' sạ' gunun ni sij.
16 ’Nị cạn guinij rian yo'ój yej, nị rún'
huin ango ni tsínj: gunun ni sij si-nụguan'
Yan'anj. Nị 'ngọ hora nahuin ra'a ni sij
nuguan' daj. Nị huin nią' ruhua ni sij.
17 Sanị 'yaj ni sij rún' 'yaj 'ngọ coj nitaj
nico ya'ạ siụ. Hué dan nị ngaa gạ'na' 'ngọ
sayun chran' yun'unj ango ni tsínj xi'í si-
nụguan' Yan'anj, ngaa nị jna ni sij si-chrej
Yan'anj.
18 ’Nị cạn guinij scanij tanj daj rún' huin
ango ni tsínj: gunun ni sij nuguan' sạ'.
19 Sanị huin ruhua ni sij gụiri' ni sij
ni rasụn mạn chruhua xungüị nan anj.
Nị digya' yun'unj san'anj ni sij si nahuij
ruhua ni sij gạhuin xuru'ue ni sij. Nị nano'
ni sij ango ni rasụn nej. Xi'í daj nị gueṛe'
nuguan' sạ' mạn chruhua niman ni sij. Nị
nitaj si 'yaj sạ' ni sij gạ mánj.
20 ’Nị cạn guinij rian yo'ój sạ', nị
rún' huin ango ni tsínj gunun si-nụguan'
Yan'anj. Nacaj ni sij nuguan' daj. Nị
dugumi sạ' ni sij. Nị 'yaj 'ngọ sij rún' 'yaj
'ngọ coj gayu cọ chi' cạn. Nị 'yaj ango sij
rún' 'yaj ango coj gayu huạ'nij xia cạn. Nị
'yaj ango sij rún' 'yaj ango coj gayu 'ngọ
ciento cạn daj. —Daj gataj Jesús gunun ni
sij.

Nada oculto que no haya de ser manifestado

21 Ngaa nị gataj rụhua' yún Jesús gunun
ni sij:
—Ngaa rụmi', nị gạri huị' candil nẹ' riqui
chrúnj ngạ riqui nna, ruhua ni é rẹ' ní'. Sé
daj huin mánj. Sisị rụmi', nị gụto' candil
daj xata' rian mesa. Nị gụixiguin-ín'.
22 Ngaa nị gọ'ngo rasụn naránj ni ngüị
acuan', sanị daran'anj nạrugüi'. Nị gọ'ngo
nuguan' guixíj huị ni ngüị acuan', sanị
gụịni'i daran' ni ngüị si guixíj huị daj.
23 Sisị tạj chraquij a ni é rẹ', nị gụnun a
ni é rẹ' nánj. —Daj gataj Jesús gunun ni
sij.
24 Ngaa nị gataj rụhua' yún Jesús:
—Nị'yaj á rẹ' nuguan' unun a ni é rẹ'
nan. Sisị unun sạ' á rẹ', ngaa nị gạ guẹ
rịqui Yan'anj nuguan' sạ' rian án rẹ'. Nị
rịqui Yan'anj doj rian án rẹ' nej.
25 Daj si gạ'ui' Yan'anj rian tsínj unun.
Sanị gạ'ne Yan'anj da guẹ dọj nicaj ni tsínj
na'uej ruhua gụnun sạ' aj. —Daj gataj
Jesús gunun ni sij.

Parábola del crecimiento de la semilla

26 Ngaa nị gataj rụhua' yún Jesús:
—Rún' huin 'ngọ tsínj dagaman' cạn
rian yo'ój da'nga' daj huin rian nicaj sun
Yan'anj anj.
27 Nị si nanun ruhua sij nej, si atoj sij nej,
sanị xịra' cạn, nị achij nnaạ le daj nẹ' chrej
nị nej, si nẹ' chrej gunı́'yanj nej. Sanị nun
ni'i sij dạj achi mánj.
28 Achij man'an nnaạ rian yo'ój. Hua sini
xira' nnaạ. Nị nẹ' rụcu gạhui ca. Ngaa
guisíj nị xịra' cạn chrạ ca.
29 Ngaa guisíj gane cạn, nị gạhui né'
gạn'anj nạran' né'. Daj si guisíj güi nạran'
né' aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Parábola de la semilla de mostaza

30 Ngaa nị gataj rụhua' yún Jesús:
—Dạj huin rian nicaj sun Yan'anj, ruhua
á rẹ' únj. Dạj hua cuento huin rún' huin
rian nicaj sun Yan'anj únj.
31 Rún' huin 'ngọ cạn cuej staj unun né'
rian yo'ój da'nga' daj huin rian nicaj sun
Yan'anj nej aj. Huéj huin cạn le'ej doj rian
daran' ango cạn mán chruhua xungüị aj.
32 Sanị uyụn gụnun né', nị gạchij coj daj.
Asíj nị gạhuin xạcanj daj ngạ daran' ni coj
mạn anj. Nị hua gạra' ra'a coj daj, nị da
ngạ ni xataj chéj xata' gạ'ue nạran ruhua
riqui si-gạxun' ra'a coj da aj. —Daj gataj
Jesús gunun ni sij.

El uso que Jesús hace de las parábolas

33 Nị ngạ ni cuento digyán Jesús si-
nụguan' sij rian ni ngüị. Nị nani sij cuento
dạj da gạ'ue gụnun ni ngüị aj.
34 Nị maan nịnanj cuento nani Jesús rian
ni ngüị aj. Sanị ngaa gane urin ni tsínj
nico' sij, hué dan nị digyán nịca yya nịn'
sij rian ni sí' aj.

Jesús calma la tempestad

35 Nị ngaa ruhua guinị güi daj, nị gataj
Jesús rian ni tsínj nico' sij:
—Gạn'anj né' anéj chrej du'ua laguna.
—Daj gataj Jesús.
36 Nị jna ni tsínj nico' Jesús ni ngüị du'ua
laguna daj. Nị nicaj ni sij Jesús gan'anj ni
sij chruhua rịọ hua nụn Jesús. Nị hua nicaj
dugüi' ango ni rịọ ngạ ni sij gan'anj ni sij.
37 Nị hora daj gahui 'ngọ nanẹ nucuaj
xxi. Nị ducu naxụman nnee, gui'yaj nanẹ
daj. Nị gara nnee chruhua rịọ, gui'yaj nanẹ
daj. Nị ruhua gụinij rịọ chruhua nnee,
gui'yaj nanẹ.
38 Sanị ngaj Jesús atoj sij nẹ' rụcu rịọ daj.
Nị chrạ sij riguiya', atoj sij aj. Nị jnanun
ruhua ni sí' Jesús. Nị gataj ni sí':
—Maestro, nitaj si huin ruhuá rẹ' sisị
gụinij né' chruhua laguna mí'. —Daj gataj
ni sij.
39 Nị ganachica Jesús. Nị ga'mi huee sij
rian nanẹ. Nị gataj sij rian laguna daj:
—Dínj nạga' rẹ' aj. —Daj gataj Jesús, nị
gahuin din'inj ruhua daran'anj.

40 Hué dan nḭ gataj Jesús rian ni tsínj
nico' sij:
—Nḭ ụn sin huin nḭ xu'ui' anin' é rẹ' únj.
Hua nitaj si xuman ruhua anin' é rẹ' ni'i
anin' é rẹ' yūnj gạ mí'. —Daj gataj Jesús.
41 Ngaa nḭ ducu guxu'ui' ni sij. Ngaa nḭ
gataj ni sij rian ni dugüi' ni sij:
—Nḭ ụn tsínj huin tsínj nan, nḭ da'
nanẹ ngạ nnee dagahuin si-nụguan' sij únj.
—Daj gataj ni sij.

5

El endemoniado gadareno

1 Nḭ guisíj ni sij anéj chrej du'ua laguna
rian gụ'naj Gerasa.
2 Nḭ ngaa gahui Jesús chruhua rio̱, nḭ
gan'anj nḭchi 'ngo̱ tsínj daj rian niquin'
Jesús 'nạ' sí' 'ngo̱ yu'uj achin' níman. Nḭ
nụn nanẹ xḭ'i chruhua cúj niman sí'.
3 Nḭ tsínj daj gu'yun sij nne sij chruhua
yu'uj rian achin' níman. Nḭ nḭ ạ 'ngo̱ tsínj
nun gạ'ue gụmi ran aga' nne' tsínj daj.
4 Nḭ nụnj si ga'ḭ numij ni sij aga' nụngüej
dacój sij ngạ aga' nne' nụngüej ra'a sij, sanḭ
dayụn xi'nin' aga' nne', gui'yaj sij. Nḭ ga'ne
sij aga' anumi nụngüej dacój sij. Nḭ nun
gạ'ue gụida'a sạ' ni sí' man'an sij gạ mánj.
5 Nḭ nugüi nḭgan' achéj tsínj daj aguáj sij
riqui quij, nḭ chruhua ni huej rian achin'
níman. Nḭ guiran' xḭ'i man'an sij ngạ yej,
gui'yaj sij nej aj.
6 Nḭ ngaa guini'i gạn' sij Jesús, nḭ gunánj
sij gan'anj gạne ráj dạcoj sij rian man'an
Jesús.
7 Nḭ gaguáj sij rian Jesús. Nḭ gataj sij:
—Nitaj si huaj si dḭguíj rẹ' ngāj huín rẹ'
Jesús da'níj Yan'anj xạnga' saj. A'mi acōj
rián rẹ' ngạ si-xugüi Yan'anj sisḭ sḭ gahuīnj
castigo, guḭ'yáj rẹ' mánj. —Daj gataj tsínj
nun nanẹ xḭ'i niman sij.
8 Da'nga' daj ga'mi nanẹ xḭ'i daj xi'í si
hua gataj Jesús gunun sij: "Gụxun rẹ'
man'án rẹ' chruhua cúj niman tsínj da aj."
Daj hua gataj Jesús gunun nanẹ xḭ'i daj.
9 Nḭ nachínj snan'anj Jesús nanẹ xḭ'i daj.
Nḭ gataj sij:
—Dạj gụ'naj rẹ' únj. —Daj gataj Jesús.
Ni:
—Xi'nin' nico gụ'nā aj. Daj si ga'ḭ nḭn'
ruhua únj. —Daj gataj nanẹ xḭ'i nụn
chruhua tsínj daj gunun Jesús.
10 Nḭ ga'mi yaco nanẹ xḭ'i rian Jesús sisḭ sḭ
ga'nij sí' gạn'anj gạn' ni nanẹ xḭ'i daj ango
yu'uj mánj.
11 Nḭ nḭchrun' xi'í quij mán 'ngo̱ xi'nin'
xxi ni xacáj xa xuj aj.
12 Nḭ ga'mi yaco ni nanẹ xḭ'i rian Jesús.
Nḭ gataj ni sij:
—Gạ'nij rẹ' gạn'anj únj gạtu únj chruhua
niman ni xacáj daj. —Daj gataj ni nanẹ xḭ'i
daj.
13 Ngaa nḭ ga'uej ruhua Jesús sisḭ da'nga'
daj guḭ'yaj ni nanẹ xḭ'i. Ngaa nḭ gahui
ni nanẹ xḭ'i chruhua cúj niman tsínj daj.
Ngaa nḭ gatúj ni sij chruhua niman ni xacáj
daj. Nḭ mạn 'ngo̱ si hujj mí xacáj. Ngaa nḭ
'ngo̱ gan'anj guẹ xi'nin' xacáj daj guinij ni
xú' chrạ 'ngo̱ huej. Nḭ guinij ni xú' chruhua
laguna gahui' ni xú' chruhua nnee aj.
14 Nḭ gunánj ni tsínj dugumi ni xacáj daj
nạn' ni sij xánj ni sij ngạ rian ni tsínj nne
riqui quij nej. Nḭ nata' ni sij dạj gahuin
guiran' ni sij. Hué dan nḭ gahui ni ngüḭ daj
gan'anj guḭni'yaj ni sij ụn sin huin guiran'
ni tsínj daj.
15 Nḭ ngaa guisíj ni ngüḭ rian nne Jesús,
nḭ guini'i ni sij tsínj gunụn nanẹ xḭ'i niman
daj. Sanḭ yyạj nḭ díj̱nj nne sij nụn sij si-
gan' sij. Nḭ hua sạ' ga'ue nani ruhua sij. Nḭ
guxu'ui' ni ngüḭ guisíj da aj.
16 Nḭ ni tsínj guini'i dạj guiran' tsínj
gunụn nanẹ xḭ'i niman daj ngạ dạj guiran'
ni xacáj nej, nḭ ganani ni sij cuento daj rian
ni ngüḭ ga'nạ'.
17 Ngaa nḭ gaxḭ'i ni sij ga'mi yaco ni sij
rian Jesús sisḭ gạhui sí' gạn'anj sí' xánj ni
sij.
18 Nḭ ngaa gatúj Jesús chruhua rio̱ chéj
rian nnee, nḭ ga'mi yaco tsínj gunụn nanẹ
xḭ'i rian Jesús sisḭ gạ'uej sí' guḭnicaj dugüi'
sí' ngạ sij gạn'anj nụngüej sij.
19 Sanḭ nun ga'uej Jesús. Nḭ gataj sij
gunun tsínj daj:
—Güḭj nạn' ducuá rẹ', ngaa nḭ nạta' rẹ'
gụnun ni dugüí' rẹ' daran' si sạ' gui'yaj
Yan'anj xi'í man'án rẹ'. Nḭ nạta' rẹ' sisḭ
nahuin 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya man'án rẹ'
nej aj. —Daj gataj Jesús gunun sij aj.
20 Ngaa nḭ gan'anj tsínj daj gaxḭ'i sij
nata' sij rian ni ngüḭ mán 'ngo̱ yu'uj gụ'naj
Decápolis daran' si sạ' gui'yaj Jesús xi'í
sij. Nḭ gan'anj ruhua daran' ni ngüḭ ngạ
nuguan' daj.

La hija de Jairo y la mujer que tocó el manto de Jesús

21 Nḭ nne Jesús chruhua rio̱ nanicạj
rụhua' yún sij anéj chrej du'ua laguna. Nḭ
ducu guisíj ni ngüḭ rian nne sij. Nḭ niquin'
nḭchrun' Jesús du'ua nnee.
22 Ngaa nḭ ga'nạ' 'ngo̱ tsínj nicaj sun
chruhua si-nuhui ni tsínj israelita gụ'naj sí'
Jairo. Nḭ ngaa guini'i sí' Jesús, nḭ ganiquin'
ráj dạcoj sí' dacój Jesús.
23 Nḭ ga'mi yaco nḭn' ruhua sí' rian Jesús.
Nḭ gataj sij:
—Ruhua gạhui' da'nḭ xạnāj. Gụn' ni
gụta' rẹ' ra'á rẹ' rian ún'. Nḭ gạnahuin ún',
guḭ'yáj rẹ'. Ngaa ni gạne ún'. —Daj gataj
tsínj daj gunun Jesús.
24 Ngaa nḭ gan'anj Jesús ngạ sij. Nḭ nico
nḭn' ruhua ni ngüḭ nico' gan'anj. Nḭ ducu
guru'man ni ngüḭ xi'níj Jesús.

25 Nḭ scanij ni ngüḭ huaj ru'man daj, nḭ
huaj 'ngǫ yun'unj xa̱na a'nan'. Daj si uráj
tun ún' ya'yoj guisíj da xu̱huij yo' huaj ún'.
26 Nḭ yaco guiran' man'an ún' nga̱ ga'ḭ
ni tsínj 'yaj gǫno'o. Nḭ gutin' ún' daran'
san'anj hua rian ún' nga̱ ni tsínj 'yaj
gǫno'o. Sanḭ 'ngǫ nun ní'yanj-án' si 'yaj ni
tsínj daj. Nna̱nj gaxḭ'i xi'ḭ nga̱ ún' doj ga̱ aj.
27 Ngaa nḭ ngaa gunun ún' a'mi ni ngüḭ
xi'í Jesús, nḭ gan'anj nḭchi ún' scanij ni
ngüḭ guisíj ún' ru̱cu Jesús. Nḭ ganun ún'
chra̱ ra'a ún' du'ua si-gan' sí'.
28 Daj si gani ruhua ún': "Sisḭ urin ga̱nūn
chra̱ ra'ā du'ua si-gan' sí', ngaa nḭ na̱huīn."
Daj gani ruhua ún'.
29 Ngaa nḭ 'ngǫ hora ganiquin' si uráj tun.
Nḭ guini'i ún' si guisíj ganahuin ún', gui'yaj
Jesús.
30 Ngaa nḭ 'ngǫ hora xacaj Jesús cuenta
sisḭ hua gui'yaj gǫno'o sij 'ngǫ ngüḭ daj nga̱
si-fuerza man'an sij. Hué dan nḭ nanica̱j
Jesús guini'yaj sij. Nḭ nachínj snan'anj sij.
Nḭ gataj sij:
—Da̱j hua á rẹ' ganun ra'a si-gan'ānj únj.
—Daj gataj Jesús.
31 Ngaa nḭ gataj ni tsínj nico' sij:
—Nḭ'yáj rẹ'. Ma̱n nḭn' ruhua ni ngüḭ
xi'níj rẹ' ru'man ni sij man'án rẹ'. Nḭ
nachínj snan'anj rẹ': "Da̱j hua ni ngüḭ
ganun ra'a man'ān únj." —Daj gataj ni sij
gunun Jesús.
32 Sanḭ ni'yaj Jesús xi'níj sij nánj sisḭ u̱n
ngüḭ ganun ra'a sij.
33 Hué dan nḭ guxu'ui' yun'unj xa̱na daj.
Nḭ nagunánj ún' xi'í si ni'i ún' sisḭ nahuin
man'an ún'. Ngaa nḭ ga'na̱' ún' gane ráj
da̱coj ún' rian Jesús. Nḭ nata' yya ún'
daran'anj gunun Jesús.
34 Nḭ gataj Jesús:
—Xica'uī, ganahuín rẹ', gui'yaj si gux-
uman ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' man'ānj. Nḭ
dínj ga̱huin nimán rẹ' ga̱n'anj rẹ' aj. Nḭ
gu̱nucuáj rẹ' na̱huín rẹ' rian xi'ḭ ga'nán'
rẹ'. —Gataj Jesús gunun ún' anj.
35 Nḭ hua guẹ a'mi sij, nḭ ga'na̱' ni si-moso
tsínj nicaj sun chruhua nuhui. Nḭ gataj ni
sij gunun Jairo:
—Guisíj gahui' da'nḭ xa̱na rẹ'. Nḭ u̱n
sin huin nḭ ga̱rasun rẹ' rian maestro únj.
—Daj gataj ni sij.
36 Sanḭ ngaa gunun Jesús si gataj ni
tsínj daj, nḭ gataj sij gunun tsínj nicaj sun
chruhua nuhui daj:
—Sḭ guxu'uí' rẹ' mánj. Maan si gu̱xuman
yya ruhuá rẹ' nḭ'yaj rẹ' man'ānj. —Daj
gataj Jesús.
37 Nḭ nun ga̱'uej ruhua Jesús sisḭ ga̱n'anj
ango tsínj nga̱ sí'. Sanḭ urin Pedro nga̱
Jacobo nej, Juan jnánj Jacobo nej, ga'uej
Jesús ga̱n'anj nga̱ sí'.
38 Nḭ ngaa guisíj Jesús ducuá tsínj nicaj
sun daj, nḭ ni'yaj sí' sisḭ ducu aco ni ngüḭ.
Nḭ aguáj ne.
39 Ngaa nḭ gatúj Jesús chruhua hue'. Nḭ
gataj sij rian ni ngüḭ daj:
—Nḭ u̱n sin huin 'yaj á rẹ' xinga', nḭ aco
a ni é rẹ' únj. Daj si sé si gahui' tsin' xa̱na
mánj. Sanḭ si ato nánj. —Daj gataj Jesús
gunun ni ngüḭ.
40 Ngaa nḭ ga'nga' na̱co ni sij guini'i ni
sij man'an Jesús. Sanḭ guiri Jesús daran'
ni ngüḭ nẹ' chrej xẹ'. Nḭ nicaj Jesús chre
tsin' xa̱na daj nga̱ nni nej, nḭ tsínj huaj nga̱
sij nej, gatúj sij rian ngaj níman daj.
41 Nḭ guida'a sij ra'a ún'. Nḭ gataj sij si-
nu̱guan' sij:
—Talita cumi. —Gataj Jesús. Nḭ rian si-
nu̱guan' sij, nḭ nuguan' daj ruhuaj gata:
Tsin' xa̱na. Atā rián sǫ' sisḭ na̱chica sǫ'.
Daj huin ruhuaj gata nuguan' gataj Jesús
gunun ún'.
42 Nḭ 'ngǫ hora nachica tsin' xa̱na daj.
Nḭ gaxḭ'i gache-é'. Nḭ tsin' xa̱na daj huaj
xu̱huij yo'.
Nḭ gan'anj ruhua ni ngüḭ guini'i daj.
43 Sanḭ ga'nin' nico Jesús sun rian ne sisḭ
sḭ nata' ne nuguan' daj rian nḭ a̱ 'ngǫ ni
ngüḭ mánj. Nḭ gataj sij sisḭ ga̱'ui' ne si xa̱
tsin' xa̱na da aj.

6

Jesús en Nazaret

1 Ngaa nḭ gahui Jesús yu'uj daj na̱n' sij
xánj sij. Nḭ guinico' ni tsínj nico' sij nej aj.
2 Nḭ güi naránj ruhua ni ngüḭ, nḭ gaxḭ'i
sij digyán sij chruhua si-nuhui ni tsínj
israelita. Nḭ gan'anj ruhua ni sij ngaa
gunun ni sij si-nu̱guan' Jesús. Nḭ gataj ni
sij:
—Nḭ a̱ gahuin chru̱n sí' daran' nuguan'
nan únj. Nḭ a̱ guiri sí', nḭ gahuin chru̱n sí'
gui'yaj sí' sun sa̱' nan únj.
3 Hué sí' huin tsínj acoj chrun. Nḭ da'níj
María huin sij. Nḭ hué ni jnánj sij huin
Jacobo nej, José nej, Judas nej, Simón nej.
Nḭ nne ni xica'uij sij scanij né'. —Daj gataj
ni tsínj ma̱n xánj Jesús.
Xi'í da nḭ gahuin na̱co ruhua ni sij ni'yaj
ni sij Jesús.
4 Sanḭ gataj Jesús:
—Nu̱n yan'anj ni ngüḭ 'ngǫ tsínj a'mi si-
nu̱guan' Yan'anj u̱n yu'uj huaj sij. Sanḭ
ngaa nasíj sij xánj sij rian ma̱n ni dugüi'
sij, ngaa nḭ nitaj si a'mi sa̱' ni dugüi' sij
ni'yaj ni sí' xi'í sij mánj. —Daj gataj Jesús
gunun ni sij.
5 Nḭ nun ga̱'ue gui'yaj sij 'ngǫ ni rasu̱n sa̱'
scanij ni sij. Maan si guta' sij ra'a sij rian
dǫj ni tsínj a'nan'. Nḭ nahuin ni sí', gui'yaj
sij.

6 Nị gahuin yan'anj ruhua Jesús xi'í si
nun gụxuman ruhua ni sij nị'yaj ni sij
man'an sí' mánj. Nị gachéj Jesús digyán
sij si-nụguan' sij ni xuman' ngaj nịchrun'
daj.

Misión de los doce discípulos

7 Hué dan nị gaquínj Jesús xụhuij ran' ni
tsínj nico' sij gạ'na'. Ngaa nị gaxị'i sij ga'níj
sij hụịj hụịj ran' ni sí' gạn'anj. Nị ga'ui' sij
sun rian ni sí' sisị guịnicaj ni sí' sun rian
ni nanẹ xị'i.

8 Nị ga'nin' Jesús sun rian ni sij sisị gạ
yụn ni sij gạn'anj ni sij. Maan si urin rutsị
nịcaj ni sij gạn'anj ni sij. Nị sị ga'ue nịcaj ni
sij xinánj ni sij nej, chrachrúnj nej, san'anj
nej, gạn'anj ni sij mánj.

9 Gạ'ue guị'nij ni sij dacánj ni sij, sanị
sị ga'ue guịnicaj ni sij atsij nạduna ni sij
gạn'anj ni sij mánj.

10 Nị gataj Jesús:
—Nị ngaa gạtu ni é rẹ' chruhua 'ngọ
hue', nị gụnaj ni é rẹ' hue' daj da síj gạhui
a ni é rẹ' xuman' daj gạn'anj án rẹ'.

11 Nị sisị hua 'ngọ xuman' na'uej ni sij
nạhuin ra'a ni sij a ni é rẹ', nị na'uej
ni sij gụnun ni sij si-nụguan' a ni é rẹ',
ngaa nị nạgunan' ni é rẹ' yo'ój chrụ dacój
a ni é rẹ' ngaa gạhui a ni é rẹ' yu'uj
daj. Nị hué-é' huin 'ngọ ducuánj dịgyán
án rẹ' rian ni tsínj daj sisị nun gui'yaj
sạ' ni sij. Xạnga' atā gụnun a ni é rẹ'
sisị güi gạnahuij xungüị, nị huaj gạhuin
doj castigo ni tsínj daj daj ngạ si gạhuin
castigo ni tsínj xị'i guimán asịj ná huin ni
ngüị guimán xuman' Sodoma ngạ xuman'
Gomorra. —Daj gataj Jesús.

12 Ngaa nị gahui ni sij gan'anj ni sij. Nị
gataj ni sij sisị gạnani ruhua ni ngüị xi'í
si-gạquin' ni sij.

13 Nị guiri nico ni sij nanẹ xị'i chruhua
niman ni ngüị nej. Nị garij ni sij gasiti rian
nico ni ngüị a'nan'. Nị ganahuin ni ngüị
daj, gui'yaj ni sij.

Muerte de Juan el Bautista

14 Hué dan nị gunun rey gụ'naj Herodes
dạj gui'yaj Jesús. Daj si nịn' gạchra' gunun
ni ngüị xi'í Jesús. Nị gataj Herodes:
—Hué sij huin Juan tsínj duguata' nnee
ganá'nij sij scanij ni níman ganahuin sí'
Jesús. Xi'í daj nị nucuaj sij 'yaj sij si sạ'
ngạ si-fuerza sij. —Daj gataj Herodes.

15 Sanị gataj ango ni sij:
—Hué Jesús huin tsínj ga'mi si-nụguan'
Yan'anj gụ'naj Elías gane sí' asịj ná. —Daj
gataj ni tsínj daj.
Sanị gataj ango da'aj ni sij:
—Hué sij huin ango tsínj ga'mi si-
nụguan' Yan'anj rian ni ngüị asịj ná aj.
—Daj gataj ni sij.

16 Nị ngaa gunun Herodes nuguan' ga'mi
ni ngüị, nị gataj sij:
—Hué sij huin Juan tsínj chrạ ga'nīj. Nị
yyạj nị ganá'nij sij ganahuin sij Jesús aj.
—Hué daj gataj Herodes nej aj.

17 Daj si hua ga'nin' Herodes sun sisị
guịda'a ni sij man'an Juan gụmij ni sij ca-
dena gạri ni sij sí' duguagạ'. Nị da'nga' daj
gui'yaj Herodes si hua xacaj sij Herodías
huin nicạ jnánj sij tsínj gụ'naj Felipe.

18 Nị hua gataj Juan gunun Herodes: "Sị
ga'ue xạcaj rẹ' xacó' rẹ' gạhuin nicạ rẹ'
mánj." Daj hua gataj Juan gunun Herodes.

19 Nị xi'í daj ataj rụhua Herodías ni'yaj
ún' Juan huin ruhua ún' dạgahui' ún'
man'an Juan. Sanị nun gạ'ue mánj.

20 Daj si xu'ui' Herodes ni'yaj sí' man'an
Juan. Nị hua xacaj Herodes cuenta sisị 'ngọ
tsínj hua nịca niman huin Juan. Nị 'ngọ
tsínj hua sạ' ruhua niman huin sij nej. Nị
dugumi man'an Herodes Juan. Nị nụnj si
nun nari' ruhua sij si guị'yaj sij ngạ si gataj
Juan, sanị garan' ruhua sij gunun sij si-
nụguan' sí'.

21 Hué dan nị 'ngọ güi, nị gui'yaj ni sij
'ngọ gui'yanj nico. Nị hué güi daj huin güi
ganasíj yo' ga'nga rey Herodes. Nị ga'ui'
sij xa ni tsínj nicaj sun nico' rụcu sij ngạ
ni tsínj general nej, ni tsínj huin achij 'nạ'
estado Galilea nej. Nị riqui gui'yanj daj, nị
gani ruhua Herodías sisị dạj gạ'ue guị'yaj
ún' si gạhui' Juan.

22 Nị gatúj da'nị xạna Herodías riqui
gui'yanj daj. Nị guiran'anj ún'. Nị ducu
garan' ruhua Herodes ngạ ni tsínj mán ngạ
sí' rian mesa si gui'yaj ún'. Hué dan nị
gataj Herodes gunun yun'unj xạna daj:
—Gạchinj sọ' ụn sin huin gạran' ruhuá
sọ' riānj, nị rịquīj nánj. —Daj gataj
Herodes.

23 Nị guta' nịca yya sij rian yun'unj xạna
daj. Nị gataj sij:
—Nụnj si gạchinj sọ' da'aj do'ōj rian
nicaj sụnj sanị riquīj nánj. —Daj gataj sij
gunun yun'unj xạna daj.

24 Nị gahui ún' nachínj snan'anj ún' nni
ún'. Nị gataj ún':
—Nị ụn sin gạchīn gạhuin si'yā ruhuá rẹ'
únj. —Daj gataj ún'.
Ngaa nị gataj nni ún':
—Gạchinj rẹ' chrạ Juan tsínj duguata'
nnee aj. —Gataj Herodías gunun da'níj
ún'.

25 Hué dan nị da' rá'yanj gatúj ún' rian
nne rey. Nị gataj ún' gunun sí':
—Ruhuāj sisị acuan' rịqui rẹ' 'ngọ go'o
nụn chrạ Juan tsínj duguata' nnee aj. —Daj
gataj ún' gunun rey aj.

26 Hué dan nị ducu ganani ruhua rey.
Sanị rịan hua guta' nịca yya sij rian
yun'unj xạna daj ngaa mán ni tsínj ngạ sij
rian mesa, hué dan nị nun gạ'uej ruhua sij
si guẹre' nuguan' gataj sij rian yun'unj da
aj.

27 Nḭ 'ngǫ hora ga'níj rey daj 'ngǫ snado
gạn'anj nạcaj sí' chrạ Juan anj.
28 Hué dan nḭ gan'anj snado ducuagạ'
ga'nin' sij chrạ Juan nicaj sij ga'nạ' sij
'ngǫ go'o nụn chrạ Juan. Nḭ ga'ui' sij ra'a
yun'unj xạna daj. Nḭ naga'ui' ún' ra'a nni
ún' anj.
29 Ngaa nḭ ngaa gunun ni tsínj nico' Juan,
ngaa nḭ ga'nạ' nạcaj ni sij níman daj nicaj
ni sij gan'anj gạchin' ni sij.

Alimentación de los cinco mil

30 Hué dan nḭ nahuin yu' ni tsínj gan'anj
gạ'mi nuguan' sạ' xi'í Jesús. Nḭ nahuin yu'
ni sij ngạ Jesús. Nḭ nata' ni sij daran' si
gui'yaj ni sij gunun Jesús. Nḭ nata' ni sij si
digyán ni sij rian ni ngüḭ nej.
31 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Gạn'anj nḭni né' nạran ruhua á rẹ' dǫj
quij qui'yanj nạco aj. —Daj gataj Jesús.
Daj si ga'nạ' nico ni ngüḭ rian Jesús. Nḭ
gahui ni sij nej. Xi'í daj, nḭ na'ue guḭri'
Jesús ngạ ni tsínj nico' sij xạ ni sij mánj.
32 Ngaa nḭ gatúj ni sij chruhua 'ngǫ riǫ.
Nḭ gan'anj urin ni sij 'ngǫ quij qui'yanj
nạco.
33 Sanḭ guini'i nico ni ngüḭ gan'anj ni sij.
Nḭ nani'i ni ngüḭ Jesús. Nḭ gunánj ni sij
gan'anj ni sij rian gạn'anj ni dụgüi' Jesús.
Nḭ 'nạ' ni ngüḭ daj ni xuman' ngaj nḭchrun'.
Nḭ guisíj sini ni sij ana'uij ni sij si gạ'na'
Jesús.
34 Nḭ ngaa nanij Jesús chruhua riǫ, ngaa
nḭ guini'i sij mán nico ni ngüḭ aj. Nḭ gahuin
'ḭ ruhua sij ni'yaj sij ni sí'. Daj si rún' huin
xachij nitaj tsínj dugumi huin ni sij. Ngaa
nḭ gaxḭ'i sij digyán sij ga'ḭ nuguan' rian ni
ngüḭ daj.
35 Nḭ ngaa guisíj güi di'nḭ, nḭ ga'nạ' ni
tsínj nico' Jesús. Nḭ gataj ni sij:
—Yu'uj nan hua ní'nij, nitaj ni ngüḭ mán
mánj. Nḭ guisíj gahuin di'nḭ.
36 Ngaa nḭ nạ'nij rẹ' ni ngüḭ gạn'anj ni
sij rancho ngạ ni xuman' ngaj nḭchrun' sisḭ
guḭran ni sij si xạ ni sij. —Daj gataj ni sij
gunun Jesús.
37 Sanḭ gataj Jesús:
—Gạ'ui' a ni é rẹ' si xạ ni sij nánj. —Daj
gataj Jesús.
Ngaa nḭ gataj ni tsínj daj:
—Gạn'anj ni únj guḭran ni únj hụij ciento
denario chrachrúnj gạ'ui' ni únj si xạ ni sij,
ruhuá rẹ' ní'. —Daj gataj ni sij.
38 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Nḭ ụndaj chrachrúnj nicaj a ni é rẹ'
únj. Güij a ni é rẹ' nḭ'yaj á rẹ' aj. —Daj
gataj Jesús.
Nḭ ngaa guini'i ni sij, nḭ gataj ni sij:
—Nḭ ụn'un' chrachrúnj ngạ hụij guẹ
xucuaj nicaj ni únj anj. —Gataj ni sij.
39 Ngaa nḭ ga'nin' Jesús sun sisḭ gạn'anj
gạne da xi'nin' ni ngüḭ rian chrin' marẹ aj.
40 Nḭ gane ni ngüḭ da xi'nin'. Nḭ nne ni
xi'nin' huin 'ngǫ ciento ran' ni ngüḭ nej. Nḭ
nne ni xi'nin' huin hụij xia chi' ran' ni ngüḭ
nej.
41 Ngaa nḭ guida'a Jesús ụn'un'
chrachrúnj ngạ hụij xucuaj daj. Nḭ ni'yaj
sij xata'. Nḭ naga'ui' sij si-guruhua Yan'anj.
Ngaa nḭ gura' da'aj sij ni chrachrúnj ga'ui'
sij ra'a ni tsínj nico' sij sisḭ nạga'ui' ni sí'
ra'a ni ngüḭ aj. Nḭ gura' da'aj sij hụij xucuaj
daj rian ni ngüḭ nej aj.
42 Ngaa nḭ xa daran' ni sij. Nḭ gara ran
riqui ni sij.
43 Ngaa nḭ ganacaj ni sij dasu gunáj daj
ngạ xucuaj nej. Nḭ nara ni sij chruhua
xụhuij xugutḭ chrachrúnj ngạ xucuaj aj.
44 Nḭ guisíj ụn'un' mí ni tsínj xa daj,
gui'yaj Jesús.

Jesús anda sobre el mar

45 Hué dan nḭ 'ngǫ hora gui'yaj Jesús sisḭ
gạtu ni tsínj nico' sij chruhua riǫ chéj rian
nnee gachin sini ni sij anéj chrej du'ua
laguna da' xuman' gụ'naj Betsaida. Nḭ
gunáj Jesús. Ngaa nḭ gana'níj sij ni ngüḭ
nạn' ni sí' xánj ni sí'.
46 Nḭ ngaa guisíj na'níj sij nạn' ni sí',
ngaa nḭ gahui sij chrạ 'ngǫ quij gan'anj sij
gạchinj jni'yaj sij rian Yan'anj.
47 Nḭ ngaa guisíj guinḭ, nḭ huaj riǫ daj
dạni laguna xạchij da aj. Nḭ gunáj urin
Jesús rian yo'ój.
48 Nḭ guini'i Jesús xun nḭn' ruhua ni sij
nnee ngạ chrun. Nḭ nḭnaj ni sij. Daj si 'nạ'
nucuaj nanẹ rian ni sij. Nḭ ngaa chruhua
guẹrenga', nḭ gan'anj Jesús gachéj sij rian
nnee huaj sij nạri' dugüi' sij ngạ ni tsínj
daj. Nḭ huin ruhua sij gạchin sij nẹ' rian ni
tsínj huaj da aj.
49 Nḭ ngaa guini'i ni tsínj nico' Jesús si
chéj sij rian nnee, nḭ gani ruhua ni sí' sisḭ
hué sij huin 'ngǫ sta'naj. Nḭ xi'í daj gaguáj
ni sí'.
50 Daj si guini'i daran' ni sí' man'an sij.
Nḭ guxu'ui' niman ni sí'. Hué dan nḭ hora
gataj Jesús gunun ni sí':
—Gạ nucuaj niman án rẹ'. Yūnj huin
nánj. Sḭ guxu'ui' a ni é rẹ' mánj. —Daj
gataj Jesús.
51 Ngaa nḭ gahui Jesús chruhua riǫ rian
nụn ni sij. Ngaa nḭ ganiquin' nanẹ. Nḭ
gan'anj ruhua ni sij.
52 Daj si nun xacaj cuenta ni sij xi'í
si sạ' gui'yaj Jesús ngaa gura' da'aj sí'
chrachrúnj. Nḭ hua rụmi' guẹ niman ni sij.
Nḭ nun gạ'ue gunun ni sij.

Jesús sana a los enfermos en Genesaret

53 Nḭ ngaa guisíj ni sij anéj du'ua laguna
xạchij daj, nḭ guisíj ni sij 'ngǫ yu'uj gụ'naj
Genesaret. Nḭ numij ni sij riǫ du'ua laguna
aj.

54 Nḭ ngaa nanij ni sij chruhua riǫ, ngaa
nḭ 'ngǫ hora ganani'i ni ngüḭ man'an Jesús.
55 Nḭ gunánj daran' ni ngüḭ 'nạ' da'
daran' xuman'. Nḭ guta' ni sij ni ngüḭ
a'nan' rian chrun chéj nicaj ni sij ga'nạ'
ni sij rian huaj Jesús.
56 Nḭ daran' xuman' gatúj Jesús si xu-
man' le'ej nej, si xuman' xạchij nej, si
rancho nej, nḭ gurúj ni sij ni ngüḭ a'nan'
nẹ' cayu. Nḭ gachínj jni'yaj ni sij sisḭ gạ'uej
sí', nḭ gạnun ni sij hué du'ua si-gan' sí'. Nḭ
ganahuin daran' ni ngüḭ ganun si-gan' sí'
aj.

7

Lo que contamina al hombre

1 Nḭ gahuin nḭchrun' ni tsínj fariseo ngạ
ni tsínj digyán si-ley Moisés rian nne Jesús.
Nḭ 'nạ' ni sij xuman' Jerusalén.
2 Nḭ guini'i ni sij sisḭ nitaj si naniạ' nico
ni tsínj nico' Jesús ra'a ni sí' ngaa xa ni sí'
chrachrúnj. Ngaa nḭ ga'mi quij ni sij gataj
ni sij sisḭ nun hua sạ' si 'yaj ni sí'.
3 Daj si nicaj ni tsínj fariseo ngạ daran'
ni tsínj israelita 'ngǫ ducuánj si digyán xi
ni sij rian ni sij. Nḭ sisḭ nitaj si naniạ' nico
ni sij ra'a ni sij, ngaa nḭ sḭ xa ni sij, gataj ni
xi ni sij.
4 Nḭ ngaa nasíj ni sij huan'anj ni sij yu'uẹ,
ngaa nḭ sisḭ nitaj si naniạ' nico ni sij ra'a
ni sij, nḭ sḭ xa ni sij nej mánj. Nḭ hua ná
nḭ ga'nin' ni xi ni sij sun rian ni sij sisḭ dạj
guḭ'yaj ni sij. Hué dan nḭ na'nin' ni sij vaso
nej, siụ nej, chruj gaga' nej, ngạ nna nej aj.
5 Xi'í daj gachínj snan'anj ni tsínj fariseo
ngạ ni tsínj digyán si-ley Moisés man'an
Jesús. Nḭ gataj ni sij:
—Nḭ ụn sin huin nḭ nitaj si nico' ni tsínj
nico' man'án rẹ' dugumi ni sij si-dụcuanj
xi únj únj. Xa ni sij, sanḭ nitaj si naniạ'
nico ni sij ra'a ni sij mánj. —Daj gataj ni
tsínj daj gunun Jesús.
6 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Hué ni é rẹ' huin tsínj digya' yun'unj.
Hua yya xạnga' si-nụguan' xí' Isaías ngaa
ga'mi sij si-nụguan' Yan'anj xi'í ni é rẹ'. Daj
si gataj sij:
Nụn yan'anj ni ngüḭ nan ngạ du'ua ni sij
yūnj anj.
Sanḭ nḭni huin niman ni sij nánj.
7 Nitaj si ní'yanj si nico' ni sij yūnj mánj.
Daj si nuguan' digyán ni sij huin nuguan'
a'nin' ni tsínj sun anj.
Nḭ sé si digyán ni sij si-nụguan'ānj rian ni
ngüḭ mánj. Daj gataj si-nụguan' xí'
Isaías.
8 Daj si dunáj ni é rẹ' nuguan' ga'nin'
Yan'anj sun rian né'. Nḭ da'a ni é rẹ' si-
dụcuanj ni ngüḭ. Ngaa nḭ na'nin' a ni é rẹ'
ni siụ nej, ni vaso nej. Nḭ dagahuin ni é rẹ'
ga'ḭ ango nuguan' nej. —Gataj Jesús gunun
ni sij.
9 Nḭ gataj Jesús nej:
—Hua dunáj guẹ ni é rẹ' nuguan' ga'nin'
Yan'anj sun rian né'. Nḭ dugumi ni é rẹ'
si-dụcuanj ni man'an ni é rẹ'.
10 ʼNḭ gataj Moisés: "Guḭnun yan'ánj rẹ'
chré rẹ' ngạ nní rẹ'." Nḭ: "Nḭ ụn tsínj a'mi
quij rian chrej sij ngạ nni sij, ngaa nḭ gạhui'
sij nánj." Daj gataj Moisés.
11 Sanḭ ataj á rẹ' sisḭ gạ'ue gạtaj 'ngǫ
tsínj daj gụnun chrej sij ngạ nni sij: "Huin
ruhuāj rḭquūj san'anj nan rian nụngüej é
rẹ'. Sanḭ yyạj nḭ sḭ ga'ue. Daj si san'anj
nicā nan huin corbán", ataj ni é rẹ'. Nḭ
corbán huin ruhuaj gata ofrenda güenda
Yan'anj.
12 Nḭ sisḭ da'nga' daj gạtaj 'ngǫ tsínj daj
rian chrej sij ngạ nni sij, ngaa nḭ nun gạ'uej
sij chrạcuij sij chrej sij ngạ nni sij, 'yaj ni é
rẹ'.
13 Nḭ hué ducuánj daj 'yaj yụn ni é rẹ' si-
nụguan' Yan'anj, digyán ni é rẹ' si-chrej ni
é rẹ' rian ni ngüḭ. Nḭ hué da'nga' daj 'yaj ni
é rẹ' ngạ ango ni nuguan' nej. —Daj gataj
Jesús gunun ni fariseo ngạ ni tsínj digyán
ley rian ni ngüḭ.
14 Hué dan nḭ gaquínj Jesús gạ'na' ni ngüḭ
rian sij. Nḭ gataj sij:
—Gụnun daran' ni é rẹ' nuguan' nan. Nḭ
gạra da'nga' ruhua á rẹ' nej.
15 Nitaj si gahuin quij chruhua niman
'ngǫ tsínj daj, 'yaj rasụn atuj du'ua sij
mánj. Sanḭ gahuin quij chruhua niman sij,
'yaj nuguan' ahui chruhua niman sij aj.
16 Nḭ ngüḭ tạj chraquij, nḭ gụnun ni sij aj.
—Daj gataj Jesús.
17 Nḭ ngaa gahuin nḭni Jesús rian ni
ngüḭ, nḭ gatúj sij chruhua hue'. Ngaa
nḭ nachínj snan'anj ni tsínj nico' sij xi'í
nuguan' digyán sij rian ni ngüḭ daj.
18 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Hua guẹ na'ue gạra da'nga' ruhua á rẹ'
mí'. Nḭ nunun a ni é rẹ' sisḭ nitaj si gạhuin
quij chruhua niman ni ngüḭ 'yaj rasụn atuj
du'ua ni sij mí'.
19 Daj si nitaj si atuj-ú' nimún'. Sanḭ atuj-
ú' riquí'. Hué dan nḭ ahui-í' ri'í'. —Daj
gataj Jesús.
Nḭ nuguan' nan huin ruhuaj gata sisḭ
daran' si xa né' hua sạ' aj.
20 Nḭ gataj Jesús nej:
—Gahuin quij ruhua niman 'ngǫ tsínj
daj, 'yaj nuguan' ahui chruhua niman sij
aj.
21 Daj si nan huin nuguan' quij ahui
chruhua niman ni ngüḭ. Nḭ ani quij ruhua
ni sij. Nḭ a'mi ni sij ngạ ango nicạ ni ngüḭ
nej. Nḭ 'yaj squḭra' ni sij nej. Nḭ dagahui'
ni sij níman nej.
22 Nḭ 'yaj tụ ni sij nej. Nḭ huin ruhua ni
sij guḭri' ni sij si'yaj dugüi' ni sij nej. Nḭ 'yaj

ni sij gaquin' nej. Nị digya' yun'unj ni sij nej. Nị 'yaj quij ni sij ngạ nneẹ cúj ni sij nej. Nị huin xicoj ruhua ni sij nej. Nị a'mi yyạ ni sij nej. Nị nnẹ ni sij nej. Nị nị'yun a'mi ni sij nej.
23 Hué daran' nuguan' quij nan ahui chruhua niman ni ngüị. Nị hué ni nuguan' nan huin guị'yaj quij chruhua niman ni ngüị nej. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

La fe de la mujer sirofenicia

24 Hué dan nị naxụman Jesús gahui sij yu'uj daj gan'anj sij xuman' Tiro ngạ xuman' Sidón. Nị gatúj sij chruhua 'ngọ hue'. Nị nitaj si huin ruhua sij sisị nạni'i ni ngüị man'an sij. Sanị nun gạ'ue guịxij huị sij mánj.
25 Nị 'ngọ hora gunun 'ngọ yun'unj xạna sisị guisíj Jesús yu'uj daj. Nị nụn nanẹ xị'i chruhua niman da'níj ún'. Nị gan'anj ún' ganiquin' ráj dạcoj ún' dacój man'an Jesús.
26 Nị yun'unj xạna sirofenicia a'mi snan'anj griego huin ún'. Nị ga'mi yaco ún' sisị guịri Jesús nanẹ xị'i nụn niman da'níj ún'.
27 Sanị gataj Jesús:
—Gạna'uij acuán' rẹ' si xạ ni tsin' le, nị gạra sini riqui anin'inj. Nitaj si hua sạ' si gạ'ne' si-chrạchrunj ni tsin' gạ'ui' du'ua ni xuhue mánj. —Daj gataj Jesús.
28 Ngaa nị nanicạj ún' gataj ún':
—Xạnga' si atáj rẹ' Señor. Sanị da' ni xuhue mạn riqui mesa xa xú' ni darụ chrachrúnj ayu xa ni tsin' anj. —Daj gataj ún'.
29 Ngaa nị gataj Jesús:
—Xi'í nuguan' ga'mí rẹ', nị gạ'ue gạn'anj rẹ'. Daj si hua guisíj gahui nanẹ xị'i chruhua niman da'nị xạna rẹ' aj. —Daj gataj Jesús.
30 Nị ngaa nasíj unj ducua unj, nị xacaj unj cuenta sisị ngaj da'nị xạna unj hua ngaj ún' rian nna. Sanị hua guisíj gahui nanẹ xị'i chruhua niman ún'.

Jesús sana a un sordomudo

31 Hué dan nị gahui rụhua' yún Jesús yu'uj ngaj xuman' gụ'naj Tiro. Nị gachin sij xuman' Sidón gan'anj sij yu'uj ngaj xuman' gụ'naj Decápolis. Nị guisíj sij du'ua laguna xạchij gụ'naj Galilea aj.
32 Nị nicaj ni sij 'ngọ tsínj hua so'o na'ue gạ'mi sạ' sí' ga'nạ' ni sij rian Jesús. Nị gachínj jni'yaj ni sij rian Jesús sisị gụta' sí' ra'a sí' chrạ tsínj da aj.
33 Nị nicaj Jesús tsínj daj gan'anj sij 'ngọ yu'uj nitaj ngüị mánj. Nị diguíj Jesús chrạ ra'a sij chruhua chraquij tsínj daj. Ngaa nị gara sta'nunj sij dọj, nị ganụn ra'a sij yyạ tsínj daj nej aj.
34 Ngaa nị ni'yaj Jesús xata' guchej sij. Nị gataj sij:
—Efata. —Gataj Jesús. Nị nuguan' daj huin ruhuaj gata: Gạ nạxi'ni anj.
35 Nị hué 'ngọ hora daj, nị naxi'nịj chraquij tsínj so'o daj. Nị nahuin sạ' yyạ sí'.
36 Nị ga'nin' Jesús sun rian ni tsínj niquin' yu'uj daj sisị sị nuna ni sij rian ni ngüị si gui'yaj sij mánj. Hué dan nị ngaa doj na'uej Jesús nụna ni sij rian ni ngüị, sanị nạanj nari' nucuaj ni sij doj nuna ni sij aj.
37 Nị ducu gan'anj ruhua ni ngüị xi'í si gui'yaj Jesús. Nị gataj ni sij:
—Hua 'ueé 'yaj sij daran'anj. Da' tsínj so'o unun, 'yaj sij. Nị da' tsínj rá'yan' a'mi, 'yaj sij nej aj. —Daj gataj ni sij.

8

Alimentación de los cuatro mil

1 Nị güi daj, nị huaj nico ni ngüị ngạ Jesús. Nị nitaj si nicaj ni sij si xa ni sij. Ngaa nị gaquínj Jesús gạ'na' ni tsínj nico' sij. Nị gataj sij:
2 —Nahuin 'ị ruhuāj ni'yā daran' ni ngüị mạn nan. Daj si síj huạ'nij güi mán ni sij ngāj aj. Nị nitaj si nicaj ni sij si xa ni sij mánj.
3 Sisị nạ'nī ni sij nạn' ni sij ducuá ni sij ngaa nitaj si xa ni sij, nị guịnichre ni sij huaj ni sij chruhua chrej, ruhuāj aj. Daj si hua da'aj ni sij 'nạ' gạn' anj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.
4 Nị gataj ni sij gunun sí':
—Dạj ụn sin guị'yó' guịri' gạ'ui' xạ ni ngüị 'ngọ yu'uj nitaj mán nan únj. —Daj gataj ni sij.
5 Ngaa nị nachínj snan'anj Jesús ni sij. Nị gataj sí':
—Nị ụndaj chrachrúnj nicaj a ni é rẹ' únj. —Gataj Jesús.
—Ichij chrachrúnj nicaj ni únj. —Gataj ni sij.
6 Ngaa nị ga'nin' Jesús sun sisị gạn'anj gạne ni ngüị rian yo'ój. Ngaa nị guida'a sij ichij chrachrúnj ra'a sij. Nị nago' sij si guruhua Yan'anj. Ngaa nị gura' da'aj sij chrachrúnj daj ga'ui' sij ra'a ni tsínj nico' sij. Nị da'nga' ni sí' ra'a ni ngüị mạn anj.
7 Nị nicaj ni sij 'ngọ si huịj xucuaj le. Ngaa nị nago' Jesús si guruhua Yan'anj. Nị ga'nin' sij sun rian ni sí' sisị dạ'nga' ni sí' xucuaj daj rian ni ngüị.
8 Nị xa daran' ni sij. Nị gara ran riqui ni sij. Ngaa nị gara ichij xuguti, gui'yaj si xitin' gunáj aj.
9 Nị guisíj 'ngọ si gạn'anj mí ni tsínj xa aj.
Ngaa ni na'níj Jesús nạn' ni sij.
10 Ngaa nị 'ngọ hora gatúj Jesús ngạ ni tsínj nico' sij chruhua rịọ chéj rian nnee gan'anj ni sij 'ngọ yu'uj gụ'naj Dalmanuta.

La demanda de una señal

11 Ngaa nḭ ga'nạ' ni tsínj fariseo. Nḭ
gaxḭ'i ni sij gani dugüi' ni sij ngạ Jesús. Nḭ
chruhua ni sij guḭ'yaj ni sij 'ngọ xḭ' gạtu
Jesús. Ngaa nḭ gachínj ni sij rian Jesús sisḭ
guḭ'yaj sí' 'ngọ si sạ' 'nạ' rian Yan'anj. Ngaa
nḭ guḭni'i ni sij sisḭ 'nạ' sí' rian Yan'anj,
ruhua ni sij.
12 Ngaa nḭ guchej nḭn' ruhua Jesús, nḭ
gataj sij:
—Nḭ ụn sin huin nḭ achínj ni ngüḭ mạn
yyạj 'ngọ si sạ' 'nạ' rian Yan'anj riānj únj.
Xạnga' yya atā gụnun a ni é rẹ' sisḭ sḭ gui'yā
'ngọ si sạ' 'nạ' rian Yan'anj guḭni'i ni é rẹ'
mánj. —Daj gataj Jesús.
13 Ngaa nḭ dunáj Jesús ni tsínj daj. Nḭ
gatúj rụhua' yún sij chruhua rịọ gan'anj
sij anéj chrej du'ua laguna xạchij da aj.

La levadura de los fariseos

14 Nḭ guini'yun ni tsínj nico' Jesús guini-
caj ni sij chrachrúnj xạ ni sij. Nḭ urin
chrachrúnj nicaj ni sij huaj ni sij chruhua
rịọ aj.
15 Ngaa nḭ ga'nin' Jesús sun rian ni sij.
Nḭ gataj sí':
—Gạ cuidado a ni é rẹ' ngạ man'an án
rẹ'. Nḭ gụruj a ni é rẹ' ngạ si-levadura ni
tsínj fariseo ngạ rey Herodes nej aj. —Daj
gataj Jesús.
16 Nḭ ga'mi man'an ni sij gunun dugüi' ni
sij. Nḭ gataj ni sij:
—Da'nga' daj ga'mi Jesús xi'í si nitaj
chrachrúnj nicaj únj. —Daj gataj ni sij.
17 Sanḭ gunun Jesús si gataj ni sij. Ngaa
nḭ gataj sí':
—Nḭ ụn sin huin ataj á rẹ' sisḭ nitaj
chrachrúnj nicaj á rẹ' ga'nạ' á rẹ' únj. Hua
guẹ na'ue gụnun a ni é rẹ' gạ'. Nḭ nitaj
si acaj á rẹ' cuenta da gạ mí'. Hua ránj
laquinj chrạ ni é rẹ' nan ní'.
18 Nụn rundij rian án rẹ', sanḭ nun xiguḭn
ni'yaj á rẹ' mánj. Nụn chraquij a ni é rẹ',
sanḭ nunun a ni é rẹ' mánj. Nitaj si nụn
ruhua ni é rẹ' gạ mí'.
19 Ngaa da'ngāj ụn'un' guẹ chrachrúnj xa
ụn'un' mí ni tsínj daj, ngaa nḭ ụndaj xuguti
gara si xitin' nacaj ni é rẹ' únj. —Daj gataj
Jesús.
Ngaa nḭ:
—Xụhuij gahuin anj. —Gataj ni sij.
20 Ngaa nḭ gataj rụhua' yún Jesús:
—Nḭ ngaa da'ngāj ichij guẹ chrachrúnj
xa gạn'anj mí ni tsínj daj, ngaa nḭ ụndaj
xuguti gara nacaj ni é rẹ' únj. —Gataj
Jesús.
Ngaa ni:
—Ichij gahuin anj. —Gataj ni sij.
21 Hué dan nḭ gataj Jesús:
—Hua nunun ni é rẹ' gạ mí'. —Daj gataj
Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

Un ciego sanado en Betsaida

22 Hué dan nḭ guisíj ni sij xuman' gụ'naj
Betsaida. Nḭ nicaj ni ngüḭ 'ngọ tsínj duri
ga'nạ' ni sij rian Jesús. Nḭ ga'mi yaco ni sij
sisḭ gạnun ra'a Jesús tsínj daj.
23 Ngaa nḭ guida'a Jesús ra'a tsínj duri
daj. Nḭ guiri sij sí' nẹ' chrej xẹ' xuman' daj.
Nḭ guta' sij dane sta'nunj sij rundij rian sí'.
Ngaa nḭ guta' sij ra'a sij rian man'an tsínj
daj. Nḭ nachínj snan'anj sij sí' sisḭ xiguḭn
ni'yaj sí' dọj aj.
24 Ngaa nḭ ni'yaj sí'. Nḭ gataj sí':
—Ni'īnj ni tsínj. Nḭ dạj rún' hua ni chrun
hua ni sij. Sanḭ chéj ni sij ni'yā aj. —Daj
gataj tsínj duri daj gunun Jesús.
25 Hué dan nḭ guta' rụhua' yún Jesús ra'a
sij rundij rian tsínj daj. Nḭ ni'yaj sạ' sij. Nḭ
ganahuin sij. Nḭ rugüi' sạ' daran' si ni'yaj
sij nej aj.
26 Ngaa nḭ na'níj Jesús nạn' sij ducuá sij.
Nḭ gataj sí' gunun sij:
—Sḭ gatúj rẹ' chruhua xuman'. Nḭ sḭ
gatáj rẹ' rian nḭ ạ 'ngọ ni ngüḭ mạn xuman'
mánj. —Daj gataj Jesús.

La confesión de Pedro

27 Ngaa nḭ gahui Jesús ngạ ni tsínj nico'
sij gan'anj ni sij ni xuman' le yu'uj gụ'naj
Cesarea de Filipo.
Nḭ chéj ni sij huaj ni sij, nḭ nachínj
snan'anj Jesús ni sij. Nḭ gataj sí':
—Nḭ ụn tsínj huīnj ataj ni ngüḭ, ruhua á
rẹ' únj. —Daj gataj Jesús nachínj snan'anj
sij aj.
28 Ngaa nḭ gataj ni tsínj nico' sij:
—Ataj 'ngọ ni sij sisḭ hué rẹ' huin tsínj
gụ'naj Elías. Nḭ ataj ango ni sij sisḭ hué rẹ'
huin ango tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj.
—Daj gataj ni sij.
29 Ngaa nḭ nachínj snan'anj Jesús ni sij.
Nḭ gataj sij:
—Nḭ ụn tsínj huīnj, ruhua man'an án rẹ'
únj. —Gataj Jesús.
Ngaa nḭ gataj Pedro:
—Hué rẹ' huin Cristo aj. —Daj gataj
Pedro.
30 Sanḭ ga'nin' Jesús sun rian ni sij sisḭ sḭ
nata' ni sij rian nḭ ạ 'ngọ ni ngüḭ ụn tsínj
huin sí' mánj.

Jesús anuncia su muerte

31 Ngaa nḭ gaxḭ'i Jesús digyán sij rian
ni tsínj nico' sij. Nḭ gataj sij sisḭ hua
niạn guḭran' nico sij sayun huin sij da'níj
ni ngüḭ. Nḭ gataj Jesús sisḭ dạnicaj ni
tsínj huin achij man'an sij. Nḭ da'nga'
daj guḭ'yaj ni chrej huin rian ngạ ni tsínj
digyán ley nej. Nḭ dạgahui' ni sí' man'an
sij nej. Sanḭ xiráj huạ'nij güi, nḭ gạna'nij
sij, gataj sij.
32 Nḭ nata' nḭca Jesús nuguan' daj rian
ni tsínj nico' sij. Ngaa nḭ nicaj Pedro Jesús
gan'anj anéj sij dọj. Nḭ gaxḭ'i Pedro chran'
sij sí'.

33 Sanı̱ nanicạj Jesús ni'yaj sij ni tsínj nico' sij. Nı̱ gahuin huee Jesús gataj sij rian Pedro:

—Gụxun rẹ' man'án rẹ' riānj, Satanás. Nitaj si huin ruhuá rẹ' rún' huin ruhua Yan'anj mánj. Rún' huin ruhua ni ngüı̱ huin ruhuá rẹ' nánj. —Daj gataj Jesús.

34 Ngaa nı̱ gaquínj Jesús ni ngüı̱ gạ'na' ni sij rian niquin' sí' ngạ ni tsínj nico' sí' nej. Nı̱ gataj Jesús:

—Sisı̱ hua 'ngọ tsínj ruhua nı̱co' yūnj, ngaa nı̱ dụnaj tsínj daj si-chrej man'an sij. Ngaa síj nı̱ gạta sij rugutsı̱ guı̱nico' sij yūnj guı̱ran' sij sayun ngāj aj.

35 Tsínj na'uej ruhua gạhui' sij ngāj, nı̱ gạ ni'ya sij. Sanı̱ tsínj gạ'ue gạhui' xi'í man'ānj ngạ xi'í nuguan' sạ' a'mi man'ānj, ngaa nı̱ gạne nı̱ganj sij aj.

36 Nı̱ sisı̱ guı̱'yaj gana 'ngọ tsínj daj daran' si mạn chruhua xungüı̱ gahuin si'yaj sij, ngaa nı̱ ụn sin huin-ín' sisı̱ gạ ni'ya niman sij, ruhua á rẹ' únj. Nitaj si gui'yaj gana sij mánj.

37 Nı̱ nụnj si guẹre' si'yaj 'ngọ tsínj daj chruhua xungüı̱ nan, sanı̱ gạ'ue gạhuin nıạ' ruhua sij sisı̱ gạ nı̱'na' nı̱ganj nı̱n' sij.

38 ’Nı̱ xungüı̱ nan mạn ni ngüı̱ dunáj Yan'anj. Nı̱ mạn ni ngüı̱ 'yaj gaquin' nej. Nı̱ sisı̱ hua 'ngọ tsínj nạ'aj ni'yaj yūnj ngạ si-nụguan'ānj rian ni ngüı̱ daj, ngaa nı̱ gạhuin nạ'ā ngạ sij ngaa gạ'na' yūnj ngạ ni ángel sạ' chruhua xungüı̱ nan. Nı̱ güi gạ'na' yūnj daj, nı̱ gạhuin 'uēj nı̱n' ruhua, guı̱'yaj chrē huīnj da'níj ni ngüı̱ aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

9

1 Nı̱ gataj Jesús nej:

—Xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisı̱ nitaj si gạhui' daran' ni ngüı̱ mán yu'uj nan da' guı̱ni'i ni sij gạ'na' guı̱da'a Yan'anj sun nucuaj. —Daj gataj Jesús.

La transfiguración

2 Nı̱ ngaa gachin huạtan' güi, nı̱ nicaj Jesús Pedro ngạ Jacobo nej, Juan nej, gahui sij gan'anj nı̱ni sij chrạ 'ngọ quij xạcan. Nı̱ ganahuin 'ueé nneẹ cúj Jesús nẹ' rian ni sij.

3 Nı̱ nahuin acạ si-gan' sij dạj rún' hua yu'ue' gạtsi nı̱n' huaj. Nı̱ ạ 'ngọ ngüı̱ mán chruhua xungüı̱ sı̱ gunucuaj ne gụnan ne si-gan' ne dạj rún' hua gạtsi si-gan' man'an sij gạ mánj.

4 Nı̱ gurugüi' rẹnga' nụngüej tsínj gụ'naj Elías ngạ Moisés a'mi nụngüej sí' ngạ Jesús.

5 Ngaa nı̱ gataj Pedro gunun Jesús:

—Maestro, dugu'nạj mán né' yu'uj nan. Ngaa nı̱ guı̱'yó' huạ'nij hue' recoj le. Nı̱ 'ngọj man'án rẹ'. Nı̱ angoj Moisés. Nı̱ ángoj Elías. —Daj gataj Pedro.

6 Daj si nun ni'i sij nín' ụn sin huin gạ'mi sij xi'í si ducu guxu'ui' ni tsínj nico' Jesús.

7 Ngaa nı̱ nasíj 'ngọ nga guiran-án' rian anin' sij. Nı̱ scanij nga gunun anin' sij 'ngọ nanẹ si gataj-á':

—Nan huin da'nī 'ı̱ ruhuāj. Gụnun a ni é rẹ' si ataj sí'. —Daj gataj Yan'anj gunun anin' sij.

8 Nı̱ 'ngọ hora ngaa ni'yaj anin' sij xi'níj sij, nı̱ nitaj 'ngọ tsínj niquin' guini'i anin' sij. Urin Jesús niquin' ngạ sij.

9 Nı̱ ngaa huaj anin' sij nanij sij chrạ quij, nı̱ ga'nin' Jesús sun rian anin' sij sisı̱ sı̱ nuna ni sij rian nı̱ ạ 'ngọ tsínj si guini'i anin' sij mánj. Nı̱ ngaa guı̱sij gạna'nij da'níj ni ngüı̱ da, nı̱ gạ'ue gạnata' anin' sij rian ni ngüı̱ si guini'i ni sij, ataj Jesús gunun anin' sij.

10 Nı̱ dínj ga du'ua anin' sij xi'í si guini'i sij. Sanı̱ nachínj snan'anj anin' sij dugüi' sij ụn sin huin ruhua Jesús gataj sí' sisı̱ gạna'nij sí' scanij ni níman.

11 Nı̱ nachínj snan'anj anin' sij Jesús. Nı̱ gataj sij:

—Nı̱ ụn sin huin ataj ni maestro digyán ley sisı̱ hua sini gạ'na' tsínj gụ'naj Elías únj. —Daj gataj anin' sij.

12 Ngaa nı̱ gataj Jesús:

—Xạnga' gạ'na' sini Elías. Nı̱ hué sí' nạgui'yaj sạ' daran'anj. Nı̱ ụn sin huin ataj si-nụguan' Yan'anj sisı̱ guı̱ran' da'níj ni ngüı̱ sayun. Nı̱ sı̱ garan' ruhua ni ngüı̱ nı̱'yaj ni sij man'an sí', ruhua ni é rẹ' únj.

13 Sanı̱ atā gụnun a ni é rẹ' sisı̱ hua ga'nạ' Elías. Nı̱ gui'yaj quij ni sij daran' si garan' ruhua ni sij gui'yaj ni sij ngạ sí' dạj rún' hua gataj si-nụguan' Yan'anj xi'í sí' aj. —Daj gataj Jesús.

Jesús sana a un muchacho endemoniado

14 Nı̱ ngaa guisíj ni sij rian mạn ango ni tsínj nico' Jesús, ngaa nı̱ guini'i ni sij mạn nı̱n' ruhua ni ngüı̱ ganicạj nı̱n' xi'níj ni sí'. Nı̱ mạn ni maestro digyán si-ley Moisés gani dugüi' ni sij ngạ ni sí'.

15 Nı̱ ngaa guini'i ni ngüı̱ man'an Jesús, nı̱ gan'anj ruhua ni sij. Ngaa nı̱ gunánj daran' ni sij rian huaj sí'. Nı̱ ga'mi ni sij ngạ sí'.

16 Ngaa nı̱ nachínj snan'anj Jesús ni sij. Nı̱ gataj sí':

—Dạj hua nụguan' gani dugüi' ni é rẹ' ngạ ni tsínj da únj. —Daj gataj Jesús.

17 Nı̱ 'ngọ ni tsínj mán yu'uj daj gataj:

—Maestro, nicā da'níj sno'ōj 'nāj rián rẹ' xi'í si nụn nanẹ xı̱'i chruhua cúj niman sij. Nı̱ na'ue gạ'mi sij mánj.

18 Nı̱ niaj di'yaj da'a nanẹ xı̱'i sij, nı̱ natúj nanẹ xı̱'i sij rian yo'ój. Nı̱ ahui yatan' du'ua sij. Nı̱ xa ruj sij yan' sij. Nı̱ 'ngọ yụn guinichre nı̱n' sij nej aj. Nı̱ ga'mī rian ni

tsínj nicó' rę' sisi̱ gui̱ri ni sij nanę xi̱'i daj. Sani̱ nun gu̱nucuaj ni sij guiri ni sij mánj. —Daj gataj tsínj daj.

19 Ngaa ni̱ gataj Jesús:

—Na'ue gu̱xuman ruhua á rę' huin ín rę' ni tsínj mạn yyạj. Na'ue gu̱nucuā gạne ni̱gān ngạ á rę' mánj. Ni̱ na'ue gu̱nucuā si-chrej a ni é rę' ni̱ganj mánj. Ni̱caj á rę' sij gạ'na' ni é rę' riānj anj. —Gataj Jesús.

20 Ngaa ni̱ nicaj ni sij tsin' daj guisíj ni sij rian Jesús. Ni̱ ngaa guini'i nanę xi̱'i daj man'an Jesús, ngaa ni guida'a xi'i̱ yacuij man'an tsin' daj. Ni̱ naxiru' sij rian yo'ój, gui'yaj nanę xi̱'i daj. Ni̱ narumi sij nạnj, ni̱ narumi sij nạnj. Ni̱ ahui yatan' du'ua sij aj.

21 Ngaa ni̱ nachínj snan'anj Jesús chrej tsin' daj.

Ni̱ gataj sij:

—Ni̱ u̱ndaj güi huin si ran' da'níj rę' nan únj. —Daj gataj Jesús.

Ni̱ gataj chrej sij:

—Asi̱j hua le nánj.

22 Ni̱ naruhua' natúj sij rian yan'ạn ngạ rian nnee nej, 'yaj nanę xi̱'i xi'í si ruhua nanę xi̱'i dạgahuij. Hué dan ni̱ sisi̱ gạ'ue gui̱'yaj man'án rę' 'ngọ si sạ' hua, ngaa ni̱ nạhuin 'i̱ ruhuá rę' ni̱'yaj rę', ni̱ chrạcuij rę' ni únj anj. —Daj gataj sij gunun Jesús.

23 Ngaa ni̱ gataj Jesús:

—Sạ' sisi̱ gạ'ue gu̱xuman ruhuá rę' ni̱'yaj rę' Yan'anj. Daj si gạ'ue gui̱'yaj Yan'anj daran'anj ngạ 'ngọ tsínj xuman ruhua ni'yaj man'an Yan'anj anj. —Daj gataj Jesús gunun sij.

24 Ngaa ni̱ 'ngọ hora gaguáj chrej tsin' daj. Ni̱ gataj sij:

—Xuman ruhuāj ni'yā Yan'anj anj. Chrạcuij rę' man'ānj gu̱xuman ruhuāj doj aj. —Daj gataj sij gunun Jesús.

25 Ni̱ ngaa guini'i Jesús sisi̱ unánj ni ngüi̱ nahuin yu' ni sij rian niquin' sí', ngaa ni̱ ga'mi huee sij rian nanę xi̱'i daj. Ni̱ gataj sij:

—So'o ni ngüi̱, ni̱ huin rá'yanj ni sij, 'yáj rę' huín rę' nanę xi̱'i. Man'ānj a'nin' sun rián sọ' sisi̱ gạhui sọ' dụnaj sọ' tsin' nan anj. Ni̱ si̱ gatuj rụhua' yún sọ' chruhua niman tsin' nan gạ mánj. —Daj gataj Jesús gunun nanę xi̱'i daj.

26 Hué dan ni̱ gaguáj nanę xi̱'i daj. Ni̱ guida'a rụhua' yún xi'i̱ yacuij tsin' daj, gui'yaj nanę xi̱'i daj. Hué dan ni̱ gahui nanę xi̱'i tsin' sno'o daj. Ni̱ ngaj sij rún' huin 'ngọ níman huin sij ngaj sij aj. Ni̱ gataj ni ngüi̱ sisi̱ hua yya gahui' sij aj.

27 Sani̱ guida'a Jesús ra'a tsin' daj. Ni̱ nachi nicaj sí' sij. Ni̱ nachica sij aj.

28 Ngaa ni̱ ngaa gatúj Jesús chruhua hue', ni̱ ngaa nne urin Jesús, ni̱ nachínj snan'anj ni tsínj nico' sij man'an sij. Ni̱ gataj ni sij:

—Ni̱ u̱n sin huin ni̱ nun gunucuaj únj guiri únj nanę xi̱'i da únj. —Daj gataj ni sij.

29 Ngaa ni̱ gataj Jesús:

—Si̱ ga'ue gui̱'yaj né' gạhui ni nanę xi̱'i nan niman ni ngüi̱ sisi̱ nun achínj jni'yaj né' rian Yan'anj. Sani̱ sisi̱ achínj jni'yaj né' rian Yan'anj, ni̱ gui̱'yaj né' ayuno, ngaa ni̱ gạ'ue aj. —Daj gataj Jesús.

Jesús anuncia otra vez su muerte

30 Ngaa ni̱ gahui Jesús ngạ ni tsínj nico' sij yu'uj daj. Ni̱ gachin ni sij estado Galilea. Ni̱ na'uej ruhua Jesús sisi̱ gui̱ni'i ni ngüi̱ nę' huaj sij.

31 Daj si digyán sij rian ni tsínj nico' sij. Ni̱ gataj sij gunun ni sí':

—Nạga'ui' 'ngọ tsínj daj man'ānj ra'a ni tsínj huīnj da'níj ni ngüi̱. Ni̱ dạgahui' ni sij man'ānj. Sani̱ xiráj huạ'nij güi, ni̱ gạna'nī nánj. —Gataj Jesús gunun ni sij.

32 Sani̱ nun gara da'nga' ruhua ni sij si gataj sí'. Ni̱ xu'ui' ni sij gạchinj snan'anj ni sij man'an sí' xi'í nuguan' daj.

¿Quién es el mayor?

33 Ngaa ni̱ guisíj Jesús xuman' gu̱'naj Capernaum.

Hué dan ni̱ ngaa nne sij chruhua hue', ngaa ni̱ nachínj snan'anj sij ni tsínj nico' sij. Ni̱ gataj sij:

—Dạj hua nuguan' a'mi ni é rę' ngaa huaj ni é rę' chrej unun' ni é rę' scua'a únj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

34 Sani̱ dínj ganiquin' du'ua ni sij. Daj si gunun' ni sij huaj ni sij chrej sisi̱ dạj hua tsínj huin achij scanij ni sij, ruhua ni sij.

35 Hué dan ni̱ gan'anj gạne Jesús, ni̱ gaquínj sij gạ'na' ni xụhuij tsínj nico' sij. Ni̱ gataj sij:

—Sisi̱ hua 'ngọ a ni é rę' huin ruhua gạhuin achij, ngaa ni̱ gui̱nico' sij nę' rụcu. Ni̱ gạhuin sij si-moso ni dugüi' sij aj. —Daj gataj Jesús.

36 Ngaa ni̱ nicaj Jesús 'ngọ tsin' gani sij dani ni sij. Ni̱ gani'yan sij xicój lij daj. Ni̱ gataj sij:

37 —Ni̱ u̱n tsínj nạhuin ra'a 'ngọ tsin' nan xi'í si nicaj dugüi' sij ngāj, ngaa ni̱ nạhuin ra'a sij man'ānj nej. Ni̱ tsínj nạhuin ra'a man'ānj, ni̱ sé si nạhuin ra'a sij man'ānj, sani̱ nạhuin ra'a sij tsínj ga'níj gạ'nāj nej aj. —Daj gataj Jesús.

El que no es contra nosotros, por nosotros es

38 Ngaa ni̱ gataj Juan gunun Jesús:

—Maestro, guini'i ni únj 'ngọ tsínj a'mi si-xugüi man'án rę'. Ni̱ xi'í da ri sij nanę xi̱'i chruhua niman ni ngüi̱. Sani̱ nitaj si chéj sij ngạ únj. Ngaa ni̱ xi'í daj ni̱ nun gạ'uej únj sisi̱ gui̱'yaj sij daj. —Daj gataj Juan gunun Jesús.

39 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Gą'nin' ruhua ni é rę' sisḭ dąj guḭ'yaj
tsínj daj. Daj si sisḭ guḭ'yaj 'ngǫ tsínj daj
'ngǫ si są' xi'í si-xugüīj, ngaa nḭ sḭ ga'ue
nanicąj sij gą'mi quij sij xi'īj mánj.
40 Daj si tsínj nitaj si unun' ngǫ', nḭ
chracuij sij yǫn' anj.
41 Daj si ǫn tsínj gąhuin rḭqui 'ngǫ tasa
nnee gǫ'o ni é rę' xi'í si nico' ni é rę'
man'ānj, ngaa nḭ gątaj yyāj rian án rę' sisḭ
nąru'ue Yan'anj rian tsínj daj.

Ocasiones de caer

42 ’Ni sisḭ xuman ruhua 'ngǫ tsin' nan
ni'yaj sij yūnj, ngaa nḭ niqui nḭn' ruhua
niman 'ngǫ tsínj daj sisḭ dḭgyán sij guḭ'yaj
'ngǫ tsin' nan gaquin' nánj. Są' huin sisḭ
nǫmi ni sij 'ngǫ to xxi xá tsínj daj, ngaa
nḭ gą'nij ni sij gąn'anj sí' chruhua nnee
yan'anj, guḭ'yaj ni sij.
43 ’Nḭ sisḭ guḭ'yaj 'ngǫ a ni é rę' 'ngǫ
gaquin', gui'yaj ra'á rę', ngaa nḭ gą'nin' rę'
ra'á rę' daj. Są' huin gą gundu ra'á rę' gątu
rę' rian gąne nḭganj rę' ngą Yan'anj sisḭ huḭj
ra'á rę', sanḭ gąn'anj rę' rian yan'ąn.
44 Nḭ yu'uj daj nitaj si huaj gąhui' xilúj xa
ni ngüḭ mán rian yan'ąn da mánj. Nḭ daj
ngą yan'ąn daj nitaj si huaj guḭna'a mánj.
45 ’Nḭ sisḭ guḭ'yaj 'ngǫ a ni é rę' 'ngǫ
gaquin', guḭ'yaj dacój rę', ngaa nḭ gą'nin'
rę' nánj. Są' huin gą gundu dacój rę' gątu
rę' rian gąne nḭganj rę' ngą Yan'anj sisḭ gą
huḭj dacój rę', sanḭ gą'nij ni sij man'án rę'
rian yan'ąn anj.
46 Nḭ yu'uj daj nitaj si huaj gąhui' xilúj xa
ni ngüḭ mán rian yan'ąn da mánj. Nḭ daj
ngą yan'ąn daj nitaj si huaj guḭna'a mánj.
47 ’Nḭ sisḭ guḭ'yáj rę' gaquin', guḭ'yaj
rundij rián rę', ngaa nḭ guḭri rę' nánj. Daj
si urin rián rę' gątu rę' rian gąne nḭganj
rę' ngą Yan'anj sisḭ huḭj rundij rián rę',
sanḭ gą'nij ni sij man'án rę' rian yan'ąn aca
nḭganj anj.
48 Nḭ yu'uj daj nitaj si huaj gąhui' xilúj xa
ni ngüḭ mán rian yan'ąn da mánj. Nḭ daj
ngą yan'ąn daj nitaj si huaj guḭna'a mánj.
49 ’Nḭ guḭran' daran' ni ngüḭ sayun,
guḭ'yaj Yan'anj. Nḭ dąj rún' nǫn są' nneę
'ngǫ xucu naga'ui' ni sij rian Yan'anj 'yaj
yąn, nḭ da'nga' daj gąhuin są' ni ngüḭ mąn
chruhua xungüḭ nan, guḭ'yaj Yan'anj anj.
50 ’Są' huin yąn. Sanḭ sisḭ nitaj si 'nḭn'
mán gą mánj, sanḭ sḭ ga'ue guḭ'yó' sisḭ gą
'nḭn' rǫhua' yún yąn da mánj. Ngaa nḭ dąj
rún' xa xąn' chra 'yaj yąn, nḭ da'nga' daj
guḭ'yaj ni é rę'. Nḭ gą din'inj ruhua ni é rę'
ngą ni dugüi' a ni é rę'. —Daj gataj Jesús
gunun ni sij.

10

Jesús enseña sobre el divorcio

1 Ngaa nḭ gahui Jesús yu'uj daj gan'anj
sij da anéj du'ua xinéj nnee gǫ'naj Jordán
huin estado Judea. Ngaa nḭ nahuin yu'
ni ngüḭ mán ni sí' rian Jesús. Nḭ digyán
rǫhua' yún sij rian ni sí' dąj rún' u'yun sij
'yaj sij.
2 Ngaa nḭ ga'nąʼ ni tsínj fariseo rian
Jesús. Nḭ nachínj snan'anj ni sij sí'. Nḭ
gataj ni sij sisḭ gą'ue si-ley Yan'anj sisḭ
dǫnó' nico'. Nḭ hué daj nachínj snan'anj
ni sij xi'í si huin ruhua ni sij gą'ui' ni sij
gaquin' xiráj Jesús xi'í nuguan' gą'mi sí'.
3 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Dąj ga'nin' Moisés sun rian ni é rę' únj.
—Daj gataj Jesús.
4 Ngaa nḭ gataj ni sij gunun sí':
—Riqui Moisés permiso sisḭ gą'ue guḭ'yaj
né' yanj ata gą'ui' né' nicą né', ngaa nḭ
gą'ue dǫnaj né' nicą né' aj. —Daj gataj ni
sij aj.
5 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Garun Moisés nuguan' daj xi'í si so'o
ni é rę' ngą niman án rę'.
6 Sanḭ ngaa sini yąn ngaa gui'yaj Yan'anj
xungüḭ nan, nḭ: “Gui'yaj Yan'anj tsínj sno'o
ngą yun'unj xąna.”
7 Xi'í daj nḭ dǫnaj 'ngǫ tsínj daj chrej sij
ngą nni sij. Ngaa nḭ gąne nǫguan'an sij ngą
nicą sij aj.
8 Nḭ nǫngüej nicą tsínj daj gąhuin urin
ngüḭ aj. Ngaa nḭ sé huḭj nneę cúj huin
nǫngüej sij gą mánj. Sanḭ urin nneę cúj
huin nǫngüej sij aj.
9 Ngaa nḭ ngaa xącaj dugüi' 'ngǫ tsínj daj
ngą 'ngǫ yun'unj daj, guḭ'yaj Yan'anj, ngaa
nḭ sḭ ga'ue gąhuin nḭni nǫngüej sij, guḭ'yaj
ni ngüḭ mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni
sij.
10 Nḭ ngaa mán ni sij hue', ngaa
nḭ nachínj snan'anj ni tsínj nico' Jesús
man'an sí' xi'í nuguan' daj.
11 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Tsínj gueręʼe nicą daj, nḭ gąnacaj sij
ango ngüḭ, nḭ da'ui sij gaquin' rian nicą sij
yun'unj xąna xacaj sini sij daj.
12 Nḭ sisḭ yun'unj xąna daj gueręʼe nicą
ún', nḭ gąnacaj ún' ango tsínj, nḭ 'yaj ún'
gaquin' nej aj. —Daj gataj Jesús.

Jesús bendice a los niños

13 Ngaa nḭ nicaj ni yun'unj xąna ni tsin'
le ga'nąʼ ne rian Jesús sisḭ gǫta' sij ra'a sij.
Sanḭ chran' ni tsínj nico' Jesús ni yun'unj
xąna nicaj ga'nąʼ da aj.
14 Nḭ ngaa guini'i Jesús, nḭ chran' sij, nḭ
gataj sij:
—Ra'a ni é rę' si gą'na' ni tsin' riānj. Nḭ
sḭ chran' ni é rę' si ga'nąʼ ne riānj mánj.
Daj si rún' huin ni tsin' le nan, nḭ da'nga'
daj huin ni ngüḭ mąn rian nicaj sun Yan'anj
anj.

15 Nḭ xąnga' atā gṵnun a ni é rę' sisḭ dąj
rún' rá'yanj xuman ruhua ni le da'nga' da
guḭ'yaj ni é rę' rá'yanj gṵxuman ruhua á
rę' nḭ'yaj á rę' Yan'anj anj. Nḭ sisḭ sé daj
guḭ'yaj á rę', ngaa nḭ sḭ ga'ue gątu ni é rę'
rian nicaj sun Yan'anj mánj. —Daj gataj
Jesús.
16 Ngaa nḭ ganan sij ni tsin' daj. Nḭ guta'
sij ra'a sij rian ni tsin'. Nḭ gachínj jni'yaj
sij rian Yan'anj xi'í ni tsin' daj.

El joven rico

17 Nḭ ngaa gahui Jesús gachéj sij chrej,
ngaa nḭ gunánj 'ngǫ tsínj daj guisíj sí' rian
Jesús. Nḭ ganiquin' ráj dącoj sí' nę' rian
Jesús. Nḭ nachínj snan'anj sí' Jesús. Nḭ
gataj sí':
—Maestro są', ṵn sun guḭ'yaj sūnj, nḭ
gąne nḭgān, ruhuá rę' únj. —Daj gataj sí'
aj.
18 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Nḭ ṵn sin huin nḭ atáj rę' sisḭ są'
man'ānj únj. Urin Yan'anj huin si są' nánj.
19 Hua ni'í rę' ni nuguan' a'nin' Yan'anj
sun riun': "Sḭ ga'mí rę' ngą nicą dugüí'
rę' mánj. Nḭ sḭ dagahuí' rę' níman mánj.
Nḭ sḭ gui'yaj tṵ rę' mánj. Nḭ sḭ ga'mí rę'
nuguan' nnę xi'í dugüí' rę' mánj. Nḭ sḭ
digya' yun'únj rę' dugüí' rę' xi'í san'anj
mánj. Nḭ guḭnun yan'ánj rę' chréj rę' ngą
nní rę' aj." —Daj gataj Jesús gunun tsínj
daj.
20 Ngaa nḭ gataj tsínj daj:
—Maestro, daran' ni nuguan' daj ráj
xinā̄j asḭj hua lē aj. —Daj gataj sij aj.
21 Hué dan nḭ ni'yaj Jesús rian sij. Nḭ
nahuin 'ḭ ruhua sí' ni'yaj sí' sij. Nḭ gataj
sí':
—Achin urin rasṵn guḭ'yáj rę'. Güiḭj nąn'
rę' gṵdu'ue rę' daran' ni si'yáj rę'. Nḭ
san'anj guḭri' rę' daj gą'ui' rę' rian ni ngüḭ
niqui aj. Hué dan nḭ guḭman nico si'yáj
rę' xata', guḭ'yaj Yan'anj. Ngaa nḭ gą'na'
rę' guḭnico' rę' yūnj anj. —Daj gataj Jesús
gunun tsínj daj.
22 Ngaa nḭ ducu gahuin ruhua tsínj daj
gunun sij si gataj Jesús. Hué dan nḭ gan'anj
sij nani ruhua sij. Daj si hua nico si'yaj sij.
23 Ngaa nḭ ni'yaj Jesús xi'níj sij. Nḭ gataj
sij gunun ni tsínj nico' sij:
—Nḭ 'ḭ huaj gątu 'ngǫ tsínj xuru'ue rian
nicaj sun Yan'anj anj. —Daj gataj Jesús aj.
24 Ngaa nḭ gan'anj ruhua ni tsínj nico'
Jesús xi'í nuguan' gataj sí'. Sanḭ gataj
rṵhua' yún Jesús gunun ni sij:
—Jnánj né', nḭ 'ḭ huaj gątu 'ngǫ tsínj
xuru'ue rian nicaj sun Yan'anj huin tsínj
'ḭ ruhua ni'yaj san'anj.
25 Nḭ 'ḭ huaj doj gątu 'ngǫ tsínj xuru'ue
rian nicaj sun Yan'anj daj ngą si gąchin
'ngǫ xucu camello yu'uj táj cúj nuhua aj.
Nḭ xąchij hua xú' da aj. —Daj gataj Jesús
gunun ni sij.
26 Nḭ ngaa gunun ni sij nuguan' daj, nḭ
ducu gan'anj ruhua ni sij. Nḭ nachínj
snan'anj ni sij ni man'an dugüi' ni sij. Nḭ
gataj ni sij:
—Sisḭ hué daj huin, nḭ ṵn tsínj gą'ue
nącaj Yan'anj únj. —Daj gataj ni sij.
27 Ngaa ni ni'yaj Jesús rian ni sij. Nḭ gataj
sí':
—Sḭ ga'ue guḭ'yaj ni tsínj nuguan' nan
mánj. Sanḭ sé daj huin ngą Yan'anj mánj.
Daj si daran' nuguan' gą'ue guḭ'yaj Yan'anj
anj. —Daj gataj Jesús.
28 Sanḭ gaxḭ'i gataj Pedro:
—Hua duna únj daran' si'yaj únj. Nḭ
nico' únj man'án rę' aj. —Daj gataj Pedro.
29 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Xąnga' atā gunun a ni é rę' sisḭ danéj
gahuin 'ngǫ tsínj dunáj ducuá sij, jnánj sij
nej, xica'uij sij nej, chrej sij nej, nni sij
nej, nicą sij nej, da'níj sij nej, do'ój sij nej,
nḭ sisḭ dunáj sij daran' nan rian xi'īj, nḭ
huin ruhua sij nąta' sij si-nṵguan'ānj rian
ni ngüḭ,
30 nḭ xungüḭ nan nąhuin ra'a sij 'ngǫ
ciento verta hue' nąhuin ra'a sij ngą jnánj
sij nej, xiga'uij sij nej, nni sij nej, chrej
sij nej, da'níj sij nej, do'ój sij nej. Sanḭ
guḭran' sij sayun guḭ'yaj ni ngüḭ nun huin
xąn' ruhua ni'yaj si-nṵguan'ānj. Nḭ ango
xungüḭ gą'na', nḭ gąne nḭganj sij ngą
Yan'anj anj.
31 Sanḭ nico ni ngüḭ huin achij chruhua
xungüḭ nan, nḭ nąnico' ni sij nę' rṵcu ango
xungüḭ gą'na' aj. Nḭ nico ni ngüḭ nico' nę'
rṵcu chruhua xungüḭ nan, nḭ gąhuin achij
ni sij ango xungüḭ gą'na' aj. —Daj gataj
Jesús gunun ni sij.

Nuevamente Jesús anuncia su muerte

32 Nḭ achéj ni sij huaj ni sij ahui ni sij
xuman' Jerusalén. Nḭ tąj dian Jesús rian
ni sij. Nḭ garáj yan'anj ruhua ni tsínj nico'
Jesús. Nḭ xu'ui' ni sij nico' rṵcu ni sij sí' nej
aj. Ngaa nḭ gaquínj Jesús ni tsínj nico' sij
gą'na' nḭni ni sij rian sí'. Nḭ gaxḭ'i sí' gataj
sí' si gąhuin guḭran' sí' aj.
33 Nḭ gataj sí' gunun ni sij:
—Hua ni'i a ni é rę' sisḭ huaj né' guḭsij
né' xuman' Jerusalén. Nḭ hué yu'uj daj
guḭda'a ni sij man'ānj nąga'ui' 'ngǫ tsínj
daj man'ānj rian ni chrej a'nin' ngą rian
ni maestro digyán ley rian ni ngüḭ. Nḭ
dąga'mi dugüi' ni sij sisḭ dągahui' ni sij
man'ānj huīnj da'níj ni ngüḭ. Ngaa nḭ
nąga'ui' ni sij yūnj rian ni tsínj 'ną' anéj
chrej.
34 Nḭ gą'mi ducu ni sij xi'īj. Nḭ gąraj
sta'nunj ni sij man'ānj nej. Nḭ dṵguayun ni
sij nne' xiráj aj. Nḭ dągahui' ni sij man'ānj

nej. Sanı̱ xiráj huạ'nij güi, nı̱ gạna'nī nánj.
—Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Petición de Jacobo y de Juan

35 Ngaa nı̱ gahuin nı̱chrun' nụngüej tsínj
gụ'naj Jacobo ngạ Juan rian nne Jesús. Nı̱
nụngüej sij huin da'níj Zebedeo. Nı̱ gataj
nụngüej sij:
—Maestro, ruhua nụngüej únj sisı̱
guı̱'yáj rẹ' sinduj gạchinj nụngüej únj rián
rẹ' anj. —Daj gataj nụngüej sij.
36 Ngaa nı̱ nachínj snan'anj Jesús ni sij.
Nı̱ gataj sí':
—Nı̱ ụn sin huin ruhua nụngüej é rẹ' sisı̱
guı̱'yā ngạ nụngüej é rẹ' únj. —Daj gataj
Jesús.
37 Nı̱ gataj nụngüej sij:
—Ngaa gạne sún rẹ' xata', nı̱ gạhuin 'ueé
rẹ', ngaa ni rı̱qui rẹ' si gạne nụngüej únj
'ngọ únj ra'a sạ' rẹ', nı̱ ango únj ra'a rọtsi
rẹ', ruhua nụngüej únj anj. —Daj gataj
nụngüej sij.
38 Ngaa nı̱ gataj Jesús:
—Nun ni'i nụngüej é rẹ' si achínj
nụngüej é rẹ' riānj mánj. Gạ'ue gụnucuaj
nụngüej é rẹ' guı̱ran' nụngüej é rẹ' sayun
dạj rún' guı̱ran' man'ānj ní'. —Daj gataj
Jesús.
39 Nı̱ gataj nụngüej sij:
—Ga'ue aj. —Gataj nụngüej sij.
Ngaa nı̱ gataj Jesús:
—Xạnga' guı̱ran' nụngüej é rẹ' sayun
ngāj aj.
40 Sanı̱ na'ue rı̱qui man'ānj sisı̱ gạne
nụngüej é rẹ' 'ngọ é rẹ' ra'a sạ'āj, nı̱ ango
é rẹ' ra'a rọtsīj mánj. Hua nacui Yan'anj
nụngüej tsínj gạne nụngüej chrej xi'nī anj.
—Daj gataj Jesús aj.
41 Nı̱ ngaa gunun ango ichi' ni tsínj nico'
Jesús, nı̱ ga'man ruhua ni sí' ni'yaj ni sí'
Jacobo ngạ Juan.
42 Sanı̱ gaquínj Jesús gạ'na' ni sij. Nı̱
gataj sí':
—Ni'i ni é rẹ' dạj 'yaj ni tsínj nicaj sun
scanij ni tsínj 'nạ' anéj chrej. Nı̱ aran'
ruhua ni sij guı̱nicaj sun nico ni sij gạhuin
achij ni sij rian ni ngüı̱ aj.
43 Sanı̱ sé daj guı̱'yaj á rẹ' mánj. Nı̱ tsínj
ruhua gạhuin achij scanij a ni é rẹ', ngaa
nı̱ gạhuin sí' si-moso ni é rẹ' aj.
44 Nı̱ tsínj ruhua gạhuin rian scanij ni é
rẹ', ngaa nı̱ gạhuin sij tsínj 'yaj sun rian án
rẹ' aj.
45 Nı̱ sé si 'nāj sisı̱ guı̱'yaj sun ni ngüı̱
riānj ruhuāj huīnj da'níj ni ngüı̱. Sanı̱
'nāj guı̱'yaj sūnj rian ni ngüı̱ aj. Nı̱ 'nāj
gạhuīj nạru'uē rian si-gạquin' nico ni ngüı̱
aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

El ciego Bartimeo recibe la vista

46 Hué dan nı̱ guisíj ni sij xuman' Jericó.
Ngaa nı̱ gahui Jesús ngạ ni tsínj nico' sij
xuman' daj. Nı̱ nico ni ngüı̱ nico' huaj
nej. Nı̱ du'ua chrej nne 'ngọ tsínj duri 'yaj
caridad gụ'naj sí' Bartimeo da'níj Timeo.
47 Nı̱ ngaa gunun tsínj duri daj sisı̱ hué
Jesús Nazareno gachin chrej daj, ngaa nı̱
gaxı̱'i sij gaguáj sij. Nı̱ gataj sij:
—Jesús, da'níj David, nạhuin 'ı̱ ruhuá rẹ'
nı̱'yaj rẹ' yūnj aán. —Daj gaguáj sij aj.
48 Nı̱ nico ni ngüı̱ chran' sij sisı̱ dínj gạne
du'ua sij. Sanı̱ doj ạ' ganari' nucuaj sij
gaguáj sij. Nı̱ gataj rụhua' yún sij:
—Da'níj David, nạhuin 'ı̱ ruhuá rẹ' nı̱'yaj
rẹ' yūnj aán. —Gataj sij aj.
49 Ngaa nı̱ ganiquı̱n' Jesús. Nı̱ gataj sij
gunun ni tsínj niquin' ngạ sij:
—Gạquinj a ni é rẹ' gạ'na' tsínj daj.
—Gataj Jesús.
Hué dan nı̱ gan'anj gạquinj ni sij tsínj
duri daj. Nı̱ gataj ni sij:
—Gạhuin niạ' ruhuá rẹ'. Nạxuman rẹ'
gụn' si aquínj sij gạ'na' rẹ' aj. —Daj gataj
ni sij.
50 Ngaa nı̱ dugüéj tsínj duri daj retọ sij.
Nı̱ guéj sij gan'anj nı̱chi sij rian Jesús aj.
51 Ngaa nı̱ nachínj snan'anj Jesús sij. Nı̱
gataj sí':
—Nı̱ ụn sin huin ruhuá rẹ' guı̱'yā ngạ rẹ',
ruhuá rẹ' únj. —Daj gataj Jesús.
Ngaa nı̱:
—Maestro, huin ruhuāj sisı̱ nạxiguin
riānj, guı̱'yáj rẹ' aj. —Gataj tsínj duri daj.
52 Ngaa nı̱ gataj Jesús:
—Gạ'ue gạn'anj rẹ' nánj. Hua nahuín
rẹ' xi'í si guxuman ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ'
man'ānj anj. —Daj gataj Jesús gunun sij
aj.
Nı̱ 'ngọ hora naxiguı̱n rian tsínj duri daj.
Nı̱ guinico' sij Jesús gan'anj sij.

11

La entrada triunfal en Jerusalén

1 Ngaa nı̱ guisíj ni sij nụngüej xuman'
gụ'naj Betfagé ngạ Betania rian niquin'
'ngọ dacan gụ'naj Olivos. Nı̱ ngaj nı̱chrun'
xuman' Jerusalén. Nı̱ ga'níj Jesús hujj tsínj
nico' sij.
2 Nı̱ gataj sij:
—Gạn'anj nụngüej é rẹ' xuman' ngaj nẹ'
rian dọj. Nı̱ ngaa huaj gạtu nụngüej é rẹ',
nı̱ nạri' rá'yanj nụngüej é rẹ' 'ngọ urruj
anumi. Nı̱ ạ 'ngọ tsínj nitaj si tạj mánj. Nı̱
nạchi nụngüej é rẹ' nı̱caj á rẹ' gạ'na' á rẹ'
riānj anj.
3 Nı̱ sisı̱ hua ngüı̱ gạnachinj snan'anj rian
nụngüej é rẹ' ụn sin nı̱ 'yaj á rẹ' daj ngạ
urruj, ngaa nı̱ gạtaj á rẹ' gụnun ni sij:
“Man'an Señor ní'yanj xuj aj. Nı̱ hora nı̱
gạ'na' nı̱caj yún xuj, guı̱'yaj sí' aj”, gạtaj
nụngüej é rẹ' gụnun ni sij. —Daj gataj
Jesús.
4 Hué dan nı̱ gan'anj nụngüej sij. Nı̱
nari' nụngüej sij xú' hua numi xú' chruhua

chrej gąn'an nịchrun' rian 'ngǫ hue'. Ngaa nị nachi nụngüej sij xú' aj.
5 Hué dan nị nachínj snan'anj ni tsínj niquin' yu'uj daj. Nị gataj ni sij:
—Nị ụn sin nị 'yaj nụngüej é rẹ' daj únj. Nị ụn sin huin nachi nụngüej é rẹ' urruj únj. —Gataj ni tsínj daj gunun nụngüej sij.
6 Nị gataj nụngüej sij dąj rún' ga'nin' Jesús sun rian nụngüej sij. Ngaa nị ga'nin' ruhua ni sij si gąn'anj urruj daj.
7 Ngaa nị nicaj nụngüej sij urruj ga'nạ' nụngüej sij rian Jesús. Nị guta' nụngüej sij si-gan' nụngüej sij xiráj urruj. Ngaa nị guitáj Jesús xú' aj.
8 Nị gurúj nico ni ngüị si-gan' ni sij chruhua chrej. Nị gurúj ango ni sij recoj ga'nin' ni sij riqui quij gurúj ni sij chruhua chrej rian huaj Jesús aj.
9 Nị ni ngüị huaj nẹ' rian nej, ngạ ni ngüị nico' nẹ' rụcu Jesús aguáj ni sij. Nị gataj ni sij:
—Hua niạ' 'ueé rian tsínj 'nạ' ngạ si-xugüi man'an Señor.
10 Hua 'ueé si-gobierno man'an tsínj gąhuin achij dąj rún' gahuin achij xi né' tsínj gụ'naj David. Gạ sạ' 'ueé xata' aj. —Daj gaguáj ni ngüị aj.
11 Ngaa nị gatúj Jesús chruhua nuhui nico nne xuman' Jerusalén. Nị guini'yaj sij daran' rasụn mán. Hué dan nị xi'í si guisíj gahuin di'nị, nị gan'anj sij xuman' Betania ngạ xụhuij ni tsínj nico' sij.

Maldición de la higuera estéril

12 Nị ango güi ngaa gahui ni sij xuman' Betania, nị achin xi'nạ riqui Jesús aj.
13 Nị guini'i sij niquin' gąn' 'ngǫ chrun gụ'naj higuera. Nị nụn coj ra'a chrun daj. Nị gan'anj nichi sij rian niquin'-ín' ni'yaj sij sisị ayu chruj chrạ-á'. Sanị nun nari' sij higo mánj. Maan coj ra'a-á' guini'i sij si achin guịsij güi gạyu chruj aj.
14 Ngaa nị gataj Jesús gunun chrun daj:
—Nịgan' sị xa nị ạ 'ngǫ ni ngüị chruj ayu chrạ man'án rẹ' mánj. —Daj gataj Jesús.
Nị gunun ni tsínj nico' sij nuguan' daj.

Purificación del templo

15 Ngaa nị guisíj ni sij xuman' Jerusalén. Nị gatúj Jesús chruhua nuhui nico. Nị gaxị'i sij guiri sij ni tsínj mán du'uej rasụn ngạ ni tsínj ránj rasụn mán chruhua nuhui daj. Nị guru nitu Jesús ni mesa si'yaj ni tsínj naduna san'anj nej. Nị guru nitu Jesús ni chrun ruguechra' nne ni tsínj du'uej xu'mạn anj.
16 Nị nun ga'ui' sij permiso gąta ni ngüị rasụn gąchin ni sij chruhua nuhui nico mánj.
17 Nị gaxị'i sij digyán sij rian ni tsínj mán daj. Nị gataj sij:
—Gataj si-nụguan' Yan'anj: "Ducuāj huin rian gąchinj jni'yaj daran' ni ngüị mạn chruhua xungüị rian Yan'anj anj." Gataj si-nụguan' Yan'anj. Sanị nuhui nan gahuin 'ngǫ huej mạn ni tsínj tụ, 'yaj á rẹ'. —Daj gataj Jesús.
18 Nị gunun ni tsínj digyán si-ley Moisés ngạ ni chrej a'nin' si gataj Jesús. Nị gaxị'i ni sij dąj guị'yaj ni sij dągahui' ni sij man'an sí' si xu'ui' ni sij ni'yaj sij sí'. Daj si garáj yan'anj ruhua daran' ni ngüị ngạ nuguan' digyán sí' rian ni ngüị.
19 Sanị ngaa guinị, nị gahui Jesús xuman' daj gan'anj sij ngạ ni tsínj nico' sij aj.

La higuera maldecida se seca

20 Nị nịgan' ango güi, nị gachin nịchrun' ni sij rian niquin' chrun higuera daj. Nị guini'i ni sij sisị 'ngǫ ganacǫ ya'ạ siụ chrun da aj.
21 Hué dan nị gananun ruhua Pedro nuguan' gataj Jesús xi'í chrun daj. Nị gataj sij gunun Jesús:
—Maestro, nị'yaj rẹ' rian chrun ga'mi quíj rẹ' nan, nị nacoj nánj. —Daj gataj sij.
22 Ngaa nị gataj Jesús:
—Gụxuman ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' Yan'anj anj.
23 'Xąnga' ataj snan'ān gụnun a ni é rẹ' sisị ụn tsínj gąhuin gątaj gụnun quij nan: "Gụxun rẹ' yu'uj daj, nị gạ'nij rẹ' man'án rẹ' chruhua nnee yan'anj anj." Nị sisị nitaj si xíj ruhua tsínj daj sisị gąchin yya nịn' quij daj, guị'yaj Yan'anj, ngaa nị xąnga' guị'yaj Yan'anj si gataj tsínj da aj.
24 Hué daj nị atā gụnun a ni é rẹ' sisị gąchinj jni'yaj ni é rẹ' 'ngǫ nuguan' rian Yan'anj, nị gụxuman nịn' ruhua á rẹ' sisị hua guiri' ni é rẹ' nuguan' daj, nị xąnga' gąhuin dąj rún' gachínj jni'yaj ni é rẹ' aj.
25 Nị ngaa achínj jni'yaj á rẹ' rian Yan'anj, nị sisị gui'yaj 'ngǫ dugüí' rẹ' gaquin' rián rẹ', nị guịnicaj á rẹ' niman nico xi'í dugüí' rẹ' daj. Ngaa nị gạ'ue guịnicaj Yan'anj niman nico xi'í si-gąquin' ni man'án rẹ' nej nánj.
26 Sanị sisị sị ga'uej ruhua á rẹ' guịnicaj á rẹ' niman nico xi'í gaquin' gui'yaj dugüí' rẹ' rián rẹ', ngaa nị sị ga'ue guịnicaj Yan'anj 'ngǫ niman nico xi'í si-gąquin' a ni é rẹ' nej mánj. —Daj gataj Jesús.

La autoridad de Jesús

27 Ngaa síj nị nanicąj ni sij xuman' Jerusalén. Nị ngaa chéj Jesús chruhua nuhui, nị ga'nạ' nichi ni chrej a'nin' ngạ ni maestro digyán si-ley Moisés nej, ni tsínj huin achij nej.
28 Nị nachínj snan'anj ni sij Jesús. Nị gataj ni sij:
—Nị ụn sin huin sun, nị 'yáj rẹ' nan únj. Nị ụn tsínj riqui sun, nị 'yáj rẹ' nan únj. —Daj gataj ni sij.
29 Ngaa nị gataj Jesús:

—Ruhuāj gạnachinj snan'ān 'ngọ nuguan' da man'an án rẹ' aj. Nị sisị dạnicaj á rẹ' nuguan' daj riānj, nị gạtā ụn sun gui'yā nan gụnun a ni é rẹ'.
30 Ngaa nị ụn tsínj ga'nin' sun rian tsínj gụ'naj Juan sisị gạta' nnee sí' ni ngüị únj. Yan'anj gataj rian sij ní'. Asị hua ango tsínj gataj rian sij sạ'. Gạtaj a ni é rẹ' 'ngọ nuguan' riānj anj. —Daj gataj Jesús.
31 Ngaa nị gani guitsi ruhua ni dugüi' ni sij ngạ nuguan' daj. Nị gataj ni sij gunun dugüi' ni sij:
—Sisị gạto' sisị ga'nin' Yan'anj sun rian Juan, ngaa nị gạtaj Jesús gụnun né': "Nị ụn sin huin nun gụxuman ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' man'an sij únj", gạtaj sí'.
32 Nị sị ga'ue gạto' sisị ga'níj ni tsínj ga'nạ' sij mánj. —Daj gataj ni sij xi'í si xu'ui' ni sij ni'yaj ni sij ni ngüị aj.
Daj si gani ruhua daran' ni ngüị sisị Juan gahuin xạnga' 'ngọ tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj anj.
33 Ngaa nị gataj ni sij gunun Jesús:
—Nun ni'i únj mánj. —Daj gataj ni tsínj a'nin' daj.
Ngaa nị gataj Jesús:
—Hué dan nị sị gatā gunun a ni é rẹ' ụn tsínj ga'nin' sun riānj, guị'yā dạj rún' 'yā mánj. —Daj gataj Jesús.

12

Los labradores malvados

1 Ngaa nị gaxị'i Jesús nani sij cuento digyán sij rian ni ngüị. Nị gataj sij:
—Ganarij 'ngọ tsínj daj nico coj uva. Nị gui'yaj sij 'ngọ xingá ganicạj rian gunun sij. Nị gánj sij yu'uj rian gạni sij chruj uva guị'yaj sij vino. Nị gui'yaj sij 'ngọ hue' xạcan xxi sisị dụgumi ni tsínj dụgumi daran' ni coj daj. Ngaa nị naga'ui' sij si-coj sij coj chruj uva daj rian ni tsínj sisị dụgumi ni sí' si'yaj sij. Ngaa nị gan'anj gạn' sij ango xuman'.
2 Nị ngaa guisíj güi gane uva, ngaa nị ga'níj sij 'ngọ si-moso sij gạn'anj gạchinj sí' rian ni tsínj mán 'yaj sun daj chruj si huin si'yaj sij.
3 Sanị guida'a ni tsínj mán 'yaj sun daj si-moso sij daj. Nị ga'ui' ni sij chrun sí'. Nị na'níj ni sij nạn' yụn sí'.
4 Hué dan nị ga'níj rụhua' yún tsínj daj ango si-moso sij. Sanị ga'ui' ni sij yej sí'. Nị guiran' xị'i chrạ sí'. Nị gui'yaj quij ni sij ngạ sí' aj.
5 Ngaa nị ga'níj rụhua' yún tsínj daj ángo si-moso sij. Sanị dagahui' guẹ man'an ni sij sí' aj. Nị ga'níj sij ga'ị doj moso gan'anj. Nị ga'ui' ni tsínj mán 'yaj sun da'aj ni sí'. Nị dagahui' ni sij ango da'aj ni sí'.
6 Nị gunáj ango rin tsínj rian tsínj dọ'oj daj. Nị tsínj gunáj daj huin da'níj sij. Nị 'ị ruhua sij ni'yaj sij da'níj sij. Nị da' síj daj ga'níj sij da'níj sij gạn'anj rian ni tsínj mán 'yaj sun daj. Nị gataj sij gunun man'an sij: "Gạ ní'yanj ni sí' ngạ man'an da'nī aj", ataj sij gunun man'an sij. Ngaa nị ga'níj sij da'níj sij gạn'anj sí'.
7 'Sanị gataj ni tsínj 'yaj sun daj gunun dugüi' ni sij: "Tsínj nan gụnánj do'ój chrej sij si sạ' gạhui' chrej sij aj. Dạgahui' né' tsínj nan, ngaa nị gụnan né' gạhuin do'ój né' nánj", ataj ni sij.
8 Ngaa nị guida'a ni sij dagahui' ni sij man'an sí'. Nị guere'ej ni sij níman daj chrej xẹ' du'ua rian mạn coj uva da aj.
9 'Hué dan nị dạj guị'yaj tsínj dọ'oj, ruhua á rẹ' únj. Gạ'na' sij rian ngaj do'ój sij. Nị dạgahui' sij ni tsínj 'yaj sun daj. Ngaa nị nạga'ui' sij coj uva huin si-coj sij rian ango ni tsínj sisị dụgumi ni sí'.
10 Nị ụn sin huin nị nun gaya á rẹ' si gataj si-nụguan' Yan'anj únj:

Yej guere'ej ni tsínj 'yaj sun hue'.
Nị gạhuin-ín' 'ngọ yej sạ' doj gạne ran-án' dụgu'nun' squina hue' nịganj nịn' anj.
11 Hué man'an Señor gui'yaj nuguan' nan.
Nị dugu'naj nịn' ruhua hua nuguan' nan, ruhua né' aj.

Daj gataj si-nụguan' Yan'anj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
12 Ngaa nị huin ruhua ni sij guịda'a ni sij man'an Jesús. Daj si xacaj ni sij cuenta sisị nuna sí' cuento daj xi'í ni sij. Sanị xu'ui' ni sij ni'i ni sij ni ngüị. Ngaa nị ga'nin' ruhua ni sij, nị gan'anj ni sij.

La cuestión del tributo

13 Hué dan nị ga'níj ni sij gạn'anj dọj ni tsínj fariseo ngạ dọj ni tsínj herodista rian Jesús. Nị huin ruhua ni sij gạ'ui' ni sij gaquin' xiráj Jesús xi'í si-nụguan' sí'.
14 Ngaa nị ga'nạ' ni sij gataj ni sij gunun man'an Jesús:
—Maestro, ni'i ni únj sisị a'mi xạnga' man'án rẹ'. Nị nitaj si guị'yáj rẹ' ụn sin huin ni tsínj a'mi mánj. Daj si nitaj si ni'yáj rẹ' dạj hua ni tsínj mánj. Sanị digyán xạnga' rẹ' sisị dạj guị'yaj né' guịnico' né' Yan'anj. Ngaa nị sạ' huin sisị gạ'ui' né' pesto a'nej rey César, ruhuá rẹ' ní'. Gạ'ui' né' ní'. Asị sị ga'ui' né' sạ'. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.
15 Sanị xacaj Jesús cuenta sisị tsínj digya' yun'unj huin ni sij. Ngaa nị gataj sí':
—Nị ụn sin huin nị ruhua á rẹ' guị'yaj á rẹ' xị' ngāj únj. Güịj xạcaj á rẹ' 'ngọ san'anj denario guịni'yā. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
16 Ngaa nị nicaj ni sij san'anj ga'nạ' ni sij digyán ni sij rian Jesús. Nị gataj Jesús:

—Nḭ ṵn tsínj rian nún rian san'anj nan únj. Nḭ ṵn tsínj si-xugüi nún rian san'anj nan únj. —Daj gataj Jesús.

Nḭ gataj ni sij:

—Hué rian rey huin anj. —Gataj ni sij.

17 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Gą'ui' a ni é rę' si'yaj rey César rian sij aj. Nḭ gą'ui' ni é rę' si'yaj Yan'anj rian Yan'anj anj. —Daj gataj Jesús.

Nḭ garáj yan'anj ruhua ni sij, gui'yaj si-nuguan' Jesús.

La pregunta sobre la resurrección

18 Hué dan nḭ guisíj ni tsínj saduceo rian Jesús. Nḭ ataj ni tsínj daj sisḭ nitaj si gąna'nij ni níman mánj. Nḭ nachínj snan'anj ni sij Jesús. Nḭ gataj ni sij:

19 —Maestro, garun Moisés nuguan' gunun né'. Nḭ ataj si-nuguan' sí' sisḭ gąhui' 'ngǫ tsínj hua nicą, nḭ nitaj da'níj sij ngą nicą sij. Ngaa nḭ nącaj jnánj tsínj gahui' daj nicą stanga níman daj. Da'nga' daj guḭ'yaj sij gą'ui' sij si gą'nga lij nągane-é' yąn du'ua chrej-é' aj.

20 Nḭ hua ichij jnąnj ni tsínj daj. Nḭ xacaj tsínj xąhua' nicą sij. Ngaa nḭ gahui' sij. Nḭ nitaj da'níj sij ngą ún' mánj.

21 Nḭ nacaj ango jnánj sij tsínj ga'nąʼ rian man'an sij nicą sí'. Ngaa nḭ gahui' sí'. Nḭ nitaj da'níj nungüej nicą sí' nej mánj. Hué daj nan guiran' ango jnánj sij da' guisíj huą'nij jnąnj sij aj.

22 Nḭ hué daj guiran' ichij jnąnj sij. Nḭ ą 'ngǫ lij nun ga'nga, gui'yaj ni sij ngą yun'unj xąna daj. Da' guisíj daj gahui' man'an yun'unj daj nej aj.

23 Hué dan nḭ ngaa gąna'nij ni níman ngaa guḭman ruhua' yún ichij jnánj sij, nḭ dąj hua yya tsínj gąhuin nicą yun'unj xąna daj, ruhuá rę' únj. Daj si daran' ni sij xacaj ún' nánj. —Daj gataj ni tsínj saduceo gunun Jesús.

24 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Nun nąri' ni é rę' si nun ni'i a ni é rę' dąj ataj si-nuguan' Yan'anj mánj. Nḭ nun ni'i a ni é rę' dąj nucuaj Yan'anj nej mánj.

25 Daj si ngaa gąna'nij ni níman, nḭ sḭ xacaj ni tsínj yun'unj xąna mánj. Nḭ sḭ xacaj ni yun'unj xąna tsínj sno'o mánj. Daj si dąj rún' nne ni ángel xata', nḭ da'nga' daj gąne ni sij aj.

26 Ngaa nḭ gątā gunun a ni é rę' dąj guḭni'i a ni é rę' sisḭ gąna'nij ni níman. Achin gaya a ni é rę' rian si-nuguan' Moisés xi'í 'ngǫ coj ní'. Nḭ gataj Yan'anj gunun Moisés: "Huēj huin Dan'anj tsínj gu̱'naj Abraham ngą tsínj gu̱'naj Isaac nej, tsínj gu̱'naj Jacobo nej aj", daj gataj Yan'anj gunun Moisés.

27 Hué dan nḭ sé níman huin ni tsínj guinico' Yan'anj asḭj ná mánj. Sanḭ hua nḭ'na' ni sij nánj. Nḭ nun nari' ni é rę' ngą nuguan' nan mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj saduceo daj.

El gran mandamiento

28 Nḭ gunun 'ngǫ ni tsínj digyán si-ley Moisés sisḭ danicąj Jesús 'ngǫ nuguan' są' rian ni sij. Ngaa nḭ gan'anj nichi sij rian Jesús. Nḭ nachínj snan'anj sij sí'. Nḭ gataj sij:

—Nḭ ṵn nuguan' huin nuguan' nico doj rian daran' nuguan' a'nin' Yan'anj sun riun' únj. —Daj gataj sij.

29 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Nuguan' nico doj rian daran' ango nuguan' huin nan: "Gunun a ni é rę' ni tsínj israelita. Señor huin Dan'anj né' huin urin Yan'anj nánj.

30 Nḭ gąhuin 'ḭ ruhuá rę' nḭ'yaj rę' Señor huin Dan'ánj rę' ngą nḭn' nimán rę' nej, nḭn' sta'ngá' rę' nej, nḭn' si-fuerzá rę' nej." Hué nan huin nuguan' huin achij yya aj.

31 Nḭ hua ango nuguan' a'nin' Yan'anj sun rián rę' nej: "Gąhuin 'ḭ ruhuá rę' nḭ'yaj rę' ni dugüí' rę' dąj rún' 'ḭ ruhuá rę' ni'yáj rę' man'án rę' aj." Nitaj ango nuguan' nico doj rian nungüej nuguan' nan mánj. —Gataj Jesús gunun tsínj daj.

32 Ngaa nḭ gataj tsínj digyán si-ley Moisés daj:

—Dugu'nąj atáj rę' Maestro. Xąnga' huin si atáj rę' sisḭ hua urin Yan'anj. Nḭ nitaj ango Yan'anj hua gą mánj.

33 Nḭ sisḭ gąhuin 'ḭ ruhua né' nḭ'yaj né' Yan'anj ngą nḭn' niman né' nej, nḭn' sta'nga' né' nej, nḭn' si-fuerza né' nej, nḭ sisḭ gąhuin 'ḭ ruhua né' nḭ'yaj né' ni dugüi' né' dąj rún' 'ḭ ruhua né' ni'yaj né' man'an né', nḭ są' doj huin nungüej nuguan' nan daj ngą si gą'ui' né' ga'ḭ ni xucu gahui' rian Yan'anj ngą xucu gąca nḭn' nej aj. —Daj gataj tsínj digyán ley daj gunun Jesús.

34 Nḭ ngaa guini'i Jesús sisḭ danicąj są' tsínj digyán ley daj nuguan', nḭ gataj sij:

—Doj nḭ guḭnicaj sun Yan'anj chruhua nimán rę'. —Daj gataj Jesús.

Ngaa nḭ nḭ ą 'ngǫ ni tsínj nun nąchin' snan'anj Jesús gą mánj.

¿De quién es hijo el Cristo?

35 Hué dan nḭ ngaa digyán Jesús rian ni ngüḭ chruhua nuhui, nḭ nachínj snan'anj sij ni ngüḭ. Nḭ gataj sij:

—Nḭ ṵn sin huin nḭ ataj ni tsínj digyán si-ley Moisés sisḭ Cristo huin da'níj xí' David, ruhua á rę' únj.

36 Daj si man'an Espíritu Santo gui'yaj sisḭ gątaj David: "Yan'anj gataj gunun Señor nicaj sun riānj sisḭ gąné rę' chrej ra'a są' Yan'anj da' guḭsij guḭ'yaj gana Yan'anj rian ni tsínj unun' ngą Señor nicaj sun riānj." Daj gataj Yan'anj gunun Señor, gataj xí' David.

37 Ngaa nḭ asą' gą'ue gąhuin Cristo da'níj
David sisḭ dugu'nąj David Señor man'an
Cristo únj. —Daj gataj Jesús.
Nḭ mąn nḭn' ruhua ni ngüḭ gunun si-
nu̱guan' Jesús. Nḭ garan' ruhua ni sij ni'yaj
ni sij si-nu̱guan' sí'.

Jesús acusa a los escribas

38 Hué dan nḭ digyán Jesús si-nu̱guan' sij
rian ni ngüḭ. Nḭ gataj sij:
—Gą cuidado ni é rę' sisḭ sḭ gui'yaj á rę'
dąj rún' 'yaj ni tsínj digyán si-ley Moisés.
Daj si nią' ruhua ni sij gąche ni sij ngą atsij
xącan nu̱n ni sij huin si-gan' ni tsínj huin
achij. Nḭ huin ruhua ni sij sisḭ gą'mi są' ni
ngüḭ ngą ni sij ngaa chéj ni sij rian yu'uę
aj.
39 Nḭ nana'ui' ni sij 'ngǫ chrun xila są'
doj gąne ni sij chruhua nuhui. Nḭ nano' ni
sij 'ngǫ yu'uj są' gąne ni sij rian 'yaj ni sij
'ngǫ gui'yanj.
40 Nḭ a'nej ni sij ducuá yun'unj xąna
mmij. Nḭ achínj jni'yaj ná ni sij rian
Yan'anj sisḭ są' 'yaj ni sij gąni ruhua ni
ngüḭ, ruhua ni sij. Gu̱iran' xącan ni sij
castigo, gu̱i'yaj Yan'anj. —Daj gataj Jesús.

La ofrenda de la viuda

41 Nḭ nne Jesús nę' rian ngaj chrúnj
san'anj rian a'níj ni ngüḭ san'anj ofrenda
güenda nuhui aj. Nḭ ni'yaj sij sisḭ dąj
a'níj ni ngüḭ si-san'anj ni sij aj. Nḭ ga'ḭ ni
xuru'ue a'níj nico san'anj anj.
42 Nḭ ga'nąʼ 'ngǫ yun'unj mmij niqui.
Nḭ ga'níj ún' hu̱ij san'anj niqui chruhua
chrúnj daj.
43 Ngaa nḭ gaquínj Jesús gą'na' ni tsínj
nico' sij. Nḭ gataj sij:
—Xąnga' ataj snan'ān gu̱nun a ni é rę'
sisḭ yun'unj xąna niqui nan, sanḭ a'níj nico
ún' doj san'anj daj ngą daran' ni ngüḭ a'níj
san'anj nan anj.
44 Daran' ni ngüḭ nan a'ui' san'anj gunáj
rian ni sij. Sanḭ yun'unj niqui mmij nan
a'ui' ún' daran' san'anj nicaj ún' san'anj
gu̱iran ún' si xą ún' nánj. —Daj gataj Jesús.

13

Jesús predice la destrucción del templo

1 Nḭ ngaa gahui Jesús chruhua nuhui
nico, nḭ nachínj snan'anj 'ngǫ tsínj nico' sij.
Nḭ gataj sí':
—Maestro, nḭ'yaj rę' dąj hua yej xąchij,
nḭ dąj hua ni hue' xąchij nej. —Daj gataj
sí'.
2 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Ni'í rę' ni hue' xąchij nan ní'. Hua 'ngǫ
güi, nḭ sḭ gunáj nḭ ą 'ngǫ yej rian dugüi'
mánj. Du̱guane nḭn' ni sij nuhui nan anj.
—Daj gataj Jesús.

Señales antes del fin

3 Hué dan nḭ gan'anj gąne Jesús chrą
dacan gu̱'naj Olivos ni'yaj sij nuhui nico.
Nḭ nachínj snan'anj nḭni Pedro ngą Jacobo
nej, Juan nej, Andrés nej, man'an Jesús.
4 Nḭ gataj ni sí':
—Nḭ u̱n güi gąhuin yya ni nuguan' nan
únj. Nḭ dąj hua 'ngǫ da'nga' gą'na' gu̱ini'i
únj, ngaa nḭ gąhuin daran' nuguan' nan
únj. —Daj gataj ni sij.
5 Ngaa nḭ gaxḭ'i Jesús gataj sij:
—Gą cuidado ni é rę' sisḭ nitaj 'ngǫ tsínj
dḭgya' yun'unj ni é rę' mánj.
6 Daj si gą'na' nico ni tsínj rian si-xugüi
man'ānj anj. Nḭ gątaj ni sij: "Hué man'ānj
huin Cristo aj", daj gątaj ni sij gu̱nun a ni
é rę'. Nḭ dḭgya' yun'unj ni sij nico ni ngüḭ.
7 'Nḭ ngaa gu̱nun a ni é rę' sisḭ unun' 'ngǫ
xuman' ngą ango xuman', nḭ huin ruhua
'ngǫ xuman' gu̱da' ngą ango xuman', ngaa
nḭ sḭ guxu'ui' a ni é rę' mánj. Hua niąn si
hué daj gąhuin. Sanḭ achin gąnahuij nḭn'
xungüḭ gą aj.
8 Nḭ gu̱nun' ni ngüḭ mąn 'ngǫ xuman'
nico ngą ni ngüḭ mąn ango xuman' nico.
Nḭ gu̱nun' 'ngǫ gobierno daj ngą ango
gobierno. Nḭ gą'na' 'ngǫ yún gǫ'ngo rian
xungüḭ nej. Nḭ gą xi'nąʼ nej. Daran' nan ni
diaj gaxḭ'ij gu̱iran' ni ngüḭ sayun.
9 'Sanḭ gą cuidado ni é rę' ngą ni man'an
án rę'. Daj si nąga'ui' ni sij ni é rę' ra'a ni
tsínj nicaj sun. Nḭ du̱guayun ni sij a ni é rę'
chruhua si-nuhui ni tsínj israelita nej. Nḭ
gu̱iniquin' ni é rę' rian ni gobernado ngą
ni rey nej güenda xi'í man'ānj. Da'nga' daj
gąhuin, nḭ nąta' ni é rę' rian ni sí' xi'īj aj.
10 Nḭ ngaa achin gąnahuij xungüḭ, nḭ hua
niąn nąta' ni é rę' si-nu̱guan'ānj nuguan'
są' rian daran' ni ngüḭ mąn chruhua
xungüḭ aj.
11 'Nḭ ngaa nąga'ui' ni sij a ni é rę' ra'a
ni tsínj nicaj sun, ngaa nḭ sḭ gahuin ruhua
á rę' si gątaj á rę' gu̱nun ni sí' mánj. Nḭ sḭ
gani ruhua á rę' si gą'mi a ni é rę'. Sanḭ
gą'mi ni é rę' si rḭqui Espíritu Santo gą'mi
a ni é rę' si sé a ni é rę' gąhuin gą'mi mánj.
Espíritu Santo gą'mi aj.
12 Nḭ nąga'ui' 'ngǫ tsínj daj jnánj sij ra'a
ni tsínj nicaj sun sisḭ dągahui' ni sí' jnánj
sij. Nḭ da'nga' daj gu̱i'yaj 'ngǫ tsínj daj ngą
da'níj sij nej. Nḭ gu̱nun' ni da'níj nu̱ngüej
nicą 'ngǫ tsínj daj. Nḭ dągahui' ni sij chrej
ni sij ngą nni ni sij nej.
13 Nḭ sḭ gahuin są' ruhua daran' ni ngüḭ
nḭ'yaj ni sij ni é rę' xi'í si nicaj dugüi' ni é
rę' ngāj. Sanḭ ni ngüḭ huaj nico' yya nḭn'
si-chrej Yan'anj da güi gąnahuij xungüḭ, nḭ
gąnacaj Yan'anj ni sij aj.
14 Nḭ ngaa gu̱ini'i ni é rę' gu̱iniquin'
si quij hua 'ngǫ yu'uj nitaj si hua są'
gu̱iniquinj dąj rún' ga'mi tsínj gu̱'naj
Daniel huin tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj
asḭj ná —nḭ u̱n tsínj aya nuguan' nan nḭ

xącaj rę' cuenta un sin huin nuguan' nan
ruhuaj gata—, ngaa nị gụnánj ni ngüị mán
estado Judea gạn'anj ni sij riqui quij. —Daj
gataj Jesús.
15 Nị gataj Jesús:
—Nị tsínj táj xata' chrą ducuá sij, nị sị
nanij sij gątu sij guịri sij nị ą 'ngọ rasụn
chruhua ducuá sij mánj.
16 Nị tsínj mán 'yaj sun riqui quij, nị sị
nanicąj sij gą'na' nąran' sij si-gan' sij gą
mánj.
17 Nị niqui niman ni ngüị xąna nụn riqui
'ngọ lij ngą ni ngüị utsi guẹ da'níj si gąhuin
ni güi da aj.
18 Nị gąchinj jni'yaj ni é rę' rian Yan'anj
sisị sị ga'ną' sayun daj rian án rę' yahuị
nuhuij.
19 ʼNị ni güi daj nị guịran' ni ngüị sayun
nico. Nị asij ngaa gui'yaj Yan'anj xungüị,
nị nun guini'i ni sij 'ngọ sayun dąj rún'
gąhuin ni güi daj. Nị sị ga'ną' ango sayun
dąj rún' gąhuin ni sayun gąchin da aj.
20 Nị sisị gą nico güi gą sayun, nị sị
gunucuaj ni ngüị mánj. Sanị xi'í ni ngüị
nacui Señor, nị gąniquin' da'aj sij si gąhuin
sayun, guị'yaj Señor.
21 ʼNị ngaa daj sisị hua 'ngọ tsínj gątaj
rian án rę' ni güi daj: "Nị'yaj á rę'. Nan
niquin' Cristo aj." Asị: "Nị'yaj á rę',
da' mánj niquin' Cristo aj." Ngaa nị sisị
da'nga' daj gątaj ni sij, nị sị guxuman
ruhua á rę' mánj.
22 Daj si gą'na' ni tsínj gątaj sisị hué ni
sij huin Cristo, gątaj ni sij. Nị gą'na' ni
tsínj gątaj sisị hué ni sij huin tsínj a'mi
si-nụguan' Yan'anj nej. Nị tsínj digya'
yun'unj huin ni sij. Nị guị'yaj chre ni sij.
Nị guị'yaj ni sij ni rasụn nico güenda dịgya'
yun'unj ni sij ni ngüị. Nị sisị gą'ue nị dịgya'
yun'unj ni sij man'an ni ngüị nacui Yan'anj
anj.
23 Dụgumi a ni é rę' man'an án rę'.
Daran'anj hua gataj sinīj gunun a ni é rę'
nánj.

La venida del Hijo del Hombre

24 ʼSanị ngaa gąchin ni güi guịran' ni
ngüị sayun daj, ngaa nị gąhuin rụmi' rian
güi. Nị sị guixiguin yahuị mánj.
25 Nị gąyu ni yati' mán xata'. Ni
nągunanj ni fuerza mán xata' nej.
26 Asíj nị guịni'i ni ngüị gą'na' man'ānj
rian ni nga huīnj da'níj ni ngüị.
27 Ngaa nị gą'nī ni ángel gąn'anj nąran'
ni sij ni ngüị hua ganacui Yan'anj. Nị
gąnaran' ni sij ni ngüị daj mán nịn' gąchra'
da' xi'í nịn' xungüị ngą xata' nej aj.
28 ʼNị gąhuin chrụn a ni é rę' xi'í nuguan'
huin chrun higuera. Ngaa gąnahuin ya'nịj
ra'a, nị nąxira' coj ra'a, hué dan nị ni'i a ni
é rę' sisị hua guisíj gahuin nịchrun' yahuị
gąhuin yąn'an anj.
29 Nị hué guẹ ducuánj daj ngaa guịni'i
a ni é rę' sisị gahuin yya si gatā gunun
a ni é rę', ngaa nị xącaj a ni é rę' cuenta
sisị gąhuin nịchrun' ruhua guịsī guịniquīnj
rian hue' huīnj da'níj ni ngüị.
30 Xąnga' atā gụnun a ni é rę' sisị sị
gahui' ni ngüị mąn yyąj da gąhuin yya
daran' ni nuguan' nan anj.
31 Gą ni'ya xata' ngą yo'ój. Sanị nitaj
ąman gąnahuij si-nụguan'ānj mánj.
32 ʼSanị nun ni'i ą 'ngọ ni ngüị ụn güi
ni ụn hora gą'na' man'ānj mánj. Nị nun
ni'i ni ángel mán xata' nej. Nị nun ni'i
man'ānj huīnj da'níj Yan'anj nej. Urin
Chrē ni'i nánj.
33 Ngaa nị nị'yaj są' ni é rę'. Nị nąnun
ruhua á rę' nej. Nị gąchinj jni'yaj á rę' rian
Yan'anj si nun ni'i a ni é rę' ąman gąhuin
sayun ni güi daj.
34 Nị rún' 'yaj 'ngọ tsínj nụn chrej gan'anj
gąn' ango xuman', nị da'nga' daj 'yaj
man'ānj. Nị a'nin' tsínj daj sun rian ni si-
moso sij sisị 'ueé dụgumi ni sí' ducuá sij. Nị
a'ui' sij sun rian gọ'ngo ni sí'. Nị a'nin' sij
sun rian tsínj na'nij rian hue' sisị dụgumi
są' sí' ducuá sij aj.
35 Xi'í daj nị guịni'yaj są' á rę'. Daj si nun
ni'i a ni é rę' ụn güi nąsij tsínj dụcua daj
sisị nị dọj ní', sisị yąn' są' ní', sisị aguáj
do'loj ní', sisị hua nịgan' nąsij sij ní'.
36 Nị sisị nasinụnj nąsij sij, nị dụgumi a
ni é rę' sisị sị nari' sij a ni é rę' ngaa ngaj
á rę' atoj a ni é rę' mánj.
37 Nị nuguan' atā gụnun a ni é rę' nan,
nị hué daj atā gụnun daran' ni ngüị sisị
guịni'yaj są' daran' a ni é rę' man'an án
rę'. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico'
sij.

14

El complot para prender a Jesús

1 Nị achin yahuij güi gąhuin gui'yanj
pascua. Nị gui'yanj daj xa ni tsínj israelita
chrachrúnj nitaj si nachrej levadura. Nị
huin ruhua ni chrej a'nin' ngą ni tsínj
digyán ley sisị dąj gą'ue dịgya' yun'unj ni
sij man'an Jesús, nị guịda'a huị ni sij sí'.
Daj si dągahui' ni sij, ruhua ni sij.
2 Sanị gataj ni sij:
—Sị guido'ó' sí' güi gąhuin gui'yanj nun
są' nun, nị gąhuin sayun guị'yaj ni ngüị aj.
—Daj gataj ni sij.

Jesús es ungido en Betania

3 Nị ngaa gane Jesús xuman' Betania,
nị gane sij ducuá 'ngọ tsínj gụ'naj Simón,
huin tsínj guiran' xi'ị lepra. Nị nne sij rian
mesa. Nị guisíj 'ngọ yun'unj xąna rian nne
Jesús. Nị nicaj ún' 'ngọ frasco yej gụ'naj
alabastro guisíj ún' rian Jesús. Nị gara guẹ-
é' gasiti guin' dąj gụ'naj nardo. Nị du'ue

nɨn' ruhua-á'. Nɨ gura' ún' frasco daj. Nɨ garij ún' gasiti daj chrą Jesús.
4 Nɨ ga'man ruhua da'aj ni tsínj mán daj. Nɨ gataj ni sij gunun ni dugüi' ni sij:
—Nɨ ụn sin huin nɨ gayanj yụn yun'unj xąna daj gasiti są' únj.
5 Gą'ue gąne' gasiti daj. Nɨ gą'ue guɨri' 'ngǫ si huą'nij ciento táj doj denario san'anj gą'ui' né' rian ni ngüɨ yaco ran' anj. —Daj gataj ni sij.
Nɨ chran' ni sij yun'unj xąna daj.
6 Sanɨ gataj Jesús gunun ni tsínj daj:
—Gą'nin' ruhua á rę'. Nɨ ụn sin huin nɨ chran' yun'unj ni é rę' yun'unj xąna nan únj. Si 'yaj unj nan ngāj, nɨ dugu'nąj huaj 'yaj unj.
7 Ya'yoj nne ni ngüɨ yaco ran' ngą ni é rę'. Nɨ gą'ue guɨ'yaj ni é rę' sinduj ngą ni ngüɨ daj ngaa aran' ruhua á rę'. Sanɨ sé si gąne nɨgān ngą á rę' mánj.
8 Yun'unj xąna nan gui'yaj 'ngǫ sinduj yūnj dąj rún' ga'ue gui'yaj unj. Nɨ ngaa achin gąhuīj, nɨ garij unj gasiti guin' dąj nneę cū. Daj si dǫj guɨsij güi gąchin' ni sij man'ānj.
9 Xąnga' yya atā gụnun a ni é rę' sisɨ daran' yu'uj gą'mi ni sij nuguan' są' rian xi'īj, nɨ hué daj nąta' ni sij si gui'yaj yun'unj xąna daj riānj. Ngaa nɨ nąnun ruhua ni ngüɨ xi'í unj anj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Judas ofrece entregar a Jesús

10 Hué dan nɨ gan'anj tsínj gụ'naj Judas Iscariote rian ni chrej a'nin' huin sij 'ngǫ ni xụhuij ni tsínj nico' Jesús. Nɨ huin ruhua sij nąga'ui' sij Jesús rian ni tsínj daj.
11 Nɨ ngaa gunun ni chrej si gataj Judas, nɨ gahuin nią' ruhua ni sí'. Nɨ ga'níj du'ua ni sí' gą'ui' ni sí' san'anj rian Judas. Ngaa nɨ gaxɨ'i Judas nano' sij 'ngǫ ducuánj nąga'ui' sij Jesús ra'a ni tsínj daj.

Institución de la Cena del Señor

12 Nɨ guisíj güi sini gahuin gui'yanj ngaa gui'yaj ni sij chrachrúnj nitaj si 'nɨj levadura xa ni sij. Nɨ güi sini daj huin ngaa dagahui' ni sij xachij 'nɨj xi'í gui'yanj pascua. Ngaa nɨ nachínj snan'anj ni tsínj nico' Jesús gataj ni sij:
—Nɨ ą huin ruhuá rę' si guɨ'yaj xugüi ni únj xą sti'nɨ rę' pascua únj. —Hué daj gataj ni sij.
13 Ngaa nɨ ga'níj Jesús huɨj tsínj nico' sij. Nɨ gataj sij gunun nụngüej sí':
—Güɨj gątu nụngüej é rę' xuman'. Nɨ nąri' dugüi' nụngüej é rę' ngą 'ngǫ tsínj ata cucuaj nụn nnee chruhua. Nɨ guɨnico' nụngüej é rę' sij aj.
14 Nɨ nɨ ą gątu tsínj daj, nɨ gątaj nụngüej é rę' rian tsínj dụcua daj: "Nachínj snan'anj Maestro man'án rę' ụn cuarto huin xą sti'nɨ sij ngą ni tsínj nico' sij xi'í gui'yanj pascua, ataj sij únj", gątaj nụngüej é rę' gụnun tsínj dụcua daj.
15 Ngaa nɨ gąn'anj dɨgyán sí' chruhua 'ngǫ cuarto xąchij xata'. Nɨ ą hua chrun chruhua cuarto daj si niquin' mesa ngą chrun xila rian gane ni sij xa ni sij. Yu'uj daj guɨ'yaj xugüi nụngüej é rę' xą sti'nɨ né' —Daj gataj Jesús.
16 Ngaa nɨ gahui nụngüej tsínj nico' Jesús daj gan'anj nụngüej sij xuman'. Nɨ nari' nụngüej sij daran'anj rún' gataj Jesús. Nɨ gui'yaj xugüi nụngüej sij sisɨ xą sti'nɨ ni sij xi'í gui'yanj pascua.
17 Da' nɨ dǫj guisíj Jesús ngą xụhuij ni tsínj nico' sí' aj.
18 Nɨ ngaa nne ni sij rian mesa xa ni sij, ngaa nɨ gataj Jesús gunun ni sij:
—Xąnga' atā gụnun a ni é rę' sisɨ nąga'ui' 'ngǫ ni é rę' mán xa ngāj man'ānj rian ni tsínj gą'na' guɨda'a yūnj anj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
19 Ngaa nɨ ganani ruhua ni sij. Nɨ gaxɨ'i ni sij nachínj snan'anj gǫ'ngo ni sij sí'. Nɨ gataj ni sij:
—Man'ānj huin ní'. —Gataj gǫ'ngo ni sij.
20 Ngaa nɨ gataj Jesús:
—Hué 'ngǫ xụhuij ni é rę' tsínj nico' yūnj, guɨ'yaj da aj. Tsínj nne nɨ jniaj sij chrachrúnj ngāj chruhua go'o hué sí' huin anj.
21 Nɨ dąj rún' ataj si-nụguan' Yan'anj xi'īj, nɨ hué da'nga' daj hua niąn si guɨran'ānj sayun. Sanɨ niqui niman nɨn' ruhua tsínj nąga'ui' man'ānj rian ni tsínj gą'na' guɨda'a yūnj. Daj si gąhuin nico castigo guɨran' sí'. Są' huin sisɨ sɨ ga'nga sij rún' huaj aj. —Daj gataj Jesús.
22 Nɨ ngaa xa ni sij, nɨ guida'a Jesús chrachrúnj. Nɨ naga'ui' sij si guruhua Yan'anj. Asíj nɨ gura' da'aj sij chrachrúnj daj. Nɨ ga'ui' sij xą ni tsínj nico' sij. Nɨ gataj sij:
—Guɨda'a ni é rę'. Nan huin chrachrúnj huin nneę cū aj. —Daj gataj Jesús.
23 Hué dan nɨ guida'a Jesús tasa. Nɨ naga'ui' sij si guruhua Yan'anj. Asíj nɨ ga'ui' sij gǫ'o ni sij. Nɨ go'o daran' ni sij.
24 Nɨ gataj Jesús:
—Nnee nan huin si-tun man'ānj. Nɨ ngą tun nan, nɨ guisíj gahuin yya nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngą ni ngüɨ. Nɨ gąyanj si-tun man'ānj xi'í nico ni ngüɨ.
25 Nɨ xąnga' atā gụnun a ni é rę' sisɨ nitaj si gǫ'o rụhua' yūnj nnee uva nan da' güi gǫ'ōj nnee uva nąca rian nicaj sun Yan'anj anj. —Daj gataj Jesús.

Jesús anuncia la negación de Pedro

26 Nɨ ngaa guisíj garáj ni sij chra', ngaa nɨ gahui ni sij gan'anj ni sij dacan gụ'naj Olivos.
27 Ngaa nɨ gataj Jesús:

—Dụna daran' ni é rẹ' yūnj nánj. Daj si gataj si-nụguan' Yan'anj: "Gạ'ui' Yan'anj tsínj dugumi xachij. Hué dan nị gụnánj ni xuj. Nị gạxa'ni ni xuj huin ín rẹ' aj." Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.

28 Sanị ngaa gạna'nī, ngaa nị gạn'ān estado Galilea. Asíj nị huaj ni é rẹ' yu'uj daj. —Daj gataj Jesús.

29 Ngaa nị gataj Pedro gunun sij:

—Nụnj si dụnaj daran' ni sij man'án rẹ', sanị nitaj ạman dụnaj man'ānj man'án rẹ' mánj. —Daj gataj Pedro.

30 Ngaa nị gataj Jesús:

—Xạnga' atā gụnun rẹ' sisị asịj nun gạguaj do'loj huịj du'ua xú' yạn' nan, nị gạtaj rẹ' huạ'nij sisị nun ni'í rẹ' man'ānj, —Daj gataj Jesús.

31 Sanị nucuaj gataj Pedro rian Jesús:

—Nụnj si hua niạn gạhuīj ngạ rẹ', sanị sị gatā sisị nun ni'īnj man'án rẹ' mánj. —Daj gataj Pedro.

Nị hué daj gataj daran' ni sij nej.

Jesús ora en Getsemaní

32 Ngaa guisíj nị gan'anj ni sij 'ngọ yu'uj gụ'naj Getsemaní. Nị gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij:

—Gạne a ni é rẹ' nan, ngaa nị gạchinj jni'yā rian Yan'anj anj. —Daj gataj Jesús.

33 Nị nicaj sij Pedro ngạ Jacobo nej, Juan nej, gan'anj anin' sij. Nị nịn' ruhua gaxị'i sij ganani ruhua sij. Da' huej ata' niman sij.

34 Nị gataj sij gunun anin' sí':

—Dạj ní' nị ạ gạn'anj nimānj ruhuāj 'yaj si nani ruhuāj aj. Nị gạhuīj ngạ nimānj ruhuāj. Ngaa nị gụna anin' é rẹ' nan gụnun ruhua á rẹ' ngāj aj. —Daj gataj Jesús.

35 Asíj nị gan'anj Jesús dọj nẹ' chrej rian. Nị ganiquin' ráj dạcoj sij ganun yo sij rian yo'ój. Nị gachínj jni'yaj sij rian Yan'anj sisị gạ'ue, ngaa nị sị guiran' sij sayun ran' sij da aj.

36 Ngaa nị gataj sij:

—Tata chré', gạ'ue guị'yaj man'án rẹ' daran'anj. Ngaa nị gạ'ne rẹ' sayun ran'ānj nánj. Sanị sị gui'yáj rẹ' rún' huin ruhua man'ānj mánj. Maan si guị'yáj rẹ' rún' huin ruhua man'án rẹ' aj. —Daj gataj Jesús gunun man'an Yan'anj.

37 Ngaa nị nanicạj Jesús rian mạn anin' sí'. Nị atoj ni sí' nari' sij. Ngaa nị gataj sij gunun Pedro:

—Simón, hua atoj jnān ní'. Nị sị ga'ue nị 'ngọ hora gụnun ruhuá sọ' gạ mí'.

38 Gạ gunun ruhuá rẹ' gạchinj jni'yáj rẹ' rian Yan'anj sisị sị guinij anin' é rẹ' rian gaquin' ngaa gạtsij sichre niman anin' é rẹ'. Huin ruhua niman anin' é rẹ' guị'yaj sạ' á rẹ'. Sanị nun gạhuin nucuaj nneẹ cúj anin' é rẹ' mánj. —Daj gataj Jesús gunun anin' sij.

39 Ngaa nị gan'anj rụhua' yún Jesús. Nị gachínj jni'yaj sij rian Yan'anj. Nị hué guẹ nuguan' daj gataj rụhua' yún sij rian Yan'anj.

40 Nị ngaa nanicạj rụhua' yún sij, nị atoj rụhua' yún anin' sí' nari' sij. Daj si a'uij rian anin' sí', gui'yaj nnej. Nị nun nari' ruhua ni sij si gạtaj ni sij gụnun Jesús.

41 Nị nanicạj Jesús síj huạ'nij. Nị gataj sij:

—Gạ'ue gạtoj anin' é rẹ', nị nạranj ruhua á rẹ' aj. Sanị yyạj aj. Guisíj hora gạ'na' tsínj nạga'ui' man'ānj ra'a ni tsínj 'yaj gaquin' huīnj da'níj ni ngüị.

42 Nạchica anin' é rẹ' gạn'anj né'. Hua gahuin nịchrun' tsínj 'nạ' nạga'ui' yūnj rian ni tsínj nicaj sun. —Daj gataj Jesús.

Arresto de Jesús

43 Da a'mi guẹ Jesús ngaa guisíj tsínj gụ'naj Judas huin sij 'ngọ xụhuij ran' ni tsínj nico' Jesús. Nị nicaj dugüi' sij ngạ nico ni ngüị guisíj sij. Nị ata ni sij espada nej, chrun nej. Nị ga'níj ni chrej a'nin' ngạ ni maestro digyán ley nej, ni tsínj huin achij ga'nạ' ni sí'.

44 Nị hua digyán Judas 'ngọ chrej dạj guịni'i ni sí' ụn tsínj huin guịda'a ni sí'. Nị gataj sij:

—Tsínj garun du'uāj daj hué sij huin Jesús aj. Guịda'a á rẹ' nịcaj á rẹ' gạn'anj án rẹ'. —Daj hua gataj Judas gunun ni tsínj ga'nạ' ngạ sij.

45 Ngaa nị 'ngọ gahuin nịchrun' Judas rian Jesús. Nị gataj sij:

—Maestro. —Gataj Judas.

Nị garun du'ua sij sí'.

46 Hué dan nị guida'a ni sij Jesús.

47 Sanị guiri 'ngọ tsínj niquin' daj si-espada sij. Nị ga'ui' sij tsínj 'yaj sun rian chrej a'nin'. Nị güéj guẹ chraquij sí', gui'yaj sij.

48 Ngaa nị gachínj snan'anj Jesús ni ngüị daj. Nị gataj sij:

—Nị ụn sin huin nị ata á rẹ' espada ngạ chrun nej, 'nạ' á rẹ' guịda'a á rẹ' yūnj únj. Huēj huin 'ngọ tsínj tụ ruhua á rẹ' ní'.

49 Ya'yoj ganēj chruhua nuhui digyānj rian án rẹ'. Sanị nun guida'a á rẹ' yūnj mánj. Sanị hua niạn si gạhuin yya dạj rún' ataj si-nụguan' Yan'anj xi'īj aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

50 Ngaa nị duna daran' ni tsínj nico' Jesús man'an sij. Nị gunánj ni sí' rian Jesús.

El joven que huyó

51 Sanị hua 'ngọ tsínj hua yạn nico' Jesús. Nị neque sij 'ngọ atsij manta. Nị guida'a ni sij sí' aj.

52 Sanị dunáj sí' atsij manta daj ra'a ni sij. Nị hua nneẹ sí' gunánj sí'.

Jesús ante el concilio

53 Hué dan nị nicaj ni tsínj guida'a Jesús
gan'anj ni sij rian chrej huin achij nịn'. Nị
nahuin yu' daran' ni chrej a'nin' ngạ ni
tsínj huin achij nej, ni maestro digyán ley
nej.
54 Nị gạn' huaj Pedro nico' sí' rucú Jesús.
Nị guisíj sij ta rian ducuá chrej huin achij
nịn' daj. Nị gan'anj gạne sij ngạ ni snado.
Nị nahuin gụịn sij xi'níj yan'ạn.
55 Ngaa nị nano' ni chrej a'nin' ngạ
daran' ni tsínj 'yaj junta daj 'ngọ ducuánj
sisị nạri' ni sij gạquin' gụta' ni sij xiráj
Jesús. Ngaa nị dạgahui' ni sij sí', ruhua
ni sij. Sanị nun nari' ni sij ducuánj daj.
56 Sanị nụnj si guta' yụn ga'ị ni sij gạquin'
xiráj Jesús, sanị nachrej si-nụguan' ni sij.
57 Ngaa nị naxụman gọ'ngo ni sij. Nị
guta' yụn ni sij gạquin' xiráj man'an Jesús.
Nị gataj ni sij:
58 —Gunun ni únj si gataj Jesús:
"Dụguanẽ nuhui nan huin nuhui gui'yaj
ra'a ni tsínj. Nị xiráj huạ'nij güi gụị'yā
ango nuhui aj. Sanị nitaj ra'a ni tsínj
gụị'yaj mánj", ataj sij. —Daj gataj ni tsínj
nnẹ daj ni'yaj ni sij Jesús.
59 Sanị hué nạnj gachej nuguan' ga'mi ni
sij nej aj.
60 Ngaa nị naxụman chrej huin achij nịn'
dạni daran' ni sij. Nị gataj sij gunun Jesús:
—Nitaj 'ngọ nuguan' nạnicaj rẹ' únj. Nị
ụn sin huin si ataj ni sij xi'í rẹ' únj. —Daj
gataj chrej daj gunun Jesús.
61 Sanị dínj ganiquin' Jesús. Nị ạ 'ngọ
nuguan' nun ga'mi sij mánj. Ngaa nị
nachínj snan'anj rụhua' yún chrej huin
achij daj. Nị gataj sij:
—Hué rẹ' huin Cristo da'níj Yan'anj ní'.
—Daj gataj sij gunun Jesús.
62 Ngaa nị gataj Jesús:
—Huēj huin. Nị atā gụnun a ni é rẹ' sisị
huēj huin da'níj ni ngüị. Nị gụịni'i a ni é rẹ'
sisị gạnēj nẹ' chrej ra'a sạ' Yan'anj nucuaj
nịn' nẹ' xata'. Nị gụịni'i ni é rẹ' sisị gạ'nāj
rian nga xata'. —Daj gataj Jesús.
63 Ngaa nị gutsi' chrej huin achij nịn' daj
si-gan' sij. Nị gataj sij gunun ni dugüi' sij:
—Nitaj si gụị'yó' ni testigo gạ mánj.
64 Hua gunun a ni é rẹ' si ga'mi quij sij
xi'í Yan'anj. Dạj gụị'yaj né' ngạ sij, ruhua
á rẹ' únj. —Daj gataj chrej huin achij nịn'
daj.
Ngaa nị uyan huin ruhua daran' ni sij
sisị da'ui Jesús gaquin', nị gạhui' sí', gụị'yaj
ni sij.
65 Nị gaxị'i gọ'ngo ni sij gara sta'nunj ni
sij rian Jesús. Nị guiránj ni sij rian sí'. Nị
ga'ui' ni sij sí' nej. Nị gataj ni sij:
—Gạhui chrạ rẹ' sisị ụn tsínj ga'ui' sọ'
aj. —Daj gataj ni sij ga'mi ducu ni sij rian
Jesús.
Nị ga'ui' ni snado dugumi nuhui rian
Jesús nej.

Pedro niega a Jesús

66 Nị nne Pedro nica' ta rian ducuá chrej
huin rian daj. Ngaa nị ga'nạ' 'ngọ yun'unj
xạna 'yaj sun rian chrej huin achij nịn' da
aj.
67 Nị ngaa guini'i ún' nne Pedro xi'níj
yan'ạn nahuin gụịn sí', ngaa nị ni'yaj sạ'
ún' niquin' ún' man'an Pedro. Nị gataj ún':
—Hué rẹ' nicaj dugüi' ngạ Jesús tsínj 'nạ'
xuman' Nazaret. —Daj gataj yun'unj xạna
daj gunun Pedro.
68 Sanị nun gạ'uej Pedro. Nị gataj sij:
—Nun ni'īnj sij. Nị nun ni'īnj ní' ụn sin
huin a'mi rẹ' mánj. —Gataj Pedro gunun
ún'.
Nị gahui sij nẹ' chrej xẹ', nẹ' rian atuj ni
ngüị. Nị gaguáj do'loj du'ua xú'.
69 Nị ni'yaj rụhua' yún yun'unj daj Pedro.
Nị gaxị'i ún' gataj ún' gunun ni tsínj mán
yu'uj daj:
—Tsínj nan huin dugüi' ni tsínj nicaj
dugüi' ngạ Jesús aj. —Daj gataj ún'.
70 Sanị na'uej rụhua' yún Pedro sisị
guini'i sij Jesús.
Nị ango hora le, nị gataj rụhua' yún ni
tsínj mạn yu'uj daj rian Pedro:
—Xạnga' huín rẹ' 'ngọ ni tsínj daj. Daj si
'nạ' rẹ' estado Galilea. Nị a'mí rẹ' dạj rún'
a'mi ni sij aj. —Daj gataj ni sij.
71 Ngaa nị gaxị'i Pedro guta' nica yya. Nị
ga'mi quij sij. Nị gataj sij:
—Nun ni'īnj tsínj xị'i a'mi ni é rẹ' mánj.
—Daj gataj Pedro gunun ni sij.
72 Ngaa nị hué hora daj gaguáj do'loj si
huịj du'ua xú'.
Ngaa nị nanun ruhua Pedro si gataj
Jesús gunun sij: "Asịj nun gạguaj do'loj
huịj du'ua xú', nị gạtaj rẹ' si huạ'nij si nun
ni'í rẹ' man'ānj." Hué daj hua gataj Jesús
gunun Pedro. Nị ngaa xacaj Pedro cuenta
si gataj Jesús gunun sij, nị gaco sij.

15

Jesús ante Pilato

1 Nị ngaa guẹrenga', nị 'ngọ nahuin yu'
ni chrej a'nin' ngạ ni tsínj huin achij nej,
nị tsínj digyán ley nej. Nị gui'yaj ni sij 'ngọ
junta ngạ ango ni tsínj mán yu'uj daj nej.
Nị gumíj ni sij sí'. Nị daga'mi dugüi' ni
sij xi'í Jesús. Nị nicaj ni sij gan'anj ni sij
naga'ui' ni sij sí' ra'a tsínj gụ'naj Pilato.
2 Ngaa nị nachínj snan'anj Pilato Jesús.
Nị gataj sij:
—Hué rẹ' huin si-rey ni tsínj israelita ní'.
—Daj gataj Pilato.
—Hué rẹ' ataj nánj. —Daj gataj Jesús
gunun Pilato.
3 Nị ducu ga'mi gạquin' ni chrej a'nin'
xi'í Jesús.

4 Ngaa nḭ nachínj snan'anj rṵhua' yún
Pilato Jesús. Nḭ gataj sij:
—Nitaj 'ngǫ nuguan' nąnicaj rę' únj.
Nḭ'yaj rę' sisḭ ṵndaj gaquin' a'mi ni sij rian
xi'í man'án rę' aj. —Daj gataj Pilato rian
Jesús.
5 Sanḭ nun danicąj Jesús nḭ ą 'ngǫ
nuguan' rian Pilato mánj. Nḭ xi'í daj garáj
yan'anj ruhua Pilato ni'yaj sí' sij.

Jesús sentenciado a muerte

6 Nḭ da' gǫ'ngo yo' hua 'ngǫ ducuánj nico'
Pilato sisḭ ri sí' 'ngǫ tsínj nṵn ducuągą'
gǫ'ngo gui'yanj pascua. Danej gahuin tsínj
achínj jni'yaj ni ngüḭ rian sij, nḭ guḭri sí'
ducuągą'.
7 Nḭ nne 'ngǫ tsínj gṵ'naj Barrabás
ducuągą'. Nḭ gunun' ni dṵgüi' sij ngą ni
tsínj nicaj sun. Nḭ ngaa gunun' ni sij, nḭ
dagahui' ni sij níman.
8 Ngaa nḭ guisíj ni ngüḭ rian Pilato. Nḭ
gachínj ni sij guḭri Pilato 'ngǫ tsínj nṵn
ducuągą' dąj rún' u'yun sí' 'yaj sí'.
9 Ngaa nḭ gataj Pilato gunun ni sij:
—Nḭ huin ruhua á rę' sisḭ guḭrīj si-rey ni
tsínj israelita ní'. —Daj gataj Pilato.
10 Daj ga'mi Pilato xi'í si xacaj sij cuenta
sisḭ naga'ui' ni chrej a'nin' Jesús rian sij xi'í
si xicoj ruhua ni sí' ni'yaj ni sí' Jesús.
11 Sanḭ ducu gahuin du'ua ni ngüḭ,
gui'yaj ni chrej a'nin' sisḭ guḭri Pilato tsínj
gṵ'naj Barrabás ducuągą'.
12 Ngaa nḭ gataj Pilato gunun ni sij:
—Dąj huin ruhua á rę' ṵn sin huin guḭ'yā
ngą tsínj dugu'nąj ni é rę' si-rey ni tsínj
israelita únj. —Daj gataj Pilato.
13 Ngaa nḭ gaguáj rṵhua' yún ni sij. Nḭ
gataj ni sij:
—Gąri rę' gaquíj Jesús guḭnico' sij rian
rugutsḭ, ruhua únj. —Daj gataj ni sij.
14 Sanḭ:
—Daj hua gaquin' gui'yaj sij únj. —Daj
gataj Pilato.
Sanḭ nąanj gaguáj rṵhua' yún ni sij. Nḭ
gataj ni sij:
—Gąri rę' gaquíj Jesús guḭnico' sij rian
rugutsḭ aj. —Daj gaguáj ni sij.
15 Nḭ rḭan gahuin ruhua Pilato sisḭ gąhuin
'ueé ruhua ni ngüḭ nḭ'yaj ni sij man'an
sí', ngaa nḭ guiri sí' tsínj gṵ'naj Barrabás
ducuągą'. Ngaa nḭ ga'ui' ni sij nne' xiráj
Jesús, gui'yaj Pilato. Hué dan nḭ naga'ui'
Pilato Jesús rian ni sij sisḭ gąri ni sij gaquíj
sí' guḭnico' sí' rian rugutsḭ.
16 Ngaa nḭ nicaj ni snado Jesús gan'anj
ni sij chruhua palacio daj. Nḭ nahuin yu'
daran' ango ni snado, gui'yaj ni sij.
17 Nḭ ga'níj ni sij 'ngǫ atsij rian rṵmi'
mare xá Jesús gunun sí'. Nḭ run'un ni sij
'ngǫ ya'ą tanj, gui'yaj ni sij 'ngǫ corona
ga'níj ni sij chrą Jesús nej aj.
18 Ngaa nḭ gaxḭ'i ni sij gaguáj ni sij. Nḭ
gataj ni sij:
—Hua 'ueé nḭn' si-rey ni tsínj israelita.
—Daj gaguáj ni sij ga'mi ducu ni sij ni'yaj
ni sij Jesús.
19 Ngaa nḭ ga'ui' ni sij 'ngǫ rutsḭ chrą
Jesús. Nḭ gara sta'nunj ni sij rian sí' nej.
Nḭ ganiquin' ráj dącoj ni sij, nḭ nano'oj ni
sij rian Jesús.
20 Nḭ ngaa guisíj gui'yaj ducu ni sij, ngaa
nḭ guiri ni sij atsij hua rian rṵmi' mare xá
Jesús. Ngaa nḭ na'níj ni sij si-gan' Jesús xá
man'an sí'. Hué dan nḭ guiri ni sij man'an
sí' güenda gąri ni sij gaquíj man'an sí'
guḭnico' sí' rian rugutsḭ.

Crucifixión y muerte de Jesús

21 Nḭ huaj tsínj gṵ'naj Simón Cirene huin
sí' chrej nṵngüej tsínj gṵ'naj Alejandro ngą
Rufo 'ną' sij nasíj sij ducuá sij gan'anj sij
quij. Nḭ chran' yun'unj ni snado sisḭ gąta
sí' si-rugutsḭ Jesús.
22 Nḭ nicaj ni sij Jesús gan'anj ni sij 'ngǫ
yu'uj gṵ'naj Gólgota. Nḭ nuguan' daj gata
ruhuaj dacan cúj chrą níman.
23 Nḭ ga'ui' ni sij vino gǫ'o Jesús nachej
dugüi'-í' ngą gono'o yąḭ' gṵ'naj mirra. Sanḭ
nun gą'uej Jesús gǫ'o sij mánj.
24 Hué dan nḭ gari ni sij gaquíj Jesús
docǫ' ni sij sí' rian rugutsḭ. Ngaa nḭ ducu
ni snado sisḭ ṵn tsínj gąhui są' nḭcaj ni sij
si-gan' Jesús gąn'anj sij.
25 Nḭ guisíj ga ṵn nḭgan' ngaa gari ni sij
gaquíj Jesús docǫ' ni sij rian rugutsḭ sí'.
26 Nḭ garun ni sij letra chrą rugutsḭ ṵn xḭ'i
huin dagahui' ni sij. Nḭ letra daj ataj: "Si-
rey ni tsínj israelita." Da'nga' daj garun ni
sij.
27 Nḭ docǫ' ni sij yahuij tsínj rian yahuij
rugutsḭ. Nḭ tsínj tṵ huin nṵngüej sí'. Nḭ
nico' ngǫj ra'a są' Jesús, nḭ angoj ra'a rǫtsi
sij.
28 Ngaa nḭ gahuin yya dąj rún' gataj si-
nṵguan' Yan'anj: "Nḭ gahuin sij dąj rún'
huin 'ngǫ tsínj 'yaj gaquin'." Daj gataj si-
nṵguan' Yan'anj.
29 Nḭ ga'mi quij ni ngüḭ gachin. Nḭ
dugunun ni sij chrą ni sij. Nḭ gataj ni sij:
—Hué rę' huin si dṵguane nuhui nico,
nḭ huą'nij guę güi nągui'yaj rṵhua' yún rę',
atáj rę' ní'.
30 Gąnacaj rę' man'án rę'. Nḭ gąnanij rę'
rian rugutsḭ aj. —Hué daj gataj ni ngüḭ rian
Jesús.
31 Nḭ hué 'ngǫ nuguan' daj ga'mi ducu ni
chrej a'nin' ngą ni maestro digyán ley. Nḭ
gataj ni sij:
—Nacaj sij ango ni ngüḭ. Sanḭ na'ue
gąnacaj sij man'an sij mánj.
32 Nḭ hué sij huin Cristo ní'. Nḭ hué sij
huin si-rey ni tsínj israelita ní'. Nąnij sij
rian rugutsḭ, nḭ guḭni'i né'. Nḭ gṵxuman

ruhua né' nḭ'yaj né' man'an sij. —Daj gataj ni sij ga'mi ducu ni sij ni'yaj sij man'an Jesús.

Nḭ da nu̱ngüej tsínj nico' rian rugutsḭ xi'níj Jesús ga'mi quij nu̱ngüej sij rian Jesús nej aj.

33 Nḭ ngaa guisíj gaxu̱j, nḭ gahuin ru̱mi' rian daran' xungüḭ. Nḭ gahuin ru̱mi' da' ga huạ'nij di'nḭ.

34 Nḭ hué hora daj nḭ gaguáj nucuaj Jesús. Nḭ gataj sij:

—Eloi, Eloi, lama sabactani —nḭ snan'anj man'an sij ruhuaj gata: Dan'anj man'ānj, Dan'anj man'ānj, u̱n sin huin, nḭ dunáj rẹ' urīnj únj. Daj huin ruhuaj gata nuguan' daj.

35 Nḭ gunun go̱'ngo ni tsínj niquin' yu'uj daj si gataj Jesús. Nḭ gataj ni sij:

—Nḭ'yaj á rẹ'. Aquínj sij gạ'na' tsínj gu̱'naj Elías aj. —Daj gataj ni sij.

36 Ngaa nḭ gunánj 'ngo̱ ni sij. Nḭ gutáj sij nnee vino yu̱ rian gachij. Nḭ guta' sij gachij daj chrạ 'ngo̱ chrun riạnj. Nḭ dugüin' sij gachij daj du'ua Jesús sisḭ go̱'o sí'. Nḭ gataj sij:

—Du̱naj á rẹ'. Nḭ gu̱ini'í' sisḭ gạ'na' yya tsínj gu̱'naj Elías dḭnij sí' sij rian rugutsḭ aj. —Daj gataj tsínj daj.

37 Sanḭ gaguáj nucuaj Jesús. Nḭ gahui' sij.

38 Nḭ 'ngo̱ tsitsi' hu̱ij dasu atsij nico' chruhua nuhui nico da' chraj ngạ da' xi'ij.

39 Nḭ niquin' 'ngo̱ snado centurión dugumi sij nẹ' rian Jesús. Nḭ ngaa guini'i sij dạj gahuin ngaa gahui' Jesús, nḭ gataj sij:

—Xạnga' nḭ hué tsínj nan huin da'níj Yan'anj anj. —Daj gataj sij.

40 Nḭ niquin' gạn' ga'ḭ ni yun'unj xạna ni'yaj ne Jesús. Nḭ scanij ne niquin' María Magdalena nej, María nni Jacobo tsínj dạni nej, ngạ jnánj sí' José nej, Salomé nej.

41 Nḭ ngaa gachéj Jesús yu'uj gu̱'naj Galilea, nḭ guinico' ni yun'unj xạna daj ru̱cu sí'. Nḭ chracuij ni yun'unj daj man'an sí'. Nḭ niquin' nico ango da'aj ni yun'unj xạna nej. Nḭ guinicaj dugüi' ne ngạ Jesús ngaa gan'anj sí' xuman' Jerusalén.

Jesús es sepultado

42 Ngaa nḭ ruhua guinḭ güi daj güi ngaa gui'yaj xugüi ni ngüḭ israelita xi'í a'yoj güi naránj ruhua ni sij.

43 Ngaa nḭ ga'nạ' 'ngo̱ tsínj gu̱'naj José huin tsínj 'nạ' xuman' Arimatea. Nḭ hué sij huin 'ngo̱ tsínj sạ'. Nḭ nicaj sun sij nne sij junta. Nḭ ana'uij sij si gạ'na' Yan'anj gu̱inicaj sunj rian ni ngüḭ. Ngaa nḭ guisíj ruhua sij gan'anj sij rian nne Pilato gachínj sij níman Jesús.

44 Nḭ gara yan'anj ruhua Pilato sisḭ hua gahui' Jesús. Ngaa nḭ gaquínj sij gạ'na' snado centurión rian sij. Nḭ nachínj snan'anj sij sí' sisḭ hua yya gahui' Jesús.

45 Nḭ ngaa nata' snado centurión sisḭ hua gahui' Jesús, ngaa nḭ naga'ui' Pilato níman Jesús ra'a José.

46 Nḭ guiránj José 'ngo̱ atsij manta. Nḭ nanij sij Jesús rian rugutsḭ. Nḭ chri'yanj sij atsij daj xiráj níman Jesús. Nḭ gurúj sij níman chruhua 'ngo̱ huej rian achin' ni sij níman. Daj si hua gaya' ni sij huej daj. Nḭ naránj sij yej xxi rian huej daj.

47 Nḭ ni'yaj María Magdalena ngạ María nni José rian gurúj ni sij chruhua yu'uj níman Jesús.

16

La resurrección

1 Nḭ ngaa gachin güi naránj ruhua ni tsínj israelita, nḭ gan'anj María Magdalena ngạ María nni Jacobo nej, Salomé nej, guiránj ne gasiti guin' dạj gạri ne níman Jesús.

2 Nḭ ngaa ruhua guẹrenga' nḭgan' acuan' güi gudungu, ngaa nḭ gan'anj ni yun'unj xạna daj rian yu'uj gachin' ni sij níman. Nḭ hua niquin' güi.

3 Nḭ gataj anin' ne rian ni du̱güi' ne:

—Nḭ u̱n tsínj gạ'nej yej xxi hua ránj rian yu'uj únj. —Daj gataj anin' ne gunun ni du̱güi' ne.

4 Sanḭ ngaa ni'yaj anin' ne, nḭ guini'i ne sisḭ nitaj si ngaj yej xxi daj rian ngaj gạ mánj.

5 Nḭ ngaa gatúj ne chruhua yu'uj daj, nḭ guini'i ne nne 'ngo̱ tsínj yạn. Nḭ nu̱n sij 'ngo̱ atsij xạcan gạtsi. Nḭ nne sij nẹ' chrej ra'a sạ' ni ngüḭ daj. Nḭ guxu'ui' ne.

6 Sanḭ gataj man'an sij:

—Sḭ guxu'ui' anin' é rẹ' mánj. Nano' anin' é rẹ' Jesús tsínj 'nạ' xuman' Nazaret huin tsínj guinico' rian rugutsḭ. Hua ganá'nij sij. Nitaj si ngaj si yu'uj nan gạ mánj. Nḭ'yaj anin' é rẹ' rian gachin' ni sij sí'.

7 Nḭ güḭj gạtaj snan'anj anin' é rẹ' gu̱nun ni tsínj nico' Jesús ngạ Pedro nej: "Gạn'anj sini Jesús estado Galilea. Nḭ yu'uj daj gu̱ini'i ni é rẹ' sí' dạj rún' gataj sí' gunun ni é rẹ'." —Daj gataj tsínj daj gunun ni yun'unj xạna.

8 Ngaa nḭ gahui ni yun'unj xạna daj rian yu'uj. Nḭ gunánj anin' ne gan'anj ne xi'í si guxu'ui' ne. Nḭ dri'i ne. Nḭ nun ga'mi ne nḭ ạ 'ngo̱ nuguan' rian nḭ ạ 'ngo̱ ni ngüḭ xi'í si xu'ui' ne.

Jesús se aparece a María Magdalena

9 Nḭ ngaa ganá'nij Jesús nḭgan' güi gudungu, ngaa nḭ narugüi' sini yạn sij rian María Magdalena. Nḭ hua guiri Jesús ichij nanẹ xḭ'i chruhua cúj niman yun'unj xạna daj.

10 Nḭ gan'anj nạta' ún' rian ni tsínj nicaj
dugüi' ngạ Jesús. Nḭ mạn ni tsínj daj nani
ruhua ni sij. Nḭ aco ni sij xi'í Jesús.
11 Nḭ ngaa gunun ni sí' sisḭ hua nḭ'na'
Jesús guini'i María Magdalena, sanḭ nun
gụxuman ruhua ni sij.

Jesús se aparece a dos de sus discípulos

12 Nḭ nẹ' rụcu dọj, nḭ ganahuin nḭni Jesús
narugüi' sij rian huịj tsínj nico' sij huaj
nụngüej sí' guịsij sí' quij.
13 Nḭ gan'anj nạta' nụngüej sí' rian ango
ni tsínj nico' Jesús. Sanḭ nun gụxuman
ruhua ni sij si gataj nụngüej sí' nej.

Jesús comisiona a los apóstoles

14 Nḭ nẹ' rụcu, nḭ narugüi' Jesús rian xạn
ni tsínj nico' sij. Nḭ nne ni tsínj daj rian
mesa. Nḭ chran' Jesús ni sij xi'í si tsínj nun
gụxuman ruhua huin ni sij. Daj si nun
gụxuman ruhua ni sij si-nụguan' ni tsínj
hua guini'i man'an sí' ngaa hua ganá'nij
man'an sí' aj.
15 Nḭ gataj Jesús gunun ni sij:
—Gạn'anj a ni é rẹ' nḭn' gạchra' chruhua
xungüḭ. Nḭ nạta' ni é rẹ' si-nụguan'ānj
nuguan' sạ' rian daran' ni ngüḭ aj.
16 Nḭ ni ngüḭ gụxuman ruhua si-
nụguan'ānj, nḭ gạta' nnee ni sij, ngaa
nḭ nạcaj Yan'anj man'an ni sij. Sanḭ
ni ngüḭ nạ'uej ruhua gụxuman ruhua si-
nụguan'ānj, nḭ gạhuin ni sij castigo nḭganj
nḭn', guḭ'yaj Yan'anj anj.
17 Nḭ hué nan huin si sạ', guḭ'yaj ni ngüḭ
gụxuman ruhua nḭ'yaj man'ānj. Guḭri ni
sij nanẹ xḭ'i niman ni ngüḭ xi'í si gạ'mi ni sij
si-xugüi man'ānj. Nḭ gạ'mi ni sij snan'anj
nạca, snan'anj nun ni'i man'an ni sij.
18 Nḭ guḭda'a ni sij xucuáj huee, sanḭ nitaj
si guḭ'yaj xú' ni sij mánj. Nḭ gạ'ue si gọ'o ni
sij veneno, sanḭ nitaj si guḭran' ni sij sayun
mánj. Nḭ gụta' ni sij ra'a ni sij xiráj ni ngüḭ
a'nan'. Nḭ nạhuin ni sí' nánj. —Daj gataj
Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

La ascensión

19 Nḭ ngaa guisíj ga'mi Señor Jesús
nuguan' daj, nḭ ganahui sij xata' nạn' sij.
Nḭ nahuin ra'a Yan'anj sij. Nḭ gan'anj gạne
sij chrej ra'a sạ' man'an Yan'anj.
20 Nḭ gahui ni tsínj nico' Jesús gan'anj
ni sij daran' ni xuman'. Nḭ nata' ni
sij nuguan' sạ' rian daran' ni ngüḭ. Nḭ
chracuij Señor ni sij nata' ni sij. Nḭ xi'í
si sạ' nico gui'yaj ni sij, nḭ xacaj ni ngüḭ
cuenta sisḭ xạnga' si-nụguan' Jesús. Amén.

EL SANTO EVANGELIO SEGÚN SAN LUCAS

Dedicatoria a Teófilo

1 Hua ga'ị ni tsínj gahuin ruhua gạrun
rian yanj xi'í si dạj gahuin scanij né'.
2 Nị garun ni sij nuguan' daj dạj rún'
digyán ni tsínj guini'i daran' si gui'yaj
Jesús asịj sini yạn. Nị ga'mi ni sí' si-
nụguan' Yan'anj rian ni ngüị, gui'yaj Jesús.
Nị gunun ni únj nuguan' digyán ni tsínj
daj.
3 Hué dan nị gan'anj xạcaj sạ' man'ānj
cuenta xi'í daran' si gahuin asịj gaxị'i
si-nụguan' Jesús. Nị gani ruhuāj sisị
dugu'naj huin gạrūnj 'ngọ yanj gạya rẹ'
huín rẹ' Teófilo, tsínj sạ' nịn' ruhua. Nị
huin ruhuāj nạta' nịca yyāj da' gọ'ngo ni
nuguan' xi'í daran' ni nuguan' gahuin daj.
4 Ngaa nị gạ'ue gạhuin yya ruhuá rẹ' sisị
xạnga' nuguan' digyán ni sij rián rẹ'.

Anuncio del nacimiento de Juan

5 Nị ngaa gane rey Herodes estado Judea,
nị nne 'ngọ chrej gụ'naj Zacarías. Nị nico'
sij xi'nin' gụ'naj Abías. Nị nicạ sij gụ'naj
Elisabet huin unj da'nị si'nị chrej Aarón
gane sí' asịj ná.
6 Nị hua nịca niman nụngüej nicạ tsínj
daj rian Yan'anj. Nị dagahuin sạ' nụngüej
nicạ sij daran' sun a'nin' Señor rian né'. Nị
nitaj gaquin' da'ui nụngüej sij mánj.
7 Sanị nitaj da'níj nụngüej sij si yatin
Elisabet. Nị achij nụngüej sij nej.
8 Nị ngaa natúj xi'nin' nico' Zacarías
gui'yaj sun ni sij rian Yan'anj,
9 nị hua 'ngọ güi guiri' ní'yanj Zacarías
gatúj sí' chruhua si-nuhui Yan'anj gutin'
sí' siquíj gạca-á'. Daj si da'nga' daj hua
ducuánj nicaj ni sij.
10 Nị da hua guẹ aca siquíj daj, nị achínj
jni'yaj daran' ni ngüị rian Yan'anj mán nẹ'
xẹ'.
11 Ngaa nị gurugüi' 'ngọ ángel 'nạ' rian
Señor rian Zacarías. Nị niquin' ángel daj
nẹ' ra'a sạ' nna aca siquíj.
12 Nị ngaa guini'i Zacarías ángel daj, nị
gan'anj ruhua sij. Nị ducu guxu'ui' sij nej.
13 Sanị gataj ángel:
—Zacarías, sị guxu'uí' rẹ' mánj. Daj si
hua gunun Yan'anj nuguan' gachínj jni'yáj
rẹ' rian sij. Nị gạ'nga 'ngọ da'níj rẹ'
guịnicaj nicạ rẹ' Elisabet. Nị dụgu'naj rẹ'
lij daj Juan.
14 Nị gạhuin niạ' ruhua man'án rẹ'. Nị
ngaa gạ'nga lij daj, nị gạhuin niạ' ruhua
nico ni ngüị.
15 Nị gạhuin achij da'níj rẹ' rian Yan'anj.
Nị sị go'o sij vino ngạ nnee xunaj mánj. Nị
asịj nụn sij riqui nni sij, nị gạ'na' Espíritu
Santo rian sij.
16 Nị gạnani ruhua nico ni tsínj israelita
xi'í si-gạquin' ni sij. Nị nạnico' ni sij
Dan'anj ni sij, guị'yaj da'níj rẹ'.
17 Hua sini da'níj rẹ' táj dian sini yạn
gạ'mi sij si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüị.
Nị da rụcu gạ'na' man'an Señor. Nị dạj
rún' hua nucuaj si-nụguan' tsínj gụ'naj
Elías asịj ná, nị da'nga' daj gạ'mi da'níj rẹ'.
Nị gạn'anj nạ'mi rụhua' yún ni ngüị ngạ ni
da'níj ni sí', guị'yaj sij. Nị gạhuin chrụn ni
ngüị nunun. Nị gạche ni sí' si-chrej ni ngüị
hua nịca niman rian Yan'anj, guị'yaj sij nej.
Nị hué ducuánj daj guị'yaj xugüi sij rian ni
ngüị sisị nạhuin ra'a ni sij man'an Señor.
—Daj gataj ángel gunun Zacarías.
18 Ngaa nị nachínj snan'anj Zacarías
ángel. Nị gataj sij:
—Dạj gạhuin yya ruhuāj xi'í si-nụguan'
rẹ' si hua achī ngạ nicāj nej. —Gataj
Zacarías rian ángel daj.
19 Ngaa nị gataj ángel daj:
—Huēj huin Gabriel tsínj niquin' rian
Yan'anj. Nị ga'níj man'an Yan'anj gạ'nāj
gạ'mī ngạ rẹ'. Nị gạtā nuguan' sạ' nan rián
rẹ'.
20 Yyạj nị rịan nun gụxuman ruhuá rẹ'
nuguan' ga'mī rián rẹ', nị gạhuín rẹ' 'ngọ
tsínj sị ga'ue gạ'mi da gạ'nga lij daj. Nị
gạhuin yya dạj rún' gatā gunún rẹ' güi gani
Yan'anj. —Daj gataj ángel gunun Zacarías.
21 Da hua guẹ da nị mán ni ngüị xẹ'
ana'uij ni sij si gạhui Zacarías chruhua
nuhui. Nị nachínj snan'anj ni sij man'an
dugüi' ni sij ụn sin huin, nị gahuin ran sí'
gạhui sí' chruhua nuhui daj.
22 Ngaa nị ngaa gahui sij xẹ', nị na'ue
gạ'mi sij ngạ ni ngüị mánj. Ngaa nị xacaj
ni ngüị cuenta sisị gurugüi' 'ngọ rasụn
guini'i sij chruhua nuhui, gui'yaj Yan'anj.
Nị maan si digyán ra'a yụn sij si na'ue
gạ'mi sij.
23 Ngaa gachin güi gui'yaj sun Zacarías
rian Yan'anj chruhua nuhui, nị guinạn' sij
ducuá sij.
24 Ngaa síj nị guiri' nicạ sij Elisabet 'ngọ
lij. Nị ụn'un' yahuị nun gahui unj ducuá
unj.
25 Nị gataj unj gunun man'an unj: "Nị
gui'yaj Yan'anj 'ngọ sinduj riānj. Nị güi
yyaj nị sị guiri'īj si-nạ'āj rian ni ngüị gạ
mánj." Daj gani ruhua man'an unj.

Anuncio del nacimiento de Jesús

26 Ngaa guisíj huạtan' yahuị gunụn riqui
Elisabet, nị ga'níj Yan'anj ángel gụ'naj
Gabriel gan'anj sí' 'ngọ xuman' gụ'naj
Nazaret ngaj rian estado Galilea.
27 Nị guisíj ángel daj rian nne 'ngọ
yun'unj xạna yạn gụ'naj-á' María. Nị hua
guisíj gahuin yya xạcaj 'ngọ tsínj gụ'naj

José man'an ún'. Nḭ huin sí' da'níj da'nḭ
si'nḭ rey David.
28 Ngaa nḭ gatúj ángel daj rian nne ún'.
Nḭ gataj sij:
—Hua sạ' nné rẹ' ní'. Gui'yaj Yan'anj
sinduj rián rẹ'. Nḭ achéj Señor ngạ rẹ'. Sạ'
man'án rẹ' scanij ni yun'unj xạna, gui'yaj
Yan'anj. —Gataj ángel gunun María.
29 Sanḭ ngaa guini'i unj ángel, nḭ gani
huḭj ruhua unj xi'í nuguan' ga'mi sí'. Nḭ
nachínj snan'anj unj man'an unj ụn sin
huin ruhuaj gata nuguan' daj únj.
30 Ngaa nḭ gataj ángel:
—María, sḭ guxu'uí' rẹ' mánj. Gahuin
niạ' ruhua Yan'anj, gui'yáj rẹ'. Nḭ hua
gui'yaj Yan'anj 'ngọ sinduj rián rẹ'.
31 Yyạj nḭ guḭri' rẹ' 'ngọ lij gụnun riquí
rẹ'. Nḭ gạ'nga 'ngọ lij sno'o rián rẹ'. Nḭ
dụgu'naj rẹ' lij daj Jesús.
32 Nḭ gạhuin sij 'ngọ tsínj huin achij nḭn'
ruhua. Nḭ gụ'naj sij da'níj Yan'anj achij
nne xata'. Nḭ gạ'ui' Yan'anj achij xạnga'
daj sun guḭnicaj sij rún' guinicaj sun xi sij
David.
33 Nḭ da'nga' daj guḭ'yaj Yan'anj sisḭ
guḭnicaj nḭganj nḭn' sij sun rian ni da'níj
Jacob, huin ni sí' ni tsínj israelita. Nḭ nitaj
si hua si gạnahuij sun nicaj sij mánj. —Daj
gataj ángel daj gunun María.
34 Ngaa nḭ nachínj snan'anj María ángel.
Nḭ gataj unj:
—Asạ' gạ'ue guḭri' man'ānj lij sisḭ nitaj
tsínj sno'o nne ngāj únj. —Gataj María
gunun ángel daj.
35 Nḭ gataj ángel gunun María:
—Gạ'na' Espíritu Santo rián rẹ'. Nḭ
gạ'na' si-fuerza Yan'anj achij rián rẹ'. Xi'í
daj gụruj rẹ' 'ngọ lij sạ' nḭn'. Nḭ da'níj
Yan'anj gụ'naj lij gụruj rẹ' daj.
36 Nḭ dugüí' rẹ' Elisabet huin 'ngọ
yun'unj achij. Sanḭ guisíj huạtan' yahuḭ
nụn riqui ún'. Nḭ ataj ni ngüḭ sisḭ 'ngọ
yun'unj xạna yatin huin ún'.
37 Nitaj 'ngọ si huaj sisḭ sḭ ga'ue guḭ'yaj
Yan'anj mánj. —Gataj ángel daj gunun
María.
38 Ngaa nḭ gataj María:
—Huēj huin 'ngọ yun'unj xạna 'yaj sun
rian Señor. Xi'í daj nḭ gạ'ue guḭ'yaj Yan'anj
ngāj dạj rún' gatáj rẹ' gunūnj. —Daj gataj
María gunun ángel.
Hué dan nḭ gahui ángel daj rian María.

María visita a Elisabet

39 Nḭ hué ni güi daj nḭ naxụman María.
Nḭ gahui unj gan'anj yoọ unj 'ngọ xuman'
ngaj estado Judea. Nḭ hua dacuj rian
gachin unj.
40 Nḭ gan'anj unj ducuá Zacarías. Nḭ
gatúj unj chruhua hue'. Nḭ gataj unj gunun
Elisabet:
—Hua sạ' nné rẹ' ní'. —Daj gataj María.
41 Nḭ ngaa gunun Elisabet nuguan' ga'mi
María, ngaa nḭ güéj lij riqui ún'. Ngaa nḭ
ga'nạ' Espíritu Santo rian ún'.
42 Nḭ nucuaj ga'mi ún' rian María. Nḭ
gataj ún':
—Gahuin 'ueé man'án rẹ' scanij ni
yun'unj xạna, gui'yaj Yan'anj. Nḭ gahuin
'ueé lij gụchruj rẹ', gui'yaj Yan'anj nej.
43 Nḭ ụn sin huīnj si ga'nạ' ni'yaj nni
Señor riānj huín rẹ' únj.
44 Daj si hué guẹ hora gunūnj nuguan'
ga'mí rẹ' riānj, nḭ gahuin niạ' ruhua lij nụn
riquūj. Nḭ güéj lij nej.
45 Nḭ hua 'ueé rián rẹ' xi'í si guxuman
ruhuá rẹ' si-nụguan' Yan'anj sisḭ gạhuin
yya dạj rún' gataj Yan'anj gunún rẹ' aj.
—Daj gataj Elisabet rian María.
46 Ngaa nḭ gataj María nuguan' nan:
A'mi sạ' 'ueé nimānj rian Señor.
47 Nḭ gahuin niạ' ruhua nimānj ni'i nimānj
Yan'anj huin si nacaj man'ānj.
48 Daj si acaj Yan'anj cuenta xi'ḭj huīnj 'ngọ
yun'unj xạna niqui 'yaj sun rian
Yan'anj.
Nḭ asḭj güi yyạj nḭ gạ'mi sạ' nḭganj ni ngüḭ
xi'í si hua 'ueé riānj.
49 Daj si gui'yaj Yan'anj nucuaj 'ngọ
nuguan' nico ngāj.
Nḭ sạ' nḭn' ruhua hua si-xugüi Yan'anj anj.
50 Nḭ nḭganj huin 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya
daran' ni ngüḭ unun rianj.
51 Nḭ gui'yaj sun nucuaj Yan'anj.
Nḭ gunucuaj gui'yaj gana Yan'anj rian ni
tsínj nnẹ.
Nḭ ganahuij nuguan' gani nnẹ ruhua ni sij.
52 Nḭ guiri Yan'anj ni tsínj huin achij huin
ni tsínj huin rey rian hua nucuaj nne
ni sí'.
Nḭ gahuin achij ni tsínj niqui, gui'yaj
Yan'anj.
53 Nḭ gara sạ' riqui ni ngüḭ achin xi'nạ,
gui'yaj Yan'anj.
Nḭ rani Yan'anj ni xuru'ue nạn' yụn ni sij.
54 Nḭ chracuij Yan'anj ni tsínj israelita, huin
ni sij ni tsínj unánj guitsi rianj.
Nḭ nun guini'yun ruhua Yan'anj gahuin 'ḭ
ruhuaj guini'ya ni tsínj daj.
55 Nḭ da'nga' daj hua gataj yya Yan'anj
gunun Abraham ngạ ango xi né'.
Nḭ xi'í daj huin 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya né'
nḭganj xi'í si huin né' ni da'níj da'nḭ
si'nḭ Abraham.
Daj gataj María.
56 Nḭ huạ'nij yahuḭ guna María ducuá
Elisabet. Rún' síj nḭ nạn' ún' ducuá ún'.

Nacimiento de Juan el Bautista

57 Nḭ ngaa guisíj güi gạ'nga da'níj Elisa-
bet, nḭ ga'nga 'ngọ lij sno'o, gui'yaj ún'.
58 Nḭ ngaa gunun ni dugüi' ún' sisḭ nḭn'
ruhua gahuin 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya ún', nḭ
gahuin niạ' ruhua ni sij xi'í ún'.

59 Ngaa guisíj lij itụnj güi, nị ga'nạ' ni
tsínj gụta' da'nga' nneẹ lij daj. Nị huin
ruhua ni sij dụgu'naj ni sij lij rún' gụ'naj
chre-é' Zacarías.
60 Sanị gataj nni lij daj:
—Sị ga'ue mánj. Si-xugüi lij nan huin
Juan. —Daj gataj nni lij.
61 Ngaa nị gataj ni sij:
—Nị ạ 'ngọ ni dugüí' rẹ' nitaj si gụ'naj da
mánj. —Gataj ni sij.
62 Ngaa nị nachínj snan'anj ra'a yụn ni sij
chrej lij daj sisị gụini'i ni sij dạj dụgu'naj
sí' lij daj.
63 Ngaa nị gachínj chrej lij daj 'ngọ
ruguechra' le gạrun sí'. Nị garun sí': "Juan
gụ'naj si-xugüi lij." Daj garun sí'. Nị
gahuin yan'anj ruhua daran' ni sij xi'í
nuguan' daj.
64 Ngaa nị 'ngọ hora nị ga'ue ga'mi
Zacarías. Nị gaxị'i sí' ga'mi sạ' 'ueé sí' rian
Yan'anj.
65 Nị gara yan'anj ruhua daran' ni ngüị
nne nịchrun' xi'í si guiran' Zacarías. Nị
gunun daran' ni ngüị mán nịn' gạchra' ni
dacan estado Judea xi'í ni nuguan' daj.
66 Nị ga'níj daran' ni ngüị gunun ni
nuguan' daj chruhua cúj niman ni sij. Nị
nachínj snan'anj ni sij ni man'an dugüi' ni
sij. Nị gataj ni sij: "Nị ụn tsínj gạhuin lij
da únj." Gataj ni sij. Daj du'ua ni sij xi'í si
gui'yaj sạ' 'ueé Yan'anj ngạ lij daj.

Profecía de Zacarías

67 Nị ga'nạ' 'ueé Espíritu Santo rian chrej
lij daj huin tsínj gụ'naj Zacarías. Nị gataj
sij:
68 Gạ'mi sạ' né' rian Señor huin Dan'anj ni
tsínj israelita.
Daj si ga'nạ' nị'yaj sij ni tsínj nico' sij.
Nị ga'nạ' nạcaj sij ni sí'.
69 Nị ga'níj Yan'anj 'ngọ tsínj nucuaj ga'nạ'
nạcaj yụn' huin sí' 'ngọ da'nị si'nị
David.
Nị David huin 'ngọ tsínj gunánj guitsi rian
Yan'anj.
70 Nị da'nga' daj gataj ni tsínj ga'mi si-
nụguan' Yan'anj, gui'yaj Yan'anj asị
ngaa ná.
71 Nị nacaj Yan'anj né' rian ni tsínj unun'
ngạ né' ngạ rian daran' ni tsínj nun
huin xạn' ruhua ni'yaj né' nej.
72 Nị da'nga' daj gạhuin 'ị ruhua Yan'anj
ni'ya ni xi né' dạj rún' gataj yya sij
rian ni sí'.
Nị nạnun ruhua Yan'anj dạj gui'yaj yya sij
nuguan' sạ' ngạ ni sí' nej.
73-74 Nị ga'mi nịca yya Yan'anj rian xí'
Abraham sisị gạhuin ní'nij né' rian
ni tsínj unun' ngạ né', guị'yaj
Yan'anj.
Ngaa nị sị guxu'ui' né' guị'yaj sun né' rian
Yan'anj.
75 Nị gạhuin sạ' niman né' rian Yan'anj.
Nị gạhuin nịca niman né' daran' güi
guịman né'.
Daj gataj Zacarías.
76 Ngaa nị gaxị'i Zacarías ga'mi sij rian
da'níj sij. Nị gataj sij:
Nị gạhuin sọ' 'ngọ tsínj gạ'mi sini si-
nụguan' Yan'anj achij nne xata' asị
nun gạ'na' man'an Señor.
Nị guị'yaj xugüí rẹ' si-chrej man'an Señor.
77 Nị dịgyán sọ' rian ni ngüị nico' Señor sisị
nicaj sij niman nico xi'í si-gạquin' ni
sí'.
Ngaa nị gạ'ue xạcaj ni sí' cuenta sisị nạcaj
Yan'anj ni sí'.
78 Nị da'nga' daj gạhuin si huin 'ị nịn'
ruhua Yan'anj ni'ya né'.
Nị dạj rún' xiguịn 'yaj güi nẹ' nịgan', nị
da'nga' daj guịxiguin chruhua ni-
man né', guị'yaj Yan'anj ngaa gạ'na'
Señor nẹ' xata' rian né' aj.
79 Nị guịxiguin rian ni ngüị mán rian rụmi'
huin ni ngüị xu'ui' xi'í si gạhui' ni sij.
Ngaa nị gạhuin din'inj rian né' gạche né',
guị'yaj Yan'anj.
Daj gataj Zacarías rian da'níj sij.
80 Ngaa nị gachij lij daj. Nị gahuin nucuaj
niman sij. Nị gane sij quij qui'yanj nạco
da' güi gaxị'i sij nata' sij si-nụguan' Yan'anj
rian ni tsínj israelita.

2

Nacimiento de Jesús

1 Hué ni güi daj nị ga'nin' rey gụ'naj
Augusto César sun rian ni tsínj mán nịn'
gạchra' chruhua xungüị sisị nạchi nicaj ni
sij 'ngọ yanj censo.
2 Nị tsínj gụ'naj Cirenio gahuin gober-
nado gane sí' estado Siria ngaa gui'yaj sini
yạn ni sij yanj censo daj.
3 Nị gan'anj daran' ni ngüị xánj ni sij
gụta' ni sij si-xugüi ni sij rian yanj.
4 Ngaa nị gahui José xuman' Nazaret
xuman' ngaj estado Galilea. Nị gachin sij
xuman' Belén, xuman' ngaj estado Judea
huin rian ga'nga rey David. Daj si huin
Jesús da'níj da'nị si'nị sí'.
5 Nị gan'anj gụta' nụguan'an sij si-xugüi
sij ngạ María rian yanj. Nị huin ruhua
nụngüej sij xạcaj nụngüej sij dugüi' sij. Nị
nụn riqui man'an ún'.
6 Nị ngaa gane nụngüej sij xuman' Belén,
nị guisíj güi gạ'nga lij, guị'yaj María.
7 Nị ga'nga 'ngọ lij xạhua', gui'yaj María
huin-ín' lij sno'o. Nị chri'yanj ún' atsij lij
daj. Nị ga'níj ún' chruhua rịọ xa xucu si
nitaj si hua ní'nij 'ngọ lugua guna nụngüej
sij chruhua mesón.

Los ángeles y los pastores

8 Nị nịchrun' xuman' Belén daj, nị mán
ni tsínj dugumi dán ni sij xachij.

9 Ngaa nḭ gurugüi' 'ngǫ si-ángel Yan'anj
rian ni sij. Nḭ guixiguṵn 'ngǫ yan'ạn ganicạj
xi'níj ni sij, gui'yaj Yan'anj nej. Nḭ ducu
guxu'ui' ni sij.
10 Sanḭ gataj ángel gunun ni sij:
—Sḭ guxu'ui' ni é rẹ' mánj. Daj si nḭcā
'ngǫ nuguan' sạ' 'nāj rian ni é rẹ'. Nḭ
gạhuin niạ' nḭn' ruhua daran' ni ngüḭ,
guḭ'yaj nuguan' nan.
11 Yyaj nḭ ga'nga 'ngǫ lij xánj David huin
sij Cristo. Nḭ gạnacaj sij ni ngüḭ. Nḭ huin
sij Señor nej.
12 Nḭ hué nan huin 'ngǫ da'nga' si dạj
gạ'ue nạri' ni é rẹ' lij daj. Nḭ nạri' ni é rẹ'
lij daj chruhua rǫ xa xucu. —Gataj ángel
gunun ni tsínj dugumi xachij daj.
13 Nḭ hué 'ngǫ hora guẹ daj, nḭ gurugüi'
nico ni ángel mán xata' nḭchrun' rian
ángel daj. Nḭ ga'mi sạ' ni sij rian Yan'anj.
Nḭ gataj ni sij:
14 Gạ'mi sạ' 'ueé né' rian Yan'anj achij nne
xata'.
Nḭ gạhuin din'inj chruhua ni ngüḭ huin ni
ngüḭ hua sạ' niman.
Daj gataj ni ángel daj.
15 Nḭ ngaa nạn' ni ángel xata', nḭ gaxḭ'i
ga'mi ni tsínj dugumi xachij gataj ni sij
gunun ni dugüi' ni sij:
—Gạn'anj né' xuman' Belén guḭni'i né'
si gahuin dạj rún' gataj Señor gunun né'.
—Daj gataj ni sij.
16 Hué dan nḭ gan'anj yoǫ ni sij, nḭ nari'
ni sij María ngạ José. Nḭ nari' ni sij lij nụn-
ún' chruhua rǫ xa xucu.
17 Nḭ ngaa guini'i ni sij lij, ngaa nḭ nata'
ni sij nuguan' ga'níj Yan'anj rian ni sij xi'í
lij rian ni ngüḭ mán yu'uj daj.
18 Nḭ gahuin yan'anj ruhua daran' ni
ngüḭ gunun nuguan' nata' ni tsínj dugumi
xachij daj.
19 Nḭ ga'níj María daran' nuguan' daj
chruhua cúj niman unj. Nḭ gani sạ' ruhua
unj xi'í si gui'yaj sạ' Yan'anj ngạ unj.
20 Hué dan nḭ guinạn' ni tsínj dugumi
xachij daj. Nḭ ga'mi sạ' 'ueé ni sij rian
Yan'anj xi'í daran' ni nuguan' gunun ni sij
ngạ si guini'i ni sij. Daj si rún' gataj ángel,
nḭ da'nga' daj gahuin daran' anj.

Presentación de Jesús en el templo

21 Nḭ ngaa gachin itụnj güi, nḭ guta' ni
sij da'nga' nneẹ lij daj. Nḭ dugu'nạj ni sij
lij Jesús si hua gataj ángel rian María sisḭ
da'nga' daj gụ'naj lij daj asḭj nun gahuin
guiri' ún' lij daj.
22 Nḭ ngaa guisíj ni güi ganahuin sạ'
María rún' ataj nḭca si-ley Moisés, nḭ nicaj
nụngüej sij lij gan'anj sij xuman' Jerusalén
nạga'ui' nụngüej sij lij daj rian Señor.
23 Nḭ da'nga' daj gui'yaj nụngüej sij si
hua nḭca yya rian si-ley Señor sisḭ gǫ'ngo
da'níj ni ngüḭ israelita tsínj xạhua' gạhuin
si'yaj Señor.
24 Nḭ gan'anj gạ'ui' nụngüej sij xucu rian
Yan'anj dạj rún' ga'nin' si-ley Señor sun
rian ni tsínj israelita. Nḭ gạ'ue gạ'ui' ni sij
huḭj xu'mạn, asḭ gạ'ue gạ'ui' ni sij huḭj gucụ
nej.
25 Nḭ ngaa daj nne 'ngǫ tsínj gụ'naj
Simeón xuman' Jerusalén. Nḭ 'ngǫ tsínj
'yaj nḭca huin sij. Nḭ nico' 'ueé sij Yan'anj
nej. Nḭ ana'uij sij si gạnani ni ngüḭ
israelita, guḭ'yaj Yan'anj. Nḭ nne Espíritu
Santo ngạ sij nej.
26 Nḭ hua gataj Espíritu Santo rian tsínj
daj sisḭ sḭ gahui' sij dạ guḭni'i yya sij tsínj
sạ' gạ'nij Señor rian ni ngüḭ.
27 Nḭ ga'níj Espíritu Santo gạn'anj sij
nuhui nico. Nḭ nicaj José ngạ María lij
Jesús gatúj nụngüej sij chruhua nuhui nej.
Nḭ huin ruhua nụngüej sij guḭ'yaj nụngüej
sij xi'í Jesús dạj rún' ga'nin' si-ley Yan'anj
sun rian ni tsínj israelita.
28 Ngaa nḭ gana'yanj Simeón lij Jesús. Nḭ
ga'mi sạ' 'ueé sij rian Yan'anj. Nḭ gataj sij:
29 Yyạj nḭ guisíj yya dạj rún' gatáj rẹ' riānj.
Ngaa nḭ gạ'ue rḭqui rẹ' sisḭ gạhui' din'īn
huīnj 'ngǫ tsínj 'yaj sun rián rẹ',
Señor.
30 Daj si hua guini'īnj sisḭ ga'nạ' tsínj
gạnacaj ni únj.
31 Nḭ gui'yáj rẹ' daj rian daran' ni ngüḭ mạn
chruhua xungüḭ nan.
32 Nḭ dạj rún' huin 'ngǫ yan'ạn xiguṵn,
da'nga' daj gạhuin lij nan rian ni
ngüḭ 'nạ' anéj chrej.
Nḭ gạ'mi sạ' ni ngüḭ xi'í ni únj, ni tsínj
israelita, guḭ'yaj sij nej.
Daj si nico' ni únj man'án rẹ'.
Daj gataj Simeón gunun Yan'anj.
33 Nḭ gahuin yan'anj ruhua José ngạ
María si gataj Simeón xi'í lij Jesús.
34 Ngaa nḭ gachínj jni'yaj Simeón rian
Yan'anj sisḭ gạhuin 'ueé rian anin' sij,
guḭ'yaj Yan'anj. Nḭ gataj sij gunun María
huin unj nni Jesús:
—Ngaa gạchij lij nan, nḭ gụnun' nico ni
ngüḭ israelita xi'í sí'. Nḭ gạ ni'ya ni sij
nej. Sanḭ gụxuman ruhua ango da'aj ni sij
nḭ'yaj ni sij sí'. Sanḭ gạ'mi xḭ'i ni tsínj unun'
ngạ sí' xi'í sí'.
35 Da'nga' daj gạ'ue guḭni'i né' dạj hua
niman nico ni ngüḭ, guḭ'yaj sí'. Nḭ ducu
guḭran' niman man'án rẹ' sayun xi'í sij nej.
—Gataj Simeón gunun María.
36 Nḭ nne 'ngǫ yun'unj xạna achij ga'mi
si-nụguan' Yan'anj, gụ'naj ún' Ana. Nḭ huin
ún' da'níj tsínj gụ'naj Fanuel. Nḭ huin sí'
xi'nin' gụ'naj Aser. Nḭ achij nḭn' ruhua ún'.
Nḭ hua le xacaj ún' tsínj sno'o. Nḭ gane
nụngüej nicạ ún' ichḭj yo', nḭ gahui' sí'.
37 Nḭ gahuin ún' yun'unj mmij gạn'anj
xia gạn'anj yo'. Nḭ nitaj si 'yaj ún' gahui

ún' chruhua nuhui. Nị nugüi nịgan' gui'yaj sun ún' rian Yan'anj. Nị gui'yaj ún' ayuno. Nị gachínj jni'yaj ún' rian Yan'anj nej.
38 Nị hué guẹ hora daj guisíj ún'. Nị gaxị'i ún' naga'ui' ún' si guruhua Yan'anj. Nị ga'mi ún' xi'í lij Jesús rian daran' ni ngüị mán ana'uij sisị nạcaj Yan'anj ni ngüị mán xuman' Jerusalén.

El regreso a Nazaret

39 Nị ngaa guisíj dagahuin nụngüej nicạ José daran' si ga'nin' si-ley Señor rian ni ngüị israelita, ngaa nị nạn' nụngüej sij xánj sij xuman' Nazaret, huin xuman' ngaj estado Galilea.
40 Nị gachij lij Jesús. Nị gahuin nucuaj sij. Nị gahuin chrụn sạ' sij si sịca' chrạ sij. Nị gui'yaj Yan'anj sinduj rian sij.

El niño Jesús en el templo

41 Nị daran' yo' huan'anj nụngüej nicạ José gui'yanj pascua xuman' Jerusalén.
42 Nị ngaa guisíj Jesús xụhuij yo', ngaa nị gan'anj anin' sij gui'yanj daj si da'nga' daj hua si-costumbre ni sij.
43 Ngaa guisíj gachin gui'yanj, nị huaj nạn' José ngạ María nasíj nụngüej sij ducuá sij. Nị gunáj tsin' Jesús xuman' Jerusalén. Sanị nun xacaj nụngüej sij cuenta.
44 Nị rịan gani ruhua nụngüej sij sisị huaj Jesús scanij ni dugüi' sij, nị gachéj nụngüej sij nugüi. Hué dan nị nano' nụngüej sij scanij ni dugüi'ij.
45 Nị ngaa na'ue nạri' nụngüej sij Jesús, nị nanicạj rụhua' yún sij Jerusalén nano' nụngüej sij.
46 Nị gachin huạ'nij güi da nari' nụngüej sij Jesús chruhua nuhui, nne sí' dạni ni tsínj digyán ley unun sí' si a'mi ni sij.
47 Nị gahuin yan'anj ruhua daran' ni sij ngaa gunun ni sij nuguan' sạ' ga'mi Jesús. Daj si chrụn sạ' sí', ruhua ni sij.
48 Nị ngaa guini'i chre ngạ nni, nị gan'anj ruhua nụngüej sij. Nị gataj nni Jesús gunun sí':
—Da'ní', nị ụn sin huin, nị 'yáj sọ' nánj únj. Chré sọ' ngạ man'ānj nano' únj sọ'. Nị huéj ta' ata' niman nụngüej únj chré sọ' nano' únj sọ' aj. —Daj gataj nni Jesús.
49 Sanị gataj Jesús:
—Nị ụn sin huin nị nano' nụngüej é rẹ' yūnj únj. Nun ni'i nụngüej é rẹ' sisị hua niạn guị'yaj sūnj si-sun chrē ạ'. —Daj gataj Jesús.
50 Sanị nun gara da'nga' ruhua nụngüej nicạ sij si gataj Jesús.
51 Ngaa nị nanicạj Jesús nạn' sí' ngạ nụngüej sij xuman' Nazaret. Nị dagahuin sí' daran' si ataj nụngüej sij. Nị ga'níj nni Jesús ni nuguan' sạ' daj cúj niman unj.
52 Nị gachij Jesús gahuin sij tsínj. Nị gahuin chrụn sạ' sij. Nị garan' ruhua Yan'anj ni'ya sij. Nị garan' ruhua ni ngüị ni'yaj ni sij Jesús nej.

3

Predicación de Juan el Bautista

1 Nị ngaa guisíj xịnun' yo' ga'nin' rey gụ'naj Tiberio César sun, nị huin tsínj gụ'naj Poncio Pilato gobernado estado Judea. Nị tsínj gụ'naj Herodes ga'nin' sun estado Galilea. Nị jnánj sij Felipe ga'nin' sun estado Iturea ngạ Traconite. Nị ga'nin' tsínj gụ'naj Lisanias sun estado Abilinia.
2 Nị nụngüej chrej a'nin' huin Anás ngạ Caifás. Nị hué ni güi daj, nị riqui Yan'anj si-nụguan'anj rian tsínj gụ'naj Juan ngaa gachéj sí' riqui quij qui'yanj nạco huin sí' da'níj Zacarías.
3 Nị gachéj Juan daran' yu'uj ngaj nịchrun' du'ua xinéj nnee gụ'naj Jordán. Nị gataj sij gunun ni ngüị sisị gạnani ruhua ni sij xi'í si-gạquin' ni sij. Nị nạnico' ni sij Yan'anj. Nị gạta' nnee ni sij. Ngaa nị gạ'ue guịnicaj Yan'anj niman nico xi'í si-gạquin' ni sij nej. Daj gataj Juan.
4 Nị da'nga' daj gahuin dạj rún' ataj nuguan' garun tsínj gụ'naj Isaías 'ngọ tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj xạnga' asịj ná. Nị hué nan huin si garun sí':
Unun né' si-nạne 'ngọ tsínj a'mi nucuaj 'ngọ yu'uj qui'yanj nạco aj.
Nị ataj sí' sisị nạgui'yaj xugüi né' si-chrej Señor.
Nị nạgui'yaj nịca né' niman né' xi'í si gạ'na' Señor rian né'.
5 Nị nạgui'yaj nịca né' rian atúj ga'man.
Nị gạ'ne né' dacan sisị nạhuin nịca chrej daj.
Nị nạgui'yaj nịca né' chrej cuyụ daj nej.
Nị nạgui'yaj ta né' rian chrej quij hua ta nej aj.
6 Nị guịni'i daran' ni ngüị mạn chruhua xungüị dạj nạcaj Yan'anj né'.
Daj garun Isaías xi'í Juan asịj ná.
7 Nị guisíj nico ni ngüị rian Juan xi'í si huin ruhua ni sij gạta' nnee ni sij, guị'yaj Juan. Nị gataj sí' gunun ni sij:
—Da'níj xucuáj huin a ni é rẹ' aj. Nị ụn tsínj gataj chrụn rian a ni é rẹ' sisị gụnánj a ni é rẹ', nị gạnani a ni é rẹ' rian castigo nico, guị'yaj Yan'anj únj.
8 Sisị hua yya gahuin sạ' niman án rẹ', ngaa nị gạn'anj guị'yaj á rẹ' dạj rún' 'yaj ni ngüị gahuin sạ' niman anj. Nị sị gani ruhua á rẹ' sisị xi'í si da'níj Abraham huin a ni é rẹ', ngaa nị nitaj gaquin' da'ui a ni é rẹ' mánj. Daj si atā gụnun a ni é rẹ' sisị yej ngaj nan, nị gạ'ue guị'yaj Yan'anj da'níj Abraham.
9 Nị ạ hua chrụn gaga' hacha gạ'nij sij ya'ạ siụ ni chrun. Nị dạj rún' 'yaj 'ngọ tsínj ngạ gaga' hacha, nị da'nga' daj guị'yaj

Yan'anj ngą daran' chrun nitaj si ayu chruj są' chrą. Nį gą'nij Yan'anj ni chrun daj gąca-á' rian yan'ąn. —Gataj Juan gunun ni ngüį.
10 Ngaa nį nachínj snan'anj ni ngüį Juan. Nį gataj ni sij:
—Daj guį'yaj únj, ruhuá rę' únj. —Daj gataj ni sij.
11 Nį gataj Juan:
—Tsínj nụn huịj atsij, nį gą'ui' sij gụnun tsínj nitaj si-gan'. Nį tsínj nicaj si xa sij, nį gą'ui' sij xą tsínj nitaj si nicaj xą aj. —Daj gataj Juan.
12 Nį gahuin nịchrun' gǫ'ngo ni tsínj a'nej san'anj pesto si gąta' nnee ni sij. Nį nachínj snan'anj ni sij Juan. Nį gataj ni sij:
—Maestro, dąj guį'yaj ni únj, ruhua á rę' únj. —Gataj ni sij.
13 Nį gataj Juan:
—Sį ga'nej xącan ni é rę' san'anj mánj. Dąj rún' a'nin' ley sun da'nga' daj gą'nej a ni é rę' san'anj rian ni ngüį aj. —Gataj Juan gunun ni sij.
14 Nį hué daj nachínj snan'anj ni snado Juan nej. Nį gataj ni sij:
—Dąj guį'yaj ni únj, ruhuá rę' únj. —Gataj ni sij.
Nį gataj Juan:
—Sį gui'yaj fuerza á rę' sisį gą'ui' ni ngüį san'anj rian án rę' mánj. Nį sį ga'ui' yụn ni é rę' gaquin' ni ngüį güenda si guịri ni é rę' si'yaj ni sij mánj. Nį gąhuin nią' ruhua á rę' ngą du'ue ni é rę' nej. —Daj gataj Juan gunun ni snado.
15 Nį gani ruhua ni ngüį sisį si ruhuaj, nį Juan huin Cristo. Xi'í daj nį ana'uij ni sij sisį gątaj Juan ụn tsínj huin man'an sí'.
16 Xi'í daj, nį gataj Juan gunun daran' ni ngüį daj:
—Hua yya duguata' nnee man'ānj ngą nnee ni é rę'. Sanį gą'na' ango tsínj dụguata' nnee Espíritu Santo niman án rę', nį ngą yan'ąn nej. Hué tsínj daj nicaj sun nico daj ngą si nicaj sun man'ānj. Nį nąʼaj yānj nachīj nnij correa 'nịj dacánj sij xi'í si huin achij nịn' sij.
17 Nį hua da'a sij pala si nągui'yaj są' sij riqui strigo. Nį gąhui coj riqui-í'. Nį nąra są' sij strigo chruhua gurụ. Sanį gąri yan'ąn sij coj gąca-á' nịganj nịn'. Nį strigo daj huin ni ngüį są' rian Yan'anj. Nį coj daj huin ni ngüį nun aráj xiną si-nụguan' Yan'anj nej aj. —Daj gataj Juan gunun ni sij.
18 Nį hué ducuánj nan huin si ga'mi są' Juan ango ni nuguan' są' 'ną' rian Yan'anj gunun ni ngüį.
19 Nį chran' Juan tsínj gụ'naj Herodes huin sí' gobernado xi'í si xacaj sí' nicą jnánj sí' Felipe huin ún' Herodías. Nį chran' Juan Herodes xi'í ango rasụn quij gui'yaj sí' nej.
20 Hué dan nį nata' man'an Herodes ango gaquin' rian ni gaquin' gui'yaj sij daj. Daj si garij sij Juan ducuagą' nej aj.

El bautismo de Jesús

21 Nį ngaa achin gąri Herodes Juan ducuagą', nį gata' nnee ni ngüį, gui'yaj Juan. Asíj nį duguata' nnee Juan man'an Jesús nej. Diaj hua guę achínj jni'yaj Jesús rian Yan'anj, nį naxi'níj xata'.
22 Nį 'ną' guinij Espíritu Santo rian Jesús. Nį rún' hua 'ngǫ xu'mąn hua Espíritu Santo ga'ną' rian sij. Nį gunun ni sij ga'mi Yan'anj xata'. Nį gataj-á':
—Hué rę' huin da'nī 'į ruhuāj. Nį hua nią' ruhuāj ni'yā sǫ'. —Daj gataj Yan'anj gunun Jesús.

Genealogía de Jesús

23 Nį 'ngǫ si yo' icǫ chi' huaj Jesús ngaa gaxį'i sij gui'yaj sun sij si-nụguan' Yan'anj. Nį Jesús huin da'níj José, ruhua ni ngüį. Nį José huin da'níj Elí.
24 Nį Elí huin da'níj Mataj. Nį Mataj huin da'níj Leví. Nį Leví huin da'níj Melqui. Nį Melqui huin da'níj Jona. Nį Jona huin da'níj José.
25 Nį José huin da'níj Matías. Nį Matías huin da'níj Amós. Nį Amós huin da'níj Nahúm. Nį Nahúm huin da'níj Esli. Nį Esli huin da'níj Nagai.
26 Nį Nagai huin da'níj Maat. Nį Maat huin da'níj Matías. Nį Matías huin da'níj Semei. Nį Semei huin da'níj Josec. Nį Josec huin da'níj Judá.
27 Nį Judá huin da'níj Jonán. Nį Jonán huin da'níj Resa. Nį Resa huin da'níj Zorobabel. Nį Zorobabel huin da'níj Salatiel. Nį Salatiel huin da'níj Neri.
28 Nį Neri huin da'níj Mequi. Nį Mequi huin da'níj Adi. Nį Adi huin da'níj Cosam. Nį Cosam huin da'níj Elmadam. Nį Elmadam huin da'níj Er.
29 Nį Er huin da'níj Jesús. Nį Jesús huin da'níj Eliezer. Nį Eliezer huin da'níj Jorim. Nį Jorim huin da'níj Matat.
30 Nį Matat huin da'níj Leví. Nį Leví huin da'níj Simeón. Nį Simeón huin da'níj Judá. Nį Judá huin da'níj José. Nį José huin da'níj Jonam. Nį Jonam huin da'níj Eliaquim. Nį Eliaquim huin da'níj Melea.
31 Nį Melea huin da'níj Mena. Nį Mena huin da'níj Matata. Nį Matata huin da'níj Natán.
32 Nį Natán huin da'níj David. Nį David huin da'níj Isaí. Nį Isaí huin da'níj Obed. Nį Obed huin da'níj Booz. Nį Booz huin da'níj Sala. Nį Sala huin da'níj Naasón.
33 Nį Naasón huin da'níj Aminadad. Nį Aminadad huin da'níj Amin. Nį Amin huin da'níj Arni. Nį Arni huin da'níj Esrom. Nį Esrom huin da'níj Fares. Nį Fares huin da'níj Judá.

34 Nị Judá huin da'níj Jacob. Nị Jacob
huin da'níj Isaac. Nị Isaac huin da'níj
Abraham. Nị Abraham huin da'níj Taré.
Nị Taré huin da'níj Nacor.
35 Nị Nacor huin da'níj Serug. Nị Serug
huin da'níj Ragau. Nị Ragau huin da'níj
Peleg. Nị Peleg huin da'níj Heber. Nị
Heber huin da'níj Sala.
36 Nị Sala huin da'níj Cainán. Nị Cainán
huin da'níj Arfaxad. Nị Arfaxad huin
da'níj Sem. Nị Sem huin da'níj Noé. Nị
Noé huin da'níj Lamec.
37 Nị Lamec huin da'níj Matasalén. Nị
Matasalén huin da'níj Enoc. Nị Enoc
huin da'níj Jared. Nị Jared huin da'níj
Mahalaleel. Nị Mahalaleel huin da'níj
Cainán. Nị Cainán huin da'níj Enós.
38 Nị Enós huin da'níj Set. Nị Set huin
da'níj Adán. Nị Adán huin da'níj Yan'anj
xạnga' aj.

4

Tentación de Jesús

1 Nị nara sạ' Espíritu Santo niman Jesús.
Ngaa nị gahui sij du'ua xinéj gụ'naj Jordán.
Nị gan'anj sij quij qui'yanj nạco, gui'yaj
Espíritu Santo.
2 Nị huịj xia yya güi gui'yaj fuerza sichre
sisị guị'yaj Jesús gaquin'. Nị ạ 'ngọ xico'
nun xạ sij ni güi daj. Nị ngaa guisíj
gunucuaj sij huịj xia güi daj, nị achin xi'nạ
riqui sij aj.
3 Ngaa nị gataj sichre gunun Jesús:
—Sisị xạnga' rẹ' huín rẹ' da'níj Yan'anj,
nị nạgui'yaj rẹ' si gạnahuin yej nan
chrachrúnj xạ rẹ' stoj. —Daj gataj sichre
gunun Jesús.
4 Sanị gataj Jesús:
—Ataj si-nụguan' Yan'anj sisị sé urin
chrachrúnj guị'yaj si gạ nị'na' ni ngüị
mánj. Sanị gạ nị'na' xạnga' ni ngüị guị'yaj
daran' ni nuguan' 'nạ' rian Yan'anj. —Daj
gataj Jesús gunun sichre.
5 Hué dan nị nicaj sichre Jesús gan'anj-
án' chrạ 'ngọ quij xạcan. Nị riqui urin hora
digyán sichre daran' xuman' ngaj chruhua
xungüị rian Jesús.
6 Nị gataj sichre gunun Jesús:
—Rịquūj daran' ni sun nan guịnicaj
man'án rẹ'. Nị gạhuin 'ueé nịn' rẹ', guị'yā
xi'í si gạhuin achíj rẹ' rian daran' ni
xuman' nan. Daj si hua nahuin ra'āj daran'
nan, gui'yaj Yan'anj. Nị ụn tsínj rịan gạran'
ruhuāj, nị gạ'uīj daran' nan anj.
7 Ngaa nị sisị guịniquin' ráj dạcoj rẹ'
riānj, nị guịnicó' rẹ' yūnj, ngaa nị daran'
nan gạhuin si'yáj rẹ', guị'yā. —Daj gataj
sichre gunun Jesús.
8 Nị gataj Jesús:
—Gụxun man'án rẹ' riānj Satanás. Daj
si gataj si-nụguan' Yan'anj:
Gạniquin' ráj dạcoj né' rian Señor huin
Dan'anj né'.
Nị dạgahuin né' rian urin Yan'anj.
Da'nga' daj gataj si-nụguan' Yan'anj. —Daj
gataj Jesús gunun sichre.
9 Hué dan nị nicaj sichre Jesús gan'anj-
án' xuman' Jerusalén. Nị gahui Jesús chrạ
nuhui nico, gui'yaj sichre. Nị gataj sichre:
—Sisị yya huín rẹ' da'níj Yan'anj, ngaa
nị güẹj rẹ' nịca' nánj.
10 Daj si gataj si-nụguan' Yan'anj:
Gạ'nin' Yan'anj sun rian ni ángel sisị
gạ'na' dụgumi ni sí' man'án rẹ'.
11 Ngaa nị guịnij rẹ' rian ra'a ni ángel sisị
sị garij rẹ' dacój rẹ', guị'yaj yej.
Da'nga' daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
—Gataj sichre gunun Jesús.
12 Ngaa nị gataj Jesús:
—Gataj si-nụguan' Yan'anj: "Sị xacaj sọ'
cuenta sisị xạnga' si-nụguan' Señor huin
Dan'anj sọ' mánj." Daj gataj si-nụguan'
Yan'anj. —Gataj Jesús gunun sichre.
13 Nị ngaa guisíj ganahuij gatsij sichre
niman Jesús, nị guxun-ún' man'an-án' rian
Jesús 'ngọ ni güi.

Jesús principia su ministerio

14 Hué dan nị nanicạj Jesús gan'anj sij
estado Galilea. Nị gahuin nucuaj niman sij
xi'í si-sun Yan'anj, gui'yaj Espíritu Santo.
Nị guisíj nuguan' xi'í Jesús rian daran' ni
xuman' ngaj yu'uj daj.
15 Nị da' gọ'ngo yu'uj huaj sij, nị digyán
sij rian ni ngüị chruhua si-nuhui ni tsínj
israelita. Nị ga'mi sạ' 'ueé ni ngüị xi'í
Jesús.

Jesús en Nazaret

16 Ngaa nị nạn' Jesús xuman' Nazaret
rian gachij sij. Ngaa nị güi naránj ruhua
ni ngüị, nị gatúj sij chruhua nuhui dạj rún'
gu'yun sij gui'yaj sij. Nị ganiquin' sij gaya
sij si-nụguan' Yan'anj.
17 Nị ga'ui' 'ngọ tsínj daj yanj garun tsínj
gụ'naj Isaías gạya Jesús. Nị Isaías huin
'ngọ tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná.
Nị na'níj sij rian yanj. Nị nari' sij 'ngọ yu'uj
rian a'mi nịca yya si-nụguan' Yan'anj:
18 Nne Espíritu Santo ngāj.
Nị xi'í daj ga'nin' Yan'anj sun riānj sisị
gạn'anj gạ'mī nuguan' sạ' rian ni
ngüị yaco ran'.
Nị ga'níj Yan'anj gạn'anj gạ'mī ngạ ni tsínj
nani ruhua sisị gạhuin nịạ' ruhua ni
sij, guị'yā.
Nị ga'níj Yan'anj gạn'anj gạ'mī ngạ ni tsínj
nụn ducuagạ'.
Ngaa nị gạhui ni sí'.
Nị gạn'anj guị'yā si nạxi'ni rian ni ngüị
duri.
Nị ga'níj Yan'anj gạn'anj guị'yā si gạ ní'nij
rian ni ngüị ran' sayun 'yaj si quij
hua.

19 Nḭ ga'níj Yan'anj gạn'anj gạ'mī nuguan'
sạ' rian ni ngüḭ sisḭ yo' yyạj, nḭ huin
niạ' ruhua Yan'anj gạ'na' nạcaj-á' ni
ngüḭ mạn chruhua xungüḭ.
Da'nga' daj gataj yanj daj gaya Jesús.
20 Ngaa nḭ naránj Jesús rian yanj daj. Nḭ
ga'ui' sij rian tsínj dugumi yanj chruhua
nuhui. Nḭ gan'anj gạne sij. Nḭ ni'yaj sạ'
daran' ni tsínj nne chruhua nuhui rian
Jesús.
21 Nḭ gaxḭ'i sij ga'mi sij. Nḭ gataj sij:
—Hué güi nan huin si guisíj gahuin yya
nuguan' garun Isaías si gayā rian ni é rẹ'
aj. —Daj gataj Jesús.
22 Ngaa nḭ ga'mi sạ' daran' ni sij xi'í
Jesús. Nḭ gahuin yan'anj ruhua ni sij ngạ
nuguan' 'ueé ga'mi sí'. Nḭ nachínj snan'anj
ni sij dugüi' ni sij. Nḭ gataj ni sij:
—Sé da'níj José huin sí' ạ'. —Daj gataj ni
sij.
23 Xi'í daj nḭ gataj Jesús:
—Xạnga' yya gạtaj ni é rẹ' nuguan' nan
gụnūnj: "Guḭ'yaj gono'ó rẹ' man'án rẹ'
huín rẹ' tsínj 'yaj gọno'o." Nḭ gạtaj ni é
rẹ' sisḭ dạj rún' gui'yā si sạ' nico xuman'
Capernaum, nḭ da'nga' daj guḭ'yā xánj né'
nan nej aj. —Daj gataj Jesús.
24 Ngaa nḭ gataj rụhua' yún Jesús:
—Ataj yyāj gụnun a ni é rẹ' sisḭ nitaj
si a'mi sạ' ni tsínj rian 'ngọ tsínj a'mi si-
nụguan' Yan'anj sisḭ huin ni sij ni tsínj
xạnj.
25 'Nḭ huin yya atā gụnun a ni é rẹ' sisḭ
guimán nico ni ngüḭ mmij rian nne ni tsínj
israelita ni yo' gane tsínj gụ'naj Elías yu'uj
daj asjj ná. Nḭ nun gaman' huạ'nij yo' táj
nej. Nḭ ducu ga xi'nạ nịn' gạchra' yu'uj daj.
26 Sanḭ nun ga'níj Yan'anj gạn'anj Elías
chrạcuij sí' ni ngüḭ mmij guimán Israel.
Sanḭ gan'anj sí' nẹ' xẹ' rian 'ngọ ngüḭ mmij
gane xuman' Sarepta rian gụ'naj Sidón.
27 'Nḭ guimán nico ni ngüḭ ga'nan' xi'ḭ
nnij scanij ni tsínj israelita ngaa gane
Eliseo huin sí' 'ngọ tsínj ga'mi si-nụguan'
Yan'anj yu'uj daj asjj ná. Sanḭ nun
ganahuin nḭ ạ 'ngọ ni sij mánj. Sanḭ
ganahuin tsínj gụ'naj Naamán huin sij 'ngọ
tsínj 'nạ' ango yu'uj gụ'naj Siria, gui'yaj
Eliseo. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj
mạn chruhua nuhui daj.
28 Nḭ ngaa gunun ni sij nuguan' ga'mi
Jesús, nḭ ducu ga'man ruhua ni sij ni'yaj
ni sij Jesús.
29 Nḭ naxụman ni sij guiri ni sij chruhua
xuman' Jesús. Nḭ gan'anj ni sij chrạ 'ngọ
quij xạcan rian gui'yaj ni sij xánj ni sij. Nḭ
huin ruhua ni sij dụgüéj ni sij Jesús nẹ'
nḭca'.
30 Sanḭ gachin Jesús dạni ni sij gan'anj sí'
nánj.

Un hombre que tenía un espíritu inmundo

31 Hué dan nḭ gan'anj Jesús xuman' Capernaum huin xuman' ngaj estado Galilea.
Nḭ yu'uj daj gaxḭ'i Jesús digyán sij rian ni
ngüḭ ni güi naránj ruhua ni sí'.
32 Sanḭ gahuin yan'anj ruhua ni ngüḭ dạj
digyán sij rian ni sí'. Daj si si-nụguan' sij
nicaj sun.
33 Nḭ nne 'ngọ tsínj nụn nanẹ xḭ'i
chruhua niman chruhua nuhui. Nḭ gaguáj
nucuaj sí'. Nḭ gataj sí':
34 —Dụnáj rẹ' ni únj. Nḭ ụn sin huin
nḭ diguíj rẹ' ngạ ni únj huín rẹ' Jesús
Nazareno únj. Nḭ 'nạ' rẹ' dụguanj ni'yáj rẹ'
ni únj ní'. Nḭ hua ni'īnj rẹ' si huín rẹ' tsínj
sạ' nịn' chruhua niman 'nạ' rian Yan'anj
xạnga' nej aj. —Gataj nanẹ xḭ'i daj gunun
Jesús.
35 Ngaa nḭ ga'mi huee Jesús rian nanẹ xḭ'i
daj. Nḭ gataj sij:
—Dínj gạne du'uá sọ'. Nḭ gạhui sọ'
chruhua niman sí'. —Daj gataj Jesús.
Ngaa nḭ naxiru' tsínj daj dạni ni ngüḭ,
gui'yaj nanẹ xḭ'i daj. Nḭ gahui-í' chruhua
niman tsínj daj. Nḭ nitaj 'ngọ si gahuin
gui'yaj nanẹ xḭ'i tsínj daj gạ mánj.
36 Nḭ gan'anj ruhua daran' ni sij. Nḭ gataj
ni sij gunun ni dugüi' ni sij:
—Nḭ ụn nuguan' huin nuguan' nan únj.
Nicaj nucuaj tsínj nan sun. Nḭ a'nin' sí' sun
rian ni nanẹ xḭ'i. Nḭ ahui-í' chruhua niman
ni ngüḭ, 'yaj sí'. —Daj gataj ni sij nej aj.
37 Nḭ nuna ni ngüḭ nịn' gạchra' rian ni
xuman' xi'í Jesús si gui'yaj sạ' sí'.

Jesús sana a la suegra de Pedro

38 Ngaa nḭ gahui Jesús chruhua nuhui
daj. Nḭ gatúj sij chruhua ducuá Simón. Nḭ
a'nan' nni chẹj Simón. Nḭ ducu nụn gachi'
ún'. Nḭ ga'mi yaco ni sij xi'í yun'unj a'nan'
daj rian Jesús.
39 Ngaa nḭ ga' nitu Jesús rian yun'unj
xạna daj. Nḭ ga'nin' sij sun sisḭ gụxun anéj
xi'ḭ daj rian ún'. Nḭ hué 'ngọ hora daj,
nḭ xi'nej gachi' daj nachica ún'. Nḭ gaxḭ'i
man'an ún' gui'yaj xugüi ún' si xa ni tsínj
daj.

Muchos sanados al ponerse el sol

40 Nḭ ngaa gatúj güi, nḭ nicaj ni sij daran'
ni ngüḭ a'nan' ga'ḭ rian xi'ḭ ga'nạ' ni sij rian
Jesús. Nḭ guta' sí' ra'a sí' rian daran' ni
ngüḭ daj. Nḭ nahuin daran' ni sij, gui'yaj
sí'.
41 Nḭ gahui nanẹ xḭ'i chruhua niman nico
ni ngüḭ a'nan' daj. Nḭ gaguáj ni nanẹ xḭ'i
gahui daj. Nḭ gataj ni sij:
—Hué rẹ' huin da'níj Yan'anj xạnga'.
—Daj gataj ni nanẹ xḭ'i daj.
Sanḭ ga'mi huee Jesús rian ni nanẹ xḭ'i.
Nḭ nun gạ'uej ruhua sij gạ'mi ni nanẹ xḭ'i

daj. Daj si ni'i-ín' si hué Jesús huin Cristo, tsínj 'nạ' nạcaj ni ngüị.

Jesús recorre Galilea predicando

42 Nị ngaa guixiguịn ango güi, nị gahui Jesús xuman' daj gan'anj sij yu'uj rian nitaj ni ngüị mán. Sanị nano' ni ngüị sij. Nị guisíj ni sí' rian nne sij. Nị nun gạ'uej ni sí' sisị gạn'anj Jesús rian ni sí'.

43 Sanị gataj Jesús gunun ni sí':

—Hua niạn gạn'ān ango ni xuman' gạ'mī nuguan' sạ' xi'í si nicaj sun Yan'anj rian ni ngüị si da'nga' daj ga'níj Yan'anj yūnj ga'nāj. —Gataj Jesús gunun ni ngüị.

44 Ngaa nị huaj Jesús ga'mi sạ' sij si-nụguan' Yan'anj chruhua si-nuhui ni tsínj israelita nne estado Galilea.

5

La pesca milagrosa

1 Nị 'ngọ güi niquin' Jesús du'ua laguna xạchij gụ'naj Genesaret. Nị gada'ui ni ngüị rian sij si huin ruhua ni sí' gụnun ni sí' si-nụguan' Yan'anj.

2 Nị guini'i Jesús niquin' hụjj rịọ chéj rian nnee du'ua laguna daj. Nị hua gahui ni tsínj da'a xucuaj ruhua nụngüe-é' na'nin' ni sí' nnánj.

3 Ngaa nị gatúj Jesús chruhua 'ngọ rịọ huin si-rịọ Simón. Nị gachínj sij rian Simón sisị gụxun sí' dọj rịọ daj gạn'anj-án' doj rian laguna daj. Ngaa nị gan'anj gạne Jesús. Nị hué asịj yu'uj daj gaxị'i sij digyán sij nuguan' sạ' rian ni ngüị mán du'ua laguna daj.

4 Nị ngaa guisíj ga'mi Jesús rian ni ngüị, nị gataj sij gunun Simón:

—Nịcaj rẹ' rịọ gạn'anj rẹ' rian gụnun dạni nnee. Nị dịnij rẹ' nnánj chruhua nnee guịda'á rẹ' xucuaj. —Daj gataj Jesús.

5 Sanị gataj Simón:

—Maestro, hua gui'yaj sun ni únj nịgan'. Sanị nị ạ 'ngọ xucuaj nun gạ'ue guida'a únj mánj. Sanị xi'í si gataj man'án rẹ' sisị dịnij rụhua' yún únj nnánj, nị da'nga' daj guị'yaj únj nánj. —Daj gataj Simón.

6 Nị ngaa gui'yaj ni sij daj, nị ducu guida'a ni sij xucuaj dạ' xi'nin' nnánj, gui'yaj xucuaj.

7 Nị gui'yaj ra'a ni sij dugüi' ni sij, nị tsínj mạn chruhua ango rịọ sisị gạ'na' ni sí' chrạcuij ni sí' ni sij. Nị ga'nạ' ni sí'. Nị gara daran' ni sij xucuaj chruhua nụngüej rịọ. Sanị ducu gara chruhua nụngüej-é' dạ' dọj, nị naga' nụngüej-é' daqui nnee.

8 Nị ngaa guini'i Simón Pedro si gahuin, nị ganiquin' ráj dạcoj sij nẹ' rian Jesús. Nị gataj sij:

—Gụxun anéj rẹ' man'án rẹ' riānj si huīnj 'ngọ tsínj da'ui gaquin'. —Gataj Pedro gunun Jesús.

9 Nị hué daj guxu'ui' daran' ni dụgüi' Simón si hua yya guida'a ni sij nico xucuaj.

10 Nị gan'anj ruhua nụngüej tsínj gụ'naj Jacobo ngạ Juan huin nụngüej sí' da'níj Zebedeo. Nị huin nụngüej sí' tsínj nicaj dugüi' ngạ Simón nej. Sanị gataj Jesús rian Simón:

—Sị guxu'uí' rẹ' mánj. Daj si asịj acuan' nị dạj rún' gui'yáj rẹ' guida'á rẹ' xucuaj, nị da'nga' daj guị'yáj rẹ' ngạ ni ngüị sisị guịnico' sạ' ni sij man'ānj. —Daj gataj Jesús.

11 Nị nicaj ni sij nụngüej rịọ ga'nạ' ni sij rian yo'ój. Nị 'ngọ dunáj ni sij daran'anj. Nị gaxị'i ni sij guinico' ni sij Jesús.

Jesús sana a un leproso

12 Nị 'ngọ güi nne Jesús 'ngọ xuman'. Nị guisíj 'ngọ tsínj a'nan' xi'ị nnij rian sij. Nị ngaa guini'i sí' Jesús, nị ganiquin' ráj dạcoj sí' rian Jesús. Nị ga' rian sí' da' rian yo'ój. Nị ga'mi yaco sí' rian Jesús. Nị gataj sí':

—Señor, sisị huin ruhuá rẹ', nị gạ'ue guị'yaj gono'ó rẹ' yūnj, nị xị'ne xi'ị a'nānj. —Gataj tsínj a'nan' daj.

13 Ngaa nị guta' Jesús ra'a sij chrạ tsínj daj. Nị gataj sij:

—Huin ruhuāj sisị gạ sạ' nneẹ cúj rẹ' aj. —Daj gataj Jesús.

Ngaa nị 'ngọ hora xi'nej xi'ị a'nan' tsínj daj.

14 Ngaa nị ga'nin' Jesús sun rian sí', nị gataj sij:

—Sị ganata' rẹ' rian nị ạ 'ngọ ni ngüị mánj. Maan si gạn'anj rẹ' dịgyán rẹ' man'án rẹ' rian chrej. Nị nịcaj rẹ' 'ngọ xucu gạ'ui' rẹ' rian Yan'anj dạj rún' ga'nin' Moisés sun güenda gạhuin-ín' 'ngọ da'nga' sisị hua ganahuín rẹ'. Ngaa nị xạcaj ni chrej cuenta sisị hua ganahuín rẹ', gui'yaj man'ānj. —Daj gataj Jesús.

15 Sanị guixi'nị nuguan' xi'í si sạ' gui'yaj Jesús. Nị nahuin yu' nico ni ngüị huin ruhua gụnun si-nụguan' sij. Nị ruhua ni sij si gạnahuin xi'ị a'nan' ni sij, guị'yaj Jesucristo nej.

16 Sanị guxun anéj Jesús man'an sij rian ni ngüị. Nị gan'anj sij 'ngọ yu'uj nitaj ni ngüị mán gachínj jni'yaj sij rian Yan'anj.

Jesús sana a un paralítico

17 Nị 'ngọ güi nne Jesús digyán sij rian ni ngüị. Nị nne ni tsínj fariseo ngạ ni tsínj digyán ley ngạ sij nej. Nị 'nạ' ni sí' ni xuman' ngaj estado Galilea ngạ estado Judea nej, xuman' Jerusalén nej. Nị ganahuin ni ngüị a'nan', gui'yaj Jesús ngạ si-fuerza man'an Señor huin Yan'anj.

18 Hué dan nị guisíj gọ'ngo ni tsínj ata ni sij 'ngọ tsínj nare' dacoj rian 'ngọ chrun xéj. Nị nano' ni sij dạj gạtu ni sij chruhua hue' gụruj ni sij tsínj a'nan' daj rian Jesús.

19 Sanḭ rḭan mąn nḭn' ruhua ni ngüḭ, nḭ
nun gą'ue guḭri' ni sij rian gąchin ni sij ngą
tsínj daj. Ngaa nḭ gahui ni sij chrą hue'. Nḭ
ga'nej ni sij teja. Nḭ dunij ni sij nąnaj rian
chrun xéj tsínj a'nan' daj. Nḭ gurúj ni sij
tsínj daj dąni ni ngüḭ rian Jesús.
20 Nḭ ngaa guini'i Jesús sisḭ xuman ruhua
ni sij ni'yaj ni sij sí', nḭ gataj sí' gunun tsínj
a'nan' daj:
—Jnān, nicā 'ngǫ niman nico rian si-
gąquin' sǫ' nánj. —Gataj Jesús.
21 Ngaa nḭ gaxḭ'i gani ruhua ni tsínj
fariseo ngą ni tsínj digyán ley nuguan' nan
ngą ni dugüi' ni sij:
—Nḭ ụn sin huin tsínj nan, nḭ a'mi quij
sij rian Yan'anj únj. Urin Yan'anj gą'ue
guḭnicaj niman nico rian si-gąquin' ni ngüḭ
aj. —Da'nga' daj gani ruhua ni tsínj daj.
22 Sanḭ xacaj Jesús cuenta dąj gani ruhua
ni sij. Nḭ gataj sij:
—Nḭ ụn sin huin nḭ ani ruhua á rẹ'
nuguan' da únj.
23 Hua huḭj nuguan' gą'ue gątā gụnun
tsínj nan. Asḭ gą'ue gątā gụnun sij: "Nicā
'ngǫ niman nico rian xi'í si-gąquin' rẹ'."
Asḭ gą'ue gątā gụnun sij: "Nąchica rẹ'
gąche rẹ'." Nan huin huḭj nuguan' gą'ue
gątā gụnun sij.
24 Nḭ huin ruhuāj sisḭ xącaj á rẹ' cuenta
sisḭ nicaj sūnj rian xungüḭ nan huīnj da'níj
ni ngüḭ. Nḭ gą'ue guḭnicā 'ngǫ niman nico
xi'í si-gąquin' ni ngüḭ aj. —Daj gataj Jesús
gunun ni sij.
Ngaa nḭ gataj Jesús gunun tsínj nare'
dacój daj:
—Atā gụnun man'án rẹ' sisḭ nąchica rẹ',
nḭ nącaj rẹ' chrun xéj. Nḭ güij nąn' ducuá
rẹ' nánj. —Daj gataj Jesús gunun tsínj daj.
25 Nḭ 'ngǫ hora da nḭ nachica tsínj daj
rian daran' ni ngüḭ. Nḭ nacaj sij chrun xéj
tąj sij daj. Nḭ nąn' sij ducuá sij. Nḭ ga'mi
są' 'ueé sij rian Yan'anj.
26 Nḭ gan'anj ruhua ni ngüḭ mán yu'uj daj
ga'mi są' ni sij rian Yan'anj. Nḭ guxu'ui' ni
ngüḭ daj. Nḭ gataj ni sij:
—Yyąj nḭ guini'i né' 'ngǫ si są', gui'yaj
Yan'anj. —Daj gataj ni ngüḭ daj gunun
dugüi' ni sij.

Llamamiento de Leví

27 Hué dan nḭ gahui Jesús nẹ' chrej xẹ'.
Nḭ guini'i sij 'ngǫ tsínj a'nej pesto. Nḭ
gụ'naj sí' Leví. Nḭ nne sí' rian mesa a'nej
sí' pesto. Ngaa nḭ gataj Jesús gunun sí':
—Guḭnico' rẹ' man'ānj gąn'anj né'. —Daj
gataj Jesús.
28 Hué dan nḭ naxụman sí', nḭ dunáj sí'
daran' si nicaj sí'. Nḭ guinico' sí' Jesús
gan'anj sí'.
29 Ngaa nḭ gui'yaj Leví gui'yanj nico
ducuá sí' xi'í Jesús. Nḭ mąn nico ango ni
tsínj a'nej pesto ngą ango ni ngüḭ nej. Nḭ
nne daran' ni sij rian mesa xa ni sij ngą
Jesús.
30 Sanḭ gaxḭ'i ga'mi quij ni tsínj fariseo
ngą ni tsínj digyán ley. Nḭ gataj ni sij rian
ni tsínj nico' Jesús:
—Nḭ ụn sin huin nḭ xa ni é rẹ' go'o ni é
rẹ' ngą ni tsínj 'yaj gaquin' nej únj. —Daj
gataj ni sij.
31 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Nitaj si ní'yanj ni ngüḭ hua są' 'ngǫ
tsínj 'yaj gǫno'o mánj. Sanḭ ni ngüḭ a'nan'
ní'yanj 'ngǫ tsínj gǫno'o aj.
32 Sé si 'nāj gąquīn ni ngüḭ hua są' mánj.
Sanḭ ga'nāj gąquīn ni ngüḭ 'yaj gaquin' sisḭ
gąnani ruhua ni sij xi'í si-gąquin' ni sij.
—Gataj Jesús gunun ni sij.

La pregunta sobre el ayuno

33 Ngaa nḭ gataj ni sij gunun Jesús:
—Nḭ ụn sin huin nḭ nicǫ' huaj 'yaj ni tsínj
nico' Juan ayuno únj. Nḭ achínj jni'yaj nḭn'
ruhua ni sij rian Yan'anj. Nḭ hué daj 'yaj ni
tsínj fariseo nej. Sanḭ ni tsínj nico' man'án
rẹ', nḭ ya'yoj xa ni sij go'o ni sij aj. —Daj
gataj ni sij.
34 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Dąj rún' 'yaj 'ngǫ tsínj xącaj yun'unj
xąna da'nga' daj 'yā. Nḭ ngaa gąhuin
gui'yanj xącaj 'ngǫ tsínj daj yun'unj xąna,
nḭ sḭ ga'ue guḭ'yaj tsínj gąn'anj gui'yanj daj
ayuno mánj.
35 Sanḭ hua 'ngǫ güi ngaa guḭda'a ni tsínj
quij tsínj xącaj yun'unj xąna daj. Hué dan
nḭ guḭ'yaj ni tsínj nico' man'ānj ayuno aj.
—Daj gataj Jesús gunun ni sij.
36 Hué dan nḭ nani Jesús 'ngǫ nuguan'
digyán sij rian ni sij. Nḭ gataj sij:
—Nḭ ą 'ngǫ né' sḭ ga'ue gą'nin' né' du'ua
atsij nąca, nḭ nąra né' du'ua atsij rẹ'e mánj.
Sisḭ da'nga' daj guḭ'yaj né', nḭ guẹre' atsij
nąca da, guḭ'yaj né' nánj. Nḭ da'nga' daj sḭ
ga'ue gą 'ueé atsij rẹ'e daj, guḭ'yaj né' ngą
atsij nąca da mánj.
37 Nḭ sḭ ga'ue gą'nij né' vino nąca
chruhua nnij rẹ'e. Daj si tsitsi' nnij daj
guḭ'yaj vino nąca da nej. Hué dan nḭ 'ngǫ
guẹre' vino ngą nnij nej.
38 Hué dan nḭ hua niąn gą'nij né' vino
nąca chruhua nnij nąca. Ngaa nḭ 'ngǫ mán
są' vino ngą nnij. Nḭ dąj rún' huin vino
nąca daj huin si-nụguan'ānj.
39 Nḭ ngaa go'o ni sij vino gachij, nḭ nitaj
si huin ruhua ni sij gǫ'o ni sij vino nąca.
Daj si: "Vino gachij huin si są' go'o ni sij",
ataj ni sij nej aj. Xi'í daj na'uej ruhua
ni é rẹ' guḭnico' ni é rẹ' si-dụcuānj huin
nuguan' nąca. —Daj gataj Jesús gunun ni
sij.

6

Los discípulos recogen espigas en el día de reposo

1 Nḭ 'ngǫ güi naránj ruhua ni ngüḭ, nḭ
achéj Jesús riqui nnaą strigo. Ngaa nḭ rocoj
ni tsínj nico' Jesús ca strigo. Nḭ dixa ra'a ni
sij ca. Nḭ gahui strigo, nḭ xa ni sij.
2 Ngaa nḭ nachínj snan'anj ni tsínj fariseo
ni sij. Nḭ gataj ni sí':
—Nḭ ụn sin huin nḭ 'yaj á rẹ' da únj. Nḭ
na'uej si-ley Yan'anj sisḭ guḭ'yaj né' sun daj
güi naránj ruhua né' mánj. —Daj gataj ni
sij.
3 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Hua gaya á rẹ' si gui'yaj xí' David ní'.
Daj si 'ngǫ güi ngaa gachin xi'ną riqui ni
dụgüi' sij,
4 nḭ gatúj sij chruhua ducuá Yan'anj. Nḭ
xacaj sij si-chrąchrunj Yan'anj. Nḭ xa sij.
Nḭ ga'ui' si xa ni tsínj mąn ngą sij nụnj si
urin chrej ga'ue xą chrachrúnj daj. —Daj
gataj Jesús.
5 Nḭ gataj rụhua' yún Jesús:
—Nḭ nicaj sūnj rian ni güi naránj ruhua
né' huīnj da'níj ni ngüḭ. —Gataj Jesús
gunun ni tsínj fariseo.

El hombre de la mano seca

6 Ango güi naránj ruhua ni ngüḭ, nḭ gatúj
Jesús chruhua si-nuhui ni tsínj israelita. Nḭ
gaxḭ'i sij digyán sij rian ni tsínj daj. Nḭ
yu'uj daj nḭ nne 'ngǫ tsínj hua nacǫ anéj
chrej ra'a są' sí'.
7 Nḭ naga'naj ni tsínj digyán ley ngą ni
tsínj fariseo sisḭ gąnahuin tsínj daj, guḭ'yaj
Jesús güi naránj ruhua ni ngüḭ. Daj si huin
ruhua ni sí' gą'mi gaquin' ni sí' xi'í Jesús.
8 Sanḭ guini'i Jesús si ani ruhua ni sí'.
Ngaa nḭ gataj Jesús rian tsínj daj:
—Nąxuman sǫ', nḭ guḭniquin' sǫ' dąni ni
únj. —Daj gataj Jesús.
Ngaa nḭ naxụman tsínj daj. Nḭ ganiquin'
sij.
9 Nḭ gataj Jesús gunun ni tsínj naga'naj
daj:
—Nachínj snan'ān 'ngǫ nuguan' a ni é
rẹ'. A'uej si-ley Yan'anj sisḭ guḭ'yaj są' né'
güi naránj ruhua né' ní'. Asḭ są' guḭ'yaj quij
né', ruhua á rẹ' ní'. Nḭ a'uej si-ley Yan'anj
sisḭ nącaj né' 'ngǫ tsínj ruhua gąhui' ní'.
Asḭ są' gąhui' sij, ruhua á rẹ' są'. —Daj
gataj Jesús.
10 Nḭ ni'yaj Jesús rian daran' ni tsínj mán
ganicąj xi'níj sij. Nḭ gataj sij gunun tsínj
daj:
—Dụcua sǫ' ra'á sǫ'. —Gataj Jesús.
Nḭ ducua sí' ra'a sí'. Nḭ ganahuin ra'a sí'.
11 Sanḭ ducu ga'man ruhua ni tsínj
naga'naj daj. Nḭ gaxḭ'i ni sij diga'mi dugüi'
ni sij sisḭ dąj guḭ'yaj xḭ'i ni sij ngą Jesús.

Elección de los doce apóstoles

12 Nḭ 'ngǫ ni güi daj gan'anj Jesús riqui
'ngǫ quij. Nḭ gachínj jni'yaj sij nḭgan' nḭn'
rian Yan'anj.
13 Nḭ ngaa guixiguḭn, nḭ gąquínj sij ni
tsínj nico' sij gą'na'. Nḭ nacui sij xụhuij ni
sí'. Nḭ dugu'nąj sij ni tsínj daj apóstol. Nḭ
nuguan' daj huin ruhuaj gata tsínj a'mi si-
nụguan' Jesús rian ni ngüḭ.
14 Nḭ 'ngǫ ni sij huin Simón. Nḭ dugu'nąj
Jesús Pedro sí' nej. Nḭ ango sí' huin jnánj
Pedro, tsínj gụ'naj Andrés. Nḭ ángo ni sí'
huin Juan nej, Felipe nej, Bartolomé nej,
15 Mateo nej, Tomás nej, Jacobo, da'níj
Alfeo nej. Nḭ ángo sí' huin Simón huin sí'
tsínj gụ'naj Celote nej.
16 Nḭ ángo sí' huin Judas, tsínj huin jnánj
Jacobo. Nḭ ángo sí' huin Judas, tsínj digyán
chrej rian ni tsínj ga'ną' guḭda'a Jesús.

Jesús atiende a una multitud

17 Nḭ nanij Jesús riqui quij ngą xụhuij
ni apóstol. Nḭ ganiquin' sij rian hua ta.
Nḭ nahuin yu' nico ni tsínj nico' rucu sij
ngą nico ni ngüḭ 'ną' estado Judea ngą
xuman' Jerusalén nej, ni ngüḭ mąn du'ua
nnee yan'anj huin nụngüej xuman' gụ'naj
Tiro ngą Sidón nej. Nḭ guisíj ni ngüḭ daj
rian nne Jesús si gahuin ruhua ni sij gụnun
ni sij si-nụguan' sí'. Nḭ gahuin ruhua ni sij
gąnahuin ni sij sisḭ xi'nej xi'ḭ a'nan' ni sij,
guḭ'yaj Jesús.
18 Nḭ ganahuin ni ngüḭ yaco ran' 'yaj ni
nanẹ xḭ'i, gui'yaj Jesús.
19 Nḭ gahuin ruhua ni ngüḭ gąnun ra'a ni
sij man'an Jesús xi'í si nicaj fuerza sí'. Nḭ
ganahuin daran' ni sij, gui'yaj sí'.

Bienaventuranzas y ayes

20 Ngaa nḭ nachica Jesús rian sij ni'yaj sij
ni tsínj nico' sij. Nḭ gataj sij:
—Hua 'ueé rian án rẹ' si huin ni é rẹ' ni
ngüḭ yaco ran'. Daj si gąne nḭganj ni é rẹ'
rian nicaj sun Yan'anj.
21 ʼHua 'ueé rian ni é rẹ' si huin ni é rẹ'
ni ngüḭ achin xi'ną riqui yyąj. Daj si guḭri'
a ni é rẹ' si xą nico ni é rẹ', guḭ'yaj Yan'anj.
ʼNi hua 'ueé guḭ'yaj Yan'anj rian án rẹ' si
huin a ni é rẹ' ni ngüḭ aco. Daj si gą'nga'
ni é rẹ', guḭ'yaj Yan'anj.
22 ʼNi hua 'ueé rian án rẹ' si nun huin
xąn' ruhua ni ngüḭ nḭ'yaj ni sij ni é rẹ', sisḭ
ri nḭni ni sij ni é rẹ' nej, sisḭ a'mi quij ni
sij rian xi'í ni é rẹ' nej, sisḭ a'mi quij ni
sij xi'í si-xugüi ni é rẹ' xi'í si nico' ni é rẹ'
man'ānj, huīnj da'níj ni ngüḭ.
23 Ngaa nḭ güi guḭran' a ni é rẹ' daj, nḭ
ducu gąhuin nią' ruhua á rẹ'. Nḭ güẹj a ni
é rẹ' gąhuin nią' ruhua á rẹ' xi'í si guḭ'yaj
są' 'ueé Yan'anj ngą á rẹ' ngaa nąn' ni é rẹ'
xata'. Nḭ hué daj gui'yaj quij ni xi ni tsínj
'yaj quij daj ngą ni tsínj ga'mi si-nụguan'
Yan'anj asḭj ná.
24 ʼSanḭ ducu niqui niman ni é rẹ' huin
ni é rẹ' ni tsínj xuru'ue. Daj si urin xungüḭ
nan guḭri' ni é rẹ' si huin nią' ruhua ni é
rẹ'.

25 ʼNi ducu niqui niman ni é rẹ' ni tsínj
gara ran riqui yyạj. Sanị nẹ' rụcu nị gạchin
xi'nạ riqui ni é rẹ'.
ʼNị ducu niqui niman ni é rẹ' ni tsínj
a'nga' acuan'. Sanị nẹ' rụcu nị nạni ruhua
á rẹ'. Nị gạco ni é rẹ' nej.
26 ʼNi ducu niqui niman ni é rẹ' ngaa
a'mi sạ' ni ngüị xi'í ni é rẹ'. Nị da'nga' daj
ga'mi ni xi ni ngüị daj rian ni tsínj gataj sisị
a'mi ni sí' si-nụguan' Yan'anj xạnga'. Sanị
tsínj digya' yun'unj huin ni sí'. —Daj gataj
Jesús.

El amor hacia los enemigos; la regla de oro

27 Nị gataj rụhua' yún Jesús:
—Sanị atā gụnun a ni é rẹ' sisị gạhuin 'ị
ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' ni ngüị unun' ngạ
á rẹ'. Nị guị'yaj sạ' á rẹ' ngạ ni tsínj nun
huin xạn' ruhua ni'yaj á rẹ' nej.
28 Nị gạ'mi sạ' a ni é rẹ' rian ni ngüị a'mi
nuguan' quij rian án rẹ'. Nị gạchinj jni'yaj
á rẹ' rian Yan'anj sisị guị'yaj Yan'anj sinduj
rian ni ngüị a'mi quij rian án rẹ' nej.
29 Nị sisị hua 'ngọ tsínj gạ'ui' anéj chrej
rián rẹ', nị gạ'nin' ruhuá rẹ' dạnicaj rẹ'
gạ'ui' sí' anéj chrej rián rẹ' nej. Sisị gạ'nej
'ngọ tsínj si-rẹto rẹ', nị gạ'nin' ruhuá rẹ' si
gạ'nej sij si-gató rẹ' nánj.
30 Gạra xiná rẹ' gạ'ui' rẹ' si achínj ni ngüị
rián rẹ'. Nị sisị gạ'nej ni ngüị 'ngọ si'yáj rẹ',
nị sị nachínj rẹ' si'yáj rẹ' mánj.
31 Nị dạj rún' huin ruhua ni é rẹ' guị'yaj
sạ' ni ngüị ngạ ni é rẹ', nị da'nga' daj
guị'yaj sạ' man'an ni é rẹ' ngạ ni sij.
32 ʼNị sisị 'ị ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é
rẹ' urin ni ngüị 'ị ruhua ni'yaj man'án rẹ',
ngaa nị sị gani ruhua á rẹ' sisị nạru'ue
Yan'anj rian án rẹ' mánj. Daj si da ni tsínj
'yaj gaquin', nị 'ị ruhua ni sij ni'yaj ni sij
ni tsínj 'ị ruhua ni'ya ni sij.
33 Nị sisị guị'yaj sạ' rẹ' rian urin ni ngüị
'yaj sạ' ngạ man'án rẹ', ngaa nị ụn sin huin
nị nạru'ue Yan'anj rian án rẹ', ruhua á rẹ'
únj. Daj si 'yaj sạ' ni ngüị 'yaj gaquin' rian
ni dugüi' ni sij.
34 Nị sisị chrạcuij rẹ' san'anj rian urin
ni ngüị gạ'ue nạru'ue rián rẹ', ngaa nị sé
'ngọ nuguan' huin mánj. Nị ụn sin huin
nị nạru'ue Yan'anj rian án rẹ', ruhua á
rẹ' únj. Daj si da'nga' daj 'yaj ni tsínj
'yaj gaquin', chracuij ni sij san'anj rian ni
dugüi' ni sij. Nị ana'uij ni sij si nạhuin ra'a
ni sij.
35 ʼHué dan nị gạhuin 'ị ruhua á rẹ' nị'yaj
á rẹ' ni ngüị unun' ngạ á rẹ'. Nị guị'yaj
sạ' á rẹ' rian ni ngüị nej. Nị chrạcuij a
ni é rẹ' rasụn ni ngüị. Nị sị gana'uij ni
é rẹ' si nạriqui rụhua' yún ni sij rian án
rẹ' mánj. Ngaa nị man'an Yan'anj guị'yaj
'ueé nịn' ngạ á rẹ'. Nị gạhuin a ni é rẹ'
da'níj Yan'anj achij nne xata'. Daj si 'yaj
sạ' Yan'anj ngạ ni ngüị nitaj si acaj cuenta
si 'yaj sạ' Yan'anj rian ni sij. Nị hué daj 'yaj
sạ' Yan'anj ngạ ni ngüị xị'i nej.
36 Nị gạhuin 'ị ruhua ni é rẹ' nị'yaj á rẹ'
ni ngüị dạj rún' 'ị ruhua chrej ni é rẹ' nne
xata' ni'ya yụn' nej aj.

El juzgar a los demás

37 ʼSị ga'ui' a ni é rẹ' gaquin' dugüi' a ni é
rẹ' mánj. Asíj nị sị ga'ui' Yan'anj gaquin' a
ni é rẹ'. Nị sị gataj ni é rẹ' sisị da'ui dugüi'
ni é rẹ' gaquin' mánj. Ngaa nị nitaj si gạtaj
Yan'anj si da'ui man'an án rẹ' gaquin' nej.
Guịnicaj ni é rẹ' 'ngọ niman nico rian ni
dugüi' ni é rẹ', ngaa nị Yan'anj guịnicaj
'ngọ niman nico rian xi'í man'an ni é rẹ'
nej.
38 Gạ'ui' ni é rẹ' rian ni ngüị, ngaa
nị Yan'anj rịqui rian án rẹ' nej. Nị dạj
rún' 'yaj 'ngọ tsínj sạ' ruhua du'uej 'níj,
nị ara sạ' sij rịọ, nị da'nga' daj guịriun
sạ' Yan'anj rịọ riqui-í' rian né' gạ'nij né'
chruhua xinánj né'. Nị guị'yaj ran Yan'anj
rịọ. Nị nạgunan'-án' rịọ daj. Nị gạra sạ'
Yan'anj rịọ daj nej. Nị dạj rún' 'yaj ni é rẹ'
ngạ dugüi' ni é rẹ', nị da'nga' daj guị'yaj
Yan'anj ngạ ni é rẹ' nej. —Daj gataj Jesús
gunun ni sij.
39 Ngaa nị nani Jesús 'ngọ cuento digyán
sij rian ni tsínj nico' sij. Nị gataj sij:
—Nị gạ'ue dịgyán tsínj duri daj chrej
rian ango tsínj duri gạn'anj nụngüej
sij ruhua á rẹ' ní'. Sị ga'ue mánj.
Gạn'anj nụngüej sij, sanị guịnij nụngüej sij
chruhua 'ngọ yu'uj nánj.
40 Nitaj si huin rian 'ngọ tsínj 'nạ' gạhuin
chrụn daj ngạ tsínj digyán rian sij. Sanị sisị
gạhuin chrụn sạ' sij, ngaa nị gạhuin sij rún'
huin tsínj digyán rian sij.
41 Nị ụn sin huin nị ni'yáj rẹ' sisị nụn
darụ chrun rundij rian jnánj rẹ' únj. Sanị
nitaj si ni'yáj rẹ' si nụn 'ngọ caj rundij rian
man'án rẹ'.
42 Nị sisị nitaj si acáj rẹ' cuenta si nụn
'ngọ caj rián rẹ', nị asạ' gạ'ue gạtaj rẹ' rian
jnánj rẹ': "Guịniquin' acuán' rẹ', nị guịrīj
darụ chrun rundij rián rẹ' aj." Nị sisị dạj
atáj rẹ', nị tsínj digya' yun'unj huín rẹ'.
Guịri siní rẹ' caj nụn rian man'án rẹ' aj.
Ngaa nị gạ'ue guịni'yaj sạ' rẹ' guịri rẹ' darụ
chrun rian jnánj rẹ' aj. —Daj gataj Jesús
gunun ni sij.

Por sus frutos los conoceréis

43 Ngaa ni gataj rụhua' yún Jesús:
—Nị chrun sạ', nị sị ga'ue gạyu chruj
nitaj si hua sạ' mánj. Nị chrun nitaj si
hua sạ', nị sị ga'ue gạyu chruj hua sạ' chraj
mánj.
44 Ngaa nị'yaj né' dạj hua si ayu chrạ 'ngọ
chrun daj, nị ni'i né' ụn chrun huin-ín'. Sị
ga'ue gạ'ne né' higo riqui ni coj tanj mánj.

Nḭ sḭ ga'ue nąran' né' uva riqui coj yatan mánj.
45 Nḭ 'ngǫ tsínj są', nḭ a'mi sí' nuguan' są' xi'í si nara są' sí' nuguan' hua są' chruhua niman sí'. Sanḭ tsínj quij hua, nḭ a'mi sí' nuguan' quij xi'í si nara sí' nuguan' quij chruhua niman sí'. Daran' ni nuguan' nara né' chruhua nimún', nḭ hué ni nuguan' daj ahui du'ó' a'mí'. —Daj gataj Jesús.

Los dos cimientos

46 Ngaa nḭ gataj rụhua' yún Jesús:
—Nḭ ụn sin huin ataj ni é rẹ' sisḭ Señor huīnj, sanḭ nitaj si dagahuin a ni é rẹ' si atā gụnun a ni é rẹ' únj.
47 Yyąj nḭ gątā gụnun a ni é rẹ' dąj hua 'ngǫ tsínj 'ną' riānj. Nḭ unun sí'. Nḭ dagahuin sí' si atā gụnun sí' nej.
48 Huin sí' rún' huin 'ngǫ tsínj guḭ'yaj hue'. Gánj gụnun sini yąn sí' gụnun nḭn' ruhua. Nḭ gune' sí' daqui hue'-é' rian huej. Hué dan nḭ ducu gahui nanẹ. Nḭ gara xinéj nnee. Nḭ ga'ui' nucuaj nnee daj rian hue'. Sanḭ nun guisiqui' hue' daj. Daj si gahuin ran są' hue'-é' gune' sí' rian huej.
49 Nḭ hua ango tsínj unun si-nụguan'ānj. Sanḭ nun dḭgahuin sí' si atā gụnun sí'. Nḭ tsínj daj huin rún' huin 'ngǫ tsínj gui'yaj hue' rian yo'ój chru. Sanḭ nun gąnj gụnun sí' rian gune' sí' daqui hue'. Ngaa nḭ gara xinéj nnee. Nḭ ga'ui' nucuaj nnee daj rian hue'. Ngaa nḭ 'ngǫ ganatúj ó'. Nḭ 'ngǫ guere' hue'-é' da aj. Daj hua tsínj nun unun si-nụguan'ānj. —Gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

7

Jesús sana al siervo de un centurión

1 Ngaa guisíj ga'mi Jesús rian ni ngüḭ daj, nḭ gan'anj sij xuman' Capernaum.
2 Nḭ yu'uj daj nne 'ngǫ snado centurión. Nḭ a'nan' 'ngǫ si-moso capitán daj. Nḭ ruhua gąhui' sí'. Nḭ 'ḭ ruhua sij ni'yaj sij si-moso sij.
3 Nḭ ngaa gunun centurión daj si a'mi ni ngüḭ xi'í Jesús, nḭ ga'níj sij gǫ'ngo ni tsínj huin achij mąn scanij ni tsínj israelita, gąn'anj gąchinj jni'yaj ni sí' rian Jesús sisḭ gą'na' guḭ'yaj gǫno'o Jesús si-moso centurión daj.
4 Nḭ ngaa guisíj ni sij rian Jesús, nḭ ga'mi yaco ni sij. Nḭ gataj ni sij:
—Hua niąn chrącuij rẹ' centurión daj.
5 Daj si 'ḭ ruhua sij ni'yaj sij né' huin né' ni tsínj israelita. Nḭ hué sij gui'yaj si-nuhui né' nej. —Gataj ni sij gunun Jesús.
6 Ngaa nḭ gan'anj Jesús ngą ni sij. Nḭ ngaa ruhua gąhuin nḭchrun' Jesús guḭsij sij hue', nḭ ga'níj centurión daj gąn'anj gǫ'ngo ni tsínj nicaj dugüi' ngą sij, gątaj ni sí' gụnun Jesús:
—Señor, sḭ gahuin ruhuá rẹ' mánj. Daj si sé tsínj są' huin tsínj daj, ataj sij. Xi'í daj nḭ sḭ gatúj rẹ' chruhua ducuá sij, ataj sij mánj.
7 Nḭ xi'í si sé tsínj są' huin sij ruhua sij, nḭ nun guḭsij ruhua sij gụchi' sij rián rẹ', ataj sij. Maan si gą'nin' rẹ' sun, nḭ gąnahuin si-moso sij, guḭ'yáj rẹ', ataj sij.
8 Daj si hua tsínj a'nin' sun rian sij. Nḭ hué sij a'nin' sun rian ni snado nej. Nḭ ngaa a'níj sij 'ngǫ snado gąn'anj sí', nḭ huąn'anj sí'. Nḭ ngaa ataj sij gą'na' 'ngǫ sí', nḭ 'ną' sí' nej. Nḭ ngaa a'níj sij si-moso sij guḭ'yaj sun sí', nḭ hué daj guḭ'yaj sun sí' nej. —Daj gataj ni dugüi' centurión daj gunun Jesús.
9 Nḭ ngaa gunun Jesús nuguan' gataj tsínj daj, nḭ gan'anj ruhua sij. Nḭ guini'yaj sij rian ni tsínj nico' sij. Nḭ gataj sij:
—Xąnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisḭ nun nari'īj 'ngǫ tsínj israelita xuman ruhua rún' xuman ruhua tsínj centurión nan mánj. —Daj gataj Jesús.
10 Nḭ ngaa nanicąj ni tsínj nicaj dugüi' ngą centurión daj gan'anj ni sij ducuá sí', nḭ xacaj ni sij cuenta sisḭ hua ganahuin moso daj.

Jesús resucita al hijo de la viuda de Naín

11 Hué daj síj nḭ gan'anj Jesús 'ngǫ xuman' gụ'naj Naín. Nḭ huaj ni tsínj nico' sij nicaj dugüi' ni sí' ngą nico ni ngüḭ huaj ni sí' nej.
12 Nḭ ngaa huaj guḭsij sij du'ua xuman' daj, nḭ guini'i sij si huaj gąchin' ni ngüḭ xąnj daj 'ngǫ níman. Nḭ tsínj gahui' daj huin urin da'níj yun'unj mmij. Nḭ huaj nḭn' ruhua ni ngüḭ xąnj ngą yun'unj mmij da nej.
13 Nḭ gani yaco ruhua Señor ni'i sij yun'unj mmij daj. Nḭ gataj sij:
—Sḭ gacó sǫ' mánj. —Gataj Jesús gunun ún'.
14 Ngaa nḭ gan'anj nichi Jesús. Nḭ ganun ra'a sij chrun xéj. Nḭ guiniquin' ni tsínj ata níman. Nḭ gataj Jesús gunun tsínj gahui' daj:
—Tsínj sno'o. Nąchica rẹ'. —Daj gataj Jesús.
15 Ngaa nḭ nachica tsínj gahui' daj gane sí'. Nḭ gaxḭ'i sí' ga'mi sí'. Nḭ naga'ui' Jesús man'an sí' ra'a nni sí'.
16 Nḭ ngaa guini'i ni ngüḭ si gui'yaj Jesús, nḭ guxu'ui' daran' ni sij. Nḭ gaxḭ'i ni sij ga'mi są' ni sij rian Yan'anj. Nḭ gataj ni sij:
—Gurugüi' 'ngǫ tsínj huin achij a'mi si-nụguan' Yan'anj scanij né'. —Daj gataj ni sij.
Nḭ gataj ni sij nej:

—Nḭ 'nạ' ni'yaj Yan'anj ni ngüḭ nico' man'an Yan'anj. —Gataj ni sij gunun ni dugüi' ni sij.
17 Nḭ gaxa'nḭ nuguan' xi'í si gui'yaj Jesús nḭn' gạchra' estado Judea ngạ ango ni xuman' ngaj nḭchrun' ngạ-á'.

Los mensajeros de Juan el Bautista

18 Nḭ nata' ni tsínj nico' Juan si gui'yaj Jesús gunun man'an sí'. Ngaa nḭ gaquínj Juan huḭj tsínj nico' sí' gạ'na' nụngüej sij rian sí'.
19 Ngaa nḭ ga'níj Juan gạn'anj nụngüej sij nạchin' snan'anj nụngüej sij Jesús. Nḭ nan huin nuguan' ga'níj Juan rian Jesús:
—Hué rẹ' huin tsínj nạcaj ni ngüḭ ní'. Asḭ gạna'uij únj si gạ'na' ango tsínj sạ'. —Da'nga' daj huin nuguan' ga'níj Juan rian Jesús.
20 Hué dan nḭ guisíj nụngüej sij rian Jesús. Nḭ gataj nụngüej sij:
—Ga'níj Juan, tsínj duguata' nnee, gạ'na' nạchin' snan'anj nụngüej únj man'án rẹ' sisḭ sọ' huin tsínj gạ'na' nạcaj ni ngüḭ ní'. Asḭ gạna'uij únj ango tsínj gạ'na' sạ'. —Gataj nụngüej sij gunun Jesús.
21 Nḭ hué guẹ hora daj, nḭ ganahuin nico ni ngüḭ a'nan', gui'yaj Jesús. Nḭ guiri sij nanẹ xḭ'i niman ni ngüḭ nej. Nḭ naxiguḭn rian ni ngüḭ duri, gui'yaj sij nej.
22 Hué xi'í daj nḭ gataj Jesús gunun nụngüej sij:
—Güḭj nụngüej é rẹ'. Nḭ nạta' nụngüej é rẹ' gụnun Juan si guini'i nụngüej é rẹ' ngạ si gunun nụngüej é rẹ' nej. Daj si xiguḭn ni'yaj ni ngüḭ duri. Nḭ chéj ni tsínj yacuan nej. Nḭ nahuin sạ' ni ngüḭ a'nan' xi'ḭ nnij nej. Nḭ naxi'níj chraquij ni tsínj so'o nej. Nḭ ganá'nij ni níman gahui' nej. Nḭ unun ni ngüḭ yaco ran' nuguan' sạ' nej.
23 Nḭ hua 'ueé rian 'ngọ tsínj nitaj si nạnicaj ruhua nḭ'yaj sij xi'īj. Daj gạtaj nụngüej é rẹ' rian Juan. —Daj gataj Jesús rian nụngüej tsínj daj.
24 Nḭ ngaa nanicạj nụngüej sí' nạn' nụngüej sí' rian Juan, ngaa nḭ gaxḭ'i ga'mi sạ' Jesús rian ni ngüḭ xi'í Juan. Nḭ gataj sí':
—Nḭ ngaa gan'anj ni é rẹ' gunun ni é rẹ' si-nụguan' Juan quij qui'yanj nạco, nḭ dạj hua sij guini'i ni é rẹ', ruhua ni é rẹ' únj. Dạj rún' 'yaj riạ ngaa xinunj 'yaj nanẹ, nḭ da'nga' daj 'yaj sij, ruhua ni é rẹ' ní'.
25 Nḭ sisḭ sé daj 'yaj sij, nḭ ụn sin huin nḭ gan'anj nḭ'yaj á rẹ' rian huaj sij únj. Gan'anj ni'yaj á rẹ' 'ngọ tsínj nụn atsij niạ' ní'. Sanḭ sé daj huin sij mánj. Ni'i ni é rẹ' sisḭ ni tsínj nụn atsij niạ' ngạ ni tsínj utin' nico san'anj, nḭ nne ni sí' ducuá ni rey.
26 Nḭ ụn sin huin nḭ gan'anj nḭ'yaj á rẹ' rian nne sij únj. Asḭ 'ngọ tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj ní'. Xạnga' nḭ hué daj huin sij aj. Nḭ hua achij Juan daj ngạ daran' ango ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj anj.
27 'Nḭ asḭj ná nḭ garun sạ' 'ngọ tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj xi'í Juan. Nḭ gataj Yan'anj:
A'nī 'ngọ tsínj guḭnicaj nuguan' gụchi' sij.
Nḭ tsínj daj guḭtaj dian sini rián rẹ' gạn'anj sij.
Nḭ guḭ'yaj xugüi sij si-chréj rẹ' aj.
Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
28 'Nḭ atā gụnun a ni é rẹ' sisḭ scanij ni tsínj ga'nga, gui'yaj ni yun'unj xạna, nḭ nitaj si rugüi' 'ngọ tsínj huin achij dạj rún' huin man'an Juan tsínj duguata' nnee. Sanḭ tsínj hua lij nḭn', nḭ huin achij sij rian nicaj sun Yan'anj daj ngạ man'an Juan gạ. —Daj gataj Jesús gunun ni ngüḭ.
29 Nḭ ngaa gunun ni ngüḭ ngạ ni tsínj a'nej pesto si gataj Jesús, nḭ gataj ni sij sisḭ dugu'nạj huaj gui'yaj Yan'anj. Daj si hua gata' nnee ni sí', gui'yaj Juan.
30 Sanḭ ni tsínj fariseo ngạ ni tsínj digyán ley, nḭ nun gạ'uej ruhua ni sij gụnun ni sij dạj huin ruhua Yan'anj guḭ'yaj Yan'anj xi'í ni sij mánj. Daj si nun gata' nnee ni sij, gui'yaj Juan.
31 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Dạj ụn sin huin guḭ'yā guḭri' dḭgyānj rian án rẹ' dạj hua ni ngüḭ mán acuan' nan únj.
32 Dạj rún' 'yaj ni tsin' gan'anj gạne rian yu'uẹ ngaa ducuj, nḭ agua ni dugüi', nḭ hué daj huin ni sij. Nḭ ataj anin'inj: "A'yanj únj riạ rian án rẹ' saj. Sanḭ nun guḭran'anj a ni é rẹ' mánj. Garáj ni únj chra' snanga. Sanḭ nun gaco ni é rẹ' mánj." Hué daj ataj ni tsin' rian ni dugüi' ni tsin' anj.
33 Daj si ga'nạ' Juan tsínj duguata' nnee, nḭ nun xa sij chrachrúnj, nun go'o sij nnee vino nej. Nḭ xi'í daj ataj á rẹ' sisḭ nụn nanẹ xḭ'i niman sij aj.
34 Asíj nḭ ga'nạ' da'níj ni ngüḭ huin man'ānj. Nḭ xāj, nḭ go'ōj aj. Nḭ ataj ni é rẹ' sisḭ huīnj 'ngọ tsínj xa nạsa', go'o nạsa'. Nḭ huīnj 'ngọ tsínj nicaj dugüi' ngạ ni ngüḭ 'yaj gaquin' ngạ ni tsínj a'nej pesto nej, ataj á rẹ' xi'īj nej.
35 Sanḭ sisḭ 'yaj sạ' 'ngọ tsínj daj, nḭ gạ'ue guḭni'i né' sisḭ tsínj ni'i sạ' huin sij. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Jesús en el hogar de Simón el fariseo

36 Ngaa nḭ gaquínj 'ngọ tsínj fariseo xạ Jesús ngạ man'an sí'. Ngaa nḭ gatúj Jesús ducuá sí' gan'anj gạne sij rian mesa.
37 Nḭ nne 'ngọ yun'unj xạna 'yaj gaquin' xuman' daj. Nḭ ngaa gunun ún' sisḭ nne Jesús ducuá fariseo daj xa sij, nḭ nicaj ún' 'ngọ gaga' alabastro nụn gasiti guin' dạj.
38 Nḭ niquin' ún' nẹ' xi'í Jesús. Nḭ aco ún'. Nḭ ayanj nnee rian ún' aco ún' daj dacój Jesús. Nḭ ane-é' dacój Jesús, 'yaj ún'.

Nḭ naruhui ún' huee chrą ún' dacój Jesús. Nḭ jnacǫ dacój sí', 'yaj ún'. Nḭ garun du'ua ún' dacój Jesús. Nḭ garij ún' gasiti guin' dąj dacój sí' nej.
39 Nḭ ngaa guini'i tsínj fariseo, tsínj dụcua daj si gui'yaj yun'unj xąna daj, nḭ gani ruhua man'an sí': "Sisḭ xąnga' yya huin Jesús 'ngǫ tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj, ngaa nḭ xącaj sí' cuenta sisḭ yun'unj xąna 'yaj gaquin' huin ún', nḭ atsi ún' man'an sij." Da'nga' daj gani ruhua tsínj fariseo daj xi'í Jesús.
40 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun tsínj fariseo daj:
—Simón, nicā 'ngǫ nuguan' gątā gụnun rẹ'. —Gataj Jesús.
—Gątaj sǫ', Maestro. —Gataj tsínj dụcua daj.
41 Nḭ gataj Jesús:
—Huịj ran' tsínj daj da'ui san'anj rian 'ngǫ xuru'ue. Nḭ 'ngǫ sij 'yaj xiquínj ụn'un' ciento san'anj denario. Nḭ ango sij 'yaj xiquínj huịj xia chi' san'anj denario.
42 Nḭ rịan nun guiri' nụngüej sij naru'ue sij rian xuru'ue daj, nḭ ga'nin' ruhua sí' si da'ui nụngüej sij. Ngaa nḭ, dąj hua gǫ'ngo nụngüej sij gąran' doj ruhua ni'yaj xuru'ue daj, ruhuá rẹ' únj. —Daj gataj Jesús.
43 —Ani ruhuāj sisḭ tsínj da'ui nico daj, nḭ garan' doj ruhua sij ni'yaj sij xuru'ue. —Daj gataj Simón.
—Hué dan huin xąnga' yya. —Daj gataj Jesús gunun Simón huin tsínj fariseo daj.
44 Ngaa nḭ nanicąj Jesús ni'yaj sij yun'unj xąna daj. Nḭ gataj sij gunun Simón:
—Xącaj rẹ' cuenta si gui'yaj yun'unj xąna nan ní'. Ngaa gatū chruhua ducuá rẹ', sanḭ nun riquí rẹ' nnee na'nīj dacō mánj. Nḭ yun'unj xąna nan, nḭ nnee gaco ún' daj na'ni ún' dacō. Nḭ huee chrą ún' jnacǫ ún' dacō nej.
45 Nun garun du'uá rẹ' man'ānj mánj. Sanḭ asịj gatū ducuá rẹ', nḭ nun duna ún' si garun du'ua ún' dacō.
46 Nḭ nun garíj rẹ' gasiti chrāj. Sanḭ yun'unj daj garij ún' gasiti guin' dąj dacō.
47 Xi'í daj nḭ atā gụnun rẹ' sisḭ da'ui ún' nico gaquin'. Sanḭ nicā 'ngǫ niman nico xi'í ni gaquin' da'ui ún'. Daj si 'ḭ nịn' ruhua ún' ni'yaj ún' yūnj. Sanḭ ngaa ani ruhua 'ngǫ tsínj daj sisḭ dǫj huin gaquin' da'ui sij, nḭ dǫj 'ḭ ruhua sij ni'yaj sij yūnj. —Daj gataj Jesús gunun Simón.
48 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun yun'unj xąna daj:
—Nicā 'ngǫ niman nico xi'í si-gąquin' rẹ'. —Daj gataj Jesús.
49 Nḭ nne ango ni tsínj rian mesa daj. Nḭ gaxḭ'i ni man'an ni sij nachínj snan'anj ni sij ni dugüi' ni sij. Nḭ gataj ni sij:
—Nḭ ụn tsínj huin tsínj nan, nḭ gą'ue guịnicaj sij niman nico rian ni gaquin', ruhua á rẹ' únj. —Daj gataj ni tsínj daj.
50 Sanḭ gataj Jesús rian yun'unj xąna daj:
—Hua nacaj Yan'anj man'án rẹ' xi'í si guxuman ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' yūnj. Gąhuin din'inj ruhuá rẹ' nąn' rẹ' ducuá rẹ'. —Daj gataj Jesús gunun ún'.

8

Mujeres que sirven a Jesús

1 Nḭ ngaa gachin dǫj nḭ gachéj Jesús daran' rian ni xuman' ngą ni rancho nej ga'mi są' sij xi'í si nicaj Yan'anj sun rian né'. Nḭ nicaj dugüi' ni xụhuij ni tsínj nico' sij nej.
2 Nḭ huaj gǫ'ngo yun'unj xąna ngą sij nej. Nḭ hua guiri Jesús nanẹ xḭ'i chruhua niman da'aj ni ngüḭ daj. Nḭ nahuin ango da'aj ni ún', gui'yaj sij nej. Nḭ scanij ni ún', nḭ huaj María gụ'naj ún' Magdalena. Nḭ hua guiri Jesús ichij nanẹ xḭ'i chruhua niman ún'.
3 Nḭ huaj yun'unj gụ'naj Juana huin ún' nicą tsínj gụ'naj Chuza huin sí' tsínj nicaj yun'unj ni moso 'yaj rey Herodes. Nḭ huaj yun'unj gụ'naj Susana ngą nico ango ni ngüḭ xąna nej. Nḭ chracuij ni ún' si'yaj ni ún' rasụn gachin rian Jesús.

Parábola del sembrador

4 Nḭ gahui nico ni ngüḭ mąn rian ni xuman' gan'anj nḭ'yaj ni sij Jesús. Nḭ nahuin yu' nico ni ngüḭ rian Jesús. Hué dan nḭ nani Jesús 'ngǫ cuento digyán sij rian ni ngüḭ.
5 Nḭ gataj sij:
—Gahui 'ngǫ tsínj dagaman' cąn. Nḭ ngaa dagaman' sij, nḭ guinij dǫj cąn chruhua chrej. Nḭ gachin ni ngüḭ gurun ni sij. Nḭ naran' ni xataj xa xuj.
6 Nḭ guinij dǫj cąn daj rian yo'ój yej rian nitaj nico yo'ój. Nḭ ngaa xira' cąn daj, nḭ ganacoj. Daj si nitaj si hua 'yo yo'ój daj.
7 Nḭ gayu dǫj cąn scanij tanj. Nḭ xira' nụguan'an cąn daj ngą tanj. Hué dan nḭ ganẹ coj daj, gui'yaj tanj.
8 Nḭ gayu dǫj cąn ango yo'ój są'. Nḭ guixira' cąn daj. Nḭ gachij man'an cąn. Nḭ gayu są' cąn. Nḭ 'ngǫ coj daj gahui 'ngǫ ciento cąn. —Daj gataj Jesús nani sij cuento rian ni ngüḭ daj.
Ngaa nḭ ga'mi nucuaj Jesús. Nḭ gataj sij:
—Sisḭ nụn chraquij a ni é rẹ', nḭ gụnun a ni é rẹ' nej aj. —Daj gataj Jesús.
9 Ngaa nḭ nachínj snan'anj ni tsínj nico' Jesús. Nḭ gataj ni sij gunun sí':
—Nḭ ụn sin huin cuento nan ruhuaj gata únj. —Daj gataj ni sij.
10 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Rian ni é rẹ' riqui Yan'anj sisḭ guịni'i ni é rẹ' dąj hua rian nicaj sun Yan'anj. Sanḭ rian ni ngüḭ nitaj si nicaj dugüi' ngāj, nḭ

nanīj cuento hua ránj. Ngaa nị guịni'yaj ni sij. Sanị nun guịni'i ni sij. Nị gụnun chraquij ni sij. Sanị na'ue gạra da'nga' ruhua ni sij.

11 ʼHué nan huin si ruhuaj gata cuento digyānj rian án rẹ'. Dạj rún' hua cạn daj, nị da'nga' daj hua si-nụguan' Yan'anj.

12 Nị cạn guinij du'ua chrej, nị rún' hua ni ngüị gunun nuguan' huaj. Nị ga'nạ' sichre. Nị ri sichre nuguan' sạ' daj niman ni sij sisị nun gụxuman ruhua ni sij nị'yaj ni sij Yan'anj. Daj si na'uej ruhua sichre si nạcaj Yan'anj ni sij.

13 Nị cạn guinij rian yo'ój yej, nị rún' hua ni ngüị gunun nuguan' huaj. Daj si ngaa gunun ni sij nuguan' sạ' daj, nị nahuin ra'a ni sij. Nị gahuin niạ' ruhua ni sij. Sanị 'yaj ni sij rún' 'yaj 'ngọ coj nitaj nico ya'ạ siụ. Dọj guẹ güi xuman ruhua ni sij ni'yaj ni sij Yan'anj. Daj si ngaa guịran' ni sij sayun, nị gạhuin nịni ni sij rian Yan'anj anj.

14 Nị cạn guinij scanij tanj rún' hua ango ni ngüị gunun nuguan' huaj. Nị huin ruhua ni sij guịri' ni sij rasụn mạn chruhua xungüị nan. Nị digya' yun'unj san'anj ni sij si nahuij ruhua ni sij gạhuin xuru'ue ni sij. Ngaa nị nitaj si 'yaj sạ' ni sij gạ mánj.

15 Nị cạn guinij rian yo'ój sạ' hué daj hua ango ni ngüị gunun nuguan'. Nị ngaa gunun ni sij nuguan' sạ' daj, nị gạhuin nịca ruhua ni sij ngạ nuguan' daj. Daj si hua sạ' niman ni sij. Nị hua nịca niman ni sij nej. Nị 'yaj sạ' ni sij. Nị nitaj si dụna ni sij si-chrej Yan'anj mánj. —Daj gataj Jesús.

Nada oculto que no haya de ser manifestado

16 Ngaa nị gataj rụhua' yún Jesús:

—Nị ngaa arún' yan'ạn chrạ 'ngọ candil, nị sị gune' huị né' riqui chru ngạ riqui nna ganun yan'ạn daj. Sanị gụto' xata' rian mesa sisị guịxiguin yan'ạn daj rian ni ngüị gạtu chruhua hue' guịni'i ni sij.

17 Ngaa nị nị ạ 'ngọ nuguan' naránj ni ngüị acuan', sanị daran'anj nạrugüi'. Nị nitaj ạ 'ngọ nuguan' guixíj huị ni ngüị acuan', sanị guịni'i daran' ni ngüị xiguịn sạ'.

18 Ngaa nị gạ cuidado ni é rẹ' dạj unun ni é rẹ' ni nuguan' nan. Daj si gạ'ui' Yan'anj rian tsínj unun. Sanị gạ'ne Yan'anj da guẹ nicaj ni tsínj na'uej ruhua gụnun sạ'. Daj si ani ruhua ni sij sisị ni'i sạ' ni sij. Sanị sé daj huin mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

La madre y los hermanos de Jesús

19 Ngaa nị guisíj nni Jesús ngạ ni jnánj sij rian sij. Sanị nun gạ'ue gạhuin nịchrun' anin' nni sí' rian man'an sij. Daj si mạn nịn' ruhua ni ngüị rian Jesús.

20 Ngaa nị nata' 'ngọ tsínj daj rian Jesús:

—Nní rẹ' ngạ ni jnánj rẹ' ana'uij niquin' nẹ' chrej xẹ' huin ruhua ni sij guịni'i ni sij man'án rẹ'. —Daj gataj tsínj daj.

21 Ngaa nị gataj Jesús:

—Nnī ngạ ni jnān huin ni ngüị unun si-nụguan' Yan'anj. Nị 'yaj ni sij si ataj nuguan' daj. —Daj gataj Jesús.

Jesús calma la tempestad

22 Hué dan nị 'ngọ güi daj, nị gahui Jesús chruhua 'ngọ rịọ achéj rian nnee. Nị gatúj ni tsínj nico' sij chruhua rịọ nej. Nị gataj Jesús gunun ni sí':

—Gạn'anj né' anéj chrej du'ua laguna xạchij nan. —Daj gataj Jesús.

Ngaa nị gan'anj ni sij.

23 Nị ngaa huaj ni sij, nị gatoj Jesús. Nị gahui 'ngọ nanẹ nucuaj xxi rian laguna daj. Nị gara nnee chruhua rịọ. Nị ruhua guịnij rịọ daj chruhua nnee.

24 Ngaa nị gan'anj ni sij nạchica ni sij Jesús. Nị gataj ni sij:

—Maestro, Maestro, ruhua gạhui' né'. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.

Ngaa nị nachica ni sij Jesús. Nị ga'mi huee sij rian nanẹ ngạ rian nnee. Ngaa nị ganiquin' daran'anj. Nị gahuin din'inj rian laguna daj, gui'yaj Jesús.

25 Ngaa nị gataj Jesús gunun ni sij:

—Nị ụn sin huin nị na'ue gụxuman ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' man'ānj únj. —Daj gataj Jesús.

Ngaa ni guxu'ui' ni sij. Nị gan'anj ruhua ni sij. Nị gataj ni sij gunun ni dugüi' ni sij:

—Nị ụn tsínj huin tsínj nan únj. Nị ngaa a'nin' sí' sun, nị da' nanẹ ngạ nnee dagahuin si-nụguan' sij. —Daj gataj ni sij.

El endemoniado gadareno

26 Ngaa nị guisíj ni sij do'ój ni tsínj gadareno. Nị ngaj yo'ój daj anéj chrej du'ua laguna xạchij daj rian estado Galilea.

27 Nị nanij Jesús rịọ daj. Ngaa nị ga'nạ' 'ngọ tsínj 'nạ' xuman' daj rian Jesús. Nị guisíj ga'ị yo' nụn nanẹ xị'i niman sij. Nị nitaj si nụn sij atsij. Nị nitaj si nne sij hue' mánj. Sanị nne sij chruhua ni yu'uj rian gachin' ni sij níman.

28 Nị ngaa guini'i sij Jesús, nị gaguáj nucuaj sij. Nị ganiquin' ráj dạcoj sij rian Jesús. Nị gataj sij gạguáj sij:

—Nitaj si huaj si dịguíj rẹ' ngāj huín rẹ' Jesús da'níj Yan'anj achij nne xata' mánj. A'mi acōj rián rẹ' sisị sị gui'yáj rẹ' castigo man'ānj mánj. —Daj gataj sij gunun Jesús.

29 (Nị da'nga' daj gataj sij daj si hua ga'nin' Jesús sun rian nanẹ xị'i sisị gạhui nanẹ xị'i daj niman sij. Nị hua guisíj ga'ị yo' sisị guida'a nanẹ xị'i tsínj daj. Nị anumi cadena ra'a sij ngạ dacój sij, gui'yaj ni ngüị. Sanị xi'nin' cadena, gui'yaj sij. Nị nicaj nanẹ xị'i sij gan'anj-án' sij quij qui'yanj nạco nej.)

30 Ngaa nḭ nachínj snan'anj Jesús sí'. Nḭ
gataj sij:
—Dąj gṵ'naj rę' únj. —Gataj Jesús.
Nḭ gataj man'an sí':
—Xi'nin' nico gṵ'nā aj. —Daj gataj sí' xi'í
si ga'ḭ nico nanę xḭ'i gatúj chruhua niman
sí'.
31 Nḭ ga'mi yaco ni nanę xḭ'i daj rian
Jesús sisḭ sḭ ga'nij sí' gąn'anj ni nanę xḭ'i
daj rian yan'ąn mánj.
32 Nḭ nḭchrun' xi'í quij mán 'ngǫ xi'nin'
xxi xacáj xa xuj. Nḭ ga'mi yaco ni nanę xḭ'i
rian Jesús sisḭ gą'nij sí' gąn'anj gątu ni sij
chruhua niman ni xacáj daj. Ngaa nḭ ga'uej
ruhua Jesús sisḭ da'nga' daj guḭ'yaj ni nanę
xḭ'i daj.
33 Ngaa nḭ gahui ni nanę xḭ'i chruhua
niman tsínj daj. Nḭ gan'anj gątu ni sij
chruhua niman ni xacáj da aj. Ngaa nḭ 'ngǫ
gan'anj guę xi'nin' xacáj daj guinij xú' chrą
'ngǫ huej. Nḭ guinij ni xuj chruhua laguna
gahui' ni xú' chruhua nnee aj.
34 Nḭ ngaa guini'i ni tsínj dugumi ni xacáj
si guiran' xú', nḭ gunánj ni sij nąn' ni sij
xánj ni sij ngą riqui quij. Nḭ nata' ni sij dąj
gahuin guiran' ni sij.
35 Hué dan nḭ gahui ni ngüḭ daj gan'anj
guḭni'yaj ni sij ṵn sin huin guiran' ni tsínj
daj. Nḭ ngaa guisíj ni sij rian nne Jesús, nḭ
guini'i ni sij tsínj guinṵn nanę xḭ'i niman
daj. Nḭ yyąj nḭ nne sij xi'í Jesús nṵn sij si-
gan' sij, hua są' ga'ue nani ruhua sij. Nḭ
guxu'ui' ni ngüḭ guisíj daj.
36 Nḭ ni tsínj guini'i dąj gahuin, nḭ ganani
ni sij dąj gahuin ngaa ganahuin są' tsínj
guinṵn ni nanę xḭ'i, gui'yaj Jesús.
37 Hué dan nḭ gachínj jni'yaj daran' ni
tsínj gadareno rian Jesús sisḭ gąhui sí'
gąn'anj sí' xánj ni sij. Daj si guxu'ui' ni
sij. Ngaa nḭ gahui Jesús chruhua riǫ achéj
rian nnee. Nḭ gan'anj sij anéj chrej du'ua
laguna daj.
38 Ngaa nḭ ga'mi yaco tsínj gunṵn ni nanę
xḭ'i rian Jesús sisḭ gą'uej sí' guḭnicaj dugüi'
sí' ngą sij gąn'anj nṵngüej sij. Sanḭ ga'níj
Jesús nąn' sí' ducuá sí'. Nḭ gataj sij:
39 —Güḭj nąn' ducuá rę', ngaa nḭ nąta'
rę' gṵnun ni dugüí' rę' daran' si są' gui'yaj
Yan'anj xi'í man'án rę'. —Daj gataj Jesús
gunun sij.
Ngaa nḭ gan'anj sij. Nḭ nata' sij rian
daran' ni ngüḭ mąn xuman' daj xi'í si są'
gui'yaj Jesús rian sij.

La hija de Jairo; la mujer que tocó el manto de Jesús

40 Nḭ ngaa nanicąj Jesús, nḭ gahuin nią'
ruhua ni ngüḭ nahuin ra'a ni sij man'an
Jesús. Daj si ana'uij daran' ni sij sí'.
41 Ngaa nḭ ga'nąʼ 'ngǫ tsínj huin achij
chruhua nuhui rian nne Jesús, gṵ'naj sí'
Jairo. Nḭ ganiquin' ráj dącoj sí' xi'í Jesús.
Nḭ ga'mi yaco sí' rian Jesús sisḭ gąn'anj sij
ducuá sí'.
42 Daj si hua urin da'nḭ xąna sí'. Nḭ síj
'ngǫ si xṵhuij yo' huaj ún'. Nḭ dǫj nḭ gąhui'
ún'.
Nḭ ngaa huaj Jesús, nḭ ducu guru'man ni
ngüḭ xi'níj sí' ganicąj ni sij rian huaj sí'.
43 Nḭ scanij ni ngüḭ daj, nḭ niquin' 'ngǫ
yun'unj xąna a'nan' si guisíj xṵhuij yo'
uráj tun ún'. Nḭ gutin' ún' daran' si nicaj
ún' ngą ni tsínj gǫno'o. Sanḭ nun gą'ue
gąnahuin ún', gui'yaj ą 'ngǫ ni sij.
44 Ngaa nḭ gan'anj nḭchi ún' scanij ni ngüḭ
guisíj ún' rucú Jesús. Nḭ ganun ún' chrą
ra'a ún' du'ua si-gan' sí'. Ngaa nḭ 'ngǫ hora,
nḭ ganiquin' si uráj tun.
45 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Dąj hua á rę' ganun ra'a si-gan'ānj únj.
—Daj gataj Jesús.
Sanḭ nḭ ą 'ngǫ ni sij nun ganun si-gan'
Jesús, ataj ni sij. Ngaa nḭ gataj Pedro ngą
ni tsínj mąn ngą sij:
—Mąn nḭn' ruhua ni ngüḭ rián rę'. Nḭ
chráj ra'a daran' ni sij man'án rę'. Ngaa nḭ
ṵn sin huin nḭ nachínj snan'anj rę': "Dąj
hua ngüḭ ganun ra'a man'ān únj." Daj
gataj ni sij gunun Jesús.
46 Sanḭ gataj Jesús:
—Ganun yya 'ngǫ ngüḭ man'ānj. Daj si
ni'īnj sisḭ nahuin ngüḭ, gui'yā. —Daj gataj
Jesús.
47 Nḭ ngaa guini'i yun'unj xąna daj sisḭ
na'ue guḭxij huḭ ún', nḭ nagunánj ún' ga'nąʼ
ún' ganiquin' ráj dącoj ún' rian Jesús. Nḭ
nata' yya ún' gunun sij rian daran' ni ngüḭ
ṵn xḭ'i huin ganun ra'a ún' si-gan' Jesús.
Nḭ nata' ún' sisḭ 'ngǫ hora, nḭ nahuin ún',
gui'yaj sij.
48 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun ún':
—Xica'uīj, ganahuín rę', gui'yaj si guxu-
man ruhuá rę' ni'yáj rę' man'ānj. Nḭ dínj
gąhuin nimán rę' gąn'anj rę' aj. —Daj gataj
Jesús gunun ún'.
49 Nḭ hua guę a'mi Jesús, nḭ ga'nąʼ 'ngǫ
tsínj 'yaj sun rian tsínj nicaj sun nuhui daj.
Nḭ gataj sí' gunun sij:
—Guisíj gahui' da'nḭ xąna rę'. Ngaa nḭ sḭ
garasṵn rę' rian Maestro mánj. —Daj gataj
sí' gunun Jairo.
50 Sanḭ gunun Jesús si gataj sí'. Nḭ gataj
sij:
—Sḭ guxu'uí' rę' mánj. Maan si gṵxuman
yya ruhuá rę' nḭ'yaj rę' man'ānj. Ngaa nḭ
gąnahuin są' da'níj rę'. —Daj gataj Jesús.
51 Nḭ ngaa gatúj Jesús chruhua hue', nḭ
nun gą'uej sij sisḭ gątu ni ngüḭ ngą sij.
Nḭ maan Pedro ngą Jacobo nej, Juan nej,
nṵngüej nicą Jairo nej, ga'uej Jesús gątu
chruhua hue' ngą sij.
52 Nḭ ducu aco ni ngüḭ. Nḭ aguáj ni sij nej.
Sanḭ gataj Jesús:

—Si̱ gaco ni é rẹ' mánj. Sé si gahui' tsin' xạna mánj. Saṉi̱ si ato nánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
53 Saṉi̱ ga'nga' nạco ni sij guini'i ni sij man'an Jesús. Daj si guini'i ni sij sisi̱ hua gahui' yya tsin' daj.
54 Saṉi̱ guida'a Jesús ra'a tsin' daj. Ni̱ ga'mi nucuaj sij. Ni̱ gataj sij:
—Tsin' xạna, ataj snan'ān gụnun sọ' sisi̱ nạchica sọ'. —Daj gataj Jesús gunun tsin' daj.
55 Ngaa ni̱ ganá'nij tsin' xạna daj. Ni̱ hué hora 'ngọ nachica unj. Ni̱ ga'nin' Jesús sun sisi̱ gạ'ui' ni ngüi̱ xạ tsin' daj.
56 Ni̱ ducu gan'anj ruhua nụngüej nicạ Jairo. Saṉi̱ ga'nin' Jesús sun sisi̱ si̱ nata' nụngüej sij nuguan' daj rian ni̱ ạ 'ngọ ngüi̱ mánj.

9

Misión de los doce discípulos

1 Hué dan ni̱ gaquínj Jesús sisi̱ nạhuin yu' ni xụhuij ni tsínj nico' sij rian sij. Ni̱ ga'ui' sij sun rian ni sí' sisi̱ gụinicaj ni sí' sun rian ni nanẹ xi̱'i. Ni̱ hué daj ga'ui' sij fuerza sisi̱ gạnahuin ni ngüi̱ a'nan', gụi̱'yaj ni sí' nej.
2 Ni̱ ga'níj Jesús sisi̱ gạn'anj gạ'mi ni sí' nuguan' sạ' xi'í si nicaj sun Yan'anj rian ni ngüi̱. Ni̱ gataj Jesús sisi̱ gạnahuin ni ngüi̱ a'nan', gụi̱'yaj ni sij nej.
3 Ni̱ gataj Jesús:
—Gạyun ni é rẹ' gạn'anj ni é rẹ'. Ni̱ si̱ ga'ue gụinicaj ni é rẹ' rutsi̱ nej, xinánj nej, chrachrúnj nej, san'anj nej, gan'anj ni é rẹ' mánj. Ni̱ si̱ ga'ue gụinicaj ni é rẹ' atsij nạduna ni é rẹ' gạn'anj ni é rẹ' mánj.
4 Ni̱ ngaa gạtu ni é rẹ' chruhua 'ngọ hue', ngaa ni̱ gụnaj ni é rẹ' hue' daj da síj gạhui ni é rẹ' gạn'anj ni é rẹ' xuman' daj.
5 Ni̱ sisi̱ hua 'ngọ yu'uj na'ue ni sij nạhuin ra'a ni sij a ni é rẹ', ngaa ni̱ nạgunan' a ni é rẹ' yo'ój chrụ dacój ni é rẹ' ngaa gạhui ni é rẹ' yu'uj daj. Ni̱ hué-é' huin 'ngọ ducuánj di̱gyán ni é rẹ' rian ni sij sisi̱ nun gụi̱'yaj sạ' ni sij. —Daj gataj Jesús.
6 Hué dan ni̱ gahui ni tsínj nico' Jesús gan'anj ni sij daran' ni xuman'. Ni̱ nata' ni sij nuguan' sạ'. Ni̱ ni̱n' gạchra' ganahuin ni ngüi̱ a'nan', gui'yaj ni sij nej.

Muerte de Juan el Bautista

7 Ni̱ gunun rey Herodes daran' si gui'yaj Jesús. Ni̱ nun nạri' ruhua sij si gụi̱'yaj sij. Daj si gataj gọ'ngo ni ngüi̱ sisi̱ ganá'nij Juan scanij ni níman.
8 Ni̱ gataj ango ni sij sisi̱ hué Jesús huin tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj gụ'naj Elías. Ni̱ gataj ango da'aj ni sij sisi̱ ganá'nij 'ngọ tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj gane sí' asi̱j ná.
9 Ni̱ gataj rey Herodes:
—Ga'nin' ni sij chrạ Juan, gui'yā. Ngaa ni̱ ụn tsínj huin tsínj da únj. Daj si unūnj ga'i̱ nuguan' xi'í sij. —Daj gataj Herodes.
Ni̱ huin ruhua Herodes gụi̱ni'i sí' man'an Jesús.

Alimentación de los cinco mil

10 Ni̱ ngaa nanicạj ni tsínj nico' Jesús, ni̱ gataj ni sij daran' si gui'yaj ni sij rian Jesús. Hué dan ni̱ nicaj Jesús ni sij gan'anj sí' 'ngọ quij qui'yanj nạco ni̱chrun' xuman' Betsaida.
11 Ni̱ ngaa guini'i ni ngüi̱, ni̱ guinico' ni sij man'an sí'. Ni̱ ga'mi sạ' sí' ngạ ni sij. Ni̱ ga'mi sí' rian ni sij sisi̱ dạj nicaj sun Yan'anj rian ni sij. Ni̱ ganahuin ni ngüi̱ a'nan', gui'yaj sí' nej.
12 Ni̱ ngaa ruhua guini̱, ni̱ ga'nạ' ni xụhuij ni tsínj nico' Jesús. Ni̱ gataj ni sij:
—Gạna'nij rẹ' ni ngüi̱ gạn'anj ni sij ni xuman' ngạ ni rancho ngaj ni̱chrun' sisi̱ nạri' ni sij rian gạne ni sij ngạ si xạ ni sij. Daj si rian mán né' nitaj ni ngüi̱ mán mánj. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.
13 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Gạ'ui' man'an án rẹ' si xạ ni sij nánj. —Daj gataj Jesús.
Saṉi̱ gataj ni sij:
—Urin si nicaj únj huin ụn'un' chrachrúnj ngạ huịj guẹ xucuaj. Saṉi̱ nun ni'i únj sisi̱ huin ruhuá rẹ' gạn'anj gụi̱ran únj si xạ daran' ni ngüi̱ nan. —Daj gataj ni sij.
14 Ni̱ síj 'ngọ si ụn'un' mil tsínj mán yu'uj daj. Ngaa ni̱ gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij:
—Gụi̱'yaj á rẹ' si gạne ni ngüi̱ rian yo'ój. Ni̱ nạhuin chre' da huịj xia chi' da huịj xia chi' ngüi̱ gạne gọ'ngo yu'uj, gụi̱'yaj á rẹ'. —Daj gataj Jesús.
15 Ni̱ da'nga' daj gui'yaj ni sij. Ni̱ gan'anj gạne daran' ni ngüi̱, gui'yaj ni sij.
16 Ngaa ni̱ guida'a Jesús ụn'un' chrachrúnj ngạ huịj xucuaj daj. Ni̱ ni'yaj sij xata'. Ni̱ naga'ui' sij si guruhua Yan'anj. Ngaa ni̱ gura' da'aj sij ni chrachrúnj ga'ui' sij ra'a ni tsínj nico' sij sisi̱ nạga'ui' ni sí' ra'a ni ngüi̱ aj.
17 Ni̱ xa daran' ni ngüi̱. Ni̱ gara ran riqui ni sij. Ngaa ni̱ ganacaj ni sij daso gunaj. Ni̱ nara ni sij xụhuij xugụti̱ ngạ ni daso daj.

La confesión de Pedro

18 Ni̱ 'ngọ güi ngaa achínj jni'yaj ni̱ni urin Jesús rian Yan'anj, ni̱ mạn ni tsínj nico' sij ngạ man'an sij. Ngaa ni̱ nachínj snan'anj Jesús ni sí'. Ni̱ gataj sij:
—Ni̱ ụn tsínj huīnj ataj ni ngüi̱, ruhua á rẹ' únj. —Daj gataj Jesús.
19 Ngaa ni̱ gataj ni sí':
—Ataj da'aj ni ngüi̱ sisi̱ hué rẹ' huin Juan, tsínj duguata' nnee. Ni̱ ataj ango ni sij sisi̱ hué rẹ' huin tsínj gụ'naj Elías.

Nḭ ataj ángo ni sij sisḭ hué rẹ' huin 'ngọ tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asjj ná. Nḭ ganá'nij tsínj daj nahuin sí' man'án rẹ' aj. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.

20 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Nḭ ụn tsínj huīnj, ruhua man'an án rẹ' únj. —Daj gataj Jesús.

Ngaa nḭ gataj Pedro:

—Hué rẹ' huin Cristo, tsínj 'nạ' rian Yan'anj anj. —Daj gataj Pedro.

Jesús anuncia su muerte

21 Sanḭ ga'nin' Jesús nico sun rian ni sij sisḭ sḭ nata' ni sij nuguan' nan rian nḭ ạ 'ngọ ni ngüḭ mánj.

22 Nḭ gataj sí':

—Hua niạn sisḭ guḭran'ānj nico sayun, huīnj da'níj ni ngüḭ. Nḭ dạnicaj ni tsínj huin achij nej, ni chrej huin rian nej, ni tsínj digyán ley man'ānj. Nḭ dạgahui' ni sij man'ānj. Sanḭ xiráj huạ'nij güi, nḭ gạna'nī. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

23 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun daran' ni sij:

—Sisḭ hua 'ngọ tsínj huin ruhua nico' yūnj, ngaa nḭ dụnaj sij si-chrej man'an sij. Ngaa síj nḭ ya'yoj gạta sij rugutsḭ guḭnico' sij yūnj anj.

24 Nḭ tsínj na'uej ruhua gạhui' sij ngāj, nḭ gạ ni'ya sij. Sanḭ tsínj gạ'ue gạhui' xi'í man'ānj, nḭ gạne nḭganj sij ngạ Yan'anj anj.

25 Nḭ sisḭ guḭ'yaj gana 'ngọ tsínj daj daran' si mạn chruhua xungüḭ gạhuin si'yaj sij, ngaa nḭ ụn sin huin si huin-ín' sisḭ gạ ni'ya man'an sij únj.

26 Nḭ sisḭ hua 'ngọ tsínj nạ'aj ni'yaj yūnj ngạ si-nụguan'ānj, ngaa nḭ gạhuin nạ'ā ngạ sij ngaa gạ'na' yūnj ngạ ni ángel sạ' chruhua xungüḭ nan. Nḭ gạhuin 'ueé nụngüej chrē. Nḭ huīnj da'níj ni ngüḭ.

27 Nḭ xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisḭ nitaj si gạhui' da'aj ni ngüḭ mán yu'uj nan da' guḭni'i ni sij gạ'na' guḭnicaj sun Yan'anj anj. —Daj gataj Jesús.

La transfiguración

28 Nḭ ngaa guisíj 'ngọ si tụnj güi si ga'mi Jesús ni nuguan' nan, nḭ nicaj sij Pedro ngạ Juan nej, Jacobo nej. Nḭ gahui sij chrạ 'ngọ quij gạchinj jni'yaj sij rian Yan'anj.

29 Nḭ ngaa achínj jni'yaj sij, nḭ naduna rian sij. Nḭ nahuin gatsḭ nḭn' si-gan' sij. Nḭ nahuin acạ si-gan' sij nej. Ngaa nḭ gurugüi' huḭj tsínj daj.

30 Nḭ ga'mi nụngüej tsínj daj ngạ sij huin nụngüej sí' Moisés ngạ Elías.

31 Nḭ 'ueé nḭn' ruhua gurugüi' nụngüej sí'. Nḭ ga'mi nụngüej sí' ngạ Jesús xi'í si gạhui' sij xuman' Jerusalén gạhui sij chruhua xungüḭ nan.

32 Nḭ 'nạ' nnej rian ni dụgüi' Pedro. Sanḭ nun gạtoj ni sij. Nḭ guini'i ni sij sisḭ xiguḭn si-gan' Jesús. Nḭ hué daj guini'i ni sij nụngüej tsínj niquin' ngạ Jesús nej.

33 Nḭ ngaa gaxḭ'i gahui anéj nụngüej tsínj daj rian Jesús, nḭ gataj Pedro gunun Jesús:

—Sạ' mán né' yu'uj nan Maestro. Ngaa nḭ guḭ'yaj únj huạ'nij hue' recoj le. Nḭ 'ngọj man'án rẹ'. Nḭ angoj Moisés. Nḭ ángọj Elías. —Daj gataj Pedro.

Sanḭ nun ni'i sij si ataj sij mánj.

34 Nḭ ngaa a'mi Pedro, nḭ nasíj 'ngọ nga guiran-án' rian ni sij. Nḭ guxu'ui' ni sij si 'ngọ nasíj nga daj rian ni sij.

35 Nḭ scanij nga daj gunun ni sij 'ngọ nanẹ gataj-á':

—Tsínj nan huin da'nī 'ḭ ruhuāj. Gụnun a ni é rẹ' si ataj sí'. —Daj gataj Yan'anj gunun ni sij.

36 Nḭ ngaa ganahuij ga'mi Yan'anj, nḭ gunáj urin Jesús ngạ ni tsínj nico' sí'. Nḭ dínj gane du'ua ni sij ni güi daj nun nạta' ni sij si guini'i ni sij gunun nḭ ạ 'ngọ ni ngüḭ mánj.

Jesús sana a un muchacho endemoniado

37 Nḭ ango güi ngaa nanij ni sij chrạ quij, nḭ mán nḭn' ruhua ni ngüḭ 'nạ' nạri' dugüi' ngạ Jesús.

38 Nḭ niquin' 'ngọ tsínj daj scanij ni ngüḭ. Nḭ gaguáj sí'. Nḭ gataj sí':

—Maestro, achínj jni'yā rián rẹ' sisḭ guḭni'yaj rẹ' da'nī. Daj si urin sij nicā.

39 Nḭ da'a 'ngọ nanẹ xḭ'i man'an sij. Nḭ hora aguáj sij. Nḭ guida'a xi'ḭ yaquij, 'yaj nanẹ xḭ'i daj da ahui yatan' du'ua sij. Nḭ na'uej ruhua nanẹ xḭ'i daj gạhuin ane rian da'nī.

40 Nḭ ga'mi yacōj rian ni tsínj nicó' rẹ' sisḭ guḭri ni sij nanẹ xḭ'i niman da'nī. Sanḭ nun gụnucuaj ni sij guḭri ni sij mánj. —Daj gataj tsínj daj gunun Jesús.

41 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Ni ngüḭ mạn yyạj, nḭ na'ue gụxuman ruhua ni é rẹ' nḭ'yaj ni é rẹ' man'ānj. Nḭ xi'ḭ niman án rẹ'. Nḭ na'ue gụnucuā gạne nigān ngạ ni é rẹ' mánj. Nḭ na'ue gụnucuā si-chrej ni é rẹ' nḭganj mánj. Nḭcaj rẹ' da'níj rẹ' gạ'na' rẹ' riānj anj. —Daj gataj Jesús.

42 Nḭ ngaa gahuin nḭchrun' tsin' daj, nḭ ganatúj sij, gui'yaj nanẹ xḭ'i daj. Nḭ guida'a xi'ḭ yaquij, gui'yaj nanẹ xḭ'i nej. Sanḭ ga'mi huee Jesús rian nanẹ xḭ'i daj. Nḭ ganahuin tsin', gui'yaj Jesús. Nḭ naga'ui' Jesús tsin' daj rian chrej sij.

43 Nḭ gahuin yan'anj ruhua daran' ni ngüḭ xi'í dạj hua nucuaj Yan'anj anj.

Jesús anuncia otra vez su muerte

Nḭ ngaa hua guẹ gahuin yan'anj ruhua ni sij, nḭ gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij:

44 —Gụnun sạ' á rẹ' ni nuguan' gạ'mī nan. Huēj huin da'níj ni ngüḭ. Nḭ nạga'ui' ni sij man'ānj ra'a ni tsínj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

45 Sanḭ na'ue gạra da'nga' ruhua ni sij si
gataj Jesús. Daj si na'ue gụnun sạ' ni sij,
gui'yaj nuguan' daj. Nḭ xu'uí' ni sij gạchinj
snan'anj ni sij Jesús xi'í nuguan' daj.

¿Quién es el mayor?

46 Ngaa nḭ gaxḭ'i ni tsínj nico' Jesús ga'mi
ni sij ụn tsínj huin achij scanij ni sij.
47 Nḭ ni'i Jesús dạj ani ruhua niman ni
sij. Ngaa nḭ guida'a Jesús ra'a 'ngọ tsin'.
Nḭ gani sij tsin' daj xi'níj sij.
48 Nḭ gataj sij gunun ni sí':
—Nḭ ụn tsínj nạhuin ra'a tsin' nan xi'í
si nicaj dugüi' sij ngāj, nḭ nạhuin ra'a sij
man'ānj nej. Nḭ tsínj nạhuin ra'a man'ānj,
nḭ nạhuin ra'a sij Yan'anj. Daj si Yan'anj
huin si ga'níj ga'nāj. Nḭ tsínj nico' da rụcu
scanij ni é rẹ', nḭ hué tsínj daj huin tsínj
huin achij. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

El que no es contra nosotros, por nosotros es

49 Hué dan nḭ gataj Juan gunun Jesús:
—Maestro, guini'i ni únj 'ngọ tsínj a'mi
si-xugüí rẹ'. Nḭ hué da guiri sij nanẹ xḭ'i
chruhua niman ni ngüḭ. Sanḭ nitaj si chéj
sij ngạ ni únj. Ngaa nḭ xi'í daj nun gạ'uej
únj sisḭ guḭ'yaj sij daj. —Daj gataj Juan.
50 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Gạ'nin' ruhuá rẹ' sisḭ hué daj guḭ'yaj
tsínj daj. Daj si tsínj nitaj si unun' ngọ',
nḭ chracuij sij yụn' anj. —Daj gataj Jesús
gunun Juan.

Jesús reprende a Jacobo y a Juan

51 Nḭ ngaa achin dọj güi guḭnan' Jesús
xata', nḭ 'ngọ gani ruhua sij gạn'anj sij
xuman' Jerusalén.
52 Nḭ ga'níj sij gọ'ngo tsínj gạn'anj sini
rian sij. Nḭ gan'anj ni sí' xuman' rian mạn
ni tsínj samaritano sisḭ guḭ'yaj xugüi ni sí'
rian gụna ni dụgüi' Jesús.
53 Sanḭ nun nahuin ra'a ni tsínj samari-
tano Jesús. Daj si hua ni'i ni sí' sisḭ huaj
Jesús xuman' Jerusalén.
54 Nḭ guini'i huḭj tsínj nico' Jesús si
gui'yaj ni tsínj daj. Nḭ gụ'naj nụngüej
sij Jacobo ngạ Juan. Nḭ gataj nụngüej sij
gunun Jesús:
—Señor, huin ruhuá rẹ' sisḭ gạ'nin'
nụngüej únj yan'ạn gạyu xata' gạca ni tsínj
mạn nan dạj rún' gui'yaj tsínj gụ'naj Elías
asḭj ná ní'. —Daj gataj nụngüej sij gunun
Jesús.
55 Sanḭ nanicạj Jesús chran' sí' nụngüej
sij. Nḭ gataj sí':
—Nun ni'i nụngüej é rẹ' dạj hua niman
nụngüej é rẹ'.
56 Sé si 'nāj sisḭ guẹre' niman ni ngüḭ
guḭ'yā huīnj da'níj ni ngüḭ. Sanḭ 'nāj nạcā
ni sij. —Daj gataj Jesús. Ngaa nḭ gan'anj ni
sij ango xuman'.

Los que querían seguir a Jesús

57 Nḭ ngaa huaj ni sij chrej, nḭ gataj 'ngọ
tsínj daj gunun Jesús:
—Señor, huin ruhuāj guḭnicōj man'án
rẹ' nḭ ạ gạn'anj rẹ' aj. —Daj gataj sij.
58 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Hua huej nụn xune aj. Nḭ hua si-gạca'
xataj chéj xata' nụn xú'. Sanḭ nitaj rḭan
gụna da'níj ni ngüḭ huīnj mánj. —Daj gataj
Jesús gunun tsínj daj.
59 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun ango tsínj
daj:
—Guḭnico' rẹ' man'ānj. —Daj gataj
Jesús.
—Señor, dụná rẹ' sisḭ gạn'anj sinīj
gạchīnj chrē aj. —Daj gataj sij.
60 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Gạ'nin' ruhuá rẹ' si gạchin' ango ni sij
níman. Daj si rún' huin níman huin ni sij.
Sanḭ gạn'anj man'án rẹ' gạ'mi rẹ' nuguan'
sạ' xi'í si nicaj sun Yan'anj rian né'. —Daj
gataj Jesús.
61 Ngaa nḭ gataj ango tsínj daj gunun
Jesús:
—Señor, huin ruhuāj guḭnicōj man'án
rẹ', sanḭ dụna siní rẹ' sisḭ gạn'anj gạtā
gụnun ni dugüi'īj. —Daj gataj sij gunun
Jesús.
62 Sanḭ gataj Jesús gunun sij:
—Nitaj si ní'yanj tsínj da'a nne ngaa
nḭ'yaj sij rucú sij. Nḭ da'nga' daj na'ue
guḭ'yaj sun sạ' 'ngọ tsínj rian nicaj sun
Yan'anj ngaa nḭ'yaj sij rucú sij. —Daj gataj
Jesús gunun tsínj daj.

10

Misión de los setenta

1 Hué daj síj nḭ nacui Señor ya'nij xia chi'
ran' tsínj nico' sij. Nḭ ga'níj sij huḭj huḭj
ran' ni sí' guitạj dian sini yạn gạn'anj ni sí'
gọ'ngo ni xuman' daj nej.
2 Nḭ gataj sij gunun ni tsínj daj:
—Rún' huin strigo huin ni ngüḭ achin
gụnun si-nụguan' Yan'anj. Nḭ rún' huin
tsínj a'nin' strigo huin ni tsínj a'mi si-
nụguan' Yan'anj. Nico nḭn' ruhua strigo
ngaj achin gạ'nin' ni sij. Ngaa nḭ gạchinj
jni'yaj á rẹ' rian Yan'anj sisḭ gạ'nij man'an
sí' ni tsínj guḭ'yaj sun gạn'anj gạ'nin' ni sij
si-strigo sí'.
3 Nḭ a'nī gạn'anj ni é rẹ' rún' gạn'anj ni
xachij 'nḭj scanij ni stuj huee.
4 Nḭ sḭ nicaj á rẹ' nnánj ngạ nnij nụn
san'anj nej, canj nej, gạn'anj án rẹ' mánj.
Nḭ sḭ guiniquin' a ni é rẹ' gạ'mi a ni é rẹ'
ngạ ni tsínj nạri' a ni é rẹ' chrej nej mánj.
5 ʼNḭ ngaa gạtu a ni é rẹ' 'ngọ hue', nḭ
gạtaj sini yạn ni é rẹ' rian ni ngüḭ nne
chruhua hue' daj: “Gạhuin din'inj ruhua
ni é rẹ'.” Daj gạtaj ni é rẹ'.
6 Nḭ sisḭ yu'uj daj nne 'ngọ tsínj a'mi sạ'aj,
ngaa nḭ gạhuin din'inj ruhua sij dạj huin

ruhua ni é rẹ'. Sanḭ sisḭ nitaj 'ngọ tsínj a'mi sạ'aj yu'uj daj, ngaa nḭ nạnicaj nuguan' sạ' ga'mi ni é rẹ' rian án rẹ'.
7 Gụnan án rẹ' hue' nne tsínj sạ' daj. Nḭ xạ á rẹ' gọ'o a ni é rẹ' si rḭqui ni ngüḭ daj. Daj si ni tsínj 'yaj sun, nḭ hua si-chrej ni sij si gạ du'ue ni sij. Sḭ gan'anj án rẹ' gọ'ngo ni hue' mánj.
8 Nḭ ngaa huaj guḭsij a ni é rẹ' 'ngọ xuman' rian ráj xinạ ni ngüḭ ni'i ni sij a ni é rẹ', nḭ xạ á rẹ' si rḭqui ni sij aj.
9 Jnạhuin a ni é rẹ' ni ngüḭ a'nan' si guimạn ni sij yu'uj daj. Nḭ gạtaj á rẹ' gụnun ni sij: "Hua gahuin nḭchrun' gạ'na' nḭcaj sun Yan'anj rian ni é rẹ'." Daj gạtaj ni é rẹ'.
10 'Sanḭ sisḭ huaj guḭsij a ni é rẹ' 'ngọ xuman', nḭ nun ráj xinạ ni ngüḭ ni'yaj ni sij a ni é rẹ', ngaa nḭ gạhui a ni é rẹ' chruhua cayu, nḭ gạtaj á rẹ' gụnun ni ngüḭ mán xuman' daj:
11 "Nagunan' ni únj yo'ój yaj mạn xánj án rẹ' guta dacój ni únj. Nḭ da'nga' daj 'yaj ni únj xi'í si na'ue gụnun a ni é rẹ' si-nụguan' ni únj. Sanḭ gụnun sạ' ni é rẹ' sisḭ hua gahuin nḭchrun' gạ'na' rian nicaj sun Yan'anj rian ni é rẹ'." Hué daj gạtaj á rẹ' gụnun ni ngüḭ mạn xuman' daj.
12 Ataj snan'ān gụnun a ni é rẹ' sisḭ güi nạgui'yaj yya Yan'anj si-gạquin' ni ngüḭ, ngaa nḭ huaj gạhuin ni ngüḭ xuman' daj castigo si guḭran' ni ngüḭ xḭ'i guimán xuman' Sodoma asḭj ná. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

Ayes sobre las ciudades impenitentes

13 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Ducu niqui niman ni é rẹ' ni ngüḭ mán xuman' Corazín ngạ xuman' Betsaida. Nḭ nun gui'yā si sạ' xuman' Tiro ngạ xuman' Sidón rún' gui'yā xuman' Corazín ngạ xuman' Betsaida. Sanḭ sisḭ hua gui'yā si sạ' daj, nḭ hua nani ruhua ni ngüḭ mạn Tiro ngạ Sidón xi'í si-gạquin' ni sij ná. Nḭ hua gunun ni sij atsij naya'. Nḭ hua gane ni sij rian yaj digyán ni sij sisḭ hua yya nanicạj ruhua ni sij xi'í si-gạquin' ni sij.
14 Hué dan nḭ güi nạgui'yaj yya Yan'anj si-gạquin' ni ngüḭ, ngaa nḭ huaj guḭran' ni é rẹ' castigo si guḭran' ni ngüḭ xḭ'i guimán xuman' Tiro ngạ xuman' Sidón asḭj ná.
15 Nḭ atā gụnun a ni é rẹ' huin a ni é rẹ' ni ngüḭ mạn xuman' Capernaum sisḭ nne nḭn' ruhua ni é rẹ'. Xi'í daj ani ruhua ni é rẹ' sisḭ hua 'ueé nḭn' ruhua xánj án rẹ' rún' hua xata' hua xánj án rẹ', ruhua á rẹ'. Sanḭ gạn'anj án rẹ' rian mạn ni ngüḭ gahui', guḭ'yā. —Daj gataj Jesús.
16 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij:
—Ni ngüḭ unun si ataj á rẹ', nḭ hué daj gụnun ni sij si-nụguan'ānj nej. Sanḭ sisḭ dạnicaj ni ngüḭ ni é rẹ', nḭ hué daj dạnicaj ni sij man'ānj nej. Nḭ ni ngüḭ dạnicaj man'ānj, nḭ hué daj dạnicaj ni sij Yan'anj nej. —Daj gataj Jesús.

Regreso de los setenta

17 Hué dan nḭ nanicạj huạ'nij xia chi' ni tsínj gan'anj daj. Nḭ hua niạ' ruhua ni sij. Nḭ gataj ni sij gunun Jesús:
—Señor, nḭ da' ni nanẹ xḭ'i dagahuin rian ni únj ngaa a'mi únj si-xugüi man'án rẹ'. —Daj gataj ni sij.
18 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Dạj rún' yoọ ahui du'ui xata', nḭ da'nga' daj guini'īnj 'nạ' guinij sichre Satanás xata' aj.
19 Hua riquīj si gahuin nucuaj á rẹ' si gụrun a ni é rẹ' rian xucuáj ngạ xiquin nej. Nḭ sḭ gui'yaj xḭ'i xú' rian án rẹ' mánj. Nḭ gạ'ue guḭ'yaj gana ni é rẹ' rian si-fuerza sichre Satanás. Nḭ nitaj si guḭran' a ni é rẹ', guḭ'yaj ạ 'ngọ ni nuguan' quij nan mánj.
20 Nḭ hua yya dagahuin ni nanẹ xḭ'i si ataj á rẹ'. Sanḭ sḭ gahuin niạ' ruhua ni é rẹ' xi'í si unun ni nanẹ xḭ'i si ataj á rẹ' mánj. Sanḭ gạhuin niạ' ruhua á rẹ' si hua nḭca si-xugüi a ni é rẹ' ta rian yanj xata', 'yaj Yan'anj. —Daj gataj Jesús rian huạ'nij xia chi' ni tsínj daj.

Jesús se regocija

21 Hué hora daj nḭ gahuin niạ' ruhua Jesús, gui'yaj Espíritu Santo. Nḭ gataj sij gunun Yan'anj:
—A'mi sạ'āj rián rẹ' huín rẹ' chrē nne xata'. Nḭ nicáj rẹ' nḭn' sun xata' ngạ rian xungüḭ nḭca' nej. Nḭ a'mi sạ'āj rián rẹ' xi'í si digyán rẹ' nuguan' sạ' nan rian ni tsínj nitaj si huin achij. Nḭ garij huḭ rẹ' nuguan' sạ' nan rian ni tsínj ni'i sạ' ngạ ni tsínj chrụn ga'ḭ nuguan' nej. Nḭ da'nga' daj garan' ruhuá rẹ' gui'yáj rẹ' huín rẹ' chrē nne xata'. —Daj gataj Jesús gunun Yan'anj.
22 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun ni ngüḭ:
—Riqui chrē daran' ni rasụn riānj. Nḭ ạ 'ngọ ni ngüḭ nun ni'i dạj hua man'ānj huīnj da'nij Yan'anj. Sanḭ urin chrē ni'i aj. Nḭ nḭ ạ 'ngọ ni ngüḭ nun ni'i dạj hua chrē. Sanḭ urīnj ni'i dạj hua chrē si huīnj da'nij Yan'anj. Nḭ ụn ngüḭ rḭan gạran' ruhuāj digyānj, nḭ gạ'ue dḭgyānj rian ni sij dạj hua chrē. —Daj gataj Jesús.
23 Ngaa nḭ ni'yaj Jesús rian urin ni tsínj nico' sij. Nḭ gataj sij:
—Hua 'ueé rian ni tsínj acaj cuenta dạj hua man'ānj dạj rún' acaj cuenta á rẹ' ni'yaj á rẹ' rian xi'īj.
24 Daj si asḭj ná, nḭ gahuin nico ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj ngạ nico ni rey gahuin ruhua guḭni'i ni sí' si ni'i ni é rẹ' acuan'. Sanḭ nun guḭni'i ni sij. Nḭ gahuin ruhua ni sij gụnun ni sij si unun ni é rẹ'.

Sanı̱ nun gunun ni sij mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

El buen samaritano

25 Ngaa nı̱ naxu̱man 'ngǫ tsínj digyán ley ga'mi sij ngą Jesús. Nı̱ gahuin ruhua sij xącaj sij cuenta xi'í si-nu̱guan' Jesús. Nı̱ nachínj snan'anj sij Jesús. Nı̱ gataj sij:

—Maestro, dąj guı̱'yā, nı̱ gąne nı̱gān ngą Yan'anj únj. —Daj gataj sij gunun Jesús.

26 Ngaa nı̱ gataj Jesús:

—Dąj ataj si-ley Yan'anj ayá rę' únj. —Daj gataj Jesús.

27 Nı̱ gataj tsínj daj:

—"Gąhuin 'ı̱ ruhua né' nı̱'yaj né' Señor huin Dan'anj né' ngą nı̱n' niman né'. Nı̱ gąhuin 'ı̱ ruhua né' nı̱'yaj né' Yan'anj ngą daran' si-fuerza né'. Nı̱ gąhuin 'ı̱ ruhua né' nı̱'yaj né' Yan'anj ngą nı̱n' sta'nga' né'. Nı̱ dąj rún' 'ı̱ ruhua né' ni'yaj né' man'an né', nı̱ da'nga' daj gąhuin 'ı̱ ruhua né' nı̱'yaj né' ni dugüi' né' nej." —Daj gataj tsínj daj gunun Jesús.

28 Ngaa nı̱ gataj Jesús:

—Dugu'nąj huaj atáj rę'. Sisı̱ da'nga' daj guı̱'yáj rę', nı̱ gąne nı̱ganj rę' ngą Yan'anj nánj. —Daj gataj Jesús.

29 Sanı̱ man'an tsínj daj, nı̱ gahuin ruhua sij sisı̱ guı̱ni'i Jesús sisı̱ tsínj są' huin sij. Xi'í daj nı̱ nachínj snan'anj sij Jesús. Nı̱ gataj sij:

—Nı̱ u̱n tsínj huin dugüi'ı̱j únj. —Daj gataj sij.

30 Ngaa nı̱ nani Jesús 'ngǫ cuento gunun sí'. Nı̱ gataj sij:

—Gahui 'ngǫ tsínj daj xuman' Jerusalén huaj sij chrej xuman' Jericó. Nı̱ gahui ni tsínj tu̱. Nı̱ ga'nej ni sí' si-gan' tsínj huaj daj. Nı̱ ga'ui' ni sí' sij. Nı̱ guiran' xı̱'i sij, gui'yaj ni sí'. Nı̱ dǫj nı̱ gahui' sij ngaa gan'anj ni sí'.

31 Ngaa nı̱ huaj 'ngǫ chrej niquin' rian ni tsínj israelita chrej daj. Sanı̱ ngaa guini'i sij ngaj tsínj guiran' xı̱'i daj, nı̱ gachin anéj sij rian sí' gan'anj sij.

32 Nı̱ huaj 'ngǫ tsínj levita chrej daj nej. Nı̱ ngaa guini'i sij tsínj daj, nı̱ gachin anéj sij gan'anj sij nej.

33 'Sanı̱ huaj 'ngǫ tsínj samaritano hué gue̱ chrej daj. Nı̱ tsínj 'nąʼ anéj chrej huin sí'. Nı̱ ngaa guini'i sí' tsínj ngaj daj, nı̱ gahuin 'ı̱ ruhua sí' ni'yaj sí' sij.

34 Nı̱ gahuin nı̱chrun' tsínj samaritano daj. Nı̱ gui'yaj gǫno'o sij gasiti ngą nnee vino tsínj guiran' xı̱'i daj. Nı̱ gumi sij atsij rian guiran' xı̱'i sí'. Nı̱ dagahui sij sí' xiráj dánj sij xucu. Nı̱ nicaj sij gan'anj sij mesón. Nı̱ dugumi sij man'an sí'.

35 Ngaa nı̱ ango güi ngaa huin ruhua sij gąn'anj sij, nı̱ guiri sij hu̱ı̱j san'anj huin denario ga'ui' sij ra'a tsínj du̱cua huin mesón. Nı̱ gataj sij: "Du̱gumi rę' tsínj nan. Nı̱ sisı̱ gu̱tin' rę' huaj, nı̱ man'ānj nąru'ue rián rę' ngaa nąnicā ru̱hua' yún gą'nāj." —Daj nani Jesús cuento rian tsínj digyán ley daj.

36 Ngaa nı̱ nachínj snan'anj Jesús sí'. Nı̱ gataj sij:

—Ngaa nı̱ dąj hua yya ni huą'nij tsínj gachin daj gahuin tsínj nicaj dugüi' rian tsínj guiran' xı̱'i daj, ruhua man'án rę' únj. —Daj gataj Jesús.

37 Ngaa nı̱ gataj tsínj daj:

—Hué tsínj gahuin 'ı̱ ruhua ni'ya tsínj guiran' xı̱'i, ruhuāj aj. —Daj gataj tsínj digyán ley daj.

Ngaa ni:

—Güı̱j rę' nı̱ da'nga' daj guı̱'yaj man'án rę' nej. —Daj gataj Jesús.

Jesús visita a Marta y María

38 Nı̱ ngaa huaj Jesús chrej, nı̱ guisíj sí' 'ngǫ xuman' rian nu̱n 'ngǫ yun'unj xąna gu̱'naj Marta. Nı̱ gunáj Jesús ducuá ún', gui'yaj ún'.

39 Nı̱ hua 'ngǫ xugüi'ij Marta gu̱'naj María. Nı̱ gan'anj gąne María dacój Jesús unun ún' si ataj Jesús.

40 Nı̱ da nahuij ruhua Marta 'yaj sun ún'. Ngaa nı̱ gahuin nı̱chrun' ún' rian Jesús, nı̱ nachínj snan'anj ún':

—Señor, u̱n sin huin nı̱ nitaj si nahuij ruhuá rę' sisı̱ urīnj duna xugüi'ī̱j rian daran' ni rasu̱n 'yā nan únj. Gątaj rę' gu̱nun unj si chrącuij unj yūnj anj. —Daj gataj Marta gunun Jesús.

41 Ngaa nı̱ gataj Jesús:

—Marta, Marta, nahuij ruhuá rę' ngą daran' ni sun 'yáj rę'. Nı̱ na'ue gąhuin din'inj ruhuá rę' mánj.

42 Sanı̱ hua urin nuguan' są' huin si ní'yanj. Nı̱ hua nacui María nuguan' są' daj. Nı̱ nı̱ ą 'ngǫ ni ngüı̱ sı̱ ga'ue gątaj sisı̱ sı̱ gunun María si-nu̱guan'ānj mánj. —Daj gataj Jesús.

11

Jesús y la oración

1 Ngaa nı̱ 'ngǫ yu̱n nne Jesús 'ngǫ yu'uj gachínj jni'yaj sij rian Yan'anj. Nı̱ ngaa ganahuij gachínj jni'yaj sij, nı̱ gataj 'ngǫ tsínj nico' sij:

—Señor, dı̱gyán rę' rian únj dąj gą'mi únj ngaa gąchinj jni'yaj ni únj rian Yan'anj dąj rún' digyán Juan rian ni tsínj nico' sí', ruhua únj. —Daj gataj tsínj daj.

2 Ngaa nı̱ gataj Jesús:

—Ngaa gąchinj jni'yaj á rę' rian Yan'anj, nı̱ gątaj á rę':

Chrej ni únj huín rę' nné rę' xata'.
Nı̱ huin ruhua únj si gą'mi 'ueé ni ngüı̱ xi'í si-xugüi man'án rę'.
Nı̱ huin ruhua únj si gą'na' rę' gu̱ı̱nicaj rę' sun rian ni ngüı̱, ruhua ni únj.

Nḭ daj rún' dagahuin są' ni ángel mán
xata' rian man'án rę', nḭ da'nga' daj
dągahuin ni ngüḭ mán nḭca' rian
man'án rę', ruhua únj nej.
3 Nḭ rḭqui rę' si xą ni únj da' gǫ'ngo güi.
4 Nḭ guḭnicaj rę' 'ngǫ niman nico xi'í si-
gąquin' únj si da'nga' daj nicaj únj
niman nico xi'í gaquin' 'yaj dugüi'
únj rian únj nej.
Nḭ sḭ duná rę' si gątsij sichre niman ni únj
mánj.
Sanḭ gą'ni rę' sisḭ sḭ gui'yaj gana si quij rian
únj.
Da'nga' daj gątaj á rę' ngaa gąchinj jni'yaj
á rę' rian Yan'anj. —Daj gataj Jesús gunun
ni sij.
5 Nḭ gataj rụhua' yún Jesús:
—Guḭ'yó' cuenta sisḭ hua 'ngǫ tsínj nicaj
dugüi' ngą 'ngǫ ni é rę'. Nḭ huaj sij yan' są'
ducuá sí'. Nḭ gątaj sij gụnun sí': "Jnąnj,
chrącuij rę' huą'nij chrachrúnj xą 'ngǫ
dugüi'į̄j 'ną' ducuāj.
6 Nḭ huaj sij chrej, sanḭ nitaj si guiri'į̄j
gą'uį̄j xą sij mánj." Daj gątaj sij rian dugüi'
sij.
7 Sanḭ gątaj tsínj nne chruhua hue'
gụnun dugüi' sij: "Sḭ ga'ną' chran' yun'únj
rę' yūnj mánj. Hua ránj rian hue'. Nḭ ngā
ngą ni da'nī rian nna. Sḭ ga'ue nąchicāj
rḭquį̄j rián rę' mánj." Daj gątaj sij, ruhua á
rę' únj. Sé daj gątaj sij mánj.
8 Nḭ atā gụnun a ni é rę' sisḭ nụnj si na'uej
sij nąchica sij gą'ui' sij xi'í si nicaj dugüi'
tsínj daj ngą sij, sanḭ xi'í si ducu requę sí',
nḭ nąchica sij gą'ui' sij daran' si achínj sí'.
9 'Asíj nḭ atā gụnun a ni é rę' sisḭ gąchinj
jni'yaj á rę' rian Yan'anj. Nḭ rḭqui Yan'anj
rian án rę'. Nąno' a ni é rę' nuguan' są',
nḭ nąri' a ni é rę'. Nḭ guḭ'yaj á rę' rún' 'yaj
'ngǫ tsínj ita ra'a rian hue', nḭ ną'ni Yan'anj
gątu a ni é rę' aj.
10 Daj si daran' ni ngüḭ achínj, nḭ ri' ni
sij. Nḭ ni ngüḭ nąno', nḭ nąri' ni sij nej. Nḭ
ni ngüḭ ita ra'a rian hue', nḭ ną'ni Yan'anj
gątu ni sij nej.
11 Nḭ sisḭ da'níj ni é rę' achínj chrachrúnj
xaj, nḭ gą'ue gą'ui' a ni é rę' yej ra'a ní'.
Nḭ ngaa achin 'ngǫ xucuaj, nḭ gą'ue gą'ui'
a ni é rę' 'ngǫ xucuáj xą sij ní'. Sé daj huin
mánj.
12 Nḭ gą'ue gą'ui' a ni é rę' 'ngǫ xiquin
ra'a da'níj a ni é rę' ngaa achin chruj ní'.
Sé daj huin mánj.
13 Tsínj xḭ'i huin a ni é rę'. Sanḭ ni'i a ni
é rę' si hua są' gą'ui' ni é rę' xą ni da'níj ni
é rę'. Yu'uj daj nḭ huaj nḭn' ruhua si rḭqui
yya chrej a ni é rę' nne xata' Espíritu Santo
rian ni ngüḭ achínj Espíritu Santo rian-án'.
—Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

Una casa dividida contra sí misma

14 Nḭ 'ngǫ güi nḭ guiri Jesús 'ngǫ nanę xḭ'i
niman 'ngǫ tsínj na'ue gą'mi daj. Nḭ gaxḭ'i
sí' ga'mi sí'. Nḭ gahuin yan'anj ruhua ni
ngüḭ guini'i ni sij si gui'yaj Jesús.
15 Sanḭ ga'mi gǫ'ngo ni sij xi'í Jesús. Nḭ
gataj ni sij:
—Xi'í si-fuerza man'an sichre gụ'naj
Beelzebú, nḭ ri Jesús ni nanę xḭ'i niman ni
ngüḭ. —Daj gataj da'aj ni sij.
16 Nḭ gachínj ango da'aj ni sij sisḭ guḭ'yaj
Jesús 'ngǫ si są' 'ną' xata'. Daj si huin
ruhua ni sij gụta' ni sij gaquin' xiráj Jesús.
17 Sanḭ ni'i Jesús si ani ruhua ni sij. Ngaa
nḭ gataj sij:
—Sisḭ unun' ni dụgüi' 'ngǫ ducuasun, nḭ
guẹre' xuman' daj, guḭ'yaj ni man'an ni sij
mán sij. Nḭ sisḭ unun' 'ngǫ tsínj daj ngą ni
dugüi' sij mán ducuá sij, nḭ guẹre' ni sij nej.
18 Hué daj huin sisḭ unun' sichre Satanás
ngą ni nanę xḭ'i, nḭ dąj gą'ue gụnucuaj rian
nicaj sun sichre Satanás, ruhua á rę' únj.
Nḭ da'nga' daj nachínj snan'ān a ni é rę' xi'í
si ataj á rę' si rīj nanę xḭ'i chruhua niman
ni ngüḭ ngą si-fuerza Beelzebú. Sanḭ sé si
xąnga' huin mánj.
19 Sanḭ sisḭ rīj ni nanę xḭ'i niman ni ngüḭ
ngą si-fuerza Beelzebú, ngaa nḭ ụn tsínj
riqui sisḭ guḭri ni tsínj nico' ni é rę' nanę
xḭ'i niman ni ngüḭ, ruhua á rę' únj. A'mi
ni sij ngą ni nanę xḭ'i, ruhua á rę' ní'. Hué
dan nḭ digyán ni sí' sisḭ nitaj si hua nḭca
ruhua á rę' mánj.
20 Sanḭ sisḭ hua yya rīj nanę xḭ'i chruhua
niman ni ngüḭ 'yaj ra'a man'an Yan'anj
xąnga', ngaa nḭ huin ruhuaj gata sisḭ ga'ną'
guḭsij si guinicaj sun Yan'anj scanij a ni é
rę' aj.
21 'Guḭ'yo' cuenta dąj 'yaj 'ngǫ tsínj hua
nucuaj nne ducuaj. Ngaa hua xirúnj si
chria' sij dugumi sij ducuá sij, nḭ hua xitinj
ruhua sij nne sij ngą daran' si nara są' sij.
22 Sanḭ ngaa 'ną' ango tsínj nucuaj doj daj
ngą man'an sij, nḭ guḭ'yaj gana sí' rian sij.
Nḭ gą'nej sí' xirúnj si chria' sij ngą ango ni
rasụn nara są' sij. Nḭ gụra' da'aj sí' ngą ni
dugüi' sí'.
23 'Nḭ tsínj nitaj si nicaj dugüi' ngāj, nḭ
unun' sij ngāj. Nḭ tsínj nitaj si nąran' strigo
ngāj, nḭ re'ej sij strigo aj. Nḭ 'yaj sij sisḭ
na'ue guḭnico' ni ngüḭ man'ānj. —Daj gataj
Jesús.

El espíritu inmundo que vuelve

24 Ngaa nḭ gataj rụhua' yún Jesús:
—Nḭ ngaa gahui nanę xḭ'i niman 'ngǫ
tsínj daj, nḭ chéj nanę xḭ'i 'ngǫ yu'uj hua
nąco nano' sij nḭ ą nąranj ruhuaj. Sanḭ
nun nari' sij rian nąranj ruhuaj. Ngaa nḭ:
"Nąnicā rụhua' yūnj ducuāj rian gahuī",
ataj nanę xḭ'i daj.
25 Nḭ ngaa nanicąj nanę xḭ'i daj, nḭ nari'
sij 'ngǫ hue' hua ní'nij. Nḭ hua naca' ne.

Nị nagui'yaj sạ' ne hue' daj. Nị da'nga' dạj rún' huin hue' daj, hué daj huin niman tsínj daj.
26 Ngaa nị gan'anj nanẹ xị'i daj. Nị nạno'-ó' ango ichij nanẹ xị'i quij hua daj ngạ man'an sij. Nị daran' ni nanẹ xị'i daj gạnatu nụguan'an niman tsínj daj rụhua' yún gạne-é'. Nị guịran' tsínj daj nico sayun daj ngạ si guiran' sij asịj sini yạn. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Los que en verdad son bienaventurados

27 Nị diaj hua a'mi Jesús, nị gaguáj 'ngọ yun'unj xạna nne scanij ni ngüị. Nị gataj ún':
—Hua 'ueé rian nní rẹ' xi'í si guchruj ún' man'án rẹ'. Nị dugutsi ún' man'án rẹ' nej. —Daj gaguáj yun'unj xạna daj.
28 Sanị gataj Jesús:
—Hua 'ueé rian ni ngüị unun si-nụguan' Yan'anj. Nị 'yaj ni sij dạj rún' ataj Yan'anj gunun ni sij nej. —Daj gataj Jesús.

La generación perversa demanda señal

29 Nị gahuin nico ni ngüị nahuin yu' xi'níj Jesús. Ngaa nị gaxị'i Jesús ga'mi sij. Nị gataj sij:
—Sé ni ngüị sạ' huin ni ngüị mán yyạj. Achínj ni sij 'ngọ si sạ' 'nạ' xata', guị'yā. Sanị sị gui'yā 'ngọ si sạ' guịni'i ni sij mánj. Urin si guiran' tsínj gụ'naj Jonás asịj ná huin si guịni'i ni sij aj.
30 Nị dạj rún' gui'yaj Yan'anj 'ngọ si sạ' nico ngạ Jonás guini'i ni ngüị guimán xuman' Nínive asịj ná, nị da'nga' daj guị'yaj Yan'anj ngạ man'ānj guịni'i ni ngüị mán yyạj huīnj da'níj ni ngüị.
31 'Nị ngaa guịsij güi nạgui'yaj yya Yan'anj ngạ ni ngüị, nị gạniquin' reina 'nạ' nẹ' sur gạtaj ún' sisị da'ui ni ngüị mán yyạj gaquin'. Daj si ga'nạ' ún' da' xi'í nịn' xungüị gunun ún' si-nụguan' tsínj gụ'naj Salomón. Nị huin chrụn sí' si-nụguan' Yan'anj. Sanị huin achij man'ānj daj ngạ Salomón rian án rẹ'.
32 Nị güi gạnahuij xungüị ngaa nạgui'yaj Yan'anj xi'í si-gạquin' ni tsínj, nị nạxuman ni tsínj guimán xuman' Nínive asịj ná ngạ ni tsínj mạn acuan'. Nị gạtaj ni tsínj daj sisị da'ui ni tsínj mạn acuan' gaquin'. Daj si ganani ruhua ni tsínj guimán Nínive daj xi'í si-gạquin' ni sij ngaa gunun ni sij si nata' Jonás si-nụguan' Yan'anj gunun ni sij. Sanị huin achij man'ānj daj ngạ Jonás rian án rẹ'.

La lámpara del cuerpo

33 Nị gataj rụhua' yún Jesús:
—Nị sé si gạri huị' 'ngọ candil ngaa arún' yan'ạn chrạ-á'. Nị sị gune' riqui chrúnj mánj. Sanị gụto' xata' sisị guịxiguin rian ni ngüị gạtu chruhua hue'.
34 'Rún' huin 'ngọ yan'ạn xiguịn, nị da'nga' daj huin rundij rian né'. Nị ngaa xiguịn sạ' rundij rian né', nị ni'yaj sạ' né'. Sanị sisị nitaj si xiguịn sạ' rundij rian né', nị na'ue nạri' né' 'ngọ chrej sạ' gạn'anj né'. Daj si hua rụmi' rian né'.
35 Gạ cuidado rian án rẹ' sisị xiguin sạ' chruhua niman án rẹ'. Ngaa nị sị ga rụmi' rian nne ni é rẹ' mánj.
36 Nị sisị xiguịn sạ' chruhua niman né', nị nitaj si hua rụmi' rian nne né' mánj. Daj si xiguịn sạ' chruhua niman né' ni'yaj né' dạj rún' 'yaj 'ngọ yan'ạn xiguịn. —Daj gataj Jesús gunun ni ngüị.

Jesús acusa a fariseos y a intérpretes de la ley

37 Nị ngaa ganahuij ga'mi Jesús, nị gaquínj 'ngọ tsínj fariseo xạ Jesús ducuá sí'. Nị gatúj Jesús gan'anj gạne sij rian mesa.
38 Nị gahuin yan'anj ruhua tsínj daj ngaa guini'i sij sisị nun naniạ' nico Jesús asịj ngaa achin xạ nụngüej sij.
39 Sanị gataj Señor gunun sij:
—Ni tsínj fariseo huin ni é rẹ'. Nị na'nin' sạ' á rẹ' xiráj tasa ngạ xiráj go'o nej. Sanị nẹ' chrụhua niman án rẹ', nị mạn nịn' ruhua si quij hua. Daj si 'yaj tụ a ni é rẹ', nị 'yaj quij a ni é rẹ' nej.
40 Tsínj nitaj si unun huin ín rẹ'. Ni'i a ni é rẹ' sisị gui'yaj Yan'anj nneẹ cúj né'. Nị da'nga' daj nun ni'i a ni é rẹ' sisị gui'yaj Yan'anj niman né' ní'.
41 Sanị gạ'ui' a ni é rẹ' da'aj si'yaj á rẹ' rian ni ngüị niqui, ngaa nị xạcaj á rẹ' cuenta sisị hua sạ' chrej chéj a ni é rẹ' aj.
42 'Sanị ducu niqui niman án rẹ' ni tsínj fariseo. Daj si guịran' ni é rẹ' nico sayun. Aya á rẹ' rumi coj nun stila ngạ coj ruda nej, daran' ni cuej nej. Nị ngaa guisíj ichi' rumi, nị a'ui' ni é rẹ' 'ngọ rumi rian Yan'anj. Sanị dunáj a ni é rẹ' si guị'yaj nịca á rẹ' rian dugüi' a ni é rẹ'. Nị nitaj si 'ị ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' Yan'anj mánj. Sanị huin ruhua Yan'anj sisị guị'yaj á rẹ' ni nuguan' nico nan. Nị na'uej ruhua Yan'anj sisị dụnáj á rẹ' ngạ ango nuguan' le mánj.
43 'Ducu niqui niman ni é rẹ' tsínj fariseo. Guịran' ni é rẹ' nico sayun. Daj si aran' ruhua á rẹ' gạne a ni é rẹ' chrun xila sạ' doj niquin' chruhua nuhui. Nị aran' ruhua ni é rẹ' si gạrun du'ua ni ngüị ra'a ni é rẹ' rian yu'uẹ.
44 'Nị ducu niqui niman án rẹ' huin ín rẹ' ni tsínj fariseo. Tsínj digya' yun'unj huin ín rẹ'. Nị rún' hua rian achin' ni ngüị níman daj huin ín rẹ'. Nị nun ni'i ni ngüị. Nị rún' huin ngaa xinga ni ngüị a nun ni'i ni sij ngaj níman, nị run ni sij da'nga' da huin ín rẹ'. Daj si nun ni'i ni sij sisị quij

nin' ruhua hua niman án rę'. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
45 Ngaa ni gataj 'ngǫ tsínj digyán ley rian Jesús:
—Maestro, ngaa a'mí rę' daj, ni a'mi quíj rę' rian ni únj nej. —Daj gataj sij.
46 Sani gataj Jesús:
—Ducu niqui niman án rę' tsínj digyán ley. Daj si guiran' ni é rę' nico sayun. Ni rún' 'yaj ni tsínj arun carga ya'i xiráj ni xucu daj, 'yaj á rę' ngą ni ngüi. Ni ya'i nin' ruhua carga daj. Ni na'ue gunucuaj ni sij gąche ni sij. Ni ą dǫj na'ue chrącuij a ni é rę' ni sij ngą urin ra'a ni é rę' gą mánj.
47 'Ni ducu niqui niman án rę' xi'í sayun guiran' án rę'. Daj si 'yaj á rę' ni chrąn rian ngaj ni níman ni tsínj ga'mi si-nuguan' Yan'anj asij ná. Ni dagahui' ni xi ni é rę' ni sí'.
48 Ni xi'í si 'yaj quij ni é rę', ni da'nga' daj digyán ni é rę' sisi ga nica ruhua á rę' ngą si gui'yaj ni xi a ni é rę'. Daj si hua yya dagahui' ni sij ni sí'. Sani 'yaj ni é rę' ni chrąn rian achin' ni sij aj.
49 'Ni rian ni'i są' Yan'anj, ni gataj-á': "Gą'nī ni tsínj gą'mi si-nuguan'ānj ngą ni tsínj gui'yaj sun riānj nej. Ni dągahui' ni sij gǫ'ngo ni sí'. Ni guinico' ni sij ango ni sí'.
50 Ni asij gui'yaj Yan'anj xungüi, ni dagahui' ni sij ga'i nin' ruhua ni tsínj nata' si-nuguan' Yan'anj rian ni ngüi. Sani da'ui ni ngüi mán yyąj si-tun man'an ni sí'.
51 Ni da'ui sini ni sij si-tun man'an tsínj gu'naj Abel. Ni ganahui da' si-tun man'an Zacarías huin si da'ui ni sij. Ni dagahui' ni sij sí' dąni nna yej ngą ducuá Yan'anj." Da'nga' daj atā gunun a ni é rę' sisi da'ui ni ngüi mán yyąj gaquin', gui'yaj ni tsínj daj.
52 'Ni ducu niqui niman án rę' ni tsínj digyán ley. Guiran' ni é rę' nico sayun. Daj si aránj ni é rę' si-chrej Yan'anj rian ni ngüi. Ni nun gą'ue gątu ni é rę' chrej daj nej. Ni ni tsínj huin ruhua gątu, ni na'uej ruhua á rę' gątu ni sij mánj. —Daj gataj Jesús.
53 Ni ngaa ga'mi Jesús ni nuguan' daj, ni ga'man nin' ruhua ni tsínj digyán ley ngą ni tsínj fariseo. Ngaa ni gaxi'i ni sij nachínj snan'anj ni sij Jesús xi'í ga'i rasun. Ni chran' yun'unj ni sij sí' nej.
54 Daj si huin ruhua ni sij sisi gąche du'ua Jesús xi'í si gą'mi sí'. Ngaa ni gą'mi gaquin' ni sij xi'í sí', ruhua ni sij.

12

La levadura de los fariseos

1 Hué dan ni nahuin yu' ga'i mil ni ngüi rian huaj Jesús. Ni da run 'ngǫ run ango ni sij.
Ni gaxi'i Jesús ga'mi sí'. Ni gataj sini sí' rian ni tsínj nico' sí':
—Gą cuidado ni é rę' ngą si-levadura ni tsínj fariseo. Daj si tsínj digya' yun'unj huin ni sij. Nitaj si 'yaj ni sij dąj rún' a'mi ni sij.
2 Si ga'ue gąri hui ni ngüi 'ngǫ ni nuguan' mánj. Ni si ga'ue gąri hui ni ngüi si 'yaj ni sij mánj. Sani hua 'ngǫ güi, ni nąxira' daran' ni nuguan' gari hui ni ngüi aj.
3 Hué dan ni daran' si ga'mi a ni é rę' rian hua rumi', sani gunun ni ngüi ni nuguan' daj rian hua xiguin yan'ąn. Ni daran' ni nuguan' ga'mi hui ni é rę' ngaa naránj ni é rę' rian ducuá rę' ngaa ga'mi hui ni é rę', ni gąguaj ni sij xę' gunun daran' ni ngüi aj. —Daj gataj Jesús.

A quién se debe temer

4 Ngaa ni gataj Jesús gunun ni sij:
—Ni huin ni é rę' ni tsínj nicaj dugüi' ngąj. Ni ataj snan'ān gunun ni é rę' sisi si guxu'ui' ni é rę' rian ni tsínj gą'ue dągahui' nneę cúj né'. Ngaa síj ni nitaj ango si gui'yaj ni sij ngą né' gą mánj.
5 Sani gątā gunun a ni é rę' un sin rian guxu'ui' ni é rę': Hué guxu'ui' ni é rę' rian Yan'anj xąnga'. Daj si ngaa gąhui' ni é rę', gui'yaj Yan'anj, ni gątaj Yan'anj un ngüi gąn'anj rian yan'ąn. Ngaa ni hua si xi'i xu'ui' ni é rę' rian Yan'anj anj.
6 'Xąnga' ane' un'un' xataj le huij san'anj moneda aj. Sani nitaj si ni'yun ruhua Yan'anj gǫ'ngo ni xuj mánj.
7 Hué daj ngą ni é rę', ni aya Yan'anj da' gǫ'ngo hueé chrą ni é rę'. Xi'í daj ni si guxu'ui' ni é rę' mánj. Daj si huaj ní'yanj ni é rę' rian ni xataj aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

El que me confesare delante de los hombres

8 Ngaa ni gataj Jesús:
—Ataj snan'ān gunun a ni é rę' sisi daran' ni tsínj nąta' sisi nico' ni sij yūnj rian ni ngüi, ngaa ni nątāj rian ni ángel nne ngą Yan'anj sisi tsínj nico' man'ānj huin ni sij.
9 Sani daran' ni tsínj na'uej ruhua nąta' rian ni ngüi si nico' ni sij man'ānj, ni na'ue nątāj rian ni ángel nne ngą Yan'anj sisi tsínj nico' man'ānj huin ni sij mánj.
10 'Gą'ue guinicaj Yan'anj 'ngǫ niman nico xi'í ni ngüi gą'mi quij rian da'níj ni ngüi huin man'ānj. Sani si guinicaj Yan'anj niman nico xi'í ni ngüi gą'mi quij xi'í Espíritu Santo mánj.
11 'Ni ngaa nicaj ni sij ni é rę' gąn'anj án rę' si-nuhui ni tsínj israelita ngą rian güesi ngą rian ni tsínj nicaj sun, ngaa ni si gahuin ruhua á rę' si dąj gątaj á rę' ngaa nąchinj snan'anj ni sij ni é rę' mánj.

12 Daj si ngaa guisij hora ga'mi a ni é re', ni digyán man'an Espíritu Santo si ga'mi a ni é re' rian ni sí'. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

El rico insensato

13 Ngaa ni gataj 'ngo tsínj niquin' scanij ni ngüi gunun Jesús:

—Maestro, gataj re' gunun jnān si gura' da'aj sij si dunáj chrej nungüej únj. —Daj gataj tsínj daj.

14 Ngaa ni gataj Jesús:

—Jnánj né', un sin huin ani ruhuá re' sisi gahuin man'ānj tsínj gui'yaj yya scanij ni é re' únj. Ni un sin huin ni ga'mī xi'í rasun hua rian nungüej jnánj re', ruhuá re' únj. —Daj gataj Jesús.

15 Ngaa ni gataj Jesús gunun ni ngüi:

—Ga cuidado ni é re' sisi si gahuin xicoj ruhua ni é re' nga ni rasun mán chruhua xungüi nan mánj. Sisi guiri' né' nico ni rasun gahuin si'yaj né', ni sé ni rasun daj gui'yaj si xacaj né' 'ngo chrej sa' mánj. —Daj gataj Jesús.

16 Ngaa ni nani Jesús 'ngo cuento si digyán sij rian ni ngüi. Ni gataj sij:

—Hua 'ngo tsínj xuru'ue. Ni sa' nin' ruhua ga'uej xina sij.

17 Ngaa ni gani ruhua tsínj xuru'ue daj: "Daj gui'yā, ni nitaj rian nara sa'āj ni rasun nan mánj." Da'nga' daj gani ruhua sij.

18 Hué dan ni gataj sij gunun man'an sij: "Hua ni'īnj daj gui'yā. Ga'nē ni si-gurūj, ni nagui'yaj xachij ruhua' yūnj angoj. Ni nara sa'āj daran' ni si guiri'īj nga daran' ni rasun mán nej.

19 Hué dan ni gatā gunun nimānj sisi man nico ni rasun daj riānj. Ni guisi ga'i yo'. Ni ga'ue naranj ruhuāj, ni xaj, ni go'ōj nej. Ni ga'ue gahuin nia' ruhuāj nej. Daj gatā gunun nimānj." Daj gani ruhua tsínj xuru'ue daj.

20 Sani gataj Yan'anj gunun sij: "Tsínj ni'yun huín re'. Hué gue ni nan gahui' re'. Ni un sin si'yaj gahuin si nara sa' re', ruhuá re' únj." Daj gataj Yan'anj.

21 Da'nga' daj gahuin guiran' tsínj ri' nico ni rasun ngaa huin-ín' güenda urin man'an sij. Ni niqui niman sij rian Yan'anj si nitaj ni rasun sa' nicaj sij güenda Yan'anj mánj. —Daj gataj Jesús.

El afán y la ansiedad

22 Hué dan ni gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij:

—Xi'í daj gatā gunun a ni é re' sisi si gahuin ruhua ni é re' nga si xa ni é re' guiman ni é re' mánj. Ni si gahuin ruhua á re' nga atsij gunun ni é re' nej.

23 Ni'i ni é re' sisi hua ni'na' né', gui'yaj Yan'anj. Ni sisi hué daj huin, ni nucuaj Yan'anj gui'ya sisi hua si xa né' nej. Ni gui'yaj Yan'anj nneę cú'. Ni sisi nucuaj Yan'anj gui'ya nneę cú', ni ga'ue riqui sisi hua si-gan' né' nej.

24 'Ni'yaj ni é re' ni xaca. Nitaj si unun xuj nna. Ni nitaj si ri xuj nna nej. Ni nitaj si-guru xuj nej. Sani a'ui' Yan'anj si xa xuj. Ni ní'yanj doj ni é re' daj nga ni xataj nej aj.

25 Ni ga'ue gahuin xacan ni é re' doj xi'í si nani ruhua ni é re' ní'. Si ga'ue mánj.

26 Hué dan ni sisi si ga'ue gui'yaj á re' nuguan' le doj, ni daj ga'ue gui'yaj á re' nuguan' nico doj, ruhua á re' únj.

27 'Ni'yaj á re' daj achij yaj lirio. Nitaj si 'yaj sun yaj. Ni nitaj si hua'a yaj yu'uej nej. Sani atā gunun ni é re' sisi hua nia' nin' ruhua yaj daj, daj nga tsínj gu'naj Salomón ngaa gunun sí' atsij sa' nin' ruhua.

28 Ni yyaj ni man coj riqui quij. Ni a'yoj gari yan'an ni sij coj daj. Ni gaca-á'. Ni sisi Yan'anj 'yaj sisi hua nia' ni coj, ni huaj nin' ruhua riqui-í' si-gan' ni é re' nej. Sani huin ni é re' ni tsínj xuman doj ruhua ni'yaj Yan'anj.

29 'Hué dan ni si gahuin ruhua á re' nga si xa á re' nga si go'o ni é re' mánj. Ni si guiriun ruhuá re' mánj.

30 Daj si hué xi'í ni rasun nan huin si nani ruhua ni nguì nitaj si xuman ruhua ni'yaj Yan'anj. Sani ni'i chrej ni é re' un rasun achin rian án re'.

31 Sani nano' sini a ni é re' sisi nicaj Yan'anj sun niman án re'. Hué dan ni riqui Yan'anj daran' rasun nan rian án re' nej.

32 'Rún' huin 'ngo xi'nin' xachij dugumīj daj huin ni é re'. Yu'uj daj si guxu'ui' ni é re' mánj. Doj ni é re' huin, sani hua ani ruhua chrej ni é re' riquij rian nicaj sun-ún' gane ni é re' nga-á'.

33 'Gudu'ue ni é re' si'yaj ni é re'. Ni ga'ui' ni é re' rian ni ngüi yaco ran'. Ngaa ni ga'ue guiri' a ni é re' 'ngo nnij sa' rian gara sa' á re' si-san'anj ni é re'. Ni nitaj si xutu nnij da mánj. Ni san'anj daj huin san'anj nara sa' ni é re' xata' rian nitaj si síj tsínj tu. Ni nitaj si nahuij san'anj da mánj.

34 Daj si rian nara sa' ni é re' si'yaj ni é re', ni hué yu'uj daj nani ruhua niman ni é re' nej.

El siervo vigilante

35 'Daj rún' nanun chrun 'ngo tsínj daj si-gan' sij, ni da'nga' daj ga chrun ni é re' nej. Ni daj rún' arun 'ngo tsínj daj yan'an chra candil sisi xigujn chrej huaj sij, ni da'nga' daj gui'yaj á re' nej.

36 Gana'uij a ni é re' daj rún' 'yaj ni si-moso 'ngo tsínj xuru'ue. Ana'uij ni sij si numan sí' gan'anj sí' rian xacaj 'ngo tsínj yun'unj xana. Ni ana'uij ni moso daj sisi na'ni yoo ni sij rian hue' ngaa guita ra'a sí' natu sí' chruhua hue'.

37 Nị hua 'ueé rian ni moso daj ngaa nụn
ruhua ni sij ana'uij ni sij 'nạ' niqui tsínj
dụcua daj. Xạnga' ataj snan'ān gụnun a ni
é rẹ' sisị gạne ni sij rian mesa guị'yaj sí'.
Nị guị'yaj sun sí' rian ni sij gạ'ui' sí' si xạ
ni sij.
38 Nị hua 'ueé rian ni moso daj sisị nụn
ruhua ni sij ana'uij sij mán ni sij si yạn' sạ'
si guerẹnga' si 'nạ' niqui tsínj dụcua daj.
39 Gụnun sạ' á rẹ' nan. Sisị guịni'i 'ngọ
tsínj 'dụcua daj ụn hora gạ'na' 'ngọ tsínj
tụ, nị dụgumi sạ' sij ducuá sij. Nị sị ga'nij
sij nạ'ni sí' gạtu sí' ducuá sij, guị'yaj tụ sí'
mánj.
40 Nị da'nga' daj guị'yaj a ni é rẹ' gạ
chrụn guịman án rẹ'. Daj si gạ'na' man'ānj
hué guẹ hora nitaj si ani ruhuá rẹ' huīnj
da'níj ni ngüị. —Daj gataj Jesús gunun ni
tsínj nico' sij.

El siervo infiel

41 Ngaa nị nachínj snan'anj Pedro Jesús.
Nị gataj sij:
—Señor, naní rẹ' cuento nan urin rian ni
únj ní'. Asị rian daran' ni ngüị sạ'. —Daj
gataj Pedro.
42 Ngaa nị gataj Señor:
—Nị hua 'ngọ tsínj nicaj yun'unj moso.
Nị dugumi sij ni moso daj, gui'yaj xuru'ue.
Nị a'ui' sạ' sij si xa ni sí' ngaa ruhua guịsij
hora xa ni sí'. Nị sisị dạgahuin sạ' tsínj daj
si-sun sij, nị dạj guị'yaj xuru'ue daj ngạ sij,
ruhua á rẹ' únj.
43 Nị gạ 'ueé rian tsínj nicaj yun'unj
moso daj sisị hua gạcuij sij ngaa 'nạ' niqui
xuru'ue nạri' sí' sij.
44 Xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisị
guịnicaj tsínj daj sun dụgumi sij daran'
si'yaj xuru'ue daj, guị'yaj sí'.
45 Sanị sisị gạni ruhua tsínj nicaj yun'unj
moso daj sisị gạhuin ran 'nạ' niqui si-
xụru'ue sij, nị gaxị'i sij gạ'ui' sij ni tsínj ngạ
ni yun'unj xạna dugumi sij, nị gaxị'i sij xa
nạsa' sij, nị go'o nạsa' sij dạ' gaxini sij.
46 Nị xi'í si nun ana'uij sij gạ'na' si-
xụru'ue sij, nị gạ'na' sí' hué guẹ hora nitaj
si ani ruhua sij si gạ'na' sí'. Nị ducu guị'yaj
sí' castigo sij. Nị guịran' sij sayun dạj rún'
guịran' ni tsínj nitaj si 'yaj gạcuij, guị'yaj
sí'.
47 ’Nị hua tsínj nicaj yun'unj ni'i si huin
ruhua si-xụru'ue sij guị'yaj sij. Sanị nun
guị'yaj sij. Nị nitaj hua xugüi 'yaj sij gạ'na'
sí'. Yu'uj daj nị ducu dụguayun sí' sij.
48 Sanị hua ango tsínj nicaj yun'unj. Nị
nun ni'i sij si huin ruhua si-xụru'ue sij
guị'yaj sij. Nị sisị guị'yaj sij rasụn nun
gạ'uej ruhua si-xụru'ue sij guị'yaj sij, sanị
dọj gạyun sij, guị'yaj sí' xi'í si nun ni'i sij.
’Nị sisị a'ui' nico Yan'anj rian 'ngọ tsínj
daj, nị huin ruhua Yan'anj sisị guị'yaj 'ueé
sij ngạ si ga'ui'-í' rian sij. Tsínj nicaj sun
nico dugumi sij si'yaj Yan'anj, nị nạchin'
Yan'anj cuenta rian sij sisị dụgumi sạ' 'ueé
sij si'yaj sí'.

Jesús, causa de división

49 ’Yūnj 'nạ' gạrūn yan'ạn chruhua
xungüị nan. Nị ducu huin ruhuāj sisị hua
aca yan'ạn daj.
50 Hua niạn si guịran'ānj 'ngọ sayun nico.
Nị ducu ani guitsi ruhua nimānj da guịsij
guịran'ānj sayun daj.
51 Gani ruhua á rẹ' sisị gạ din'inj rian ni
ngüị ngaa ga'nāj chruhua xungüị, ruhua á
rẹ' ní'. Sé daj huin mánj. Sanị atā gụnun
a ni é rẹ' sisị gụnun' ni tsínj ngạ dugüi' ni
sij, guị'yaj si-nụguan'ānj.
52 Nị asịj yyạj nị gụnun' ụn'un' ran' ni
dụgüi' 'ngọ tsínj daj. Nị gụnun' huạ'nij ran'
tsínj ngạ yahuij ran' tsínj. Nị gụnun' huịj
ran' tsínj ngạ ya'nij ran' tsínj.
53 Nị xi'í si-nụguan'ānj, nị gụnun'
nụngüej chrej tsínj daj. Nị gụnun' nụngüej
da'níj sí' nej. Nị gụnun' nụngüej nni
yun'unj xạna daj. Nị gụnun' nụngüej
da'níj unj nej. Nị gụnun' nụngüej nni chrẹj
'ngọ yun'unj xạna daj. Nị gụnun' nụngüej
xaco' unj nej. —Daj gataj Jesús.

¿Cómo no reconocéis este tiempo?

54 Ngaa nị gataj Jesús gunun ni ngüị:
—Ni'i sạ' á rẹ' dạj xacaj ni é rẹ' cuenta.
Daj si ngaa guini'i a ni é rẹ' sisị nasíj
nga rian atuj güi, nị ataj á rẹ' sisị dọj, nị
gạman'. Nị da'nga' daj aman' yya.
55 Nị ngaa ahui nanẹ nẹ' sur, nị ataj á rẹ'
sisị dọj, nị gạhuin yạn'an. Nị da'nga' daj
gạhuin yạn'an.
56 Tsínj digya' yun'unj huin a ni é rẹ'. Sạ'
á rẹ' ruhua á rẹ', sanị ani quij ruhua á rẹ'.
Ni'i a ni é rẹ' xạcaj á rẹ' cuenta dạj hua
xata' ngạ dạj hua rian yo'ój. Sanị nun ni'i
a ni é rẹ' dạj 'yaj Yan'anj scanij a ni é rẹ'
yyạj mánj. —Daj gataj Jesús.

Arréglate con tu adversario

57 Nị gataj Jesús:
—Nị ụn sin huin nị na'ue xạcaj a ni é rẹ'
cuenta ụn nuguan' hua nịca yya únj.
58 Nị sisị hua 'ngọ tsínj unun' ngạ sọ', nị
nicaj sij sọ' gạn'anj sij ducuasun, sanị hué
guẹ chruhua chrej ngaa diaj huaj nụngüej
é rẹ' daj, nị hué yu'uj daj nạgui'yaj yya
nụngüej é rẹ' xi'í nuguan' unun' nụngüej
é rẹ'. Nị sisị sị gui'yaj yya nụngüej é rẹ',
ngaa nị nịcaj sí' man'án rẹ' rian güesị. Nị
nạga'ui' güesị man'án rẹ' rian caíde. Nị
gạri caíde man'án rẹ' ducuagạ'.
59 Nị ataj snan'ān gụnun rẹ' sisị nitaj si
huaj gạhui rẹ' yu'uj daj da guịsij gạnahuij
nạru'ue rẹ' daran' gaquin' gui'yáj rẹ', da
nị gạhui rẹ' aj. —Daj gataj Jesús gunun ni
ngüị.

13

Arrepentíos o pereceréis

1 Nị hué güi daj nị niquin' 'ngọ ni tsínj rian nne Jesús. Nị nata' ni sí' dạj guiran' gọ'ngo ni tsínj 'nạ' estado Galilea rian Jesús. Daj si dagahui' tsínj gụ'naj Pilato. Nị nachej Pilato si-tun man'an ni tsínj daj ngạ si-tun ni xucu dagahui' ni sij ga'ui' ni sij rian Yan'anj.

2 Ngaa nị gataj Jesús rian ni tsínj niquin' daj:

—Xi'í si da'nga' daj guiran' ni tsínj daj, nị da'ui ni sij doj gaquin' daj ngạ ango ni ngüị nne estado Galilea, ruhua ni é rẹ' ní'.

3 Sé daj huin mánj. Nị atā gụnun a ni é rẹ' sisị nitaj si nạnicaj ruhua ni é rẹ' nạnico' a ni é rẹ' Yan'anj, nị da'nga' daj guịran' a ni é rẹ' nej.

4 ʼNị hua gunun ni é rẹ' sisị gahui' xịnun' huạ'nij ran' ni ngüị ngaa gane 'ngọ hue' xxi xạcan gataj xiráj ni ngüị daj xuman' Siloé. Nị da'ui ni sij doj gaquin' daj ngạ ni ngüị mạn xuman' Jerusalén, ruhua á rẹ' ní'.

5 Sé daj huin mánj. Nị atā gụnun a ni é rẹ' sisị nitaj si nạnicaj ruhua á rẹ' nạnico' a ni é rẹ' Yan'anj, nị da'nga' daj guịran' a ni é rẹ' nej. —Daj gataj Jesús.

Parábola de la higuera estéril

6 Ngaa nị nani Jesús 'ngọ cuento digyán sij rian ni ngüị. Nị gataj sij:

—Nicaj 'ngọ tsínj daj 'ngọ chrun ayu higo mán riqui do'ój sij rian mạn coj uva. Nị gan'anj nị'yaj sij sisị ayu higo chrạ-á'. Sanị ạ 'ngọ-ó' nun guiri' sij mánj.

7 Ngaa nị gataj sij gunun tsínj dugumi coj uva daj: "Nị'yaj rẹ' síj huạ'nij yo' 'nāj 'nạ' na'uīj chruj higo, sanị ạ 'ngọ nun guirīj mánj. Gạ'nin' náj rẹ' si 'yaj chru niquinj rian do'ój aj." Daj gataj sij gunun sí'.

8 Sanị gataj tsínj dugumi yo'ój daj: "Señor, dụnáj acuán' rẹ' si guịniquin' acuanj ango yo' nan. Nị nạchē yo'ój, ngaa nị gạrāj yo'ój ya'nduj xi'ij aj.

9 Nị sisị guịniquinj gạyu higo chraj, nị dugu'naj huaj. Nị sisị nitaj gạyu chraj, nị gạ'nin' náj rẹ' nánj." Daj gataj moso daj gunun tsínj dọ'oj. —Daj gataj Jesús digyán sij rian ni ngüị.

Jesús sana a una mujer en el día de reposo

10 Hué dan nị 'ngọ güi naránj ruhua ni ngüị israelita, nị digyán Jesús rian ni ngüị mạn chruhua si-nuhui ni sí'.

11 Nị nne 'ngọ yun'unj xạna a'nan', gui'yaj 'ngọ nanẹ xị'i. Nị guisíj xịnun' huạ'nij yo' achéj nitu ún', 'yaj nanẹ xị'i daj. Nị na'ue nụcua xiráj ún' gạche ún' mánj.

12 Nị ngaa guini'i Jesús yun'unj daj, nị gaquínj sij ún'. Nị gataj sij:

—Guisíj nahuín rẹ', 'yaj xi'ị a'nán' rẹ' yyạj, xica'uīj. —Daj gataj Jesús.

13 Ngaa nị guta' Jesús ra'a sij rian ún'. Nị 'ngọ hora daj, nị nahuin nịca xiráj ún'. Nị gaxị'i ún' ga'mi sạ' ún' rian Yan'anj.

14 Sanị ga'man ruhua tsínj a'nin' chruhua nuhui xi'í si nahuin yun'unj xạna daj 'ngọ güi naránj ruhua ni sij, gui'yaj Jesús. Nị gataj tsínj daj gunun ni ngüị:

—Hua huạtan' güi guị'yaj sun né' gọ'ngo semana. Ngaa nị gạ'na' á rẹ' ni güi daj nạhuin a ni é rẹ'. Nị sé güi naránj ruhua né' gạ'na' ni é rẹ' nạhuin a ni é rẹ' mánj. —Daj gataj tsínj a'nin' daj.

15 Ngaa nị gataj Señor Jesús:

—Sạ' á rẹ', ruhua á rẹ'. Sanị ani quij ruhua á rẹ'. Tsínj digya' yun'unj huin a ni é rẹ'. Nitaj si nạchi gọ'ngo ni é rẹ' dán rẹ' sicuj ngạ dán rẹ' urruj yu'uj numi xuj gạn'anj dọgo'o a ni é rẹ' nnee xuj güi naránj ruhua á rẹ' mí'.

16 Nị yun'unj xạna nan huin da'níj xí' gụ'naj Abraham. Nị síj xịnun' huạ'nij yo' numij sichre Satanás ún'. Nị nụnj si güi naránj ruhua né' huin güi yyạj, sanị da'ui né' jnạchri né' man'an ún' ra'a sichre Satanás. —Daj gataj Jesús gunun tsínj a'nin' daj.

17 Nị ngaa guisíj ga'mi sij daj, nị gahuin nạ'aj ni tsínj unun' ngạ sij. Sanị gahuin niạ' ruhua daran' ni ngüị ngaa guini'i ni sij ni si sạ' 'nạ' xata', gui'yaj Jesús.

Parábola de la semilla de mostaza

18 Ngaa nị gataj Jesús:

—Dạj hua rian nicaj sun Yan'anj, ruhua á rẹ' únj.

19 Hué dan nị dạj rún' achij cạn cuej nasa huaj. Nị dagaman' 'ngọ tsínj daj riqui yo'ój. Nị xịra' cạn daj. Nị gạchi gạhuin 'ngọ chrun. Nị 'nạ' ni xataj chéj xata' guị'yaj xú' si-gạca' xú' chrạ coj daj. —Daj gataj Jesús.

Parábola de la levadura

20 Ngaa nị gataj rụhua' yún Jesús:

—Dạj hua rian nicaj sun Yan'anj, ruhua á rẹ' únj.

21 Hué dan nị dạj rún' levadura huaj. Nị nachéj huị 'ngọ yun'unj xạna levadura daj scanij chru harina si nạchej-é', guị'yaj unj chrachrúnj. Nị gari unj quinj daj chruhua huạ'nij riọ. Ngaa nị nara nanẹ riqui quinj daj, 'yaj levadura. Nị dạj rún' 'yaj levadura daj, da'nga' daj gaxa'nị si-nụguan' Yan'anj nịn' gạchra' xungüị nej. —Daj gataj Jesús.

La puerta estrecha

22 Nị gachin Jesús ni xuman' nico ngạ ni rancho ngaa huaj sij gan'anj sij xuman' Jerusalén. Nị digyán sij si-nụguan' sij rian ni ngüị.

23 Nḭ nachínj snan'anj 'ngǫ tsínj daj
Jesús. Nḭ gataj sij:
—Nḭ dǫj ni ngüḭ gạ'ue guḭnani, guḭ'yaj
Yan'anj ní'. —Daj gataj sij.
Ngaa nḭ gataj Jesús:
24 —Guḭ'yaj fuerza á rẹ' gạtu a ni é rẹ'
rian hue' chruj huin rian nicaj sun Yan'anj.
Ataj snan'ān gụnun a ni é rẹ' sisḭ gạhuin
nico ni ngüḭ gạhuin ruhua gạtu yu'uj daj.
Sanḭ sḭ ga'ue gạtu ni sij mánj.
25 Ngaa guisíj naxụman tsínj dụcua
naránj sij rian ducuá sij, nḭ gaxḭ'i ni é rẹ'
gạquinj ni é rẹ' mán xẹ'. Nḭ gạtaj ni é
rẹ' gụnun sij: "Señor, nạ'ni rẹ' gạtu ni
únj." Gạtaj á rẹ'. Sanḭ gạtaj tsínj dụcua
daj gụnun a ni é rẹ': "Nun ni'īnj nḭ ạ 'nạ'
ni é rẹ' mánj." Daj gạtaj Señor daj huin
man'ānj.
26 Ngaa nḭ gạxi'i ni é rẹ' gạtaj á rẹ'
gụnūnj: "Xa ni únj, go'o ni únj ngạ man'án
rẹ'. Nḭ digyán rẹ' nuguan' ga'mí rẹ' rian ni
únj rian yu'uẹ." Gạtaj á rẹ' nej.
27 Sanḭ gạtaj man'ānj rian án rẹ': "Nun
ni'īnj nḭ ạ 'nạ' ni é rẹ'. Gụxun anéj daran'
ni é rẹ' riānj si huin ni é rẹ' tsínj 'yaj
gaquin'." Daj gạtā gụnun a ni é rẹ'.
28 'Nḭ yu'uj daj guḭman ni é rẹ'. Nḭ ducu
gạco ni ngüḭ mạn yu'uj daj. Nḭ da xạ ruj
yan' ni ngüḭ nej. Nḭ guḭni'i ni é rẹ' ni xi a ni
é rẹ' tsínj gụ'naj Abraham nej, tsínj gụ'naj
Isaac ngạ tsínj gụ'naj Jacob nej, daran'
ango ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj. Nḭ
guḭni'i ni é rẹ' sisḭ nne ni sí' rian nicaj sun
Yan'anj. Sanḭ guiri Yan'anj nẹ' xẹ' guḭman
ni é rẹ' aj.
29 Nḭ gạ'na' ni ngüḭ mán nẹ' síj güi ngạ
ni ngüḭ mán nẹ' rian atuj güi nej, ni ngüḭ
mán nẹ' norte nej, ngạ ni ngüḭ mán nẹ' sur
nej. Nḭ gạne ni ngüḭ daj xạ ni sij rian mesa
rian nicaj sun Yan'anj.
30 Nḭ hua ni ngüḭ nun gahuin achij
xungüḭ nan. Nḭ hué ni sij gạhuin achij
ango xungüḭ gạnahuin nạca. Nḭ hua ni
ngüḭ gahuin achij xungüḭ nan. Nḭ hué ni sij
nḭco' nẹ' rụcu ango xungüḭ gạnahuin nạca
daj. —Daj gataj Jesús.

Lamento de Jesús sobre Jerusalén

31 Nḭ güi daj guisíj gǫ'ngo ni tsínj fariseo
rian nne Jesús. Nḭ gataj ni sí' gunun sij:
—Hué yu'uj nan gụxun rẹ' man'án rẹ'
si huin ruhua rey Herodes dạgahui' sǫ' aj.
—Daj gataj ni sí'.
32 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Güḭj nḭ gạtaj á rẹ' gụnun xune daj:
"Nḭ'yaj rẹ', yyạj ngạ a'yoj rīj nanẹ xḭ'i
chruhua niman ni ngüḭ. Nḭ nahuin ni ngüḭ
a'nan', 'yā nej. Nḭ xiráj huạ'nij güi, nḭ
nạhuij si-sūnj, guḭ'yā."
33 Sanḭ hua niạn si gạhuī gạn'ān yyạj ngạ
a'yoj ngạ ataj nej si nitaj si huaj gạhui'
'ngǫ tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj nẹ' xẹ'
xuman' Jerusalén mánj.
34 'Ducu nani ruhuāj xi'í a ni é rẹ' ni
tsínj mạn xuman' Jerusalén. Daj si gahui'
ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj, gui'yaj
á rẹ'. Nḭ a'ui' ni é rẹ' yej ni tsínj nicaj
nuguan' huaj ga'níj Yan'anj rian án rẹ'.
Síj ụndaj huin ruhuāj nạgui'yaj yụ'ūj ni é
rẹ' dụgumīj ni é rẹ'. Nḭ dạj rún' 'yaj 'ngǫ
xuchre nagui'yaj yu'uj xuj da'níj xuj riqui
si-gachi xuj, nḭ da'nga' daj ruhuāj guḭ'yā
ngạ á rẹ'. Sanḭ nun gạ'uej ruhua á rẹ'
mánj.
35 Nḭ'yaj á rẹ'. Daj si guẹre' xánj án rẹ'
ngạ ducuá á rẹ'. Nḭ ataj snan'ān gụnun a
ni é rẹ' sisḭ sḭ guini'i rụhua' yún ni é rẹ'
yūnj da guḭsij gạ'na' rụhua' yūnj chruhua
xungüḭ nan. Nḭ gạtaj ni é rẹ': "Hua 'ueé
tsínj 'nạ' rian si-xugüi Señor." Gạtaj ni é
rẹ' aj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj mạn
xuman' Jerusalén.

14

Jesús sana a un hidrópico

1 Hué dan nḭ 'ngǫ güi naránj ruhua
ni sij, nḭ gatúj Jesús chruhua ducuá 'ngǫ
tsínj fariseo a'nin'. Nḭ xa sí' ngạ ni sij.
Nḭ naga'nạ' ango ni tsínj fariseo Jesús si
guḭ'yaj sí'.
2 Nḭ nne 'ngǫ tsínj 'njj gu'mạn rian Jesús.
3 Nḭ nachínj snan'anj Jesús ni tsínj di-
gyán ley ngạ ni tsínj fariseo. Nḭ gataj sij:
—A'uej si-ley Yan'anj sisḭ nạhuin ni ngüḭ
a'nan', guḭ'yaj né' güi naránj ruhua né',
ruhua á rẹ' ní'. —Daj gataj Jesús.
Sanḭ dínj gahuin du'ua ni sij.
4 Ngaa nḭ guida'a Jesús tsínj daj. Nḭ
nahuin sí', gui'yaj sij. Nḭ na'níj sij nạn' sí'.
5 Ngaa nḭ gataj sij gunun ni tsínj fariseo:
—Sisḭ guḭnij 'ngǫ dán án rẹ' urruj, asḭ
'ngǫ dán án rẹ' sicuj guḭnij chruhua pozo
nnee nụnj huin si güi naránj ruhua né',
nḭ sḭ gan'anj guḭri yoǫ ni é rẹ' xucu guinij
chruhua nnee da gạ mí'. —Daj gataj Jesús.
6 Nḭ nun gạ'ue danicạj ni sij nuguan' rian
Jesús gạ mánj.

Los convidados a las bodas

7 Nḭ ngaa guini'i Jesús dạj nano' ni tsínj
'nạ' ducuá tsínj fariseo daj chrun xila
niquin' nẹ' rian gạne ni sij rian mesa, ngaa
nḭ nani sij 'ngǫ cuento digyán sij rian ni sí'.
Nḭ gataj sij:
8 —Ngaa gạquinj 'ngǫ tsínj daj gạn'anj
rẹ' rian gạhuin 'ngǫ gui'yanj nạra'a ne, nḭ
sḭ gané rẹ' chrun xila niquin' nẹ' chrej rian
mánj. Gạ'ue si guḭsij ango tsínj huin achij
doj daj ngạ man'án rẹ' gạ aj.
9 Nḭ gạ'ue si gạ'na' tsínj gạquinj nụngüej
é rẹ', nḭ gạtaj sí' gụnun rẹ': "Gạ'ui' rẹ'
chrun xila nan gạne tsínj nan anj." Gạtaj
sí' si ruhuaj. Ngaa nḭ gạhuin nạ'aj rẹ',

nḭ gạn'anj gạné rẹ' chrun xila niquin' da rụcu.
10 Hué dan nḭ ngaa gaquínj sij gạ'na' rẹ',
nḭ gạné rẹ' da rụcu. Hué dan nḭ ngaa gạ'na'
tsínj gạquinj rẹ', nḭ gạtaj sij gụnún rẹ':
"Amigo, gạchin gạné rẹ' chrun xila niquin'
nẹ' rian." Gạtaj sij. Ngaa nḭ gạhuin 'ueé rẹ'
rian ni tsínj nne rian mesa ngạ rẹ' aj.
11 Daj si ụn tsínj huin ruhua gạhuin rian,
nḭ gụna sij da nẹ' rụcu. Sanḭ ụn tsínj gạ'uej
ruhua gụna da nẹ' rụcu, nḭ gạhuin rian sij.
—Daj gataj Jesús gunun ni tsínj mạn ducuá
tsínj fariseo daj.
12 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun tsínj gaquínj
gạ'na' sij ducuá sí':
—Ngaa guḭ'yáj rẹ' 'ngọ nún ducuá rẹ', nḭ
gạ'ui' rẹ' xạ ni ngüḭ, nḭ sḭ gaquínj rẹ' gạ'na'
ni tsínj nicaj dugüi' ngạ rẹ' ngạ ni jnánj rẹ'
nej, ni tsínj xuru'ue mán riqui xuman' nej.
Daj si gạ'ue gạquinj ni sij man'án rẹ' xạ rẹ'
ngạ ni sij. Nḭ da'nga' daj nạru'ue ni sij rián
rẹ'.
13 Sanḭ ngaa guḭ'yáj rẹ' 'ngọ gui'yanj
ducuá rẹ', nḭ gạquinj rẹ' gạ'na' ni ngüḭ
niqui ngạ ni ngüḭ nachran' ra'a nej, ni ngüḭ
yacuan nej, ni ngüḭ duri nej.
14 Ngaa nḭ gạ 'ueé rián rẹ'. Daj si sḭ ga'ue
nạru'ue ni ngüḭ daj rián rẹ'. Sanḭ nạru'ue
sạ' Yan'anj rián rẹ' ngaa gạna'nij ni níman
huin ni sij ni ngüḭ hua nḭca niman. —Daj
gataj Jesús gunun tsínj gaquínj daj.

Parábola de la gran cena

15 Nḭ ngaa gunun 'ngọ ni tsínj nne ngạ
Jesús rian mesa, nḭ gataj sí' gunun Jesús:
—Hua 'ueé rian tsínj gạn'anj nún rian
nicaj sun Yan'anj. —Daj gataj sí'.
16 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun sí':
—Nḭ gui'yaj 'ngọ xuru'ue 'ngọ nún nico
ducuá sij. Nḭ gaquínj sij gạ'na' nico ni ngüḭ.
17 Nḭ ngaa sij gahuin chrụn si xạ ni ngüḭ,
'yaj sij, nḭ ga'níj sij 'ngọ moso gạn'anj gạtaj
sí' rian ni ngüḭ daj: "Gạ'na' a ni é rẹ' si ạ
hua chrụn si xạ á rẹ'." Daj gataj moso daj
gunun ni ngüḭ, gui'yaj xuru'ue.
18 Sanḭ gaxḭ'i ni sij gataj ni sij rian moso
daj sisḭ sḭ ga'ue guḭsij ni sij xạ ni sij. Nḭ gataj
'ngọ tsínj daj: "Guirān 'ngọ yo'ój, nḭ hua
niạn si gạn'anj ni'yā. Achínj jni'yā rián rẹ'
si guḭnicaj rẹ' 'ngọ niman nico ngāj si sḭ
ga'ue gạn'ān ngạ rẹ' mánj." Daj gataj sij.
19 Nḭ gataj ango sij: "Guirān ụn'un' inta
sicúj, nḭ gạn'anj xạcāj cuenta sisḭ ạ hua xuj
guḭ'yaj sun xuj. Nḭ guḭnicaj rẹ' 'ngọ niman
nico ngāj xi'í si nun gạ'ue gạn'ān ngạ rẹ'
mánj." Daj gataj sí'.
20 Nḭ gataj ango sij: "Da guisíj xacā 'ngọ
yun'unj xạna, nḭ sḭ ga'ue gạn'ān mánj."
Daj gataj huạ'nij ran' tsínj gunun moso daj.
21 'Ngaa nḭ nanicạj si-moso tsínj dụcua
daj. Nḭ nata' sij nuguan' ga'mi gọ'ngo ni
sí' gunun xuru'ue daj. Hué dan nḭ ga'man
ruhua xuru'ue daj. Nḭ gataj sij gunun
moso: "Gạn'anj yoọ rẹ' rian yu'uẹ ngạ
chruhua chrej mạn riqui xuman' nan. Nḭ
nḭcaj rẹ' ni ngüḭ niqui ngạ ni ngüḭ nachran'
ra'a nej, ni ngüḭ yacuan nej, ni ngüḭ duri
nej gạ'na' rẹ'." Daj gataj xuru'ue daj gunun
moso.
22 Ngaa nḭ gataj moso daj gunun xuru'ue:
"Señor, hua síj gui'yā si ga'níj rẹ' yūnj.
Sanḭ hua luga gạ' aj." Daj gataj moso daj.
23 Ngaa nḭ gataj xuru'ue daj gunun moso:
"Güḭj rẹ' chruhua chrej gạn'an ngạ chrej
gatin nej. Nḭ guḭ'yaj fuerzá rẹ' si gạ'na'
ni ngüḭ gạtu ni sij chruhua ducuāj gạra
guḭman ni sij.
24 Daj si xạnga' atā gụnun rẹ' sisḭ sḭ
gahuin sti'nīj ngạ nḭ ạ 'ngọ ni ngüḭ gaquínj
sinīj mánj." Gataj xuru'ue daj gunun si-
moso sij. —Daj gataj Jesús gunun tsínj nne
rian mesa ngạ sij.

Lo que cuesta seguir a Cristo

25 Nḭ huaj nico ni ngüḭ ngạ Jesús. Nḭ
nanicạj sij gataj sij gunun ni sí':
26 —Sisḭ hua 'ngọ tsínj daj huin ruhua
gạ'na' riānj, nḭ hua niạn si gạhuin 'ḭ ruhua
sij ni'yaj sij yūnj daj ngạ si 'ḭ ruhua sij
ni'yaj sij chrej sij ngạ nni sij nej, man'an sij
nej. Nḭ sisḭ na'uej ruhua sij daj, nḭ sḭ ga'ue
gạhuin sij tsínj guḭnico' man'ānj mánj.
27 Nḭ sisḭ na'uej ruhua 'ngọ tsínj daj gạta
sij rugutsḭ guḭran' sij sayun ngāj, nḭ sḭ ga'ue
gạhuin sij tsínj guḭnico' man'ānj mánj.
28 'Nḭ sisḭ huin ruhua 'ngọ ni é rẹ' guḭ'yaj
'ngọ hue' xxi nata', nḭ nạni sini ruhua tsínj
daj nḭ'yaj sij ụndaj gụtin' sij du'ue hue' daj.
Ngaa nḭ xạcaj sij cuenta sisḭ guḭsij si-san'anj
sij.
29 Nḭ sisḭ nitaj si nani sini ruhua sij, hué
dan nḭ ngaa gụruj sij daqui hue', nḭ nạ'ue
guḭsi-í', guḭ'yaj sij. Nḭ gạxi'i ni ngüḭ gạ'mi
ducu ni sij xi'í sij.
30 Nḭ gạtaj ni sij: "Gaxḭ'i tsínj nan gui'yaj
sij hue'. Sanḭ nun gụnucuaj sij guḭsi, guḭ'yaj
sij mánj." Daj gạtaj ni ngüḭ daj.
31 'Nḭ sisḭ hua 'ngọ rey nicaj ichi' mil
snado, nḭ huaj sij gạn'anj gụnun' sij ngạ
ango rey 'nạ' ngạ cọ mí snado, ngaa nḭ
gạn'anj gạne sij xạcaj sij cuenta sisḭ gạ'ue
gụnucuaj sij guḭ'yaj gana sij rian ango rey
nicaj cọ mil snado daj.
32 Nḭ sisḭ ani ruhua sij sisḭ na'ue gụnucuaj
sij gụnun' sij ngạ ango rey, nḭ ngaa hua
gạn' 'nạ' ango rey, nḭ a'níj sij ni tsínj nicaj
nuguan' gạn'anj gạtaj snan'anj ni sí' sisḭ
nạ'mi nụngüej rey daj.
33 'Nḭ hué ducuánj daj tsínj na'uej ruhua
dụna daran' si nicaj sij, ngaa nḭ sḭ ga'ue
gạhuin sij tsínj guḭnico' man'ānj mánj.
—Daj gataj Jesús.

Cuando la sal pierde su sabor

34 Nḭ gataj rụhua' yún Jesús:

—Hua są' yąn. Nį dąj rún' huin yąn, nį da'nga' daj huin a ni é rę' chruhua xungüį. Sanį sisį nitaj si 'nįn' yąn daj, nį sį ga'ue guį'yaj né' nąhuin 'nįn' mánj.
35 Nį nitaj si ní'yanj yąn daj rian yo'ój. Nį nitaj si ní'yan gąhuin yo'ój ya'nduj nej. Sanį guęre'ej nę' xę' yąn daj.

Hué dan nį tsínj nụn chraquij, nį hua niąn si gụnun sij nuguan' nan anj.

15

Parábola de la oveja perdida

1 Ngaa nį nahuin yu' daran' ni tsínj a'nej pesto ngą ni ngüį 'yaj gaquin' rian Jesús gụnun ni sij si gątaj sí'.
2 Ngaa nį ga'mi huį ni tsínj fariseo ngą ni tsínj digyán ley xi'í si gui'yaj Jesús. Nį gataj ni sí':
—A'nin' ruhua tsínj daj nicaj dugüi' sij ngą ni tsínj 'yaj gaquin'. Nį xa nụguan'an sij ngą ni sí' nej. —Daj gataj ni sij.
3 Ngaa nį nani Jesús 'ngọ cuento digyán sij rian ni sí'. Nį gataj sij:
4 —Nį sisį nįcaj 'ngọ dugüi' ni é rę' 'ngọ ciento xachij, nį gąn'anj ni'ya 'ngọ xuj, nį dąj guį'yaj tsínj dąn daj, ruhua ni é rę' únj. Gąra sij gąn'anj xia xįnun' gąn'anj xachij riqui quij. Nį gąn'anj nąna'ui' sij xachij gan'anj ni'ya daj. Nį dayun nari' sij.
5 Nį ngaa nari' sij, nį niąʼ ruhua sij guta' sij dacan xicój sij.
6 Nį ngaa nasíj sij ducuá sij, nį naran' sij ni tsínj nicaj dugüi' ngą sij ngą ni tsínj nne xánj sij. Nį gataj sij gunun ni sí': "Gąhuin niąʼ ruhua á rę' ngāj si hua nari'īj xachij gan'anj ni'ya daj." Daj gataj tsínj daj.
7 Nį ataj snan'ān gụnun a ni é rę' sisį niąʼ ruhua ni tsínj mán xata' ni'yaj ni sij 'ngọ tsínj 'yaj gaquin' ngaa nani ruhua sí' xi'í si-gąquin' sí'. Nį gąhuin niąʼ ruhua ni sij nį'yaj ni sij doj ngą tsínj daj, daj ngą ango gąn'anj xia xįnun' gąn'anj ni tsínj na'uej ruhua si gąnani ruhua ni sij xi'í si-gąquin' ni sij. Daj si hua nįca niman ni sij, ruhua ni sij. —Daj gataj Jesús.

Parábola de la moneda perdida

8 Ngaa nį gataj rụhua' yún Jesús:
—Nį sisį nicaj 'ngọ yun'unj xąna ichi' moneda san'anj, nį gąn'anj ni'ya 'ngọ moneda daj, nį dąj guį'yaj ún', ruhua á rę' únj. Gąrun ún' yan'ąn candil. Nį nąca' ún' chruhua hue'. Nį nąna'ui' 'ueé ún' da nari' ún'.
9 Nį ngaa nąri' ún', nį gąquínj ún' ni ngüį nicaj dugüi' ngą ún' ngą ni dugüi' ún' mąn xánj ún' nej. Nį gątaj ún': "Gąhuin niąʼ ruhua á rę' ngāj si hua nari'īj moneda gan'anj ni'ya daj." Daj gątaj ún' gụnun ne.
10 Nį ataj snan'ān gụnun ni é rę' sisį dąj rún' gahuin niąʼ ruhua ún', nį da'nga' daj hua niąʼ ruhua si-ángel Yan'anj ni'yaj-á' ngaa nanicąj ruhua 'ngọ tsínj xi'í si-gąquin' sij. —Daj gataj Jesús.

Parábola del hijo pródigo

11 Nį gataj rụhua' yún Jesús:
—Hua huįj da'níj 'ngọ tsínj daj.
12 Nį gataj da'níj sij tsínj hua lij doj gunun chrej sij: "Tata chré', huin ruhuāj sisį gụra' da'áj rę' si'yáj rę'. Nį rįqui rę' da'aj si'yáj rę' gąhuīnj." Daj gataj sij gunun chrej sij. Ngaa nį gura' da'aj chrej sij si'yaj sí' ga'ui' sí' rian nụngüej da'níj sí'.
13 Dọj güi gachin nį naran' tsínj hua lij daj daran' si'yaj sij. Nį gahui sij gan'anj gąn' sij ango xuman'. Nį ganahuij si-san'anj sij gutin' yụn sij dąj rún' garan' ruhua sij.
14 Nį ngaa ganahuij gutin' sij san'anj nicaj sij, nį ducu gahuin xi'nąʼ xuman' daj. Nį ga'naj gachin xi'nąʼ riqui sij.
15 Ngaa nį gan'anj gąchinj sij sun guį'yaj sun sij rian 'ngọ tsínj nne yu'uj daj. Nį ga'níj sí' gąn'anj sij quij gąn'anj dụgumi sij dán sí' xacáj.
16 Nį huin ruhua sij gąra riqui sij ngą si xa xacáj. Sanį ą 'ngọ ni sí' nun gą'ui' ni sí' si xą sij mánj.
17 'Ngaa nį nanicąj ruhua sij, nį gataj sij gunun man'an sij: "Nį moso mán 'yaj sun rian chrē, nį hua nico si xa ni sij. Nį yu'uj nan nnēj. Nį gąhuīj, guį'yaj xi'nąʼ.
18 Nąnicā nąn'ānj ducuá chrē, nį gątā gụnun sí': Tata chré', gui'yā gaquin' rian Yan'anj ngą rian man'án rę' nej.
19 Nitaj hua si-chrej si gątaj rę' si da'níj rę' huīnj gą mánj. Maan si guį'yáj rę' si gąhuīnj 'ngọ tsínj 'yaj sun rián rę', gątā gụnun chrē." Daj gataj sij gunun man'an sij.
20 'Hué dan nį naxụman sij, nį nanicąj sij nąn' sij ducuá chrej sij. Nį ngaa guini'i chrej sij huaj sij gąn', nį ducu gahuin yaco ruhua sí' ni'yaj sí' sij. Nį gunánj sí' gan'anj sí' rian huaj da'níj sij. Nį gananan sí' man'an sij. Nį garun du'ua sí' man'an sij nej.
21 Ngaa nį gataj sij gunun sí': "Tata chré', gui'yā gaquin' rian Yan'anj ngą rian man'án rę' nej. Nį nitaj hua si-chrej si gątaj rę' si da'níj rę' huīnj gą mánj." Daj gataj sij gunun chrej sij.
22 Sanį gataj chrej sij gunun ni si-moso sí': "Güij xącaj yoọ ni é rę' atsij są'. Nį gą'nij a ni é rę' xą sij gụnun sij. Nį gą'nij ni é rę' 'ngọ se'ej ra'a sij. Nį nąri ni é rę' zapato dacój sij nej.
23 Nį nįcaj á rę' sicuj namij gą'na' á rę'. Nį dągahui' a ni é rę' nej. Nį guį'yaj né' gui'yanj gąhuin niąʼ ruhua né'.
24 Daj si rún' ganá'nij 'ngọ níman, da'nga' daj nasíj rụhua' yún da'nī riānj.

Hua gani'ya sij. Sanı̱ nari' rụhua' yún sij.” Daj gataj chrej sij. Nı̱ gaxı̱'i ni sij gahuin nią' ruhua ni sij.

25 ’Nı̱ da'níj sij tsínj xąhua', nı̱ hua gan'anj sí' riqui quij. Nı̱ ngaa nanicąj sí', nı̱ gahuin nı̱chrun' sí' rian hue'. Nı̱ gunun sí' sisı̱ mąn ni tsínj a'yanj ngą ni ngüı̱ chran'anj nej.

26 Ngaa nı̱ gaquínj sí' 'ngǫ ni tsínj 'yaj sun rian chrej sij. Nı̱ nachínj snan'anj sí' moso daj ụn sin gahuin ngą gui'yanj daj.

27 ’Ngaa nı̱ gataj moso daj: “Hua nasíj jnánj rę'. Nı̱ ga'níj chréj rę' sun sisı̱ dągahui' ni únj sicuj hua namij. Daj si nucuaj sij nasíj są' sij.” Daj gataj moso gunun tsínj xąhua' daj.

28 ’Sanı̱ ga'man ruhua tsínj xąhua' daj. Nı̱ nun gą'uej sij gątu sij chruhua hue'. Xi'í daj, nı̱ gahui chrej nụngüej tsínj daj. Nı̱ ga'mi yaco sí' si gątu sij chruhua hue'.

29 Nı̱ gataj sij gunun chrej sij: “Ni'i man'án rę' ụndaj yo' síj 'yaj sūnj rián rę'. Nı̱ dagahuin są'āj rián rę'. Nı̱ nitaj ąman riquí rę' 'ngǫ stanę le'ej guı̱'yā gui'yanj ngą ni tsínj nicaj dugüi' ngāj mánj.

30 Sanı̱ ngaa nasíj da'níj rę' nan gutin' sij si-san'ánj rę' ngą ni yun'unj xąna achéj man'an, nı̱ dagahuí' rę' sicuj namij xi'í sij.” Daj gataj tsínj xąhua' gunun chrej sij.

31 ’Ngaa nı̱ gataj chrej sij gunun sij: “Da'nī huín rę'. Nı̱ ya'yoj nné rę' ngāj. Nı̱ daran' si mąn riānj huin si'yáj rę' aj.

32 Sanı̱ hua nią̱n si guı̱'yaj né' gui'yanj gąhuin nią' ruhua né' si nasíj jnánj rę'. Nı̱ rún' huin 'ngǫ níman gahuin sij riānj. Sanı̱ ganá'nij sij. Nı̱ ga ni'ya sij. Sanı̱ nari'ī̱j sij nánj.” Daj gataj chrej sij gunun sij. —Nı̱ da'nga' daj gataj Jesús nani sij cuento rian ni tsínj daj.

16

El ejemplo del mayordomo infiel

1 Hué dan nı̱ nani Jesús 'ngǫ cuento digyán sij rian ni tsínj nico' sij. Nı̱ gataj sij:

—Hua 'ngǫ tsínj xuru'ue. Nı̱ rian sí' nụn 'ngǫ tsínj dugumi si'yaj sí'. Ngaa nı̱ gan'anj gą'mi gaquin' ango ni tsínj rian xuru'ue sisı̱ ducu gutin' tsínj daj si'yaj sí'.

2 Ngaa nı̱ gaquínj xuru'ue daj si gą'na' sij. Nı̱ gataj sí': “Nı̱ ụn sin huin nan si a'mi ni sij xi'í rę' únj. Nąriqui rę' cuenta dąj gui'yaj sún rę' riānj dugumí rę' si'yā si na'uej ruhuāj si gąhuín rę' tsínj dụgumi si'yā riānj gą mánj.” Daj gataj xuru'ue daj.

3 ’Ngaa nı̱ gataj tsínj daj gunun man'an sí': “Nı̱ ụn sin huin guı̱'yā yyąj, nı̱ ga'nej si-patrōnj sun riānj únj. Daj si nitaj fuerza guı̱'yaj sūnj rian yo'ój. Nı̱ huin nąʼā guı̱'yā caridad nej.

4 Yyąj nı̱ hua ni'īnj si guı̱'yā. Ngaa nı̱ gą'ue chrącuij ni sij ducuá ni sij gąnēj ngaa nitaj sun guı̱'yaj sūnj.” Da'nga' daj gani ruhua sij.

5 ’Ngaa nı̱ gaquínj sij gą'na' gǫ'ngo ni tsínj da'ui rian xuru'ue daj. Nı̱ gataj sij rian tsínj ga'nąʼ sini daj: “Ni ụndaj huin si da'uíj rę' rian si-patrōnj únj.” Daj gataj sij.

6 Ngaa nı̱ gataj sí': “Da'uīj 'ngǫ ciento tambo gasiti rian si-patrón rę' aj.” Daj gataj sí'. Ngaa nı̱ gataj tsínj daj: “Nı̱caj rę' dánj rę' yanj rí rę' cuenta. Nı̱ gąne yoǫ rę' gąrun rę' huı̱j xia chi' guę aj.” Daj gataj sij.

7 Ngaa nı̱ gataj sij gunun ango sí': “Nı̱ ụndaj huin da'ui man'án sǫ' únj.” Daj gataj sij. Nı̱: “Da'uīj 'ngǫ ciento nnánj strigo aj.” Daj gataj sí' gunun sij. Ngaa nı̱ gataj sí': “Nı̱caj rę' dánj rę' yanj rí rę' cuenta nan. Nı̱ gąrun rę' rian yanj sisı̱ da'uíj rę' gąn'anj xia guę aj.” Daj gataj sij gunun sí'.

8 ’Hué dan nı̱ xacaj xuru'ue daj cuenta sisı̱ gui'yaj xı̱'i tsínj daj xi'í sí'. Sanı̱ ga'mi są' sí' xi'í sij. Daj si nagui'yaj yoǫ sij nuguan' xi'í man'an sij. Nı̱ ni tsínj mąn xungüı̱ gaquin' nan, nı̱ hua yoǫ ni sij ngaa nagui'yaj ni sij 'ngǫ nuguan' ngą ni dugüi' ni sij. Nı̱ hua yoǫ ni sij doj daj ngą ni tsínj achéj rian xiguı̱n hua.

9 ’Ngaa nı̱ gątaj snan'ān gụnun a ni é rę' sisı̱ gą'ui' ni é rę' rasụn mąn rian án rę' ra'a ni ngüı̱. Ngaa nı̱ gąhuin ni ngüı̱ daj ni ngüı̱ guı̱nicaj dugüi' ngą ni é rę'. Daj si rasụn mąn rian xungüı̱ nan, nı̱ nun hua są' nico. Hué dan nı̱ ngaa gąnahuij ni rasụn mąn rian ni é rę', ngaa nı̱ xata' nąhuin ra'a ni sij ni é rę' gąne nı̱ganj ni é rę' ngą Yan'anj.

10 Nı̱ ụn tsínj hua gacuij, nı̱ dugumi są' sij doj rasụn, nı̱ hué daj hua gacuij sij ngaa dụgumi sij nico rasụn nej. Nı̱ ụn tsínj 'yaj xı̱'i dugumi sij doj rasụn, nı̱ guı̱'yaj xı̱'i sij ngaa dụgumi sij nico rasụn nej.

11 Nı̱ hué ducuánj daj sisı̱ nitaj si hua gacuij ni é rę' dugumi a ni é rę' ni rasụn xı̱'i mąn chruhua xungüı̱ gaquin' nan, ngaa nı̱ nitaj tsínj gąhuin ruhua rı̱qui ni rasụn yya rian án rę' mánj.

12 Nı̱ sisı̱ nitaj si gą gacuij ni é rę' dụgumi ni é re' ni rasụn sé si'yaj ni é rę' huin ni rasụn mąn rian xungüı̱ nan, ngaa nı̱ ụn tsínj gąhuin ruhua rı̱qui rasụn gąhuin si'yaj ni é rę' nę' xata', ruhua á rę' únj.

13 ’Nı̱ nitaj 'ngǫ tsínj gąhuin nucuaj dągahuin rian huı̱j xuru'ue mánj. Sisı̱ guı̱'yaj sun né' rian huı̱j xuru'ue, nı̱ nun huin xąn' ruhua né' ni'yaj né' 'ngǫ xuru'ue daj. Nı̱ gąhuin 'ı̱ ruhua né' nı̱'yaj né' ango sí'. Nı̱ huin ruhua né' guı̱nicaj dugüi' né' ngą 'ngǫ xuru'ue daj. Sanı̱ nitaj si a'mi są' né' ngą ango sí'. Hué ducuánj daj, nı̱ sisı̱ ducu aran' ruhua né' ni'yaj né' ni rasụn

mạn chruhua xungüḭ, nḭ nạ'ue dạgahuin né' rian Yan'anj mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
14 Nḭ ducu garan' ruhua ni tsínj fariseo ni'yaj ni sij san'anj. Nḭ ngaa gunun ni sij nuguan' daj, nḭ ga'mi ducu ni sij ni'yaj ni sij Jesús.
15 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun ni sij:
—Nḭ 'yaj ni é rẹ' sisḭ tsínj sạ' huin a ni é rẹ' rian ni ngüḭ. Sanḭ ni'i Yan'anj niman ni é rẹ'. Nḭ nuguan' ní'yanj nico rian ni ngüḭ, sanḭ nuguan' xḭ'i huin rian Yan'anj anj.
16 'Nḭ asḭj ná nḭ digyán Moisés si-ley Yan'anj rian ni ngüḭ. Nḭ digyán ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüḭ. Sanḭ ngaa guisíj ga'nạ' Juan, nḭ unun ni ngüḭ nuguan' sạ' xi'í si nicaj sun Yan'anj rian né'. Nḭ daran' ni sij 'yaj fuerza si gạtu ni sij rian nicaj sun Yan'anj.
17 Nḭ gạ'ue sisḭ gạnahuij xata' ngạ xungüḭ. Sanḭ sḭ ga'ue gạnahuij nḭ ạ 'ngọ nuguan' le'ej 'nạ' rian si-ley Yan'anj mánj. —Daj gataj Jesús.

Jesús enseña sobre el divorcio

18 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Nḭ sisḭ hua 'ngọ tsínj guere'ej nicạ, nḭ nạcaj sij ango yun'unj xạna, nḭ da'ui sij gaquin'. Nḭ sisḭ nạcaj ango tsínj yun'unj xạna guere' daj, nḭ da'ui sí' gaquin' nej. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj fariseo.

El rico y Lázaro

19 Ngaa nḭ nani Jesús 'ngọ cuento. Nḭ gataj sij:
—Nḭ hua 'ngọ tsínj xuru'ue. Nḭ nụn sij atsij sạ' du'ue. Nḭ ya'yoj gui'yaj sij 'ngọ nún nico ducuá sij.
20 Nḭ hua 'ngọ tsínj yaco ran' gụ'naj sí' Lázaro. Nḭ ngaj sí' rian yo'ój rian ducuá xuru'ue daj. Nḭ mạn siqui nḭn' gạchra' nnee cúj sí'.
21 Nḭ huin ruhua tsínj daj gạra riqui sij ngạ si ayu rian mesa, 'yaj xuru'ue daj. Nḭ 'nạ' xuhue ahui xuj rian siqui daj.
22 'Hué dan nḭ 'ngọ güi, nḭ gahui' tsínj niqui daj. Nḭ nicaj ni ángel gan'anj-án' sij rian nne tsínj gụ'naj Abraham xata'. Nḭ nanan Abraham man'an sij. Nḭ gahui' xuru'ue nej. Nḭ gan'anj gạchin' ni sij sí'.
23 Nḭ ngaa ran' xuru'ue daj sayun nico rian gan'anj ni níman, nḭ nachi nicaj sij rian sij guini'i sij sisḭ gạn' nne Abraham. Nḭ yu'uj daj nanan Abraham tsínj gụ'naj Lázaro.
24 Ngaa nḭ gaguáj sij: "Tata chré' Abraham, nạhuin 'ḭ ruhuá rẹ' nḭ'yaj rẹ' man'ānj. Nḭ gạ'nij rẹ' Lázaro gạ'na' sí' yu'uj nan. Nḭ gạ'nij sí' chrạ ra'a sí' chruhua nnee. Nḭ gụta' sí' nnee daj rian yyāj si yaco ran'ānj nūnj rian yan'ạn nan." Daj gataj xuru'ue gunun Abraham.
25 'Sanḭ gataj Abraham gunun xuru'ue: "Da'ní', gạnanun ruhuá rẹ' sisḭ ngaa gané rẹ' chruhua xungüḭ, nḭ nicáj rẹ' nico rasụn sạ' rián rẹ'. Nḭ nicaj Lázaro ni rasụn xḭ'i. Yyạj nḭ nahuin niạ' ruhua sij yu'uj nan. Nḭ ran' man'án rẹ' sayun nụn rẹ' yu'uj daj.
26 Ango nuguan' huin sisḭ hua 'ngọ xinéj xạchij dạni nụngüe'. Nḭ sḭ ga'ue gạchin ni ngüḭ mán yu'uj nan guḭsij ni sij rian nné rẹ'. Nḭ na'ue gạchin ni ngüḭ mán yu'uj daj ngạ rẹ' gạ'na' ni sij yu'uj nan mánj." Daj gataj Abraham gunun sí'.
27 'Ngaa nḭ gataj xuru'ue daj: "Achínj jni'yā rián rẹ' tata chré' Abraham sisḭ nạ'nij rẹ' Lázaro nạn' sij ducuá chrē
28 rian hua ụn'un' jnān. Nḭ gạn'anj sij nạta' sij rian ni sí' sisḭ sḭ ga'nạ' ni sí' rian hua sayun nico nan mánj." Daj gataj xuru'ue.
29 Ngaa nḭ gataj Abraham: "Hua nicaj ni sí' si garun Moisés ngạ ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asḭj ná. Gạ'ue gụnun sạ' ni sí' ni nuguan' daj." Daj gataj Abraham.
30 Ngaa nḭ gataj xuru'ue: "Tata chré' Abraham, xạnga' ni sḭ gunun ni sí'. Sanḭ sisḭ gạna'nij 'ngọ níman gụrugüi' scanij ni sí', ngaa nḭ nạnicaj ruhua ni sí' xi'í si-gạquin' ni sí', ruhuāj aj." Daj gataj xuru'ue.
31 'Sanḭ gataj Abraham: "Sisḭ nun gụnun ni sí' si gataj Moisés ngạ ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asḭj ná, ngaa nḭ sḭ gux-uman ruhua ni sí' nḭ'yaj ni sí' si-nụguan' 'ngọ tsínj ganá'nij scanij ni níman mánj." Daj gataj Abraham gunun xuru'ue daj. —Nḭ hué daj huin cuento nani Jesús rian ni ngüḭ.

17

Ocasiones de caer

1 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij:
—Xungüḭ nan, nḭ hua nico ni rasụn 'yaj sisḭ guḭnico' ni ngüḭ chrej xḭ'i. Sanḭ niqui niman 'ngọ tsínj a'ui' 'ngọ chrej xḭ'i riqui dugüi' sij. Daj si guḭran' sij castigo, guḭ'yaj Yan'anj.
2 Nḭ asḭj nun ga'ui' sij 'ngọ chrej xḭ'i riqui dugüi' sij, nḭ dụgüej naj ni sij 'ngọ yej to anumi xá sij gạn'anj sij chruhua nnee yan'anj ngạ ạ'. Daj si quij 'yaj 'ngọ tsínj ngaa a'ui' sij 'ngọ chrej xḭ'i riqui 'ngọ tsínj ngaa nạca natu sí' si-chrej Yan'anj.
3 'Gạ cuidado a ni é rẹ' dạj guḭ'yaj ni é rẹ'. Sisḭ guḭ'yaj jnánj rẹ' gaquin' rián rẹ', ngaa nḭ nạta' rẹ' si-gạquin' sij rian man'an sij. Nḭ sisḭ nạni ruhua sij xi'í si-gạquin' sij, ngaa nḭ nḭcaj rẹ' 'ngọ niman nico ngạ sij.
4 Nḭ nụnj si guḭ'yaj jnánj rẹ' ichij gaquin' rián rẹ' 'ngọ güi, nḭ hua niạn si nḭcaj rẹ' 'ngọ niman nico ngạ sij sisḭ gạ'na' nạta' sij

yụn yụn rián rẹ' sisị sị gui'yaj sij gaquin' da gạ mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

Auméntanos la fe

5 Ngaa nị gataj ni tsínj apóstol gunun Señor Jesús huin ni tsínj ga'mi si-nụguan' Jesús rian ni ngüị:

—Rịqui rẹ' sisị gụxuman nico ruhua nị'yaj ni únj Yan'anj anj. —Daj gataj ni sij.

6 Ngaa nị gataj Señor Jesús:

—Ni sisị gụxuman ruhua ni é rẹ' dạj rún' 'yaj 'ngọ cạn cuej nasa, ngaa nị gạ'ue gạtaj á rẹ' gụnun chrun nan sisị gụxun man'an gạn'anj-án' chruhua nnee yan'anj. Nị gụnun chrun rian án rẹ' aj.

El deber del siervo

7 ’Nị ngaa gạn'anj si-moso 'ngọ ni é rẹ' quij nạchej sij do'ój rẹ' si dụgumi sij dán rẹ' xucu, nị dạj gạtaj rẹ' gụnun sij ngaa 'nạ' niqui sij gan'anj sij quij únj. Atáj rẹ' rian sij sisị gạchin sij gạne sij rian mesa xạ sij ní'. Sé daj huin atáj rẹ' mánj.

8 Sanị atáj rẹ' gụnun sij: “Guị'yaj xugüí rẹ' gạhuin sti'nị man'ānj. Guị'yaj sun acuán' rẹ' riānj si xāj, nị go'ōj. Asíj nị xạ, nị gọ'o man'án rẹ' nej.” Daj atáj rẹ' rian sij nánj.

9 Nị ngaa dagahuin si-mosó rẹ' daran' si a'nín' rẹ' sun rian sij, nị gạtaj rẹ' si guruhua rian moso daj ní'. Sé daj huin gạtaj rẹ' mánj.

10 Nị da'nga' daj guị'yaj á rẹ' ngạ Yan'anj. Nị ngaa gạnahuij guị'yaj á rẹ' daran' nuguan' a'nin' Yan'anj sun rian án rẹ', ngaa nị gạtaj á rẹ': “Nitaj si ní'yanj ni únj si maan si gui'yaj únj rún' hua si-sun ni únj.” Daj gạtaj á rẹ'. —Gataj Jesús gunun ni sí'.

Diez leprosos son limpiados

11 Nị ngaa huaj Jesús gan'anj sij xuman' Jerusalén, nị gachin sij rian ata dugüi' estado Samaria ngạ estado Galilea.

12 Nị guisíj sij 'ngọ rancho rian gahui ichi' tsínj ran' xi'ị nnij. Nị gạn' ganiquin' ni sij.

13 Nị gaguáj ni sij gataj ni sij:

—Jesús, Maestro, gạhuin 'ị ruhuá rẹ' nị'yaj rẹ' ni únj. —Daj gataj ni sij.

14 Nị ngaa guini'i Jesús ni sí', nị gataj sij:

—Güij dịgyán ni é rẹ' man'an án rẹ' rian ni chrej. —Daj gataj Jesús.

Hué dan nị ngaa huaj ni sij chruhua chrej, nị ganahuin sạ' ni sij.

15 Nị ngaa guini'i 'ngọ tsínj daj sisị ganahuin sạ' sij, nị nanicạj sij ga'mi nucuaj sij si hua 'ueé gui'yaj Yan'anj ngạ sij.

16 Nị ganiquin' ráj dạcoj sij rian Jesús. Nị gạ' rian sij rian yo'ój. Nị naga'ui' sij guruhua Jesús. Nị tsínj daj huin 'ngọ tsínj samaritano.

17 Ngaa nị gataj Jesús:

—Sé ichi' ran' ni é rẹ' huin si ganahuin sạ', gui'yā ạ'. Nị ạ gan'anj ango ụn ran' ni sij únj.

18 Urin tsínj 'nạ' anéj chrej nan nanicạj ga'mi sạ' rian Yan'anj ní'. —Daj gataj Jesús.

19 Ngaa nị gataj Jesús gunun tsínj daj:

—Nạchica rẹ', nị gạn'anj rẹ' xi'í si gux-uman ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' man'ānj, nị nahuín rẹ' aj. —Daj gataj Jesús.

La venida del reino

20 Ngaa nị nachínj snan'anj ni tsínj fariseo Jesús ạman guịnicaj Yan'anj sun rian ni ngüị. Nị gataj Jesús:

—Nitaj si ní'yanj sisị ducu nị'yaj ni é rẹ'. Daj si sị ga'ue guịni'i ni ngüị ngaa gạ'na' guịnicaj sun Yan'anj mánj.

21 Nị nitaj si gạtaj ni ngüị: “Nan huin rian nicaj sun Yan'anj, asị yu'uj daj huin rian nicaj sun Yan'anj.” Sé daj huin mánj. Daj si hua ga'nạ' guinicaj sun Yan'anj scanij ni é rẹ' aj. —Daj gataj Jesús rian ni tsínj fariseo.

22 Ngaa nị gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij:

—Guịsij 'ngọ güi ngaa gạhuin ruhua ni é rẹ' guịni'i ni é rẹ' güi nan ngaa huaj man'ānj scanij a ni é rẹ' huīnj da'níj ni ngüị. Sanị sị guini'i ni é rẹ' mánj.

23 Nị gạtaj gọ'ngo ni ngüị gụnun a ni é rẹ': “Nan nne Cristo aj.” Asị gạtaj ni sij: “Yu'uj daj nne Cristo aj.” Gạtaj ni ngüị gụnun a ni é rẹ'. Sanị sị gan'anj án rẹ' mánj. Nị sị guinico' a ni é rẹ' ni tsínj da mánj.

24 Daj si dạj rún' huin ngaa rạn 'yaj du'ui, nị 'ngọ xiguịn nịn' rian xungüị, nị da'nga' daj yoọ gạhuin güi nạnicaj da'níj ni ngüị huin man'ānj.

25 Sanị hua niạn sisị guịran'ānj sini nico sayun. Nị hua niạn si dạnicaj ni ngüị mạn chruhua xungüị nan man'ānj nej.

26 ’Nị dạj rún' gui'yaj ni ngüị yo' gane tsínj gụ'naj Noé, nị da'nga' daj guị'yaj ni ngüị güi ngaa gạ'na' da'níj ni ngüị huin man'ānj.

27 Daj si ngaa gane Noé, nị xa ni sij go'o ni sij. Nị xacaj ni sij yun'unj xạna. Nị nịnanj daj gui'yaj ni sij dạ' güi gatúj Noé chruhua rịọ chéj rian nnee. Ngaa nị 'ngọ gaman' gumạn huee xxi nụn güi nịgan'. Nị gara nịn' nnee nịn' gạchra' chruhua xungüị. Nị gahui' daran' ni ngüị, gui'yaj nnee.

28 Nị dạj rún' gui'yaj ni ngüị ngaa gane tsínj gụ'naj Lot, nị da'nga' daj guị'yaj ni ngüị güi gạ'na' man'ānj. Daj si ránj ni sij rasụn nej, gudu'uej ni sij rasụn nej, gunun ni sij nnạ nej, gui'yaj ni sij hue' nej aj.

29 Sanị ngaa gahui tsínj gụ'naj Lot xu-man' Sodoma gan'anj sij, nị guinij yan'ạn

ngą yo'ój sufre xata'. Nį gahui' daran' ni
ngüį mán xuman' daj.
30 Nį daj rún' nun xacaj ni ngüį daj
cuenta si guįran' ni sij sayun, nį da'nga'
daj gąhuin güi gurugüi' da'níj ni ngüį huin
man'ānj.
31 'Nį sisį tąj rę' chrą hue' güi daj, nį sį
nanij rę' guįri rę' si'yáj rę' chruhua ducuá
rę' mánj. Nį sisį nun 'ngo tsínj quij 'yaj sun
sij, nį sį nanicą sij ducuá sij mánj.
32 Nį gąnanun ruhua á rę' dąj guiran'
nicą tsínj gu'naj Lot asįj ná.
33 'Nį un tsínj huin ruhua nącaj man'an
sij, nį gąhui' sij. Sanį un tsínj gą'ue gąhui'
rian xi'īj, nį nącaj sij man'an sij.
34 'Ataj snan'ān gunun a ni é rę' sisį 'ngo
nį daj, nį gątoj nungüej nicą 'ngo tsínj daj
rian nna. Hué dan nį nicā gąn'ān 'ngo
nungüej sij. Nį ango nungüej sij guna.
35 Nį gunun nuguan'an hujj yun'unj
xąna gaj ún'. Nį nicā 'ngo ún' gąn'ān. Nį
ango ún' guna.
36 Nį gunun hujj tsínj guį'yaj sun riqui
quij. Nį nicā gąn'ān 'ngo sij. Nį ango sij
guna. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
37 Ngaa nį nachínj snan'anj ni sij Jesús.
Nį gataj ni sij:
—Nį ą huin gąhuin daj Señor. —Daj gataj
ni sij.
Nį gataj Jesús:
—Rian ngaj ni níman yu'uj daj nahuin
yu' ni xarúj. —Daj gataj Jesús rian ni sij.

18

Parábola de la viuda y el juez injusto

1 Ngaa nį nani Jesús 'ngo cuento digyán
sij rian ni tsínj nico' sij sisį nįganj gąchinj
jni'yaj ni sij rian Yan'anj. Nį sį gahuin
nichre ni sij mánj.
2 Nį gataj Jesús:
—Nį hua 'ngo güesį nicaj sun nne riqui
'ngo xuman' daj. Nį nitaj si xu'uí' sij rian
Yan'anj. Nį nitaj si ní'yanj sij rian ni ngüį
nej.
3 Nį hué riqui xuman' daj nne 'ngo
yun'unj mmij. Nį a'níj 'ngo tsínj letu ngą
ún'. Nį gan'anj ún' rian güesį nicaj sun daj
sisį guį'yaj yya sí' si-gąquin' ún' ngą tsínj
unun' ngą ún' daj.
4 Nį gachin güi nį nun gą'uej ruhua güesį
daj guį'yaj yya sij ngą gaquin' daj. Ngaa nį
nani ruhua sij, nį gataj sij gunun man'an
sij: "Nunj si nitaj si xu'uīj rian Yan'anj, nį
nitaj si ni'yān rian ni ngüį nej,
5 sanį rįan nun dunáj yun'unj mmij daj si
chran' yun'unj ún' yūnj, nį gąn'anj guį'yaj
yyāj ngą gaquin' daj. Ngaa nį sį ga'ną'
chrąn' yun'unj ún' yūnj gą mánj. Daj
si sisį nitaj, nį guinan' ruhuāj ni'yā ún'
nánj." Daj gataj tsínj daj gunun man'an
sij. —Gataj Jesús gunun ni sij.
6 Ngaa nį gataj Señor Jesús rian ni sij:
—Xącaj á rę' cuenta dąj ga'mi güesį xį'i
daj.
7 Ngaa achínj jni'yaj ni ngüį rian Yan'anj
huin ni sij ni ngüį hua nacui Yan'anj, nį
huin ruhua ni sij sisį guį'yaj yya Yan'anj
'ngo gaquin', nį sį gui'yaj yya Yan'anj ngą
ni sij gą ą'. Gąhuin ran Yan'anj, ruhua á
rę' ní'. Sé daj huin mánj.
8 Nį ataj snan'ān gunun a ni é rę' sisį
rá'yanj guį'yaj yya Yan'anj ngą ni ngüį daj.
Sanį ngaa gą'na' yūnj huīnj da'níj ni ngüį,
nį ní' si nąri'īj ni ngüį xuman ruhua ni'yaj
Yan'anj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Parábola del fariseo y el publicano

9 Ngaa nį nani Jesús ango cuento digyán
sij rian go'ngo ni tsínj daj. Daj si ani ruhua
ni sí' sisį hua nica niman ni sí'. Sanį a'mi
quij ni sí' xi'í ni ngüį. Ngaa nį gataj Jesús:
10 —Gan'anj hujj ran' tsínj daj gatúj
nungüej sij chruhua nuhui nico gąchinj
jni'yaj nungüej sij rian Yan'anj. Nį 'ngo sij
daj huin tsínj fariseo. Nį ango sij huin tsínj
a'nej pesto.
11 'Nį niquin' tsínj fariseo daj achínj
jni'yaj sij. Nį gataj sij rian Yan'anj: "Hué
rę' huin Yan'anj. Nį guruhua rę' sisį nitaj
si huīnj dąj rún' huin ango ni ngüį. Daj si
'yaj tu ni sij. Nį 'yaj xį'i ni sij. Nį a'mi ni sij
ngą nicą 'ngo dugüi' ni sij nej. Nį guruhuá
rę' sisį nitaj si 'yā dąj rún' 'yaj tsínj a'nej
pesto nan mánj.
12 Hujj 'yā ayuno da nan síj semana. Nį
a'nē ichi' rian go'ngo ciento daran' si 'yaj
ganāj riquīj rián rę'." Daj gataj tsínj fariseo
daj gunun Yan'anj.
13 'Sanį gunáj tsínj a'nej pesto daj gąn'
niquin' sij. Nį xi'í si nąaj sij ą dąj nun
gą'uej ruhua sij nąchi nicaj sij rian sij
ni'yaj sij xata'. Maan sij guita ra'a sij
xí'yanj sij. Nį gataj sij gunun Yan'anj:
"Yan'anj, nąhuin 'i ruhuá rę' nį'yaj rę' yūnj
si huīnj 'ngo tsínj 'yaj gaquin'." Daj gataj
tsínj daj.
14 'Nį ataj snan'ān gunun a ni é rę' sisį
ngaa nąn' tsínj a'nej pesto daj ducuá sij, nį
hua guinicaj Yan'anj 'ngo niman nico xi'í
si-gąquin' sij. Sanį nun guinicaj Yan'anj
niman nico xi'í ango tsínj daj. Daj si un
tsínj huin ruhua gąhuin achij rian dugüi'
sij, nį gunaj sij da rucu. Sanį un tsínj huin
ruhua gunaj da rucu, nį gąhuin achij sij.
—Daj gataj Jesús rian ni tsínj daj.

Jesús bendice a los niños

15 Ngaa nį nicaj ni yun'unj xąna ni tsin'
ga'ną' ne rian Jesús sisį guta' sí' ra'a sí'.
Sanį ngaa guini'i ni tsínj nico' Jesús, nį
gaxį'i ni sij chran' ni sij ni yun'unj xąna
nicaj ga'ną' da aj.
16 Ngaa nį gaquínj Jesús si gą'na' ni tsin'
rian sij. Nį gataj sij:

—Ra'a á rẹ' si gạ'na' ni tsin' da riānj. Nị sị chran' án rẹ' si gạ'na' ni tsin' riānj mánj. Daj si rún' huin ni tsin' le nan, nị da'nga' daj huin ni ngüị mạn rian nicaj sun Yan'anj.
17 Xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisị na'uej ruhua 'ngọ tsínj daj si guịnicaj sun Yan'anj niman sij dạj rún' 'yaj ni tsin', nị sị ga'ue gạtu sij rian nicaj sun Yan'anj mánj. —Daj gataj Jesús.

El joven rico

18 Ngaa nị nachínj snan'anj 'ngọ tsínj a'nin' rian ni ngüị Jesús. Nị gataj sij:
—Maestro sạ'. Nị ụn sun guị'yā, nị gạ'ue gạne nịgān, ruhuá rẹ' únj. —Daj gataj sij gunun Jesús.
19 Ngaa nị gataj Jesús:
—Nị ụn sin huin nị atáj rẹ' sisị sạ' man'ānj únj. Urin Yan'anj huin si sạ' nánj.
20 Hua ni'í rẹ' ni nuguan' ga'nin' Yan'anj sun rián rẹ': "Sị ga'mi rẹ' ngạ nicạ dugüí' rẹ' mánj. Nị sị dagahuí' rẹ' ngüị mánj. Sị gui'yaj tụ rẹ' mánj. Sị ga'mi rẹ' nuguan' snan'anj xi'í dugüí' rẹ' mánj. Guịnun yan'anj rẹ' chréj rẹ' ngạ nní rẹ' nej." Nan huin ni nuguan' dạgahuín rẹ'. —Daj gataj Jesús gunun sij.
21 Ngaa nị gataj tsínj daj:
—Daran' ni nuguan' daj ráj xināj asịj hua lī. —Daj gataj sij gunun Jesús.
22 Nị ngaa gunun Jesús si gataj sij, nị gataj sí':
—Achin 'ngọ nuguan' rián rẹ' rún' huaj. Gụdu'ue rẹ' daran' si'yáj rẹ'. Nị san'anj guịri' rẹ' daj gạ'ui' rẹ' rian ni ngüị niqui ran'. Hué dan nị guịman nico si'yáj rẹ' xata' guị'yaj Yan'anj anj. Ngaa nị gạ'na' rẹ' guịnico' rẹ' yūnj anj. —Daj gataj Jesús.
23 Sanị ngaa gunun tsínj daj si gataj Jesús, nị nani nico ruhua sij. Daj si hua nico san'anj rian sij.
24 Ngaa guini'i Jesús si nani nico ruhua sij, nị gataj sí':
—Nị 'ị huaj gạtu 'ngọ tsínj xuru'ue rian nicaj sun Yan'anj anj.
25 Nị 'ị huaj gạtu 'ngọ tsínj xuru'ue rian nicaj sun Yan'anj daj ngạ si gạchin 'ngọ xucu camello yu'uj tạj cúj nuhua aj. —Daj gataj Jesús.
26 Ngaa nị nachínj snan'anj ni tsínj gunun si gataj Jesús. Nị gataj ni sij:
—Sisị hué daj huin nị ụn tsínj gạ'ue nạcaj man'an sij sisị gạtu sij rian nicaj Yan'anj sun únj. —Daj gataj ni sij.
27 Ngaa nị gataj Jesús:
—Yan'anj gạ'ue guị'yaj si na'ue guị'yaj ni ngüị. —Daj gataj Jesús.
28 Ngaa nị gataj Pedro gunun Jesús:
—Hua duna únj daran' si'yaj únj. Nị nico' únj man'án rẹ' aj. —Daj gataj Pedro.
29 Hué dan nị gataj Jesús:
—Xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisị ụn tsínj dunáj ducuá sij, nicạ sij nej, jnánj sij nej, da'níj sij nej, chrej sij nej, nni sij nej, ngaa nị guị'yaj sạ' Yan'anj ngạ tsínj daj ngaa da'nga' daj 'yaj sij xi'í sun nicaj Yan'anj rian né'.
30 Nị ni tsínj dunáj daran' ni rasụn daj, nị xungüị nan nạhuin ra'a sij doj daj ngạ daran' si dunáj sij. Nị ango xungüị gạ'na', nị gạne nịganj sij ngạ Yan'anj. —Daj gataj Jesús.

Nuevamente Jesús anuncia su muerte

31 Nị gaquínj Jesús xụhuij ni tsínj nico' sij. Nị gataj sij:
—Yyạj nị gạn'anj né' xuman' Jerusalén. Nị dạj rún' garun ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná xi'í man'ānj huīnj da'níj ni ngüị, nị da'nga' daj guịran'ānj nánj.
32 Nị nạga'ui' ni sij yūnj rian ni tsínj 'nạ' anéj chrej. Nị gạ'mi ducu ni sij xi'ĩj. Nị gạ'mi quij ni sij riānj nej. Nị gạra sta'nunj ni sij man'ānj nej.
33 Nị dụguayun ni sij nne' xirā. Nị dạgahui' ni sij man'ānj nej. Sanị xiráj huạ'nij güi, nị gạna'nī aj. —Daj gataj Jesús.
34 Sanị nun gunun ni sij si gataj Jesús. Nị nun xacaj cuenta ni sij si ga'mi sí'. Daj si a'mi sí' nuguan' na'ue gạra da'nga' ruhua ni sij.

Un ciego de Jericó recibe la vista

35 Nị ngaa huaj guịsij Jesús nịchrun' xuman' Jericó, nị nne 'ngọ tsínj duri du'ua chrej 'yaj sij caridad.
36 Nị ngaa gunun sij gachin nico ni ngüị, nị nachínj snan'anj sij ụn sin huin si gahuin.
37 Ngaa nị gataj ni tsínj daj sisị Jesús nazareno huin si gachin.
38 Ngaa nị gaguáj nucuaj sij. Nị gataj sij:
—Jesús, da'níj David huín rẹ'. Nạhuin 'ị ruhuá rẹ' nị'yaj rẹ' yūnj anj. —Daj gataj tsínj duri daj.
39 Sanị ni ngüị hua nẹ' rian, nị chran' yun'unj sisị dínj gạne du'ua sij. Sanị ganari' nucuaj sij doj gaguáj sij. Nị gataj sij:
—Da'níj David, nạhuin 'ị ruhuá rẹ' nị'yaj rẹ' yūnj anj. —Daj gaguáj sij.
40 Ngaa nị guiniquin' Jesús. Nị ga'nin' sij sun sisị nịcaj ni sí' gạ'na' ni sí' sij. Nị ngaa gahuin nịchrun' sij, nị nachínj snan'anj Jesús sij.
41 Nị gataj sí':
—Nị ụn sin huin ruhuá rẹ' si guị'yā ngạ rẹ' únj. —Daj gataj Jesús.
Ngaa nị gataj tsínj duri daj:
—Señor, huin ruhuāj sisị nạxiguin riānj, guị'yáj rẹ' aj. —Gataj tsínj daj.
42 Ngaa nị gataj Jesús:

—Hua naxiguin rián rę' xi'í si guxuman ruhuá rę' ni'yáj rę' yūnj anj. —Daj gataj Jesús gunun tsínj duri daj.
43 Ni 'ngǫ hora daj naxiguin rian sij. Ni guinico' sij Jesús. Ni ga'mi są' 'ueé sij rian Yan'anj. Ni daran' ni ngüi guini'i si gui'yaj Jesús, ni ga'mi są' ni sij rian Yan'anj nej.

19

Jesús y Zaqueo

1 Ni gatúj Jesús xuman' Jericó. Ni huaj sij gachin sij xuman' daj.
2 Ni yu'uj daj nne 'ngǫ xuru'ue gu'naj Zaqueo. Ni huin sí' 'ngǫ tsínj a'nin' rian ni tsínj a'nej pesto.
3 Ni gahuin ruhua sij guini'i sij Jesús. Sani rian huaj nico ni ngüi ngą sí', ni nun gą'ue guini'i sij sí'. Daj si chre' Zaqueo daj.
4 Xi'í daj ni gunánj sij gan'anj sij da rian si huin ruhua sij guisij sij guini'i sij Jesús. Ni gahui sij chrą 'ngǫ chrun gu'naj sicómoro rian gąchin Jesús.
5 Ni ngaa huaj gachin Jesús yu'uj daj, ni ni'yaj sí' chrą chrun xata'. Ni gataj sí':
—Zaqueo, nąnij yoǫ rę' si acuan' nan huin si gunā ducuá rę', ruhuāj aj. —Daj gataj Jesús gunun Zaqueo.
6 Ngaa ni nanij yoǫ sij. Ni gahuin nią' ruhua sij si guxuman Jesús ducuá sij.
7 Ni ngaa guini'i ni ngüi si gui'yaj Jesús, ni gaxi'i ni sij ga'mi quij ni sij xi'í Jesús. Ni gataj ni sij:
—Ni un sin huin ni gatúj Jesús ducuá 'ngǫ tsínj 'yaj gaquin' guna sí' únj, ataj ni sij.
8 Ngaa ni naxuman Zaqueo, ni gataj sij gunun Señor Jesús:
—Ni'yaj rę' Señor. Yyąj ni gą'uīj da'aj si'yā rian ni ngüi yaco ran'. Ni ngaa ga'nej xącānj san'anj rian ni ngüi, ni nąru'uē yacuan'anj peso chrą gǫ'ngo peso ga'nej xącānj anj. —Daj gataj Zaqueo.
9 Ngaa ni gataj Jesús:
—Guisíj Yan'anj 'ną' nąca ni dącua tsínj nan yyąj. Daj si tsínj nan huin 'ngǫ da'níj Abraham nej.
10 Ni ga'ną' da'níj ni ngüi huin man'ānj. Ni 'ną' nana'uīj ni tsínj ga ni'ya. Ni gąnacā ni sij, ruhuāj aj. —Daj gataj Jesús.

Parábola de las diez minas

11 Ni gunun ni ngüi si gataj Jesús. Ni hua guisíj sij nichrun' du'ua xuman' Jerusalén. Ni gani ruhua ni ngüi sisi gą'na' yoǫ Yan'anj guinicaj sun-ún' chruhua xungüi nan guini'i ni sij, ruhua ni sij. Xi'í daj nani Jesús 'ngǫ cuento digyán sij rian ni sí'.
12 Ngaa ni gataj Jesús:
—Ni hua 'ngǫ tsínj huin achij gąn'anj 'ngǫ xuman' ngaj gąn' si gąrij sun ni sij gąhuin sí' rey xánj sí'. Da' síj da nąnicaj sí' xánj sí', ruhua sí'.
13 Ngaa ni gaquínj tsínj daj gą'na' ichi' ran' tsínj 'yaj sun rian sij. Ni ga'ui' sij 'ngǫ san'anj gu'naj mina rian gǫ'ngo ni sí'. Ni ducu du'uej san'anj gu'naj mina daj. Ni gataj snan'anj sij gunun ni sí': "Gui'yaj gana á rę' ngą san'anj nan da nąnicā." Daj gataj sij. Ni gan'anj sij.
14 'Sani nun huin xąn' ruhua ni tsínj xąnj daj ni'yaj ni sí' sij. Xi'í daj ga'níj ni sí' ni tsínj nicaj sun gan'anj gątaj snan'anj rian tsínj huin achij daj sisi nun aran' ruhua ni sí' ni'yaj ni sí' sij. Ni si ga'ue gąhuin sij tsínj a'nin' rian ni sij xánj ni sij gą mánj.
15 'Sani ngaa guisíj ganacaj sij sun daj, ni nanicąj sij xánj sij. Ngaa nasíj sij xánj sij, ni ga'nin' sij sun sisi gą'na' ni tsínj 'yaj sun rian sij huin ni tsínj rian ga'ui' sij san'anj daj. Ni huin ruhua sij guini'i sij undaj gui'yaj gana gǫ'ngo sí' ngą san'anj daj.
16 'Ngaa ni gataj tsínj guisíj sini rian sij: "Señor, riquí rę' 'ngǫ san'anj mina riānj. Ni ngą mina daj ni gui'yaj ganāj ichi' mina aj." Daj gataj tsínj daj.
17 Ngaa ni gataj rey daj gunun sí': "Dugu'naj gui'yáj rę'. Huín rę' 'ngǫ tsínj 'yaj sun są'. Ni rian hua gacuíj rę' ngą dǫj rasun nan, ni gąhuín rę' tsínj a'nin' rian ichi' xuman' gui'yā." Daj gataj tsínj huin achij daj.
18 'Ngaa ni ga'ną' ango tsínj daj. Ni gataj sí': "Señor, riquí rę' 'ngǫ san'anj mina riānj. Ni ngą mina daj ni gui'yaj ganāj yun'un' mina aj." Daj gataj sí'.
19 Ni gataj tsínj huin achij daj gunun sí': "Gąhuín rę' tsínj a'nin' rian un'un' xuman', gui'yā." Daj gataj sij rian ango tsínj daj.
20 'Ngaa ni guisíj ángo tsínj daj. Ni gataj sí': "Nan 'ną' niqui si-san'ánj rę'. Na'níj są'āj chruhua 'ngǫ paño.
21 Daj si xu'uīj ni'yā rę' si huín rę' 'ngǫ tsínj huee. Ni nacáj rę' si sé si'yáj rę' huin. Ni rian unun ango tsínj daj cąn, ni hué yu'uj daj rí rę' nnąą." Daj gataj tsínj 'yaj sun rian tsínj huin achij daj.
22 'Ngaa ni gataj tsínj huin achij gunun tsínj 'yaj sun daj: "Ni 'ngǫ moso xi'i huín rę'. Si-nąguan' man'án rę' ataj sisi da'uí rę' gaquin'. Hua guini'í rę' sisi huīnj 'ngǫ tsínj huee. Ni guini'í rę' sisi nacā si sé si'yā huin. Ni guini'í rę' sisi ri man'ānj nnąą rian nun gunūnj nej.
23 'Xi'í daj ni un sin huin nun nicáj rę' si-san'ān gąn'anj rę' banco únj. Ngaa ni ngaa nąnicā, ni nącā si-san'ān ngą san'anj nąta' chrą banco nej únj." Daj gataj tsínj a'nin' rian moso daj.
24 Ngaa ni gataj sij rian ni tsínj niquin' ngą sij: "Gą'ne a ni é rę' san'anj ra'a sí'. Ni gą'ui' a ni é rę' ra'a tsínj gui'yaj gana ichi' mina chrą gǫ'ngo mina aj." Daj gataj sij.

25 “Sanı̱ hua nicaj sí' ichi' mina.” Gataj
ni tsínj daj.
26 Ngaa nı̱: “Ataj snan'ān gụnun a ni é
rẹ' sisı̱ tsínj nicaj, nı̱ gạ'ui' né' nico rian sij.
Nı̱ tsínj nitaj si nicaj, nı̱ nụnj si dọj nicaj
sij, sanı̱ gạ'ne né' aj.” Daj gataj tsínj huin
achij daj.
27 Ngaa nı̱ gataj rụhua' yún sij: “Ni tsínj
unun' ngāj huin ni sij ni tsínj na'uej ruhua
sisı̱ gạhuin achī rian ni sij. Sanı̱ guı̱nicaj ni
é rẹ' ni sij gạ'na' á rẹ' nan dạgahui' ni é rẹ'
riānj.” Daj gataj tsínj huin achij daj. —Nı̱
hué daj guisíj cuento nani Jesús.

La entrada triunfal en Jerusalén

28 Ngaa guisíj nani Jesús cuento daj, nı̱
huaj sij guı̱sij sij xuman' Jerusalén. Nı̱ táj
dian sij rian ni tsínj nico' sij.
29 Nı̱ huaj sij guı̱sij sij xuman' Betfagé
ngạ xuman' Betania. Nı̱ ngaj nụguan'an
nụngüej xuman' daj nı̱chrun' dacan gụ'naj
Olivos. Nı̱ ga'níj sij huı̱j tsínj nico' sij
gạn'anj nụngüej sí'.
30 Nı̱ gataj sij gunun nụngüej sí':
—Gạn'anj nụngüej é rẹ' xuman' ngaj nẹ'
rian dọj aj. Nı̱ ngaa huaj gạtu nụngüej é
rẹ', nı̱ nạri' nụngüej é rẹ' 'ngọ urruj anumi.
Nı̱ ạ 'ngọ tsínj nitaj si tạj mánj. Hué dan nı̱
nạchi nụngüej é rẹ' xú' nı̱caj á rẹ' gạ'na' á
rẹ' riānj.
31 Nı̱ sisı̱ hua tsínj nạchinj snan'anj rian
nụngüej é rẹ' ụn sin nı̱ nạchi nụngüej é
rẹ' urruj daj, ngaa nı̱ gạtaj nụngüej é rẹ'
gụnun sij: “Man'an Señor ní'yanj xuj aj.”
Daj gataj Jesús gunun nụngüej sij.
32 Ngaa nı̱ gan'anj nụngüej sij xuman'
daj. Nı̱ nari' nụngüej sij urruj daj dạj rún'
gataj snan'anj Jesús gunun nụngüej sij.
33 Nı̱ ngaa nachi nụngüej sij urruj, nı̱
gataj ni tsínj dạn xucu daj rian nụngüej
sij:
—Nı̱ ụn sin huin nı̱ nachi nụngüej é rẹ'
urruj daj únj. —Daj gataj ni sí'.
34 Ngaa nı̱ gataj nụngüej sij:
—Ní'yanj Señor xuj. —Daj gataj nụngüej
sij.
35 Hué dan nı̱ nicaj nụngüej sij urruj
ga'nạ' nụngüej sij rian Jesús. Nı̱ guta'
nụngüej sij si-gan' nụngüej sij xiráj urruj.
Ngaa nı̱ guitáj Jesús xuj, gui'yaj nụngüej
sij.
36 Nı̱ gurúj ni ngüı̱ si-gan' ni sij chruhua
chrej nẹ' huaj Jesús.
37 Nı̱ ngaa huaj gahuin nı̱chrun' ni sij
guı̱sij ni sij dacuj dacan Olivos, nı̱ gaxı̱'i
gahuin nıạ' ruhua daran' ni tsínj nico'
Jesús xi'í daran' si sạ' guini'i ni sij, gui'yaj
Jesús. Nı̱ gaguáj ni sij. Nı̱ ga'mi sạ' ni sij
rian Yan'anj nej.
38 Nı̱ gataj ni sij:
—Hua 'ueé rian rey 'nạ' ngạ si-xugüi
man'an Señor. Gạhuin din'inj ni si mán
xata'. Nı̱ gạ sạ' 'ueé xata' aj. —Daj gaguáj
ni sij xi'í Jesús.
39 Ngaa nı̱ gataj gọ'ngo ni tsínj fariseo
mạn scanij ni ngüı̱ gunun Jesús:
—Maestro, gạtaj rẹ' rian ni tsínj nicó' rẹ'
sisı̱ dínj guı̱niquin' du'ua ni sij. —Daj gataj
ni sí'.
40 Sanı̱ gataj Jesús:
—Sisı̱ dínj guı̱niquin' du'ua ni sij, nı̱
gạguaj ni yej ngaj rian yo'ój aj. —Daj gataj
Jesús.
41 Nı̱ ngaa huaj guisíj Jesús nı̱chrun'
xuman' Jerusalén, nı̱ guini'i sij xuman' daj.
Nı̱ gaco sij xi'í xuman' daj.
42 Nı̱ gataj sij:
—Maan si huin ruhuāj sisı̱ guı̱ni'i ni é rẹ'
yyạj dạj guı̱'yaj á rẹ', ngaa nı̱ gạhuin din'inj
rian án rẹ' aj. Sanı̱ hua ránj rian án rẹ', nı̱
na'ue gạra da'nga' ruhua á rẹ' mánj.
43 Nı̱ guı̱sij 'ngọ güi, nı̱ guı̱ran' án rẹ'
sayun. Daj si gạ'na' ni tsínj unun' ngạ á
rẹ'. Nı̱ guı̱'yaj ni sij 'ngọ xingá gạnicaj nı̱n'
xi'níj ni é rẹ'. Nı̱ sı̱ ga'ue gạhui ni é rẹ'
mánj.
44 Nı̱ dụguane ni sij daran' ni hue' mạn
xánj án rẹ'. Nı̱ dạgahui' ni sij ni ngüı̱ nej.
Nı̱ nı̱ ạ 'ngọ yej sı̱ dunáj ni sij rian dugüi'
ni yej gạ mánj. Hué daj guı̱ran' ni é rẹ' si
nun xacaj á rẹ' cuenta ngaa ga'nạ' Yan'anj
gạnacaj á rẹ' mánj. —Daj gataj Jesús rian
ni ngüı̱ mạn xuman' Jerusalén.

Purificación del templo

45 Hué daj síj nı̱ gatúj Jesús chruhua
nuhui nico. Nı̱ gaxı̱'i sij guiri sij nẹ' chrej
xẹ' ni tsínj du'uej rasụn mán yu'uj daj.
46 Nı̱ gataj sij:
—Gataj si-nụguan' Yan'anj: “Ducuāj
huin rı̱an gạchinj jni'yaj ni ngüı̱ rian
Yan'anj anj. Sanı̱ nuhui nan gahuin 'ngọ
huej mạn ni tsínj tụ, 'yaj á rẹ' aj.” Daj gataj
si-nụguan' Yan'anj. —Daj gataj Jesús.
47 Nı̱ daran' ni güi digyán Jesús rian ni
ngüı̱ chruhua nuhui daj. Sanı̱ ni chrej
a'nin' ngạ ni tsínj digyán ley ngạ ni tsínj
huin achij chruhua xuman' daj, nı̱ nana'ui'
ni sij dạj dạgahui' ni sij Jesús.
48 Sanı̱ nun ri' ruhua ni sij dạj guı̱'yaj ni
sij si gạhui' Jesús. Daj si daran' ni ngüı̱
mán unun sạ' dạj digyán Jesús rian ni sij.

20

La autoridad de Jesús

1 Nı̱ 'ngọ güi ngaa nne Jesús chruhua
nuhui nico, nı̱ digyán sij rian ni ngüı̱. Nı̱
ga'mi sij nuguan' sạ' rian ni sij. Ngaa nı̱
guisíj ni chrej a'nin' ngạ ni tsínj digyán ley
nej, ni tsínj huin achij nej.
2 Ngaa nı̱ gataj ni sij gunun Jesús:
—Gạtaj rẹ' gụnun únj ụn sun huin sun
nicáj rẹ', nı̱ 'yáj rẹ' nan únj. Nı̱ ụn tsínj

riqui sun, nị 'yáj rẹ' nan únj. —Daj gataj ni sij.
3 Ngaa nị gataj Jesús gunun ni sij:
—Hué daj ruhuāj gạnachin' snan'ān 'ngọ nuguan' da man'an án rẹ'. Nị gạtaj á rẹ' riānj, ruhuāj aj.
4 Nị ụn tsínj ga'níj sun rian tsínj gụ'naj Juan sisị gạta' nnee sí' ni ngüị únj. Yan'anj gataj rian sij ní'. Asị hua ango tsínj gataj rian sij sạ'. —Daj gataj Jesús.
5 Ngaa nị gani guitsi ruhua ni dugüi' ni sij. Nị gataj ni sij:
—Sisị gạtaj né' sisị Yan'anj ga'nin' sun rian Juan, ngaa nị gạtaj Jesús gụnun né': "Nị ụn sin huin nun gụxuman ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' man'an sij únj."
6 Nị sisị gạtaj né' sisị ni tsínj ga'níj ga'nạ' Juan, sanị gạ'ui' daran' ni ngüị yej yụn'. Daj si hua nịca ruhua daran' ni ngüị mán nan sisị Juan gahuin 'ngọ tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj anj. —Daj gataj ni sij gani guitsi ruhua ni dugüi' ni sij.
7 Ngaa nị gataj ni sij gunun Jesús sisị nun guini'i ni sij ụn tsínj ga'nin' sun rian Juan gata' nnee sí' ni ngüị aj.
8 Ngaa nị gataj Jesús:
—Ngaa nị sị gatā gụnun a ni é rẹ' ụn sin huin sun 'yā aj. —Daj gataj Jesús.

Los labradores malvados

9 Ngaa nị gaxị'i Jesús nani sij 'ngọ cuento digyán sij rian ni ngüị. Nị gataj sij:
—Hua 'ngọ xuru'ue gunun coj uva. Ngaa nị naga'ui' sij si-coj sij coj chruj uva rian gọ'ngo ni tsínj daj sisị dụgumi ni sí' si'yaj sij. Nị gahui sij gan'anj sij gạn' ga'ị yahuị.
10 Nị ngaa guisíj güi gane uva daj, nị ga'níj sij si-moso sij gạn'anj gạchinj sí' rian ni tsínj man 'yaj sun daj chruj si huin si'yaj sij. Sanị ga'ui' ni sí' chrun tsínj daj. Nị na'níj ni sí' nạn' yụn sij.
11 Hué dan nị ga'níj rụhua' yún tsínj dọ'oj daj ango si-moso sij. Sanị ga'ui' ni tsínj daj sí' nej. Nị gui'yaj quij ni sij ngạ sí'. Nị na'níj ni sij nạn' yụn sí' nej.
12 Ngaa nị ga'níj rụhua' yún tsínj dọ'oj daj ango si-moso sij. Sanị guiran' xị'i sí', gui'yaj ni sij. Nị guiri ni sij sí' nẹ' chrej xẹ' rian mạn coj uva daj.
13 'Ngaa nị gataj xuru'ue daj gunun man'an sij: "Nị ụn sin guị'yā únj. Gạ'nī da'nī 'ị ruhuāj gạn'anj. Gạ ní'yanj ni sij ngạ man'an da'nī aj." Daj gataj xuru'ue daj gunun man'an sij. Nị ga'níj sij da'níj sij gạn'anj sí'.
14 Sanị ngaa guini'i ni tsínj daj da'níj sij, nị gataj ni sij gunun ni dugüi' ni sij: "Tsínj nan gụnánj do'ój chrej sij si sạ' gạhui' chrej sij. Dạgahui' né' tsínj nan, ngaa nị gụna né' gạhuin do'ój né' nan anj." Daj gataj ni sij.
15 Ngaa nị guere'ej ni sij sí' chrej xẹ' du'ua rian mạn coj uva daj. Nị dagahui' ni sij sí'. Hué dan nị dạj guị'yaj tsínj dọ'oj daj ngạ ni tsínj dugumi daj, ruhua ni é rẹ' únj.
16 Gạ'na' sij rian ngaj do'ój sij. Nị dạgahui' sij ni tsínj 'yaj sun daj. Ngaa nị nạga'ui' sij coj chruj uva daj huin si-coj sij rian ango ni tsínj sisị dụgumi ni sí' si'yaj sij. —Daj gataj Jesús gunun ni ngüị.
Nị ngaa gunun ni ngüị nuguan' daj, nị gataj ni sij:
—Sé daj huin ruhua únj si guị'yaj Yan'anj mánj. —Daj gataj ni sij.
17 Sanị guini'yaj Jesús rian ni sij. Nị gachínj snan'anj sí' ni sij gataj sí':
—Un sin huin nị garun ni sij nuguan' nan asịj ná, ruhua á rẹ' únj:
Yej guere'ej ni tsínj 'yaj sun hue', gahuin-
ín' 'ngọ yej sạ' doj gạne,
nị ran-án' dugu'nun' squina hue' nịganj
nịn' anj.
Da'nga' daj garun ni sij rian libro huin si-nụguan' Yan'anj.
18 Nị huēj huin yej daj. Nị sisị gạnatu 'ngọ ngüị rian yej daj, nị gạran' ni sij, guị'yā. Nị sisị guịnij yej daj rian 'ngọ ni ngüị, nị guịxitin' ni sij, guị'yā. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

La cuestión del tributo

19 Ngaa nị hué guẹ hora daj huin ruhua ni chrej huin achij ngạ ni tsínj digyán ley guịda'a ni sij Jesús. Daj si xacaj ni sij cuenta sisị nuna Jesús cuento daj xi'í man'an ni sij. Sanị xu'ui' ni sij rian ni ngüị.
20 Ngaa nị ni'yaj ni sij Jesús. Nị ga'níj ni sij ni tsínj gạn'anj nạga'naj. Nị gui'yaj ni sí' sisị tsínj 'yaj nịca huin ni sí'. Daj si huin ruhua ni sí' sisị gạche gạ'mi Jesús. Ngaa nị gạ'ue nạga'ui' ni sí' Jesús rian gobernado, ruhua ni sij.
21 Ngaa nị gachínj snan'anj ni tsínj digya' yun'unj daj Jesús. Nị gataj ni sij:
—Maestro, ni'i ni únj sisị a'mí rẹ' nuguan' nịca. Nị xạnga' digyán nịca rẹ' rian ni ngüị nej. Nị nitaj si guị'yáj rẹ' sisị tsínj huin rian, asị tsínj ga niqui huin 'ngọ tsínj daj. Nị digyán xạnga' rẹ' sisị dạj guị'yaj né' guịnico' né' Yan'anj.
22 Ngaa nị: Sạ' huin sisị gạ'ui' né' san'anj a'nej rey César, ruhuá rẹ' ní'. Gạ'ui' né' ní'. Asị sị ga'ui' né' sạ'. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.
23 Sanị xacaj Jesús cuenta sisị ani quij ruhua ni sij. Ngaa nị gataj sí' gunun ni sij:
—Nị ụn sin huin nị huin ruhua á rẹ' guị'yáj rẹ' xị' ngāj únj.
24 Dịgyán án rẹ' 'ngọ san'anj denario riānj. Nị ụn tsínj rịan nụn rian san'anj nan únj. Nị ụn tsínj si-xugüi nụn rian san'anj nan únj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij. Ngaa nị:
—Hué César huin. —Gataj ni sij.

25 Hué dan nḭ gataj Jesús:
—Ngaa nḭ gą'ui' a ni é rę' si'yaj rey César
rian sij. Nḭ gą'ui' ni é rę' si'yaj Yan'anj rian
Yan'anj anj. —Daj gataj Jesús.
26 Ngaa nḭ nun gą'ue guḭ'yaj ni sij sisḭ
gąche ruhua Jesús gą'mi sí' rian ni ngüḭ.
Sanḭ garáj yan'anj ruhua ni sij ngą nuguan'
gataj Jesús gunun ni sij. Nḭ dínj ganiquin'
du'ua ni sij.

La pregunta sobre la resurrección

27 Hué dan nḭ guisíj gǫ'ngo ni tsínj
saduceo rian nne Jesús. Nḭ ni tsínj saduceo
daj ataj sisḭ nitaj si gąna'nij ni níman mánj.
28 Nḭ nachínj snan'anj ni sij Jesús. Nḭ
gataj ni sij:
—Maestro, garun Moisés nuguan' gunun
né'. Nḭ gataj si-nuguan' sí' sisḭ gahui' 'ngǫ
tsínj hua nicą, nḭ nitaj da'níj sij ngą nicą
sij, ngaa nḭ nącaj jnánj tsínj gahui' daj nicą
níman daj. Da'nga' daj guḭ'yaj sij gą'ui' sij
si gą'nga lij nągane-é' yan du'ua chrej-é'.
Daj gataj Moisés.
29 Nḭ hua ichij jnąnj 'ngǫ tsínj daj. Nḭ
xacaj tsínj xąhua' nicą sij. Nḭ gahui' sij. Nḭ
nitaj da'níj sij ngą ún' mánj.
30 Nḭ nacaj ango jnánj sij tsínj ga'ną' rian
man'an sij nicą sij. Nḭ hué daj gahui' sí'.
31 Nḭ hué dan nan guiran' ango jnánj sij
síj huą'nij jnąnj sij aj. Nḭ hué daj guiran'
ichij jnąnj sij. Nḭ ą 'ngǫ lij nun gą'nga,
gui'yaj ni sij ngą yun'unj xąna daj. Nḭ
gahui' daran' ni sij.
32 Da' guisíj daj gahui' man'an yun'unj
xąna da nej.
33 Hué dan nḭ ngaa gąna'nij ni níman
ngaa guḭman ruhua' yún ichij jnánj sij, nḭ
dąj hua yya tsínj gąhuin nicą yun'unj xąna
daj, ruhuá rę' únj. Daran' ni sij xacaj ún'
nánj. —Da'nga' daj gataj ni tsínj saduceo
gunun Jesús.
34 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun ni sij:
—Ni tsínj mąn xungüḭ nan, nḭ acaj ni sij
ni ngüḭ xąna. Nḭ hué daj hua nicą ni ngüḭ
xąna nej.
35 Sanḭ nḭni guḭ'yaj ni ngüḭ guḭman
xungüḭ nąca. Nḭ gąna'nij ni sij gąne ni sij
xata' xi'í si ni'i Yan'anj sisḭ hua nḭca niman
ni sij. Nḭ ngaa gąne ni sij xata', nḭ sḭ xacaj
ni tsínj ni yun'unj xąna mánj. Nḭ sḭ ga nicą
ni yun'unj xąna mánj.
36 Daj si sḭ ga'ue gąhui' ni ngüḭ xata'
mánj. Nḭ uyan huin ni sij ngą ni ángel.
Nḭ huin ni sij da'níj Yan'anj xi'í si ganá'nij
ni sij scanij ni níman.
37 ʼNḭ garun Moisés xi'í 'ngǫ coj anun.
Nḭ xi'í daj digyán sij sisḭ gąna'nij xąnga'
ni níman. Daj si a'mi sij sisḭ Señor huin
Dan'anj tsínj gu'naj Abraham ngą tsínj
gu'naj Isaac ngą tsínj gu'naj Jacob nej.
38 Hué dan nḭ sé níman huin ni tsínj
guinico' Yan'anj asḭ ná mánj. Hua nḭ'na'
ni sij nánj. Daj si hua nḭ'na' daran' ni ngüḭ
rian Yan'anj. —Daj gataj Jesús.
39 0 Ngaa nḭ gataj gǫ'ngo ni tsínj digyán
ley gunun Jesús:
—Maestro, dugu'nąj huaj gatáj rę'. —Daj
gataj ni sij.
40 Nḭ nun guḭsij ruhua ni sij gąchinj
snan'anj ni sij rian Jesús gą mánj.

¿De quién es hijo el Cristo?

41 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun ni sij:
—Nḭ un sin huin nḭ ataj ni sij sisḭ Cristo
huin da'níj xí' David únj.
42-43 Daj si gataj David rian libro gu'naj
Salmos: “Yan'anj gataj gunun Señor nicaj
sun riānj sisḭ gąne sí' chrej ra'a są' Yan'anj
da' guḭsij guḭ'yaj gana Yan'anj rian ni tsínj
unun' ngą Señor nicaj sun riānj.” Daj gataj
Yan'anj gunun Señor. Gataj xí' David.
44 Ngaa nḭ asą' gą'ue gąhuin Cristo da'níj
David sisḭ dugu'nąj sí' Señor man'an Cristo
únj. —Daj gataj Jesús.

Jesús acusa a los escribas

45 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun ni tsínj nico'
sij. Nḭ gunun daran' ni ngüḭ dąj gataj sij:
46 —Gągudadu a ni é rę' sisḭ sḭ gui'yaj á
rę' dąj rún' 'yaj ni tsínj digyán ley. Daj
si nią' ruhua ni sij gąche ni sij ngą atsij
xącan nun ni sij huin si-gan' ni tsínj huin
achij. Nḭ huin ruhua ni sij sisḭ gą'mi są' ni
ngüḭ ngą ni sij ngaa achéj ni sij rian yu'uę.
Nḭ nana'ui' ni sij 'ngǫ chrun xila są' doj
gąne ni sij chruhua nuhui. Nḭ nana'ui' ni
sij 'ngǫ yu'uj są' gąne ni sij rian 'yaj ni sij
'ngǫ gui'yanj.
47 Nḭ a'nej ni sij ducuá yun'unj xąna
mmij. Nḭ achínj jni'yaj ná ni sij rian
Yan'anj sisḭ są' 'yaj ni sij gąni ruhua ni
ngüḭ, ruhua ni sij. Xącan guḭran' ni sij
castigo, guḭ'yaj Yan'anj. —Daj gataj Jesús
gunun ni sij.

21

La ofrenda de la viuda

1 Ngaa nḭ ni'yaj Jesús sisḭ dąj a'níj ni
xuru'ue san'anj ofrenda chruhua chrúnj.
2 Nḭ hué daj guini'i sij sisḭ ga'níj 'ngǫ
yun'unj niqui mmij huḭj san'anj niqui
chruhua chrúnj nej.
3 Ngaa nḭ gataj sij:
—Xąnga' ataj snan'ān gunun a ni é rę'
sisḭ yun'unj xąna niqui nan, sanḭ a'níj nico
ún' doj san'anj daj ngą daran' ni sij.
4 Daran' ni ngüḭ nan a'ui' san'anj gunáj
rian ni sij. Sanḭ yun'unj niqui mmij nan
a'ui' ún' daran' san'anj nicaj ún' san'anj
guḭran ún' si xą ún' nánj. —Daj gataj Jesús
gunun ni sij.

Jesús predice la destrucción del templo

5 Hué dan nḭ ga'mi gǫ'ngo ni tsínj daj sisḭ
'ueé hua nuhui. Daj si nne yej nią'. Nḭ

xạcan ga'ui' ni ngüḭ ofrenda, ngaa nḭ ga'ue gahuin niạ' nuhui daj.
6 Ngaa ni gataj Jesús gunun ni sij:
—Nḭ'yaj á rẹ' nuhui xạchij nan. Sanḭ hua 'ngọ güi, nḭ sḭ gunáj nḭ ạ 'ngọ yej rian dugüi' mánj. Dụguane nịn' ni sij nuhui nan anj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

Señales antes del fin

7 Ngaa nḭ nachínj snan'anj ni sij Jesús. Nḭ gataj ni sij:
—Maestro, ụn güi gạhuin yya ni nuguan' nan únj. Nḭ ụn da'nga' daj hua 'ngọ gạ'na' guḭni'i únj, ngaa nḭ gạhuin daran' nuguan' nan únj. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.
8 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Gạ cuidado ni é rẹ' sisḭ nitaj 'ngọ tsínj dḭgya' yun'unj ni é rẹ'. Daj si gạ'na' nico ni tsínj rian si-xugüi man'ānj. Nḭ gạtaj ni sij: "Hué man'ānj huin Cristo aj." Nḭ: "Yyạj guisíj güi gạ'na' Señor." Gạtaj ni sij. Sanḭ sḭ guinico' ni é rẹ' ni tsínj da mánj.
9 'Nḭ ngaa gunun a ni é rẹ' nuguan' sisḭ hua guerra, nḭ sisḭ unun' ni ngüḭ ngạ gobierno, ngaa nḭ sḭ guxu'ui' ni é rẹ' mánj. Hua niạn si hué daj gạhuin sini. Sanḭ achin gạnahuij rá'yanj xungüḭ gạ aj. —Daj gataj Jesús.
10 Nḭ gataj rụhua' yún Jesús:
—Gụnun' ni ngüḭ mạn 'ngọ xuman' nico ngạ ni ngüḭ mạn ango xuman' nico. Nḭ gụnun' 'ngọ gobierno daj ngạ ango gobierno ga'ḭ yu'uj.
11 Nḭ gạ'na' yún nucuaj. Nḭ gạ xi'nạ nej. Nḭ gạ'na' xi'ḭ rian gọ'ngo xungüḭ nej. Nḭ gụxu'ui' ni ngüḭ xi'í si guḭni'i ni sij da'nga' xxi xata'.
12 'Sanḭ hua sini ngaa nun güin gạhuin ni nuguan' nan, nḭ guḭda'a ni sij a ni é rẹ'. Nḭ chrạn' yun'unj ni sij ni é rẹ'. Nḭ nạga'ui' ni sij ni é rẹ' rian tsínj mạn chruhua nuhui nico ngạ rian ducuagạ' nej. Nḭ nịcaj ni sij ni é rẹ' gạn'anj ni sij rian ni rey ngạ rian ni gobernado xi'í si nico' ni é rẹ' man'ānj.
13 Ngaa nḭ gạ'ue gạ'mi a ni é rẹ' nuguan' sạ' xi'īj rian ni tsínj daj.
14 Nḭ sḭ gani sini ruhua á rẹ' dạj gạ'mi ni é rẹ' rian ni sij mánj.
15 Daj si rḭquīj nuguan' gạ'mi ni é rẹ'. Nḭ rḭquīj si gạhuin chrụn ni é rẹ' ngaa gạ'mi ni é rẹ'. Hué dan nḭ sḭ ga'ue nạnicaj ni tsínj unun' ngạ ni é rẹ' gạ'mi ni sij mánj. Daj si sḭ gahuin nucuaj ni sij guḭri ruhua ni sij si gạtaj ni sij gụnun a ni é rẹ' mánj.
16 Nḭ nạga'ui' da chrej ni é rẹ' man'an ni é rẹ' rian tsínj nicaj sun. Nḭ hué daj guḭ'yaj jnánj ni é rẹ' ngạ dugüi' ni é rẹ' nej, ni tsínj nicaj dugüi' ngạ ni é rẹ' nej. Nḭ dạgahui' ni sij da'aj á rẹ'.
17 Nḭ sḭ gahuin sạ' ruhua daran' ni ngüḭ nḭ'yaj ni sij ni é rẹ' xi'í si nicaj dugüi' ni é rẹ' ngāj.
18 Sanḭ nḭ ạ 'ngọ hué chrạ ni é rẹ' sḭ ga ni'ya mánj.
19 Xi'í si nico' ran ni é rẹ' man'ānj, nḭ gạ'ue gạne nḭganj ni é rẹ' ngạ Yan'anj.
20 'Sanḭ ngaa guḭni'i a ni é rẹ' si gạnicaj ni snado du'ua xuman' Jerusalén, ngaa nḭ xạcaj á rẹ' cuenta sisḭ guẹre' rá'yanj xuman' daj.
21 Hué dan nḭ ngaa guḭni'i ni é rẹ' daj, ngaa nḭ gụnánj ni ngüḭ mán estado Judea gạn'anj ni sij riqui quij. Nḭ gạhui ni ngüḭ mạn chruhua xuman' daj gạn'anj ni sij. Nḭ ni ngüḭ mạn riqui quij, nḭ sḭ gatuj ni sij chruhua xuman' da mánj.
22 Daj si hué ni güi daj, nḭ guḭ'yaj Yan'anj castigo ni ngüḭ sisḭ gạhuin yya dạj rún' hua nḭca rian si-nụguan' Yan'anj.
23 Nḭ niqui niman ni ngüḭ xạna nụn riqui ngạ ni ngüḭ xạna utsi guẹ da'níj si gạhuin ni güi daj. Daj si guḭran' ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ nico sayun. Nḭ gạ'man ruhua Yan'anj ni'ya ni ngüḭ mạn xuman' nan.
24 Nḭ gạhui' ga'ḭ ni sij, guḭ'yaj espada. Nḭ gụnumi ni sí' ango ni sij. Nḭ nịcaj ni sí' ni sij gạn'anj ni sí' nịn' gạchra' chruhua xungüḭ. Nḭ guḭ'yaj quij ni tsínj 'nạ' anéj chrej ngạ xuman' Jerusalén. Nḭ hué daj guḭ'yaj ni sij da guḭsij güi gạ'ne Yan'anj sun ra'a ni sij.

La venida del Hijo del Hombre

25 'Nḭ guḭni'i ni ngüḭ da'nga' rian güi ngạ rian yahuḭ nej, rian ni yati' nej. Nḭ ducu gụxu'ui' ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ. Nḭ nun guḭri' ruhua ni sij si guḭ'yaj ni sij. Daj si gụnun ni sij si gạrin guḭ'yaj nnee yan'anj. Nḭ hué daj gạrin si nạxuman nnee yan'anj, guḭ'yaj nanẹ.
26 Nḭ gạhuin nichre ni tsínj xi'í si ducu gụxu'ui' ni sij. Nḭ da'nga' daj gạhuin xi'í si nun ni'i ni sij dạj hua sayun gạ'na' xungüḭ nan. Daj si nạgunanj ni fuerza mán xata'.
27 Asíj nḭ guḭni'i ni ngüḭ gạ'na' man'ānj rian nga huīnj da'níj ni ngüḭ. Nḭ gạ'nāj ngạ daran' fuerza. Nḭ nạhuin 'ueé nịn'īnj gạ'nāj nej aj.
28 Ngaa nḭ ngaa hué daj gạxi'i gạhuin, nḭ dụguachre rian án rẹ'. Nḭ nạchica ni é rẹ' chrạ ni é rẹ' nej. Daj si gạhuin nịchrun' güi nạcaj Yan'anj ni é rẹ'.
29 Ngaa nḭ nani Jesús 'ngọ cuento digyán sij rian ni sí'. Nḭ gataj sij:
—Nḭ'yaj á rẹ' dạj 'yaj chrun higuero ngạ daran' ni chrun.
30 Nḭ ngaa naxira' ra'a coj ni'yaj á rẹ', nḭ ni'i a ni é rẹ' sisḭ hua gahuin nịchrun' yahuḭ gạhuin yạn'an anj.
31 Nḭ hué guẹ ducuánj daj ngaa guḭni'i a ni é rẹ' sisḭ hua gahuin yya daran' nuguan' nan, ngaa nḭ guḭni'i ni é rẹ' sisḭ rá'yanj gạ'na' guḭnicaj sun Yan'anj rian án rẹ'.

32 Xąnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisị sị
gahui' ni ngüị mąn yyąj da gąhuin yya
daran' ni nuguan' nan anj.
33 Gą ni'ya xata' ngą yo'ój. Sanị si-
nụguan'ānj nitaj ąman gąnahuij mánj.
34 'Nị gą cuidado ni é rẹ' ngą man'an án
rẹ' sisị sị xa nąsa' ni é rẹ'. Nị sị ga xịni
ni é rẹ'. Nị sị gahuin ruhua á rẹ' ngą ni
rasụn mąn chruhua xungüị nan mánj. Daj
si sisị da'nga' daj guị'yaj ni é rẹ', ngaa nị
'ngọ hora gą'na' güi gą'na' man'ānj.
35 Daj si dąj rún' na'man xẹ', nị da'nga'
daj gą'na' güi daj rian daran' ni ngüị mąn
chruhua xungüị nan.
36 Ngaa nị 'ngọ nị'yaj á rẹ'. Nị nịganj
gąchinj jni'yaj á rẹ' rian Yan'anj. Ngaa nị
gą'ue gątaj Yan'anj sisị sị guiran' ni é rẹ'
sayun daj. Nị gą'ue gąniquin' a ni é rẹ' rian
da'níj ni ngüị huin man'ānj. —Daj gataj
Jesús gunun ni sij.
37 Nị nẹ' gunı́'yanj digyán Jesús chruhua
nuhui nico. Ngaa nị nẹ' nị, nị gahui sij
xuman' daj gan'anj gụnaj sij dacan gụ'naj
Olivos.
38 Nị hua nịgan' acuan', nị gan'anj daran'
ni ngüị nuhui sisị gụnun ni sí' si gątaj sij.

22

El complot para matar a Jesús

1 Ngaa nị 'ną' gąhuin nịchrun' gąhuin
gui'yanj ngaa xa ni sij chrachrúnj nitaj
si nachrej levadura. Nị pascua gụ'naj
gui'yanj daj.
2 Nị nano' ni chrej a'nin' ngą ni tsínj
digyán ley sisị dąj dągahui' ni sij Jesús. Daj
si xu'ui' ni sij rian ni ngüị.
3 Ngaa nị gatúj sichre Satanás chruhua
niman tsínj gụ'naj Judas gụ'naj sí' Iscari-
ote. Nị huin sij 'ngọ ni xụhuij ni tsínj nico'
Jesús.
4 Nị gan'anj sij gą'mi sij ngą ni chrej
a'nin' ngą ni snado huin achij rian ni
snado dugumi nuhui sisị dąj guị'yaj sij
nąga'ui' sij Jesús rian ni sí'.
5 Ngaa nị gahuin niąʼ ruhua ni tsínj daj.
Nị gataj ni sij sisị gą'ui' ni sij san'anj rian
Judas.
6 Ngaa nị garáj xinąʼ Judas. Nị nano' sij
hora sąʼ gą'ue nąga'ui' sij Jesús rian ni sí'
ngaa nitaj ni ngüị mán.

Institución de la Cena del Señor

7 Ngaa nị guisíj güi gahuin gui'yanj
ngaa gui'yaj ni sij chrachrúnj nitaj si 'nịj
levadura xa ni sij. Nị hua niąn dągahui' ni
sij xachij 'nịj xi'í pascua gui'yanj daj.
8 Nị ga'níj Jesús gąn'anj Pedro ngą Juan.
Nị gataj sij gunun nụngüej sí':
—Gąn'anj guị'yaj xugüi nụngüej é rẹ' si
xą né' güenda pascua aj. —Daj gataj Jesús.
9 Ngaa nị gataj nụngüej sij:
—Nị ą guị'yaj xugüi nụngüej únj si xą né'
únj. —Daj gataj nụngüej sij.
10 Nị gataj Jesús:
—Ngaa gątu nụngüej é rẹ' xuman',
nị nąri' dugüi' nụngüej é rẹ' ngą 'ngọ
tsínj ata cucuaj nụn nnee chruhua. Nị
guịnico' nụngüej é rẹ' tsínj daj gąn'anj gątu
nụngüej é rẹ' hue' gątu sí'.
11 Nị gątaj nụngüej é rẹ' gụnun tsínj
dụcua daj: "Nachínj snan'anj Maestro
man'án rẹ' ụn cuarto huin xą sti'nị sij
pascua ngą ni tsínj nico' sij únj." Daj gątaj
nụngüej é rẹ' gụnun tsínj dụcua daj.
12 Ngaa nị gąn'anj dịgyán sí' 'ngọ cuarto
xąchij xata' niquin' mesa ngą chrun xila
chruhua cuarto daj. Nị yu'uj daj guị'yaj
xugüi nụngüej é rẹ' xą sti'nị né'. —Daj
gataj Jesús gunun nụngüej sij.
13 Ngaa nị gan'anj nụngüej sij. Nị nari'
nụngüej sij dąj rún' gataj Jesús gunun
nụngüej sij. Nị gui'yaj xugüi nụngüej sij
si xą sti'nị ni sij xi'í gui'yanj pascua.
14 Nị ngaa guisíj hora daj, nị gane Jesús
ngą ni tsínj nico' sij rian mesa huin ni tsínj
gan'anj gą'mi si-nụguan' sij rian ni ngüị.
15 Nị gataj Jesús gunun ni sij:
—Nịn' ruhua gahuin ruhuāj xą sti'nīj
xi'í gui'yanj pascua ngą á rẹ' ngaa achin
guịran'ānj sayun.
16 Daj si ataj snan'ān gụnun a ni é rẹ' sisị
sị xa yūnj xi'í gui'yanj pascua ngą á rẹ' da
gąhuin gui'yanj pascua nąca rian nicaj sun
Yan'anj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
17 Ngaa nị guida'a sij tasa. Nị naga'ui' sij
si guruhua Yan'anj. Ngaa nị gataj sij gunun
ni sí':
—Guịda'a á rẹ' tasa nan. Nị dą'nga' á rẹ'
gọ'o dugüi' a ni é rẹ' aj.
18 Nị ataj snan'ān gụnun a ni é rẹ' sisị sị
go'ōj rụhua' yūnj nnee uva nan da gą'na'
guịnicaj sun Yan'anj rian án rẹ'. —Daj
gataj Jesús.
19 Ngaa nị guida'a sij chrachrúnj. Nị
naga'ui' sij si guruhua Yan'anj. Ngaa nị
gura' da'aj sij. Nị ga'ui' sij xa ni sí'. Nị
gataj sij gunun ni sí':
—Chrachrúnj nan huin nneẹ cū aj. Nị
gąhuīj xi'í si-gąquin' a ni é rẹ'. Nị xa ni é
rẹ' chrachrúnj nan sisị nąnun ruhua á rẹ'
nị'yaj á rẹ' man'ānj. —Daj gataj Jesús.
20 Nị ngaa ganahuij gahuin sti'nị ni sij,
nị guida'a Jesús tasa dąj rún' guida'a sij
chrachrúnj. Ngaa nị gataj sij gunun ni sí':
—Hué nnee uva nan huin nuguan'
nagui'yaj nąca yya Yan'anj ngą á rẹ'. Nị
gąyanj si-tun man'ānj xi'í si-gąquin' a ni é
rẹ'.
21 'Sanị nị'yaj á rẹ' sisị tąj ra'a tsínj
nąga'ui' man'ānj rian ni tsínj nicaj sun
rian mesa ngāj.
22 Nị dąj rún' ani ruhua Yan'anj, nị
da'nga' daj guịran'ānj sayun huīnj da'níj

ni ngüi̱. San̨i̱ niqui niman ni̱n' ruhua tsínj
nąga'ui' man'ānj rian ni tsínj nicaj sun.
Daj si gąhuin nico castigo gui̱ran' sij. —Daj
gataj Jesús gunun ni sij.
23 Ngaa ni̱ gaxi̱'i ni sij nachínj snan'anj
ni sij gǫ'ngo ni dugüi' ni sij sisi̱ ụn tsínj
gui̱'yaj daj, ruhua ni sij.

La grandeza en el servicio

24 Ni̱ gani guitsi ruhua ni dụgüi' ni
man'an ni sij sisi̱ dąj hua tsínj gąhuin achij
scanij ni sij, ruhua ni sij.
25 Ngaa ni̱ gataj Jesús gunun ni sij:
—Ni rey nicaj sun rian ni tsínj 'nąʼ anéj
chrej, ni̱ ducu a'nin' ni sij sun rian ni tsínj
daj. Ni̱ ataj ni rey daj sisi̱ dugu'nąj 'yaj ni
sij rian ni ngüi̱.
26 San̨i̱ si̱ gui'yaj á rẹ' da mánj. Sisi̱ hua
'ngǫ tsínj huin achij scanij ni é rẹ', ni̱ da'ui
sij gui̱'yaj sij si hua lij sij. Ni̱ sisi̱ hua 'ngǫ
tsínj a'nin' sun scanij a ni é rẹ', ni̱ da'ui sij
gui̱'yaj sun sij rian ni dugüi' sij.
27 Ni̱ ụn tsínj huin achij ruhua á rẹ' únj.
Tsínj nne rian mesa ní'. Asi̱ tsínj 'yaj sun
rian tsínj nne rian mesa sąʼ. Sé tsínj nne
rian mesa daj huin ruhuá rẹ' ąʼ. San̨i̱ yūnj
huin si niquin' 'yaj sun rian án rẹ' aj.
28 ʼSan̨i̱ hué man'an án rẹ' huin ni tsínj
guinicaj dugüi' ngāj ngaa guiran'ānj sayun.
29 Ngaa ni̱ dąj rún' riqui chrē nicaj sūnj,
ni̱ da'nga' daj ri̱quīj gui̱nicaj sun a ni é rẹ'
ngāj nej aj.
30 Ngaa ni̱ xąʼ á rẹ' gǫ'o a ni é rẹ' rian si-
mesāj ngaa gui̱nicaj sūnj xungüi̱ gąʼna'. Ni̱
gąne a ni é rẹ' rian chrun xila sąʼ gui̱nicaj
sun a ni é rẹ'. Ni̱ nągui'yaj yya á rẹ' rian
xụhuij ni xi'nin' ni tsínj israelita. —Daj
gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

Jesús anuncia la negación de Pedro

31 Ngaa ni̱ gataj Señor Jesús gunun
Simón Pedro:
—Simón, Simón, gụnún rẹ' nuguan'
gąʼmī rián rẹ'. Daj si gachínj sichre
Satanás permiso sisi̱ chrąn' yun'unj sij a ni
é rẹ' dąj rún' 'yaj 'ngǫ tsínj nagunan' strigo
sisi̱ gąhui yaco riqui strigo daj. Da'nga' daj
huin ruhua sichre Satanás.
32 San̨i̱ gachínj jni'yā rian Yan'anj xi'í
rẹ' sisi̱ si̱ ga'nin' ruhuá rẹ' si gụxuman
ruhuá rẹ' ni̱'yaj rẹ' man'ānj mánj. Ni̱ ngaa
nąnico' rẹ' man'ānj, ni̱ chrącuij rẹ' ni jnánj
rẹ' sisi̱ gąhuin ni̱ca ruhua ni sij aj. —Daj
gataj Jesús gunun Simón Pedro.
33 Ngaa ni̱ gataj Pedro gunun Jesús:
—Señor, hua ruhuāj gąn'ān ngą rẹ'
ducuągąʼ. Ni̱ da'nga' daj hua ruhuāj gąhuīj
ngą rẹ' nej. —Daj gataj Pedro gunun Jesús.
34 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Pedro, atā gụnún rẹ' sisi̱ asij nun
gąguaj do'loj du'ua xú' yąn' nan, ni̱ gątaj
rẹ' huą'nij sisi̱ nun ni'í rẹ' man'ānj. —Daj
gataj Jesús.

Bolsa, alforja y espada

35 Ngaa ni̱ nachínj snan'anj Jesús ni tsínj
nico' sij. Ni̱ gataj sij:
—Ni̱ ngaa ga'nī gąn'anj án rẹ', ni̱ nitaj
si nicaj á rẹ' nnánj ngą nnij nụn san'anj
nej, canj nej, gan'anj án rẹ' mánj. Ni̱ ngaa
gan'anj án rẹ', ni̱ hua ą̱ 'ngǫ rasụn gachin
rian án rẹ' ní'. —Daj gataj Jesús gunun ni
sij.
—Nitaj ą̱ 'ngǫ rasụn gachin rian únj
mánj. —Daj gataj ni sij.
36 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—San̨i̱ yyąj ni̱ sisi̱ nicaj á rẹ' 'ngǫ nnánj,
ni̱ ni̱caj á rẹ' gąn'anj án rẹ' ngą nnij nụn
san'anj nej. Ni̱ tsínj nitaj si nicaj espada, ni̱
gụdu'ue sij retǫ nụn sij, ni̱ gui̱ran sij 'ngǫj
aj.
37 Atā gụnun a ni é rẹ' sisi̱ dąj rún' hua
ni̱ca rian si-nụguan' Yan'anj, ni̱ da'nga' daj
hua niąn dągahuīnj ni nuguan' daj. Ni̱ ataj
'ngǫ nuguan' daj: "Guta' ni sij si-xugüi sí'
ngą si-xugüi ni tsínj 'yaj gąquin'." Daj ataj
si-nụguan' Yan'anj xi'í man'ānj. Daran'anj
hua ni̱ca rian xi'īj. Ni̱ hua niąn gąhuin yya
nánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
38 Ngaa ni̱:
—Nan niquin' hui̱j espada. —Daj gataj
ni sij gunun Jesús.
—Hué daj síj gaj. —Gataj Jesús gunun ni
sij.

Jesús ora en Getsemaní

39 Ngaa ni̱ gahui Jesús gan'anj sij 'ngǫ
dacan gụ'naj Olivos dąj rún' gu'yun sij
huan'anj sij. Ni̱ guinico' ni tsínj nico' sij
gan'anj ni sí' ngą sij nej.
40 Ni̱ ngaa guisíj sij yu'uj daj, ni̱ gataj sij
gunun ni sí':
—Gąchinj jni'yaj á rẹ' rian Yan'anj, ngaa
ni̱ si̱ guinij a ni é rẹ' rian gąquin' ngaa
gątsij sichre a ni é rẹ' mánj. —Daj gataj
Jesús.
41 Ngaa ni̱ gahuin anéj sij. Ni̱ gan'anj
gąn' sij dǫj rún' 'yó' ngaa gą̱'ui' 'ngǫ yej
daj, gui'yaj sij guxun anéj sij man'an sij.
Ni̱ guiniquin' ráj dącoj sij gachínj jni'yaj sij
rian Yan'anj.
42 Ni̱ gataj sij:
—Tata chré'. Sisi̱ gą̱'uej man'án rẹ', ni̱
gą̱'ne rẹ' sayun ran'ānj nan. San̨i̱ si̱ gui'yáj
rẹ' rún' huin ruhua man'ānj mánj. Maan
si gui̱'yáj rẹ' rún' huin ruhua man'án rẹ'
aj. —Daj gataj Jesús gunun Yan'anj.
43 Ngaa ni̱ gurugüi' 'ngǫ ángel 'nąʼ xata'
rian Jesús. Ni̱ nari' fuerza Jesús, gui'yaj
ángel daj.
44 Ni̱ ducu nani ruhua Jesús. Ni̱ nucuaj
gachínj jni'yaj sij rian Yan'anj nej. Ni̱ da'
síj nico nią sij achínj jni'yaj sij rian Yan'anj.
Ni̱ nią nico' rian sij daj nij rian yo'ój. Ni̱
rún' hua tun hua nią daj.

45 Nḭ ngaa guisíj gachínj jni'yaj sij rian
Yan'anj, nḭ naxṵman sij gan'anj sij rian
mạn ni tsínj nico' sij. Nḭ mạn ni sí' atoj
ni sí' nari' sij.
46 Nḭ gataj Jesús:
—Nḭ ṵn sin huin nḭ atoj ni é rẹ' únj.
Nạchica á rẹ' gạchinj jni'yaj á rẹ' rian
Yan'anj sisḭ sḭ guinij ni é rẹ' rian gaquin'
ngaa gạtsij sichre niman án rẹ' mánj.
—Daj gataj Jesús gunun ni sí'.

Arresto de Jesús

47 Daj a'mi guẹ Jesús ngaa guisíj nico ni
tsínj daj. Nḭ digyán 'ngọ tsínj gṵ'naj Judas
chrej rian ni tsínj huaj ngạ sí'. Nḭ hué
sí' huin 'ngọ dugüi' ni xṵhuij ran' ni tsínj
nico' Jesús. Nḭ gahuin nḭchrun' Judas rian
nne Jesús sisḭ gạrun du'ua sij sí'.
48 Sanḭ gataj Jesús gunun sij:
—Judas, huin ruhuá rẹ' gạrun du'uá rẹ'
man'ānj huīnj da'níj ni ngüḭ ní'. Nḭ da'nga'
daj nạga'ui' rẹ' man'ānj rian ni tsínj 'nạ'
guḭda'a yūnj, ruhuá rẹ' ní'. —Daj gataj
Jesús gunun Judas.
49 Nḭ ngaa guini'i ni tsínj niquin' ngạ
Jesús ṵn sin gahuin, nḭ nachínj snan'anj ni
sij Jesús. Nḭ gataj ni sij:
—Señor, gạ'ui' únj ngạ espada, ruhuá rẹ'
ní'. —Daj gataj ni sij.
50 Ngaa nḭ ga'ui' 'ngọ tsínj daj tsínj 'yaj
sun rian chrej a'nin'. Nḭ güéj nḭn' chraquij
sí' nẹ' chrej ra'a sạ' sí', gui'yaj sij.
51 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Gạ'nin' ruhua á rẹ' yyạj aj. —Daj gataj
sij.
Ngaa nḭ ganun ra'a sij chraquij sí'. Nḭ
ganahuin chraquij sí', gui'yaj sij.
52 Hué dan nḭ gataj Jesús gunun ni chrej
a'nin' ngạ ni snado huin achij dugumi rian
nuhui ngạ ni tsínj huin achij huin ni sij ni
tsínj 'nạ' guḭda'a Jesús. Nḭ gataj Jesús:
—Nḭ ṵn sin huin nḭ ata á rẹ' espada ngạ
chrun 'nạ' á rẹ' guḭda'a á rẹ' yūnj únj. Huēj
huin 'ngọ tsínj tṵ ruhua á rẹ' ní'.
53 Ya'yoj niquīnj chruhua nuhui ngạ á
rẹ'. Sanḭ nun guida'a á rẹ' man'ānj mánj.
Sanḭ yyạj guisíj hora gạ'ue guḭ'yaj á rẹ' dạj
rún' huin ruhua á rẹ'. Daj si hora nan
nicaj sun sichre huin si nne rian hua rṵmi'.
—Daj gataj Jesús gunun ni tsínj daj.

Pedro niega a Jesús

54 Ngaa nḭ guida'a ni sij Jesús. Nḭ nicaj ni
sij sí' gan'anj ni sij ducuá chrej huin achij
nḭn'. Nḭ nico' gạn' huaj Pedro nico' sí' rṵcu
Jesús.
55 Nḭ naran' ni sij yan'ạn rian hue' daj.
Nḭ mạn ni sij ganicạj ni sij xi'níj yan'ạn daj.
Nḭ gan'anj gạne Pedro scanij ni sij.
56 Ngaa nḭ guini'i 'ngọ yun'unj xạna
'yaj sun daj nne Pedro xi'níj yan'ạn. Nḭ
guini'yaj sạ' ún' rian sij. Nḭ gataj ún':
—Hué tsínj nan nicaj dugüi' ngạ Jesús.
—Daj gataj ún'.
57 Sanḭ nun gạ'uej Pedro. Nḭ gataj sij
gunun ún':
—Xica'uī, nun ni'īnj sij mánj. —Daj gataj
Pedro.
58 Nḭ ngaa gachin dọj, nḭ guini'i ango tsínj
Pedro. Nḭ gataj sí':
—Hué rẹ' huin 'ngọ ni tsínj nicaj dugüi'
ngạ Jesús aj. —Daj gataj sí'.
—Jnān, sēj huin mánj. —Gataj Pedro.
59 Ngaa nḭ ango hora, nḭ gataj ango tsínj
daj:
—Xạnga' sisḭ hué sij huin 'ngọ tsínj nicaj
dugüi' ngạ sí'. Daj si 'nạ' sij estado Galilea.
—Daj gataj sí'.
60 Sanḭ:
—Nun ni'īnj ṵn sin xḭ'i a'mí rẹ' nan
jnạnj. —Gataj Pedro.
Nḭ ngaa hua guẹ a'mi Pedro, nḭ gaguáj
do'loj 'ngọ du'ua xú'.
61 Ngaa nḭ nanicạj Señor ni'yaj sij rian
Pedro. Ngaa nḭ nanun ruhua Pedro si gataj
Señor gunun sij: "Asḭj nun güin gạhuin
gạguaj do'loj yạn', nḭ gạtaj rẹ' si huạ'nij si
nun ni'í rẹ' man'ānj." Hué daj gataj Jesús
gunun Pedro asḭj sini yạn.
62 Nḭ ducu gaco Pedro gahui sij xẹ'.

Jesús escarnecido y azotado

63 Nḭ ni tsínj mạn dugumi Jesús, nḭ ga'mi
ducu ni sij rian sí'. Nḭ ga'ui' ni sij sí'.
64 Nḭ guiránj ni sij rundij rian Jesús.
Ngaa nḭ ga'ui' ni sij sí'. Nḭ gataj ni sij:
—Yyạj nḭ gạtaj sọ' ṵn tsínj ga'ui' sọ' aj.
—Daj gataj ni sij ga'mi ducu ni sij.
65 Nḭ da'nga' daj ga'mi quij ni sij ga'ḭ ango
nuguan' rian Jesús nej.

Jesús ante el concilio

66 Nḭ ngaa guixiguḭn nḭ nahuin yu' ni
tsínj huin achij rian ni tsínj israelita ngạ
ni tsínj a'nin' rian ni chrej nej, ni tsínj
digyán ley nej. Nḭ nicaj ni sij Jesús gan'anj
ni sij rian junta daj. Hué dan nḭ nachínj
snan'anj ni sij Jesús. Nḭ gataj ni sij:
67 —Sisḭ hué rẹ' huin Cristo, nḭ gạtaj yyá
rẹ' gṵnun únj. —Daj gataj ni sij gunun
Jesús.
Ngaa nḭ:
—Sisḭ gạtā si huēj huin, sanḭ sḭ guxuman
ruhua á rẹ' si-nṵguan'ānj mánj.
68 Nḭ sisḭ nạchin' snan'ān 'ngọ nuguan'
ni é rẹ', sanḭ nitaj nṵnj gạtaj á rẹ' gṵnūnj
mánj. Nḭ na'uej ruhua á rẹ' nạchi ni é rẹ'
man'ānj mánj.
69 Sanḭ asḭj acuan' nḭ gạnēj ra'a sạ'
Yan'anj nucuaj nne xata' huīnj da'níj ni
ngüḭ. —Daj gataj Jesús.
70 Ngaa nḭ nachínj snan'anj daran' ni sij
Jesús. Nḭ gataj ni sij:
—Hué yyá rẹ' huin da'níj Yan'anj, ruhuá
rẹ' ní'. —Daj gataj ni sij.

Ngaa nḭ:
—Hué ni man'an án rẹ' ataj sisḭ huēj huin. —Daj gataj Jesús.
71 Ngaa nḭ gataj ni sij gunun ni dugüi' ni sij:
—Nitaj si guḭ'yó' testigo gạ mánj. Nḭ hua gunun chraquij ni man'an né' si gataj sij xi'í gaquin' da'ui sij. —Daj gataj ni sij.

23

Jesús ante Pilato

1 Ngaa nḭ naxṵman daran' ni sij. Nḭ nicaj ni sij Jesús gan'anj ni sij rian Pilato.
2 Ngaa nḭ gaxḭ'i ni sij ga'mi gaquin' ni sij xi'í Jesús. Nḭ gataj ni sij:
—Hué tsínj nan huin 'ngọ tsínj quij hua. Daj si ataj sij gunun ni ngüḭ sisḭ sḭ ga'ui' né' pesto rian rey César. Nḭ ataj sij sisḭ hué sij huin Cristo 'ngọ rey, ataj sij. —Daj gataj ni sij xi'í Jesús.
3 Ngaa nḭ nachínj snan'anj Pilato Jesús. Nḭ gataj sij:
—Hué rẹ' huin rey rian ni tsínj israelita ní'. —Daj gataj Pilato.
—Hué rẹ' ataj nánj. —Daj gataj Jesús.
4 Ngaa nḭ gataj Pilato rian ni tsínj a'nin' rian ni chrej ngạ rian ni ngüḭ nej:
—Güendāj nḭ ạ 'ngọ gaquin' nitaj da'ui tsínj nan mánj. —Daj gataj Pilato.
5 Sanḭ ducu gui'yaj ni sij fuerza, nḭ gataj ni sij:
—Ngaa digyán tsínj nan rian ni ngüḭ, nḭ gạhuin xa'ue du'ua daran' ni ngüḭ. Nḭ huaj sij digyán sij si-nṵguan' sij nḭn' gạchra' estado Judea. Nḭ gaxḭ'i sij digyán sij estado Galilea. Nḭ 'nạ' sij yu'uj nan digyán sij rian ni ngüḭ nej. —Daj gataj ni sij gunun Pilato.

Jesús ante Herodes

6 Nḭ ngaa gunun Pilato si gataj ni sij, nḭ nachínj snan'anj sí' sisḭ Jesús huin tsínj 'nạ' estado Galilea.
7 Nḭ ngaa guini'i Pilato sisḭ 'nạ' Jesús estado Galilea, nḭ ga'níj sij gạn'anj sí' rian rey gṵ'naj Herodes huin sí' gobernado nicaj sun nẹ' estado Galilea. Daj si nne sí' xuman' Jerusalén ni güi daj.
8 Nḭ ngaa guini'i Herodes Jesús, nḭ gahuin niạ' ruhua sij si guisíj ga'ḭ güi huin ruhua sij guḭni'i sij Jesús. Daj si gunun sij ga'mi ni ngüḭ dạj gui'yaj Jesús. Nḭ gahuin ruhua sij sisḭ guḭ'yaj Jesús 'ngọ si sạ' nico guḭni'i sij.
9 Nḭ ducu nachínj snan'anj sij Jesús. Sanḭ nḭ ạ 'ngọ nuguan' nun danicạj Jesús rian sij mánj.
10 Nḭ mạn ni tsínj a'nin' rian ni chrej ngạ ni tsínj digyán ley nej. Nḭ ducu garun gaquin' ni sí' Jesús.
11 Ngaa nḭ ga'mi quij Herodes rian Jesús. Nḭ hué daj ga'mi ni snado niquin' ngạ sij nej. Nḭ ga'níj ni sij atsij niạ' xá Jesús gunṵn sí' güenda gahuin ducu ruhua ni sij ni'yaj ni sij sí'. Nḭ rún' si-gan' rey hua-á'. Ngaa nḭ ga'níj Herodes rṵhua' yún Jesús rian Pilato.
12 Xi'í daj nḭ na'mi Pilato ngạ Herodes güi daj si asḭj sini, nḭ gunun' nṵngüej sij.

Jesús sentenciado a muerte

13 Ngaa nḭ nahuin yu' ni tsínj a'nin' rian ni chrej ngạ ni tsínj nicaj sun ngạ ni ngüḭ nej, gui'yaj Pilato.
14 Nḭ gataj sí' gunun ni sij:
—Nicaj á rẹ' tsínj nan ga'nạ' á rẹ' nánj. Nḭ ataj á rẹ' sisḭ digyán sij 'ngọ chrej xḭ'i rian ni ngüḭ. Nḭ natāj rian án rẹ' sisḭ hua nachínj snan'ān sij. Sanḭ nitaj 'ngọ gaquin' gui'yaj sij nari'īj xi'í si a'ui' a ni é rẹ' gaquin' sij mánj.
15 Nḭ ga'nī Jesús gạn'anj sij rian nne rey Herodes. Nḭ nun nari' Herodes gaquin' da'ui sij mánj. Nitaj nṵnj gui'yaj sij si gạhui' sij mánj.
16 Ngaa nḭ guḭ'yā castigo sij, asíj nḭ nạ'nij ra'āj sij gạn'anj sij aj. —Daj gataj Pilato.
17 Nḭ hua niạn si guḭri Pilato 'ngọ tsínj nṵn ducuagạ' gọ'ngo gui'yanj pascua si dạj hua si-costumbre ni sij.
18 Sanḭ gaxḭ'i ni sij gaguáj nucuaj nṵguan'an daran' ni sij. Nḭ gataj ni sij:
—Dạgahuí' rẹ' tsínj nan. Nḭ nạ'nij ra'á rẹ' tsínj gṵ'naj Barrabás aj. —Daj gataj ni sij gaguáj ni sij.
19 Nḭ hué Barrabás huin 'ngọ tsínj nṵn ducuagạ' si gunun' ni dṵgüi' sí' ngạ ni tsínj nicaj sun chruhua xuman' daj. Nḭ dagahui' sí' 'ngọ níman nej.
20 Nḭ huin ruhua Pilato guḭri sij Jesús gạn'anj sí'. Xi'í daj nḭ ga'mi rṵhua' yún sij rian ni sí'.
21 Sanḭ gaguáj nucuaj ni sij. Nḭ gataj ni sij:
—Gạri rẹ' gaquíj Jesús guḭnico' sij rian rugutsḭ. Gạri rẹ' gaquíj Jesús guḭnico' sij rian rugutsḭ. —Daj gataj ni sij.
22 Ngaa nḭ gataj Pilato guisíj huạ'nij:
—Dạj hua gaquin' gui'yaj sij únj. Nitaj gaquin' gui'yaj sij nari'īj sisḭ gạhui' sij mánj. Guḭ'yā castigo sij, asíj nḭ nạ'nij ra'āj sij gạn'anj sij aj. —Daj gataj Pilato.
23 Sanḭ ni tsínj daj ngạ ni chrej a'nin' gui'yaj fuerza ni sij gaguáj ni sij sisḭ gạri Pilato gaquíj Jesús guḭnico' sí' rian rugutsḭ. Nḭ rḭan gaguáj nucuaj ni sij, nḭ guiri' ni sij si huin ruhua ni sij.
24 Nḭ gataj Pilato sisḭ guḭ'yaj ni sij si huin ruhua ni sij.
25 Ngaa nḭ guiri Pilato tsínj nṵn ducuagạ' daj huin sí' tsínj gunun' ngạ ni tsínj nicaj sun. Nḭ huin sí' tsínj dagahui' níman nej. Ngaa nḭ naga'ui' Pilato man'an Jesús rian ni sij sisḭ guḭ'yaj ni sij si huin ruhua ni sij.

Crucifixión y muerte de Jesús

26 Nị ngaa nicaj ni sij Jesús gan'anj ni
sij, nị guida'a ni sij 'ngọ tsínj 'nạ' xuman'
Cirene gụ'naj sí' Simón. Nị 'nạ' niqui sí'
gan'anj sí' rian sun. Nị gui'yaj ni sij gạta
sí' rugutsị guịnico' sí' rucú Jesús.
27 Nị nico' nico ni ngüị huaj ni sij rucú
Jesús. Nị ducu aco ni yun'unj xạna nico'
huaj rucú sij. Nị nani ruhua ne ni'yaj ne
xi'í sij.
28 Sanị nanicạj Jesús nị gataj sij gunun ni
yun'unj xạna daj:
—Gụnun ni é rẹ' huin a ni é rẹ' ni ngüị
'nạ' xuman' Jerusalén. Sị gaco ni é rẹ' xi'ī̱j
mánj. Sanị gạco ni é rẹ' xi'í man'an ni é
rẹ' ngạ xi'í ni da'níj ni é rẹ' nej.
29 Daj si gạ'na' ni güi guịran' ni é rẹ'
sayun. Nị gạtaj ni ngüị: "Hua 'ueé rian
ni ngüị yatin ngạ ni ngüị nun ri' lij nej, ni
ngüị nun guinico' lij xí'yanj nej." Daj gạtaj
ni ngüị.
30 Daj si güi daj nị gạxi'i ni ngüị gạtaj sisị
gạne ni quij, nị nạxij ni sij riqui quij gane
daj, gạtaj ni sij.
31 Nị sisị ran' man'ānj nico sayun 'yaj ni
sij acuan', sanị ni güi gạ'na', nị ducu gạ'na'
doj sayun rian ni sij aj. —Daj gataj Jesús
rian ni yun'unj daj.
32 Nị hué daj nicaj ni sij huịj tsínj da'ui
gaquin' gan'anj ni sij sisị gạhui' nụguan'an
nụngüej sí' ngạ Jesús.
33 Nị ngaa guisíj ni sij 'ngọ yu'uj gụ'naj
cúj chrạ níman, nị gari ni sij gaquíj Jesús
docọ' ni sij rian rugutsị sí' yu'uj daj. Nị hué
daj docọ' ni sij huịj tsínj da'ui gaquin' daj
rian yahuij rugutsị. Nị nico' 'ngọj ra'a sạ'
Jesús, nị angoj ra'a rọtsi sij.
34 Hué dan nị gataj Jesús gunun Yan'anj:
—Tata chré', nịcaj rẹ' 'ngọ niman nico
ngạ ni sij. Daj si nun ni'i ni sij si 'yaj ni sij.
—Daj gataj Jesús gunun Yan'anj.
Nị ducu ni snado sisị ụn tsínj gạhui sạ'
nịcaj ni sij si-gan' Jesús gạn'anj sij.
35 Nị niquin' ni ngüị ni'yaj ni sij. Sanị
gui'yaj ducu ni tsínj nicaj sun. Nị gataj ni
sij:
—Nacaj sij ango ni ngüị. Ngaa nị sisị hué
sij huin Cristo tsínj nacui Yan'anj, ngaa nị
gạnacaj sij man'an sij nánj. —Daj gataj ni
sij.
36 Nị hué daj ga'mi ducu ni snado nej. Nị
gahuin nịchrun' ni sij. Nị requẹ ni sij nnee
yụ gọ'o sí'.
37 Nị gataj ni sij:
—Sisị hué rẹ' huin si-rey ni tsínj israelita,
nị gạnacaj rẹ' man'án rẹ' aj. —Gataj ni sij.
38 Nị garun ni sij letra chrạ rugutsị. Nị
letra daj huin griego ngạ latín nej, hebreo
nej. Nị letra daj gataj: "tsínj nan huin si-
rey ni tsínj judíos." Daj garun ni sij.
39 Ngaa nị ga'mi quij 'ngọ tsínj da'ui
gaquin' daj gunun Jesús. Nị gataj sí':
—Sisị hué rẹ' huin Cristo, nị gạnacaj rẹ'
man'án rẹ' ngạ nụngüej únj nej. —Daj
gataj sí' gunun Jesús.
40 Sanị chran' yun'unj ango tsínj nico'
yu'uj daj dugüi' sij huin sij 'ngọ tsínj da'ui
gaquin' nej. Nị gataj sij:
—Uyan huin si-castigo man'án rẹ' ngạ si-
castigo tsínj nan nej. Nị ụn sin huin nị nitaj
si xu'uí' rẹ' ni'yáj rẹ' Yan'anj únj.
41 Nị hua niạn xạnga' ran' nụngüej únj
sayun xi'í si da'ui nụngüej únj gaquin'.
Sanị nitaj si da'ui tsínj nan gaquin' mánj.
—Daj gataj ango tsínj da'ui gaquin' gunun
dugüi' sij.
42 Ngaa nị gataj sij rian Jesús:
—Gạnanun ruhuá rẹ' nị'yaj rẹ' yūnj ngaa
gạxi'i guịnicaj sún rẹ'. —Daj gataj sij.
43 Ngaa nị:
—Xạnga' ataj yyāj gụnun rẹ' sisị asịj yyạj,
nị hua nné rẹ' ngāj xánj Yan'anj. —Gataj
Jesús gunun tsínj da'ui gaquin' daj.
44 Nị ngaa guisíj gaxụj, nị gahuin rụmi'
rian daran' xungüị. Nị gahuin rụmi' da' ga
huạ'nij di'nị.
45 Nị gahuin rụmi' rian güi. Nị tsitsi'
da'aj atsij nico' chruhua nuhui nico.
46 Ngaa nị gaguáj nucuaj Jesús. Nị gataj
sij:
—Tata chré', nariquīj nimānj nạhuin
ra'á rẹ'. —Gataj Jesús.
Nị ngaa da'nga' daj gataj sij, nị gahui' sij.
47 Nị ngaa guini'i snado centurión si
gahuin, nị ga'mi sạ' sij rian Yan'anj. Nị
gataj sij:
—Xạnga' hua nịca niman tsínj nan anj.
—Daj gataj sij.
48 Nị ngaa guini'i daran' ni ngüị mán
yu'uj daj dạj gahuin, nị nanicạj ni sij nạn'
ni sij ducuá ni sij. Nị guita ra'a ni sij niman
ni sij si nun nari' ruhua ni sij si guị'yaj ni
sij.
49 Nị daran' ni tsínj nicaj dugüi' ngạ Jesús
ngạ ni yun'unj xạna nico' Jesús asịj estado
Galilea, nị guna gạn' ni sij ni'yaj ni sij
daran' si gahuin.

Jesús es sepultado

50 Nị hua 'ngọ tsínj nne rian junta nico
daj. Nị gụ'naj sí' José. Nị 'nạ' sij xuman'
Arimatea xuman' ngaj estado Judea. Nị
hua sạ' niman sij. Nị 'yaj nịca sij nej.
51 Nị ana'uij sij si gạ'na' guịnicaj sun
Yan'anj rian né'. Nị nun gạran' ruhua sij si
ga'mi ni tsínj mạn junta daj xi'í Jesús. Nị
hué daj nun gạran' ruhua sij si gui'yaj ni
sij ngạ sí' nej.
52 Nị gan'anj sij rian Pilato. Nị gachínj sij
níman Jesús.
53 Ngaa nị nanij sij níman Jesús rian
rugutsị. Nị chri'yanj sij atsij xiráj níman
daj. Nị gurúj sij níman chruhua 'ngọ huej.

Sanı̱ nı̱ ą̱ 'ngǫ ni níman nun gachin' ni sij riqui yu'uj da mánj.
54 Nı̱ güi daj huin güi 'yaj xugüi ni sij güi naránj ruhua ni sij. Nı̱ achin dǫj si gu̱ı̱sij güi naránj ruhua ni sij daj.
55 Nı̱ nico' ni yun'unj xą̱na gahui estado Galilea ngą̱ Jesús rucú tsínj gu̱'naj José. Nı̱ guini'i ne rian gachin' ni sij níman Jesús. Nı̱ guini'i ne dą̱j gurúj ni sij níman daj chruhua yu'uj nej.
56 Nı̱ ngaa nanicą̱j ne nąn' ne ducuá ne, nı̱ nachej ne gasiti guin' dą̱j ngą̱ gono'ó guin' dą̱j. Nı̱ naránj ruhua ne güi naránj ruhua ni ngüı̱ israelita dą̱j rún' a'nin' ley rian ni sij.

24

La resurrección

1 Nı̱ ngaa ruhua guerẹnga' nı̱gan' acuan' güi gudungu, ngaa nı̱ gan'anj ni yun'unj xą̱na daj rian yu'uj gachin' ni sij níman. Nı̱ nicaj ne gasiti guin' dą̱j hua nagui'yaj ne gan'anj ne. Nı̱ gan'anj ango ni yun'unj xą̱na ngą̱ ne nej.
2 Nı̱ nari' ne sisı̱ nitaj si ngaj yej xą̱chij hua ránj rian huej daj.
3 Nı̱ gatúj ne chruhua huej. Sanı̱ nun nąri' ne níman Señor Jesús mánj.
4 Nı̱ nun nari' ruhua ne u̱n sin gahuin. Ngaa nı̱ niquin' nu̱guan'an hu̱ij tsínj rian ne. Nı̱ ran atsij nu̱n nu̱ngüej sí'.
5 Nı̱ guxu'ui' ne. Nı̱ ga' nitu rian ne rian yo'ój. Xi'í daj nı̱ gataj nu̱ngüej tsínj daj gunun ne:
—Nı̱ u̱n sin huin nı̱ nana'ui' a ni é rẹ' tsínj hua nı̱'na' scanij ni níman únj.
6 Nitaj si ngaj sij yu'uj nan gą̱ mánj. Daj si hua ganá'nij sij. Nąnun ruhua á rẹ' si gataj sij rian án rẹ' ngaa gane sij estado Galilea.
7 Nı̱ gataj sij gunun a ni é rẹ': "Hua niąn sisı̱ nąga'ui' ni sij man'ānj ra'a ni tsínj 'yaj gaquin'. Nı̱ gąri ni sij gaquíj man'ānj rian rugutsı̱. Ngaa nı̱ gąna'nī ngaa gu̱ı̱sij huą'nij güi huīnj da'níj ni ngüı̱." Hué daj gataj Jesús gunun a ni é rẹ'. —Daj gataj nu̱ngüej tsínj daj gunun ni yun'unj xą̱na.
8 Ngaa nı̱ nanun ruhua ne ni'yaj ne nuguan' ga'mi Jesús.
9 Ngaa nı̱ nanicą̱j ne rian huej daj. Nı̱ nata' ne ni nuguan' daj rian ni xą̱n ni tsínj a'mi si-nu̱guan' Yan'anj ngą̱ rian ango ni ngüı̱ nej.
10 Nı̱ ni yun'unj xą̱na daj huin María Magdalena ngą̱ Juana nej, María nni Jacobo nej, ango ni yun'unj xą̱na nej. Nı̱ nata' ne nuguan' daj rian ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' Jesús rian ni ngüı̱.
11 Sanı̱ ngaa gunun ni sij nuguan' daj, nı̱ gani ruhua ni sij sisı̱ a'mi sinúnj ni yun'unj daj. Nı̱ nun gu̱xuman ruhua ni sij si gataj ne.
12 Sanı̱ naxu̱man Pedro gunánj sij gan'anj sij rian huej. Nı̱ ga' nitu sij ni'yaj sij chruhua yu'uj daj. Nı̱ ngaj urin atsij chruhua huej daj guini'i sij. Ngaa nı̱ nanicą̱j sij nąn' sij ducuá sij. Sanı̱ nun ri' ruhua sij u̱n sin gu̱ı̱'yaj sij ngą̱ si guini'i sij.

En el camino a Emaús

13 Nı̱ hué güi daj nı̱ huaj hu̱ij tsínj nico' Jesús gan'anj nu̱ngüej sij 'ngǫ xuman' gu̱'naj Emaús. Nı̱ huin ngaj-á' xuman' Jerusalén 'ngǫ si xą̱n kilómetro.
14 Nı̱ nari snan'anj nu̱ngüej sij huaj sij xi'í si gahuin guiran' Jesús.
15 Nı̱ diaj hua guẹ a'mi nu̱ngüej sij, nı̱ gahuin nı̱chrun' Jesús rian nu̱ngüej sij. Nı̱ chéj Jesús ngą̱ nu̱ngüej sij.
16 Sanı̱ nu̱nj si ni'yaj nu̱ngüej sij man'an sí', sanı̱ nun ga'ui' Yan'anj sisı̱ nąni'i nu̱ngüej sij sisı̱ Jesús huin huaj ngą̱ nu̱ngüej sij.
17 Ngaa nı̱ nachínj snan'anj Jesús nu̱ngüej sij. Nı̱ gataj sij:
—Nı̱ u̱n sin huin si a'mi nu̱ngüej é rẹ' huaj á rẹ' chrej únj. Nı̱ u̱n sin huin nı̱ nani ruhua á rẹ' únj. —Daj gataj Jesús.
18 Ngaa nı̱ gataj 'ngǫ tsínj daj 'ngǫ tsínj gu̱'naj Cleofas:
—Hua ga'ı̱ tsínj 'ną̱' anéj chrej nne xuman' Jerusalén ni güi nan. Nı̱ u̱n sin huin nı̱ urin man'án rẹ' nun ni'i dą̱j gahuin ni güi gachin nan únj. —Daj gataj Cleofas.
19 Ngaa nı̱:
—Nı̱ u̱n sin gahuin únj. —Gataj Jesús.
Ngaa nı̱ gataj nu̱ngüej sij:
—Hué Jesús nazareno gahuin 'ngǫ tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj rian ni ngüı̱. Nı̱ gui'yaj są̱' sij. Nı̱ ducu nucuaj si-nu̱guan' sij rian Yan'anj ngą̱ rian daran' ni ngüı̱ nej.
20 Nı̱ ga'nin' sun ni chrej a'nin' ngą̱ ni tsínj nicaj sun sisı̱ gąhui' Jesús gu̱ı̱nico' sij rian rugutsı̱.
21 Nı̱ gana'uij ni únj sisı̱ hué sij huin tsínj 'ną̱' nącaj ni ngüı̱ israelita. Sanı̱ guiran' sij sayun daj. Nı̱ yyąj guisíj huą'nij güi si gahui' sij.
22 Nı̱ guixigu̱ı̱n gan'anj gǫ'ngo yun'unj xą̱na nicaj dugüi' ngą̱ ni únj rian gachin' Jesús. Nı̱ gara yan'anj ruhua ni únj xi'í si gataj ne gunun únj.
23 Nı̱ rı̱an nun nari' ne Jesús, nı̱ nanicą̱j ne rian ni únj. Nı̱ nata' ne gunun ni únj sisı̱ gurugüi' hu̱ij ángel rian ne. Nı̱ gataj nu̱ngüej ángel daj gunun ne sisı̱ hua nı̱'na' Jesús.
24 Hué dan nı̱ gan'anj gǫ'ngo ni dugüi' ni únj rian gachin' Jesús. Nı̱ nari' anin' sij dą̱j rún' gataj ni yun'unj daj. Sanı̱ nun guini'i anin' sij man'an Jesús mánj. —Daj gataj nu̱ngüej sij.

25 Ngaa nị gataj Jesús gunun nụngüej sij:

—Tsínj nun acaj cuenta huin nụngüej é rẹ'. Nị na'ue gụxuman yoọ ruhua nụngüej é rẹ' ngạ si garun ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná.

26 Sé si xạnga' si hua niạn guịran' Cristo sayun ngaa achin nạtu sij rian hua 'ueé xata' gạne sij únj. —Daj gataj Jesús.

27 Ngaa nị gaxị'i sij ga'mi sij xi'í si-nụguan' Moisés ngạ si-nụguan' ango ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná. Nị gataj sij gunun nụngüej sí' daran' si ataj si-nụguan' Yan'anj xi'í man'an sij.

28 Nị ngaa guisíj nụngüej sij xuman' huaj nụngüej sij, nị gui'yaj Jesús sisị gạta' dian sí' gạn'anj sí' rian nụngüej sij.

29 Sanị guerequẹ nụngüej sij sisị gụnaj sí'. Nị gataj nụngüej sij:

—Gụná rẹ' ngạ únj si hua gahuin di'nị, nị hua guinị nej. —Gataj nụngüej sij gunun Jesús.

Ngaa nị gatúj Jesús guna sí' ngạ nụngüej sij.

30 Nị ngaa nne Jesús rian mesa ngạ nụngüej sij, nị guida'a sí' chrachrúnj. Nị ga'ui' sí' si guruhua Yan'anj. Nị gura' da'aj sí' ga'ui' sí' ra'a nụngüej sij.

31 Ngaa nị hué guẹ hora daj xacaj cuenta nụngüej sij guini'i nụngüej sij sisị Jesús huin. Sanị hué hora daj nị gan'anj ni'ya yan'anj sí' rian nụngüej sij.

32 Ngaa nị nachínj snan'anj nụngüej man'an sij dugüi' sij. Nị gataj nụngüej sij:

—Xạnga' nị gahuin niạ' ró' ngaa ga'mi sij ngạ né' ngaa huaj né' chruhua chrej. Nị gahuin niạ' ruhua né' ngaa digyán sij si-nụguan' Yan'anj riún' nej. —Daj gataj nụngüej sij.

33 Ngaa nị hué hora daj, nị naxụman nụngüej sij gan'anj nụngüej sij xuman' Jerusalén. Nị nari' nụngüej sij xạn ni tsínj mán nahuin yu' ngạ ni dugüi' ni sí' nej.

34 Nị gataj ni sí':

—Xạnga' nị ganá'nij Señor. Nị gurugüi' sij rian Simón. —Daj gataj ni sij.

35 Ngaa nị nata' nụngüej sij dạj gahuin guini'i nụngüej sij Jesús chruhua chrej. Nị nata' nụngüej sij dạj nani'i nụngüej sij Jesús ngaa gura' da'aj sí' chrachrúnj ga'ui' sí' xạ nụngüej sij.

Jesús se aparece a los discípulos

36 Nị ngaa hua guẹ a'mi ni sij nuguan' daj, nị gurugüi' Jesús ganiquin' sij scanij ni sij. Nị gataj sí' gunun ni sij:

—Gạhuin din'inj ruhua á rẹ' aj. —Daj gataj Jesús.

37 Ngaa nị ducu guxu'ui' ni sij. Nị gani ruhua ni sij sisị guini'i ni sij 'ngọ sta'naj.

38 Sanị gataj Jesús:

—Nị ụn sin huin nị nani ruhua á rẹ' únj. Nị ụn sin huin nị nitaj si mán yya ruhua niman án rẹ' únj.

39 Nị'yaj á rẹ' ra'āj ngạ dacō. Nị xạcaj á rẹ' cuenta sisị hué man'ānj huin. Guịda'a á rẹ', nị nị'yaj á rẹ'. Daj si 'ngọ sta'naj nitaj nnẹ cúj dạj rún' hua man'ānj nan mánj. —Daj gataj Jesús.

40 Nị ngaa guisíj ga'mi Jesús nuguan' daj, nị digyán sij ra'a sij ngạ dacój sij rian ni sí'.

41 Sanị nun gụxuman ruhua ni sij xi'í si ducu huin niạ' ruhua ni sij. Nị garáj yan'anj ruhua ni sij nej. Ngaa nị nachínj snan'anj Jesús ni sij. Nị gataj sí':

—Nicaj á rẹ' si xọ' ní'. —Daj gataj Jesús.

42 Ngaa nị ga'ui' ni sij dọj nneẹ xucuaj nitin ngạ dọj gatsi' xutan xa sí'.

43 Nị guida'a sij, nị xa sij rian ni sí'.

44 Ngaa nị gataj sij:

—Hué nan huin nuguan' ga'mī ngạ ni é rẹ' ngaa ganēj ngạ á rẹ'. Nị gatā gunun a ni é rẹ' sisị hua niạn gạhuin yya ni nuguan' xi'īj dạj rún' garun Moisés ngạ ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná ngạ ni tsínj garun libro Salmo nej. —Daj gataj Jesús.

45 Hué dan nị gara da'nga' ruhua ni sij si ataj si-nụguan' Yan'anj, gui'yaj Jesús.

46 Nị gataj Jesús:

—Gataj si-nụguan' Yan'anj sisị guịran'ānj sayun, huīnj Cristo. Nị gạhuīj. Sanị gạna'nī chrạ huạ'nij güi.

47 Ngaa nị gạ'mi ni sij ni nuguan' sạ' xi'īj rian daran' ni ngüị mạn chruhua xungüị. Ngaa nị gạnani ruhua ni sij xi'í si-gạquin' ni sij nạnico' ni sij Yan'anj. Hué dan nị guịnicaj Yan'anj 'ngọ niman nico xi'í si-gạquin' ni sij. Nị gạxi'i ni sij xuman' Jerusalén nạta' ni sij nuguan' da aj.

48 Nị huin a ni é rẹ' ni tsínj guini'i daran' si gui'yā. Ngaa nị gạ'ue guịniquin' a ni é rẹ' nạta' a ni é rẹ' xi'í ni nuguan' sạ' nan.

49 Ngaa nị rịquīj Espíritu Santo rian ni é rẹ' dạj rún' gataj yya chrē rian án rẹ'. Sanị gụna á rẹ' xuman' Jerusalén nan da nạhuin ra'a nạri' nucuaj niman án rẹ', guị'yaj Yan'anj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

La ascensión

50 Ngaa nị nicaj Jesús ni sij gan'anj sí' xuman' Betania. Ngaa nị nachi nicaj sí' ra'a sí'. Nị gachínj jni'yaj sí' rian Yan'anj sisị guị'yaj sạ' Yan'anj ngạ ni sij.

51 Nị diaj hua guẹ a'mi sạ' sí' daj, nị gahuin nịni sí' rian ni sij. Nị nạn' sí' xata', gui'yaj Yan'anj.

52 Ngaa guisíj ga'mi sạ' 'ueé ni sij xi'í Jesús, nị nanicạj ni sij gan'anj ni sij xuman' Jerusalén. Nị ducu gahuin niạ' ruhua ni sij.

53 Nḭ nḭganj mán ni sij nuhui nico ga'mi
sạ' ni sij rian Yan'anj. Nḭ gataj ni sij sisḭ sạ'
'yaj Yan'anj anj. Amén.

EL SANTO EVANGELIO SEGÚN SAN JUAN

El Verbo hecho carne

1 Asij sini yan ni nne tsínj gu'naj nuguan'
daj. Ni nne sí' nga Yan'anj xanga'. Ni huin
sí' Yan'anj.
2 Ni nuguan' daj nne asij sini yan nga
Yan'anj.
3 Ni ga'nin' Yan'anj xanga' sun sisi
gui'yaj nuguan' daj daran' ni rasun mán.
Ni sisi nitaj nuguan' daj, ni a 'ngo rasun si
ga'ue guiman mánj.
4 Ni nuguan' daj gui'yaj sisi gahuin ni'na'
ni rasun. Ni xi'í si hua ni'na' né', gui'yaj
nuguan' daj, ni xiguin mán né'.
5 Ni yan'an daj huin si xiguin rian rumi'
mán né'. Ni rian rumi' daj nun ga'ue
guina'aj yan'an da mánj.
6 Ni ga'níj Yan'anj ga'na' 'ngo tsínj gu'naj
Juan.
7 Ni ga'na' sí' gahuin sí' 'ngo tsínj nata'
xi'í yan'an daj. Ngaa ni guxuman ruhua
daran' ni ngüi ni'yaj ni sij yan'an daj xi'í
nuguan' nata' sí' huin ruhua sí' nata' sí'
gunun ni ngüi.
8 Sé Juan huin yan'an xiguin da mánj.
Sani maan si ga'na' sij gahuin sij tsínj nata'
xi'í yan'an daj.
9 Ni yan'an daj huin yan'an xanga'. Ni
ga'na' yan'an daj xiguin rian daran' ni
ngüi mán chruhua xungüi nan anj.
10 Ni tsínj huin yan'an daj gane chruhua
xungüi. Ni nunj si gui'yaj sij xungüi nan,
sani nun nani'i ni ngüi sij mánj.
11 Ni ga'na' sij rian man ni dugüi' sij, sani
nun nahuin ra'a ni sí' sij mánj.
12 Sani daran' ni ngüi nahuin ra'a sij,
ni guxuman ruhua ni sí' ni'yaj ni sí' si-
xugui sij, ni riqui sij sisi gahuin ni sí' da'níj
man'an Yan'anj xanga'.
13 Ni sé tun man'an nni ni sí' nga chrej
ni sí' ga'nga ni sí' mánj. Ni sé xi'í si huin
ruhua 'ngo tsínj, ni ga'nga ni sí' mánj.
Sani Yan'anj gui'yaj sisi gahuin ni sí' da'níj
man'an Yan'anj anj.
14 Ni nuguan' daj gahuin 'ngo tsínj gane
scanij né'. (Ni guini'i ni únj sisi hua 'ueé
nin' ruhua sij nej. Daj si urin sij huin da'níj
chrej sij.) Ni ducu gui'yaj sij sinduj rian xi'í
né'. Ni ninanj nuguan' xanga' ga'mi sij nej.
15 Ni ga'mi sa' Juan rian ni ngüi xi'í sij.
Ni nucuaj ga'mi sí'. Ni gataj sí':
—Hua gataj snan'ān gunun a ni é re' sisi
tsínj 'na' da rucūj, ni gahuin achij sij rian
man'ānj. Daj si asij achin ga'nga man'ānj,
ni hua gane sij aj. —Daj gataj Juan gunun
ni ngüi.
16 Ninanj nuguan' sa' nicaj sij ga'na' sij.
Ni nico' huaj 'yaj sij sinduj rian daran' né'.
17 Ni ga'ui' Moisés si-ley Yan'anj rian ni
ngüi. Sani ga'na' Jesucristo digyán sí' rian
né' daj huin sinduj 'yaj Yan'anj nga né'. Ni
digyán sí' rian né' daj hua nuguan' xanga'
nej.
18 Ni a 'ngo ni ngüi nun guini'i Yan'anj
mánj. Ni nne nuguan'an nungüej chrej
Jesús huin Yan'anj. Ni Jesús huin urin
da'níj Yan'anj. Ni hué Jesús huin si digyán
rian né' daj hua Yan'anj guini'i né'.

Testimonio de Juan el Bautista

19 Ni ga'níj ni tsínj israelita nne xuman'
Jerusalén go'ngo chrej nga go'ngo ni tsínj
levita gan'anj ni sí' rian Juan. Ni gachínj
snan'anj ni sí' sij. Ni gataj ni sí':
—Ni un tsínj huín re'. —Daj gataj ni sí'.
Ni ga'mi Juan ni nuguan' nan rian ni sí'.
20 Ni nun gataj sij sisi Cristo huin sij. Sani
gataj yya sij:
—Sēj huin Cristo mánj. —Daj gataj Juan
gunun ni tsínj daj.
21 Ngaa ni nachínj snan'anj ni tsínj daj
sij. Ni gataj ni sij:
—Ngaa ni hué re' huin tsínj gu'naj Elías
ní'. —Daj gataj ni sij.
—Sēj huin mánj. —Gataj Juan.
—Hué re' huin tsínj ga'na' ga'mi si-
nuguan' Yan'anj ní'. —Gataj ni sij.
—Sēj huin mánj. —Gataj Juan.
22 Ngaa ni:
—Ni un tsínj huin yyá re' únj. Daj si
hua nian nata' ni únj gunun ni tsínj ga'níj
ga'na' ni únj rián re' aj. Ni un sin huin
atáj re' xi'í man'án re' únj. —Daj gataj ni
sij gunun Juan.
23 Ngaa ni gataj Juan gunun ni sij:
—Huēj huin tsínj a'mi nucuaj quij
qui'yanj naco. Ni ataj man'ānj gunun
ni ngüi: "Nagui'yaj nica á re' niman án
re' xi'í si ga'na' Señor rian án re'." Daj
si da'nga' daj gataj Isaías, tsínj ga'mi si-
nuguan' Yan'anj asij ná. —Daj gataj Juan
gunun ni tsínj daj.
24 Ni da'aj ni tsínj gan'anj ga'mi nga Juan
huin tsínj fariseo.
25 Ni nachínj snan'anj ni sí' Juan. Ni gataj
ni sí':
—Sé re' huin Cristo. Ni sé re' huin Elías.
Ni sé re' huin tsínj ga'na' ga'mi si-nuguan'
Yan'anj rian ni ngüi. Ngaa ni un sin huin ni
duguata' nneé re' ni ngüi únj. —Daj gataj
ni tsínj daj gunun Juan.
26 Ngaa ni gataj Juan gunun ni sij:
—Duguata' nnee man'ānj ni ngüi nga
nnee. Sani scanij ni é re' niquin' 'ngo tsínj
nun ni'i ni é re' mánj.
27 Ni hué sij huin tsínj 'na' da rucūj. Sani
huin achij sij daj nga man'ānj. Ni xi'í si
huin achij sij, ni na'aj yānj guirīj dacánj sij

ngaa nı̱naj sij. —Daj gataj Juan gunun ni sij.
28 Nı̱ hué nan gahuin anéj chrej xinéj nnee gu̱'naj Jordán rian gu̱'naj Betábara. Daj si hué yu'uj daj duguata' nnee Juan ni ngüı̱.

El Cordero de Dios

29 Hué dan nı̱ ango güi guini'i Juan sisı̱ ga'nạ' Jesús rian sij. Nı̱ gataj Juan:
—Nı̱'yaj á rẹ'. Hué tsínj nan huin xachij 'nı̱j 'nạ' rian Yan'anj sisı̱ gạ'ne sij gaquin' da'ui ni ngüı̱ mạn chruhua xungüı̱.
30 Nı̱ ga'mī xi'í tsínj nan. Nı̱ gatā gunun ni é rẹ': "Da rucūj, nı̱ gạ'na' 'ngọ tsínj huin achij daj ngạ man'ānj. Daj si hua nne sij ası̱j ngaa achin ga'ngā.
31 Nı̱ nun gu̱ini'īnj u̱n tsínj huin sij. Sanı̱ ga'nāj du̱guata' nnēj ni ngüı̱ sisı̱ gu̱ini'i ni ngüı̱ israelita dạj hua sij." —Daj gataj Juan gunun ni sij.
32 Nı̱ gataj ru̱hua' yún Juan xi'í si guini'i sij:
—Nı̱ guini'īnj sisı̱ 'nạ' guinij Espíritu Santo xata'. Nı̱ dạj rún' hua 'ngọ xu'mạn hua-á' guinij-í' rian Jesús. Nı̱ gunáj-á' ngạ sij.
33 Nı̱ nun gu̱ini'īnj u̱n tsínj huin sij. Sanı̱ si ga'níj yūnj du̱guata' nnēj ni ngüı̱, nı̱ gataj sij gunūnj: "Ngaa gu̱ini'í rẹ' 'nạ' gu̱inij Espíritu Santo gu̱na ngạ 'ngọ tsínj daj, nı̱ hué sij gu̱ı̱'yaj si gạ'na' Espíritu Santo rian ni ngüı̱ aj." Daj gataj Yan'anj gunūnj.
34 Nı̱ hua guini'i yyāj sisı̱ guinij Espíritu Santo chrạ sij. Nı̱ huēj huin testigo sisı̱ hué xạnga' sij huin da'níj Yan'anj anj.

Los primeros discípulos

35 Nı̱ ango güi nı̱ niquin' ru̱hua' yún Juan yu'uj daj ngạ hu̱ij tsínj nico' sij.
36 Nı̱ ngaa guini'i Juan gachin Jesús, nı̱ gataj sij:
—Nı̱'yaj nu̱ngüej é rẹ'. Hué tsínj daj huin xachij 'nı̱j 'nạ' rian Yan'anj anj. —Daj gataj Juan.
37 Nı̱ ngaa gunun nu̱ngüej tsínj nico' Juan si gataj sí', nı̱ guinico' nu̱ngüej sij Jesús.
38 Ngaa nı̱ nanicạj Jesús. Nı̱ ngaa guini'i sij sisı̱ nico' nu̱ngüej sí' man'an sij, nı̱ gataj sij:
—Nı̱ u̱n sin nano' nu̱ngüej é rẹ' únj. —Gataj Jesús.
Ngaa nı̱ gataj nu̱ngüej sij:
—Rabí, nı̱ ạ nné rẹ' únj. —Gataj nu̱ngüej sij.
(Nı̱ nuguan' Rabí huin ruhuaj gata, Maestro.)
39 Ngaa nı̱ gataj Jesús:
—Gu̱n' gu̱ini'yaj nu̱ngüej é rẹ' aj. —Gataj Jesús.
Ngaa nı̱ gan'anj nı̱'yaj nu̱ngüej sij rian nne Jesús. Nı̱ gunáj nu̱ngüej sij ngạ sí' güi daj. Daj si guisíj ga' gạn'anj di'nı̱.
40 Nı̱ tsínj gu̱'naj Andrés huin 'ngọ tsínj gunun si gataj Juan. Nı̱ hué sij huin si guinico' Jesús. Nı̱ Andrés huin jnánj Simón Pedro.
41 Ngaa nı̱ hua sini nari' Andrés jnánj sij Simón. Nı̱ gataj sij:
—Hua nari' únj Mesías. —Daj gataj Andrés.
(Nı̱ nuguan' Mesías huin ruhuaj gata, Cristo.)
42 Ngaa nı̱ nicaj Andrés jnánj sij gan'anj sij rian nne Jesús. Nı̱ ngaa guini'i Jesús, nı̱ gataj sí':
—Tsínj gu̱'naj Simón huín rẹ'. Nı̱ da'níj Jonás huín rẹ' nej. Sanı̱ gu̱'naj rẹ' Cefas. —Daj gataj Jesús.
(Nı̱ nuguan' Cefas huin ruhuaj gata, Pedro.)

Jesús llama a Felipe y a Natanael

43 Ango güi nı̱ huin ruhua Jesús gạn'anj sij estado Galilea. Nı̱ nari' sij Felipe. Nı̱ gataj sij gunun sí':
—Gu̱inicó' rẹ' man'ānj gu̱n'. —Daj gataj Jesús gunun Felipe.
44 Nı̱ 'nạ' Felipe xuman' Betsaida rian huin xánj Andrés ngạ Pedro nej.
45 Ngaa nı̱ nari' Felipe tsínj gu̱'naj Natanael. Nı̱ gataj Felipe gunun sí':
—Hua nari' únj tsínj xı̱'i garun Moisés rian si-ley Yan'anj ası̱j ná. Nı̱ hué daj garun ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj ası̱j ná xi'í tsínj daj nej. Nı̱ hué tsínj daj huin Jesús da'níj José huin tsínj 'nạ' xuman' Nazaret. —Daj gataj Felipe gunun Natanael.
46 Ngaa nı̱ gataj Natanael:
—Nitaj tsínj sạ' 'nạ' xuman' Nazaret mánj. —Gataj Natanael.
Ngaa nı̱:
—Gu̱n' gu̱ini'í rẹ' aj. —Gataj Felipe.
47 Nı̱ ngaa guini'i Jesús gahuin nı̱chrun' Natanael, nı̱ gataj sí':
—Nan 'nạ' 'ngọ tsínj xạnga' yya huin tsínj israelita. Nı̱ nitaj tsínj digya' yun'unj huin sij mánj. —Daj gataj Jesús.
48 Ngaa nı̱ gataj Natanael gunun Jesús:
—Dạj huin guini'í rẹ' man'ānj únj. —Gataj Natanael gunun Jesús.
Nı̱ gataj Jesús:
—Ası̱j achin gạquinj Felipe gạ'na' rẹ' riānj, nı̱ guini'īnj ngaa nné rẹ' riqui chrun ayu higo aj. —Daj gataj Jesús.
49 Ngaa nı̱ gataj Natanael:
—Rabí, hué rẹ' huin da'níj Yan'anj. Nı̱ hué rẹ' huin si-rey ni ngüı̱ israelita nej. —Daj gataj Natanael.
50 Ngaa nı̱ gataj Jesús gunun Natanael:
—Xuman ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' yūnj urin si gatā gunún rẹ' sisı̱ guini'īnj nné rẹ' riqui

chrun ayu higo ní'. Sanị guịni'í rẹ' si sạ' nico daj ngạ si sạ' nan anj. —Daj gataj Jesús.

51 Nị gataj rụhua' yún Jesús gunun sij:

—Xạnga' atā gụnun rẹ' sisị guịni'i a ni é rẹ' sisị nạxi'ni man'an xata'. Nị gạhui si-ángel Yan'anj. Nị nạnij-í' riānj huīnj da'níj ni ngüị. —Daj gataj Jesús.

2

Las bodas de Caná

1 Nị ngaa guisíj gachin huạ'nij güi, nị huin 'ngọ gui'yanj nara'a ni ngüị xuman' Caná huin xuman' ngaj estado Galilea. Nị gan'anj nni Jesús gui'yanj daj.

2 Nị gaquínj ni sij gạn'anj Jesús ngạ ni tsínj nico' sí' gui'yanj da nej.

3 Nị ngaa ganahuij vino, nị gataj nni Jesús gunun sí':

—Nitaj nnee vino rian ni sij gạ mánj. —Daj gataj unj.

4 Ngaa nị gataj Jesús rian nni sij:

—Nị ụn sin huin nị ga'mí rẹ' daj riānj únj. Achin guịsij güi gạxi'i si-sūnj anj. —Daj gataj Jesús.

5 Ngaa nị gataj ún' rian ni tsínj mạn 'yaj sun daj:

—Guị'yaj á rẹ' daran' si gạtaj sij rian án rẹ' aj. —Daj gataj nni Jesús gunun ni sij.

6 Nị nne huạtan' gucuaj yej arasụn ni tsínj israelita sisị guịman nnee chruhua-á' naniạ' ni sij dạj rún' ataj si-dụcuanj Moisés. Nị da' gọ'ngo gucuaj nicaj gạn'anj xia lichru nnee aj.

7 Ngaa nị gataj Jesús gunun ni tsínj mạn 'yaj sun daj:

—Gạra á rẹ' nnee chruhua ni gucuaj nan anj. —Daj gataj Jesús.

Ngaa nị 'ngọ gara nịn' rian ni gucuaj, gui'yaj ni sij.

8 Ngaa nị gataj Jesús:

—Yyaj nị guịri a ni é rẹ' dọj nnee gạ'ui' a ni é rẹ' rian tsínj a'nin' xi'í gui'yanj. —Daj gataj Jesús.

Ngaa nị da'nga' daj gui'yaj ni sij.

9 Nị tsínj daj go'o dọj. Nị xacaj cuenta du'ua sij sisị hua sạ' nnee ganahuin vino daj. Sanị nun ni'i sij nị ạ 'nạ' aj. Urin ni tsínj mạn 'yaj sun ni'i. Daj si hué ni sij huin ni tsínj ri nnee daj. Asíj nị gaquínj tsínj a'nin' rian gui'yanj daj gạ'na' tsínj xacaj yun'unj xạna.

10 Nị gataj sij gunun sí':

—Daran' ni ngüị a'ui' sini vino sạ'. Nị ngaa go'o nico ni tsínj 'nạ' gui'yanj, nị a'ui' ni sij vino nitaj si hua sạ'. Sanị sọ' nara sạ' vino sạ' da yyạj aj. —Daj gataj tsínj daj.

11 Nị hué daj gaxị'i Jesús gui'yaj sij si sạ' nico xuman' Caná xuman' ngaj estado Galilea. Xi'í daj nị xacaj ni ngüị cuenta sisị tsínj sạ' nịn' ruhua huin Jesús. Nị guxuman ruhua ni tsínj nico' sij guini'i ni sí' sij.

12 Asíj nị gan'anj Jesús xuman' Capernaum. Nị gan'anj nni sij nej, ni jnánj sij nej, ni tsínj nico' sij nej. Nị dọj güi guimán ni sij yu'uj daj.

Jesús purifica el templo

13 Nị ngaa gahuin nịchrun' gạhuin gui'yanj pascua, gui'yaj ni tsínj israelita, ngaa nị gahui Jesús gan'anj sij xuman' Jerusalén.

14 Nị chruhua nuhui nico, nị nari' Jesús ni tsínj mán du'uej sicuj ngạ xachij nej, xu'mạn nej. Nị nari' sij ni tsínj naduna san'anj nne ni sí' 'yaj sun ni sí'.

15 Ngaa nị gui'yaj Jesús 'ngọ xuguati. Nị guiri sij daran' ni sí' nẹ' chrej xẹ' nuhui daj ngạ ni xachij nej, ni sicuj nej. Nị gayu si-san'anj ni tsínj naduna san'anj, gui'yaj sij. Nị guru nịtu sij ni mesa si'yaj ni sí'.

16 Nị gataj sij gunun ni tsínj du'uej xu'mạn:

—Gụxun a ni é rẹ' si mạn nan. Sị gui'yaj á rẹ' yu'uẹ ducuá chrē mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj daj.

17 Ngaa nị nanun ruhua ni tsínj nico' Jesús si garun ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná. Nị gataj ni sí': "Ducu huin ruhuāj si gạ sạ' ducuá rẹ'." Daj garun 'ngọ tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná.

18 Nị ngaa guini'i ni tsínj israelita si gui'yaj Jesús, nị nachínj snan'anj ni sí' sij. Nị gataj ni sí':

—Dạj hua da'nga' dịgyán rẹ' rian ni únj guịni'i únj sisị hua si-chréj rẹ' gui'yáj rẹ' da únj. —Daj gataj ni sij.

19 Ngaa nị gataj Jesús:

—Dụguane ni é rẹ' nuhui nan, nị chrạ huạ'nij güi, nị nạgui'yaj nạca rụhua' yūnj. —Gataj Jesús gunun ni sij.

20 Ngaa nị gataj ni tsínj israelita:

—Síj huịj xia huạtan' yya yo' gui'yaj sun ni sij nuhui nan. Nị asạ' gạ'ue nạgui'yáj rẹ' nuhui nan chrạ huạ'nij güi, ruhuá rẹ' únj. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.

21 Sanị ga'mi Jesús xi'í nneẹ cúj man'an sij sisị hué-é' huin ducuá Yan'anj, ataj sij.

22 Xi'í daj nị ngaa ganá'nij Jesús scanij ni níman, nị gananun ruhua ni tsínj nico' sij sisị da'nga' daj ga'mi sij. Ngaa nị guxuman ruhua ni sij nuguan' ataj si-nụguan' Yan'anj. Nị guxuman ruhua ni sij nuguan' ga'mi Jesús nej.

Jesús conoce a todos los hombres

23 Nị ngaa gane Jesús xuman' Jerusalén gahuin gui'yanj pascua, nị nico ni ngüị guxuman ruhua ni'yaj man'an sij ngaa guini'i ni sí' si sạ' gui'yaj sij.

24 Sanị nun gạ'uej ruhua Jesús guịnicaj dugüi' sij ngạ ni sí' xi'í si hua ni'i sij dạj hua niman ni sí'.

25 Nị nitaj si nana'ui' sij gọ'ngo ni tsínj
gạtaj rian sij dạj hua niman ni ngüị mánj.
Daj si hua ni'i sij dạj hua niman ni ngüị aj.

3

Jesús y Nicodemo

1 Nị hua 'ngọ tsínj fariseo gụ'naj
Nicodemo huin sí' 'ngọ tsínj huin achij rian
ni tsínj israelita.
2 Hué dan nị nẹ' nị, nị ga'nạ' Nicodemo
rian Jesús. Nị gataj sij:
—Maestro, ni'i ni únj sisị ga'níj Yan'anj
ga'nạ' rẹ' digyán rẹ' rian ni ngüị. Daj
si nị ạ 'ngọ tsínj sị ga'ue gạhuin nucuaj
guị'yaj sạ' dạj rún' 'yáj rẹ' sisị nitaj Yan'anj
chracuij sij mánj. —Daj gataj Nicodemo
gunun Jesús.
3 Ngaa nị gataj Jesús gunun sí':
—Xạnga' yya atā gụnun rẹ' sisị tsínj sị
ga'nga nạca rụhua' yún, nị sị ga'ue gạhuin
nucuaj sij guịni'i sij rian nicaj sun Yan'anj
mánj. —Daj gataj Jesús.
4 Ngaa nị nachínj snan'anj Nicodemo
Jesús. Nị gataj sij:
—Sanị dạj gạ'ue guị'yaj 'ngọ tsínj achij
nạnicaj rụhua' yún sij gạ'nga nạca sij únj.
Asạ' gạ'ue nạtu rụhua' yún sij riqui nni
sij, nị gạ'nga rụhua' yún sij únj. —Gataj
Nicodemo.
5 Ngaa nị gataj Jesús:
—Xạnga' atā gụnun rẹ' sisị sị ga'nga 'ngọ
tsínj daj, guị'yaj nnee ngạ Espíritu Santo,
nị sị ga'ue gạtu sij rian nicaj sun Yan'anj
mánj.
6 Ga'nga né' ngạ nneẹ cúj né', gui'yaj
nni né' ngạ chrej né'. Sanị sisị gạ'nga né',
guị'yaj Espíritu Santo, nị hua nị'na' niman
né'.
7 Sị garáj yan'anj ruhuá rẹ' si gatā gunún
rẹ': "Hua niạn gạ'nga nạca rụhua' yún a ni
é rẹ'." Daj gatā gunún rẹ'.
8 Nị a'ui' nanẹ niaj diaj. Nị nụnj si unún
rẹ' a'ui' nanẹ, sanị nun ni'í rẹ' nị ạ 'naj nị ạ
huan'an mánj. Nị hué daj huin ngạ daran'
ni ngüị gạ'nga nạca rụhua' yún, gui'yaj
Espíritu Santo aj. —Daj gataj Jesús.
9 Ngaa nị:
—Asạ' gạ'ue gạhuin nan únj. —Gataj
Nicodemo.
10 Ngaa nị gataj Jesús:
—Hué rẹ' huin tsínj digyán rian ni tsínj
israelita, nị ụn sin huin nị nunún rẹ'
nuguan' nan únj.
11 Xạnga' atā gụnun rẹ' sisị a'mi ni únj
nuguan' ni'i ni únj. Nị hué ni únj nata'
rian ni ngüị xi'í si guini'i únj nej. Sanị nun
xụman ruhua ni é rẹ' nuguan' a'mi ni únj
mánj.
12 Nị sisị nun xụman ruhua á rẹ' ngaa
a'mī xi'í ni nuguan' hua chruhua xungüị
nan, nị dạj gạ'ue gụxuman ruhua ni é rẹ'
ngaa gạ'mī xi'í ni nuguan' 'nạ' xata' únj.
13 Nị ạ 'ngọ ni tsínj nun gahui gan'anj
xata'. Urīnj huin tsínj gane xata'. Nị nanij
man'ānj xata' ga'nāj chruhua xungüị nan
huīnj da'níj ni ngüị. Nị xānj huin xata' nej.
14 Nị dạj rún' gui'yaj tsínj gụ'naj Moisés
doco' sí' xucuáj chrạ chrun quij qui'yanj
nạco, nị hué daj hua niạn guị'yaj ni sij
dọco' ni sij man'ānj chrạ 'ngọ chrun huīnj
da'níj ni ngüị.
15 Ngaa nị daran' ni ngüị xuman ruhua
ni'yaj man'ānj, nị gạne nịganj ni sij
ngạ Yan'anj. Nị sị gan'anj ni'ya ni sij
mánj. —Daj gataj Jesús gunun tsínj gụ'naj
Nicodemo.

De tal manera amó Dios al mundo

16 Nị gataj rụhua' yún Jesús gunun
Nicodemo:
—Hué dan nị ducu gahuin 'ị ruhua
Yan'anj ni'ya ni ngüị mạn chruhua xungüị.
Ngaa nị riqui Yan'anj urin da'ni ga'nạ' sí'
chruhua xungüị nan. Ngaa nị daran' ni
ngüị guxuman ruhua ni'yaj da'níj Yan'anj,
nị sị ga ni'ya ni sij mánj. Sanị gạne nịganj
ni sij ngạ Yan'anj.
17 Daj si nun gạ'nij Yan'anj da'ni ga'nạ'
chruhua xungüị sisị gụta' sij gaquin' xiráj
ni ngüị mánj. Sanị ga'nạ' sí' si nạcaj sí' ni
ngüị aj.
18 Nị ngüị guxuman ruhua ni'yaj da'níj
Yan'anj, nị nitaj castigo gạhuin ni sij mánj.
Sanị ni ngüị nun xụman ruhua nị'yaj sí',
nị hua gahuin ni sij castigo, gui'yaj Yan'anj
xi'í si nun xụman ruhua ni sij nị'yaj ni sij
tsínj huin urin da'níj Yan'anj.
19 'Nị ni ngüị nun xụman ruhua daj,
nị gạhuin ni sij castigo xi'í nuguan' nan:
Ngaa ga'nạ' yan'ạn huin man'ānj guixiguịn
chruhua xungüị, nị garan' ruhua ni sij
gạche ni sij rian rụmi'. Nị nun gạran'
ruhua ni sij gạhuin nịchrun' ni sij rian
yan'ạn xiguịn daj. Daj si quij 'yaj ni sij.
20 Hué dan nị daran' ni ngüị 'yaj quij,
nị nun huin xạn' ruhua ni sij ni'yaj ni sij
yan'ạn xiguịn daj. Nị nun gạhuin nịchrun'
ni sij rian yan'ạn si na'uej ruhua ni sij
gụrugüi' si quij 'yaj ni sij mánj.
21 Sanị ni ngüị 'yaj xạnga', nị huin
nịchrun' ni sij rian yan'ạn xiguịn daj. Ngaa
nị rugüi' si 'yaj sạ' ni sij. Ngaa nị xacaj
ango ni ngüị cuenta sisị 'yaj sạ' ni sij, 'yaj
Yan'anj anj. —Daj gataj Jesús.

El amigo del esposo

22 Da' síj nị gan'anj Jesús ngạ ni tsínj
nico' sij estado Judea. Nị gane ni sij ngạ
ni tsínj mán yu'uj daj. Nị duguata' nnee ni
sij ni ngüị daj.
23 Nị hué daj duguata' nnee Juan ni ngüị
xuman' Enón. Nị nịchrun' ngaj xuman'

Esrón ngą xuman' Salim. Nį hua nico nnee yu'uj daj. Nį huaj ni ngüį gata' nnee ni sij.
24 Nį hué nan gahuin ngaa nun huin gahuin garij ni sij Juan ducuagą'.
25 Hué dan nį gaxį'i ga'mi guitsi gǫ'ngo ni tsínj nico' Juan ngą ni tsínj israelita xi'í daj gąhuin są' ni ngüį rian Yan'anj.
26 Ngaa nį ga'ną' ni sij rian man'an Juan. Nį gataj ni sij:
—Rabí, nį'yaj rę' sisį tsínj gachéj ngą rę' anéj chrej xinéj gu̱'naj Jordán, huin tsínj xį'i ga'mí rę' cuanj. Nį yyąj nį ata' nnee sij ni ngüį. Nį huaj daran' ni ngüį rian sij. —Daj gataj ni sij gunun Juan.
27 Ngaa nį gataj Juan:
—Nį ą 'ngǫ tsínj sį ga'ue nąhuin ra'a 'ngǫ rasu̱n sisį nitaj riqui Yan'anj mánj.
28 Hua gunun a ni é rę' nuguan' gatā gunun a ni é rę': Sēj huin Cristo mánj. Sanį ga'níj Yan'anj gą'na' sinīj rian sí'.
29 Nį ngaa huin 'ngǫ gui'yanj xacaj 'ngǫ tsínj daj 'ngǫ yun'unj xąna, nį hué sí' gahuin nicą ún'. Nį niquin' 'ngǫ tsínj nicaj dugüi' ngą tsínj xacaj yun'unj xąna daj. Nį ducu huin nią' ruhua sí' ngaa gunun sí' ga'mi tsínj xącaj yun'unj xąna daj. Nį dąj rún' 'yaj tsínj niquin' ngą dugüi' sí', nį da'nga' daj 'yaj man'ānj nej. Nį huin nią' ruhuāj xi'í Cristo.
30 Nį hua nią̨n si gąhuin achij Cristo. Sanį man'ānj gu̱na gu̱nico' nę' ru̱cu nánj. —Daj gataj Juan gunun ni sij.

El que viene de arriba

31 Nį gataj ru̱hua' yún Juan gunun ni sij:
—Tsínj 'ną' xata', nį huin rian sij rian daran' rasu̱n. Nį tsínj 'ną' chruhua xungüį, nį nįnanj a'mi sij nuguan' mąn chruhua xungüį xi'í si ga'nga sij xungüį nan. Sanį tsínj 'ną' xata', nį huin achij sij rian daran' anj.
32 Nį a'mi sij xi'í nuguan' guini'i sij ngą nuguan' gunun sij xata'. Sanį na'ue gu̱xuman ruhua ni ngüį si ataj sij mánj.
33 Sanį tsínj guxuman ruhua si-nu̱guan' sij, nį ataj sí' sisį xąnga' si-nu̱guan' Yan'anj.
34 Tsínj ga'níj Yan'anj gą'na', nį a'mi sij si-nu̱guan' Yan'anj. Daj si a'ui' 'ueé Yan'anj Espíritu Santo rian sij.
35 Nį 'į ruhua Yan'anj ni'ya da'ni. Nį naga'ui' Yan'anj daran' rasu̱n rian da'ni nej.
36 Nį ngüį guxuman ruhua ni'yaj da'níj Yan'anj, nį gąne nįganj ni sij ngą Yan'anj. Sanį ni ngüį na'uej ruhua gu̱nun si ataj da'níj Yan'anj, nį sį gane ni sij ngą Yan'anj mánj. Sanį 'ngǫ ga'man ruhua Yan'anj ni'ya ni sij. —Daj gataj Juan.

4

Jesús y la mujer samaritana

1 Hué dan nį xacaj Jesús cuenta sisį gunun ni tsínj fariseo sisį hua gahuin nico ni ngüį nico' Jesús daj ngą Juan. Nį nico doj ni ngüį gata' nnee, gui'yaj Jesús daj ngą Juan nej.
2 (Sanį sé Jesús huin si duguata' nnee ni ngüį mánj. Maan ni tsínj nico' sij duguata' nnee ni ngüį aj.)
3 Nį ngaa xacaj Jesús cuenta sisį gunun ni tsínj fariseo nuguan' daj, nį gahui sij estado Judea. Nį gachin sij gan'anj sij estado Galilea.
4 Sanį hua nią̨n si gąchin sij estado Samaria gąn'anj sij.
5 Nį guisíj sij 'ngǫ xuman' ngaj estado Samaria huin 'ngǫ xuman' gu̱'naj Sicar. Nį nįchrun' ngaj xuman' daj du'ua yo'ój ga'ui' tsínj gu̱'naj Jacob rian da'níj sí' José ngaa ná.
6 Yu'uj daj nu̱n 'ngǫ pozo nnee ganj Jacob ngaa ná. Nį guininaj Jesús huaj sij chrej. Nį gan'anj gąne sij naránj ruhua sij du'ua pozo daj. Nį síj gaxuj.
7 Ngaa nį ga'ną' 'ngǫ yun'unj xąna samaritana pozo daj guįri ún' nnee. Nį gataj Jesús rian ún':
—Rįqui rę' dǫj nnee gǫ'ōj. —Daj gataj Jesús.
8 Nį hua gan'anj ni tsínj nico' Jesús gan'anj guįran ni sí' si xą ni sij xuman' daj.
9 Ngaa nį gataj yun'unj xąna samaritana daj gunun Jesús:
—Tsínj israelita huín rę'. Nį u̱n sin huin nį achínj rę' nnee gǫ'o rę' riānj huīnj 'ngǫ yun'unj xąna samaritana únj. —Daj gataj ún' si nitaj si nicaj dugüi' ni tsínj israelita ngą ni tsínj samaritana.
10 Ngaa nį gataj Jesús:
—Sisį xącaj rę' cuenta xi'í sinduj guį'yaj Yan'anj xi'í rę', nį sisį guįni'í rę' u̱n tsínj achínj nnee rián rę', ngaa nį gąchinj rę' nnee rian sij, nį rįqui sij nnee 'yaj si gą nį'na' nįganj rę' ngą Yan'anj anj. —Gataj Jesús gunun ún'.
11 Ngaa nį gataj yun'unj xąna daj:
—Nį ą 'ngǫ rasu̱n nitaj nicáj rę' guįri rę' nnee mánj. Nį ducu gu̱nun pozo nan. Nį nį ą guįri' rę' rįqui rę' nnee 'yaj si gą nį'nāj nįganj nej únj.
12 Nį xi né' Jacob duna pozo nan rian ni únj. Nį go'o ni dą'nij man'an sí' nnee nu̱n chruhua pozo nan ngą dán sí' xucu nej. Huin achíj rę' doj daj ngą sí' ruhuá rę' ní'. —Daj gataj yun'unj xąna daj gunun Jesús.
13 Ngaa nį gataj Jesús gunun ún':
—Daran' ni ngüį gǫ'o nnee nu̱n chruhua pozo nan, sanį nągo'o ru̱hua' yún ni sij nnee aj.
14 Sanį tsínj gǫ'o nnee gą'ui' man'ānj, nį nitaj ąman nągo'o sij nnee gą mánj. Nį dąj rún' huin 'ngǫ pozo rian nachi nita 'ueé nnee, nį da'nga' daj gąhuin chruhua

niman 'ngǫ tsínj gǫ'o nnee gą'ui' man'ānj.
Nį gą nį'na' nįganj tsínj daj ngą Yan'anj,
guį'yaj nnee daj. —Daj gataj Jesús.
15 Ngaa nį gataj yun'unj xąna daj:
—Señor, rįqui rę' nnee daj gǫ'ōj. Ngaa nį
sį nago'o rụhua' yūnj gą mánj. Nį sį ga'ną'
guįri rụhua' yūnj nnee pozo nan gą mánj.
—Gataj ún' gunun Jesús.
16 Ngaa nį gataj Jesús:
—Güij gąquinj nicą rę', nį gą'na' nụngüej
é rę' nan. —Gataj Jesús gunun ún'.
17 Ngaa nį:
—Nitaj nicāj mánj. —Gataj ún'.
Ngaa nį gataj Jesús:
—Dugu'nąj ga'mí rę' gatáj rę' sisį nitaj
nicą rę'.
18 Daj si síj ụn'un' nicą rę'. Nį tsínj nne
ngą rę' acuan', nį sé nicą rę' huin mánj.
Xąnga' yya a'mí rę' aj. —Daj gataj Jesús.
19 Ngaa nį gataj ún':
—Señor, xacaj cuentāj sisį huín rę' 'ngǫ
tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj anj.
20 Nį xi ni únj ni nico' ni sí' Yan'anj xiráj
quij nan. Sanį ataj á rę' huin ni é rę' ni tsínj
israelita sisį urin xuman' Jerusalén huin
yu'uj gą'ue guįnico' né' Yan'anj, ataj á rę'.
—Gataj yun'unj xąna gunun Jesús.
21 Ngaa nį gataj Jesús:
—Xica'uīj, gụxuman ruhuá rę' nuguan'
atā nan gụnun rę'. Daj si hua 'ngǫ güi, nį
sį gahui a ni é rę' chrą quij nan guįnico'
a ni é rę' chrej né'. Nį sį gan'anj án rę'
xuman' Jerusalén guįnico' a ni é rę' chrej
né' mánj.
22 Nun ni'i ni é rę' dąj hua Yan'anj nico'
a ni é rę' mánj. Sanį ni'i ni únj dąj hua
Yan'anj nico' ni únj. Daj si xi'í ni tsínj
israelita 'ną' nącaj Yan'anj ni ngüį.
23 Sanį hua 'ngǫ güi sisį ni ngüį nico'
xąnga' Yan'anj, nį guįnico' ni sij Yan'anj
'ngǫ ducuánj nąca. Nį yyąj nį gąxi'i ni ngüį
guįnico' xąnga' ni sij Yan'anj ngą niman ni
sij. Daj si nana'ui' chrej né' Yan'anj sisį
da'nga' daj guį'yaj né' guįnico' né' Yan'anj.
24 Nį ụn yu'uj huaj né', nį nne Yan'anj
xąnga' yu'uj daj. Daj si dąj rún' huin 'ngǫ
nanę są' huin Yan'anj. Nį ni ngüį nico'
Yan'anj, nį hua niąn guįnico' xąnga' ni sij
Yan'anj ngą niman ni sij. —Daj gataj Jesús
gunun yun'unj xąna daj.
25 Ngaa nį gataj yun'unj xąna daj:
—Ni'īnj sisį gą'na' tsínj gąnacaj ni ngüį
huin tsínj gụ'naj Cristo. Nį ngaa gą'na' sí',
nį nąta' yya sí' daran' nuguan' rian né'.
—Gataj ún'.
26 Ngaa nį:
—Hué man'ānj huin Cristo tsínj a'mi ngą
rę' nánj. —Gataj Jesús.
27 Ngaa nį hora daj nį guisíj ni tsínj nico'
Jesús. Nį gara yan'anj ruhua ni sij xi'í si
a'mi Jesús ngą 'ngǫ yun'unj xąna. Sanį nį
ą 'ngǫ ni sij nun nąchínj snan'anj ụn sin
xį'i ga'mi sí' ngą ún'.
28 Ngaa nį duna yun'unj xąna daj si-siụ
unj. Nį gan'anj gątaj unj rian ni tsínj mąn
xuman' daj:
29 —Gąn'anj né' nį guįni'i né' 'ngǫ tsínj
gataj gunūnj daran' si gui'yā. Cristo huin
sij, ruhua á rę' ní'. —Daj gataj yun'unj
xąna daj.
30 Ngaa nį gahui ni tsínj daj gan'anj nį'yaj
ni sij rian nne Jesús.
31 Nį ngaa achin guįsij ni sij, nį gui'yaj
fuerza ni tsínj nico' Jesús sisį xą sí'. Nį
gataj ni sij gunun Jesús:
—Rabí, xą rę' aj. —Daj gataj ni sij.
32 Sanį gataj Jesús gunun ni sij:
—Hua si xa riānj anj. Sanį nun ni'i ni é
rę' dąj hua-á'. —Gataj Jesús.
33 Ngaa nį gaxį'i ni tsínj nico' Jesús
nachínj snan'anj ni sij dugüi' ni sij. Nį gataj
ni sij:
—Hua 'ngǫ ngüį ga'ną' nicaj xa sij, ruhua
á rę' ní'. —Daj gataj ni sij.
34 Sanį gataj Jesús:
—Dąj rún' chra xāj huin si guį'yā si huin
ruhua si ga'níj ga'nāj. Nį da'nga' daj huin
ruhuāj gąnahuij si-sūnj, guį'yā aj.
35 Ataj ni é rę': "Achin yacuan'anj yahuį,
ngaa ni gą'nin' né' strigo." Daj ataj ni é rę'.
Sanį atā gụnun a ni é rę' sisį nąchi nicaj á
rę' rian án rę' guįni'yaj á rę' ni ngüį sisį
dąj rún' hua nnaą strigo hua ni ngüį. Daj
si guisíj gamij nnaą strigo gą'nin' né'.
36 Tsínj ri nnaą strigo daj, nį nąhuin
ra'a sij du'uę sij. Nį nagui'yaj chre' sij
ni ngüį gąne nįganj ngą Yan'anj. Ngaa
nį uyan gąhuin nią' ruhua tsínj unụn ngą
tsínj a'nin' nej.
37 Xąnga' si ataj ni ngüį: "Nįni tsínj unụn,
nį nįni tsínj a'nin' nej." Daj ataj ni ngüį.
38 Nį ga'nī gąn'anj án rę' sisį gą'mi a ni
é rę' nuguan' są' rian ni ngüį. Sanį ango
ni tsínj hua gan'anj gui'yaj sun. Nį rian
gui'yaj sun nucuaj ni sij, nį ráj xiną ni ngüį
'yaj si-nụguan' ni é rę'. —Daj gataj Jesús
gunun ni tsínj nico' sij.
39 Nį guxuman ruhua nico ni ngüį mąn
xuman' Samaria ni'yaj ni sij Jesús xi'í
nuguan' nata' yun'unj xąna daj rian ni sij.
Daj si nata' unj rian ni sij: "Gataj Jesús
daran' si gui'yā." Daj nata' unj rian ni sij.
40 Hué dan nį guisíj ni tsínj samaritano
rian nne Jesús. Nį gachínj jni'yaj ni sij rian
sí' sisį gụna sí' ngą ni sij. Ngaa nį gunáj sí'
hụij güi xuman' daj.
41 Nį gahuin nico ni ngüį guxuman ruhua
gunun si-nụguan' man'an Jesús.
42 Nį gataj ni sij gunun yun'unj xąna daj:
—Sé urin si nata' man'án rę' rian ni únj
'yaj si guxuman ruhua ni únj ni'yaj únj
man'an sij mánj. Sanį yyąj nį gunun ni
únj si ga'mi sij. Nį ni'i ni únj sisį hué sij

huin Cristo tsínj guḭ'yaj gạnani ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ. —Daj gataj ni sij.

Jesús sana al hijo de un noble

43 Nḭ ngaa guisíj huḭj güi, nḭ gahui Jesús xuman' daj gan'anj sij estado Galilea.
44 Daj si hua gataj Jesús sisḭ nitaj si a'mi sạ' ni tsínj rian 'ngọ tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj sisḭ huin ni sij ni tsínj xạnj mánj.
45 Nḭ ngaa ga'nạ' Jesús estado Galilea, nḭ nahuin ra'a sạ' ni tsínj mạn estado daj man'an sí' xi'í si guini'i ni sij si sạ' nico gui'yaj sí' xuman' Jerusalén. Daj si gan'anj ni sij gui'yanj da nej.
46 Ngaa nḭ ga'nạ' rụhua' yún Jesús xuman' Caná huin xuman' ngaj estado Galilea nej. Nḭ xuman' daj huin rian ganahuin nnee vino, gui'yaj sij aj. Nḭ yu'uj daj nne 'ngọ tsínj nicaj sun rian rey. Nḭ a'nan' da'níj sno'o sij.
47 Nḭ ngaa gunun tsínj nicaj sun daj sisḭ gahui Jesús estado Judea ga'nạ' sij estado Galilea, nḭ gan'anj sij rian nne Jesús. Nḭ ga'mi yaco sij rian sí' sisḭ gạn'anj sí' ducuá sij. Ngaa nḭ jnạhuin da'níj sij, guḭ'yaj sí' si dọj nḭ gạhui' da'níj sí', ataj sí'.
48 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Ngaa nun guḭni'i a ni é rẹ' si sạ' nico 'yā, nḭ nun gụxuman ruhua á rẹ' nḭ'yaj á rẹ' yūnj mánj. —Daj gataj Jesús.
49 Sanḭ gataj tsínj nicaj sun daj:
—Señor, gạn'anj né' si ruhua gạhui' da'nī aj. —Daj gataj sij.
50 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Güḭj nạn' ducuá rẹ' si nne nḭ'na' da'níj rẹ' nánj. —Daj gataj Jesús.
Nḭ guxuman ruhua tsínj daj nuguan' gataj Jesús rian sij. Nḭ nạn' sij ducuá sij.
51 Nḭ ngaa huaj sij nasíj sij ducuá sij, nḭ gahui ni tsínj 'yaj sun rian sij. Nḭ gataj ni sij:
—Nne nḭ'na' da'níj rẹ' nánj. —Daj gataj ni sij.
52 Ngaa nḭ nachínj snan'anj tsínj daj ụn hora gaxḭ'i nahuin da'níj sij.
Ngaa nḭ gataj ni sij:
—Ga' 'ngọ di'nḭ guqui ganiquin' gachi'. —Daj gataj ni sij.
53 Ngaa nḭ xacaj cuenta tsínj daj sisḭ hué guẹ hora daj huin si gataj Jesús gunun sij sisḭ nne nḭ'na' da'níj sij. Ngaa nḭ guxuman ruhua ni dụcua sij ni'yaj ni sij Jesús.
54 Nḭ hué nan guisíj huḭj si sạ' nico gui'yaj Jesús ngaa gahui sij estado Judea gan'anj sij estado Galilea.

5

El paralítico de Betesda

1 Hué dan nḭ gahuin 'ngọ gui'yanj gui'yaj ni tsínj israelita. Ngaa nḭ gahui Jesús gan'anj sij xuman' Jerusalén.
2 Nḭ Jerusalén nụn 'ngọ laguna le' gụ'naj Betesda snan'anj a'mi ni tsínj israelita. Nḭ ngaj nịchrun' laguna daj rian atúj ni xachij xuman' Jerusalén. Nḭ hua ụn'un' corredo ganicạj laguna daj.
3 Nḭ yu'uj daj guimán nico ni ngüḭ duri ngạ ni ngüḭ yacuan nej, ni ngüḭ nare' dacój nej. Nḭ ana'uij ni sij sisḭ guḭsiqui' nnee.
4 Daj si nanij 'ngọ ángel ga'níj Señor rian laguna daj. Nḭ disiqui' ángel daj nnee. Sanḭ nun guḭni'i ni sij ụn hora gụxuman ángel. Nḭ ngaa guisiqui' nnee daj, nḭ ụn tsínj gạtu sini yạn chruhua nnee, nḭ xi'nej xi'ḭ a'nan' sí'.
5 Nḭ ngaj 'ngọ tsínj du'ua nnee daj. Nḭ síj icọ xḭnun' huạ'nij yya yo' a'nan' sij.
6 Nḭ ngaa guini'i Jesús sisḭ síj nico yo' ngaj sij a'nan' sij, ngaa nḭ nachínj snan'anj sí' sij. Nḭ gataj sí':
—Ruhuá rẹ' nạhuin sạ' rẹ' ní'. —Daj gataj Jesús.
7 Ngaa nḭ gataj tsínj a'nan' daj:
—Señor, nitaj gạnicaj yūnj chruhua nnee ngaa siqui' nnee. Ngaa huin ruhuāj gạtū chruhua nnee, nḭ hua sḭni ango ni sij huin yọọ atuj. —Daj gataj tsínj daj.
8 Nḭ gataj Jesús gunun sij:
—Nạchica nḭ nạcaj rẹ' duhuéj rẹ'. Nḭ gạche rẹ' aj. —Daj gataj Jesús.
9 Ngaa nḭ 'ngọ hora ganahuin tsínj daj. Nḭ nacaj sij duhuéj sij. Nḭ gan'anj sij. Nḭ güi naránj ruhua ni ngüḭ huin.
10 Ngaa nḭ gataj ni tsínj israelita rian tsínj nahuin sạ' daj:
—Yyạj huin güi naránj ruhua né'. Nitaj chrej hua si nicáj rẹ' duhuéj rẹ' gạn'anj rẹ' mánj. —Daj gataj ni sij.
11 Ngaa nḭ gataj tsínj daj:
—Tsínj gui'yaj ganahuīnj gataj gunūnj: "Nạcaj rẹ' duhuéj rẹ', nḭ gạche rẹ'." Gataj sij gunūnj. —Daj gataj tsínj daj gunun ni sí'.
12 Ngaa nḭ nachínj snan'anj ni sí' sij. Nḭ gataj ni sij:
—Nḭ ụn tsínj gataj sisḭ nạcaj rẹ' duhuéj rẹ', nḭ gạche rẹ' únj. —Gataj ni sij.
13 Sanḭ nun ni'i tsínj daj ụn tsínj gui'yaj nahuin sạ' sij. Daj si guxun Jesús man'an sí' scanij ni ngüḭ mán yu'uj daj.
14 Da' síj da nari' Jesús tsínj daj nuhui nico. Nḭ gataj Jesús:
—Nḭ'yaj rẹ'. Hua ganahuin sạ' yyá rẹ' aj. Nḭ sḭ nanicạj rẹ' guḭ'yaj rẹ' gạquin', sạ' nụn gạ'na' 'ngọ sayun nico doj rián rẹ' aj. —Daj gataj Jesús.
15 Ngaa nḭ gan'anj tsínj daj. Nḭ nata' sij rian ni tsínj israelita sisḭ Jesús gui'yaj ganahuin sạ' sí'.
16 Xi'í daj nḭ chran' yun'unj ni tsínj israelita Jesús. Nḭ dạgahui' ni sij sí', ruhua ni sij. Daj si güi naránj ruhua ni ngüḭ huin güi nahuin sạ' tsínj daj, gui'yaj Jesús.

17 Sanḭ gataj Jesús gunun ni sij:
—Nḭ hua guẹ 'yaj sun chrē. Nḭ xi'í daj
'ngǫ 'yaj sun man'ānj nej. —Daj gataj Jesús
gunun ni sij.
18 Nḭ xi'í 'ngǫ dạj, nḭ nạanj huin ruhua
ni tsínj israelita dạgahui' ni sij Jesús. Daj
si nun dagahuin sí' si gataj ni sij xi'í güi
naránj ruhua ni ngüḭ. Nḭ gataj Jesús sisḭ
Yan'anj huin chrej man'an sij nej. Nḭ huin
ruhuaj gata sisḭ uyan huin man'an sij ngạ
Yan'anj anj.

La autoridad del Hijo

19 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun ni sij:
—Xạnga' yya ataj snan'ān gụnun a ni
é rẹ': Na'ue guḭ'yā ni sun dạj rún' huin
ruhua man'ānj. Maan si ni'īnj si 'yaj chrē.
Nḭ hué daj 'yā nej. Daj si huīnj da'níj
Yan'anj. Nḭ 'ngǫ 'yaj nụngüej chrē únj
daran' anj.
20 Nḭ 'ḭ ruhua chrē ni'ya-á' man'ānj xi'í si
da'níj Yan'anj huīnj. Nḭ digyán-án' daran'
si 'yaj-á' riānj. Nḭ gạra yan'anj ruhua á rẹ'
guḭ'yaj ni ango si sạ' nico doj achin dḭgyán
Yan'anj riānj.
21 Nḭ na'nij ni níman 'yaj chrē. Nḭ dạj
rún' hua nḭ'na' ni sij 'yaj chrē, nḭ hué daj
'yā ngạ ni tsínj sisḭ huin ruhuāj gạhuin
nḭ'na' ni sij.
22 Nitaj si nagui'yaj yya Yan'anj si-
gạquin' ni ngüḭ mánj. Sanḭ ga'nin' Yan'anj
sun riānj sisḭ huēj huin si nạgui'yaj yya
ngạ si-gạquin' ni ngüḭ. Daj si man'ānj huin
da'níj Yan'anj.
23 Ngaa nḭ xi'í si huīnj da'níj Yan'anj,
nḭ guḭnun yan'anj daran' ni ngüḭ riānj
dạj rún' nụn yan'anj ni sij rian man'an
Yan'anj. Nḭ daran' ni ngüḭ na'uej ruhua
guḭnun yan'anj riānj, nḭ nitaj si nụn
yan'anj ni sij rian man'an Yan'anj nej. Nḭ
Yan'anj huin si ga'níj ga'nāj.
24 'Xạnga' ataj snan'ān gụnun a ni é
rẹ': Tsínj unun si-nụguan'ānj, nḭ gụxuman
ruhua sij nḭ'yaj sij tsínj ga'níj ga'nāj, ngaa
nḭ gạne nḭganj sij ngạ Yan'anj. Nḭ nitaj
castigo gạhuin sij, guḭ'yaj Yan'anj mánj.
Daj si rún' huin níman huin sij si hua nḭ'na'
niman sij, gui'yaj Yan'anj.
25 Xạnga' ataj snan'ān gụnun a ni é
rẹ': 'Nạ' guḭsij güi ngaa gụnun ni níman
si-nụguan'ānj huīnj da'níj Yan'anj. Nḭ
yyaj guisíj güi daj. Nḭ ni ngüḭ gụnun si-
nụguan'ānj, nḭ gạ nḭ'na' niman ni sij.
26 Daj si dạj rún' hua nḭ'na' chrē, nḭ
da'nga' daj riqui chrē sisḭ hua nḭ'na'
man'ānj huīnj da'níj-í'.
27 Nḭ riqui Yan'anj si nạgui'yaj yyāj ngạ
si-gạquin' ni ngüḭ xi'í si huīnj da'níj ni
ngüḭ.
28 'Nḭ sḭ gara yan'anj ruhua á rẹ' xi'í
nuguan' nan mánj. Daj si 'nạ' guḭsij güi
ngaa gụnun daran' ni níman ngaj riqui
yu'uj si gạ'mī.
29 Ngaa nḭ gạna'nij daran' ni ngüḭ gui'yaj
sạ'. Nḭ gạne nḭganj ni sij ngạ Yan'anj. Nḭ
gạna'nij ni ngüḭ gui'yaj quij. Sanḭ gạhuin
ni sí' castigo, guḭ'yaj Yan'anj.

Testigos de Cristo

30 'Nḭ na'ue gạhuin nucuaj guḭ'yā si aran'
ruhuāj. Sanḭ dạj rún' a'nin' chrē sun riānj,
nḭ da'nga' daj 'yaj yyāj rian ni ngüḭ. Nḭ hua
nḭca yya 'yaj yyāj. Nḭ sé güenda man'ānj
'yaj yyāj rian ni ngüḭ. Sanḭ 'yaj yyāj dạj
rún' aran' ruhua chrē huin si ga'níj ga'nāj
chruhua xungüḭ aj.
31 'Sisḭ huēj huin testigo xi'í man'ānj,
sanḭ nitaj si ní'yanj si-nụguan'ānj mánj.
32 Sanḭ hua ango si huin testigo xi'í
man'ānj anj. Nḭ ni'īnj sisḭ a'mi xạnga'
Yan'anj xi'īj.
33 'Ga'níj a ni é rẹ' ni tsínj gạn'anj
nạchin' snan'anj Juan. Nḭ xạnga' huin si
gataj sí'.
34 Nitaj si hua niạn si gạ'mi sạ' ni ngüḭ
xi'īj. Maan si atā nan rian án rẹ' xi'í si
huin ruhuāj sisḭ gạnacaj Yan'anj a ni é rẹ'.
35 Nḭ dạj rún' hua 'ngǫ yan'ạn xiguḭn sạ'
rian ni ngüḭ, nḭ da'nga' daj rugüi' sạ' rian
ni é rẹ', gui'yaj si-dụcuanj Juan. Nḭ dǫj ni
güi gahuin niạ' ruhua ni é rẹ' ngạ yan'ạn
daj.
36 'Sanḭ hua ango nuguan' nico a'mi xi'īj
daj ngạ nuguan' ga'mi Juan. Daj si ga'nin'
chrē sun riānj si guḭ'yā. Nḭ xi'í sun 'yā
daj gạ'ue xạcaj á rẹ' cuenta sisḭ ga'níj chrē
ga'nāj chruhua xungüḭ nan anj.
37 Nḭ man'an chrē huin testigo a'mi xi'īj.
Sanḭ nitaj ạman gunun a ni é rẹ' si ga'mi
chrē. Nḭ nitaj ạman guini'i a ni é rẹ' dạj
hua chrē nej.
38 Nḭ nun gạtu si-nụguan' chrē chruhua
niman a ni é rẹ'. Daj si nun gụxuman
ruhua á rẹ' nḭ'yaj á rẹ' man'ānj huin tsínj
ga'níj chrē ga'nạ'.
39 Digui'yun 'ueé a ni é rẹ' si-nụguan'
Yan'anj sisḭ gạ'ue gạnari' a ni é rẹ' gạne
nḭganj ni é rẹ' ngạ Yan'anj anj. Sanḭ hué
si-nụguan' Yan'anj daj huin si a'mi xi'īj.
40 Sanḭ na'uej ruhua á rẹ' gạ'na' á rẹ'
riānj sisḭ gạne nḭganj án rẹ' ngạ Yan'anj,
guḭ'yā mánj.
41 'Nitaj si nano'ōj si gạ'mi sạ' ni ngüḭ
xi'īj.
42 Sanḭ ni'īnj dạj hua ruhua ni é rẹ' sisḭ
nitaj si 'ḭ ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' Yan'anj
mánj.
43 Ga'nāj rian án rẹ' ngạ si-xugüi chrē.
Sanḭ nun xụman ruhua á rẹ' nḭ'yaj á rẹ'
man'ānj. Sanḭ sisḭ hua ango tsínj gạ'na'
ngạ si-xugüi man'an sij, ngaa nḭ gụxuman
ruhua á rẹ' si gạtaj tsínj daj.

44 Xi'í si huin ruhua á rẹ' gạ'mi 'ueé ni
dugüi' a ni é rẹ' xi'í a ni é rẹ', nị sị ga'ue
gụxuman ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' man'ānj.
Sanị nun nahuij ruhua á rẹ' si gạ'mi 'ueé
Yan'anj xi'í a ni é rẹ' mánj. Nị nitaj ango
Yan'anj mánj.
45 Sị gahuin ruhua á rẹ' sisị man'ānj huin
si gạ'mi gaquin' rian chrē xi'í a ni é rẹ'
mánj. Sanị tsínj gụ'naj Moisés huin si
gạ'mi gaquin' xi'í a ni é rẹ'. Nị ana'uij a ni
é rẹ' sisị gạhui sạ' á rẹ' rian Yan'anj, guị'yaj
sí'.
46 Sisị guxuman ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ'
Moisés, nị gụxuman ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ'
man'ānj nej. Daj si garun Moisés nuguan'
rian yanj xi'īj.
47 Sanị sisị nun xụman ruhua á rẹ'
si garun Moisés, nị asạ' gạ'ue gụxuman
ruhua á rẹ' si ataj si-nụguan'ānj únj. —Daj
gataj Jesús gunun ni tsínj huin achij rian ni
tsínj israelita.

6

Alimentación de los cinco mil

1 Da' síj da nị gan'anj Jesús anéj chrej
du'ua laguna xạchij gụ'naj Galilea. Nị
gụ'naj laguna daj Tiberias nej.
2 Nị nico ni ngüị guinico' gan'anj sij. Daj
si guini'i ni sí' si sạ' nico gui'yaj sij xi'í si
ganahuin ni ngüị a'nan', gui'yaj sij.
3 Ngaa nị gahui Jesús chrạ 'ngọ quij
gan'anj sij. Nị gan'anj gạne sij ngạ ni tsínj
nico' sij.
4 Nị hua gahuin nịchrun' gui'yanj pas-
cua, gui'yaj ni tsínj israelita.
5 Ngaa nị guini'yaj Jesús sisị 'nạ' nico ni
ngüị rian sij. Hué dan nị gataj sij gunun
tsínj gụ'naj Felipe:
—Nị ạ guịrun' chrachrúnj sisị xạ daran'
ni ngüị nan, ruhuá rẹ' únj. —Daj gataj
Jesús.
6 Sanị maan si huin ruhua Jesús xạcaj
sij cuenta dạj gạtaj Felipe. Daj si ni'i sạ'
man'an Jesús si guị'yaj sij.
7 Ngaa nị gataj Felipe:
—Sisị guịrun' hụij ciento denario
chrachrúnj, sanị sị guisíj xạ daran' ni ngüị
nan dọj mánj. —Daj gataj Felipe gunun
Jesús.
8 Nị niquin' 'ngọ tsínj nico' Jesús huin sí'
jnánj Simón Pedro. Nị Andrés gụ'naj sí'.
Nị gataj sí' gunun Jesús:
9 —Nan niquin' 'ngọ tsin' sno'o nicaj
ụn'un' guẹ chrachrúnj cebada ngạ hụij
xucuaj le. Sanị asạ' guịsij dọj nan xạ nico
ni ngüị nan únj. —Daj gataj sij gunun
Jesús.
10 Ngaa nị gataj Jesús:
—Guị'yaj á rẹ' sisị gạne ni sij. —Daj gataj
Jesús.
Nị mạn nịn' ruhua chin' yu'uj daj. Nị
guisíj 'ngọ si ụn'un' mil ni tsínj gan'anj
guịman yu'uj daj.
11 Ngaa nị guida'a Jesús chrachrúnj daj.
Nị naga'ui' sij si guruhua Yan'anj. Ngaa nị
da'nga' sij chrachrúnj daj rian ni tsínj nico'
sij sisị nạga'ui' ni sí' ra'a ni ngüị mán yu'uj
daj. Nị hué daj gui'yaj sij ngạ xucuaj nej.
Nị xa ni sij dạj rún' garan' ruhua ni sij.
12 Nị ngaa guisíj gara ran riqui ni sij, nị
gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij:
—Nạran' ni é rẹ' ni chrachrúnj xitin'
gunáj da sisị sị guere'ej aj. —Daj gataj
Jesús.
13 Ngaa nị naran' ni sij si gunáj daj. Ngaa
nị gara xụhuij xuguti chrachrúnj xitin'
guna daj ngaa guisíj xa ni ngüị ụn'un'
chrachrúnj daj.
14 Nị ngaa guini'i ni tsínj daj si sạ' gui'yaj
sun Jesús, nị gataj ni sij:
—Xạnga' nị hué tsínj nan huin tsínj
gạ'na' chruhua xungüị huin sí' tsínj gạ'mi
si-nụguan' Yan'anj anj. —Daj gataj ni sij
xi'í Jesús.
15 Ngaa nị rịan xacaj Jesús cuenta sisị
huin ruhua ni sij guịda'a ni sij sí' gạhuin sí'
rey rian ni sij, nị guxun anéj sí' man'an sí'
gan'anj rụhua' yún sí' chrạ quij sisị gạne
urin sí' yu'uj daj.

Jesús anda sobre el mar

16 Nị ngaa ruhua guinị, nị nanij ni tsínj
nico' Jesús ga'nạ' ni sij du'ua laguna xạchij
daj.
17 Nị gahui ni sij chruhua 'ngọ rịọ achéj
rian nnee. Nị huaj ni sij guịsij ni sij
anéj chrej du'ua laguna nẹ' xuman' gụ'naj
Capernaum. Nị huaj gahuin rụmi'. Nị
achin si nạsij Jesús rian mạn ni sij.
18 Nị ahui nanẹ nucuaj rian nnee daj. Nị
naxụman nnee, gui'yaj nanẹ nucuaj daj.
19 Nị ngaa huaj ni sij guịsij ni sij 'ngọ si
ụn'un' huạtan' kilómetro rian laguna daj,
nị guini'i ni sij sisị huaj 'nạ' Jesús achéj sí'
rian nnee. Nị gahuin nịchrun' sí' rian rịọ
nụn ni sij. Nị guxu'ui' ni sij.
20 Sanị gataj Jesús gunun ni sij:
—Sị guxu'ui' ni é rẹ' si man'ānj huin.
—Daj gataj Jesús gunun ni sij.
21 Ngaa nị gahuin niạ' ruhua ni sij sisị
gạhui sí' chruhua rịọ daj. Nị hora guisíj
rịọ daj du'ua yo'ój rian huaj ni sij.

La gente busca a Jesús

22 Hué dan nị ango güi nị xacaj ni ngüị
mạn anéj du'ua laguna daj cuenta sisị
gan'anj ni tsínj nico' Jesús chruhua urin
rịọ niquin' yu'uj daj. Sanị guini'i ni sij sisị
nun gan'anj Jesús ngạ ni sij.
23 Sanị ga'nạ' dọj rịọ gahui xuman'
Tiberias du'ua laguna nịchrun' rian xa ni
ngüị chrachrúnj ngaa naga'ui' señor Jesús
si guruhua Yan'anj.

24 Nị̱ ngaa guini'i ni ngüị̱ sisị̱ nitaj Jesús
niquin' yu'uj daj, ngạ̱ ni tsínj nico' sij, nị̱
gahui ni sij chruhua rio̱ gan'anj nạno' ni
sij Jesús xuman' Capernaum.

Jesús, el pan de vida

25 Nị̱ ngaa guisíj ni sij anéj chrej du'ua
laguna daj, nị̱ nari' ni sij Jesús. Ngaa nị̱
nachínj snan'anj ni sij sí'. Nị̱ gataj ni sij:
—Rabí, ạman guisíj rẹ' nan únj. —Daj
gataj ni sij.
26 Ngaa nị̱ gataj Jesús:
—Xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisị̱ sé xi'í si
guini'i a ni é rẹ' si sạ' digyānj rian ni ngüị̱
huin si nano' ni é rẹ' yūnj mánj. Sanị̱ nano'
ni é rẹ' yūnj xi'í si xa ni é rẹ' chrachrúnj
da' gara riqui ni é rẹ' aj.
27 'Sị̱ gui'yaj sun ni é rẹ' xi'í nịnanj si
gụịri' a ni é rẹ' ni rasụn xạ á rẹ' mánj. Daj
si nahuij rá'yanj ni rasụn daj. Sanị̱ gụị̱'yaj
sun a ni rẹ' sisị̱ gạ sạ' niman án rẹ'. Ngaa
nị̱ gạ nị̱'na' nịganj yya niman ni é rẹ' aj.
Hué si sạ' nan huin si riquīj rian án rẹ'
huīnj da'níj ni ngüị̱. Daj si gataj Yan'anj
huin chrē sisị̱ gạ'ue gụị̱'yā daj xi'í a ni é rẹ'
aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
28 Ngaa nị̱ gataj ni sij:
—Nị̱ ụn sun gụị̱'yaj sun ni únj, ruhua
Yan'anj únj. —Daj gataj ni sij.
29 Ngaa nị̱ gataj Jesús:
—Nan huin sun huin ruhua Yan'anj
gụị̱'yaj sun a ni é rẹ' sisị̱ gụxuman ruhua
á rẹ' nị̱'yaj á rẹ' man'ānj huīnj tsínj ga'níj
Yan'anj ga'nạ' rian án rẹ' aj. —Gataj Jesús
gunun ni sij.
30 Ngaa nị̱ gataj ni sij:
—Nị̱ ụn si sạ' nico gụị̱'yáj rẹ' gụịni'i ni
únj, ngaa nị̱ gụxuman ruhua ni únj nị̱'yaj
ni únj man'án rẹ' únj. Daj hua si gụị̱'yáj
rẹ' únj.
31 Xa xi ni únj si gụ'naj maná ngaa gachéj
ni sij riqui quij qui'yanj nạco, gui'yaj
Yan'anj asịj ná. Daj si ataj si-nụguan'
Yan'anj: "Ga'ui' Yan'anj chrachrúnj 'nạ'
xata' xa ni sij." Daj ataj si-nụguan' Yan'anj.
—Daj gataj ni sij gunun Jesús.
32 Ngaa nị̱ gataj Jesús:
—Xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisị̱ sé
Moisés huin si riqui chrachrúnj 'nạ' xata'
xa ni é rẹ' mánj. Sanị̱ chrē huin si riqui
chrachrúnj xạnga' 'nạ' xata' xạ á rẹ' aj.
33 Daj si chrachrúnj riqui Yan'anj rian án
rẹ' huin man'ānj, tsínj 'nạ' xata'. Nị̱ hua
nị̱'na' nịganj niman ni ngüị̱, 'yaj man'ānj.
—Daj gataj Jesús.
34 Ngaa nị̱:
—Nịganj rịqui rẹ' chrachrúnj daj xạ ni
únj, Señor. —Daj gataj ni sij.
35 Ngaa nị̱ gataj Jesús:
—Huēj huin chrachrúnj 'yaj si hua nị̱'na'
ni ngüị̱. Nị̱ tsínj 'nạ' riānj, nị̱ nitaj ạman
gạchin xi'nạ riqui sij mánj. Nị̱ tsínj xuman
ruhua ni'yaj man'ānj, nị̱ nitaj ạman nạgo'o
sij nnee mánj.
36 Nị̱ hua gatā gunun a ni é rẹ' sisị̱ nụnj
si guini'i a ni é rẹ' man'ānj, sanị̱ nun
gụxuman ruhua á rẹ' nị̱'yaj á rẹ' man'ānj
mánj.
37 Daran' ni ngüị̱ riqui chrē riānj, nị̱
gạ'na' ni sij riānj. Nị̱ nitaj ạman gụịrīj xẹ'
ni sij gạ mánj.
38 Sé si 'nāj xata' sisị̱ gụị̱'yā si aran' ruhua
man'ānj. Sanị̱ gụị̱'yā si aran' ruhua chrē si
ga'níj ga'nāj.
39 Nị̱ na'uej ruhua chrē sisị̱ gạ ni'ya nị̱
ạ 'ngọ̱ ni ngüị̱ riquij riānj mánj. Sanị̱
gạna'nij daran' ni ngüị̱ daj, gụị̱'yā güi
gạnahuij xungüị̱ nan.
40 Nị̱ nuguan' nan huin si huin ruhua
chrē: Sisị̱ gạne nịganj daran' ni ngüị̱
xuman ruhua ni'yaj man'ānj huīnj da'níj
Yan'anj. Nị̱ huēj gụị̱'yaj si gạna'nij ni sij
güi gạnahuij xungüị̱ aj. —Daj gataj Jesús
gunun ni ngüị̱.
41 Hué xi'í daj nị̱ gaxị̱'i ga'mi gaquin' ni
tsínj israelita xi'í Jesús. Daj si gataj sij:
"Man'ān huin chrachrúnj 'nạ' xata'." Daj
gataj sij.
42 Ngaa nị̱ gataj ni sij:
—Nitaj da'níj José huin Jesús mí'. Nị̱ ni'i
né' chrej sij ngạ nni sij nej. Nị̱ ụn sin huin
ataj sij sisị̱ 'nạ' sij xata' únj. —Daj gataj ni
sij.
43 Ngaa nị̱ gataj Jesús:
—Sị̱ ga'mi gaquin' ni é rẹ' scanij a ni é
rẹ' xi'īj mánj.
44 Nị̱ ạ 'ngọ̱ ni ngüị̱ sị̱ ga'ue gạ'na' riānj
sisị̱ nitaj si nicaj chrē gạ'na' sij riānj mánj.
Nị̱ hué chrē huin si ga'níj ga'nāj. Nị̱
huēj gụị̱'yaj sisị̱ gạna'nij tsínj 'nạ' riánj güi
gạnahuij xungüị̱ nan.
45 Nị̱ ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj
asịj ná, nị̱ garun ni sij nuguan' nan rian
yanj: "Yan'anj huin si dịgyán rian daran'
ni ngüị̱." Daj garun ni sij. Nị̱ huin ruhuaj
gata sisị̱ daran' ni ngüị̱ unun si ataj chrē,
nị̱ nari' si-nụguan' chrē, nị̱ 'nạ' ni sij riānj.
46 Nị̱ ạ 'ngọ̱ ni ngüị̱ nun gụịni'i chrē. Urin
man'ānj tsínj 'nạ' rian chrē huēj huin si
guini'i chrē aj.
47 'Xạnga' atā gụnun a ni é rẹ': Ni
ngüị̱ xuman ruhua ni'yaj man'ānj, nị̱ gạne
nịganj ni sij ngạ Yan'anj.
48 Huēj huin chrachrúnj 'yaj si gạ nị̱'na'
nịganj niman án rẹ' aj.
49 Nị̱ xi ni é rẹ', sanị̱ xa ni sí' maná ngaa
gachéj ni sí' riqui quij qui'yanj nạco asịj
ná. Ngaa nị̱ gahui' ni sij nánj.
50 Sanị̱ a'mī xi'í chrachrúnj 'nạ' xata'
huin man'ānj.
51 Huēj huin chrachrúnj hua nị̱'na' 'nạ'
xata'. Nị̱ ni tsínj xạ chrachrúnj da, nị̱ gạne
nịganj ni sij. Nị̱ chrachrúnj rịquīj daj xạ á
rẹ' huin nneẹ cū. Nị̱ gạ'ue gạ nị̱'na' ni ngüị̱

mąn chruhua xungüi̱, gui̱'yaj nneę cū aj.
—Daj gataj Jesús gunun ni tsínj israelita.
52 Ngaa ni̱ ga'man ruhua ni dụgüi' ni
tsínj israelita. Ni̱ gataj ni sij gunun ni
dugüi' ni sij:
—Asą' gą'ue gui̱'yaj tsínj nan ri̱qui sij
nneę cúj sij xą né' únj. —Daj gataj ni sij.
53 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Xąnga' ataj snan'ān gụnun a ni é rę'
sisi̱ si̱ xa á rę' nneę cū, ni̱ sisi̱ si̱ go'o a ni
é rę' si-tun man'ānj huīnj da'níj ni ngüi̱, ni̱
si̱ ga'ue gą ni̱'na' niman ni é rę' mánj.
54 Tsínj xa nneę cū, ni̱ go'o sij si-tun
man'ānj, ni̱ gąne ni̱ganj niman sij, gui̱'yā.
Ni̱ huēj gui̱'yā sisi̱ gąna'nij sij güi gąnahuij
xungüi̱ nan.
55 Daj si nneę cū huin chrachrúnj xąnga'
xą á rę'. Ni̱ si-tun man'ānj huin nnee
xąnga' gọ'o a ni é rę' nej.
56 Ni̱ tsínj xa nneę cū, ni̱ go'o si-tun
man'ānj, ni̱ nne nụguan'an sij ngāj. Ni̱
nnēj nụguan'an ngą sij nej.
57 Hua ni̱'na' chrē si ga'níj ga'nāj. Ni̱
hua ni̱'na' man'ānj, gui'yaj chrē. Ni̱ hué
ducuánj da huin sisi̱ gą ni̱'na' niman tsínj
xa man'ānj, gui̱'yā.
58 Ni̱ a'mī xi'í chrachrúnj 'ną' xata' huin
man'ānj: Ni̱ni huin maná xa ni xi a ni
é rę' ngaa ná. Ni̱ gahui' ni sí'. Sé daj
huin chrachrúnj nan mánj. Ni̱ tsínj xą
chrachrúnj huin man'ānj, ni̱ gąne ni̱ganj
niman sij ngą Yan'anj anj. —Daj gataj Jesús
gunun ni sij.
59 Ni̱ digyán Jesús ni nuguan' nan rian ni
ngüi̱ ngaa nahuin yu' ni sij chruhua nuhui
nico nne xuman' Capernaum.

Palabras de vida eterna

60 Ni̱ ngaa gunun ni tsínj nico' Jesús
nuguan' daj, ni̱ gataj da'aj ni sij:
—Cu hua nuguan' a'mi sij. Dąj hua 'ngọ
né' gą'ue gụnun nuguan' nan, ruhua á rę'
únj. —Daj gataj ni sij.
61 Ngaa ni̱ xacaj Jesús cuenta sisi̱ a'mi
hui̱ ni sij xi'í si ga'mi sí'. Ngaa ni̱ gataj sí':
—Chran' yun'unj nuguan' nan gatā gu-
nun a ni é rę' ní'.
62 Dąj gąhuin ruhua á rę' sisi̱ gui̱ni'i a
ni é rę' si gąhui man'ānj gui̱nan' man'ānj
rian gane sinīj huīnj da'níj ni ngüi̱ únj.
63 Hua ni̱'na' niman né' 'yaj Espíritu
Santo. Sé nneę cúj né' 'yaj si hua ni̱'na'
niman né' mánj. Nuguan' ga'mī rian án
rę' huin nuguan' 'ną' rian Espíritu Santo.
Ni̱ gą'ue gą ni̱'na' niman án rę', gui̱'yaj
nuguan' daj.
64 Sani̱ hua da'aj ni é rę' achin gụxuman
ruhua ni̱'yaj yūnj. —Daj gataj Jesús.
Daj si asi̱j sini yąn, ni̱ hua ni'i Jesús ni
tsínj nun gụxuman ruhua ni̱'yaj man'an
sij. Ni̱ hua ni'i sij tsínj nąga'ui' sij ra'a ni
tsínj nicaj sun.
65 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Hué xi'í si nun gụxuman ruhua da'aj
á rę', ni̱ hua gatā gunun a ni é rę' sisi̱ ni̱ ą
'ngọ ni ngüi̱ si̱ ga'ue gą'na' riānj sisi̱ nitaj
si ni̱caj chrē gą'na' ni sij riānj anj. —Daj
gataj Jesús.
66 Ni̱ asi̱j güi daj, ni̱ duna da'aj ni tsínj
nico' Jesús si gachéj ni sí' ngą sij.
67 Ngaa ni̱ nachínj snan'anj Jesús ni
xụhuij ni tsínj nico' sij. Ni̱ gataj sij:
—Ni̱ hué daj huin ruhua á rę' dụna á rę'
man'ānj ní'. —Gataj Jesús gunun ni sij.
68 Ngaa ni̱ gataj Simón Pedro:
—Ni̱ ụn tsínj ri̱an gąn'anj ni únj únj.
Si-nụguan' man'án rę' 'yaj si hua ni̱'na'
ni̱ganj ni únj rian Yan'anj.
69 Ni̱ hua guxuman ruhua ni únj ni'yaj ni
únj man'án rę'. Ni̱ ni'i ni únj sisi̱ man'án
rę' huin Cristo huín rę' da'níj Yan'anj
xąnga'. —Daj gataj Pedro gunun Jesús.
70 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Sé si nacuīj ni xụhuij ran' ni é rę' ą'.
Sani̱ 'ngọ a ni é rę' huin sichre aj. —Daj
gataj Jesús.
71 Ni̱ ngaa gataj Jesús nuguan' daj, ni̱
ga'mi sij xi'í Judas da'níj tsínj gụ'naj Simón
Iscariote. Daj si Judas huin tsínj naga'ui'
Jesús ra'a ni tsínj nicaj sun. Ni̱ huin Judas
'ngọ ni xụhuij ni tsínj nico' Jesús.

7

Incredulidad de los hermanos de Jesús

1 Da' síj da ni̱ gachéj Jesús estado Galilea.
Ni̱ nun gą'uej ruhua sij gąche sij estado
Judea si nano' ni tsínj israelita man'an sij.
Ni̱ dągahui' ni sí' sij, ruhua ni sí'.
2 Ni̱ gahuin ni̱chrun' güi gui̱'yaj ni tsínj
israelita gui'yanj ngaa gui'yaj ni sij hue'
recoj.
3 Ngaa ni̱ gataj ni jnánj Jesús gunun sij:
—Güi̱j sọ' estado Judea. Ngaa ni̱ gui̱ni'i
ni tsínj nico' sọ' si są' nico 'yaj sọ' jnánj.
4 Sisi̱ huin ruhua 'ngọ tsínj daj gui̱ni'i ni
ngüi̱ dąj hua man'an sij, ngaa ni̱ nitaj si arij
hui̱ sij si 'yaj sij mánj. Sisi̱ yya 'yáj rę' si są'
nico, ngaa ni̱ gui̱'yáj sọ' sun daj rian gui̱ni'i
daran' ni ngüi̱ aj. —Daj gataj ni jnánj Jesús
gunun sij.
5 Daj si da ni jnánj Jesús nun gụxuman
ruhua ni̱'yaj Jesús.
6 Ngaa ni̱ gataj Jesús gunun ni sij:
—Achin si gui̱sij güi gui̱'yaj sūnj si-sun
man'ānj. Dąj nąnj gąhuin güi ni̱ gą'ue
gui̱'yaj sun anin' é rę' si-sun anin' é rę' aj.
7 Nitaj xi'í gą'mi quij ni tsínj mąn
chruhua xungüi̱ gaquin' nan xi'í a ni é rę'
mánj. Sani̱ nitaj si huin xąn' ruhua ni sij
ni'yaj ni sij man'ānj. Daj si ataj snan'ān
rian ni ngüi̱ sisi̱ nitaj si hua są' si 'yaj ni
sij.

8 Güij anin' é rę' gui'yanj daj. Achin si
gąn'anj man'ānj. Daj si achin guisij güi
guij'yaj sūnj si-sun man'ānj.
9 —Hué daj gataj Jesús gunun ni jnánj sij,
ni guna sij estado Galilea.

Jesús en la fiesta de los tabernáculos

10 Sani ngaa guisíj gahui ni jnánj sij
gan'anj ni sí' gui'yanj daj, ni hué daj
gan'anj man'an Jesús nej. Sani nun digyán
rẹnga' sij man'an sij rian ni ngüi mánj.
11 Sani nano' ni tsínj israelita Jesús. Ni
gataj ni sí' gunun ni dugüi' ni sí':
—Ni ą huaj tsínj da únj. —Daj gataj ni
sí'.
12 Ni ducu ga'mi guitsi dugüi' ni ngüi xi'í
Jesús. Ni gataj da'aj ni sij:
—Tsínj są' huin sí'. —Gataj da'aj ni sij.
Sani gataj ango da'aj ni sij:
—Sé daj huin mánj. Tsínj digya' yun'unj
ni ngüi huin sí'. —Gataj ango da'aj ni sij.
13 Sani ni ą 'ngo ni ngüi nun ga'mi rẹnga'
xi'í Jesús. Daj si xu'ui' ni sij ni'yaj ni sij ni
tsínj israelita.
14 Huaj ganahuij da'aj gui'yanj, ni gatúj
Jesús chruhua nuhui nico. Ni gaxi'i sij
digyán sij rian ni ngüi.
15 Ni gara yan'anj ruhua ni tsínj israelita
ngą si-nuguan' Jesús. Ni gataj ni sij gunun
ni dugüi' ni sij:
—Dąj gui'yaj tsínj nan gahuin chrun sij,
ni nun digui'yun sij mánj. —Daj gataj ni
sij.
16 Ngaa ni gataj Jesús:
—Sé si-nuguan'ānj huin nuguan' a'mī
mánj. Sani si-nuguan' si ga'níj ga'nāj huin
aj.
17 Sisi hua 'ngo tsínj huin ruhua
dągahuin si aran' ruhua Yan'anj, ni xącaj
sij cuenta sisi nuguan' a'mī nan huin
nuguan' 'ną' rian Yan'anj. Ni xącaj sij
cuenta sisi nitaj si a'mī güenda man'ānj
mánj.
18 Ni tsínj a'mi güenda man'an sij, ni
huin ruhua sij sisi gą'mi są' ni ngüi xi'í
man'an sij. Sani tsínj huin ruhua sisi gą'mi
są' ni ngüi xi'í si ga'níj gą'na' sí', ni xąnga'
si ataj sí'. Ni nitaj si 'yaj xi'i sí' mánj.
19 Xąnga' riqui Moisés si-ley Yan'anj rian
án rę'. Sani ni ą 'ngo ni é rę' nun dagahuin
ley da mánj. Ni un sin huin ni dągahui' ni
é rę' man'ānj, ruhua á rę' únj. —Daj gataj
Jesús gunun ni sij.
20 Ngaa ni gataj ni sij:
—Nun nanę xi'i nimán rę'. Ni un tsínj
huin ruhua dągahui' rę', ruhuá rę' únj.
—Daj gataj ni sij.
21 Ni gataj Jesús:
—Daran' ni é rę' gara yan'anj ruhua ngą
urin si są' nico, gui'yā.
22 Ni ga'nin' Moisés sun rian án rę' sisi
guta' ni é rę' da'nga' ni lij sno'o. Sani sé
rian Moisés gaxi'i gui'yaj ni sij daj. Daj si
da'nga' daj gui'yaj ni xi né' asij ná sno'o.
Ni da' güi naránj ruhua né', ni uta' á rę'
da'nga' ni lij sno'o.
23 Ni sisi a'uej ruhua á rę' sisi guta' á rę'
da'nga' ni lij sno'o güi naránj ruhua né'
xi'í si huin ruhua á rę' dągahuin a ni é
rę' si-ley Moisés, ngaa ni un sin huin ni
a'man ruhua á rę' ni'yaj á rę' man'ānj xi'í
si ganahuin są' 'ngo tsínj, gui'yā güi naránj
ruhua né' únj.
24 Si ga'mi gaquin' ni é rę' xi'í dugüi' ni
é rę' ngaa nun ni'i yya ni é rę' dąj hua si
'yaj sij. Sani gą'mi nica yya ni é rę' ngą xi'í
si 'yaj sij aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

¿Es éste el Cristo?

25 Xi'í daj ni gataj go'ngo ni tsínj nne
xuman' Jerusalén:
—Sé tsínj nan nano' ni sij dągahui' ni sij
ą'.
26 Niquin' sí' a'mi rẹnga' sí' rian ni ngüi.
Ni nitaj si chran' yun'unj ni sij man'an sí'
mánj. Ani ruhua ni tsínj nicaj sun sisi hué
tsínj nan huin Cristo ní'.
27 Sani ni'i né' ni ą 'ną' tsínj nan anj. Ni
ngaa gą'na' Cristo, ni ą 'ngo ni ngüi nun
guini'i ni ą gą'na' sí' mánj. —Daj gataj ni
tsínj nne Jerusalén.
28 Ni ngaa guiniquin' Jesús chruhua
nuhui, ni ga'mi nucuaj sij digyán sij rian
ni ngüi. Ni gataj sij:
—Ni'i a ni é rę' man'ānj. Ni ni'i a ni é
rę' ni ą 'nāj nej. Sani sé si 'nāj güenda
man'ānj. Yan'anj si xąnga' huin ga'níj
ga'nāj. Sani nun ni'i a ni é rę' Yan'anj
mánj.
29 Sani ni'īnj Yan'anj. Daj si hué rian
Yan'anj 'nāj. Ni Yan'anj huin si ga'níj
ga'nāj nej. —Daj gataj Jesús.
30 Ngaa ni huin ruhua ni sij guida'a ni sij
Jesús. Sani ni ą 'ngo ni sij nun guida'a sí'
si achin guisij güi gą'ue guida'a ni sij sí'.
31 Ni nico ni ngüi guxuman ruhua ni'yaj
Jesús. Ni gataj ni sij:
—Ni ngaa gą'na' Cristo ni si ga'ue gui'yaj
sí' si są' nico daj ngą si 'yaj tsínj nan mánj.
—Gataj ni sij.

Los fariseos envían alguaciles para prender a Jesús

32 Ngaa ni gunun ni tsínj fariseo si ga'mi
hui ni ngüi xi'í Jesús. Ngaa ni ga'níj ni tsínj
a'nin' rian ni chrej ngą ni tsínj fariseo ni
tsínj policía gąn'anj guida'a ni sí' Jesús.
33 Ngaa ni gataj Jesús:
—Doj ni güi gąnēj ngą á rę'. Ngaa ni
nąnicaj nan'ānj rian si ga'níj ga'nāj.
34 Nąno' ni é rę' man'ānj. Sani si nari'
a ni é rę' mánj. Daj si si ga'ue gąhuin
nucuaj á rę' gąn'anj án rę' rian gąn'anj
gąnēj mánj. —Daj gataj Jesús.

35 Ngaa nḭ gaxḭ'i ni tsínj israelita nachínj
snan'anj ni sij ni dụgüi' man'an ni sij. Nḭ
gataj ni sij:
—Nḭ ạ gạn'anj tsínj nan, nḭ sḭ nari' né' sij
únj. Gạn'anj sij rian ni dugüi' né' ni tsínj
gaxa'nḭ scanij ni ngüḭ griego ní'. Nḭ dḭgyán
sij si-nụguan' sij rian ni ngüḭ griego ní'.
36 Nḭ gataj sij gunun né': "Nạno' a ni é
rẹ' man'ānj. Sanḭ sḭ nari' a ni é rẹ' mánj.
Daj si sḭ ga'ue gạn'anj án rẹ' rian gạn'anj
gạnēj mánj." Nḭ ụn sin huin ruhuaj gata
nuguan' daj, ruhua á rẹ' únj. —Daj gataj
ni sij gunun ni dugüi' ni sij.

Ríos de agua viva

37 Nḭ ngaa huaj ganahuij gui'yanj nico,
gui'yaj ni sij huin güi gara nico ni ngüḭ, nḭ
ganiquin' Jesús. Nḭ gataj sij:
—Sisḭ hua gọ'ngo a ni é rẹ' nago'o nnee,
nḭ gạ'na' á rẹ' riānj. Nḭ rḭquīj nnee gọ'o a
ni é rẹ' aj.
38 Tsínj xuman ruhua ni'yaj man'ānj, nḭ
gạra nico nuguan' sạ' niman sij dạj rún'
'yaj xinéj nnee chéj, nḭ da'nga' daj gạhuin
niman sij ngạ nuguan' sạ'. Nḭ gạ'ue gạ
nḭ'na' niman sij, guḭ'yā. —Daj gataj Jesús.
39 Nḭ hué daj ga'mi sij xi'í Espíritu Santo
gạ'na' rian ni ngüḭ guxuman ruhua ni'yaj
sij. Daj si achin si gạ'na' Espíritu Santo
rian ni ngüḭ si achin si gạnahuin nạca nneẹ
cúj sij.

División entre la gente

40 Nḭ ngaa gunun gọ'ngo ni ngüḭ daj si-
nụguan' Jesús, ngaa nḭ gataj ni sij:
—Xạnga' hué tsínj nan huin tsínj ga'mi
si-nụguan' Yan'anj asḭj ná. —Daj gataj ni
sij.
41 Nḭ gataj ango ni sij:
—Hué sij huin Cristo. —Gataj ni sij.
Sanḭ gataj ángo ni sij:
—Sḭ ga'nạ' Cristo estado Galilea mánj.
42 Rian si-nụguan' Yan'anj ataj sisḭ Cristo
gạhuin da'nḭ si'nḭ rey David. Nḭ xánj sij
huin xuman' Belén rian gane David asḭj ná
nej. —Daj gataj ango ni ngüḭ daj.
43 Hué dan nḭ ga'mi guitsi ni sij xi'í Jesús.
44 Nḭ gahuin ruhua gọ'ngo ni sij guḭda'a
ni sij Jesús. Sanḭ nḭ ạ 'ngọ ni sij nun guida'a
ni sij mánj.

Nunca ha hablado hombre así

45 Ngaa nḭ nanicạj ni tsínj policía ga'nạ'
yụn ni sij rian chrej a'nin' rian ni chrej ngạ
rian ni tsínj fariseo. Nḭ nachínj snan'anj ni
sí' ni policía.
46 Ngaa nḭ:
—Nitaj ạman ga'mi 'ngọ tsínj dạj rún'
a'mi sij mánj. —Gataj ni policía.
47 Ngaa nḭ gataj ni tsínj fariseo:
—Nḭ ga'uej ruhua á rẹ' si digya' yun'unj
sij man'an ni é rẹ' ní'.
48 Daj si nun gụxuman ruhua nḭ ạ 'ngọ
ni tsínj a'nin' ngạ ni tsínj fariseo nḭ'yaj ni
sij sí' mánj.
49 Sanḭ ni ngüḭ nan nḭ nun ni'i ni sij si-
ley Moisés mánj. Nḭ guḭran' ni sij sayun,
guḭ'yaj Yan'anj. —Daj gataj ni sij gunun ni
policía.
50 Hué dan nḭ ga'mi Nicodemo. Nḭ 'ngọ
dugüi' ni sij huin sí'. Nḭ tsínj gan'anj ni'yaj
rian nne Jesús nẹ' nḭ huin sí'.
51 Nḭ gataj sí':
—Ataj si-ley né' sisḭ sḭ ga'ue gạhuin 'ngọ
tsínj castigo, guḭ'yaj né' ngaa achin gụnun
sini né' si gạ'mi sí'. Nḭ sḭ gahuin sí' castigo
sisḭ achin xạcaj né' cuenta ụn sin gui'yaj
sí'. —Daj gataj Nicodemo.
52 Ngaa nḭ gataj ni sij:
—Tsínj 'nạ' estado Galilea huín rẹ' ngạ
sij ní'. Dḭgui'yún rẹ' si-nụguan' Yan'anj,
nḭ xạcaj rẹ' cuenta sisḭ nḭ ạ 'ngọ tsínj a'mi
si-nụguan' Yan'anj nitaj 'nạ' estado Galilea
mánj. —Daj gataj ni sij.
53 Ngaa nḭ nạn' da gọ'ngo ni sij ducuá ni
sij.

8

La mujer adúltera

1 Ngaa nḭ gahui Jesús gan'anj sij quij
gụ'naj Olivos.
2 Nḭ ngaa guerẹnga' ango güi, nḭ gan'anj
gạtu rụhua' yún sij chruhua nuhui nico.
Nḭ ga'nạ' daran' ni ngüḭ rian sij. Ngaa nḭ
gan'anj gạne sij. Nḭ digyán sij rian ni ngüḭ
ga'nạ' daj.
3 Ngaa nḭ nicaj ni tsínj digyán si-ley
Moisés ngạ ni tsínj fariseo 'ngọ yun'unj
xạna ga'nạ' ni sij. Nḭ gani ni sij unj dạni ni
sij ngạ Jesús. Nḭ nari' ni sij yun'unj xạna
daj hué guẹ hora ngaa ga'mi unj ngạ 'ngọ
tsínj. Nḭ sé nicạ unj huin tsínj daj.
4 Ngaa nḭ gataj ni sij gunun Jesús:
—Maestro, yun'unj nan 'yaj squḭra' ngạ
ango sij. Nḭ da'nga' daj 'yaj nụngüej sij
nari' ni únj.
5 Nḭ a'nin' si-ley Moisés sun sisḭ gạ'ui'
né' yej yun'unj xạna 'yaj daj. Ngaa nḭ dạj
guḭ'yaj né', ruhua man'án rẹ' únj.
6 —Daj gataj ni sij xi'í si huin ruhua ni sij
si gạ'mi Jesús 'ngọ nuguan' nun hua sạ' xi'í
si-ley Moisés. Ngaa nḭ gạ'ue gạ'mi gaquin'
ni sij xi'í Jesús, ruhua ni sij.
Sanḭ nitu Jesús, nḭ gaxḭ'i sij garun sij rian
yo'ój ngạ ra'a sij.
7 Nḭ rḭan nicọ' huaj nachínj snan'anj ni
sí' sij, nḭ naxụman Jesús. Nḭ gataj sij:
—Tsínj nitaj si da'ui gaquin', nḭ hué sí'
gạ'ui' sini yej unj. —Daj gataj Jesús gunun
ni sí'.
8 Ngaa nḭ ga' nitu rụhua' yún Jesús. Nḭ
garun sij rian yo'ój.

9 Nị ngaa gunun ni tsínj daj si gataj Jesús,
nị gahuin nạ'aj ni sij, gui'yaj si-nụguan' sí'.
Ngaa nị gaxị'i ni sij gahui ni sij gan'anj
gọ'ngo ni sij. Asịj sini gan'anj ni tsínj achij.
Nị da rụcu gan'anj ni tsínj hua lij daj.
10 Ngaa nị naxụman Jesús, nị gataj sij
gunun yun'unj daj:
—Xica'uīj, nị ạ gan'anj ni tsínj ga'mi
gaquin' xi'í rẹ' sisị gạhuín rẹ' castigo, ataj
ni sij únj. —Gataj Jesús rian yun'unj xạna
daj.
11 Ngaa nị gataj yun'unj xạna daj:
—Nị ạ 'ngọ tsínj nitaj si a'mi da Señor.
—Daj gataj unj.
Ngaa nị gataj Jesús:
—Nị sị gui'yaj man'ānj castigo man'án
rẹ' mánj. Güịj nị sị nanicạj rụhua' yún rẹ'
guị'yáj rẹ' gaquin' gạ mánj.

Jesús, la luz del mundo

12 Ngaa nị gataj rụhua' yún Jesús gunun
ni sij:
—Huēj huin 'ngọ yan'ạn xiguịn chruhua
xungüị nan. Tsínj nico' man'ānj, nị sị
gachej sij rian hua rụmi' mánj. Sanị xiguịn
sạ' chruhua niman sij, guị'yā. Nị gạne
nịganj sij ngạ Yan'anj. —Daj gataj Jesús.
13 Ngaa nị gataj ni tsínj fariseo gunun
Jesús:
—A'mí rẹ' güenda xi'í man'án rẹ'. Xi'í
daj nị nitaj si ní'yanj si a'mí rẹ' mánj. —Daj
gataj ni sij.
14 Ngaa nị gataj Jesús:
—Nụnj si a'mī güenda xi'í man'ānj, sanị
xạnga' ní'yanj nuguan' a'mī xi'īj. Daj si
ni'īnj nị ạ 'nāj, nị ni'īnj nị ạ gạn'ān. Sanị
nun ni'i a ni é rẹ' nị ạ 'nāj, nị nun ni'i a ni
é rẹ' nị ạ gạn'ān nej.
15 Sanị axạ' ni é rẹ', nị a'mi gaquin' ni é
rẹ' rian ni ngüị daj rún' ani ruhua ni ngüị
mạn chruhua xungüị gaquin' nan. Sanị
nitaj si a'mi gaquin' man'ānj rian ni ngüị
mánj.
16 Nị sisị a'mī gaquin' rian ni ngüị, nị
dugu'nạj hua si gui'yā. Daj si sé urīnj huin
si gui'yā daj. Sanị chrē si ga'níj ga'nāj 'ngọ
ani ruhuaj ngāj.
17 Nị ataj nịca si-ley ni é rẹ' sisị uyan
a'mi huịj testigo daj, nị xạnga' si-nụguan'
nụngüej sí'.
18 Hué man'ānj huin testigo xi'í man'ānj.
Nị chrē si ga'níj ga'nāj huin ango testigo
daj. —Daj gataj Jesús.
19 Ngaa nị nachínj snan'anj ni sij Jesús.
Nị gataj ni sij:
—Nị ạ nne chréj rẹ' únj. —Gataj ni sij.
Ngaa nị gataj Jesús:
—Nun ni'i a ni é rẹ' man'ānj. Nị nun ni'i
a ni é rẹ' chrē nej. Nị sisị guini'i a ni é rẹ'
man'ānj, nị hué daj guini'i ni é rẹ' chrē nej
aj. —Daj gataj Jesús.
20 Hué ni nuguan' nan ga'mi Jesús ngaa
digyán sij rian ni ngüị mạn chruhua nuhui
nico rian a'ui' ni sij san'anj rian Yan'anj.
Sanị nị ạ 'ngọ ni tsínj nun guịda'a sí'. Daj
si achin guịsij güi guịda'a ni sij sí'.

A donde yo voy, vosotros no podéis ir

21 Ngaa nị gataj rụhua' yún Jesús rian ni
tsínj israelita:
—Gạn'ān nánj. Nị nạno' a ni é rẹ'
man'ānj. Nị gạhui' a ni é rẹ' xi'í si da'ui
ni é rẹ' gaquin'. Rian gạn'ān, sanị sị ga'ue
gạn'anj án rẹ' mánj. —Daj gataj Jesús
gunun ni sij.
22 Ngaa nị gataj ni tsínj israelita gunun
ni dugüi' ni sij:
—Asị ani ruhua sij dạgahui' sij man'an
sij sisị ataj sij sisị sị ga'ue gạn'anj né' rian
gạn'anj sij, ataj sij ní'. —Gataj ni sí'.
23 Ngaa nị gataj Jesús gunun ni sij:
—Ni tsínj mạn nịca' nan huin a ni é
rẹ'. Sanị man'ānj 'nạ' xata'. Nị tsínj mạn
chruhua xungüị huin a ni é rẹ'. Sanị nitaj
si huīnj chruhua xungüị nan mánj.
24 Hué xi'í daj gatā gunun a ni é rẹ' sisị
gạhui' ni é rẹ' xi'í si da'ui a ni rẹ' gaquin'.
Daj si sisị nun gụxuman ruhua ni é rẹ' sisị
huēj huin Cristo, nị hua niạn gạhui' ni é rẹ'
ngaa ga guẹ da'ui a ni é rẹ' gaquin'. —Daj
gataj Jesús gunun ni tsínj israelita.
25 Ngaa nị nachínj snan'anj ni sij Jesús.
Nị gataj ni sij:
—Nị ụn tsínj huín rẹ' únj. —Daj gataj ni
sij.
Nị gataj Jesús:
—Asịj sini yạn nị hua gatā gunun ni é rẹ'
ụn tsínj huīnj.
26 Hua nico nuguan' gạtā gụnun ni é rẹ'.
Nị hua nico nuguan' natāj xi'í si-gạquin' ni
é rẹ' nej. A'mi xạnga' si ga'níj ga'nāj. Nị si
natāj gunun ni ngüị mạn chruhua xungüị,
nị hué nuguan' nan huin si unūnj rian si
ga'níj ga'nāj. —Daj gataj Jesús.
27 Sanị nun gara da'nga' ruhua ni sij sisị
ga'mi Jesús xi'í chrej sij.
28 Xi'í daj nị gataj Jesús gunun ni sij:
—Ngaa dọco' a ni é rẹ' xata' man'ānj
huīnj da'níj ni ngüị, nị guịni'i ni é rẹ' sisị
huēj huin Cristo aj. Nị guịni'i a ni é rẹ' sisị
nitaj si 'yā güenda man'ānj. Sanị maan si
a'mī urin si digyán chrē riānj.
29 Nne si ga'níj ga'nāj ngāj. Nitaj si duna
chrē urīnj mánj. Daj si ya'yoj 'yā si aran'
ruhua chrē. —Gataj Jesús.
30 Ngaa ga'mi Jesús nuguan' daj, nị
guxuman ruhua nico ni tsínj daj ni'yaj ni
sij sí'.

La verdad os hará libres

31 Ngaa nị gataj Jesús gunun ni tsínj
israelita guxuman ruhua ni'i sij:

—Sisi̱ 'ngǫ dągahuin ni é rę' si-nǫguan'ānj, ngaa ni̱ gąhuin xąnga' a ni é rę' ni tsínj nico' man'ānj.
32 Ni̱ gui̱ni'i ni é rę' nuguan' xąnga'. Ngaa ni̱ gąhuin ní'nij rian án rę', gui̱'yaj nuguan' xąnga' daj. —Daj gataj Jesús.
33 Ngaa ni̱ gataj ni sij:
—Hué ni únj huin da'ni̱ si'ni̱ tsínj gǫ'naj Abraham. Ni̱ nitaj ąman gui'yaj sun yǫn ni únj mánj. Dąj huin si atáj rę' sisi̱ si̱ gui'yaj sun yǫn únj únj. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.
34 Ni̱ gataj Jesús:
—Xąnga' atā gǫnun a ni é rę' sisi̱ daran' ni ngüi̱ 'yaj gaquin', ni̱ na'ue gą'nin' ruhua ni sij si 'yaj ni sij gaquin'. Ni̱ 'yaj sun yǫn ni sij rian gaquin' daj.
35 Ni̱ 'ngǫ tsínj 'yaj sun yǫn rian xuru'ue, ni̱ na'ue gąne ni̱ganj sij ducuá xuru'ue mánj. Sani̱ tsínj huin da'níj xuru'ue daj, ni̱ nne ni̱ganj sí' ducuá chrej sí'.
36 Hué dan ni̱ sisi̱ riqui da'níj Yan'anj sisi̱ gąhuin ní'nij ni é rę' rian gaquin', ngaa ni̱ hua yya xąnga' sisi̱ sé tsínj 'yaj sun yǫn rian gaquin' huin a ni é rę' gą mánj.
37 'Ni̱ ni'īnj sisi̱ ni é rę' huin da'ni̱ si'ni̱ xí' Abraham. Sani̱ huin ruhua ni é rę' dągahui' ni é rę' man'ānj xi'í si na'uej ruhua á rę' sisi̱ gątu si-nǫguan'ānj chruhua niman án rę' aj.
38 A'mi man'ānj sisi̱ guini'īnj rian nne chrē. Sani̱ 'yaj ni é rę' dąj rún' gataj chrej a ni é rę' rian án rę' aj. —Daj gataj Jesús.

Sois de vuestro padre el diablo

39 Ngaa ni̱:
—Xi ni únj huin tsínj gǫ'naj Abraham. —Gataj ni sij.
Sani̱ gataj Jesús:
—Sisi̱ huin xąnga' á rę' da'níj xí' Abraham, ngaa ni̱ gui̱'yaj á rę' dąj rún' gui'yaj sí'.
40 Sani̱ nǫnj si gatā gunun ni é rę' nuguan' xąnga' huin nuguan' digyán Yan'anj riānj, sani̱ huin ruhua ni é rę' dągahui' ni é rę' yūnj. Sani̱ sé daj gui'yaj quij Abraham mánj.
41 Uyan 'yaj ni é rę' dąj rún' 'yaj chrej a ni é rę'. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
Xi'í daj ni̱ gataj ni sij:
—Sé ni únj huin da'níj gaquin' mánj. Sani̱ hua urin chrej ni únj huin Yan'anj. —Gataj ni sij.
42 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Sisi̱ xąnga' Yan'anj huin chrej a ni é rę', ni̱ gąhuin 'i̱ ruhua á rę' ni̱'yaj á rę' yūnj. Daj si gahui man'ānj rian nne Yan'anj. Ni̱ ga'nāj chruhua xungüi̱ nan. Sé si ga'nāj güenda man'ānj. Sani̱ ga'nāj xi'í si Yan'anj ga'níj ga'nāj.
43 'Na'ue gąra da'nga' ruhua á rę' nuguan' a'mī xi'í si na'uej ruhua á rę' gǫnun a ni é rę' nuguan' a'mī rian án rę'.
44 Chrej ni é rę' huin sichre. Ni̱ huin ruhua á rę' gui̱'yaj á rę' dąj rún' huin ruhua gui̱'yaj chrej a ni é rę'. Ni̱ asi̱j sini yąn 'ngǫ huin sichre 'ngǫ si dagahui' níman. Nitaj ąman ga ni̱ca si-nǫguan' sichre mánj. Ni̱ nitaj ąman ga'mi xąnga' sichre mánj. Ni̱ ngaa a'mi yyą sichre, ni̱ si-nǫguan' man'an sichre a'mi. Daj si snan'anj sichre daj. Ni̱ chrej ni ngüi̱ a'mi snan'anj huin sichre aj.
45 'Sani̱ ri̱an a'mi xąnga' man'ānj, ni̱ nun xǫman ruhua á rę' si a'mī mánj.
46 Ni̱ ą 'ngǫ ni é rę' si̱ ga'ue gątaj sisi̱ da'uīj gaquin' mánj. Ni̱ sisi̱ a'mi xangāj, ni̱ ǫn sin huin ni̱ na'ue gǫxuman ruhua á rę' gui̱ni'i a ni é rę' si-nǫguan'ānj únj.
47 Ni̱ tsínj nico' Yan'anj, ni̱ unun yya sij si-nǫguan' Yan'anj. Sani̱ nitaj si nico' a ni é rę' Yan'anj mánj. Xi'í daj na'uej ruhua á rę' gǫnun a ni é rę' si-nǫguan' Yan'anj mánj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj israelita.

La preexistencia de Cristo

48 Ngaa ni̱ gataj ni sij:
—Xąnga' nuguan' ga'mi ni únj sisi̱ huín rę' 'ngǫ tsínj samaritano. Ni̱ nǫn nanę xi̱'i nimán rę' nej. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.
49 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Nitaj nanę xi̱'i nǫn nimānj mánj. Nǫn yan'ān chrē aj. Sani̱ nitaj si nun yan'anj án rę' yūnj mánj.
50 Nitaj si 'yaj sūnj sisi̱ gą'mi są' ni ngüi̱ xi'īj. Sani̱ Yan'anj huin ruhua sisi̱ gą'mi są' ni ngüi̱ xi'īj aj. Ni̱ nągui'yaj yya Yan'anj xi'í ni ngüi̱.
51 Xąnga' atā gǫnun a ni é rę' sisi̱ tsínj gǫnun są' si-nǫguan'ānj, ni̱ nitaj ąman gąhui' sij mánj. —Daj gataj Jesús.
52 Yu'uj daj gataj ni tsínj israelita gunun Jesús:
—Yyąj ni̱ hua ni'i yya ni únj sisi̱ nǫn nanę xi̱'i chruhua nimán rę'. Daj si gahui' tsínj gǫ'naj Abraham ngą daran' ni tsínj ga'mi si-nǫguan' Yan'anj asi̱j ná. Ni̱ atáj rę': "Sisi̱ gǫnun są' 'ngǫ tsínj daj si-nǫguan' rę', ni̱ si̱ gahui' sij mánj." Daj atáj rę'.
53 Asi̱ huin achíj rę' daj ngą xi ni únj Abraham, ruhuá rę' ní'. Gahui' sí' ni̱ hué daj gahui' ni tsínj ga'mi si-nǫguan' Yan'anj. Ni̱ ǫn tsínj huín rę', ruhuá rę' únj. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.
54 Ngaa ni̱ gataj Jesús:
—Sisi̱ gątaj man'ānj sisi̱ tsínj są' huīnj, ni̱ nitaj si ní'yanj si-nǫguan'ānj mánj. Sani̱ a'mi są' chrē xi'īj. Ni̱ hué man'an án rę' ataj sisi̱ Dan'anj ni é rę' huin chrē aj.

55 Sanı̱ nun ni'i a ni é rẹ' chrē mánj. Sanı̱ man'ānj nı̱ ni'īnj chrē aj. Nı̱ sisı̱ gạtā sisı̱ nun ni'īnj chrē, nı̱ huīnj 'ngọ tsínj nnẹ, dạj rún' huin ni é rẹ'. Sanı̱ xạnga' ni'īnj chrē. Nı̱ 'yā dạj rún' ataj si-nụguan' chrē aj.
56 'Gahuin nıạ' ruhua xi ni é rẹ' tsínj gụ'naj Abraham xi'í si gana'uij sí' güi gạ'na' man'ānj chruhua xungüı̱ nan. Nı̱ guini'i sí' si ga'nāj. Ngaa nı̱ gahuin nıạ' yya ruhua sij aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
57 Ngaa nı̱ gataj ni sij:
—Achin guı̱sij rẹ' huı̱j xia chi' yo'. Nı̱ asạ' gạ'ue gạtaj rẹ' sisı̱ hua guini'í rẹ' Abraham únj. —Gataj ni sij.
58 Nı̱ gataj Jesús:
—Xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisı̱ ngaa achin gạ'nga Abraham, nı̱ hua nnēj aj. —Daj gataj Jesús.
59 Yu'uj daj nı̱ guida'a ni sij yej gạ'ui' ni sij Jesús, ruhua ni sij. Sanı̱ guixíj huı̱ Jesús man'an sij. Nı̱ gahui sí' nuhui nico daj. Nı̱ gachin sí' scanij ni sij gan'anj sí'.

9

Jesús sana a un ciego de nacimiento

1 Nı̱ ngaa gachin Jesús gan'anj sij, nı̱ guini'i sij 'ngọ tsínj duri. Nı̱ duri sí' ası̱j ga'nga sí'.
2 Ngaa nı̱ nachínj snan'anj ni tsínj nico' Jesús gataj ni sí':
—Maestro, ụn sin huin nı̱ ga'nga duri tsínj nan únj. Ası̱ si-gạquin' chrej sij gui'yaj ní'. Ası̱ si-gạquin' man'an sij gui'yaj sạ'. —Daj gataj ni sij.
3 Ngaa nı̱ gataj Jesús:
—Sé xi'í si-gạquin' sij huin mánj. Nı̱ sé xi'í si-gạquin' chrej sij ngạ nni sij huin mánj. Maan si huin ruhua Yan'anj sisı̱ guı̱ni'i ni ngüı̱ dạj gạ'ue guı̱'yaj sạ' Yan'anj ngạ sij.
4 Nẹ' guní'yanjan nı̱ hua nıạn guı̱'yaj né' si-sun si ga'níj ga'nāj chruhua xungüı̱ nan. Daj si ngaa 'nạ' guı̱ni, nı̱ nạ'ue guı̱'yaj sun nı̱ ạ 'ngọ né' gạ mánj.
5 Nı̱ ngaa nnēj chruhua xungüı̱ nan, nı̱ dạj rún' huin 'ngọ yan'ạn xiguı̱n huīnj chruhua xungüı̱ aj. —Daj gataj Jesús rian ni tsínj nico' sij.
6 Nı̱ ngaa guisíj ga'mi Jesús nuguan' daj, nı̱ garáj sta'nunj sij rian yo'ój. Nı̱ gui'yaj sij dọj sige' ngạ dane sta'nunj sij. Nı̱ garun sij rian tsínj duri daj.
7 Ngaa nı̱ gataj Jesús gunun sí':
—Güı̱j nạ'nin' rẹ' rián rẹ' pozo nnee gụ'naj Siloé. —Daj gataj Jesús. (Nı̱ nuguan' Siloé huin ruhuaj gata: Nnee 'nạ' anéj chrej, gui'yaj ni sij.) Ngaa nı̱ gan'anj nạ'nin' tsínj duri daj rian sij chruhua nnee daj. Nı̱ ngaa nanicạj sij, nı̱ hua ga'ue ni'yaj sij.
8 Nı̱ hua guini'i ni ngüı̱ huin dugüi' tsínj daj gane tsínj daj gachínj sij caridad. Ngaa nı̱ nachínj snan'anj ni sij ni dugüi' ni sij. Nı̱ gataj ni sij:
—Nı̱ sé tsínj nan huin tsínj nne achínj caridad, ruhua á rẹ' ạ'. —Daj gataj ni sij.
9 Ngaa nı̱:
—Hué sij huin. —Gataj gọ'ngo ni sij.
Nı̱ gataj ango ni sij:
—Sé sij huin nụnj si hué daj hua sij. —Gataj ango ni sij.
Sanı̱ gataj man'an tsínj daj:
—Huēj huin aj. —Gataj sí'.
10 Ngaa nı̱ nachínj snan'anj ni sij sí'. Nı̱ gataj ni sij:
—Dạj gui'yáj rẹ' nı̱ ga'ue naxí'nij rián rẹ' únj. —Gataj ni sij.
11 Ngaa nı̱ gataj tsínj daj:
—Tsínj gụ'naj Jesús nı̱ gui'yaj sí' sige'. Nı̱ garun sí' riānj. Nı̱ gataj sij gunūn: "Gạn'anj nạ'nij rẹ' pozo nnee gụ'naj Siloé." Daj gataj sij gunūn. Ngaa nı̱ ngaa guisíj gan'anj na'níj riānj chruhua nnee daj, ngaa nı̱ naxí'nij riānj aj. —Gataj tsínj daj gunun ni sij.
12 Ngaa nı̱ nachínj snan'anj ni sij sí'. Nı̱ gataj ni sij:
—Nı̱ ạ nne tsínj daj únj. —Gataj ni sij.
—Nun ni'īnj nı̱ ạ nne sí'. —Gataj tsínj daj.

Los fariseos interrogan al ciego sanado

13 Hué dan nı̱ nicaj ni sij tsínj ga duri daj gan'anj ni sij rian ni tsínj fariseo.
14 Nı̱ güi naránj ruhua ni ngüı̱ israelita huin ngaa gui'yaj Jesús sige', nı̱ ganahuin tsínj duri daj.
15 Nı̱ nachínj snan'anj ni sí' dạj gui'yaj sij nahuin rian sij. Ngaa nı̱ gataj sij:
—Garun 'ngọ tsínj daj sige' riānj. Nı̱ gan'anj nạ'nij riānj. Nı̱ yyạj nı̱ xiguı̱n ni'yā nánj. —Daj gataj sij.
16 Ngaa nı̱ gataj gọ'ngo ni tsínj fariseo:
—Tsínj gui'yaj nan nı̱ sé rian Yan'anj 'nạ' sij mánj. Daj si nitaj si ní'yanj sij ngạ güi naránj ruhua né' mánj. —Daj gataj gọ'ngo ni sij.
Sanı̱ gataj ango ni sij:
—Sı̱ ga'ue guı̱'yaj sij si sạ' nico da sisı̱ huin sij tsínj da'ui gaquin' mánj. —Daj gataj ango ni sij.
Ngaa nı̱ ga'mi guitsi man'an ni sij xi'í Jesús.
17 Yu'uj daj gataj rụhua' yún ni sij rian tsínj daj:
—Dạj gạtaj man'án rẹ' xi'í tsínj gui'yaj naxi'níj rián rẹ' únj. —Daj gataj ni sij.
Ngaa nı̱:
—Güendāj nı̱ hué sij huin 'ngọ tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj, ruhuāj aj. —Gataj tsínj daj xi'í Jesús.

18 Sanı̱ nun gu̱xuman ruhua ni tsínj
israelita sisı̱ hua yya ga duri tsínj daj, nı̱
naxi'níj rian sij. Yu'uj daj nı̱ gaquínj ni sí'
chrej sij nej, nni sij nej, ga̱'na' nu̱ngüej nica̱
sij rian ni sí'.
19 Nı̱ nachínj snan'anj ni sí'. Nı̱ gataj ni
sí':
—Xa̱nga' da'níj nu̱ngüej é rę' huin tsínj
nan ní'. Nı̱ xa̱nga' ga'nga duri sij ní'. Asa̱'
ga̱'ue nı̱'yaj sa̱' sij, ruhua nu̱ngüej é rę' únj.
—Daj gataj ni sí'.
20 Ngaa nı̱ gataj nu̱ngüej nica̱ sij:
—Ni'i yya únj sisı̱ da'níj únj huin sí'. Nı̱
ni'i yya únj sisı̱ ga'nga duri sí' nej.
21 Sanı̱ nun ni'i únj u̱n sin gui'yaj, nı̱
ni'yaj sa̱' sij yya̱j. Nı̱ nun ni'i únj u̱n
tsínj gui'yaj, nı̱ naxi'níj rian sij. Na̱chinj
snan'anj ni é rę' sij si achij sij. Nı̱ ga̱'mi sij
xi'í man'an sij. —Daj gataj nu̱ngüej nica̱
sij.
22 Hué daj ga'mi nu̱ngüej sij si xu'ui' sij
ni'yaj sij ni tsínj israelita. Daj si uyan hua
ga'mi ni tsínj israelita sisı̱ gu̱ri ni sí' nę'
chrej xę' go̱'ngo tsínj ma̱n chruhua nuhui
ga̱taj sisı̱ Jesús huin Cristo.
23 Xi'í daj gataj chrej sij nga̱ nni sij:
—Na̱chin' snan'anj ni é rę' sij si hua achij
sij. —Daj gataj nu̱ngüej sij.
24 Ngaa nı̱ naquínj ru̱hua' yún ni tsínj
israelita tsínj gahuin duri daj. Nı̱ gataj ni
sij:
—Ga̱taj nı̱ca yyá rę' rian Yan'anj da̱j
guirán' rę'. Daj si ni'i ni únj sisı̱ tsínj daj
huin 'ngo̱ tsínj da'ui gaquin'. —Daj gataj
ni sij.
25 Ngaa nı̱ gataj tsínj gahuin duri daj:
—Nun ni'īnj sisı̱ da'ui sij gaquin'. Urin
si ni'īnj sisı̱ durīj, nı̱ hua a'ue ni'yā ruhuāj
nánj. —Daj gataj sij.
26 Ngaa nı̱ nachínj snan'anj ru̱hua' yún
ni sij. Nı̱ gataj ni sij:
—Da̱j gui'yaj sij, nı̱ naxi'níj rián rę',
gui'yaj sij únj. —Daj gataj ni sij.
27 Nı̱ gataj sij:
—Hua gatā gunun ni é rę', sanı̱ na'ue
gu̱nun ni é rę' mánj. Nı̱ u̱n sin huin ruhua
ni é rę', nı̱ na̱ta' ru̱hua' yūnj gu̱nun a ni
é rę', ruhua á rę' únj. Nı̱ gu̱nico' ni é rę'
man'an sij, ruhua á rę' ní'. —Daj gataj tsínj
daj.
28 Ngaa nı̱ ga'mi quij ni sij gataj ni sij
gunun tsínj daj:
—Man'án rę' nico' tsínj daj, sanı̱ nico' ni
únj Moisés.
29 Ni'i ni únj sisı̱ ga'mi Yan'anj nga̱
Moisés. Sanı̱ nun ni'i ni únj nı̱ a̱ 'na̱' tsínj
da mánj. —Daj gataj ni sij.
30 Ngaa nı̱ gataj tsínj gahuin duri daj:
—Gahuin yan'anj ruhuāj ni'yā si-
nu̱guan' ni é rę'. Daj si nun ni'i ni é rę' nı̱
a̱ 'na̱' sij. Nı̱ hué sij gui'yaj naxi'níj riānj.
31 Ni'i sa̱' né' sisı̱ nitaj si unun Yan'anj
nuguan' achínj jni'yaj ni ngüı̱ da'ui gaquin'
rian Yan'anj mánj. Sanı̱ sisı̱ nu̱n yan'anj
né' rian Yan'anj, nı̱ sisı̱ 'yaj né' si huin
ruhua Yan'anj, nı̱ unun Yan'anj si achínj
jni'yaj né' rian Yan'anj anj.
32 Nitaj a̱man gunun né' nuguan' sisı̱
naxi'níj rian 'ngo̱ tsínj ga'nga duri, gui'yaj
'ngo̱ tsínj da mánj.
33 Nı̱ a̱ 'ngo̱ rasu̱n sa̱' sı̱ ga'ue gu̱ı̱'yaj tsínj
daj sisı̱ sé rian Yan'anj 'na̱' sij mánj. —Daj
gataj tsínj ga duri daj.
34 Ngaa nı̱ gataj ni sij:
—Ası̱j ga'ngá rę', nı̱ da'uí rę' gaquin' anj.
Ngaa nı̱ huin ruhuá rę' dı̱gyán rę' rian ni
únj ní'. —Daj gataj ni sij.
Ngaa nı̱ guiri ni sij sí' chruhua nuhui.

Ceguera espiritual

35 Ngaa nı̱ gunun Jesús nuguan' sisı̱ guiri
ni sij tsínj daj chruhua nuhui. Nı̱ ngaa
nacaj dugüi' sij nga̱ sí', nı̱ nachínj snan'anj
sij sí'. Nı̱ gataj sij:
—Xuman ruhuá rę' ni'yáj rę' da'níj
Yan'anj ní'. —Daj gataj Jesús.
36 Ngaa nı̱ gataj sí':
—Señor, ga̱taj rę' u̱n tsínj huin da'níj
Yan'anj, ngaa nı̱ gu̱xuman ruhuāj nı̱'yā
man'an sí'. —Daj gataj tsínj daj.
37 Ngaa nı̱ gataj Jesús:
—Hua guini'í rę' sí' si huēj huin sí' a'mī
nga̱ rę' aj. —Daj gataj Jesús.
38 Ngaa nı̱ gataj tsínj daj:
—Xuman ruhuāj ni'īnj so̱', Señor. —Daj
gataj sij nı̱ ganiquin' ráj da̱coj sij rian
Jesús.
39 Ngaa nı̱ gataj Jesús:
—Ga'na̱' man'ānj chruhua xungüı̱ nan
sisı̱ na̱gui'yaj yyāj si-ga̱quin' ni ngüı̱. Nı̱
xi'í ni tsínj nun ni'i, nı̱ gu̱ı̱'yā sisı̱ gu̱ini'i ni
sij. Daj si xacaj ni sij cuenta sisı̱ nun ni'i ni
sij. Nı̱ xi'í ni tsínj ataj sisı̱ ni'i ni sij, sanı̱
gu̱ı̱'yā sisı̱ ga̱ránj rian ni sij. —Daj gataj
Jesús gunun ni sij.
40 Nı̱ ngaa gunun go̱'ngo ni tsínj fariseo
niquin' yu'uj daj si gataj Jesús, nı̱ nachínj
snan'anj ni sij sí'. Nı̱ gataj ni sij:
—Da̱j rún' hua tsínj aránj rian hua ni
únj, ruhuá rę' ní'. —Gataj ni sij.
41 Ngaa nı̱ gataj Jesús:
—Sisı̱ nun ni'i a ni é rę', nı̱ nitaj gaquin'
da'ui a ni é rę' mánj. Sanı̱ rı̱an ataj ni é rę'
yya̱j sisı̱ ni'i ni é rę', xi'í daj 'ngo̱ da'ui ni
é rę' gaquin'. —Daj gataj Jesús gunun ni
tsínj fariseo.

10

Parábola del redil

1 Ngaa síj ni gataj Jesús:
—Xa̱nga' atā gu̱nun a ni é rę': Sisı̱ u̱n
tsínj ahui nę' chrej ru̱cu xingá ma̱n xachij
atúj sij chruhua xingá, nı̱ hué sij huin tsínj

tụ. Daj si na'uej ruhua sij gạtu sij nẹ' rian xingá rian atúj né'.
2 Sanị tsínj atúj rian xingá, nị hué sij huin tsínj dạn xachij. Nị dugumi sij.
3 Nị na'níj tsínj dugumi rian xingá gạtu tsínj dạn daj. Nị a'mi sij si-xugüi gọ'ngo xuj. Nị nani'i ni xuj si-nạne sij. Nị guịri sij xú' chruhua xingá.
4 Nị ngaa gahui ni xachij daj, nị táj dian tsínj dugumi daj. Nị nico' ni xuj rucú sij. Daj si hua ni'i ni xuj si-nạne sij aj.
5 Sanị sị guinico' ni xucu ango tsínj daj. Maan si gunánj xuj rian sí'. Daj si nun ni'i xuj si-nạne ango tsínj da mánj. —Daj gataj Jesús.
6 Nị dạj rún' hua 'ngọ cuento hua nuguan' ga'mi Jesús rian ni sij. Sanị nun gara da'nga' ruhua ni sij si gataj sí'.

Jesús, el buen pastor

7 Ngaa nị gataj rụhua' yún Jesús:
—Xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisị dạj rún' huin rian xingá rian atúj ni xachij, nị hué daj huin man'ānj.
8 Daran' ni tsínj ga'nạ' ngaa achin gạ'na' man'ānj, nị huin ni sij tsínj tụ. Sanị nun gunun ni xuj si ga'mi ni sí'.
9 Dạj rún' huin rian xingá huin man'ānj. Tsínj 'nạ' riānj, nị gạtu sij chruhua xingá, nị gạnani sij, guị'yā. Nị gạhuin sij dạj rún' huin xachij ngaa ahui natu xuj chruhua xingá nạri' xuj xạ xuj.
10 'Sanị maan si huin ruhua tsínj tụ daj guị'yaj tụ sí', nị dạgahui' sí' nej, nị dẹre' sí' ni xachij daj, huin ruhua sí'. Sanị ga'nāj xi'í si huin ruhuāj gạ nị'na' ni xachij. Nị gạ nị'na' xạnga' ni xuj, ruhuāj aj.
11 'Huēj huin tsínj dugumi sạ' ni xachij. Nị gạhuīj xi'í ni dānj.
12 Tsínj huin moso, sanị sé tsínj dạn xachij huin sij mánj. Tsínj 'yaj gana san'anj huin sij aj. Nị ngaa guịni'i sij 'ngọ xá'yanj huee, nị dụnáj sij ni xachij. Nị gụnánj sij gạn'anj sij. Ngaa nị guịda'a xá'yanj xachij daj. Nị gaxa'nị daran' ni xachij, guị'yaj xá'yanj da aj.
13 Nị unánj tsínj moso daj si nitaj si nahuij ruhua sij ni'yaj sij ni xachij mánj. Maan si tsínj 'yaj gana san'anj huin sij aj.
14 'Huēj huin tsínj dugumi sạ' xachij. Nị ni'īnj ni dānj. Nị ni'i ni dānj man'ānj nej.
15 Nị ni'i chrē man'ānj. Nị ni'īnj chrē nej. Nị dạj rún' hua man'ānj ngạ chrē, nị da'nga' daj hua ni dānj ngāj. Nị gạhuīj xi'í ni dānj xachij nej.
16 Nị nịcā ango ni dānj xachij. Nị sé si nụn xuj chruhua xingá nan mánj. Nị hua niạn guịnicā ango ni xú' daj gạ'nāj. Ngaa nị gụnun ni xú' si-nụguan'ānj. Nị guịman gạhuin chre' ni xú' ngạ ni xucu mán asịj sini. Ngaa nị man'ānj dụgumi daran' ni xachij daj.
17 'Nị ga'uej ruhuāj gạhuīj. Nị gạna'nī rụhua' yūnj. Nị xi'í si ga'uej ruhuāj gạhuīj xi'í ni dānj, nị xi'í daj 'ị ruhua chrē ni'ya man'ānj.
18 Nitaj si guị'yaj ango ni sij sisị gạhuīj. Sanị gạhuīj güenda man'ānj. Hua sun riānj gạtā sisị gạhuīj. Nị hua sun riānj gạtā sisị gạna'nij rụhua' yūnj nej aj. Nan huin sun ga'nin' chrē riānj anj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
19 Nị ngaa gunun ni tsínj israelita ni nuguan' daj, nị ga'mi guitsi rụhua' yún ni sij.
20 Nị gataj da'aj ni sij:
—Nụn nanẹ xị'i niman sij. Nị sinúnj sij nej. Ngaa nị ụn sin nị unun a ni é rẹ' si ataj sij únj. —Daj gataj ni sij.
21 Sanị gataj ango da'aj ni sij:
—Nitaj si a'mi 'ngọ tsínj nụn nanẹ xị'i niman nuguan' hua nan mánj. Nị sị ga'ue nạxi'ni rian tsínj duri, guị'yaj 'ngọ nanẹ xị'i mánj. —Daj gataj ni sij.

Los judíos rechazan a Jesús

22 Nị xuman' Jerusalén, nị gui'yaj ni sij gui'yanj xi'í si nasíj yo' ngaa naga'ui' ni sij nuhui nico rian Yan'anj. Nị ni yahuị nuhuij huin.
23 Nị achéj Jesús chruhua nuhui chruhua 'ngọ corredo gụ'naj Salomón.
24 Ngaa nị ganicạj ni tsínj israelita xi'níj Jesús. Nị nachínj snan'anj ni sij sí'. Nị gataj ni sij:
—Nị ạman guịsij güi gạhuin yya ruhua únj nị'yaj únj man'án rẹ' únj. Sisị hué rẹ' huin Cristo, nị 'ngọ yụn gạtaj yyá rẹ' gụnun únj. —Daj gataj ni sij.
25 Ngaa nị gataj Jesús:
—Hua gatā gunun a ni é rẹ', sanị nun gụxuman ruhua á rẹ' mánj. Nị si sạ' nico 'yā xi'í chrē digyán yya rian án rẹ' dạj tsínj huīnj anj.
26 Sanị nun gụxuman ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' man'ānj. Daj si sé dānj xachij huin ni é rẹ' mánj. Nị hua gatā gunun a ni é rẹ' nuguan' nan.
27 Nị unun ni dānj xachij si-nanēj. Nị ni'īnj ni xuj. Nị nico' ni xuj rucūj.
28 Nị a'uīj si guịman nịganj ni xuj ngạ Yan'anj. Nị nitaj ạman gạhui' ni xuj. Nị nitaj ạ 'ngọ ni tsínj gạ'ue gạ'ne ni xuj ra'āj mánj.
29 Riqui chrē ni xuj riānj. Nị huin achij chrē daj ngạ daran' anj. Yu'uj daj nị ạ 'ngọ ni tsínj sị gahuin nucuaj gạ'ne ni xuj ra'a chrē mánj.
30 Rún' hua urin tsínj hua man'ānj ngạ chrē nánj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
31 Ngaa nị guida'a rụhua' yún ni tsínj israelita yej gạ'ui' ni sij Jesús, ruhua ni sij.
32 Sanị gataj Jesús:

—Guisíj gui'yā nico si sạ' guini'i a ni é rẹ'. Nị gahuin nucuāj gui'yā daj, gui'yaj chrē. Nị xi'í ụn si sạ' daj huin ruhua á rẹ' gạ'ui' a ni é rẹ' yej man'ānj únj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

33 Nị gataj ni sij:

—Sé xi'í 'ngọ si sạ' nico gui'yáj rẹ' gạ'ui' ni únj yéj rẹ' mánj. Sanị gạ'ui' únj yej man'án rẹ' xi'í si a'mí rẹ' 'ngọ nuguan' quij xi'í Yan'anj. Nị maan si 'ngọ tsínj huín rẹ'. Nị 'yáj rẹ' sisị huin man'án rẹ' Yan'anj. —Daj gataj ni sij.

34 Ngaa nị gataj Jesús:

—Hua nịca si-dụcuanj nicaj á rẹ'. Nị nuguan' ga'mi man'an Yan'anj huin nuguan' daj. Nị gataj Yan'anj: "Gataj man'ānj sisị huin ni é rẹ' yan'anj." Hué daj gataj Yan'anj gunun ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná.

35 Hué dan nị sisị man'an Yan'anj gataj sisị ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj huin yan'anj, (nị ni'i yya né' sisị nuguan' xạnga' huin si-nụguan' Yan'anj),

36 ngaa nị sisị gahuin ninīj, gui'yaj Yan'anj, nị sisị ga'níj Yan'anj ga'nāj chruhua xungüị, ngaa nị asạ' gạ'ue gạtaj á rẹ' sisị a'mi quī xi'í Yan'anj ngaa gatā gunun a ni é rẹ' sisị da'níj Yan'anj huīnj únj.

37 Nị sisị nitaj si 'yaj sūnj si-sun chrē, ngaa nị sị guxuman ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' man'ānj mánj.

38 Sanị sisị yya 'yaj sūnj si-sun chrē, ngaa nị nụnj si nun xụman ruhua á rẹ' nị'yaj ni é rẹ' man'ānj, sanị hua xi'í gụxuman ruhua á rẹ' si sạ' nico gui'yā aj. Da' síj, ngaa nị xạcaj á rẹ' cuenta, nị gụịni'i a ni é rẹ' sisị nne chrē ngāj, nị nnēj ngạ chrē nej. —Daj gataj Jesús.

39 Ngaa nị gahuin ruhua rụhua' yún ni sij gụịda'a ni sij Jesús. Sanị guinani sí' rian ni sij.

40 Ngaa nị gahui Jesús gan'anj rụhua' yún sij anéj chrej xinéj nnee gụ'naj Jordán. Nị gunáj sij yu'uj daj rian duguata' nnee sini Juan ni ngüị.

41 Nị ga'nạ' nico ni ngüị rian Jesús. Nị gataj ni sij:

—Xạnga' ni nun gụị'yaj Juan si sạ' nico. Sanị gahuin yya daran' si gataj sij xi'í Jesús. —Gataj ni sij.

42 Nị nico ni ngüị guxuman ruhua ni'yaj Jesús yu'uj daj.

11

Muerte de Lázaro

1 Hué dan nị hua 'ngọ tsínj a'nan' gụ'naj sí' Lázaro. Nị nne sí' xuman' Betania huin xánj yun'unj gụ'naj María ngạ xugüij ún' Marta.

2 (Nị xica'uij Lázaro huin María. Hué ún' huin si gayanj nnee quin' dạj dacój Jesús. Nị nacọ dacój sí', gui'yaj ún' ngạ hueé chrạ ún'.)

3 Ngaa nị ga'níj nụngüej xica'uij Lázaro 'ngọ nuguan' rian Jesús, gataj nụngüej unj:

—Axạ' tsínj 'ị ruhuá rẹ', sanị a'nan' sij, Señor. —Daj gataj nuguan' ga'níj nụngüej unj rian Jesús.

4 Nị ngaa gunun Jesús nuguan' daj, nị gataj sí':

—Sé si gạhui' sij, gụị'yaj xi'ị da mánj. Sanị guiran' sij sisị gạ'mi sạ' ni ngüị xi'ĩj huīnj da'níj Yan'anj nej. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nata' nuguan' daj rian sij.

5 Nị 'ị ruhua Jesús ni'yaj sí' Marta ngạ María ngạ xica'uij nụngüej ún' Lázaro.

6 Sanị gunáj sí' yahuij güi rian nne sí' ngaa gunun sí' sisị a'nan' Lázaro.

7 Ngaa síj nị gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij:

—Gạn'anj rụhua' yún né' estado Judea aj. —Daj gataj Jesús.

8 Nị gataj ni tsínj nico' Jesús:

—Rabí, cuanj nị gahuin ruhua ni tsínj israelita mạn yu'uj daj gạ'ui' ni sij yej man'án rẹ'. Nị ụn sin huin nị huin ruhuá rẹ' gạn'anj rụhua' yún rẹ' yu'uj daj únj. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.

9 Ngaa nị gataj Jesús:

—Sé si xạnga' sisị xụhuij hora nicaj güi ạ'. Nị sisị chéj né' nẹ' guni'yanj, nị sị natuj né' mánj. Daj si xiguịn yan'ạn xata' aj.

10 Sanị sisị chéj né' nẹ' nị, nị nạtuj né' xi'í si nitaj yan'ạn xiguịn mánj. —Daj gataj Jesús.

11 Ngaa guisíj ga'mi Jesús daj, nị gataj rụhua' yún sij:

—Atoj Lázaro tsínj nicaj dugüi' ngạ né'. Gạn'ān gạn'anj jnanun ruhuāj sij. —Daj gataj Jesús.

12 Yu'uj daj gataj ni tsínj nico' Jesús:

—Señor, sisị atoj sij, nị gạnahuin sạ' sij aj. —Daj gataj ni sij.

13 Nị da'nga' daj gataj Jesús si hua ni'i sí' si Lázaro hua gahui'. Sanị gani ruhua ni tsínj nico' Jesús sisị yya atoj Lázaro, gataj Jesús, ruhua ni sij.

14 Ngaa nị ga'mi nịca Jesús rian ni sij. Nị gataj sí':

—Hua gahui' Lázaro aj.

15 Nị huin nịạ' ruhuāj sisị nun ganēj yu'uj daj ngaa gahui' sí'. Xi'í si gahui' sí', nị gụxuman doj ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' man'ānj. Sanị gạn'anj né' rian ngaj sij aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

16 Ngaa nị gataj tsínj gụ'naj Tomás, huin tsínj gụ'naj Dídimo nej gunun ango ni tsínj nico' Jesús:

—Gạn'anj né' nị gạhui' nụguan'an né' ngạ sij. —Daj gataj Tomás.

Jesús, la resurrección y la vida

17 Nị ngaa guisíj Jesús yu'uj daj, nị gataj
ni ngüị gunun sij sisị guisíj gạn'anj güi
gachin' ni sij níman daj.
18 Nị nịchrun' 'ngọ si huạ'nij kilómetro
du'ua xuman' Betania ngaj xuman'
Jerusalén.
19 Nị gan'anj nị'yaj nico ni ngüị israelita
rian nne Marta ngạ María sisị nạhuin niạ'
ruhua nụngüej xugüi'ij unj. Daj si nani
ruhua nụngüej unj xi'í xica'uij unj gahui'.
20 Nị ngaa gunun Marta sisị 'nạ' guịsij
Jesús, nị gahui unj nạhuin ra'a unj Jesús.
Sanị gunáj María chruhua hue'.
21 Ngaa nị gataj Marta gunun Jesús:
—Señor, sisị nun gané rẹ' cuanj, nị sị
gahui' xica'uī sa mánj.
22 Sanị ni'īnj yyạj sisị daran' si achínj
jni'yáj rẹ' rian Yan'anj, nị rịqui Yan'anj anj.
—Daj gataj Marta.
23 Ngaa nị:
—Gạna'nij xica'uíj rẹ' aj. —Gataj Jesús.
24 Nị:
—Ni'īnj sisị gạna'nij sij ngaa gạna'nij ni
níman güi gạnahuij xungüị aj. —Gataj
Marta gunun Jesús.
25 Ngaa nị gataj Jesús:
—Huēj guị'yaj si gạna'nij ni níman. Nị
gạ nị'na' nịganj ni sij ngạ Yan'anj, guị'yā.
Nị nụnj si hua gahui' 'ngọ tsínj xuman
ruhua ni'yaj man'ānj, sanị gạna'nij sij,
guị'yā aj.
26 Nị daran' ni ngüị hua nị'na' mán, nị
nitaj ạman gạhui' niman ni sij sisị xuman
ruhua ni sij ni'yaj ni sij man'ānj. Xuman
ruhuá rẹ' nuguan' nan ní'. —Daj gataj
Jesús gunun Marta.
27 Ngaa nị gataj Marta:
—Xuman ruhuāj sisị hué rẹ' huin Cristo
da'níj Yan'anj. Nị ga'ná' rẹ' chruhua
xungüị nan, Señor. —Daj gataj Marta.

Jesús llora ante la tumba de Lázaro

28 Ngaa guisíj ga'mi unj nuguan' nan, nị
gan'anj gạquinj unj xugüi'ij unj, María. Nị
gataj huị unj gunun María:
—Niquin' Maestro aquínj sij man'án rẹ'
aj. —Daj gataj Marta gunun María.
29 Nị ngaa gunun María nuguan' daj, nị
naxụman yoọ unj gan'anj nị'yaj unj rian
niquin' Jesús.
30 Sanị nun güin gahuin gatúj Jesús
xuman' daj. Hua guẹ niquin' sij rian nari'
Marta sij.
31 Ngaa nị ni ngüị israelita mạn chruhua
hue', nị ngüị a'mi ngạ María xi'í niman
gahui', nị guini'i ni sij sisị naxụman yoọ
ún' gan'anj ún'. Nị gani ruhua ni sij sisị
gan'anj ún' gạco ún', ruhua ni sij. Nị
guinico' ni sij rụcu ún' gan'anj ni sij.
32 Nị ngaa guisíj María rian niquin'
Jesús, nị guini'i ún' man'an sí'. Ngaa ni
ganiquin' ráj dạcoj ún' rian sí'. Nị gataj
ún':
—Señor, sisị nun gané rẹ' nan cuanj, nị
sị gahui' xica'uī sa mánj. —Gataj María
gunun Jesús.
33 Nị ngaa guini'i Jesús sisị aco María ngạ
ni ngüị israelita ga'nạ' ngạ ún', nị ducu
ganani ruhua sí'.
34 Ngaa nị gataj sí':
—Nị a gachin' ni é rẹ' únj. —Daj gataj
Jesús.
Ngaa nị:
—Gụn' nị'yáj rẹ', Señor. —Gataj ni sij.
35 Ngaa nị gaco Jesús aj.
36 Yu'uj daj gataj ni ngüị israelita:
—Nị'yaj á rẹ' si ducu 'ị ruhua sij ni'yaj
sij tsínj gahui' daj. —Daj gataj ni sij.
37 Sanị gataj gọ'ngo ni sij:
—Hué tsínj nan gui'yaj naxí'nij rian 'ngọ
tsínj duri. Nị sisị hué daj nucuaj sij, nị
ụn sin huin nị ga'nin' ruhua sij sisị gahui'
Lázaro únj. —Daj gataj ni sij.

Resurrección de Lázaro

38 Ngaa nị ducu ganani ruhua Jesús.
Nị gahuin nịchrun' sij rian gachin' ni sij
Lázaro huin 'ngọ huej. Nị hua ránj 'ngọ
yej xạchij rian yu'uj.
39 Ngaa nị:
—Gụxun a ni é rẹ' yej aj. —Gataj Jesús.
Ngaa nị gataj Marta xica'uij tsínj gahui'
daj gunun Jesús:
—Señor, sanị ga guin' ri'yuj sij si guisíj
gạn'anj güi ngaj sij aj. —Daj gataj Marta.
40 Ngaa nị gataj Jesús gunun unj:
—Hua gatā gunún rẹ' sisị gụxuman
ruhuá rẹ' nị'yaj rẹ' man'ānj, ngaa nị guịni'í
rẹ' sisị nucuaj guị'yaj Yan'anj anj. —Daj
gataj Jesús.
41 Ngaa nị guxun ni sij yej rian gachin' ni
sij níman. Nị guini'yaj Jesús xata', nị gataj
sí':
—Tata chré', guruhuá rẹ' si gunún rẹ' si-
nụguan'ānj.
42 Ni'īnj sisị nịganj unún rẹ' nuguan'
a'mī. Sanị a'mī nuguan' nan sisị gụnun
ni ngüị mán yu'uj nan ngāj sisị gụxuman
ruhua ni sij si hué rẹ' huin si ga'níj ga'nāj
chruhua xungüị nan. —Daj gataj Jesús
gunun Yan'anj.
43 Ngaa guisíj gataj Jesús nuguan' daj, nị
nucuaj gaguáj sij. Nị gataj sij:
—Lázaro, gạhui sọ' gạ'na' sọ' aj. —Daj
gataj Jesús gaguáj sij.
44 Ngaa nị gahui tsínj gahui' daj. Nị
anumi ra'a sij ngạ dacój sij atsij da gahui
sij. Nị hua ránj rian sij 'ngọ paño. Ngaa nị
gataj Jesús:
—Nạchi a ni é rẹ' atsij, nị gạ'ue gạn'anj
sij aj. —Daj gataj Jesús.

El complot para matar a Jesús

45 Nị guini'i ni ngüị israelita ni ngüị
ga'nạ' ngạ María si gui'yaj Jesús. Xi'í daj
guxuman ruhua nico ni sij guini'i ni sij
Jesús.
46 Sanị gan'anj nạta' ango da'aj ni sij rian
ni tsínj fariseo si gui'yaj Jesús.
47 Ngaa nị nahuin yu' ni tsínj fariseo ngạ
ni chrej a'nin' rian ni chrej, gui'yaj ni sij
'ngọ junta. Nị gataj ni sij:
—Nị ụn sin guị'yaj né' ruhua á rẹ' únj.
Daj si tsínj daj 'yaj nico si sạ' digyán sij
rian ni ngüị aj.
48 Sisị gạ'nin' ruhua né', nị gụxuman
ruhua daran' ni ngüị guịni'yaj ni sij sí'.
Hué dan nị gạ'na' ni tsínj nicaj sun ni tsínj
romano, nị dụguane ni sij si-nuhui né'. Nị
jnạhui ni sij xánj né' nej. —Daj gataj ni sij
gunun ni dugüi' ni sij.
49 Sanị ga'mi 'ngọ dugüi' ni sij huin tsínj
gụ'naj Caifás, huin sí' chrej huin rian nịn'
yo' daj. Nị gataj sí':
—Nun ni'i a ni é rẹ' mánj.
50 Nị nitaj si acaj ni é rẹ' cuenta sisị sạ'
gạhui' urin tsínj daj xi'í ni ngüị. Ngaa nị sé
daran' né' ni tsínj israelita gạnahuij mánj.
—Daj gataj Caifás gunun ni sij.
51 Sanị nun gataj Caifás nuguan' daj
güenda man'an sij. Sanị rịan huin sí'
chrej huin rian nịn' yo' daj, nị ga'mi sí'
si-nụguan' Yan'anj sisị gạhui' Jesús xi'í ni
ngüị israelita.
52 Nị sé xi'í urin ni ngüị israelita huin
gạhui' Jesús mánj. Sanị gạhui' sij sisị
nạhuin chre' daran' ni ngüị huin da'níj
Yan'anj huin ni ngüị gaxa'nị chruhua
xungüị, guị'yaj sij.
53 Ngaa nị asịj güi daj, nị daga'mi dugüi'
ni sij sisị dạgahui' ni sij Jesús.
54 Hué dan nị nun gạche rẹnga' Jesús
scanij ni ngüị israelita gạ mánj. Sanị gahui
sij estado Judea gan'anj sij 'ngọ yu'uj ngaj
nịchrun' quij gui'yanj nạco 'ngọ xuman'
gụ'naj Efraín. Nị yu'uj daj gunáj sij ngạ
ni tsínj nico' sij.
55 Ngaa nị gahuin nịchrun' gui'yanj pas-
cua gui'yaj ni tsínj israelita. Nị gahui ni
ngüị mán gọ'ngo ni xuman' gan'anj ni sij
xuman' Jerusalén. Daj si huin ruhua ni
sij nạgui'yaj sạ' ni sij man'an ni sij rian
Yan'anj dạj rún' ataj si-ley Moisés ngaa
achin gạhuin gui'yanj pascua.
56 Nị achéj ni sij nano' ni sij Jesús. Nị
nachínj snan'anj ni sij ni dugüi' ni sij mán
ni sij chruhua nuhui. Nị gataj ni sij:
—Dạj ani ruhua ni é rẹ' únj. Gạ'na' sij
gui'yanj nan ní', asị sị ga'nạ' sij sạ'. —Daj
gataj ni sij.
57 Nị hua ga'nin' ni tsínj fariseo ngạ ni
chrej a'nin' sun rian ni ngüị. Nị gataj
snan'anj ni sij rian ni sí' sisị guịni'i ni sí'
nị a nne Jesús, nị gạn'anj nạta' ni sí' rian
ni sij. Ngaa ni gạ'ue guịda'a ni sij Jesús,
ruhua ni sij.

12

Jesús es ungido en Betania

1 Nị ngaa achin yatan' güi gahuin
gui'yanj pascua, nị gan'anj Jesús xuman'
Betania rian nne Lázaro tsínj ganá'nij
scanij ni níman, gui'yaj Jesús.
2 Nị gahuin sti'nị Jesús, gui'yaj ni sij. Nị
anicạj Marta si xa ni sij. Nị nne Lázaro
rian mesa xa sij ngạ Jesús.
3 Ngaa nị nicaj María 'ngọ gaga' nụn
gasiti guin' dạj gụ'naj-á' nardo ga'nạ' ún'
rian nne Jesús. Nị du'ue nịn' ruhua-á'. Nị
garij ún' dacój Jesús. Ngaa nị naru'ui ún'
ngạ hueé chrạ ún'. Nị ga guin' dạj chruhua
hue', gui'yaj gasiti daj.
4 Ngaa nị nne Judas da'níj Simón huin
sí' 'ngọ tsínj nico' Jesús. Nị tsínj nạga'ui'
Jesús rian ni tsínj nicaj sun huin sí'.
5 Nị gataj sí':
—Nị ụn sin huin nị nun gạne' gasiti nan
sisị guịri' né' huạ'nij ciento denario san'anj
chrạcuij né' ni ngüị niqui únj. —Daj gataj
Judas.
6 Sanị nitaj si nahuij ruhua Judas ni'yaj
sij ni ngüị niqui mánj. Maan si dugumi
sij bolsa nụn si-san'anj daran' ni sij. Nị
guida'a sij si-san'anj ni sí' gutin' sij. Daj
si huin sij 'ngọ tsínj tụ.
7 Ngaa nị gataj Jesús gunun Judas:
—Gạ'nin' ruhuá rẹ' si hué daj 'yaj ún'
ngạ gasiti nan xi'í güi gạchin' ni sij yụnj.
8 Nị ya'yoj nne ni ngüị niqui scanij ni é
rẹ'. Sanị sé si gạne nịganj man'ānj ngạ á
rẹ' mánj. —Daj gataj Jesús.

El complot contra Lázaro

9 Ngaa nị gunun nico ni ngüị israelita
sisị nne Jesús xuman' Betania. Ngaa nị
gan'anj ni sij xuman' daj. Nị sé urin Jesús
gan'anj ni'yaj ni sij. Sanị gan'anj ni'yaj
ni sij Lázaro huin tsínj ganá'nij scanij ni
níman, gui'yaj Jesús.
10 Sanị uyan daga'mi dugüi' ni chrej
a'nin' sisị dạgahui' ni sij Lázaro nej.
11 Daj si xi'í Lázaro huin sisị gahuin nịni
nico ni ngüị israelita sisị gụxuman ruhua
ni sij ni'yaj ni sij Jesús.

La entrada triunfal en Jerusalén

12 Ngaa nị ango güi nị gunun daran' ni
ngüị ga'nạ' rian gahuin gui'yanj pascua sisị
'nạ' Jesús chrej gạtu sí' xuman' Jerusalén.
13 Ngaa nị ga'nin' ni sij ra'a yun. Nị
gahui ni sij du'ua xuman' gan'anj nạcaj ni
sij Jesús. Nị gaguáj ni sij. Nị gataj ni sij:
—Gạ sạ' hueé rian tsínj 'nạ' rian si-
xugüi Señor. Sạ' hueé huin si-rey ni tsínj
israelita. —Daj gataj ni sij gaguáj ni sij.

14 Ngaa nḭ nari' Jesús 'ngǫ urruj. Nḭ
guitáj sij xú'. Daj si hué daj gataj rian si-
nu̱guan' Yan'anj:
15 Sḭ guxu'ui' ni é rę' huin ín rę' ni ngüḭ
mạn xuman' Sión.
Daj sij 'nạ' si-rey ni é rę' táj sij 'ngǫ urruj
da'níj urruj xạna.
Hué daj gataj si-nu̱guan' Yan'anj.
16 Asij sini nḭ nun gara da'nga' ruhua ni
tsínj nico' Jesús xi'í si guiran' sí'. Sanḭ ngaa
guisíj ganahuin 'ueé Jesús, gui'yaj Yan'anj,
nḭ nanun ruhua ni sij sisḭ hua garun ni sí'
nuguan' nan xi'í Jesús. Nḭ nanun ruhua ni
sij sisḭ da'nga' daj gui'yaj ni ngüḭ ngạ Jesús.
17 Nḭ ni ngüḭ guini'i ngaa gaquínj Jesús
Lázaro sisḭ gạhui sí' chruhua yu'uj, nḭ nata'
ni sij rian dugüi' ni sij si guini'i ni sij ngaa
ganá'nij Lázaro scanij ni níman, gui'yaj
Jesús.
18 Xi'í si gunun ni ngüḭ sisḭ gui'yaj Jesús
si sạ' nico daj, nḭ gan'anj nạcaj ni sij Jesús.
19 Sanḭ gataj ni tsínj fariseo gunun ni
dugüi' ni sij:
—Nḭ'yaj á rę'. Nḭ sḭ guiri' né' yyạj gạ
mánj si daran' ni ngüḭ huaj ngạ sij. —Daj
gataj ni sij.
20 Nḭ gan'anj gǫ'ngo ni tsínj griego xu-
man' Jerusalén rian gunụn gui'yanj daj. Nḭ
gạ'mi sạ' ni sij rian Yan'anj, ruhua ni sij.
21 Nḭ gahuin nḭchrun' ni sij rian tsínj
gụ'naj Felipe huin sí' 'ngǫ tsínj 'nạ' xuman'
Betania 'ngǫ xuman' ngaj estado Galilea.
Nḭ gachínj jni'yaj ni sij rian sí'. Nḭ gataj ni
sij:
—Señor, ruhua ni únj guḭni'i únj Jesús.
—Daj gataj ni sij.
22 Ngaa nḭ gan'anj Felipe gataj sí'
nuguan' daj rian tsínj gụ'naj Andrés. Ngaa
nḭ gan'anj nụngüej sí' gan'anj nạta' sí' rian
Jesús.
23 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Yyạj guisíj güi sisḭ gạnahuin 'ueé da'níj
ni ngüḭ huin man'ānj.
24 Xạnga' atā rian án rę' sisḭ dạj rún' hua
cạn trigo huin né'. Nḭ sisḭ sḭ guinij 'ngǫ cạn
trigo riqui yo'ój gạhui'-í', nḭ rún' hua cạn
daj hué daj hua-á' guna-á'. Sanḭ sisḭ gạhui'-
í', nḭ xḭra'-á', nḭ ayu nico cạn chrạ-á'.
25 Hué dan nḭ tsínj nạ'uej ruhua gạhui'
ngāj, nḭ gạ ni'ya sij. Sanḭ tsínj gạ'uej ruhua
gạhui' xi'ḭj chruhua xungüḭ nan, nḭ gạne
nḭganj niman sij aj.
26 Nḭ tsínj huin ruhua guḭ'yaj sun riānj,
nḭ hua niạn guḭnico' sij man'ānj. Nḭ rian
gạnēj, nḭ hué yu'uj daj gạne tsínj 'yaj sun
riānj nej. Nḭ guḭnun yan'anj chrē tsínj 'yaj
sun riānj.
27 ’Yyạj nḭ ducu nani ruhuāj. Nḭ ụn sin
huin gạtā gụnun Yan'anj únj. Gạtā gụnun
Yan'anj sisḭ nạcaj Yan'anj man'ānj rian
sayun, ruhua á rę' ní'. Sé dạj gạtā gụnun
Yan'anj mánj. Daj si xi'í si guḭran'ānj
sayun ga'nāj chruhua xungüḭ. —Daj gataj
Jesús gunun nụngüej tsínj daj.
28 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun Yan'anj:
—Guḭ'yáj rę' sisḭ gạ'mi sạ' 'ueé ni ngüḭ
xi'í si-xugüí rę' huín rę' chrē. —Daj gataj
Jesús.
Ngaa nḭ gunun ni ngüḭ mán ngạ Jesús si
ga'mi Yan'anj xata'. Nḭ gataj Yan'anj:
—Hua nahuin 'ueé si-xugüīj. —Daj gataj
Yan'anj gunun Jesús.
29 Nḭ gataj ni ngüḭ mán ngạ Jesús sisḭ
gaguáj du'ui gunun ni sij. Sanḭ gataj ango
da'aj ni sij sisḭ ga'mi 'ngǫ ángel rian Jesús.
30 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun ni sij:
—Sé xi'ḭj huin si ga'mi Yan'anj nuguan'
nan mánj. Sanḭ ga'mi Yan'anj sisḭ gạra
da'nga' ruhua á rę' aj.
31 Yyạj nḭ nạgui'yaj yya Yan'anj ngạ si-
gạquin' ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ. Nḭ
yyạj nḭ guḭri anéj Yan'anj sichre huin achij
chruhua xungüḭ nan.
32 Sanḭ ngaa gǫdoco' ni sij man'ānj xata'
rian rugutsḭ, ngaa nḭ gạ'na' daran' ni ngüḭ
riānj, guḭ'yā. —Daj gataj Jesús gunun ni
ngüḭ.
33 Nḭ xi'í nuguan' daj digyán Jesús rian ni
ngüḭ dạj gạhui' sí' guḭnico' sí' rian rugutsḭ.
34 Ngaa nḭ gataj ni ngüḭ gunun Jesús:
—Gataj rian si-ley Yan'anj sisḭ gạne
nḭganj Cristo. Ngaa nḭ ụn sin huin nḭ ataj
man'án rę' sisḭ dǫco' ni sij da'níj ni ngüḭ
xata' únj. Nḭ ụn tsínj huin da'níj ni ngüḭ,
ruhua á rę' únj. —Daj gataj ni sij.
35 Xi'í daj gataj Jesús:
—Doj güi gạ si guḭxiguin yan'ạn scanij
ni é rę'. Ngaa nḭ gạche ni é rę' rian xiguḭn
hua. Ngaa nḭ sḭ gachej ni é rę' rian rụmi'
mánj. Daj si tsínj achéj rian rụmi', nḭ nun
ni'i sij nḭ a achéj sij mánj.
36 Nḭ ngaa xiguḭn yan'ạn rian án rę', nḭ
gụxuman ruhua á rę' nḭ'yaj á rę' yan'ạn
daj. Ngaa nḭ guḭxiguin rian gạchej a ni é
rę', guḭ'yaj yan'ạn daj. —Daj gataj Jesús.

Incredulidad de los judíos

Nḭ ngaa guisíj gataj Jesús ni nuguan' daj,
nḭ gan'anj guḭxij huḭ sij rian ni ngüḭ.
37 Nḭ nụnj si gui'yaj Jesús nico si sạ'
guini'i ni ngüḭ daj, sanḭ nun gụxuman
ruhua ni sij guini'yaj ni sij sí'.
38 Daj si hua niạn gạhuin yya si-nu̱guan'
Isaías tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj asḭj
ná. Nḭ gataj sí':
Señor, ụn sin huin nḭ dǫj ni ngüḭ guxuman
ruhua nuguan' nata' ni únj gunun ni
sij únj.
Nḭ ụn sin huin nḭ na'ue gạra da'nga' ruhua
ni sij dạj nucuaj Señor únj.
Daj gataj Isaías.
39 Nḭ xi'í ango nuguan' gataj Isaías, nḭ
na'ue gụxuman ruhua ni tsínj israelita
ni'yaj ni sij Jesús. Nḭ gataj Isaías:

40 Nị garánj rian ni ngüị xi'í si na'uej ruhua
ni sij gunun ni sij.
Ngaa nị sị ga'ue guịni'i ni sij mánj.
Nị nun gạ'ue gạtu si-nụguan'ānj niman ni
sij mánj.
Nị na'ue nạnicaj ruhua ni sij.
Ngaa nị sị ga'ue nạhuin sạ' niman ni sij,
guị'yā mánj.
Daj gataj Yan'anj garun tsínj gụ'naj Isaías
asịj ná.
41 Hué daj ga'mi Isaías xi'í si guini'i sij si
hua sạ' 'ueé Jesús. Yu'uj daj ga'mi sij xi'í
sí'.
42 Sanị guxuman ruhua nico ni tsínj
israelita ni tsínj huin achij guini'i ni sij
Jesús. Sanị nun ga'mi rẹnga' ni sij sisị
guxuman ruhua ni sij rian ni ngüị xi'í si
xu'ui' ni sij ni'yaj ni sij ni tsínj fariseo.
Daj si sisị gụnun ni sí', nị guịri ni sí' ni sij
chruhua nuhui, ruhua ni sij.
43 Daj si garan' ruhua ni sij si gạ'mi sạ' ni
ngüị xi'í ni sij daj ngạ si gạ'mi sạ' Yan'anj
xi'í ni sij aj.

Las palabras de Jesús juzgarán a los hombres

44 Ngaa nị ga'mi nucuaj Jesús. Nị gataj
sij:
—Tsínj guxuman ruhua ni'yaj man'ānj,
nị sé urīnj guxuman ruhua sij. Sanị hué
daj guxuman ruhua sij ni'yaj sij chrē huin
si ga'níj ga'nāj chruhua xungüị nan.
45 Tsínj ni'i man'ānj, nị hué daj ni'i sij si
ga'níj ga'nāj chruhua xungüị nan nej.
46 Huēj huin yan'ạn ga'nạ' xiguịn
chruhua xungüị. Ngaa nị daran' ni ngüị
guxuman ruhua ni'yaj man'ānj, nị sị
gachej ni sij rian rụmi' mánj.
47 'Nị hua 'ngọ tsínj unun si-nụguan'ānj.
Sanị na'uej ruhua sij dạgahuin sij si atā
gụnun sij. Ngaa nị sēj huin tsínj gụta'
gaquin' rian tsínj da mánj. Daj si sé
si ga'nāj gụta' gaquin' rian ni ngüị mạn
chruhua xungüị mánj. Sanị ga'nāj sisị
gạnacā ni sij aj.
48 Tsínj dạnicaj man'ānj, nị na'uej ruhua
sij gụnun sij si-nụguan'ānj, nị ạ hua si
guị'yaj castigo sij. Daj si xi'í si nun gunun
sij nuguan' ga'mī gunun sij, nị gạhuin
castigo sij güi nạgui'yaj yya Yan'anj si-
gạquin' ni ngüị.
49 Nị sé si a'mī güenda man'ānj. Hué
chrē si ga'níj ga'nāj chruhua xungüị nan
huin si ga'nin' sun riānj dạj gạ'mī.
50 Nị ni'īnj sisị si-nụguan' chrē 'yaj sisị
gạne nịganj ni ngüị. Ngaa nị dạj rún'
ga'nin' chrē sun riānj, nị hué daj a'mī nej.
—Daj gataj Jesús.

13

Jesús lava los pies a sus discípulos

1 Hué dan nị ngaa achin guịsij güi gạhuin
gui'yanj pascua, nị hué ni'i Jesús sisị hua
guisíj hora gạhui sij chruhua xungüị nan
nạn' sij rian nne chrej sij. Nị nịganj 'ị
ruhua sij ni'yaj sij ni tsínj guinicaj dugüi'
ngạ sij chruhua xungüị nan. Nị hué daj
gui'yaj sij da güi nạn' sij xata'.
2 Nị xa sti'nị Jesús ngạ ni tsínj nicaj
dugüi' ngạ sij. Nị hua diga'mi sichre niman
Judas da'níj Simón Iscariote sisị nạga'ui' sí'
Jesús ra'a ni tsínj nicaj sun dạgahui' ni sí'.
3 Nị ni'i Jesús sisị ga'ui' chrej sij daran'
sun rian sij. Nị ni'i sij sisị ga'nạ' man'an
sij rian Yan'anj. Nị ni'i Jesús sisị guịnan'
sij rian Yan'anj nej.
4 Hué dan nị ngaa guisíj xa sti'nị ni sij, nị
naxụman Jesús rian mesa. Nị guiri sij si-
gató sij. Nị numij sij 'ngọ atsij toalla gatin
sij.
5 Ngaa nị gara sij nnee chruhua guruj
yo'ój. Nị gaxị'i sij na'nin' sij dacój ni tsínj
nico' sij. Nị naru'ui sij ngạ toalla anumi
gatin sij daj.
6 Sanị ngaa huaj sij nạ'nin' sij dacój
Simón Pedro, nị gataj sí':
—Señor, nị gạna'nin' man'án rẹ' dacō,
ruhuá rẹ' ní'. —Daj gataj Pedro.
7 Ngaa nị:
—Yyạj nị nun ni'í rẹ' si 'yā. Sanị nẹ' rụcu
nị gạra da'nga' ruhuá rẹ' aj. —Daj gataj
Jesús.
8 Ngaa ni:
—Nitaj ạman nạ'nin' rẹ' dacō mánj.
—Gataj Pedro.
Ngaa nị gataj Jesús:
—Sisị sị na'nīj dacój rẹ', nị sị ga'ue
gạhuin rẹ' tsínj guịnicaj dugüi' ngāj mánj.
—Daj gataj Jesús.
9 Ngaa nị:
—Sé urin dacō nạ'nin' rẹ', sanị nạ'nin'
rẹ' ra'āj ngạ chrāj nej. —Daj gataj Pedro.
10 Ngaa nị gataj Jesús:
—Nị sisị da guisíj gane né', nị urin dacój
né' huin si na'nin' né' mánj. Daj si hua sạ'
né'. Nị hua sạ' niman án rẹ'. Sanị sé si hua
sạ' niman daran' ni é rẹ' mánj. —Daj gataj
Jesús.
11 Nị hua ni'i Jesús ụn tsínj huin si
nạga'ui' sij ra'a ni tsínj nicaj sun. Xi'í daj
gataj Jesús: "Nun hua sạ' niman daran' ni
é rẹ'." Daj gataj Jesús.
12 Ngaa guisíj na'nin' Jesús dacój ni tsínj
nico' sij, nị nanun sij si-gató sij. Nị gan'anj
gạne rụhua' yún sij rian mesa. Nị gataj sij
gunun ni sí':
—Ni'i a ni é rẹ' ụn xi'í gui'yā daj ngạ ni
é rẹ' ní'.
13 Dugu'nạj ni é rẹ' Maestro man'ānj. Nị
ataj ni é rẹ' sisị Señor huīnj. Nị dugu'nạj
a'mi a ni é rẹ' xạnga' aj.
14 Ngaa nị huīnj Maestro ngạ Señor rian
án rẹ'. Sanị na'nīj dacój ni é rẹ'. Nị xi'í daj

hua niąn si nąʼnin' a ni é rę' dacój dugüi' ni é rę' aj.
15 Nį hué daj huin 'ngǫ daʼnga' digyānj rian án rę' sisį guįʼyaj ni é rę' dąj rún' guiʼyā.
16 Xąnga' atā gụnun a ni é rę' sisį nitaj si huin achij 'ngǫ moso rian si-xuruʼue sij. Nį nitaj si huin achij tsínj ganʼanj sun rian tsínj gaʼníj gąnʼanj sij.
17 Nį hua gunun a ni é rę' ni nuguan' nan. Ngaa nį sisį guįʼyaj á rę' ni nuguan' nan, nį gąhuin 'ueé rian án rę' aj.
18 Nitaj si aʼmī xiʼí daran' ni é rę' mánj. Daj si niʼīnj ụn si huin ganacuīj. Sanį hua niąn gąhuin yya dąj rún' gataj rian si-nụguan' Yanʼanj: "Tsínj xa chrachrúnj ngāj, nį nanicąj sij gunun' sij ngāj." Hué daj gataj rian si-nụguan' Yanʼanj.
19 ʼAsįj yyąj atā gụnun a ni é rę' ngaa achin gąhuin nuguan' daj. Ngaa nį gụxuman ruhua á rę' sisį huēj huin Cristo ngaa guįniʼi a ni é rę' si guįranʼānj.
20 Xąnga' atā rian án rę' sisį tsínj nąhuin raʼa 'ngǫ tsínj gaʼnī gąnʼanj, nį nąhuin raʼa sij manʼānj nej. Nį tsínj nąhuin raʼa manʼānj, nį nąhuin raʼa sij si gaʼníj gąʼnāj aj. —Daj gataj Jesús.

Jesús anuncia la traición de Judas

21 Ngaa guisíj gataj Jesús nuguan' daj, nį nịn' ruhua ganani ruhua sij. Nį gataj sij gunun ni sí':

—Xąnga' atā gụnun a ni é rę' sisį 'ngǫ ni é rę' huin si nągaʼui' manʼānj raʼa ni tsínj gąʼna' guįdaʼa yūnj. —Daj gataj Jesús.

22 Ngaa nį gaxįʼi ni tsínj nicoʼ sij niʼyaj ni sí' rian gǫʼngo dugüi' ni sí'. Daj si nun ri' ruhua ni sij ụn tsínj xįʼi gaʼmi Jesús.
23 Nį 'į ruhua Jesús niʼyaj sij 'ngǫ tsínj nicoʼ sij. Nį nne tsínj daj xiʼníj Jesús.
24 Ngaa nį digyán raʼa Simón Pedro tsínj daj sisį nąchin' snanʼanj sí' ụn tsínj rian aʼmi Jesús.
25 Ngaa nį ngaj sí' rian xiʼyanj Jesús nachin' snanʼanj sí' Jesús. Nį gataj sí':

—Señor, ụn tsínj huin únj. —Daj gataj sí'.

26 Ngaa nį gataj Jesús:

—Jniʼyā dǫj chrachrúnj gąʼuij. Nį hué tsínj rian gąʼuīj daj, hué sij huin nánj. —Daj gataj Jesús.

Hué dan nį jniʼyaj Jesús dǫj chrachrúnj. Nį gaʼui' sij rian tsínj gụʼnaj Judas daʼníj Simón Iscariote.
27 Nį ngaa guisíj guidaʼa Judas chrachrúnj daj, nį gatúj sichre Satanás chruhua niman sij. Ngaa nį:

—Ráʼyanj guįʼyáj rę' si huin ruhuá rę' guįʼyáj rę' nánj. —Gataj Jesús gunun Judas.

28 Sanį ni ą 'ngǫ ni tsínj nne rian mesa daj nun guiniʼi ụn sin gataj Jesús nuguan' daj rian Judas.
29 Nį Judas huin tsínj nicaj si-sąnʼanj ni sij. Ngaa nį gani ruhua gǫʼngo ni sij sisį huin ruhua Jesús sisį guįran Judas ni rasụn guįri' ni sij rian gąhuin guiʼyanj, asį gąʼui' sí' dǫj rian ni ngüį niqui.
30 Ngaa guisíj guidaʼa Judas chrachrúnj daj, nį gahui sij xę' hua nį ganʼanj sij.
31 Ngaa guisíj ganʼanj Judas, nį gataj Jesús gunun ango ni sí':

—Yyąj nį guįniʼi ni ngüį sisį sąʼ nịn' ruhua gąnahuīnj huīnj daʼníj ni ngüį. Nį xiʼí daj guįniʼi ni ngüį sisį sąʼ nịn' ruhua huin Yanʼanj.
32 Nį sisį guįniʼi ni ngüį sisį sąʼ nịn' ruhua huin Yanʼanj, guįʼyā, nį hué daj guįniʼi ni ngüį sisį sąʼ nịn' ruhua huin manʼānj, guįʼyaj ráʼyanj Yanʼanj nej.
33 Rún' huin daʼnī huin a ni é rę' riānj. Nį yyąj nį dǫj gąnēj ngą á rę'. Nį nąno' a ni é rę' yūnj. Nį dąj rún' gatā gunun ni tsínj israelita, nį daʼnga' daj atā rian án rę' yyąj sisį sį gaʼue gąnʼanj án rę' rian gąnʼān mánj.
34 Nį aʼnīj sun rian án rę' huin 'ngǫ nuguan' nąca sisį gąhuin 'į ruhua á rę' nįʼyaj á rę' dugüi' a ni é rę'. Nį dąj rún' 'į ruhuāj niʼyā ni é rę', nį daʼnga' daj guįʼyaj a ni é rę' ngą dugüi' a ni é rę' aj.
35 Sisį 'į ruhua ni dụgüi' ni manʼan án rę', ngaa nį guįniʼi daran' ni ngüį sisį hué ni é rę' huin ni tsínj nicoʼ manʼānj. —Daj gataj Jesús.

Jesús anuncia la negación de Pedro

36 Ngaa nį nachínj snanʼanj Simón Pedro Jesús. Nį gataj sij:

—Señor, nį a gąnʼanj rę' únj. —Gataj Pedro.

Ngaa nį:

—Rian gąnʼān nį sį gahuin nucuáj rę' gąnʼanj rę' ngāj mánj. Sanį da rụcu nį gąʼue guįnicoʼ rę' manʼānj. —Daj gataj Jesús.

37 Ngaa nį gataj Pedro:

—Señor, ụn sin huin nį sį gahuin nucuā guįnicōj acuanʼ sǫʼ únj. Hua nịca ruhuāj gąhuīj xiʼí rę' aj. —Gataj Pedro gunun Jesús.
38 Ngaa nį gataj Jesús:

—Hua nịca xąnga' ruhuá rę' gąhui' rę' xiʼīj ní'. Xąnga' atā gụnun rę': Asįj nun gąguaj doʼloj duʼua xú', nį gątaj rę' huąʼnij sisį nun niʼí rę' manʼānj. —Daj gataj Jesús gunun Pedro.

14

Jesús, el camino al Padre

1 Ngaa nį gataj Jesús gunun ni sij:

—Sị guiriun ruhua á rẹ' mánj. Gụxuman ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' Yan'anj, nị hué daj gụxuman ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' man'ānj nej.
2 Ducuā chrē nị hua nịn' ruhua rian gạne a ni é rẹ'. Sisị sé daj huin, nị sị gataj snan'ān gụnun a ni é rẹ' sisị gạn'ān guị'yaj xugüīj rian guịman án rẹ' mánj.
3 Ngaa guịsij gạn'ān guị'yaj xugüīj rian guịman án rẹ', nị gạ'na' yūnj. Nị nicā gạn'ān ni é rẹ' sisị gạne nụguan'an né'.
4 Nị ni'i ni é rẹ' ni a gạn'ān. Nị ni'i ni é rẹ' chrej nej. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.
5 Ngaa nị gataj tsínj gụ'naj Tomás.
—Señor, nun ni'i ni únj nị a gạn'anj rẹ'. Ngaa nị asạ' gạ'ue guịni'i ni únj chrej gạn'anj rẹ' únj. —Gataj Tomás gunun Jesús.
6 Ngaa nị gataj Jesús:
—Huēj huin chrej daj. Nị huēj huin nuguan' xạnga' nej. Nị huēj 'yaj si hua nị'na' nịganj ni ngüị. Sisị sị ga'uej ruhua 'ngọ tsínj daj guịnico' sij man'ānj, nị nitaj ạman guịsij sij rian nne chrē mánj.
7 Sisị ni'i ni é rẹ' man'ānj, nị hué daj ni'i ni é rẹ' chrē nej. Asịj yyạj nị ni'i ni é rẹ' chrē. —Daj gataj Jesús.
8 Ngaa nị gataj tsínj gụ'naj Felipe:
—Señor, dịgyán rẹ' chrej né' guịni'i únj. Ngaa nị gạhuin yya ruhua únj. —Gataj Felipe.
9 Ngaa nị gataj Jesús:
—Felipe, ụn sin huin nị nun ni'í rẹ' yūnj, nị hua ná nicaj dugüi' nụguan'an né' únj. Tsínj ni'i man'ānj, nị ni'i sij chrē nej. Asạ' gạ'ue gạtaj rẹ' si dịgyānj chrē, nị nne chrē nimānj ní'.
10 Nun ni'í rẹ' sisị nnēj niman chrē, nị nne chrē nimānj ní'. Nị huin ruhuaj gata sisị urin únj huin anj. Nị ni nuguan' a'mī gunun ni é rẹ' sé si a'mī güenda man'ānj. Sanị chrē nne ngāj huin si 'yaj sun daran' sun 'yaj sūnj.
11 Gụxuman ruhua á rẹ' sisị nnēj niman chrē, nị nne chrē nimānj nej. Nị sisị nitaj, nị gụxuman ruhua ni é rẹ' nị'yaj á rẹ' man'ānj xi'í sun 'yaj sūnj anj.
12 Atā xạnga' rian án rẹ': Tsínj xuman ruhua ni'yaj man'ānj, nị gạ'ue guị'yaj sun sij dạj rún' 'yaj sun man'ānj. Nị gạ'ue guị'yaj sij si sạ' doj daj ngạ man'ānj xi'í si nạn'ānj rian chrē.
13 Nị guị'yā daran' si achínj jni'yaj ni é rẹ' rian chrē xi'í si nico' ni é rẹ' man'ānj. Hué dan nị gạ'mi sạ' ni ngüị xi'í Yan'anj, guị'yā huīnj da'níj Yan'anj.
14 Nị guị'yā daran' si achínj jni'yaj ni é rẹ' riānj xi'í si nico' ni é rẹ' man'ānj.
15 'Sisị xạnga' 'ị ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' yūnj, ngaa nị dạgahuin a ni é rẹ' ni nuguan' a'nīj sun rian án rẹ' aj.
16 Nị gạchinj jni'yā sisị gạ'nij chrē ango si chrạcuij a ni é rẹ'. Nị huej huin Espíritu Santo. Nị nịganj gạne Espíritu Santo ngạ á rẹ' aj.
17 Nị nịnanj nuguan' xạnga' dịgyán Espíritu Santo rian ni ngüị mạn chruhua xungüị gaquin' nan. Nị sị gahuin nucuaj ni sij nạhuin ra'a ni sij Espíritu Santo si na'ue guịni'i ni sij sí'. Sanị ni'i ni é rẹ' sí' xi'í si nne Espíritu Santo ngạ ni é rẹ'. Nị gạne sí' niman ni é rẹ' nej.
18 Nitaj si dunā urin ni é rẹ' mánj. Nạnicaj rụhua' yūnj gạ'nāj rian án rẹ'.
19 Dọj achin nị sị guini'i ni ngüị mạn chruhua xungüị gaquin' nan man'ānj mánj. Sanị guịni'i a ni é rẹ' yūnj anj. Nị gạ nị'na' nịganj án rẹ' xi'í si hua nị'na' nịganj man'ānj.
20 Nị guịni'i a ni é rẹ' man'ānj. Nị xạcaj a ni é rẹ' cuenta sisị nnēj niman chrē. Nị nne a ni é rẹ' niman man'ānj. Nị nnēj niman ni é rẹ' nej.
21 Tsínj nahuin ra'a si-nụguan'ānj, nị dạgahuin sij nej, nị hué tsínj daj huin si digyán yya riānj sisị 'ị ruhua sij ni'yaj sij man'ānj. Nị gạhuin 'ị ruhua chrē ni'ya tsínj 'ị ruhua ni'yaj man'ānj. Nị huē daj gạ 'ị ruhuāj ni'yā tsínj daj. Nị dịgyānj man'ānj guịni'i sij. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.
22 Ngaa nị nachínj snan'anj Judas man'an Jesús. (Nị sé Judas Iscariote huin sí'.) Nị gataj sí':
—Señor, ụn sin huin dịgyán rẹ' man'án rẹ' rian ni únj, nị na'ue dịgyán rẹ' man'án rẹ' rian ni ngüị mạn chruhua xungüị únj. —Daj gataj Judas.
23 Ngaa nị gataj Jesús gunun sí':
—Tsínj 'ị ruhua ni'yaj man'ānj, nị dạgahuin sij si-nụguan'ānj. Ngaa nị gạhuin 'ị ruhua chrē nị'ya tsínj daj. Nị gạ'na' nụngüej chrej únj gạne únj ngạ sij.
24 Nị tsínj nitaj si 'ị ruhua ni'yaj man'ānj, nị nun dạgahuin sij si-nụguan'ānj. Nị nuguan' a'mī unun ni é rẹ', nị sé si-nụguan'ānj huin mánj. Sanị si-nụguan' chrē si ga'níj ga'nāj huin nuguan' a'mī aj.
25 'Nị gạ'nij chrē gạ'na' Espíritu Santo rian án rẹ'. Nị gạ'mi sí' dạj rún' a'mi man'ānj. Nị chrạcuij sí' ni é rẹ' nej. Nị dịgyán sí' daran' ni nuguan' rian án rẹ'. Nị guị'yaj sí' si gạnanun ruhua á rẹ' daran' ni nuguan' ga'mī gunun a ni é rẹ' nej.
26 Nị gạ'nij chrē gạ'na' Espíritu Santo rian án rẹ'. Nị gạ'mi sí' dạj rún' a'mi man'ānj. Nị chrạcuij sí' ni é rẹ' nej. Nị dịgyán sí' daran' ni nuguan' rian án rẹ'. Nị guị'yaj sí' si gạnunun ruhua á rẹ' daran' ni nuguan' ga'mī gunun a ni é rẹ' nej.
27 'Hué dan nị gạ din'inj ruhua á rẹ', guị'yā. Nị riquīj sisị dạj rún' hua din'inj ruhua man'ānj, nị da'nga' daj gạ din'inj

chruhua ni é rẹ' nej. Sanḭ sé si riquūj
daj rún' 'yaj ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ
gaquin' nan mánj. Sḭ guiriun ruhua á rẹ',
nḭ sḭ guxu'ui' ni é rẹ' mánj.
28 Hua gunun a ni é rẹ' nuguan' ga'mī
sisḭ gạn'ān, nḭ nạnicaj ruḭhua' yūnj gạ'nāj
rian án rẹ'. Nḭ sisḭ 'ḭ ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ'
man'ānj, ngaa nḭ gahuin niạ' ruhua ni é rẹ'
gunun a ni é rẹ' nuguan' gatā sisḭ nạn'ānj
rian nne chrē. Daj si huin achij chrē doj
daj ngạ man'ānj.
29 'Nḭ gatā nuguan' nan rian án rẹ'
daj guḭran'ānj ngaa achin gạhuin. Ngaa
nḭ ngaa guisíj guḭran'ānj daj, nḭ gạ'ue
guḭxuman ruhua á rẹ' nḭ'yaj á rẹ' man'ānj.
30 Sḭ ga'mī nicōj ngạ nḭ é rẹ' gạ mánj.
Daj si 'nạ' sichre, tsínj huin achij chruhua
xungüḭ nan. Sanḭ nitaj si nicaj-á' fuerza
riānj mánj.
31 Sanḭ hua niạn si guḭ'yā daj rún' ga'nin'
chrē sun riānj. Ngaa nḭ guḭni'í ni ngüḭ mạn
chruhua xungüḭ sisḭ 'ḭ ruhuāj ni'yā chrē.
Nạxuman án rẹ', nḭ gạn'anj né' ango yu'uj.
—Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

15

Jesús, la vid verdadera

1 Ngaa nḭ gataj ruḭhua' yún Jesús:
—Dạj rún' hua 'ngọ ya'ạ mmanj siụ coj
uva xạnga', nḭ da'nga' daj huin man'ānj.
Nḭ hué chrē huin si dugumi coj uva daj.
2 Nḭ sisḭ nitaj si ayu uva chrạ 'ngọ ya'ạ
ra'a coj daj, nḭ gạ'nin' chrē ya'ạ daj sisḭ
gạyu nico uva chrạ-á'.
3 Yyạj nḭ hua sạ' ni é rẹ', gui'yaj nuguan'
ga'mī rian án rẹ'.
4 Nḭganj guḭnicaj dugüi' ni é rẹ' ngāj.
Ngaa nḭ guḭnicaj dugüi'īj ngạ ni é rẹ'. Nḭ
sisḭ nitaj si nḭcaj dugüi' 'ngọ ya'ạ ra'a coj
uva daj ngạ ya'ạ mmanj siụ, nḭ sḭ ga'ue
gạyu uva chraj mánj. Nḭ hué ducuánj daj,
nḭ na'ue guḭ'yaj á rẹ' si-sun man'ānj sisḭ
nitaj si nicaj dugüi' ni é rẹ' ngāj.
5 'Huēj huin ya'ạ mmanj siụ coj uva daj.
Nḭ huin ni é rẹ' ya'ạ gatin ahui xiráj ya'ạ
mmanj daj. Tsínj 'ngọ nicaj dugüi' ngāj, nḭ
gạ'uej ruhua sij sisḭ nḭcaj dugüi'īj ngạ sij,
nḭ guḭ'yaj sun sạ' sij disūnj. Daj si sisḭ nitaj
si chrạcuij man'ānj, nḭ sḭ gahuin nucuaj á
rẹ' guḭ'yaj sun sạ' á rẹ' mánj.
6 Tsínj na'uej ruhua guḭnicaj dugüi' ngāj,
nḭ guḭran' sij daj rún' ran' ni ra'a coj ngaa
nacoj aj. Nḭ nachránj ni sij ni ra'a coj daj
guere'ej ni sij nẹ' chrej xẹ'. Nḭ gari yan'ạn
ni sij. Hué daj guḭran' tsínj na'uej ruhua
guḭnicaj dugüi' ngāj.
7 'Nḭ sisḭ guḭnicaj dugüi' ni é rẹ' ngāj,
nḭ gạ guẹ dạgahuin ni é rẹ' si-nuguan'ānj,
ngaa nḭ gạ'ue gạchinj jni'yaj á rẹ' si aran'
ruhua á rẹ' riānj. Ngaa nḭ rḭquūj rian án
rẹ'.
8 Nḭ sisḭ 'yaj sun sạ' á rẹ' si-sūnj, nḭ a'mi
sạ' ni ngüḭ xi'í chrē. Ngaa nḭ gạhuin ni é
rẹ' ni tsínj nico' xạnga' man'ānj.
9 Nḭ daj rún' 'ḭ ruhua chrē ni'ya man'ānj,
nḭ da'nga' daj 'ḭ ruhuāj ni'yā ni é rẹ'.
10 Nḭ sisḭ dạgahuin ni é rẹ' ni nuguan'
a'nīj sun rian án rẹ', ngaa nḭ nḭganj nḭgui'ij
ni é rẹ' sisḭ 'ḭ ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Daj si
hué daj dagahuīnj ni nuguan' a'nin' chrē
sun riānj. Nḭ nḭganj nigui'īj sisḭ 'ḭ ruhua
chrē ni'ya man'ānj.
11 'Nuguan' nan a'mī ngạ ni é rẹ' sisḭ
daj rún' huin niạ' ruhuāj, nḭ da'nga' daj
gạhuin niạ' ruhua ni é rẹ'. Nḭ huin ruhuāj
sisḭ hua yya gạhuin niạ' ruhua ni é rẹ' aj.
12 A'nīj sun nan rian án rẹ': Gạ 'ḭ ruhua
á rẹ' guḭni'yaj á rẹ' ni dugüi' a ni é rẹ' daj
rún' 'ḭ ruhuāj ni'yā á rẹ'.
13 Nḭ sisḭ gụnucuaj 'ngọ tsínj daj gạhui' sij
xi'í 'ngọ tsínj nicaj dugüi' ngạ sij, nḭ 'ḭ yya
ruhua sij ni'yaj sij aj. Nḭ 'ḭ ruhua sij ni'yaj
sij ni dugüi' sij daj ngạ si 'ḭ ruhua ango ni
ngüḭ.
14 Nḭ huin ni é rẹ' ni tsínj nicaj dugüi'
ngāj sisḭ dạgahuin ni é rẹ' si a'nīj sun rian
ni é rẹ'.
15 Ngaa nḭ sḭ gatā sisḭ huin ni é rẹ' ni tsínj
'yaj sun riānj gạ mánj. Daj si nun ni'i 'ngọ
tsínj 'yaj sun ụn sin 'yaj tsínj huin achij
rian sij. Sanḭ gạtā sisḭ huin ni é rẹ' ni tsínj
nicaj dugüi' ngāj. Daj si hua digyānj rian
ni é rẹ' ni nuguan' gataj chrē riānj.
16 Sé ni é rẹ' nacui man'ānj. Sanḭ nạanj
man'ānj huin si nacui ni é rẹ'. Nḭ garasūnj
sisḭ gạn'anj ni é rẹ', guḭ'yaj sạ' ni é rẹ' si-
sūnj. Nḭ sḭ guere' si-sun ni é rẹ' mánj. Ngaa
nḭ rḭqui chrē rian án rẹ' daran' si achínj
jni'yaj á rẹ' xi'í si huin a ni é rẹ' tsínj nico'
man'ānj.
17 Hué nuguan' nan huin si a'nīj sun rian
án rẹ': Gạ 'ḭ ruhua á rẹ' ngạ ni dugüi' ni é
rẹ' aj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

El mundo os aborrecerá

18 Ngaa nḭ gataj ruḭhua' yún Jesús:
—Nḭ sisḭ nun huin xạn' ruhua ni ngüḭ
mạn chruhua xungüḭ gaquin' nan ni'yaj ni
sij ni é rẹ', ngaa nḭ xạcaj á rẹ' cuenta sisḭ
hué daj gui'yaj sini ni sij ngạ man'ānj nej.
19 Sisḭ xạcaj ni é rẹ' ducuánj ni ngüḭ mạn
chruhua xungüḭ gaquin' nan, nḭ gạhuin
niạ' ruhua ni sij nḭ'yaj ni sij ni é rẹ'. Sanḭ
huēj huin si nacui ni é rẹ' scanij ni sij sisḭ
dụna á rẹ' ducuánj daj. Xi'í daj nḭ nun huin
xạn' ruhua ni sij ni'yaj ni sij a ni é rẹ'.
20 'Gạnanun ruhua ni é rẹ' nuguan' gatā
gunun ni é rẹ': "Tsínj 'yaj sun rian xuru'ue,
nḭ nitaj huin achij sij dạj rún' achij si-
xuru'ue sij mánj." Daj gatā gunun ni é rẹ'.
Nḭ sisḭ chran' yun'unj ni ngüḭ man'ānj, nḭ
hué daj guḭ'yaj ni sij chrạn' yun'unj ni sij

ni é rẹ' nej. Nḭ xi'í si nun gunun ni sij si-
nụguan'ānj, nḭ hué daj sḭ gunun ni sij si-
nụguan' ni é rẹ' mánj.
21 Nḭ daran' nan guḭ'yaj ni sij ngạ ni é rẹ'
xi'í si nico' ni é rẹ' man'ānj. Daj si nun ni'i
ni sij si ga'níj ga'nāj.
22 Nḭ sisḭ nitaj si ga'nāj ga'mī nuguan' sạ'
gunun ni sij, nḭ nitaj gaquin' da'ui ni sij
mánj. Sanḭ yyạj nḭ sḭ ga'ue gạtaj ni sij sisḭ
nitaj gaquin' da'ui ni sij mánj.
23 Daj si tsínj nun huin xạn' ruhua sij
ni'yaj sij man'ānj, nḭ da'nga' daj nun huin
xạn' ruhua sij ni'yaj sij chrē nej.
24 Nḭ huēj gui'yā si sạ' nico scanij ni sij.
Nḭ nitaj ạman guini'i ni sij dạj rún' gui'yā
scanij ni sij. Nḭ sisḭ nun guini'i ni sij si sạ'
nico gui'yā, ngaa nḭ nitaj gaquin' da'ui ni
sij mánj. Nḭ nụnj si guini'i ni sij si gui'yā,
sanḭ nun huin xạn' ruhua ni sij ni'yaj ni sij
nụngüej chrej únj.
25 Nḭ da'nga' daj gui'yaj ni sij sisḭ gạhuin
yya dạj rún' gataj rian si-ley Moisés, huin
nuguan' aya ni sij: "Nitaj nụnj gui'yā, sanḭ
nun huin xạn' ruhua ni sij ni'yaj ni sij
man'ānj." Daj gataj si-ley Moisés.
26 'Nḭ gạ'nī gạ'na' si chrạcuij ni é rẹ' huin
Espíritu Santo tsínj a'mi nuguan' xạnga'.
Nḭ Espíritu Santo daj 'nạ' rian chrē. Nḭ
huej huin si gạ'mi sạ' ngạ á rẹ' xi'īj.
27 Nḭ gạ'mi sạ' ni é rẹ' xi'īj nej. Daj si asḭj
sini nicaj dugüi' ni é rẹ' ngāj.

16

1 'Nḭ hué nuguan' nan a'mī ngạ ni é rẹ'
sisḭ sḭ ga'nin' ruhua ni é rẹ' guḭnico' a ni é
rẹ' man'ānj mánj.
2 Nḭ guḭri ni sij ni é rẹ' chruhua nuhui
nico. Nḭ gạ'na' 'ngọ güi ngaa gạni ruhua
ni sij sisḭ 'yaj ni sij si-sun Yan'anj ngaa
dạgahui' ni sij ni é rẹ'.
3 Nḭ da'nga' daj guḭ'yaj ni sij si nun ni'i
ni sij nụngüej chrej únj.
4 Nḭ hué daj atā nuguan' nan rian án rẹ'
sisḭ ngaa guḭsij güi daj, nḭ gạnanun ruhua á
rẹ' ngạ nuguan' hua gataj yyāj gunun a ni
é rẹ'. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico'
sij.

La obra del Espíritu Santo

Ngaa nḭ gataj rụhua' yún Jesús:
—Asḭj sini nḭ nun gatā nuguan' nan
gunun ni é rẹ' xi'í si gachē ngạ ni é rẹ' aj.
5 Sanḭ yyạj nḭ nan'ānj rian si ga'níj
ga'nāj. Nḭ nḭ ạ 'ngọ ni é rẹ' nitaj si nachínj
snan'anj nḭ ạ gạn'ān mánj.
6 Sanḭ nani ruhua á rẹ' xi'í nuguan' gatā
gunun a ni é rẹ' aj.
7 Sanḭ ataj xạngāj rian án rẹ': Sạ' huin
rian ni é rẹ' xi'í si gạn'ān. Nḭ sisḭ sḭ gan'ān
nḭ sḭ ga'nạ' Espíritu Santo rian án rẹ' mánj.
Sanḭ sisḭ gạn'ān nḭ gạ'nī gạ'na' sí' rian án
rẹ' aj.
8 Nḭ ngaa gạ'na' sí', nḭ xạcaj ni ngüḭ
mạn chruhua xungüḭ cuenta sisḭ da'ui ni
sij gaquin', guḭ'yaj sí'. Nḭ xạcaj ni sij cuenta
sisḭ achin xạcaj ni sij chrej nḭca gạche ni sij.
Nḭ xạcaj ni sij cuenta sisḭ guḭ'yaj Yan'anj
castigo ni sij. Daj guḭ'yaj Espíritu Santo
ngaa gạ'na' sí'.
9 Nḭ xạcaj cuenta ni ngüḭ dạj hua si-
gạquin' ni sij xi'í si nun xụman ruhua ni sij
nḭ'yaj ni sij man'ānj, guḭ'yaj Espíritu Santo.
10 Nḭ xạcaj cuenta ni ngüḭ dạj hua 'ngọ
chrej nḭca xi'í si gạn'ān rian nne chrē,
guḭ'yaj Espíritu Santo nej. Nḭ sḭ guini'i ni é
rẹ' man'ānj gạ mánj.
11 Nḭ xi'í si hua gahuin castigo sichre,
gui'yaj Yan'anj, nḭ xạcaj cuenta ni ngüḭ dạj
gạhuin castigo ni sij, guḭ'yaj Espíritu Santo.
Daj si hué sichre huin si a'nin' chruhua
xungüḭ nan.
12 'Hua nico doj nuguan' huin ruhuāj
gạtā gụnun a ni é rẹ', sanḭ sḭ gunucuaj á rẹ'
gụnun a ni é rẹ' nuguan' daj acuan' mánj.
13 Sanḭ ngaa gạ'na' Espíritu Santo, nḭ
dḭgyan-án' daran' nuguan' xạnga' rian ni é
rẹ'. Daj si urin nuguan' xạnga' a'mi-í'. Nḭ
sḭ ga'mi Espíritu Santo güenda man'an sí'.
Sanḭ gạ'mi sí' daran' nuguan' gạtaj Yan'anj
gụnun sí'. Nḭ dḭgyán sí' dạj gạhuin ni güi
gạ'na' guḭni'i ni é rẹ'.
14 Nḭ gạ'mi sạ' Espíritu Santo xi'īj. Nḭ
xi'í si nicaj sí' si-nụguan'ānj, nḭ dḭgyán sí'
nuguan' daj rian án rẹ'.
15 Nicaj man'ānj daran' si-'yaj chrē. Nḭ
xi'í daj gatā gunun a ni é rẹ' sisḭ guḭnicaj
Espíritu Santo si'yā dḭgyán sí' rian a ni é
rẹ'. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico'
sij.

La tristeza se convertirá en gozo

16 Ngaa nḭ gataj rụhua' yún Jesús:
—Gạchin dọj nḭ sḭ guini'i a ni é rẹ'
man'ānj mánj. Sanḭ ngaa gạchin dọj
rụhua' yún, nḭ guḭni'i rụhua' yún ni é rẹ'
man'ānj. Daj si nạn'ānj rian chrē. —Daj
gataj Jesús gunun ni sij.
17 Yu'uj daj nḭ nachínj snan'anj gọ'ngo ni
tsínj nico' Jesús ni dugüi' ni sij. Nḭ gataj ni
sij:
—Nḭ ụn sin huin ruhuaj gata nuguan'
a'mi sij rian né' únj. Ataj sij: "Gạchin dọj,
nḭ sḭ guini'i né' sij. Nḭ ngaa gạchin dọj
rụhua' yún, nḭ guḭni'i rụhua' yún né' sij
xi'í si nạn' sij rian chrej sij", ataj sij. —Daj
gataj ni sij.
18 Ngaa ni nachínj snan'anj rụhua' yún
ni sij ni dugüi' ni sij:
—Nḭ ụn sin huin ruhuaj gata nuguan':
"Gạchin dọj", únj. Na'ue gụnun né' si ataj
sij mánj. —Daj gataj ni tsínj nico' Jesús.
19 Nḭ guini'i Jesús sisḭ huin ruhua ni sij
nạchinj snan'anj ni sij sí'. Yu'uj daj gataj
Jesús:

—Hua gatā gunun a ni é rẹ' sisi̱ gạchin dọj, ni̱ si̱ guini'i ni é rẹ' man'ānj. Sani̱ ngaa gạchin dọj rụhua' yún, ni̱ gụini'i rụhua' yún ni é rẹ' man'ānj ní'.

20 Xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisi̱ gạco ni é rẹ'. Ni̱ ducu gạnani ruhua ni é rẹ' nej. Sani̱ gạhuin niạ' ruhua ni nguü̱ mạn chruhua xungü̱ gaquin' nan. Ni̱ nụnj si ducu gạnani ruhua á rẹ', sani̱ nạhuin niạ' rụhua' yún ni é rẹ' aj.

21 Ngaa achin dọj gạ'nga da'níj 'ngọ yun'unj xạna, ni̱ ducu a'nin' riqui unj. Sani̱ ngaa guisíj ga'nga da'níj unj, ni̱ guini'yun ruhua unj sayun guiran' unj. Daj si huin niạ' ruhua unj sisi̱ ga'nga 'ngọ tsin' chruhua xungü̱, gui'yaj unj.

22 Ni̱ hué ducuánj daj nani ruhua ni é rẹ' acuan'. Sani̱ gạ'na' yūnj gụini'īnj ni é rẹ'. Ngaa ni̱ gạhuin niạ' ruhua niman ni é rẹ'. Ni̱ nitaj 'ngọ tsínj gạ'ne si huin niạ' ruhua ni é rẹ' mánj.

23 Ni̱ güi daj ni̱ nitaj si huaj si nạchinj snan'anj ni é rẹ' man'ānj gạ mánj. Xạnga' atā gụnun a ni é rẹ' sisi̱ ri̱qui chrē rian án rẹ' daran' si gạchinj jni'yaj ni é rẹ' nuguan' rian Yan'anj ngạ si-xugüij. Gạchinj jni'yaj á rẹ', ni̱ gụi̱ri' ni é rẹ'. Ngaa ni̱ gạhuin niạ' xạnga' ruhua á rẹ' aj.

24 Da acuan' ni̱ nitaj si gachínj jni'yaj ni é rẹ' nuguan' rian Yan'anj ngạ si-xugüij. Gạchinj jni'yaj ni é rẹ', ni̱ gụi̱ri' ni é rẹ'. Ngaa ni̱ gạhuin niạ' xạnga' ruhua á rẹ' aj. —Gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

Yo he vencido al mundo

25 Ngaa ni̱ gataj rụhua' yún Jesús:

—Acuan' ni̱ a'mi rụcūj gunun a ni é rẹ' xi'í ni nuguan' nan. Sani̱ gạ'na' 'ngọ güi ngaa si̱ ga'mi rucūj gụnun a ni é rẹ' mánj. Sani̱ gạ'mi ni̱ca yyāj xi'í chrē gụnun a ni é rẹ' aj.

26 Ni̱ güi daj ni̱ gạchinj jni'yaj á rẹ' nuguan' rian Yan'anj ngạ si-xugüij. Ni̱ nitaj si huaj sisi̱ gạchinj jni'yā rian chrē xi'í ni é rẹ' mánj.

27 Daj si 'i̱ ruhua man'an chrē ni'ya ni é rẹ' xi'í si 'i̱ ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' man'ānj. Ni̱ xuman ruhua ni é rẹ' sisi̱ 'nāj rian Yan'anj anj.

28 Gahuī rian chrē sisi̱ gạ'nāj chruhua xungü̱ nan. Ngaa ni̱ gạhuī rụhua' yūnj chruhua xungü̱ nan nạn'ānj rian chrē. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.

29 Ngaa ni̱ gataj ni tsínj nico' Jesús:

—Yyạj ni̱ a'mi ni̱ca man'án rẹ' rian únj. Ni̱ nitaj si a'mi rụcu rẹ' rian únj mánj.

30 Yyạj ni̱ ni'i ni únj sisi̱ ni'í rẹ' daran' nuguan'. Ni̱ nitaj si ruhuaj sisi̱ nạchin' snan'anj ni nguü̱ man'án rẹ'. Daj si hua ni'í rẹ' dạj ani ruhua ni sij. Xi'í daj ni̱ xuman ruhua ni únj sisi̱ 'nạ' rẹ' rian Yan'anj anj. —Daj gataj ni sij gunun Jesús.

31 Ngaa ni̱ gataj Jesús:

—Xuman ruhua ni é rẹ' yyạj ní'.

32 Hua 'nạ' gụi̱sij güi. Ni̱ hué hua guisíj güi daj. Ni̱ gạxa'ni daran' ni é rẹ'. Ni̱ ni̱ni yu'uj gụnánj gọ'ngo ni é rẹ' gạn'anj án rẹ'. Ni̱ dụnaj á rẹ' urīnj. Sani̱ sé si gụnaj urīnj mánj. Daj si niquin' chrē ngāj aj.

33 Ni̱ nuguan' nan ga'mī rian án rẹ' sisi̱ gạhuin din'inj ruhua á rẹ' xi'í si nicaj dugüi' ni é rẹ' ngāj. Ni̱ gụi̱ran' ni é rẹ' sayun chruhua xungü̱ gaquin' nan. Sani̱ gạhuin yya ruhua á rẹ' si hua gui'yaj ganāj rian xungü̱ gaquin' nan anj. —Daj gataj Jesús gunun ni tsínj nico' sij.

17

Jesús ora por sus discípulos

1 Ngaa guisíj ga'mi Jesús nuguan' daj, ni̱ ni'yaj sij xata'. Ni̱ gataj sij:

—Tata chré', yyạj guisíj hora daj. Ngaa ni̱ nạhuin 'uēj, gụi̱'yáj rẹ' huīnj da'níj rẹ'. Hué dan ni̱ gạ'mi sạ' ni nguü̱ xi'í rẹ', gụi̱'yā.

2 Hué rẹ' riqui sisi̱ gụi̱nicaj sūnj rian daran' ni nguü̱ xi'í si huin ruhuá rẹ' si gạ ni̱'na' ni̱ganj daran' ni nguü̱ riquí rẹ' riānj.

3 Tsínj gạ ni̱'na' ni̱ganj huin tsínj ni'i man'án rẹ' ngạ man'ānj. Ni̱ urín rẹ' huin Yan'anj xạnga'. Ni̱ yūnj huin Jesucristo tsínj ga'níj rẹ' ga'nāj chruhua xungü̱ nan.

4 Ni̱ ga'mi sạ' ni nguü̱ mạn chruhua xungü̱ nan xi'í rẹ' xi'í si ganahuij gui'yaj sūnj si riquí rẹ' riānj.

5 Tata chré', yyạj ni̱ ri̱qui rẹ' si nạhuin 'uēj rián rẹ' dạj rún' gahuīnj ngạ rẹ' asi̱j ngaa achin gahuin xungü̱ nan.

6 ’Ni̱ hua digyānj rian ni tsínj ganacuí rẹ' scanij ni nguü̱ sisi̱ dạj hua man'án rẹ'. Ni̱ gahuin ni sij ngạ man'án rẹ'. Ni̱ riquí rẹ' ni sij riānj. Ni̱ dagahuin sạ' ni sij si-nụguan' rẹ'.

7 Yyạj ni̱ ni'i ni sij sisi̱ daran' si riquí rẹ' riānj 'nạ' rian man'án rẹ' aj.

8 Daj si ni nuguan' riquí rẹ' riānj, ni̱ digyānj rian ni sij. Ni̱ garáj xinạ ni sij. Ni̱ xacaj cuenta ni sij sisi̱ 'nạ' yyāj rián rẹ'. Ni̱ guxuman ruhua ni sij sisi̱ ga'níj rẹ' ga'nāj chruhua xungü̱.

9 ’Ni̱ achínj jni'yā rián rẹ' xi'í ni sij. Nitaj si achínj jni'yā rián rẹ' xi'í ni nguü̱ mạn chruhua xungü̱ gaquin' nan mánj. Sani̱ achínj jni'yā rián rẹ' xi'í ni tsínj riquí rẹ' riānj. Daj si huin ni sij ngạ rẹ'.

10 Daran' ni tsínj huin ngāj huin ngạ rẹ' nej. Ni̱ daran' ni tsínj huin ngạ rẹ', ni̱ hué ni sij huin ngāj nej. Ni̱ a'mi sạ' ni nguü̱ xi'ī̱j, 'yaj ni sij.

11 Yyạj ni̱ si̱ ganēj chruhua xungü̱ nan gạ mánj. Sani̱ gụna ni sij chruhua xungü̱. Ni̱ nụcuīj rian nné rẹ' gạnēj. Tata chré' sạ' ni̱n' huín rẹ'. Ngaa ni̱ dụgumi sạ' rẹ' ni tsínj riquí rẹ' riānj ngạ si-fuerza man'án

rẹ'. Nḭ hué daj dụgumi rẹ' ni sij sisḭ uyan gạhuin ni sij dạj rún' huín rẹ' ngạ man'ānj.
12 Ngaa ganēj ngạ ni sij chruhua xungüḭ nan, nḭ dugumī ni sij ngạ si-fuerza man'án rẹ'. Nḭ dugumī ni tsínj riquí rẹ' riānj. Nḭ ạ 'ngọ ni sij nun ga ni'ya mánj. Maan si ga ni'ya urin tsínj xḭ'i daj sisḭ gạhuin yya dạj rún' atáj rẹ' rian si-nụguan' rẹ'.
13 'Yyạj nḭ nạcuīj rian nné rẹ'. Sanḭ a'mī ni nuguan' nan ngaa nnēj chruhua xungüḭ sisḭ nḭn' ruhua gạhuin niạ' ruhua ni sij dạj rún' huin niạ' ruhuāj.
14 Nḭ hua digyānj si-nụguan' rẹ' rian ni sij. Sanḭ nun huin xạn' ruhua ni tsínj mạn chruhua xungüḭ ni'yaj ni sí' ni sij. Daj si sé ni tsínj mạn chruhua xungüḭ nan huin ni sij. Nḭ sé daj huin man'ānj nej.
15 'Sé si achínj jni'yā rián rẹ' sisḭ guḭri rẹ' ni sij chruhua xungüḭ nan mánj. Maan si huin ruhuāj si dụgumi rẹ' ni sij rian ni nuguan' xḭ'i.
16 Nitaj si huin ni sij ngạ ni tsínj mạn chruhua xungüḭ gaquin' nan. Nḭ da'nga' daj nitaj si huīnj ngạ ni tsínj mạn chruhua xungüḭ nan mánj.
17 Guḭ'yaj nḭni rẹ' ni sij sisḭ gạhuin sạ' ni sij ngạ si-nụguan' rẹ' huin nuguan' xạnga'.
18 Nḭ dạj rún' ga'níj rẹ' ga'nāj scanij ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ, nḭ da'nga' daj a'nī ni sij gạn'anj ni sij scanij ni ngüḭ da nej.
19 Nḭ gạhuin nḭni man'ānj guḭ'yaj sūnj si-sún rẹ' xi'í ni sij sisḭ gạhuin nḭni ni sij rian gaquin', guḭ'yaj nuguan' xạnga'.
20 'Nḭ sé si achínj jni'yā rián rẹ' xi'í urin ni sij. Sanḭ achínj jni'yā rián rẹ' xi'í ni ngüḭ gụxuman ruhua nḭ'yaj man'ānj xi'í nuguan' nạta' ni sij gunun ni sí'.
21 Tata chré', achínj jni'yā rián rẹ' sisḭ uyan guḭnicaj dugüi' nḭn' daran' ni sij. Nḭ huin ruhuāj sisḭ gạhuin ni sij ngạ nụngüe' dạj rún' huin urīnj ngạ rẹ', nḭ dạj rún' huin urín rẹ' ngāj. Nḭ 'ngọ guḭnicaj dugüi' ni sij sisḭ gụxuman ruhua ni tsínj mạn chruhua xungüḭ sisḭ ga'níj rẹ' ga'nāj.
22 Nḭ dạj rún' gahuin sạ' 'uēj, gui'yáj rẹ', nḭ hué daj gahuin sạ' 'ueé ni sij gui'yā xi'í si uyan gạhuin ni sij dạj rún' hua nụngüe'.
23 Nḭ dạj rún' nné rẹ' nimānj, nḭ da'nga' daj gạnēj niman ni sij, ruhuāj aj. Ngaa nḭ guḭsij ni sij gạhuin urin ni sij. Ngaa nḭ xạcaj cuenta ni tsínj mạn chruhua xungüḭ sisḭ ga'níj rẹ' ga'nāj. Nḭ xạcaj cuenta ni sí' sisḭ 'ḭ ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' ni tsínj riquí rẹ' riānj, dạj rún' 'ḭ ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' man'ānj.
24 'Tata chré', huin ruhuāj sisḭ gạne ni tsínj riquí rẹ' riānj ngāj rian gạnēj. Ngaa nḭ guḭni'i ni sij dạj hua sạ' man'ānj, gui'yáj rẹ'. Daj si hua 'ḭ ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' man'ānj asḭj achin gui'yáj rẹ' xungüḭ nan.
25 Nḭca yya 'yáj rẹ' huín rẹ' chrē. Nḭ nun ni'i ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ gaquin' nan man'án rẹ'. Sanḭ ni'īnj man'án rẹ'. Nḭ ni'i ni tsínj nan sisḭ hué rẹ' ga'níj ga'nāj.
26 Nḭ digyānj rian ni sij dạj hua man'án rẹ'. Nḭ da'nga' daj dḭgyānj doj rian ni sij. Ngaa nḭ dạj rún' 'ḭ ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' man'ānj, nḭ hué daj gạ 'ḭ ruhua ni sij guḭni'i ni sij ni dugüi' ni sij, guḭ'yáj rẹ'. Nḭ gạne man'ānj niman ni sij, ruhuāj aj. —Daj gataj Jesús gunun Yan'anj.

18

Arresto de Jesús

1 Ngaa nḭ guisíj ga'mi Jesús ni nuguan' daj, nḭ gahui sij ngạ ni tsínj nico' sij gan'anj ni sij anéj chrej xinéj gụ'naj Cedrón rian mạn 'ngọ nnaạ chrun. Nḭ gatúj sij ngạ ni sí'.
2 Nḭ tsínj gụ'naj Judas, huin tsínj naga'ui' Jesús rian ni tsínj nicaj sun, nḭ guini'i sí' yu'uj daj. Daj si síj ga'ḭ huan'anj Jesús yu'uj daj nahuin chre' sij ngạ ni tsínj nico' sij.
3 Ngaa nḭ nicaj Judas 'ngọ xi'nin' snado ngạ gọ'ngo policía dugumi nuhui ga'nạ' ni sí' rian nne Jesús. Nḭ ga'níj ni chrej a'nin' ngạ ni tsínj fariseo gạ'na' ni sí'. Nḭ nicaj ni sí' espada ngạ candil nej, ca' nej, ga'nạ' ni sí'.
4 Sanḭ rḭan hua ni'i Jesús daran' si guḭran' sij, nḭ gahui sij nachínj snan'anj sij ni sí'. Nḭ gataj sij:
—Nḭ ụn tsínj nano' a ni é rẹ' únj. —Daj gataj Jesús.
5 Ngaa nḭ:
—Jesús nazareno nano' ni únj. —Gataj ni sí'.
Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Huēj huin Jesús. —Gataj Jesús.
Nḭ niquin' Judas ngạ ni sí' yu'uj daj. Nḭ huin sij tsínj naga'ui' Jesús rian ni tsínj nicaj sun.
6 Nḭ ngaa gataj Jesús sisḭ hué sij huin tsínj nano' ni sí', nḭ guxun rụcu ni sí' ni man'an ni sí'. Nḭ ganatúj ni sí' rian yo'ój.
7 Ngaa nḭ nachínj snan'anj rụhua' yún Jesús ni sí'. Nḭ gataj sij:
—Nḭ ụn tsínj nano' a ni é rẹ' únj. —Gataj Jesús.
Ngaa ni:
—Jesús nazareno nano' ni únj. —Gataj ni sí'.
8 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Hua gatā gunun a ni é rẹ' sisḭ huēj huin tsínj daj. Nḭ sisḭ nano' ni é rẹ' man'ānj, ngaa nḭ dụna á rẹ' sisḭ gạn'anj ni tsínj nan. —Daj gataj Jesús.
9 Nḭ da'nga' daj ga'mi Jesús sisḭ gạhuin yya dạj rún' hua ga'mi sij rian Yan'anj: "Nun gạ ni'ya nḭ ạ 'ngọ ni tsínj riquí rẹ' riānj." Daj ga'mi Jesús gunun Yan'anj.
10 Nḭ nicaj Simón Pedro 'ngọ espada. Nḭ ga'nin' sij tsínj 'yaj sun rian chrej a'nin'.

Nḭ güéj nḭn' chraquij sí', gui'yaj sij huin sí' 'ngǫ tsínj gṵ'naj Malco.
11 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun Pedro:
—Nạ'nij rẹ' si-espadá rẹ' chruhua pena. Sisḭ riqui chrē si guḭran'ānj sayun nan, nḭ hua niạn sisḭ hué daj guḭran'ānj. —Daj gataj Jesús gunun Pedro.

Jesús ante el sumo sacerdote

12 Ngaa nḭ guida'a ni snado nej, tsínj a'nin' rian ni snado nej, ni policía niquin' rian ni tsínj israelita man'an Jesús. Nḭ numíj ni sij sí'.
13 Nḭ asḭj sini nicaj ni sij Jesús gan'anj ni sij ducuá tsínj gṵ'naj Anás. Daj si huin sí' chre chẹj Caifás. Nḭ Caifás huin chrej a'nin' yo' daj.
14 Nḭ hué Caifás daj huin tsínj gataj snan'anj rian ni tsínj israelita sisḭ sạ' huin si gạhui' urin tsínj daj xi'í daran' ni ngüḭ israelita.

Pedro en el patio de Anás

15 Ngaa nḭ nico' Simón Pedro ngạ ango tsínj nico' Jesús huaj nụngüej sij ngạ Jesús. Nḭ hua ni'i chrej a'nin' ango tsínj nico' Jesús daj. Xi'í daj nḭ gatúj sí' rian hua ta rian hue' daj ngạ Jesús.
16 Sanḭ gunáj Pedro nẹ' chrej xẹ' niquin' sij rian hue'. Ngaa nḭ gahui ango tsínj nico' Jesús daj tsínj ni'i chrej a'nin' gan'anj gạ'mi sij ngạ yun'unj dugumi rian hue'. Nḭ gatúj Pedro, gui'yaj sí'.
17 Ngaa nḭ nachínj snan'anj yun'unj dugumi rian hue' daj Pedro. Nḭ gataj ún':
—Sé rẹ' huin 'ngǫ tsínj nico' tsínj da ạ'. —Daj gataj ún' gunun Pedro.
Ngaa nḭ:
—Sēj huin mánj. —Gataj Pedro.
18 Nḭ niquin' ni tsínj 'yaj sun ngạ ni policía dugumi nuhui nẹ' naran' ni sij yan'ạn. Daj si nuhuij. Nḭ mạn ni sij nahuin guḭn ni sij xi'níj yan'ạn daj. Nḭ niquin' Pedro ngạ ni sij nahuin guḭn sí' ngạ ni sij nej.

Anás interroga a Jesús

19 Ngaa nḭ gaxḭ'i chrej a'nin' daj nachínj snan'anj sí' Jesús xi'í ni tsínj nico' sij ngạ xi'í nuguan' digyán sij rian ni ngüḭ nej.
20 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Ga'mi rengāj rian daran' ni ngüḭ. Nḭ nḭganj digyānj rian ni ngüḭ chruhua si-nuhui ni é rẹ' ngạ chruhua nuhui nico rian naran' ni tsínj israelita nej. Nḭ nitaj si garij huīj nuguan' ga'mī mánj.
21 Nḭ ụn sin huin nḭ nachínj snan'ánj rẹ' yūnj únj. Nạchin' snan'ánj rẹ' ni ngüḭ gunun si-nụguan'ānj. Hué ni sij ni'i yya ụn nuguan' ga'mī rian ni sij. —Daj gataj Jesús.
22 Nḭ ngaa gataj Jesús daj, nḭ ra'ui ra'a 'ngǫ policía dugumi nuhui rian Jesús. Nḭ gataj sí':
—Nḭ hué daj gạ'mi rẹ' rian chrej a'nin' ní'. —Gataj sí' ga'mi huee sí' rian Jesús.
23 Ngaa nḭ:
—Sisḭ ga'mī 'ngǫ nuguan' quij, nḭ gạtaj rẹ' ụn nuguan' quij huin ga'mī aj. Sanḭ sisḭ ga'mī nuguan' sạ', nḭ ụn sin huin nḭ ra'ui ra'á rẹ' riānj únj. —Daj gataj Jesús gunun tsínj daj.
24 Nḭ anumi Jesús ga'níj Anás gạn'anj sí' rian Caifás huin sí' chrej a'nin'.

Pedro niega a Jesús

25 Nḭ niquin' Pedro nahuin guḭn sí' scanij ni sij xi'níj yan'ạn. Ngaa nḭ gataj ni sij gunun Pedro:
—Sé rẹ' huin 'ngǫ tsínj nico' tsínj da ạ'. —Gataj ni sij.
Ngaa nḭ:
—Sēj huin mánj. —Gataj Pedro.
26 Ngaa nḭ nachínj snan'anj 'ngǫ tsínj 'yaj sun rian chrej huin achij nḭn' Pedro. Nḭ huin sí' dugüi' tsínj ga'nin' Pedro chraquij. Nḭ gataj sí':
—Sé rẹ' huin si guini'īnj ngạ Jesús riqui ni chrun da nej ạ'. —Daj gataj sí'.
27 Ni:
—Sēj huin mánj. —Gataj rụhua' yún Pedro.
Nḭ 'ngǫ hora gaguáj do'loj du'ua xú'.

Jesús ante Pilato

28 Ngaa nḭ nicaj ni sij Jesús gahui ni sij ducuá Caifás. Nḭ gan'anj ni sij ducuasun. Nḭ nḭgan' acuan' huin nḭ nun gạ'ue gạtu ni tsínj israelita chruhua ducuasun. Daj si nitaj chrej riqui si-ley ni sij sisḭ gạtu ni sij güi huin gui'yanj. Nḭ sisḭ hué daj guḭ'yaj ni sij, nḭ sḭ ga'ue xạ sti'nḭ ni sij gui'yanj pascua xi'í si gạhuin xḭ'i ni sij rian Yan'anj, guḭ'yaj ducuasun daj, ataj si-ley ni sij.
29 Yu'uj daj nḭ gahui Pilato ga'mi sí' ngạ ni tsínj daj. Nḭ gataj sí':
—Nḭ ụn gaquin' da'ui tsínj nan, nḭ a'mi gaquin' ni é rẹ' xi'í sij únj. —Daj gataj Pilato.
30 Ngaa nḭ:
—Sisḭ nitaj gaquin' da'ui sij, nḭ sḭ nariqui ni únj rián rẹ' mánj. —Daj gataj ni tsínj israelita.
31 Ngaa nḭ gataj Pilato:
—Nḭcaj ni é rẹ' sij gạn'anj ni é rẹ'. Nḭ nạgui'yaj yya ni é rẹ' ngạ sij dạj rún' ataj si-ley ni é rẹ' aj. —Gataj Pilato.
Ngaa nḭ gataj ni sij:
—Sanḭ ni únj ni tsínj israelita, nḭ nitaj chrej hua sisḭ dạgahui' ni únj ạ 'ngǫ ni ngüḭ mánj. —Daj gataj ni sij.
32 Nḭ hué daj gataj ni sij sisḭ gạhuin yya dạj rún' gataj Jesús sisḭ dạj gạhui' sij.

33 Ngaa nḭ natúj rṵhua' yún Pilato
chruhua ducuasun. Ngaa nḭ gaquínj sij
gą'na' Jesús. Nḭ nachínj snan'anj sij sí'. Nḭ:
—Hué rę' huin rey rian ni ngüḭ israelita
ní'. —Daj gataj Pilato.
34 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Nḭ hué daj atáj rę' güenda man'án rę'
ní'. Asḭ hua ango tsínj nata' rián rę' xi'īj
są'. —Daj gataj Jesús.
35 Ngaa nḭ gataj Pilato:
—Asḭ huēj huin 'ngǫ tsínj israelita, ruhuá
rę' ní'. Nḭ dugüi' man'án rę' ngą ni chrej
a'nin' hué ni sij nariqui man'án rę' riānj.
Nḭ ṵn gaquin' da'uí rę' únj. —Daj gataj
Pilato.
36 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Sé rian xungüḭ gaquin' nan huin rian
nicaj sūnj mánj. Sisḭ hué daj huin nḭ
gṵnun' ni tsínj nico' man'ānj xi'īj. Ngaa
nḭ sḭ naga'ui' ni sij man'ānj rian ni tsínj
israelita mánj. Sanḭ sé rian xungüḭ gaquin'
nan huin rian nicaj sūnj mánj. —Daj gataj
Jesús.
37 Ngaa nḭ:
—Hué rę' huin 'ngǫ rey ní'. —Gataj
Pilato.
Nḭ:
—Hué man'án rę' ataj sisḭ huīnj 'ngǫ rey
aj. Xi'í nan ga'ngā chruhua xungüḭ. Nḭ
xi'í nan ga'nāj sisḭ gą'mī nuguan' xąnga'
gṵnun ni ngüḭ. Nḭ daran' ni ngüḭ ruhua
gṵnun nuguan' xąnga', nḭ unun ni sij
nuguan' xąnga' a'mī. —Daj gataj Jesús
gunun Pilato.
38 Ngaa nḭ:
—Nḭ ṵn sin huin nuguan' xąnga' ruhuá
rę' únj. —Gataj Pilato.
Ngaa nḭ gahui rṵhua' yún sij ga'mi sij
ngą ni tsínj israelita. Nḭ gataj sij:
—Nḭ ą 'ngǫ gaquin' na'ue nąri'īj xi'í tsínj
da mánj.
39 Sanḭ hué 'ngǫ ducuánj ni é rę' huin sisḭ
gǫ'ngo gui'yanj pascua, nḭ guḭrīj 'ngǫ tsínj
nṵn ducuągą'. Ngaa nḭ huin ruhua ni é rę'
sisḭ guḭrīj tsínj nan tsínj huin si-rey ni tsínj
israelita ní'. —Daj gataj Pilato.
40 Ngaa nḭ gaguáj rṵhua' yún ni sij. Nḭ
gataj ni sij:
—Sḭ guirí rę' tsínj nan mánj. Sanḭ
są' huin sisḭ nąʼnij naj ra'á rę' Barrabás
gąn'anj sí'. —Daj gataj ni sij gaguáj ni sij
rian Pilato.
Nḭ Barrabás huin 'ngǫ tsínj tṵ.

19

1 Hué dan nḭ ga'nin' Pilato sun sisḭ gą'ui'
ni sij nne' xiráj Jesús.
2 Ngaa nḭ run'un ni snado 'ngǫ ya'ą tanj,
gui'yaj ni sij 'ngǫ corona ga'níj ni sij chrą
Jesús. Nḭ ga'níj ni sij 'ngǫ atsij rian rṵmi'
mare xá Jesús gunṵn sí'.
3 Ngaa nḭ gataj ni sij gunun Jesús:
—Hua 'ueé nḭn' si-rey ni tsínj israelita.
—Daj gaguáj ni sij ga'mi ducu ni sij ni'yaj
ni sij Jesús.
Nḭ gara'ui ra'a ni sij rian Jesús nej.
4 Ngaa nḭ gahui rṵhua' yún Pilato nę'
chrej xę'. Nḭ gataj sij gunun ni tsínj
israelita:
—Nḭ'yaj á rę'. Yyąj nḭ nḭcā sij 'nāj rian
án rę'. Ngaa nḭ gą'ue xącaj á rę' cuenta sisḭ
nitaj gaquin' da'ui sij nari'īj mánj. —Daj
gataj Pilato.
5 Ngaa nḭ gahui Jesús xę'. Nḭ nṵn chrą
sí' corona tanj. Nḭ nṵn sí' atsij rian rṵmi'
mare daj. Nḭ gataj Pilato:
—Hué tsínj nan niquin' rian án rę' aj.
—Gataj Pilato.
6 Nḭ ngaa guini'i ni chrej a'nin' ngą ni
policía dugumi nuhui, nḭ gaguáj ni sij. Nḭ:
—Dǫco' rę' sij rian rugutsḭ. Dǫco' rę' sij
rian rugutsḭ aj. —Daj gaguáj ni sij.
Ngaa nḭ gataj Pilato:
—Nḭcaj á rę' gąn'anj án rę', nḭ dǫco' a ni
é rę' rian rugutsḭ sij. Güendāj, sanḭ na'ue
nąri'īj ṵn gaquin' da'ui sij mánj. —Daj
gataj Pilato.
7 Ngaa nḭ gataj ni tsínj israelita:
—Nicaj ni únj 'ngǫ ley. Nḭ ataj si-ley ni
únj sisḭ hua niąn gąhui' sij. Daj si ataj sij
sisḭ huin sij da'níj Yan'anj.
8 Nḭ ngaa gunun Pilato nuguan' daj, nḭ
nąanj guxu'ui' nḭn' ruhua sij.
9 Ngaa nḭ gatúj rṵhua' yún sij chruhua
ducuasun. Nḭ nachínj snan'anj sij Jesús.
Nḭ:
—Nḭ ą 'nąʼ rę' únj. —Gataj Pilato.
Sanḭ ą 'ngǫ nuguan' nun danicąj Jesús
mánj.
10 Ngaa nḭ gataj Pilato:
—Nḭ sḭ ga'mí rę' ngāj gą ą'. Nun ni'í rę'
sisḭ nicaj sūnj sisḭ gą'ue docōj rian rugutsḭ
sǫ' gą ą'. Nḭ gą'ue gą ní'nij rián sǫ', guḭ'yā
nej gą ą'. —Daj gataj Pilato.
11 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Sisḭ nun riqui Yan'anj sun guḭnicaj rę',
nḭ sḭ gunucuáj rę' guḭnicaj rę' sun riānj
mánj. Xi'í daj nḭ tsínj nariqui man'ānj rián
rę', nḭ da'ui sij nico gaquin' daj ngą man'án
rę' aj. —Daj gataj Jesús.
12 Ngaa nḭ asḭj hora daj, nḭ nano' Pilato
dąj guḭ'yaj sij, nḭ nąʼni ra'a sij Jesús. Sanḭ
gaguáj ni tsínj israelita. Nḭ gataj ni sij:
—Sisḭ nąʼnij ra'á rę' tsínj nan, nḭ nitaj si
nicaj dugüí' rę' ngą rey gṵ'naj César mánj.
Daran' ni tsínj 'yaj rey man'an, nḭ unun' ni
sij ngą César. —Daj gaguáj ni sij.
13 Nḭ ngaa gunun Pilato nuguan' daj, nḭ
guiri sij Jesús xę'. Nḭ gan'anj gąne sij rian
mesa rian nagui'yaj yya sij ni gaquin'. Nḭ
yu'uj daj gṵ'naj Gabata snan'anj hebreo.
Nḭ nuguan' daj huin ruhuaj gata 'ngǫ yu'uj
ngaj yej nią'.

14 Nị ruhua guịsij ga xụhuij güi ngaa
gui'yaj xugüi ni ngüị israelita xi'í gui'yanj
pascua. Ngaa nị gataj Pilato gunun ni tsínj
israelita:
—Hué si-rey ni é rẹ' niquin' rian án rẹ'
nan. —Daj gataj Pilato.
15 Sanị gaguáj ni sij. Nị:
—Nịcaj rẹ' sij gạn'anj rẹ' dọco' rẹ' rian
rugutsị aj. —Daj gataj ni sij.
Ngaa nị nachínj snan'anj Pilato ni sij, nị
gataj sí':
—Asị huin ruhua á rẹ' sisị dọcōj si-rey
ni é rẹ' rian rugutsị, ruhua á rẹ' ní'. —Daj
gataj Pilato.
Ngaa nị:
—Urin rey gụ'naj César huin rian ni únj.
Nitaj ango mánj. —Daj gataj ni chrej a'nin'
gunun Pilato.
16 Ngaa nị naga'ui' Pilato Jesús ra'a ni sij
sisị nịcaj ni sij Jesús gạn'anj dọco' ni sij sí'
rian rugutsị. Hué dan nị nicaj ni sij Jesús
gan'anj ni sij.

Crucifixión y muerte de Jesús

17 Ngaa nị gata man'an Jesús si-rugutsị
sij gan'anj sij chrạ dacan gụ'naj chrạ
cúj níman. Nị snan'anj hebreo gụ'naj
Gólgota.
18 Nị hué yu'uj daj gari ni sij gaquíj Jesús
docọ' ni sij rian rugutsị sí'. Nị docọ' ni sij
yahuij tsínj daj rian yahuij rugutsị. Nị nico'
Jesús dạni nụngüej sí'.
19 Ngaa nị ga'nin' Pilato sun sisị gạrun
ni sij 'ngọ ruguechrạ' chrạ rugutsị guịnun
letra. Nị gataj letra daj: "Jesús Nazareno
huin sí' Rey rian ni ngüị israelita." Daj
gataj letra daj.
20 Nị nico ni tsínj israelita gaya letra daj
si nịchrun' du'ua xuman' Jerusalén huin
docọ' ni sij Jesús rian rugutsị. Nị hua nịca
garun Pilato letra daj snan'anj hebreo ngạ
snan'anj latín nej, snan'anj griego nej.
21 Xi'í daj nị gataj ni chrej a'nin' rian
Pilato:
—Sị garún rẹ' sisị si-rey ni ngüị israelita
huin sij mánj. Maan si gạrun rẹ' sisị ataj
man'an sij sisị hué sij huin si-rey ni ngüị
israelita aj. —Daj gataj ni sij.
22 Nị:
—Si hua garūnj nị hué daj gạj. —Gataj
Pilato gunun ni sí'.
23 Ngaa guisíj docọ' ni snado Jesús rian
rugutsị, nị nacaj ni sij si-gan' Jesús. Nị
gura' da'aj ni sij gạn'anj mando si-gan' sí'.
Nị nacaj gọ'ngo ni snado daj da'aj atsij
gọ'ngo sij. Nị nacaj ni sij atsij manta gunun
Jesús. Nị sé atsij nanuhua ni sij huin-ín'.
Sanị atsij anánj ni sij huin.
24 Xi'í daj ni gataj ni dụgüi' ni snado:
—Sanị sị gutsi' né' mánj. Sanị dụcu né'
sisị dạj hua né' guị'yaj gana nạcaj atsij nan.
—Daj gataj ni sij.
Nị hué daj gataj ni sij sisị gạhuin yya dạj
rún' gataj si-nụguan' Yan'anj:
Nura' da'aj ni sij si-gan'ānj.
Nị ducu ni sij sisị nạcaj ni sij mantāj.
Hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
Nị da'nga' daj gui'yaj ni snado daj.
25 Nị niquin' nịchrun' nni Jesús rian
rugutsị ngạ xugüij unj nej, María nicạ
Cleofas nej, María Magdalena nej.
26 Nị ngaa guini'i Jesús sisị niquin'
nụguan'an nni sij ngạ tsínj nico' sij huin
sí' tsínj 'ị ruhua sij, ngaa nị gataj sij gunun
nni sij:
—Nnānj, tsínj niquin' daj gạhuin da'níj
rẹ' aj. —Daj gataj Jesús.
27 Ngaa nị gataj Jesús gunun tsínj nico'
sij daj:
—Yun'unj xạna nan gạhuin nní rẹ' aj.
—Daj gataj Jesús.
Nị asịj hora daj nị nahuin ra'a tsínj daj
nni Jesús sisị gạne ún' ducuá sí' dụgumi sí'.
28 Nị ngaa guisíj gataj Jesús nuguan' daj,
nị guini'i sij sisị gahuin yya daran' si gataj
si-nụguan' Yan'anj xi'í sij. Ngaa nị gataj sij:
—Nago'ōj nnee aj. —Daj gataj Jesús.
29 Nị nne 'ngọ siụ nụn nnee vino yụ yu'uj
daj. Nị jniyaj ni sij vino daj chrạ si rún'
hua gachij daj. Nị guta' ni sij gachij daj
chrạ 'ngọ riuj. Ngaa nị dugüin' ni sij du'ua
Jesús.
30 Nị ngaa guisíj go'o Jesús vino yụ daj,
nị gataj sí':
—Ganahuij sun gui'yā. —Daj gataj Jesús.
Hué dan nị guinico' nịj Jesús chrạ sij, nị
gahui' sij.

El costado de Jesús traspasado

31 Nị huin di'nị güi ngaa gạhuin gui'yanj
pascua. Nị na'uej ni tsínj israelita sisị
guịnico' anin' huạ'nij níman rian rugutsị
güi naránj ruhua ni sij. (Daj si güi guẹ huin
ngaa naránj ruhua ni sij daj.) Hué daj nị
gachínj jni'yaj ni sij rian Pilato sisị gạ'nij sí'
ni snado gạn'anj dụguaran' ni sí' da'mạn
anin' huạ'nij tsínj nico' rian ni rugutsị daj.
Nị nịcaj ni sí' ni níman daj gạn'anj ni sí'
ango yu'uj, ruhua ni sij.
32 Ngaa nị gan'anj ni snado duguaran' ni
sij da'mạn 'ngọ tsínj daj. Nị hué daj gui'yaj
ni sij ngạ ango tsínj nico' nụguan'an ngạ
Jesús.
33 Sanị ngaa ga'nạ' ni sij rian nico' Jesús,
nị guini'i ni sij sisị hua gahui' sí'. Yu'uj daj
nị nun duguaran' ni sij da'mạn sí' gạ mánj.
34 Sanị xa'uij 'ngọ snado lanza gatịn
Jesús. Nị 'ngọ hora gahui tun hua nnee
gatịn sí'.
35 Nị tsínj nata' nuguan' nan, nị hué
sij guini'i daran' si gahuin. Nị xạnga' si-
nụguan' sij. Nị nata' sij nuguan' nan sisị
gụxuman ruhua ni é rẹ' guịni'i ni é rẹ'
Jesús.

36 Nḭ hué daj gahuin sisḭ gąhuin yya dąj
rún' gataj si-nu̱guan' Yan'anj: “Nḭ ą 'ngǫ
cúj Jesús nun garan' mánj.” Daj gataj si-
nu̱guan' Yan'anj.
37 Nḭ gataj ango si-nu̱guan' Yan'anj:
“Gu̱ini'yaj ni sij tsínj xa'uij ni sij lanza.”
Daj gataj ango si-nu̱guan' Yan'anj xi'í
Jesús.

Jesús es sepultado

38 Hué dan nḭ da' síj nḭ ga'nąʼ 'ngǫ tsínj
gu̱'naj José. Nḭ nne sij 'ngǫ yu'uj gu̱'naj
Arimatea. Nḭ guinico' hu̱ḭ sij Jesús. Daj si
xu'ui' sij ni'yaj sij ni tsínj israelita. Ngaa
nḭ gachínj jni'yaj sij rian Pilato sisḭ gąʼuej
sí' gu̱ḭnicaj sij níman gąn'anj sij. Ngaa nḭ
garáj xinąʼ Pilato. Hué dan nḭ ga'nąʼ sij nḭ
nicaj sij níman Jesús gan'anj sij.
39 Nḭ hué daj ga'nąʼ tsínj gu̱'naj
Nicodemo tsínj ga'mi ngą Jesús nę' nḭ asij
ná. Nḭ nicaj sí' ga'nąʼ sí' 'ngǫ si hu̱ḭj xia
kilo si nachej dugüi' mirra ngą aloé huin
si quin' dąj.
40 Hué dan nḭ guida'a nu̱ngüej sij níman
Jesús. Nḭ dutáj nu̱ngüej sij atsij manta sąʼ
sí'. Nḭ garij nu̱ngüej sij gono'o guin' dąj
riqui manta Jesús. Daj si hué daj huin
ducuánj nicaj ni tsínj israelita ngaa achin'
ni sij níman.
41 Nḭ rḭan docǫ' ni sij Jesús rian rugutsḭ,
nḭ ngaj 'ngǫ nnąą chrun. Nḭ dąni nnąą
chrun daj táj 'ngǫ yu'uj huej. Nḭ hua
gaya' ni sij yu'uj huej daj sisḭ gąchin' ni sij
níman. Sanḭ ą 'ngǫ níman nun gąchin' ni
sij yu'uj da mánj.
42 Hué dan nḭ xi'í si 'yaj xugüi ni tsínj
israelita sisḭ gąhuin gui'yanj pascua, nḭ xi'í
si nḭchrun' táj yu'uj daj, nḭ gan'anj gąchin'
nu̱ngüej sij Jesús.

20

La resurrección

1 Nḭ ngaa ruhua guerę̨nga' nḭgan' acuan'
güi gudungu ngaa hua ru̱mi', nḭ gan'anj
nḭ'yaj María Magdalena rian gachin' Jesús.
Nḭ guini'i unj sisḭ nitaj yej hua ránj rian
yu'uj daj.
2 Yu'uj daj gunánj unj gan'anj unj rian
nne Simón Pedro ngą ango tsínj nico' Jesús
huin sí' tsínj 'ḭ ruhua Jesús. Ngaa nḭ gataj
unj:
—Guiri ni sij Señor riqui yu'uj huej
gan'anj ni sij. Sanḭ nun ni'i únj nḭ ą gan'anj
nicaj ni sij mánj. —Daj gataj María.
3 Ngaa nḭ gahui Pedro ngą ango tsínj
nico' Jesús gan'anj nḭ'yaj nu̱ngüej sij rian
yu'uj daj.
4 Nḭ gunánj nu̱ngüej sij. Sanḭ gunánj yoǫ
doj ango tsínj daj daj ngą Pedro. Nḭ guisíj
sini sij rian yu'uj da guisíj Pedro.
5 Nḭ ga' nḭtu sij ni'yaj sij chruhua yu'uj
daj. Nḭ guini'i sij rian ngaj atsij. Sanḭ nun
gątu sij mánj.
6 Nḭ nico' Simón Pedro guisíj sí' ru̱cu sij.
Nḭ gatúj sí' guini'yaj sí'. Nḭ guini'i sí' ni atsij
ngaj nej.
7 Nḭ hué daj guini'i Pedro atsij gani'yanj
chrą Jesús. Sanḭ nitaj si ngaj nu̱guan'an-
án' ngą ango atsij guini'i sij daj. Sanḭ ngaj
nḭni atsij daj narumi-í' ngaj-á' aj.
8 Ngaa nḭ gatúj ango tsínj nico' Jesús tsínj
guisíj sini daj. Nḭ guini'yaj sí', nḭ guxuman
ruhua sí' sisḭ ganá'nij Jesús.
9 Daj si achin gara da'nga' ruhua
nu̱ngüej sij si ataj si-nu̱guan' Yan'anj sisḭ
hua niąn gąna'nij Jesús scanij ni níman.
10 Ngaa nḭ nanicąj nu̱ngüej sij nąn' sij
rian ni dugüi' sij.

Jesús se aparece a María Magdalena

11 Nḭ niquin' María aco unj du'ua yu'uj
daj. Nḭ aco María ga' nḭtu unj ni'yaj unj
chruhua yu'uj rian gachin' Jesús.
12 Nḭ guini'i unj hu̱ḭj ángel nu̱n atsij gątsi
nne rian gachin' Jesús. Nḭ 'ngǫ ángel nne
rian guingaj chrą Jesús. Nḭ ango-ó' nne
rian guingaj dacój sí'.
13 Ngaa nḭ nachínj snan'anj nu̱ngüej
ángel María. Nḭ gataj nu̱ngüej sij:
—Xica'uí', u̱n sin huin nḭ acó rę' únj.
—Daj gataj nu̱ngüej sij.
Ngaa nḭ gataj María:
—Nicaj ni sij Señor nico' man'ānj
gan'anj ni sij. Sanḭ nun ni'īnj nḭ ą gan'anj
nicaj ni sij mánj. —Daj gataj María gunun
nu̱ngüej ángel daj.
14 Nḭ ngaa gataj unj nuguan' daj, nḭ
nanicąj unj ni'yaj unj. Nḭ guini'i unj Jesús
niquin' sí' rian unj. Sanḭ nun nąni'i unj sij.
15 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Xica'uīj, u̱n sin huin nḭ acó rę' únj. Nḭ
u̱n tsínj nanó' rę' únj. —Daj gataj Jesús.
Nḭ gani ruhua unj sisḭ tsínj dugumi nnąą
chrun huin sij. Yu'uj daj gataj unj:
—Señor, sisḭ hué rę' nicaj gan'anj sij,
ngaa nḭ gątaj rę' sisḭ nḭ ą gan'anj nicáj rę'
sij. Ngaa nḭ gąn'anj nącā sij. —Daj gataj
María.
16 Ngaa nḭ:
—María. —Gataj Jesús.
Ngaa nḭ nanicąj unj gataj unj snan'anj
hebreo:
—Raboni. —Gataj María.
(Nḭ Raboni huin ruhuaj gata Maestro).
17 Ngaa nḭ gataj Jesús:
—Sḭ guida'á rę' man'ānj si achin gąhui
nąn'ānj rian chrē. Sanḭ güij nąta' rę'
gu̱nun ni jnān sisḭ nąn'ānj rian nne chrē
huin chrē ni é rę' nej. Dan'ān huin nḭ
Dan'anj ni é rę' huin nej. —Daj gataj Jesús
gunun María.

18 Ngaa nḭ naṇ' María Magdalena nata' unj rian ni tsínj nico' Jesús sisḭ guini'i unj Señor. Nḭ hué daj nata' unj si gataj sí' gunun unj nej.

Jesús se aparece a los discípulos

19 Nḭ ngaa guinḭ güi gudungu daj, nḭ naránj ni tsínj nico' Jesús rian hue' mán ni sij. Daj si xu'ui' ni sij ni'yaj ni sij ni tsínj israelita. Ngaa nḭ gurugüi' Jesús ganiquin' sí' scanij ni sij. Nḭ gataj sí':

—Gạhuin din'inj ruhua á rẹ'. —Daj gataj Jesús.

20 Ngaa guisíj ga'mi Jesús nuguan' daj, nḭ digyán sij ra'a sij ngạ gatḭn sij rian ni sí'. Nḭ gahuin niạ' ruhua ni sí' ni'yaj sí' Señor.

21 Ngaa nḭ gataj rụhua' yún Jesús:

—Gạhuin din'inj ruhua ni é rẹ'. Dạj rún' ga'níj chrē ga'nāj, nḭ da'nga' daj a'nī gạn'anj ni é rẹ' chruhua xungüḭ nej. —Daj gataj Jesús.

22 Guisíj ga'mi Jesús daj, nḭ ga'yanj sij rian ni sí'. Nḭ gataj sij:

—Nạhuin ra'a á rẹ' Espíritu Santo nánj.

23 Sisḭ guḭnicaj á rẹ' niman nico xi'í gaquin' 'yaj ni ngüḭ, ngaa nḭ guḭnicaj Yan'anj niman nico xi'í gaquin' daj. Sanḭ sisḭ sḭ guinicaj ni é rẹ' niman nico xi'í gaquin' 'yaj ni ngüḭ, ngaa nḭ sḭ guinicaj Yan'anj niman nico nej mánj. —Daj gataj Jesús.

Incredulidad de Tomás

24 Nḭ 'ngọ ni xụhuij dugüi' ni tsínj nico' Jesús huin tsínj gụ'naj Tomás gụ'naj sí' Dídimo nej. Nḭ nitaj Tomás nne ngaa gurugüi' Jesús rian ango ni tsínj daj.

25 Ngaa nḭ gataj ango ni tsínj nico' Jesús gunun Tomás:

—Guini'i ni únj, Señor. —Daj gataj ni sij.

Sanḭ:

—Nḭ sisḭ sḭ guini'īnj rian guiran' xḭ'i ra'a sij gui'yaj gaquíj, nḭ sisḭ sḭ diguī chrạ ra'āj rian guiran' xḭ'i daj ngạ gatḭn sij, nḭ sḭ guxuman ruhuāj sisḭ ganá'nij sij mánj. —Daj gataj Tomás gunun ni sij.

26 Nḭ ngaa gachin ango tụnj güi, nḭ naran' rụhua' yún ni tsínj nico' Jesús chruhua hue'. Nḭ nne Tomás ngạ ni sij. Nḭ nụnj si hua ránj rian hue', sanḭ narugüi' Jesús ganiquin' sí' scanij ni sij. Nḭ:

—Gạhuin din'inj ruhua á rẹ'. —Gataj Jesús.

27 Ngaa nḭ gataj Jesús gunun Tomás:

—Dḭguíj rẹ' chrạ ra'á rẹ' chruhua ra'āj nan. Nḭ nḭ'yaj rẹ' dạj hua ra'āj nánj. Nḭ jnụcuá rẹ' ra'á rẹ', nḭ dḭguíj rẹ' ra'á rẹ' gatīnj. Ngaa nḭ gạhuin yya ruhuá rẹ' sisḭ ganá'nij man'ānj. Nḭ gụxuman ruhuá rẹ' nḭ'yaj rẹ' man'ānj. —Daj gataj Jesús gunun Tomás.

28 Ngaa nḭ:

—Huín rẹ' Señor nicōj aj. Nḭ Dan'ān huín rẹ' nej. —Gataj Tomás gunun Jesús.

29 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Xuman ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' man'ānj xi'í si guini'í rẹ' yūnj ní'. Hua 'ueé rian ni ngüḭ guxuman ruhua ni'i man'ānj ngaa achin guini'i ni sij yūnj. —Daj gataj Jesús gunun Tomás.

El propósito del libro

30 Nḭ gui'yaj Jesús ga'ḭ ango si sạ' nico guini'i ni tsínj nico' sij. Sanḭ nitaj si hua nḭca ni nuguan' daj rian libro nan mánj.

31 Sanḭ ni nuguan' nan hua nḭca rian libro nan sisḭ gụxuman ruhua ni é rẹ' sisḭ Jesús huin Cristo da'níj Yan'anj. Nḭ xi'í si xuman ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' sij, nḭ gạ nḭ'na' nḭganj niman án rẹ', guḭ'yaj sij.

21

Jesús se aparece a siete de sus discípulos

1 Ngaa nḭ gachin dọj nḭ gurugüi' rụhua' yún Jesús rian ni tsínj nico' sij ngaa nne ni sij du'ua laguna xạchij gụ'naj Tiberias. Nḭ nan huin si gui'yaj Jesús ngaa gurugüi' sij rian ni sí':

2 Nḭ nne nụguan'an Simón Pedro ngạ Tomás tsínj gụ'naj Gemelo nej, Natanael tsínj 'nạ' xuman' Caná huin xuman' ngaj estado Galilea nej, nụngüej da'níj Zebedeo nej, yahuij tsínj nico' Jesús nej.

3 Ngaa nḭ:

—Gạn'anj guḭda'ā xucuaj. —Daj gataj Pedro.

Nḭ:

—Hué daj gạn'anj ni únj ngạ rẹ' nej. —Daj gataj ni tsínj nne ngạ sij.

Hué dan nḭ gan'anj ni tsínj daj. Nḭ gahui ni sij 'ngọ riọ achéj rian nnee. Sanḭ nḭ ạ 'ngọ xucuaj nun guida'a ni sij yạn' daj.

4 Nḭ ngaa ruhua guixiguḭn, nḭ niquin' Jesús du'ua laguna daj. Sanḭ nun nạni'i ni tsínj nico' Jesús man'an sí'.

5 Ngaa nḭ nachínj snan'anj Jesús ni sij. Nḭ gataj sí':

—Hua si xa á rẹ' ní'. —Gataj Jesús.

—Nitaj mánj. —Gataj ni sij.

6 Ngaa nḭ gataj Jesús:

—Dụnij a ni é rẹ' nnánj nẹ' chrej ra'a sạ' riọ, nḭ guḭda'a á rẹ' xuj aj. —Daj gataj Jesús.

Ngaa nḭ gui'yaj ni sij dạj rún' gataj Jesús. Hué dan nḭ nun gahuin nucuaj ni sij guiri ni sij nnánj chruhua nnee xi'í si ducu gara xuj chruhua nnánj.

7 Ngaa nḭ hua 'ngọ tsínj nico' Jesús huin sí' tsínj 'ḭ ruhua ni'i Jesús. Nḭ gataj sí' gunun Pedro:

—Hué sij huin Señor. —Daj gataj sí'.

Nḭ ngaa gunun Pedro sisḭ Señor huin, nḭ 'ngọ hora gananun sij si-gan' sij. (Daj si

hua guiri sij si-gan' sij.) Nị güéj sij man'an sij chruhua nnee.

8 Nị guisíj ango ni tsínj nico' Jesús du'ua laguna daj ngạ rio̱. Nị anucuaj ni sij nnánj gara xucuaj daj. Daj si achin ango ciento metro guịsij ni sij du'ua nnee daj.

9 Nị ngaa nanij ni sij chruhua rio̱, nị guini'i ni sij anun yan'ạn. Nị tạj 'ngo̱ xucuaj rian yan'ạn. Nị mạn chrachrúnj nej.

10 Ngaa nị gataj Jesús gunun ni sij:

—Nịcaj á rẹ' doj xucuaj guịda'a ni é rẹ' gạ'na' á rẹ'. —Daj gataj Jesús.

11 Ngaa nị gahui Simón Pedro. Nị ganucuaj sij nnánj gara xucuaj xxi guisíj sij rian yo'ój. Nị nụn 'ngo̱ ciento táj huịj xia xạ'nij xucuaj chruhua nnánj daj. Nị nụnj si nico xuj nụn, sanị nun xi'nij mánj.

12 Ngaa nị:

—Gạhua' anin' é rẹ' rạruhua anin' é rẹ'. —Daj gataj Jesús.

Nị ạ 'ngo̱ ni tsínj nico' Jesús nun guịsij ruhua nạchinj snan'anj sí' ụn tsínj huin sí'. Daj si hua ni'i ni sij sisị Señor huin sí'.

13 Ngaa nị gahuin nịchrun' Jesús guida'a sij chrachrúnj daj ga'ui' sij rian ni sí'. Nị hué daj gui'yaj sij ngạ xucuaj nej.

14 Nị hué nan guisíj huạ'nij gurugüi' Jesús rian ni tsínj nico' sij ngaa guisíj ganá'nij sij scanij ni níman.

Apacienta mis ovejas

15 Ngaa guisíj ganahuij raruhua ni sij, nị nachínj snan'anj Jesús Simón Pedro. Nị gataj sij:

—Simón, da'níj Jonás. Nị 'ị ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' doj man'ānj daj ngạ ni tsínj nan gạ ní'. —Daj gataj Jesús.

Ngaa nị:

—Xạnga' ni'í rẹ' sisị 'ị ruhuāj ni'yā man'án rẹ' Señor. —Daj gataj Pedro.

Ngaa nị:

—Gạ'ui' rẹ' si xạ ni dānj xachij 'nịj. —Gataj Jesús.

16 Ngaa nị nachínj snan'anj rụhua' yún Jesús Pedro. Nị gataj sij:

—Simón, da'níj Jonás. Nị 'ị ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' man'ānj ní'. —Daj gataj Jesús.

—Xạnga' ni'í rẹ' sisị 'ị ruhuāj ni'yā man'án rẹ' Señor. —Gataj Pedro.

Ngaa nị:

—Dụgumi rẹ' ni dānj xachij. —Gataj Jesús.

17 Ngaa nị síj huạ'nij nachínj snan'anj Jesús Pedro. Nị gataj sij:

—Simón, da'níj Jonás. Nị 'ị ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' man'ānj ní'. —Daj gataj Jesús.

Ngaa nị ganani ruhua Pedro. Daj si síj huạ'nij nachínj snan'anj Jesús sij daj. Ngaa nị gataj Pedro:

—Ni'í rẹ' daran'anj Señor. Nị ni'í rẹ' sisị 'ị ruhuāj ni'yā man'án rẹ'. —Daj gataj Pedro.

Ngaa nị:

—Gạ'ui' rẹ' si xa ni dānj xachij.

18 Xạnga' atā gụnun rẹ' sisị ngaa hua lí rẹ', nị ninún rẹ' si-gán' rẹ' gan'ánj rẹ' nị ạ garan' ruhuá rẹ' gan'ánj rẹ'. Sanị ngaa gạchij rẹ' nị jnucuáj rẹ' nụngüej ra'á rẹ'. Nị nạ'nij ango sij si-gán' rẹ' xá rẹ'. Nị nịcaj sij man'án rẹ' gạn'anj sij rian na'uej ruhuá rẹ' gạn'anj rẹ'. —Daj gataj Jesús gunun Pedro.

19 Nị ngạ ni nuguan' daj nị digyán Jesús rian Pedro dạj guịran' sí' gạhui' sí'. Nị digyán sij dạj gạ'mi sạ' ni ngüị xi'í Yan'anj ngaa guịni'i ni sij dạj gạhui' Pedro. Ngaa nị gataj Jesús gunun Pedro:

—Guịnicó' rẹ' yūnj anj. —Daj gataj Jesús.

El discípulo amado

20 Ngaa nị nanicạj Pedro. Nị guini'i sij nico' ango tsínj nico' Jesús huin sí' tsínj 'ị ruhua ni'yaj Jesús. Nị hué tsínj daj huin tsínj nne xi'níj Jesús ngaa xa sti'nị ni sij ngaa riqui. Nị tsínj daj huin tsínj nachínj snan'anj Jesús ụn tsínj huin si nạga'ui' Jesús rian ni tsínj nicaj sun.

21 Nị ngaa guini'i Pedro tsínj nico' daj, nị nachínj snan'anj sij Jesús. Nị gataj sij:

—Señor, dạj guịran' tsínj nan únj. —Daj gataj Pedro.

22 Ngaa nị gataj Jesús:

—Sisị huin ruhuāj sisị gụna sij da nạnicaj rụhua' yūnj gạ'nāj, nị ụn sin guị'yáj rẹ' únj. Guịnico' man'án rẹ' man'ānj. —Daj gataj Jesús gunun Pedro.

23 Ngaa nị gaxa'nị nuguan' nan scanij ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Jesús. Nị gani ruhua ni sij sisị sị gahui' tsínj nico' Jesús daj. Sanị nun gataj Jesús sisị sị gahui' tsínj da mánj. Maan si gataj sij nuguan' nan: "Sisị huin ruhuāj sisị gụna sij da nạnicaj rụhua' yūnj, nị ụn sin guị'yáj rẹ' únj." Hué daj ga'mi Jesús.

24 Nị huēj huin tsínj nico' Jesús daj. Nị huēj huin tsínj natāj ni nuguan' nan rian ni ngüị. Nị arūnj nuguan' nan rian yanj nej. Nị ni'i né' sisị xạnga' si-nụguan'ānj.

25 Nị hua ga'ị ango ni rasụn gui'yaj Jesús nej. Nị sisị gạrun ni sij go̱'ngo ni rasụn gui'yaj Jesús rian yanj, ngaa nị sị ga'ue gụnucuaj ni ngüị nạra sạ' ni sij ni libro sisị nun garun ni sij mánj.

LOS HECHOS DE LOS APÓSTOLES

La promesa del Espíritu Santo

1 Hué dan nị rian yanj carta garūnj asịj
sini gayá rẹ' huín rẹ' tsínj gụ'naj Teófilo, nị
gatā gunún rẹ' daran' si gui'yaj Jesús ngạ
daran' si digyán sij rian ni ngüị asịj sini
yạn
2 dạ' güi guinạn' sij xata', gui'yaj Yan'anj.
Nị asịj achin nạn' sij xata', nị ganacui sij ni
tsínj gụ'naj apóstol huin ni sij ni tsínj ga'mi
si-nụguan' sij rian ni ngüị. Nị ga'nin' Jesús
sun rian ni sí' dạj rún' gataj Espíritu Santo
rian sij.
3 Nị ngaa guisíj gahui' Jesús rian rugutsị,
nị narugüi' sij rian ni tsínj daj. Nị da'nga'
daj digyán yya sij rian ni sí' sisị hua nị'na'
yya sij. Hué dan nị huịj xia güi guini'i ni
apóstol man'an Jesús. Nị ga'mi sij ngạ ni
sí' xi'í dạj nicaj Yan'anj sun rian né'.
4 Nị 'ngọ güi ngaa nne nụguan'an Jesús
ngạ ni tsínj daj, nị ga'nin' sij sun rian ni sí'
sisị sị gahui ni sí' xuman' Jerusalén gạn'anj
ni sí'. Nị gataj sij gunun ni sí':
—Gạ no'oj acuan' án rẹ' nan da güi
gạ'na' Espíritu Santo rian án rẹ' dạj rún'
gataj yya chrē rian án rẹ'. Nị hué daj gataj
snan'anj man'ānj gunun a ni é rẹ' nej.
5 Daj si xạnga' duguata' nnee tsínj gụ'naj
Juan ni ngüị ngạ nnee. Sanị gạchin chrạ
dọj güi, nị gạ'na' Espíritu Santo gạtu ruhua
niman án rẹ'. —Daj gataj Jesús gunun ni
tsínj apóstol.

La ascensión

6 Hué dan nị ngaa nahuin yu' ni sij, nị
nachínj snan'anj ni sij Jesús. Nị gataj ni
sij:
—Señor, hué hora nan huin si gạhuin
achij ni únj ni tsínj israelita rian ango ni
ngüị, guị'yáj rẹ' ní'. —Daj gataj ni sij gunun
Jesús.
7 Nị nanicạj Jesús gataj sij:
—Sé si-sun a ni é rẹ' huin si guịni'i a ni é
rẹ' dạj da'nga' gạ aj. Urin chré' ni'i ụn güi
guị'yaj sij si huin ruhua sij.
8 Sanị ngaa gạ'na' Espíritu Santo gạtu
chruhua niman án rẹ', nị gạhuin nucuaj
niman án rẹ' xi'í si-sun man'an Yan'anj. Nị
gạhuin a ni é rẹ' ni tsínj gạ'mi xi'īj riqui
xuman' Jerusalén ngạ daran' ni xuman'
ngaj estado Judea ngạ estado Samaria nej,
nị da' ganụn nịn' xungüị nej. —Daj gataj
Jesús gunun ni tsínj daj.
9 Ngaa nị hua guẹ guimán ni sij guini'yaj
ni sij, nị nạn' Jesús xata', gui'yaj Yan'anj.
Nị ga'nạ' 'ngọ nga xata' narán nị ạ gan'anj
Jesús. Nị nun gạ'ue guini'i ni sij rian Jesús
gạ mánj.
10 Nị ngaa guimán ni sij ni'yaj ni sij nẹ'
xata' nị ạ huaj Jesús, ngaa nị gurugüi' huịj
tsínj nụn atsij gatsị guiniquin' nụngüej sí'
xi'níj ni sij.
11 Nị gataj nụngüej sí' gunun ni sij:
—Nị ụn sin gahuin nị niquin' a ni é rẹ'
ni'yaj á rẹ' xata' huin ín rẹ' tsínj 'nạ' estado
Galilea únj. Hué guẹ Jesús gahui nạn' sij
xata', gui'yaj Yan'anj. Nị rún' gahuin ngaa
nạn' sij xata', nị da'nga' daj gạhuin gạ'na'
rụhua' yún sij aj. —Daj gataj nụngüej tsínj
daj gunun ni sij.

Elección del sucesor de Judas

12 Ngaa nị nanij ni sij dacan gụ'naj
Olivos. Nị gan'anj ni sij gatúj ni sij xuman'
Jerusalén. Nị ngaj nịchrun' xuman' daj
ngạ dacan gụ'naj Olivos. Nị hué guẹ
ducuánj daj huin si ga'ui' ley permiso si
gạche ni sij 'ngọ güi naránj ruhua ni sij.
13 Nị ngaa nasíj ni sij xuman' daj, nị
gahui ni sij ango chrạ hue' nata' xata' rian
mạn ni sij. Nị nne Pedro ngạ Juan nej,
Jacobo nej, Andrés nej, Felipe nej, Tomás
nej, Bartolomé nej, Mateo nej, Jacobo
da'níj Alfeo nej, Simón Zelote nej, Judas
jnánj Jacobo nej.
14 Nị 'ngọ hua ruhua niman ni sij nahuin
chre' ni sij gachínj jni'yaj ni sij rian
Yan'anj. Nị da'nga' daj gui'yaj ni yun'unj
xạna ngạ María huin unj nni Jesús ngạ ni
jnánj Jesús nej.
15 Nị ni güi daj nị naxụman Pedro
guiniquin' sij dạni ni tsínj nicaj dugüi' ngạ
Jesús. (Nị guimán 'ngọ si ciento tá cọ ni
tsínj nahuin chre' yu'uj daj.)
16 Nị gataj Pedro gunun ni sij:
—Asịj hua ná nị ga'mi Espíritu Santo
rian xí' David huin ín rẹ' jnān. Nị ga'mi
David nuguan' daj huin nuguan' xi'í tsínj
gụ'naj Judas. Nị hua niạn sisị gạhuin yya
dạj rún' ga'mi sij xi'í nuguan' daj. Nị
hué Judas digyán 'ngọ chrej ga'nạ' ni tsínj
guida'a Jesús nej aj.
17 Nị asịj sini nị guinicaj dugüi' Judas ngạ
né'. Nị hué sij huin tsínj gui'yaj sun ngạ né'
nej aj.
18 ʼNị san'anj guiri' sij gudu'uej sij Jesús
daj, nị guiránj sij 'ngọ yo'ój. Hué dan
nị ganatúj Judas gan'anj sij rian yo'ój ngạ
chrạ sij. Nị gahui xiri' sij.
19 Nị gunun daran' ni tsínj mán xuman'
Jerusalén dạj guiran' Judas. Nị dugu'nạj ni
sij si-nụguan' ni sij yo'ój daj Acéldama. Nị
nuguan' daj huin ruhuaj gata Yo'ój Tun.
20 Daj si gataj libro gụ'naj Salmos huin
si-nụguan' Yan'anj:
Guịsij nạhuin quij qui'yanj nạco rian gane
ducuá sij.
Nị ạ 'ngọ tsínj sị gane ruhuaj mánj.
Gataj libro daj. Nị gataj rụhua' yún libro
daj:

Nącaj ango sí' si-sun sij, ruhuāj aj.
Daj gataj libro gu̱'naj Salmo aj.
21-22 'Ni̱ mąn ni tsínj nicaj dugüi' nu̱guan'an ngą né' daran' ni güi gane Jesús scanij né' asi̱j güi duguata' nnee Juan Jesús, ni̱ da jnahuij sij nąn' sij xata', gui'yaj Yan'anj. Hué dan ni̱ da'ui né' nąno' né' 'ngo̱ tsínj guini'i daran' si gui'yaj Jesús, gąhuin sí' 'ngo̱ tsínj nąta' ngą né' rian ni ngüi̱ xi'í si ganá'nij yya Jesús. —Daj gataj Pedro gunun ni sij.
23 Ngaa ni̱ ga'mi ni sij si-xugüi hu̱ij tsínj daj. Ni̱ gu̱'naj 'ngo̱ sij José Barsabás. Ni̱ hué daj gu̱'naj sij Justo nej. Ni̱ ango sij gu̱'naj Matías.
24 Ngaa ni̱ gachínj jni'yaj daran' ni sij rian Yan'anj. Ni̱ gataj ni sij:
—Señor, hué rę' ni'i dąj hua niman daran' ni ngüi̱. Xi'í daj di̱gyán rę' u̱n go̱'ngo nu̱ngüej sij nacuí rę'.
25 Ngaa ni̱ gąnacaj sij sun nan gąhuin sij 'ngo̱ apóstol gą'mi sij si-nu̱guan' Jesucristo rian ni ngüi̱. Daj si guinij Judas rian si-gąquin' man'an sij. Ni̱ gan'anj sij rian gan'anj ni'ya ni̱ganj ni̱n' sij. —Hué daj ga'mi ni sij gunun Yan'anj.
26 Ni̱ garun ni sij si-xugüi hu̱ij tsínj daj. Ni̱ guiri' ni sij si-xugüi tsínj gu̱'naj Matías. Ni̱ hué asi̱j hora daj guinicaj dugüi' sí' ngą ango xąn tsínj apóstol huin ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' Jesucristo rian ni ngüi̱.

2

La venida del Espíritu Santo

1 Ni̱ ngaa guisíj güi gahuin gui'yanj gu̱'naj Pentecostés, ni̱ nahuin chre' daran' ni sij 'ngo̱ yu'uj.
2 Ni̱ nasi̱nunj gunun ni sij ga'nąʼ xata' huin gari̱n. Dąj rún' 'yaj 'ngo̱ nanę nucuaj da'nga' daj gahuin aj. Ni̱ gahuin gari̱n ni̱n' gąchra' chruhua hue' rian mąn ni sij.
3 Ni̱ gurugüi' yan'ąn. Ni̱ dąj rún' hua yyó' huaj aj. Ni̱ gura' da'aj yan'ąn chrą go̱'ngo ni sij.
4 Ni̱ gara chruhua cúj niman daran' ni sij, gui'yaj Espíritu Santo. Ni̱ gaxi̱'i ni sij ga'mi ni sij ango ni snan'anj dąj digyán Espíritu Santo si ga'mi ni sij.
5 Ni̱ ni güi daj, ni̱ mąn ni tsínj israelita xuman' Jerusalén. Ni̱ huin ni sij tsínj huin ruhua gui̱nico' Yan'anj. Ni̱ 'nąʼ ni sij chruhua daran' ni xuman' mąn chruhua xungüi̱.
6 Ni̱ ngaa gunun ni ngüi̱ si gari̱n daj, ni̱ nahuin chre' ni sij. Ni̱ nun ni'i ni sij ní' u̱n xi̱'i gahuin gari̱n gą mánj. Daj si gunun go̱'ngo ni sij si-nu̱guan' ni sij si ga'mi ni sí'.
7 Ni̱ nun ri' ruhua ni sij si gą'mi ni sij. Ngaa ni̱ ga'mi ni man'an ni sij:
—Sé ni tsínj 'nąʼ estado Galilea huin daran' ni tsínj a'mi nan mí'.
8 Ni̱ u̱n sin huin ni̱ unun ni man'an né' a'mi ni sij si-nu̱guan' ni man'an né' únj.
9 Daj si hué né' huin ni tsínj 'nąʼ Partia ngą Media nej, Elam nej, Mesopotamia nej, ngą Judea nej, Capadocia nej, Ponto nej, Asia nej,
10 Frigia nej, Panfilia nej, Egipto nej, ni xuman' ngaj chruhua Libia ni̱chrun' Cirene nej. Ni̱ 'nąʼ go̱'ngo né' xuman' Roma nej. Ni̱ da'aj né' huin xąnga' tsínj israelita. Ni̱ ango da'aj né' huin ni tsínj xacaj si-du̱cuanj ni tsínj israelita.
11 Ni̱ hua tsínj 'nąʼ Creta nej, ngą Arabia nej. Ni̱ unun daran' né' a'mi ni sij si-nu̱guan' da go̱'ngo né'. Ni̱ ataj ni sij sisi̱ sąʼ ni̱n' ruhua 'yaj man'an Yan'anj. —Daj gataj ni tsínj daj.
12 Ni̱ gara yan'anj ruhua daran' ni sij. Ni̱ nun ri' ruhua ni sij si gą'mi ni sij. Ni̱ nachínj snan'anj ni man'an ni sij dugüi' sij. Ni̱ gataj ni sij:
—Ni̱ u̱n sin huin ruhuaj gata daran' nan únj. —Daj gataj ni sij.
13 Sani̱ ga'mi ducu ango ni sij ni'yaj sij ni sí'. Ni̱ gataj ni sij:
—Hua xi̱ni ni sí' dąj da' 'yaj ni sí' daj, ataj ni sij aj.

Primer discurso de Pedro

14 Ngaa ni̱ naxu̱man Pedro ngą xąn tsínj nicaj dugüi' ngą sij. Ni̱ nucuaj ga'mi sij. Ni̱ gataj sij:
—Tsínj israelita ngą tsínj nne xuman' Jerusalén huin ín rę' aj. Sąʼ ruhua gu̱nun a ni é rę' ngą nuguan' gą'mī aj. Ni̱ xącaj á rę' cuenta xi'í si gahuin da aj.
15 Sé si hua xi̱ni ni tsínj mán nan sisi̱ gani ruhuá rę' da mánj. Daj si ga u̱n ni̱gan' nánj.
16 Sani̱ yu'uj nan ni'yaj ni únj dąj rún' gataj tsínj gu̱'naj Joel huin sí' 'ngo̱ tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj asi̱j ná:
17 Güi huaj gąnahuij xungüi̱, ni̱ gą'nī Espíritu Santo gąʼna' rian daran' ni ngüi̱ mąn chruhua xungüi̱.
Ni̱ da'ni̱ sno'o a ni é rę' ngą ni da'ni̱ xąna á rę' gą'mi ni sij nuguan' sąʼ si-nu̱guan' man'ānj gu̱nun ni ngüi̱.
Ni̱ gui̱ni'i ni tsínj hua lij 'ngo̱ da'nga' di̱gyán man'ānj rian ni sij.
Ni̱ ni tsínj achij, ni̱ gą'nin' nnej ni sij.
18 Ni̱ ni güi daj gą'nin' xąngāj Espíritu Santo gą'naj rian ni tsínj ngą ni yun'unj xąna 'yaj sun riānj.
Ni̱ gą'mi ni sij si-nu̱guan'ānj rian ni ngüi̱.
19 Ni̱ gąhuin yan'anj ruhua ni ngüi̱ xi'í nuguan' digyānj nę' xata' rian ni sij.
Ni̱ nę' ni̱ca' chruhua xungüi̱, ni̱ digyānj si hua tun nej, si hua yan'ąn nej, si hua gatse' gui̱ni'i ni ngüi̱.
20 Ni̱ gąhuin ru̱mi' rian güi.
Ni̱ yahui̱ gąhuin si hua tun.

Nị hué daj gạhuin asịj achin guịsij güi
gạ'nāj huīnj Señor.
Nị gạ nico gạhuin güi daj.
Nị 'ueé gạhuin güi daj nej.
21 Sanị daran' ni ngüị achínj jni'yaj riānj,
nị gạnacā ni sij.
Hué nan huin si-nụguan' Yan'anj huin
nuguan' ga'mi tsínj gụ'naj Joel asịj ná.
22 'Ngaa nị gụnun sạ' á rẹ' nuguan' gạ'mī
huin ín rẹ' ni tsínj israelita: Hua ni'i sạ'
á rẹ' xi'í Jesús tsínj 'nạ' xuman' Nazaret.
Nị garan' ruhua Yan'anj guini'i sij Jesús.
Nị gui'yaj Jesús nico sun sạ' guini'i ni é
rẹ', gui'yaj Yan'anj. Nị gui'yaj Yan'anj sisị
dịgyán sí' ango rasụn sạ' scanij a ni é rẹ'
nej.
23 Sanị digyán 'ngọ tsínj daj chrej sisị
gạ'na' guịda'a ni sij Jesús. Nị garij ni tsínj
da'ui gaquin' gaquíj Jesús rian rugutsị. Nị
dagahui' ni sij sí', gui'yaj a ni é rẹ'. Sanị asịj
riqui doj, nị gani ruhua Yan'anj sisị hué daj
guịran' yya sí'. Nị guini'i sini Yan'anj sisị
hué daj guịran' sij.
24 Sanị ganá'nij Jesús, gui'yaj Yan'anj. Nị
sị ga'ue 'ngọ gạhui' sij gạ mánj. Daj si nun
gạ'ue guna sij scanij ni níman gạ mánj.
25 'Nị asịj ná doj ga'mi xí' David xi'í
Jesús. Nị gataj sij:
Guini'īnj sisị nịganj guịniquin' Señor riānj
anj.
Nị xi'í si niquin' sij xi'nī, nị nitaj si 'ya
guxu'uī gạ mánj.
26 Xi'í daj ni gahuin nịạ' nimānj.
Nị ga'mī nimānj 'ngọ nuguan' nịạ' ruhua
nej.
Daj si gahuin yya ruhuāj sisị guị'yaj sạ'
Yan'anj ngāj.
27 Nị nun dụna man'án rẹ' nimānj rian
achin' níman.
Nị nun dụna man'án rẹ' sisị gụchru nneẹ
cū mánj.
Daj si huēj huin tsínj sạ' niman rian
Yan'anj.
28 Nị digyán rẹ' 'ngọ chrej rian gạchē gạne
nịgān.
Nị hua nịạ' ruhuāj xi'í si nné rẹ' ngāj.
Daj gataj xí' David asịj ná.
29 'Nị gạ'ue gạtaj yyāj gụnun a ni é rẹ'
huin ín rẹ' jnánj né' sisị gahui' yya xí'
David. Nị gachin' yya sij, ruhuāj. Nị hua
guẹ si-cúj sij mán chruhua yu'uj da güi
acuan' ngạ né'.
30 Nị gahuin xí' David tsínj ga'mi si-
nụguan' Yan'anj. Nị guini'i David sisị hua
gataj yya Yan'anj sisị gạhuin achij 'ngọ
da'níj da'nị si'nị sij. Nị hué sí' gạhuin 'ngọ
rey nej.
31 Hué dan nị hua guini'i xí' David si
gạhuin ngạ Cristo. Daj si ga'mi sij sisị
gạna'nij Cristo. Nị gataj sij sisị nun dụna
Yan'anj níman Cristo chruhua yu'uj mánj.
Nị nun gụchru nneẹ cúj sí' guingaj sí'
chruhua yu'uj mánj, gataj xí' David.
32 'Nị hua yya ganá'nij Jesús, gui'yaj
Yan'anj. Nị daran' únj huin tsínj guini'i sisị
xạnga' yya ganá'nij sij.
33 Nị nachi nicaj Yan'anj Jesús nạn' sij
xata' gạne 'ueé sij ra'a sạ' man'an Yan'anj
xạnga'. Nị hua gataj yya Yan'anj sisị gạ'ui'
sij Espíritu Santo rian Jesús. Hué dan nị
ga'níj Jesús Espíritu Santo ga'naj rian anin'
únj dạj rún' guini'i a ni é rẹ', nị dạ' rún'
gunun a ni é rẹ' nej.
34 'Nị sé xí' David huin si gahui nạn' xata'
mánj. Sanị gataj sí':
Ni gataj Yan'anj gunun Cristo huin tsínj
nicaj sun riānj sisị gạne 'ueé Cristo
nẹ' chrej ra'a sạ' Yan'anj
35 da gạhuin ni tsínj unun' ngạ Cristo daj
'ngọ riguiya' gụta' Cristo dacój sí'.
Daj gataj David asịj ná.
36 Hué dan nị tsínj israelita huin a ni é
rẹ'. Ngaa nị guịni'i a ni é rẹ' sisị Jesús
gahuin Señor, gui'yaj Yan'anj. Nị gahuin
sij Cristo, gui'yaj Yan'anj nej. Nị hué sij
huin tsínj godóco' a ni é rẹ' rian rugutsị aj.
—Hué daj gataj Pedro gunun ni sij.
37 Hué dan nị ngaa gunun ni sij nuguan'
daj, ngaa nị ganani nico ruhua niman ni
sij. Nị nachínj snan'anj ni sij Pedro ngạ
ango ni tsínj huin apóstol huin ni tsínj
nicaj dugüi' ngạ Pedro. Nị gataj ni sij:
—Jnánj né', ụn sin guị'yaj únj, ruhua á
rẹ' únj. —Daj gataj ni sij gunun ni sí'.
38 Ngaa nị nanicạj Pedro gataj sí':
—Gạnani ruhua a ni é rẹ' xi'í si-gạquin'
a ni é rẹ'. Nị gạta' nnee daran' a ni é
rẹ' ngạ si-xugüi man'an Jesucristo. Ngaa
nị guịnicaj Yan'anj 'ngọ niman nico xi'í si-
gạquin' a ni é rẹ'. Hué dan nị rịqui Yan'anj
Espíritu Santo gạ'naj rian án rẹ' aj.
39 Daj si hué daj gataj yya Yan'anj sisị
rịqui sij Espíritu Santo rian án rẹ', nị rian
da'níj a ni é rẹ' nej, nị ngạ rian daran' ni
ngüị nne gạn' nej, huin ni sij daran' ni tsínj
gạquinj Yan'anj gạ'na' ni sij. —Daj gataj
Pedro gunun ni ngüị daj.
40 Nị gui'yaj fuerza Pedro ngạ ga'ị ango
ni nuguan' nej. Nị ga'nin' sij 'ngọ ducuánj
rian ni sí', nị gataj sij:
—Nạcaj á rẹ' ni man'an án rẹ' scanij
ni tsínj mạn yyạj. Daj si 'yaj quij ni sij.
—Gataj Pedro.
41 Hué dan nị gata' nnee ni tsínj nahuin
ra'a si-nụguan' Pedro. Nị güi daj nahuin
chre' 'ngọ si huạ'nij mí ni ngüị guxuman
ruhua ni'i si-nụguan' Pedro. Nị guinicaj
dugüi' ni sij ngạ ni tsínj hua guxuman
ruhua ni'i man'an Jesucristo.
42 Nị daran' ni sij hua nịca ruhua ngạ
nuguan' digyán ni tsínj huin apóstol rian
ni sij. Nị nahuin dugüi' daran' ni sij nej. Nị
gura' da'aj ni sij chrachrúnj xa nụguan'an

ni sij nej. Nị gachínj jni'yaj ni sij rian Yan'anj nej.

La vida de los primeros cristianos

43 Nị guxu'ui' daran' ni ngüị ni'yaj ni sij ni rasụn sạ' nico gui'yaj ni tsínj huin apóstol.

44 Nị mán nụguan'an daran' ni ngüị guxuman ruhua ni'yaj Jesucristo. Nị si'yaj gọ'ngo ni sij gahuin si'yaj daran' ni sij.

45 Nị gudu'ue ni sij do'ój ni sij ngạ si'yaj ni sij. Ngaa nị gura' da'aj ni sij san'anj dạj rún' achin rian gọ'ngo ni sij.

46 Nị uyan hua ruhua ni sij nahuin yu' ni sij daran' güi chruhua nuhui nico. Nị hua nịạ' ruhua ni sij xa nụguan'an ni sij chrachrúnj ducuá gọ'ngo dugüi' sij. Nị hua sạ' niman ni sij.

47 Nị ga'mi sạ' 'ueé ni sij rian Yan'anj. Nị ga'mi sạ' ni ango ni ngüị xi'í ni sij nej. Nị gọ'ngo güi, nị gahuin nico doj ni tsínj guinicaj dugüi' ngạ ni sij, gui'yaj man'an Señor. Daj si nacaj yya Yan'anj ango ni sij rún' huaj.

3

Curación de un cojo

1 Nị 'ngọ güi nị gan'anj Pedro ngạ Juan nuhui nico. Nị guisíj ga huạ'nij di'nị. Nị hué hora daj huin hora achínj jni'yaj ni ngüị rian Yan'anj.

2 Nị yu'uj daj nicaj ni sij 'ngọ tsínj yacuan gan'anj ni sij nuhui daj. Hué daj hua sij asị̄j ga'nga sij. Nị ya'yoj nicaj ni sij sí' huan'anj sij rian nuhui daj. Nị une' ni sij tsínj daj rian nuhui rian atúj ni sij chruhua nuhui. Nị rian atúj ni sij daj gụ'naj Rian Hue' Niạ'. Nị 'yaj tsínj daj caridad rian ni tsínj atúj chruhua nuhui.

3 Nị ngaa guini'i tsínj yacuan daj sisị huaj gạtu Pedro ngạ Juan chruhua nuhui, nị gachínj sij caridad rian nụngüej sí'.

4 Nị guini'yaj sạ' Pedro ngạ Juan rian tsínj daj. Ngaa ni gataj Pedro:

—Guịni'yaj rẹ' rian nụngüej únj. —Gataj Pedro gunun tsínj yacuan daj.

5 Hué dan nị ni'yaj sạ' tsínj daj rian nụngüej sí' xi'í si gani ruhua sij sisị gạ'ui' nụngüej sí' dọj rian sij, ruhua sij.

6 Sanị gataj Pedro gunun sij:

—Nitaj si nicā san'anj plata ngạ oro rịquīj mánj. Sanị gạ'ue rịquīj si nicā rián rẹ'. Atā rián rẹ' ngạ si-xugüi Jesucristo tsínj 'nạ' xuman' Nazaret sisị nạxuman rẹ' gạche rẹ' nánj. —Daj gataj Pedro.

7 Ngaa nị guida'a Pedro ra'a sạ' sij nachi nicaj sí' sij. Nị 'ngọ hora gahuin nucuaj da'mạn sij ngạ xá dacój sij.

8 Nị güéj sij ganiquin' sij. Nị gaxị̄'i sij gachéj sij. Hué daj nị gatúj sij chruhua nuhui ngạ nụngüej sí'. Nị gachéj sij, nị güéj sij. Nị ga'mi sạ' 'ueé sij rian Yan'anj.

9 Ngaa nị guini'i daran' ni ngüị sisị gachéj sij ga'mi sạ' 'ueé sij rian Yan'anj.

10 Nị guini'i daran' ni ngüị sisị hué tsínj daj huin tsínj nne achínj caridad rian atúj ni ngüị chruhua nuhui daj huin yu'uj gụ'naj Rian Hue' Niạ'. Nị gan'anj ruhua ni sij xi'í si ganahuin tsínj yacuan daj.

Discurso de Pedro en el pórtico de Salomón

11 Nị tsínj ganahuin daj, nị nitaj si na'níj ra'a sij si guida'a sij Pedro ngạ Juan nico' ran sij nụngüej sí'. Nị xi'í si gan'anj ruhua ni ngüị, nị gan'anj daran' ni sij gahuin chre' ni sij rian nụngüej sí' 'ngọ yu'uj hua ní'nij chruhua nuhui rian gụ'naj Salomón.

12 Nị ngaa guini'i Pedro ni ngüị, nị gataj sij gunun ni sí':

—Nị ụn sin huin nị gan'anj ruhua ni é rẹ' xi'í si gahuin nan huin ni é rẹ' ni tsínj israelita únj. Nị ụn sin huin nị ni'yaj á rẹ' únj únj. Sé si-nụguan' nụngüej únj gui'yaj si gachéj tsínj nan mánj. Sị̄ gunucuaj nụngüej únj guị̄'yaj únj nahuin tsínj yacuan nan gạ mánj. Sé xi'í si hua sạ' nụngüej únj gachéj tsínj nan mánj.

13 Nị nico' xí' Abraham ngạ xí' Isaac ngạ xí' Jacob man'an Yan'anj xạnga'. Nị hué Dan'anj anin' xí' daj gui'yaj sisị hua 'ueé nịn' da'níj sij Jesús. Nị naga'ui' a ni é rẹ' Jesús rian ni tsínj nicaj sun güenda dạgahui' ni sij. Nị nun gara xina ni é rẹ' sisị tsínj gụ'naj Pilato nachi Jesús mánj.

14 ʼNị nun gạ'uej a ni é rẹ' si nạchi Pilato tsínj hua sạ' nịn' huin sij Jesús. Nị hua nịca niman sij nej. Sanị gachínj a ni é rẹ' si nạchi Pilato 'ngọ tsínj dagahui' níman.

15 Nị hué daj nị dagahui' a ni é rẹ' tsínj 'yaj hua nị'na' né'. Sanị Yan'anj gui'yaj sisị ganá'nij Jesús scanij ni níman. Nị hué únj huin ni tsínj guini'i si ganá'nij sí'.

16 Hué tsínj nan ganahuin sạ', gui'yaj man'an si-xugüi Jesús xi'í si xuman ruhua ni únj ni'i ni únj man'an Jesús. Nị ni'i a ni é rẹ' sij. Nị 'ngọ ganahuin sạ' nịn' sij. Nị guini'i sạ' daran' ni é rẹ' si gahuin da aj.

17 ʼJnánj né', yyạj ni'īnj sisị nun guini'i a ni é rẹ' ngạ ni tsínj nicaj sun rian án rẹ' si gui'yaj á rẹ' ngaa dagahui' a ni é rẹ' man'an Jesús mánj.

18 Sanị hué daj gui'yaj Yan'anj si gạhuin yya dạj rún' gataj daran' ni tsínj ga'mi si-nụguan' sij asị̄j hua ná. Daj si gataj ni sí' si hué daj guịran' Cristo.

19 ʼGạnani ruhua á rẹ'. Nị nạnicaj ruhua a ni é rẹ' xi'í si-gạquin' a ni é rẹ'. Ngaa nị nạruhui Yan'anj si-gạquin' a ni é rẹ'. Hué dan nị nạran ruhua ni é rẹ', guị̄'yaj Señor.

20 Ngaa nị gạ'na' rụhua' yún Jesús rian án rẹ', guị̄'yaj Yan'anj. Nị hua digyán Yan'anj rian án rẹ' si gahuin sí' Cristo.

21 Nị hua niạn sisị gạne Jesucristo xata' da guịsij güi nạgui'yaj nạca Yan'anj daran' rasun mán. Nị hué daj gui'yaj Yan'anj si gạ'mi ni tsínj huin sạ' huin ni tsínj ga'mi si-nụguan' man'an sij gane ni sij asịj ná.
22 Nị gataj Moisés gunun ni xí': "Señor huin Yan'anj nico' a ni é rẹ' guị'yaj sisị gạhui 'ngọ tsínj scanij a ni é rẹ'. Nị gạ'mi sij si-nụguan' Yan'anj dạj rún' a'mi man'ānj. Nị gụnun a ni é rẹ' daran' si gạtaj sij rian án rẹ'.
23 Nị daran' ni tsínj na'uej ruhua gụnun si gạtaj sí', nị guẹre' ni sij. Nị gạhuin nịni ni sij rian ni tsínj israelita." Hué daj gataj Moisés gunun ni xí' asịj hua ná.
24 Nị daran' ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ngaa ga'mi tsínj gụ'naj Samuel da nẹ' chrej rian nej, nị ga'mi ni sij xi'í ni güi nan.
25 'Nị hué a ni é rẹ' huin da'níj ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj. Nị xi'í a ni é rẹ', nị gui'yaj yya Yan'anj 'ngọ nuguan' ngạ xi a ni é rẹ'. Daj si gataj Yan'anj gunun xí' Abraham: "Gạhuin niạ' ruhua daran' xi'nin' ni ngüị mạn chruhua xungüị, guị'yaj da'níj rẹ' aj." Daj gataj Yan'anj gunun Abraham.
26 Nị ganá'nij Jesús, gui'yaj Yan'anj. Nị ga'níj Yan'anj gạ'na' sini yạn sí' rian án rẹ' sisị nạnicaj ruhua á rẹ' xi'í si-gạquin' a ni é rẹ'. Ngaa nị gạ'ue guị'yaj Yan'anj sinduj rian án rẹ'. —Daj gataj Pedro gunun ni tsínj 'nạ' ni'yaj dạj ganahuin tsínj yacuan daj.

4

Pedro y Juan ante el concilio

1 Nị diaj hua guẹ a'mi Pedro ngạ Juan rian ni ngüị, nị ga'nạ' ni chrej ngạ ni tsínj a'nin' rian ni snado mạn dugumi rian nuhui ngạ ni tsínj saduceo 'nạ' ni sij rian niquin' nụngüej sí'.
2 Nị nun gahuin niạ' ruhua ni sij ngaa gunun ni sij nuguan' digyán Pedro ngạ Juan rian ni ngüị sisị gạna'nij ni níman xi'í si ganá'nij Jesucristo.
3 Nị guida'a ni sij nụngüej sí'. Nị garij ni sij ducuagạ' nụngüej sí' 'ngọ yan'. Daj si guisíj gahuin di'nị.
4 Nị guxuman ruhua nico ni ngüị gunun si-nụguan' Pedro. Nị hué daj guisíj 'ngọ si ụn'un' mí tsínj guxuman ruhua ni'i Jesucristo.
5 Ango güi nị nahuin chre' ni tsínj a'nin' ngạ ni tsínj huin achij nej, ngạ ni tsínj digyán ley nej, xuman' Jerusalén.
6 Nị nne tsínj gụ'naj Anás huin sí' tsínj a'nin' rian ni chrej ngạ tsínj gụ'naj Caifás nej, Juan nej, ngạ Alejandro nej, ngạ daran' ni tsínj huin dugüi' ni chrej a'nin' nej.
7 Nị gani ni sij Pedro ngạ Juan dạni ni sij. Ngaa nị nachínj snan'anj ni sij nụngüej sí'. Nị gataj ni sij:
—Dạj hua tsínj riqui sun, nị gui'yaj nụngüej é rẹ' da únj. Nị ụn tsínj si-xugüi ga'mi nụngüej é rẹ', nị gui'yaj nụngüej é rẹ' da únj. —Gataj ni sij.
8 Hué dan nị gara niman Pedro, gui'yaj Espíritu Santo. Nị gataj sij:
—Ni tsínj a'nin' rian ni ngüị ngạ ni tsínj huin achij huin ín rẹ'.
9 Nachínj snan'anj án rẹ' nụngüej únj xi'í 'ngọ sinduj gui'yaj nụngüej únj nahuin 'ngọ tsínj yacuan. Ngaa nị guịni'i a ni é rẹ' dạj hua si gui'yaj nahuin sij, ruhua á rẹ'.
10 Ngaa nị gụnun sạ' á rẹ' ngạ daran' ni tsínj israelita sisị si-xugüi Jesucristo Nazareno gui'yaj sisị gạnahuin sạ' tsínj yacuan nan huin tsínj niquin' rian án rẹ'. Nị hué man'an Jesús godóco' a ni é rẹ' rian rugutsị garij a ni é rẹ' gaquíj ra'a sij. Sanị ganá'nij sij scanij ni níman, gui'yaj Yan'anj.
11 Hué Jesús huin yej sạ' guere'ej tsínj 'yaj hue' huin man'an án rẹ'. Sanị yyạj nị gahuin Jesús yej sạ' doj rian daran' ni yej 'nịj si-cúj hue'.
12 Nị nitaj nị ạ 'ngọ tsínj gạ'ue gạhuin nucuaj gạnacaj né'. Nun riqui Yan'anj ango si-xugüi tsínj ga'nạ' chruhua xungüị gạ'ue gạnacaj né' gạ mánj. —Daj gataj Pedro gunun ni sij.
13 Ngaa nị guini'i ni tsínj daj ga'mi sạ' Pedro ngạ Juan. Nị hua guini'i ni sij si nun digui'yun nụngüej sí' yanj. Nị tsínj nasịnunj chre huin nụngüej sí' nej. Xi'í daj nị gan'anj ruhua ni sij. Ngaa nị xacaj sạ' ni sij cuenta si hua gachéj nụngüej sí' ngạ Jesús.
14 Nị guini'i ni sij sisị niquin' tsínj ganahuin daj ngạ nụngüej sij. Ngaa nị nun ri' ruhua ni sij dạj gạtaj ni sij.
15 Ngaa nị ga'nin' ni sij sun sisị gạhui huạ'nij ran' tsínj daj rian ni tsínj 'yaj junta daj sisị gạ'ue gạ'mi ni dụgüi' man'an ni sij dạj guị'yaj ni sij ngạ anin' ni sí'.
16 Nị gataj ni sij:
—Dạj guị'yaj né' ngạ nụngüej tsínj da únj. Daj si ni'i sạ' daran' ni tsínj mạn xuman' Jerusalén sisị gui'yaj nụngüej sij 'ngọ si sạ' nico. Nị sị ga'ue gạto' sisị sé si xạnga' huin mánj.
17 Nitaj si hua sạ'aj si gạxa'ni nuguan' nan scanij ni ngüị. Hué dan nị dụxu'ui' né' nụngüej sij. Ngaa nị ni güi nẹ' rian, nị sị ga'mi nụngüej sij si-xugüi Jesús rian 'ngọ ni ango ni ngüị mánj.
18 Ngaa nị gaquínj ni sij gạ'na' Pedro ngạ Juan. Nị nịn' ruhua ga'nin' ni sij sun rian nụngüej sí' sisị nị ạ 'ngọ nuguan' sị ga'mi nụngüej sí' xi'í Jesús mánj. Nị sị digyán nụngüej sí' ngạ si-xugüi Jesús gạ mánj.

19 Sanı̱ nanicąj Pedro ngą Juan gataj nu̱ngüej sí' rian ni sij:
—Są' dągahuin únj rian án rę', ası̱ są' dągahuin únj rian Yan'anj gą ní'. Dąj ani ruhua á rę' gą únj.
20 Sı̱ ga'ue gą'nin' ruhua nu̱ngüej únj si ga'mi únj xi'í si guini'i únj ngą xi'í si gunun únj mánj. —Daj gataj Pedro ngą Juan rian ni sij.
21 Ngaa nı̱ duxu'ui' ni tsínj a'nin' daj nu̱ngüej sij. Nı̱ na'níj ni sí' chrej nu̱ngüej sij. Daj si nun nari' ni sí' u̱n sin xı̱'i guı̱'yaj ni sij castigo nu̱ngüej sí'. Daj si ga'mi są' 'ueé daran' ni ngüı̱ rian Yan'anj güenda xi'í si gahuin ngą tsínj yacuan daj.
22 Nı̱ tsínj ganahuin są' daj, gui'yaj Yan'anj, nı̱ huaj sij 'ngo̱ si yo' huı̱j xia.

Los creyentes piden confianza y valor

23 Ngaa nı̱ gan'anj są' Pedro ngą Juan. Nı̱ guisíj nu̱ngüej sij rian mąn ni dugüi' sij. Nı̱ nata' nu̱ngüej sij daran' nuguan' gataj ni chrej a'nin' ngą ni tsínj huin achij gunun nu̱ngüej sij.
24 Nı̱ ngaa gunun daran' ni sij nuguan' daj, ngaa nı̱ 'ngo̱ hua ruhua ni sij gąchinj jni'yaj ni sij rian Yan'anj. Nı̱ gataj ni sij:
—Hué rę' huin Señor huin achij yya nı̱n'. Nı̱ gui'yáj rę' xata' ngą rian yo'ój nej, nnee yan'anj ngą daran' rasu̱n mąn nı̱n' gąchra' nej.
25 Nı̱ gui'yáj rę' sisı̱ gą'mi David si-nu̱guan' rę' huin sí' 'ngo̱ tsínj gui'yaj sun rián rę' asıj̱ ná. Nı̱ gataj sí':
Nı̱ u̱n sin huin nı̱ a'man ruhua ni ngüı̱ mąn chruhua xungüı̱ nan únj.
Nı̱ u̱n sin ani yu̱n ruhua ni sij ga'ı̱ nuguan' únj.
26 Nı̱ naran' dugüi' ni rey ngą ni tsínj nicaj sun chruhua xungüı̱ nan güenda si gu̱nun' ni sij ngą Señor, nı̱ ngą tsínj gąnacaj ni ngüı̱ huin Cristo.
Daj gataj sí'.
27 ’Xąnga' nahuin yu' rey Herodes ngą Poncio Pilato nej, nı̱ tsínj nico' ango Yan'anj nej, ngą ni tsínj israelita xuman' nan gataj ru̱hua ni sij ngą da'níj rę' huin sí' Jesús tsínj hua są' chruhua níman. Nı̱ huin sí' 'ngo̱ tsínj gune' man'án rę'.
28 Sanı̱ ngaa achin gahuin sayun daj, gui'yaj ni sij, nı̱ hua gui'yaj siní rę' sisı̱ hué daj gahuin. Nı̱ hua gataj siní rę' sisı̱ hué daj guı̱'yaj ni sij.
29 ’Señor, yyaj nı̱ guini'i man'án rę' dąj a'mi huue ni sij rian únj. Ngaa nı̱ guı̱'yáj rę' sisı̱ gąhuin nucuaj ni únj gą'mi ni únj si-nu̱guan' man'án rę' rian ni ngüı̱ huin ni únj tsínj 'yaj sun rián rę'.
30 Nı̱ chrącuij rę' sisı̱ xi'í si-fuerza man'án rę', nı̱ gąnahuin ni tsínj a'nan' guı̱'yaj ni únj. Nı̱ hué daj chrącuij rę' sisı̱ guı̱'yaj ni únj si są' hua ngą si-xugüi da'níj rę' Jesús huin sí' tsínj są' chruhua niman. —Nı̱ hué daj gachínj jni'yaj ni du̱güi' Pedro ngą Juan rian Yan'anj.
31 Nı̱ ngaa guisíj ganahuij gachínj jni'yaj ni sij, ngaa nı̱ guisiqui' hue' rian nahuin chre' ni sij. Nı̱ gara niman daran' ni sij ngą nuguan' są', gui'yaj Espíritu Santo. Nı̱ nahuin nucuaj ni sij ga'mi ni sij si-nu̱guan' Yan'anj gunun ni ngüı̱.

Todas las cosas en común

32 Ngaa nı̱ guyan hua ruhua daran' ni tsínj guxuman ruhua ni'i Jesús. Nı̱ ą 'ngo̱ ni sij nun gataj sisı̱ si'yaj urin sij huin si'yaj sij mánj. Sanı̱ ni rasu̱n mán rian ni sij huin si'yaj daran' ni sij, gataj ni sij.
33 Nı̱ nucuaj ga'mi ni apóstol huin ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' Jesús rian ni ngüı̱ sisı̱ ganá'nij Señor Jesús. Nı̱ gui'yaj Yan'anj nico sinduj xi'í daran' ni sij nej.
34 Nı̱ ą 'ngo̱ ni tsínj nitaj si ran' yaco scanij ni sij mánj. Daj si daran' ni tsínj hua do'ój ni sij ngą ducuá ni sij, nı̱ gudu'uej ni sij do'ój sij ngą ducuá sij. Nı̱ nicaj ni sij san'anj daj ga'nąı̱' ni sij.
35 Nı̱ ga'ui' ni sij san'anj daj rian ni apóstol huin ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' Jesús. Nı̱ gura' da'aj ni sí' rún' achin rian go̱'ngo ni sij.
36 Nı̱ hua 'ngo̱ tsínj gu̱'naj José huin sí' 'ngo̱ tsínj levita. Nı̱ ga'nga sí' 'ngo̱ yu'uj gu̱'naj Chipre. Nı̱ ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj dugu'nąj ni sij man'an sí' Bernabé.
37 Nı̱ hua yo'ój rian Bernabé daj. Nı̱ gudu'uej sij. Nı̱ nicaj sij san'anj daj ga'nąı̱' sij. Nı̱ naga'ui' sij ra'a ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' Jesucristo rian ni ngüı̱.

5

Ananías y Safira

1 Nı̱ hua 'ngo̱ tsínj gu̱'naj Ananías. Nı̱ nicą sij gu̱'naj Safira. Nı̱ gudu'uej nu̱ngüej nicą sij 'ngo̱ yo'ój.
2 Nı̱ daga'mi dugüi' nu̱ngüej nicą sij sisı̱ gąrij huı̱ nu̱ngüej sij da'aj san'anj guiri' nu̱ngüej sij. Hué dan ni gan'anj Ananías ga'ui' sij san'anj guna daj ra'a ni apóstol huin ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' Jesucristo rian ni ngüı̱.
3 Ngaa nı̱ gataj Pedro gunun sij:
—Ananías, nı̱ u̱n sin huin nı̱ gatúj sichre Satanás chruhua nimán rę', nı̱ ga'mi nnę rę' rian Espíritu Santo únj. Nı̱ garij huı̱ rę' da'aj san'anj si gudu'ué rę' yo'ój daj.
4 Nı̱ asıj̱ achin gudu'ué rę', nı̱ sé do'ój rę' huin gą mí'. Nı̱ ngaa guisíj guru'ué rę', nı̱ sé si-san'ánj rę' huin gą mí'. Nı̱ u̱n sin huin nı̱ gani ruhuá rę', nı̱ garij huı̱ rę' san'anj da únj. Sé rian ni ngüı̱ ga'mi nnę rę' mánj. Sanı̱ ga'mi nnę rę' rian man'an Yan'anj anj. —Daj gataj Pedro.

5 Nị ngaa gunun Ananías nuguan' daj, nị
ganatúj sij gahui' sij. Ngaa nị guxu'ui' nịn'
ruhua daran' ni ngüị ngaa gunun ni sij dạj
guiran' Ananías.
6 Ngaa nị ganiquin' ni tsínj hua lij. Nị
nari'yanj ni sij atsij níman daj. Nị nicaj ni
sij gan'anj sij. Nị gachin' ni sij.
7 Hué dan nị chrạ huạ'nij hora, nị gatúj
nicạ tsínj gahui' daj chruhua hue'. Nị
nun guịni'i unj dạj gahuin guiran' nicạ unj
gahui' sí' mánj.
8 Ngaa nị nachínj snan'anj Pedro unj. Nị
gataj sij:
—Gạtaj yyá rẹ' sisị hué nạanj huin nịn'
san'anj guida'a nụngüej nicạ rẹ' ngaa
gudu'uej nụngüej é rẹ' yo'ój aj. —Hué daj
huin si nachínj snan'anj Pedro.
—Hué daj huin du'ue gudu'uej únj nánj.
—Gataj unj gunun Pedro.
9 Ngaa nị gataj Pedro:
—Nị ụn sin huin nị daga'mi dugüi'
nụngüej é rẹ' sisị dịgya' yun'unj nụngüej é
rẹ' Espíritu Santo únj. Nị tsínj niquin' rian
hue' hua nicaj ni sij gan'anj gachin' ni sij
stanga nicạ rẹ'. Nị yyạj nị guịnicaj ni sij
man'án rẹ' gạn'anj rẹ' nẹ' chrej xẹ'. —Daj
gataj Pedro.
10 Nị hora daj ganatúj unj rian niquin'
Pedro gahui' unj. Nị ngaa gatúj ni tsínj
hua lij daj, nị guini'i ni sij sisị hua gahui'
unj. Ngaa nị guiri ni sij níman daj gan'anj
gạchin' sij hué guẹ xi'níj stanga nicạ unj.
11 Nị guxu'ui' nịn' ruhua daran' ni tsínj
guxuman ruhua ni'yaj Jesús ngạ daran' ni
ngüị gunun nuguan' da nej.

Muchas señales y maravillas

12 Nị nico si sạ' gui'yaj ni tsínj apóstol
huin ni tsínj ga'mi si-nụguan' Jesucristo
rian ni ngüị. Nị ganahuin ni ngüị, gui'yaj
ni sij. Nị 'ngọ hua ruhua daran' ni
sij nahuin yu' ni sij chruhua nuhui nico
chruhua corredo gụ'naj Salomón.
13 Nị nun guịsij ruhua ango ni tsínj
guinicaj dugüi' ni sij ngạ ni tsínj nico'
Yan'anj xi'í si xu'ui' ni sij. Sanị ga'mi sạ'
daran' ni ngüị xi'í ni tsínj nico' Jesús daj.
14 Nị guxuman ruhua nico ni tsínj ngạ ni
ngüị xạna nej ni'i ni sij Señor. Nị gahuin
nico ni ngüị nico' Jesús.
15 Hué dan nị guiri ni ngüị daran' ni tsínj
a'nan' du'ua chrej. Nị gurúj ni sij rian nna
ngạ huéj. Hué daj gui'yaj ni sij güenda
ngaa guịsij Pedro gạchin sí', nị gạ'ui' si-
gạxun' sí' xiráj gọ'ngo tsínj a'nan' daj. Nị
gạnahuin ni sí', ruhua ni sij.
16 Nị ga'nạ' ga'ị ni ngüị mán rian ni
xuman' ngaj nịchrun' xuman' Jerusalén.
Nị nicaj ni sij ni ngüị a'nan' ngạ ni ngüị
chran' yun'unj ni nanẹ xị'i chruhua niman
ga'nạ' ni sij. Nị ganahuin daran' ni sij.

Pedro y Juan son perseguidos

17 Hué daj nị gahuin xicoj ruhua ni
dụgüi' chrej a'nin' ni'yaj ni sij ni tsínj
apóstol. Nị ni dugüi' chrej daj huin ni tsínj
gụ'naj Saduceo.
18 Ngaa nị gan'anj guịda'a ni sij ni
apóstol. Nị garij ni sij ducuagạ'.
19 Sanị yan' sạ' ga'nạ' 'ngọ ángel, gui'yaj
Señor. Nị na'níj sij rian ducuagạ' daj. Nị
guiri sij ni sí' xẹ'. Nị gataj sij:
20 —Gạn'anj a ni é rẹ' chruhua nuhui
nico guịniquin' rẹ'. Ngaa nị nạta' á rẹ' rian
ni ngüị dạj gạ'ue gạ nị'na' niman ni sij rian
Yan'anj anj. —Daj gataj ángel gunun ni
apóstol.
21 Nị ngaa guisíj gunun ni sij nuguan' daj,
nị gatúj ni sij nịgan' chruhua nuhui. Nị
gaxị'i ni sij digyán ni sij rian ni ngüị. Nị
hué hora daj nị guxuman ni dụgüi' chrej
a'nin'. Nị gaquínj ni sij daran' ni tsínj huin
achij rian ni tsínj israelita gạ'na' ni sí' sisị
guị'yaj ni sí' junta nico. Ngaa nị ga'níj ni
sij ni tsínj gạn'anj nạcaj ni apóstol nụn
chruhua ducuagạ'.
22 Sanị ngaa guisíj ni tsínj ga'níj ni chrej
a'nin' ducuagạ', nị nun nari' ni sí' ni sij.
Nị nanicaj ni sí'. Nị nata' ni sí' si gahuin
ducuagạ'.
23 Nị gataj ni sí':
—Hua ránj xạnga' rian ducuagạ' nari'
únj. Nị niquin' ni snado dugumi ni sij rian
ducuagạ' nej. Sanị ngaa na'níj ni únj rianj,
nị nun nari' ni únj ni sij gạ mánj. —Daj
gataj ni tsínj gan'anj daj.
24 Nị ngaa gunun chrej a'nin' ngạ snado
huin achij rian ni snado dugumi nuhui
nuguan' daj, ngaa nị nun xugüi ruhua
nụngüej sij dạj guị'yaj nụngüej sij ngạ ni
tsínj nico' Jesús. Daj si nun ni'i ni sij ạman
guịsij guịniquin' nuguan' daj.
25 Ngaa nị guisíj 'ngọ tsínj nata' rian ni
sij. Nị gataj sí':
—Ni tsínj ga'níj a ni é rẹ' chruhua
ducuagạ', hué ni sij niquin' chruhua
nuhui. Nị digyán ni sij rian ni ngüị, nata'
sí'. —Daj gataj tsínj daj.
26 Ngaa nị gan'anj snado huin achij ngạ
ango ni snado 'nạ' rụcu sij, gan'anj nạcaj
ni sij ni tsínj apóstol. Sanị nun guị'yaj ni
sij fuerza rian ni sí'. Daj si xu'ui' ni sij sisị
gạ'ui' ni ngüị yej ni sij.
27 Nị nicaj ni sij ga'nạ' ni sij rian junta
nico daj. Ngaa nị nachínj snan'anj chrej
a'nin' ni sí'.
28 Nị gataj sij:
—Hua gataj ni únj sisị sị digyán án rẹ'
ngạ si-xugüi tsínj daj gạ mánj. Nị ụn sin
huin 'yaj á rẹ' únj. Digyán nịn' ni é rẹ'
si-nụguan' ni é rẹ' nịn' gạchra' chruhua
xuman' Jerusalén. Nị huin ruhua á rẹ'
gụta' á rẹ' si-tun man'an tsínj gahui' daj
xiráj ni únj. —Daj gataj ni sij.

29 Ngaa nị gataj Pedro ngạ ango ni tsínj
apóstol:
—Hua niạn si dạgahuin né' rian Yan'anj
daj ngạ rian ni tsínj aj.
30 Yan'anj nico' ni xí' huin si gui'yaj
ganá'nij Jesús. Hué sí' huin tsínj dagahui'
a ni é rẹ' godóco' a ni é rẹ' rian rugutsị.
31 Nị Yan'anj gui'yaj sisị nạn' Jesús xata'.
Nị nne sij ra'a sạ' Yan'anj. Nị gahuin
achij nịn' sij, gui'yaj Yan'anj. Nị huin sij
tsínj nacaj né'. Nị nicaj sun sij rian né',
gui'yaj Yan'anj. Nị hué daj gui'yaj Yan'anj
sisị gạ'ue nạnicaj ruhua ni tsínj israelita
ngạ xi'í si-gạquin' ni sij. Ngaa nị guịnicaj
Yan'anj 'ngọ niman nico xi'í ni sij nej.
32 Nị huin ni únj tsínj niquin' nata' rian
ni ngüị xi'í nuguan' daj. Nị hué daj
'yaj Espíritu Santo. Nị hua ga'níj Yan'anj
gạ'na' Espíritu Santo rian daran' ni tsínj
dagahuin si-nụguan' sij. —Daj gataj Pedro
gunun ni sij.
33 Nị ngaa gunun ni tsínj nicaj sun
nuguan' daj, nị ducu ga'man ruhua ni sij.
Nị huin ruhua ni sij dạgahui' ni sij ni sí'.
34 Sanị scanij ni tsínj nicaj sun daj,
nị naxụman 'ngọ tsínj fariseo gụ'naj sí'
Gamaliel huin sí' 'ngọ maestro digyán si-
ley Yan'anj rian ni ngüị. Nị ga ní'yanj nịn'
ruhua ni ngüị ngạ tsínj daj. Nị ga'nin' sij
sun sisị 'ngọ hora le'ej daj gạhui ni apóstol
nẹ' chrej xẹ'.
35 Hué dan nị gataj sij gunun ango ni tsínj
nicaj sun daj:
—Tsínj israelita huin né'. Nị gạ cuidado
né' ngạ si guị'yaj né' ngạ ni tsínj daj.
36 Daj si asịj ganij nị naxụman 'ngọ tsínj
gụ'naj Teudas. Nị gataj sij sisị huin achij
man'an sij. Hué daj gataj sij. Nị guinico'
'ngọ si gạn'anj ciento tsínj rụcu sij. Sanị
dagahui' ango ni sí' sij. Nị gaxa'nị daran'
ni tsínj gunun si-nụguan' sij. Nị ganahuij
si-nụguan' tsínj daj.
37 Nẹ' rụcu doj scanij ni güi gui'yaj ni
sij 'ngọ yanj censo, nị naxụman ango tsínj
gụ'naj Judas huin tsínj 'nạ' estado Galilea.
Nị guinico' ga'ị nịn' ruhua ni tsínj man'an
sí'. Sanị hué daj dagahui' ni sij sí' nej. Nị
gaxa'nị daran' ni tsínj gunun si-nụguan'
sí'.
38 'Ngaa nị yyạj nị ataj snan'ān gụnun
a ni é rẹ' sisị sị gahuin né' ngạ ni tsínj
nan mánj. Nị gạ'nin' ruhua né' sisị gạn'anj
ni sij. Daj si sisị si-nụguan' ni tsínj huin
nuguan' nico' ni sij, nị sisị 'yaj ni sij dạj
rún' ahui chrạ man'an ni sij, ngaa nị guẹre'
si 'yaj ni sij aj.
39 Sanị sisị huéj huin si 'nạ' rian Yan'anj,
ngaa nị sị ga'ue gụnucuaj né' guị'yaj gana
né' rian ni tsínj daj. Gạ cuidado né' sisị sị
gunun' né' ngạ man'an Yan'anj anj. —Daj
gataj Gamaliel gunun ni sij.
40 Nị garáj xina daran' ni sij ngạ si-
nụguan' sí'. Hué dan nị gaquínj ni sij
gạ'na' daran' ni apóstol. Nị garij ni sij nne'
xiráj ni sí'. Nị ga'nin' ni sij sun sisị hua
yya guẹj gạ'mi ni sij si-xugüi man'an Jesús.
Hué da' síj nị na'níj ra'a ni sij gạn'anj ni sí'.
41 Ngaa nị gahui ni apóstol rian ni tsínj
nicaj sun. Nị nịn' ruhua gahuin niạ' ruhua
ni sij xi'í si ga'uej ruhua Yan'anj sisị guịran'
ni sij sayun xi'í si-xugüi man'an Jesucristo.
42 Nị daran' güi mán ni sij chruhua nuhui
nico, nị chruhua gọ'ngo ni hue'. Nị nun
dunáj ni sij si digyán ni sij nuguan' sạ' huin
si-nụguan' Jesús ga'mi ni sij rian ni ngüị.

6

Elección de siete diáconos

1 Hué dan nị güi daj, nị huaj gahuin nico
ni tsínj guxuman ruhua guini'i si-nụguan'
Jesucristo. Nị scanij ni tsínj xuman ruhua
ni'i Jesucristo daj, nị gaxị'i ni tsínj a'mi
snan'anj griego ga'mi gaquin' ni sij xi'í ni
tsínj a'mi snan'anj hebreo. Nị gataj ni sij
sisị nun gạ'ui' nico ni tsínj hebreo xạ ni
ngüị mmij mạn scanij ni tsínj griego daj.
2 Ngaa nị nahuin yu' daran' ni ngüị
xuman ruhua ni'i Yan'anj, gui'yaj ni xụhuij
ni tsínj apóstol. Nị gataj ni sij:
—Nitaj si hua sạ'aj sisị dụnaj ni únj si
gạ'mi ni únj si-nụguan' Yan'anj rian ni
ngüị güenda si gạ'ui' ni únj si xạ ni ngüị
mánj.
3 Hué dan nị nạcui a ni é rẹ' ichij ni tsínj
scanij a ni é rẹ' huin ín rẹ' jnánj né'. Nị
gạhuin ni sij ni tsínj xị'i a'mi sạ' ni ngüị
xi'í ni sij. Nị gạhuin ni sij ni tsínj nụn sạ'
Espíritu Santo niman ni sij. Nị nạcui a ni é
rẹ' ni tsínj ni'i sạ'. Ngaa nị dụguata ni únj
sun nan ni sij.
4 Nị gạ gạchinj jni'yaj ni únj rian Yan'anj.
Nị dịgyán ni únj si-nụguan' Yan'anj rian ni
ngüị nej. —Daj gataj ni sij gunun ni ngüị.
5 Nị garan' ruhua daran' ni sij ngạ
nuguan' daj. Nị nacui ni sij 'ngọ tsínj daj
gụ'naj sí' Esteban. Nị huin sí' 'ngọ tsínj
xuman sạ' ruhua ni'i Yan'anj. Nị nụn sạ'
niman sij Espíritu Santo. Nị nacui ni sij
tsínj gụ'naj Felipe ngạ tsínj gụ'naj Prócoro
nej, tsínj gụ'naj Nicanor nej, tsínj gụ'naj
Timón nej, tsínj gụ'naj Parmenas nej, tsínj
gụ'naj Nicolás nej, huin sí' 'ngọ tsínj 'nạ'
xuman' Antioquía. Nị hua guida'a sí' si-
dụcuanj ni tsínj israelita.
6 Ngaa nị ganiquin' ichij ran' tsínj daj
rian ni tsínj apóstol. Nị guta' ni apóstol
ra'a ni sij rian ni sí'. Nị gachínj jni'yaj ni
sij rian Yan'anj si chrạcuij Yan'anj ni sí' ngạ
sun nạcaj ni sí'.
7 Nị gaxa'nị si-nụguan' Señor. Nị huaj
gahuin nico ni tsínj digui'yun si-nụguan'
Jesucristo chruhua xuman' Jerusalén. Nị

nico ni chrej guxuman ruhua ni'i Jesucristo nej. Nị dagahuin ni sij si-nụguan' sí'.

Arresto de Esteban

8 Nị sạ' gui'yaj Esteban ngạ si-fuerza Yan'anj. Nị chracuij Yan'anj man'an sij sisị guị'yaj sij si sạ' scanij ni ngüị.
9 Nị hua 'ngọ xi'nin' ni tsínj mạn chruhua nuhui nico. Nị gụ'naj ni sij ni tsínj Libertados. Nị guinicaj dugüi' ni sí' ngạ ni tsínj 'nạ' xuman' Cirene ngạ ni tsínj 'nạ' xuman' Alejandría nej, ni tsínj 'nạ' estado Cilicia nej, ni tsínj 'nạ' estado Asia nej. Nị gaxị'i ga'mi 'ngọ ango ni sij gunun' ni sij ngạ Esteban.
10 Sanị nun gạ'ue gui'yaj gana ni sij ngạ si-nụguan' sí' xi'í si gahuin chrụn sạ' sí', gui'yaj Espíritu Santo.
11 Hué dan nị gui'yaj huị ni sij sisị gạ'mi yyạ huịj huạ'nij tsínj daj sisị hua gunun ni sí' ga'mi quij Esteban xi'í Moisés ngạ xi'í Yan'anj nej.
12 Hué ducuánj daj huin nị ga'mi quij ni ngüị xi'í Esteban, gui'yaj ni tsínj daj. Nị hué daj ga'mi ni tsínj huin achij nej ngạ ni tsínj digyán si-ley Yan'anj rian ni ngüị. Hué dan nị guida'a ni sij Esteban guxun ni sij. Nị nicaj ni sij ga'nạ' ni sij rian junta nico.
13 Nị gana'no' ni sij ni tsínj guịniquin' nạta' nuguan' yyạ. Nị gataj ni tsínj ga'mi nuguan' yyạ daj:
—Ya'yoj a'mi quij tsínj nan xi'í nuhui sạ' nịn' nan ngạ xi'í si-ley Yan'anj nej.
14 Nị hua gunun anin' únj si ga'mi sij sisị dụguane Jesús Nazareno nuhui nan. Nị gataj sij sisị nạduna Jesús si-dụcuanj né' huin ducuánj hua ga'nin' Moisés sun rian né' si guị'yaj né'. —Daj gataj ni tsínj niquin' nata' nuguan' yyạ daj.
15 Nị guini'yaj sạ' daran' ni tsínj mạn junta daj rian Esteban. Nị nụn rian sij dạj rún' nụn rian 'ngọ ángel.

7

Defensa y muerte de Esteban

1 Hué dan nị nachínj snan'anj chrej a'nin' Esteban. Nị gataj sij:
—Xạnga' huin daran' ni nuguan' nan ní'. —Daj gataj sij gunun Esteban.
2 Ngaa nị nanicạj Esteban gataj sí':
—Jnánj né', da'nuj né', gụnun sạ' á rẹ' si gạ'mī. Ngaa gane xí' gụ'naj Abraham yo'ój Mesopotamia asịj nun gan'anj sij gạne sij xuman' Harán, ngaa nị gurugüi' Yan'anj rian sij. Nị hua sạ' nịn' 'ueé Yan'anj.
3 Nị gataj Yan'anj gunun Abraham: "Gạhui rẹ' xánj rẹ' rian nne ni dugüí' rẹ'. Nị gạn'anj rẹ' 'ngọ yo'ój dịgyānj rián rẹ'." Gataj Yan'anj gunun Abraham.
4 Hué dan nị gahui Abraham xánj ni tsínj Caldeo gan'anj sij xuman' Harán gane sij. Nị ngaa gahui' chrej sij, nị nicaj Yan'anj Abraham ga'nạ' sij yo'ój nan rian mạn ni é rẹ' yyạj.
5 Sanị nun gạ'ui' Yan'anj urin xico' yo'ój rian gụrun sij. Sanị gataj yya Yan'anj sisị da rụcu, ngaa nị rịqui Yan'anj yo'ój nan rian ni da'níj da'nị si'nị sij gạne nịganj nịn' ni sij. Nị hué daj gataj Yan'anj ngaa nitaj da'níj Abraham mánj.
6 'Nị hué daj gataj Yan'anj gunun sij: "Guịman ni da'nị si'nị rẹ' do'ój ango ni ngüị. Nị guị'yaj sun yụn ni sij rian ni sí'. Nị guịran' yaco ni sij, guị'yaj ni tsínj mạn yo'ój daj da guịsij gạn'anj ciento yo'.
7 Sanị ni tsínj rian guị'yaj sun yụn ni da'nị si'nị rẹ', nị gạhuin castigo ni sij, guị'yā. Nị nẹ' rụcu, nị gạhui ni da'nị si'nị rẹ' yo'ój daj, guị'yā. Ngaa nị guịnico' ni sij man'ānj yu'uj nan." Daj gataj Yan'anj gunun xí' Abraham asịj ná.
8 'Nị gui'yaj yya Yan'anj 'ngọ nuguan' sạ' ngạ Abraham. Nị ga'nin' Yan'anj sun sisị gụta' ni dạ'nij Abraham da'nga' nneẹ cúj ni sij. Nị ngaa huaj da'níj sij Isaac itụnj güi, nị guta' sij da'nga' nneẹ cúj sí'. Nị hué daj gui'yaj Isaac xi'í da'níj sij tsínj gụ'naj Jacob nej. Nị uyan gui'yaj Jacob ngạ ni xụhuij da'níj sij ni tsínj gane asịj ná.
9 'Nị gahuin xicoj ruhua ni xí' guini'i ni sij jnánj ni sij huin tsínj gụ'naj José. Nị gudu'uej ni sij sí' gan'anj sí' yu'uj gụ'naj Egipto. Sanị huaj Yan'anj ngạ José.
10 Nị nacaj Yan'anj José scanij daran' ni sayun guiran' sij. Nị gui'yaj Yan'anj sisị gạran' ruhua rey gụ'naj Faraón ni'i sij xí' José huin sí' rey nicaj sun yo'ój Egipto. Nị gahuin chrụn sạ' xí' José rian rey daj, gui'yaj Yan'anj. Nị gui'yaj rey Faraón sisị gạhuin xí' José gobernado rian yu'uj gụ'naj Egipto. Nị gahuin sij tsínj nicaj yun'unj chruhua nịn' ducuá rey Faraón nej.
11 'Nị ngaa daj ga'nạ' 'ngọ xi'nạ nico 'ngọ guẹ yu'uj gụ'naj Egipto ngạ yu'uj gụ'naj Canaán nej. Nị ga'nạ' nịn' ruhua sayun rian ni ngüị daj. Nị nun guịri' ni xí' si xạ ni sij.
12 Sanị gunun xí' Jacob sisị mạn strigo Egipto. Ngaa nị ga'níj sini sij gạn'anj ni da'níj sij yu'uj daj huin ni tsínj daj ni xí'.
13 Nị ngaa guisíj huịj gan'anj ni sij yu'uj daj, nị gataj yya José gunun ni sij sisị jnánj ni sij huin sí'. Ngaa nị guini'i rey Faraón dạj hua ni dugüi' xí' José.
14 'Hué dan nị ga'nin' xí' José nuguan' sisị gạ'na' daran' ni dụgüi' chrej sij Jacob gạne ni sí' yu'uj gụ'naj Egipto. Nị guisíj huạ'nij xia xịnun' ni ngüị huin ni dụgüi' Jacob.

15 Hué daj gahuin guiran' xí' Jacob
gan'anj sij yo'ój Egipto. Nị hué yu'uj daj
gane sij gahui' sij. Nị gahui' ni xí' nej.
16 Nị nicaj ni sij níman ni sí' gan'anj ni
sij xuman' gụ'naj Siquem. Nị gachin' ni
sij chruhua huej hua guiránj xí' Abraham
ngạ san'anj naru'ue sí' rian ni da'níj tsínj
gụ'naj Hamor xuman' Siquem.
17 ʼNị ngaa 'nạ' gahuin nịchrun' ni güi
rún' hua gataj yya Yan'anj gunun Abra-
ham, ngaa nị gahuin nico ni tsínj huin ni
xí' ni tsínj israelita. Nị guixi'nạj ni sij mán
ni sij Egipto.
18 Nị hué daj gui'yaj ni sij da gatúj ango
rey Egipto. Nị nun ni'i sí' José mánj.
19 Nị hué rey daj huin tsínj digya' yun'unj
ni dugüi' né' ni tsínj israelita. Nị chran'
yun'unj sij ni xí'. Nị ga'nin' sij sun sisị
dụna ni xí' ni da'níj ni sij lij nẹ' chrej xẹ'
si gạhui'-í'.
20 Nị ngaa daj ga'nga 'ngọ tsin' sno'o
gụ'naj Moisés. Nị garan' ruhua Yan'anj
ni'i-ín' tsin' daj. Nị huạ'nij yahuị duguachij
chrej sij ngạ nni sij ducuá nụngüej sí'.
21 Nị ngaa dunáj nụngüej sí' tsin' daj nẹ'
chrej xẹ', ngaa nị ganacaj da'nị xạna rey
Faraón tsin' daj. Nị duguachij ún' tsin' daj.
Nị gahuin-ín' da' rún' huin da'níj man'an
ún'.
22 Nị gahuin chrụn Moisés daran'
nuguan' ni'i ni tsínj egipcio. Nị nicaj sun
si-nụguan' sij. Nị gui'yaj sạ' sij nej.
23 ʼNị ngaa guisíj Moisés huịj xia yo', nị
gani ruhua sij gạn'anj nị'yaj sij dạj ran' ni
dugüi' sij ni tsínj israelita.
24 Nị ngaa guini'i sij sisị chran' 'ngọ tsínj
egipcio 'ngọ dugüi' sij, ngaa nị nacaj sij
tsínj huin dugüi' sij. Nị ga'ui' sij tsínj
egipcio daj xi'í si gui'yaj sí'.
25 Daj si gani ruhua Moisés sisị xạcaj ni
dugüi' sij cuenta sisị nạcaj Yan'anj ni sí' xi'í
man'an sij. Sanị nun xạcaj ni sí' cuenta xi'í
si gui'yaj sij mánj.
26 ʼAngo güi nị guini'i Moisés sisị unun'
huịj tsínj israelita. Nị huin ruhua sij sisị
nạ'mi sạ' nụngüej sí'. Ngaa nị gataj sij:
"Dugüi' nụngüej é rẹ'. Nị ụn sin huin nị
ó' nụngüej é rẹ' únj." Gataj Moisés gunun
nụngüej sij.
27 Sanị tsínj ó' dugüi' daj, nị ráj ra'a sij
Moisés, nị gataj sij: "Nị ụn tsínj ganí sọ',
nị gahuín sọ' 'ngọ tsínj ga'nin' rian únj únj,
asị 'ngọ guesị huín sọ' nej gạ ní'.
28 Ruhuá rẹ' dạgahui' rẹ' man'ānj da'
rún' dagahuí' rẹ' 'ngọ tsínj egipcio guqui
nan ní'." Daj gataj sij gunun Moisés.
29 Nị ngaa gunun Moisés nuguan' daj,
nị gunánj sij gan'anj sij 'ngọ yu'uj gụ'naj
Madián. Sanị sé xánj sij huin mánj. Nị
ga'nga huịj da'nị sno'o sij yu'uj daj.
30 ʼNị ngaa gachin huịj xia yo', nị gan'anj
Moisés 'ngọ yu'uj huin quij gui'yanj nạco
nịchrun' quij gụ'naj Sinaí. Nị guini'i sij
'ngọ coj tanj rian anun yan'ạn. Nị gurugüi'
'ngọ ángel scanij yan'ạn daj guini'i sij.
31 Nị gan'anj ruhua Moisés ngạ si guini'i
sij daj. Nị ngaa gan'anj nichi sij gụịni'yaj
sạ' sij, nị gunun sij ga'mi si-nạne man'an
Señor.
32 Nị gataj Señor: "Huēj huin Dan'anj ni
xí rẹ' gane ni sij asịj hua ná. Huēj huin
Dan'anj Abraham ngạ Isaac nej, Jacob nej."
Daj gataj Yan'anj gunun Moisés. Ngaa nị
gaxị'i nagunánj Moisés xi'í si guxu'ui' sij.
Nị nun gụịsij ruhua sij gụịni'yaj sij coj da
mánj.
33 Ngaa nị gataj Señor gunun sij: "Gụịri
sọ' dacánj sọ'. Daj si rian niquin' sọ' huin
yo'ój sạ' rian nne man'ānj.
34 Xạnga' hua guini'īnj dạj ran' ni tsínj
nico' man'ānj sayun mạn ni sij Egipto. Nị
gunūnj si uchej ni sij xi'í sayun daj. Nị
'nạ' man'ānj sisị gạ ní'nij rian ni sij rian
sayun ran' ni sij. Xi'í daj gạhua' sọ' si gạ'nī
gạn'anj sọ' Egipto aj." Gataj Señor gunun
Moisés.
35 ʼHué dan nị nun gạran' ruhua ni
dugüi' Moisés guini'i ni sij sí'. Nị gataj ni sij
gunun sí': "Nị ụn tsínj ganí sọ', nị gahuín
sọ' 'ngọ tsínj ga'nin' rian ni únj únj, asị
'ngọ güesị huín sọ' gạ ní'." Hué daj gataj ni
sij. Sanị ga'níj Yan'anj sisị gạhuin Moisés
'ngọ tsínj a'nin' nico scanij ni tsínj israelita
nạcaj sij ni sí'. Nị hué daj gui'yaj Yan'anj
ngạ Moisés ngaa guini'i sij ángel niquin'
scanij coj tanj daj.
36 Nị hué Moisés huin si guiri ni tsínj
israelita Egipto. Nị hué man'an sij gui'yaj
si sạ' Egipto. Nị hué daj gui'yaj sij rian
gụ'naj Mar Rojo ngạ quij qui'yanj nạco
ngaa achéj ni tsínj israelita huịj xia yo'
yu'uj daj.
37 Nị hué Moisés huin si gataj gunun ni
tsínj israelita: "Yan'anj guị'yaj sisị gạhui
'ngọ tsínj scanij a ni é rẹ'. Nị gạ'mi sí'
si-nụguan' Yan'anj. Nị da'nga' rún' 'yaj
man'ānj, nị hué daj guị'yaj sí' nej. Gụnun
a ni é rẹ' si-nụguan' sí'." Daj gataj Moisés.
38 ʼNị hué Moisés gahuin tsínj huaj ngạ
daran' ni tsínj israelita nẹ' quij gui'yanj
nạco ngaa gachéj ni sij ngạ ángel. Nị ángel
daj huin si ga'mi ngạ Moisés nẹ' quij gụ'naj
Sinaí nej. Nị gachéj ángel ngạ ni xí' nej. Nị
ga'ui' Yan'anj ni nuguan' hua nị'na' rian
Moisés sisị dịgyán sí' ni nuguan' daj rian
né', nị gạ nị'na' né'.
39 Sanị nun gạ'uej ruhua ni xí' dạgahuin
ni sij si-nụguan' Moisés. Nị danicạj ni sij
nẹ' rụcu sí'. Nị huin ruhua ni sij nanicạj ni
sij Egipto.
40 Nị gataj ni sij gunun tsínj gụ'naj
Aarón: "Guị'yáj rẹ' 'ngọ yan'anj sisị gụịta
diaj rian né' gạche né'. Daj si nun ni'i né'

si ran' Moisés tsínj guiri né' Egipto.” Daj
gataj ni sij gunun Aarón.
41 Hué dan nị gui'yaj ni sij 'ngọ yan'anj
nari ra'a ni sij. Nị hua-á' dạj rún' hua 'ngọ
cero le hua-á'. Nị dagahui' ni sij ni xucu
gui'yaj ni sij 'ngọ gui'yanj rian yan'anj nari
ni sij daj. Nị gahuin nią' ruhua ni sij ngạ
yan'anj gui'yaj ra'a ni sij daj.
42 ’Hué dan nị gahuin nịni man'an
Yan'anj xạnga' rian ni sij. Nị duna Yan'anj
ni sij si gụịnico' ni sij ni yati' mán xata'
ngạ yahuị nej, güi nej. Nị hué daj garun
ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj hua
ná. Nị garun ni sij rian yanj huin si-libro
Yan'anj. Nị gataj ni sij:
Ni tsínj israelita huin ín rẹ'.
Sé rian man'ānj dagahui' a ni é rẹ' xucu
ngaa gane ni é rẹ' huịj xia yo' quij
gui'yanj nạco mánj.
43 Sanị nicaj a ni é rẹ' nuhui atsij gane
yan'anj gụ'naj Moloc gachéj a ni é
rẹ'.
Nị nicaj á rẹ' yan'anj huin yati' gui'yaj ra'a
á rẹ' gụ'naj Renfán.
Nị gui'yaj á rẹ' nụngüej yan'anj daj sisị
guịnun yan'anj a ni é rẹ'.
Hué xi'í daj nị gạ'nī a ni é rẹ' gạn'anj án rẹ'
'ngọ yu'uj nẹ' rian xuman' Babilonia
gạne a ni é rẹ', guị'yā aj.
Daj gataj Yan'anj. Nị hué daj garun ni tsínj
ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj hua ná.
44 ’Nị nicaj ni xí' hue' atsij ducuá Yan'anj
xạnga' ngaa huaj ni sij quij qui'yanj nạco
daj. Nị hue' daj gane Yan'anj ga'mi sij rian
ni xi né'. Nị hua ga'nin' Yan'anj sun rian
Moisés sisị guị'yaj sij nuhui atsij daj. Nị
digyán Yan'anj 'ngọ ducuánj dạj gạ guị'yaj
Moisés nuhui daj. Nị uyan hua nuhui daj
ngạ nuhui digyán Yan'anj rian Moisés.
45 Nị nahuin ra'a ni xí' nuhui atsij daj.
Nị nicaj ni sij ngạ tsínj gụ'naj Josué ga'nạ'
ni sij nuhui daj da do'ój ni tsínj 'nạ' anéj
chrej. Nị guiri Yan'anj ni sí' do'ój ni sí'. Nị
gatúj ni xí' rian do'ój ni sí', gui'yaj Yan'anj.
Nị nicaj ni sij nuhui atsij daj da guinicaj
rey David sun rian ni sij.
46 ’Nị garan' ruhua Yan'anj ni'i rey
David. Nị gachínj jni'yaj David rian
Yan'anj sisị gạ'ue guị'yaj man'an sij 'ngọ
nuhui gạhuin ducuá Yan'anj huin Yan'anj
guinico' xí' Jacob.
47 Sanị gui'yaj tsínj gụ'naj Salomón
nuhui daj.
48 Sanị nitaj si nne Yan'anj xạnga'
chruhua hue' 'yaj ra'a ni tsínj mánj. Daj
si gataj 'ngọ tsínj ngaa ga'mi sij si-nụguan'
Yan'anj asịj hua ná:
49 Xata' huin 'ngọ chrun xila sạ' nnēj.
Nị yo'ój huin 'ngọ rún' huin rian utāj dacō.
Xi'í daj nitaj si huaj si guị'yaj á rẹ' 'ngọ hue'
rian gạnēj.
Nị nitaj nụnj 'yaj sisị guị'yaj á rẹ' rian
naran ruhuāj mánj.
50 Daj si man'ānj gui'yaj daran' ni rasụn.
Daj gataj Yan'anj rian tsínj ga'mi si-
nụguan' Yan'anj daj.
51 ’Nị tsínj so'o huin ín rẹ'. Nị quij niman
án rẹ' nej. Nị nunun a ni é rẹ' nej. Nịganj
unun' a ni é rẹ' ngạ Espíritu Santo. Nị uyan
'yaj á rẹ' ngạ ni xi a ni é rẹ' guimán asịj ná.
52 Nị guinico' ni xi a ni é rẹ' daran' ni
tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj. Nị dagahui'
ni sij ni tsínj ga'mi sini sisị gạ'na' tsínj hua
nịca niman huin sí' Jesús. Nị naga'ui' a ni
é rẹ' man'an sí' ra'a ni tsínj quij hua. Nị
dagahui' a ni é rẹ' man'an sí'.
53 Nị nahuin ra'a á rẹ' si-ley Yan'anj riqui
ni ángel rian án rẹ'. Sanị nun dagahuin
a ni é rẹ' nuguan' da mánj. —Daj gataj
tsínj gụ'naj Esteban rian ni tsínj huin achij
gan'anj junta nico daj.
54 Nị ngaa gunun ni sij si-nụguan' Este-
ban, nị ducu ga'man ruhua ni sij da' xa rụj
yan' ni sij xi'í Esteban.
55 Nị gatúj 'ueé Espíritu Santo niman
Esteban. Nị guini'yaj sij xata'. Nị gurugüi'
Yan'anj guini'i sij. Nị hua sạ' nịn' 'ueé hua
Yan'anj. Nị guini'i sij sisị ganiquin' Jesús
nẹ' chrej ra'a sạ' man'an Yan'anj nej.
56 Hué dan nị gataj Esteban:
—Nị'yaj á rẹ'. Hua ní'nij xata' ni'yā.
Nị niquin' da'níj ni ngüị nẹ' chrej ra'a sạ'
man'an Yan'anj huin sij Jesús. —Daj gataj
Esteban gunun ni sij.
57 Ngaa nị gaguáj nucuaj nịn' ruhua ni
sij. Nị garánj daran' ni sij rian niquin'
Esteban.
58 Nị guiri ni sij sí' du'ua xuman' daj. Nị
ga'ui' ni sij yej man'an sí'. Nị ni tsínj ga'mi
gaquin' xi'í Esteban, nị guiri ni sij si-gan'
ni sij gurúj acuan' ni sij rian niquin' 'ngọ
tsínj hua lij gụ'naj sí' Saulo.
59 Diaj hua guẹ a'ui' ni sij yej, nị gachínj
jni'yaj Esteban rian Jesucristo. Nị gataj sij:
—Señor Jesús, nạhuin ra'á rẹ' nimānj
anj. —Daj gataj Esteban gunun Jesucristo.
60 Hué dan nị guiniquin' ráj dạcoj sij, nị
gaguáj nucuaj sij. Nị gataj sij:
—Señor, sị xacaj rẹ' cuenta ngạ gaquin'
'yaj ni sij yūnj mánj. —Daj gataj sij, nị
gahui' sij.

8

Saulo persigue a la iglesia

1 Nị ga'uej ruhua Saulo sisị dạgahui' ni
sij Esteban. Nị hué guẹ güi daj, nị gaxị'i ni
sij chran' yun'unj ni sij ni tsínj nahuin yu'
guinico' Yan'anj huin ni tsínj mán xuman'
Jerusalén. Hué dan nị gaxa'nị daran' ni sí'
riqui estado Judea ngạ estado Samaria nej.
Sanị nun gaxa'nị man'an ni tsínj apóstol ni
tsínj ga'mi si-nụguan' Jesús rian ni ngüị.

2 Nị gan'anj gọ'ngo ni tsínj hua sạ' niman
gan'anj gạchin' ni sij Esteban. Nị gaco nịn'
ruhua ni sij xi'í sí'.
3 Nị ni güi daj gahuin huue Saulo chran'
yun'unj sij ni tsínj guinico' Yan'anj. Nị atúj
sij chruhua ni hue' xun sij ni tsínj ngạ ni
ngüị xạna garij sij ducuagạ'.

Predicación del evangelio en Samaria

4 Sanị ni tsínj gaxa'nị, nị gachéj ni sij nịn'
gạchra'. Nị nata' ni sij si-nụguan' Yan'anj
gunun ni ngüị rian huaj ni sij.
5 Nị hua 'ngọ tsínj gụ'naj Felipe. Nị
gan'anj sij 'ngọ xuman' gụ'naj Samaria. Nị
ga'mi sij si-nụguan' Cristo xuman' daj.
6 Nị uyan ruhua ni sij gunun sạ' ni sij
si-nụguan' Felipe xi'í si guini'i ni sij si sạ'
gui'yaj Felipe.
7 Nị ganahuin ga'ị ni ngüị nụn nanẹ xị'i
níman. Nị gaguáj nucuaj ni nanẹ xị'i daj
gahui niman ni ngüị. Nị ganahuin ga'ị ni
ngüị nare' nneẹ cúj ngạ ni ngüị yacuan nej.
8 Ngaa nị nịn' ruhua gahuin niạ' ruhua
ni ngüị mạn xuman' daj.
9 Nị hua 'ngọ tsínj gụ'naj Simón. Nị asịj
sini nị gui'yaj chre sij. Nị digya' yun'unj sij
ni ngüị mán xuman' daj. Nị gui'yaj sij sisị
achij sij doj rian ni ngüị.
10 Nị gunun sạ' daran' ni tsínj hua lij ngạ
ni tsínj hua achij si-nụguan' Simón. Nị
gataj ni sij:
—Nucuaj si-nụguan' tsínj daj, gui'yaj
man'an Yan'anj. —Daj gataj ni sij xi'í
Simón.
11 Nị gunun 'ueé ni ngüị ngạ si ga'mi tsínj
daj xi'í si digya' yun'unj sij ni ngüị daj. Nị
asịj hua ná gui'yaj chre sij.
12 Sanị ngaa nata' Felipe nuguan' sạ' xi'í
si nicaj sun Yan'anj rian né' ngạ nuguan'
xi'í Jesucristo, nị guxuman ruhua ni tsínj
mạn xuman' daj si-nụguan' Felipe. Ngaa nị
gata' nnee ni tsínj sno'o ngạ ni ngüị xạna
nej.
13 Nị guxuman ruhua man'an Simón nej.
Nị gata' nnee sij. Nị gaxị'i sij guinicaj
dugüi' nịganj sij ngạ Felipe. Nị gahuin
yan'anj ruhua sij ngạ si sạ' nico gui'yaj
Felipe.
14 Nị ngaa gunun ni tsínj huin apóstol
mán xuman' Jerusalén sisị guxuman
ruhua ni ngüị mán xuman' Samaria si-
nụguan' Yan'anj, ngaa nị ga'níj ni sij Pedro
ngạ Juan gạn'anj nị'yaj nụngüej sí' rian
mạn ni ngüị daj.
15 Nị ngaa guisíj nụngüej sij, ngaa nị
gachínj jni'yaj nụngüej sij rian Yan'anj
sisị gạtu Espíritu Santo niman ni ngüị
guxuman ruhua ni'yaj Jesucristo.
16 Daj si achin si ga'nạ' Espíritu Santo
rian ni sij. Maan si gata' nnee ni sij ngạ
si-xugüi Jesucristo.
17 Ngaa nị guta' Pedro ngạ Juan ra'a
nụngüej sí' chrạ ni sij. Hué dan nị ga'nạ'
Espíritu Santo rian ni sij aj.
18 Nị guini'i Simón sisị gatúj Espíritu
Santo niman ni ngüị ngaa guta' nụngüej
sí' ra'a sí' chrạ ni ngüị. Hué dan nị requẹ
sij gạ'ui' sij san'anj rian nụngüej sí'.
19 Nị gataj sij gunun Pedro ngạ Juan:
—Rịqui nụngüej é rẹ' fuerza daj rian
man'ānj. Ngaa nị ụn tsínj gụtāj ra'āj chrạ,
nị gạtu Espíritu Santo niman sí'. —Daj
gataj Simón.
20 Ngaa nị gataj Pedro gunun Simón:
—Nị 'ngọ gạ ni'ya nịganj nịn' si-san'ánj
rẹ' ngạ man'án rẹ'. Daj si ani ruhuá rẹ'
sisị gạ'ue guịrún' ngạ si-sún' si riqui yụn
Yan'anj rian né'.
21 Sé güendá rẹ' huin sisị guị'yáj rẹ' da
mánj. Daj si nitaj si hua nịca nimán rẹ'
rian Yan'anj mánj.
22 Nạnicaj ruhuá rẹ' xi'í si-gạquin' rẹ'. Nị
gạchinj jni'yáj rẹ' rian Yan'anj. Nị si ruhuaj
nị guịnicaj Yan'anj niman nico xi'í nuguan'
gani ruhua nimán rẹ' aj.
23 Daj si ni'īnj sisị ani xicoj ruhuá rẹ' ngạ
nimán rẹ'. Nị anumí rẹ', 'yaj nuguan' xị'i
nụn chruhua nimán rẹ'. —Daj gataj Pedro
gunun Simón.
24 Ngaa nị gataj Simón:
—Gạchinj jni'yaj nụngüej é rẹ' rian
Yan'anj rian xi'īj sisị nitaj si gạhuin ngāj
rún' gataj nụngüej é rẹ' gunūnj. —Daj
gataj Simón gunun Pedro ngạ Juan.
25 Nị ngaa guisíj nata' nụngüej sij
nuguan' sạ' xi'í si-nụguan' Señor, ngaa
nị guinạn' nụngüej sij xuman' Jerusalén.
Nị nata' nụngüej sij si-nụguan' Yan'anj
nuguan' sạ' rian ga'ị xuman' rian nne ni
tsínj Samaritano aj.

Felipe y el etíope

26 Ngaa nị ga'mi 'ngọ si-ángel Señor rian
'ngọ tsínj gụ'naj Felipe. Nị gataj-á':
—Nạxuman rẹ' gạn'anj rẹ' nẹ' sur chrej
huaj xuman' Jerusalén da xuman' gụ'naj
Gaza. —Daj gataj ángel gunun Felipe.
Nị chrej daj gachin 'ngọ yo'ój quij
qui'yanj nạco.
27 Ngaa nị naxụman Felipe, nị huaj sij
chrej. Nị nacaj dugüi' sij ngạ 'ngọ tsínj 'nạ'
yu'uj gụ'naj Etiopía. Nị huin sí' 'ngọ tsínj
nicaj sun rian yun'unj xạna huin reina. Nị
gụ'naj unj Candace. Nị 'nạ' unj Etiopía.
Nị tsínj daj dugumi si-san'anj reina daj.
Nị 'ngọ tsínj eunuco huin sij. Nị hua
gan'anj sij xuman' Jerusalén ga'mi sạ' sij
rian Yan'anj xạngạ'.
28 Nị huaj nạn' sij xánj sij nne sij chruhua
carreta sij, aya sij si-libro tsínj ga'mi si-
nụguan' Yan'anj asịj ná gụ'naj sí' Isaías.
29 Ngaa nị gataj Espíritu Santo gunun
Felipe:

—Güij nịchi rẹ' xi'níj carreta daj. —Daj gataj Espíritu Santo.
30 Nị ngaa gan'anj nịchi Felipe, nị gunun sij si aya tsínj etíope daj si-libro Isaías. Ngaa nị nachínj snan'anj Felipe sí'. Nị gataj sij:
—Unún rẹ' si ayá rẹ' ní'. —Daj gataj Felipe.
31 Ngaa nị gataj tsínj etíope daj:
—Dạj guị'yā gạ'ue gụnūnj sisị nitaj 'ngọ tsínj nạta' gụnūnj únj. —Daj gataj sij.
Ngaa nị gachínj jni'yaj sij sisị gạhui Felipe gạne nụguan'an sí' ngạ sij chruhua carreta.
32 Nị nan huin si aya sij rian libro huin si-nụguan' Yan'anj:
Nị dạj rún' díṇj du'ua 'ngọ xachij ngaa gụisij xuj rian tsínj dạgahui' xuj, nị hué daj gui'yaj sí'.
Nị dạj rún' 'yaj 'ngọ xachij le'ej nitaj si aguáj xuj ngaa aca ni sij xuj, ngaa nị hué daj díṇj gahuin du'ua sí' nej.
33 Nị guirì' sí' si nạ'aj xi'í si gui'yaj ni sij ngạ sí'.
Nị nun guị'yaj nịca ni sij ngạ sí'.
Nị ạ 'ngọ né' sị gahuin nucuaj gạtaj dạj gui'yaj ni tsínj guimán ngạ sí' ngaa dagahui' ni sij man'an sí'.
Nị yyạj nị nitaj nneẹ cúj sij rian xungüị́ mánj.
Hué daj hua nuguan' aya tsínj 'nạ' etiopía daj.
34 Hué dan nị nachínj snan'anj sij man'an Felipe. Nị gataj sij:
—Guị'yáj rẹ' sinduj gạtaj rẹ' ụn tsínj xị'i a'mi tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj da únj. A'mi sij xi'í man'an sij ní'. Asị a'mi sij xi'í ango tsínj sạ'. —Daj gataj sij.
35 Hué dan nị gaxị'i Felipe ga'mi sij. Nị digyán sini sij ụn sin huin ruhuaj gata nuguan' gaya tsínj etíope daj. Ngaa nị nata' sij nuguan' sạ' xi'í Jesús gunun tsínj daj.
36 Nị ngaa huaj nụngüej sij chruhua chrej, nị guisíj nụngüej sij rian nụn nnee. Nị gataj tsínj daj:
—Hué nan nụn nnee. Nị gạ'ue gạta' nnēj ní'. —Daj gataj sij.
37 Nị gataj Felipe gunun sij:
—Sisị hua yya xuman ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' Jesús, nị gạ'ue nánj. —Daj gataj Felipe.
Ngaa nị gataj sij:
—Xuman ruhuāj sisị Jesucristo huin da'níj Yan'anj anj. —Daj gataj sij gunun Felipe.
38 Hué dan nị ga'nin' sij sun sisị gạniquin' carreta. Nị nanij nụngüej sij chruhua carreta. Nị gatúj nụngüej sij chruhua nnee. Nị duguata' nnee Felipe tsínj eunuco daj.
39 Nị ngaa gahui nụngüej sij chruhua nnee, ngaa nị nicaj Espíritu Santo gan'anj-án' Felipe. Nị nun guị́ni'i tsínj eunuco daj Felipe gạ mánj. Sanị gahuin niạ' ruhua sij huaj sij chruhua chrej.
40 Nị nanun rian Felipe xuman' gụ'naj Azoto. Ngaa nị daran' ni xuman' gachin sij, nị nata' sij si-nụguan' Yan'anj nuguan' sạ' gunun ni ngüị́. Nị hué daj gui'yaj sij da guisíj sij xuman' Cesarea.

9

Conversión de Saulo

1 Nị güi daj nị nun dụnaj tsínj gụ'naj Saulo si gataj sij sisị dạgahui' sij ni tsínj nico' man'an Señor Jesús. Xi'í daj nị guisíj sij rian nne chrej a'nin'.
2 Nị gachínj sij yanj ata gạtaj-á' ruhua-á' sisị hua permiso gạtu sij chruhua si-nuhui ni tsínj israelita nạna'ui' sij daran' ni tsínj ngạ ni ngüị́ xạna xacaj si-chrej Jesús.
3 Hué dan nị gahui sij gan'anj sij. Nị ngaa huaj nịchrun' sij guisíj sij xuman' Damasco, nị nasịnunj chre guini'i sij guixiguịn 'ngọ yan'ạn xxi 'nạ' xata' xi'níj sij rian huaj sij.
4 Nị 'ngọ ganatúj sij rian yo'ój. Nị gunun sij 'ngọ nanẹ gataj-á':
—Saulo, Saulo, ụn sin huin nị chran' yun'únj rẹ' yūnj únj. —Daj ga'mi nanẹ daj gunun Saulo.
5 Ngaa nị nachínj snan'anj Saulo. Nị gataj sij:
—Nị ụn sin huín rẹ', Señor, —Gataj sij.
Ngaa nị ga'mi nanẹ daj. Nị gataj-á':
—Yūnj huin Jesús. Hué man'ānj huin nicó' rẹ'. Nị chran' yun'únj rẹ' man'án rẹ' ngaa da'nga' daj 'yáj rẹ' aj. —Daj gataj sij.
6 Ngaa nị nagunánj Saulo xi'í si xu'ui' sij. Nị gataj sij:
—Señor, ụn sin huin ruhuá rẹ' si guị'yā únj. —Daj gataj Saulo.
Ngaa nị gataj Señor:
—Nạchica rẹ' gạtu rẹ' chruhua xuman' nan. Nị gạtaj ni sij ụn sin huin guị'yáj rẹ' aj. —Daj gataj Jesús gunun Saulo.
7 Nị guxu'ui' nịn' ruhua ni tsínj huaj ngạ Saulo. Nị ạ 'ngọ nuguan' nun ga'mi ni sij. Daj si gunun ni sij ga'mi 'ngọ nanẹ. Sanị nun guị́ni'i ni sij dạj hua-á' si nitaj gọ'ngo tsínj niquin' ga'mi.
8 Ngaa nị ganachica Saulo rian yo'ój daj. Sanị ngaa nagura' sij rian sij ni'yaj sij, nị nun gạ'ue guini'yaj sij mánj. Hué dan nị guida'a ni sí' ra'a sij nicaj ni sí' man'an sij gan'anj ni sí' xuman' Damasco.
9 Nị guisíj huạ'nij güi nun gạ'ue guix-iguịn nị'yaj sij. Nị nun xa sij nun go'o sij mánj.
10 Nị xuman' Damasco nne 'ngọ tsínj digui'yun si-nụguan' Jesucristo. Nị gụ'naj

sí' Ananías. Nị gurugüi' Señor rian Ananías. Nị gataj sij:

—Ananías. —Gataj Señor gunun sí'.

—Nan nnēj, Señor. —Gataj Ananías gunun Señor.

11 Ngaa nị gataj Señor gunun Ananías:

—Nạchica rẹ' gạn'anj rẹ' cayu gụ'naj Derecha. Nị ducuá tsínj gụ'naj Judas nạno' rẹ' 'ngọ tsínj 'nạ' xuman' Tarso gụ'naj sí' Saulo. Nị nne sij achínj jni'yaj sij riānj.

12 Nị ngaa achínj jni'yaj sij, nị gurugüi' 'ngọ tsínj gụ'naj Ananías rian nne sij, gui'yā. Nị guta' sí' ra'a sí' chrạ sij sisị nạxiguin nị'yaj sij, gui'yaj sí'. —Daj gataj Señor gunun Ananías.

13 Ngaa nị gataj Ananías:

—Señor, hua gunūnj si a'mi ga'ị tsínj dạj gui'yaj Saulo 'ngọ xi'ị ngạ ni tsínj sạ' nico' man'án rẹ' ni tsínj mạn xuman' Jerusalén.

14 Nị nẹ' nan ga'nạ' sij nicaj sij 'ngọ orde ga'ui' ni chrej a'nin' rian sij sisị gạ'ue guịda'a sij gụnumi sij daran' ni tsínj achínj jni'yaj rián rẹ' mán ni sij xuman' nan. —Daj gataj Ananías gunun Señor.

15 Sanị gataj Señor gunun Ananías:

—Güịj rẹ'. Daj si hua nacuīj Saulo sisị gạn'anj sij nạta' sij nuguan' sạ' xi'īj rian ni tsínj 'nạ' anéj chrej ngạ ni rey nej, ni tsínj israelita nej.

16 Nị gạtā rian sij sisị hua niạn guịran' sij nico sayun rian xi'īj. —Daj gataj Señor gunun Ananías.

17 Hué dan nị gan'anj Ananías. Nị gatúj sij chruhua hue'. Nị guta' sij ra'a sij chrạ Saulo. Nị gataj sij:

—Saulo, gurugüi' Señor Jesús rián rẹ' ngaa huáj rẹ' chrej ga'nạ' rẹ' nan, jnān. Nị ga'níj sij yūnj ga'nāj rián rẹ' sisị nạxiguin rundij rián rẹ'. Nị gạtu Espíritu Santo chruhua nimán rẹ', guị'yaj sij. —Daj gataj Ananías gunun Saulo.

18 Nị hué guẹ hora daj guinij 'ngọ si hua nneẹ gạtsi rundij chraj rian Saulo. Nị 'ngọ naxiguịn rian sij. Ngaa nị naxụman sij gan'anj sij gata' nnee sij.

19 Hué dan nị xa sij chra, nị ganari' fuerza sij. Nị guna sij 'ngọ ni güi ngạ ni tsínj nico' Jesús mạn xuman' Damasco.

Saulo predica en Damasco

20 Hué dan nị 'ngọ gaxị'i Saulo ga'mi sij chruhua si-nuhui ni tsínj israelita sisị Jesús huin yya da'níj Yan'anj.

21 Nị gara yan'anj ruhua daran' ni tsínj gunun si-nụguan' Saulo. Nị gataj ni sij:

—Sé tsínj nan huin tsínj chran' yun'unj ni tsínj achínj jni'yaj rian Jesucristo xuman' Jerusalén mí'. Nị sé si huin tsínj 'nạ' guịda'a gụmi ni tsínj mạn nan nạga'ui' sij rian ni chrej a'nin' ạ'. —Daj gataj ni tsínj daj.

22 Nị gahuin nucuaj si-nụguan' Saulo gọ'ngo güi. Nị nun ri' ruhua ni tsínj israelita mạn xuman' Damasco si gạtaj ni sij gunun Saulo xi'í dạj gui'yaj fuerza Saulo rian ni sí' sisị Jesús huin Cristo.

Saulo escapa de los judíos

23 Nị ngaa gachin ga'ị güi, nị daga'mi dugüi' ni tsínj israelita sisị dạgahui' ni sij Saulo.

24 Sanị gunun Saulo nuguan' daga'mi dugüi' ni sij. Nị nugüi nịgan' dugumi ni sij rian gahui ni ngüị xuman' Damasco. Daj si dạgahui' ni sij, ruhua ni sij.

25 Sanị nẹ' nị, nị ga'níj ni tsínj nico' Jesucristo Saulo chruhua 'ngọ xuguti xxi. Nị dinij ni sij sí' chrạ chran niquin' ganicạj du'ua xuman' Damasco. Daj nị ganani sí'.

Saulo en Jerusalén

26 Nị ngaa guisíj Saulo xuman' Jerusalén, nị ruhua sij nạhuin yu' sij ngạ ni tsínj nico' Jesucristo. Sanị guxu'ui' daran' ni sí' ni'yaj ni sí' Saulo daj. Daj si nun xụman ruhua ni sí' sisị xạnga' nico' Saulo Jesucristo.

27 Sanị nicaj tsínj gụ'naj Bernabé Saulo guisíj sij rian nne ni apóstol ni tsínj ga'mi si-nụguan' Jesucristo rian ni ngüị. Nị nata' Bernabé rian ni sí' dạj gahuin ngaa huaj Saulo chruhua chrej guini'i sij Señor. Nị nata' sí' dạj ga'mi Señor chruhua chrej gunun Saulo. Nị hué daj nata' Bernabé dạj ga'mi nucuaj Saulo si-xugüi Jesús chruhua xuman' Damasco nej.

28 Hué dan nị guna Saulo xuman' Jerusalén guinicaj dugüi' sij ngạ ni tsínj nico' Jesucristo. Nị hua ní'nij rian sij gatúj sij gahui sij xuman' daj.

29 Nị ga'mi nucuaj sij ngạ si-xugüi Señor. Nị ga'mi Saulo rian ni tsínj israelita a'mi snan'anj griego. Sanị ga'mi nachej ni sí' gunun sij xi'í si huin ruhua ni sí' dạgahui' ni sí' Saulo.

30 Nị ngaa xacaj ni tsínj nico' Jesucristo cuenta, ngaa ni nicaj ni sij Saulo gan'anj ni sij xuman' Cesarea. Hué dan nị na'níj ni sij Saulo da xuman' Tarso.

31 Hué dan nị daran' ni tsínj guxuman ruhua ni'yaj Jesucristo mán estado Judea ngạ estado Galilea nej, estado Samaria nej, nị gahuin din'inj rian ni sij mán ni sij. Nị gahuin nucuaj niman ni sij ngạ si-nụguan' Yan'anj. Nị achéj cuidado ni sij ngạ si-nụguan' Señor. Nị gahuin nico ni sij xi'í si chracuij Espíritu Santo ni sij.

Curación de Eneas

32 Nị achéj Pedro nịn' gạchra' huaj guini'i sij sisị dạj hua nne ni tsínj nico' Yan'anj. Nị gan'anj sij guịni'i sij ni tsínj sạ' nico' Yan'anj mạn xuman' Lida nej.

33 Nḭ yu'uj daj nacaj dugüi' sij ngą 'ngǫ
tsínj gṵ'naj Eneas. Nḭ guisíj itṵnj yo' ngaj
sí' rian nna si nare' nneę cúj sí'.
34 Ngaa nḭ gataj Pedro gunun sí':
—Eneas, hua ganahuin są' rę', gui'yaj
Jesucristo. Nąchica rę'. Nḭ nągui'yaj są' rę'
si-nná rę' aj. —Daj gataj Pedro.
Hué dan nḭ 'ngǫ hora nḭ nachica Eneas.
35 Nḭ guini'i daran' ni ngüḭ mąn xuman'
Lida ngą xuman' Sarón dąj nahuin są' sí'.
Nḭ nanicąj ruhua ni sij guinico' ni sij Señor.

Dorcas es resucitada

36 Nḭ ngaa daj nḭ nne 'ngǫ yun'unj
xąna digui'yun si-nṵguan' Jesucristo 'ngǫ
xuman' gṵ'naj Jope. Nḭ gṵ'naj ún' Tabita.
Nḭ snan'anj griego gata ruhuaj Dorcas. Nḭ
ya'yoj nne ún' 'yaj są' ún'. Nḭ chracuij ún'
ni ngüḭ niqui.
37 Nḭ güi daj ga'nan' Dorcas, nḭ gahui'
ún'. Nḭ duguane ni ngüḭ ún'. Nḭ guruj ni
sij man'an ún' chruhua cuarto hue' nata'
xata'.
38 Nḭ nịchrun' ngaj xuman' Jope ngą
xuman' Lida. Nḭ ngaa gunun ni tsínj nico'
Jesucristo sisḭ nne Pedro xuman' Lida,
ngaa nḭ ga'níj ni sij huḭj tsínj gąn'anj gątaj
nṵngüej sí' gunun Pedro:
—Sḭ gahuin rán rę' gą'na' rę' xuman'
Jope mánj. —Gataj nṵngüej sij gunun
Pedro.
39 Hué dan nḭ naxṵman Pedro gan'anj sí'
ngą nṵngüej sij. Nḭ ngaa guisíj sí', nḭ nicaj
ni sij gan'anj ni sij cuarto rian ngaj yun'unj
xąna gahui' daj. Nḭ ganicąj daran' ni ngüḭ
xąna mmij xi'níj Pedro. Nḭ aco daran' ne
digyán ne ni snecu ngą ni reto si gui'yaj
Dorcas ngaa gane ún'.
40 Ngaa nḭ gahui daran' ni ngüḭ nę' chej
xę', gui'yaj Pedro. Nḭ ganiquin' ráj dącoj
sij gachínj ni'yaj sij rian Yan'anj. Hué dan
nḭ ni'yaj sij níman daj. Nḭ gataj sij:
—Tabita, nąchica rę'. —Gataj sij gunun
ún'.
Ngaa nḭ nagura' ún' rian ún'. Nḭ ngaa
guini'i ún' Pedro, nḭ nagane ún'.
41 Ngaa nḭ guida'a Pedro ra'a ún'. Nḭ
naxṵman ún', gui'yaj Pedro. Ngaa nḭ
gaquínj sij gą'na' ni tsínj są' nico' Jesu-
cristo ngą ni ngüḭ xąna mmij nej. Nḭ digyán
Pedro sisḭ hua nḭ'na' Dorcas rian ni ngüḭ
daj.
42 Hué dan nḭ nani ni ngüḭ cuento xi'í
yun'unj xąna ganá'nij daj nḭn' gąchra'
chruhua xuman' Jope. Nḭ guxuman ruhua
nico ni ngüḭ ni'i ni sij Señor.
43 Nḭ gahuin ran Pedro ga'ḭ güi xuman'
Jope daj ducuá 'ngǫ tsínj nagui'yaj nḭnaj
nnij xucu gṵ'naj sí' Simón.

10

Pedro y Cornelio

1 Nḭ xuman' Cesarea nne 'ngǫ tsínj gṵ'naj
Cornelio. Nḭ huin sí' snado capitán a'nin'
rian 'ngǫ xi'nin' snado gṵ'naj Italiano.
2 Nḭ nico' 'ueé sij Yan'anj. Nḭ hua cuidado
ni dṵcua tsínj daj rian Yan'anj. Nḭ a'ui'
nico sij san'anj rian ni ngüḭ niqui. Nḭ
nḭganj gachínj jni'yaj sij rian Yan'anj nej.
3 Nḭ 'ngǫ güi daj ngaa guisíj ga' huą'nij
di'nḭ, nḭ guini'i Cornelio sisḭ gurugüi' 'ngǫ
ángel ga'níj Yan'anj rian sij. Nḭ gatúj-ú'
rian nne sij. Nḭ gataj-á' gunun sij:
—Cornelio. —Gataj ángel daj.
4 Nḭ guxu'ui' nḭn' ruhua Cornelio ni'yaj
sij ángel daj. Nḭ gataj sij:
—Nḭ ṵn sin huin ruhuá rę', Señor. —Daj
gataj Cornelio.
Nḭ gataj ángel:
—Hua gunun są' Yan'anj si achínj jni'yáj
rę'. Nḭ ni'i Yan'anj si 'yaj są' rę' si a'uí' rę'
rian ni ngüḭ niqui nej.
5 Yyąj nḭ gą'nij rę' ni tsínj gąn'anj xuman'
Jope sisḭ nąquinj ni sí' gą'na' 'ngǫ tsínj
gṵ'naj Simón Pedro nan.
6 Nḭ nne tsínj daj ducuá tsínj gṵ'naj
Simón huin sí' 'ngǫ tsínj nagui'yaj nḭnaj
nnij xucu. Nḭ nịchrun' du'ua nnee yan'anj
nne ducuá sí'. Nḭ ngaa gą'na' Pedro, nḭ
nąta' sí' gṵnun rę' ṵn sin huin guḭ'yáj rę'.
—Daj gataj ángel gunun Cornelio.
7 Hué dan nḭ ngaa gan'anj ángel daj, nḭ
gaquínj Cornelio gą'na' huḭj tsínj 'yaj sun
rian sij ngą 'ngǫ snado nico' Yan'anj nej. Nḭ
snado daj huin tsínj 'yaj sun rian sij nej.
8 Nḭ ngaa guisíj nata' Cornelio gunun
anin' sij si guini'i sij, ngaa nḭ ga'níj sij
gąn'anj anin' sí' xuman' Jope.
9 Nḭ 'ngǫ gaxuj ango güi ngaa huaj ni
sij chrej gahuin nịchrun' anin' sij xuman'
Jope, nḭ gahui Pedro chrą hue' gąchinj
jni'yaj sij rian Yan'anj.
10 Nḭ ducu achin xi'ną riqui sij, nḭ ruhua
sij xą sij chra. Sanḭ diaj 'yaj xugüi ne'
nia xą sij, nḭ gurugüi' 'ngǫ rasṵn rian sij,
gui'yaj Yan'anj.
11 Nḭ guini'i Pedro sisḭ naxi'níj xata'. Nḭ
'ną' guinij 'ngǫ si hua atsij xxi manta. Nḭ
anumi-í' chrą gąn'anj squina 'ną' guinij-í'
rian Pedro.
12 Nḭ chruhua manta daj mán daran'
rian ni xucu nṵn gąn'anj ra'a ngą ni xucu
duguaca riqui achéj rian yo'ój nej, ngą ni
xataj achéj xata' nej.
13 Nḭ gunun Pedro ga'mi 'ngǫ nanę. Nḭ
gataj nanę daj:
—Nąxuman sǫ', nḭ dągahui' sǫ' xą sǫ'.
—Daj gataj nanę daj gunun Pedro.
14 Sanḭ gataj Pedro:
—Sḭ ga'ue man, Señor. Nitaj ąman xāj
gǫ'ngo ni rasṵn xḭ'i da mánj, Señor. —Daj
gataj Pedro.
15 Nḭ gataj rṵhua' yún Señor gunun
Pedro:

—Sisi̱ gahuin sa̱' 'ngo̱ rasu̱n, gui'yaj Yan'anj, ngaa ni̱ si̱ gataj re̱' sisi̱ hua xi̱'i huaj mánj. —Daj gataj Yan'anj gunun Pedro.

16 Hué nan gahuin guisíj huá'nij. Ngaa ni̱ nahui manta daj na̱n'-án' xata'.

17 Ni̱ ngaa nun ri' ruhua Pedro xi'í si guini'i sij, ngaa ni guxuman anin' ni tsínj ga'níj Cornelio guisíj anin' sij rian hue'. Daj si 'na̱' anin' sij nachínj snan'anj sij u̱n hue' huin ducuá Simón.

18 Ngaa ni̱ gaquínj anin' sij nachínj snan'anj sij sisi̱ nne ango Simón gu̱'naj Pedro hue' daj.

19 Ni̱ ngaa hua gue̱ ani ruhua Pedro xi'í ni rasu̱n gurugüi' rian sij daj, ngaa ni̱ gataj Espíritu Santo gunun sij:

—Ni̱'yaj so̱'. Niquin' hua̱'nij tsínj nanó' so̱'.

20 Na̱xuman so̱' na̱nij so̱'. Ni̱ ga̱n'anj so̱' nga̱ ni sij. Ni̱ si̱ gahuin ruhuá so̱' ga̱n'anj so̱' nga̱ ni sij mánj. Daj si man'ānj a'níj ni sij huaj ni sij rian nné so̱'. —Daj gataj Espíritu Santo rian Pedro.

21 Ngaa ni̱ nanij Pedro, ni̱ gataj sij rian ni tsínj ga'níj Cornelio ga'na̱':

—Huēj huin tsínj nano' a ni é re̱'. Ngaa ni̱ u̱n sin huin ni̱ 'na̱' anín' re̱' únj. —Daj gataj Pedro.

22 Ni̱ gataj anin' sij:

—Hua 'ngo̱ snado capitán gu̱'naj sij Cornelio. Ni̱ hua ni̱ca niman sij. Ni̱ hua cuidado sij rian Yan'anj nej. Ni̱ a'mi sa̱' daran' ni tsínj israelita xi'í sij nej. Ni̱ gataj 'ngo̱ ángel sa̱' sisi̱ ga̱quinj sij ga̱n'anj man'án re̱' ducuá sij gu̱nun sij si ga̱taj man'án re̱' gu̱nun sij. —Daj gataj anin' sij gunun Pedro.

23 Ngaa ni̱ gui'yaj Pedro sisi̱ ga̱tu anin' sij chruhua hue'. Ni̱ gunáj ni sij nga̱ sí' ya̱n' daj. Ni̱ ango güi nachica Pedro gan'anj sí' nga̱ anin' sij. Ni̱ guinicaj dugüi' go̱'ngo ni tsínj nico' Jesucristo ma̱n xuman' Jope gan'anj ni sí' nga̱ anin' sij.

24 Ni̱ ango güi guisíj ni sij xuman' Cesarea. Ni̱ ana'uij Cornelio si ga̱'na' ni sij. Ni̱ hua gaquínj sij ga̱'na' ni dugüi' sij nga̱ ni tsínj guinicaj dugüi' nga̱ sij sisi̱ na̱huin yu' ni sí' nga̱ sij.

25 Ni̱ ngaa guisíj Pedro ducuá Cornelio, ni̱ gahui Cornelio nahuin ra'a sí'. Ni̱ ganiquin' ráj da̱coj sí' ne̱' rian Pedro sisi̱ ga̱'mi sa̱' sí' rian Pedro.

26 Sani̱ naxu̱man Cornelio, gui'yaj Pedro. Ni̱ gataj Pedro:

—Na̱xuman re̱' si huēj huin 'ngo̱ tsínj nga̱ re̱'. —Gataj Pedro gunun Cornelio.

27 Hué dan ni̱ ga'mi Pedro nga̱ Cornelio. Ni̱ gatúj sij chruhua hue'. Ni̱ nari' sij nico ni ngüi̱ mán nahuin yu'.

28 Ni̱ gataj Pedro gunun ni ngüi̱ daj:

—Ni'i a ni é re̱' sisi̱ hua yaij si da'a dugüi' ni únj nga̱ ni tsínj 'na̱' anéj chrej, si hué ni únj huin tsínj israelita. Ni̱ na'ue ga̱tu ni únj ducuá ni sij nej. Sani̱ digyán Yan'anj riānj sisi̱ si̱ ga'ue ga̱tā sisi̱ quij hua ango ni ngüi̱ 'na̱' anéj chrej mánj.

29 Xi'í daj ngaa gaquínj ni é re̱', ni̱ ga'uej ruhuāj ga'nāj. Yya̱j ni̱ ruhuāj gu̱ini'īnj u̱n sin huin, ni̱ gaquínj a ni é re̱' ga̱'na' yūnj. —Daj gataj Pedro.

30 Ngaa ni̱ nanica̱j Cornelio gataj sij:

—Hué hora acuan' nan guisíj ga̱n'anj güi, ni̱ nne man'ānj ducuāj. Ni̱ gui'yā ayuno nej. Ni̱ ga' hua̱'nij di'ni̱ gachínj jni'yā rian Yan'anj. Ni̱ gurugüi' 'ngo̱ tsínj ganiquin' riānj nu̱n atsij hua guira̱n rian.

31 Ni̱ gataj sij gunūnj: "Cornelio, hua gunun sa̱' Yan'anj si gachínj jni'yáj re̱'. Ni̱ ni'i Yan'anj si 'yaj sa̱' re̱' si a'uí' re̱' rian ni ngüi̱ niqui.

32 Ngaa ni̱ ga̱'nij re̱' tsínj ga̱n'anj xuman' Jope sisi̱ na̱quinj sij ga̱'na' 'ngo̱ tsínj gu̱'naj Simón Pedro. Ni̱ nne tsínj daj ducuá ango Simón huin sí' 'ngo̱ tsínj nagui'yaj ni̱naj nnij xucu. Ni̱ ni̱chrun' du'ua nnee yan'anj nne ducuá sí'. Ni̱ ngaa ga̱'na' Pedro, ni̱ ga̱'mi sí' rián re̱'." Daj gataj tsínj daj gunūnj.

33 Hué dan ni̱ rá'yanj ga'nī ni tsínj gu̱chi' na̱no' re̱'. Ni̱ sa̱' gui'yáj re̱' garáj xiná re̱' ga'na̱' re̱' aj. Yya̱j ni̱ ma̱n daran' ni únj rian Yan'anj huin ruhua ni únj gu̱nun ni únj daran' nuguan' ga'níj Yan'anj na̱ta' re̱' gu̱nun ni únj. —Daj gataj Cornelio gunun Pedro.

34 Ngaa ni̱ gaxi̱'i Pedro gataj sij:

—Yya̱j ni̱ guiri' ruhuāj. Xa̱nga' ni̱ uyan hua daran' né' rian Yan'anj anj.

35 Ni̱ nada'a Yan'anj daran' ni tsínj mán ni̱n' ga̱chra' chruhua xungüi̱ huin ni tsínj ga cuidado rian Yan'anj nga̱ ni tsínj 'yaj ni̱ca nej.

36 Ni̱ gataj Yan'anj 'ngo̱ nuguan' sa̱' gunun ni tsínj israelita sisi̱ ga̱huin din'inj ruhua ni sij, gui̱'yaj Jesucristo. Hué sí' huin tsínj nicaj sun rian daran' ni ngüi̱.

37 Ni̱ ni'i a ni é re̱' sisi̱ guchi' nuguan' daj ni̱n' ga̱chra' estado Judea rian ma̱n ni tsínj israelita. Gaxi̱'ij asij estado Galilea ngaa guisíj nata' Juan sisi̱ hua ni̱a̱n ga̱ta' nnee ni ngüi̱.

38 Ni̱ ga'na̱' Espíritu Santo rian Jesús huin tsínj 'na̱' xuman' Nazaret, gui'yaj Yan'anj. Ni̱ nicaj si-nuguan' Jesús fuerza, gui'yaj Yan'anj nej. Ni̱ gachéj Jesús gui'yaj sa̱' sij. Ni̱ ganahuin ni ngüi̱ chran' yun'unj sichre, gui'yaj Jesús xi'í si nne Yan'anj nga̱ sij.

39 'Hué ni únj huin tsínj guini'i daran' si gui'yaj Jesús estado Judea nga̱ xuman' Jerusalén nej. Da' síj godóco' ni sij sí' rian rugutsi̱ dagahui' ni sij man'an Jesús.

40 Sanı̱ chrą huą'nij güi ganá'nij Jesús,
gui'yaj Yan'anj. Nı̱ narugüi' Jesús rian ni
únj, gui'yaj Yan'anj nej.
41 Nı̱ nun narugüi' sij rian daran' ni ngüı̱
mánj. Sanı̱ narugüi' sij rian ni únj huin ni
únj ni tsínj hua ganacui Yan'anj ganiquin'
únj nata' únj xi'í Jesús rian ni ngüı̱. Nı̱
ngaa guisíj ganá'nij Jesús, nı̱ xa ni únj go'o
ni únj ngą sij.
42 Nı̱ ga'níj Jesús gąn'anj ni únj gąnata'
únj rian ni ngüı̱ sisı̱ Yan'anj gui'yaj sisı̱ hué
Jesús huin güesı̱ rian ni ngüı̱ hua nı̱'na'
ngą rian ni ngüı̱ gahui' nej. Nı̱ ga'nin' Jesús
sun rian ni únj sisı̱ hué daj gą'mi ni únj
rian ni ngüı̱.
43 Nı̱ daran' ni tsínj ga'mi są' si-nuguan'
Yan'anj asıj ná, nı̱ huin ni sij ni tsínj
niquin' nata' xi'í Jesús nej. Nı̱ gataj ni
sij sisı̱ guı̱nicaj Yan'anj niman nico xi'í si-
gąquin' daran' ni tsínj xuman ruhua ni'i
si-xugüi Jesús. —Daj gataj Pedro gunun ni
duguü' Cornelio.
44 Diaj a'mi Pedro, nı̱ ga'nąı̱' Espíritu
Santo rian daran' ni ngüı̱ gunun nuguan'
daj.
45 Nı̱ ni tsínj israelita guxuman ruhua
ni'yaj Jesucristo ga'nąı̱' ngą Pedro, nı̱
gahuin yan'anj ruhua ni sí' sisı̱ ga'nąı̱'
Espíritu Santo rian ni ngüı̱ 'nąı̱' anéj chrej
daj.
46 Daj si gunun ni sí' sisı̱ ga'mi ni dugüi'
Cornelio snan'anj nąca, gataj ni sij sisı̱ są'
nı̱n' ruhua hua Yan'anj anj.
47 Ngaa nı̱ gataj Pedro rian ni tsínj ga'nąı̱'
ngą sij:
—Nı̱ dąj rún' ga'nąı̱' Espíritu Santo rian
ni únj hué daj ga'nąı̱' Espíritu Santo rian ni
ngüı̱ nan nej. —Daj gataj Pedro gunun ni
sij.
48 Ngaa nı̱ ga'nin' sí' sun sisı̱ gąta' nnee
ni dugüi' Cornelio ngą si-xugüi Jesucristo.
Ngaa síj nı̱ gachínj jni'yaj ni sij rian Pedro
sisı̱ gụna sí' 'ngọ ni güi ngą ni sí'.

11

Informe de Pedro a la iglesia de Jerusalén

1 Nı̱ gunun ni tsínj apóstol ni tsínj
ga'mi si-nuguan' Jesucristo ngą ango ni
tsínj nico' Jesucristo mán estado Judea sisı̱
guinico' ni ngüı̱ 'nąı̱' anéj chrej si-nuguan'
Yan'anj nej.
2 Nı̱ ngaa guisíj Pedro xuman' Jerusalén,
nı̱ ga'nąı̱' gọ'ngo ni tsínj israelita hua guxu-
man ruhua ni'i Jesucristo gụnun' ni sij ngą
sí'.
3 Nı̱ nachínj snan'anj ni sij Pedro. Nı̱
gataj ni sij:
—Nı̱ ụn sin huin nı̱ gatúj rẹ' ducuá 'ngọ
tsínj 'nąı̱' anéj chrej xá rẹ' chra ngą ni sí'
únj. —Daj gataj ni sij.
4 Hué dan nı̱ gaxı̱'i Pedro nata' sij daran'
ni nuguan' gachin asıj sini yąn. Nı̱ gataj sij:
5 —Cuanj nı̱ nnēj xuman' Jope achínj
jni'yā rian Yan'anj. Nı̱ digyán Yan'anj 'ngọ
rasụn riānj. Nı̱ guini'īnj 'ngọ si hua atsıj
xxi manta 'nąı̱' xata'. Nı̱ anumi-í' chrą
gąn'anj squina 'nąı̱' guinij rian nnēj.
6 Nı̱ guini'yaj są'āj si mąn chruhuaj. Nı̱
chruhua manta daj mán daran' rian ni
xucu nụn gąn'anj ra'a ngą ni xucu huee
mán riqui quij nej, ngą ni xucu duguaca
riqui achéj rian yo'ój nej, ngą ni xataj achéj
xata' nej.
7 Nı̱ gunūnj si ga'mi 'ngọ nanẹ. Nı̱ gataj
nanẹ daj: "Nąxuman sọ'. Nı̱ dągahui' sọ'
xą sọ' aj." Daj gataj nanẹ daj gunūnj.
8 Sanı̱ gataj man'ānj: "Sı̱ ga'ue man,
Señor. Nitaj ąman xāj ni rasụn xı̱'i da man,
Señor." Daj gatā gunun Señor.
9 Hué dan nı̱ gataj rụhua' yún Señor
gunūnj: "Sisı̱ gahuin są' 'ngọ rasụn gui'yaj
Yan'anj, nı̱ sı̱ gatáj rẹ' sisı̱ hua xı̱'i huaj
mánj." Daj gataj Señor gunūnj.
10 Hué nan gahuin guisíj huą'nij. Da' síj
nı̱ nahui manta daj nąn'-án' xata'.
11 'Hué hora daj guisíj huą'nij tsínj
'nąı̱' xuman' Cesarea ga'nąı̱' nąno' ni sij
man'ānj. Nı̱ ga'níj 'ngọ tsínj nne Cesarea
gą'na' ni sij riānj. Nı̱ guisíj ni sij rian hue'.
12 Nı̱ gataj Espíritu Santo gunūnj sisı̱ sı̱
gahuin ruhuāj gąn'ān ngą anin' sij. Nı̱ hué
daj gan'anj ango huątan' ni tsínj xuman
ruhua ni'i Yan'anj huin ni tsínj niquin'
nan. Nı̱ gatúj ni únj chruhua ducuá 'ngọ
tsínj daj.
13 Ngaa nı̱ nata' tsínj daj dąj rún' guini'i
sij 'ngọ ángel niquin-ín' guini'i sij ducuá
sij. Nı̱ gataj ángel daj gunun sij: "Gą'nij rẹ'
ni tsínj gąn'anj xuman' Jope sisı̱ gąquinj sij
gą'na' Simón Pedro.
14 Nı̱ nąta' sí' nuguan' rián rẹ' dąj gą'ue
nącaj Yan'anj ni dụcua á rẹ'." Daj gataj
ángel gunun tsínj daj, gataj sí' gunūnj.
15 'Nı̱ ngaa gaxi'īj ga'mī rian ni sij, ngaa
nı̱ ga'nąı̱' Espíritu Santo rian ni sij dąj rún'
ga'naj asıj sini rian ni man'an né'.
16 Ngaa nı̱ gananun ruhuāj dąj gataj
Señor Jesús: "Daj xąnga' duguata' nnee
Juan ni ngüı̱ ngą nnee. Sanı̱ gą'na' man'an
Espíritu Santo rian án rẹ'." Gataj Señor
gunun né'.
17 Hué dan nı̱ sisı̱ ga'ui' Yan'anj Espíritu
Santo rian ni ngüı̱ daj dąj rún' riqui sij
rian né' huin né' ni tsínj xuman ruhua ni'i
Jesucristo, ngaa nı̱ ụn sin huin man'ānj sisı̱
gụnūnj ngą Yan'anj únj. —Daj gataj Pedro
gunun ni tsínj israelita daj.
18 Nı̱ ngaa gunun ni sij si-nuguan' Pedro,
ngaa nı̱ dínj gahuin du'ua ni sij. Nı̱ ga'mi
są' 'ueé ni sij rian Yan'anj. Nı̱ gataj ni sij:
—Xąnga' 'yaj Yan'anj sisı̱ hua ní'nij rian
ni tsínj 'nąı̱' anéj chrej sisı̱ nąnicaj ruhua

ni sij xi'í si-gąquin' ni sij. Nį gą'ue gąne
nįganj ni sij ngą Yan'anj nej aj. —Daj gataj
ni sij.

La iglesia en Antioquía

19 Nį ngaa guisíj dagahui' ni sij Esteban,
ngaa nį gaxį'i ni sij chran' yun'unj ni sij
ni tsínj xuman ruhua ni'i Jesucristo. Xi'í
daj nį gaxa'nį ni sí' gunánj ni sí' da' estado
Fenicia ngą estado Chipre nej, xuman'
Antioquía nej. Nį ga'mi ni sij si-nuguan'
Jesucristo rian urin ni tsínj israelita.
20 Sanį scanij ni sij mąn gǫ'ngo ni tsínj
'nąʼ estado Chipre ngą estado Cirene. Nį
ngaa gatúj ni tsínj daj xuman' Antioquía,
nį ga'mi ni sij nuguan' sąʼ xi'í Jesucristo
rian ni tsínj 'nąʼ anéj chrej huin ni tsínj
a'mi snan'anj griego.
21 Nį chracuij Señor ni tsínj ga'mi si-
nuguan' Yan'anj daj. Xi'í daj nį guxuman
ruhua nico ni ngüį nuguan' daj. Nį guinico'
ni sij Señor.
22 Nį ngaa gunun ni tsínj xuman ruhua
ni'i Jesucristo mán Jerusalén nuguan' daj,
ngaa nį ga'níj ni sij tsínj gu'naj Bernabé
gąn'anj sí' xuman' Antioquía.
23 Nį ngaa guisíj Bernabé, nį guini'i sij
dąj gui'yaj Yan'anj sinduj rian ni sí'. Nį nin'
ruhua gahuin niąʼ ruhua sij. Nį ga'ui' sij
'ngǫ ducuánj sisį 'ngǫ gą nica ruhua daran'
ni sij guinico' ni sij Señor.
24 Nį Bernabé huin 'ngǫ tsínj sąʼ. Nį nun
sąʼ Espíritu Santo niman sij. Nį guxuman
sąʼ ruhua sij ni'i sij Yan'anj nej. Nį gahuin
nico doj ni ngüį guinico' Señor.
25 Hué daj síj nį gan'anj Bernabé xuman'
Tarso, gan'anj nąno' sij Saulo. Nį ngaa
nari' sij sí', nį nicaj sij sí' ga'nąʼ sij xuman'
Antioquía.
26 Hué dan nį 'ngǫ guę yo' guimán
nungüej sij ngą ni tsínj xuman ruhua ni'yaj
Jesús mąn xuman' daj. Nį hué ni tsínj
mąn xuman' Antioquía huin ni tsínj gaxį'i
asij sini dugu'naj Cristiano ni tsínj xuman
ruhua ni'i Jesucristo aj.
27 Nį ngaa daj nį gahui gǫ'ngo ni tsínj
a'mi si-nuguan' Yan'anj xuman' Jerusalén
gan'anj ni sij xuman' Antioquía.
28 Nį naxuman 'ngǫ ni tsínj daj gu'naj sij
Agabo. Nį nata' sij nuguan' ga'ui' Espíritu
Santo rian sij sisį gą'na' 'ngǫ xi'nąʼ nico
daran' xuman' ngaj rian xungüį. Nį ngaa
gane rey Claudio, nį gachin yya xi'nąʼ dąj
rún' gataj tsínj gu'naj Agabo.
29 Nį gani ruhua ni tsínj nico' Yan'anj
mán xuman' Antioquía chrącuij ni sij ni
tsínj nico' Yan'anj mán estado Judea. Nį
chracuij ni sij dąj ga'ue ga'ui' da' gǫ'ngo ni
sij.
30 Nį hué daj gui'yaj ni sij. Nį ga'níj ni sij
ofrenda daj gan'anj ngą Bernabé ngą Saulo
ga'ui' nungüej sí' ra'a ni tsínj huin achij
mąn xuman' Jerusalén.

12

Jacobo, muerto; Pedro, encarcelado

1 Nį ni güi daj gaxį'i rey Herodes chran'
yun'unj sij ni tsínj nico' Jesús. Nį ga'nin'
sij sun sisį guįda'a ni tsínj nico' sij gǫ'ngo
ni sí'.
2 Nį gui'yaj sij sisį dągahui' ni sij tsínj
gu'naj Jacobo jnánj Juan ngą espada.
3 Nį ngaa guini'i sij sisį garan' ruhua
ni tsínj israelita sisį dagahui' sij Jacobo,
ngaa nį ga'nin' sij sun sisį guįda'a ni sij
Pedro nej. Hué daj gahuin ni güi mán ni
sij gui'yanj xa ni sij chrachúnj nitaj si 'nįj
levadura.
4 Nį ngaa guisíj guida'a ni sij Pedro,
ngaa nį garij Herodes ducuągą' sí' rian
mąn gąn'anj xi'nin' snado dugumi sí'. Da
gąn'anj snado 'yaj 'ngǫ xi'nin' ni man'an
ni sí'. Nį gani ruhua Herodes sisį guįri sij
Pedro dįgyán sij sí' rian ni ngüį da gąchin
gui'yanj pascua, ruhua sij.
5 Hué dan nį dugumi ni sij Pedro nun
sí' ducuągą'. Sanį nugüi nįgan' gachínj
jni'yaj ni ngüį xuman ruhua ni'yaj Jesús
rian Yan'anj xi'í Pedro.

Pedro es liberado de la cárcel

6 Nį nę' nį güi huin ruhua Herodes guįri
sí' Pedro nę' guní'yanj rian ni ngüį, nį ngaj
Pedro atoj sij. Nį atoj Pedro scanij huįj
snado. Nį anumi sí' huįj aga' cadena ngaj
sí'. Nį niquin' ango ni snado rian ducuągą'
dugumi ni sí'.
7 Hué dan nį gurugüi' 'ngǫ ángel ga'níj
Señor gą'na' rian ngaj Pedro. Nį xiguin
chruhua ducuągą', gui'yaj 'ngǫ yan'ąn. Nį
disiqui' ángel xiráj Pedro. Nį jnanun
ruhua sij sí'. Nį gataj ángel:
—Nąchica yoǫ rę'. —Daj gataj ángel.
Hué dan nį guinij cadena anumi ra'a
Pedro rian yo'ój.
8 Nį gataj ángel:
—Numi rán rę' riquí rę', nį nąri rę'
dacánj rę' dacój rę' aj. —Hué daj gataj
ángel.
Nį gui'yaj Pedro dąj rún' gataj ángel daj.
Ngaa nį gataj ruhua' yún ángel:
—Rį'yanj rę' reto man'án rę', nį guinico'
rę' man'ānj. —Daj gataj ángel gunun
Pedro.
9 Ngaa nį gahui Pedro guinico' sij ángel
daj. Nį nun guini'i sij sisį hué daj xąnga'
huin si 'yaj ángel. Daj si gani ruhua sij si
digyán Yan'anj 'ngǫ rasun guini'i man'an
sij, ruhua sij.
10 Hué dan nį gachin nungüej sij ángel
huįj yu'uj rian niquin' ni snado dugumi
rian hue'. Ngaa nį ngaa guisíj nungüej
sij rian sajuan huin-ín' aga' hierro, ngaa

nḭ naxi'níj man'an-án'. Nḭ nẹ' rụcu rian sajuan daj ngaj man'an xuman' daj. Hué dan nḭ gahui nụngüej sij gachéj sij 'ngọ cayu. Ngaa nḭ ga ni'ya yan'anj ángel. Nḭ gunáj urin Pedro aj.

11 Hué dan nḭ garáj da'nga' ruhua Pedro. Nḭ gataj sij gunun man'an sij:

—Yyạj nḭ ni'i xạngāj sisḭ ga'níj Señor 'ngọ ángel ga'nej sij man'ānj ra'a rey Herodes ngạ ra'a ni tsínj israelita. Daj si huin ruhua ni sí' guḭ'yaj ni sí' xi'ḭ ngāj. —Daj gataj Pedro.

12 Nḭ ngaa xacaj Pedro cuenta, nḭ gan'anj sij ducuá María nni Juan, gụ'naj sí' Marcos nej. Nḭ nahuin yu' nico ni ngüḭ hue' daj achínj jni'yaj ni sij rian Yan'anj.

13 Ngaa nḭ guita ra'a Pedro rian hue'. Nḭ gahui 'ngọ tsin' xạna gụ'naj Rode guini'i ún' ụn sin 'nạ' ita ra'a rian hue' únj.

14 Nḭ ngaa ganani'i yun'unj daj si-nạne Pedro, ngaa nḭ nun na'ni ún' rian sajuan xi'í si gahuin niạ' ruhua yun'unj daj si 'nạ' Pedro. Nḭ gunánj ún' nẹ' chrej chrụhua gan'anj nạta' ún' sisḭ niquin' Pedro rian sajuan.

15 Sanḭ gataj ni sij gunun ún':

—Si sinúnj sa aj. —Gataj ni sij.

Sanḭ 'ngọ gataj yya ún' sisḭ niquin' yya Pedro rian hue' gunun ni sij. Ngaa nḭ gataj ni sij:

—Sé Pedro huin mánj. Angel dugumi sij huin-ín'. —Daj gataj ni sij.

16 Sanḭ hua ita ra'a guẹ Pedro rian sajuan. Nḭ ngaa ganá'nij ni sij, nḭ guini'i ni sij sí'. Ngaa nḭ ducu gahuin yan'anj ruhua ni sij.

17 Sanḭ dugunun Pedro ra'a sij sisḭ dínj gạne du'ua ni sij. Ngaa nḭ nata' sij sisḭ dạj gui'yaj Señor guiri sí' ducuagạ' sij. Nḭ gataj sij:

—Nạta' ni é rẹ' nuguan' nan gụnun jnún' Jacobo ngạ ango ni tsínj xuman ruhua ni'i Yan'anj anj. —Daj gataj Pedro.

Hué dan nḭ gahui sij gan'anj sij ango yu'uj.

18 Nḭ ngaa guixiguḭn, nḭ ducu ganani ruhua ni snado si nun guini'i ni sij dạj gahuin ngạ Pedro.

19 Hué dan nḭ ga'nin' Herodes sun sisḭ gạ nạno' ni sij Pedro. Sanḭ nun nari' ni sij. Ngaa nḭ gachínj snan'anj Herodes ni snado mán dugumi Pedro nḭ ạ gan'anj sí'. Sanḭ nun guini'i ni sí'. Hué dan nḭ ga'nin' sij sun sisḭ dạgahui' ni sij ni snado mán dugumi daj. Hué daj síj nḭ gahui rey Herodes estado Judea gan'anj gạne sij xuman' Cesarea.

Muerte de Herodes

20 Nḭ ga'man ruhua Herodes ni'yaj sij ni tsínj nne xuman' Tiro ngạ xuman' Sidón. Nḭ uyan hua ruhua ni tsínj mạn nụngüej xuman' daj guisíj ni sí' rian sij. Nḭ ganari' ni tsínj daj 'ngọ chrej gạna'mi ni sij ngạ tsínj gụ'naj Blasto huin sí' 'ngọ tsínj nicaj yun'unj rian rey Herodes xi'í si ga'ui' huḭ ni sij san'anj nahuin ra'a sí'. Nḭ gachínj jni'yaj ni sij sí' sisḭ nạ'mi man'an rey ngạ ni sij. Daj si nahuin ra'a ni sij si xa ni sij rian do'ój rey daj.

21 Hué dan nḭ gui'yaj yya Herodes 'ngọ güi gạ'mi sij rian ni tsínj daj. Ngaa nḭ hué güi daj guinụn Herodes atsij sạ' gan'anj sij gạne sij chrun sạ' chruhua ducuasun huin palacio. Nḭ ga'mi sij si-nụguan' sij rian ni tsínj daj.

22 Hué dan nḭ gaxḭ'i ni sij gaguáj ni sij. Nḭ gataj ni sij:

—Sé si-nụguan' 'ngọ tsínj huin nuguan' a'mi tsínj nan mánj. Hué si-nụguan' sij huin nuguan' a'mi 'ngọ yan'anj anj. —Daj gataj ni sij gaguáj ni sij xi'í rey daj.

23 Hué guẹ hora daj nḭ ga'nan' Herodes, gui'yaj 'ngọ ángel ga'níj Yan'anj ga'nạ'. Daj si nun guinụn yan'anj sij rian Yan'anj xi'í nuguan' ga'mi ni tsínj da mánj. Hué dan nḭ xa xilúj sij, nḭ gahui' sij, gui'yaj xilúj aj.

24 Hué dan nḭ güi daj, nḭ gaxa'nḭ si-nụguan' Yan'anj gan'anj-án' nḭn' gạchra'. Nḭ gahuin nico doj ni ngüḭ guinico' nuguan' daj.

25 Nḭ ngaa ganahuij si-sun tsínj gụ'naj Bernabé ngạ Saulo, ngaa nḭ gahui nụngüej sij Jerusalén nanicạj nụngüej sij xuman' Antioquía. Nḭ nicaj nụngüej sij Juan gan'anj sij. Nḭ gụ'naj sí' Marcos nej.

13

Bernabé y Saulo comienzan su primer viaje misionero

1 Nḭ scanij ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Jesús xuman' Antioquía, nḭ mạn ni tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj. Nḭ mạn ni tsínj digyán si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüḭ nej. Hué ni sij huin Bernabé ngạ Simón gụ'naj sí' Negro nej, Lucio 'nạ' Cirene nej, Manaén huin jnánj gạn'an rey Herodes huin tsínj nicaj sun estado Galilea nej, ngạ Saulo nej.

2 Nḭ 'ngọ güi daj, nḭ ga'mi sạ' ni sij rian Señor ngaa 'yaj ayuno ni sij. Hué dan nḭ gataj Espíritu Santo gunun ni sij:

—Guḭ'yaj nḭni a ni é rẹ' Bernabé ngạ Saulo. Daj si aquīn sisḭ guḭ'yaj sun nụngüej sí' riānj anj. —Gataj Espíritu Santo.

3 Hué dan nḭ ngaa guisíj gui'yaj ayuno ni sij gachínj jni'yaj ni sij rian Yan'anj, ngaa nḭ guta' ni sij ra'a ni sij rian nụngüej sí'. Ngaa nḭ ga'níj ni sij gạn'anj nụngüej sí'.

Los apóstoles predican en Chipre

4 Nḭ ga'níj Espíritu Santo gạn'anj nụngüej sij. Ngaa nḭ guisíj nụngüej sij

xuman' Seleucia. Nḭ xuman' daj gahui nu̱ngüej sij 'ngǫ rio̱ achéj rian nnee. Nḭ guisíj nu̱ngüej sij 'ngǫ yu'uj gu̱'naj Chipre.
5 Nḭ ngaa guisíj nu̱ngüej sij xuman' Salamina, nḭ gaxḭ'i nu̱ngüej sij ga'mi sij si-nu̱guan' Yan'anj rian ni ngüḭ nahuin yu' chruhua si-nuhui ni tsínj israelita. Nḭ huaj tsínj gu̱'naj Juan ngą nu̱ngüej sij huin sí' 'ngǫ tsínj chracuij nu̱ngüej sij.
6 Nḭ gachin nḭn' ni sij da hua nun gue̱ isla daj huin-ín' 'ngǫ yo'ój nu̱n dąni nnee yan'anj. Nḭ guisíj ni sij da' xuman' Pafos rian nari' ni sij 'ngǫ tsínj chru̱n huin sí' 'ngǫ tsínj israelita gu̱'naj sí' Barjesús. Nḭ a'mi yyą sí' sisḭ a'mi sí' si-nu̱guan' Yan'anj.
7 Nḭ nicaj dugüi' tsínj chru̱n daj ngą gobernado gu̱'naj sí' Sergio Paulo huin sí' 'ngǫ tsínj sḭca' a'mi. Nḭ gaquínj gobernado daj gą'na' Bernabé ngą Saulo si huin ruhua sij gu̱nun sij si-nu̱guan' Yan'anj xąnga'.
8 Sanḭ na'uej ruhua tsínj chru̱n daj si gu̱xuman ruhua gobernado guḭni'i sí' si-nu̱guan' Yan'anj mánj. Nḭ nuguan' Elimas huin ruhuaj gata 'ngǫ tsínj chru̱n.
9 Hué dan nḭ ga'nąʼ nucuaj Espíritu Santo rian Saulo gu̱'naj sí' Pablo nej. Nḭ guini'yaj sąʼ Pablo rian Elimas.
10 Nḭ gataj sij:
—Tsínj digya' yun'unj nḭn' ruhua huín sǫ'. Tsínj quij huín sǫ' nej. Da'níj sichre huín sǫ' nej. Tsínj unun' ngą daran' ni si sąʼ huín sǫ' nej. Nḭ na'uej ruhuá sǫ' si gąche nḭca ni ngüḭ chruhua si chrej Señor mánj.
11 Yyąj nḭ guḭ'yaj Señor 'ngǫ castigó sǫ'. Nḭ gąhuin duri sǫ'. Nḭ hua gǫ'ngo güi, nḭ sḭ ga'ue guḭni'i sǫ' güi mánj. —Daj gataj Pablo gunun sí'.
Nḭ 'ngǫ hora gahuin ru̱mi' rian Elimas. Nḭ ga'nąʼ nąno' sij 'ngǫ tsínj guḭda'a ra'a sij gąn'anj sij si gahuin duri sij.
12 Nḭ ngaa guini'i gobernado si gahuin, nḭ guxuman ruhua sij ni'i sij Señor. Nḭ gahuin yan'anj ruhua sij guini'i sij nuguan' digyán Señor rian sij.

Pablo y Bernabé en Antioquía de Pisidia

13 Nḭ gahui ni du̱güi' Pablo gatúj anin' sij chruhua 'ngǫ rio̱ chéj rian nnee gan'anj anin' sij 'ngǫ xuman' gu̱'naj Perge. Nḭ ngaj xuman' daj estado Panfilia. Sanḭ dunáj Juan nu̱ngüej sij, nḭ nanicąj sí' xuman' Jerusalén.
14 Hué dan nḭ gahui nu̱ngüej sij xuman' Perge guisíj sij xuman' Antioquía ngaj-á' estado Pisidia. Nḭ gatúj nu̱ngüej sij chruhua si-nuhui ni tsínj israelita güi naránj ruhua ni sí'. Nḭ gan'anj gąne nu̱ngüej sij.
15 Nḭ ngaa guisíj gaya ni sij si-ley Moisés ngą si-libro garun ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj asḭj hua ná, hué dan ni gataj snan'anj ni tsínj a'nin' mán chruhua nuhui daj gunun nu̱ngüej sij:
—Jnánj né', sisḭ hua 'ngǫ nuguan' nicaj nu̱ngüej é re̱' guḭ'yaj sisḭ nąri' ruhua ni ngüḭ nahuin yu' nan, ngaa nḭ gą'mi nu̱ngüej é re̱' gu̱nun ni sij. —Daj gataj ni tsínj daj gunun nu̱ngüej sij.
16 Hué dan nḭ naxu̱man Pablo, nḭ dugunun sí' ra'a sí' sisḭ dínj gąhuin du'ua ni sij. Nḭ gataj sí':
—Gu̱nun sąʼ daran' a ni é re̱' si gą'mī huin a ni é re̱' ni tsínj israelita ngą ni tsínj hua cuidado rian Yan'anj.
17 Huin né' ni tsínj israelita nico' né' Yan'anj xąnga'. Nḭ ganacui Yan'anj ni xí' asḭj ná. Nḭ guixi'nanj nico ni sij, gui'yaj Yan'anj ngaa guimán ni sij ne̱' Egipto. Hué daj síj, nḭ guiri Yan'anj ngą si-fuerza sij ni tsínj daj Egipto. Daj si sé yo'ój Egipto huin do'ój ni sij mánj.
18 Sanḭ nun dagahuin sąʼ ni sij rian Yan'anj ngaa gachéj ni sij quij qui'yanj nąco. Sanḭ 'ngǫ si huḭj xia yo' ga'nin' ruhua Yan'anj ngą si gui'yaj ni sij quij qui'yanj daj.
19 Nḭ dagahui' Yan'anj ichij xi'nin' ni tsínj guimán yu'uj gu̱'naj Canaán sisḭ rḭqui sij yo'ój daj nąhuin ra'a ni xí'.
20 Da' síj nḭ 'ngǫ si gąn'anj ciento táj yahuij xia chi' yo' guinicaj sun ni güesḭ rian ni tsínj israelita, gui'yaj Yan'anj. Nḭ hué daj gahuin da' güi gane tsínj gu̱'naj Samuel huin sí' tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj.
21 ʼHué dan nḭ gachínj ni xí' 'ngǫ rey guḭnicaj sun rian ni sij. Nḭ garun sun Yan'anj tsínj gu̱'naj Saúl. Nḭ huḭj xia yo' gahuin sí' 'ngǫ rey. Nḭ huin sí' da'níj tsínj gu̱'naj Cis. Nḭ nico' sí' xi'nin' Benjamín.
22 Hué daj síj nḭ ga'nej Yan'anj sun nicaj Saúl. Nḭ garun sun sij David gahuin sí' rey. Nḭ gataj sąʼ Yan'anj xi'í sí': "Nari'ḭj David da'níj Isaí. Nḭ hua niąʼ ruhuąj ngą sij. Nḭ guḭ'yaj sij daran' si gąran' ruhuąj." Daj gataj Yan'anj xi'í David.
23 ʼNḭ hua gataj yya Yan'anj sisḭ gą'nga 'ngǫ da'nḭ si'nḭ David. Nḭ hua yya ga'nga sij, gui'yaj Yan'anj. Nḭ ga'níj Yan'anj si gą'naʼ nącaj sí' ni ngüḭ israelita. Nḭ gu̱'naj sí' Jesús.
24 Nḭ ngaa achin gą'naʼ Jesús, nḭ ga'mi tsínj gu̱'naj Juan si-nu̱guan' Yan'anj rian daran' ni ngüḭ israelita. Nḭ gataj sí' sisḭ gąnani ruhua ni ngüḭ daj xi'í si-gąquin' ni sij. Nḭ gąta' nnee ni sij, gataj sí'.
25 Nḭ ngaa huaj gahuin nḭchrun' ganahuij Juan ngą si-sun sij, nḭ gataj sij: "Sé man'ānj huin si ani ruhua ni é re̱' mánj. Ne̱' ru̱cūj, nḭ gą'naʼ ango tsínj. Nḭ nąʼaj riānj guḭrīj nnij correa 'nḭj dacánj sij xi'í si nḭn' ruhua huin achij sij. Daj si huin achij nḭn' ruhua sij." Daj gataj Juan gunun ni ngüḭ.

26 ’Jnánj né', huin a ni é rę' da'nị si'nị xí'
Abraham. Nị mạn ni tsínj ga cuidado rian
Yan'anj scanij ni é rę' nej. Nị ga'níj Yan'anj
nuguan' sạ' nan 'nạ' rian né'. Nị nuguan'
nan ataj dạj nacaj Yan'anj né'.
27 Daj si ni tsínj mán xuman' Jerusalén
ngạ ni tsínj a'nin' rian ni sij, nị nun nạni'i
ni sij Jesús mánj. Nị nunun ni sij si-
nụguan' ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj
asịj ná. Nị daran' güi naránj ruhua né',
nị aya ni sij nuguan' daj chruhua si-nuhui
ni sij. Ngaa nị ngaa gataj ni sij sisị hua
niạn gạhui' Jesús, ngaa nị guisíj gahuin
yya dạj rún' hua gataj ni tsínj ga'mi si-
nụguan' Yan'anj, gui'yaj ni sij.
28 Nị ngaa nitaj si xị'i huin si gạhui'
Jesús, nị gachínj jni'yaj ni sij rian Pilato
sisị gạhui' sí', guị'yaj Pilato.
29 Nị ngaa guisíj gui'yaj ni sij daran' si
gataj ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj xi'í
Jesús, ngaa nị dinij ni sij sí' rian rugutsị.
Nị gan'anj gạchin' ni sij sí' riqui 'ngọ huej.
30 Sanị ganá'nij Jesús scanij ni níman,
gui'yaj Yan'anj.
31 Nị ga'ị güi narugüi' Jesús rian ni tsínj
guinicaj dugüi' ngạ sij ngaa gan'anj sij
estado Galilea guisíj sij xuman' Jerusalén.
Yyạj nị hué ni tsínj daj huin ni tsínj a'mi
xi'í Jesús rian ni ngüị.
32 ’Nị nata' ni únj nuguan' sạ' gunun a ni
é rę' sisị hua gahuin yya dạj rún' gataj yya
Yan'anj rian ni xí' huin ni tsínj guimán asíj
ná.
33 Nị hué daj hua gui'yaj Yan'anj rian
da'níj ni sí' huin mun'ún'. Nị guisíj
gahuin yya nuguan' daj ngaa ganá'nij
Jesús, gui'yaj Yan'anj. Nị hué daj hua nịca
rian libro Salmo huị nej. Nị ataj-á': “Hué
rę' huin da'nī. Yyạj nị gahuin chréj rę'
man'ānj.” Daj ataj Salmo daj.
34 Nị hua gui'yaj Yan'anj sisị gạna'nij
Jesús. Nị sị guchru nneę cúj sij gạ mánj.
Nị xi'í daj hua ga'mi Yan'anj nuguan' nan:
“Rịquīj rián rę' nuguan' sạ' gataj yyāj rian
David xi'í rę'. Nị hua xạnga' nuguan' daj
nej.” Gataj rụhua' yún Yan'anj rian Jesús.
35 Nị hué daj gataj rian ango Salmo nej:
“Sị dunáj rę' sisị gụchru nneę cúj tsínj hua
sạ' nịn' rián rę'.” Daj gataj David xi'í Jesús
rian Salmo daj gunun Yan'anj.
36 Nị gui'yaj David si garan' ruhua
Yan'anj xi'í ni dugüi' sij ngaa hua nị'na'
sij chruhua xungüị. Ngaa nị gahui' sij.
Nị gachin' ni sij sí' rian ngaj ni xi sí'. Nị
guchru nneę cúj sí'.
37 Sanị tsínj ganá'nij, gui'yaj Yan'anj, nị
nun gụchru nneę cúj sí' mánj.
38 ’Jnánj ne', xạcaj á rę' cuenta sisị yyạj,
nị nata' ni únj nuguan' rian án rę' sisị xi'í
si gui'yaj Jesús, nị gạ'ue guịnicaj Yan'anj
'ngọ niman nico rian si-gạquin' né'.
39 Nị nun gạ'ue gui'yaj yya si-ley Moisés
xi'í si-gạquin' né'. Sanị xi'í Jesús, nị gạ'ue
guị'yaj yya Yan'anj ngạ daran' si-gạquin'
gọ'ngo tsínj xuman ruhua ni'i man'an sí'.
40 Hué dan nị gạ cuidado ni é rę' sisị
sị gahuin ngạ á rę' dạj rún' gataj ni tsínj
ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná. Nị gataj
ni sij:
41 Nị'yaj á rę' huin ín rę' ni tsínj a'mi quij
xi'í Yan'anj.
Gạn'anj ruhua ni é rę'.
Nị 'ngọ gạ ni'ya nịganj ni é rę' nej.
Daj si ni güi nne a ni é rę', nị guị'yā 'ngọ
rasụn nico.
Nị sisị hua 'ngọ tsínj nạta' dạj guị'yā,
sanị sị guxuman ruhua ni é rę' si-
nụguan' sí'.
Daj gataj Yan'anj rian ni tsínj gane asịj ná.
—Daj gataj Pablo gunun ni tsínj nahuin yu'
nuhui daj.
42 Nị ngaa gahui nụngüej sij si-nuhui ni
tsínj israelita, ngaa nị gachínj ni tsínj 'nạ'
anéj chrej sisị hué daj gạ'mi rụhua' yún
ni sij xi'í nuguan' daj ango tụnj güi ngaa
naránj ruhua ni sij.
43 Nị ngaa ganahuij nahuin yu' ni sij
chruhua nuhui, ngaa ni guinico' nico ni
tsínj israelita Pablo ngạ Bernabé. Nị hué
daj guinico' ango ni tsínj huaj guxuman
ruhua ni'i si-chrej ni tsínj israelita nej.
Nị ga'ui' nụngüej sij chrej rian ni sí' sisị
'ngọ gạhuin nịca ruhua ni sí' ngạ si-chrej
Yan'anj xi'í sinduj gui'yaj Yan'anj rian ni
sij.
44 Ngaa nị ango tụnj güi huin güi naránj
ruhua ni sij, nị nahuin yu' rụhua' yún
ni sij. Nị huaj guịsij daran' ni ngüị
mán xuman' daj ga'nạ' gụnun si-nụguan'
Yan'anj.
45 Sanị ngaa guini'i ni tsínj israelita sisị
nahuin yu' nico ni ngüị, ngaa nị gahuin
xicoj ruhua ni sij. Hué dan nị gaxị'i gunun'
ni sij ngạ si-nụguan' Pablo. Nị ga'mi quij
ni sij nej.
46 Sanị nun guxu'ui' Pablo ngạ Bernabé
ni'yaj nụngüej sij ni tsínj israelita. Nị gataj
nụngüej sij:
—Hua si-chrej únj ga'mi sini únj si-
nụguan' Yan'anj rian ni é rę' huin ín rę'
ni tsínj israelita. Sanị na'ue nạda'a ni é rę'
nuguan' daj. Nị na'uej ruhua ni é rę' gạne
nịganj ni é rę' ngạ Yan'anj nej. Ngaa nị
gạn'anj únj rian ni ngüị 'nạ' anéj chrej.
47 Nị hué daj ga'nin' Señor sun rian ni
únj. Nị gataj sij:
Guị'yā sisị gạhuín rę' 'ngọ yan'ạn
guịxiguin rian ni ngüị 'nạ' anéj
chrej.
Ngaa nị gạnacaj Yan'anj ni ngüị mán dạ'
xi'í xungüị, guị'yáj rę'.
Daj gataj Señor gunun únj. —Gataj Pablo
ngạ Bernabé.

48 Nị ngaa gunun ni ngüị 'nạ' anéj chrej
nuguan' gataj Pablo, ngaa nị gahuin nịạ'
ruhua ni sij. Nị ga'mi sạ' ni sij xi'í si-
nụguan' Señor nej. Nị daran' ni ngüị hua
nacui Yan'anj sisị gạne nịganj ni sij ngạ
Yan'anj, nị guxuman ruhua ni sij ngaa
gunun ni sij si-nụguan' Yan'anj anj.
49 Ngaa nị gaxa'nị si-nụguan' Señor nịn'
gạchra' rian ngaj ni xuman' daj.
50 Sanị garij ni tsínj israelita 'ngọ
nuguan' yyạ riqui ni ngüị xạna huin achij
hua cuidado rian Yan'anj, nị riqui ni tsínj
huin achij mán chruhua xuman' daj. Nị
gaxị'i ni sí' chran' yun'unj ni sí' Pablo ngạ
Bernabé. Nị guiri ni sí' xánj ni sí' nụngüej
sij.
51 Hué dan nị nagunan' nụngüej sij yo'ój
yaj dacój nụngüej sij. Hué-é' huin 'ngọ
da'nga' digyán nụngüej sij rian ni sí' sisị
da'ui ni sí' gaquin' xi'í si nun gunun ni
sí' si-nụguan' Yan'anj. Ngaa nị gan'anj
nụngüej sij xuman' Iconio.
52 Sanị nịn' ruhua gahuin nịạ' ruhua ni
tsínj xuman ruhua ni'i Jesús mán xuman'
Antioquía. Nị ga'nạ' nucuaj Espíritu Santo
rian ni sij nej.

14

Pablo y Bernabé en Iconio

1 Hué dan nị gatúj nụguan'an Pablo ngạ
Bernabé chruhua si-nuhui ni tsínj israelita
xuman' Iconio. Nị ga'mi sạ' nụngüej sij si-
nụguan' Yan'anj rian ni tsínj daj. Xi'í daj nị
guxuman ruhua nico ni tsínj israelita ngạ
ni tsínj griego ni'yaj ni sij Jesús.
2 Sanị ni tsínj israelita na'uej ruhua
gụnun si-nụguan' Jesús, nị garij ni sí'
nuguan' nnẹ riqui ni tsínj 'nạ' anéj chrej
sisị gạni quij ruhua ni tsínj 'nạ' anéj chrej
daj nị'yaj ni sí' ni tsínj xuman ruhua ni'i
Jesús.
3 Xi'í daj nị gunáj Pablo ngạ Bernabé nico
güi xuman' daj. Nị nun gụxu'ui' nụngüej
sij ga'mi sij si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüị.
Nị gui'yaj nụngüej sij si sạ' nịn' ruhua
ni'yaj ni ngüị. Nị hué ducuánj daj huin
digyán Yan'anj si chracuij Yan'anj nụngüej
sij ga'mi nụngüej sij xi'í sinduj 'yaj Yan'anj
rian ni ngüị.
4 Sanị ni ngüị mán xuman' daj, nị mạn
nachej ni sij. Nị da'aj ni sij nico' ni
tsínj israelita. Nị ango da'aj ni sij nico'
ni tsínj apóstol, ni tsínj ga'mi si-nụguan'
Jesucristo.
5 Hué dan nị 'ngọ daga'mi dugüi' ni tsínj
israelita ngạ ni tsínj 'nạ' anéj chrej ngạ ni
tsínj huin achij rian ni sij sisị gụị'yaj quij
ni sij rian Pablo ngạ Bernabé. Nị gạ'ui' ni
sij yej nụngüej sí', ruhua ni sij.
6 Sanị ngaa gunun Pablo ngạ Bernabé
nuguan' daj, nị gunánj nụngüej sij gan'anj
sij xuman' Listra ngạ xuman' Derbe. Nị
nụngüej xuman' daj ngaj estado Licaonia.
Nị ganicạj nụngüej sij ni xuman' ngaj
nịchrun' ngạ nụngüej xuman' daj.
7 Nị ga'mi nụngüej sij si-nụguan' Yan'anj
huin nuguan' sạ' rian ni ngüị.

Pablo es apedreado en Listra

8 Nị xuman' Listra nne 'ngọ tsínj yacuan
si na'ue gạche sij si asịj ga'nga sij hua sij
daj. Nị nitaj ạman gachéj sij.
9 Nị gunun tsínj daj si ga'mi Pablo. Hué
dan nị guini'yaj sạ' Pablo rian sij. Nị guini'i
sí' sisị gạ'ue gụxuman ruhua sij gạnahuin
sạ' sij, ruhua sí'.
10 Ngaa nị ga'mi nucuaj Pablo gataj sij
gunun tsínj yacuan daj:
—Nạxuman rẹ', nị gụịniquin' nịca rẹ' aj.
—Daj gataj Pablo gunun tsínj daj.
Hué dan nị naxụman sij güéj sij. Nị
gachéj sij.
11 Nị ngaa guini'i ni ngüị si gui'yaj Pablo,
ngaa nị gaguáj ni sij si-snan'anj man'an ni
sij huin-ín' nuguan' Licaonia. Nị gataj ni
sij:
—Gurugüi' ni yan'anj 'nạ' xata' rian né'.
Nị nahuin ni sij dạj rún' hua mun'ún'.
—Daj gataj ni sij rian xi'í Pablo ngạ Bern-
abé.
12 Nị dugu'nạj ni sij Bernabé yan'anj
Júpiter. Nị dugu'nạj ni sij Pablo yan'anj
Mercurio xi'í si hué sí' huin tsínj ga'mi doj
aj.
13 Nị nne si-nuhui dan'anj ni sij Júpiter
du'ua xuman' xánj ni sij. Nị nne 'ngọ chrej
rian yan'anj daj. Nị nicaj sí' ni sicuj ngạ yaj
gui'yaj ninin' sí'. Nị ga'nạ' sí' rian atúj ni
ngüị xuman' daj. Nị huin ruhua chrej daj
ngạ ni ngüị dạgahui' ni sij sicuj rian Pablo
ngạ Bernabé. Daj si gani ruhua ni sij sisị
yan'anj huin nụngüej sí'.
14 Sanị ngaa xacaj cuenta Bernabé ngạ
Pablo si gụị'yaj ni sij, ngaa nị gutsi'
nụngüej sij si-gan' sij. Nị gunánj nụngüej
sij gatúj sij scanij ni ngüị gaguáj sij.
15 Nị gataj nụngüej sij:
—Jnánj né', ụn sin huin nị 'yaj á rẹ' nan
únj. Hué tsínj huin nụngüej únj ngạ á
rẹ'. Nị 'nạ' únj nata' únj si-nụguan' Yan'anj
rian án rẹ' sisị dụna á rẹ' ni rasụn nitaj si
ní'yanj nan. Nị gụịnico' a ni é rẹ' Yan'anj
hua nị'na' si hué sij gui'yaj xata' ngạ yo'ój
nej, nnee yan'anj nej, daran' ni rasụn mán
nej.
16 Nị daran' ni yo' gachin, nị ga'nin'
ruhua Yan'anj sisị gạche daran' ni ngüị si-
chrej man'an ni sij.
17 Sanị rian xi'í si sạ' gui'yaj Yan'anj, nị
digyán sij ụn sin huin man'an sij. Daj si
hué Yan'anj huin si a'níj gumạn 'nạ' aman'
daj da xira' daran' rasụn sạ' ri' né' xa né'.

Nị huin nią' ruhua né', 'yaj Yan'anj nej.
—Daj gataj nụngüej sij gunun ni sí'.
18 Sanị hua guẹ huin ruhua ni sí'
dągahui' ni sí' sicuj rian nụngüej sij. Sanị
ga'nin' ruhua ni sí', gui'yaj ni nuguan'
ga'mi nụngüej sij.
19 Ngaa nị guisíj gọ'ngo ni tsínj israelita
'ną' xuman' Antioquía ngą xuman' Iconio
nej. Nị garij ni sí' nuguan' yyą riqui ni ngüị
mán nahuin yu' daj. Xi'í daj nị ga'ui' ni sij
yej Pablo. Hué dan nị ganucuaj ni sij sí'
guiri ni sij xánj ni sij. Nị gani ruhua ni sij
sisị hua gahui' sí'.
20 Sanị ngaa ganicąj ni ngüị xuman
ruhua ni'i Jesús xi'níj Pablo, nị nachica sij
gatúj rụhua' yún sij chruhua xánj ni sij.
Nị ango güi nị gahui nụngüej sij Bernabé
guisíj nụngüej sij xuman' Derbe.
21 Nị ga'mi nụngüej sij si-nụguan'
Yan'anj xuman' Derbe. Nị gahuin nico ni
ngüị guxuman ruhua ni'i Jesús xuman' daj.
Hué dan nị nanicąj nụngüej sij xuman'
Listra ngą xuman' Iconio nej, xuman'
Antioquía nej.
22 Nị hué ni xuman' daj, nị gahuin nucuaj
niman ni ngüị nico' Jesús, gui'yaj Pablo
ngą Bernabé. Nị gui'yaj fuerza nụngüej sij
sisị ga guẹ gụxuman ruhua ni sij ni'i ni sij
man'an Jesús. Nị gataj nụngüej sij sisị hua
nią̨n guịran' nico sayun, da nị gą'ue gątu
né' rian nicaj sun Yan'anj. Gataj nụngüej
sij gunun ni ngüị nico' Yan'anj da aj.
23 Nị narij sun nụngüej sij ni tsínj gąhuin
achij gọ'ngo yu'uj rian nahuin yu' ni ngüị
xuman ruhua ni'yaj Jesús. Nị gui'yaj
nụngüej sij ayuno gachínj jni'yaj ni sij rian
Señor sisị dụgumi Señor ni sí'. Daj si hua
guxuman ruhua ni sí' ni'yaj ni sí' sij.

El regreso a Antioquía de Siria

24 Ngaa nị gachin nụngüej sij estado
Pisidia. Nị guisíj nụngüej sij da' estado
Panfilia.
25 Nị ga'mi nụngüej sij si-nụguan'
Yan'anj rian ni ngüị mąn xuman' Perge.
Ngaa nị gan'anj nụngüej sij xuman' Atalia.
26 Nị hué xuman' daj, nị gahui nụngüej
sij chruhua rią̨ achéj rian nnee guinąn'
nụngüej sij xuman' Antioquía. Nị hué
xuman' daj huin rian gachínj jni'yaj asį̣j
sini ni tsínj xuman ruhua ni'i Jesucristo
sisị guị'yaj Yan'anj sinduj ngą sun guị'yaj
Pablo ngą Bernabé. Nị yyąj guisíj gui'yaj
nụngüej sij sun daj.
27 Nị ngaa guisíj nụngüej sij xuman'
Antioquía, nị nahuin yu' ni ngüị xuman
ruhua ni'i Jesucristo, gui'yaj nụngüej sij.
Nị nata' nụngüej sij daran' si gui'yaj są'
Yan'anj ngą nụngüej sij. Nị nata' nụngüej
sij dąj riqui Yan'anj sisị gụxuman ruhua ni
ngüị 'ną' anéj chrej guịni'i ni sij man'an
Jesucristo.
28 Nị gunáj Pablo ngą Bernabé nico ni güi
ngą ni tsínj guxuman ruhua ni'i Jesucristo
xuman' daj.

15

El concilio en Jerusalén

1 Nị ngaa daj nị ga'ną' gọ'ngo ni tsínj
'ną' estado Judea guisíj ni sij xuman' An-
tioquía. Nị gaxį̣'i ni sij digyán ni sij ni tsínj
nico' Jesucristo sisị hua nią̨n gụta' da'nga'
nneẹ cúj ni sí' dąj rún' a'nin' si-ley Moisés
sun. Nị sisị nun guị'yaj ni sí' daj, nị sị ga'ue
nącaj Yan'anj ni sí', gataj ni sij.
2 Hué dan nị gunun' Pablo ngą Bernabé
ngą ni tsínj digyán nuguan' daj. Ngaa
nị narij sun ni tsínj xuman ruhua ni'yaj
Jesucristo mán xuman' Antioquía Pablo
ngą Bernabé ngą ango ni jnánj ni sí' sisị
gąn'anj anin' sij xuman' Jerusalén guị'yaj
yya daran' ni sij nuguan' daj rian ni tsínj
apóstol ngą rian ni tsínj huin achij mán da
nej.
3 Ngaa nị ga'níj ni tsínj nico' Jesucristo
mán xuman' Antioquía gąn'anj Pablo ngą
Bernabé xuman' Jerusalén. Nị gachin
nụngüej sij dąni estado Fenicia ngą estado
Samaria nej. Nị nata' nụngüej sij sisị hua
dunáj ni ngüị 'ną' anéj chrej si-chrej ni sij.
Nị nanico' ni sij man'an Yan'anj xąnga'.
Nị ngaa gunun ni tsínj nico' Jesucristo
nuguan' daj, ngaa nị gahuin nią' ruhua
daran' ni sij.
4 Nị ngaa guisíj Pablo ngą Bernabé xu-
man' Jerusalén, nị guinicaj dugüi' nụngüej
sij ngą ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Jesús
ngą ni tsínj apóstol nej, ni tsínj huin achij
nej. Nị ga'mi są' ni tsínj daj ngą nụngüej
sij. Nị nata' nụngüej sij daran' si gui'yaj
Yan'anj ngą nụngüej sij.
5 Nị mąn gọ'ngo ni tsínj fariseo xuman
ruhua ni'i Jesús. Nị naxụman ni sí', nị
gataj ni sí':
—Hua nią̨n si gụta' da'nga' nneẹ cúj ni
tsínj 'ną' anéj chrej daj. Nị hua nią̨n si
gą'nin' né' sun sisị dągahuin ni sí' si-ley
Moisés nej. —Daj gataj ni sij.
6 Ngaa nị nahuin yu' ni tsínj apóstol ngą
ni tsínj huin achij nej, sisị guịni'i ni sij dąj
hua nuguan' daj.
7 Nị ngaa guisíj ga'mi ga'mi ni sij, nị
naxụman Pedro gataj sí':
—Jnánj né', hua ni'i a ni é rẹ' sisị asį̣j
ná dọj ganacui Yan'anj yūnj scanij né' sisị
gąn'anj gą'mī nuguan' są' rian ni ngüị 'ną'
anéj chrej. Ngaa nị gụxuman ruhua ni sij
guịni'i ni sij Jesucristo.
8 Nị ni'i Yan'anj niman daran' né'. Nị dąj
rún' ga'ui' Yan'anj Espíritu Santo gą'na'
rian né', nị hué daj ga'ui' sij Espíritu Santo
gą'na' rian ni ngüị 'ną' anéj chrej. Hué

ducuánj daj digyán Yan'anj sisi̱ gạnada'a
sij ni ngüi̱ da nej.
9 Rian Yan'anj nitaj si hua ni̱ni ni ngüi̱
daj ngạ né'. Uyan huin daran' né' rian
Yan'anj. Ni̱ gahuin sạ' niman ni ngüi̱ daj,
gui'yaj Yan'anj xi'í si guxuman ruhua ni sij
ni'i ni sij Jesucristo dạj rún' gui'yaj sij ngạ
né'.
10 'Yyạj ni̱ ụn sin huin ni̱ huin ruhua ni é
rẹ' xạcaj á rẹ' da'nga' rian Yan'anj únj. Daj
si huin ruhua á rẹ' sisi̱ dạgahuin ni tsínj
'nạ' anéj chrej rian si-dụcuanj Moisés huin
'ngọ nuguan' hua ya'i̱. Ni̱ na'ue dạgahuin
sạ' né' ngạ ni xi né' nuguan' hua ya'i̱ daj.
11 Ni̱ sé si-dụcuanj Moisés gui'yaj sisi̱
nacaj Yan'anj né' mánj. Sani̱ nacaj Yan'anj
né' xi'í sinduj gui'yaj Jesucristo ngạ né' ngạ
ni ngüi̱ 'nạ' anéj chrej. —Daj gataj Pedro
gunun ni tsínj israelita daj.
12 Hué dan ni̱ dínj gahuin du'ua daran'
ni sij. Ni̱ gunun ni sij si ga'mi nụngüej tsínj
gụ'naj Bernabé ngạ Pablo dạj rún' digyán
Yan'anj da'nga' xi'í nụngüej sij rian ni ngüi̱
'nạ' anéj chrej. Ni̱ ga'mi ni sij xi'í si sạ'
gui'yaj Yan'anj nej.
13 Ni̱ ngaa guisíj ga'mi Bernabé ngạ
Pablo, ngaa ni̱ gataj tsínj gụ'naj Jacobo:
—Jnánj né', gụnun sạ' á rẹ' si-
nụguan'ānj.
14 Hua nata' jnún' Simón dạj gui'yaj sini
Yan'anj sinduj rian ni ngüi̱ 'nạ' anéj chrej.
Ni̱ ganacui Yan'anj 'ngọ ni ngüi̱ 'nạ' anéj
chrej sisi̱ gụinicaj dugüi' ni sí' ngạ man'an
sij.
15 Hué nuguan' nan 'ngọ uyan hua ngạ si
garun ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asi̱j
ná. Ni̱ gataj ni sí' rian si-nụguan' Yan'anj:
16 Ni ngaa guisíj ni̱ nạnicaj rụhua' yūnj.
Ni̱ nạgui'yaj sạ' rụhua' yūnj hue' ganẹ rian
gane xí' David.
Ni̱ gạnahuin sạ' hue' rẹ'e daj, gụi'yā.
17 Ni̱ hué daj gụi'yā sisi̱ nạno' ango ni ngüi̱
man'ānj huīnj Señor.
Ni̱ hué daj gụi'yaj daran' ni ngüi̱ 'nạ' anéj
chrej nico' man'ānj.
18 Ni̱ asi̱j ná hua gatā sisi̱ gụi'yā ni nuguan'
nan.
Daj gataj si-nụguan' Yan'anj garun ni sij
asi̱j ná.
19 'Hué dan ni̱ güendāj ni̱ si̱ chran'
yun'unj né' ni tsínj 'nạ' anéj chrej huin
ni tsínj nanicạj ruhua guinico' man'an
Yan'anj xạnga', ruhuāj aj.
20 Maan si gụi'yaj né' 'ngọ yanj gạ'nij né'
huaj rian ni tsínj daj gạtaj né' sisi̱ si̱ xa ni
sij niạ a'ui' ni ngüi̱ rian ni yan'anj gui'yaj
ra'a ni ngüi̱. Ni̱ si̱ gui'yaj ni sij gaquin' ngạ
ango yun'unj xạna mánj. Ni̱ si̱ xa ni sij
nneẹ xucu duguáj ni sij xá xú' mánj. Ni̱ si̱
xa ni sij tun mánj. Hué daj gạtaj né' rian
ni tsínj da aj.
21 Daj si asi̱j ná ni̱ mạn ni tsínj nata' si-ley
Moisés chruhua si-nuhui ni tsínj israelita.
Ni̱ aya ni sij nuguan' daj gọ'ngo ni xuman'
ni güi naránj ruhua ni sij. —Daj gataj
Jacobo gunun ni tsínj nahuin yu' daj.
22 Hué dan ni̱ uyan gani ruhua ni tsínj
apóstol ngạ ni tsínj huin achij ngạ daran'
ni tsínj nico' Yan'anj sisi̱ gạnacui ni sij dọj
ni tsínj scanij ni sij gạn'anj ni sí' xuman'
Antioquía. Ni̱ gụinicaj dugüi' ni sí' ngạ
Pablo ngạ Bernabé gạn'anj ni sí'. Ngaa ni̱
garij sun ni sij Judas gụ'naj sí' Barsabás
nej, ngạ Silas huin nụngüej sí' tsínj huin
achij scanij ni sij.
23 Ni̱ ga'níj ni sij 'ngọ yanj carta ngạ ni
tsínj gan'anj daj. Ni̱ gataj yanj daj:
"Nan huin 'ngọ yanj 'yaj ni únj huin ni
únj ni tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj ngạ
ni tsínj huin achij nej, ni tsínj xuman
ruhua ni'yaj Jesucristo. Ni̱ a'níj ni únj 'ngọ
nuguan' sạ' huaj rian ni é rẹ' huin ín rẹ'
ni jnánj ni únj. Ni̱ huin ín rẹ' ni tsínj 'nạ'
anéj chrej nne ni é rẹ' xuman' Antioquía
ngạ estado Siria nej, estado Cilicia nej.
Guruhua Yan'anj ataj ni únj rian án rẹ'.
24 Ni̱ gunun ni únj sisi̱ guisíj gọ'ngo ni
tsínj scanij ni únj rian mạn án rẹ'. Sani̱
nun gạ'nij ni únj gạn'anj ni sij mánj. Ni̱
gunun ni únj sisi̱ chran' yun'unj ni sij ni é
rẹ' ngạ si-nụguan' ni sij. Ni̱ nun ri' ruhua
á rẹ' si gụi'yaj á rẹ' ngạ nuguan' daj. Daj si
ataj ni sij sisi̱ gụta' á rẹ' da'nga' nneẹ cúj a
ni é rẹ'. Ni̱ dạgahuin a ni é rẹ' si-ley Moisés
nej.
25 Hué xi'í daj ni̱ uyan hua ruhua daran'
ni únj nacui ni únj gọ'ngo ni tsínj scanij
ni únj gụchi' nụguan'an ni sij ngạ Bernabé
ngạ Pablo huin nụngüej sí' tsínj 'i̱ ruhua
né'.
26 Ni̱ nun gụxu'ui' nụngüej tsínj daj
gạhui' nụngüej sij xi'í Jesucristo rian hua
yai̱.
27 Hué dan ni̱ a'níj ni únj tsínj gụ'naj
Judas ngạ tsínj gụ'naj Silas gụchi' nụngüej
sí' rian mạn án rẹ'. Ni̱ nạta' snan'anj
nụngüej sí' ụn sin huin ruhua nuguan' 'nạ'
rian yanj carta nan gạtaj-á'.
28 'Hua sạ' huaj rian Espíritu Santo ngạ
ni únj sisi̱ si̱ guta' ni únj nico sun xiráj a ni
é rẹ' mánj. Maan si dạgahuin a ni é rẹ' dọj
ni nuguan' nan anj.
29 Ngaa ni̱ si̱ xa á rẹ' nneẹ xucu ga'ui' ni
sij rian ni yan'anj gui'yaj ra'a ni sij mánj.
Ni̱ si̱ xa ni é rẹ' tun nej mánj. Ni̱ si̱ xa ni
é rẹ' nneẹ xucu duguáj ni sij xá xú' mánj.
Ni̱ si̱ gui'yaj á rẹ' gaquin' ngạ ango yun'unj
xạna mánj. Ni̱ sisi̱ dạgahuin a ni é rẹ' ni
nuguan' nan, ni̱ dugu'nạj 'yaj a ni é rẹ'.
Hué dan ni̱ gạ sạ' rian ni é rẹ', ruhua ni
únj." Daj garun ni sij rian yanj daj.
30 Hué dan ni̱ ga'níj ni sij gạn'anj anin' sí'
xuman' Antioquía. Ni̱ ngaa guisíj nahuin

yu' ni tsínj xuman ruhua ni'i Jesucristo, gui'yaj anin' sí', nị ga'ui' anin' sí' yanj carta daj ra'a ni tsínj mạn xuman' daj.
31 Nị ngaa gaya ni sij yanj daj, nị nahuin nią' ruhua ni sij, gui'yaj yanj daj.
32 Nị nụngüej tsínj gụ'naj Judas ngą Silas huin nụngüej sí' tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj. Nị xi'í si nịn' ruhua ga'mi nụngüej sij si-nụguan' Yan'anj gunun ni sí', ngaa nị nari' ruhua daran' ni sí', gui'yaj nụngüej sij. Nị gahuin nịca ruhua niman ni sí' ngą si-nụguan' Yan'anj, gui'yaj nụngüej sij nej.
33 Nị ngaa gachin ga'ị güi, ngaa nị gataj ni jnánj tsínj mạn xuman' Antioquía gunun anin' sí' sisị dínj nạnicaj anin' sí' nạn' sí' rian mạn ni tsínj apóstol huin ni tsínj ga'níj gą'na' anin' sí'.
34 Sanị garan' ruhua Silas guna sí' gane sí' xuman' Antioquía.
35 Nị gunáj Pablo ngą Bernabé xuman' Antioquía. Nị digyán nụngüej sij si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüị mạn yu'uj daj. Nị nata' nico ango ni tsínj nuguan' są' ngą nụngüej sij nej.

Pablo se separa de Bernabé y comienza su segundo viaje misionero

36 Nị hua 'ngọ ni güi gachin, nị gataj Pablo gunun Bernabé:
—Gụn' gạn'anj nị'yó' sisị hua są' mán ni tsínj xuman ruhua ni'i Jesucristo huin ni tsínj mạn daran' ni xuman' rian nata' né' si-nụguan' Señor. —Daj gataj Pablo.
37 Nị huin ruhua Bernabé gụinicaj sí' Juan gạn'anj sí' ngą nụngüej sij. Nị gụ'naj sí' Marcos nej.
38 Sanị nun gą'uej Pablo sisị gạn'anj Juan Marcos ngą nụngüej sij xi'í si hua dunáj sí' nụngüej sij estado Panfilia. Nị nun gan'anj gui'yaj sun sí' ngą si-sun Yan'anj.
39 Ngaa nị gunun' Pablo ngą Bernabé. Hué dan nị guere'ej dugüi' nụngüej sij. Nị nicaj Bernabé Marcos gatúj nụngüej sij chruhua rịọ chéj rian nnee gan'anj nụngüej sij estado Chipre.
40 Nị ganacui Pablo man'an Silas gạn'anj sí' ngą sij. Nị gachínj jni'yaj ni tsínj nahuin yu' daj rian Yan'anj sisị gụị'yaj Yan'anj sinduj rian Pablo ngą Silas chruhua chrej gạn'anj nụngüej sij.
41 Hué dan nị gan'anj nụngüej sij gachin sij estado Siria ngą estado Cilicia. Nị nari' ruhua ni ngüị xuman ruhua ni'yaj Jesucristo mán nụngüej estado daj, gui'yaj nụngüej sij.

16

Timoteo acompaña a Pablo y a Silas

1 Ngaa nị guisíj Pablo ngą Silas xuman' Derbe ngą xuman' Listra. Nị xuman' Listra nne 'ngọ tsínj xuman ruhua ni'i Yan'anj gụ'naj sí' Timoteo. Nị huin sí' da'níj 'ngọ yun'unj xąna israelita xuman ruhua ni'i Jesucristo. Nị chrej sí' huin 'ngọ tsínj griego.
2 Nị a'mi są' ni tsínj xuman ruhua ni'i Jesucristo mán xuman' Listra ngą xuman' Iconio xi'í Timoteo.
3 Nị huin ruhua Pablo sisị gụịnicaj dugüi' Timoteo ngą sij gạn'anj sij. Ngaa nị guta' Pablo da'nga' nneẹ cúj Timoteo dąj rún' gui'yaj ni tsínj israelita. Daj si nitaj si ruhua sij sisị gą'mi ni tsínj israelita mán rian gạn'anj sij si hua ni'i daran' ni sij sisị chrej Timoteo huin tsínj griego.
4 Nị daran' rian ni xuman' gachin nụngüej sij, nị nata' nụngüej sij nuguan' ga'níj ni tsínj apóstol ngą ni tsínj huin achij mán xuman' Jerusalén rian ni tsínj xuman ruhua ni'i Jesucristo huin ni sij ni tsínj 'ną' anéj chrej. Nị gataj snan'anj nụngüej sij sisị dągahuin ni sí' nuguan' daj.
5 Ngaa nị gahuin nịca ruhua ni ngüị xuman ruhua ni'i Jesucristo, gui'yaj nụngüej sij. Nị da' gọ'ngo güi, nị huaj gahuin nico ni ngüị daj.

La visión del varón macedonio

6 Nị nun gą'uej ruhua Espíritu Santo sisị gą'mi nụngüej sij si-nụguan' Yan'anj estado Asia. Hué dan nị gachin nụngüej sij estado Frigia ngą estado Galacia.
7 Ngaa nị guisíj nụngüej sij estado Misia. Nị gani ruhua nụngüej sij gạn'anj sij estado Bitinia. Sanị nun gą'uej Espíritu Santo gątu nụngüej sij estado da mánj.
8 Ngaa nị gachin nụngüej sij estado Misia. Nị nanij nụngüej sij xuman' Troas.
9 Hué dan nị nẹ' nị, nị guini'i Pablo 'ngọ rasụn gui'yaj Yan'anj. Nị guini'i sij 'ngọ tsínj 'ną' estado Macedonia niquin' sí' achínj jni'yaj sí' rian Pablo. Nị gataj sí': "Gąchin gą'na' rẹ' estado Macedonia, nị chrącuij rẹ' ni únj." Daj gataj tsínj daj.
10 Nị ngaa guisíj guini'i Pablo si digyán Yan'anj rian sij, nị gui'yaj xugüi anin' únj gạn'anj únj estado Macedonia. Nị gahuin yya ruhua únj sisị gaquínj Yan'anj gạn'anj únj gą'mi únj si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüị mán estado daj.

Encarcelados en Filipos

11 Hué dan nị xuman' Troas gatúj anin' únj chruhua rịọ gan'anj nịca únj guisíj únj 'ngọ yu'uj gụ'naj Samotracia. Nị ango güi nị guisíj únj xuman' Neápolis.
12 Hué dan nị gan'anj anin' únj guisíj únj xuman' Filipos huin-ín' 'ngọ xuman' nico' Roma. Nị huin achij-í' daj ngą ango ni xuman' mạn nịchrun' chruhua estado Macedonia. Nị guimán ni únj gọ'ngo güi xuman' daj.
13 Ngaa nị güi naránj ruhua ni ngüị israelita, nị gahui anin' únj rian atúj ni ngüị xuman' daj. Nị gan'anj únj du'ua 'ngọ

xinéj nnee. Daj si hué yu'uj daj nahuin yu' ni ngüi̱ israelita gạchinj jni'yaj ni sij rian Yan'anj. Ni̱ gan'anj gui̱man únj gạ'mi únj ngạ ni ngüi̱ xạna mán nahuin yu' daj.
14 Ni̱ gunun 'ngọ yun'unj xạna gụ'naj Lidia. Ni̱ hué ún' 'nạ' xuman' Tiatira. Ni̱ huin ún' 'ngọ yun'unj du'uej atsij sạ' rian rụmi' mare. Ni̱ nico' ún' Yan'anj xạnga'. Ni̱ chracuij Señor sisi̱ gụnun sạ' ún' si-nụguan' Pablo.
15 Ni̱ gata' nnee ni dụcua ún'. Ngaa guisíj ni̱ gachínj jni'yaj ún' rian anin' únj gataj ún':
—Sisi̱ ani ruhua anin' é rẹ' sisi̱ xuman yya ruhuāj ni'īnj Señor, ngaa ni̱ gạ'na' á rẹ' gui̱man án rẹ' ducuāj. —Hué daj gataj ún' gunun únj.
Ni̱ gui'yaj fuerza ún' sisi̱ gụna únj.
16 Ni̱ 'ngọ yụn ngaa huaj ni únj rian achínj jni'yaj ni ngüi̱, ngaa ni̱ nari' dugüi' ni únj ngạ 'ngọ yun'unj xạna hua lij. Ni̱ ni'i ún' dạj gui̱ran' ni ngüi̱ ni güi gạ'na' nẹ' chrej rian. Daj si nụn nanẹ xi̱'i niman ún'. Ni̱ gui'yaj sun ún' rian ni xuru'ue. Ni̱ gui'yaj gana nico ni xuru'ue-é' san'anj 'yaj ún' ngạ si-sun ún'.
17 Ngaa ni̱ ganico' yun'unj xạna hua lij daj anin' únj ngạ Pablo nej. Ni̱ gaguáj ún'. Ni̱ gataj ún':
—Anin' tsínj nan huin 'yaj sun rian Yan'anj achij nne xata'. Ni̱ nata' anin' sij xi'í si-nụguan' Yan'anj sisi̱ dạj gạ'ue gạnacaj Yan'anj ni é rẹ'. —Gataj ún' gunun ni ngüi̱.
18 Hué daj gui'yaj ún' ga'i̱ güi. Ni̱ nun gạ'uej ruhua Pablo sisi̱ hué daj gui̱'yaj yun'unj xạna hua lij daj ya'yoj. Ngaa ni̱ nanicạj sij gataj sij gunun nanẹ xi̱'i nụn niman ún' daj:
—A'nī sun rián rẹ' ngạ si-xugüi Jesús sisi̱ gạhui rẹ' niman ún' daj. —Daj gataj Pablo gunun nanẹ xi̱'i daj.
Ni̱ 'ngọ hora gahui nanẹ xi̱'i niman ún' daj.
19 Sani̱ ngaa guini'i ni xuru'ue sisi̱ nitaj si huaj gui̱'yaj gana ni sij san'anj ngạ yun'unj xạna daj, ngaa ni̱ guida'a ni sij Pablo ngạ Silas nicaj ni sij gan'anj ni sij rian ni tsínj nicaj sun mán ni sí' yu'uẹ nico.
20 Ni̱ digyán ni sí' nụngüej sij rian ni güesi̱. Ni̱ gataj ni sí':
—Hué nụngüej tsínj nan huin tsínj israelita. Ni̱ chran' yun'unj nụngüej sij xánj né'.
21 Ni̱ si̱ ga'ue gui̱da'a né' gui̱'yaj né' dạj rún' digyán nụngüej sij rian né'. Daj si huin né' tsínj Romano. —Hué daj gataj ni sij.
22 Hué dan ni̱ chran' ni ngüi̱ mạn xuman' daj Pablo ngạ Silas. Ngaa ni̱ ga'nin' ni güesi̱ sun sisi̱ gui̱ri ni sij si-gan' nụngüej sí'. Ni̱ gạri ni sij rutsi̱ xiráj nụngüej sí'.
23 Ni̱ ngaa guisíj garij ni̱n' ruhua ni sij rutsi̱ nụngüej sí', ngaa ni̱ garij ni sij ducuagạ'. Ni̱ ga'nin' ni sij sun rian tsínj dugumi rian ducuagạ' sisi̱ dụgumi sạ' sí'.
24 Ni̱ ngaa gunun sun sí', ni̱ garij sí' da' daqui ducuagạ' nụngüej sij. Ni̱ garij sí' dacój nụngüej sij ruguecha' táj yu'uj.
25 Ni̱ yan' sạ' ni̱ achínj jni'yaj Pablo ngạ Silas rian Yan'anj. Ni̱ aráj nụngüej sij chra' rian Yan'anj nej. Ni̱ nanun chraquij ango ni tsínj mạn ducuagạ' chra' daj.
26 Hué dan ni̱ 'ngọ hora ga'nạ' 'ngọ yún nucuaj. Ni̱ nagunánj xi'í ducuagạ'. Ni̱ hué 'ngọ hora daj naxi'níj daran' ni rian hue'. Ni̱ ganachi cadena anumi daran' ni tsínj mạn chruhua ducuagạ' daj.
27 Hué dan ni̱ gananun ruhua tsínj dugumi rian ducuagạ'. Ni̱ ngaa guini'i sij sisi̱ hua ní'nij ni rian ducuagạ', ngaa ni̱ guiri sij si-espada sij. Ni̱ dạgahui' sij man'an sij, ruhua sij. Daj si gani ruhua sij sisi̱ hua gunánj ni tsínj mạn ducuagạ', ruhua sij.
28 Sani̱ gaguáj Pablo. Ni̱ gataj sí' gunun sij:
—Si̱ gui'yaj xi̱'i sọ' man'án sọ' si mạn che' ni únj nan anj. —Daj gataj Pablo gunun sij.
29 Ngaa ni̱ gachínj tsínj dugumi ducuagạ' 'ngọ yan'ạn. Ni̱ gunánj sij gatúj sij chruhua ducuagạ'. Ni̱ dri'i sij ganiquin' ráj dạcoj sij rian Pablo ngạ Silas.
30 Hué dan ni̱ guiri sij nẹ' chrej xẹ' nụngüej sí'. Ni̱ nachínj snan'anj sij nụngüej sí'. Ni̱ gataj sij:
—Dạj gui̱'yā, ni̱ gạnacaj Yan'anj yūnj únj. —Daj gataj tsínj daj.
31 Ngaa ni̱ gataj nụngüej sij:
—Gụxuman ruhuá rẹ' ni'í rẹ' Señor Jesucristo, ni̱ gạ'ue gạnacaj Yan'anj sọ' ngạ ni ducuá sọ' nej. —Daj gataj nụngüej sij.
32 Hué dan ni̱ ga'mi nụngüej sij si-nụguan' Señor rian ni dụcua tsínj daj.
33 Ni̱ hué guẹ hora huin yạn' daj, ni̱ gui'yaj gọno'o tsínj dugumi ducuagạ' daj rian guiran' xi̱'i xiráj nụngüej sí'. Ngaa síj ni̱ gata' nnee ni dụcua sij.
34 Hué dan ni̱ nicaj sij nụngüej sí' gan'anj sij ducuá sij. Ni̱ gani sij mesa rian nụngüej sí'. Ni̱ ga'ui' sij xa nụngüej sí'. Ni̱ ni̱n' ruhua gahuin niạ' ruhua ni dụcua sij xi'í si guxuman ruhua ni sij ni'i ni sij Yan'anj.
35 Ni̱ ngaa guixigụin ango güi, ni̱ ga'níj ni güesi̱ ni policia rian tsínj dugumi ducuagạ' gụnun sun sí' nạchi sí' Pablo ngạ Silas.
36 Hué dan ni̱ nata' sí' si-nụguan' ni policia rian Pablo. Ni̱ gataj sí':
—Ga'nin' ni güesi̱ sun riānj sisi̱ gạnachīj nụngüej é rẹ'. Ỵyạj ni̱ gạ'ue gạn'anj din'inj nụngüej é rẹ' aj. —Daj gataj sí'.
37 Sani̱ gataj Pablo gunun ni policia daj:

—Achin gạtaj ni güesị sisị da'ui nụngüej únj gạquin'. Sanị hua sini garij ni sij rutsị xiráj únj rian daran' ni ngüị. Nị hué daj gui'yaj ni sij nụnj si tsínj romano huin únj. Nị garij ni sij ducuagạ' únj. Nị yyạj nị huin ruhua ni sij nạchi huị ni sij únj ní'. Sị ga'ue mánj. Gạtaj á rẹ' si gạ'na' ni man'an ni sij guịri sij nụngüej únj. —Daj gataj Pablo gunun ni policia.

38 Hué dan nị gan'anj gạnata' ni policia si-nụguan' Pablo rian ni güesị. Nị guxu'ui' ni sij ngaa gunun ni sij sisị tsínj romano huin nụngüej sí'.

39 Hué dan nị ga'nạ' ni güesị daj rian Pablo ngạ Silas. Nị gataj snan'anj ni sij sisị guịnicaj nụngüej sí' 'ngọ niman nico xi'í ni sij. Ngaa nị guiri ni sij nụngüej sí' chruhua ducuagạ'. Nị gachínj jni'yaj ni sij sisị gạhui nụngüej sí' xuman' daj.

40 Ngaa nị ngaa gahui nụngüej sij ducuagạ', nị gan'anj nụngüej sij ducuá yun'unj gụ'naj Lidia. Nị ganacaj dugüi' nụngüej sij ngạ ni ngüị nico' Jesucristo. Nị nahuin niạ' ruhua ni sí', gui'yaj nụngüej sij. Hué dan nị gahui nụngüej sij xuman' daj gan'anj sij.

17

El alboroto en Tesalónica

1 Nị gan'anj nụngüej sij xuman' Anfípolis ngạ xuman' Apolonia nej. Ngaa nị guisíj nụngüej sij xuman' Tesalónica rian nne 'ngọ si-nuhui ni tsínj israelita.

2 Nị gatúj Pablo chruhua nuhui daj si hué daj gu'yun sij gui'yaj sij da gọ'ngo güi naránj ruhua ni sí'. Nị chrạ huạ'nij semana, nị gachéj ga'mi ni tsínj mạn nuhui daj ngạ Pablo.

3 Nị digyán Pablo si-nụguan' Yan'anj rian ni sij sisị hua niạn guịran' Cristo sayun gạhui' sí'. Ngaa síj nị gạna'nij sí' scanij ni níman. Nị gataj Pablo:

—Hué guẹ Jesús daj tsínj xị'i a'mi man'ānj rian án rẹ' hué sí' huin Cristo. —Daj gataj Pablo gunun ni sij.

4 Nị guxuman ruhua dọj ni tsínj israelita ni'i ni sij Jesucristo. Nị guinicaj dugüi' ni sij ngạ Pablo ngạ Silas. Nị hué daj guxuman ruhua nico ni tsínj griego huin ni tsínj nico' Yan'anj xạnga' ngạ ni ngüị xạna huin rian nej.

5 Sanị gahuin xicoj ruhua ango ni tsínj israelita huin ni sí' tsínj nun gụxuman ruhua ni'i Jesucristo. Nị nahuin yu' ni sí' gọ'ngo ni tsínj quij hua achéj yụn yu'uẹ daj. Nị nahuin yu' ni tsínj quij hua daj 'ngọ xi'nin' xxi ni ngüị. Hué dan nị ducu ga'mi ni ngüị daj. Nị gan'anj nạno' ni sij ducuá tsínj gụ'naj Jasón Pablo ngạ Silas sisị guịri ni sij gạ'ui' ni sij ra'a ni ngüị nahuin yu' mán daj.

6 Sanị rịan nun nari' ni sij nụngüej sí', ngaa nị ganucuaj ni sij tsínj gụ'naj Jasón ngạ ango ni tsínj nico' Jesucristo gan'anj ni sij rian ni tsínj nicaj sun xuman' daj. Nị gaguáj ni sij. Nị gataj ni sij:

—Hué ni tsínj nan huin si chran' yun'unj ni ngüị mán da' hua guẹ chruhua xungüị nan. Nị yyạj nị 'nạ' ni sij xánj né' nej.

7 Nị ga'ui' Jasón ducuá sí' gạne nụngüej sij. Nị nun dagahuin ni tsínj daj si-ley rey César. Daj si ataj ni sij sisị hua ango rey huin sí' Jesús. —Daj gataj ni tsínj israelita gunun ni tsínj nicaj sun.

8 Nị ngaa gunun ni ngüị ngạ ni tsínj nicaj sun nuguan' daj, nị ducu gan'anj ruhua ni sij.

9 Sanị ga'ui' Jasón ngạ ango ni tsínj nico' Jesucristo san'anj huin fianza rian ni tsínj nicaj sun. Hué dan nị na'níj ra'a ni sí' ni sij, nị gan'anj ni sij.

Pablo y Silas en Berea

10 Hué dan nị guisíj nẹ' nị, nị 'ngọ ga'níj ni tsínj nico' Jesucristo gan'anj yoọ Pablo ngạ Silas xuman' Berea. Nị ngaa guisíj nụngüej sij, nị gatúj sij chruhua si-nuhui ni tsínj israelita.

11 Nị sạ' doj ni tsínj israelita mạn xuman' Berea daj ngạ ni tsínj mán xuman' Tesalónica. Daj si gahuin niạ' ruhua ni sij nada'a ni sij si-nụguan' Yan'anj. Nị ya'yoj digui'yun ni sij nuguan' garun ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná. Daj si ruhua ni sij guịni'i ni sij sisị hué guẹ rún' a'mi Pablo a'mi nuguan' daj.

12 Hué daj nị guxuman ruhua nico ni tsínj ni'i ni sij Jesucristo. Nị guxuman ruhua nico ni tsínj griego nej, ngạ ni ngüị xạna griega huin rian nej.

13 Sanị ngaa gunun ni tsínj israelita mạn xuman' Tesalónica sisị nata' Pablo si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüị mạn xuman' Berea, ngaa nị gan'anj ni sij xuman' daj. Nị daga'mi ni sij ni ngüị sisị nitaj si hua sạ' si 'yaj Pablo. Ngaa nị nahuin yu' nico ni ngüị, gui'yaj ni sij. Nị ga'mi nịn' ruhua ni sí' xi'í Pablo.

14 Sanị 'ngọ ga'níj ni tsínj nico' Jesucristo gạn'anj Pablo da' du'ua nnee yan'anj. Nị gunáj nụngüej tsínj gụ'naj Silas ngạ Timoteo xuman' Berea.

15 Nị ni tsínj nicaj dugüi' ngạ Pablo, nị nicaj ni sij sí' gan'anj ni sij da' xuman' Atenas. Nị ga'níj Pablo nuguan' ga'nạ' ngạ ni tsínj daj sisị gạ'na' yoọ Silas ngạ Timoteo rian nne sij. Ngaa nị nạn' ni tsínj daj xánj ni sij huin xuman' Berea.

Pablo en Atenas

16 Hué dan nị ngaa ano'oj Pablo gạ'na' Silas ngạ Timoteo xuman' Atenas, nị ganani ruhua sij guini'i sij sisị mạn nịn' ruhua yan'anj gui'yaj ra'a ni sij.

17 Xi'í daj nḭ gachej ga'mi Pablo ngą ni
tsínj israelita mąn chruhua si-nuhui ni sí',
nḭ ngą ango ni ngüḭ hua xacaj si-dụcuanj
ni sí'. Nḭ hué guę daj ga'mi sij ngą ni tsínj
mán yu'uę nej.
18 Nḭ mąn ni tsínj chrụn ga'ḭ rian ni rasụn
xuman' Atenas daj. Nḭ da'aj ni sij digui'yun
nuguan' tsínj gụ'naj Epicuro. Nḭ ango da'aj
ni sij gụ'naj estoico. Nḭ mąn ni sij unun' ni
sij ngą Pablo. Nḭ gataj gǫ'ngo ni sij:
—Nḭ ụn sin huin a'mi tsínj nan, nḭ a'mi
nḭn' ruhua sij únj. —Daj gataj ni sij gunun
ni dugüi' ni sij.
Nḭ gataj ango ni sij:
—Rún' hua sisḭ a'mi sij xi'í ni yan'anj
gurugüi' nąca nánj. —Hué daj gataj ni sij
si a'mi są' Pablo xi'í Jesús rian ni sij.
Nḭ a'mi sij sisḭ ganá'nij Jesús, gui'yaj
Yan'anj.
19 Hué dan nḭ nicaj ni sij Pablo gan'anj
ni sij 'ngǫ dacan gụ'naj Aereópago. Nḭ
nachínj snan'anj ni sij Pablo. Nḭ gataj ni
sij:
—Gą'ue gụnun ni únj nuguan' nąca nicáj
rę' digyán rę' rian ni ngüḭ ní'.
20 Daj si a'mí rę' ango nuguan' 'ną' anéj
chrej. Xi'í daj, nḭ huin ruhua ni únj guḭni'i
ni únj ụn sin huin ruhuaj gata nuguan' daj.
—Daj gataj ni sij gunun Pablo.
21 (Nḭ hué daran' ni tsínj nne xuman'
Atenas ngą ni tsínj 'ną' anéj chrej mán
yu'uj daj nej. Nḭ nḭnanj ni nuguan' huin
ruhua ni sij nąta' nąca ni sij. Nḭ nḭnanj ni
nuguan' nąca huin ruhua ni sij gụnun ni
sij nej.)
22 Hué dan nḭ ganiquin' Pablo scanij ni
tsínj mán dacan gụ'naj Aereópago daj. Nḭ
gataj sij:
—Gụnun ni soj tsínj mąn xuman' Atenas
nan si gą'mī. Hua ni'īnj sisḭ mąn nḭn'
ruhua yan'anj nụn yan'anj ni é rę' aj.
23 Daj si ngaa gachīnj xánj a ni é rę', nḭ
guini'īnj ni yu'uj rian mąn ni yan'anj nico'
a ni é rę'. Nḭ guini'īnj niquin' 'ngǫ nna yej.
Nḭ garun ni é rę' letra rian nna daj. Nḭ letra
daj ataj: "yan'anj nun ni'i ne'", ataj letra
nụn rian nna daj. Hué dan nḭ yan'anj nun
yan'anj ni é rę' daj, yan'anj nun ni'i ni é
rę', sanḭ huej huin si a'mī rian ni é rę'.
24 'Nḭ hué Yan'anj xąnga' gui'yaj xungüḭ
ngą daran' ni rasụn mán nej. Nḭ huej
huin Señor a'nin' xata' ngą rian xungüḭ
mąn nḭca' nan nej. Nḭ nitaj si nne Yan'anj
chruhua nuhui 'yaj ni ngüḭ mánj.
25 Nḭ nitaj si ni'yanj sij gǫ'ngo si gui'yaj
ni ngüḭ rian sij mánj. Daj si hué man'an
sij 'yaj si hua nḭ'na' daran' né'. Nḭ 'yaj
Yan'anj sisḭ naránj si-nąne né' nej. Nḭ riqui
sij daran' rasụn są' rian né' nej.
26 Nḭ xi'í urin tsínj gui'yaj Yan'anj daran'
ni ngüḭ. Nḭ hué tun daj gui'yaj sij da
gǫ'ngo xi'nin' ni ngüḭ sisḭ guḭman ni sij nḭn'
gąchra' chruhua xungüḭ. Nḭ digyán sini
Yan'anj sisḭ ụndaj yo' gą'ue guḭman gǫ'ngo
xi'nin' ni ngüḭ. Nḭ digyán Yan'anj nḭ ą huin
'ngǫ yu'uj gą'ue gąne gǫ'ngo xi'nin' nej.
27 Nḭ hué daj gui'yaj Yan'anj sisḭ nąno'
né' man'an sij. Nḭ si ruhuaj nḭ nąri' niman
né' man'an Yan'anj. Sanḭ sé si gąn' nne
man'an Yan'anj ngą gǫ'ngo né' mánj.
28 Daj si 'yaj Yan'anj si hua nḭ'no'. Nḭ
hué sij 'yaj dąj gą'ue guḭsiqui' né' nej. Nḭ
'yaj Yan'anj dąj gą'ue guḭman né' nej. Nḭ
hué daj gataj 'ngǫ tsínj huin poeta nne sí'
scanij ni é rę'. Nḭ gataj sí': "Huin né' da'níj
Yan'anj." Hué daj gataj 'ngǫ dugüi' ni é rę'
aj.
29 Ngaa nḭ sisḭ huin né' da'níj Yan'anj
xąnga', nḭ sḭ gani ruhua né' sisḭ dąj rún'
hua oro ngą plata nej, yej nej, nḭ hué daj
hua man'an Yan'anj xąnga' mánj. Daj si
'yaj ni sij dan'anj ni sij dąj rún' aran' ruhua
ni sij.
30 'Nḭ asḭj sini ngaa nun guḭni'i ni ngüḭ
man'an Yan'anj xąnga', nḭ ga'nin' ruhua
Yan'anj ni'i sí' si gui'yaj ni sij. Sanḭ yyąj nḭ
a'nin' Yan'anj sun rian daran' ni ngüḭ mąn
nḭn' gąchra' chruhua xungüḭ sisḭ gąnani
ruhua ni sij xi'í si-gąquin' ni sij. Nḭ guḭnico'
ni sij man'an Yan'anj xąnga'.
31 Daj si hua gani Yan'anj 'ngǫ güi ngaa
nągui'yaj nḭca yya sij chruhua xungüḭ nan.
Nḭ hua nacui Yan'anj 'ngǫ tsínj nągui'yaj
nḭca yya daj. Nḭ xi'í si ganá'nij sí' scanij ni
níman, gui'yaj Yan'anj, nḭ gą'ue gụxuman
ruhua daran' né' nḭ'yaj né' man'an sij.
—Daj gataj Pablo gunun ni tsínj mán
xuman' Atenas.
32 Nḭ ngaa gunun ni sij xi'í si gąna'nij
ni níman, ngaa nḭ ga'mi ducu da'aj ni sij.
Sanḭ gataj ango ni sij:
—Gụnun rụhua' yún ni únj xi'í si atáj rę'
nan. —Hué daj gataj ni sij gunun Pablo.
33 Ngaa nḭ gahui Pablo dąni ni sij.
34 Sanḭ hua gǫ'ngo ni sij guinicaj dugüi'
ni sij ngą Pablo. Daj si guxuman ruhua ni
sij ni'yaj ni sij Jesucristo. Nḭ hua 'ngǫ tsínj
daj gụ'naj sí' Dionisio. Nḭ huin sí' 'ngǫ tsínj
nicaj dugüi' ngą ni tsínj nahuin yu' yu'uj
gụ'naj Areópago. Nḭ guxuman ruhua 'ngǫ
yun'unj xąna gụ'naj Dámaris nej, ngą ango
ni sij nej.

18

Pablo en Corinto

1 Hué daj síj nḭ gahui Pablo xuman'
Atenas gan'anj sij xuman' Corinto.
2 Nḭ hué xuman' daj nḭ nari' dugüi' sij
ngą 'ngǫ tsínj israelita gụ'naj sí' Aquila.
Nḭ 'ną' sí' estado Ponto. Tá dǫj güi gahui
nụngüej nicą sí' Priscila estado Italia guisíj
nụngüej sí' xuman' Corinto. Daj si hua
ga'nin' rey Claudio sun sisḭ gąhui ni ngüḭ

israelita xuman' Roma. Nị gan'anj ni'yaj
Pablo rian nne nụngüej nicạ tsínj daj.
3 Nị xi'í si uyan hua sun gui'yaj Pablo ngạ
si-sun nụngüej nicạ sí', ngaa nị gunáj Pablo
ngạ nụngüej sí' gui'yaj sun nụguan'an ni
sij. Daj si 'yaj ni sij hue' atsij.
4 Nị daran' güi naránj ruhua ni ngüị
israelita, nị huan'anj Pablo si-nuhui ni sí'.
Nị gachej ga'mi sij ngạ ni sí' ngạ ni tsínj
griego nej. Nị 'ueé ga'mi sij sisị gụxuman
ruhua ni sí' ni'yaj ni sí' Jesucristo.
5 Nị ngaa guxuman nụngüej tsínj gụ'naj
Silas ngạ Timoteo gahui nụngüej sí' estado
Macedonia, ngaa nị ya'yoj 'ngọ ga'mi 'ueé
Pablo nata' sij si-nụguan' Yan'anj rian ni
ngüị israelita. Nị gataj sij sisị Jesús huin
Cristo.
6 Sanị nun gạ'uej ni tsínj daj ngạ si-
nụguan' Pablo. Nị ga'mi quij ni sij rian
sí'. Hué dan nị nagunan' Pablo yo'ój nụn
rian si-gan' sij. Nị hué daj digyán sij 'ngọ
da'nga' sisị gạn'anj sij xi'í si na'uej ni sí'
ngạ si-nụguan' sij. Nị gataj sij:
—Gạn'anj ni'ya ni é rẹ' gạhuin ni é rẹ'
castigo. Man'an án rẹ' da'ui gaquin'. Sé
rian man'ānj huin gạ mánj. Asịj nẹ' rian
nan gạn'ān rian ni ngüị 'nạ' anéj chrej.
—Daj gataj Pablo gunun ni sij.
7 Hué dan nị gahui Pablo chruhua nuhui
daj gan'anj sij ducuá 'ngọ tsínj gụ'naj Justo
huin sí' 'ngọ tsínj nico' Yan'anj xạnga'.
Nị nne nịchrun' sí' xi'níj si-nuhui ni tsínj
israelita.
8 Nị guxuman ruhua daran' ni dụcua
'ngọ tsínj gụ'naj Crispo ni'i ni sij Señor. Nị
huin sí' tsínj huin achij chruhua si-nuhui
ni tsínj israelita. Nị guxuman ruhua nico
ango ni ngüị mạn xuman' Corinto ngaa
gunun ni sij si-nụguan' Yan'anj. Nị gata'
nnee ni sij nej.
9 Nị 'ngọ nị, nị digyán Señor 'ngọ rasụn
guini'i Pablo. Nị xi'í rasụn daj gataj Señor
gunun Pablo:
—Sị guxu'ui' sọ' mánj. Nị 'ngọ gạ'mi
sọ' si-nụguan' man'ānj rian ni ngüị. Nị sị
ganiquin' du'uá sọ' gạ'mi sọ' mánj.
10 Daj si huaj man'ānj ngạ sọ'. Nị nitaj
'ngọ ni tsínj gụị'yaj quij ngạ sọ' mánj.
Daj si mạn nico ni ngüị gụịnico' man'ānj
xuman' nan. —Daj gataj Señor gunun
Pablo.
11 Ngaa nị gunáj Pablo 'ngọ yo' danej
digyán sij si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüị
mạn xuman' Corinto daj.
12 Sanị ni güi gahuin tsínj gụ'naj Galión
gobernado estado Acaya, nị nahuin yu' ni
tsínj israelita. Nị uyan huin ruhua ni sij
gụị'yaj ni sij letu ngạ Pablo. Nị guida'a ni
sij sí' nicaj ni sij gan'anj sí' ducuasun rian
nne gobernado.
13 Nị gataj ni sij gunun gobernado:
—Hué tsínj nan huin tsínj achéj digyán
rian ni ngüị dạj gụị'yaj né' gụịnico' né'
Yan'anj. Sanị si digyán sij, nị ununj ngạ
ley. —Hué daj gataj ni tsínj unun' ngạ
Pablo gunun gobernado.
14 Nị ngaa ruhua gaxị'i Pablo gạ'mi sij,
ngaa nị gataj Galión rian ni tsínj israelita
daj:
—Sisị hua 'ngọ gaquin' xxi gui'yaj quij
tsínj nan ga'mi gaquin' a ni é rẹ' xi'í sij,
ngaa nị gạ'ue nạgui'yaj yyāj si-gạquin' a ni
é rẹ'.
15 Sanị sisị unun' ni dụgüi' a ni é rẹ'
xi'í ni nuguan' ngạ xi'í si-xugüi 'ngọ tsínj
daj nej, xi'í si-ley a ni é rẹ' nej, ngaa nị
nạgui'yaj yya ni man'an án rẹ' si-gạquin' a
ni é rẹ' si nun aran' ruhuāj diguī du'uāj
ngạ ni nuguan' da mánj. —Daj gataj
gobernado gunun ni sij.
16 Nị rani gobernado nẹ' chrej xẹ' ni sij.
17 Ngaa nị guida'a ni tsínj griego
tsínj gụ'naj Sóstenes huin sí' tsínj a'nin'
chruhua si-nuhui ni tsínj israelita. Ngaa
nị ga'ui' ni sij man'an Sóstenes rian nne
ni tsínj nicaj sun. Sanị nitaj si nani ruhua
Galión ngạ si gui'yaj ni sij.
18 Nị gunáj Pablo ga'ị güi xuman' Cor-
into. Hué daj síj, nị gataj Pablo sisị
gạn'anj sij. Ngaa nị gatúj nụguan'an sij
ngạ yun'unj gụ'naj Priscila ngạ tsínj gụ'naj
Aquila 'ngọ rịọ achéj rian nnee huaj ni sij
estado Siria. Nị xuman' Cencrea, nị gaca
cạn chrạ sij xi'í si hua gui'yaj yya sij 'ngọ
nuguan' rian Yan'anj.
19 Nị ngaa guisíj ni sij xuman' Efeso, nị
dunáj Pablo Priscila ngạ Aquila xuman'
daj. Nị gatúj man'an sij si-nuhui ni tsínj
israelita. Nị ga'mi gachej sij ngạ ni tsínj
israelita nahuin yu' nuhui daj.
20 Nị gachínj jni'yaj ni sí' rian sij sisị gụna
sij ga'ị güi. Sanị nun gạ'uej Pablo mánj.
21 Sanị gataj sij gunun ni sí':
—Hua niạn si gạn'ān 'ngọ gui'yanj
gụị'yaj ni sij xuman' Jerusalén. Sanị sisị
Yan'anj rịqui, nị nạnicaj yūnj gạ'na' ni'yā
rian mạn ni é rẹ'. —Gataj Pablo gunun ni
sí'.

Pablo regresa a Antioquía y comienza su tercer viaje misionero

22 Nị ngaa guisíj sij xuman' Cesarea,
nị gan'anj nị'yaj sij sisị hua sạ' nne ni
ngüị xuman ruhua ni'yaj Jesucristo mán
xuman' daj. Ngaa nị gan'anj sij xuman'
Antioquía.
23 Nị ngaa gachin 'ngọ ni güi, nị gahui
rụhua' yún sij gan'anj sij da gọ'ngo xuman'
ngaj estado Galacia ngạ estado Frigia nej.
Nị gahuin nịca niman ni ngüị xuman
ruhua ni'yaj Jesucristo, gui'yaj sij.

Apolos predica en Éfeso

24 Nị ngaa daj nị guisíj 'ngọ tsínj israelita
gụ'naj sí' Apolos xuman' Efeso. Nị huin
sí' 'ngọ tsínj 'nạ' xuman' Alejandría. Nị
chrụn sạ' sij nata' sij si-nụguan' Yan'anj. Nị
ni'i sạ' sij si garun ni tsínj ga'mi si-nụguan'
Yan'anj asịj hua ná.
25 Nị hua chrụn sạ' sij si-chrej Señor nej.
Nị ga'mi sạ' sij digyán 'ueé sij xi'í Señor
rian ni ngüị. Sanị gata' nnee sij urin si-
chrej Juan.
26 Nị gaxị'i Apolos ga'mi ran sij chruhua
si-nuhui ni tsínj israelita. Sanị ngaa gunun
Priscila ngạ Aquila si ga'mi sij, nị nicaj nịni
nụngüej nicạ sí' gan'anj sí' man'an Apolos.
Nị digyán nịca yya nụngüej nicạ sí' si-chrej
Yan'anj rian Apolos.
27 Nị gahuin ruhua Apolos gạchin sij
gạn'anj sij estado Acaya. Nị xi'í daj
chracuij ni tsínj nico' Yan'anj man'an sij
garun ni sí' 'ngọ yanj carta gan'anj-án' rian
ni tsínj nico' Yan'anj mán da' mánj sisị
nạcaj sạ' ni sí' man'an Apolos. Nị ngaa
guisíj sij estado Acaya, nị chracuij sạ' sij
ni tsínj xuman ruhua ni'i Jesucristo. Daj
si hua gui'yaj Yan'anj sinduj rian ni sij
guxuman ruhua ni sij.
28 Nị gui'yaj gana yya si-nụguan' Apolos
rian si-nụguan' ni tsínj israelita ngaa gu-
nun' ni sí' ngạ sij xi'í Jesús. Daj si digyán
'ueé sij si garun ni tsínj ga'mi si-nụguan'
Yan'anj asịj ná xi'í Jesús. Nị digyán Apolos
rian ni ngüị sisị hué Jesús huin Cristo.

19

Pablo en Éfeso

1 Hué dan nị ngaa nne guẹ tsínj gụ'naj
Apolos xuman' Corinto, nị gachin Pablo
riqui ni quij xạcan. Nị guisíj sij xuman'
Efeso rian nari' sij gọ'ngo ni tsínj nico'
Yan'anj xạnga'.
2 Nị nachínj snan'anj sij ni tsínj daj. Nị
gataj sij:
—Ngaa guxuman ruhua á rẹ', nị ga'nạ'
Espíritu Santo rian án rẹ' ní'. —Daj gataj
Pablo.
Ngaa nị gataj ni sij:
—Nị ngạ urin xico' nun gunun únj si
hua Espíritu Santo mánj. —Daj gataj ni sij
gunun Pablo.
3 Ngaa nị nachínj snan'anj Pablo ni sij.
Nị gataj sij:
—Nị ụn tsínj xị'i gata' nnee a ni é rẹ' únj.
—Daj gataj Pablo.
Ngaa nị:
—Hué gata' nnee únj dạj rún' gataj tsínj
gụ'naj Juan. —Gataj ni sij.
4 Ngaa nị gataj Pablo:
—Duguata' nnee Juan ni tsínj hua ganani
ruhua xi'í si-gạquin' ni sij. Sanị gataj
man'an Juan gunun ni sij sisị gụxuman
ruhua ni sij ni'i ni sij 'ngọ tsínj gạ'na' nẹ'
rụcu man'an sij huin sí' Jesucristo. —Daj
gataj Pablo gunun ni sij.
5 Nị ngaa gunun ni sij nuguan' daj ngaa
nị gata' nnee ni sij ngạ si-xugüi Señor
Jesús.
6 Nị guta' Pablo ra'a sí' chrạ ni sij. Nị
gatúj Espíritu Santo chruhua niman ni sij.
Nị ga'mi ni sij 'ngọ snan'anj nạca. Nị nata'
ni sij nuguan' 'nạ' rian Yan'anj gunun ni
ngüị.
7 Nị guisíj 'ngọ si xụhuij ran' ni sij huin.
8 Ngaa nị gan'anj Pablo huạ'nij yahuị si-
nuhui ni tsínj israelita nne xuman' daj. Nị
nitaj si xu'ui' sij ga'mi sij. Nị ga'mi 'ueé sij
ngạ ni tsínj daj gataj sij sisị nicaj Yan'anj
sun rian né'.
9 Sanị hua so'o da'aj ni sij nun gụxuman
ruhua ni sij ni'i ni sij Jesús. Nị ga'mi quij
ni sij rian ni ngüị xi'í si-chrej Yan'anj. Ngaa
nị guxun Pablo man'an sí' scanij ni sij. Nị
nicaj sí' ni tsínj xuman ruhua ni'i Yan'anj
gan'anj sí' 'ngọ si-escuela 'ngọ tsínj gụ'naj
Tiranno. Nị ya'yoj ga'mi Pablo si-nụguan'
Yan'anj rian ni tsínj nahuin chre' chruhua
escuela daj.
10 Nị hué daj gui'yaj sij guisíj hụịj yo'.
Xi'í daj nị gunun daran' ni tsínj mạn estado
Asia nuguan' xi'í Señor Jesús huin ni sí' ni
tsínj israelita ngạ ni tsínj griego nej.
11 Nị gui'yaj Yan'anj si sạ' nico ngạ Pablo.
12 Nị nicaj ni sij pañuelo nụn chrạ Pablo
ngạ ango si-gan' sij gan'anj gụta' ni sij rian
ni ngüị a'nan'. Nị hué-é' ga'nej xi'ị a'nan'
ni ngüị daj. Nị gahui ni nanẹ xị'i niman ni
ngüị daj nej.
13 Nị achéj gọ'ngo ni tsínj israelita cayu
ri ni sij nanẹ xị'i niman ni ngüị. Nị gaxị'i
ni sij ga'mi ni sij si-xugüi Jesús rian ni ngüị
nụn nanẹ xị'i niman. Nị gataj ni sij rian ni
nanẹ xị'i daj:
—A'nīj sun rián rẹ' sisị gạhui rẹ' niman
tsínj nan ngạ si-xugüi Jesús tsínj xị'i a'mi
Pablo. —Daj gataj ni sij.
14 Nị hué daj gui'yaj ichij da'níj 'ngọ tsínj
israelita gụ'naj sí' Esceva. Nị huin sí' 'ngọ
chrej a'nin'.
15 Nị ngaa hué daj ga'mi ni sij rian 'ngọ
tsínj nụn nanẹ xị'i niman, ngaa nị gataj
nanẹ xị'i daj gunun ni sij:
—Ni'īnj Jesús. Nị ni'īnj ụn tsínj huin
Pablo nej. Sanị ụn sin huin ín rẹ' únj.
—Daj gataj nanẹ xị'i daj.
16 Ngaa nị tsínj nụn nanẹ xị'i niman, nị
güéj sí' guida'a nucuaj sí' ichij ni tsínj daj.
Nị gui'yaj gana sí' rian ni sij. Ngaa nị hua
nnẹ ni sij gunánj ni sij gahui ni sij hue' daj.
17 Nị gunun daran' ni ngüị israelita ngạ
ni ngüị griego mạn xuman' Efeso si guiran'
ichij tsínj daj. Nị guxu'ui' nịn' ruhua ni sij,
gui'yaj nuguan' daj. Nị ga'mi sạ' ni sij xi'í
si-xugüi Jesús.

18 Nị ga'nạ' ga'ị ni ngüị xuman ruhua
ni'i Jesús. Nị ganata' yya ni sij ni gaquin'
gui'yaj ni sij.
19 Nị ga'ị tsínj gui'yaj stu'uaj nicaj ni sij
libro gui'yaj stu'uaj ni sij ga'nạ' ni sij gari
yan'ạn ni sij rian daran' ni ngüị. Nị ngaa
guiri ni sij cuenta dạj du'ue ni libro gaca
daj, nị guisíj huịj xia chi' mí san'anj plata.
20 Hué daj huaj gahuin nico ni ngüị
xuman ruhua ni'i si-nụguan' Señor. Nị
xacaj ni ngüị cuenta sisị hua fuerza nicaj
si-nụguan' Yan'anj.
21 Hué daj síj nị gani ruhua Pablo gạn'anj
sij xuman' Jerusalén gạchin sij estado
Macedonia ngạ estado Acaya nej. Nị gataj
sij sisị ngaa guịsij sij Jerusalén, ngaa nị hua
niạn si gạn'anj sij xuman' Roma.
22 Ngaa nị ga'níj sij huịj tsínj chracuij sij
gan'anj nụngüej sí' estado Macedonia huin
nụngüej sij Timoteo ngạ Erasto. Nị gahuin
ran man'an sij dọj güi estado Asia.

El alboroto en Éfeso

23 Ngaa daj nị ducu chran' ni tsínj mạn
xuman' Efeso ni ngüị nico' Yan'anj xạnga'.
24 Nị hué daj gui'yaj ni sij si hua 'ngọ tsínj
gui'yaj sun gaga' plata gụ'naj sí' Demetrio.
Nị nari sí' nuhui le'ej dạj rún' hua nuhui
nne yan'anj gụ'naj Diana. Nị 'yaj gana nico
ni tsínj 'yaj sun ngạ sí' ngạ sun daj.
25 Nị gaquínj Demetrio daran' ni tsínj 'yaj
sun daj sisị nạhuin chre' ni sij. Nị gataj
Demetrio gunun ni sij:
—Hua ni'í rẹ' sisị 'yaj gana nico né' ngạ
sun nan.
26 Sanị guini'i né' dạj 'yaj tsínj gụ'naj
Pablo. Daj si gunun né' sisị achéj ataj sij
sisị sé yan'anj yya huin yan'anj 'yaj ra'a ni
ngüị, ataj sij. Nị sé urin xuman' Efeso nan
huin ataj sij nuguan' daj. Sanị achéj sij nịn'
gạchra' chruhua estado Asia nata' sij rian
ni ngüị xi'í nuguan' daj. Nị guisíj gahuin
nico ni ngüị guxuman ruhua si gataj sij.
27 Nị ni'i né' sisị sị ga cuidado né', nị
guẹre' si-sun né'. Nị hué daj guẹre' nuhui
nne yan'anj Diana nej. Daj si sisị nitaj
si gụnun yan'anj ni ngüị rian nuhui nne
yan'anj daj, hué dan nị guẹre' man'an
yan'anj xạna daj xi'í si gạni ruhua ni sij sisị
nun ní'yanj yan'anj da gạ mánj. Nị nico' ni
ngüị mán nịn' gạchra' estado Asia yan'anj
nari ra'a né' daj ngạ ni ngüị nne nịn'
gạchra' chruhua xungüị nej. —Daj gataj
Demetrio gunun ni tsínj 'yaj ra'a yan'anj
daj.
28 Nị ngaa gunun ni sij nuguan' daj, nị
ducu ga'man ruhua ni sij. Nị gaguáj ni sij
gataj ni sij:
—Huin achij yan'anj Diana nico' né'
huin né' tsínj mạn xuman' Efeso. —Daj
gataj ni sij gaguáj ni sij.
29 Hué xi'í daj nị nachej ga'mi ni ngüị
mạn xuman' daj gaguáj ni sij. Nị güéj ni sij
guida'a ni sij nụngüej tsínj gụ'naj Gayo ngạ
Aristarco ganucuaj ni sij gan'anj ni sij 'ngọ
hue' xxi rian nahuin yu' ni ngüị. Nị dugüi'
Pablo huin nụngüej sí'. Nị 'nạ' nụngüej sí'
estado Macedonia.
30 Nị ruhua Pablo gạtu sij rian mạn ni
ngüị daj. Sanị nun gạ'uej ni tsínj nico'
Yan'anj gạtu sij mánj.
31 Nị mạn dọj ni tsínj nicaj dugüi' ngạ
Pablo scanij ni tsínj nicaj sun 'nạ' ni sí'
estado Asia. Nị ga'níj ni tsínj daj nuguan'
rian Pablo sisị sị gatúj sij hue' xxi da mánj.
32 Diaj nahuin yu' ni ngüị, nị gaguáj
gọ'ngo ni ngüị 'ngọ nuguan'. Nị gaguáj
ango ni sij ango nuguan'. Sanị nun acaj
cuenta da'aj ni sij ụn sin huin 'yaj ni sij
nahuin yu' ni sij.
33 Nị ráj ra'a ni tsínj israelita 'ngọ tsínj
gụ'naj Alejandro sisị gạ'mi sí' rian ni ngüị.
Nị dugunun ra'a sí' sisị dínj gạniquin'
du'ua ni ngüị. Daj si ruhua sí' nạta' sí'
sisị nitaj gaquin' da'ui ni tsínj nico' Yan'anj
mánj.
34 Sanị ngaa xacaj ni sij cuenta sisị tsínj
israelita huin Alejandro, ngaa nị da gaguáj
ni sij huịj hora. Nị gataj ni sij:
—Huin achij yan'anj Diana nico' né'
huin né' ni tsínj mạn xuman' Efeso. —Daj
gataj ni sij gaguáj ni sij.
35 Hué dan nị gunucuaj sranun gui'yaj sí'
sisị dínj ganiquin' du'ua ni sij. Nị gataj sí':
—Gụnun a ni é rẹ' huin ín rẹ' tsínj mạn
xuman' Efeso si gạ'mī. Ni'i daran' ni ngüị
mạn chruhua xungüị sisị dugumi xuman'
Efeso nuhui nne yan'anj Diana huin-ín'
yan'anj guinij xata'.
36 Nị rịan na'ue gạtaj 'ngọ tsínj daj sisị
sé si xạnga', ngaa nị hua niạn si dínj gạne
du'ua á rẹ'. Nị gạ cuidado a ni é rẹ' ngạ si
guịyaj á rẹ'.
37 Nị tsínj nicaj á rẹ' 'nạ' á rẹ' nan, nị
nitaj si gui'yaj quij ni sij rian nuhui mánj.
Nị nitaj si ga'mi quij ni sij xi'í dan'anj né'
mánj.
38 Sisị huin ruhua ni dụgüi' Demetrio
gạ'mi gaquin' xi'í gọ'ngo ni tsínj daj, nị sun
dan nne güesị ngạ ango ni tsínj nicaj sun.
Ngaa nị gạ'mi gaquin' ni sij rian ni tsínj
nicaj sun. Nị guịyaj yya ni sí' si-gạquin'
gọ'ngo ni sij.
39 Nị sisị hua ango nuguan' achin gạ'mi
ni é rẹ', ngaa nị gạ'ue guịyaj né' 'ngọ junta
dạj rún' a'nin' si-ley né' sun.
40 Gạ cuidado né' nun sạ' nun gạtaj ni
tsínj nicaj sun sisị mán né' unun' né' ngạ
ni sij. Nị sị gunucuaj né' guịri' né' nuguan'
dạnicaj né' rian ni sí' sisị nạchinj snan'anj
ni sí' ngạ xi'í si 'yaj né' nánj. —Daj gataj
sranun daj.

41 Nḭ ngaa guisíj ga'mi sij daj, nḭ na'níj sij
nąn' ni sij ducuá ni sij.

20

Viaje de Pablo a Macedonia y Grecia

1 Hué dan nḭ ngaa na'man ruhua ni
ngüḭ daj, nḭ gaquínj Pablo gą'na' ni tsínj
digui'yun si-nu̱guan' Jesucristo ga'ui' sij
'ngǫ chrej rian ni sí'. Ngaa nḭ nanan sij
ni tsínj daj. Nḭ gataj sij sisḭ gąn'anj sij.
2 Nḭ gachin sij ni xuman' ngaj estado daj.
Nḭ nḭn' ruhua ga'ui' sij chrej rian ni ngüḭ
nico' Jesucristo mán ni xuman' daj. Da' síj
da quisíj sij 'ngǫ estado gu̱'naj Grecia.
3 Nḭ ngaa guisíj huą'nij yahuḭ gane sij
estado daj, nḭ gani ruhua sij gąhui sij riǫ
achéj rian nnee gąn'anj sij estado Siria.
Sanḭ gunun sij sisḭ ruhua ni tsínj israelita
dągahui' ni sí' man'an sij. Xi'í daj nḭ gani
ruhua sij nąnicaj sij estado Siria gąchin sij
estado Macedonia.
4 Nḭ guinicaj dugüi' ango ni sij ngą Pablo
gan'anj daran' ni sij. Nḭ ni tsínj daj
huin tsínj gu̱'naj Sópater 'nąʼ sí' xuman'
Berea. Nḭ nu̱ngüej tsínj gu̱'naj Aristarco
ngą Segundo 'nąʼ xuman' Tesalónica. Nḭ
tsínj gu̱'naj Gayo 'nąʼ xuman' Derbe. Nḭ
guinicaj dugüi' Timoteo nej. Nḭ hué daj
guinicaj dugüi' Tíquico ngą Trófimo 'nąʼ
nu̱ngüej sí' estado Asia.
5 Nḭ ni tsínj daj gata' dian gan'anj. Nḭ
mąn ni sij ana'uij ni sij xuman' Troas.
6 Nḭ ngaa gachin gui'yanj xa ni ngüḭ
israelita chrachrúnj nitaj si 'nḭj levadura,
nḭ gatúj anin' únj chruhua 'ngǫ riǫ chéj
rian nnee gahui únj gan'anj únj xuman'
Filipos. Nḭ u̱n'un' güi guisíj únj xuman'
Troas rian nacaj dugüi' únj ngą ango ni sij.
Nḭ ichij güi gunáj únj xuman' daj.

Visita de despedida de Pablo en Troas

7 Güi dacój semana daj, nḭ nahuin yu' ni
únj xa nu̱guan'an ni únj chrachrúnj. Nḭ
digyán Pablo nuguan' rian ni ngüḭ nico'
Jesucristo mán yu'uj daj. Nḭ rḭan gąhui sij
ango güi gąn'anj sij, nḭ gahuin sij ga'mi sij
da da'aj yąn'.
8 Nḭ mąn únj nahuin yu' únj 'ngǫ
chruhua cuarto nata' xata'. Nḭ mąn nḭn'
ruhua candil xiguinj.
9 Nḭ nne 'ngǫ tsínj hua lij gu̱'naj Eutico
rian ventana. Nḭ rḭan a'mi xącan Pablo, nḭ
ganun nḭn' ruhua nnej rian tsínj hua lij daj.
Hué dan nḭ guinij sij chrą huą'nij piso hue'
nata' xata'. Nḭ gahui' sij nachi nicaj ni sí'.
10 Ngaa nḭ nanij Pablo gan'anj guḭtaj sí'
níman tsínj hua lij daj. Nḭ nanan sí' níman
daj. Nḭ gataj Pablo gunun ni tsínj daj:
—Sḭ guxu'ui' a ni é rę' mánj. Hua nḭ'na'
sij nánj. —Daj gataj Pablo gunun ni sij.
11 Hué daj síj nḭ nanicąj Pablo gahui sij
gan'anj sij chruhua hue' nata' xata'. Nḭ
gura' da'aj sij chrachrúnj xa ni sij. Nḭ
gahuin sij ga'mi sij da' guerę̱nga'. Ngaa nḭ
gahui sij gan'anj sij.
12 Nḭ gahuin niąʼ nico ruhua ni sij xi'í si
hua nḭ'na' tsínj hua lij guinij daj nicaj ni sij
gan'anj sij.

Viaje de Troas a Mileto

13 Nḭ gata' dian anin' únj gan'anj únj ngą
riǫ guisíj únj xuman' Asón. Daj si hua
ga'mi né' si nącaj anin' únj Pablo yu'uj daj
xi'í si gahuin ruhua sij gąche sij guḭsij sij
xuman' Asón daj.
14 Nḭ ngaa ganacaj dugüi' ni únj ngą
Pablo xuman' Asón, nḭ gahui sij chruhua
riǫ ngą anin' únj xuman' Mitilene. Nḭ
gan'anj daran' únj.
15 Ngaa nḭ gahui únj chruhua riǫ. Nḭ
ango güi guisíj únj nḭchrun' 'ngǫ yu'uj
gu̱'naj Quío. Nḭ ango güi guisíj únj 'ngǫ
yu'uj gu̱'naj Samos. Nḭ gunáj únj xuman'
Trogilio 'ngǫ yąn'. Nḭ ángo güi guisíj únj
xuman' Mileto.
16 Nḭ hué daj gui'yaj únj si nun gą'uej
Pablo gąn'anj sij xuman' Efeso. Daj si
na'uej sij gąhuin ran sij gąne sij estado
Asia rian ngaj xuman' daj si huin ruhua
sij guḭsij yoǫ sij xuman' Jerusalén güi huin
gui'yanj Pentecostés.

Discurso de despedida de Pablo en Mileto

17 Ngaa mán ni únj xuman' Mileto, nḭ
ga'níj Pablo 'ngǫ nuguan' gan'anj xuman'
Efeso. Nḭ gaquínj sij gą'na' ni tsínj huin
achij mąn scanij ni ngüḭ nahuin chre' nico'
Jesucristo xuman' daj.
18 Nḭ ngaa guxuman ni sij, nḭ gataj Pablo
gunun ni sij:
—Ni'i są' ni é rę' dąj gui'yā scanij a ni é
rę' asḭj güi ga'nąʼ sinīj estado Asia.
19 Nḭ daran' ni güi ganēj scanij ni é rę',
nḭ gui'yaj sūnj rian Señor. Nḭ nagui'yaj
le man'ānj. Nḭ gaco nḭn' ruhuāj nej. Nḭ
guiran' nḭn' ruhuāj sayun, gui'yaj ni tsínj
israelita nej.
20 Sanḭ nun du̱nā si natāj rian án rę'
daran' si ní'yanj án rę'. Nḭ digyānj rian ni
é rę' chruhua cayu ngą chruhua ducuá ni
é rę'.
21 Nḭ natāj rian ni tsínj israelita ngą rian
ni tsínj 'nąʼ anéj chrej sisḭ gąnani ruhua ni
sij xi'í si-gąquin' ni sij. Nḭ gu̱xuman ruhua
ni sij ni'i ni sij Jesucristo huin Señor nico'
né'.
22 'Yyąj nḭ a'níj Espíritu Santo gąn'ān
xuman' Jerusalén. Nḭ nun ni'īnj ní' dąj
guḭran'ānj gąn'ān xuman' daj.
23 Urin si ni'īnj huin sisḭ ngaa achē
daran' ni xuman', nḭ ataj Espíritu Santo
riānj sisḭ ana'uij ducuągą' yūnj. Nḭ guḭran'
nḭn' ruhuāj sayun nej.

24 Güendāj nḭ nitaj si gąhuin si gąhuīj.
Nḭnanj huin ruhuāj gąchē guḭ'yaj sūnj da
ganahuij sun duguta sun Jesús yūnj nątāj
ni nuguan' są' dąj 'yaj Yan'anj sinduj rian
né'.
25 Nḭ yyąj nḭ ni'īnj sisḭ scanij a ni é rę', nḭ
'ngǫ ni ango ni é rę' sḭ guini'i yūnj gą mánj.
Nḭ huin ín rę' ni tsínj gunun nuguan' ga'mī
xi'í sun nicaj Yan'anj rian né'.
26 Xi'í daj nḭ huin ruhuāj gątaj yyāj
gụnun a ni é rę' yyąj sisḭ nitaj gaquin'
da'uīj sisḭ gąn'anj 'ngǫ dugüi' ni é rę' rian
yan'ąn.
27 Daj si hua natāj rian án rę' daran' si
huin ruhua Yan'anj si guḭ'yaj a ni é rę'. Nḭ
nitaj si huaj si gąrij huīj nḭ ą 'ngǫ nuguan'
mánj.
28 ʼXi'í daj nḭ dąj rún' dugumi 'ngǫ tsínj
daj dánj sij xachij, nḭ hué daj dụgumi ni é
rę' man'an án rę' ngą daran' ni ngüḭ nico'
Yan'anj nej. Nḭ huin ín rę' tsínj huin achij
niquin' scanij ni sij, gui'yaj Espíritu Santo.
Xi'í daj dụgumi a ni é rę' niman ni sḭ.
Nḭ naru'ue man'an Señor si-tun man'an sij
guiránj sij ni ngüḭ nico' Yan'anj xąnga' daj.
29 Nḭ ni'īnj sisḭ ngaa gąn'ān, nḭ gą'na'
ango ni tsínj dḭgya' yun'unj. Nḭ rún' 'yaj
'ngǫ xá'yanj da'a xachij, hué daj guḭ'yaj ni
sí' ngaa gą'na' ni sij rian ni é rę'.
30 Nḭ hué scanij ni man'an ni é rę', nḭ
gąhui ni tsínj gą'mi nuguan' yyą xi'í si
gąhuin ruhua ni sij sisḭ guḭnico' ni ngüḭ
nico' Yan'anj ni sí'.
31 Xi'í daj nḭ nḭ'yaj są' á rę'. Nḭ nąnun
ruhua ni é rę' sisḭ huą'nij yya yo' nun dunā
si riquī 'ngǫ ducuánj rian daran' ni é rę'
nugüi nḭgan'. Nḭ da gacōj xi'í ni é rę' nej
aj.
32 ʼYyąj nḭ naga'uīj ni é rę' rian Yan'anj.
Nḭ dunā nuguan' rian ni é rę' sisḭ gą'ue
guḭ'yaj Yan'anj sinduj rian án rę'. Nḭ nicaj
nuguan' daj fuerza sisḭ są' doj guḭnico' a ni
é rę' Yan'anj. Nḭ nuguan' daj nicaj fuerza
si gą'ue guḭman są' nụguan'an án rę' ngą
daran' ni ngüḭ gahuin są' rian Yan'anj.
33 ʼNitaj si gahuin ruhuāj nicā san'anj
plata ngą san'anj oro nej, si-gan' gǫ'ngo ni
ngüḭ mánj.
34 Sanḭ hua ni'i są' ni é rę' sisḭ gui'yaj sūnj
ngą ra'āj daj da guiri'īj si achin riānj ngą
si achin rian ni tsínj nicaj dugüi' ngāj nej.
35 Nḭ digyānj rian ni é rę' ngą daran' si
gui'yā sisḭ hué daj guḭ'yaj sun daran' né'.
Ngaa nḭ gą'ue chrącuij né' ni ngüḭ yaco
ran'. Nḭ gąnanun ruhua ni é rę' si-nụguan'
Señor Jesús. Nḭ gataj sij: "Huin nią' ruhua
doj tsínj a'ui' ra'a dugüi' sij daj ngą tsínj
nahuin ra'a ni rasụn 'yaj ni dugüi' sij." Daj
gataj Señor Jesús gunun né'. —Gataj Pablo
gunun ni tsínj 'ną' xuman' Efeso.
36 Nḭ ngaa guisíj ga'mi Pablo nuguan' daj
rian ni sí', nḭ ganiquin' ráj dącoj sij ngą
ni sí'. Nḭ gachínj jni'yaj daran' ni sij rian
Yan'anj.
37 Nḭ gaco nḭn' ruhua daran' ni sij. Nḭ
nanan ni sij Pablo. Nḭ garun du'ua ni sij
sí'.
38 Nḭ ganani nico ruhua ni sij xi'í si hua
gataj Pablo sisḭ sḭ guini'i ni sij sí' gą mánj.
Ngaa nḭ gata dugüi' ni sij gan'anj nḭcaj ni
sij gątu sí' chruhua riǫ achéj rian nnee
gan'anj sí'.

21

Viaje de Pablo a Jerusalén

1 Hué dan nḭ ngaa dunáj ni únj ni sij, nḭ
gahui anin' únj chruhua riǫ gan'anj nḭca ni
únj da' yu'uj gụ'naj Cos. Nḭ ango güi guisíj
únj 'ngǫ yu'uj gụ'naj Rodas. Ngaa nḭ guisíj
únj xuman' Pátara.
2 Nḭ hué xuman' daj, nḭ nari' anin' únj
riǫ huaj xuman' Fenicia. Ngaa nḭ gahui ni
únj gan'anj únj.
3 Hué dan nḭ guini'i anin' únj yu'uj gụ'naj
Chipre. Nḭ gachin únj chrej ra'a są' yu'uj
daj guisíj únj estado Siria rian ngaj 'ngǫ
xuman' gụ'naj Tiro. Nḭ yu'uj daj gahui
únj chruhua riǫ xi'í si huin ruhua ni tsínj
dugumi riǫ daj guḭri ni sij carga mąn
chruhua riǫ.
4 Nḭ nano' anin' únj ni tsínj xuman ruhua
ni'yaj Jesucristo. Nḭ nari' únj ni sij. Nḭ guna
únj ichij güi ngą ni sij. Nḭ hua ga'mi chrụn
Espíritu Santo rian ni sij sisḭ sḭ gan'anj
Pablo xuman' Jerusalén, gataj ni sij gunun
sí'.
5 Sanḭ ngaa guisíj ichij güi daj, nḭ gahui
anin' únj gan'anj únj. Nḭ gan'anj nḭcaj ni
dụcua ni tsínj nico' Jesucristo daj anin' únj
da' du'ua xuman' daj. Nḭ ganiquin' ráj
dącoj daran' ni únj rian yo'ój chru ngaj
du'ua nnee yan'anj gachínj jni'yaj ni únj
rian Yan'anj.
6 Hué dan nḭ nanan daran' ni únj ni
dugüi' ni únj. Nḭ natúj anin' únj chruhua
riǫ achéj rian nnee. Nḭ nanicąj ni sij
guinąn' ni sij ducuá ni sij.
7 Nḭ gahui anin' únj xuman' Tiro guisíj
únj xuman' Tolemaida. Nḭ nacaj dugüi' únj
ngą ni tsínj nico' Jesucristo xuman' daj. Nḭ
guna únj urin güi ngą ni sij.
8 Ango güi gahui únj ngą Pablo gan'anj
únj guisíj únj xuman' Cesarea. Nḭ gan'anj
únj ducuá Felipe huin sí' 'ngǫ tsínj chéj
a'mi si-nụguan' Yan'anj. Nḭ huin sí' 'ngǫ
ni ichij ni tsínj chracuij ni xụhuij ni tsínj
apóstol huin ni tsínj a'mi si-nụguan' Jesu-
cristo rian ni ngüḭ. Nḭ guna anin' únj ngą
sí'.
9 Nḭ nne yąn gąn'anj da'nḭ xąna Felipe.
Nḭ huin ne ngüḭ a'mi nuguan' riqui Yan'anj
rian ne.

10 Ngaa guisíj ga'i̱ güi gane únj yu'uj
daj, ni̱ guisíj 'ngo̱ tsínj 'na̱' estado Judea
gu̱'naj sí' Agabo. Ni̱ huin sí' 'ngo̱ tsínj a'mi
nuguan' riqui Yan'anj rian sí'.
11 Ni̱ ngaa guisíj tsínj daj rian nne únj, ni̱
guida'a sij danij sincho Pablo. Ni̱ numij sij
ra'a sij nga̱ dacój sij. Ni̱ gataj sij:
—Ataj Espíritu Santo sisi̱ xuman'
Jerusalén, ni̱ hué daj gu̱numi ni tsínj
israelita tsínj da̱nij sincho nan na̱ga'ui'
ni sí' ra'a ni tsínj 'na̱' anéj chrej. —Daj
gataj tsínj daj.
12 Ni̱ ngaa gunun únj nga̱ ni tsínj ma̱n
xuman' Cesarea nuguan' daj, ni̱ ga'mi yaco
únj rian Pablo sisi̱ si̱ gan'anj sij xuman'
Jerusalén mánj.
13 Sani̱ gataj Pablo:
—Ni̱ u̱n sin huin ni̱ aco a ni é re̱',
ni̱ nani
ruhuāj, 'yaj á re̱' únj. Hua ni̱ca ruhuāj sisi̱
gu̱mi ni sij yūnj xuman' Jerusalén. Sani̱ sé
urin si gu̱mi ni sij, sani̱ hua ni̱ca ruhuāj
ga̱huīj xuman' daj xi'í Señor Jesús. —Daj
gataj Pablo gunun ni sij.
14 Ni̱ ri̱an nun ga̱'ue gu̱nun Pablo si-
nu̱guan' únj, ni̱ ga'nin' ruhua únj, gataj
únj:
—Si gui̱'yaj Señor si aran' ruhua sij nánj.
—Daj gataj ni únj.
15 Ni̱ ngaa guisíj ni güi daj, ni̱ gui'yaj
xugüi anin' únj. Ni̱ gan'anj únj xuman'
Jerusalén.
16 Ni̱ guinicaj dugüi' go̱'ngo ni tsínj nico'
Jesucristo 'na̱' xuman' Cesarea nga̱ ni únj
gan'anj únj. Ni̱ nicaj ni sí' ni únj gan'anj ni
sí' ducuá 'ngo̱ tsínj gu̱'naj Mnasón 'na̱' sí'
yo'ój gu̱'naj Chipre huin sí' 'ngo̱ tsínj nico'
Jesucristo asi̱j ná. Ni̱ guna únj ducuá sí'.

Arresto de Pablo en el templo

17 Ni̱ ngaa guisíj ni únj xuman' Jerusalén,
ni̱ gahuin nia̱' ruhua ni tsínj xuman ruhua
ni'i Jesucristo guisíj únj rian ni sij.
18 Ni̱ ango güi, ni̱ gan'anj ni̱'yaj Pablo
rian nne Jacobo nga̱ ni únj. Ni̱ nahuin
chre' daran' ni tsínj huin achij yu'uj daj.
19 Ni̱ gachínj snan'anj Pablo sisi̱ hua sa̱'
nne ni sij. Hué dan ni̱ nata' sí' da' go̱'ngo
nuguan' gui'yaj sa̱' Yan'anj nga̱ ni tsínj 'na̱'
anéj chrej ngaa nata' sí' si-nu̱guan' Yan'anj
rian ni sij.
20 Ni̱ ngaa gunun ni sij si gataj Pablo, ni̱
ga'mi sa̱' 'ueé ni sij rian Yan'anj. Ni̱ gataj
ni sij rian Pablo:
—Ni̱'yaj sa̱' re̱' jna̱nj. Scanij ni tsínj
israelita, ni̱ ma̱n ga'i̱ mí ni tsínj xuman
ruhua ni'i Jesús. Sani̱ huin ruhua daran'
ni sij da̱gahuin ni sij si-du̱cuanj Moisés.
21 Ni̱ hua gunun ni sij nuguan' sisi̱ digyán
man'án re̱' rian ni tsínj israelita ma̱n scanij
ni tsínj 'na̱' anéj chrej sisi̱ si̱ xacaj ni sí'
cuenta nga̱ si ga'nin' Moisés sun rian né'.
Ni̱ gunun ni sij si gatáj re̱' sisi̱ si̱ guta' ni sij
da'nga' nneę cúj da'níj ni sij. Ni̱ si̱ guinico'
ni sij si-chrej ni xí' guimán asi̱j ná.
22 Ni̱ u̱n sin gui̱'yaj únj, ruhuá re̱' únj.
Xa̱nga' sisi̱ xa̱caj cuenta ni sij sisi̱ guisíj re̱'
yu'uj nan, ngaa ni̱ na̱huin yu' ni sij.
23 ’Xi'í daj ni̱ gui̱'yáj re̱' rún' ga̱taj únj
nan. Niquin' ga̱n'anj tsínj scanij ni únj
nan. Ni̱ hua nia̱n da̱gahuin ni sij nuguan'
gataj yya ni sij rian Yan'anj.
24 Ngaa ni̱ gui̱nicaj dugüí' re̱' ga̱n'anj re̱'
nga̱ ni sij. Ni̱ na̱ga'ui' anin' é re̱' man'an án
re̱' rian Yan'anj. Ni̱ na̱ru'ue re̱' si ga̱huin
si-gasto ni sij da̱gahui' ni sij xucu rian
Yan'anj. Ngaa ni̱ ga̱'ue ga̱ca ca̱n chra̱ ni sij.
Ni̱ hué chrej daj gui̱ni'i ni tsínj daj sisi̱ sé
si xa̱nga' huin ni nuguan' gunun ni sij xi'í
man'án re̱'. Ni̱ gui̱ni'i ni sij sisi̱ da̱gahuin
man'án re̱' rian si-ley Moisés nej.
25 ’Sani̱ güenda ni tsínj 'na̱' anéj chrej
nico' Jesucristo huin ni tsínj xuman ruhua
ni'yaj Jesucristo, ni̱ guisíj garun ni únj 'ngo̱
yanj rian ni sí'. Ni̱ hua gataj ni únj sisi̱ nitaj
nu̱nj huin sisi̱ da̱gahuin ni sij si-du̱cuanj
Moisés mánj. Maan si si̱ xa ni sij nneę
xucu ga'ui' ni ngüi̱ rian yan'anj nari ra'a
ni ngüi̱. Ni̱ si̱ xa ni sij tun nga̱ nneę xucu
duguáj ni sij xá xú'. Ni̱ si̱ gui'yaj ni sij
gaquin' nga̱ ango yun'unj xa̱na mánj. Hué
daj garun únj rian ni sij. —Gataj ni tsínj
huin achij daj gunun Pablo.
26 Ngaa ni̱ nicaj dugüi' Pablo nga̱ ga̱n'anj
ran' tsínj daj. Ni̱ ango güi gan'anj
nu̱guan'an ni sij naga'ui' ni sij man'an ni
sij rian Yan'anj. Asíj ni̱ gatúj sij chruhua
nuhui nata' sij rian chrej u̱n güi huin
ga̱nahuij na̱ga'ui' ni sij man'an ni sij rian
Yan'anj. Ni̱ hué güi daj huin ngaa ga̱'ui'
go̱'ngo ni sij xucu rian Yan'anj xi'í ni sij.
27 Ni̱ ngaa ruhua gui̱sij ichij güi daj, ni̱
guini'i do̱j ni tsínj israelita 'na̱' estado Asia
si niquin' Pablo chruhua nuhui. Hué dan
ni̱ ga'man ruhua daran' ni ngüi̱ nahuin
chre' yu'uj daj, gui'yaj ni sij. Hué dan ni̱
guida'a ni sij Pablo.
28 Ni̱ gaguáj ni sij. Ni̱ gataj ni sij:
—Ni tsínj israelita, chra̱cuij ni é re̱' ni
únj si hué tsínj nan chéj sij daran' yu'uj
digyán sij rian ni ngüi̱ ni nuguan' unun'
nga̱ ni únj huin ni únj ni tsínj israelita. Ni̱
unun' si-nu̱guan' sij nga̱ si-du̱cuanj Moisés
nga̱ nuhui nan nej. Ni̱ gatúj go̱'ngo ni tsínj
griego chruhua nuhui nan, gui'yaj sij nej.
Ni̱ xi'í daj ni̱ gahuin quij ruhua nuhui nan.
—Hué daj gataj ni sij.
29 Ni̱ hué daj gataj ni sij si hua guini'i
ni sij guinicaj dugüi' Pablo nga̱ tsínj gu̱'naj
Trófimo riqui xuman' daj huin sí' 'ngo̱ tsínj
'na̱' xuman' Efeso. Ni̱ gani ruhua ni sij sisi̱
ga̱tu sí' chruhua nuhui, gui'yaj Pablo.
30 Ni̱ ga'man ruhua daran' ni tsínj ma̱n
xuman' daj. Ni̱ gunánj ni sij ga'na̱' gui̱da'a
ni sij man'an Pablo ga̱nucuaj ni sij gui̱ri ni

sij sí' nẹ' chrej xẹ' nuhui daj. Nị hué 'ngọ hora daj naránj ni sij rian nuhui.

31 Nị hua huin ruhua dạgahui' ni sij Pablo ngaa gunun snado huin achij rian xi'nin' snado daj sisị aguáj daran' ni ngüị mán xuman' Jerusalén.

32 Ngaa nị nicaj snado huin achij daj ni snado nico' sij ngạ ni snado centurión nej. Nị gunánj ni sij gan'anj nị'yaj ni sij rian mạn ni ngüị daj. Nị ngaa guini'i ni ngüị snado huin achij daj ngạ ni snado nico' sí', ngaa nị duna ni sij si ga'ui' ni sij Pablo.

33 Ngaa nị gahuin nịchrun' snado huin achij daj rian nne Pablo. Nị guida'a sij sí'. Nị ga'nin' sij sun sisị gụmi ni sij huịj cadena sí'. Asíj nị nachínj snan'anj sij ni ngüị ụn sin huin sí', nị nụnj huin gui'yaj sí'.

34 Nị nini huin nuguan' gaguáj gọ'ngo ni ngüị daj. Nị gaguáj ango ni sij ango nuguan' gachej ga'mi ni sij. Nị nun ri' ruhua snado huin achij daj si guị'yaj yya sij xi'í si guixij ruhua sij si gaguáj ni sij. Hué dan nị ga'nin' sij sun sisị nịcaj ni snado gạn'anj ni sí' ducuá ni sí' Pablo.

35 Nị ngaa hua guịsij ni snado gahui ni sij rian scalera guịsij ni sij rian mạn ni sij, nị gata xata' ni sij Pablo guisíj ni sij. Daj si nịn' ruhua huin ruhua ni ngüị dạgahui' ni sij Pablo.

36 Nị nico' ran ni ngüị huaj nẹ' rụcu ni sij. Nị gaguáj ni sij. Nị gataj ni sij:

—Dạgahui' a ni é rẹ' sí'. —Gataj ni sij ni'yaj ni sij Pablo.

Defensa de Pablo ante el pueblo

37 Nị ngaa huaj gạtu ni sij ngạ Pablo rian mạn ni sij, nị nachínj snan'anj Pablo snado huin achij daj. Nị gataj sij:

—Gạ'ue gạ'mī dọj ngạ rẹ' ní'. —Daj gataj Pablo gunun snado huin achij daj.

Ngaa nị gataj snado huin achij daj:

—Chrụn rẹ' gạ'mi rẹ' snánj griego ní'.

38 Nị sé rẹ' huin tsínj 'nạ' nẹ' Egipto gunún' rẹ' ngạ gobierno, nị gahui gạn'anj mí snado ngạ rẹ' gan'anj quij qui'yanj nạco asịj ganij mí'. —Daj gataj snado huin achij daj nachínj snan'anj sij Pablo.

39 Ngaa nị gataj Pablo:

—Huēj huin 'ngọ tsínj israelita 'nāj xuman' Tarso huin-ín' 'ngọ xuman' huin achij ngaj estado Cilicia. Sanị guị'yáj rẹ' sinduj rịqui rẹ' si gạ'mī rian ni ngüị aj. —Daj gataj Pablo.

40 Hué dan nị ga'ui' snado huin achij permiso. Ngaa nị gan'anj nịquin' Pablo rian scalera daj. Nị dugunun ra'a sij rian ni ngüị sisị dínj gạhuin du'ua ni sí'.

Nị ngaa ganiquin' du'ua ni sí', nị ga'mi Pablo snánj hebreo rian ni sij. Nị gataj sij:

22

1 —Gụnun sạ' á rẹ' si gạtā gụnun a ni é rẹ' xi'í man'ānj huin ín rẹ' jnánj né' ngạ da'nun' né'. —Daj gataj Pablo.

2 Nị ngaa gunun ni sij ga'mi Pablo snanj hebreo, ngaa nị nani sạ' chraquij ni sij. Nị gataj Pablo:

3 —Huēj huin tsínj israelita. Nị ga'ngā xuman' Tarso, estado Cilicia. Sanị gachī xuman' Jerusalén nan. Nị digui'yūnj ngạ maestro gụ'naj Gamaliel. Nị gahuin chrụn sa'āj si-ley ni xí' nej. Nị xạnga' yya gui'yaj sūnj si-sun Yan'anj. Nị dạj rún' 'yaj ni é rẹ' acuan', hué daj gui'yā nej.

4 Asịj sini nị chran' yun'ūn ni ngüị nicaj dugüi' ngạ Jesús. Nị gahuin ruhuāj dạgahuīj ni sij. Nị gumī ni sij. Nị garī ducuagạ' ni tsínj ngạ ni ngüị xạna nej.

5 Nị chrej a'nin' ngạ ni tsínj huin achij huin ni sij testigo sisị hué daj gui'yā. Nị riqui ni sí' yanj carta nicā gạn'ān rian ni dugüi' né' ni tsínj israelita nne xuman' Damasco. Nị huaj nạnōj ni ngüị nico' Jesús. Ngaa nị nicā ga'nāj xuman' Jerusalén gạhuin ni sij castigo, ruhuāj aj.

6 ’Sanị ngaa huaj gahuin nịchrūnj xuman' Damasco gaxuj, nị nasinụnj chre ga'nạ' 'ngọ yan'ạn xata' guixiguịn ganicạj rian huaj man'ānj.

7 Nị 'ngọ ganatū rian yo'ój. Nị gunūnj 'ngọ tsínj ga'mi ngāj. Nị gataj sij: “Saulo, Saulo, ụn sin huin nị chran' yun'únj rẹ' man'ānj únj.” Daj gataj tsínj daj gunūnj.

8 Ngaa nị: “Nị ụn sin huín rẹ', Señor.” Gataj man'ānj. Ngaa nị gataj sij: “Huēj huin Jesús 'nạ' Nazaret. Hué man'ānj huin chran' yun'únj rẹ' aj.” Daj gataj Jesús gunūnj.

9 Nị guini'i yya ni tsínj huan'anj ngāj yan'ạn daj. Nị guxu'ui' ni sij. Sanị nun gunun ni sij nuguan' ga'mi Jesús riānj mánj.

10 Ngaa nị gataj man'ānj: “Dạj guị'yā, ruhuá rẹ', Señor.” Gataj man'ānj. Ngaa nị gataj Señor gunūnj: “Nạchica rẹ' gạn'anj rẹ' xuman' Damasco. Yu'uj daj gạtaj ni sij gụnun rẹ' daran' si huin guị'yáj rẹ' aj.” Daj gataj sij gunūnj.

11 Nị rịan gahuin durīj gui'yaj yan'ạn xiguịn nucuaj daj, ngaa nị guida'a ni tsínj nicaj dugüi' ngāj ra'āj gan'anj ni únj guisíj únj xuman' Damasco.

12 ’Nị xuman' daj nne 'ngọ tsínj gụ'naj Ananías. Nị hua cuidado sij dagahuin sij si-ley Moisés. Nị a'mi sạ' daran' ni tsínj israelita mạn xuman' Damasco xi'í sij.

13 Nị ga'nạ' nị'yaj Ananías man'ānj. Nị ngaa guisíj sij, nị gataj sij gunūnj: “Jnánj Saulo, yyạj nị nạxiguịn rián rẹ'.” Gataj sij. Nị 'ngọ hora naxiguịn riānj guini'yā sij.

14 Nị gataj sij: “Nacui Yan'anj nico' ni xí' man'án rẹ' sisị guịni'i sạ' rẹ' si huin ruhua

man'an Yan'anj. Nị huin ruhua Yan'anj sisị
guịni'í rẹ' tsínj hua nịca nịn' ruhua huin
sí' Jesús. Nị gụnun rẹ' si-nụguan' man'an
Jesús, ruhua Yan'anj nej.
15 Daj si gạhuin man'án rẹ' tsínj nạta'
xi'í Jesús rian daran' ni xungüị. Nị gạn'anj
nạta' rẹ' si guini'í rẹ' ngạ si gunún rẹ' rian
ni ngüị.
16 Yyạj nị sị gano'ó rẹ' nạchica rẹ'. Nị
gạn'anj gạta' nneé rẹ' ngạ si-xugüi Señor.
Nị jnạruhui sij si-gạquin' rẹ' aj." Gataj
Ananías riānj.
17 'Hué dan nị ngaa nanicā xuman'
Jerusalén, nị gan'ān nuhui gachínj jni'yā.
Nị digyán Yan'anj 'ngọ rasụn riānj.
18 Nị guini'īnj man'an Señor. Nị gataj
Señor gunūnj: "Yoọ gạhui rẹ' xuman'
Jerusalén. Daj si sị garáj xina ni sij
nuguan' nạta' rẹ' xi'īj mánj." Daj gataj
Señor gunūnj.
19 Hué dan nị gataj man'ānj: "Señor, ni'i
ni sij sisị gatúj man'ānj daran' ni nuhui,
nị garij man'ānj ducuagạ' daran' ni ngüị
xuman ruhua ni'í rẹ'. Nị garī nne' xiráj ni
sij nej.
20 Nị ni'i ni sij sisị ngaa gayanj si-tun
man'an Esteban huin sí' tsínj gui'yaj sun
rián rẹ' ga'mi sí' si-nụguan' man'án rẹ',
ngaa nị niquin' man'ānj yu'uj daj. Nị ga'uē
sisị dạgahui' ni sij sí'. Nị da' dugumīj si-
gan' ni tsínj dagahui' daj." Hué daj gatā
gunun Señor.
21 Sanị gataj Señor: "Güij si a'nī gạn'anj
gạn' rẹ' rian ni ngüị mạn anéj chrej." Daj
gataj Señor gunūnj. —Gataj Pablo gunun
ni tsínj nahuin yu' daj.

Pablo en manos del tribuno

22 Nị gunun ni ngüị si-nụguan' Pablo da'
nuguan' daj. Sanị ngaa ga'mi sij xi'í ni tsínj
'nạ' anéj chrej, nị gaxị'i ni sij gaguáj ni sij.
Nị gataj ni sij:
—Si gạhui' naj tsínj nan. Sị ga'ue gạ
nị'na' sij rian xungüị mánj. —Hué daj
gataj ni sij xi'í Pablo.
23 Nị rịan aguáj ni sij nagunan' ni sij si-
gan' ni sij dagaman' ni sij yo'ój yaj xata',
24 hué dan nị ga'nin' snado huin achij
sun sisị nạ'nij ni snado Pablo rian mạn ni
sij. Nị gataj sí' sisị gạri ni sij nne' xiráj
Pablo sisị gạtaj Pablo ụn sin xị'i huin aguáj
ni ngüị ni'i ni sij Pablo.
25 Sanị ngaa guisíj gumíj ni sij ngạ nnij,
nị hua ruhua ni sij gạ'ui' sij nne', ngaa nị
nachínj snan'anj Pablo capitán niquin' daj.
Nị gataj sí':
—Nịcaj sun ni é rẹ' gạ'ui' rẹ' nne' 'ngọ
tsínj romano ní'. Nị achin si gạ'ui' ni sij
gaquin' xi'í man'ānj. —Daj gataj Pablo
gunun capitán daj.
26 Nị ngaa gunun capitán nuguan' daj,
nị gan'anj nạta' snan'anj sij gụnun snado
huin achij daj. Nị gataj sij:
—Gạ cuidado si guị'yáj rẹ' si tsínj nan
huin 'ngọ tsínj romano. —Daj gataj sij
gunun snado huin achij daj.
27 Ngaa nị gan'anj snado huin achij daj
rian niquin' Pablo. Nị nachínj snan'anj sij.
Nị gataj sij:
—Xạnga' hué rẹ' huin 'ngọ tsínj romano
ní'. —Daj gataj sij.
—Huēj huin nánj. —Gataj Pablo.
28 Ngaa nị gataj snado daj:
—Gutin' nịn' ruhuāj san'anj da gahuīnj
tsínj romano. —Daj gataj sij.
Ngaa nị gataj Pablo:
—Huēj huin 'ngọ tsínj romano ga'ngā ni
nánj an. —Daj gataj Pablo.
29 Asíj nị ni tsínj ruhua gạri nne' xiráj
Pablo, nị guxun ni sí' man'an sí'. Nị
guxu'ui' snado huin achij daj si hua numíj
sij Pablo huin sí' 'ngọ tsínj romano.

Pablo ante el concilio

30 Nị huin ruhua snado huin achij daj
guịni'i sij ụn sin xị'i huin a'mi gaquin' ni
tsínj israelita rian xi'í Pablo. Hué dan nị
ango güi nị ga'nin' sij sun sisị nạchi ni
snado Pablo. Nị ga'nin' sij sun si nạhuin
yu' ni chrej huin achij ngạ daran' ni tsínj
mạn junta nico. Ngaa nị guiri sij Pablo gani
sij rian ni tsínj mạn junta nico daj.

23

1 Ngaa nị ni'yaj sạ' Pablo rian ni tsínj
mạn junta daj. Nị gataj sij:
—Jnánj né', da acuan' nị nịnanj sạ'
gui'yā rian Yan'anj. Nị nitaj gaquin' nụn
nimānj mánj. —Daj gataj Pablo.
2 Hué dan nị ga'nin' Ananías sun rian ni
tsínj niquin' nịchrun' ngạ Pablo sisị rạ'ui
ra'a ni sí' du'ua Pablo. Nị Ananías huin
chrej a'nin' rian ni chrej.
3 Ngaa nị gataj Pablo gunun sij:
—Gạ'ui' Yan'anj man'án rẹ' huín rẹ' tsínj
digya' yun'unj. Hué nné rẹ' nạgui'yaj yyá
rẹ' si-nụguan'ānj rún' a'nin' ley sun. Nị
sisị hué daj 'yáj rẹ', ngaa nị ụn sin huin,
nị a'nín' rẹ' sun sisị gạ'ui' ni sij man'ānj
únj. Daj si sé daj a'nin' ley sun mánj. —Daj
gataj Pablo.
4 Ngaa nị gataj ni tsínj nịquin' xi'níj
Pablo gunun sij:
—Hué tsínj nan huin chrej huin rian nịn'
rian Yan'anj. Ngaa nị ụn sin huin nị a'mí
rẹ' daj rian sí' únj. —Daj gataj ni sij gunun
Pablo.
5 Ngaa nị gataj Pablo:
—Nun guini'īnj sisị chrej huin rian nịn'
huin sí' man jnánj. Daj si hua garun ni
sij rian yanj asịj hua ná: "Sị ga'mi quij né'

nḭ'yaj né' tsínj nicaj sun rian ni dugüi' né'.”
—Daj gataj Pablo gunun ni sij.
6 Ngaa nḭ xacaj sạ' Pablo cuenta sisḭ da'aj
ni sij huin tsínj saduceo. Nḭ ango da'aj ni
sij huin tsínj fariseo. Ngaa nḭ ga'mi nucuaj
Pablo rian ni tsínj mạn junta daj. Ni gataj
sij:
—Jnánj né', huēj huin tsínj fariseo. Nḭ
tsínj fariseo huin chrē nej. A'mi gaquin'
ni sij riānj xi'í si xuman ruhuāj sisḭ gạ'ue
gạna'nij ni tsínj gahui'. —Daj gataj Pablo
gunun ni sij.
7 Ngaa nḭ ngaa gataj Pablo nuguan' daj,
nḭ gaxḭ'i gunun' ni tsínj fariseo ngạ ni tsínj
saduceo. Nḭ gura' da'aj huḭj xi'nin' man'an
ni sij.
8 Daj si ataj ni tsínj saduceo sisḭ nitaj si
gạna'nij ni tsínj gahui'. Nḭ ataj ni sij sisḭ
nitaj ángel mánj. Nḭ nitaj niman ni ngüḭ,
ataj ni sij nej. Sanḭ ni tsínj fariseo xuman
ruhua daran' ni nuguan' nan.
9 Ngaa nḭ gagúaj daran' ni sij. Nḭ
naxṵman gọ'ngo ni tsínj digyán si-ley
Yan'anj rian ni ngüḭ huin ni sí' tsínj fariseo.
Nḭ gataj ni sí':
—Nitaj si da'ui tsínj nan gaquin' ruhua
únj mánj. Si ruhuaj, nḭ ga'mi 'ngọ níman
ngạ sij, asḭ ga'mi 'ngọ ángel ngạ sij, si
ruhuaj. Sḭ gunún' ngạ Yan'anj mánj. —Daj
gataj ni sij.
10 Nḭ ducu gunun' ni tsínj mạn junta daj.
Xi'í daj nḭ guxu'ui' snado huin achij daj
sisḭ gụtin' ni sij Pablo. Hué daj nḭ gaquínj
sij gạ'na' gọ'ngo ni snado guḭri ni sí' Pablo
scanij ni sij nḭcaj ni sí' gạn'anj sí' chruhua
hue' rian mạn ni sí'.
11 Nḭ ngaa guinḭ ango güi, nḭ narugüi'
Señor rian Pablo. Nḭ gataj Señor:
—Gạ nucuaj nimán rẹ'. Daj si dạj rún'
ga'mí rẹ' rian xi'ĩj rian ni tsínj mạn xuman'
Jerusalén nan, nḭ hué daj gạ'mi rẹ' rian ni
tsínj mạn xuman' Roma nej. —Daj gataj
Señor gunun Pablo.

Complot contra Pablo

12 Ango güi nḭ daga'mi dugüi' gọ'ngo ni
tsínj israelita si dạgahui' ni sij Pablo. Nḭ
gataj ni sij sisḭ sḭ guiri' ni sij dạgahui' ni sij
Pablo, ngaa nḭ gạ'ue guḭ'yaj Yan'anj castigo
ni sij. Nḭ gataj ni sij sisḭ sḭ xa ni sij sḭ go'o
ni sij da guḭri' ni sij dạgahui' ni sij sí'. Nḭ
guta' nḭca yya ni sij sisḭ hua yya si a'mi ni
sij.
13 Nḭ gachin chrạ huḭj xia ni tsínj daga'mi
dugüi' daj.
14 Hué daj síj nḭ gan'anj ni tsínj daj rian
ni chrej a'nin' ngạ ni tsínj huin achij nej.
Nḭ gataj ni sij:
—Hua guta' nḭca yya ni únj sisḭ xạ ni únj
ngaa nun gụnucuaj ni únj dạgahui' ni únj
Pablo, nḭ gạ'ue guḭ'yaj Yan'anj castigo ni
únj.
15 Yyạj nḭ gạchinj jni'yaj á rẹ' ngạ ni tsínj
mạn junta nico nan rian snado huin achij
daj sisḭ guḭnicaj sij a'yoj Pablo gạ'na' sij
rian án rẹ'. Nḭ gạtaj á rẹ' sisḭ hua niạn
guḭni'i a ni é rẹ' doj xi'í Pablo. Nḭ ngaa
achin guḭsij sij nan, nḭ ạ hua chrụn ruhua
únj dạgahui' únj sij chruhua chrej. —Daj
gataj ni tsínj daj.
16 Sanḭ gunun da'níj xiga'uij Pablo xi'í
gaquin' daj. Hué dan nḭ gan'anj sij gatúj
sij rian mạn ni snado. Nḭ nata' sij nuguan'
daj gunun Pablo.
17 Ngaa nḭ gaquínj Pablo gạ'na' 'ngọ
snado centurión, nḭ gataj sij:
—Guḭnicaj rẹ' tsínj le nan gạn'anj sij rian
snado huin achij si hua 'ngọ nuguan' nạta'
sij gụnun sí'. —Daj gataj Pablo.
18 Ngaa nḭ nicaj centurión stucun' Pablo
gan'anj sij rian snado huin achij daj. Nḭ
gataj sij:
—Gaquínj Pablo guḭsij man'ānj rian sí'
huin sí' tsínj nụn ducuagạ'. Nḭ gachínj
jni'yaj sí' sisḭ guḭnicā tsínj hua le nan gạ'nāj
rián rẹ' si hua 'ngọ nuguan' nicaj sij nạta'
sij gụnun rẹ'. —Daj gataj centurión daj
gunun snado huin achij.
19 Ngaa nḭ guida'a snado huin achij daj
stucun' Pablo. Nḭ gan'anj nḭni nụngüej sij
nachínj snan'anj sí' man'an sij. Nḭ gataj sí':
—Nḭ ụn sin huin ruhuá rẹ' gạtaj rẹ'
gụnūnj únj. —Daj gataj sí'.
20 Hué dan nḭ gataj stucun' Pablo:
—Hua daga'mi dugüi' ni tsínj israelita
sisḭ gạchinj jni'yaj ni sij rián rẹ' nḭcaj rẹ'
Pablo gạn'anj rẹ' a'yoj rian junta nico. Nḭ
gạtaj ni sij sisḭ ruhua ni sij guḭni'i ni sij doj
xi'í Pablo.
21 Sanḭ sḭ guxuman ruhuá rẹ' si gạtaj ni
sij si gachin chrạ huḭj xia tsínj mán ana'uij
huḭ du'ua chrej. Nḭ sisḭ xạ ni sij gọ'o ni
sij ngaa nun dạgahui' ni sij Pablo, ngaa nḭ
gạ'ue guḭ'yaj Yan'anj castigo ni sij, ataj ni
sij. Nḭ hua guta' nḭca yya ni sij sisḭ hué
daj guḭ'yaj ni sij. Nḭ yyạj mạn chrụn ni
sij ana'uij ni sij sisḭ gạ'uej ruhuá rẹ' ngạ
si huin ruhua ni sij. —Daj gataj stucun'
Pablo gunun snado huin achij.
22 Hué dan nḭ na'níj snado daj sisḭ nạn'
stucun' Pablo ducuá sij. Nḭ ga'nin' sí' sun
sisḭ sḭ nata' sij rian nḭ ạ 'ngọ ni ngüḭ si ga'mi
nụngüej sij.

Pablo es enviado a Félix, el gobernador

23 Ngaa nḭ gaquínj snado huin achij daj
sisḭ gạ'na' huḭj snado centurión. Nḭ ga'nin'
sij sun sisḭ gạ chrụn guḭ'yaj nụngüej sí'
ngạ huḭj ciento snado ga ụn nḭ ngạ huạ'nij
xia chi' snado guḭtaj guayo ngạ ango huḭj
ciento snado guḭnicaj lanza gạn'anj daran'
ni sij xuman' Cesarea.

24 Nị ga'nin' sij sun sisị guị'yaj xugüi
sij guayo guịtaj Pablo gạn'anj sạ' sí' rian
gobernado gụ'naj Félix.
25 Nị ga'níj snado huin achij daj 'ngọ yanj
carta gan'anj-án' ngạ nụngüej sij. Nị gataj
carta daj:
26 "Huēj huin Claudio Lisias. Nị a'nī 'ngọ
carta nan huaj rián rẹ' huín rẹ' gobernado
Félix 'ngọ tsínj huin achij sạ' nịn' ruhua.
Hua sạ' nné rẹ' ní'.
27 Cuan guida'a ni tsínj israelita tsínj
nan. Nị huaj dạgahui' ni sij sí'. Sanị ngaa
gunūnj, nị gan'ān ngạ ni snado. Nị guxūnj
Pablo ra'a ni sij. Nị hué daj gui'yā si hué
sí' huin tsínj romano.
28 Nị gahuin ruhuāj guịni'īnj ụn sin xị'i
huin a'ui' ni sij gaquin' sí'. Ngaa nị nicā
gan'ān rian junta rian mạn ni sij.
29 Hué dan nị guini'īnj sisị xi'í si-ley
man'an ni sij a'ui' ni sij gaquin' xi'í sí'. Sanị
nitaj xi'í gạhui' sí', ruhuāj aj. Nị nitaj xi'í
gunụn sí' ducuagạ' nej.
30 Sanị ngaa gunūnj sisị daga'mi dugüi'
ni tsínj israelita si dạgahui' ni sij sí', hué
dan nị ga'nī gụchi' sí' rián rẹ'. Nị ga'nī sun
rian ni tsínj a'ui' gaquin' sisị gụchi' ni sij
gạ'ui' ni sij gaquin' xi'í sí' rián rẹ'." Hué
daj gataj yanj ga'níj snado huin achij daj
rian gobernado.
31 Nị dạj rún' ga'nin' snado huin achij
sun, nị nicaj ni snado Pablo gan'anj ni sij
nẹ' nị dạ' xuman' Antípatris.
32 Ango güi nị dunáj ni sij ni snado tạj
guayo gan'anj ni sí' ngạ Pablo. Nị nanicạj
ni sij hue' rian mạn ni sij.
33 Ngaa guisíj ni snado tạj guayo xuman'
Cesarea, nị ga'ui' ni sij carta ra'a gober-
nado. Nị naga'ui' ni sij Pablo ra'a sí' nej.
34 Nị ngaa guisíj gaya gobernado yanj
carta daj, nị nachínj snan'anj sij nị ạ 'nạ'
Pablo. Nị ngaa gunun sij sisị estado Cilicia
'nạ' Pablo
35 ni gataj sij:
—Ngaa gụxuman ni tsínj a'ui' gaquin'
xi'í rẹ', ngaa nị gụnūnj si-nụguan' rẹ'.
—Daj gataj gobernado gunun Pablo.
Hué dan nị ga'nin' sij sun sisị dụgumi
ni snado man'an Pablo rian si-palacio rey
gụ'naj Herodes.

24

Defensa de Pablo ante Félix

1 Nị ngaa gachin ụn'un' güi, nị guxu-
man chrej a'nin' xuman' Cesarea huin sí'
Ananías ngạ dọj ni tsínj huin achij nej, ngạ
'ngọ tsínj a'mi nataj gụ'naj sí' Tértulo. Nị
hué ni tsínj daj gan'anj rian gobernado sisị
gạ'ui' ni sij gaquin' xi'í Pablo.
2 Ngaa nị nicaj ni sij ga'nạ' sij Pablo. Nị
gaxị'i ga'ui' Tértulo gaquin' xi'í sí'. Nị gataj
sij gunun gobernado Félix:
—Hué man'án rẹ' huin gobernado. Nị
guruhua man'án rẹ' sisị hua din'inj ruhua
xánj únj. Nị nahuin 'ueé mán sạ' únj xánj
únj 'yaj si ni'i sạ' man'án rẹ'.
3 Daran' ni yu'uj, nị nịnanj huin niạ'
ruhua únj ngạ sinduj gui'yaj man'án rẹ'
rian únj huín rẹ' Félix tsínj sạ' nịn' ruhua.
4 Nị rịan hua chruj rián rẹ', nị nitaj si
huin ruhuāj gạ'mi xạcānj gụnun rẹ'. Ngaa
nị guị'yáj rẹ' sinduj gụnun sạ' rẹ' gạ'mi
chre' ni únj.
5 'Hué dan nị xacaj ni únj cuenta sisị tsínj
nan huin 'ngọ tsínj letu nịn' ruhua. Nị
unun' ni dụgüi' ni tsínj israelita nne nịn'
gạchra' chruhua xungüị, 'yaj sij nej. Nị hué
sij huin tsínj chrạ rian ni tsínj nazareno
nej.
6 Nị guị'yaj xị'i sij chruhua nuhui nico,
ruhua sij. Xi'í daj nị guida'a ni únj man'an
sij. Daj si ruhua ni únj nạgui'yaj yya únj
xi'í sij rún' ataj si-ley únj.
7 Sanị ga'nạ' snado huin achij gụ'naj
Lisias. Nị ga'nạ' sí', nị guxun nịn' ruhua
sí' tsínj nan ra'a únj.
8 Nị ga'nin' sí' sun rian ni tsínj huin
ruhua gạ'ui' gaquin' xi'í tsínj nan sisị
gạ'na' ni sí' rian man'án rẹ'. Nị ngaa
nạgui'yaj yyá rẹ' xi'í sij, nị gạ'ue gạra
da'nga' ruhuá rẹ' ụn sin xị'i huin a'ui' únj
gaquin' xi'í sij rian man'án rẹ'. —Daj gataj
tsínj gụ'naj Tértulo gunun gobernado.
9 Nị uyan ga'mi ango ni tsínj gataj ni sij
sisị hua yya si-nụguan' Tértulo.
10 Ngaa nị digyán ra'a gobernado sisị
gạ'ue gạ'mi Pablo. Ngaa nị gataj sí':
—Ni'īnj sisị síj ga'ị yo' nagui'yaj yyá rẹ'
rian ni tsínj mạn xánj únj. Xi'í daj huin
niạ' ruhuāj gạ'mī xi'í man'ānj rián rẹ'.
11 Gạ'ue gạra da'nga ruhuá rẹ' si da
síj xụhuij güi asịj guisī xuman' Jerusalén
gạ'mi sa'āj rian Yan'anj xạnga'.
12 'Nị nun nari' ni tsínj israelita gunūnj
ngạ nị ạ 'ngọ ngüị mánj. Nị nun guị'yā si
ga'man ruhua ni ngüị chruhua nuhui nico
ngạ chruhua ango hue' digui'yun únj si-
nụguan' Moisés mánj. Nị nitaj si dugunūnj
ni ngüị chruhua cayu mánj.
13 Nị na'ue guịri' ruhua ni sij sisị da'uīj
gaquin' dạj rún' a'ui' ni sij gaquin' xi'īj.
14 'Sanị gạtaj yyāj rián rẹ' sisị hua yya
nicōj Yan'anj xạnga' huin Yan'anj guinico'
ni xi únj. Nị ataj ni sij sisị chrej xị'i
huin chrej achéj ni únj. Sanị xuman
ruhuāj daran' si hua nịca 'nạ' rian si-
ley Moisés ngạ si garun ni tsínj ga'mi si-
nụguan' Yan'anj asịj hua ná.
15 Nị uyan ana'uij man'ānj ngạ ni tsínj
israelita sisị gạna'nij ni níman, guị'yaj
Yan'anj huin ni tsínj sạ' ngạ ni tsínj sé si
sạ' aj.
16 Xi'í daj ya'yoj nị hua cuidadōj si gạ sạ'
nimānj rian Yan'anj ngạ rian ni ngüị nej.

17 ʼNgaa gachin ga'ḭ yo', nḭ gahuin ruhuāj
nanicā xān guḭ'yā caridad rian ni ngüḭ
niqui, nḭ gą'uīj ofrenda rian Yan'anj nej.
18 Nḭ hué daj gui'yā ngaa nari' ni sij
man'ānj chruhua nuhui nico. Nḭ hua
gahuin sa'āj rian Yan'anj dąj rún' a'nin' ley
sun rian únj. Nḭ nitaj nico ni tsínj guimán
ngāj mánj. Nḭ nun gunun' ni tsínj mán,
gui'yā mánj. Nḭ ni tsínj nari' yūnj, nḭ 'nąʼ
ni sí' estado Asia.
19 Hué ni tsínj daj hua niąn gą'na' rián
rę' gą'mi gaquin' ni sij sisḭ hua si da'uīj
rian ni sij.
20 Nḭ sisḭ nitaj, ngaa nḭ gątaj ni tsínj mán
nan sisḭ nari' ni sij 'ngǫ gaquin' gui'yā,
ngaa niquīnj rian junta nico rian ni tsínj
israelita.
21 Ní' xąnga' sisḭ gui'yā gaquin' ngaa
gaguā scanij ni sij sisḭ xuman ruhuāj sisḭ
gąna'nij ni níman gahui'. Xi'í daj ga'ui'
ni sij gaquin' riānj, si ruhuaj. —Daj gataj
Pablo gunun gobernado.
22 Nḭ ngaa gunun tsínj gu'naj Félix
nuguan' daj, nḭ duna acuan' sí' nuguan'
daj. Daj si ni'i sąʼ sij xi'í si-dǫcuanj
Jesucristo. Nḭ gataj sij:
—Asąʼ gą'na' snado huin achij gu'naj
Lisias, nḭ gąnahuij guḭni'īnj si-gąquin' ni é
rę' aj. —Daj gataj Félix.
23 Nḭ ga'nin' sij sun rian snado centurión
sisḭ dǫgumi ni snado Pablo. Sanḭ sḭ dugumi
ran ni sí'. Nḭ gataj sij sisḭ gą'ue gą'na' ni
dugüi' Pablo chrącuij ni sí' man'an sij.
24 Nḭ ngaa gachin dǫj güi, nḭ guisíj tsínj
gu'naj Félix ngą nicą sij gu'naj Drusila huin
ún' yun'unj israelita. Nḭ ga'nin' Félix sun
sisḭ gąquinj ni sij gą'na' Pablo rian sij. Nḭ
gunun sij si gataj Pablo xi'í si xuman ruhua
sí' ni'i sí' Jesucristo.
25 Nḭ ga'mi Pablo xi'í si hua niąn guḭ'yaj
nḭca gat' si-dǫcuanj né'. Nḭ hua niąn
dǫgumi né' man'an né' guḭ'yaj sąʼ né'. Nḭ
ga'mi sij xi'í si guḭ'yaj yya Yan'anj daran'
ni gaquin' ngaa gąnahuij xungüḭ. Hué dan
nḭ guxu'ui' Félix, nḭ gataj sij:
—Güjj nąn' rę'. Ngaa hua ní'nij riānj, nḭ
gąquinj yūnj gą'na' rę' aj. —Daj gataj Félix
gunun Pablo.
26 Nḭ gahuin ruhua Félix sisḭ gą'ui' Pablo
san'anj ra'a sij sisḭ nąʼnij ra'a sij sí'. Xi'í daj
nḭ nicǫ' huaj gaquínj sij gą'na' sí' gą'mi sí'
ngą sij.
27 Nḭ ngaa gachin hujj yo', nḭ nǫn guę
Pablo ducuagą'. Ngaa nḭ gahui Félix
gobernado. Nḭ ganatúj tsínj gu'naj Porcio
Festo rian sij. Nḭ nun ga'nij ra'a Félix Pablo
si huin ruhua sij guḭ'yaj sij sinduj rian ni
tsínj israelita.

25

Pablo apela a César

1 Nḭ guisíj huą'nij güi gatúj Festo gober-
nado, nḭ gahui sij xuman' Cesarea gan'anj
sij xuman' Jerusalén.
2 Yu'uj daj, nḭ ga'mi gaquin' ni chrej
a'nin' ngą ni tsínj huin achij scanij ni tsínj
israelita xi'í Pablo rian Festo.
3 Nḭ nḭn' ruhua gachínj jni'yaj ni sij sisḭ
guḭ'yaj sí' sinduj gą'nin' sí' sun gą'na' Pablo
xuman' Jerusalén. Nḭ hua daga'mi dugüi'
ni sij sisḭ dągahui' ni sij chrej Pablo.
4 Sanḭ gataj Festo sisḭ hua guę dugumi
ni snado Pablo xuman' Cesarea. Nḭ gani
ruhua sij nąnicaj rá'yanj sij xuman' daj,
gataj sij.
5 Ngaa nḭ gataj Festo:
—Gą'ue gąn'anj ni tsínj nicaj sun mán
scanij ni é rę' ngāj xuman' Cesarea. Nḭ
sisḭ hua yya da'ui tsínj daj gaquin', ngaa
nḭ gą'ue gą'mi gaquin' ni é rę' xi'í sij yu'uj
daj. —Hué daj gataj Festo.
6 Nḭ gahuin ran Festo 'ngǫ si itǫnj chi'
güi xuman' Jerusalén. Ngaa nḭ nanicąj sij
gan'anj sij xuman' Cesarea. Ango güi natúj
sij gane sij ducuasun. Nḭ ga'nin' sij sun sisḭ
gą'na' Pablo rian sij.
7 Nḭ ngaa gatúj Pablo chruhua ducuasun,
nḭ ganicąj ni tsínj israelita 'nąʼ Jerusalén
xi'níj sij. Nḭ ducu ga'ui' ni sí' gaquin' Pablo.
Sanḭ nun gą'ue digyán yya ni sí' sisḭ xąnga'
gui'yaj sij ni gaquin' daj.
8 Ngaa nḭ gataj Pablo xi'í man'an sij:
—Nitaj gaquin' gui'yā ngą si-ley ni tsínj
israelita, nḭ ngą nuhui nico nej, nḭ ngą
rey gu'naj César mánj. —Daj gataj Pablo
gunun Festo.
9 Nḭ rḭan huin ruhua Festo guḭ'yaj sij sin-
duj rian ni tsínj israelita, ngaa nḭ nachínj
snan'anj sij Pablo. Nḭ gataj sij:
—Huin ruhuá rę' gąn'anj rę' Jerusalén
sisḭ da' mánj guḭ'yaj yyāj xi'í rę' ní'. —Daj
gataj Festo.
10 Sanḭ gataj Pablo:
—Huēj niquin' nan rián rę' huín rę' tsínj
nicaj sun, gui'yaj rey gu'naj César. Nḭ hué
nan hua niąn gąhuin yya xi'īj. Ni'i sąʼ
man'án rę' sisḭ nitaj si gui'yā gaquin' rian
ni tsínj israelita mánj.
11 Sisḭ hua yya gui'yā 'ngǫ gaquin' xxi,
nḭ hua niąn gąhuīj xi'í gaquin' daj. Nḭ
gą'ue gąhuīj nánj. Sanḭ sisḭ nitaj si hua
yya gui'yā gaquin' dąj rún' a'mi gaquin' ni
sij xi'īj, ngaa nḭ nitaj chrej huaj si nąga'ui'
yǫn man'án rę' yūnj ra'a ni tsínj israelita
mánj. Hué dan ni achínj jni'yā rián rę' sisḭ
man'an rey César guḭ'yaj yya xi'īj. —Daj
gataj Pablo gunun Festo.
12 Hué dan nḭ ngaa guisíj ga'mi Festo ngą
ni tsínj a'ui' chrej rian sij, nḭ gataj sij:
—Xi'í si achínj jni'yáj rę' sisḭ guḭ'yaj yya
rey César xi'í rę', ngaa nḭ gąn'anj rę' rian
sí'. —Daj gataj Festo.

Pablo ante Agripa y Berenice

13 Ngaa gachin dǫj güi, nı̨ gan'anj rey gu̱'naj Agripa ngą yun'unj gu̱'naj Berenice
xuman' Cesarea gan'anj nı̨'yaj nu̱ngüej
xiga'uij sij rian nne Festo.
14 Nı̨ rı̨an gane nu̱ngüej xiga'uij sij ga'ı̨
güi ngą Festo, nı̨ nata' Festo rian rey daj
xi'í Pablo. Nı̨ gataj sij:
—Duna tsínj gu̱'naj Félix tsínj nan
dugumi ni snado.
15 Nı̨ ngaa gan'ān xuman' Jerusalén, nı̨
gui'yaj fuerza ni chrej a'nin' ngą ni tsínj
huin achij rian ni tsínj israelita xi'í Pablo,
gachínj ni sí' sisı̨ dągahui' ni snado Pablo,
gui̱'yā.
16 Nı̨ gatā gunun ni sij sisı̨ nitaj si hua
si-chrej ni únj ni tsínj romano si nągа'ui'
únj 'ngǫ tsínj da'ui gaquin' gąhui' sí' ngaa
achin gą'mi sí' xi'í man'an sí' rian ni tsínj
ga'mi gaquin' xi'í sí'.
17 ʼXi'í daj ngaa ga'ną' ni sij nan, nı̨ nun
gahuin rānj mánj. Sanı̨ ango güi ganatúj
ganēj ducuasun. Nı̨ gaquīn gą'na' tsínj daj.
18 Nı̨ ngaa nı̨quin' ni tsínj ga'ną' gą'ui'
gaquin' daj, sanı̨ nı̨ni hua gaquin' ga'ui' ni
sij xi'í sí' dąj gani ruhuāj.
19 Urin si xı̨'i unun' ni sij huin xi'í dąj
nico' ni sij ducuánj ni sij ngą 'ngǫ tsínj
gahui' gu̱'naj Jesús. Nı̨ ataj Pablo sisı̨ hua
nı̨'na' sí'.
20 ʼNı̨ rı̨an nun ri' ruhuāj si gui̱'yā ngą
nuguan' daj, nı̨ nachínj snan'ān Pablo
sisı̨ huin ruhua sij gąn'anj sij xuman'
Jerusalén, nı̨ da' mánj gui̱'yaj yyāj xi'í sij.
21 Sanı̨ gachínj jni'yaj Pablo riānj sisı̨
gui̱'yaj yya rey gu̱'naj Augusto César xi'í
sij. Hué dan nı̨ ga'níj sun sisı̨ gą guę
dągumi ni snado sí' da gą'nij man'ānj
gąn'anj sí' rian rey daj. —Daj gataj Festo
gunun rey Agripa.
22 Ngaa nı̨ gataj rey Agripa gunun Festo:
—Huin ruhua man'ānj gu̱nūnj nuguan'
gątaj tsínj da aj. —Daj gataj sij.
Ngaa nı̨:
—A'yoj gu̱nun rę' gą'mi sij nánj. —Daj
gataj Festo.
23 Ngaa nı̨ ango güi nı̨ guxuman rey
Agripa ngą yun'unj gu̱'naj Berenice ducua-
sun. Nı̨ są' nı̨n' ruhua nu̱ngüej xiga'uij sij
gatúj sij ngą ni snado huin achij ngą ni
tsínj huin achij mąn xuman' daj. Ngaa nı̨
ga'nin' Festo sun sisı̨ gą'na' Pablo rian ni
sij, gui̱'yaj ni snado.
24 Nı̨ ngaa gatúj Pablo, nı̨ gataj Festo
gunun Agripa:
—Gu̱nun rę' rey Agripa ngą ni tsínj huin
achij mán nahuin yu' nan ngą ni únj. Hué
tsínj nan huin Pablo 'ną' rian ni é rę'.
Nı̨ daran' ni tsínj israelita mąn xuman'
Jerusalén ngą xuman' Cesarea nan, nı̨
ga'ną' ni sij riānj. Nı̨ nun duna ni sij si
gaguáj ni sij gataj ni sij sisı̨ sı̨ ga'ue gą
nı̨'na' doj Pablo mánj.
25 Sanı̨ xacaj man'ānj cuenta sisı̨ nitaj
'ngǫ si gui'yaj sij sisı̨ gąhui' sij mánj. Sanı̨
gachínj jni'yaj sij riānj sisı̨ gui̱'yaj yya rey
Augusto xi'í sij. Ngaa nı̨ gani ruhuāj gą'nī
gąn'anj sij rian sí'.
26 Sanı̨ rı̨an nun ri' ruhuāj u̱n nuguan'
gąrūnj huaj rian rey xi'í tsínj nan, ngaa
nı̨ ga'ną' sí' rian ni é rę' ngą rian man'án
rę' huín rę' rey Agripa, gui'yā. Hué dan
nı̨ ngaa gui̱sij xącaj są' né' cuenta xi'í sí',
ngaa nı̨ nąri'į̄j 'ngǫ nuguan' gą'ue gąrūnj
rian yanj xi'í sí'.
27 Daj si ani ruhuāj sisı̨ nitaj si ní'yanj
gą'nī gąn'anj 'ngǫ tsínj dugumi ni snado
rian rey César, nı̨ nun gątā gu̱nun sij u̱n
sin xı̨'i huin a'ui' ni sij gaquin' xi'í sí'. —Daj
gataj Festo gunun ni sij.

26

Defensa de Pablo ante Agripa

1 Hué dan nı̨ gataj rey Agripa gunun
Pablo:
—Gą'ue gą'mi rę' xi'í man'án rę'. —Daj
gataj sij.
Ngaa nı̨ nachica Pablo ra'a sij, nı̨ gaxı̨'i
sij ga'mi sij xi'í man'an sij. Nı̨ gataj sij:
2 —Huin nią' ruhuāj gą'ue gą'mī rián rę'
huín rę' rey Agripa xi'í daran' ni nuguan'
a'ui' ni tsínj israelita gaquin' xi'į̄j.
3 Nı̨ ni'i man'án rę' daran' si-dı̨cuanj ni
tsínj israelita ngą daran' nuguan' unun' ni
dı̨güi' ni únj. Ngaa nı̨ achínj jni'yā rián
rę' sisı̨ gąhuin nı̨naj nimán rę' gu̱nun rę'
nuguan' a'mī aj.

Vida anterior de Pablo

4 ʼNi'i daran' ni tsínj israelita dąj gui'yā
ngaa ganēj scanij ni sij xuman' Jerusalén
ası̨j ngaa hua lē.
5 Nı̨ sisı̨ gą'uej ruhua ni sij, nı̨ gą'ue nąta'
ni sij sisı̨ tsínj fariseo huīnj. Nı̨ nı̨ca nico'
ni únj si-dı̨cuanj ni únj daj ngą ango ni sij.
6 Yyąj nı̨ ga'ui' ni tsínj israelita gaquin'
riānj. Nı̨ niquīnj rian ducuasun nan xi'í si
gahuin yya ruhuāj sisı̨ gui̱'yaj są' Yan'anj
ngą ni únj rún' gataj yya Yan'anj gunun ni
xi únj.
7 Nı̨ xu̱huij xi'nin' huin ni únj ni tsínj
israelita. Nı̨ gahuin yya ruhua ni únj sisı̨
gui̱'yaj są' Yan'anj ngą únj dąj rún' gataj
yya sij gunun ni xi ni únj. Xi'í daj nugüi
nı̨gan' unánj guitsi únj rian Yan'anj. Nı̨ xi'í
si hué daj gahuin yya ruhua únj, nı̨ a'ui' ni
tsínj israelita gaquin' xi'į̄j, atā gu̱nun rę'
huín rę' rey Agripa.
8 Nı̨ u̱n sin huin nı̨ nun xu̱man ruhua
á rę' sisı̨ gą'ue gąna'nij ni níman, gui̱'yaj
Yan'anj únj.

Pablo, el perseguidor

9 ’Asij sini yạn, nị gani ruhuāj gụnūnj
ngạ ni tsínj nico' Jesús huin tsínj 'nạ'
xuman' Nazaret.
10 Nị hué daj gui'yā riqui xuman'
Jerusalén. Nị riqui ni chrej a'nin' permiso
sisị gạrij man'ānj ducuagạ' nico ni ngüị
sạ' xuman ruhua ni'i Jesús. Nị hua nịca
ruhuāj sisị dạgahui' ni sij nej.
11 Nị guisíj ga'ị gui'yā castigo ni ngüị
xuman ruhua daj. Nị hué daj gui'yā daran'
si-nuhui ni sij. Nị gui'yaj fuerzāj sisị gạ'mi
quij ni sij xi'í Jesús. Nị ducu ga'man ruhuāj
guini'yā ni sij xi'í daj. Nị guinicōj guisī da'
xánj ni tsínj 'nạ' anéj chrej.

Pablo relata su conversión

12 ’Ngaa nị hué daj gui'yā. Nị 'ngọ güi
gachē gan'ān xuman' Damasco. Nị hua
riqui ni chrej a'nin' sun riānj gataj ni sij
sisị da'nga' daj guị'yā.
13 Ngaa nị gụnun sạ' rẹ' nuguan' gạ'mī
huín rẹ' rey. Ngaa huā gaxuj chrej xu-
man' Damasco, nị guini'īnj 'ngọ yan'ạn
guixiguịn xata'. Nị xiguịn sạ' nịn' ruhuaj si
xiguịn güi. Nị guixiguịn ganicạj yūnj xi'nī
rian huaj ni dụgüi' ni únj.
14 Nị guinij daran' únj rian yo'ój. Nị
gunūnj ga'mi 'ngọ tsínj ga'mi snánj hebreo.
Nị gataj sí': “Saulo, Saulo, ụn sin huin nị
chran' yun'únj rẹ' yūnj únj. Nị 'yaj man'án
rẹ' sayun man'án rẹ'. Rún' 'yaj sicuj ngaa
a'ui' xuj canj rian chrun chrạ sia da' 'yáj
rẹ' nánj.” Daj gataj sí' gunūnj.
15 Ngaa nị gatā gunun sij: “Nị ụn tsínj
huín rẹ', Señor.” Daj gatā gunun sij.
’Nị gataj Señor: “Huēj huin Jesús huin si
chran' yun'únj sọ'.
16 Sanị nạchica sọ', nị gạni sọ' dacój sọ'.
Daj si gurugüi' man'ānj rian man'án sọ' sisị
guị'yaj sun sọ' riānj. Nị guị'yā sisị gạhuin
sọ' 'ngọ tsínj nạta' rian ni ngüị si guini'i
sọ' yyạj ngạ si dịgyānj rián sọ' ni güi gạ'na'
nej.
17 Nị nạcā sọ' rian ni tsínj israelita ngạ
rian ni tsínj 'nạ' anéj chrej nej. Nị a'nī
gạn'anj man'án sọ' rian ni sí'.
18 Ngaa nị nạxiguin rian ni sij, guị'yáj
sọ' sisị sị gachéj ni sij rian rụmi' hua.
Sanị gạche ni sij rian xiguịn yan'ạn. Nị
sị guinicaj sichre Satanás fuerza rian ni
sij gạ mánj. Sanị guịnico' ni sij Yan'anj
xạnga' aj. Nị gụxuman ruhua ni sij nị'yaj
ni sij man'ānj, guị'yáj sọ'. Ngaa nị guịnicaj
Yan'anj 'ngọ niman nico rian si-gạquin' ni
sij. Nị gạne ni sij scanij ni ngüị hua sạ'
chruhua niman rian Yan'anj xi'í si xuman
ruhua ni sij ni'i ni sij yūnj.” Daj gataj Jesús
gunūnj.
19 ’Hué daj nị natāj gụnun rẹ' huín rẹ'
rey gụ'naj Agripa sisị dagahuīnj nuguan'
ga'nạ' xata' daj.
20 Asịj sini nị natāj si-nụguan' Yan'anj
rian ni ngüị mạn xuman' Damasco. Ngaa
nị gachīn xuman' Jerusalén ngạ daran' ni
xuman' ngaj estado Judea nej. Nị hué daj
gan'ān rian ni ngüị 'nạ' anéj chrej nej.
Nị ga'mī si-nụguan' Yan'anj rian ni sij sisị
nạni ruhua ni sij xi'í si-gạquin' ni sij. Nị
nạnico' ni sij Yan'anj xạnga'. Nị guị'yaj
sạ' ni sij dịgyán ni sij sisị hua yya nanicạj
ruhua ni sij xi'í si-gạquin' ni sij.
21 Xi'í nuguan' da huin, nị guida'a ni
tsínj israelita yūnj chruhua nuhui nico. Nị
ruhua ni sij dạgahui' sij man'ānj.
22 ’Sanị chracuij Yan'anj man'ānj. Nị da
yyạj hua nịca ruhuāj achē a'mī si-nụguan'
Yan'anj rian ni tsínj nasịnunj ngạ ni tsínj
huin rian nej. Nị daran' nuguan' digyānj
rian ni ngüị huin 'ngọ guẹ ngạ nuguan'
ga'mi ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj
ná ngạ si ga'mi Moisés nej. Nị gataj sini ni
sij dạj gạhuin ni güi gạ'na'.
23 Nị gataj ni sí' sisị hua niạn guịran'
Cristo sayun. Sanị guịsij gạhui' sij, nị hué
sij gạhuin tsínj gạna'nij sini yạn. Nị gạ'mi
sij nuguan' sạ' xi'í yan'ạn xiguịn rian ni
ngüị israelita ngạ rian ni ngüị 'nạ' anéj
chrej nej. —Daj gataj Pablo gunun rey
Agripa.

Pablo insta a Agripa a que crea

24 Nị ngaa ga'mi Pablo ni nuguan' daj xi'í
man'an sij, ngaa nị gaguáj Festo, gataj sí'
gunun sij:
—Si sinúnj sọ' nan, Pablo. Gachin
digui'yún sọ' yanj, nị nanica disinún sọ' aj.
—Daj gataj Festo.
25 Sanị gataj Pablo:
—Sé si sinūn mánj a'mī gụnun rẹ' huín
rẹ' 'ngọ tsínj huin achij. Sanị nuguan' a'mī
nan huin nuguan' sịca' yya ngạ nuguan'
xạnga' nej.
26 Nị ni'i sạ' rey daran' ni nuguan' nan.
Xi'í daj nitaj si xu'uīj a'mī rian sí' si xạnga'
yyāj sisị ni'i sí' daran' ni nuguan' nan. Daj
si nitaj si hua huị ni nuguan' nan mánj.
—Daj gataj Pablo.
27 Ngaa nị gataj Pablo rian rey Agripa:
—Hué rẹ' huin rey Agripa. Nị xuman
ruhuá rẹ' si-nụguan' ni tsínj ga'mi si-
nụguan' Yan'anj asịj ná ní'. Ni'īnj sisị
xuman ruhuá rẹ' aj. —Daj gataj Pablo
gunun rey Agripa.
28 Hué dan nị gataj Agripa:
—Dọj achin nị gahuīnj 'ngọ tsínj guịnico'
Cristo, ruhuá rẹ' aj. —Daj gataj rey Agripa.
29 Ngaa nị gataj Pablo:
—Ga'ue si dọj si nico nej, nị sé urín rẹ',
sanị ruhua Yan'anj si daran' ni tsínj mạn
nahuin yu' unun nan gạhuin a ni é rẹ'
dạj rún' huin man'ānj. Urin si nun huin
ruhuāj si gạnumi cadena ni é rẹ' mánj.
—Daj gataj Pablo gunun ni sij.

30 Nị ngaa guisíj ga'mi Pablo, nị
naxụman rey ngạ gobernado nej, ngạ
Berenice nej, daran' ni tsínj nahuin yu'
da nej.
31 Nị gan'anj nịni ni sij ga'mi dugüi' ni sij
xi'í nuguan' daj. Nị gataj ni man'an ni sij:
—Nitaj si gui'yaj tsínj daj gaquin' si
gạhui' sí' mánj. Nị nitaj gaquin' gui'yaj sí'
si gụnun sí' ducuagạ' nej. —Daj gataj ni sij
rian dugüi' ni sij.
32 Nị gataj rey Agripa gunun Festo:
—Sisị nun gachínj jni'yaj tsínj daj
gạn'anj sij rian rey romano, nị gạ'ue nạ'nij
ro'ó' sij gạn'anj sij.

27

Pablo es enviado a Roma

1 Hué dan nị gani ruhua ni sij gạ'nij
ni sij Pablo gạn'anj sí' estado Italia. Nị
naga'ui' ni sij Pablo ngạ ango ni tsínj nụn
ducuagạ' ra'a 'ngọ capitán gụ'naj Julio. Nị
nne capitán daj batallón gụ'naj Augusta.
2 Nị guida'a ni únj 'ngọ rịọ achéj rian
nnee 'nạ' xuman' Adramitio si hua chrụn
gạhui-í' gạn'anj-án' ni xuman' ngaj du'ua
estado Asia nịchrun' du'ua nnee yan'anj.
Ngaa ni gahui únj gan'anj únj ngạ tsínj
gụ'naj Aristarco 'nạ' sí' xuman' Tesalónica
huin-ín' estado Macedonia.
3 Ango güi guisíj ni únj xuman' Sidón. Nị
gui'yaj 'ueé capitán gụ'naj Julio rian Pablo
si ga'ui' sí' permiso sisị gạn'anj nị'yaj Pablo
rian mạn ni dugüi' sí'. Ngaa nị gạ'ui' ni sí'
si achin rian Pablo aj.
4 Nị gahui ni únj xuman' Sidón. Nị huaj
rịọ daj nẹ' ra'a sạ' ni únj 'ngọ yu'uj gụ'naj
Chipre. Nị hué daj gui'yaj ni únj si a'ui'
nanẹ rian ni únj.
5 Ngaa nị gachin ni únj dạni nnee yan'anj
rian hua nịchrun' estado Cilicia ngạ estado
Panfila nej. Nị guisíj ni únj xuman' Mira
huin-ín' estado Licia.
6 Nị yu'uj daj nari' capitán 'ngọ rịọ
'nạ' xuman' Alejandría hua-á' estado Italia.
Nị gatúj ni únj chruhua rịọ daj, gui'yaj
capitán.
7 Hué dan nị ga'ị güi gan'anj ni únj nạnaj.
Nị ga'ui' sun únj guisíj únj nịchrun' rian
ngaj xuman' Gnido. Nị rịan hua a'ui' guẹ
nanẹ rian ni únj, nị gachin únj rian ngaj
xuman' gụ'naj Salmón. Nị ngaa guisíj ni
únj yo'ój gụ'naj Creta, nị nanicạj ni únj
gachin únj nẹ' rụcu Creta.
8 Nị ga'ui' sun únj gan'anj únj nịchrun'
du'ua yo'ój daj. Ngaa nị guisíj únj 'ngọ
xuman' ngaj du'ua nnee yan'anj gụ'naj-á'
Buenos Puertos. Nị nịchrun' ngaj xuman'
Lasea.
9 Nị guere' ga'ị güi huaj ni únj. Nị
hua yaij gachin únj rian nnee yan'anj si
hua gahuin nịchrun' gạhuin nuhuij. Nị
hua gachin gui'yanj ngaa gui'yaj ni tsínj
israelita ayuno. Xi'í daj nị ga'ui' Pablo
chrej rian ni sij.
10 Nị gataj sí':
—Jnánj né', ani ruhuāj sisị hua yaij
gạn'anj né' ngạ rịọ nan. Nị gạ ni'ya rasụn
ngạ rịọ, si ruhuaj. Nị hua yaij sisị gạhui'
dọj né' nej. —Daj gataj Pablo.
11 Sanị guxuman ruhua centurión si
gataj tsínj duguáj ngạ tsínj si'yaj daj ngạ
si gataj Pablo.
12 Nị rịan nitaj si hua sạ' guitạj rịọ yu'uj
daj güenda yahuị nuhuij huin, nị gani
ruhua nico ni sij sisị gạ'ue gạn'anj ni sij
xuman' Fenice guịsij ni sij, si ruhuaj. Nị
Fenice huin 'ngọ xuman' ngaj chruhua
yo'ój Creta. Nị aránj quij nẹ' rian atúj güi.
Nị gani ruhua ni sij sisị gạne ni sij yu'uj daj
ni yahuị nuhuij.

La tempestad en el mar

13 Ngaa nị gaxị'i ga'ui' nạnaj 'ngọ nanẹ
'nạ' nẹ' sur. Hué dan nị gani ruhua ni sij
sisị gạ'ue gạn'anj ni sij. Ngaa nị gan'anj ni
sij huaj nịchrun' ni sij du'ua yo'ój Creta.
14 Sanị ngaa gachin dọj, nị ga'ui' 'ngọ
nanẹ nucuaj xxi. Nị 'nạ' nanẹ daj nẹ' síj
güi ngạ nẹ' xichraj nej. Nị gụ'naj nanẹ daj
Euroclidón. Nị ducu ga'ui' nanẹ daj rian
rịọ.
15 Táj yạco yụn rịọ daj rian nnee, gui'yaj
nanẹ nucuaj daj. Nị rịan nun gạ'ue
gunucuaj únj gạn'anj rịọ daj nẹ' rian a'ui'
nanẹ, hué dan nị ga'nin' ruhua ni únj
gan'anj rịọ ngạ nanẹ.
16 Nị gachin ni únj nẹ' rụcu 'ngọ yu'uj
ngaj dạni nnee yan'anj gụ'naj-á' Clauda
rian nitaj si a'ui' nucuaj nanẹ. Nị ga'ui'
sun nịn' ruhua ni únj nagui'yaj ran ni únj
ango rịọ le'ej huaj ngạ ni únj. Nị rịọ daj
ní'yanj güenda gạnani ni ngüị.
17 Nị ngaa guisíj dagahui ni sij rịọ le'ej
daj ga'níj ni sij chruhua rịọ xxi, ngaa nị
gudutáj ni sij reta mmánj xiráj rịọ xxi daj
nagui'yaj ran ni sij. Nị rịan xu'ui' ni sij
sisị gạgan' rịọ rian ngaj yo'ój chru riqui
nnee 'ngọ yu'uj gụ'naj Sirte, nị dinij ni sij
atsij manta nico' xata' chrạ rịọ. Nị ga'nin'
ruhua ni sij sisị nicaj nanẹ gạn'anj rịọ daj.
18 Ango güi nị hua guẹ nucuaj niquin'
nanẹ. Xi'í daj nị gaxị'i ni sij guere'ej ni sij
ni rasụn ata rịọ daj chruhua nnee yan'anj.
19 Nị güi huạ'nij, nị guere'ej ra'a man'an
ni únj ni rasụn chruhua nnee yan'anj huin
ni rasụn garasụn ni sij chruhua rịọ daj.
20 Nị guisíj ga'ị güi nun rugüi' güi ngạ
yati' guini'i ni únj. Nị hua guẹ nucuaj
niquin' nanẹ. Xi'í daj nị gani ruhua ni únj
sisị gạ ni'ya ni únj.
21 Nị ngaa guisíj ga'ị güi huin nitaj si xa
ni únj chra, ngaa nị naxụman Pablo scanij
ni sí'. Nị gataj sij:

—Jnánj né', są' huin si nun gunun ni é rę' si-nụguan' man'ānj. Nị sị gahui ni é rę' yo'ój Creta. Ngaa nị sị guiran' né' sayun nan mánj. Nị sị ga ni'ya ni rasụn nej mánj.
22 Yyąj nị gụnun a ni é rę' chrej nąga'ui' man'ānj rian án rę'. Nị atā gụnun a ni é rę' sisị nągui'yaj nią' á rę' niman án rę'. Daj si sị gahui' nị ą 'ngọ a ni é rę' mánj. Urin rịọ gą ni'ya nánj.
23 Nị nę' nị gurugüi' 'ngọ ángel ga'níj Yan'anj gą'na' riānj. Nị nicōj Yan'anj xąnga'. Nị unánj guitsīj rian Yan'anj nej.
24 Nị gataj ángel gunūnj: "Pablo, sị guxu'uí' rę' mánj. Daj si hua nią̨n si guịniquín' rę' rian rey gụ'naj César. Nị guị'yaj Yan'anj si nąni daran' ni tsínj mąn chruhua rịọ ngą rę'." Hué daj gataj ángel gunūnj.
25 Xi'í daj nągui'yaj nią' á rę' niman án rę' huin ín rę' jnánj né'. Daj si xuman ruhuāj ni'īnj Yan'anj xąnga'. Nị gahuin yya ruhuāj sisị dąj rún' gataj ángel, nị da'nga' daj gąhuin.
26 Sanị hua nią̨n si guẹre' rịọ du'ua 'ngọ yu'uj ngaj dąni nnee yan'anj. —Daj gataj Pablo gunun ni sij.
27 Hué dan nị guisíj xinun' güi huaj ni únj rian nnee yan'anj gụ'naj Adriático. Nị da'aj yąn', nị gani ruhua ni tsínj 'yaj sun chruhua rịọ sisị huaj guịsij rịọ daj du'ua 'ngọ yo'ój.
28 Ngaa nị dinij ni sij 'ngọ nne' chruhua nnee daj guiriun ni sij ụndaj metro nicaj-á'. Nị xacaj cuenta ni sij sisị icọ xịnun' yąn metro nicaj-á' huin rian gụnun. Nị ngaa gachin ni sij dọj nę' rian, nị dinij rụhua' yún ni sij nne' nicaj-á' icọ ichij guẹ metro.
29 Nị rịan xu'ui' ni sij sisị gągan' rịọ rian huej, nị dinij ni sij gąn'anj gaga' xxi anumi reta nę' rụcu rịọ guinij-í' gu'nun'-ún' da' rian yo'ój daqui nnee. Nị nịn' ruhua gana'uij ni sij sisị guịxiguin guịni'yaj ni sij.
30 Sanị gani ruhua ni tsínj 'yaj sun chruhua rịọ sisị guịsij huị ni sij yo'ój. Hué dan nị gaxị'i ni sij dinij ni sij rịọ le'ej daj nę' rian rịọ. Nị maan si 'yaj ni sij sisị dinij ni sij gaga' xxi anumi reta chruhua nnee digya' yun'unj ni sij.
31 Sanị gataj Pablo gunun centurión ngą ango ni snado:
—Sisị sị gunáj ni tsínj daj chruhua rịọ, ngaa nị sị ga'ue gąnani a ni é rę' mánj. —Daj gataj Pablo rian ni snado daj.
32 Hué dan nị ga'nin' ni snado reta anumi rịọ le'ej daj. Nị 'ngọ guini gan'an.
33 Nị ngaa ruhua guịxiguin, nị gui'yaj fuerza Pablo sisị xą daran' ni sij. Nị gataj sí' gunun ni sij:
—Yyąj guisíj xịnun' güi nitaj si xa ni é rę' xi'í si ana'uij ni é rę' dąj guịran' ni é rę' aj.
34 Achínj jni'yā rian án rę' sisị xą á rę' dọj nąri' fuerza á rę'. Daj si nị ą 'ngọ né' sị ga ni'ya 'ngọ hueé chrą mánj. —Hué daj gataj Pablo gunun ni sij.
35 Nị ngaa guisíj ga'mi sij, nị guida'a sij chrachrúnj. Nị naga'ui' sij guruhua Yan'anj rian daran' ni sí'. Nị gura' da'aj sij chrachrúnj. Nị gaxị'i sij xa sij.
36 Hué dan nị gahuin nią' ruhua daran' ni sij, nị xa ni sij nej.
37 Nị guisíj huịj ciento táj huą'nij xia xịnun' yąn ran' ni únj mán chruhua rịọ.
38 Nị ngaa guisíj xa ni sij si garan' ruhua ni sij, nị guiri ni sij strigo gayu ni sij chruhua nnee sisị nąhuin yoọ rịọ dọj.

El naufragio

39 Nị ngaa guixiguịn ango güi, nị nun nąni'i ni sij yo'ój daj. Sanị guini'i ni sij 'ngọ yu'uj hua niun dọj du'ua nnee. Nị hua yo'ój chru yu'uj daj. Ngaa nị gani ruhua ni sij dụguachin ni sij rịọ rian yo'ój chru daj. Sanị nun ni'i ni sij sisị gą'ue gąchin-ín'.
40 Hué dan nị ga'ne' ni sij ni reta anumi ni gaga' xxi gu'nun' yo'ój da' daqui nnee. Nị gunáj ni gaga' daj chruhua nnee. Nị nachi ni sij reta anumi nụngüej ruguecha' si 'yaj achéj nịca rịọ. Hué dan nị nachi nicaj ni sij atsij nę' rian rịọ sisị gą'ui' nanę riqui atsij manta, nị gąche rịọ, guị'yaj-á'. Nị huaj guisi rịọ rian hua niun rian yo'ój daj.
41 Sanị gagan' rịọ rian yo'ój mąn riqui nnee. Nị gu'nun' rịọ daj. Nị gu'nun' da'aj rian rịọ daj du'ua yo'ój. Sanị da'aj nę' rụcu, nị gaxị'i xitin' da'aj, gui'yaj si-fuerza nnee yan'anj.
42 Ngaa nị huin ruhua ni snado dągahui' ni sij ni tsínj nụn ducuągą'. Daj si xu'ui' ni sij sisị gą'ui' ni sí' xitaj chruhua nnee gąn'anj ni sí'.
43 Sanị nun gą'uej centurión daj xi'í si huin ruhua sij si gąnani Pablo. Xi'í daj ga'nin' sij sun sisị güéj sini ni tsínj chrụn a'ui' xitaj chruhua nnee gąn'anj ni sij guịsij ni sij du'ua yo'ój.
44 Nị gataj sij sisị guịda'a ango da'aj ni sij ruguecha' ngą chrun güéj garan' rịọ daj, guịda'a ni sij gąn'anj ni sij, gataj sij. Hué daj nị guisíj daran' ni únj du'ua yo'ój daj.

28

Pablo en la isla de Malta

1 Nị ngaa guisíj są' daran' ni únj mąn ni únj rian yo'ój daj, nị xacaj únj cuenta sisị yo'ój gụ'naj Malta huin yu'uj ngaj rian nnee yan'anj daj.
2 Nị ga'mi są' ni tsínj mąn yo'ój daj ngą daran' ni únj. Nị rịan aman' ni nuhuij nej, nị naran' ni sij 'ngọ yan'ąn. Nị gaquínj ni sij gąn'anj nịchi ni únj.
3 Ngaa nị naran' Pablo chrun nąco gara sij rian yan'ąn. Nị rịan ga'ui' gachi', nị

gahui 'ngǫ xucuáj scanij chrun daj. Nị gani xuj ra'a Pablo.
4 Nị ngaa guini'i ni tsínj mạn yu'uj daj nico' xucuáj ra'a Pablo, nị gataj ni sij rian ni dụgüi' ni sij:
—Xạnga' tsínj nan huin tsínj dagahui' níman. —Daj gataj ni sij gunun ni dugüi' ni sij.
5 Sanị nagunan' Pablo ra'a sij. Nị guinij xucuáj daj rian yan'ạn. Nị nitaj si guiran' sij mánj.
6 Nị ana'uij daran' ni sij sisị gụ'man ra'a sí' si gạnatu sí' gạhui' sí' nej. Sanị ngaa guisíj ana'uij nịn' ruhua ni sij, nị guini'i ni sij sisị nitaj 'ngǫ si guiran' sí'. Hué dan nị naduna ni sij ango chrạ ni sij gataj ni sij sisị 'ngǫ yan'anj huin Pablo.
7 Nị nịchrun' rian mạn ni únj ngaj do'ój 'ngǫ tsínj huin achij rian yo'ój daj. Nị gụ'naj sí' Público. Nị nicaj dugüi' sí' ngạ ni únj guimán sạ' únj ngạ sí' huạ'nij güi.
8 Nị ngaj chrej Público rian nna a'nan' sí' 'ngǫ xi'ị gan ngạ xi'ị tun. Nị gan'anj nị'yaj Pablo tsínj a'nan' daj. Nị ngaa guisíj gachínj jni'yaj sij rian Yan'anj xi'í sí', nị guta' sij ra'a sij rian tsínj a'nan' daj. Nị nahuin sí', gui'yaj sij.
9 Nị ngaa gunun ango ni tsínj a'nan' mạn yu'uj daj, nị ga'nạ' ni sij rian Pablo. Nị ganahuin ni sij nej.
10 Ngaa nị gui'yaj 'ueé sạ' ni sij rian ni únj. Nị ngaa gan'anj únj chruhua rịǫ, nị riqui yụn ni sij daran' si ní'yanj ni únj rian únj gan'anj únj.

Pablo llega a Roma

11 Nị ngaa gachin huạ'nij yahuị guimán ni únj yu'uj daj, nị gahui ni únj chruhua 'ngǫ rịǫ 'nạ' xuman' Alejandría huin 'ngǫ rịǫ gunáj yu'uj daj ni yahuị nuhuij.
12 Nị ngaa guisíj ni únj xuman' Siracusa, nị gunáj únj huạ'nij güi yu'uj daj.
13 Hué dan nị huaj ni únj gachin únj nịchrun' du'ua yo'ój guisíj únj xuman' Regio. Nị ango güi nị gahui nanẹ 'nạ' nẹ' sur. Nị guisíj únj güi hujj xuman' Puteoli.
14 Nị xuman' daj nari' ni únj ni tsínj nico' Yan'anj xạnga'. Nị gaquínj ni sij gạn'anj únj gụịman únj 'ngǫ semana ngạ ni sij. Hué daj síj nị guisíj ni únj xuman' Roma.
15 Nị hua gunun ni tsínj nico' Yan'anj mạn Roma sisị huaj ni únj chruhua chrej. Hué dan nị gahui ni sij gan'anj ni sij da' rian gụ'naj Foro de Apio, nị da' rian gụ'naj Tres Tabernas nej, nacaj dugüi' ni sij ngạ únj. Nị ngaa guini'i Pablo 'nạ' ni sij, nị naga'ui' sí' si guruhua Yan'anj. Nị nari' nucuaj niman sí' nej.
16 Nị ngaa guisíj únj xuman' Roma, nị naga'ui' centurión ni tsínj mạn ducuagạ' ra'a tsínj huin achij dugumi ducuasun. Nị ga'uej ruhua sí' sisị gạne nịni Pablo dugumi 'ngǫ snado.

Pablo predica en Roma

17 Nị ngaa gachin huạ'nij güi guisíj únj, nị gaquínj Pablo gạ'na' ni tsínj huin achij scanij ni tsínj israelita mạn xuman' Roma. Nị ngaa naran' ni sij, nị gataj Pablo:
—Jnánj ne', nitaj gaquin' gui'yā rian ni ngüị israelita ngạ rian ni si-dụcuanj ni xí' guimán asịj ná. Sanị guida'a ni dugüi' né' man'ānj xuman' Jerusalén naga'ui' ni sij ra'a ni tsínj romano.
18 Nị ngaa gunun ni sí' si-nụguan'ānj, ngaa nị ruhua ni sí' gạ'nij ra'a ni sí' man'ānj si nitaj gaquin' gui'yā sisị gạhuīj mánj.
19 Sanị ngaa na'uej ni tsínj israelita, ngaa nị hua niạn gachínj jni'yā rian rey César sisị nạgui'yaj yya sí' xi'īj. Sanị nun gạ'nāj gạ'mi gaquīnj xi'í ni dugüi'īj mánj.
20 Xi'í daj aquīn gạ'na' a ni é rẹ' sisị gạ'mi né'. Nị rún' ana'uij né' huin né' ni tsínj israelita sisị gụị'yaj sạ' Yan'anj ngạ ni man'an né', nị hué xi'í daj anumi cadena yūnj. —Daj gataj Pablo gunun ni tsínj israelita daj.
21 Ngaa nị gataj ni sij:
—Nun gạ'nij ni tsínj nne estado Judea 'ngǫ yanj carta xi'í rẹ' mánj. Nị nun gạ'na' nị ạ 'ngǫ jnún' gạ'mi quij sij xi'í rẹ' rian únj mánj.
22 Sanị huin ruhua únj gụnun únj si ani ruhuá rẹ'. Daj si nịn' gạchra', nị a'mi quij ni sij xi'í ducuánj digyán rẹ' rian ni ngüị. —Daj gataj ni sij gunun Pablo.
23 Nị gani ni sij 'ngǫ güi gạn'anj ni sij rian nne Pablo. Nị güi daj nahuin yu' nico ni sij. Nị asịj nịgan', nị da' di-nị ga'mi Pablo nuguan' sạ' xi'í si nicaj Yan'anj sun rian né'. Nị rian xi'í si ataj si-ley Moisés ngạ si garun ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná, nị hué daj gui'yaj fuerza Pablo sisị gụxuman ruhua ni sij xi'í Jesús.
24 Nị garáj xina da'aj ni sij si gataj Pablo. Sanị ango da'aj ni sij nun gara xina mánj.
25 Nị nitaj si uyan huin ruhua daran' ni sij. Nị gaxị'i ni sij gan'anj sij. Hué dan nị gataj Pablo gunun ni sij:
—Sạ' ga'mi tsínj gụ'naj Isaías rian ni xi né', gui'yaj Espíritu Santo. Nị gataj sí':
26 Gạn'anj rẹ' rian ni ngüị daj nị gạtaj rẹ' gụnun ni sij:
"Gụnun chraquij ni é rẹ', sanị sị ga'ue xạcaj á rẹ' cuenta mánj.
Nị ducu nị'yaj ni é rẹ', sanị sị guini'i ni é rẹ' mánj.
27 Daj si so'o ni ngüị nan na'ue gụnun ni sij ngạ niman ni sij si hua ránj chraquij ni sij si atin ni sij.
Nị hué daj huin sisị sị ga'ue gụịni'yaj ni sij. Nị sị gunun ni sij nej.

Nḭ sḭ xacaj ni sij cuenta xi'í si na'uej ruhua
ni sij nạnicaj ni sij riānj.
Xi'í daj nḭ sḭ nahuin sạ' ni sij, gui'yā mánj.”
Daj gataj Yan'anj garun Isaías.
28 Hué dan nḭ gụnun sạ' á rẹ' sisḭ ga'níj
Yan'anj nuguan' sạ' xi'í si nacaj Yan'anj
mun'ún' rian ni ngüḭ 'nạ' anéj chrej. Nḭ
gụnun ni sí'. —Daj gataj Pablo.
29 Nḭ ngaa gataj Pablo nuguan' daj, nḭ
gahui ni tsínj israelita chruhua hue' daj.
Nḭ huaj ni sí' a'mi guitsi ni dụgüi' man'an
ni sí'.
30 Nḭ guru'ue Pablo 'ngọ hue' gane sij huḭj
yo'. Nḭ ga'mi sạ' sij ngạ daran' ni ngüḭ síj
rian sij.
31 Nḭ ga'mi Pablo xi'í si nicaj Yan'anj sun
rian né'. Nḭ digyán sij xi'í Señor Jesucristo
rian ni ngüḭ nej. Nḭ nun guiránj ni sí' si
ga'mi sij mánj.

LA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A LOS ROMANOS

Salutación

1 Huēj gu'naj Pablo, tsínj huin apóstol garun nuguan' nan. Nḭ 'yaj sūnj rian Jesucristo. Nḭ gaquínj Jesucristo man'ānj sisḭ gąhuin ninīj gą'mī si-nuguan' Yan'anj rian ni ngüḭ aj.
2 Nḭ hua gataj yya Yan'anj nuguan' daj rian ni tsínj ga'mi si-nuguan' Yan'anj asḭj ná. Nḭ garun ni sí' nuguan' daj rian yanj.
3 Nḭ nuguan' daj a'mi xi'í da'níj Yan'anj huin Jesucristo, tsínj nicaj sun rian né'. Nḭ hué sij huin da'níj da'nḭ si'nḭ xí' David ga'nga sij xungüḭ nan.
4 Sanḭ güenda niman sij, nḭ huin sij da'níj Yan'anj, gataj Espíritu Santo huin Espíritu są'. Nḭ hua nucuaj sij, gataj Espíritu Santo nej. Nḭ ni'i né' sisḭ nucuaj sij xi'í si ganá'nij sij scanij ni níman, gui'yaj Yan'anj anj.
5 Nḭ xi'í Jesucristo gui'yaj Yan'anj 'ngǫ sinduj rian ni únj sisḭ gą'mi únj nuguan' są' daj rian ni ngüḭ. Hué dan nḭ ngą daran' ni xungüḭ mąn chruhua xungüḭ guḭman ni ngüḭ xuṇan ruhua nḭ'yaj Jesucristo. Nḭ xi'í si 'ḭ ruhua ni sij ni'yaj ni sij sí', nḭ dągahuin ni sij si-nuguan' sí' nej.
6 Nḭ gaquínj Yan'anj man'an ni é rę' nej sisḭ guḭnicaj dugüi' a ni é rę' ngą Jesucristo.
7 Nḭ a'nī nuguan' nan rian daran' ni é rę' mąn xuman' Roma. Nḭ 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya a ni é rę'. Nḭ gaquínj Yan'anj ni é rę' sisḭ gąhuin są' niman án rę'. Nḭ huin ruhuāj sisḭ Yan'anj huin chré' ngą Señor Jesucristo guḭ'yaj sinduj rian án rę'. Nḭ gąhuin din'inj ruhua ni é rę', ruhuāj aj.

Deseo de Pablo de visitar a Roma

8 Hua sini nḭ a'uīj si guruhua Yan'anj rian xi'í a ni é rę'. Nḭ hué daj a'mī xi'í Jesucristo. Daj si nḭn' gąchra' a'mi ni ngüḭ dąj xuman ruhua ni é rę' ni'yaj ni é rę' Jesucristo aj.
9 Nḭ 'yaj sūnj rian Yan'anj a'mī si-nuguan' da'ni Jesucristo rian ni ngüḭ. Nḭ xi'í daj ni'i Yan'anj sisḭ ya'yoj nuṇ ruhuāj ni'īnj ni é rę' ngaa achínj jni'yā rian Yan'anj.
10 Nḭ achínj jni'yā rian Yan'anj sisḭ gą'uej ruhua Yan'anj, nḭ gą'ue guḭsī rian mąn a ni é rę' aj.
11 Daj si huin ruhuāj guḭni'īnj ni é rę', nḭ chrącuij yun'ūn 'ngǫ nuguan' są' güenda niman ni é rę'. Ngaa nḭ gąhuin nḭca niman ni é rę' ngą si-chrej Yan'anj, ruhuāj aj.
12 Ngaa nḭ ngaa nąri' dugüi' né', nḭ nąri' nucuaj niman né' xi'í si xuman ruhua né' ni'i né' Jesucristo.
13 Nḭ huin ruhuāj si guḭni'i a ni é rę' sisḭ ga'ḭ gahuin ruhuāj gąn'anj nḭ'yā rian mąn ni é rę' huin ni é rę' jnān ngą xica'uī. Sanḭ asḭj acuan' na'ue si guḭsī rian mąn án rę' si hua 'ngǫ rasṇn 'yaj. Daj si huin ruhuāj si gąhuin nucuaj chruhua niman ni é rę', guḭ'yaj si-nuguan'ānj.
14 Nḭ hua niąn si gą'mī nuguan' są' rian ni ngüḭ a'mi snan'anj griego ngą ni ngüḭ a'mi ango snan'anj nej. Nḭ hua niąn si gą'mī nuguan' są' rian ni ngüḭ chrṇn są' ngą ni ngüḭ nitaj si chrṇn nej aj.
15 Xi'í daj nḭ huin ruhuāj sisḭ rá'yanj guḭman né' gą'mī si-nuguan' Yan'anj rian a ni é rę' mąn xuman' Roma aj.

El poder del evangelio

16 Nitaj si huin nąʼā ngą nuguan' są' xi'í Cristo mánj. Daj si nuguan' daj huin si nucuaj nḭn' ruhua xi'í si nacaj Yan'anj ni ngüḭ xuman ruhua ni'yaj Jesucristo. Nḭ huin ruhua man'an Yan'anj nącaj sinij ni ngüḭ israelita. Sanḭ huin ruhua Yan'anj nąca ni ngüḭ 'nąʼ anéj chrej nej.
17 Nḭ xi'í si xuman ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj, nḭ digyán nuguan' są' daj sisḭ 'yaj nḭca Yan'anj ngą né'. Nḭ 'yaj Yan'anj daj sisḭ guxuman ruhua né' nḭ'yaj né' Jesucristo. Nḭ hué daj garun ni tsínj ga'mi si-nuguan' Yan'anj asḭj ná. Nḭ gataj ni sij: "Hua nḭca ruhua ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Jesucristo. Nḭ gąne nḭganj ni sí' ngą Yan'anj anj." Daj gataj ni sij.

La culpabilidad del hombre

18 Nḭ hua digyán Yan'anj rian né' sisḭ a'man ruhua Yan'anj ni'ya daran' si xḭ'i 'yaj ni ngüḭ. Nḭ hué daj a'man ruhua Yan'anj ni'ya ni tsínj nitaj si 'yaj nḭca nej. Daj si arij huḭ ni sij nuguan' xąnga' güenda si acaj ni sij ango chrej quij hua achéj ni sij.
19 Daj si hua ni'i yya ni sij daran' nuguan' gą'ue guḭni'i né' xi'í Yan'anj si hua digyán yya Yan'anj ni nuguan' daj chruhua niman ni sij.
20 Nḭ na'ue guḭni'i rian né' Yan'anj mánj. Sanḭ asḭj gui'yaj Yan'anj xungüḭ, nḭ guini'i yya ni ngüḭ dąj nucuaj man'an Yan'anj. Nḭ guini'i ni sij xi'í ni rasṇn nico gui'yaj Yan'anj. Nḭ xi'í daj sisḭ gątaj ni sij sisḭ nun ni'i ni sij Yan'anj, ngaa nḭ tsínj nnę huin ni sij. Daj si hua guini'i ni sij daran' rasṇn gui'yaj Yan'anj anj.
21 Nḭ nṇnj si guini'i ni sij dąj hua Yan'anj, sanḭ nun gataj ni sij sisḭ hua są' Yan'anj mánj. Nḭ na'uej ruhua ni sij gą'ui' ni sij si guruhua Yan'anj nej. Sanḭ si ani ruhua ni sij nitaj si ní'yanj mánj. Nḭ hua rṇmi' niman ni sij 'yaj si nunun ni sij.
22 Ataj ni sij si chrṇn są' ni sij. Sanḭ huin ni sij tsínj nḭ'yun.
23 Sanḭ nṇn yan'anj ni sij ni yan'anj gui'yaj ra'a ni sij. Nḭ dąj rún' hua 'ngǫ

tsínj ngą xataj nej, xucu nụn gąn'anj ra'a nej, xucu aca riqui rian yo'ój huin yan'anj gui'yaj ra'a ni sij. Nị xi'í si hué daj 'yaj ni sij, nị gąni ruhua ango ni ngüị sisị hué daj hua man'an Yan'anj xąnga' nej.
24 Xi'í daj nị ga'nin' ruhua Yan'anj sisị guị'yaj quij ni sij dąj rún' gąran' ruhua ni sij, guị'yaj ni sij. Ngaa nị gui'yaj ni sij ni rasụn hua nąʼaj ngą ni man'an ni dugüi' ni sij.
25 Nị nuguan' xąnga' 'nąʼ rian Yan'anj, nị nun xụman ruhua ni sij. Sanị nano' ni sij nuguan' yyą. Nị nụn yan'anj ni sij nico' ni sij ni rasụn gui'yaj Yan'anj. Sanị nitaj si guinico' ni sij man'an Yan'anj mánj. Nị hua niąn si gąʼmi sąʼ né' nịganj nịn' xi'í Yan'anj. Amén.
26 Xi'í daj nị ga'nin' ruhua Yan'anj sisị guị'yaj quij ni sij ngą ni rasụn hua nąʼaj dąj rún' garan' ruhua ni sij. Daj si duna ni yun'unj xąna si ga'mi unj ngą nicą unj. Nị dąj rún' 'yaj 'ngọ yun'unj ngaa a'mi unj ngą 'ngọ tsínj, hué daj gui'yaj unj ga'mi unj ngą dugüi' unj.
27 Nị hué daj gaxị'i gui'yaj ni tsínj nej. Daj si duna ni sij si ga'mi ni sij ngą nicą ni sij. Nị nịn' ruhua huin ruhua ni sij gąʼmi ni sij ngą ni dugüi' ni sij nej. Ni gui'yaj ni sij 'ngọ rasụn nąʼaj ngą ango ni tsínj huin dugüi' ni sij. Nị rịan xi'í gaquin' daj huin guiran' ni sij castigo güenda si duna ni sij si-chrej Yan'anj.
28 Nị rịan na'uej ruhua ni sij xacaj ni sij cuenta xi'í Yan'anj, nị ga'nin' ruhua Yan'anj si gąni quij ruhua ni sij. Xi'í daj nị gui'yaj ni sij ni rasụn sị ga'ue guị'yaj né'.
29 Nị nụn ni nuguan' quij chruhua niman ni sij xi'í si nitaj si 'yaj nịca ni sij ngą dugüi' ni sij. Nị huin ruhua ni sij guị'yaj squịra' ni sij ngą dugüi' ni sij. Nị nụn nuguan' xị'i chruhua niman ni sij nej. Nị huin ruhua ni sij si-'yaj dugüi' ni sij. Nị nụn nuguan' hua quij chruhua niman ni sij. Nị xicoj ruhua ni sij nej. Nị dagahui' ni sij níman nej. Nị unun' ni sij ngą ni dugüi' ni sij. Nị digya' yun'unj ni sij ni dugüi' ni sij. Nị 'yaj ni sij ango ni rasụn quij hua nej.
30 Nị a'mi quij ni sij xi'í ango ni dugüi' ni sij. Nị nun huin xąn' ni sij ni'yaj ni sij Yan'anj. Nị nunun ni sij si a'mi dugüi' ni sij. Nị nnẹ nịn' ruhua ni sij. Nị huin yan'anj ruhua ni sij ngą dugüi' ni sij. Nị nano' ni sij 'ngọ chrej quij hua. Nị nun ráj xina ni sij rian chrej ni sij ngą nni ni sij.
31 Tsínj nị'yun huin ni sij. Nị nun síj ni sij ngą si-nụguan' ni sij. Nị nitaj si 'ị ruhua ni sij ni'yaj ni sij gọ'ngo ni dugüi' ni sij. Nị nun ni'i ni sij guịnicaj ni sij 'ngọ niman nico. Nị na'ue gąni yaco ruhua ni sij nị'yaj ni sij ni dugüi' ni sij.
32 Nị nụnj si ni'i sąʼ ni sij sisị gąhuin castigo ni ngüị 'yaj ni gaquin' daj, guị'yaj Yan'anj, sanị hua guẹ 'yaj ni sij gaquin' daj. Nị huin niąʼ ruhua ni sij ni'i ni sij si 'yaj ango dugüi' ni sij gaquin' daj.

2

El justo juicio de Dios

1 Nitaj si gui'ya sisị ụn tsínj huín rẹ'. Sisị utá' rẹ' gaquin' dugüí' rẹ', nị da'ui man'án rẹ' gaquin' nej aj. Sisị atáj rẹ' si da'ui dugüí' rẹ' gaquin', sanị utá' rẹ' gaquin' man'án rẹ' nej. Daj si uyan 'yaj man'án rẹ' gaquin' ngą dugüí' rẹ'.
2 Nị ni'i né' sisị dugu'nąj huaj sisị guị'yaj Yan'anj castigo ni tsínj 'yaj ni rasụn quij. Daj si xąnga' man'an Yan'anj.
3 Nị sisị utá' rẹ' gaquin' ni dugüí' rẹ' ngaa hué daj 'yaj man'án rẹ' nej, ngaa nị sị gani ruhuá rẹ' si guịnani rẹ' rian si-castigo Yan'anj mánj.
4 Nị nụnj si huin sąʼ ruhua Yan'anj ni'yáj rẹ', nị 'ueé nịn' ruhua huin ruhua Yan'anj ni'yáj rẹ' nej, nị a'nin' ruhua Yan'anj ni'ya rẹ' nej, sanị nitaj ducuánj nicáj rẹ' gąʼmi rẹ' rian Yan'anj mánj. Nị nun ni'í rẹ' sisị daran' ni nuguan' sąʼ daj 'yaj Yan'anj ngą rẹ' huin güenda si gąnani ruhuá rẹ' xi'í si-gąquin' rẹ'.
5 Nị rịan nunún rẹ', nị na'uej ruhuá rẹ' gąnani ruhuá rẹ' xi'í si-gąquin' rẹ', nị nąanj sąʼ utá' rẹ' doj gaquin' xiráj rẹ' güi gąʼna' Yan'anj guị'ya castigo ni ngüị aj. Nị hua nịca daran' si guị'yaj Yan'anj guịni'i ni ngüị.
6 Nị dąj nịca gui'yaj gọ'ngo né' chruhua xungüị nan, nị hué daj guị'yaj Yan'anj ngą né'.
7 Nị guị'yaj Yan'anj sisị gąne nịganj ni tsínj dugu'nun' guị'yaj sąʼ ni sij ngą dugüi' ni sij. Daj si nano' ni sij gąne 'ueé ni sij ngą Yan'anj. Nị huin ruhua ni sij gąhuin sąʼ ni sij rian Yan'anj. Nị gąne nịganj ni sij ngą Yan'anj, ruhua ni sij.
8 Sanị gąʼman ruhua Yan'anj guị'ya castigo ni tsínj nunun si na'uej ruhua ni sij gụnun ni sij nuguan' xąnga'. Daj si unun' ni sij ngą ni dugüi' ni sij. Nị huin ruhua ni sij gąche ni sij chrej quij hua.
9 Nị daran' ni tsínj 'yaj gaquin', sanị guịran' ni sij 'ngọ sayun nico. Nị gąnani nico ruhua ni sij. Nị hué daj guịran' sini ni tsínj israelita. Sanị guịran' sayun ni tsínj 'nąʼ anéj chrej nej.
10 Sanị ni ngüị 'yaj sąʼ, nị guịman sąʼ ni sij rian Yan'anj. Nị gąhuin din'inj ruhua ni sij nej. Nị gąʼmi sąʼ ni ngüị xi'í ni sij nej. Nị hué daj gąhuin sini ngą ni tsínj israelita. Nị uyan gąhuin ngą ni tsínj 'nąʼ anéj chrej nej.
11 Daj si uyan hua daran' né' rian Yan'anj.

12 Nḭ hua gǫ'ngo ni ngüḭ 'yaj gaquin' ngaa
nitaj si ni'i ni sij si-ley Moisés. Nḭ gąhui' ni
sij ngaa achin guḭni'i ni sij ley daj. Nḭ hua
ango ni ngüḭ 'yaj gaquin' ngaa ni'i ni sij si-
ley Moisés. Ngaa nḭ gąhuin ni sij castigo
rún' ataj ley daj.
13 Nitaj si gątaj Yan'anj si hua nḭca niman
né' xi'í si unun né' si-ley Moisés. Maan si
gątaj Yan'anj si hua nḭca niman né' xi'í si
'yaj né' si ataj ley daj.
14 Nḭ mąn ni tsínj 'nąʼ anéj chrej nitaj si-
ley Moisés nicaj ni sij. Sanḭ ngaa 'yaj ni
sij dąj rún' ataj ley daj, nḭ nụnj si nitaj ley
nicaj ni sij, sanḭ a'mi niman ni sij si guḭ'yaj
sąʼ ni sij rian Yan'anj.
15 Nḭ hué daj digyán ni sij sisḭ nụn ley
daj chruhua niman ni sij, gui'yaj Yan'anj
xąnga'. Nḭ hua 'ngǫ yụn, nḭ a'mi niman ni
sij si da'ui ni sij gaquin' xi'í si gui'yaj ni sij.
Nḭ ango yún, nḭ a'mi niman ni sij sisḭ nitaj
gaquin' da'ui ni sij.
16 Nḭ hué daj gąhuin güi guḭ'yaj Yan'anj
ngą Jesucristo castigo xi'í ni nuguan' garij
huḭ ni ngüḭ. Nḭ guḭ'yaj Yan'anj dąj rún' hua
nḭca nuguan' a'mī rian ni ngüḭ.

Los judíos y la ley

17 Nḭ atáj rę' si hué rę' huin 'ngǫ tsínj
israelita. Nḭ ani ruhuá rę' sisḭ gąhuin sąʼ
rę', guḭ'yaj si-ley Moisés. Nḭ xi'í daj nicaj
dugüí' rę' ngą Yan'anj, ruhuá rę' aj.
18 Nḭ ni'í rę' si aran' ruhua Yan'anj. Nḭ
digyán si-ley Yan'anj 'ngǫ chrej sąʼ rián rę'.
Nḭ gą'ue nącui rę' 'ngǫ chrej sąʼ gąn'anj rę',
ruhuá rę'.
19 Nḭ ani ruhuá rę' sisḭ hué rę' huin 'ngǫ
tsínj gą'ue dḭgyán chrej rian ni ngüḭ nąʼue
guḭni'i si-nụguan' Yan'anj. Nḭ ani ruhuá rę'
sisḭ gą'ue guḭxiguin rian ni ngüḭ achéj rian
hua rụmi' hua, guḭ'yáj rę' nej.
20 Nḭ gą'ue dḭgyán rę' rian ni ngüḭ nḭ'yun,
ruhuá rę'. Nḭ gą'ue dḭgyán rę' rian ni tsin',
ruhuá rę' nej. Daj si ani ruhuá rę' sisḭ xi'í si
digui'yún rę' si-ley Moisés, nḭ gą'ue gąhuin
chrụn rę' daran' nuguan' xąnga'.
21 Nḭ sisḭ sǫ' huin 'ngǫ si digyán rian ni
ngüḭ, nḭ ụn sin huin, nḭ na'ue dḭgyán rę'
rian man'án rę' únj. Sisḭ hué rę' nata' rian
ni ngüḭ sisḭ sḭ gui'yaj tụ né', nḭ ụn sin huin
nḭ 'yaj tụ man'án rę' únj.
22 Nḭ atáj rę' sisḭ sḭ ga'ue gą'mi huḭ né'
ngą nicą dugüi' né'. Sanḭ ụn sin huin nḭ
a'mi huḭ man'án rę' ngą nicą dugüí' rę' únj.
Nḭ atáj rę' si nun huin xąn' ruhuá rę' ni'yáj
rę' ni yan'anj 'yaj ra'a ni ngüḭ. Sanḭ ụn sin
huin nḭ 'yaj tụ rę' ni rasụn mąn chruhua
ni nuhui mąn ni yan'anj da únj.
23 A'mi nnę rę' xi'í si nicáj rę' si-ley
Moisés. Sanḭ rḭan nun dagahuín rę' si ataj
ley daj, nḭ nitaj si nụn yan'ánj rę' Yan'anj
mánj.
24 Hué daj xąnga' nḭ hua nḭca rian yanj
dąj garun ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj
asḭj ná. Nḭ gataj ni sij: "Xi'í si nitaj si 'yaj
sąʼ ni é rę', nḭ a'mi quij ni ngüḭ 'nąʼ anéj
chrej xi'í Yan'anj anj." Daj gataj ni sij.
25 Xąnga' yya sisḭ dągahuín rę' si ataj si-
ley Moisés, nḭ hua yya ní'yanj sisḭ gụta' ni
sij da'nga' nneę cúj rę'. Sanḭ sisḭ nitaj si
dągahuín rę' si ataj ley daj, nḭ rún' huaj
sisḭ nun gụta' ni sij da'nga' daj.
26 Hué dan nḭ sisḭ hua 'ngǫ tsínj nitaj si
tąj da'nga' nneę cúj sij, sanḭ 'yaj si dąj rún'
ataj si-ley Yan'anj, ngaa nḭ gąhuin sij rún'
huin 'ngǫ tsínj tąj da'nga' daj, ruhuāj aj.
27 Nḭ hua 'ngǫ tsínj dagahuin si ataj si-
ley Yan'anj. Nḭ nụnj si nun gụta' ni sij
da'nga' nneę cúj sí', sanḭ digyán sí' sisḭ
da'ui man'án rę' gaquin' xi'í si 'yaj sąʼ sí'.
Nḭ nun dagahuín rę' si ataj si-ley Yan'anj
nụnj si nicáj rę' si-ley Yan'anj. Nḭ guta' ni
sij da'ngá' rę' nej.
28 Sé tsínj israelita huin né' ngą xi'í si
gui'yaj né' ngą nneę cúj né' mánj. Nḭ sé
urin nę' chrej xę' né' tąj da'nga' da mánj.
29 Sanḭ ngaa tąj da'nga' daj, nḭ huin
ruhuaj gata sisḭ niman né' hua nḭni rian
Yan'anj. Nḭ tsínj hua nḭni rian Yan'anj, nḭ
hué sí' huin xąnga' 'ngǫ tsínj israelita. Nḭ
sé si-ley Moisés 'yaj da mánj. Sanḭ Espíritu
Santo 'yaj sisḭ hua nḭni sij rian Yan'anj. Nḭ
si ruhuaj nḭ nitaj si gą'mi sąʼ ni ngüḭ xi'í
tsínj hua nḭni daj. Sanḭ a'mi sąʼ Yan'anj
xi'í sij aj.

3

1 Hua sąʼ si huin né' tsínj israelita ní'. Nḭ
hua sąʼ si tąj da'nga' nneę cúj né' ní'.
2 Hua sąʼ xąngaj. Hua sini gątā rián rę'
sisḭ asḭj ná, nḭ ga'ui' Yan'anj si-nụguan'anj
rian ni tsínj israelita aj.
3 Nḭ hua da'aj ni tsínj israelita nun da-
gahuin rian Yan'anj. Ngaa nḭ huin ruhuaj
gata sisḭ nitaj sḭca' Yan'anj únj.
4 Sé daj huin mánj. Daj si nḭganj 'yaj
Yan'anj daran' si hua nḭca xąnga' nụnj si
a'mi yyą daran' ni ngüḭ. Daj si gataj yya
si-nụguan' Yan'anj:
Hua niąn si guḭni'i ni ngüḭ sisḭ hua yya si
a'mi si-nụguan' rę' huín rę' Yan'anj.
Nḭ hua niąn si guḭ'yaj ganá rę' ngaa a'mi
ni ngüḭ sisḭ nitaj si 'yaj sąʼ rę' mánj.
Hué daj garun ni tsínj ga'mi si-nụguan'
Yan'anj asḭj ná.
5 Nḭ sisḭ digyán si-gąquin' 'yaj né' sisḭ hua
nḭca 'yaj Yan'anj, ngaa nḭ dąj gątaj né' únj.
Gątaj né' sisḭ nitaj si 'yaj nḭca Yan'anj si
guḭ'ya castigo né' ní'. (A'mī dąj rún' a'mi
ni ngüḭ aj.)
6 Sé daj huin mánj. Sisḭ hué daj huin,
nḭ dąj gą'ue nągui'yaj yya Yan'anj ngą
si-gąquin' ni ngüḭ mąn chruhua xungüḭ,
ruhuá rę' únj.

7 Nị ango nuguan' huin sisị si-nụguan'ānj
digya' yun'unj 'yaj sisị gạ'mi sạ' ni ngüị xi'í
si 'yaj sạ' Yan'anj, ngaa nị ụn sin huin, nị
guị'yaj Yan'anj castigo yūnj únj.
8 Nị gạ'ue gạtaj né' (sisị guị'yaj né' doj
gaquin', ngaa nị gạ'na' si sạ' rian né'. Sanị
nuguan' nan huin nuguan' yyạ si a'mi
gọ'ngo ni ngüị. Ataj ni sij sisị hué daj
digyán ni únj rian ni ngüị.) Sanị sé daj
huin mánj. Nị sạ' huin si guị'yaj Yan'anj
castigo ni ngüị a'mi nuguan' yyạ da aj.

No hay justo

9 Hué dan nị hua sạ' ni únj huin ni únj ni
tsínj israelita daj ngạ ango ni ngüị, ruhuá
rẹ' ní'. Sé daj huin mánj. Daj si hua gatā
sisị da'ui daran' né' gaquin'. Uyan da'ui ni
tsínj israelita gaquin' ngạ ni tsínj 'nạ' anéj
chrej nej.
10 Nị hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj nej:
Nitaj ạ 'ngọ ni ngüị 'yaj nịca mánj.
11 Nitaj ạ 'ngọ ngüị ráj da'nga' ruhua mánj.
Nị nitaj ạ 'ngọ ngüị nano' Yan'anj mánj.
12 Nị duna daran' ni sij si-chrej Yan'anj.
Nị 'ngọ hua nụguan'an daran' ni sij nitaj si
ní'yanj rian Yan'anj.
Nị nitaj ạ 'ngọ ngüị 'yaj sạ' mánj.
13 Nị dạj rún' guin' rian achin' níman, nị
da'nga' daj hua nuguan' ahui du'ua
ni sij a'mi ni sij.
A'mi snan'anj ni sij ngạ yya ni sij.
Nị dạj rún' hua nnee xunaj nụn du'ua
xucuáj, hué daj hua nuguan' ahui
du'ua ni sij.
14 Nị maan nịnanj nuguan' chre a'mi ni sij.
Daj si nun huin xạn' ruhua ni sij ni'yaj ni
sij dugüi' ni sij.
15 Nị yọo ni sij gạn'anj dạgahui' ni sij
níman.
16 Nị nịn' ruhua ran' ni ngüị sayun, 'yaj ni
sij.
17 Nị nun guịni'i ni sij chrej 'yaj si gạhuin
din'inj ruhua ni sij mánj.
18 Nị nitaj si xu'ui' ni sij rian Yan'anj mánj.
Hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj xi'í ni sij.
19 Nị ni'i né' sisị a'nin' si-ley Yan'anj sun
rian ni tsínj nico' ley daj. Nị si-ley Yan'anj
'yaj sisị dínj gahuin du'ua daran' ni ngüị
xi'í si ni'i ni sij sisị da'ui ni sij gaquin'. Nị
ni'i daran' né' sisị hua niạn guị'yaj Yan'anj
castigo ni ngüị 'yaj gaquin', 'yaj ley da nej.
20 Nị ạ 'ngọ né' nun guịsij dạgahuin
daran' si a'nin' ley da mánj. Nị na'ue
gạhuin sọ' rian Yan'anj, guị'yaj ley da
mánj. Ní'yanj si-ley Yan'anj urin si xạcaj
né' cuenta sisị da'ui né' gaquin' rian
Yan'anj anj.

La justicia es por medio de la fe

21 Sanị yyạj nị digyán nịni Yan'anj ango
chrej sạ' rian ni ngüị sisị dạj gạ'ue gạhuin
nịca ruhua niman né'. Nị hua yya sisị
digyán si-ley Yan'anj ngạ si garun ni tsínj
ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná dạj hua
chrej da nej.
22 Nị chrej daj gataj sisị hua nịca niman
né' xi'í si xuman ruhua né' ni'yaj né'
Jesucristo. Nị hué daj gạhuin ngạ daran'
ni ngüị xuman ruhua ni'yaj Jesús. Daj si
uyan huin daran' ni ngüị rian Yan'anj anj.
23 Daj si daran' ni ngüị gui'yaj gaquin'.
Nị achin si gạhuin sạ' ni sij rian Yan'anj.
24 Nị gui'yaj Yan'anj 'ngọ sinduj xxi rian
né'. Daj si naru'ue Jesucristo man'an sí'
xi'í si-gạquin' né'. Xi'í daj, nị gahuin sạ'
né' rian Yan'anj anj.
25 Nị gui'yaj Yan'anj si naránj si-tun
man'an Jesucristo rian si-gạquin' né'. Nị
xi'í si gayanj si-tun man'an Jesús, nị gạ'ue
guịnicaj Yan'anj 'ngọ niman nico rian si-
gạquin' né' huin né' ni ngüị xuman ruhua
ni'yaj Jesús. Nị nuguan' nan digyán sisị
hua nịca ruhua Yan'anj. Daj si ga'nin'
ruhua Yan'anj nun gui'yaj-á' castigo ni
ngüị guimán asịj ná.
26 Nị xi'í si gahui' Jesucristo, nị digyán
Yan'anj yyạj rian né' sisị hua nịca ruhua
Yan'anj. Nị xi'í si gui'yaj Jesucristo, nị gataj
Yan'anj sisị hua sạ' niman ni ngüị xuman
ruhua ni'yaj Jesús.
27 Ngaa nị sị ga'ue gạtaj né' sisị 'yaj sạ'
né' rian Yan'anj mánj. Daj si sé xi'í si
dagahuin sạ' né' rian si-ley Moisés 'yaj si
hua sạ' chruhua niman né' mánj. Sanị hua
guxuman ruhua né' ni'i né' Cristo. Nị xi'í
daj hua sạ' chruhua niman né' rian Yan'anj
anj.
28 Hué dan nị gạ'ue gạtaj né' sisị hua sạ'
niman né' rian Yan'anj xi'í si xuman ruhua
né' ni'yaj né' Jesús. Nị gui'yaj Jesús sisị
hua sạ' niman né' rian Yan'anj ngaa hua
guẹ achin dạgahuin sạ' né' si-ley Yan'anj.
29 Nị sé urin Dan'anj ni ngüị israelita
huin Yan'anj mánj. Sanị hué guẹ Yan'anj
huin Dan'anj ango ni ngüị 'nạ' anéj chrej.
Nị ni'i sạ' né' sisị gạ'ue nạcaj Yan'anj ni
ngüị 'nạ' anéj chrej nej.
30 Daj si urin Yan'anj hua rian né': Nị
sisị gụxuman ruhua ni ngüị israelita nị'yaj
ni sij Jesús, nị gạtaj Yan'anj sisị hua sạ'
niman ni sij. Nị sisị gụxuman ruhua ni
ngüị 'nạ' anéj chrej nị'yaj ni sij Jesús, nị
gạtaj Yan'anj sisị hua sạ' niman ni sí' nej.
31 Hué dan nị ataj ni únj sisị nitaj si
ní'yanj si-ley Yan'anj, ruhua á rẹ' ní'. Sé
daj huin mánj. Maan si ataj únj sisị
ngaa gụxuman sạ' ruhua né' nị'yaj né'
Jesús, ngaa nị gạ'ue dạgahuin sạ' né' si-ley
Yan'anj nej aj.

4

El ejemplo de Abraham

1 Ngaa nị ụn sin huin gạtaj né' si guiri'
xí' Abraham tsínj gane asịj ná únj.

2 Nḭ sisḭ hua nḭca niman Abraham xi'í si
gui'yaj są' sí', ngaa nḭ gą'ue gą'mi xącan
sí' xi'í man'an sí'. Sanḭ sé daj huin rian
Yan'anj mánj.
3 Nḭ gataj rian si-nu̱guan' Yan'anj: "Gux-
uman ruhua Abraham ni'i sij Yan'anj. Nḭ
xi'í daj gataj Yan'anj sisḭ hua są' niman sij."
Daj gataj si-nu̱guan' Yan'anj.
4 Nḭ ngaa 'yaj sun 'ngǫ tsínj daj rian 'ngǫ
xuru'ue, nḭ da'ui sí' rian tsínj 'yaj sun daj.
Nḭ sé 'ngǫ sinduj huin naru'ue sí' güenda
'yaj sun sij mánj.
5 Sanḭ gą'ue gątaj Yan'anj sisḭ hua są'
niman né' xi'í si xuman ruhua né' ni'yaj
né' Jesús nu̱nj si achin gu̱ḭ'yaj są' né' rian
Yan'anj anj.
6 Nḭ hué daj ga'mi xí' David xi'í 'ngǫ tsínj
achin gui'yaj są'. Sanḭ hua gataj Yan'anj
sisḭ hua są' niman tsínj daj. Nḭ ga'mi David
sisḭ hua 'ueé rian tsínj daj.
7 Nḭ gataj David:
Hua 'ueé rian tsínj rḭan xḭ'i si-gąquin' sḭ
guinicaj Yan'anj 'ngǫ niman nico.
Nḭ nun xącaj Yan'anj cuenta xi'í si-gąquin'
sij mánj.
8 Nḭ hua 'ueé rian tsínj rian nun acaj cuenta
Yan'anj xi'í si-gąquin' sij.
Hué daj gataj David.
9 Ngaa nḭ sé urin ni tsínj israelita gą'ue
gąhuin nią' ruhua ngą nuguan' nan. Sanḭ
gą'ue gąhuin nią' ruhua ni tsínj 'ną' anéj
chrej nej. Daj si hua gatā rian án rę' sisḭ
hua są' niman Abraham gataj Yan'anj xi'í
si xuman ruhua sij ni'yaj sij Yan'anj.
10 Nḭ nachínj snan'ān ni é rę'. Nḭ ąman
gataj Yan'anj si hua nḭca niman Abraham,
ruhua ni é rę' únj. Asḭj nę' ru̱cu guta' ni sij
da'nga' nneę cúj Abraham ní'. Asḭ asḭj sini
są'. Hué asḭj sini huin anj.
11 Nḭ nę' ru̱cu huin guta' sij da'nga'
nneę cúj man'an sij. Nḭ é' huin 'ngǫ
da'nga' digyán Yan'anj sisḭ hua są' niman
Abraham xi'í si guxuman ruhua sij ni'yaj
sij Yan'anj. Ngaa nḭ gą'ue gąhuin Abraham
chrej daran' ni tsínj xuman ruhua ni'yaj
Yan'anj nu̱nj si nun gu̱ta' da'nga' nneę cúj
ni tsínj daj. Nḭ hué daj gą'ue gątaj Yan'anj
si hua są' niman ni tsínj daj huin ni tsínj
'ną' anéj chrej.
12 Nḭ gą'ue gąhuin Abraham chrej ni tsínj
hua guta' da'nga' man'an ni sij. Nḭ hué
daj huin sisḭ gu̱xuman ruhua ni sij dąj
rún' guxuman ruhua Abraham ngaa achin
gu̱ta' da'nga' sí' nej.

La promesa realizada mediante la fe

13 Nḭ ga'níj du'ua Yan'anj rian ni dą'nij
Abraham sisḭ gą'ui'-í' xungüḭ nan nąhuin
ra'a ni sij. Sanḭ sé güenda si dagahuin
Abraham si-ley Moisés huin sisḭ hué daj
gataj Yan'anj nuguan' nan gunun ni sij
mánj. Sanḭ gataj Yan'anj sisḭ hua są' niman
Abraham xi'í si guxuman ruhua sí' ni'yaj
sí' man'an Yan'anj anj.
14 Nḭ sé xi'í si dagahuin ni tsínj si-ley
Moisés 'yaj si nąhuin ra'a ni sij xungüḭ nan
mánj. Daj si sisḭ hué daj huin, nḭ nitaj si
ní'yanj si xuman ruhua ni sij ni'yaj ni sij
Yan'anj mánj. Nḭ nitaj si ní'yanj nuguan'
hua gataj yya Yan'anj gunun ni sij mánj.
15 Daj si si-ley Moisés 'yaj sisḭ gąhuin ni
ngüḭ castigo. Sanḭ sisḭ nitaj ley daj, nḭ nitaj
si da'ui ni ngüḭ gaquin' mánj.
16 Hué dan nḭ xi'í si xuman ruhua né'
ni'yaj né' man'an Yan'anj, nḭ nąhuin ra'a
né' nuguan' xąnga' gui'yaj yya Yan'anj ngą
ni da'níj Abraham. Hué dan nḭ xacaj né'
cuenta ngą xi'í sinduj gui'yaj Yan'anj ngą
né'. Nḭ sé urin rian ni ngüḭ dagahuin ley
daj gui'yaj yya Yan'anj. Sanḭ gui'yaj yya
Yan'anj rian daran' ni ngüḭ xuman ruhua
ni'yaj Yan'anj dąj rún' guxuman ruhua xí'
Abraham. Nḭ hué sí' huin chrej daran' né'.
17 Daj si gataj si-nu̱guan' Yan'anj:
"Gui'yā sisḭ gąhuín rę' chrej nico rian ni
ngüḭ." Daj gataj Yan'anj gunun Abraham.
Ngaa nḭ gahuin sí' chrej daran' né' rian
Yan'anj. Nḭ guxuman ruhua sí' ni'yaj sí'
Yan'anj. Nḭ Yan'anj 'yaj sisḭ gąna'nij ni
níman. Nḭ 'yaj Yan'anj ni rasu̱n achin si
gu̱rugüi' aj.
18 Nḭ ngaa gachin güi ruhua Abraham
si gu̱ḭ'yaj są' Yan'anj ngą sij, nḭ hua gue
guxuman ruhua sij ni'yaj sij Yan'anj. Nḭ
xi'í si hué daj gui'yaj sij, nḭ gahuin sij "chrej
nico ni ngüḭ". Daj si hua gataj Yan'anj
gunun sij: "Hué daj gu̱ḭxi'nanj nico da'níj
rę'."
19 Nḭ nun gą'nin' ruhua Abraham si
guxuman ruhua sij ni'yaj sij Yan'anj (nu̱nj
si achin dǫj gu̱ḭsij sij 'ngǫ ciento yo').
Nḭ acaj sij cuenta sisḭ achin dǫj gąhui'
nu̱ngüej nicą sij Sara. Nḭ gachin yo' gą'nga
da'níj nicą sij Sara nej.
20 Nḭ nun gąni hu̱ḭj ruhua sij ngą nuguan'
gataj yya Yan'anj gunun sij. Sanḭ guxuman
doj ruhua sij ni'yaj sij Yan'anj. Nḭ ga'mi są'
'ueé sij rian Yan'anj.
21 Nḭ gani są' ruhua sij sisḭ nicaj Yan'anj
fuerza gu̱ḭ'yaj-á' daran' ni nuguan' hua
gataj yya-á' gunun sij.
22 Nḭ xi'í si guxuman ruhua sij ni'yaj sij
Yan'anj, nḭ gataj Yan'anj sisḭ hua są' niman
sij.
23 Nḭ garun ni sij sisḭ hua są' niman
Abraham gataj Yan'anj. Sanḭ sé rian urin
Abraham huin garun ni sij da mánj.
24 Sanḭ garun ni sij nuguan' daj xi'í né'
xi'í si xuman ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj.
Ngaa nḭ gataj Yan'anj sisḭ gahuin są' niman
né' nej. Nḭ Yan'anj gui'yaj sisḭ ganá'nij
Jesús huin sí' Señor nicaj sun rian né'.
25 Nḭ naga'ui' Yan'anj man'an sí' sisḭ
gąhui' sí' xi'í si-gąquin' né'. Nḭ ganá'nij

sí', gui'yaj Yan'anj güenda si gạ'ue gạtaj Yan'anj sisḭ hua sạ' niman né'.

5

Resultados de la justificación

1 Hué dan nḭ xi'í si guxuman ruhua né' ni'yaj né' Jesucristo, nḭ gahuin sạ' niman né' rian Yan'anj. Nḭ hua din'inj ruhua né' rian Yan'anj, 'yaj Jesucristo huin sí' Señor nicaj sun rian né'.

2 Nḭ xi'í si xuman ruhua né' ni'yaj né' Jesucristo, nḭ nạhuin ra'a né' sinduj 'yaj Yan'anj ngạ né'. Nḭ hua nḭca ruhua né', 'yaj sinduj daj. Nḭ hua niạ' ruhua né' ana'uij né' sisḭ gạhuin sạ' 'ueé né' ngạ Yan'anj.

3 Nḭ ango nuguan' huin sisḭ huin niạ' ruhua né' ngaa ran' né' sayun. Daj si ni'i né' sisḭ nạri' nucuaj doj niman né', 'yaj sayun daj.

4 Nḭ ngaa gahuin nucuaj niman né', nḭ guḭsij né' gạhuin nḭca ruhua né' nej. Nḭ ngaa guḭsij né' gạhuin nḭca ruhua né', nḭ ana'uij né' sisḭ guḭ'yaj sạ' Yan'anj ngạ né'.

5 Nḭ sé 'ngọ nuguan' yụn huin si ana'uij né' nan mánj. Daj si gahuin nucuaj niman né' xi'í si nịn' ruhua 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya né'. Nḭ Espíritu Santo 'yaj sisḭ ni'i né' daj. Nḭ Yan'anj riqui si ga'nạ' Espíritu Santo rian né'.

6 Nḭ ngaa nun gahuin nucuaj né' gui'yaj sạ' né', nḭ xi'í né' gahui' Cristo. Nḭ gahuin né' tsínj nun gụxuman ruhua nḭ'yaj Yan'anj. Nḭ gahui' Cristo güi ngaa gani sini ruhua Yan'anj.

7 Nḭ hua yya na'uej ruhua né' gạhui' né' xi'í 'ngọ dugüi' né' tsínj hua sạ' niman. Sanḭ si ruhuaj, nḭ gạhui' 'ngọ né' xi'í 'ngọ tsínj hua sạ' nịn'.

8 Sanḭ sé daj huin Yan'anj mánj. Daj si ngaa hua guẹ da'ui né' gaquin', nḭ gahui' Cristo xi'í', gui'yaj Yan'anj. Nḭ hué daj digyán yya Yan'anj sisḭ 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya né'.

9 Ngaa nḭ xi'í si gahuin sạ' niman né', gui'yaj si-tun man'an Cristo, hué dan nḭ ni'i né' sisḭ sḭ gahuin né' castigo xi'í gaquin' da'ui né' güi gạ'na' Yan'anj guḭ'ya castigo ni ngüḭ mánj.

10 Nḭ ngaa gahuin né' tsínj unun' ngạ Yan'anj, nḭ gahui' da'ni xi'í né'. Nḭ hué daj nagui'yaj yya Yan'anj ngạ né'. Hué daj nḭ nạanj gạ'ue nạcaj xạnga' Yan'anj né' xi'í si hua nḭ'na' Cristo nne sij chruhua niman né'.

11 Nḭ sé urin nan, sanḭ huin niạ' ruhua né' ngạ Yan'anj xi'í Jesús huin sí' Señor nicaj sun rian né'. Daj si hué xi'í Cristo, nḭ hua din'inj ruhua né' rian Yan'anj anj.

Adán y Cristo

12 Hué dan nḭ urin tsínj daj gui'yaj si gatúj gaquin' chruhua xungüḭ gụ'naj sí' Adán. Nḭ gaxḭ'i gahui' ni ngüḭ ngaa gatúj gaquin' chruhua xungüḭ. Nḭ daran' ni ngüḭ gahuin si gạhui' xi'í si da'ui daran' ni sij gaquin'.

13 Nḭ asḭj nun gạ'ui' Yan'anj ley rian ni ngüḭ, nḭ hua gui'yaj ni sij gaquin'. Sanḭ nun xacaj Yan'anj cuenta xi'í gaquin' ngaa nitaj ley hua mánj.

14 Nḭ asḭj gane Adán, nḭ da' yo' gane Moisés, nḭ gahui' ni ngüḭ. Nḭ nun dagahuin Adán 'ngọ nuguan' gataj Yan'anj gunun sij. Sanḭ sé daj huin si-gạquin' ni ngüḭ gahui' daj. Nḭ nun guḭ'yaj sạ' Adán.

Hué dan nḭ dạj rún' ga'nạ' Adán, nḭ hué daj hua niạn gạ'na' ango tsínj guḭ'yaj sạ' chruhua xungüḭ nan anj.

15 Sanḭ sé rún' hua si-gạquin' Adán sé daj hua sinduj si riqui Yan'anj rian né' mánj. Daj si gahui' ni ngüḭ mán nịn' gạchra' xi'í gaquin' gui'yaj Adán. Sanḭ riqui Yan'anj 'ngọ sinduj rian né' huin né' ni ngüḭ mán nịn' gạchra'. Daj si ga'ui' Yan'anj si gạ sạ' né'. Nḭ hué daj gui'yaj Yan'anj xi'í sinduj gui'yaj urin tsínj daj xi'í né' huin sí' Jesucristo.

16 Nḭ dạj rún' gahuin gui'yaj urin tsínj daj gaquin', nḭ sé daj hua sinduj riqui Yan'anj rian né' mánj. Daj si xi'í urin gaquin' gui'yaj si gạhuin ni ngüḭ castigo. Sanḭ xi'í sinduj riqui Yan'anj rian né', nḭ gataj Yan'anj sisḭ hua nḭca niman né' rian daran' ni gaquin' gui'yaj né' aj.

17 Ngaa nḭ xi'í si-gạquin' urin tsínj daj, nḭ ahui' daran' ni ngüḭ, 'ya. Sanḭ xi'í si riqui Yan'anj sinduj rian né', nḭ gataj Yan'anj si hua nḭca niman né'. Ngaa nḭ gạ'ue gạ nḭ'na' né' guḭnicaj sun nḭganj né', gui'yaj urin tsínj huin Jesucristo aj.

18 Hué dan nḭ si-gạquin' urin Adán gui'yaj sisḭ gạhuin daran' ni ngüḭ castigo. Sanḭ xi'í si gui'yaj sạ' 'ueé urin Jesucristo, nḭ gui'yaj-á' sisḭ gạ'ue gạ nḭca niman daran' ni ngüḭ. Nḭ gạ'ue 'ngọ gạ nḭ'na' ni sij nej.

19 Nḭ xi'í si nun dagahuin urin tsínj daj rian Yan'anj, nḭ gahuin daran' ni ngüḭ ni tsínj da'ui gaquin'. Sanḭ xi'í si dagahuin urin ango tsínj daj rian Yan'anj, nḭ gahuin sạ' nico ni ngüḭ rian Yan'anj anj.

20 Nḭ ga'ui' Yan'anj ley rian ni ngüḭ sisḭ guḭni'i ni sij sisḭ hua nico gaquin' da'ui ni sij rian Yan'anj. Sanḭ ngaa gui'yaj ni ngüḭ nico gaquin', nḭ nạanj nico gui'yaj Yan'anj sinduj rian ni sij aj.

21 Hué dan nḭ guiran' ni ngüḭ sayun xi'í gaquin' gui'yaj ni sij. Sanḭ xi'í sinduj riqui Yan'anj rian né', nḭ hua nḭca niman né'. Nḭ gạ'ue gạne nḭganj nịn' né' xi'í si gahui' Jesucristo huin sí' Señor nicaj sun rian né'.

6

Muertos al pecado

1 Hué dan nḭ ṵn sin huin guḭ'yaj né', ruhua á rẹ' únj. Gạ guẹ guḭ'yaj né' gaquin' güenda si rḭqui Yan'anj doj sinduj rian né', ruhua á rẹ' ní'.
2 Sé daj huin guḭ'yaj né' mánj. Daj si rún' huin 'ngọ níman gahui' na'ue guḭ'yaj gaquin' daj huin né'. Ngaa nḭ sḭ ga'ue gạ guḭ'yaj né' gaquin' gạ mánj.
3 Hua niạn si guḭni'i a ni é rẹ' sisḭ ngaa gata' nnee né', nḭ guinicaj dugüi' né' ngạ Cristo Jesús. Nḭ rún' huin níman gahui' nuguan'an ngạ Cristo daj huin né' ngạ sij.
4 Nḭ rḭan gata' nnee né', nḭ huin ruhuaj gata sisḭ gahui' nuguan'an né' ngạ Cristo. Nḭ gachin' nuguan'an né' ngạ sij nej. Hué dan nḭ daj rún' ganá'nij Cristo, gui'yaj si-fuerza Yan'anj, hué daj nḭ gạ'ue nạhuin nạca gạne né' nej.
5 Nḭ sisḭ guinicaj dugüi' né' ngạ Cristo gahui' né' daj rún' gahui' sij, nḭ hué ducuánj daj gạna'nij né' daj rún' ganá'nij sij.
6 Nḭ ni'i né' sisḭ daj gui'yaj né' gaquin' asḭj sini. Nḭ gahui' nuguan'an si gui'yaj né' daj ngạ Cristo. Xi'í daj guere' fuerza nicaj gaquin' gui'yaj sini né'. Hué dan ni nitaj si huaj guḭ'yaj sun né' rian gaquin' da gạ mánj.
7 Daj si daj rún' na'ue guḭ'yaj 'ngọ níman gaquin' hué daj sḭ ga'ue guḭ'yaj né' gaquin' gạ mánj.
8 Nḭ sisḭ gahui' nuguan'an né' ngạ Cristo, ngaa nḭ xuman ruhua né' sisḭ gạne nuguan'an né' ngạ sij nej.
9 Hua ganá'nij Cristo scanij ni níman. Hué dan nḭ ni'i né' sisḭ sḭ ga'ue gạhui' ruhua' yún sij mánj. Hua gui'yaj gana Cristo rian nuguan' da aj.
10 Nḭ urin yụn xḭ'i gahui' Cristo xi'í gaquin'. Sanḭ ganá'nij sij. Nḭ nne sij 'yaj sij si aran' ruhua Yan'anj anj.
11 Nḭ hué ducuánj daj huin si gạni ruhua a ni é rẹ' sisḭ gahui' si xḭ'i mạn niman án rẹ'. Nḭ daj rún' huin níman huin a ni é rẹ' na'ue guḭ'yaj ni é rẹ' gaquin' gạ mánj. Sanḭ gạni ruhua ni é rẹ' sisḭ hua nḭ'na' ni é rẹ' rian Yan'anj xi'í si nicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Cristo Jesús, tsínj nicaj sun rian né'.
12 Hué dan nḭ sḭ ga'nij ni é rẹ' chrej sisḭ gạhuin achij gaquin' rian nneẹ cúj ni é rẹ' mánj. Daj si ni'i né' sisḭ gạhui' nneẹ cúj né'. Nḭ sḭ dagahuin ni é rẹ' si huin ruhua guḭ'yaj nneẹ cúj ni é rẹ' gạ mánj.
13 Ngaa nḭ sḭ naga'ui' a ni é rẹ' nneẹ cúj ni é rẹ' rian gaquin' güenda guḭ'yaj-á' ngạ ni rasụn quij hua. Sanḭ nạga'ui' ni é rẹ' niman ni é rẹ' rian Yan'anj. Nḭ gạni ruhua á rẹ' sisḭ huin ni é rẹ' ni ngüḭ gahui', nḭ ganá'nij rụhua' yún nej. Nḭ nạga'ui' a ni é rẹ' nneẹ cúj ni é rẹ' rian Yan'anj sisḭ gạ'ue guḭ'yaj sạ' á rẹ' daj rún' aran' ruhua Yan'anj anj.
14 Hué dan nḭ sḭ ga'ue guḭnicaj gaquin' fuerza rian ni é rẹ' gạ mánj. Daj si nitaj si nicaj sun si-ley Moisés rian ni é rẹ' mánj. Sanḭ 'nḭj ni é rẹ' riqui sinduj 'yaj Yan'anj rian án rẹ' aj.

Siervos de la justicia

15 Hué dan nḭ sisḭ nitaj si nicaj sun ley rian né' xi'í si 'nḭj né' riqui sinduj 'yaj Yan'anj, nḭ gạ'ue guḭ'yaj né' gaquin', ruhua á rẹ' ní'. Sé daj huin mánj.
16 Nḭ ni'i sạ' né' sisḭ ngaa aráj xina né' guḭ'yaj sun né' rian 'ngọ xuru'ue, nḭ hué né' gạhuin si gụnánj guitsi rian sí'. Nḭ hué ducuánj daj huin sisḭ gụnánj guitsi né' rian gaquin', ngaa nḭ gạhui' né'. Sanḭ sisḭ unánj guitsi né' rian Yan'anj, nḭ gạhuin sạ' niman né' rian Yan'anj anj.
17 Nḭ hué ni é rẹ' gahuin sini ni ngüḭ unánj guitsi rian gaquin'. Sanḭ a'ui' únj si guruhua Yan'anj sisḭ yyạj, nḭ dagahuin xạnga' ni é rẹ' si-nuguan' Yan'anj digyán únj rian ni é rẹ'.
18 Asḭj sini gunánj guitsi a ni é rẹ' rian gaquin'. Sanḭ yyạj nḭ gahuin nḭni ni é rẹ' rian gaquin' güenda si gụnánj guitsi ni é rẹ' rian nuguan' nḭca, guḭ'yaj Yan'anj.
19 (Nḭ hué daj a'mī xi'í si na'ue gụnun sạ' ni é rẹ' nuguan' nan.) Nḭ asḭj sini nḭ garáj xina ni é rẹ' sisḭ guḭ'yaj nneẹ cúj ni é rẹ' gaquin'. Nḭ maan nḭnanj gaquin' gui'yaj á rẹ' rian Yan'anj. Sanḭ yyạj nḭ nạga'ui' ni é rẹ' nneẹ cúj ni é rẹ' rian Yan'anj. Nḭ hué daj gạ'ue guḭ'yaj nḭca ni é rẹ'. Ngaa nḭ gạhuin ni é rẹ' ni ngüḭ 'yaj sạ' rian Yan'anj nej aj.
20 Nḭ ngaa huin ni é rẹ' ni ngüḭ unánj guitsi rian gaquin', nḭ nun gạ'uej ruhua á rẹ' guḭ'yaj nḭca ni é rẹ' rian Yan'anj.
21 Nḭ ụn sin huin gui'yaj gana a ni é rẹ' ngạ ni gaquin' gui'yaj ni é rẹ', ruhua á rẹ' únj. Yyạj nḭ ri' ni é rẹ' si-nạ'aj ngạ ni gaquin' gui'yaj á rẹ' daj. Daj si ni gaquin' daj 'yaj si gạhui' né', guḭ'yaj Yan'anj.
22 Yyạj nḭ gahuin nḭni ni é rẹ' rian ni gaquin' daj. Nḭ unánj guitsi ni é rẹ' rian Yan'anj. Xi'í daj gahuin sạ' ruhua ni é rẹ' rian Yan'anj. Nḭ gạne nḭganj nḭn' ni é rẹ' ngạ Yan'anj nej.
23 Hué dan nḭ xi'í gaquin' 'yaj ni ngüḭ, nḭ 'ngọ gạhuin anéj niman ni ngüḭ rian Yan'anj. Sanḭ sinduj riqui Yan'anj rian né' 'yaj si gạne nḭganj nuguan'an né' ngạ Cristo Jesús huin Señor nicaj sun rian né'.

7

Analogía tomada del matrimonio

1 Hué dan nḭ ni'i ni é rẹ' daj hua si-ley Yan'anj huin ín rẹ' jnān ngạ xica'uī. Nḭ ni'i sạ' ni é rẹ' sisḭ a'nin' ley daj sun rian né' urin ngaa hua nḭ'na' né' mán né' chruhua xungüḭ nan.

2 Guḭ'yó' cuenta sisḭ hua 'ngǫ yun'unj
xąna xacaj tsínj sno'o. Nḭ ley daj ataj sisḭ
hua niąn si gąne unj ngą nicą unj ngaa
nḭn' hua nḭ'na' sí'. Sanḭ sisḭ gąhui' nicą unj,
nḭ nitaj si a'nin' ley sun rian unj gą mánj.
Gą'ue xącaj unj ango tsínj sno'o.
3 Hué dan nḭ sisḭ xącaj unj ango tsínj
sno'o ngaa nḭn' nne nicą unj, nḭ da'ui unj
gaquin'. Sanḭ sisḭ gąhui' nicą unj, nḭ hua
nḭni rian unj ngą si a'mi ley daj. Nḭ gą'ue
xącaj unj ango tsínj sno'o. Nḭ sé 'ngǫ
gaquin' huin mánj.
4 Nḭ hué daj huin ngą ni é rẹ' huin ín
rẹ' jnān ngą xica'uī. Daj si ngaa gahui'
nuguan'an ni é rẹ' ngą Cristo, ngaa nḭ
gahuin nḭni ni é rẹ' rian si-ley Moisés. Nḭ
guinicaj dugüi' ni é rẹ' ngą Cristo. Yyąj nḭ
huin ni é rẹ' Cristo, tsínj ganá'nij scanij ni
níman. Xi'í daj nḭ gą'ue guḭ'yaj są' né' rian
Yan'anj.
5 Daj si asḭj sini mán né', nḭ gahuin ruhua
né' guḭ'yaj né' gaquin', gui'yaj ley daj xi'í si
hua yąḭ rian ley si guḭ'yaj né' ni gaquin' daj.
Hué dan nḭ ruhua gąhui' né' xi'í gaquin'
gui'yaj né' ngą nneẹ cúj né'.
6 Sanḭ yyąj nḭ nitaj si 'nḭj né' riqui si-
fuerza ley da gą mánj. Nḭ hua ní'nij rian
né' dągahuin né' rian Yan'anj gąche né'
'ngǫ chrej nąca si riqui Espíritu Santo rian
né'. Nḭ nitaj si 'nḭj né' riqui ley garun ni sij
asḭj ná.

El pecado que mora en mí

7 Hué dan nḭ gątaj né' sisḭ si-ley Yan'anj
huin gaquin' ní'. Sé daj huin mánj. Sanḭ
gui'yaj ley sisḭ guḭni'īnj dąj hua gąquin'.
Nḭ ataj ley: "Sḭ gahuin ruhua né' ni'yaj né'
si'yaj dugüi' né'." Hué dan nḭ sisḭ nitaj ley
daj, nḭ nitaj ąman guḭni'īnj dąj hua gąhuin
ruhuāj ni'yā si'yaj dugüi'īj.
8 Sanḭ rḭan hua yąḭ rian ley si guḭ'yaj
né' gaquin', nḭ gaxḭ'i gani ruhuāj guḭ'yā ni
rasụn nitaj si hua są'. Nḭ sisḭ nitaj ley, nḭ
nun xącaj ni ngüḭ cuenta dąj hua gąquin'.
9 Nḭ asḭj sini ngaa nun guḭni'i są'āj si-ley
Yan'anj, nḭ gani ruhuāj sisḭ 'ngǫ tsínj są'
gahuīnj. Sanḭ ngaa gunun są'āj nuguan'
a'nin' Yan'anj sun riānj, daj guini'īnj sisḭ
da'uīj gąquin'. Nḭ nḭn' ruhua gui'yā
gąquin'.
10 Nḭ guini'īnj sisḭ nitaj si hua są' nimānj.
Nḭ ley daj huin güenda si guḭman są' ni
ngüḭ chruhua xungüḭ. Sanḭ xacaj cuentāj
sisḭ huīnj 'ngǫ tsínj 'yaj gąquin'. Nḭ guere'
nimānj, gui'yaj ley daj.
11 Nḭ ngaa xacaj cuentāj dąj hua si-ley
Yan'anj, nḭ gahuin ruhuāj guḭ'yā dąj rún'
gataj ley daj. Sanḭ digya' yun'unj gąquin'
man'ānj. Nḭ gahuīnj 'ngǫ tsínj guẹre'
nimānj.
12 Hué dan nḭ hua są' nḭn' si-ley Yan'anj
ngą nuguan' a'nin' Yan'anj sun rian né'. Nḭ
hua nḭca nuguan' nan nej. Nḭ dugu'nąj hua
nuguan' nan nej.
13 Xi'í nuguan' są' nan, nḭ guere' nimānj,
ruhua á rẹ' ní'. Sé daj huin mánj. Sanḭ
guere' nimānj xi'í si da'uīj gąquin'. Nḭ
garasụn gąquin' rian nuguan' są' daj. Nḭ
xi'í daj xacaj cuentāj sisḭ quij nḭn' ruhua
hua gąquin' daj.
14 Nḭ ni'i né' sisḭ uyan a'mi si-ley Yan'anj
ngą Espíritu Santo. Sanḭ yūnj huin 'ngǫ
tsínj 'yaj sun rian gąquin'.
15 Daj si ngą si 'yā, nḭ nitaj si 'yā ngą
si huin ruhuāj guḭ'yā. Maan si 'yā si nun
huin xąn' ruhuāj 'yā, nḭ 'yā nánj.
16 Hué dan nḭ sisḭ 'yā si nun huin xąn'
ruhuāj 'yā, nḭ acaj cuentāj sisḭ hua są' si-
ley Yan'anj.
17 Hué dan nḭ huin ruhuaj gąta sisḭ sé
man'ānj huin si 'yaj daj. Sanḭ gąquin' nụn
chruhua nimānj huin si 'yaj aj.
18 Nḭ xi'í si a'nin' gąquin' sun riānj,
nḭ nitaj 'ngǫ nuguan' są' nụn chruhua
nimānj. Daj si nụnj si huin ruhuāj guḭ'yā
si są' hua, sanḭ na'ue gụnucuā guḭ'yā mánj.
19 Nitaj si 'yaj są'āj si huin ruhuāj guḭ'yā
mánj. Sanḭ hua guẹ 'yā si nun huin xąn'
ruhuāj guḭ'yā nánj.
20 Hué dan nḭ sisḭ 'yā si nun huin xąn'
ruhuāj 'yā, nḭ sé man'ānj huin si 'yaj. Sanḭ
gąquin' nụn chruhua nimānj huin si 'yaj
nánj.
21 Ngaa nḭ acaj cuentāj sisḭ ngaa huin
ruhuāj guḭ'yā si są' hua, sanḭ hua guẹ
nari'īj gąquin' 'yā.
22 Ruhua nimānj nḭ aran' ruhuāj ni'yā si-
ley Yan'anj.
23 Sanḭ ni'īnj sisḭ unun' ango ley ngą
nimānj. Nḭ hué ley daj huin si nicaj sun
chruhua nimānj. Nḭ ango ley daj huin
gąquin' 'yaj nneẹ cúj man'ānj.
24 Ducu niqui nimānj xi'í si guẹre'
nimānj, 'yaj gąquin'. Nḭ ụn tsínj gą'ue
guḭ'yaj si gąnanī rian gąquin' a'nin'
chruhua nimānj nan únj.
25 A'uī si guruhua Yan'anj sisḭ xi'í Jesu-
cristo, nḭ gą'ue guḭnani né' rian gąquin'. Nḭ
Jesucristo huin Señor nicaj sun rian né'.
Hué dan nḭ yyąj ni'īnj sisḭ dagahuin
sta'ngāj rian si-ley Yan'anj. Sanḭ dagahuin
nneẹ cū si ataj gąquin' nụn chruhua
nimānj anj.

8

Viviendo en el Espíritu

1 Hué dan nḭ sḭ guta' Yan'anj gąquin' xiráj
ni ngüḭ nicaj dugüi' ngą Cristo Jesús. Daj si
achéj ni sij si-chrej Espíritu Santo. Nḭ nitaj
si achéj ni sij dąj rún' ataj nneẹ cúj ni sij.
2 Daj si asḭj sini, nḭ nḭnanj gąquin' gui'yaj
né'. Nḭ ruhua guẹre' niman né', gui'yaj
gąquin' daj. Sanḭ gahuin ní'nij né' rian

gaquin' daj, gui'yaj Espíritu Santo. Nị
Espíritu Santo 'yaj ngạ Cristo Jesús sisị gạ
nị'na' nịganj né' gạne né'.
3 Nị xi'í si hua nucuaj gaquin' 'yaj nneẹ
cúj né', nị na'ue gụnucuaj si-ley Yan'anj
nạca né'. Sanị man'an Yan'anj huin si nu-
cuaj gạ'ue nạcaj né'. Daj si ga'níj man'an
Yan'anj da'ni gạ'na' chruhua xungüị. Nị
dạj rún' hua nneẹ cúj né' gahuin sí'.
Nị gahui' sí' xi'í si-gạquin' né'. Nị hué
ducuánj daj gui'yaj gana sí' rian gaquin'
gui'yaj nneẹ cúj né'.
4 Nị hué daj gui'yaj Yan'anj güenda sisị
gạ'ue dạgahuin né' si a'nin' si-ley Yan'anj
sun rian né'. Daj si nitaj si dagahuin
né' si a'nin' gaquin' rian né' gạ mánj.
Sanị dagahuin né' si a'mi Espíritu Santo
chruhua niman né' aj.
5 Nị ni ngüị dagahuin si huin ruhua nneẹ
cúj ni sij, nị maan si nahuij ruhua ni sij
ngạ nuguan' quij a'nin' rian ni sij. Sanị
ni ngüị dagahuin si a'nin' Espíritu Santo
chruhua niman ni sij, nị nahuij ruhua ni
sij ngạ nuguan' a'nin' Espíritu Santo rian
ni sij.
6 Nị sisị nạhuij ruhua né' urin ngạ si
huin ruhua nneẹ cúj né', nị gạhui' niman
né', guị'yaj. Sanị sisị nạhuij ruhua né' ngạ
nuguan' 'nạ' rian Espíritu Santo, nị guị'yaj-
á' sisị hua din'inj rian né'. Nị gạne nịganj
né' ngạ Yan'anj nej.
7 Nị sisị nịnanj nạhuij ruhua né' ngạ si
huin ruhua nneẹ cúj né', nị unun' né' ngạ
Yan'anj. Nị na'uej ruhua né' dạgahuin né'
si-ley Yan'anj. Nị sị gunucuaj né' dạgahuin
né' ley da mánj.
8 Nị ni ngüị nahuij ruhua ngạ si huin
ruhua nneẹ cúj ni sij, nị na'ue guị'yaj ni
sij dạj rún' aran' ruhua Yan'anj.
9 Nị sisị hua yya nne Espíritu Santo
chruhua niman ni é rẹ', nị nitaj si nạhuij
ruhua ni é rẹ' ngạ si huin ruhua nneẹ cúj
ni é rẹ' gạ mánj. Sanị nạhuij ruhua á rẹ'
ngạ si huin ruhua Espíritu Santo guị'yaj á
rẹ'. Nị sisị nitaj si nne Si-Espíritu Cristo
chruhua niman 'ngọ tsínj daj, ngaa nị nitaj
si huin sí' Cristo mánj.
10 Sanị sisị nne yya Cristo chruhua ni-
man né', nị gahui' yya nneẹ cúj né' xi'í
gaquin' gui'yaj né'. Sanị hua nị'na' niman
né' xi'í si gataj Yan'anj si hua nịca niman
né'.
11 Nị ganá'nij Jesús scanij ni níman,
gui'yaj Yan'anj. Xi'í daj sisị nne Espíritu
Santo chruhua niman né', nị gạ nị'na' nneẹ
cúj né', guị'yaj Yan'anj. Daj si nne Espíritu
Santo chruhua niman né'.
12 Hué dan nị nitaj si huaj si guị'yaj né'
si huin ruhua nneẹ cúj né'. Sị chracuij né'
si huin ruhua nneẹ cúj né' man huin ín rẹ'
jnān ngạ xica'uī.
13 Daj si sisị guị'yaj né' dạj rún' huin
ruhua nneẹ cúj né', nị gạhui' né'. Sanị sisị
dạgahuin né' nuguan' a'mi Espíritu Santo
chruhua niman né', nị dụna né' gaquin'
'yaj nneẹ cúj né'. Nị gạ nị'na' niman né'
gạne nịganj né' ngạ Yan'anj.
14 Daran' ni ngüị gạraj xina sisị dịgyán
Espíritu Santo chrej rian ni sij, nị hué ni
sij huin da'níj Yan'anj anj.
15 Nitaj si huin ruhua Yan'anj sisị
gụxu'ui' né' rian Yan'anj dạj rún' 'yaj 'ngọ
tsínj ngaa 'yaj sun yụn sij rian 'ngọ xuru'ue
huee. Sé daj huin mánj. Sanị huin ruhua
Yan'anj guịni'i né' sisị huin né' da'ni. Nị
hua niạ' ruhua Yan'anj sisị gạtaj né': "Tata
chré'", rian Yan'anj.
16 Nị hué Espíritu Santo nicaj dugüi' ngạ
niman né'. Nị ataj-á' unun né' sisị huin né'
da'níj Yan'anj.
17 Hué dan nị xi'í si huin né' da'níj
Yan'anj, ngaa nị nạhuin ra'a né' daran'
si rịqui Yan'anj rian né'. Nị dạj rún'
ganahuin ra'a Cristo rian Yan'anj, nị hué
daj gạnahuin ra'a né' nej. Nị sisị guịran'
nụguan'an né' sayun ngạ Cristo, ngaa nị
gạhuin 'ueé sạ' né' ngạ sij nej.
18 Nị hua yya ran' né' sayun xungüị nan.
Sanị rian gạhuin 'ueé sạ' né' ango xungüị
gạ'na', ngaa nị xi'í daj ani ruhuāj sisị sé si
nico huin sayun ran' né' acuan' mánj.
19 Nị ana'uij nịn' ruhua daran' ni rasụn
mạn chruhua xungüị dạj gạhuin 'ueé sạ'
né' huin né' da'níj Yan'anj.
20 Nị daran' ni rasụn mạn chruhua
xungüị gahuin xị'ij. Sanị sé daj huin
ruhua ni rasụn gui'yaj Yan'anj mánj. Sanị
man'an Yan'anj gui'yaj sisị hué daj huaj
gahuin xị'i daran'anj. Nị ana'uij daran'anj
sisị nạgui'yaj nạca Yan'anj daran'anj.
21 Nị 'nạ' güi ngaa gạhui sạ' daran'anj.
Nị nitaj si gụchru ni rasụn gạ mánj. Nị
ana'uij sạ' daran'anj sisị gạnahuin 'ueé sạ'
daran'anj dạj rún' gạnahuin 'ueé sạ' né'
huin né' da'níj Yan'anj.
22 Nị ni'i né' sisị dạj rún' ran' 'ngọ
yun'unj xạna sayun ngaa achin gạ'nga
da'níj unj, nị hué daj ran' daran' ni rasụn
mạn chruhua xungüị.
23 Nị sé urin ni rasụn daj ran' sayun,
sanị ran' né' sayun nej. Nị ana'uij né'
si gạhuin nạca daran'anj. Nị riqui sini
Yan'anj Espíritu Santo gạne ngạ né'. Nị
xi'í daj ana'uij né' sisị rịqui Yan'anj ango
ni rasụn sạ' rian né' nej. Nị ni güi mán né'
xungüị nan, nị nani ruhua né' da gạhuin
yya né' da'níj Yan'anj. Daj si ngaa gạnahuij
xungüị nan, nị nạgui'yaj 'ueé Yan'anj nneẹ
cúj né'.
24 Hua ganacaj Yan'anj né'. Sanị ana'uij
né' sisị guị'yaj sạ' Yan'anj ngạ né'. Nị sisị
hua guini'i né' ga'nạ' 'ngọ rasụn ana'uij
né', hué dan nị nitaj si ana'uij né' si gạ'na'

ruhua' yún rasun daj rian né' ga mánj.
Nitaj si huaj si gana'uij né' rasun hua nicaj
né' mánj.
25 Ni nun ni'i né' si gui'yaj Yan'anj nga
né'. Ni sisi achin guini'i né' si ana'uij né',
sani nanaj gana'uij né' si gui'yaj sa' Yan'anj
nga né' aj.
26 Ni rian ninaj niman né', ni chracuij
Espíritu Santo né'. Daj si nun ni'i né' daj
gachinj jni'yaj né' rian Yan'anj. Sani achínj
jni'yaj nin' ruhua Espíritu Santo xi'í né'
rian Yan'anj. Ni ataj Espíritu Santo rian
Yan'anj nga nuguan' huin ruhua né' ga'mi
né'.
27 Ni ni'i sa' Yan'anj daj huin ruhua
niman né'. Ni ni'i sa' Yan'anj daj huin
ruhua Espíritu Santo nej. Ni daj rún' aran'
ruhua Yan'anj, ni hué daj achínj jni'yaj
Espíritu Santo xi'í né' huin né' ni ngüi sa'
rian Yan'anj anj.

Más que vencedores

28 Ni ni'i né' sisi xi'í ni ngüi 'i ruhua
ni'yaj Yan'anj, ni chracuij Yan'anj sisi ga
sa' ni sij nga daran' si ran' ni sij. Ni
hua gani ruhua Yan'anj sisi gaquinj-ín'
ga'na' ni ngüi daj guinicaj dugüi' ni sij nga
Yan'anj.
29 Ni asij ná hua ni'i Yan'anj né'. Ni
gani ruhua Yan'anj sisi gahuin né' daj rún'
huin man'an da'níj Yan'anj huin sí' Jesús.
Ngaa ni gahuin sí' tsínj xahua' scanij nico
ni jnánj sí' huin né'.
30 Ni asij sini ni gani ruhua Yan'anj sisi
gaquinj-ín' guinicaj dugüi' né' nga-á'. Ni
gataj Yan'anj sisi hua nica niman né' rian
Yan'anj nej. Ni rian gataj Yan'anj sisi hua
nica niman né', ni gui'yaj-á' sisi gahuin
'ueé sa' né' nga-á' nej.
31 Sisi daj huin, ni ga'ue gataj né' sisi
nicaj dugüi' Yan'anj nga né'. Ni nitaj si
gahuin sisi gataj ruhua ni ngüi guini'i ni
sij né' mánj.
32 Ni ga'nin' ruhua Yan'anj sisi guiran'
da'ni sayun gahui' sí' xi'í né'. Ni sisi riqui
Yan'anj da'ni rian né', ni ga'ue gahuin
yya ruhua né' sisi riqui Yan'anj daran' ni
nuguan' sa' rian né' nej.
33 Ni rian hua nacui Yan'anj né', ni nitaj
si gahuin si ga'mi gaquin' ni ngüi xi'í né'
ga mánj. Daj si hua gataj Yan'anj sisi hua
nica niman né'.
34 Ni rian hua gahui' Cristo Jesús xi'í
si-gaquin' né', ni nitaj si gahuin si gataj
ni ngüi sisi da'ui né' gaquin' mánj. Ni
ganá'nij Jesús nej. Ni nne sí' ra'a sa'
Yan'anj. Ni achínj jni'yaj sí' rian Yan'anj
xi'í né' aj.
35 Ni ducu 'i ruhua Cristo ni'ya né'. Ngaa
ni daj hua nuguan' ga'ue gui'yaj sisi gahuin
nini né' rian Cristo, ruhua á re' únj. Ngaa
ran' né' sayun ní', asi ngaa nun ri' ruhua
né' si gui'yaj né' ní', asi ngaa a'mi quij
ni ngüi rian né' ní', asi ngaa achin xi'na
riqui né' ní', asi ngaa achin atsij gunun né'
ní', asi ngaa achéj né' chrej sayun ní', asi
ngaa ataj ni ngüi sisi dagahui' ni sij né' sa'.
Sani nga daran' ni nuguan' nan, ni si duna
Cristo si 'i ruhua sij ni'yaj sij né'.
36 Ni hué daj ga'mi si-nuguan' Yan'anj
nej. Ni gataj nuguan' daj:

Ya'yoj huin ruhua ni sij dagahui' ni sij ni
únj xi'í man'án re' huín re' Yan'anj.
Ni daj rún' huin xachij gahui' daj huin ni
únj, ruhua ni sij.
Hué daj gataj si-nuguan' Yan'anj.

37 Ni nunj si ran' né' daran' sayun nan, sani
gui'yaj gana né' xi'í si 'i ruhua Cristo ni'yaj
sij né'.
38 Ni 'i ruhua Yan'anj ni'ya né'. Ni
gahuin yya ruhuāj sisi güi yyaj, asi ni güi
ga'na', ni si ga'ue gahuin nini né' rian
Yan'anj mánj. Nitaj si gahuin si gahui' né'.
Ni nitaj si gahuin si hua ni'na' né' nej. Ni
si ga'ue gui'yaj ni ángel nga ni nane xi'i
sisi ga'nij ra'a Cristo né' mánj. Ni si ga'ue
gui'yaj gana ni yan'anj 'yaj ra'a ni ngüi
rian né' nej.
39 Ni si ga'ue gui'yaj ni si mán xata' nga
ni si man rian yo'ój sisi ga'nij ra'a Cristo
né' mánj. Ni a 'ngo ni rasun gui'yaj Yan'anj
si ga'ue gui'yaj sisi ga'nij ra'a Yan'anj né'.
Daj si 'i ruhua Yan'anj ni'ya né'. Ni hué
daj 'i ruhua Cristo Jesús ni'ya né' huin sí'
Señor nicaj sun rian né'.

9

La elección de Israel

1 Ni nico' man'ānj Cristo. Ni nitaj si
utaj chrā nuguan' ga'mī rian án re'. Ni
nne Espíritu Santo chruhua nimānj. Ni
a'mi Espíritu Santo chruhua nimānj sisi
nuguan' a'mī nan huin nuguan' xanga'.
2-3 Ni ni'i xanga' nimānj sisi niganj
nin' ruhua nani ruhuāj xi'í ni dugüi'īj
huin ni ngüi israelita. Ni huin 'i ruhuāj
ni'yā ni ngüi daj. Ni nin' ruhua huin
ruhuāj sisi nacaj Yan'anj ni dugüi'īj. Ni
ga'uej ruhuāj gahuin niganj nin'īnj castigo,
gui'yaj Yan'anj xi'í ni sij. Ni ga'uej ruhuāj
sisi gahuin anē rian Cristo sisi hué chrej
daj ga'ue nacaj Yan'anj ni dugüi'īj.
4 Ni huin ni sij ni tsínj israelita. Ni gui'yaj
Yan'anj sisi gahuin ni sij da'níj Yan'anj. Ni
gane 'ueé Yan'anj scanij ni sij. Ni gui'yaj
yya Yan'anj 'ngo nuguan' sa' nga ni sij. Ni
ga'ui' Yan'anj si-ley-é' rian ni sij. Ni digyán
Yan'anj daj gui'yaj ni sij ngaa nahuin yu' ni
sij. Ni gataj Yan'anj sisi sa' gui'yaj-á' nga ni
sij.
5 Ni huin ni sij ni da'níj ni xí' guimán asij
ná. Ni yan sa' ni ngüi israelita huin Cristo

huin sí' Yan'anj nicaj sun rian daran'anj.
Nḭ nḭganj gạ'mi sạ' né' xi'í Cristo. Amén.
6 Nḭ sé si xạnga' nun guḭsij nuguan' gataj
yya Yan'anj rian ni ngüḭ israelita. Daj si xi'í
si nun dagahuin da'aj ni sij rian Yan'anj, nḭ
sé si xạnga' daran' ni da'níj Israel huin yya
tsínj israelita.
7 Nḭ sé si xạnga' daran' ni da'nḭ si'nḭ
Abraham huin yya da'níj sí'. Daj si gataj
Yan'anj gunun sí': "Nḭ da'nḭ si'nḭ rẹ' gạ'na'
rian tsínj gụ'naj Isaac." Daj gataj Yan'anj
gunun xí' Abraham.
8 Nḭ nuguan' nan huin ruhuaj gata sisḭ
sé daran' ni ngüḭ ga'nga rian xí' Abraham
huin da'níj Yan'anj. Sanḭ urin ni ngüḭ
xuman ruhua si-nụguan' Yan'anj hué ni sij
huin yya ni da'níj Abraham.
9 Daj si nuguan' nan huin nuguan' gataj
yya Yan'anj gunun Abraham: "Ango yo'
nạnicaj yūnj, nḭ guḭnicaj nicạ rẹ' Sara 'ngọ
lij." Daj gataj Yan'anj gunun Abraham.
10 Nḭ ango nuguan' huin sisḭ xí' Isaac
huin urin chrej nụngüej lij da'níj Rebeca
huin unj nicạ sí'.
11-12 Nḭ ngaa achin gạ'nga nụngüej li, nḭ
ngaa achin guḭ'yaj nụngüe si sạ', asḭ sé
si sạ', sanḭ hua gataj Yan'anj rian Rebeca
sisḭ lij gạ'nga sini hué-é' dạgahuin sun rian
ango lij gạ'nga nẹ' rụcu. Nḭ maan si nacui
Yan'anj 'ngọ sí' gạhuin sí' tsínj gạhuin achij
rian jnánj sí' xi'í si hua gani sini ruhua
Yan'anj dạj gạ sun nicaj gọ'ngo nụngüe
rian Yan'anj.
13 Nḭ nuguan' nan gataj Yan'anj: "Huin 'ḭ
ruhuāj ni'yā tsínj gụ'naj Jacob. Sanḭ nun
huin xạn' ruhuāj ni'yā tsínj gụ'naj Esaú
mánj." Daj gataj Yan'anj.
14 Hué dan nḭ gạtaj né' sisḭ nitaj si hua
nḭca niman Yan'anj, ruhua á rẹ' ní'.
15 Daj si gataj Yan'anj rian Moisés:
"Nḭ dạj rún' aran' ruhuāj, nḭ hué daj
guḭ'yā nạcuīj ni ngüḭ sisḭ nạni yaco ruhuāj
guini'yā. Nḭ hué daj guḭ'yā nạhuin 'ḭ
ruhuāj guḭni'yā nej." Daj gataj Yan'anj.
16 Nḭ na'ue guḭ'yaj ni ngüḭ sisḭ nạcui
Yan'anj ni sij xi'í si hué daj huin ruhua ni
sij, asḭ sisḭ guḭ'yaj fuerza ni sij. Sanḭ urin si
nahuin 'ḭ ruhua Yan'anj ni'yaj-á', nḭ nacui
Yan'anj ni sij.
17 Daj si hua gataj Yan'anj gunun rey
gụ'naj Faraón: "Hué man'ānj gui'yaj sisḭ
huín rẹ' rey. Nḭ xi'í man'án rẹ' dḭgyānj dạj
nucuā rian daran' ni ngüḭ mạn chruhua
xungüḭ. Nḭ guḭni'i ni sij dạj hua man'ānj
nej." Daj gataj Yan'anj gunun Faraón asḭj
ná.
18 Hué dan nḭ ni'i né' sisḭ nạni yaco ruhua
Yan'anj ni'yaj-á' ụn tsínj huin ruhua-á'. Nḭ
'yaj Yan'anj sisḭ na'uej ruhua ango tsínj daj
dạgahuin sij.
19 Sanḭ si ruhuaj gạtaj da'aj ni é rẹ': "Dạj
gạ'ue gạ'mi gaquin' Yan'anj xi'í ni ngüḭ sisḭ
nḭnanj 'yaj né' si huin ruhua Yan'anj únj."
Daj gạtaj da'aj ni é rẹ', si ruhuaj.
20 Sanḭ ụn sin huín sọ', nḭ unún' sọ' ngạ
Yan'anj únj. Gạtaj 'ngọ chruj yo'ój gụnun
tsínj gui'yaj chruj: "Nḭ ụn sin huin nḭ
gui'yáj rẹ' daj man'ānj únj." Hué daj gạ'mi
'ngọ chruj, ruhuá rẹ' ní'. Sé daj huin mánj.
21 Nḭ dạj rún' aran' ruhua tsínj 'yaj chruj,
nḭ hué daj 'yaj sij. Nḭ hué guẹ luti sige' daj
'yaj sij 'ngọ chruj sạ' nḭn' ruhua ngạ ango
chruj niqui nej.
22 Nḭ a'man ruhua Yan'anj ni'ya ni ngüḭ
'yaj quij. Nḭ guḭ'yaj Yan'anj castigo ni
sij. Nḭ nụnj si nḭganj nḭn' gạhuin ni
ngüḭ daj castigo, sanḭ a'nin' acuan' ruhua
Yan'anj ni'yaj-á' ni sij. Daj si huin ruhua
Yan'anj sisḭ guḭni'i daran' ni ngüḭ dạj
nucuaj man'an Yan'anj.
23 Nḭ huin ruhua Yan'anj dḭgyanj rian
ni ngüḭ dạj gạhuin 'ueé sạ' né', guḭ'yaj
Yan'anj. Nḭ asḭj sini nḭ nagui'yaj sạ' Yan'anj
né' sisḭ gạne nḭganj né' rian hua sạ' nne
man'an Yan'anj.
24 Nḭ gaquínj Yan'anj gạ'na' gạne né' ngạ
Yan'anj. Nḭ da'aj né' huin ni ngüḭ israelita.
Nḭ ango da'aj né' huin ni ngüḭ 'nạ' anéj
chrej.
25 Nḭ hué daj gataj Yan'anj garun xí'
Oseas asḭj ná:
Nḭ hua ni ngüḭ nun guḭnico' sini man'ānj.
Sanḭ gạhuin ni sij ni ngüḭ nico' man'ānj.
Nḭ asḭj sini nḭ nun gahuin 'ḭ ruhuāj ni'yā ni
ngüḭ daj.
Sanḭ gạhuin 'ḭ ruhuāj ni'yā ni sij aj.
26 Nḭ rḭan gatā gunun ni sij sisḭ sé ni ngüḭ
nico' man'ānj huin ni sij, nḭ hué
yu'uj daj gạhuin da'nī ni sij huin
man'ānj Yan'anj hua nḭ'na'.
Daj gataj Yan'anj rian tsínj gụ'naj Oseas.
27 Nḭ ga'mi nucuaj Isaías xi'í ni ngüḭ
israelita. Nḭ gataj sí' asḭj ná:
Nḭ nụnj si gạhuin nico ni ngüḭ israelita dạj
rún' mán nico yo'ój chru mán du'ua
nnee yan'anj, sanḭ dọj ni sij gạnacaj
Yan'anj anj.
28 Daj si 'ngọ hora gạ'na' castigo nḭn'
gạchra' xungüḭ, guḭ'yaj Yan'anj.
Daj gataj tsínj gụ'naj Isaías.
29 Nḭ hué daj gataj Isaías nej:
Nḭ nucuaj nḭn' ruhua man'an Yan'anj.
Nḭ sisḭ gahui' daran' né' xi'í gaquin' da'ui
né', nḭ hua gahuin xánj né' dạj rún'
hua xuman' Sodoma ngạ xuman'
Gomorra.
Sanḭ nacaj Yan'anj dọj né'.
Daj gataj Isaías asḭj ná.

La justicia que es por fe

30 Ngaa nḭ nụnj huin si ruhuaj gata
nuguan' nan, ruhua á rẹ' únj. Huin ruhuaj
gata sisḭ hua nḭca niman ni ngüḭ 'nạ' anéj
chrej rian Yan'anj xi'í si xuman ruhua ni

sij ni'yaj ni sij Yan'anj. Nị nun nạno' ni sij sisị hué daj guị'yaj Yan'anj ngạ ni sij.
31 Sanị gui'yaj fuerza ni ngüị israelita sisị
dạgahuin ni sij dạj rún' ataj si-ley Yan'anj
güenda sisị nạhuin sạ' niman ni sij rian
Yan'anj. Sanị nun gạ'ue dạgahuin ni sij si
ataj ley da mánj.
32 Ngaa nị ụn sin huin nị nun gahuin sạ'
niman ni sij, ruhua á rẹ' únj. Daj si nun
gạ'uej ruhua ni sij gụxuman ruhua ni sij
nị'yaj ni sij Jesucristo. Maan si gani ruhua
ni sij ngạ xi'í si guị'yaj sạ' man'an ni sij, nị
ạ hua nịca niman ni sij, ruhua ni sij. Hué
dan nị natúj ni sij gui'yaj yej garij ni sij
dacój ni sij daj. Nị yej daj huin Jesucristo.
33 Nị hué daj ga'mi nịca si-nụguan'
Yan'anj asịj ná:

Hué xuman' Sión, nị gụrū yej guị'yaj nạtu
ni ngüị.
Nị ni ngüị gụxuman ruhua nị'yaj Jesu-
cristo, nị sị gahuin nạ'aj ni sij mánj.
Sanị gạhui sạ' ni sij, guị'yaj Yan'anj.
Nị yej daj huin Jesucristo.
Hué daj gataj Yan'anj.

10

1 Ducu huin ruhuāj sisị nạcaj Yan'anj ni
ngüị israelita huin ín rẹ' jnān ngạ xica'uī.
Nị hué daj achínj jni'yā rian Yan'anj nej.
2 Gạ'ue gạtā sisị 'yaj fuerza ni sij sisị
dạgahuin ni sij rian Yan'anj. Sanị nunun
ni sij dạj guị'yaj ni sij, nị gạ'ue gạhuin sạ'
ni sij rian Yan'anj.
3 Nị nun ni'i ni sij sisị urin Yan'anj 'yaj
sisị hua nịca niman ni ngüị rian Yan'anj.
Nị nano' ni sij sisị gạ nịca niman ni sij rian
Yan'anj xi'í si gui'yaj man'an ni sij. Nị nun
gạ'uej ruhua ni sij dạj rún' gataj Yan'anj si
guị'yaj ni sij.
4 Daj si man'an Cristo gui'yaj sisị guisíj
dagahuin né' si ataj si-ley Yan'anj. Daj si
Cristo gui'yaj sisị hua nịca niman né' xi'í
si xuman ruhua né' ni'yaj né' man'an sij.
5 Nị garun Moisés sisị dạj gạ nịca niman
ni ngüị xi'í si dagahuin ni sij ley daj. Nị
gataj sí': "Sisị dạgahuin ni ngüị ni nuguan'
daj, nị gạ nị'na' xạnga' ni sij, guị'yaj ni
nuguan' daj." Daj garun Moisés.
6 Sanị Cristo 'yaj sisị hua nịca niman
né' rian Yan'anj xi'í si xuman ruhua né'
ni'yaj né' man'an sij. Hué dan nị sị gani
ruhua né': "Un tsínj gạ'ue gạhui xata'"
—daj si nitaj si huaj si gạn'anj xạcaj né'
Cristo gạ'na' rụhua' yún sí' nẹ' nịca'.
7 Nị sị gani ruhua né': "Un tsínj gạ'ue
guịnij gạn'anj riqui yo'ój" —daj si nitaj si
huaj si gạn'anj xạcaj né' Cristo gạna'nij
rụhua' yún sí' scanij ni níman.
8 Nị a'mi né' nuguan' sạ' rian ni dugüi'
né'. Daj si: "Gahuin nịchrun' nuguan' sạ'
nan nụn du'ua né' ngạ niman né'." Nị hué
nuguan' sạ' nan huin si nata' ni únj sisị
gụxuman ruhua né' nị'yaj né' Jesucristo.
9 Nị sisị nạta' rẹ' rian ni dugüí' rẹ' sisị
Jesús huin Señor nicaj sun rian né', nị
sisị gụxuman xạnga' ruhuá rẹ' sisị ganá'nij
Jesús scanij ni níman, gui'yaj Yan'anj, hué
dan nị nạcaj Yan'anj man'án rẹ'.
10 Daj si sisị gụxuman ruhua né' nị'yaj
né' Jesucristo, nị gạhuin sạ' né' rian
Yan'anj. Nị sisị nạta' du'ua né' sisị nico'
né' Jesús, nị nạcaj Yan'anj né' nej aj.
11 Nị gataj Yan'anj: "Daran' ni tsínj
xuman ruhua ni'yaj Yan'anj, nị sị gahuin
nạ'aj ni sij. Sanị gạhui sạ' ni sij." Hué daj
gataj si-nụguan' Yan'anj.
12 Nị uyan huin ni ngüị israelita ngạ ni
ngüị griego rian Jesucristo. Daj si urin
Señor Jesucristo nicaj sun rian daran' né'.
Nị nịn' ruhua riqui Jesucristo nuguan' sạ'
rian daran' ni ngüị achínj jni'yaj rian sij.
13 Daj si hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj:
"Daran' ni ngüị achínj jni'yaj rian Yan'anj
ngạ si-xugüi Señor, nị nạcaj Yan'anj ni sij."
Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
14 Sanị ngaa hua nịn' achin gụxuman
ruhua ni sij nị'yaj ni sij Señor, nị na'ue
gạchinj jni'yaj ni sij rian Señor mánj. Nị
sị ga'ue gụxuman ruhua ni sij nị'yaj ni sij
sí' ngaa nịn' achin gụnun ni sij xi'í sí'. Nị
sị ga'ue gụnun ni sij ngaa nitaj tsínj nạta'
nuguan' sạ' rian ni sij mánj.
15 Nị sị ga'ue nạta' 'ngọ ni tsínj daj
nuguan' sạ' rian ni ngüị sisị nitaj 'ngọ
tsínj gạ'nij gạn'anj nạta' ni sij rian ni ngüị.
Nị gataj si-nụguan' Yan'anj: "Nị 'ueé nịn'
ruhua 'yaj ni tsínj gan'anj gạ'mi nuguan'
sạ' rian ni ngüị." Hué daj gataj si-nụguan'
Yan'anj.
16 Sanị sé daran' ni ngüị ráj xina ngạ
nuguan' sạ' 'nạ' rian Yan'anj da mánj.
Nị hué daj ga'mi tsínj gụ'naj Isaías ngaa
nachínj snan'anj sij rian Yan'anj. Nị gataj
sij: "Señor, ụn sin huin nị dọj ni ngüị
guxuman ruhua nuguan' nata' ni únj únj."
Daj gataj Isaías gunun Yan'anj.
17 Hué dan nị ngaa guisíj gunun ni ngüị
nuguan' sạ', nị gạ'ue gụxuman ruhua ni sij
nị'yaj ni sij Cristo. Nị gạ'ue gạra da'nga'
ruhua ni sij ngaa a'mi 'ngọ tsínj daj si-
nụguan' Yan'anj rian ni sij.
18 Sanị sé si xạnga' si nun gunun ni sij
nuguan' sạ' daj. Daj si gataj si-nụguan'
Yan'anj:

Hua gaxa'nị nuguan' sạ' nịn' gạchra'
chruhua xungüị.
Nị da' ganun nịn' xi'í xungüị guisíj nuguan'
sạ' daj.
Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.

19 Sanị sé si xạnga' si nun acaj ni ngüị
israelita cuenta xi'í sạ' daj. Daj si gataj
Moisés asịj hua ná:

Nḭ guḭ'yā sisḭ gąhuin xicoj ruhua ni é rę'
nḭ'yaj ni é rę' ni ngüḭ 'nąʼ anéj chrej.
Nḭ guḭ'yā sisḭ gąʼman ruhua ni é rę'
guḭni'yaj ni é rę' ni ngüḭ nitaj
ducuánj nicaj gąʼmi.
Daj gataj Yan'anj garun Moisés rian ni ngüḭ
israelita.
20 Nḭ hué daj guisíj ruhua Isaías gataj sí'
nej:
Ni ngüḭ nun nąno' yūnj, nḭ hua nari' ni sij
man'ānj.
Nḭ digyán man'ānj rian ni ngüḭ nun
nąchin' snan'anj si-xugüīj.
Daj gataj Yan'anj garun Isaías.
21 Sanḭ ngaa ga'mi Isaías xi'í ni ngüḭ
israelita, nḭ gataj sí': "Nugüi nḭgan', nḭ
dugüi'īnj ra'āj sisḭ gąʼna' ni sij riānj huin
ni sij ni tsínj nun dagahuin riānj. Nḭ unun'
ni sij ngą man'ānj nej." Daj gataj Yan'anj
garun Isaías.

11

El remanente de Israel

1 Hué dan nḭ xąnga' si danicąj Yan'anj ni
ngüḭ israelita ní'. Sé daj huin mánj. Daj si
hué man'ānj huin 'ngǫ tsínj israelita nej.
Nḭ yūnj huin da'nḭ si'nḭ Abraham. Nḭ nicōj
xi'nin' huin Benjamín.
2 Sé si danicąj Yan'anj ni ngüḭ israelita
mánj. Nḭ asḭj sini yąn ngaa achin gąʼnga
ni ngüḭ israelita, nḭ hua guini'i Yan'anj ni
sij.
Nḭ hua ni'i ni é rę' dąj ataj si-nụguan'
Yan'anj xi'í tsínj gụʼnaj Elías asḭj ná. Nḭ
ngaa gachínj jni'yaj sí' rian Yan'anj, nḭ
ga'mi gaquin' sij xi'í ni ngüḭ israelita. Nḭ
gataj sí':
3 Señor, dagahui' ni sij ni tsínj ga'mi si-
nụguan' man'án rę'.
Nḭ duguane ni sij ni altar huin si-nná rę'
nej.
Nḭ ango rin man'ānj gunā hua nḭ'na' nánj.
Nḭ hué daj huin ruhua ni sij dągahui' ni sij
man'ānj nej.
Daj gataj Elías gunun Yan'anj.
4 Sanḭ gataj Yan'anj gunun Elías: "Nḭ hua
ri ninīj ichij mí ni ngüḭ israelita na'uej gąne
ráj dącoj rian yan'anj gụʼnaj Baal." Daj
gataj Yan'anj gunun Elías.
5 Nḭ hué ducuánj daj huin ngą ni ngüḭ
israelita güi yyąj. Daj si gui'yaj Yan'anj
sinduj rian ni sij. Nḭ nacui Yan'anj dǫj ni
sij.
6 Nacui Yan'anj ni sij xi'í si 'ya sinduj ngą
ni sij. Nḭ sé xi'í si 'yaj sąʼ ni sij, nḭ nacui
Yan'anj ni sij mánj. Nḭ sisḭ hué daj huin,
nḭ sinduj 'yaj Yan'anj ngą ni sij, nḭ sé 'ngǫ
sinduj huin gą mánj.
7 Hué dan nḭ huin ruhua ni ngüḭ israelita
gąhui sąʼ niman ni sij rian Yan'anj. Sanḭ
nun guiri' ni sij si gahuin ruhua ni sij. Sanḭ
ni ngüḭ ganacui Yan'anj, nḭ hué né' guiri'
aj. Nḭ na'uej ruhua ango ni sij gụnun ni
sij, gui'yaj Yan'anj.
8 Nḭ hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj nej:
Nḭ gui'yaj Yan'anj sisḭ nąʼue gąra da'nga'
ruhua ni sij nuguan' sąʼ.
Nḭ hué daj huin da güi acuan' nej.
Daj si nụn rian ni sij, sanḭ na'ue xiguḭn
nḭ'yaj ni sij.
Nḭ nụn chraquij ni sij, sanḭ na'ue gụnun ni
sij mánj.
Daj gataj Yan'anj xi'í ni ngüḭ israelita.
9 Nḭ hué daj gataj David asḭj ná nej:
Huin ruhuāj sisḭ gui'yanj 'yaj ni ngüḭ daj
gąnahuin-ín' xi' ngą nnánj.
Nḭ guḭran' ni sij sayun dąj rún' ran' xucu
ata' ra'nga'.
Nḭ gąnatuj ni sij gąhuin ni sij castigo xi'í
gaquin' gui'yaj ni sij.
10 Nḭ huin ruhuāj sisḭ gąhuin duri rian ni
sij.
Nḭ sḭ guixiguḭn guḭni'yaj ni sij mánj.
Nḭ gąche nitu ni sij nḭganj nḭn', ruhuāj aj.
Daj gataj David.

La salvación de los gentiles

11 Hué dan nḭ atā gụnun ni é rę' sisḭ sé si
guęre' nḭganj ni ngüḭ israelita rian Yan'anj
mánj. Daj si ngaa nun dagahuin ni sij, nḭ
nacaj Yan'anj ni ngüḭ 'nąʼ anéj chrej. Xi'í
daj nḭ gąhuin xicoj ruhua ni sij nḭ'yaj ni sij
ni ngüḭ 'nąʼ anéj chrej daj.
12 Nḭ rḭan guere' ni ngüḭ israelita rian
Yan'anj, nḭ hua sąʼ rian ni ngüḭ mąn
chruhua xungüḭ. Nḭ ganacaj Yan'anj ni
ngüḭ 'nąʼ anéj chrej xi'í si guere' ni sij nej.
Nḭ sisḭ hué daj huin, nḭ sąʼ nḭn' gąhuin
ngaa guḭnico' rụhua' yún ni ngüḭ israelita
Yan'anj.
13 Yyąj nḭ gąʼmī rian ni é rę' huin ni é rę'
ni ngüḭ 'nąʼ anéj chrej. Nḭ ga'níj Jesucristo
gąn'ān rian án rę' huīnj apóstol a'mī si-
nụguan' sí'. Nḭ xi'í daj nḭ 'yaj fuerzāj ngą
si-sūnj.
14 Daj si huin ruhuāj sisḭ gąhuin xicoj
ruhua ni ngüḭ israelita guḭni'i ni sij ni é rę'.
Ngaa nḭ gąʼue nącaj Yan'anj da'aj ni sij.
15 Ngaa danicąj Yan'anj ni ngüḭ israelita,
nḭ gahuin nụguan'an ni ngüḭ mán nḭn'
gąchra' chruhua xungüḭ ngą Yan'anj. Ngaa
nḭ gąhuin sąʼ nḭn' ni ngüḭ israelita ngaa
guḭnicaj dugüi' rụhua' yún Yan'anj ngą ni
sij. Daj si dąj rún' huin ni tsínj gahui'
huin ni sij yyąj. Sanḭ gąna'nij ni sij, guḭ'yaj
Yan'anj.
16 Sisḭ hua sąʼ dǫj quinj, nḭ daran' quinj
daj hua sąʼ. Nḭ sisḭ hua sąʼ yaʼą siụ chrun
daj, nḭ hua sąʼ 'ngǫ guę chrun ngą ra'a nej.
17 Nḭ dąj rún' 'yaj né' ngaa a'nin' né' ra'a
chrun, nḭ hué daj gui'yaj Yan'anj ngą ni
ngüḭ israelita. Nḭ hué ni é rę' huin rún'
huin 'ngǫ ra'a chrun 'nąʼ riqui quij. Nḭ

na'níj Yan'anj scanij chrun sạ' olivo ni é rẹ'
yu'uj guimán ni ngüị israelita. Ngaa nị ga
nị'na' ni é rẹ' gui'yaj ya'ạ siụ chrun olivo
daj. Nị rún' huin ra'a chrun olivo sạ' huin
ni ngüị xuman ruhua ni'yaj Yan'anj.
18 Xi'í daj nị sị gani ruhua ni é rẹ' sisị
sạ' huin ni é rẹ' daj ngạ ni ngüị israelita.
Nị sisị hué daj ani ruhua ni é rẹ', ngaa nị
nạnun sạ' ruhua ni é rẹ' sisị hua nị'na' ni
é rẹ', gui'yaj ya'ạ siụ chrun. Nị sé ni é rẹ'
gui'yaj sisị hua nị'na' ya'ạ siụ chrun mánj.
19 Nị si ruhuaj, nị gạtaj ni é rẹ': "Ga'nin'
Yan'anj ni ra'a chrun daj xi'í si nạ'nij-í' ni
é rẹ' scanij chrun sạ' olivo daj."
20 Hué daj huin xạnga'. Sanị rịan nun
gụxuman ruhua ni ngüị israelita, nị guere'
ni sij rian Yan'anj. Nị 'nịj ni é rẹ' scanij
chrun daj urin si xuman ruhua á rẹ' ni'yaj
á rẹ' Yan'anj. Ngaa nị sị ga nnẹ é rẹ' si
'nịj ni é rẹ' scanij chrun daj. Maan si gạ
cuidado ni é rẹ' ngạ chrej huaj á rẹ' nánj.
21 Nị sisị nun guịnicaj Yan'anj 'ngọ ni-
man nico xi'í si-gạquin' ni ngüị israelita
huin ni sij ra'a chrun daj, ngaa nị sị
guinicaj Yan'anj 'ngọ niman nico xi'í ni é
rẹ' nej.
22 Nị'yaj ni é rẹ' yyạj. Huin sạ' ruhua
Yan'anj ni'ya ni ngüị. Sanị sun du'ua
Yan'anj rian ni ngüị nej. Nị gahuin castigo
ni ngüị israelita, gui'yaj Yan'anj. Sanị
guị'yaj sạ' Yan'anj ngạ man'an ni é rẹ'. Nị
hué daj guị'yaj Yan'anj sinduj rian án rẹ'
sisị sị gan'anj anéj ni é rẹ' rian Yan'anj.
Daj si sisị sị dagahuin ín rẹ' rian Yan'anj,
nị hué daj gạ'nin' Yan'anj ni é rẹ' nej nánj.
23 Nị sisị gạ'uej ruhua ni ngüị israelita
gụxuman ruhua ni sij nị'yaj ni sij Yan'anj,
ngaa nị nạ'ninj rụhua' yún Yan'anj ni sij
scanij chrun daj. Daj si si-fuerza man'an
Yan'anj gạ'ue guị'yaj sisị nạ'ninj rụhua'
yún-ún' ni sij.
24 Nị sé ni é rẹ' huin ni ngüị israelita
mánj. Hué ni é rẹ' huin 'ngọ ra'a chrun
'nạ' riqui quij ga'nin' Yan'anj. Nị na'nínj
Yan'anj ni é rẹ' scanij chrun olivo sạ' hua.
Nị sisị ni ngüị israelita huin ra'a chrun
olivo sạ' hua daj, ngaa nị huaj doj gạ'ue
gạna'nij rụhua' yún Yan'anj ni sij scanij
chrun olivo da aj.

La restauración de Israel

25 Nị huin ruhuāj sisị guịni'i ni é rẹ' huin
ni jnān ngạ ni xica'uī 'ngọ nuguan' sạ' garij
huị Yan'anj. Ngaa nị guisíj gunun ni é rẹ'
nuguan' nan, nị sị güin gạ'mi xạcan án rẹ'
mánj. Daj si da'aj ni ngüị israelita na'uej
ruhua gụnun si gataj Yan'anj rian ni sij.
Nị hué daj gạ ni ngüị israelita da guịsij
güi gụxuman ruhua daran' ni ngüị nacui
Yan'anj huin ni sij ni ngüị 'nạ' anéj chrej.
26 Nị ngaa hué daj gạhuin, nị gạnacaj
Yan'anj daran' ni ngüị israelita. Nị hué daj
gataj si-nụguan' Yan'anj nej:
Nẹ' xuman' Sión gạ'na' 'ngọ tsínj gạnacaj
ni ngüị.
Nị gạ'ne sij si-gạquin' ni dụgüi' Jacob huin
ni sij ni ngüị israelita.
27 Nị nan huin nuguan' guị'yaj yyāj ngạ ni
sij güi gạ'nē si-gạquin' ni sij.
Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
28 Nị unun' ni ngüị israelita ngạ Yan'anj
xi'í si na'ue gụxuman ruhua ni sij ngạ
nuguan' sạ' 'nạ' rian Yan'anj. Nị xi'í si
hué daj 'yaj ni sij, nị hua ní'nij gạtu ni é
rẹ' si-chrej Yan'anj. Sanị hua guẹ 'ị ruhua
Yan'anj ni'yaj-á' ni sij xi'í si hua ganacui
Yan'anj ni xi ni sij asịj hua ná.
29 Nị nitaj ạman nạduna Yan'anj si-
nụguan'anj. Nị sị ga'ue gạ'ne rụhua'
yún Yan'anj nuguan' riquij riún'. Nị sisị
gaquínj Yan'anj né', nị sị nanicaj ruhua-á'
ngạ nuguan' da gạ mánj.
30 Nị güi gachin, nị nun dagahuin ni é
rẹ' rian Yan'anj huin ni é rẹ' tsínj 'nạ'
anéj chrej. Nị xi'í si nun dagahuin ni ngüị
israelita, nị nani yaco ruhua Yan'anj ni'ya
ni é rẹ' yyạj.
31 Nị nun dagahuin ni ngüị israelita rian
Yan'anj. Hué dan nị xi'í si nani yaco ruhua
Yan'anj ni'ya ni é rẹ', nị gạ'ue nạni yaco
ruhua Yan'anj nị'ya ni ngüị israelita nej.
32 Nị xi'í si uyan gui'yaj ni ngüị israelita
ngạ ni ngüị 'nạ' anéj chrej gaquin', nị
gataj Yan'anj sisị uyan da'ui daran' ni sij
gaquin'. Xi'í daj nị gạ'ue nạni yaco ruhua
Yan'anj ni'ya daran' ni sij.
33 Yan'anj nịn' ruhua huin si sạ' xi'í né'.
Chrụn nịn' ruhua Yan'anj, nị ni'í-ín' daran'
nuguan' nej. Na'ue gạra da'nga' ruhua
né' dạj ani ruhua Yan'anj. Nị sị guisíj né'
guịni'i né' dạj hua si-chrej Yan'anj nej.
34 Nị sị guisíj né' guịni'i né' nuguan' sạ'
ahui chrạ Señor. Nị sị guisíj né' gạ'ui' né'
'ngọ chrej rian Yan'anj anj.
35 Nị nitaj ạ 'ngọ tsínj gạ'ue gạ'ui' xiquínj
'ngọ rasụn rian Yan'anj, ngaa nị nạru'ue
Yan'anj rian sij mánj.
36 Daj si Yan'anj gui'yaj daran' ni rasụn
mán. Nị daran' ni rasụn huin güenda
man'an Yan'anj. Nị nạnicaj daran' ni
rasụn rian Yan'anj nej. Xi'í daj nị gạ'mi sạ'
'ueé nịganj nịn' né' rian Yan'anj. Amén.

12

Deberes cristianos

1 Nị xi'í si nani yaco ruhua Yan'anj
ni'ya né', nị gạtaj snan'ān rian án rẹ'
sisị nạga'ui' ni é rẹ' man'an ni é rẹ' rian
Yan'anj. Nị dạj rún' hua nị'na' ni xucu
ga'ui' ni ngüị rian Yan'anj asịj ná, nị hué
daj nạga'ui' ni é rẹ' man'an án rẹ' sisị

dągahuin ni é rę' rian Yan'anj nej. Nị
gąhuin nịni ni é rę' rian ni gaquin'. Nị
hué daj gą'ue guị'yaj ni é rę' dąj rún' aran'
ruhua Yan'anj. Nị ni'í' sisị hué daj hua
nịąn guị'yó'.
2 Nị sị gui'yaj á rę' dąj rún' 'yaj ni ngüị
mąn chruhua xungüị gaquin' nan mánj.
Sanị gą'uej ruhua á rę' gąhuin są' niman
án rę', guị'yaj Yan'anj anj. Ngaa nị gą'ue
gąhuin chrụn są' ni é rę' guịni'i ni é rę'
nuguan' są' huin ruhua Yan'anj guị'yaj á
rę'. Nị aran' ruhua Yan'anj ni'ya nuguan'
daj. Nị hua nịca nuguan' daj nej.
3 Nị rịan riqui Yan'anj sinduj riānj, nị
'yaj fuerzāj rian daran' ni é rę' sisị sị gani
ruhua ni é rę' si huin achij ni é rę' mánj.
Sanị gąni ruhua ni é rę' xi'í man'an ni é
rę' dąj rún' huin yya ni é rę' sisị dąj riqui
Yan'anj si xuman ruhua gǫ'ngo ni é rę'.
4 Nị ni'i né' sisị urin nneę cúj né' hua.
Sanị naduna hua gǫ'ngo yu'uj nịn' gąchra'
nneę cú'. Nị nịni sun 'yaj sun gǫ'ngo yu'uj
daj.
5 Nị hué daj huin né' huin né' ni ngüị
nicaj dugüi' ngą Cristo. Nị nụnj si ga'ị nịn'
ruhua né' huin, sanị urin nneę cúj Cristo
huin né'. Nị uyan nicaj dugüi' né' ngą ni
dugüi' né' dąj rún' hua nneę cúj né' aj. Nị
chracuij né' gǫ'ngo ni dugüi' né'.
6 Nị nịni riqui Yan'anj sun rian gǫ'ngo
né'. Ngaa nị guị'yaj sun gǫ'ngo né' sun
riqui Yan'anj rian gǫ'ngo né'. Nị sisị ga'nin'
Yan'anj sun gą'mi 'ngǫ né' si-nụguan'-án'
rian ni dugüi' né', hué dan nị gą'mi né'
nuguan' daj dąj rún' xuman ruhua né' aj.
7 Nị sisị hué daj ga'nin' Yan'anj sun rian
ango né' güenda chrącui' ni dugüí', nị hué
daj guị'yó' rian ni dugüí'. Nị sisị ga'nin'
Yan'anj sun rian ango né' güenda dịgyún'
rian ni dugüi' né', nị da'uí' si dịgyún' rian
ni dugüí'.
8 Nị sisị hua sun rian ango ni dugüí'
güenda gą'ui' sij chrej rian dugüi' sij, nị
dą'ui sij gą'ui' sij chrej rian dugüi' sij. Nị
sisị hua sun rian ango ni dugüi' né' güenda
gą'ui' sij rasụn rian ni ngüị niqui, ngaa nị
gąhuin nịą' ruhua sij, guị'yaj sij daj. Nị sisị
hua ango né' nicaj sun rian ni dugüi' né',
nị guị'yaj są' sij ngą si-sun sij. Nị sisị hua
sun rian ango né' chrącuij sij ni dugüi' né',
nị gąhuin nịą' ruhua sij ngą si 'yaj sij daj.
9 Sị gataj á rę' sisị 'ị ruhua á rę' ni'yaj
á rę' ni dugüi' a ni é rę' sisị sé daj huin
xąnga'. Nị sị ga'uej ruhua á rę' si guị'yaj á
rę' si xị'i. Sanị guị'yaj są' ni é rę' aj.
10 Nị gąhuin 'ị ruhua á rę' nị'yaj á rę'
ni dugüi' ni é rę' huin ni sij ni tsínj nico'
Jesús. Nị gąra xina ni é rę' sisị gąhuin rian
ni dugüi' ni é rę' daj ngą man'an án rę'.
11 Nị guị'yaj fuerza ni é rę' ngą niman
ni é rę'. Nị sị guinichre ni é rę' ngą si-sun
Señor mánj.
12 Nị gąhuin nịą' ruhua ni é rę' xi'í si
ana'uij ni é rę' si guị'yaj są' Yan'anj ngą
ni é rę'. Nị gą'nin' ruhua ni é rę' ngaa ran'
ni é rę' sayun. Nị sị duna ni é rę' gąchinj
jni'yaj ni é rę' rian Yan'anj mánj.
13 Chrącuij ni é rę' ngaa achin 'ngǫ rasụn
rian ni ngüị xuman ruhua ni'yaj Yan'anj.
Nị gąna'ni ni é rę' rian ducuá ni é rę' gątu
ni ngüị 'ną' chrej.
14 Gąchinj jni'yaj ni é rę' rian Yan'anj
sisị guị'yaj są' Yan'anj ngą ni ngüị chran'
yun'unj ni é rę'. Nị sị ga'mi quij ni é rę'
rian ni sij mánj.
15 Gąhuin nịą' ruhua ni é rę' ngą ni ngüị
hua nịą' ruhua. Nị gąco ni é rę' ngą ni ngüị
aco nej.
16 Nị uyan gą ruhua daran' ni é rę'. Nị
sị gui'yaj á rę' si gąhuin achij ni é rę' rian
ni dugüi' ni é rę' mánj. Maan si guịnicaj
dugüi' ni é rę' ngą ni ngüị niqui. Nị sị
gahuin ruhua ni é rę' sisị chrụn ni é rę'
mánj.
17 Sị gui'yaj quij ni é rę' ngą ni ngüị 'yaj
quij ngą ni é rę' mánj. Sanị dụgu'nun' ni é
rę' guị'yaj są' ni é rę' rian daran' ni ngüị.
18 Nị sisị gą'uej ruhua ni ngüị, nị guịman
din'inj ni é rę' ngą daran' ni sij.
19 Huin 'ị ruhuāj ni'yā ni é rę'. Nị sị
gui'yaj á rę' dąj rún' 'yaj ni ngüị chran'
yun'unj ni é rę' mánj. Sanị gą'nin' ruhua
ni é rę' sisị Yan'anj guị'yaj castigo ni sij.
Daj si gataj si-nụguan' Yan'anj: "Man'ānj
huin si guị'yaj castigo ni sij. Man'ānj
nąru'ue xi'í si quij gui'yaj ni sij." Daj gataj
Señor.
20 Hué dan nị sisị achin xi'ną riqui ni
ngüị unun' ngą ni é rę', ngaa nị gą'ui' ni
é rę' xą ni sij. Nị sisị nągo'oj ni sij nnee,
nị gą'ui' ni é rę' gǫ'o ni sij. Nị sisị hué daj
guị'yaj są' ni é rę' ngą ni sij, nị gąhuin nąaj
ni sij ngą xi'í quij gui'yaj ni sij.
21 Sị duna ni é rę' sisị guị'yaj gana
nuguan' quij hua rian ni é rę' mánj. Sanị
guị'yaj gana ni é rę' ngą nuguan' są' rian
ni nuguan' quij hua.

13

1 Dągahuin daran' ni é rę' rian ni tsínj
nicaj sun huin gobierno chruhua xungüị
nan. Daj si daran' ni sun 'ną' rian Yan'anj.
Nị Yan'anj gui'yaj sisị guịnicaj ni sij sun
chruhua xungüị nan.
2 Ngaa nị ni ngüị unun' ngą tsínj nicaj
sun, nị unun' ni sij ngą nuguan' a'nin'
Yan'anj sun rian né'. Nị ni ngüị unun' daj,
nị gąhuin castigo ni sij, guị'yaj Yan'anj.
3 Daj si nitaj si xị'i huin sisị gụxu'ui' ni
ngüị 'yaj są' rian ni tsínj nicaj sun. Sanị ni
ngüị 'yaj quij, nị hua 'ngǫ si xị'i gụxu'ui'
ni sij ni'i ni sij ni tsínj nicaj sun. Guị'yaj
są' rę', ngaa nị sị guxu'uí' rę' rian ni tsínj
nicaj sun mánj. Hué dan nị xącaj cuenta

ni tsínj nicaj sun si 'yaj sạ' rẹ'. Nị gạ'mi sạ' ni sij xi'í rẹ'.

4 Hué ni sij nicaj sun xi'í Yan'anj. Nị nne ni sij güenda sisị chrạcuij ni sij man'án rẹ'. Sanị sisị guị'yáj rẹ' gaquin', nị gụxu'ui' rẹ' rian ni sij. Daj si nitaj si ata chre ni sij chrun ni'í mánj. Nị 'nịj nicaj sun ni sij sisị gạ'ue guị'yaj ni sij castigo ni ngüị 'yaj quij hua.

5 Xi'í daj nị hua niạn dạgahuin né' rian ni tsínj nicaj sun. Nị sé xi'í urin si guị'yaj ni sij castigo né', sanị dạgahuin né' xi'í si hué daj a'nin' nimún' rian man'an né'.

6 Nị hué xi'í daj a'ui' ni é rẹ' san'anj rian ni tsínj nicaj sun. Daj si nicaj sun ni sij xi'í Yan'anj. Nị ya'yoj dagahuin ni sij ngạ si-sun ni sij.

7 Hué dan nị daran' si da'ui né', nị gạ'ui' né'. Sisị da'ui né' rian ni tsínj nicaj sun, nị nạga'ui' né' si da'ui né'. Nị gụru'ue né' rian ni tsínj a'nej san'anj. Nị gạ ní'yanj né' ngạ ni tsínj huin achij. Nị guịnun yan'anj né' ni tsínj huin rian nej.

8 Sị da'ui ni é rẹ' xiquínj rian ni ngüị mánj. Maan si dạ'ui ni é rẹ' si gạhuin 'ị ruhua á rẹ' nị'yaj ni é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ'. Daj si né' 'ị ruhua ni'yaj dugüí', nị hua dagahuin né' si a'nin' si-ley Yan'anj rian né'.

9 Nị hua a'nin' si-ley Yan'anj sun rian né'. Nị gataj ley daj: "Sị ga'mi né' ngạ nicạ dugüi' né'. Nị sị dagahui' né' ni ngüị mánj. Nị sị gui'yaj tụ né' ngạ si'yaj ni dugüi' né' mánj. Nị sị ga'mi snan'anj né' xi'í ni dugüi' né' mánj. Nị sị gahuin ruhua né' ngạ si'yaj ni dugüi' né' mánj." Daj hua si-ley Yan'anj. Nị gataj ango si-ley Yan'anj: "Gạ'i ruhua né' ni'yaj né' ni dugüi' né' dạj rún' 'ị ruhua né' ni'yaj né' ni man'an né'." Daj hua ley daj. Nị sisị dạgahuin né' ley nan nị dagahuin né' daran' ango ley a'nin' Yan'anj sun rian né'.

10 Nị sisị 'ị ruhua né' ni'yaj né' ni dugüi' né', nị nitaj si guị'yaj quij né' ngạ ni dugüi' né' gạ mánj. Hué dan nị sisị 'ị ruhua né' ni'yaj né' ni dugüi' né', ngaa nị dạgahuin xạnga' né' si gataj si-ley Yan'anj rian né'.

11 Nị hué nan huin si guị'yaj né' xi'í si ni'i né' dạj hua chruhua xungüị mán né'. Nị síj hora si nạri né' nnej rian né'. Daj si ngaa guxuman sini ruhua né' ni'yaj né' Jesucristo, nị gahuin nịchrun' gạ'na' Yan'anj nạca né', ruhua né'. Sanị yyaj nị gahuin nịchrun' doj si gạ'na' Yan'anj nạca né'.

12 Nị dạj rún' hua rụmi' xungüị ngaa hua rụmi', nị da'nga' daj hua ni ngüị mạn chruhua xungüị. Sanị gạhuin nịchrun' güi gạ'na' Jesucristo, ngaa nị guịxiguin rian né'. Ngaa nị sị gui'yaj né' dạj rún' 'yaj ni ngüị mạn rian rụmi' gạ mánj. Nị guị'yaj né' dạj rún' 'yaj ni ngüị mạn rian xiguịn hua.

13 Gạche sạ' né' dạj rún' hua ngaa achéj né' ngaa xiguịn nẹ' guní'yanj. Nị sị xa nạsa' né' mánj. Nị sị guixini né' gạche né' mánj. Nị sị gui'yaj né' gui'yanj ngaa aguáj ni ngüị mánj. Nị sị gui'yaj squịra' né' mánj. Nị sị gunun' né' ngạ ni dugüi' né' mánj. Nị sị gahuin xicoj ruhua né' ngạ ni dugüi' né' mánj.

14 Sanị guị'yaj né' dạj rún' huin ruhua Jesucristo si guị'yaj né'. Nị sị ga'nij né' chrej guị'yaj né' dạj rún' huin ruhua nneẹ cúj né' mánj.

14

Los débiles en la fe

1 Guịnicaj dugüi' né' ngạ ni ngüị achin gụxuman sạ' ruhua ni'i Jesucristo. Nị sị gunun' né' ngạ ni sij mánj.

2 Guị'yo' cuenta sisị ani ruhua 'ngọ tsínj daj sisị gạ'ue xạ sij daran'anj. Sanị hua ango tsínj achin gụxuman sạ' ruhua, sanị urin cuej xa sí'.

3 Ngaa nị sị gataj tsínj xa daran'anj sisị tsínj nun ni'i huin ango tsínj da mánj. Nị tsínj na'ue xạ daran'anj, nị sị ga'ue gạtaj sij sisị gaquin' huin ngaa xa ango tsínj daran'anj. Daj si hua nahuin ra'a Yan'anj tsínj daj.

4 Nị ụn sin nị diguíj rẹ' ngạ 'ngọ tsínj unánj guitsi rian Señor únj. Man'an Señor gạtaj sisị 'yaj sạ' sij sisị nun 'yaj sạ' sij. Nị gụnucuaj sij guị'yaj gana sij si Señor huin si nicaj fuerza dạj guị'yaj gana sij.

5 Nị hua 'ngọ tsínj ataj: Hua 'ngọ güi guẹ rian sij. Nị hua ango tsínj ataj: Uyan huin daran' ni güi rian sij. Hua niạn si gạ xitinj ruhua gọ'ngo né' ngạ si ani ruhua né'.

6 Tsínj ataj sisị guẹ 'ngọ güi daj, nị hué daj ataj sij xi'í Señor. Nị tsínj ataj sisị uyan huin daran' ni güi, nị hué daj ataj sij xi'í Señor nej. Nị tsínj xa daran'anj daj, nị hué daj 'yaj sij xi'í Señor. Nị a'ui' sij si guruhua Yan'anj. Nị tsínj na'ue xạ daran'anj, nị hué daj 'yaj sij xi'í Señor. Nị a'ui' sij si guruhua Yan'anj nej.

7 Sé si mạn né' güenda man'an né' mánj. Nị sé si gạhui' né' ngạ güenda man'an né' mánj.

8 Sisị mạn né', sanị mạn né' güenda Señor. Nị sisị gạhui' né', sanị gạhui' né' güenda Señor. Ngaa nị, asị mạn né', asị gạhui' né', sanị nicaj dugüi' né' ngạ Señor.

9 Nị gahui' Cristo. Nị ganá'nij sij. Nị hué daj gui'yaj sij sisị gạhuin sij Señor guịnicaj sun sij rian ni ngüị gahui' ngạ ni ngüị hua nị'na' nej.

10 Ngaa nị ụn sin huin nị atáj rẹ' si 'yaj jnánj rẹ' gaquin' únj. Nị ụn sin huin nị a'mí rẹ' sisị tsínj nun ni'i huin dugüí'

rẹ' únj. Hua niạn si gạn'anj daran' né' gạniquin' né' rian Cristo sisị nạgui'yaj yya sij si-gạquin' daran' né'.
11 Daj si gataj si-nụguan' Yan'anj:
Dạj rún' hua yya hua nị'na' man'ānj, nị
hué daj hua yya sisị gạniquin' ráj
dạcoj daran' ni ngüị riānj.
Nị gạ'mi sạ' 'ueé daran' ni sij rian Yan'anj.
Daj gataj Señor.
12 Daj si 'nạ' güi ngaa nạga'ui' da' gọ'ngo né' cuenta rian Yan'anj xi'í si gui'yaj né'.
13 Xi'í daj nị sị ga'mi né' gaquin' rian ni dugüi' né' mánj. Sanị gạ cuidado né' sisị sị guere' 'ngọ ni dugüi' né' ngạ si-chrej Yan'anj mánj. Daj si nitaj si hua sạ' si dụna sij si xuman ruhua sij ni'yaj sij Yan'anj.
14 Nị xuman ruhuāj ni'yā Señor Jesús. Xi'í daj nị hua xitinj ruhuāj sisị nitaj ạ 'ngọ rasụn quij hua. Sanị sisị 'ngọ né' ani ruhua sisị quij hua 'ngọ rasụn, sanị quij hua rasụn daj güenda xa tsínj daj.
15 Nị sisị rasụn xá rẹ' 'yaj sisị nạni ruhua dugüí' rẹ', ngaa nị nun hua sạ' si xạ rẹ' rasụn daj. Daj si sisị 'ị ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' dugüí' rẹ', nị sé daj guị'yáj rẹ' mánj. Nị sị gui'yáj rẹ' sisị dụna dugüí' rẹ' si-chrej Yan'anj xi'í rasụn xá rẹ' mánj. Daj si gahui' Cristo xi'í dugüí' rẹ' daj.
16 Nị sisị ani ruhuá rẹ' si sạ' 'yáj rẹ', nị sị duná rẹ' si gạ'mi quij ni ngüị xi'í si 'yáj rẹ' mánj.
17 Daj si ngaa nne né' rian nicaj Yan'anj sun, nị hua nịca 'yaj né'. Nị hua din'inj ruhua né' nej. Nị hua niạ' ruhua né', 'yaj Espíritu Santo nej. Ngaa nị sị nani ruhua né' xi'í si xạ né' ngạ xi'í si gọ'o né' mánj.
18 Nị sisị hué chrej nan dạgahuin sạ' né' rian Cristo, ngaa nị gạran' ruhua Yan'anj nị'yaj né'. Nị gạ'mi sạ' ni ngüị xi'í né' nej.
19 Hué dan nị guị'yaj fuerza né' sisị hua din'inj scanij ni dugüi' né'. Nị chrạcuij né' sisị gụxuman sạ' ruhua gọ'ngo ni dugüi' né'.
20 Nị sị gui'yáj rẹ' sisị dụna 'ngọ dugüí' rẹ' si-chrej Yan'anj xi'í 'ngọ rasụn xá rẹ' mánj. Xạnga' nị daran' ni rasụn hua sạ' xạ né'. Sanị sisị dụna 'ngọ dugüi' né' si-chrej Yan'anj xi'í si xạ né', nị nitaj si hua sạ' mánj.
21 Nị sisị dụna 'ngọ ni dugüi' né' si-chrej Yan'anj xi'í si xá né' nneẹ ngạ xi'í si go'o né' vino ngạ xi'í ango ni rasụn 'yaj né', hué dan nị nitaj si hua sạ'aj si 'yaj né' ni nuguan' daj.
22 Nị guị'yáj rẹ' sisị urin man'án rẹ' ngạ Yan'anj guịni'i dạj ani ruhuá rẹ' xi'í ni nuguan' daj. Hua 'ueé rian né' sisị ni'í' si hua sạ' chruhua né'. Nị nitaj si uta' gaquin' mun'ún' ngạ si 'yaj né' mánj.
23 Nị sisị nun ni'i 'ngọ né' sisị gạ'uej Yan'anj xó' 'ngọ rasụn daj, ngaa nị da'ui né' gaquin' rian Yan'anj xi'í si xó' rasụn daj. Nị nun hua sạ' sisị xạ né' 'ngọ rasụn ngaa nun ni'i né' sisị ga'uej Yan'anj xạ né'. Daj si gaquin' huin daran' si 'yaj né' ngaa nun ni'i né' sisị gạ'uej Yan'anj guị'yaj né'.

15

1 Sisị hua nịca ruhua né' ngạ si-nụguan' Yan'anj, nị chrạcuij né' ni ngüị achin gạhuin nịca ruhua ngạ si-nụguan' Yan'anj. Nị sị gui'yaj né' dạj rún' nịnanj aran' ruhua né', guị'yaj né' mánj.
2 Nị daran' né' guị'yaj dạj rún' aran' ruhua dugüi' né'. Nị guị'yaj sạ' né' ni rasụn güenda man'an ni sij. Hué ducuánj daj gạ'ue gạhuin nịca ruhua ni sij ngạ si-chrej Yan'anj, guị'yaj né'.
3 Daj si nun guị'yaj Cristo si garan' ruhua sij guị'yaj sij. Daj si gataj Cristo rian si-nụguan' Yan'anj: "Nị ga'mi ni ngüị nuguan' quij hua rián rẹ' huín rẹ' Yan'anj. Sanị hué riānj huin si ga'mi quij ni sij nuguan' daj rún' huaj." Daj gataj Cristo gunun Yan'anj.
4 Nị daran' ni nuguan' garun ni sij asịj ná huin güenda si gạhuin chrụn né', garun ni sij. Nị xi'í ni nuguan' daj, nị gạhuin nucuaj né' guị'yaj gana né' rian sayun. Nị gạnari' nucuaj niman né', guị'yaj si-nụguan' Yan'anj. Hué daj nị gạhuin yya ruhua né' si guị'yaj sạ' Yan'anj ngạ né'.
5 Nị Yan'anj 'yaj sisị huin nucuaj niman né'. Nị Yan'anj 'yaj si nari' nucuaj niman né' nej. Hué dan nị huin ruhuāj sisị uyan gạ ruhua ni é rẹ' guị'yaj Yan'anj si hué daj digyán Jesucristo rian né'.
6 Ngaa nị 'ngọ chré' gạ ruhua daran' né' si gạ'mi sạ' né' rian Yan'anj huin chrej Jesucristo huin sí' Señor nicaj sun rian né'.

El evangelio a los gentiles

7 Hué dan nị nạhuin ra'a ni é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ' dạj rún' nahuin ra'a Cristo ni é rẹ' aj. Ngaa nị guịni'i ni ngüị si 'yaj sạ' Yan'anj.
8 Nị ataj snan'ān gụnun ni é rẹ' si ga'nạ' Cristo gui'yaj sun sí' rian ni ngüị israelita. Nị hué daj gui'yaj sí' güenda dạgahuin sí' nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngạ ni xi né' ni tsínj guimán asịj ná. Ngaa nị gahuin yya dạj rún' gataj Yan'anj rian ni sí', gui'yaj Cristo.
9 Nị ga'nạ' Cristo sisị gạ'mi sạ' ni ngüị 'nạ' anéj chrej rian Yan'anj xi'í si nahuin yaco ruhua Yan'anj ni'yaj-á' ni sij. Nị hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj xi'í Cristo:
Xi'í daj nị gạ'mi sạ' man'ānj scanij ni ngüị
'nạ' anéj chrej xi'í rẹ'.
Nị si-xugüí rẹ' gạrā chra'.
Daj gataj si-nụguan' Yan'anj xi'í Cristo.
10 Nị gataj ango nuguan' daj nej:
Gạhuin niạ' ruhua ni é rẹ' ngạ ni ngüị nico'
Yan'anj huin ni é rẹ' ni ngüị 'nạ' anéj
chrej.

Daj gataj nuguan' daj.
11 Nḭ gataj ango nuguan' daj nej:
Gą'mi są' ni é rę' rian Señor huin ni é rę' ni
ngüḭ 'ną' anéj chrej ngą ni ngüḭ mąn
nḭn' gąchra' chruhua xungüḭ.
Daj gataj nuguan' daj.
12 Nḭ gataj rụhua' yún Isaías:
Gą'nga 'ngọ lij gąhuin da'níj tsínj gụ'naj
Isaí.
Nḭ gąchij lij daj.
Nḭ guḭnicaj sun sij rian ni ngüḭ 'ną' anéj
chrej.
Nḭ gąna'uij ni sí' sisḭ nągui'yaj są' sij si-
chrej ni sí'.
Daj gataj Isaías.
13 Nḭ Yan'anj riqui si ana'uij né'. Nḭ huin
ruhuāj sisḭ nḭn' ruhua gąhuin nią' ruhua ni
é rę', guḭ'yaj Yan'anj anj. Nḭ gąhuin din'inj
ruhua ni é rę' nej xi'í si xuman ruhua ni é
rę' ni'yaj ni é rę' Yan'anj. Ngaa nḭ gąhuin
yya ruhua á rę' doj sisḭ gąhui są' á rę',
guḭ'yaj Espíritu Santo, ruhuāj aj.
14 Nḭ hua yya ruhuāj sisḭ nụn ruhua ni
é rę' ni nuguan' są' gahuin chrụn ni é rę'
huin ni é rę' jnān ngą xica'uī. Nḭ ni'īnj sisḭ
gą'ue gą'ui' gọ'ngo ni é rę' chrej są' rian
dugüi' ni é rę' nej.
15 Nḭ yanj nan guisíj ruhuāj garūnj
gọ'ngo nuguan' rian án rę'. Nḭ huin ruhuāj
sisḭ gą nigui'ij ni é rę' ngą ni nuguan'
nan. Daj si riqui Yan'anj sinduj riānj sisḭ
guḭnicaj sūnj.
16 Nḭ 'yaj sūnj rian Jesucristo xi'í ni ngüḭ
'ną' anéj chrej. Nḭ dąj rún' 'yaj sun 'ngọ
chrej rian Yan'anj, nḭ hué daj 'yaj sūnj
a'mi man'ānj nuguan' są' huin si-nụguan'
Yan'anj rian án rę'. Nḭ natāj nuguan' si
dąj gą'ue gąnacaj Yan'anj ni ngüḭ 'ną' anéj
chrej. Nḭ hué daj 'yā xi'í si gą'ue nągą'uīj
ni ngüḭ 'ną' anéj chrej rian Yan'anj. Nḭ
huin ruhuāj sisḭ gąran' ruhua Yan'anj ngą
ni ngüḭ nągą'uīj daj. Nḭ gąhuin są' niman
ni sij, guḭ'yaj Espíritu Santo.
17 Nḭ xi'í si chracuij Cristo man'ānj, nḭ
gą'ue gą'mi są' man'ānj xi'í si-sūnj huin si-
sun Yan'anj.
18 Daj si guisíj ruhuāj gą'mī xi'í urin
nuguan' gui'yaj Cristo ngāj. Nḭ hué nan
huin sisḭ dągahuin ni é rę' huin ni é rę' ni
ngüḭ 'ną' anéj chrej si-nụguan' Yan'anj. Nḭ
dągahuin ni é rę' xi'í si natāj nuguan' są'
rian án rę'. Nḭ dągahuin ni é rę' xi'í sun
gui'yaj sūnj scanij ni é rę' nej.
19 Nḭ gahuin nucuaj si-nụguan'ānj,
gui'yaj Yan'anj. Nḭ gui'yā si są', gui'yaj
Espíritu Santo nej. Nḭ hué daj hua natāj
nuguan' są' xi'í Cristo rian ni ngüḭ sisḭ
gąnacaj Yan'anj ni sij. Nḭ gaxḭ'i natāj
nuguan' daj xuman' Jerusalén da nḭn'
gąchra' ni xuman' ngaj da' estado Ilírico
nej.
20 Nḭ nḭnanj gahuin ruhuāj natāj nuguan'
są' daj rian ni ngüḭ achin gunun si-nụguan'
Cristo. Daj si na'uej ruhuāj nątāj nuguan'
daj rian hua gunun ni ngüḭ, gui'yaj ango
tsínj.
21 Nḭ hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj nej:
Guḭni'i ni ngüḭ nun gahuin gunun xi'í si-
nụguan' Cristo.
Ni ngüḭ nitaj ąman gunun, sanḭ gąra
da'nga' ruhua ni sij xi'í si-nụguan'
sij.
Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.

Pablo se propone ir a Roma

22 Xi'í daj nḭ guisíj ga'ḭ na'ue gụchi' nḭ'yā
rian mąn ni é rę' mánj.
23 Nḭ yyąj guisíj gui'yaj sūnj ni xuman'
nan. Nḭ guisíj ga'ḭ yo' huin ruhuāj gụchīj
guḭman né'.
24 Hué dan nḭ ngaa gąn'ān estado Es-
paña, nḭ gụchi' nḭ'yā ni é rę', ruhuāj aj.
Nḭ ngaa gąhuin nią' ruhuāj ngą ni é rę',
nḭ huin ruhuāj si chrącuij ni é rę' si guḭsī
estado España.
25 Sanḭ yyąj nḭ gąn'ān xuman' Jerusalén.
Nḭ gąn'anj chrącuī ni ngüḭ nico' Yan'anj
mąn xuman' daj.
26 Daj si gahuin są' ruhua ni ngüḭ mąn es-
tado Macedonia ngą estado Acaya chrącuij
ni sij san'anj ni ngüḭ yaco ran' nico' Yan'anj
mán xuman' Jerusalén.
27 Nḭ gahuin nią' ruhua ni sij sisḭ dąj
guiri' ni sij ga'ui' ni sij rian ni sí'. Nḭ
dugu'nąj gui'yaj ni sij. Daj si ga'ui' ni tsínj
israelita mąn xuman' Jerusalén si-nụguan'
Yan'anj rian ni sij huin ni sij ni tsínj 'ną'
anéj chrej. Xi'í daj hua niąn chrącuij ni
tsínj 'ną' anéj chrej ni ngüḭ yaco ran' nico'
Yan'anj mán xuman' Jerusalén.
28 Nḭ ngaa guḭsij gąnahuij si-sūnj nan
nągą'uīj san'anj daj rian ni ngüḭ mąn
xuman' Jerusalén, ngaa nḭ gąchinj nḭ'yā
rian mąn ni é rę'. Ngaa nḭ gąn'ān estado
España.
29 Nḭ ni'īnj sisḭ ngaa guḭsī rian mąn án rę',
nḭ guḭ'yaj Cristo 'ngọ sinduj nico ngāj. Nḭ
gąhuin nḭca ruhua á rę', guḭ'yaj si-nụguan'
sij.
30 Nicaj dugüi' daran' né' ngą Señor
Jesucristo. Nḭ 'ḭ ruhua né' ni'yaj né' ni
dugüi' né', 'yaj Espíritu Santo huin ni é rę'
jnān ngą xica'uī. Nḭ achínj jni'yā rian ni
é rę' sisḭ chrącuij ni é rę' man'ānj gąchinj
jni'yaj né' rian Yan'anj xi'īj.
31 Gąchinj jni'yaj ni é rę' rian Yan'anj sisḭ
gąnani man'ānj rian ni tsínj nun xụman
ruhua nḭ'yaj Jesús mąn estado Judea. Nḭ
gąchinj jni'yaj ni é rę' sisḭ nąhuin ra'a są' ni
ngüḭ nico' Yan'anj mąn Jerusalén san'anj
gą'uīj rian ni sij.
32 Hué dan nḭ sisḭ gą'uej ruhua Yan'anj,
nḭ gąhuin nią' ruhuāj ngaa guḭsij nḭ'yā rian

mạn ni é rẹ'. Ngaa nị gạ'ue nạri' nucuaj
daran' né' ngạ si-nụguan' Yan'anj.
33 Yan'anj 'yaj sisị hua din'inj ruhua
niman daran' né'. Nị huin ruhuāj sisị gạne
Yan'anj ngạ daran' ni é rẹ' aj. Amén.

16

Saludos personales

1 Guịsij 'ngọ xica'uij né' rian mạn ni é rẹ'
gụ'naj ún' Febe. Nị nico' ún' Jesucristo. Nị
'yaj sun ún' rian ni ngüị nico' Yan'anj mạn
xuman' Cencrea.
2 Nị dạj rún' gu'yun né' nicaj dugüi' né'
ngạ ni ngüị xuman ruhua ni'yaj Señor, nị
hué daj nạhuin ra'a á rẹ' ún'. Nị chrạcuij ni
é rẹ' daran' rasụn achin gạrasun ún'. Daj
si nịn' ruhua chracuij ún' ga'ị ni ngüị. Nị
chracuij ún' man'ānj nej.
3 Nị a'nī 'ngọ nuguan' rian yun'unj
gụ'naj Priscila ngạ tsínj gụ'naj Aquila huin
nụngüej nicạ sij si 'yaj sun nụguan'an ngāj
xi'í si-sun Cristo Jesús.
4 Nị ngaa guiran' man'ānj 'ngọ sayun,
nị ga'uej ruhua nụngüej nicạ sij gạhui'
sij xi'īj. Nị sé urīnj naga'ui' si guruhua
nụngüej sij, sanị hué daj 'yaj daran' ni ngüị
nico' Yan'anj 'nạ' anéj chrej nej.
5 Nị hué daj a'nī 'ngọ nuguan' rian ni
ngüị nico' Jesús nahuin yu' ducuá nụngüej
nicạ sij. Nị a'nī 'ngọ nuguan' rian tsínj
gụ'naj Ẹpeneto huin sí' 'ngọ tsínj 'ị ruhuāj
ni'yā. Nị huin sí' tsínj guxuman sini yạn
ruhua ni'yaj Jesús rian daran' ni ngüị mạn
estado Acaya.
6 Nị a'nī 'ngọ nuguan' rian María. Daj si
gui'yaj sun nịn' ruhua unj scanij ni é rẹ'.
7 Nị a'nī 'ngọ nuguan' rian tsínj gụ'naj
Andrónico ngạ Junias huin nụngüej sij
dugüi'īj. Nị gunụn nụngüej sij ducuagạ'
ngaa gunūnj nej. Nị 'yaj sạ' Adrónico
ngạ Junias scanij ni apóstol ni tsínj a'mi
si-nụguan' Jesús rian ni ngüị. Nị ngaa
achin gụxuman ruhuāj ni'yā Cristo, nị hua
guxuman ruhua nụngüej sij.
8 Nị a'nī 'ngọ nuguan' rian tsínj gụ'naj
Amplias si 'ị ruhuāj ni'yā sí' xi'í Señor.
9 Nị a'nī 'ngọ nuguan' rian Urbano, tsínj
'yaj sun ngāj xi'í Cristo. Nị a'nī 'ngọ
nuguan' rian tsínj 'ị ruhuāj huin Estaquis
nej.
10 Nị a'nī 'ngọ nuguan' rian tsínj gụ'naj
Apeles. Ni'i né' sisị digyán sạ' sí' si xuman
ruhua sí' ni'yaj sí' Cristo. Nị hué daj a'nī
'ngọ nuguan' rian ni dụgüi' Aristóbulo nej.
11 Nị a'nī 'ngọ nuguan' rian Herodión
huin sí' dugüi'īj. Nị a'nī 'ngọ nuguan' rian
ni dụgüi' Narciso huin ni sij ni tsínj xuman
ruhua ni'yaj Señor.
12 Nị a'nī 'ngọ nuguan' rian yun'unj
gụ'naj Trifena ngạ Trifosa huin nụngüej
ún' yun'unj 'yaj sun rian Señor. Nị hué daj
a'nī 'ngọ nuguan' rian Pérsida si 'ị ruhua
né' ni'i né' unj. Nị ducu gui'yaj sun unj
si-sun Señor.
13 Nị a'nī 'ngọ nuguan' rian Rufo, tsínj
ganacui Señor. Nị hué daj a'nī 'ngọ
nuguan' rian nni sí' nej. Daj si rún' 'yaj
'ngọ nni né' daj gui'yaj ún' ngạ man'ānj.
14 Nị a'nī 'ngọ nuguan' rian tsínj gụ'naj
Asíncrito ngạ Flegonte nej, Hermas nej,
Patrobas nej, Hermes nej, ngạ daran' ni
ngüị nico' Yan'anj mán ngạ ni sij nej.
15 Nị hué daj a'nī 'ngọ nuguan' rian tsínj
gụ'naj Filólogo ngạ Julia nej, ngạ nụngüej
xica'uij Nereo nej, Olimpas nej, ngạ daran'
ni ngüị nico' Yan'anj mán ngạ ni sij.
16 Gạ'nij a ni é rẹ' 'ngọ nuguan' rian ni
dugüi' ni é rẹ'. Nị gạrun du'ua ni é rẹ'
ni dugüi' ni é rẹ' xi'í si nicaj dugüi' ni é
rẹ' rian Cristo. Daran' ni ngüị mán nịn'
gạchra' nico' Cristo a'níj 'ngọ nuguan' rian
ni é rẹ' aj.
17 Nị achínj jni'yā rian ni é rẹ' huin ni
jnún' ngạ ni xica'uí' sisị gụịni'yaj sạ' ni é
rẹ' ngạ ni ngüị 'yaj si unun' ni dụgüi' ni
é rẹ'. Nị chran' yun'unj ni sij ni é rẹ' xi'í
nuguan' sạ' gahuin chrụn ni é rẹ'. Gụxun
anéj ni é rẹ' man'an án rẹ' rian ni ngüị daj.
18 Daj si sé si 'yaj sun ni sij rian Señor
Jesucristo. Sanị maan si 'yaj sun ni sij si
aran' ruhua riqui ni sij. Sạ' nagui'yaj ni
sij si-nụguan' man'an ni sij. Sanị digya'
yun'unj ni sij niman ni ngüị nun ni'i sạ'
ngạ nuguan' daj.
19 Ni'i daran' ni ngüị sisị dagahuin sạ' ni
é rẹ' si-nụguan' Yan'anj. Xi'í daj nị gahuin
niạ' ruhuāj xi'í ni é rẹ'. Nị huin ruhuāj
sisịgạhuin chrụn ni é rẹ' gụị'yaj ni é rẹ' ni
nuguan' sạ'. Sanị na'uej ruhuāj sisị gạhuin
chrụn ni é rẹ' gụị'yaj ni é rẹ' si xị'i.
20 Nị 'yaj Yan'anj si hua din'inj ruhua né'.
Nị rá'yanj gụị'yaj gana ni é rẹ' rian sichre,
gụị'yaj Yan'anj. Nị huin ruhuāj si gụị'yaj
Señor Jesucristo sinduj rian ni é rẹ' aj.
21 Nị a'níj tsínj gụ'naj Timoteo 'ngọ
nuguan' rian ni é rẹ' huin sí' tsínj 'yaj sun
nụguan'an ngāj. Nị a'níj tsínj gụ'naj Lucio
ngạ Jasón nej, Sosípater nej, 'ngọ nuguan'
rian án rẹ' huin ni sí' ni dugüi'īj.
22 Nị man'ānj huin tsínj gụ'naj Tercio,
arūn si-nụguan' Pablo nan. Nị hué daj a'nī
'ngọ nuguan' rian ni é rẹ' xi'í Señor.
23 Nị a'níj tsínj gụ'naj Gayo 'ngọ nuguan'
rian ni é rẹ' nej. Nị nnēj ducuá sij. Nị
chrạcuij sij ducuá sij sisị gạ'na' daran' ni
ngüị nico' Yan'anj. Nị hué daj a'níj tsínj
gụ'naj Erasto 'ngọ nuguan' rian ni é rẹ' nej.
Hué sí' huin tesorero xuman' nan. Nị a'níj
Cuarto 'ngọ nuguan' rian ni é rẹ' nej.
24 Nị huin ruhuāj sisị gụị'yaj Jesucristo
sinduj rian ni é rẹ' huin sí' Señor nicaj sun
rian né'. Amén.

Doxología final

25 Nḭ gạ'ue guḭ'yaj Yan'anj si gạhuin nḭca
niman ni é rẹ' xi'í nuguan' natāj rian ni
é rẹ' huin nuguan' sạ' xi'í Jesucristo. Asḭj
ngaa ná, nḭ nun gạ'ue xacaj ni ngüḭ cuenta
xi'í si-nụguan' Yan'anj. Sanḭ yyạj nḭ digyán
Yan'anj rian ni ngüḭ dạj hua nuguan' daj.
26 Nḭ hua yya digyán Yan'anj nuguan'
daj rian ni ngüḭ. Daj si ga'níj Yan'anj sun
rian ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asḭj
ná sisḭ gạrun ni sij si-nụguan' Yan'anj rian
yanj. Yyạj nḭ ni'i daran' ni ngüḭ mạn nḭn'
gạchra' chruhua xungüḭ daj hua nuguan'
guixij huḭ daj. Nḭ huin ruhua Yan'anj sisḭ
gụxuman ruhua ni sij si-nụguan' Yan'anj.
Nḭ dạgahuin ni sij nuguan' daj nej. Nḭ nne
nḭganj Yan'anj.
27 Urin Yan'anj huin. Nḭ ni'i sạ' Yan'anj
daran'anj. Nḭ gạ'mi sạ' 'ueé nḭganj né' rian
Yan'anj ngạ xi'í Jesucristo nej. Amén.

PRIMERA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL PABLO A LOS CORINTIOS

Salutación

1 Huēj huin Pablo. Nḭ gaquínj Yan'anj
gạ'nāj gạhuīnj 'ngọ apóstol, tsínj nata' si-
nụguan' Jesucristo rian ni ngüḭ. Daj si
hué daj gahuin ruhua Yan'anj. Nḭ a'níj
nụguan'an nụngüej jnánj únj Sóstenes
'ngọ yanj rian án rẹ'.
2 Nḭ a'níj nụngüej únj yanj nan huaj rian
án rẹ' huin ín rẹ' 'ngọ xi'nin' nico' Yan'anj
mán xuman' Corinto. Nḭ naga'ui' ni é rẹ'
niman án rẹ' rian Yan'anj xi'í Jesucristo.
Nḭ gaquínj Yan'anj a ni é rẹ' gạhuin a ni
é rẹ' tsínj sạ' niman rian Yan'anj. Nḭ hué
daj a'níj nụngüej únj yanj nan rian daran'
ni ngüḭ achínj jni'yaj rian Yan'anj ngạ si-
xugüi Jesucristo. Nḭ hué Jesucristo huin
Señor nicaj sun rian ni sij. Nḭ huin sij
Señor rian daran' né'.
3 Nḭ huin ruhua nụngüej únj sisḭ chrej
né' ngạ Jesucristo guḭ'yaj sinduj rian án
rẹ'. Nḭ gạhuin din'inj ruhua á rẹ', guḭ'yaj
nụngüej sí', ruhua nụngüej únj.

*Acción de gracias por dones espiritu-
ales*

4 Nḭ nḭganj a'uīj si guruhua Yan'anj xi'í a
ni é rẹ'. Daj si Yan'anj gui'yaj sinduj rian
án rẹ' xi'í si nico' a ni é rẹ' Jesucristo.
5 Nḭ xi'í Jesucristo, nḭ gahui sạ' á rẹ',
gui'yaj Yan'anj. Nḭ gui'yaj Yan'anj sisḭ a'mi
sạ' a ni é rẹ'. Nḭ gui'yaj Yan'anj sisḭ huin
chrụn ni é rẹ' ga'ḭ nuguan' sạ' nej.
6 Nḭ xi'í si gui'yaj sạ' si-nụguan' Cristo
niman án rẹ', nḭ huej digyán sisḭ nuguan'
xạnga' huin.
7 Ngaa nḭ nḭ ạ 'ngọ nuguan' sạ' nitaj si
achin rḭqui Yan'anj rian án rẹ' gạ mánj. Nḭ
ana'uij a ni é rẹ' güi nạnicaj rụhua' yún
Jesucristo huin Señor nicaj sun rian né'.
8 Nḭ guḭ'yaj sí' sisḭ gạhuin ran niman án
rẹ' da gạnahuij xungüḭ nan. Ngaa nḭ nitaj
ạ 'ngọ tsínj gạ'ue gạ'mi gaquin' rian án rẹ'
güi nạnicaj Señor Jesucristo gạ'na' sij.
9 Nḭganj dạgahuin Yan'anj si-nụguan'anj
rian né'. Nḭ hué Yan'anj gaquínj sisḭ
guḭnicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ da'ni Jesucristo
huin Señor nicaj sun rian né'.

¿Está divido Cristo?

10 Nḭ achínj jni'yā rian án rẹ' huin ín rẹ'
jnánj né' ngạ si-xugüi Señor Jesucristo sisḭ
uyan gạ nḭca ruhua daran' ni é rẹ'. Nḭ sḭ
gui'yaj nḭni gọ'ngo ni é rẹ' man'an án rẹ'
mánj. Nḭ uyan gạ'mi ni é rẹ' guḭman án
rẹ'. Nḭ urin gạni ruhua á rẹ' aj.
11 Nḭ gataj ni dugüi' Cloé gunūnj sisḭ
unun' ni dụgüi' ni é rẹ' huin ín rẹ' jnánj
né'.
12 Nḭ huin ruhuāj gạtā sisḭ ataj gọ'ngo ni
é rẹ': "Huēj nico' si-nụguan' Pablo." Nḭ
ataj ango ni é rẹ': "Huēj nico' si-nụguan'
Apolos." Nḭ ángo ni é rẹ' ataj: "Huēj nico'
si-nụguan' Cefas." Nḭ ángo rẹ' ataj: "Huēj
nico' si-nụguan' Cristo." Daj ataj gọ'ngo a
ni é rẹ'.
13 Asḭ ga'ḭ Cristo hua ruhua á rẹ' ní'. Asḭ
gahui' man'ānj rian rugutsḭ xi'í a ni é rẹ'
gạ'. Asḭ si-xugüi man'ānj gata' nnee ni é
rẹ' gạ'. Sé daj huin mánj.
14 Nḭ a'uīj si guruhua Yan'anj sisḭ nun
duguata' nnēj ni é rẹ'. Sanḭ urin nụngüej
tsínj Crispo ngạ Gayo duguata' nnēj nanj.
15 Hué dan nḭ, nḭ ạ 'ngọ ni é rẹ' sḭ ga'ue
gạtaj sisḭ gata' nnee ni é rẹ' xi'í si-xugüīj
mánj.
16 Nḭ hué daj duguata' nnēj ni dụgüi'
Estéfanas. Sanḭ nitaj si nanun ruhuāj sisḭ
duguata' nnēj ango ni sij mánj.
17 Daj si nun gạ'nij Cristo sisḭ gạn'anj
dụguata' nnēj ni ngüḭ mánj. Sanḭ huin
ruhua Cristo sisḭ gạ'mī si-nụguan' Yan'anj
nuguan' sạ' rian ni sij. Nḭ sé si-nụguan'
tsínj ni'i sạ' huin nuguan' a'mī mánj. Sanḭ
a'mī si-nụguan' Jesucristo sisḭ xạcaj ni ngüḭ
cuenta dạj gahui' sí' rian rugutsḭ xi'í ni
sij. Ngaa nḭ gạ'ue gụxuman ruhua ni ngüḭ
nuguan' sạ' a'mī rian ni sij aj.

Cristo, poder y sabiduría de Dios

18 Nḭ ani ruhua ni ngüḭ gạn'anj rian
yan'ạn sisḭ nuguan' nḭ'yun huin nuguan'
nata' né' xi'í si gahui' Cristo rian rugutsḭ.
Sanḭ nuguan' nan huin 'ngọ nuguan' nu-
cuaj, gui'yaj Yan'anj rian ni ngüḭ gạnacaj
Yan'anj huin né' aj.
19 Nḭ gataj si-nụguan' Yan'anj:

Gạ'nē si-nụguan' ni tsínj ani ruhua sisḭ
chrụn sạ' ni sij.
Nḭ sḭ gahuin nucuaj ni sij xạcaj ni sij cuenta
xi'í nuguan' sạ', gui'yā.

Daj gataj Yan'anj.
20 Nḭ hua tsínj ni'i ga'ḭ nuguan'. Nḭ hua
tsínj arun yanj libro nej. Nḭ hua tsínj
a'mi nico nuguan' rian ni dugüi' sij nej.
Sanḭ nitaj si ní'yanj si-nụguan' ni tsínj daj,
gui'yaj Yan'anj si nun xụman ruhua ni sij
nḭ'yaj ni sij Yan'anj.
21 Nḭ gui'yaj Yan'anj sisḭ na'ue gạra
da'nga' ruhua ni ngüḭ dạj hua man'an
Yan'anj xi'í si-nụguan' ni tsínj ani ruhua
sisḭ ni'i sạ' ni sij. Sanḭ gani ruhua Yan'anj
gạnacaj sí' ni ngüḭ xi'í si-nụguan' man'an
sí' huin nuguan' a'mi ni únj rian ni ngüḭ.
Nḭ da'nga' daj 'yaj Yan'anj nụnj si ani
ruhua da'aj ni ngüḭ sisḭ nuguan' nḭ'yun
huin aj.

22 Achínj ni tsínj israelita 'ngǫ rasụn sạ'
'nạ' xata' gụịni'i ni sij. Nị tsínj griego, sanị
nano' ni sij si gạhuin chrụn ni sij. Sanị
nata' ni únj sisị gahui' Cristo rian rugutsị
xi'í ni ngüị.
23 Ni tsínj israelita huin nạ'aj, 'yaj
nuguan' nan. Nị ani ruhua ango ni ngüị
'nạ' anéj chrej sisị 'ngǫ nuguan' nị'yun
huin nuguan' nan.
24 Sanị ni ngüị gaquínj Yan'anj gạ'na'
gụịnicaj dugüi' ngạ Cristo, nị nụnj si ni
ngüị israelita huin ni sij, asị ni ngüị griego
huin ni sij, sanị ngaa unun ni sij nuguan'
a'mi ni únj, ni huin yya ruhua ni sij sisị
nucuaj Cristo xi'í si 'nạ' sij rian Yan'anj anj.
Nị huin yya ruhua ni sij sisị ni'i sạ' Cristo
xi'í si 'nạ' sij rian Yan'anj nej.
25 Nị ani ruhua da'aj ni ngüị sisị nuguan'
nị'yun huin 'ngǫ si-nụguan' Yan'anj. Sanị
nuguan' daj ní'yanj doj daj ngạ daran' si-
nụguan' ni ngüị aj. Nị ani ruhua da'aj
ni ngüị sisị nitaj si nucuaj 'ngǫ si-nụguan'
Yan'anj. Sanị nucuaj nuguan' daj doj daj
ngạ daran' si-nụguan' ni tsínj aj.

26 Nị xạcaj á rẹ' cuenta huin ín rẹ' jnánj
né' ngạ xica'uij né' sisị gaquínj Yan'anj
gạ'na' á rẹ' gụịnicaj dugüi' a ni é rẹ' ngạ
Cristo. Nị sé nico a ni é rẹ' huin tsínj ni'i
sạ' scanij a ni é rẹ' dạj ani ruhua ni ngüị.
Nị sé nico a ni é rẹ' huin tsínj nucuaj scanij
a ni é rẹ'. Nị sé nico a ni é rẹ' huin tsínj
huin achij scanij a ni é rẹ' nej.
27 Sanị nacui Yan'anj a ni é rẹ'. Nị nụnj si
ani ruhua ni tsínj ni'i sạ' sisị nitaj si ní'yanj
a ni é rẹ', sanị gạhuin nạ'aj ni sij xi'í ni
é rẹ', gụị'yaj Yan'anj. Nị nacui Yan'anj a
ni é rẹ' huin ín rẹ' ni ngüị nitaj si huin
achij. Sanị hué daj gạhuin nạ'aj ni tsínj
huin achij xi'í a ni é rẹ', gụị'yaj Yan'anj anj.
28 Nị nacui Yan'anj ni ngüị niqui ngạ
ni ngüị nitaj si ní'yanj, ataj ni ngüị mạn
chruhua xungüị gaquin' nan. Sanị gụị'yaj
gana ni ngüị daj rian ni ngüị huin achij doj
mạn chruhua xungüị nan, gụị'yaj Yan'anj.
29 Ngaa nị ngaa guisíj, nị ạ 'ngǫ ni ngüị
sị guisij ruhua gạ'mi sạ' xi'í man'an ni sij
rian Yan'anj mánj.
30 Sanị gui'yaj Yan'anj sisị uyan guinicaj
dugüi' ni é rẹ' ngạ Cristo Jesús. Nị gui'yaj
Yan'anj sisị Cristo huin tsínj ni'i daran'
nuguan' ní'yanj né'. Nị xi'í Cristo, nị nitaj
si da'ui né' gaquin', gui'yaj Yan'anj. Nị xi'í
Cristo, nị hua sạ' niman né' rian Yan'anj,
gui'yaj Yan'anj. Nị naránj Cristo rian si-
gạquin' né', gui'yaj Yan'anj.
31 Xi'í daj hua niạn si gụị'yaj sạ' né' dạj
rún' gataj si-nụguan' Yan'anj: "Sị ga'mi sạ'
né' xi'í man'an né' mánj. Sanị nịnanj gạ'mi
sạ' né' xi'í Señor aj." Daj gataj si-nụguan'
Yan'anj.

2

Proclamando a Cristo crucificado

1 Nị ni'i a ni é rẹ' sisị ngaa guisī rian
mạn án rẹ' natāj nuguan' xạnga' 'nạ' rian
Yan'anj gunun a ni é rẹ', nị nun gạ'mī
nuguan' chrụn ngạ nuguan' 'ueé gunun a
ni é rẹ' huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij
né'.
2 Sanị gani ruhuāj si gạ'mī urin nuguan'
rian án rẹ' huin si-nụguan' Jesucristo tsínj
guinico' rian rugutsị.
3 Nị ngaa guisī rian mạn án rẹ', nị gahuin
nạ'ā ga'mī. Nị guxu'uīj. Nị nagunanj yūnj
anj.
4 Nị ngaa ga'mī, nị natāj si-nụguan'
Yan'anj gunun a ni é rẹ'. Nị nun gạ'mī
nuguan' chrụn huin nuguan' a'mi ni tsínj
ni'i sạ' mánj. Sanị riqui Espíritu Santo sisị
nucuaj nuguan' ga'mī rian án rẹ'.
5 Nitaj si huin ruhuāj sisị gụxuman
ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' Yan'anj xi'í si
a'mi man'ānj nuguan' a'mi ni tsínj ni'i sạ'.
Sanị huin ruhuāj sisị gụxuman ruhua á rẹ'
nị'yaj á rẹ' Yan'anj xi'í si nucuaj si-nụguan'
ni únj, gụị'yaj Yan'anj anj.

La revelación por el Espíritu Santo

6 Sanị hua nuguan' chrụn ni'i né' 'nạ'
rian Yan'anj. Nị a'mi ni únj nuguan' daj
rian ni ngüị unun sạ' si-nụguan' Yan'anj.
Sanị nitaj si 'nạ' ni nuguan' a'mi né' rian
ni tsínj huin achij rian xungüị gaquin' nan
mánj. Daj si ni'i né' sisị gạnahuij ni tsínj
huin achij daj.
7 Sanị a'mi ni únj si-nụguan' Yan'anj
huin nuguan' chrụn. Nị nuguan' nan huin
'ngǫ nuguan' gari huị Yan'anj asịj sini yạn
ngaa achin gui'yaj Yan'anj xungüị. Nị
huin ruhua Yan'anj sisị gạnahuin 'ueé né',
gụị'yaj nuguan' nan.
8 Nun gara da'nga' ruhua ni tsínj huin
achij mán chruhua xungüị nuguan' nan.
Sisị nụn gara da'nga' ruhua ni sij, nị sị
doco' ni sij rian rugutsị Señor huin tsínj
gahuin achij nẹ' xata' mánj.
9 Sanị hua nịca rian si-nụguan' Yan'anj:
Ni ngüị 'ị ruhua ni'yaj Yan'anj, nị hua
gui'yaj xugüi Yan'anj ni rasụn hua
'ueé.
Nị ạ 'ngǫ ni sij nun gụịni'i ni rasụn daj.
Nị nun gunun ni sij xi'í ni rasụn daj nej.
Nị nun gạni ruhua ni sij dạj hua ni rasụn
daj.
Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
10 Sanị digyán Yan'anj ni rasụn daj rian
ni únj, gui'yaj Espíritu Santo. Daj si ni'yaj
sạ' Espíritu Santo daran' ni nuguan'. Nị
ni'i sạ' Espíritu Santo si ani ruhua niman
Yan'anj nej.
11 Nitaj ạ 'ngǫ tsínj gạ'ue xạcaj cuenta
dạj ani ruhua niman 'ngǫ tsínj da mánj.
Sanị urin niman tsínj daj ni'i dạj ani ruhua

man'an sij. Nị hué ducuánj daj, nị nitaj ạ 'ngọ ni ngüị ni'i dạj ani ruhua Yan'anj mánj. Urin Espíritu Santo ni'i dạj ani ruhua Yan'anj anj.
12 Nitaj si ani ruhua ni únj dạj rún' ani ruhua ni ngüị mạn chruhua xungüị gaquin' nan. Sanị ani ruhua ni únj dạj rún' digyán Espíritu Santo chruhua niman ni únj. Ngaa nị gạ'ue xạcaj ni únj cuenta dạj hua ni nuguan' sạ' riqui Yan'anj rian né'.
13 Nị a'mi ni únj ni nuguan' sạ' nan rian ni ngüị. Nị sé ni nuguan' huin chrụn ni únj güenda man'an ni únj huin mánj. Sanị a'mi ni únj nuguan' digyán Espíritu Santo rian ni únj. Nị a'mi ni únj nuguan' daj rian ni ngüị nụn Espíritu Santo niman.
14 Tsínj acaj chrej chruhua xungüị gaquin' nan, nị na'ue xạcaj sij cuenta dạj hua nuguan' ataj Espíritu Santo gunun ni ngüị mánj. Daj si nuguan' nị'yun huin ani ruhua sij. Nị na'ue gạra da'nga' ruhua sij. Daj si Espíritu Santo 'yaj si gạra da'nga' ruhua né' dạj hua ni nuguan' da aj.
15 Tsínj unun si ataj Espíritu Santo, nị nagui'yaj cu sij daran' ni nuguan'. Sanị na'ue gạra da'nga' ruhua ni ngüị ni nuguan' ani ruhua tsínj daj huin tsínj unun si ataj Espíritu Santo.
16 Daj si gataj si-nụguan' Yan'anj: "Ni ạ 'ngọ tsínj nun ni'i dạj ani ruhua Señor. Nị ạ 'ngọ tsínj sị ga'ue dịgyan rian Señor mánj. Sanị ni'i ni únj dạj ani ruhua Cristo." Daj gataj si-nụguan' Yan'anj anj.

3

Colaboradores de Dios

1 Ngaa guisī rian án rẹ', nị sị ga'ue ga'mī rian án rẹ' dạj rún' a'mī rian ango ni ngüị nico' sạ' Yan'anj huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'. Daj si nitaj si gani ruhua á rẹ' dạj rún' digyán Espíritu Santo rian án rẹ'. Ngaa nị ga'mī rian án rẹ' dạj rún' a'mī rian ni ngüị chéj si-chrej xungüị gaquin' nan. Daj si dạj rún' 'yaj ni lij, nị hué daj gui'yaj á rẹ'.
2 Nị nun gụnucuaj á rẹ' gụnun a ni é rẹ' nuguan' 'nạ' rian Espíritu Santo. Nị dạj rún' hua 'ngọ lij ngaa utsi xi'yanj nni, nị na'ue xạj chra, nị da'nga' daj hua á rẹ', si na'ue gụnun a ni é rẹ' ni nuguan' cu digyānj rian án rẹ' mánj. Nị hua guẹ na'ue gụnun a ni é rẹ' mánj.
3 Daj si hua guẹ ani ruhua á rẹ' dạj rún' ani ruhua ni ngüị mạn chruhua xungüị gaquin' nan. Nị huin xicoj ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' ni dugüi' a ni é rẹ'. Nị unun' a ni é rẹ' ngạ ni dugüi' a ni é rẹ' nej. Nị huin ruhuaj gata sisị hua guẹ 'yaj ni é rẹ' dạj rún' 'yaj ni ngüị mạn chruhua xungüị gaquin' nan.
4 Daj si ataj 'ngọ ni é rẹ': "Huēj nico' Pablo." Ni ango ni é rẹ' ataj: "Huēj nico' tsínj gụ'naj Apolos." Daj a'mi gọ'ngo a ni é rẹ'. Nị huin ruhuaj gata sisị hua guẹ ani ruhua á rẹ' dạj rún' ani ruhua ni ngüị mạn chruhua xungüị gaquin' nan.
5 Nị ụn tsínj huin Pablo, nị ụn tsínj huin Apolos, ruhua á rẹ' únj. Maan si 'yaj sun nụngüej únj rian Señor. Xi'í nụngüej únj, nị guxuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj á rẹ' Señor. Nị 'yaj sun gọ'ngo nụngüej únj dạj rún' digyán Señor rian únj.
6 Nị huēj gunụn cạn huin si-nụguan' Yan'anj scanij a ni é rẹ'. Nị tsínj gụ'naj Apolos utaj nnee rian cạn daj. Sanị Yan'anj gui'yaj si gachi cạn daj.
7 Sanị tsínj gunụn ngạ tsínj utaj nnee, nị sé nụngüej tsínj daj gui'yaj achij coj daj huin ín rẹ'. Urin Yan'anj gui'yaj sisị achij coj da aj.
8 Nị uyan huin tsínj gunụn cạn ngạ tsínj utaj nnee. Sanị nạru'ue Yan'anj rian gọ'ngo nụngüej únj dạj rún' gui'yaj sun gọ'ngo nụngüej únj.
9 Nị 'yaj sun nụguan'an nụngüej únj ngạ Yan'anj. Nị rún' huin yo'ój huin ni é rẹ'. Nị 'yaj sun Yan'anj yo'ój daj. Nị dạj rún' huin 'ngọ hue' 'yaj sun Yan'anj huin ín rẹ' nej.
10 Nị gui'yaj Yan'anj sinduj riqui sij si huēj huin 'ngọ maestro gui'yaj sun sạ'āj xi'í hue' daj. Nị aráj ango tsínj hue' daj huin ni tsínj digyán si-nụguan' Yan'anj. Sanị gạ cuidado ni tsínj gạra hue' daj sisị gụị'yaj sạ' ni sij ngạ nuguan' daj.
11 Daj si sị ga'ue gụne' ni sij ango xi'í hue' rian hua guisíj garā daj huin Jesucristo mánj.
12 Gạ'ue gạra 'ngọ tsínj daj gaga' oro, asị plata nej, yej niạ' nej, chrun nej, chrin' nacọ nej, gui'yọ nej.
13 Sanị güi nạgui'yaj yya Cristo daran' ni nuguan', nị gụịni'i yya né' dạj hua sun gui'yaj gọ'ngo né'. Daj si gạ'na' Cristo ngạ yan'ạn. Ngaa nị gụịni'i né' dạj gui'yaj sun gọ'ngo né'.
14 Sisị garáj 'ngọ tsínj daj hue', nị nun gạca hue' gui'yaj yan'ạn daj, ngaa nị nạru'ue Yan'anj rian sij.
15 Sanị sisị gạca hue' garáj tsínj daj, nị 'ngọ gạ ni'ya sun gui'yaj sun sí'. Sanị tsínj daj gạnani scanij yan'ạn, gụị'yaj Yan'anj.
16 Nị ni'i a ni é rẹ' sisị dạj rún' huin 'ngọ nuhui nne Yan'anj huin ín rẹ'. Nị nne Espíritu Santo chruhua niman án rẹ' aj.
17 Nị sisị dẹre' 'ngọ tsínj daj ducuá Yan'anj, nị hué daj gụị'yaj Yan'anj ngạ sij nej. Daj si hua sạ' nịn' ducuá Yan'anj huin ín rẹ'.
18 Hué dan nị sị digya' yun'unj a ni é rẹ' man'an án rẹ' mánj. Sisị ani ruhua 'ngọ a ni é rẹ' sisị chrụn sij xi'í nuguan' 'nạ' chruhua xungüị nan, ngaa nị ruhuāj sisị

nągui'yaj sij man'an sij dąj rún' 'yaj 'ngǫ tsínj nun ni'i. Nị hué ducuánj daj, nị gą'ue gụisij sij gąhuin chrụn xąnga' sij aj.
19 Daj si nuguan' chrụn ni tsínj mąn chruhua xungüị nan huin nuguan' nị'yun rian Yan'anj nánj. Nị gataj si-nụguan' Yan'anj: "Nị xi'í si ani ruhua ni sij sisị chrụn ni sij, nị guẹre' si-nụguan' ni sij, guị'yaj Yan'anj." Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
20 Nị gataj si-nụguan' Yan'anj nej: "Ni'i Señor sisị nuguan' nị'yun huin si ani ruhua ni tsínj daj huin ni tsínj ani ruhua sisị chrụn man'an ni sij." Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
21 Xi'í daj nị sị ga'ue gą'mi xącan ni é rẹ' dąj hua tsínj nico' a ni é rẹ' mánj. Daj si daran' ni rasụn huin si'yaj a ni é rẹ'.
22 Nị nicaj dugüi' a ni é rẹ' ngą man'ānj huin Pablo nej, tsínj gụ'naj Apolos nej, tsínj gụ'naj Cefas nej. Nị si'yaj a ni é rẹ' huin xungüị nan. Nị hua nị'na' a ni é rẹ', gui'yaj Yan'anj. Nị gąhui' ni é rẹ', sanị gąne nịganj a ni é rẹ', guị'yaj Yan'anj. Nị hua są' mán án rẹ' acuan'. Nị gą są' guịman a ni é rẹ' ni güi gą'na' nej. Daran'anj huin si'yaj a ni é rẹ'
23 huin ín rẹ' tsínj nico' Cristo. Nị Cristo huin da'nij Yan'anj nej.

4

El ministerio de los apóstoles

1 Ngaa nị huin ruhua únj sisị xącaj ni ngüị cuenta sisị tsínj 'yaj sun rian Cristo huin únj. Nị narij sun Yan'anj ni únj sisị nąta' únj si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüị huin nuguan' digyán nąca Yan'anj rian né'.
2 Nị xi'í si narij sun Yan'anj ni únj, nị hua nịan sisị guị'yaj 'ueé únj ngą sun da aj.
3 Güendāj nị nitaj si riun ruhuāj si a'mi a ni é rẹ' xi'í si-sūnj. Nị nitaj si riun ruhuāj si a'mi ni tsínj nicaj sun xi'īj mánj. Nị nitaj si riun ruhua man'ānj xi'īj nej.
4 Nị nụnj si nitaj si a'mi gaquin' nimānj xi'īj, sanị sé daj huin ruhuaj gata sisị nitaj gaquin' da'uīj. Daj si ni'īnj sisị Señor huin si nągui'yaj yya xi'īj aj.
5 Hué daj nị sị ga'mi gaquin' a ni é rẹ' xi'í si 'yaj dugüi' a ni é rẹ' mánj. Gąno' naj a ni é rẹ' da gą'na' Señor. Ngaa nị guịri Señor rian xiguịn daran' si gari huị ni ngüị rian hua rụmi'. Nị guịni'i né' dąj ani ruhua ni ngüị, guị'yaj Señor. Ngaa nị gą'mi są' Yan'anj xi'í ni ngüị dagahuin są' si-nụguan' Yan'anj.
6 Nị hua gatā ni nuguan' nan rian án rẹ' sisị gą są' rian án rẹ' huin ín rẹ' jnánj né' ngą xica'uij né'. Nị huin ruhuāj sisị guịni'i a ni é rẹ' nụngüej únj Apolos. Nị gąhuin chrụn a ni é rẹ' guị'yaj ni é rẹ' urin si ataj si-nụguan' Yan'anj. Nị sị gunun a ni é rẹ' ango ni nuguan' mánj. Hué dan nị sị gataj a ni é rẹ' sisị są' doj si digyán 'ngǫ tsínj daj daj ngą si digyán ango tsínj da mánj.
7 Nị ụn tsínj gataj sisị są' doj huín rẹ' rian ango ni ngüị únj. Nị ụn rasụn nicáj rẹ' ruhuá rẹ' sisị nitaj Yan'anj riqui rián rẹ' únj. Nị sisị riqui Yan'anj daran' si nicáj rẹ', ngaa nị ụn sin huin, nị 'yaj nnẹ rẹ' sisị nun riqui Yan'anj rian án rẹ', ruhua á rẹ' únj.
8 Nị nun hua są' si ani ruhua á rẹ'. Daj si nị ą 'ngǫ rasụn nun achin rian án rẹ', ruhua á rẹ'. Nị xuru'ue a ni é rẹ', ruhua á rẹ'. Nị ngaa nitaj si chracuij únj a ni é rẹ', nị gụnucuaj a ni é rẹ' guịnicaj sun a ni é rẹ', ruhua á rẹ' nej. Ngaa nị guịnicaj nụguan'an ni únj sun ngą á rẹ', ruhuāj aj. Nitaj si hua są' si ani ruhua á rẹ' mánj.
9 Nị ani ruhuāj sisị nico' únj da rụcu, gui'yaj Yan'anj. Nị dąj rún' ran' 'ngǫ tsínj daj ngaa chruhua gąhui' sij, guị'yaj ni tsínj dagahui' níman, nị da'nga' daj ran' ni únj huin únj ni tsínj apóstol huin ni tsínj a'mi si-nụguan' Jesucristo rian ni ngüị. Daj si dąj doj gąhui' únj, ruhuāj aj. Nị rún' huaj sisị ni'yaj daran' ni ngüị mąn chruhua xungüị ngą ni ángel rian ni únj, ruhuāj aj.
10 Nị xi'í si nicaj dugüi' ni únj ngą Cristo, nị ani ruhua ni ngüị sisị tsínj nị'yun huin únj. Sanị tsínj ni'i są' huin a ni é rẹ', ruhua á rẹ'. Nitaj si nucuaj ni únj, ataj ni ngüị. Sanị tsínj nucuaj huin ín rẹ', ruhua á rẹ'. A'mi są' ni ngüị xi'í a ni é rẹ', ruhua á rẹ'. Sanị nun huin xąn' ruhua ni ngüị ni'yaj ni sij ni únj mánj.
11 Da' acuan' nị ran' únj sayun. Nị achin xi'ną riqui únj. Nị nago'o únj nnee nej. Nị achin si-gan' únj nej. Nị chran' yun'unj ni ngüị ni únj. Nị nitaj rịan gąne yya ni únj mánj.
12 Nị ninaj únj 'yaj sun únj ngą ra'a únj. Nị ngaa a'mi quij ni ngüị rian únj, nị a'mi únj nuguan' są' rian ni sij. Nị ngaa chran' yun'unj ni ngüị únj, nị a'nin' ruhua únj xi'í sayun daj.
13 Nị ngaa a'mi snan'anj ni ngüị xi'í únj, nị a'mi są' únj ngą ni sij. Nị 'yaj ni ngüị sisị huin únj dąj rún' huin yacǫ mąn chruhua xungüị nan. Nị rún' huin si quij re'ej ni ngüị hué daj huin ni únj 'yaj ni sij nej. Nị hué daj 'yaj ni sij da' güi acuan'.
14 Nị nitaj si ruhuāj sisị gąhuin nąʼaj á rẹ' ngą nuguan' arūnj nan. Maan si nariquīj 'ngǫ chrej są' rian án rẹ', ruhuāj aj. Daj si rún' huin da'nī huin ín rẹ' xi'í si 'ị ruhuāj ni'yā a ni é rẹ'.
15 Nị nụnj si hua ichi' mí maestro digyán rian án rẹ' xi'í Cristo, sanị nitaj nico chrej a ni é rẹ' mánj. Daj si chrej a ni é rẹ' huin man'ānj xi'í si ga'mī si-nụguan' Yan'anj nuguan' są' rian án rẹ'.

16 Yu'uj daj nị achínj jni'yā rian án rẹ' sisị
dạj rún' 'yaj man'ānj, nị da'nga' daj guị'yaj
guẹ a ni é rẹ'.
17 Xi'í daj nị ga'nī tsínj gụ'naj Timoteo
gụchi' sij rian án rẹ'. Nị rún' huin da'nī
huin sij rian Señor. Nị 'ị ruhuāj ni'yā sij.
Nị hua nịca ruhua sij rian Señor. Nị gạtaj
Timoteo gụnun ni é rẹ' dạj hua ducuānj
nico' man'ānj xi'í Cristo. Nị gạtaj sij gụnun
a ni é rẹ' nuguan' digyānj rian ni ngüị mạn
nịn' gạchra' huin ni tsínj xuman ruhua
ni'yaj Jesús.
18 Nị ani ruhua da'aj ni é rẹ' sisị huin
achij ni é rẹ'. Nị sị guchīj nị'yā rian mạn
án rẹ', ruhua ni sij.
19 Sanị sisị ruhua Señor, nị rá'yanj gụchīj
nị'yā rian mạn án rẹ' aj. Ngaa nị sé urin
nuguan' a'mi ni sij guịni'īnj. Sanị guịni'īnj
sisị hua yya 'yaj ni sij dạj rún' ataj ni sij.
20 Daj si rịan nicaj sun Yan'anj, nị nitaj
si ní'yanj ni nuguan' a'mi né' sisị nitaj si-
fuerza Yan'anj nicaj ni nuguan' da mánj.
21 Nị ụn sin huin ruhua á rẹ' si guị'yā
ngạ á rẹ' ngaa guịsī rian mạn án rẹ' únj.
Asị ruhua á rẹ' guị'yā castigo a ni é rẹ' ní'.
Asị ruhua á rẹ' gạhuin 'ị ruhuāj guịni'yā á
rẹ', nị gạ'mi sạ'āj rian án rẹ', ruhua á rẹ'
sạ'.

5

Un caso de inmoralidad juzgado

1 Nị nata' ni ngüị riānj sisị hua 'ngọ tsínj
'yaj squịra' scanij a ni é rẹ'. Nị gaquin'
daj huin si atoj sij ngạ nicạ chrej sij. Nị
guẹ gaquin' daj rian ni ngüị 'nạ' anéj chrej
huin ni ngüị nun ni'i Yan'anj.
2 Nị hua guẹ 'yaj nnẹ a ni é rẹ' aj.
Dugu'naj huin sisị gạnani ruhua á rẹ' xi'í
si gui'yaj tsínj daj. Nị ụn sin huin, nị nun
guịri a ni é rẹ' tsínj gui'yaj gaquin' daj
scanij ni é rẹ' únj.
3 Nị nụnj si nitaj si niquīnj rian án rẹ',
sanị niquin' nimānj scanij a ni é rẹ'. Nị hua
gani ruhuāj sisị dạj guị'yā ngạ tsínj gui'yaj
gaquin' daj.
4 Nị ngaa nạhuin yu' a ni é rẹ', nị xạcaj
á rẹ' cuenta sisị niquin' nimānj scanij a
ni é rẹ', gui'yaj Jesucristo. Nị xi'í Señor
Jesucristo ataj man'ānj sisị da'ui yya tsínj
daj gaquin'.
5 Xi'í daj nị nạga'ui' a ni é rẹ' tsínj daj
rian sichre Satanás sisị guịran' nneẹ cúj
sij sayun. Nị guẹre' nuguan' quij 'yaj
nneẹ cúj sij. Nị hué ducuánj daj nạcaj
Yan'anj niman sij güi gạ'na' rụhua' yún
Señor Jesús.
6 Nitaj si hua sạ' si a'mi nnẹ ni é rẹ' mánj.
Ni'i ni é rẹ' sisị: "Dọj levadura, nị ayu quinj
'yaj." Nị dạj rún' 'yaj levadura ngaa ayu
quinj 'yaj, nị hué daj 'yaj urin tsínj 'yaj
gaquin' scanij a ni é rẹ'.
7 Xi'í daj guịri anéj a ni é rẹ' daran' si
quij 'nịj scanij a ni é rẹ'. Ngaa nị dạj rún'
hua quinj nạca sạ', nị hué daj gạ á rẹ'. Sanị
gahuin sạ' á rẹ' xi'í si gui'yaj Cristo. Daj si
dạj rún' dagahui' ni sij xachij 'nịj xi'í si-
gạquin' ni sij, nị da'nga' daj gahui' Cristo
xi'í si-gạquin' né'. Nị huin sí' xachij 'nịj
gahui' sij pascua.
8 Xi'í daj nị guị'yaj né' gui'yanj gụ'naj
pascua. Sanị sị garasụn né' levadura mánj.
Daj si dạj rún' hua quinj gayu 'nịj levadura
daj hua daran' si quij mạn niman né' ngạ si
quij 'yaj né' nej. Sanị sị garasụn né' quinj
mánj. Hué dan nị gạ'ue gạ'mi achij né' ngạ
nuguan' xạnga'.
9 Nị hua ga'nī ango yanj rian án rẹ'.
Nị gataj snan'ān gunun a ni é rẹ' sisị sị
guinicaj dugüi' a ni é rẹ' ngạ ni tsínj 'yaj
squịra'.
10 Sanị nun garūnj rian yanj daj sisị
gạhuin nịni nịn' ni é rẹ' rian daran' ni
tsínj mạn chruhua xungüị huin ni tsínj
nitaj si nico' Jesucristo. Daj si ni tsínj mạn
chruhua xungüị gaquin' nan, nị 'yaj ni sij
gaquin' ngạ yun'unj xạna. Nị huin xicoj
ruhua ni sij ni'yaj ni sij dugüi' ni sij. Nị
'yaj tụ ni sij si'yaj dugüi' ni sij. Nị nico'
ni sij yan'anj 'yaj ra'a ni sij. Ngaa nị sisị
huin ruhua ni é rẹ' gạhuin nịni ni é rẹ' rian
daran' ni ngüị 'yaj ni gaquin' daj, nị hua
nịạn gạhui a ni é rẹ' xungüị nan gạn'anj ni
é rẹ' aj.
11 Maan si huin ruhuāj gatā sisị sị guini-
caj dugüi' a ni é rẹ' ngạ ni tsínj ataj sisị
nico' ni sij Cristo, sanị a'mi ni sij ngạ
squịra' ni sij. Nị xicoj ruhua ni sij ngạ si'yaj
dugüi' ni sij. Nị nico' ni sij yan'anj 'yaj ra'a
ni sij nej. Nị a'mi yyạ ni sij xi'í ni ngüị nej.
Nị huin ni sij tsínj hua xịni nej. Nị huin ni
sij tsínj 'yaj tụ. Ngaa nị sị xa á rẹ' ngạ ni
tsínj 'yaj ni gaquin' da mánj.
12-13 Sé si-sūnj huin si guị'yā castigo ni
ngüị nitaj si nico' Cristo mánj. Yan'anj
huin si guị'yaj castigo ni ngüị daj. Sanị
hua nịạn si nạgui'yaj yya á rẹ' si-gạquin'
ni ngüị nico' Cristo mạn scạnij a ni é rẹ'.
Yu'uj daj guịri ni é rẹ' tsínj xị'i daj scanij a
ni é rẹ' nánj.

6

Litigios delante de los incrédulos

1 Sisị hua 'ngọ jnánj né' unun' ngạ ango
jnánj né', nị ụn sin huin, nị huaj á rẹ' gạ'mi
gaquin' a ni é rẹ' rian güesị tsínj nun ni'i
Yan'anj, nị nun huaj á rẹ' rian ni tsínj sạ'
nico' Yan'anj únj.
2 Asị nun ni'i a ni é rẹ' sisị né' ni ngüị
sạ' nico' Yan'anj nạgui'yaj yya si-gạquin' ni
ngüị mạn chruhua xungüị nan ạ'. Nị sisị
hué ni é rẹ' nạgui'yaj yya si-gạquin' ni ngüị
mạn chruhua xungüị nan, nị ụn sin huin,

nḭ na'ue nągui'yaj yya á rę' 'ngǫ gaquin' le'ej hua scanij ni é rę' únj.
3 Nḭ nun ni'i a ni é rę' sisḭ né' nągui'yaj yya xi'í ni ángel nej únj. Ngaa nḭ hua yya gą'ue nągui'yaj yya né' ni gaquin' mąn chruhua xungüḭ aj.
4 Nḭ sisḭ unun' ni é rę' xi'í 'ngǫ nuguan' mąn chruhua xungüḭ nan, nḭ ụn sin huin, nḭ huaj nata' ni é rę' rian ni tsínj nun ni'i Yan'anj únj. Daj si nitaj si ní'yanj nico si-nụguan' ni tsínj daj.
5 A'mī nuguan' nan sisḭ guḭri' a ni é rę' si-nąʼaj aj. Asḭ nḭ ą 'ngǫ tsínj ni'i są' nitaj huaj scanij ni é rę' sisḭ nągui'yaj yya sij 'ngǫ gaquin' hua scanij a ni é rę' ą'.
6 Sanḭ sé urin unun' 'ngǫ jnánj né' ngą dugüi' sij. Sanḭ huaj nata' ni é rę' rian ni tsínj nun ni'i Yan'anj. Nḭ nun hua są'aj si 'yaj á rę' mánj.
7 Xi'í si unun' ni dụgüi' ni é rę', nḭ huin ruhuaj gata sisḭ hua gui'yaj gana nuguan' quij chruhua niman án rę'. Są' huin sisḭ gą'nin' ruhua á rę' ngą tsínj gui'yaj gaquin' rian án rę'. Są' huin sisḭ gą'nin' ruhua ni é rę' sisḭ guḭ'yaj tụ 'ngǫ tsínj daj si'yaj á rę'.
8 Sanḭ 'yaj xḭ'i man'an án rę'. Daj si 'yaj tụ ni é rę' scanij ni dụgüi' ni é rę'.
9 Nun ni'i a ni é rę' sisḭ sḭ gan'anj gąne ni tsínj xḭ'i rian nicaj sun Yan'anj mánj. Sḭ digya' yun'unj a ni é rę' man'an án rę' mánj. Daj si rian nicaj sun Yan'anj, nḭ sḭ gan'anj gąne ni tsínj a'mi ngą squḭra' nej, nḭ tsínj nico' yan'anj 'yaj ra'a ni sij nej, ni tsínj a'mi huḭ ngą nicą dugüi' ni sij nej, ni tsínj a'mi ngą ango tsínj nej,
10 ni tsínj 'yaj tụ nej, ni tsínj huin ruhua ngą si'yaj dugüi' nej, ni tsínj hua xḭni nej, ni tsínj a'mi yyą xi'í ni dugüi' nej, ni tsínj digya' yun'unj ni dugüi' nej. Nḭ sḭ ga'ue gątu ni tsínj 'yaj ni nuguan' quij nan rian nicaj sun Yan'anj mánj.
11 Nḭ hué daj gui'yaj da'aj ni é rę' asḭj sini. Sanḭ yyąj nḭ naruhui si-gąquin' a ni é rę', gui'yaj Yan'anj. Nḭ gahuin są' niman án rę'. Nḭ gahuin są' ni é rę' rian Yan'anj, gui'yaj Señor Jesucristo ngą Espíritu Santo huin Espíritu 'ną' rian Dan'anj né'.

Glorificad a Dios en vuestro cuerpo

12 A'mi gǫ'ngo ni tsínj daj nḭ ataj ni sij: "Gą'ue guḭ'yaj né' daran' si aran' ruhua né'." Xąnga' si ataj ni sij, sanḭ nun hua są' daran'anj si guḭ'yā mánj. Xąnga' nḭ gą'ue guḭ'yā daran' si aran' ruhuāj. Sanḭ sḭ ga'ue dunā si guḭ'yaj gana 'ngǫ nuguan' riānj mánj.
13 Nḭ hué daj ataj gǫ'ngo ni ngüḭ sisḭ si xó' huin güenda riquí'. Nḭ riquí' huin güenda si xó'. Xąnga' si ataj ni sij, sanḭ Yan'anj guḭ'yaj sisḭ gąnahuij nụngüej rasụn daj. Nḭ nitaj si gui'yaj Yan'anj nneę cúj né' sisḭ gą'mi né' ngą squḭra' né'. Sanḭ gui'yaj Yan'anj nneę cúj né' sisḭ gąne né' ngą Señor. Nḭ gąne Señor ngą né' nej.
14 Nḭ dąj rún' ganá'nij Señor, gui'yaj si-fuerza Yan'anj, nḭ hué daj gąna'nij né', guḭ'yaj si-fuerza Yan'anj nej.
15 Nḭ nun ni'i a ni é rę' sisḭ nneę cúj né', nḭ dąj rún' huin nneę cúj Cristo huin ą'. Ngaa nḭ gą'ue guḭnicaj dugüi' nụguan'an nneę cúj Cristo ngą 'ngǫ yun'unj xąna achéj man'an, guḭ'yaj né', ruhua á rę' ní'. Sḭ ga'ue guḭ'yaj né' da gą mánj.
16 Nḭ nun ni'i a ni é rę' sisḭ ngaa a'mi 'ngǫ tsínj daj ngą 'ngǫ yun'unj xąna achéj man'an, nḭ nąhuin nụngüej sij urin nneę cúj ą'. Nḭ hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj: "Urin nneę cúj gąhuin nụngüej sij nánj." Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
17 Sanḭ sisḭ nicaj dugüi' né' ngą Señor, nḭ urin niman né' ngą Señor.
18 Dụgumi a ni é rę' man'an án rę'. Nḭ nąxun man'an án rę' rian ni yun'unj xąna achéj man'an. Daran' ango gaquin' 'yaj 'ngǫ tsínj daj, nḭ sé 'ngǫ gaquin' 'yaj nneę cúj sij huin mánj. Sanḭ ngaa a'mi sij ngą yun'unj xąna achéj man'an, nḭ chran' yun'unj sij nneę cúj man'an sij.
19 Nḭ nun ni'i a ni é rę' sisḭ dąj rún' hua nuhui są' hua nneę cúj a ni é rę' rian nne Espíritu Santo ą'. Nḭ Yan'anj huin si riqui nneę cúj a ni é rę' rian án rę'. Sé si'yaj ni é rę' huin mánj.
20 Daj si naránj Yan'anj a ni é rę' ngą si-tun man'an Jesucristo. Xi'í daj nḭ guḭ'yaj są' á rę' ngą nneę cúj a ni é rę', niman án rę'. Ngaa nḭ gą'mi są' ni ngüḭ xi'í Yan'anj, guḭ'yaj á rę'. Daj si nico' a ni é rę' Yan'anj.

7

Problemas del matrimonio

1 Yyąj nḭ nanicā gątā nuguan' nachínj snan'anj ni é rę' ngą yanj gui'yaj a ni é rę'. Dugu'nąj huaj sisḭ sḭ xacaj 'ngǫ tsínj 'ngǫ yun'unj xąna mánj.
2 Sanḭ rḭan hua nico gaquin' 'yaj ni tsínj ngą ni yun'unj xąna, nḭ hua niąn guḭnicaj 'ngǫ tsínj daj urin nicą sij. Nḭ hué daj ngą 'ngǫ yun'unj xąna, nḭ urin nicą unj guḭnicaj unj.
3 Nḭ hua niąn si gą'mi 'ngǫ tsínj sno'o ngą nicą sij ngaa hué daj huin ruhua unj. Nḭ hua niąn si gą'mi unj ngą nicą unj ngaa hué daj huin ruhua sij.
4 Nḭ sé nneę cúj urin man'an yun'unj xąna daj huin si nicaj unj. Daj si nneę cúj nicą unj huin unj. Nḭ sé nneę cúj urin man'an tsínj sno'o huin si nicaj sij. Daj si nneę cúj nicą sij huin sij.
5 Nḭ guḭ'yaj nụngüej nicą 'ngǫ tsínj daj si huin ruhua nụngüej nicą sij. Sanḭ gą'ue gąhuin nḭni nụngüej nicą sij dǫj sisḭ huin ruhua nụngüej nicą sij gąchinj

jni'yaj nụngüej sij rian Yan'anj. Asíj nị gạ'mi rụhua' yún nụngüej nicạ sij nun sạ' nun, nị guị'yaj gana gaquin' rian nụngüej sij, guị'yaj sichre xi'í si sị gahuin nucuaj nụngüej sij gạtoj nịni nụngüej sij.
6 Daran' ni nuguan' nan a'mi sạ'āj rún' huin permiso huin. Sé sun a'nīj rian án rẹ' ngạ ni nuguan' nan mánj.
7 Güendāj nị huin ruhuāj sisị daran' ni tsínj sno'o gạhuin dạj rún' huin man'ānj. Sanị nịni huin chrej riqui Yan'anj rian da gọ'ngo né'. Hua 'ngọ chrej rian ango jnánj né'. Nị hua ango chrej rian ango jnánj né', gui'yaj Yan'anj.
8 Ngaa nị gạtā gụnun ni tsínj nne urin sisị dugu'nạj huaj sisị gạ guẹ gạne urin ni sij dạj rún' nnēj. Nị hué daj gạtā gụnun ni yun'unj xạna nne urin ngạ ni yun'unj xạna mmij nej.
9 Sanị sisị na'ue gụnucuaj 'ngọ tsínj daj gạne urin sij, nị xạcaj naj sij nicạ sij. Daj si sạ' huin si xạcaj sij nicạ sij. Ngaa nị sị gahuin ruhua sij nị'yaj sij ni yun'unj xạna mánj.
10 Sanị a'nīj sun rian án rẹ' ni tsínj hua xacaj nicạ. Nị sé si a'níj man'ānj sun daj rian án rẹ'. Sanị si-nụguan' Señor huin aj. Nị nuguan' nan huin sisị sị duna ni yun'unj xạna nicạ unj.
11 Nị sisị dụna 'ngọ yun'unj xạna nicạ unj, ngaa nị hua niạn gạne urin unj, asị gạ'ue nạ'mi unj ngạ nicạ unj. Nị sị ga'ue dụna 'ngọ tsínj daj nicạ sij mánj.
12 Nị atā 'ngọ nuguan' rian ango ni é rẹ'. Nị si-nụguan' man'ānj huin nuguan' nan. Sé rian Señor 'naj mánj. Sisị 'ngọ tsínj nico' Jesús, ni nicạ sij nun xụman ruhua nị'yaj Yan'anj, nị sisị a'uej ruhua unj gạne unj ngạ sij, nị sị rani sij nạn' unj ducuá unj mánj.
13 Nị sisị 'ngọ yun'unj xạna nico' Jesús, nị nicạ unj nun xụman ruhua sij ni'yaj sij Yan'anj, nị sisị a'uej ruhua sij gạne sij ngạ unj, nị sị rani unj nạn' sij ducuá sij mánj.
14 Nị xi'í si xuman ruhua nicạ 'ngọ tsínj nun xụman ruhua daj, nị chrạcuij Yan'anj sí' gạhuin sạ' sí'. Daj si xuman ruhua nicạ sí' ni'yaj ún' Yan'anj. Nị xi'í si xuman ruhua nicạ 'ngọ yun'unj xạna nun xụman ruhua daj, nị chrạcuij Yan'anj yun'unj xạna daj gạhuin sạ' unj. Daj si xuman ruhua nicạ unj ni'yaj sí' Yan'anj. Nị sisị sé daj huin, nị dạ'ui da'níj a ni é rẹ' gaquin' rian Yan'anj. Sanị gahuin sạ' da'níj a ni é rẹ' rian Yan'anj.
15 Sanị sisị huin ruhua tsínj nun xụman ruhua daj gạhuin nịni sij rian nicạ sij, ngaa nị gạ'nin' din'inj ruhua né' si gạn'anj sij. Nị hué ducuánj daj huin sisị yun'unj xạna nun xụman ruhua daj, nị huin ruhua unj gạhuin nịni unj rian nicạ unj, ngaa nị gạ'nin' din'inj ruhua sij sisị nạn' unj ducuá unj. Daj si nitaj xi'í si da fuerza gạne nụngüej nicạ tsínj daj. Daj si huin ruhua Yan'anj sisị gạ din'inj rian né' guịman né'.
16 Nị nun ni'í rẹ' huín rẹ' yun'unj xạna sisị gạ'ue gụxuman ruhua nicạ rẹ' nị'yaj sij Yan'anj, guị'yáj rẹ' ní'. Nị man'án rẹ' tsínj sno'o, nị nun ni'í rẹ' sisị gạ'ue gụxuman ruhua nicạ rẹ' nị'yaj ún' Yan'anj, guị'yáj rẹ' ní'.
17 Nị dạj rún' hua gọ'ngo né' ngaa gaquínj Señor gạ'na' né', nị da'nga' daj gạ né' aj. Nị hué daj a'nīj sun rian daran' ni ngüị nico' Cristo mạn ni sij gọ'ngo xuman'.
18 Nị sisị gaquínj Yan'anj gạ'na' 'ngọ tsínj hua tạj da'nga' nneẹ cúj sij, nị hué daj gạ sij. Nị sisị gaquínj Yan'anj gạ'na' 'ngọ tsínj nitaj da'nga' táj nneẹ cúj sij, nị sị ga'ue gụta' ni sij da'nga' nneẹ cúj sij mánj.
19 Hué dan nị gạ'ue si tạj da'nga' nneẹ cúj né'. Gạ'ue si nitaj da'nga' táj né'. Nitaj si 'yaj mánj. Sanị nuguan' huin rian huin sisị dạgahuin né' nuguan' a'nin' Yan'anj sun rian né'.
20 Nị dạj rún' hua gane da gọ'ngo né' ngaa gaquínj Yan'anj gạ'na' né', nị da'nga' daj gạ gạne né' aj.
21 Sisị tsínj gui'yaj sun yụn rian xuru'ue gahuín rẹ' ngaa gaquínj Yan'anj gạ'na' rẹ', nị sị gahuin ruhuá rẹ' mánj. Sanị sisị ani ruhuá rẹ' sisị gạ'ue gạhuin nịni rẹ' rian xuru'ue daj, nị hué daj guị'yáj rẹ' aj.
22 Nị 'ngọ tsínj gui'yaj sun yụn rian 'ngọ xuru'ue ngaa gaquínj Señor gạ'na' sij, nị gahuin ní'nij niman sij, gui'yaj Señor. Nị hué ducuánj daj huin, nị 'ngọ tsínj nitaj si 'yaj sun yụn rian 'ngọ xuru'ue ngaa gaquínj Señor gạ'na' sij, nị huin sij 'ngọ tsínj 'yaj sun yụn rian Cristo.
23 Naru'ue nico Yan'anj guiran a ni é rẹ'. Ngaa nị sị duna á rẹ' sisị guị'yaj sun yụn a ni é rẹ' rian ni tsínj mánj.
24 Ngaa nị dạj rún' gane gọ'ngo né' ngaa gaquínj Yan'anj gạ'na' né', nị hué daj gạne né' rian Yan'anj huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'.
25 Nitaj si ga'nin' Señor sun riānj sisị gạtā gụnun a ni é rẹ' dạj guị'yaj ni ngüị nne urin. Maan si gạtā rian án rẹ' dạj rún' ani ruhuāj. Nị gạ'ue gụxuman ruhua á rẹ' ngạ si-nụguan'ānj xi'í si gahuin 'ị ruhua Yan'anj ni'ya man'ānj. Xi'í daj nị nuguan' xạnga' huin si-nụguan'ānj.
26 Hué dan nị xi'í ni sayun guimán né', nị sạ' doj sisị gụna 'ngọ tsínj dạj rún' nne sij, ruhuāj aj.
27 Sisị hua nicạ rẹ', nị sị duná rẹ' nicạ rẹ' mánj. Sisị nitaj nicạ rẹ', nị sị nano' rẹ' xạcaj rẹ' yun'unj xạna mánj.
28 Nị sisị xạcaj rẹ' yun'unj xạna, nị sé 'ngọ gaquin' huin mánj. Nị sisị xạcaj 'ngọ yun'unj xạna hua lij 'ngọ tsínj sno'o, nị sé 'ngọ gaquin' huin mánj. Sanị ni ngüị hua

nicą, nị guịran' ni sij sayun xungüị nan. Nị huin ruhuāj sisị gąnani a ni é rẹ' rian sayun da aj.

29 Huin ruhuāj gą'mī 'ngọ nuguan' rian án rẹ' huin ín rẹ' jnánj né' ngą xica'uij né': Dọj güi hua rian né'. Ngaa nị dąj rún' hua 'ngọ tsínj nitaj nicą, nị hué daj gą 'ngọ tsínj hua nicą gąne sij.

30 Nị tsínj aco, nị sị gaco sij mánj. Nị tsínj huin nią' ruhua, nị sị ga'nga' sij mánj. Nị tsínj ránj ni rasụn daj, nị gąni ruhua sij sisị sé si'yaj sij huin si ránj sij mánj.

31 Nị tsínj nią' ruhua ngą ni rasụn mąn chruhua xungüị nan, nị sị gahuin 'ị ruhua sij nị'yaj sij ni rasụn da mánj. Daj si xungüị ni'i né', nị huaj gąnahuij.

32 Huin ruhuāj sisị sị guiriun ruhua á rẹ' mánj. Tsínj nne urin, nị nahuij ruhua sij ngą si-nụguan' Señor. Daj si huin ruhua sij guị'yaj sij si aran' ruhua Señor.

33 Sanị tsínj hua nicą, nị nahuij ruhua sij ngą ni rasụn mąn chruhua xungüị. Nị huin ruhua sij guị'yaj sij dąj rún' aran' ruhua nicą sij.

34 Nị dąj rún' 'yaj tsínj, nị da'nga' daj 'yaj yun'unj xąna nej. Nị yun'unj xąna nne urin, nị nahuij ruhua unj xi'í si-nụguan' Señor. Nị huin ruhua unj sisị gąhuin są' nneẹ cúj unj, niman unj nej. Sanị yun'unj xąna hua nicą, nị nahuij ruhua unj ngą ni rasụn mąn chruhua xungüị nan. Nị huin ruhua unj guị'yaj unj si aran' ruhua nicą unj.

35 A'mī ni nuguan' nan rian án rẹ' sisị gąhuin 'ueé rian án rẹ'. Nị sé si huin ruhuāj gą'nīj rian án rẹ' mánj. Maan si huin ruhuāj sisị 'ueé guị'yaj á rẹ' guịnico' są' á rẹ' man'an Señor.

36 Nị sisị hua da'nị xąna 'ngọ tsínj daj, nị hua guisíj yo' xącaj unj tsínj sno'o, nị ani ruhua tsínj daj sisị są' huin xącaj da'níj sij tsínj sno'o, ngaa nị gą'ue xącaj unj tsínj sno'o si sé 'ngọ gaquin' huin mánj.

37 Sanị sisị hua 'ngọ tsínj hua nịca niman sisị sị ga'ue xącaj da'nị xąna tsínj sno'o, nị hua są' huin guị'yaj sij sisị sị xacaj unj tsínj sno'o ngaa nitaj xi'í xącaj unj tsínj sno'o aj.

38 Hué dan nị tsínj a'ui' da'níj rian tsínj sno'o, nị są' 'yaj sij. Nị tsínj na'uej ruhua gą'ui' sij da'níj rian tsínj sno'o, nị są' doj 'yaj sij nánj.

39 Nị yun'unj xąna hua nicą, nị hua nią̱n si gąne unj ngą sij da gąhui' sij, ataj si-ley Yan'anj. Sanị sisị gąhui' nicą unj, nị gą'ue xącaj unj ụn tsínj sno'o gąran' ruhua unj xącaj unj. Sanị hua nią̱n si xącaj unj 'ngọ tsínj xuman ruhua ni'yaj Yan'anj anj.

40 Sanị gąhuin nią' ruhua unj doj sisị sị xacaj unj 'ngọ tsínj sno'o, ruhuāj aj. Nị ani ruhuāj sisị uyan gątaj Espíritu Santo nej.

8

Lo sacrificado a los ídolos

1 Yyąj nị gą'mī xi'í nneẹ xucu a'ui' ni ngüị rian yan'anj 'yaj ra'a ni sij. Ni'i né' sisị gą'ue xącaj daran' né' cuenta xi'í ni rasụn. Nị xi'í si ni'í', nị ani ruhua né' sisị huin achij né'. Sanị sisị 'ị ró' ni'yó' ni dugüí', nị gąhui są' ni sij, guị'yaj né'.

2 Sisị ani ruhua 'ngọ tsínj daj sisị ni'i są' sij, sanị hua yya nun ni'i sij ni nuguan' achin guịni'i sij.

3 Sanị sisị 'ị ruhua 'ngọ tsínj daj ni'i sij Yan'anj, nị ni'i Yan'anj sij aj.

4 Hué dan nị a'ui' ni ngüị nneẹ rian ni yan'anj 'yaj ra'a ni sij. Sanị ni'i né' sisị ni yan'anj daj nitaj si ní'yanj chruhua xungüị nan. Daj si hua urin Yan'anj xąnga'.

5 Nị xata' ngą nịca' rian yo'ój mąn yan'anj nico' ni ngüị. Nị xąnga' nị mąn nico yan'anj nico' ni sij. Nị mąn ni tsínj huin yan'anj ruhua ni sij.

6 Sanị güendó' nị hua urin Yan'anj riún' huin chrej né'. Nị hué urin Yan'anj huin si gui'yaj daran' rasụn mąn chruhua xungüị nan. Nị xi'í man'an Yan'anj hua nị'na' né'. Nị hua urin Señor tsínj gụ'naj Jesucristo. Nị xi'í Jesucristo, nị hua daran' ni rasụn mąn chruhua xungüị nan. Nị xi'í sí' nị hua nị'na' daran' né' nej.

7 Sanị sé daran' né' ni'i nuguan' nan. Nị hua gu'yun gọ'ngo ni jnánj né' guinico' ni sij ni yan'anj 'yaj ra'a ni ngüị. Nị xi'í si guinico' gọ'ngo ni sij ni yan'anj daj, nị ani ruhua ni sij sisị yan'anj xąnga' huin ni yan'anj daj. Ngaa ni ngaa xa ni sij si a'ui' ni ngüị rian ni yan'anj daj, nị da'ui ni sij gaquin', ruhua ni sij. Daj si nun nucuaj niman ni sij.

8 Sé xi'í si xa né', nị gą'ue gąhui sọ' doj rian Yan'anj. Sị gahuin są' né' xi'í si xa né'. Nị sị gahuin są' né' xi'í si nun xą né' mánj.

9 Sanị gą cuidado a ni é rẹ' xi'í si gą'ue xą á rẹ' ụn rasụn gąhuin nun są' nun guịran' jnánj án rẹ' gaquin', guị'yaj á rẹ'.

10 Guị'yó' cuenta sisị man'án rẹ' huin 'ngọ tsínj ni'i ni nuguan' nan. Nị nné rẹ' xá rẹ' 'ngọ nuhui rian mąn ni yan'anj daj. Nị sisị guịni'i 'ngọ jnánj rẹ' huin tsínj nun nucuaj niman si xá rẹ' yu'uj daj, nị si ruhuaj, nị gąhuin ruhua sij xą sij si a'ui' ni ngüị rian ni yan'anj daj.

11 Hué dan ni xi'í si ni'í rẹ' ni nuguan' nan, nị duna 'ngọ jnánj né' tsínj nun nucuaj niman si-chrej Yan'anj, guị'yaj man'án rẹ'. Nị gahui' Cristo xi'í tsínj daj.

12 Xi'í daj nị guị'yáj rẹ' gaquin' rian tsínj nun nucuaj niman. Nị guẹre' ruhua sij, guị'yáj rẹ'. Nị hué daj guị'yáj rẹ' gaquin' rian man'an Cristo nej.

13 Yu'uj daj nị sisị guị'yā si dụna jnān si-chrej Yan'anj xi'í si xāj nneẹ, ngaa nị nitaj

ąman xāj nneę mánj. Daj si na'uej ruhuāj
dįgyānj chrej nun hua są' rian jnān mánj.

9

Los derechos de un apóstol

1 Ni'i a ni é rę' sisį gą'ue guį'yā si aran'
ruhuāj. Sé moso 'yaj sun yun huīnj mánj.
Huēj huin apóstol, gui'yaj Jesucristo sisį
gą'mī si-nuguan' sij rian ni ngüį. Nį hua
guini'īnj Jesús, tsínj nicaj sun rian né'.
Nį xi'í si gui'yaj sūnj si-sun Señor, nį
guxuman ruhua ni é rę' ni'yaj á rę' Jesús.
2 Gą'ue sisį nun gara xina ango ni tsínj
sisį huīnj apóstol. Sanį hua yya ni'i a
ni é rę' sisį hué daj huīnj. Daj si xi'í
si xuman ruhua á rę' ni'yaj á rę' Jesús,
gui'yaj nuguan' ga'mī rian án rę', nį hué
nan huin 'ngǫ da'nga' digyán sisį xąnga'
huīnj 'ngǫ tsínj a'mi si-nuguan' Jesús.
3 Nį xi'í si xuman ruhua á rę' ni'yaj á rę'
Jesucristo, gui'yā, nį ataj snan'ān nuguan'
daj rian ni tsínj nitaj si a'mi są' xi'ĩj.
4 Xi'í daj ni hua si-chrē si xāj. Nį hua
si-chrē si gǫ'ōj.
5 Nį hua si-chrē nicā gąn'ān 'ngǫ yun'unj
xąna xuman ruhua ni'yaj Yan'anj gąhuin
nicāj dąj rún' 'yaj ango ni tsínj a'mi si-
nuguan' Jesús. Nį da'nga' daj 'yaj ni jnánj
Señor ngą tsínj gu'naj Cefas nej.
6 Asį nitaj si hua si-chrej nungüej únj
Bernabé sisį dugumi ni ngüį nungüej únj
dąj rún' 'yaj ni sij ngą ango ni tsínj a'mi
si-nuguan' Jesús ą'. Sé daj huin mánj.
7 Nį xa 'ngǫ snado san'anj man'an sij ní'.
Nitaj mánj. A'ui' gobierno si xa sij. Nį hua
'ngǫ tsínj gunun coj uva, nį nun gą'ue xą
sij uva daj ní'. Nitaj mánj. Nį hua 'ngǫ tsínj
dugumi dán sij xachij, nį nun gą'ue gǫ'o sij
tǫ gani sij da ní'. Nitaj mánj.
8 Nį sį gani ruhua ni é rę' sisį a'mī dąj
rún' a'mi ni tsínj mąn chruhua xungüį
mánj. Daj si hué daj gataj si-ducuanj
Moisés nej.
9 Nį hua nica rian libro daj: "Sį ga'nij
né' nnánj du'ua sicúj gununj du'ua xuj
ngaa duguáj xi'í xuj strigo gahuin są' strigo
mánj." Daj gataj rian si-ducuanj Moisés.
Nį nahuij ruhua Yan'anj ngą urin ni sicúj,
ruhua á rę' ní'.
10 Asį xi'í man'an né' a'mi nuguan' nan
są'. Hué xi'í né' a'mi nuguan' nan. Nį tsínj
nachéj yo'ój, nį ana'uij sij sisį guįri' sij si
xą sij rian yo'ój daj. Nį tsínj agan' chrun,
nį hué daj ana'uij sij si guįri' sij si xą sij
nej.
11 Nį dąj rún' hua tsínj 'yaj sun yo'ój, nį
hué daj hua ni únj xi'í a ni é rę'. Daj si
ga'mi únj si-nuguan' Yan'anj gunun a ni é
rę'. Xi'í daj nį gą'ue rįqui ni é rę' dǫj rasun
guįri' únj, ruhuāj aj.
12 Nį sisį a'ui' a ni é rę' rian ango ni
tsínj, nį nąanj huaj rįqui a ni é rę' si xą
ni únj. Nį hua si-chrē nąhuin ra'āj rian
án rę'. Sanį nun guį'yā da mánj. Maan si
ga'nin' ruhuāj ngą si ran'ānj. Daj si nitaj
si huin ruhuāj sisį chran' yun'unj ango ni
nuguan' ngą xi'í si-nuguan' Cristo mánj.
13 Nį ni tsínj 'yaj sun chruhua nuhui, nį
xa ni sij da'aj ni rasun huaj nicaj ni ngüį
chruhua nuhui daj. Nį ni tsínj chracuij
xucu naga'ui' ni ngüį rian Yan'anj, nį xa
ni sij da'aj nneę xucu naga'ui' ni ngüį daj.
14 Nį hué ducuánj daj huin sisį ga'nin'
Señor sun sisį guįri' ni tsínj a'mi si-nuguan'
Yan'anj rian ni ngüį sisį xą ni sij, guį'yaj ni
ngüį unun nuguan' daj.
15 Nį hua si-chrē si hué daj guį'yā. Sanį
nitaj ąman guį'yā da mánj. Nį nun gąrūnj
nuguan' nan sisį rįqui a ni é rę' rasun
riānj. Gąhuīj ruhuāj sisį na'ue guį'yaj sūnj
guįri'īj si xāj.
16 Nį na'ue gą'mi xącānj xi'í si a'mī si-
nuguan' Yan'anj rian ni ngüį. Daj si hua
niąn dągahuīnj rian si-sun Señor. Nį niqui
nimānj sisį sį ga'mī si-nuguan' Yan'anj rian
ni ngüį aj.
17 Nį sisį huin nią' ruhuāj gą'mī si-
nuguan' Yan'anj rian ni ngüį, nį nąru'ue
Yan'anj riānj. Nį sisį nitaj si huin nią'
ruhuāj gą'mī si-nuguan' Yan'anj, sanį hua
niąn sisį hué daj guį'yā xi'í si garun sun
Yan'anj riānj.
18 Nį un sin nąru'ue Yan'anj riānj, ruhua
á rę' únj. Du'ue man'ānj huin si gą'ue
gą'mi yūnj si-nuguan' Yan'anj rian ni ngüį.
Nį huin ruhuāj gatā sisį hua si-chrē rįqui
ni sij rasun riānj xi'í si ga'mī si-nuguan'
Yan'anj rian ni sij. Sanį sé si achīn si rįqui
ni sij riānj mánj.
19 Sé si a'nin' ni ngüį sun riānj. Nį
hua ní'nij riānj sisį guį'yā daran' si gąran'
ruhuāj. Sanį gahuīnj 'ngǫ tsínj 'yaj sun
rian daran' ni ngüį xi'í si huin ruhuāj
guxuman ruhua nico ni sij nį'yaj sij Cristo.
20 Nį ngaa huaj man'ānj scanij ni tsínj
israelita, nį 'yā dąj rún' 'yaj ni sij xi'í si
huin ruhuāj si guxuman ruhua ni sij nį'yaj
ni sij Cristo. Nį nunj si nitaj si a'nin' si-ley
Moisés sun riānj, sanį ngaa huaj man'ānj
scanij ni tsínj rįan a'nin' si-ley Moisés sun,
nį 'yā dąj rún' 'yaj ni sij xi'í si huin ruhuāj
si guxuman ruhua ni sij nį'yaj ni sij Cristo.
21 Nį ngaa huaj man'ānj scanij ni tsínj
nun nico' ley daj, nį 'yā dąj rún' 'yaj ni
sij xi'í si huin ruhuāj sisį guxuman ruhua
ni sij nį'yaj sij Cristo. Nį sé si 'yā si
aran' ruhuāj guį'yā. Daj si unūnj si a'nin'
Yan'anj sun riānj. Nį unūnj si a'nin' Cristo
sun riānj nej.
22 Nį ngaa huaj man'ānj scanij ni tsínj
achin guįni'i są' dąj hua si-chrej Yan'anj,
nį 'yā dąj rún' 'yaj ni sij xi'í si huin ruhuāj

si guịni'i sạ' ni sij si-chrej Yan'anj. Nị huin ruhuāj gạtā sisị uyan 'yā ngạ dạj rún' 'yaj gọ'ngo ni ngüị daj xi'í si huin ruhuāj si gụxuman ruhua ni sij nị'yaj ni sij Cristo.

23 Nị 'yā daran' ni nuguan' nan xi'í si-nụguan' Yan'anj huin nuguan' sạ'. Ngaa nị guị'yaj sạ' Yan'anj ngạ man'ānj xi'í nuguan' daj, ruhuāj aj.

24 Ni'i a ni é rẹ' dạj 'yaj ni tsínj ngaa unánj ni sij ngạ dugüi' ni sij. Nị huin ruhua ni sij guị'yaj gana ni sij rian dugüi' ni sij. Sanị urin dugüi' ni sij 'yaj gana, nị nạcaj sí' premio. Hué ducuánj da huin, nị gụnánj sạ' a ni é rẹ' chruhua si-chrej Yan'anj sisị nạhuin ra'a á rẹ' premio nạriqui Yan'anj rian án rẹ'.

25 Daran' ni tsínj 'yaj chrụn sisị gụducu ni sij, nị guị'yaj gana ni sij, nị hua cuidado ni sij ngạ nneẹ cúj ni sij sisị guị'yaj gana ni sij, ruhua ni sij. Nị hué daj 'yaj ni sij sisị gạ'ue guị'yaj gana ni sij 'ngọ corona coj huaj gạnaco, ruhua ni sij. Sanị unun' si-chrej Yan'anj sisị nạhuin ro'ó' 'ngọ corona nitaj ạman gụchruj.

26 Nitaj si unān dạj rún' 'yaj 'ngọ tsínj nun ni'i nị ạ guịsij sij. Nị nitaj si unūnj ngạ sichre dạj rún' 'yaj 'ngọ tsínj a'ui' rian nanẹ mánj.

27 Sanị 'yaj fuerzāj sisị dạgahuin nneẹ cū si huin ruhua man'ānj. Nị hua ga'mī si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüị. Nị hué daj 'yā ngạ nneẹ cū xi'í si na'uej ruhuāj sisị gạhuin man'ānj 'ngọ tsínj na'ue guị'yaj gana chruhua si-chrej Yan'anj mánj.

10

Amonestaciones contra la idolatría

1 Nị xạcaj a ni é rẹ' cuenta dạj guiran' ni xi né', ni tsínj guimán asịj ná huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'. Daj si gane ni xi né' riqui nga daj. Nị gachin daran' ni sij anéj chrej du'ua nnee yan'anj, gui'yaj Yan'anj.

2 Nị dạj rún' ata' nnee né' gahuin nụguan'an né' ngạ Jesús, nị hué daj gata' nnee ni sij gahuin nụguan'an ni sij ngạ Moisés ngaa guimán ni sij riqui nga daj ngaa gachin ni sij anéj chrej du'ua nnee yan'anj daj.

3 Nị uyan xa daran' ni sij si ga'ui' Yan'anj rian ni sij xa ni sij.

4 Nị go'o ni sij nnee ga'ui' Yan'anj si go'o ni sij nej. Nị nnee daj huin nnee gahui rian huej, gui'yaj Yan'anj. Nị huej daj huin Cristo huin tsínj guinicaj dugüi' ngạ ni sij ngaa gachéj ni sij yu'uj daj.

5 Sanị nun gạran' ruhua Yan'anj ngạ si gui'yaj nico ni tsínj daj. Xi'í daj nị gahui' nico ni sij. Nị guna níman ni sij quij qui'yanj nạco daj, gui'yaj Yan'anj.

6 Nị xi'í si guiran' ni sij, nị digyán Yan'anj rian né' sisị sị gahuin ruhua né' guị'yaj né' ngạ si quij hua dạj rún' gui'yaj ni sij asịj ná.

7 Ngaa nị sị guinico' a ni é rẹ' yan'anj gui'yaj ra'a ni tsínj dạj rún' gui'yaj gọ'ngo ni sij. Nị hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj: "Ni gan'anj gạne ni sij xạ ni sij gọ'o ni sij. Nị naxụman ni sij, nị quij ducu ni sij." Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.

8 Ngaa nị sị gui'yaj squịra' né' ngạ ni yun'unj xạna dạj rún' gui'yaj gọ'ngo ni tsínj israelita. Nị xi'í daj, nị gahui' icọ huạ'nij ni ngüị urin güi, gui'yaj Yan'anj.

9 Nị nun gụxu'ui' ni sij guị'yaj ni sij gaquin'. Maan si huin ruhua ni sij guịni'i ni sij sisị xạnga' guị'yaj Yan'anj castigo ni sij xi'í gaquin' gui'yaj ni sij. Nị gui'yaj ni sij gaquin'. Sanị gahui' ni sij, gui'yaj xucuáj. Xi'í daj nị sị gui'yaj né' da mánj.

10 Nị sị ga'mi gaquin' né' xi'í Yan'anj dạj rún' gui'yaj gọ'ngo ni sij. Ngaa nị dagahui' 'ngọ ángel ni sij, gui'yaj Yan'anj.

11 Nị xi'í si guiran' ni xi né' ni sayun daj, nị digyán Yan'anj 'ngọ nuguan' rian né' sisị sị gui'yaj né' ni gaquin' daj. Nị hua nịca rian si-nụguan' Yan'anj asịj ná sisị gạhuin chrụn né' mán né' güi huaj gạnahuij xungüị nan.

12 Hué dan nị sisị ani ruhua né' sisị hua nịca niman né' ngạ si-nụguan' Yan'anj, nị gạ cuidado né' ngạ man'an né' sisị sị guinij né' rian gaquin'.

13 Dạj rún' huin sayun chran' ni é rẹ', nị hué daj huin sayun ran' daran' ni ngüị. Nị gạ'ue gạ yya ruhua á rẹ' sisị sị duna Yan'anj si guịran' ni é rẹ' 'ngọ sayun na'ue gụnucuaj ni é rẹ' guịran' a ni é rẹ' mánj. Sanị ngaa guịran' án rẹ' sayun daj, nị dịgyán Yan'anj dạj gạchin a ni é rẹ' rian sayun daj. Asíj nị gạ'ue gụnucuaj a ni é rẹ' rian sayun daj, guị'yaj Yan'anj.

14 Ngaa nị gạhuin nịni a ni é rẹ' rian ni yan'anj gui'yaj ra'a ni sij huin ín rẹ' ni jnān 'ị ruhuāj.

15 Tsínj acaj cuenta huin ín rẹ', ruhuāj aj. Xi'í daj nị gạ'ue xạcaj sạ' á rẹ' da'nga' sisị nuguan' sạ' huin nuguan' a'mī rian án rẹ'.

16 Nị ngaa nahuin yu' né', nị achínj jni'yaj né' rian Yan'anj xi'í si gọ'o né' vaso nnee vino sạ' daj. Daj si dạj rún' hua si-tun man'an Cristo, nị hué daj hua nnee vino daj rian né'. Nị ura' da'aj né' chrachrúnj. Nị hué 'ngọ sinduj nico huin gui'yaj Cristo xi'í né'. Nị xa nụguan'an né' dọj chrachrúnj daj. Nị dạj rún' hua nneẹ cúj Cristo, nị hué daj hua chrachrúnj daj rian né'.

17 Nị nụnj si nico né', sanị daran' né' xa urin chrachrúnj. Nị xi'í daj, nị huin né' urin nneẹ cúj.

18 Nḭ xącaj á rę' cuenta dąj gui'yaj ni
tsínj israelita asḭj ná. Xa ni sij nneę xucu
dagahui' ni sij rian Yan'anj. Xi'í daj nḭ dąj
rún' hua urin ngüḭ hué daj hua daran' ni
sij rian Yan'anj.
19 Ngaa nḭ ụn sin huin ruhuāj gątā ngą
nuguan' nan únj. Huin ruhuāj gątā sisḭ yya
Yan'anj huin yan'anj gui'yaj ra'a ni ngüḭ
ní'. Sé daj huin mánj. Nḭ huin ruhuāj gątā
sisḭ nḭni huin nneę a'ui' ni sij rian yan'anj
gui'yaj ra'a ni sij ní'. Sé daj huin mánj.
20 Maan si huin ruhuāj gątā sisḭ ngaa
a'ui' ni tsínj 'nąʼ anéj chrej xucu rian
yan'anj 'yaj ra'a ni sij, nḭ sé rian Yan'anj
xąnga' a'ui' ni sij mánj. Sanḭ a'ui' ni sij rian
ni nanę xḭ'i. Nḭ na'uej ruhuāj sisḭ guḭnicaj
dugüi' ni é rę' ngą ni nanę xḭ'i mánj.
21 Nḭ na'ue gǫ'o a ni é rę' vaso nnee riqui
Señor, ngaa nḭ nąnicaj á rę' gǫ'o a ni é rę'
vaso nnee riqui ni nanę xḭ'i aj. Nḭ na'ue
gąne a ni é rę' rian si-mesa Señor xą á rę'
si riqui sí', ngaa nḭ nąnicaj á rę' gąne a ni é
rę' rian si-mesa ni nanę xḭ'i xą á rę' mánj.
22 Asḭ huin ruhua né' sisḭ gą'man ruhua
Señor nḭ'yaj sij né' ní'. Asḭ nucuaj né' doj
daj ngą sij ruhua á rę' ą'. Sé daj huin mánj.

Haced todo para la gloria de Dios

23 Gą'ue guḭ'yaj né' si aran' ruhua né',
ataj ni ngüḭ. Xąnga', sanḭ sé si są' huin
sisḭ guḭ'yaj né' daran' si aran' ruhua né'.
Xąnga' sisḭ gą'ue guḭ'yaj né' si aran' ruhua
né'. Sanḭ nąʼue gąhuin są' né' sisḭ guḭ'yaj
né' daran' si aran' ruhua né'.
24 Sḭ nano' né' si gą są' rian ni man'an
né'. Sanḭ nąno' né' sisḭ gą są' rian ango ni
dugüi' né' aj.
25 Gą'ue xą á rę' daran' ni nneę ane' rian
yu'uę. Nḭ sḭ nachínj snan'anj a ni é rę'
sisḭ nneę daj huin nneę xucu naga'ui' ni
sij rian ango yan'anj mánj.
26 Daj si si'yaj Señor huin xungüḭ nan ngą
daran' si mąn chruhua xungüḭ nej.
27 Nḭ sisḭ aquínj 'ngǫ tsínj nun xụman
ruhua ni'i Yan'anj sisḭ gąn'anj xą rę' ducuá
sij, nḭ sisḭ huin ruhuá rę' gąn'anj rę' xą rę'
ngą sij, nḭ xą rę' daran' si rḭqui sij xą rę'.
Nḭ sḭ nachínj snan'ánj rę' sij ụn nneę huin
mánj.
28 Sanḭ sisḭ gątaj snan'anj 'ngǫ tsínj daj:
"Nneę daj huin nneę xucu naga'ui' ni sij
rian yan'anj 'yaj ra'a ni ngüḭ", ngaa nḭ sḭ xá
rę' nun są' nun guḭ'yaj xi'ij ngą tsínj gataj
daj. Daj si si ruhuaj, nḭ nun gahuin yya
ruhua sij sisḭ gą'ue xą sij nneę daj.
29 Nḭ ni'i man'án rę' sisḭ sé 'ngǫ gaquin'
huin sisḭ xą rę' nneę daj. Sanḭ ango tsínj
daj, nḭ 'ngǫ gaquin' huin sisḭ xą sij, ruhua
sij. Nḭ gą'ue nąchin' snan'anj 'ngǫ a ni é rę'
man'ānj: "Un sin huin, nḭ guḭ'yā dąj rún'
huin ruhua ango tsínj únj.
30 Nḭ sisḭ nąga'uīj si guruhua Yan'anj ngą
si xāj, nḭ ụn sin huin, nḭ gụta' 'ngǫ tsínj daj
gaquin' xirāj. Hua ní'nij riānj sisḭ xāj nneę
daj." Hué daj nąchin' snan'anj 'ngǫ nḭ é
rę', ruhuāj aj.
31 Sanḭ, asḭ si xa né', asḭ si go'o né', asḭ si
'yaj né', nḭ da'ui né' guḭ'yaj né' daran'anj
xi'í si gą'mi są' ni ngüḭ rian Yan'anj anj.
32 Hué dan nḭ sḭ digyán án rę' 'ngǫ chrej
a'nan' rian ni ngüḭ israelita ngą ni ngüḭ 'nąʼ
anéj chrej nej, daran' ni ngüḭ xuman ruhua
ni'yaj Yan'anj mánj.
33 Güendāj nḭ nahuij ruhuāj guḭ'yā
daran'anj dąj rún' aran' ruhua ni ngüḭ. Nḭ
nitaj si nahuij ruhuāj ngą si aran' ruhua
man'ānj. Sanḭ da'ngą' daj 'yā sisḭ gą'ue
gąnani ni sij, guḭ'yaj Yan'anj anj.

11

1 Hué dan nḭ guḭnico' a ni é rę' si-chrej
man'ānj dąj rún' nicōj si-chrej Cristo aj.

Atavío de las mujeres

2 Nḭ gui'yaj są' á rę' xi'í si nanun ruhua
á rę' ni'yaj á rę' man'ānj. Nḭ dagahuin a ni
é rę' ni nuguan' digyānj rian ni é rę' nej.
3 Sanḭ huin ruhuāj sisḭ xącaj á rę' cuenta
sisḭ huin achij Cristo rian daran' ni tsínj.
Nḭ huin achij 'ngǫ tsínj daj rian nicą sij. Nḭ
huin achij Yan'anj rian Cristo.
4 Nḭ sisḭ nụn jnahui chrą 'ngǫ tsínj daj
ngaa achínj jni'yaj sij rian Yan'anj, asḭ ngaa
a'mi sij si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüḭ,
ngaa nḭ nitaj si hua ní'yanj sij rian Cristo
mánj.
5 Sanḭ sisḭ nitaj si sḭca' chrą 'ngǫ yun'unj
xąna ngaa achínj jni'yaj unj rian Yan'anj,
asḭ ngaa a'mi unj si-nụguan' Yan'anj rian
ni ngüḭ, ngaa nḭ nitaj si hua ní'yanj unj rian
nicą unj. Nḭ hué uyan huin sisḭ gą canj chrą
unj.
6 Nḭ sisḭ na'uej ruhua unj guḭranj chrą
unj, ngaa nḭ dugu'nąj huin sisḭ gą'nin' unj
hueé chrą unj. Nḭ sisḭ nąʼaj unj gą'nin' unj
hueé chrą unj, asḭ gą canj chrą unj, ngaa
nḭ guḭranj unj chrą unj nánj.
7 Sḭ guiránj 'ngǫ tsínj daj chrą sij mánj.
Daj si hué sij digyán dąj hua Yan'anj xącaj
ni ngüḭ cuenta sisḭ są' man'an Yan'anj ngaa
guḭni'i ni sij 'ngǫ tsínj sno'o. Nḭ xącaj ni
ngüḭ cuenta sisḭ są' 'ngǫ tsínj sno'o ngaa
guḭni'i ni sij 'ngǫ yun'unj xąna.
8 Daj si nun guḭri Yan'anj tsínj sno'o rian
yun'unj xąna. Sanḭ Yan'anj guiri yun'unj
xąna rian tsínj sno'o.
9 Nḭ nun guḭ'yaj Yan'anj tsínj sno'o xi'í
yun'unj xąna. Sanḭ gui'yaj Yan'anj yun'unj
xąna xi'í tsínj sno'o.
10 Ngaa nḭ hua niąn sisḭ guḭta chrą 'ngǫ
yun'unj xąna daj 'ngǫ atsij huin-ín' 'ngǫ
da'nga' digyán sisḭ huin achij nicą unj rian

unj. Ngaa nḭ guḭni'i ni ángel sisḭ 'yaj sạ'
unj.
11 Sanḭ rian Señor, nḭ sḭ ga'ue gạ nḭ'na'
'ngọ tsínj daj sisḭ nitaj si nne 'ngọ yun'unj
xạna. Nḭ sḭ ga'ue gạ nḭ'na' 'ngọ yun'unj
xạna sisḭ nitaj 'ngọ tsínj.
12 Daj si xi'í tsínj, nḭ gahuin yun'unj xạna
rian xungüḭ nan. Sanḭ xi'í yun'unj xạna, nḭ
a'nga tsínj. Nḭ Yan'anj gui'yaj daran'anj.
13 Gạtaj né' sisḭ hua sạ' ngaa achínj
jni'yaj 'ngọ yun'unj xạna rian Yan'anj ngaa
nitaj si sḭca' chrạ unj ní'. Sé daj huin mánj.
14 Ni'i daran' né' sisḭ nitaj si hua sạ'aj
nạta' nạsa' chrạ 'ngọ tsínj daj.
15 Sanḭ si sạ' rian 'ngọ yun'unj xạna huin
sisḭ dụna unj si gạ xạcan duhue chrạ unj,
ruhua ni ngüḭ. Nḭ riqui Yan'anj sisḭ guḭranj
hueé xạcan daj chrạ unj. Daj si dạj rún'
huin 'ngọ si ránj chrạ unj, nḭ hué daj huin
duhue unj.
16 Nḭ sisḭ hua 'ngọ a ni é rẹ' na'uej ruhua
gụnun ni nuguan' nan, nḭ huin ruhuāj
guḭni'i a ni é rẹ' sisḭ nitaj ango ducuánj 'yaj
ni únj. Nḭ hué nan huin ducuánj 'yaj ango
ni ngüḭ nico' Yan'anj nej.

Abusos en la Cena del Señor

17 Nḭ na'ue gạ'mi sa'āj xi'í ni é rẹ' ngạ
nuguan' gạ'mī nan gụnun a ni é rẹ'. Daj si
ngaa nahuin yu' ni é rẹ', nḭ 'yaj xḭ'i a ni é
rẹ' ngạ si-chrej Yan'anj. Nḭ sḭ gahui sạ' á
rẹ' xi'í si 'yaj á rẹ' rún' huaj.
18 Hua sini yạn gạtaj snan'ān gụnun a
ni é rẹ' xi'í si nun hua uyan ruhua daran'
án rẹ'. Daj si gunūnj nuguan' sisḭ 'yaj
nḭni da'aj á rẹ' rian dugüi' a ni é rẹ' ngaa
nahuin yu' a ni é rẹ'. Nḭ hua da'aj xuman
ruhuāj sisḭ hué daj huin xạnga'.
19 Nḭ dugu'nạj hua sisḭ gạnun guitsi
ruhua dugüi' a ni é rẹ'. Xi'í daj nḭ guḭni'i
né' dạj hua yya gọ'ngo a ni é rẹ' nico'
xạnga' Yan'anj.
20 Hué dan nḭ ngaa nahuin yu' a ni é rẹ',
nḭ ani ruhua á rẹ' sisḭ xi'í si gui'yaj á rẹ'
cena si-cena Señor nahuin yu' a ni é rẹ',
ruhua á rẹ'. Sanḭ sé si xạnga' gui'yaj a ni é
rẹ' si-cena Señor mánj.
21 Daj si ngaa síj hora xa á rẹ', nḭ huin yoọ
sini a ni é rẹ' dạ'a á rẹ' si xạ á rẹ'. Nḭ achin
xi'nạ riqui ango ni é rẹ' gunáj da rụcu. Nḭ
hua xḭni ango a ni é rẹ' nej.
22 Nitaj nụnj huaj ducuá á rẹ' sisḭ xạ siní
rẹ', nḭ gọ'o rẹ' ní'. Nḭ ụn sin huin nḭ 'yaj
quij a ni é rẹ' rian ni tsínj nico' Jesús únj.
Nḭ ri' ni ngüḭ niqui si-nạ'aj 'yaj á rẹ' nej.
Dạj gạtā gụnun a ni é rẹ', ruhua á rẹ' únj.
Gạ'mi sạ'āj xi'í a ni é rẹ' ní'. Xi'í nuguan'
nan sḭ ga'uē mánj.

Institución de la Cena del Señor

23 Daj si digyán Señor Jesús 'ngọ nuguan'
riānj. Nḭ hué nuguan' daj digyānj rian án
rẹ' nej. Nḭ nuguan' daj huin: Hué guẹ, nḭ
ngaa naga'ui' tsínj daj Señor Jesús rian ni
tsínj nicaj sun, nḭ guida'a Jesús chrachrúnj.
24 Nḭ ngaa guisíj naga'ui' sij si guruhua
Yan'anj, nḭ gura' da'aj sij chrachrúnj daj,
nḭ gataj sij:
—Guḭda'a á rẹ' chrachrúnj nan xạ á rẹ'.
Nan huin nneẹ cū nariquīj xi'í a ni é rẹ'.
Nḭ hué daj guḭ'yaj á rẹ' sisḭ nạnun ruhua á
rẹ' nḭ'yaj á rẹ' man'ānj. —Daj gataj Jesús
gunun ni tsínj nico' sij.
25 Nḭ ngaa guisíj xa sti'nḭ ni sij, nḭ guida'a
Jesús vaso nụn nnee vino, nḭ gataj sij:
—Hué nnee nan huin nuguan' nạca
gui'yaj yya Yan'anj ngạ si-tun man'ānj rian
án rẹ'. Nḭ da yụn yụn gọ'o a ni é rẹ' nnee
nan, nḭ gạnanun ruhua á rẹ' nḭ'yaj á rẹ'
man'ānj. —Daj gataj Jesús gunun ni sij.
26 Nḭ huin ruhuāj gạtā sisḭ da güi gạ'na'
Señor nḭ da yụn yụn xạ á rẹ' chrachrúnj
daj, nḭ gọ'o a ni é rẹ' rian vaso daj, nḭ
dḭgyán án rẹ' rian ni ngüḭ sisḭ dạj gahui'
Señor xi'í a ni é rẹ'.

Tomando la Cena indignamente

27 Hué dan nḭ sisḭ hua 'ngọ dugüi' né' xa
chrachrúnj daj, asḭ go'o sij rian vaso daj,
ngaa nitaj si hua ní'yanj sij rian Señor, nḭ
da'ui sij gaquin' xi'í nneẹ cúj Señor ngạ si-
tun man'an Señor nej.
28 Xi'í daj nḭ hua niạn xạcaj gọ'ngo né'
cuenta dạj gui'yaj gọ'ngo né'. Ngaa nḭ
gạ'ue xạ né' chrachrúnj daj. Nḭ gạ'ue gọ'o
né' rian vaso da nej.
29 Daj si tsínj xa chrachrúnj daj, nḭ go'o
sij rian vaso daj ngaa nun xacaj sij cuenta
sisḭ nneẹ cúj Señor huin, nḭ gạhuin sij
castigo xi'í si xa sij go'o sij aj.
30 Xi'í daj nḭ a'nan' nico ni é rẹ'. Nḭ hua
nichre nneẹ cúj ni é rẹ' nej. Nḭ hua gahui'
gọ'ngo ni é rẹ' nej.
31 Nḭ sisḭ guḭni'yaj sạ' né' xi'í si-gạquin'
mun'ún' sisḭ da'ui yya né' gaquin', nḭ sḭ
gahuin né' castigo, guḭ'yaj Señor, ruhua
né'.
32 Sanḭ xi'í si ni'i Señor sisḭ da'ui né'
gaquin', nḭ gạhuin castigo né', guḭ'yaj
Señor. Nḭ hué daj 'yaj sij sisḭ sḭ gahuin né'
castigo güi gạ'na' rụhua' yún sij nạgui'yaj
yya sij ngạ si-gạquin' ni ngüḭ mạn chruhua
xungüḭ gaquin' nan.
33 Xi'í daj nḭ ngaa nạhuin yu' a ni é rẹ'
huin ín rẹ' jnān ngạ xica'uī xạ nụguan'an a
ni é rẹ', nḭ gạna'uij gọ'ngo ni é rẹ' ni dugüi'
a ni é rẹ'. Ngaa nḭ uyan xạ daran' ni é rẹ'.
34 Sisḭ achin xi'nạ riqui 'ngọ a ni é
rẹ', nḭ xạ sij ducuá sij. Ngaa nḭ nitaj si
guḭ'yaj Yan'anj castigo sij xi'í si 'yaj sij
ngaa nahuin yu' a ni é rẹ'. Nḭ ango ni
nuguan' gachínj snan'anj án rẹ' man'ānj,
nḭ nạgui'yaj yyāj ngaa gụchīj ni'yā rian
mạn án rẹ'.

12

Dones espirituales

1 Huin ruhuāj sisi̱ xa̱caj á rẹ' cuenta xi'í
sun sa̱' nicaj né', 'yaj Espíritu Santo huin
ín rẹ' jnān nga̱ xica'uī.
2 Ni'i a ni é rẹ' sisi̱ ngaa achin gu̱xuman
ruhua á rẹ' ni̱'yaj á rẹ' Yan'anj, ni̱ chéj a
ni é rẹ' rian yan'anj na'ue ga̱'mi, gui'yaj ni
dugüi' a ni é rẹ'.
3 Xi'í daj ni̱ ataj snan'ān gu̱nun a ni é
rẹ' sisi̱ ni̱ a̱ 'ngọ tsínj si̱ ga'ue ga̱taj: "Quij
hua Jesús", ngaa a'mi sij si gui̱'yaj Espíritu
Santo mánj. Ni̱ si̱ ga'ue ga̱taj 'ngọ tsínj daj:
"Jesús huin Señor", ngaa nitaj Espíritu
Santo nne niman sij mánj.
4 Ni̱ hua ni̱ni gọ'ngo sun riqui Espíritu
Santo nicaj gọ'ngo né'. Sani̱ urin Espíritu
Santo riqui gọ'ngo sun daj rian né'.
5 Ni̱ hua ni̱ni gọ'ngo sun 'yaj sun gọ'ngo
né' rian ni dugüi' né'. Sani̱ urin Señor
riqui gọ'ngo sun rian né'.
6 Ni̱ hua ni̱ni gọ'ngo sun 'yaj sun Yan'anj
chruhua niman da gọ'ngo né'. Sani̱ hué
gue̱ Yan'anj 'yaj sisi̱ ga̱'ue gui̱'yaj né' daran'
ni rasu̱n daj.
7 Ni̱ riqui Espíritu Santo 'ngọ sun nicaj
da gọ'ngo né'. Ni̱ sun daj huin 'ngọ da'nga'
digyán sisi̱ nne Espíritu Santo niman né'.
Ni̱ gui̱man sa̱' né', 'yaj sun riqui Espíritu
Santo rian né'.
8 Hué dan ni̱ a'mi 'ngọ jnánj né' nuguan'
chru̱n sa̱', 'yaj Espíritu Santo. Ni̱ hué gue̱
Espíritu Santo 'yaj sisi̱ ni'i sa̱' ango jnánj
né' da̱j ani ruhua man'an Yan'anj.
9 Ni̱ 'yaj sa̱' Espíritu Santo sisi̱ gu̱xuman
sa̱' ruhua ango jnánj né'. Ni̱ ga̱nahuin
ni ngüi̱ a'nan', gui̱'yaj ango jnánj né', 'yaj
Espíritu Santo nej.
10 Ni̱ riqui Espíritu Santo sisi̱ ga̱'ue
gui̱'yaj sa̱' ángo jnánj né' 'ngọ si sa̱', gui̱'yaj
Yan'anj. Ni̱ ga̱'mi ángo jnánj né' nuguan'
ga'ui' Yan'anj rian sí'. Ni̱ gui̱ni'i ángo jnánj
né' da̱j hua nanẹ a'mi gọ'ngo né'. Ni̱ ni'i sij
sisi̱ si-na̱ne Espíritu Santo a'mi né' ní', asi̱
si-na̱ne sichre huin si a'mi né' sa̱'. Ni̱ ga̱'ue
ga̱'mi ángo jnánj né' ga'i̱ rian snan'anj
na̱ca huin snan'anj nun ni'i man'an sí'.
Ni̱ ga̱'ue na̱ta' ango jnánj né' u̱n sin huin
ruhua nuguan' na̱ca daj ga̱ta, 'yaj Espíritu
Santo nej.
11 Ni̱ man'an Espíritu Santo 'yaj sisi̱
gu̱nucuaj gọ'ngo ni jnánj né' gui̱'yaj sun
né' sun nicaj né'. Sani̱ hua ni̱ni si riqui
Espíritu Santo rian da gọ'ngo né'. Daj
si riqui sij rian né' da̱j rún' huin ruhua
man'an sij.
12 Ni̱ nu̱nj si ga'i̱ nneẹ cúj 'ngọ tsínj nicaj
dugüi', sani̱ urin nneẹ cúj sij huin. Ni̱ da̱j
rún' nneẹ cúj 'ngọ tsínj daj, ni̱ hué daj huin
daran' né' huin né' ni ngüi̱ nico' Cristo. Ni̱
huin né' urin ngüi̱.
13 Ni̱ ngaa gata' nneẹ né', ni̱ gui'yaj
Espíritu Santo sisi̱ ga̱huin daran' né' urin
nneẹ cúj Cristo. Ni̱ da'aj né' huin ni ngüi̱
israelita. Ni̱ ango da'aj né' huin ni ngüi̱
'na̱' anéj chrej. Ni̱ ángo da'aj né' huin ni
ngüi̱ 'yaj sun yu̱n rian xuru'ue. Ni̱ ángo
da'aj né' huin ni ngüi̱ nitaj si 'yaj sun yu̱n
nej. Ni̱ nne Espíritu Santo chruhua niman
daran' né', gui'yaj Yan'anj.
14 Ni̱ sé urin rasu̱n huin nneẹ cúj 'ngọ
tsínj daj. Sani̱ ga'i̱ nneẹ cúj sij huin.
15 Gui̱'yó' cuenta sisi̱ ga̱'ue ga̱'mi dacó'.
Ni̱ ga̱taj-á' gu̱nun nneẹ cú': "Xi'í si sé ra'á
rẹ' huīnj, ni̱ nitaj si nicaj dugüi'ī̱j nga̱
rẹ' mánj." Daj ga̱taj dacó' si ruhuaj. Ni̱ nu̱nj
si hué daj ga̱taj dacó', sani̱ hué gue̱ nicaj
dugüi' dacó' nga̱ nneẹ cú'.
16 Ni̱ hué ducuánj daj huin sisi̱ ga̱taj
chraquí' gu̱nun nneẹ cú': "Xi'í si sé rundij
rián rẹ' huīnj, ni̱ nitaj si nicaj dugüi'ī̱j nga̱
rẹ' mánj." Sisi̱ hué daj ga̱taj chraquí', sani̱
hua gue̱ nicaj dugüi' chraquí' nga̱ nneẹ cú'.
17 Ni̱ sisi̱ daran' nneẹ cú' huin rundij
riún', ni̱ si̱ ga'ue gu̱nun' nuguan' mánj. Ni̱
sisi̱ daran' nneẹ cú' huin chraquí', ni̱ si̱
ga'ue gu̱chrún' mánj.
18 Ni̱ da̱j rún' garan' ruhua Yan'anj, ni̱
hué daj gui'yaj gọ'ngo nneẹ cú'. Ni̱ riqui
Yan'anj da̱j gui̱'yaj gọ'ngo nneẹ cú'.
19 Ni̱ sisi̱ uyan ga̱ daran' nneẹ cúj né', ni̱
sé ngüi̱ huin né' mánj.
20 Xa̱nga' ni̱ ga'i̱ nneẹ cúj né' nicaj dugüi',
sani̱ urin nneẹ cúj né' hua nánj.
21 Nitaj si ataj rundij riún' gu̱nun ra'a
né': "Nitaj si huín rẹ' riānj mánj." Sé daj
a'mi rundij riún' mánj. Ni̱ nitaj si ataj chra̱
né' gu̱nun dacó': "Nitaj si huín rẹ' riānj
mánj." Sé daj a'mi chra̱ né' mánj.
22 Ni̱ ani ruhua né' sisi̱ ni̱naj 'ngọ nneẹ
cúj né' si ruhuaj. Sani̱ hua yya sisi̱ ní'yanj
ni̱n' ruhua nneẹ cúj né' daj.
23 Ni̱ ani ruhua né' sisi̱ nitaj si ní'yanj
nico 'ngọ nneẹ cúj né'. Xi'í daj ni̱ nique sa̱'
né' 'yaj né'. Ni̱ naránj sa̱' né' atsij rian hua
na̱'aj nneẹ cúj né'.
24 Ni̱ sé daj 'yaj né' nga̱ ango nneẹ cúj né'.
Daj si nitaj si na̱'aj né' 'yaj ango nneẹ cúj
né' daj. Sani̱ garúnj Yan'anj sisi̱ hué daj ga̱
nneẹ cúj né'. Ni̱ ani ruhua né' sisi̱ nitaj si
ní'yanj nico 'ngọ nneẹ cúj né'. Sani̱ Yan'anj
huin ruhua sisi̱ du̱gumi sa̱' né' nneẹ cúj né'
daj.
25 Ni̱ na'uej ruhua Yan'anj si gu̱nun' ni
du̱güi' nneẹ cúj né'. Sani̱ huin ruhua
Yan'anj si na̱huij ruhua 'ngọ nneẹ cúj né'
nga̱ nneẹ cúj ango né'.
26 Ni̱ sisi̱ gui̱ran' xi̱'i 'ngọ nneẹ cúj né', ni̱
nani ruhua ni̱n' nneẹ cúj né'. Ni̱ sisi̱ a'mi
sa̱' ni ngüi̱ xi'í 'ngọ nneẹ cúj né', ni̱ huin
nia̱' ruhua ni̱n' nneẹ cúj né'.
27 Hué nneẹ cúj Cristo huin ín rẹ'. Ni̱ da
gọ'ngo ni é rẹ' huin nneẹ cúj sij nej.

28 Nị gune' Yan'anj gọ'ngo né' guị'yaj
sun né' rian daran' ni ngüị nico' Yan'anj.
Nị gui'yaj Yan'anj sisị guịniquin' sini ni
apóstol ni tsínj nata' si-nụguan' Yan'anj
rian daran' ni ngüị. Ngaa nị ango né' huin
ni tsínj a'ui' nuguan' riqui Yan'anj rian ni
sij. Nị ángo né' huin ni tsínj digyán si-
nụguan' Yan'anj rian ni ngüị. Nị ángo
né' huin ni tsínj 'yaj si sạ' 'nạ' xata'. Nị
ángo né' huin ni tsínj 'yaj si nạhuin ni ngüị
a'nan'. Nị ángo né' huin ni tsínj chracuij
dugüi' ni sij. Nị ángo né' huin ni tsínj nicaj
sun scanij né'. Nị ángo né' huin ni tsínj
a'mi snan'anj nạca huin snan'anj nun ni'i
ni sij.
29 Nị sé daran' né' huin apóstol tsínj
nata' si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüị. Nị
sé daran' né' huin tsínj nata' nuguan' a'ui'
Yan'anj rian ni sí'. Nị sé daran' né' huin
tsínj digyán si-nụguan' Yan'anj. Nị sé
daran' né' huin tsínj 'yaj si sạ' 'nạ' xata'
mánj.
30 Nị sé daran' né' huin nucuaj guị'yaj
gạnahuin ni ngüị a'nan'. Nị sị ga'ue
gạ'mi daran' né' ango snan'anj nạca huin
snan'anj nun ni'i né'. Nị sé daran' né'
gạ'ue nạta' ụn sin huin ruhua snan'anj daj
gạta.
31 Ngaa nị dụgu'nu' a ni é rẹ' sisị guịnicaj
a ni é rẹ' ni sun sạ' doj rịqui Espíritu Santo
rian án rẹ'. Sanị huin rịhuāj dịgyānj 'ngọ
chrej sạ' doj rian án rẹ'.

13

La preeminencia del amor

1 Nị sisị gạ'ue gạ'mī snan'anj a'mi ni ngüị
ngạ snan'anj a'mi ni ángel, sanị sisị nitaj si
'ị ruhuāj ni'yā ni dugüi'ĩj, nị maan si huīnj
dạj rún' huin 'ngọ yán'anj ngaa duguasịn
sij, asị 'ngọ gaga' gasịn agan' ni sij huīnj
nej.
2 Nị gạ'ue si gạ'mī nuguan' riqui Yan'anj
riānj gụnun ni ngüị. Nị gạ'ue sisị ni'īnj
daran' ni nuguan' digyán Yan'anj rian ni
ngüị. Nị gạ'ue sisị ni'i sạ'āj daran' nuguan'.
Nị gạ'ue sisị gụxuman sạ' ruhuāj ni'yā
Yan'anj. Nị gahuin nucuaj nadunāj rian
niquin' 'ngọ quij xạcan xi'í si xuman sạ'
ruhuāj ni'īnj Yan'anj. Sanị sisị nitaj si 'ị
ruhuāj ni'yā ni dugüi'ĩj, nị nitaj nụnj huīnj
mánj.
3 Nị gạ'ue sisị gụra' da'āj daran' si nicā
gạ'uīj rian ni ngüị niqui. Nị gạ'ue sisị
nạga'uīj nneẹ cū sisị gạri yan'ạn ni sij gạca.
Sanị sisị nitaj si 'ị ruhuāj ni'yā ni dugüi'ĩj,
nị nitaj si gạhui sạ' man'ānj mánj.
4 Nitaj si rá'yanj ruhua tsínj 'ị ruhua
ni'yaj sij dugüi' sij. Nị 'yaj sạ' sij ngạ ni
dugüi' sij nej. Nị nitaj si huin xicoj ruhua
sij ni'yaj sij ni dugüi' sij. Nị nitaj si a'mi
xạcan sij. Nị nitaj si nnẹ sij nej.
5 Nị nitaj si a'mi quij sij rian dugüi' sij. Nị
nitaj si huin yan'anj ruhua sij rian dugüi'
sij. Nị nitaj si chran' sij dugüi' sij. Nị nitaj
si 'yaj sij gunun sij nuguan' quij a'mi ni
dugüi' sij.
6 Nị nitaj si numan ruhua sij ngaa 'yaj ni
dugüi' sij gaquin'. Sanị huin niạ' ruhua sij
ni'i sij sisị unun ni ngüị nuguan' xạnga'.
7 Nị huin nucuaj sij ran' sij daran' sayun.
Nị xuman ruhua sij sisị guị'yaj sạ' ni dugüi'
sij. Nị ana'uij sij sisị gạhuin sạ' daran'anj.
Nị daran' ni nuguan' a'nin' ruhua tsínj 'ị
ruhua ni'yaj sij dugüi' sij.
8 Nitaj ạman gạnahuij si gạhuin 'ị ruhua
né' nị'yaj né' ni dugüi' né'. Hua 'ngọ güi, nị
sị ga'mi ni tsínj nuguan' a'ui' Yan'anj rian
ni sij. Nị ni tsínj a'mi ni snan'anj nạca huin
snan'anj nun ni'i ni ngüị, nị hua 'ngọ güi,
nị sị ga'mi ni sij gạ mánj. Nị ni tsínj ni'i
sạ' daran' nuguan', nị hua 'ngọ güi, nị sị
ga'mi ni sij nuguan' da mánj.
9 Yyạj nị nun ni'i sạ' né' dạj hua ni
nuguan'. Nị achin si gạ'mi sạ' né' nuguan'
a'ui' Yan'anj rian né'.
10 Sanị ngaa gạnahuin sạ' daran'
nuguan' ango xungüị gạ'na', nị 'ngọ
guịni'i né' daran' nuguan' achin gunun
né' xungüị nan.
11 Nị ngaa hua lī, nị ga'mī dạj rún' a'mi
'ngọ tsin'. Nị gani ruhuāj dạj rún' ani
ruhua 'ngọ tsin' nej. Nị gunūnj dạj rún'
unun 'ngọ tsin'. Sanị ngaa gachī, nị duna
rucūj daran' si gui'yā ngaa ga lī.
12 Yyạj nị na'ue gụnun sạ' né' ni nuguan'.
Nị ni'yaj né' ni nuguan' sisị dạj rún' 'yaj né'
ngaa nị'yaj né' rian 'ngọ nnee gu'ndi' ngaa
na'ue guịxiguin sạ'āj guịni'yaj né' rian né'.
Da'nga' daj huin ni nuguan' yyạj. Sanị hua
'ngọ güi, nị guịni'i sạ' né' Yan'anj. Yyạj nị
nun ni'i sạ' man'ānj. Sanị hua 'ngọ güi,
nị guịni'īnj daran'anj dạj rún' ni'i Yan'anj
man'ānj.
13 Nị hua huạ'nij nuguan' sisị nitaj ạman
gạnahuij mánj. Nị 'ngọj huin si gụxuman
ruhua né' nị'yaj né' Yan'anj. Nị ango
nuguan' huin sisị gạna'uij né' si guị'yaj sạ'
Yan'anj ngạ né'. Nị ángo nuguan' huin sisị
gạ 'ị ruhua né' nị'yaj né' ni dugüi' né'. Sanị
nuguan' nico doj huin sisị gạ 'ị ruhua né'
nị'yaj né' ni dugüi' né'.

14

El hablar en lenguas

1 Hué dan nị 'ngọ gạ 'ị ruhua á rẹ' nị'yaj
á rẹ' ni dugüi' a ni é rẹ'. Nị nạno' a ni é
rẹ' sisị rịqui Espíritu Santo sun sạ' rian án
rẹ'. Sanị sạ' doj huin si gạhuin ruhua á
rẹ' gạ'mi a ni é rẹ' nuguan' dịgyán Yan'anj
rian án rẹ'.
2 Tsínj a'mi snan'anj nạca daj, nị a'mi sij
rian Yan'anj. Nị sé rian ni ngüị a'mi sij

mánj. Daj si na'ue gạra da'nga' ruhua ni
ngüị ngạ nuguan' a'mi sij. Nị nuguan' sạ'
a'mi sij daj 'nạ' rian Espíritu Santo. Sanị
na'ue gụnun ni ngüị nuguan' huị daj.
3 Sanị tsínj a'mi nuguan' a'ui' Yan'anj
rian sij, nị a'mi sij rian ni ngüị. Nị 'yaj sij
sisị guịnico' sạ' ni ngüị si-nụguan' Yan'anj.
Nị 'yaj sij sisị gụxuman sạ' ruhua ni sij
nị'yaj ni sij Yan'anj. Nị gạhuin nịạ' doj
ruhua ni sij, 'yaj sij nej.
4 Tsínj a'mi snan'anj nạca daj, nị urin
man'an sij nico' sạ' doj Yan'anj, 'yaj sij.
Sanị tsínj a'mi nuguan' a'ui' Yan'anj rian
sí', nị sạ' doj nico' daran' ni tsínj xuman
ruhua ni'yaj Yan'anj, 'yaj sí'.
5 Nị huin ruhuāj sisị gạ'mi daran' ni é rẹ'
snan'anj nạca. Sanị sạ' doj huin sisị gạ'mi
ni é rẹ' nuguan' a'ui' Yan'anj rian án rẹ'.
Daj si huin achij 'ngọ tsínj a'mi nuguan'
ga'ui' Yan'anj rian sij daj ngạ ango tsínj
a'mi 'ngọ snan'anj nạca. Sanị huin achij
tsínj a'mi snan'anj nạca daj sisị nạta' ango
tsínj ụn sin huin ruhua snan'anj daj gạta.
Ngaa nị sạ' doj nico' ni ngüị xuman ruhua
ni'yaj Yan'anj, 'yaj sij.
6 Hué dan nị sisị guịsī rian mạn án rẹ'
huin ín rẹ' jnān ngạ xica'uī, nị gụnun a ni é
rẹ' sisị nịnanj snan'anj nạca gạ'mī rian án
rẹ', ruhua á rẹ' ní'. Nitaj mánj. Sanị sisị
digyānj 'ngọ nuguan' ga'mi Yan'anj riānj
rian án rẹ', nị gụnun a ni é rẹ' nuguan' daj.
Nị gụnun a ni é rẹ' sisị gạ'mī 'ngọ nuguan'
chrụn, asị 'ngọ nuguan' a'ui' Yan'anj riānj,
asị 'ngọ nuguan' digyānj rian án rẹ'.
7 Ni'i né' sisị nitaj si hua nị'na' yán'anj
ngạ riạ. Ngaa nị guị'yó' cuenta sisị nitaj
si nạduna nanẹ ngaa aráj sij yán'anj ngạ
riạ nej, nị na'ue gạra da'nga' ruhua né' dạj
hua chra' aráj sij mánj.
8 Nị sisị na'ue gạ'yanj sạ' 'ngọ snado
corneta, ngaa nị asạ' gạ'ue gạhuin yoọ
ni snado gạn'anj gụnun' ni sij rian huin
sayun únj.
9 Nị hué daj 'ya ngạ ni é rẹ'. Nị sisị nun
ga'mi ni é rẹ' nuguan' gạ'ue gụnun ni ngüị,
nị asạ' gạ'ue gạra da'nga' ruhua ni sij ngạ
si a'mí rẹ' únj. Maan si a'mí rẹ' rian nanẹ,
'yáj rẹ', ruhuāj aj.
10 Xạnga' nị ga'ị nico rian snan'anj a'mi
ni ngüị mạn chruhua xungüị nan. Nị
xạnga', nị hua ngüị unun si huin ruhua
daran' ni snan'anj daj gạta.
11 Sanị sisị nunūnj snan'anj a'mi 'ngọ ni
sij, ngaa nị gạni ruhua sij sisị huīnj 'ngọ
tsínj 'nạ' ango xuman'. Nị gạni ruhua
man'ānj sisị tsínj daj huin 'ngọ tsínj 'nạ'
ango xuman' nej.
12 Nị hué daj 'ya ngạ á rẹ'. Huin ruhua
á rẹ' sisị rịqui Espíritu Santo sun rian án
rẹ'. Ngaa nị nạna'ui' a ni é rẹ' sisị nạhuin
ra'a á rẹ' ni sun guị'yaj sisị chrạcuij ni ngüị
nico' Yan'anj.
13 Hué dan nị tsínj a'mi snan'anj nạca,
'yaj Espíritu Santo, nị hua niạn si gạchinj
jni'yaj sij rian Yan'anj sisị gạ'ue nạta' sij
ụn sin huin ruhua nuguan' daj gạta rian
ni ngüị unun si a'mi sij.
14 Nị sisị gạchinj jni'yā 'ngọ snan'anj
nạca rian Yan'anj, nị maan nịnanj nimānj
huin si achínj jni'yaj rian Yan'anj. Sanị
na'ue gạra da'nga' ruhuāj ngạ snan'anj
a'mī nánj.
15 Ngaa nị ụn sin huin guị'yā únj.
Gạchinj jni'yā rian Yan'anj ngạ nimānj. Nị
gạchinj jni'yā rian Yan'anj ngạ cúj chraj
nej. Nị gạrā chra' rian Yan'anj ngạ nimānj.
Nị gạrā chra' rian Yan'anj ngạ cúj chraj nej.
16 Daj si ngaa a'mi sạ' rẹ' rian Yan'anj
ngạ urin nimán rẹ', nị asạ' gạ'ue gụnun
ango tsínj 'nạ' nạca si a'mí rẹ' únj. Nị ngaa
a'uí' rẹ' si guruhua Yan'anj, nị asạ' gạ'ue
gạtaj sij sisị hua yya nuguan' ga'mí rẹ' únj.
Daj si na'ue gụnun sij si a'mí rẹ' mánj.
17 Gạ'ue si hua 'ueé nuguan' ga'mí rẹ'
ngaa hué daj ga'uí' rẹ' si guruhua Yan'anj.
Sanị nun gahuin nucuaj niman ango tsínj
daj, gui'yáj rẹ' mánj.
18 A'uīj si guruhua Yan'anj xi'í si a'ue
a'mī snan'anj nạca 'nạ' rian Espíritu Santo
daj ngạ si a'mi daran' ni é rẹ'.
19 Sanị ngaa nạhuin yu' né', nị huin
ruhuāj gạ'mī ụn'un' guẹ nuguan' gạ'ue
gụnun né' daj ngạ ichi' mí nuguan' na'ue
gụnun né'. Daj si huin ruhuāj dịgyānj
nuguan' gạ'ue gụnun a ni é rẹ' aj.
20 Gạ sịca' chrạ á rẹ', nị sị gani ruhua
á rẹ' dạj rún' ani ruhua ni tsin'. Nị dạj
rún' 'yaj 'ngọ tsin' ngaa nun gahuin chrunj
guị'ya ni nuguan' quij hua, nị hué daj
guị'yaj á rẹ' nej. Sanị gạni ruhua á rẹ' dạj
rún' ani ruhua ni tsínj achij.
21 Nị gataj si-ley Yan'anj: "Gạ'na' ni tsínj
mạn gạn' guịsij ni sij rian mạn ni ngüị
israelita, guị'yā. Nị gạnata' ni sij ango
snan'anj rian ni sí'. Sanị hua guẹ sị gunun
ni sij si-nụguan'ānj." Daj gataj Yan'anj rian
ni tsínj israelita asịj ná.
22 Hué dan nị ngaa a'mi né' snan'anj
nạca 'nạ' rian Espíritu Santo huin snan'anj
nunun né', nị hué ni nuguan' daj huin
'ngọ da'nga' rian ni tsínj nun xụman ruhua
nị'yaj Yan'anj. Nị sé güenda ni ngüị xu-
man ruhua ni'yaj Yan'anj huin mánj. Sanị
ngaa a'mi né' nuguan' a'ui' Yan'anj rian
né', nị hué nuguan' daj huin 'ngọ da'nga'
rian né' huin né' tsínj xuman ruhua ni'yaj
Yan'anj. Nị sé rian ni ngüị nun xụman
ruhua huin mánj.
23 Guị'yó' cuenta sisị nahuin yu' daran' a
ni é rẹ' a'mi daran' a ni é rẹ' snan'anj nạca,
nị atuj ni tsínj nun ni'i si 'yaj a ni é rẹ', asị
ni tsínj nun xụman ruhua nị'yaj Yan'anj.
Ngaa nị gạtaj sí' sisị sinúnj ni é rẹ' aj.

24 Sanị sisị a'mi daran' a ni é rẹ' nuguan' a'ui' Yan'anj rian án rẹ', nị atuj 'ngọ tsínj nun xụman ruhua nị'yaj Yan'anj, asị 'ngọ tsínj nun ni'i si 'yaj á rẹ', ni xạcaj sí' cuenta sisị da'ui sí' gaquin', guị'yaj a ni é rẹ'. Ngaa nị gạnani ruhua sí', guị'yaj nuguan' a'mi a ni é rẹ', ruhuāj aj.

25 Hué dan nị guị'yaj Yan'anj sisị guịni'i tsínj daj ni nuguan' gari huị sij chruhua niman sij. Nị gạniquin' ráj dạcoj sij. Nị gạ'mi sạ' sij rian Yan'anj. Nị gạtaj sij sisị hua yya nne Yan'anj scanij a ni é rẹ'.

26 Hué dan nị ngaa nạhuin yu' a ni é rẹ' huin ín rẹ' jnān ngạ xica'uī, nị gạ'ue gạra gọ'ngo ni é rẹ' chra' rian Yan'anj, asị gạ'ue dịgyán ango ni é rẹ' nuguan' a'ui' Yan'anj rian sí', asị nạta' ángo ni é rẹ' ụn sin huin ruhuaj snan'anj nạca daj gạta. Sanị guị'yaj ni é rẹ' daran'anj sisị gạ'ue gạhuin nucuaj ni é rẹ' ngạ si-chrej Yan'anj, ruhuāj aj.

27 Nị ngaa gạ'mi a ni é rẹ' snan'anj nạca, nị maan si gạ'mi huịj huạ'nij ran' ni é rẹ'. Nị gạna'uij 'ngọ tsínj daj da guịsij gạ'mi dugui' sij. Nị hua niạn sisị nạta' 'ngọ ni é rẹ' ụn sin huin ruhua nuguan' daj gạta.

28 Nị sisị nitaj tsínj gạhuin nucuaj nạta' ụn sin huin ruhua nuguan' daj gạta, nị dínj guịniquin' du'ua tsínj a'mi snan'anj nạca daj. Maan si gạ'mi sij snan'anj nạca daj chruhua niman sij gụnun Yan'anj anj.

29 Nị hué ducuánj daj huin sisị ngaa gạ'mi a ni é rẹ' nuguan' a'ui' Yan'anj rian án rẹ', nị maan si gạ'mi huịj huạ'nij ran' án rẹ'. Ngaa nị gụnun sạ' ango ni dugüi' a ni é rẹ' sisị xạnga' si-nụguan' Yan'anj huin si a'mi ni sij aj.

30 Sanị sisị a'ui' Yan'anj 'ngọ nuguan' sạ' rian ango tsínj nne unun nuguan' a'ui' Yan'anj daj, nị maan si dụna tsínj a'mi daj si gạ'mi sí'.

31 Hué dan nị gạ'ue nạduna dugüi' a ni é rẹ' gạ'mi a ni é rẹ' nuguan' a'ui' Yan'anj rian án rẹ'. Xi'í daj, nị gạhuin chrụn daran' a ni é rẹ'. Nị gạhuin nịca ruhua ni é rẹ', guị'yaj nuguan' da aj.

32 Nị ni tsínj a'mi nuguan' a'ui' Yan'anj rian ni sij, nị nicaj ni man'an ni sij sun rian nuguan' a'mi ni sij.

33-34 Daj si nitaj si 'yaj Yan'anj sisị nạchej ni nuguan' a'mi né'. Sanị 'yaj Yan'anj sisị hua nịca daran'anj.

Nị dạj rún' digyānj rian daran' ni ngüị nico' Yan'anj, nị dínj gạhuin du'ua ni yun'unj xạna ngaa nạhuin yu' a ni é rẹ'. Daj si nitaj permiso hua sisị gạ'mi ne mánj. Hua niạn si dạgahuin ne. Nị hué daj ataj si-ley Yan'anj nej.

35 Nị sisị hua nuguan' huin ruhua ne dạj nạchin' snan'anj ne, nị asịj ducuá ne nạchin' snan'anj ne nicạ ne. Daj si nun hua sạ' sisị gạ'mi 'ngọ yun'unj xạna ngaa nahuin yu' a ni é rẹ' mánj.

36 Ani ruhua á rẹ' sisị gaxị'i sini si-nụguan' Yan'anj ngạ á rẹ' ní'. Sé daj huin mánj. Daj si sé urin ni é rẹ' huin si nahuin ra'a si-nụguan' Yan'anj mánj.

37 Nị sisị ani ruhua 'ngọ tsínj daj sisị a'mi sij nuguan' a'ui' Yan'anj rian sij, asị ani ruhua sij sisị si-nụguan' sij 'nạ' rian Espíritu Santo, sanị hua niạn si xạcaj sij cuenta sisị nuguan' arūnj nan huin nuguan' a'nin' Señor sun riānj anj.

38 Nị sisị na'ue gạnani'i tsínj daj sisị nuguan' arūnj nan 'nạ' rian Señor, nị sị nani'i né' si-nụguan' sij mánj.

39 Xi'í daj nị ataj snan'ān gụnun a ni é rẹ', huin ín rẹ' jnān ngạ xica'uī, sisị guị'yaj fuerza a ni é rẹ' gạ'mi a ni é rẹ' nuguan' a'ui' Yan'anj rian án rẹ' aj. Nị sị gataj á rẹ' sisị sị ga'mi ni dugüi' a ni é rẹ' snan'anj nạca 'nạ' rian Espíritu Santo mánj.

40 Sanị 'ueé guị'yaj á rẹ' daran' si 'yaj á rẹ'. Nị guị'yaj nịca á rẹ' daran'anj nej.

15

La resurrección de los muertos

1 Yyạj nị huin ruhuāj sisị nạnun ruhua á rẹ' si-nụguan' Yan'anj, huin nuguan' sạ' natāj gunun a ni é rẹ', huin ín rẹ' jnān ngạ xica'uī. Nị hua nịca ruhua á rẹ', gui'yaj nuguan' daj.

2 Nị hué xi'í nuguan' daj, nị nạcaj Yan'anj a ni é rẹ', sisị gạ nịca ruhua á rẹ' ngạ nuguan' natāj rian án rẹ' nan. Nị hué daj guị'yaj Yan'anj sisị gụxuman xạnga' ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' nuguan' daj.

3 Nị hua sini dịgyānj rian án rẹ' nuguan' riqui Yan'anj riānj, sisị gahui' Cristo xi'í si-gạquin' né' dạj rún' ataj si-nụguan' Yan'anj.

4 Nị gachin' ni sij riqui yo'ój. Ngaa nị chrạ huạ'nij güi, nị ganá'nij sij dạj rún' ataj si-nụguan' Yan'anj nej.

5 Hué dan nị gurugüi' sij rian Pedro. Asíj nị gurugüi' sij rian ni xụhuij ni tsínj nico' sij nej.

6 Ngaa nị gurugüi' rụhua' yún sij rian ụn'un' ciento táj doj ran' ni tsínj huin jnánj né' ngaa nahuin yu' ni sí' mán sí'. Nị hua nị'na' da'aj ni sij mán ni sij ngạ né'. Nị hua gọ'ngo ni sij gahui'.

7 Nị ngaa gachin doj, nị gurugüi' rụhua' yún sij rian tsínj gụ'naj Jacobo. Nị hué daj gurugüi' sij rian daran' ni apóstol, huin ni tsínj a'mi si-nụguan' sij rian ni ngüị.

8 Nị da rụcu gurugüi' sij riānj. Nị rún' huin 'ngọ tsínj nun ga'nga sạ' huīnj. Daj si nun gụxuman sini ruhuāj nị'yā Jesús.

9 Nị huīnj tsínj hua lij scanij ni apóstol huin ni tsínj a'mi si-nụguan' Jesús. Nị na'ā si gạtaj ni sij riānj si huīnj 'ngọ apóstol. Daj si asịj sini, nị chran' yun'ūn ni tsínj nico' Yan'anj.

10 Sanị gui'yaj Yan'anj 'ngọ sinduj riānj.
Xi'í daj nị huīnj tsínj a'mi si-nụguan'
Yan'anj. Nị sé si gui'yaj yụn Yan'anj sinduj
riānj. Daj si huaj gui'yaj sūnj daj ngạ
daran' ni sij. Sanị sé man'ānj gui'yaj mánj.
Maan si chracuij Yan'anj riānj, nị hué daj
gui'yā.
11 Hué dan nị, asị ga'mi man'ānj, asị
ga'mi ango ni sij, sanị nitaj si gui'ya mánj.
Uyan huin si-nụguan' ni únj. Nị nuguan'
daj gui'yaj sisị gụxuman ruhua ni é rẹ'
nị'yaj á rẹ' Jesús.

12 Nị ni'i a ni é rẹ' sisị a'mi ni únj sisị
ganá'nij Cristo scanij ni níman. Ngaa nị
ụn sin huin, nị ataj gọ'ngo a ni é rẹ' sisị sị
ganá'nij ni niman únj.
13 Sanị sisị sị na'nij ni níman, nị huin
ruhuaj gata sisị nun ganá'nij Cristo nej.
14 Nị sisị nun ganá'nij Cristo, ni nitaj si
ní'yanj nuguan' ga'mi ni únj rian án rẹ'
mánj. Nị nitaj si ní'yanj si xuman ruhua
á rẹ' ni'yaj á rẹ' Cristo mánj.
15 Nị sisị hué daj huin, nị huin ni únj tsínj
digya' yun'unj a'mi si-nụguan' Yan'anj.
Daj si a'mi ni únj sisị ganá'nij Cristo scanij
ni níman, gui'yaj Yan'anj. Nị sisị sé si
xạnga' gạna'nij ni níman, ngaa nị sé si
xạnga' si ganá'nij Cristo, gui'yaj Yan'anj
nej.
16 Nị sisị sị na'nij ni níman, nị huin
ruhuaj gata sisị nun ganá'nij Cristo nej.
17 Nị sisị nun ganá'nij Cristo, nị nitaj si
ní'yanj si xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni
é rẹ' Cristo. Nị hua guẹ da'ui a ni é rẹ'
gaquin' nej.
18 Nị sisị hué daj huin, nị hué daj ga
ni'ya ni ngüị gahui', huin ni ngüị guxuman
ruhua ni'yaj Cristo.
19 Nị sisị urin si ana'uí' sisị guị'yaj sạ'
Cristo ngọ' ngaa mún' xungüị nan, sanị
niqui nimún' daj ngạ daran' ango ni ngüị.

20 Sanị xạnga' yya sisị ganá'nij Cristo. Nị
gahuin sij tsínj ganá'nij sini yạn scanij ni
níman.
21 Nị xi'í urin tsínj gui'yaj, nị gạhui'
daran' ni ngüị. Sanị xi'í urin ango tsínj
gui'yaj, nị gạna'nij ni ngüị aj.
22 Xi'í tsínj gụ'naj Adán, nị gahui' daran'
ni ngüị. Sanị ngạ xi'í Cristo, nị gạ nị'na'
daran' ni ngüị aj.

23 Sanị nịni huin ngaa ná'nij gọ'ngo ni
níman: Asị sini ganá'nij Cristo. Ngaa nị
ngaa gạ'na' rụhua' yún sij, nị gạna'nij ni
ngüị guinicaj dugüi' ngạ sij.
24 Ngaa nị gạnahuij daran'anj. Hué dan
nị gạ'ne Cristo daran' sun nicaj ni ngüị.
Nị gạ'ne sij daran' sun nicaj ni yan'anj
huin achij xata' ngạ chruhua xungüị nej.
Ngaa nị nạga'ui' Cristo daran' si-sun sij
rian Yan'anj xạnga', huin chrej né'.

25 Nị hua niạn si guịnicaj sun Cristo da
gụta' sij dacój sij xiráj daran' si unun' ngạ
sij.
26 Hué dan nị guị'yaj gana Cristo rian
ango xi'ị. Nị xi'ị daj 'yaj sisị ahui' ni ngüị.
Ngaa nị guịsij gạnahuij daran' si unun' ngạ
Cristo.
27 Daj si Yan'anj gui'yaj sisị gụta' Cristo
dacój sij rian daran'anj. Hué daj ataj si-
nụguan' Yan'anj. Nị ngaa ataj Yan'anj
sisị nicaj sun Cristo rian daran'anj, nị
hua yya nitaj si nicaj sun Cristo rian
man'an Yan'anj mánj. Daj si hué man'an
Yan'anj gui'yaj sisị guịnicaj Cristo sun rian
daran'anj.
28 Nị ngaa guịnicaj sun Cristo rian
daran'anj, nị nạga'ui' sij daran' si-sun sij
rian Yan'anj. Nị hué sij huin da'níj Yan'anj.
Nị hué Yan'anj gui'yaj sisị guịnicaj Cristo
sun rian daran'anj. Hué dan nị guịnicaj
nịn' man'an Yan'anj sun rian daran'anj,
guị'yaj Cristo.
29 Nị sisị sị na'nij ni níman, nị ụn sin
huin nị ata' nnee gọ'ngo ni ngüị ngạ si-
xugüi ni níman, ruhua á rẹ' únj.
30 Nị ụn sin huin nị nicọ' huaj, huaj ni
únj rian huin ruhua ni tsínj dạgahui' ni sij
ni únj, ruhua á rẹ' únj.
31 Xạnga' nị huin niạ' ruhuāj sisị xuman
ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' Señor Jesucristo,
huin ín rẹ' jnún' ngạ xica'uí'. Nị hué daj
ani yya ruhuāj sisị gọ'ngo güi gạhuīj xi'í
si-nụguan' Yan'anj.
32 Nị guiran'ānj sayun, gui'yaj ni tsínj
huee mạn xuman' Efeso. Nị sisị sị na'nij
ni níman, nị ụn sin huin guị'yaj ganāj xi'í
ni sayun ran'ānj, ruhua á rẹ' únj. Nị sisị
xạnga' sisị sị na'nij ni níman, nị maan si
guị'yaj né' dạj rún' ataj gọ'ngo ni ngüị:
"Maan si xọ'. Nị maan si gọ'o' si a'yoj
gạhui'", ataj ni ngüị daj.
33 Sị duna á rẹ' sisị dịgya' yun'unj gọ'ngo
ni tsínj a ni é rẹ' mánj. Daj si hua yya:
"Sisị guịnicaj dugüi' né' ngạ ni tsínj xị'i, nị
guẹre' chrej sạ' huaj né'", guị'yaj ni sij.
34 Nạnicaj ruhua á rẹ' 'ngọ chrej nịca. Nị
sị gui'yaj á rẹ' gaquin'. Daj si hua gọ'ngo
ni é rẹ' nun ni'i Yan'anj. Nị ataj snan'ān
nuguan' nan rian án rẹ' sisị guịri' a ni é
rẹ' si-nạ'aj.
35 Nị sisị ruhuaj, nị nạchin' snan'anj 'ngọ
a ni é rẹ': "Dạj gạna'nij ni níman, nị dạj gạ
nneẹ cúj ni tsínj gạna'nij daj", gạtaj á rẹ'
únj.
36 Sanị tsínj nị'yun huín rẹ' sisị hué daj
a'mí rẹ'. Ngaa unụn né' 'ngọ cạn, nị hua
niạn sisị gạhui' cạn daj. Ngaa nị xịra' coj,
guị'yaj. Sanị sisị nitaj si guẹre' cạn daj
riqui yo'ój, nị na'ue xịra' coj aj.
37 Nị sé coj daj unụn rẹ' sisị gạnij. Sanị
unụn rẹ' man'an cạn riqui yo'ój, huin cạn
strigo, asị ango ni cạn unụn rẹ'.

38 Da' síj nị guị'yaj Yan'anj sisị da nịni
gạ gọ'ngo ni coj, dạj rún' gạran' ruhua
Yan'anj. Nị da nịni gạ gọ'ngo ni cạn xira',
'yaj Yan'anj nej.
39 Nị sé uyan hua daran' ni nneẹ. Nịni
hua nneẹ ni ngüị. Nị nịni hua nneẹ ni
xucu. Nị nịni hua nneẹ ni xataj ngạ nneẹ
ni xucuaj nej.
40 Nị hua 'ueé ni si mán xata' ngạ ni si
mán rian yo'ój nej. Sanị nịni huin ni si
mán xata'. Nị nịni huin ni si mán rian yo'ój
nej.
41 Nị nịni xiguịn güi. Nị nịni xiguịn
yahuị. Nị nịni xiguịn yati'. Nị nịni xiguịn
gọ'ngo ni yati' nej.
42 Nị hué daj gạhuin ngaa gạna'nij ni
níman. Ngaa gạchin' ni sij né', nị huin né'
níman gụchru. Sanị ngaa gạna'nij né', nị
gạhuin né' ni tsínj sị ga'ue gụchru mánj.
43 Nị gạchin' ni sij 'ngọ né', huin né' 'ngọ
ni níman nitaj si ní'yanj. Sanị gạna'nij
rụhua' yún né', gạnahuin sạ' 'ueé né'. Nị
gạchin' ni sij 'ngọ níman na'ue guịsiqui',
huin né'. Sanị gạna'nij né', gạhuin né' 'ngọ
ni tsínj nucuaj.
44 Nị gạchin' ni sij né', huin né' nneẹ.
Sanị ngaa gạna'nij né', nị nạhuin nạca
nneẹ cú'. Nị gạne nịganj né', guị'yaj
Espíritu Santo. Nị hua nneẹ cúj né'. Nị
nịni gạhuin né' ngaa gạna'nij né', guị'yaj
Espíritu Santo.
45 Nị hué daj gataj rian si-nụguan'
Yan'anj: "Hua sini yạn Adán gahuin 'ngọ
tsínj hua nị'na', gui'yaj Yan'anj." Hué daj
gataj si-nụguan' Yan'anj. Sanị ga'nạ' ango
Adán. Nị riqui sí' sisị gạ nị'na' nịganj né'.
Nị ango Adán daj huin Cristo. Nị nịni huin
nneẹ cúj Cristo.
46 Sanị hua sini nị ga nị'no' ngạ nneẹ
cúj né' chruhua xungüị nan. Da' síj
da gạnahuin nạca nneẹ cúj né', guị'yaj
Espíritu Santo.
47 Tsínj gahuin sini daj gui'yaj Yan'anj
yo'ój sij, gụ'naj sij Adán. Nị gahuin sij
yo'ój. Sanị ango tsínj daj huin Cristo ga'nạ'
sí' xata'.
48 Nị dạj rún' gahuin sini Adán yo'ój, nị
hué daj huin daran' né' yo'ój nej. Nị dạj
rún' huin Cristo 'ngọ tsínj ga'nạ' xata', nị
hué daj gạhuin ni ngüị gạne xata' ngạ sij
nej.
49 Nị dạj rún' gahuin tsínj huin yo'ój daj,
nị hué daj huin né'. Sanị dạj rún' huin tsínj
ga'nạ' xata', nị hué daj gạhuin né'.
50 Nị ataj snan'ān gụnun a ni é rẹ' huin
jnún' ngạ xica'uí' sisị na'ue gạn'anj gạne
né' rian nicaj sun Yan'anj ngaa hua guẹ
nneẹ cúj né', tun né'. Nị sị ga'ue gạne 'ngọ
ni si gạhui' rian nicaj sun Yan'anj. Daj si
nitaj si ahui' ni ngüị mán yu'uj da mánj.
51 Sanị gạtaj snan'ān gụnun a ni é rẹ'
'ngọ nuguan' sạ' huin 'ngọ nuguan' garij
huị Yan'anj. Nị nuguan' daj huin: Sé
daran' né' gạhui'. Sanị nạduna daran' né',
guị'yaj Yan'anj.
52 Nị hora le'ej gạdin', nị nạduna né',
guị'yaj Yan'anj. Nị güi gạnahuij xungüị, nị
urin yụn guịxinga' ga'yanj ángel trompeta.
Nị gạna'nij daran' ni níman, sisị gạhuin
ni sij tsínj sị ga'ue gạhui'. Nị nạduna né',
guị'yaj Yan'anj.
53 Yyạj nị huin né' tsínj gụchru. Sanị
hua niạn sisị gạhuin né' tsínj na'ue gụchru.
Yyạj nị huin né' tsínj gạhui'. Sanị hua niạn
sisị gạhuin né' tsínj na'ue gạhui'.
54 Hué dan nị huin né' 'ngọ tsínj gạhui'.
Nị huin né' 'ngọ tsínj gụchru nej. Sanị hua
niạn si gạhuin né' tsínj sị ga'ue gạhui' ngạ
tsínj sị ga'ue gụchru nej. Ngaa nị gạhuin
yya dạj rún' gataj rian si-nụguan' Yan'anj:
"Sị gahui' né' gạ mánj. Daj si gui'yaj gana
né' rian xi'ị 'yaj si ahui' né'.
55 Nị nani ruhua né', 'yaj si ahui' né'.
Sanị ango xungüị gạ'na', nị sị gahui' né'
gạ mánj. Daj si gui'yaj gana né' rian xi'ị
'yaj si ahui' né'." Daj gataj rian si-nụguan'
Yan'anj.
56 Da'ui ni ngüị gaquin'. Xi'í daj nị nani
ruhua ni sij ngaa ahui' ni sij. Nị si-ley
Yan'anj 'yaj sisị ataj né' gaquin'.
57 Sanị gạ'ui' né' si guruhua Yan'anj. Daj
si xi'í Señor Jesucristo, nị gạ'ue guị'yaj
gana né' rian gaquin' da'ui né'.
58 Nị 'ị ruhuāj ni'yā ni é rẹ' huin ín rẹ'
jnánj né'. Nị xi'í si gatā gunun a ni é rẹ',
nị gạ nịca ruhua á rẹ' ngạ si-chrej Yan'anj.
Nị gạhuin ran niman án rẹ' ngạ si-nụguan'
Yan'anj nej. Nị guị'yaj fuerza ni é rẹ' sisị
nịganj guị'yaj sun a ni é rẹ' si-sun Señor.
Daj si ni'i ni é rẹ' sisị sé si-sun Señor huin
'ngọ sun yụn ngaa 'yaj sun ni é rẹ' rian
Señor.

16

La ofrenda para los santos

1 Yyạj nị gạ'mī dọj rian án rẹ' xi'í ofrenda
a'ui' ni é rẹ' rian ni tsínj sạ' xuman ruhua
ni'yaj Yan'anj. Nị guị'yaj á rẹ' dạj rún' gataj
snan'ān rian ni tsínj xuman ruhua ni'yaj
Jesús mán estado Galacia.
2 Nị gọ'ngo güi gudungu, nị gạ'nij nịni a
ni é rẹ' dọj san'anj ducuá á rẹ'. Nị gạ'nij
sạ' ni é rẹ' dạj rún' gui'yaj gana gọ'ngo a
ni é rẹ'. Ngaa nị ngaa guịsī rian mạn án
rẹ', nị nitaj si hua niạn si gạ'nij nịni ni é
rẹ' san'anj da mánj.
3 Nị ngaa guịsī rian mạn án rẹ', nị gạ'nīj
ni tsínj gạn'anj xuman' Jerusalén, huin ni
sij ni tsínj nacui a ni é rẹ'. Nị gạ'uīj yanj
ra'a ni sij sisị nịcaj ni sij ofrenda 'yaj ni é
rẹ' gạn'anj ni sij gạ'ui' ni sij ra'a ni tsínj
mán yu'uj daj.

4 Nị sisị hua 'ngọ si xị'i gạn'anj man'ānj
nej, nị gạn'anj ni sij ngāj.

Planes de Pablo

5 Nị ngaa gạhui gạn'ān, nị hua niạn
gạchīnj estado Macedonia. Ngaa síj
gạchīnj estado daj, nị guịsī xánj án rẹ'.
6 Si ruhuaj nị gụnā gọ'ngo ni güi guịman
né'. Asị si ruhuaj, nị gụnā guịman né' ni
yahuị nuhuij. Ngaa nị gạ'ue chrạcuij ni é
rẹ' man'ānj ngaa gạhui gạn'ān ango yu'uj.
7 Nitaj si huin ruhuāj sisị doj guẹ güi
gụnā guịman né' mánj. Sanị huin ruhuāj
sisị ngaa guịsī, nị gạhuin rānj guịman né'
sisị hué daj aran' ruhua Señor.
8 Sanị gụnā xuman' Efeso da' güi gạhuin
gui'yanj Pentecostés, ruhuāj aj.
9 Nị ducu huin ruhuāj guị'yaj súnj si-sun
Señor yu'uj nan. Daj si huin ruhua ni ngüị
gụnun ni sij si-nụguan' Yan'anj. Sanị hua
nico ni tsínj chran' yun'unj man'ānj.
10 Nị sisị guịsij tsínj gụ'naj Timoteo rian
mạn án rẹ', nị guị'yaj ni é rẹ' sisị gạhuin
niạ' ruhua sij gụna sij guịman án rẹ'. Daj
si 'yaj sun sij si-sun Señor dạj rún' 'yaj
man'ānj nej.
11 Nị sị gani ruhua nị ạ 'ngọ a ni é rẹ' sisị
nitaj si ní'yanj sij mánj. Nị gạn'anj nạ'nij
ni é rẹ' sisị gạn'anj din'inj sij gạ'na' nị'yaj
sij rian nnēj. Daj si ana'uī sisị gạ'na' sij
ngạ ango ni jnánj né'.
12 Nị gachínj jni'yā rian jnánj né' Apolos
sisị gụchi' nị'yaj sij ngạ ango ni jnánj né'
rian mạn án rẹ'. Sanị nun gạ'uej ruhua sij
gụchi' sij yyạj. Sanị da güi guịxi'nij rian sij,
nị gụchi' sij rian án rẹ' aj.

Salutaciones finales

13 Dụgumi a ni é rẹ' man'an án rẹ' sisị gạ
nịca ruhua á rẹ' ngạ nuguan' xuman ruhua
á rẹ'. Nị gạhuin ran sạ' ruhua á rẹ' ngạ si-
nụguan' Yan'anj nej. Nị guị'yaj nucuaj á
rẹ' niman án rẹ' nej.
14 Nị ngạ daran' si 'yaj á rẹ', nị gạ 'ị ruhua
á rẹ' nị'yaj á rẹ' ni dugüi' a ni é rẹ'.
15 Ni'i a ni é rẹ' huin jnān ngạ xica'uī sisị
guxuman sini ruhua ni dụgüi' Estéfanas
ni'yaj ni sij Jesús rian daran' ni tsínj mán
estado Acaya. Nị chracuij 'ueé ni sij ngạ ni
tsínj xuman ruhua ni'yaj Yan'anj.
16 Nị huin ruhuāj si gụnun sạ' ni é rẹ' si-
nụguan' ni tsínj 'yaj sun dạj rún' 'yaj sun
ni dụgüi' Estéfanas. Nị gụnun sạ' á rẹ' si-
nụguan' ni tsínj chracuij ngạ si-sun Yan'anj
nej.
17 Nị gahuin niạ' ruhuāj sisị ga'nạ'
huạ'nij ran' tsínj gụ'naj Estéfanas ngạ
Fortunato ngạ Acaico riānj. Daj si dạj rún'
mán án rẹ' ngāj, nị hué daj 'yaj ni sij.
18 Nị nahuin niạ' ruhuāj ngạ ni é rẹ',
gui'yaj ni sij. Nị hua niạn si guịni'i a ni
é rẹ' dạj rún' 'yaj sạ' ni sij.

19 A'níj ni ngüị nico' Yan'anj mạn estado
Asia nuguan' huaj rian án rẹ'. Nị hué
daj a'níj nụngüej nicạ tsínj gụ'naj Aquila
ngạ Priscila ngạ daran' ni ngüị nahuin yu'
ducuá nụngüej nicạ sij nuguan' huaj rian
án rẹ' ngạ si-xugüi Señor.
20 Nị daran' ni jnánj né' a'níj nuguan'
huaj rian án rẹ'. Nị xi'í Señor, nị gạrun
du'ua gọ'ngo a ni é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ'.
21 Huēj huin Pablo. Nị arūnj letra nan
huin 'ngọ nuguan' a'nī huaj rian án rẹ'.
22 Nị sisị hua 'ngọ dugüi' a ni é rẹ' nitaj
si 'ị ruhua sij ni'yaj sij Señor Jesucristo,
nị nịganj guịran' sij sayun xạnga'. Gạ'na'
Señor.
23 Nị huin ruhuāj sisị guị'yaj Señor Jesu-
cristo sinduj rian án rẹ' aj.
24 Nị 'ị ruhuāj ni'yā a ni é rẹ', gui'yaj
Cristo Jesús. Amén.

SEGUNDA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A LOS CORINTIOS

Salutación

1 Huēj huin Pablo. Nị huin ruhua Yan'anj
sisị gạhuīnj 'ngọ tsínj apóstol huin tsínj
a'mi nuguan' sạ' xi'í Jesucristo rian ni ngüị.
Nị a'níj nụngüej únj jnánj né' Timoteo yanj
nan huaj rian án rẹ' huin ín rẹ' ni ngüị
nico' Yan'anj mán xuman' Corinto ngạ nịn'
gạchra' estado Acaya nej.
2 Huin ruhua nụngüej únj sisị guị'yaj
Yan'anj huin chrej né' ngạ Señor Jesucristo
sinduj rian án rẹ'. Nị hué daj gạ din'inj
ruhua á rẹ', ruhua nụngüej únj.

Aflicciones de Pablo

3 Hua 'ueé rian Yan'anj huin chrej Señor
Jesucristo. Nị Yan'anj huin chrej né'. Nị
huin 'ị ruhua chrej né' ni'yaj né'. Nị nịganj
'yaj Yan'anj sisị nạhuin niạ' ruhua né' ngạ
si-chrej Yan'anj.
4 Nị ngaa nani ruhua únj, 'yaj sayun, nị
'yaj Yan'anj sisị nạhuin niạ' ruhua únj. Nị
hué ducuánj daj gạhuin nucuaj únj guị'yaj
únj si nạhuin niạ' ruhua ni ngüị ran' sayun
dạj rún' gui'yaj Yan'anj ngạ únj.
5 Nị nịn' ruhua ran' únj sayun xi'í si
nico' únj Cristo. Sanị hué ducuánj daj nịn'
ruhua nahuin niạ' ruhua únj, 'yaj Cristo
nej.
6 Nị ngaa ran' únj sayun, nị gạ'ue rịqui
únj 'ngọ chrej sisị nạri' nucuaj niman án
rẹ'. Nị gạ'ue gạnacaj Yan'anj a ni é rẹ'
nej. Nị sisị rịqui Yan'anj si nari' nucuaj
niman únj, ngaa nị gạ'ue gụnucuaj a ni é
rẹ' guịran' án rẹ' sayun dạj rún' ran' ni únj.
7 Nị hua gahuin yya ruhua ni únj xi'í a
ni é rẹ'. Daj si dạj rún' uyan ran' ni é rẹ'
sayun xi'í Cristo ngạ únj, nị hué daj uyan
nạri' nucuaj ruhua á rẹ' ngạ únj, guị'yaj
Yan'anj.
8 Nị huin ruhua únj sisị xạcaj á rẹ' cuenta
dạj guiran' únj sayun estado Asia huin ín
rẹ' jnān ngạ xica'uī. Nị guiran' únj nico
sayun da' nun gạ'ue gụnucuaj únj, ruhua
únj. Nị gani ruhua únj sisị gạhui' únj.
9 Nị dạj rún' ani ruhua 'ngọ tsínj ngaa
ruhua gạhui' sij, nị hué daj gani ruhua únj
si gạhui' únj. Nị gahuin chrụn únj sisị
sị ga'ue gụxuman ruhua únj guịni'yaj únj
ni man'an únj. Sanị urin Yan'anj huin si
gụxuman ruhua únj nị'yaj únj si Yan'anj
'yaj si gạna'nij ni níman.
10 Nị Yan'anj gui'yaj si nun gahui' únj.
Nị hué daj guị'yaj Yan'anj ni güi yyạj nej.
Nị hua yya ruhua únj sisị hué daj guị'yaj
Yan'anj daran' ni güi ngạ únj
11 sisị gạchinj jni'yaj ni é rẹ' rian Yan'anj
xi'í ni únj. Nị sisị nico a ni é rẹ' gạchinj
jni'yaj rian Yan'anj xi'í ni únj, nị hué daj
nico ni ngüị nạga'ui' si guruhua Yan'anj
xi'í si sạ' nahuin ra'a ni únj, guị'yaj
Yan'anj.

Por qué Pablo pospuso su visita a Corinto

12 Nị hua 'ngọ nuguan' sạ' 'yaj sisị huin
niạ' ruhua únj. Daj si sé si digya' yun'unj
únj ni ngüị mánj. Nị ni'i únj sisị xacaj únj
'ngọ chrej sạ' chruhua xungüị nan. Nị hué
daj gui'yaj únj rian án rẹ' nej. Nị sé daj 'yaj
únj xi'í si ni'i sạ' únj. Sanị chracuij Yan'anj
únj. Nị xi'í daj gui'yaj sạ' únj.
13-14 Nị ni yanj a'níj únj huaj rian án rẹ',
nị nun garun únj ni nuguan' cu sisị sị ga'ue
gạya á rẹ', asị sị ga'ue gụnun a ni é rẹ'
nej. Nị huin ruhuāj sisị gụnun sạ' ni é rẹ'
daran'anj dạj rún' gunun sạ' ni é rẹ' da'aj
ni nuguan' garun únj rian án rẹ'. Hué dan
nị güi ngaa nạnicaj Señor Jesús, nị gạhuin
niạ' ruhua ni é rẹ' xi'í únj. Nị hué daj
gạhuin niạ' ruhua únj xi'í a ni é rẹ' nej.
15 Nị xi'í si gahuin yya ruhuāj sisị hué
daj guị'yaj ni é rẹ', ngaa nị gani ruhuāj sisị
gụchi' ni'yā sini rian mạn án rẹ'. Ngaa nị
guịsij hujj gụchi' ni'yā rian mạn án rẹ' xi'í
si huin ruhuāj gạhuin niạ' ruhua ni é rẹ'.
16 Hué dan nị gani ruhuāj sisị gụchi'
nị'yaj sinīj rian mạn án rẹ'. Asíj nị gạchīnj
chrej Macedonia gạn'ān. Ngaa nị nạnicaj
rụhua' yūnj gụchi' nị'yā rian mạn án rẹ'.
Ngaa nị gạ'ue chrạcuij ni é rẹ' man'ānj
ngaa gạn'ān estado Judea.
17 Nị ngaa gatā gunun a ni é rẹ' sisị
gụchi' nị'yā rian mạn án rẹ', nị gani ruhua
á rẹ' sisị sé si xạnga' si-nụguan'ānj ní'.
Nị ani ruhua á rẹ' sisị ngaa huin ruhuāj
gạhui gạn'ān 'ngọ yu'uj, nị ani hujj ruhuāj
dạj rún' 'yaj ni ngüị mạn chruhua xungüị
gạquin' nan ní'. Sé daj huin mánj.
18 Ni'i Yan'anj sisị nịganj a'mi yya únj
rian án rẹ'. Nị nitaj si ani hujj ruhua ni
únj mánj.
19 Nị Jesucristo huin da'níj Yan'anj. Nị
ga'mī si-nụguan' Jesucristo scanij ni é rẹ'.
Nị hué daj gui'yaj nụngüej tsínj gụ'naj
Silvano ngạ Timoteo nej. Nị nitaj si ani hujj
ruhua Cristo mánj. Maan nịnanj nuguan'
xạnga' huin si-nụguan' Jesucristo aj.
20 Nị hua ga'ị nuguan' gui'yaj yya Yan'anj
ngạ né'. Nị digyán Cristo sisị hua yya ni
nuguan' daj. Nị a'mi sạ' né' rian Yan'anj,
nị ataj né' "Amén" xi'í Cristo Jesús.
21 Nị hué Yan'anj 'yaj sisị gạ nịca ruhua
únj ngạ á rẹ' xi'í si-nụguan' Cristo. Nị
garasụn Yan'anj únj si guị'yaj sun únj si-
sunj.
22 Nị riqui Yan'anj sisị gạhuin yya ruhua
né' sisị huin né' da'níj Yan'anj. Nị riqui

Yan'anj Espíritu Santo gane niman né'. Xi'í
daj nḭ gąhuin yya ruhua né' sisḭ da rụcu,
nḭ nąhuin ra'a né' nico nuguan' są', guḭ'yaj
Yan'anj.
23 Nḭ sisḭ nun gahuin gąn'ān xuman'
Corinto dąj rún' gani ruhuāj, nḭ ni'i Yan'anj
sisḭ hué daj gui'yā xi'í si nun gą'uej ruhuāj
gụchīj chran'ānj a ni é rẹ'.
24 Nḭ sé si huin ruhua únj gụchi' únj gątaj
únj gụnun a ni é rẹ' dąj gụxuman ruhua á
rẹ' ni'yaj á rẹ' Yan'anj mánj. Daj si hua
nḭca ruhua á rẹ' xi'í si xuman ruhua á rẹ'
si-nụguan' Yan'anj. Maan si huin ruhua
únj sisḭ guḭ'yaj sun nụguan'an né'. Ngaa nḭ
gąhuin nią' ruhua á rẹ', guḭ'yaj únj, ruhua
únj.

2

1 Xi'í daj nḭ nitaj si gahuin ruhuāj gụchi'
rụhua' yūnj rian mąn án rẹ' sisḭ gąnani
ruhua á rẹ', guḭ'yā.
2 Nḭ sisḭ nąni ruhua á rẹ', guḭ'yā, ngaa
nḭ ụn tsínj gą'ue guḭ'yaj sisḭ nąhuin nią'
ruhuāj únj. Urin ni é rẹ' gą'ue guḭ'yaj si
nąhuin nią' ruhuāj.
3 Nḭ hué daj garūnj nuguan' daj ga'nī
huaj rian án rẹ'. Daj si nun gahuin ruhuāj
gąn'ān rian mąn án rẹ' sisḭ gąnani ruhuāj,
guḭ'yaj á rẹ'. Daj si hua nią̱n si gąhuin nią'
ruhua á rẹ' dąj rún' huin nią' ruhuāj.
4 Nḭ ngaa gui'yā yanj daj, nḭ gahuin guitsi
ruhuāj xi'í ni é rẹ'. Nḭ ducu nani ruhuāj
nej. Nḭ da gacōj xi'í a ni é rẹ'. Sanḭ sé
si gui'yā yanj daj sisḭ gąnani ruhua á rẹ'.
Sanḭ huin ruhuāj guḭni'i a ni é rẹ' sisḭ nḭn'
ruhua 'ḭ ruhuāj ni'yā á rẹ'.

Pablo perdona al ofensor

5 Nḭ sisḭ nani ruhua man'ānj xi'í si gui'yaj
'ngọ tsínj daj, nḭ sé urin man'ānj nani
ruhuāj mánj. Sanḭ nani ruhua daran' ni
é rẹ', gui'yaj sij nej. Nḭ sé daran' ni é rẹ'
nani ruhua si ruhuaj. (Nitaj si huin ruhuāj
sisḭ gụtāj chrą nuguan' gą'mī rian ni é rẹ'
mánj.)
6 Nḭ hua gahuin nico castigo guiran' tsínj
gui'yaj gaquin' daj, gui'yaj ga'ḭ ni é rẹ'. Nḭ
nitaj si guḭ'yā si guḭran' sij doj.
7 Yyąj nḭ są' huin sisḭ guḭnicaj ni é rẹ' 'ngọ
niman nico ngą sij. Nḭ chrącuij a ni é rẹ' sij,
sisḭ nąhuin nią' ruhua sij. Daj si si ruhuaj,
nḭ guḭnichre sij xi'í si ducu nani ruhua sij.
8 Hué dan nḭ achínj jni'yā rian án rẹ' sisḭ
'ueé guḭ'yaj rụhua' yún a ni é rẹ' ngą sij,
sisḭ hua yya 'ḭ ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' sij.
9 Nḭ asḭj sini, nḭ gui'yā 'ngọ yanj ga'nī
huaj rian án rẹ' xi'í nuguan' nan. Nḭ
gahuin ruhuāj guḭni'īnj dąj guḭ'yaj á rẹ',
sisḭ dągahuin ni é rẹ' si-nụguan'ānj.
10 Ngaa nḭ sisḭ gą'ue guḭnicaj á rẹ' 'ngọ
niman nico xi'í 'ngọ tsínj daj, nḭ hué daj
guḭnicaj man'ānj 'ngọ niman nico xi'í sij
nej. Nḭ sisḭ hua nią̱n guḭnicā 'ngọ niman
nico xi'í 'ngọ gaquin' daj, nḭ hué daj 'yā
xi'í ni é rẹ'. Nḭ ni'yaj Cristo dąj gui'yā nej.
11 Ngaa nḭ sḭ gui'yaj gana sichre rian né'.
Daj si ni'i są' né' dąj huin ruhua sichre
dḭgya' yun'un né'.

Ansiedad de Pablo en Troas

12 Ngaa gan'ān xuman' gụ'naj Troas
ga'mī si-nụguan' Cristo rian ni ngüḭ, nḭ
gunun są' ni ngüḭ si-nụguan'ānj, gui'yaj
Señor.
13 Sanḭ nitaj si hua nią' ruhuāj si na'ue
nąri'ḭj jnąnj né' Tito. Hué dan nḭ gatā
gunun ni sij sisḭ gąn'ān. Nḭ gan'ān estado
Macedonia.

Triunfantes en Cristo

14 Sanḭ gą'ui' né' si guruhua Yan'anj sisḭ
nicọ' huaj gui'yaj gana né' rian sichre xi'í
Cristo Jesús. Xi'í né' nḭ 'yaj Yan'anj sisḭ
guḭni'i ni ngüḭ dąj hua Yan'anj. Nḭ nḭn'
gąchra' gaxa'nḭ nuguan' są' daj gunun ni
ngüḭ, 'yaj né'. Nḭ dąj rún' guin' dąj ni yaj,
nḭ hué daj 'yaj né' ngą si-nụguan' Yan'anj.
15 Hué dan nḭ dąj rún' guin' dąj 'ngọ ni
rasụn, nḭ hué daj guin' są' né' rian Yan'anj
xi'í Cristo. Nḭ uchrunj ni ngüḭ nącaj Yan'anj
nuguan' unun ni sij. Nḭ uchrunj ni ngüḭ
gąn'anj ni'ya nej.
16 Nḭ ngaa gụnun ni ngüḭ gąn'anj ni'ya
daj, nḭ xącaj ni sij cuenta sisḭ gąn'anj ni'ya
nḭganj ni sij, guḭ'yaj nuguan' są' daj. Sanḭ
ngaa gụnun ni ngüḭ nacaj Yan'anj, ni xącaj
ni sij cuenta sisḭ gą nḭ'na' nḭganj ni sij,
guḭ'yaj nuguan' daj. Sanḭ ụn tsínj gą'ue
guḭ'yaj nan, ruhua á rẹ' únj.
17 Sé si chrej únj 'yaj gana únj san'anj
xi'í si-nụguan' Yan'anj dąj rún' 'yaj ango
ni tsínj mánj. Sanḭ rian Yan'anj, nḭ nitaj
si digya' yun'unj únj ngaa a'mi únj si-
nụguan' Yan'anj mánj. Daj si ga'nḭj Yan'anj
sisḭ gąn'anj gą'mi únj nuguan' są' rian ni
ngüḭ. Nḭ nicaj dugüi' únj ngą Cristo.

3

Ministros del nuevo pacto

1 Nḭ ngaa hué daj a'mi únj, nḭ axḭ'i rụhua'
yún únj ga'mi są' únj xi'í man'an únj,
ruhua á rẹ' ní'. Nḭ hua nią̱n si rḭqui únj
'ngọ yanj carta a'mi są' xi'í únj rian án rẹ'
ní'. Asḭ gąchinj únj 'ngọ yanj carta a'mi są'
xi'í únj rian án rẹ' dąj rún' 'yaj gọ'ngo ni
sij, ruhua á rẹ' są'. Sé daj huin mánj.
2 Urin yanj carta a'mi są' xi'í únj huin
a ni é rẹ'. Hué dan nḭ ni'i daran' ni ngüḭ
sisḭ 'ḭ ruhua únj ni'yaj únj a ni é rẹ'. Nḭ xi'í
daj gą'ue xącaj ni sij cuenta dąj hua niman
únj.
3 Nḭ ni'i né' sisḭ hué ni é rẹ' huin 'ngọ yanj
carta hua nḭca garun únj, gui'yaj Cristo.
Nḭ naga'ui' ni únj rian ni ngüḭ. Sanḭ nun

garun únj yanj daj ngą tinta mánj. Sanị Espíritu Santo nne chruhua niman ni é rẹ' gui'ya. Nị nun garun únj rian yej hua gąra' rian. Sanị garun únj nuguan' daj rian niman ni ngüị, gui'yaj Yan'anj.

4 Nị gahuin yya ruhua únj ngą nuguan' daj xi'í si xuman ruhua únj ni'yaj únj Cristo, gui'yaj Yan'anj.

5 Nitaj si ruhuāj gątā sisị gahuin nucuaj únj guị'yaj sun únj si-sun Yan'anj ngą si-fuerza man'an únj mánj. Sanị man'an Yan'anj 'yaj sisị nucuaj únj guị'yaj sun únj.

6 Nị hua 'ngọ nuguan' nąca nagui'yaj Yan'anj ngą ni ngüị. Nị gui'yaj Yan'anj sisị huin nucuaj únj gą'mi únj nuguan' nąca daj rian ni ngüị. Nị sé si hua nịca nuguan' daj rian yanj. Sanị nuguan' daj unun né', 'yaj Espíritu Santo. Daj si nuguan' nụn rian yanj 'yaj sisị gąhui' niman né'. Sanị nuguan' nąca riqui Espíritu Santo rian né' 'yaj sisị gą nị'na' nịganj niman né' gąne né' ngą Yan'anj.

7 Nị garun Moisés ley daj rian yej gąra' rian, gui'yaj Yan'anj. Sanị ngaa nicaj Moisés yej garun sij ley daj gan'anj sij, nị nịn' ruhua guixiguịn rian sij. Nị da' nun gunucuaj ni ngüị guini'yaj ni sí' rian sij. Nị ley daj 'yaj sisị gąhui' niman ni ngüị.

8 Nị sisị hua są' dọj ley daj, sanị nịn' ruhua hua są' nuguan' nąca 'ną' rian Espíritu Santo a'mi ni únj.

9 Nị huin ruhuaj gata sisị hua są' ley 'yaj sisị gąhuin castigo ni ngüị. Sanị nịn' ruhua hua są' nuguan' a'mi ni únj huin nuguan' ataj sisị nitaj si da'ui né' gaquin' rian Yan'anj mánj.

10 Hua są' ley riqui Yan'anj rian Moisés. Sanị nitaj si hua są' daj rún' hua są' nuguan' nąca riqui Yan'anj rian né'.

11 Hua są' si-ley Moisés, sanị sị guisi gą nịgan daj rún' hua są' nịganj nịn' nuguan' nąca riqui Yan'anj rian né'.

12 Nị xi'í si ana'uij únj sisị nịganj guị'yaj są' Yan'anj ngą únj, nị huin nucuaj niman únj ga'mi únj si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüị.

13 Nitaj si 'yaj únj daj rún' gui'yaj Moisés ngaa guirán sij 'ngọ atsij rian sij sisị sị guini'i ni ngüị israelita ngaa huaj guina'aj si xiguịn rian sij daj.

14 Sanị nun gara da'nga' ruhua ni ngüị sisị ganiquin' si xiguịn rian Moisés. Nị da yyąj ngaa aya ni sij si-ley Moisés, nị na'ue gąra da'nga' ruhua ni sij. Daj si nun gahuin xi'ne atsij daj. Urin Cristo guị'yaj si xị'ne atsij daj gąra da'nga' ruhua ni sij.

15 Da yyąj ngaa aya ni sij ni libro garun Moisés, nị daj rún' ránj 'ngọ atsij niman ni sij. Nị na'ue gąra da'nga' ruhua ni sij mánj.

16 Sanị ngaa nąnicaj ruhua 'ngọ tsínj daj nąnico' sij rian Señor, ngaa nị xi'ne atsij daj. Nị gą'ue gąra da'nga' ruhua sij aj.

17 Nị Señor huin Espíritu Santo. Nị rịan nne Espíritu Santo, nị hua ní'nij rian ni ngüị xącaj ni sij daran' chrej są'.

18 Yyąj nị guixi'nej atsij hua ránj rian né'. Nị huin daran' né' daj rún' huin 'ngọ nnee gu'ndi' ran są' xi'í si ni'yaj né' daj hua 'ueé rian Señor. Nị riún' guịni'i ni ngüị daj hua 'ueé Señor. Ngaa nị hua guịsij né' gąhuin są' né' daj rún' hua Cristo. Nị da yun'yun huin 'ueé né' daj rún' huin Señor. Nị hué daj gąhuin né' 'yaj Señor huin Espíritu Santo.

4

1 Hué dan nị nun guinij ruhua únj ngą sun garasụn Yan'anj únj ga'mi únj nuguan' są' rian ni ngüị. Daj si nahuin 'ị ruhua Yan'anj ni'ya únj.

2 Nitaj si diguij únj ngą ni nuguan' hua ną'aj 'yaj huị ni ngüị mánj. Nị sé si chéj únj digya' yun'unj únj ni ngüị. Nị nitaj si naduna únj si-nụguan' Yan'anj a'mi únj. Sanị urin si a'mi únj huin nuguan' xąnga'. Hué dan nị ni'i daran' ni ngüị sisị hua yya nuguan' a'mi ni únj. Nị ni'i Yan'anj daran' si a'mi únj.

3 Nị sisị na'ue gąra da'nga' ruhua ni ngüị ngą nuguan' są' a'mi únj, nị huin ruhuaj gata sisị ni ngüị gą ni'ya huin ni sij.

4 Nị xi'í si na'uej gụxuman ruhua ni sij, nị guiránj chraquij ni sij. Nị na'ue gąra da'nga' ruhua ni sij, gui'yaj sichre nicaj sun rian ni sij. Ngaa nị na'ue guịxiguin yan'ąn chruhua niman ni sij. Nị yan'ąn xiguịn daj huin nuguan' są' xi'í si hua 'ueé Cristo. Nị hué Cristo digyán daj hua Yan'anj guini'i né'.

5 Sé si a'mi únj xi'í man'an únj. Sanị a'mi únj sisị Jesús huin Señor. Nị huin únj ni tsínj unánj guitsi rian ni é rẹ' xi'í si 'ị ruhua Jesús ni'yaj sij únj.

6 Nị asịj sini yąn, nị ga'nin' Yan'anj sun sisị guịxiguin yan'ąn rian hua rụmi'. Ngaa nị guixiguịn rian xungüị nan. Nị yyąj nị guixiguịn yan'ąn chruhua niman né', gui'yaj Yan'anj nej. Nị yan'ąn daj 'yaj, nị guịni'i né' daj hua są' 'ueé nne Yan'anj. Nị xiguịn są' Yan'anj rian Jesucristo guini'i né'.

Viviendo por la fe

7 Nị xiguịn są' yan'ąn daj chruhua niman únj. Nị hua 'ueé nịn' yan'ąn daj. Sanị daj rún' huin 'ngọ chruj yo'ój niqui huin únj. Ngaa nị guịni'i ni ngüị sisị nucuaj nuguan' a'mi únj. Sanị nucuaj nuguan' daj xi'í si 'ną' rian Yan'anj. Nị sé si-nụguan' únj huin mánj.

8 Nị nụnj si nico sayun ran' únj, sanị
xạnga' sisị gạ'ue gạchin únj rian ni sayun
daj. Nị nun xugüi ruhua únj si guị'yaj únj,
sanị ana'uij únj sisị guị'yaj sạ' Yan'anj ngạ
únj.
9 Nico' nịn' ruhua ni ngüị únj xi'í si huin
ruhua ni sij gạ'ui' ni sij únj, sanị nitaj si
duna Yan'anj únj mánj. Nị nụnj sij chráj
ra'a ni ngüị únj rian yo'ój, sanị nun gahui'
únj mánj.
10 Nị ạ gạhuin gạn'anj únj, nị ni'i únj sisị
gạ'ue gạhui' únj dạj rún' gahui' Jesús. Sanị
gạ'ue guịni'i ni ngüị sisị hua nị'na' Jesús
nne sij chruhua niman únj.
11 Hué dan nị ngaa mán únj, nị nịganj
ni'i únj sisị gạ'ue gạhui' únj xi'í si nico' únj
Cristo. Nị ran' únj sayun daj sisị guịni'i ni
ngüị sisị hua nị'na' Jesús nne sij ngạ ni únj.
12 Nị ni'i únj sisị gạ'ue gạhui' únj. Nị xi'í
si hué daj huin, nị hua nị'na' niman ni é
rẹ'.
13 Ga'mi 'ngọ tsínj gane asịj ná rian si-
nụguan' Yan'anj. Nị gataj sij:
Guxuman ruhuāj ni'yā Yan'anj.
Nị xi'í daj ga'mī xi'í Yan'anj.
Hué daj gataj 'ngọ tsínj gane asịj ná.
Nị hué ducuánj daj huin sisị xuman
ruhua únj ni'yaj únj Yan'anj. Nị xi'í daj
a'mi únj xi'í Yan'anj nej.
14 Daj si ni'i né' sisị ganá'nij Señor Jesús
scanij ni níman, gui'yaj Yan'anj. Nị xi'í
daj gạna'nij man'an únj ngạ Jesús, guị'yaj
Yan'anj. Ngaa nị guịnicaj Jesús gạn'anj
nụguan'an ni únj ngạ á rẹ' rian Yan'anj.
15 Nị ran' únj ni sayun nan xi'í si gạ'ue
guịman sạ' á rẹ', ruhua únj. Nị ngaa
gạhuin nico doj ni ngüị nicaj sinduj, guị'yaj
Yan'anj, nị gạhuin nico doj né' si a'ui' si
guruhua Yan'anj nej. Nị gạhuin nico doj
né' gạtaj sisị hua sạ' 'yaj Yan'anj.
16 Xi'í daj nun gạ'nin' ruhua únj mánj.
Nị nụnj si huaj gachij nneẹ cúj únj, sanị
ya'yoj huaj gạhuin ran niman únj.
17 Dọj huin sayun ran' né' chruhua
xungüị nan. Nị yoọ nạhuij ni sayun daj.
Sanị ni sayun daj 'yaj sisị gạhuin sạ' 'ueé
rian né' ngaa gạne nịganj né' ngạ Yan'anj
ango xungüị gạ'na'.
18 Nị nitaj si huin ruhua únj ngạ ni rasụn
rugüi' ni'yaj únj. Sanị huin ruhua únj ngạ
ni rasụn nun rugüi' ni'yaj únj. Daj si ni
rasụn rugüi' daj, nị sị guisi gạ nịgan. Sanị
ni rasụn nun rugüi' huin ni rasụn guịman
nịganj nịn'.

5

1 Hué dan nị ni'i únj sisị dạj rún' huin
'ngọ hue' atsij nun síj gạne, nị hué daj huin
nneẹ cúj únj chruhua xungüị nan. Nị ni'i
únj sisị gạhui' nneẹ cúj únj huin hue' daj.
Sanị hua gui'yaj xugüi Yan'anj ango hue'
rian gạne nịganj únj xata' huin 'ngọ nneẹ
cúj nạca. Nị sé hue' 'yaj ra'a ni tsínj huin
mánj.
2 Xi'í daj nị uchej únj 'yaj hue' guẹre' daj
huin nneẹ cúj únj. Daj si huin ruhua únj
nạduna únj ango hue' nạca gạne únj xata'.
3 Nị hue' nạca daj gạhuin dạj rún' huin
'ngọ atsij sạ' gụnun nneẹ cúj únj, sisị sị ga
nne únj mánj.
4 Nị ngaa nne únj hue' guẹre' nan, nị
ducu uchej únj ngạ nneẹ cúj únj. Daj si
na'uej ruhua únj sisị gạ nne únj. Sanị huin
ruhua únj gụnun únj 'ngọ atsij nạca sạ'
huin 'ngọ nneẹ cúj nạca. Ngaa nị nneẹ cúj
únj guẹre' nan nạhuin nạca gạne nịganj
ngạ Yan'anj.
5 Nị Yan'anj gui'yaj xugüi únj sisị gạ'ue
gạhuin nạca nneẹ cúj únj. Nị riqui Yan'anj
Espíritu Santo gạne ngạ únj. Nị xi'í daj
gạhuin yya ruhua únj sisị gạhuin nạca únj.
6 Hué daj nị nịganj hua nucuaj niman
únj. Nị ngaa nne únj ngạ nneẹ cúj únj,
nị huin ruhuaj gata sisị achin gạn'anj gạne
únj ngạ Señor.
7 (Yyạj nị na'ue guịni'i únj Señor. Sanị
xi'í si xuman ruhua únj ni'yaj únj Señor, nị
ni'i únj sisị hua yya nuguan' gataj sij rian
únj.)
8 Sanị hua nucuaj niman únj ngạ si-chrej
Yan'anj. Nị huin ruhua únj sisị dụna únj
nneẹ cúj únj nan, nị gạn'anj gạne únj ngạ
Señor.
9 Xi'í daj nị nịganj 'yaj únj si aran' ruhua
Señor. Hué si gạhui' únj si gạne únj, sanị
'yaj únj si aran' ruhua Señor.
10 Daj si hua niạn si guịniquin' darún'
rian Cristo ngaa nạgui'yaj yya sij si-gạquin'
ni ngüị. Nị nạru'ue Cristo rian né' xi'í si
gui'yaj né' ngaa hua nị'na' né' chruhua
xungüị nan. Nị sisị sạ' gui'yaj né', nị sạ'
nạru'ue Cristo rian né'. Nị sisị quij gui'yaj
né', nị quij nạru'ue Cristo rian né'.

El ministerio de la reconciliación

11 Xi'í si nạgui'yaj yya Señor si-gạquin' ni
ngüị, nị 'yaj fuerza únj sisị nạnicaj ruhua
ni ngüị ngạ si-gạquin' ni sij. Nị ni'i sạ'
Yan'anj dạj hua niman únj. Nị huin ruhuāj
sisị guịni'i ni é rẹ' dạj hua niman únj nej.
12 Nitaj si huin ruhua únj gạ'mi sạ'
rụhua' yún únj xi'í ni man'an únj. Maan si
huin ruhua únj sisị gạhuin niạ' ruhua ni é
rẹ' ngạ únj. Ngaa nị gạ'ue dạnicaj ni é rẹ'
'ngọ nuguan' rian ni tsínj nahuij ruhua sisị
gạhuin achij ni sij, ruhua ni sij. Nị nitaj si
nahuij ruhua ni sij dạj hua niman ni sij.
13 Nị sisị sinúnj únj, ruhua ni sij, nị hué
daj huin únj xi'í si nico' únj Yan'anj. Nị sisị
nitaj sinúnj únj, nị hué daj huin únj xi'í si
huin ruhua únj sisị gạhui sạ' ni é rẹ'.
14 Nị xi'í si 'ị ruhua Cristo ni'yaj sij né',
nị huin ruhua únj dạgahuin únj nuguan'
a'nin' Cristo sun rian únj. Nị gahuin yya

ruhua únj sisi̱ gahui' urin sij xi'í daran' ni ngüi̱. Ni̱ xi'í si gahui' Cristo, ni̱ gahui' nuguan'an daran' né' ngą sij.
15 Ni̱ gahui' Cristo xi'í daran' ni ngüi̱ sisi̱ ngaa mán ni sij, ni̱ si̱ gachej ni sij si-chrej man'an ni sij. Sani̱ gąche ni sij si-chrej Cristo. Daj si gahui' Cristo, ni̱ ganá'nij sij xi'í ni sij.
16 Xi'í daj asi̱j yyąj, ni̱ si̱ gani ruhua únj xi'í ni ngüi̱ dąj rún' rugüi' nneę cúj ni sij. Ni̱ nunj si hué daj gani ruhua únj xi'í Cristo asi̱j sini, sani̱ yyąj ni̱ sé daj gąni ruhua únj xi'í sij mánj.
17 Hué dan ni̱ sisi̱ nicaj dugüi' 'ngǫ tsínj daj ngą Cristo, ni̱ hua ganahuin nąca niman sij. Nitaj si 'yaj sij dąj rún' gui'yaj sini sij. Daj si ganahuin nąca daran'anj, gui'yaj Cristo.
18 Ni̱ daran' nan 'nąʼ rian Yan'anj. Ni̱ xi'í Cristo, ni̱ gui'yaj Yan'anj sisi̱ gąhuin nuguan'an né' ngą Yan'anj. Ni̱ riqui Yan'anj sun rian únj sisi̱ gą'mi únj nuguan' sąʼ rian ni ngüi̱ sisi̱ gą'ue gąhuin nuguan'an ni ngüi̱ ngą Yan'anj anj.
19 Hué dan ni̱ xi'í si gane nuguan'an Yan'anj ngą Cristo, ni̱ gui'yaj Yan'anj sisi̱ gąhuin nuguan'an né' ngą Yan'anj. Ni̱ nitaj si xacaj Yan'anj cuenta ngą si-gąquin' ni ngüi̱. Ni̱ riqui Yan'anj sisi̱ gą'mi únj nuguan' sąʼ daj rian ni ngüi̱.
20 Ngaa ni̱ hué únj huin tsínj 'nąʼ a'mi si-nuguan' Cristo rian ni ngüi̱. Ni̱ huin ruhuaj gata sisi̱ riqui Yan'anj nuguan' gą'mi únj xi'í man'an Yan'anj. Ngaa ni̱ achínj jni'yaj únj rian án rę' ngą si-xugüi Cristo sisi̱ gąhuin nuguan'an ni é rę' ngą Yan'anj.
21 Ni̱ ą 'ngǫ gąquin' nun gui̱'yaj Cristo. Sani̱ gui'yaj Yan'anj sisi̱ gąhuin Cristo 'ngǫ tsínj da'ui gąquin' gahui' sij xi'í né'. Ngaa ni̱ xi'í Cristo, ni̱ gahuin sąʼ niman né' rian Yan'anj xi'í si nicaj dugüi' né' ngą sij.

6

1 Ngaa ni̱ nicaj dugüi' únj 'yaj sun nuguan'an únj ngą Yan'anj. Ni̱ achínj jni'yaj únj rian án rę' sisi̱ si̱ nahuin ra'a yun a ni é rę' sinduj gui'yaj Yan'anj rian án rę' mánj.
2 Daj si nuguan' nan huin nuguan' ga'mi Yan'anj:

Gunūnj nuguan' gachínj jni'yáj rę' riānj ngaa huin ruhuāj gui̱'yā sinduj rián rę'.
Ni̱ chracuī man'án rę' güi ngaa huin ruhuāj nącā ni ngüi̱.
Daj gataj Yan'anj asi̱j ná.

Hué dan ni̱ yyąj huin güi huin ruhua Yan'anj gui̱'ya sinduj rian ni ngüi̱. Ni̱ yyąj huin güi huin ruhua Yan'anj gąnaca ni ngüi̱ nej.
3 Ni̱ hua cuidado únj ngą si-chrej man'an únj. Daj si na'uej ruhua únj sisi̱ gą'mi quij ni ngüi̱ ngą xi'í sun riqui Yan'anj rian únj.
4 Ni̱ xi'í daran' si 'yaj únj, ni̱ gą'ue xącaj á rę' cuenta sisi̱ 'yaj sun únj si-sun Yan'anj. Ni̱ a'nin' ruhua únj ngą ni sayun ran' únj. Ni̱ ngaa 'yaj sun únj, ni̱ achin rasun rian únj. Ni̱ xu'ui' niman únj.
5 Ni̱ duguayun ni sij nne' únj. Ni̱ arij ni sij ducuągą' únj. Ni̱ nahuin yu' ni ngüi̱ a'mi huee ni sij rian únj. Ni̱ 'yaj sun nucuaj únj. Ni̱ hua güi nitaj si atoj únj nnej. Ni̱ hua güi nitaj si hua ní'nij xą únj nej.
6 Sani̱ hua sąʼ si-chrej únj. Ni̱ ni'i únj nuguan' xąnga' nej. Ni̱ a'mi sąʼ únj rian ni ngüi̱. Ni̱ a'mi nąj únj nej. Ni̱ nne Espíritu Santo chruhua niman únj nej. Ni̱ 'i̱ xąnga' ruhua unj ni'yaj unj ni ngüi̱.
7 Ni̱ a'mi únj nuguan' xąnga' rian ni ngüi̱. Ni̱ Yan'anj 'yaj si nucuaj si-nuguan' únj. Ni̱ 'yaj gana únj rian sichre xi'í si hua ni̱ca si-nuguan' Yan'anj a'mi ni únj.
8 Ni̱ 'ngǫ güi, ni̱ a'mi sąʼ ni sij xi'í únj. Ni̱ ango güi ni a'mi quij ni sij. Ni̱ ataj ni sij sisi̱ nuguan' nnę a'mi únj. Sani̱ a'mi únj nuguan' xąnga'.
9 Ni̱ nunj si ni'i sąʼ ni ngüi̱ únj, sani̱ 'yaj ni sij sisi̱ nun ni'i ni sij únj. Ni̱ ani ruhua únj sisi̱ gąhui' únj. Sani̱ hua guę mán únj. Ni̱ ni únj huin castigo 'yaj ni sij. Sani̱ sé si dagahui' ni sij únj mánj.
10 Ni̱ nunj si nani ruhua únj xi'í sayun ran' únj, sani̱ niganj hua niąʼ ruhua únj rian Yan'anj. Ni̱ rún' huaj sisi̱ aco ran' únj. Sani̱ nahuin ra'a nico ni ngüi̱ sinduj, 'yaj únj. Rún' huaj sisi̱ ni̱ ą 'ngǫ ni rasun nicaj únj. Sani̱ daran'anj nicaj únj.
11 Tsínj mán xuman' Corinto huin a ni é rę'. Ni̱ ga'mi rę̨nga' únj rian án rę'. Nun gari hui̱ únj ą 'ngǫ ni nuguan' hui̱ chruhua niman únj ngaa ga'mi únj rian án rę' mánj.
12 Nitaj ni nuguan' hui̱ nicaj únj xi'í ni é rę'. Sani̱ nicaj ni é rę' nuguan' hui̱ xi'í únj.
13 (Ni̱ dąj rún' 'yaj 'ngǫ chrej né' ngą da'níj sij, ni̱ hué daj huin ruhuāj ni'yā á rę'.) Xi'í daj ni̱ achínj jni'yā rian án rę' sisi̱ gą'mi rę̨nga' ni é rę' ngą únj dąj rún' a'mi rę̨nga' únj ngą á rę' aj.

Somos templo del Dios viviente

14 Ni̱ ngaa ni̱caj dugüi' ni é rę' ngą ni ngüi̱ nun xuman ruhua ni̱'yaj Yan'anj, ni̱ si̱ gui'yaj á rę' dąj rún' 'yaj ni sij. Daj si nitaj si nicaj dugüi' nuguan' hua ni̱ca ngą nuguan' nitaj si hua ni̱ca mánj. Nitaj si nicaj dugüi' yan'ąn ngą si rumi' mánj.
15 Ni̱ si̱ ga'ue gąni uyan ruhua Cristo ngą sichre. Ni̱ si̱ ga'ue gąni uyan ruhua 'ngǫ tsínj xuman ruhua ni'yaj Yan'anj ngą 'ngǫ tsínj nun xuman ruhua mánj.
16 Ni̱ huin né' ni ngüi̱ nico' Yan'anj. Ni̱ nitaj si nicaj dugüi' né' ngą ni yan'anj 'yaj

ra'a ni ngüi̱. Daj si hué niman né' huin
si-nuhui Yan'anj xa̱nga'. Ni̱ hué daj gataj
Yan'anj asij ná:
Ga̱nēj scanij ni sij.
Ni̱ ga̱chē nga̱ ni sij.
Ni̱ huēj ga̱huin Dan'anj ni sij.
Ni̱ ga̱huin ni sij ni ngüi̱ nico' man'ānj.
Daj gataj Yan'anj xi'í né' ni tsínj nico'
Yan'anj.
17 Ni̱ hué daj gataj Señor nej:
Ga̱hui ni é rẹ' scanij ni tsínj xi̱'i.
Ni̱ ga̱huin ni̱ni ni é rẹ' nej.
Ni̱ si̱ gatsi ni é rẹ' ni̱ a̱ 'ngọ si quij mánj.
Ngaa ni̱ na̱huin ra'āj ni é rẹ' aj.
18 Ni̱ ga̱huin chrej ni é rẹ' man'ānj.
Ni̱ ga̱huin da'ni̱ sno'ōj nga̱ da'ni̱ xa̱nāj ni é
rẹ'.
Hué daj gataj Señor nicaj daran' fuerza.

7

1 Hué dan ni̱ huin ín rẹ' ni tsínj nicaj
dugüi' nga̱ únj. Ni̱ hué ni nuguan' nan
huin nuguan' gui'yaj yya Yan'anj nga̱ né'.
Xi'í daj ni̱ ga̱ cuidado né' sisi̱ si̱ gui'yaj né'
gaquin' nga̱ nneẹ cúj né' nga̱ niman né'
nej. Ni̱ xi'í si nụn yan'anj né' Yan'anj, ni̱
na̱gui'yaj sa̱' ni̱ganj né' niman né'.

Regocijo de Pablo al arrepentirse los corintios

2 Huin ruhua únj sisi̱ gui̱nicaj dugüi' ni é
rẹ' nga̱ únj. Ni̱ a̱ 'ngọ ni é rẹ' nun guiran'
sayun gui'yaj únj mánj. Ni̱ nun gui̱'yaj xi̱'i
únj ni̱ a̱ 'ngọ ni é rẹ' mánj. Ni̱ nun digya'
yun'unj únj ni̱ a̱ 'ngọ ni é rẹ' nej.
3 Sé nuguan' nan a'mī rian án rẹ' sisi̱
ga̱'mi gaquīnj rian án rẹ' mánj. Daj si
hua gatā gunun a ni é rẹ' asij sini sisi̱ 'i̱
ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Ni̱ ga̱'uej ruhuāj sisi̱
gui̱man nụguan'an né'. Ni̱ ga̱'uej ruhuāj
ga̱hui' nụguan'an né'. Sani̱ 'ngọ 'i̱ ruhuāj
ni'yā a ni é rẹ'.
4 Ni̱ ani guẹ ruhuāj sisi̱ gui̱'yaj sa̱' ni é
rẹ'. Ni̱ xi'í ni é rẹ' huin nia̱' ruhuāj. Ni̱
huin din'inj ruhuāj xi'í a ni é rẹ'. Ni̱ nụnj
si ran' únj nico sayun, sani̱ huin nia̱' ruhua
únj.
5 Ni̱ asij ngaa guisíj únj estado Macedo-
nia, ni̱ nitaj rian naránj ruhua únj mánj.
Ni̱ ni̱n' ga̱chra', ni̱ ran' únj sayun achéj únj
anj. Daj si chran' yun'unj ni ngüi̱ únj. Ni̱
guxu'ui' niman únj nej.
6 Sani̱ Yan'anj 'yaj si na̱ri' nucuaj né'
ngaa nani ruhua né'. Xi'í daj ni̱ gui'yaj
Yan'anj sisi̱ ga̱'na' tsínj gụ'naj Tito rian únj.
Ni̱ ganari' ruhua únj, gui'yaj sij.
7 Ni̱ sé urin si ga'na̱' Tito gui'yaj si nahuin
nia̱' ruhua únj. Sani̱ nahuin nia̱' ruhua únj
xi'í si huin nia̱' ruhua sij ni'yaj sij ni é rẹ'
nej. Ni̱ nata' sij rian únj sisi̱ ni̱n' ruhua
huin ruhua ni é rẹ' gui̱ni'i rụhua' yún ni
é rẹ' únj. Ni̱ nata' sij sisi̱ nani ruhua á rẹ'
xi'í ga̱quin' daj. Ni̱ huin ruhua á rẹ' xi'í
únj. Ni̱ daran' ni nuguan' daj gui'yaj sisi̱
ducu gahuin nia̱' ruhuāj.

8 Ni̱ nụnj si ganani ruhua ni é rẹ', gui'yaj
yanj carta ga'nī huaj rian án rẹ', sani̱ nitaj
si nanica̱j ruhuāj nga̱ si gatā gunun a ni
é rẹ' mánj. Daj xa̱nga' ni̱ asij sini nanica̱j
ruhuāj dọj ngaa guini'īnj sisi̱ dọj gue̱ güi
ganani ruhua á rẹ', gui'yaj yanj daj.
9 Sani̱ yya̱j ni̱ huin nia̱' ruhuāj. Sé si huin
nia̱' ruhuāj xi'í si ganani ruhua á rẹ'. Sani̱
huin nia̱' ruhuāj xi'í si nanico' a ni é rẹ'
Yan'anj, gui'yaj si ganani ruhua á rẹ'. Daj
si garan' ruhua Yan'anj ngaa gani ruhua á
rẹ' xi'í si-ga̱quin' ni é rẹ'. Hué dan ni̱ nitaj
'ngọ xi'i̱ gui'yaj yanj daj, gui'yaj únj nga̱ ni
é rẹ' mánj.
10 Ni̱ ngaa nani ruhua né' xi'í si-ga̱quin'
né' da̱j rún' huin ruhua Yan'anj gui̱'yaj né',
ni̱ na̱caj Yan'anj né' xi'í si nanica̱j ruhua
né'. Ni̱ nitaj si huaj si ga̱ni ruhua né' si nun
gui̱'yaj sa̱' né'. Sani̱ sisi̱ ga̱nani ruhua né'
da̱j rún' nani ruhua ni ngüi̱ ma̱n chruhua
xungüi̱, ni̱ ga̱hui' né', gui'ya.
11 Ni̱ ganani ruhua á rẹ' xi'í gaquin' daj
da̱j rún' huin ruhua Yan'anj. Ni̱ ni'i ni é rẹ'
yya̱j sisi̱ dugu'na̱j gui'yaj Yan'anj nga̱ ni é
rẹ'. Daj si huin ruhua á rẹ' gui̱'yaj sa̱' ni
é rẹ'. Ni̱ ga'man ruhua á rẹ' nga̱ gaquin'
daj. Ni̱ hué daj guxu'ui' ni é rẹ' ni'yaj á rẹ'
xi'í gaquin' daj. Ngaa síj ni̱ huin ruhua á
rẹ' gui̱ni'yaj á rẹ' man'ānj. Ni̱ ga'uej a ni é
rẹ' sisi̱ ga̱huin castigo tsínj gui'yaj gaquin'
daj. Hué dan ni̱ xi'í daran' nan, ni̱ hua
digyán yya ni é rẹ' sisi̱ nitaj si da'ui a ni
é rẹ' gaquin' ga̱ mánj.

12 Hué dan ni̱ ngaa ga'nī yanj daj huaj
rian án rẹ', ni̱ nun ga̱ni ruhuāj xi'í tsínj
gui'yaj gaquin' daj nga̱ tsínj guiran' sayun
xi'í gaquin' gui'yaj tsínj daj. Sani̱ gui'yā
yanj daj sisi̱ xa̱caj ni é rẹ' cuenta rian
Yan'anj sisi̱ hua yya nahuij ruhua únj xi'í
ni é rẹ' aj.
13 Daran' nan 'yaj sisi̱ na̱huin nia̱' ruhua
únj.

Hué dan ni̱ gahuin nia̱' ruhua únj doj xi'í
si hua nia̱' ruhua tsínj gụ'naj Tito. Daj si
ganari' ruhua sij, gui'yaj daran' ni é rẹ'.
14 Ni̱ hua gatā gunun Tito sisi̱ huin nia̱'
ruhuāj ni'yā á rẹ'. Ni̱ nun gahuin na̱'ā nga̱
nuguan' ga'mī xi'í ni é rẹ'. Ni̱ da̱j rún' huin
xa̱nga' daran' si gataj únj gunun á ni é rẹ',
ni̱ hué daj huin xa̱nga' si gataj únj rian Tito
sisi̱ huin nia̱' ruhua únj nga̱ ni é rẹ'.
15 Ni̱ gahuin 'i̱ ruhua Tito ni'yaj sij doj ni
é rẹ' ngaa nanun ruhua sij da̱j dagahuin ni
é rẹ' si-nụguan' sij, ni̱ da guxu'ui' a ni é rẹ',
gui'yaj nuguan' daj. Ni̱ ni̱n' ruhua guinicaj
ni é rẹ' 'ngọ ducuánj sa̱' nga̱ sij ngaa guisíj
sij rian ma̱n án rẹ'.

16 Nị gahuin nią' ruhuāj xi'í si ni'īnj sisị
dągahuin a ni é rẹ' daran' nuguan' digyānj
rian án rẹ'.

8

La ofrenda para los santos

1 Yyąj nị huin ruhua únj nąta' únj rian án
rẹ' dąj gui'yaj Yan'anj sinduj rian ni ngüị
nico' Yan'anj mąn estado Macedonia huin
ín rẹ' jnánj né' ngą xica'uij né'.
2 Nị nụnj si nico sayun guiran' ni sij,
sanị gahuin nią' ruhua ni sij. Nị nụnj si
yaco ran' nịn' ruhua ni sij, sanị ofrenda
gui'yaj ni sij huin dąj rún' huin si-ofrenda
ni xuru'ue.
3 Huēj huin testigo sisị ga'ui' ni sij daran'
si ga'ue ga'ui' ni sij. Nị ngaa guisíj ga'ui' ni
sij daran' daj, nị huaj ga'ui' ni sij doj.
4 Nị ducu gachínj jni'yaj ni sij rian únj
sisị gą'ue chrącuij ni sij ango ni ngüị są'
nico' Yan'anj.
5 Nị gui'yaj są' ni sij daj ngą si gana'uij
únj si guị'yaj ni sij. Daj si hua sini naga'ui'
ni sij man'an ni sij rian Señor. Ngaa nị
naga'ui' ni sij man'an ni sij rian ni únj nej
dąj rún' aran' ruhua Yan'anj.
6 Xi'í daj gataj snan'anj únj rian Tito sisị
nącaj sij san'anj gui'yaj ni é rẹ' ofrenda dąj
rún' gaxị'i sij gui'yaj sij asịj sini ngą á rẹ'
huin 'ngọ sinduj 'yaj á rẹ' rian ni ngüị yaco
ran' daj.
7 Nị gahuin chrụn są' á rẹ' ga'ị nuguan'.
Daj si xuman są' ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ'
Yan'anj. Nị a'mi są' á rẹ'. Nị ni'i są' á rẹ'
nej. Nị hua nią' ruhua á rẹ' guị'yaj sun
a ni é rẹ' si-sun Yan'anj. Nị 'ị ruhua á rẹ'
ni'yaj á rẹ' únj nej. Ngaa nị dąj rún' gahuin
chrụn są' á rẹ' ngą ni nuguan' nan, nị hué
daj guị'yaj są' á rẹ' ngą ofrenda gą'ui' ni é
rẹ' rian ni ngüị yaco ran' daj.
8 Nitaj si a'nīj sun rian án rẹ' ngą
nuguan' nan. Maan si huin ruhuāj sisị
guịni'i a ni é rẹ' dąj 'yaj są' ango ni ngüị.
Ngaa nị gą'ue dịgyán ni é rẹ' sisị hua yya
'ị ruhua man'an ni é rẹ' ni'yaj á rẹ' ni ngüị
yaco ran' da aj.
9 Daj si hua ni'i a ni é rẹ' sinduj gui'yaj
Señor Jesucristo ngą né'. Asịj sini nị
gahuin sij xuru'ue. Sanị nagui'yaj niqui sij
man'an sij xi'í né'. Ngaa nị xi'í si gahuin
niqui sij, nị gahuin xuru'ue né' güenda
niman né', gui'yaj sij.
10 Hué dan nị riquī 'ngọ ducuánj rian án
rẹ' dąj huin ruhuāj si guị'yaj á rẹ'. Asịj goj
nị gaxị'i a ni é rẹ' gui'yaj á rẹ' ni ofrenda.
Nị huin ruhua á rẹ' gui'yaj á rẹ' daj.
11 Ngaa nị yyąj nị dịsij a ni é rẹ' ngą si
gaxị'i ni é rẹ' gui'yaj á rẹ' daj. Nị dąj rún'
gahuin nią' ruhua á rẹ' chracuij a ni é rẹ'
asịj sini, da'nga' daj dịsij a ni é rẹ' ngą sun
daj. Nị chrącuij a ni é rẹ' san'anj dąj rún'
nicaj á rẹ'.
12 Daj si sisị huin xąnga' ruhua 'ngọ
tsínj daj guị'yaj sij ofrenda, nị nąhuin ra'a
Yan'anj ofrenda daj ngaa a'ui' sij dąj rún'
gą'ue gą'ui' sij. Nitaj si ana'uij Yan'anj
gą'ui' né' sisị nitaj nicaj né' mánj.
13 Na'uej ruhuāj sisị guịman są' ango ni
ngüị, guị'yaj a ni é rẹ' sisị gąhuin niqui ni
é rẹ' mánj.
14 Maan si huin ruhua únj sisị uyan
guịnicaj á rẹ' ngą ni ngüị daj. Yyąj ni nicaj
ni é rẹ' si achin rian ni ngüị daj. Nị ango
yún nị guịnicaj ni sij si achin rian án rẹ'.
Hué ducuánj da huin nị uyan gą á rẹ' ngą
ango ni ngüị nico' Yan'anj anj.
15 Nị hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj nej:
"Nun gụna rian tsínj naran' nico. Nị nun
gąchin rian tsínj naran' dọj." Daj gataj si-
nụguan' Yan'anj.
16 Nị a'uīj si guruhua Yan'anj sisị uyan
huin ruhua nụngüej únj Tito sisị nąhuij
ruhua nụngüej únj xi'í a ni é rẹ', gui'yaj
Yan'anj.
17 Nị garáj xina sij ngą si gachínj jni'yā
rian sij. Nị hua nią' ruhua sij guịsij nị'yaj
sij ni é rẹ', si hué daj huin ruhua man'an
sij.
18 Nị a'níj únj jnánj né' huaj nụguan'an
ngą Tito rian án rẹ'. Nị a'mi są' daran' ni
ngüị nico' Yan'anj mąn nịn' gącha'ra' xi'í sij.
Daj si a'mi są' sij si-nụguan' Yan'anj huin
nuguan' są'.
19 Nị nacui daran' ni ngüị nico' Yan'anj
sij sisị guịnicaj dugüi' sij ngą únj gąn'anj
nicaj únj ofrenda daj rian ni ngüị niqui. Nị
hué daj 'yaj únj sisị gą'mi są' ni ngüị rian
Señor. Nị dịgyán únj sisị huin ruhua únj
chrącuij únj ni ngüị niqui, ruhua únj nej.
20 Nị na'uej ruhua únj si gą'mi gaquin' ni
ngüị rian únj xi'í ofrenda gą'ui' únj rian ni
ngüị niqui.
21 Xi'í daj nị 'yaj fuerza únj sisị guị'yaj
są' únj rian Señor ngą rian ni ngüị nej.
22 Nị a'níj únj ango jnánj né' huaj ngą
nụngüej sij rian án rẹ'. Nị hua ga'ị digyán
sij rian únj sisị hua yya huin ruhua sij
guị'yaj sun sij si-sun Yan'anj. Nị huin
ruhua sij guị'yaj są' sij rian án rẹ'. Daj si
ani są' ruhua sij xi'í a ni é rẹ'.
23 Tsínj gụ'naj Tito, nị tsínj nicaj dugüi'
'yaj sun ngāj huin sij. Nị 'yaj sun sij rián
rẹ'. Nị xi'í nụngüej tsínj daj, nị tsínj ga'níj
ni ngüị nico' Yan'anj huin nụngüej sij. Nị
a'mi są' ni ngüị xi'í Cristo, 'yaj nụngüej sij.
24 Ngaa nị dịgyán án rẹ' sisị yya 'ị ruhua
á rẹ' ni'yaj á rẹ' anin' sij. Ngaa nị guịni'i
ni ngüị nico' Yan'anj sisị hua yya 'ị ruhua
á rẹ' ni'yaj á rẹ' anin' sij. Nị guịni'i anin'
sij ụn sin huin, nị ga'mi są'āj xi'í a ni é rẹ'.

9

1 Nitaj si huaj si gą'nī 'ngǫ yanj huaj rian
án rę' xi'í ofrenda 'yaj á rę' güenda ni ngüi̱
są' nico' Yan'anj.
2 Daj si hua ni'īnj sisi̱ huin nią' ruhua á
rę' gą'ui' a ni é rę' san'anj rian ni sí'. Ni̱
ga'mi są'āj xi'í ni é rę' rian ni jnánj né'
huin ni tsínj mąn estado Macedonia. Ni̱
gatā gunun ni sij sisi̱ asi̱j goj, ni̱ hua ruhua
ni tsínj mąn estado Acaya chrącuij ni sij
ni ngüi̱ niqui. Ni̱ xi'í si hua ruhua á rę'
chrącuij a ni é rę', ni̱ huin ruhua nico ni
ngüi̱ mąn estado Macedonia chrącuij ni sij
ni ngüi̱ da nej.
3 Sani̱ a'nī ni jnánj né' huaj rian án rę'
sisi̱ nąran' án rę' san'anj güenda ofrenda
daj. Daj si hua gatā gunun ni sij sisi̱ hué
daj gui̱'yaj á rę'. Ni̱ nitaj si huin ruhuāj
sisi̱ nuguan' są' ga'mī xi'í ni é rę' gąhuin
'ngǫ nuguan' yun mánj.
4 Ni̱ sisi̱ guchīj ngą gǫ'ngo ni tsínj mąn
estado Macedonia rian mąn ni é rę' ngaa
achin nąran' ni é rę' san'anj daj, ni̱ gui̱ri'
únj si-ną'aj. Ni̱ gąhuin ną'aj doj man'an án
rę' xi'í nuguan' ga'mi únj sisi̱ gahuin yya
ruhua únj sisi̱ gą'ui' a ni é rę' san'anj rian
ni ngüi̱ yaco ran'.
5 Xi'í daj ni̱ gani ruhuāj sisi̱ hua sini ni
jnánj né' gui̱sij ni̱'yaj sini rian mąn án rę'.
Ni̱ chrącuij ni sij sisi̱ nąran' ni é rę' san'anj
hua gataj yya á rę' sisi̱ chrącuij a ni é rę'
gui̱ni'i ni ngüi̱. Ngaa ni̱ gui̱ni'i ni ngüi̱ sisi̱
hua yya huin ruhua á rę' gą'ui' a ni é rę'
ofrenda daj. Ni̱ sé si gą'ui' a ni é rę' xi'í si
gui'yaj fuerza únj mánj.
6 Gunun ruhua á rę' sisi̱ tsínj unun doj
'níj, ni̱ doj tan' nącaj sij. Ni̱ tsínj unun nico
'níj, ni̱ nico tan' nącaj sij.
7 Ni̱ daj ani ruhua gǫ'ngo né', ni̱ hué
daj gą'ui' gǫ'ngo né' san'anj. Ni̱ sé si nąni
ruhua né' gą'ui' né' san'anj. Ni̱ sé si da
fuerza gą'ui' né'. Daj si 'i̱ ruhua Yan'anj
ni'ya ni ngüi̱ hua nią' ruhua a'ui' san'anj
daj.
8 Ni̱ Yan'anj nucuaj si ri̱quij daran' ni
rasun są' rian án rę'. Ngaa ni̱ ni̱ganj gą
ni rasun achin rian án rę'. Ni̱ xi'í si riqui
Yan'anj nico rasun są' rian án rę', ni̱ gą'ue
gui̱'yaj á rę' daran' sun są' rian ango ni
ngüi̱ nej.
9 Ni̱ gataj si-nuguan' Yan'anj:
Tsínj u'yun chracuij ni ngüi̱ yaco ran', ni̱
nitaj ąman
gui̱ni'yun ruhua Yan'anj si są' 'yaj sij ngą
ni ngüi̱.
Daj gataj si-nuguan' Yan'anj.
10 Ni̱ a'ui' Yan'anj 'níj rian tsínj unun
nnaą. Ni̱ a'ui' Yan'anj chra xą ni ngüi̱ nej.
Ni̱ hué ducuánj daj huin sisi̱ gą'ui' Yan'anj
nico rasun są' rian ni é rę'. Hué daj ni̱
gą'ue gui̱'yaj ni é rę' sisi̱ gąhui są' ni jnánj
né' xi'í nuguan' są' 'ną' rian án rę', gui̱'yaj
Yan'anj.
11 Ngaa ni̱ gąhuin nico nuguan' są' rian
án rę'. Hué daj ni̱ gą'ue gą'ui' ni é rę'
nico rian ni jnánj né'. Ni̱ san'anj riqui ni é
rę' ni̱caj únj gąn'anj únj gą'ui' únj rian ni
jnánj né'.
12 Daj si san'anj gą'ui' ni é rę' daj, ni̱
sé urin si achin rian ni ngüi̱ nico' Yan'anj
gą'ui' únj, sani̱ hué daj gui̱'yaj únj sisi̱
gą'ui' ni sij si guruhua Yan'anj nej.
13 Ni̱ xi'í sinduj 'yaj á rę' daj, ni̱ gui̱ni'i
ni ngüi̱ sisi̱ dagahuin a ni é rę' nuguan' są'
xi'í Cristo. Ni̱ gą'mi są' ni sij rian Yan'anj
nej. Ni̱ hué daj gą'mi są' ni sij rian Yan'anj
xi'í si hua nią' ruhua á rę' ga'ui' a ni é rę'
si'yaj á rę' rian ni sij ngą rian ango ni ngüi̱
nej.
14 Ni̱ gąchinj jni'yaj ni sij rian Yan'anj xi'í
a ni é rę'. Ni̱ gąhuin 'i̱ ruhua ni sij gui̱ni'i
ni sij a ni é rę' xi'í si chrącuij a ni é rę' ni
sij, gui̱'yaj Yan'anj.
15 Ni̱ gą'ui' né' si guruhua Yan'anj xi'í si
'ueé ni̱n' ruhua gui'yaj Yan'anj ngą né'. Ni̱
nitaj ąman gui̱ri' né' nąta' né' dąj hua są'
sinduj daj.

10

Pablo defiende su ministerio

1 Huēj huin Pablo. Ni̱ huin ruhuāj
gąhuīnj dąj rún' huin Cristo. Ni̱ ataj ni ngüi̱
sisi̱ ngaa nnēj scanij a ni é rę', ni̱ nąj a'mī,
ataj ni sij. Ni̱ ngaa nitaj si nnēj ngą á rę',
ni̱ a'mi huēj rian yanj a'nī huaj rian án rę',
ataj ni sij. Ngaa ni̱ xi'í si a'mi są' Cristo, ni̱
'i̱ ruhua sij ni'yaj sij né',
2 ni̱ achínj jni'yā rian án rę' sisi̱ gui̱'yaj
są' ni é rę'. Ngaa ni̱ ngaa gui̱sī rian mąn
ni é rę', ni̱ si̱ ga'mi huēj rian án rę'. Daj si
huin ruhuāj gą'mi huēj rian ni tsínj a'mi
gaquin' xi'í únj sisi̱ 'yaj únj dąj rún' huin
ruhua nneę cúj únj.
3 Ni̱ nunj si hua ni̱'na' nneę cúj únj, sani̱
nitaj si unun' nneę cúj únj ngą sichre mánj.
4 Ngaa unun' únj, ni̱ nitaj si da'a únj xiti
dąj rún' 'yaj ni tsínj mąn chruhua xungüi̱
nan. Sani̱ da'a únj si-fuerza Yan'anj. Ni̱ si-
fuerza Yan'anj 'yaj sisi̱ gą'ue gui̱'yaj gana
né' rian daran' ni tsínj unun' ngą Yan'anj.
5 Ni̱ dere' únj daran' si-nuguan' ni tsínj
unun' ngą Yan'anj. Ni̱ dere' únj daran'
nuguan' aránj chrej rian ni ngüi̱ gunun si-
nuguan' Yan'anj. Ngaa ni̱ gąhuin ruhua ni
sij dągahuin ni sij rian Cristo, gui̱'yaj únj.
6 Ni̱ ngaa dągahuin są' á rę' rian Yan'anj,
ni̱ hua ruhua únj gui̱'yaj únj castigo
daran' ni ngüi̱ na'uej ruhua dągahuin rian
Yan'anj.
7 Maan si gą cuidado ni é rę' dąj ani
ruhua ni é rę' xi'í únj. Ni̱ sisi̱ hua yya
ruhua 'ngǫ ni é rę' sisi̱ nicaj dugüi' sí' ngą

Cristo, nị hua niạn sisị xạcaj sí' cuenta sisị dạj rún' nicaj dugüi' sí' ngạ Cristo, nị da'nga' daj nicaj dugüi' únj ngạ Cristo nej.

8 Nị nụnj si gachin ga'mī dọj ngạ sun riqui Señor riānj, sanị sị gahuin nạ'ā mánj. Daj si Señor riqui sun daj sisị gạhuin nịca niman án rẹ', guị'yaj únj. Nị sị gan'anj ni'ya á rẹ' mánj.

9 Na'uej ruhuāj sisị gạni ruhua á rẹ' sisị a'nī yanj carta huaj rian án rẹ', ngaa nị gụxu'ui' ni é rẹ', guị'yā mánj.

10 Nị ataj gọ'ngo a ni é rẹ' sisị nuguan' nucuaj arūnj rian yanj carta guchij rian án rẹ'. Nị nicaj sun ni carta daj nej. Sanị ngaa guịsī rian mạn án rẹ', nị nitaj si nucuaj si-nụguan'ānj. Nị nitaj si nicaj sun si a'mī, ataj ni sij nej.

11 Nị hua niạn sisị xạcaj tsínj a'mi daj cuenta sisị dạj rún' hua nuguan' arun únj rian yanj carta ngaa nitaj si nne únj ngạ ni é rẹ', nị hué daj gạ nuguan' gạ'mi únj rian án rẹ' ngaa guịsij únj rian mạn ni é rẹ' aj.

12 Xạnga' nị nun guịsij ruhua únj gạtaj únj sisị hua sạ' únj dạj rún' ataj ni tsínj a'mi sisị hua sạ' ni sij. Daj si hua sạ' ni sij ani ruhua ni man'an ni sij. Nị huin ruhua ni sij guịni'i ni sij ụn tsínj gạhuin rian scanij ni sij. Nị ataj ni sij sisị man'an ni sij huin ni tsínj sạ' doj rian ango dugüi' ni sij. Tsínj nị'yun huin ni sij.

13 Sanị hua cuidado únj ngaa a'mi únj sisị hua sạ' si-sun únj. Daj si urin Yan'anj digyán dạj hua si-sun únj. Nị a'mi únj dạj rún' hua sun daj. Nị hué Yan'anj ga'níj sun rian únj sisị gạ'mi únj nuguan' sạ' rian án rẹ'.

14 Hué dan nị nun gan'anj únj rian na'uej ruhua Yan'anj gạn'anj únj. Daj si huin ruhua Yan'anj sisị guịsij únj rian mạn án rẹ'. Nị hua yya guisíj sini únj ga'mi únj nuguan' sạ' xi'í Cristo rian án rẹ'.

15 Nị hua cuidado únj ngaa a'mi únj xi'í si-sun ango ni sij. Sanị ana'uij únj sisị gụxuman doj ruhua á rẹ' guịni'i a ni é rẹ' Yan'anj. Ngaa nị gạ'ue guị'yaj sun únj doj scanij ni é rẹ' dạj rún' huin ruhua Yan'anj sisị guị'yaj únj.

16 Ngaa nị gạ'ue gạn'anj gạ'mi únj si-nụguan' Yan'anj ango ni xuman' nẹ' rian xánj ni é rẹ'. Daj si na'uej ruhua únj dịguij únj si-sun ango ni tsínj daj. Nị nitaj si hua sạ'aj sisị gạtaj únj sisị man'an únj gui'yaj sisị gui'yaj sun ango sí'.

17 Nị sisị huin ruhua 'ngọ tsínj daj gạ'mi sạ' sij xi'í man'an sij, ngaa nị gạtaj sij sisị sạ' gui'yaj Señor ngạ sij.

18 Nitaj si ní'yanj si-nụguan' 'ngọ tsínj ataj sisị sạ' gui'yaj sij. Sanị ní'yanj sisị gạtaj Señor sisị hua sạ' si gui'yaj 'ngọ tsínj daj.

11

1 Guịnicaj a ni é rẹ' 'ngọ niman nico sisị gạ'mi ni'yūnj dọj gụnun a ni é rẹ'. Hué daj guị'yaj á rẹ', ruhuāj aj.

2 Daj si dạj rún' huin ruhua Yan'anj dụgumij a ni é rẹ', nị hué daj huin ruhuāj dụgumīj a ni é rẹ' nej. Nị hua gui'yaj yyāj sisị guịnicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Cristo. Nị dạj rún' guị'yaj 'ngọ yun'unj xạna hua sạ' ngaa xacaj unj urin nicạ unj, nị hué daj huin ruhuāj sisị guịnicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Cristo aj.

3 Sanị ani xu'ui' ruhuāj ngạ ni é rẹ' sisị dịgya' yun'unj sichre ni é rẹ' dạj rún' digya' yun'unj xucuáj yun'unj gụ'naj Eva asịj ná. Daj si nitaj si huin ruhuāj sisị dụna ni é rẹ' si guịnicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Cristo mánj.

4 Ga'uej ruhua a ni é rẹ' sisị gạ'na' ango tsínj gạ'mi sij ango nuguan' xi'í Jesús rian án rẹ'. Nị nịni huin nuguan' daj ngạ nuguan' ga'mi únj rian án rẹ'. Nị hua niạ' ruhua ni é rẹ' nạhuin ra'a ni é rẹ' ango nanẹ, sanị sé Espíritu Santo huin mánj. Nị nịni hua ango nuguan' nahuin ra'a ni é rẹ'. Sanị sé dạj rún' hua si-nụguan' Yan'anj nahuin ra'a sini ni é rẹ' daj hua mánj. Nị a'nin' ruhua á rẹ' sisị guịnico' a ni é rẹ' ango nuguan' daj.

5 Nị ani ruhuāj sisị ní'yanj si-nụguan'ānj dạj rún' ní'yanj si-nụguan' ni tsínj huin achij nico' ni é rẹ' daj. Nị apóstol achij huin ni sij, ruhua ni sij. Sanị huin achij nnẹ ni sij.

6 Nị nụnj si achin ango nuguan' nachran' gạ'mi sạ'āj rian ni ngüị, sanị gahuin chrụn sạ'āj xi'í nuguan' sạ'aj. Nị hua xacaj á rẹ' cuenta sisị hué daj huin, gui'yaj únj.

7 Ni'i ni é rẹ' sisị nun gạ'nē san'anj rian án rẹ' ngaa ga'mī si-nụguan' Yan'anj huin nuguan' sạ' rian án rẹ'. Nị gahuin rian án rẹ', gui'yā. Nị gunā da rụcu. Ngaa nị gạquin' gui'yā rian án rẹ', ruhua á rẹ' ní'. Sé daj huin mánj.

8 Nị ga'nē si-san'anj ango ni ngüị nico' Yan'anj huin ni ngüị mạn ango xuman'. Nị riqui ni sij san'anj daj sisị gạ'ue guị'yaj sūnj rian án rẹ'.

9 Ngaa guimán né', nị gachin 'ngọ rasụn riānj, sanị nun gạrasūnj rian gọ'ngo ni é rẹ' mánj. Daj si ni jnánj né' 'nạ' estado Macedonia, nị riqui ni sij si gachin riānj. Nị nun gạrasūnj rian ni é rẹ' mánj. Nị hué daj gạ guị'yā, ruhuāj aj.

10 Nị xi'í si nne Cristo ngāj, xi'í daj ni'i a ni é rẹ' sisị xạnga' nuguan' a'mī rian án rẹ'. Nị gạtaj snan'ān rian án rẹ' sisị nitaj ạman gạtaj ni ngüị mán estado Acaya sisị ga'nē san'anj rian án rẹ' mánj.

11 Nị ụn sin huin, nị a'mī nuguan' nan, ruhua á rẹ' únj. Sisị ruhuaj, nị nitaj si 'ị ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Sé daj huin mánj. Daj

si Yan'anj ni'i sisi̱ hua yya 'i̱ ruhuāj ni'yā
ni é rẹ' aj.
12 Ni̱ gạ guẹ gui̱'yā dạj rún' 'yā. Ngaa ni̱
si̱ ga'ui' únj chrej rian ni tsínj chéj nana'ui'
sisi̱ uyan gạ ni sij ngạ únj. A'mī xạcan ni
sij. Sani̱ sé uyan huin ni sij ngạ únj.
13 Ni̱ a'mi yyạ ni sij sisi̱ huin ni sij apóstol
huin tsínj a'mi si-nụguan' Jesucristo. Tsínj
digya' yun'unj huin ni sij. Daj si 'yaj ni sij
sisi̱ a'mi ni sij si-nụguan' Cristo. Sani̱ sé daj
huin mánj.
14 Ni̱ sé urin ni sij 'yaj daj. Daj si man'an
sichre 'yaj si ángel xiguịn sạ' huin sij.
15 Ni̱ dạj rún' 'yaj sichre, ni̱ hué daj 'yaj
ni tsínj daj nej. Ni̱ huin ruhua ni sij sisi̱
gạni ruhua ni ngüi̱ sisi̱ 'yaj ni̱ca ni sij. Ni̱
dạj rún' hua quij si-chrej ni sij, ni̱ hué daj
gui̱ran' ni sij castigo nej.

Sufrimientos de Pablo como apóstol

16 Gạtaj rụhua' yūnj sisi̱ si̱ gani ruhua á
rẹ' sisi̱ sinūn. Ni̱ sisi̱ hué daj ani ruhua á
rẹ', ni̱ gạ'nin' ruhua ni é rẹ' sisi̱ gạ'mī dạj
rún' a'mi 'ngọ tsínj sinúnj. Ngaa ni̱ hué daj
gạ'ue gạ'mi sạ'āj xi'í si-sūnj.
17 Ni̱ sé Señor riqui sisi̱ hué daj gạ'mī
mánj. Sani̱ maan si a'mī dạj rún' a'mi
'ngọ tsínj sinúnj. Ni̱ hué ducuánj daj gạ'ue
gạ'mi xạcānj dọj xi'īj.
18 Ni̱ hua ga'i̱ ni tsínj a'mi sạ' xi'í ni
man'an ni sij. Ngaa ni̱ hué daj gạ'mi sạ'āj
rian án rẹ' xi'īj nej.
19 Daj si ani ruhua á rẹ' sisi̱ ni'i sạ' á rẹ'.
Sani̱ a'nin' ruhua á rẹ' sisi̱ gạ'mi ni tsínj
sinúnj rian án rẹ'.
20 Ni̱ a'nin' ruhua á rẹ' sisi̱ gui̱'yaj sun
ni é rẹ' rian ni tsínj daj ngaa xa ni sij si-
san'anj ni é rẹ'. Ni̱ digya' yun'unj ni sij ni
é rẹ' nej. Ni̱ nitaj si ní'yanj ni é rẹ', ataj ni
sij nej. Ni̱ ra'ui ni sij rian án rẹ' nej.
21 Ni̱ nụnj si huin nạ'ā gạ'mī nuguan'
nan, sani̱ nun gahuin nucuaj únj gui'yaj
únj dạj rún' gui'yaj ni tsínj daj.

Ni̱ sisi̱ gui̱sij ruhua ni sij gạ'mi sạ' ni sij
xi'í ni man'an ni sij, ni̱ hué daj gạ'mi sạ'āj
xi'īj, (nụnj si gạ'mī dạj rún' a'mi 'ngọ tsínj
sinúnj).
22 Hué ni sij huin ni tsínj hebreo, ataj ni
sij ní'. Ni̱ huēj huin tsínj hebreo nej. Ni̱
hué ni sij huin ni tsínj israelita, ataj ni sij
ní'. Ni̱ huēj huin tsínj israelita nej. Ni̱ hué
ni sij huin da'ni̱ si'ni̱ Abraham, ataj ni sij
ní'. Ni̱ huēj huin nej.
23 Ni̱ 'yaj sun ni sij si-sun Cristo, ataj ni
sij ní'. Huaj 'yaj sūnj si-sun Cristo ngạ si
'yaj ni sij (nụnj si a'mī nuguan' nan dạj
rún' a'mi 'ngọ tsínj sinúnj). Ni̱ huaj gui'yaj
sūnj si gui'yaj ni sij. Ni̱ ducu duguayun ni
tsínj nicaj sun man'ānj. Ni̱ huaj gunūnj
ducuagạ' si gunụn ni sij. Ni̱ nicọ' huaj
ruhua gạhuīj, sani̱ nun gahuīj mánj.
24 Guisíj ụn'un' yya huin si duguayun
ni tsínj israelita icọ xinun' gạn'anj nne'
man'ānj.
25 Ni̱ huạ'nij duguayun ni sij rutsi̱ xirāj.
Ni̱ ango yún ga'ui' ni sij yej man'ānj. Ni̱
guisíj huạ'nij naga' riọ daqui nnee nūnj
huā.
26 Ni̱ gachēj nịn' ruhua. Ni̱ hua sayun
ngaa gachē chrej ngaa gara quin nnee. Ni̱
mạn ni tsínj 'nạ' anéj chrej nej. Ni̱ hua
sayun guini'īnj riqui ni xuman' ngạ riqui
quij nej, ngạ rian nnee yan'anj nej. Ni̱ hua
sayun gui'yaj ni tsínj digya' yun'unj gataj
ni sij sisi̱ hué sij huin jnánj né'.
27 Ni̱ ducu gui'yaj sūnj. Ni̱ guiran'ānj
sayun nej. Ni̱ guisíj ga'i̱ nun gạ'ue gatō.
Ni̱ da'aj güi gachin xi'nạ riquīj. Ni̱ nago'ōj
nnee. Ni̱ guisíj ga'i̱ nun xāj. Ni̱ guiran'ānj
sayun, gui'yaj nuhuij xi'í si nitaj si-gan'ānj.
28 Ni̱ sayun nan ran'ānj ngạ ango ni
sayun. Daj si da gọ'ngo güi, ni̱ nahuij
ruhuāj ni'yā daran' ni ngüi̱ nico' Yan'anj
mạn gọ'ngo xuman'.
29 Ni̱ sisi̱ hua 'ngọ tsínj a'nan', ni̱ dạj rún'
ran' sij, ni̱ hué daj ran' man'ānj nej. Ni̱ sisi̱
gui̱'yaj 'ngọ tsínj daj gaquin', gui̱'yaj dugüi'
sij, ni̱ a'man ruhuāj ni'yā tsínj gui'yaj daj.
30 Ni̱ sisi̱ gạ'mi sạ'āj xi'īj, ni̱ maan si
gạ'mi sạ'āj xi'í si nitaj fuerza riānj. Yan'anj
'yaj sisi̱ gạ'ue gui̱'yaj sūnj.
31 Ni̱ ni'i Yan'anj si a'mī nuguan' xạnga'.
Ni̱ Yan'anj huin chrej Señor Jesucristo.
Ni̱ hua niạn sisi̱ ni̱ganj gạ'mi sạ' né' xi'í
Yan'anj.
32 Ngaa gan'ān xuman' Damasco, ni̱ gob-
ernado 'yaj sun rian rey Aretas, ni̱ ga'nin'
sí' sun rian ni policía sisi̱ dụgumi ni sij, ni̱
gui̱da'a ni sij man'ānj.
33 Sani̱ chracuij gọ'ngo ni tsínj mạn
xuman' daj man'ānj. Ni̱ dinij ni sij xuguti
nūnj daj rian 'ngọ yu'uj tạj rian xingá yej
ganicạj du'ua xuman' daj. Ngaa ni̱ gananīj
rian gobernado daj.

12

El aguijón en la carne

1 Nitaj si hua sạ'aj sisi̱ gạ'mi sạ' né'
xi'í man'an né'. Sani̱ gạ'mī xi'í ni rasụn
gurugüi' riānj. Ni̱ gạ'mī xi'í si digyán
Señor riānj.
2 Hué dan ni̱ ni'īnj 'ngọ tsínj xuman
ruhua ni'yaj Cristo. Ni̱ guisíj xigan'anj yo',
ni̱ gahui tsínj daj gan'anj gạn' sij xata',
gui'yaj Yan'anj. Ni̱ da huạ'nij xata' gahui
sij gan'anj sij. (Ni̱ nun ni'īnj sisi̱ gan'anj
nneẹ cúj sij ngạ sij, asi̱ maan nanẹ nụn
niman sij gan'anj. Urin Yan'anj ni'i nánj.)
Ni̱ huēj huin tsínj daj.
3-4 (Ni̱ xạnga' urin Yan'anj ni'i sisi̱
gan'anj nneẹ cū ngạ man'ānj, asi̱ maan
nanẹ nụn nimānj gan'anj.) Sani̱ ni'īnj sisi̱

gan'ān rian hua są' xata' rian gunūnj ni nuguan' hua są'. Nį na'uej ruhua Yan'anj sisį nąta' ą 'ngǫ ni ngüį dąj hua ni nuguan' są' daj.

5 Nį gą'ue gą'mi są'āj xi'í si guiran'ānj. Sanį sé xi'īj gą'mi są'āj. Maan si gą'mi są'āj xi'īj si nitaj fuerza riānj. Yan'anj 'yaj sisį gą'ue guį'yaj sūnj.

6 Nį sisį huin ruhuāj gą'mi są'āj xi'īj, nį sé 'ngǫ nuguan' nį'yun huin gą'mī mánj. Daj si si-nuguan'ānj huin nuguan' xąnga'. Sanį sé daj gui'yā mánj. Daj si hua guini'i ni ngüį dąj hua si-sūnj ngą si-nuguan'ānj. Nį nitaj si huin ruhuāj sisį gąni ruhua ni ngüį sisį huaj huīnj xi'í si-sūnj ngą ni nuguan' ga'mī rian ni sij mánj.

7 Nį hua są' nįn' ruhua nuguan' digyán Yan'anj riānj.

Ngaa nį guida'a 'ngǫ xi'į man'ānj sisį sį gui'yaj nnēj, gui'yaj Yan'anj. Nį dąj rún' 'yaj 'ngǫ tanj ngaa atuj yun', nį hué daj ran'ānj, gui'yaj xi'į daj. Nį xi'į daj ga'ną' rian sichre sisį sį ga'mi xącānj xi'īj mánj.

8 Nį guisíj huą'nij yya gachínj jni'yā rian Señor sisį xį'ne xi'į a'nānj daj.

9 Sanį gataj Señor gunūnj:

Guį'yā sinduj rián rę'.
Ngaa nį gą'ue gunucuá rę' si achin rián rę'.
Nį ngüį nitaj fuerza rian, nį gąhuin nucuaj ni sij, guį'yaj si-fuerza man'ānj.
Daj gataj Señor gunūnj.

Xi'í daj nį huin nią' ruhuāj ngaa nitaj fuerza riānj. Ngaa nį guįni'i ni ngüį sisį si-fuerza Cristo 'yaj sisį hua fuerza riānj.

10 Xi'í si 'į ruhuāj ni'yā Cristo, nį huin nią' ruhuāj ngaa nitaj fuerza riānj. Daj si a'mi quij ni ngüį riānj nej. Nį achin ni rasun riānj. Nį chran' yun'unj ni ngüį yūnj nej. Nį ran'ānj sayun xi'í Cristo nej. Nį ngaa ani ruhuāj sisį nitaj fuerza riānj, nį hué hora daj gąhuin nucuā, 'yaj Yan'anj.

11 A'mī dą' rún' a'mi 'ngǫ tsínj sinúnj. Sanį gui'yaj á rę' sisį hué daj ga'mī. Daj si hua nią̨n si gą'mi są' ni é rę' xi'í si 'yā. Nį nunj si nitaj si ni'yān, sanį uyan ni'yān ngą tsínj huin achij a'mi si-nuguan' Yan'anj nico' ni é rę'. Nį tsínj apóstol huin ni sij, ruhua á rę'. Sanį maan si achij nnę ni sij.

12 Nį gui'yā nuguan' nico rian ni é rę'. Nį ganahuin ni ngüį a'nan', gui'yā nej. Nį gui'yā ango si są' scanij ni é rę'. Nį daran' ni nuguan' nan digyán sisį huīnj 'ngǫ apóstol huin tsínj a'mi si-nuguan' Jesucristo rian ni ngüį. Nį nun gą'nin' ruhuāj ngą sun gui'yaj sūnj scanij a ni é rę'.

13 Nį nun gatā gunun a ni é rę' si hua nij ruhua á rę' daj ngą ango ni tsínj nico' Yan'anj. Nį nun gąrasūnj rian án rę'. Nį xi'í daj nį sisį ruhuaj, nį hua nij ruhua á rę' daj ngą ango ni tsínj nico' Yan'anj, ruhua á rę'. Hué dan nį guįnicaj á rę' 'ngǫ niman nico ngą si-nuguan'ānj.

Pablo anuncia su tercera visita

14 Yyąj nį ą hua chrūnj gucḥi' nį'yā ruhua' yūnj rian mąn án rę'. Nį hué nan guįsij huą'nij guchīj rian mąn án rę'. Nį nitaj si ruhuāj gąrasūnj rian án rę' mánj. Nitaj si nano'ōj rasun nicaj ni é rę' mánj. Sanį nano'ōj ni man'an án rę'. Nį dąj rún' da'nī huin a ni é rę' riānj. Nį sé da'níj né' nano' san'anj guįri' né' mánj. Sanį hua nią̨n si nąno' né' san'anj guįri' ni da'níj né'.

15 Nį hua nią' ruhuāj gutīnj daran' si nicā xi'í niman án rę'. Nį nįganj hua ruhuāj guį'yaj sūnj si-sun Yan'anj scanij a ni é rę'. Nį nunj si nįn' ruhua 'į ruhuāj ni'yā a ni é rę', sanį dǫj 'į ruhua á rę' ni'yaj á rę' man'ānj.

16 Nį nun gąrasūnj rian án rę' mánj. Sanį ataj gǫ'ngo ni é rę' sisį digya' yun'ūn ni é rę' guida'ā sun rian án rę', ataj á rę'.

17 Nį digya' yun'ūn ni é rę' ngaa ga'nī ni tsínj guisíj rian án rę' ní'. Sé daj huin mánj.

18 Gachínj jni'yā rian tsínj gu'naj Tito sisį guįsij nį'yaj sij rian mąn án rę'. Nį ga'nī ango jnánj né' guįsij ngą sij. Nį digya' yun'unj Tito ni é rę' nej nánj ní'. Sé daj huin mánj. Daj si uyan gani ruhua nungüej únj Tito. Nį uyan gui'yaj nungüej únj sí'.

19 Nį ani ruhua á rę' sisį xu'ui' únj rian án rę' xi'í si gą'mi a ni é rę' gaquin' rian únj ní'. Sé daj huin mánj. Daj si ni'i Yan'anj dąj a'mi únj. Nį xi'í si nico' únj Cristo, nį ga'mi únj nuguan' nan rian án rę' xi'í si 'į ruhua únj ni'yaj únj a ni é rę'. Daj si huin ruhua únj sisį guxuman są' ruhua á rę' guįni'yaj á rę' Yan'anj huin a ni é rę' jnān ngą xica'uī.

20 Daj si nahuij ruhuāj sisį ngaa guįsī rian mąn án rę', nį sį nari'īj ni é rę' dąj rún' huin ruhuāj. Nį hué daj ngą ni é rę', nį sį nari' ni é rę' man'ānj dąj rún' huin ruhua á rę' nej mánj. Daj si nahuij ruhuāj sisį unun' dugüi' ni é rę'. Nį huin xicoj ruhua ni dugüi' a ni é rę' nej. Nį a'man ruhua ni dugüi' ni é rę'. Nį huin yan'anj ruhua á rę' nej. Nį a'mi snan'anj ni é rę' xi'í ni dugüi' ni é rę'. Nį nuna ni é rę' xi'í ni dugüi' ni é rę'. Nį a'mi nnę ni é rę' nej. Nį hua sayun rian án rę' xi'í si unun' ni dugüi' ni é rę'.

21 Nį nahuij ruhuāj sisį ngaa gucḥi' ruhua' yūnj rian mąn ni é rę', nį guįri'īj si-nąʼaj, guį'yaj Yan'anj xi'í a ni é rę'. Nį sisį ruhuaj, nį gącōj xi'í ni é rę' ngą gaquin' gui'yaj ga'į ni é rę' asįj ná. Daj si achin si gąnani ruhua ni é rę' xi'í si-gąquin' a ni é rę'. Nį gui'yaj quij gǫ'ngo a ni é rę'. Nį ga'mi gǫ'ngo ni é rę' ngą squįra' ni é rę'. Nį hua ango ni gaquin' quij gui'yaj gǫ'ngo ni é rę' nej.

13

1 Hué nan guisij huą'nij huā rian mąn án
rę'. Da guisij nąta' hujj huą'nij testigo, ni
gą'ue guj'yaj yya né' 'ngǫ gaquin'.
2 Ni dąj rún' gataj sinīj ngaa guisíj hujj
guchi' ni'yā rian mąn án rę', ni hué daj
gątaj rụhua' yúnj rian án rę' huin ín rę' ni
tsínj gui'yaj ni gaquin' daj. Ni nitaj si nnēj
ngą á rę', sani ataj snan'ān gụnun daran'
a ni é rę' sisi ngaa guisī rian mąn ni é rę',
ni si ga'mi xąnj ngą ni é rę' mánj.
3 Daj si huin ruhua á rę' xącaj á rę'
cuenta sisi riqui Cristo nuguan' a'mī rian
án rę'. Si gani ruhua á rę' sisi nitaj si
nucuaj Cristo scanij ni é rę' mánj. Daj si
nicaj Cristo fuerza scanij a ni é rę'.
4 Xąnga' ni yaco guiran' sij ngaa guinico'
sij rian rugutsi. Sani ganá'nij sij, ni nne
nucuaj sij yyąj, gui'yaj si-fuerza Yan'anj.
Ni dąj rún' guiran' Cristo sayun, ni hué
daj ran' únj xi'í si nicaj dugüi' únj ngą sij.
Sani gahuin nucuaj únj, gui'yaj si-fuerza
Yan'anj. Ngaa ni gą'ue guj'yaj sun únj rian
án rę'.
5 Guini'yaj są' ni é rę' man'an án rę' sisi
hua yya xuman ruhua á rę' ni'yaj á rę'
Cristo. Ni xącaj á rę' cuenta sisi hué daj
huin. Nun ni'i a ni é rę' sisi nne Cristo
niman án rę' ní'. Asi huin ni é rę' tsínj
digya' yun'unj sisi xuman ruhua ni é rę'
ą'.
6 Ni huin ruhuāj sisi xącaj á rę' cuenta
sisi nitaj si digya' yun'unj únj mánj.
7 Ni achínj jni'yaj únj rian Yan'anj sisi
si gui'yaj á rę' ni ą 'ngǫ si xi'i mánj. Ni
sé si achínj jni'yaj únj daj rian Yan'anj sisi
gą'mi są' ni ngüi xi'í únj. Sani hué daj 'yaj
únj sisi guj'yaj są' niganj ni é rę'. Ni nitaj
si gąhuin sisi gąni ruhua ni ngüi sisi nitaj
si ní'yanj si-nụguan' únj mánj.
8 Daj si si ga'ue guiranj únj rian nuguan'
xąnga'. Sani huin ruhua únj sisi gụnun ni
ngüi urin nuguan' xąnga'.
9 Xi'í daj ni huin nią' ruhua únj ngaa ni-
taj nico fuerza nicaj únj sisi hua ran ruhua
man'an án rę' ngą si-chrej Yan'anj. Ni
achínj jni'yaj únj rian Yan'anj sisi gąhuin
są' niman án rę'.
10 Ni arūnj nuguan' nan rian yanj a'nī
huaj rian án rę' ngaa achin guisī rian mąn
án rę'. Ngaa ni ngaa guisī, ni si gani ruhua
á rę' sisi 'ngǫ tsínj huee huīnj xi'í si nicaj
sūnj mánj. Ni riqui Señor sun daj riānj
sisi gąhuin ran ruhua á rę' ngą si-chrej
Yan'anj. Ni sé güenda si gąn'anj ni'ya ni
é rę' huin mánj.

Saludos y doxología final

11 Yyąj ni ruhua nąhuij nuguan' a'mī
rian án rę' huin ín rę' jnān ngą xica'uī.
Gąhuin nią' ruhua niman án rę'. Ni
dụgu'nun' a ni é rę' man'an án rę' sisi
gąchej ni é rę' 'ngǫ chrej są'. Ni chrącuij
a ni é rę' 'ngǫ nuguan' są' rian jnánj a
ni é rę' sisi gąhuin nucuaj sij guinico' sij
Yan'anj. Ni uyan gą niman daran' ni é rę'
ngą dugüi' a ni é rę'. Ni gą din'inj ruhua
á rę' nej. Ngaa ni gąne Yan'anj ngą á rę'.
Daj si Yan'anj 'yaj sisi 'i ruhua né' ni'yaj
né' ni dugüi' né'. Ni gąhuin din'inj ruhua
né', guj'yaj Yan'anj nej.
12 Ni gąrun du'ua gǫ'ngo a ni é rę' ni
dugüi' ni é rę' ngaa guj'yaj saludando a ni
é rę' ni dugüi' ni é rę'.
13 Daran' ni jnánj né' xuman ruhua
ni'yaj Yan'anj a'níj 'ngǫ nuguan' rian án
rę'.
14 Ni huin ruhuāj sisi guj'yaj Señor Jesu-
cristo sinduj rian án rę'. Ni hué daj gą 'i
ruhua Yan'anj ni'ya á rę' nej. Ni guinicaj
dugüi' niganj Espíritu Santo ngą ni é rę',
ruhuāj aj. Amén.

LA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A LOS GÁLATAS

Salutación

1 Huēj huin Pablo. Nḭ huīnj 'ngǫ apóstol
tsínj a'mi si-nu̱guan' Jesucristo rian ni
ngüḭ. (Nḭ sé si ga'níj ni tsínj ga̱n'anj ga̱'mī
nuguan' daj rian ni ngüḭ mánj. Nḭ sé
si garij sun ni sij man'ānj mánj. Sanḭ
man'an Jesucristo nga̱ Yan'anj garij sun
man'ānj sisḭ ga̱n'anj ga̱'mī nuguan' daj
rian ni ngüḭ. Nḭ ganá'nij Jesucristo scanij
ni níman, gui'yaj Yan'anj huin chrej né'.)
2 Hué dan nḭ a'níj nu̱guan'an ni jna̱nj únj
yanj carta nan rian án rẹ' huin ín rẹ' ni
tsínj nico' Yan'anj mán estado Galacia.
3 Nḭ huin ruhua únj sisḭ guḭ'yaj Yan'anj
huin chrej né' nga̱ Señor Jesucristo sinduj
rian án rẹ'. Nḭ ga̱ din'inj ruhua únj nej.
4 Nḭ naga'ui' Jesucristo man'an sij gahui'
sij xi'í si-ga̱quin' né' sisḭ ga̱huin nḭni né'
rian ni gaquin' quij ma̱n chruhua xungüḭ
gaquin' nan. Daj si hué daj huin ruhua
Yan'anj huin chrej né' sisḭ ga̱huin nḭni né'.
5 Nḭganj ga̱'mi sa̱' né' rian Yan'anj.
Amén.

No hay otro evangelio

6 Garáj yan'anj ruhuāj sisḭ gahuin yoǫ
ni é rẹ' nga̱ ango nuguan', sisḭ sé huin
nuguan' xa̱nga'. Ni'i ni é rẹ' sisḭ gui'yaj
Cristo sinduj xi'í ni é rẹ'. Nḭ gaquínj
Yan'anj sisḭ guḭnico' ni é rẹ' man'an
Yan'anj.
7 Sanḭ xa̱nga' nḭ nitaj ango nuguan'
guḭ'yaj sisḭ ga̱nini ni ngüḭ mánj. Maan si
huin ruhua gǫ'ngo ni tsínj sisḭ na̱duna ni é
rẹ' xi'í si-nu̱guan' Cristo. Nḭ chran' yun'unj
ni sij ni é rẹ'.
8 Nḭ sisḭ ga̱'mi 'ngǫ tsínj ango nuguan'
huin nḭni nga̱ nuguan' sa̱' ga'mi sinīj rian
ni é rẹ', nḭ ga̱ ni'ya sij, guḭ'yaj Yan'anj. Nitaj
si ga̱huin sisḭ huēj ga̱'mi ango nuguan'
daj, asḭ 'ngǫ ángel 'na̱' xata'. Nḭ u̱n tsínj
na̱duna si-nu̱guan' Yan'anj, nḭ ga̱ ni'ya sí'.
9 Nḭ hua gatā, nḭ hué daj ga̱taj ru̱hua'
yūnj rian án rẹ', sisḭ ga̱'mi 'ngǫ tsínj ango
nuguan' huin nḭni nga̱ nuguan' sa̱' nahuin
ra'a ni é rẹ', nḭ ga̱n'anj sij rian yan'a̱n
gu̱nun sij.
10 Huin ruhuāj sisḭ ga̱'mi sa̱' ni ngüḭ xi'īj,
ruhua á rẹ' ní'. Sé daj huin mánj. Maan si
huin ruhuāj sisḭ ga̱'mi sa̱' Yan'anj xi'īj. Nḭ
sisḭ huin ruhuāj sisḭ ga̱'mi sa̱' ni ngüḭ xi'īj,
nḭ huin ruhuaj gata sisḭ nitaj si 'yaj sūnj
rian Cristo mánj.

El ministerio de Pablo

11 Nḭ huin ruhuāj sisḭ xa̱caj á rẹ' cuenta
sisḭ si-nu̱guan' Yan'anj ga'mī rian ni ngüḭ,
nḭ sé 'ngǫ si-nu̱guan' 'ngǫ ni tsínj huin,
huin ni é rẹ' jnān nga̱ xica'uī.
12 Nun di̱gyán ni ngüḭ nuguan' daj riānj
mánj. Nḭ nun gahuin chrūnj rian nḭ a̱ 'ngǫ
ni ngüḭ mánj. Sanḭ urin Jesucristo gui'yaj
sisḭ guḭni'īnj si-nu̱guan' sij.
13 Nḭ hua gunun ni é rẹ' da̱j gui'yā
asḭj sini ngaa guinicōj si-nu̱guan' ni tsínj
israelita. Nḭ nḭn' ruhua chran' yun'ūn ni
tsínj nico' Jesús. Nḭ gahuin ruhuāj sisḭ
gu̱ẹre' daran' ni sij.
14 Nḭ gui'yaj fuerzāj nga̱ si-du̱cuanj ni
tsínj israelita daj nga̱ ango ni tsínj israelita
uyan hua sij ngāj. Nḭ ducu dagahuīnj si-
nu̱guan' ni xi únj.
15 Sanḭ hua nacui Yan'anj man'ānj ngaa
achin ga̱'ngā. Nḭ gui'yaj Yan'anj sinduj
riānj xi'í si gaquínj Yan'anj man'ānj guḭ'yaj
sūnj si-sun Yan'anj.
16 Nḭ garan' ruhua Yan'anj sisḭ guḭni'īnj
da'ni, nḭ ga̱n'anj ga̱'mī si-nu̱guan' Yan'anj
scanij ni ngüḭ 'na̱' anéj chrej. Sanḭ nun
gan'anj ga'mī nga̱ a̱ 'ngǫ ni tsínj mánj.
17 Nḭ nun gan'ān xuman' Jerusalén rian
ma̱n ni apóstol ni tsínj gan'anj ga̱'mi sini
si-nu̱guan' Yan'anj daj nga̱ nuguan' ga'mi
man'ānj. Sanḭ 'ngǫ yu̱n gan'ān estado
Arabia. Ngaa nḭ nanica̱j ru̱hua' yūnj
xuman' Damasco.
18 Nḭ ngaa gachin hua̱'nij yo', nḭ gan'ān
xuman' Jerusalén sisḭ guḭni'īnj Pedro. Nḭ
ganēj xinun' güi nga̱ sij.
19 Sanḭ nun guḭni'īnj nḭ a̱ 'ngǫ ni
tsínj a'mi si-nu̱guan' Jesús. Urin Jacobo
guini'īnj huin sí' jnánj man'an Señor.
20 Nḭ ni'i Yan'anj sisḭ nuguan' arūnj huaj
rian ni é rẹ' huin nuguan' xa̱nga'. Sé
nuguan' nnẹ huin mánj.
21 Hué dan nḭ gan'ān ni xuman' ngaj
estado Siria nga̱ estado Cilicia nej.
22 Sanḭ nun guḭni'i ni tsínj nico' Cristo
mán estado Judea man'ānj mánj.
23 Maan si gunun ni sij cuento rian xi'īj.
Nḭ gataj cuento daj: "Tsínj chran' yun'unj
asḭj sini né', yya̱j ni chéj sij a'mi sij si-
nu̱guan' Yan'anj sisḭ gu̱xuman ruhua né'
guḭni'yaj né' Yan'anj. Nḭ asḭj sini nḭ huin
ruhua sij sisḭ gu̱ẹre' nuguan' daj." Daj gataj
ni ngüḭ daj.
24 Nḭ ga'mi sa̱' ni sij rian Yan'anj xi'īj.

2

1 Nḭ ngaa gachin xiga̱n'anj yo', nḭ gan'anj
ru̱hua' yūnj xuman' Jerusalén nga̱ tsínj
gu̱'naj Bernabé. Nḭ gan'anj tsínj gu̱'naj Tito
nga̱ únj nej.
2 Nḭ gan'ān si hué daj digyán Yan'anj sisḭ
ga̱n'ān xuman' Jerusalén. Nḭ nahuin yu' ni
tsínj huin rian ngāj. Nḭ natāj rian ni sij da̱j
hua si-nu̱guan' Yan'anj huin nuguan' a'mī

rian án rẹ' huin ni é rẹ' ni ngüi̱ 'nạ' anéj chrej. Ni̱ hué daj gui'yā si na'uej ruhuāj si guẹre' nuguan' ga'mī rian ni ngüi̱ ngạ nuguan' a'mī acuan' nej.

3 Ni̱ guinicaj dugüi' Tito ngāj huin sij tsínj griego. Sani̱ nun gui̱'yaj fuerza ni sij sisi̱ gụta' da'nga' nneẹ cúj Tito.

4 Ni̱ hua gọ'ngo ni tsínj digya' yun'unj, nitaj si huin xạnga' ni sij jnánj né'. Ni̱ guixi'ij hui̱ ni sij scanij né' sisi̱ gui̱ni'i ni sij dạj gahuin ní'nij né' rian si-dụcuanj ni sij, gui'yaj Cristo. Daj si huin ruhua ni sij sisi̱ dạgahuin rụhua' yún né' si-dụcuanj Moisés.

5 Sani̱ ni̱ ạ 'ngọ xico' nun dụna únj si dagahuin únj si-nụguan' ni sij. Daj si huin ruhua únj sisi̱ 'ueé gụnaj ni̱n' si-nụguan' Yan'anj nuguan' xạnga' rian án rẹ'.

6 Ni̱ mạn gọ'ngo ni tsínj huin achij, ataj ni ngüi̱. (Sani̱ güendāj ni̱ nitaj si ní'yanj un tsínj gahuin ni sij ni güi gachin. Daj si uyan hua daran' ni ngüi̱ rian Yan'anj.) Ni̱ güendāj ni̱ nun ga'mi ni tsínj huin achij daj ni̱ ạ 'ngọ nuguan' nạca riānj mánj.

7 Sani̱ nani'i ni tsínj huin achij daj sisi̱ garun sun Yan'anj gạn'anj gạ'mī si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüi̱ 'nạ' anéj chrej. Ni̱ hué daj garij sun Yan'anj Pedro gạn'anj sij gạ'mi sij nuguan' sạ' rian ni ngüi̱ israelita.

8 (Ni̱ hué Yan'anj ga'níj Pedro gạn'anj sij gạ'mi sij nuguan' sạ' scanij ni ngüi̱ israelita. Ni̱ dạj rún' ga'níj Yan'anj Pedro rian ni tsínj daj, ni̱ da'nga' daj ga'níj Yan'anj gạn'anj gạ'mī nuguan' sạ' rian ni ngüi̱ 'nạ' anéj chrej.)

9 Ngaa ni̱ nani'i tsínj gụ'naj Jacobo ngạ Pedro nej, Juan nej, sisi̱ gui'yaj Yan'anj sinduj riānj ngạ sun nan. Ni̱ huạ'nij tsínj daj huin achij scanij ni tsínj nico' Yan'anj xuman' Jerusalén. Sani̱ gahuin yya ruhua ni sij sisi̱ huin nụngüej únj Bernabé dugüi' ni sij. Ni̱ ga'uej ruhua ni sij sisi̱ gạn'anj gạ'mi nụngüej únj nuguan' sạ' rian ni ngüi̱ 'nạ' anéj chrej. Ni̱ hué daj gạn'anj gạ'mi ni sij nuguan' sạ' rian ni ngüi̱ israelita.

10 Maan si gachínj ni sij sisi̱ gạnanun ruhua nụngüej únj gui̱ni'yaj únj ni ngüi̱ niqui. Sani̱ hua cuidado únj güenda chracuij únj ni ngüi̱ daj.

Pablo reprende a Pedro en Antioquía

11 Sani̱ ngaa guisíj Pedro xuman' Antioquía, ni̱ ga'mi huēj rian sij. Daj si nun hua sạ' si gui'yaj sij.

12 Daj si hua sini xa sij ngạ ni tsínj 'nạ' anéj chrej. Sani̱ ngaa guisíj gọ'ngo ni tsínj 'nạ' rian Jacobo, ni̱ guxun anéj sij man'an sij. Ni̱ dunáj sij si xa sij ngạ ni tsínj daj. Daj si guxu'ui' sij ni'yaj sij ni tsínj 'yaj fuerza si gụta' ni sí' da'nga' nneẹ cú'.

13 Ni̱ hué daj guxun anéj ango ni tsínj israelita nej. Ni̱ uyan gui'yaj Bernabé, si na'uej ruhua sí' gui̱nicaj dugüi' sí' ngạ ni tsínj 'nạ' anéj chrej daj.

14 Ni̱ ngaa xacaj cuentāj sisi̱ nitaj si 'yaj sạ' ni sij dạj rún' digyán si-nụguan' Yan'anj rian né', ni̱ gatā gunun Pedro rian daran' ni tsínj mạn nahuin yu' yu'uj daj: "Hué rẹ' huin tsínj israelita. Sani̱ acáj rẹ' si-dụcuanj ni tsínj 'nạ' anéj chrej. Ni̱ nitaj si 'yáj rẹ' dạj rún' 'yaj ni tsínj israelita gạ mánj. Hué dan ni̱ ụn sin ni̱ 'yáj rẹ' fuerza sisi̱ xạcaj ni tsínj 'nạ' anéj chrej si-dụcuanj ni tsínj israelita únj." Daj gatā gunun Pedro.

15 Ni̱ asij ga'nga né', ni̱ huin né' tsínj israelita. Ni̱ sé tsínj 'yaj gaquin' 'nạ' anéj chrej huin né' mánj.

16 Ni̱ ni'i né' sisi̱ nitaj si gạhuin sạ' né' rian Yan'anj xi'í si dagahuin né' si a'nin' si-ley Moisés sun rian né'. Sani̱ gạhuin sạ' né' rian Yan'anj urin si xuman ruhua né' ni'yaj né' Jesucristo. Ni̱ hué daj guxuman ruhua né' ni'yaj né' Jesucristo sisi̱ gạhuin sạ' né' rian Yan'anj. Ni̱ gahuin sạ' né' xi'í si xuman ruhua né'. Sani̱ si̱ gahuin sạ' né' xi'í si dagahuin né' si a'nin' si-ley Moisés sun rian né' mánj. Daj si ạ 'ngọ né' si̱ gahuin sạ' né' rian Yan'anj, gui̱'yaj si-ley Moisés mánj.

17 Ngaa ni̱ sisi̱ huin ruhua né' gạhuin sạ' né' rian Yan'anj, gui̱'yaj Cristo, ni̱ xạcaj né' cuenta sisi̱ da'ui né' gaquin', ngaa ni̱ huin ruhuaj gata sisi̱ Cristo gui'yaj sisi̱ da'ui né' gaquin' ní'. Sé daj huin mánj.

18 Ni̱ sisi̱ guere' 'ngọ nuguan' gui'yā, ni̱ nạnicaj rụhua' yún nạgui'yā, ni̱ huin ruhuaj gata sisi̱ man'ānj nicaj gaquin' xi'í nuguan' daj.

19 Asij ná ni̱ guinicōj si-ley Moisés. Sani̱ guere' ruhuāj, gui'yaj ley daj. Ni̱ yyạj ni̱ gạ'ue gui̱nicaj dugüi'īj ngạ Yan'anj.

20 Ni̱ guinico' nụguan'ānj ngạ Cristo rian rugutsi̱. Xi'í daj ni̱ sēj huin tsínj nne acuan'. Sani̱ Cristo huin si nne nimānj. Ni̱ chrej achē acuan', ni̱ hué daj 'yā xi'í si xuman ruhuāj ni'yā Jesucristo. Ni̱ xi'í si ga 'i̱ ruhua Cristo ni'yaj sij man'ānj, ni̱ gahui' sij rian rugutsi̱ xi'īj.

21 Na'uej ruhuāj danicā sinduj gui'yaj Yan'anj riānj mánj. Daj si sisi̱ gạ'ue gạhuin sạ' né' rian Yan'anj, gui̱'yaj si-ley Moisés, ni̱ huin ruhuaj gata sisi̱ gahui' yụn Cristo rian xi'í né'.

3

El Espíritu se recibe por la fe

1 Tsínj ni̱'yun huin ni é rẹ' tsínj mạn estado Galacia. Ni̱ ụn tsínj digya' yun'unj, ni̱ na'ue dạgahuin ni é rẹ' nuguan' xạnga' únj. Ngaa ga'mi únj si-nụguan' Yan'anj, ni̱ digyán yya únj rian ni é rẹ' dạj guinico'

Jesucristo rian rugutsi̱ gahui' sij xi'í ni é rẹ'.
2 Huin ruhuāj sisi̱ dạnicaj ni é rẹ' nuguan' nachínj snan'ān. Ga'nạ' Espíritu Santo rian án rẹ' gui'yaj sisi̱ dagahuin ni é rẹ' si-ley Moisés ní'. Asi̱ ga'nạ' Espíritu Santo rian án rẹ' xi'í si guxuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj á rẹ' nuguan' gunun ni é rẹ' sạ'.
3 Gaxi̱'i ni é rẹ' gachéj ni é rẹ' si-chej Yan'anj, gui'yaj Espíritu Santo. Sani̱ yyạj ni̱ ani ruhua ni é rẹ' sisi̱ gạche ni é rẹ' ngạ si-fuerza man'an ni é rẹ'.
4 Guiran' yụn ni é rẹ' ni sayun da ní'. Sé si guiran' yụn a ni é rẹ' mánj.
5 Ni̱ riqui Yan'anj Espíritu Santo gạne ngạ ni é rẹ'. Ni̱ gui'yaj Yan'anj si sạ' scanij ni é rẹ' nej. Sani̱ sé daj gui'yaj Yan'anj xi'í si dagahuin ni é rẹ' rian si-ley Moisés mánj. Maan si hué daj gui'yaj Yan'anj xi'í si xuman ruhua ni é rẹ' ngạ nuguan' sạ' gunun ni é rẹ'.

El pacto de Dios con Abraham

6 Ni̱ asij ná guxuman ruhua tsínj gụ'naj Abraham ni'yaj sij Yan'anj. Xi'í daj gataj Yan'anj sisi̱ gahuin sạ' sij rian Yan'anj.
7 Xi'í daj ni̱ guịni'i ni é rẹ' sisi̱ daran' ni ngüi̱ xuman ruhua ni'yaj Yan'anj, ni̱ huin ni sij da'ni̱ si'ni̱ Abraham.
8 Ni̱ asij ná ni̱ gataj si-nụguan' Yan'anj sisi̱ gạhuin sạ' ni ngüi̱ 'nạ' anéj chrej rian Yan'anj xi'í si gụxuman ruhua ni sij guịni'yaj ni sij Yan'anj. Ni̱ xi'í daj gataj Yan'anj 'ngọ nuguan' sạ' gunun Abraham: "Xi'í man'án rẹ', ni̱ guị'yā sinduj rian daran' ni ngüi̱ mạn chruhua xungüi̱." Daj gataj Yan'anj gunun Abraham.
9 Hué dan ni̱ ni ngüi̱ xuman ruhua ni'yaj Yan'anj, ni̱ guị'yaj nụguan'an Yan'anj sinduj rian ni sij ngạ Abraham, si hué daj guxuman ruhua Abraham ni'yaj sij Yan'anj nej.
10 Ni̱ daran' ni tsínj ani ruhua sisi̱ tsínj sạ' huin ni sij xi'í si dagahuin ni sij si-ley Moisés, ni̱ gạ ni'ya ni sij. Daj si gataj si-nụguan' Yan'anj: "Gạ ni'ya daran' ni tsínj nun dagahuin sạ' daran' si hua ni̱ca rian libro huin si-ley Yan'anj." Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
11 Hué dan ni̱ hua ni̱ca yya sisi̱ ni̱ a̱ 'ngọ né' si̱ gahuin sạ' né' rian Yan'anj xi'í si dạgahuin né' si ataj ley daj mánj. Daj si gataj si-nụguan' Yan'anj: "Tsínj gahuin sạ' rian Yan'anj, ni̱ gạne ni̱ganj sij xi'í si xuman ruhua sij ni'yaj sij Yan'anj." Daj gataj Yan'anj.
12 Sé si-ley Moisés 'yaj sisi̱ gụxuman ruhua né' ni̱'yaj né' Yan'anj mánj. Maan si gataj ley daj: "Tsínj dạgahuin ley daj, ni̱ gạne ni̱ganj sij." Daj gataj ley daj.
13 Rún' huaj sisi̱ gạ ni'ya né' xi'í si na'ue dạgahuin sạ' né' si ataj ley daj. Sani̱ naru'ue Cristo rian si-gạquin' né'. Ni̱ rún' huaj sisi̱ hué Cristo ga ni'ya xi'í né'. (Daj si gataj si-nụguan' Yan'anj: "Gạ ni'ya daran' ni tsínj gạhui' gụinico' rian chrun." Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.)
14 Ni̱ hué daj guiran' Jesús sisi̱ gạhuin dạj rún' gataj yya Yan'anj gunun Abraham asij ná. Ngaa ni̱ xi'í Cristo Jesús, ni̱ gạ'ue gạne Espíritu Santo niman ni ngüi̱ 'nạ' anéj chrej. Ni̱ xi'í si xuman ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj, ni̱ gạ'ue gạne Espíritu Santo niman daran' né'.
15 Guị'yó' cuenta dạj 'yaj né' mán né' rian xungüi̱ nan huin ín rẹ' jnān ngạ xica'uī. Sisi̱ nagui'yaj 'ngọ tsínj daj yanj, ni̱ ga'ui' sij si-firma sij, ni̱, ni̱ a̱ 'ngọ ni ngüi̱ si̱ ga'ue dịre' si garun sij mánj.
16 Ni̱ hué ducuánj daj huin sisi̱ gui'yaj yya Yan'anj ngạ Abraham ngạ da'ni̱ si'ni̱ sij. Ni̱ sé si a'mi si-nụguan' Yan'anj xi'í daran' ni da'ni̱ si'ni̱ Abraham mánj. Sani̱ a'mi si-nụguan' Yan'anj xi'í urin da'níj sij huin Cristo.
17 Nuguan' a'mī huin nan: Gui'yaj yya Yan'anj 'ngọ nuguan' ngạ Abraham xi'í Cristo. Ni̱ ngaa gachin gạn'anj ciento táj icọ chi' yo', ni̱ ga'ui' Yan'anj ley rian Moisés. Sani̱ si̱ ga'ue dịre' ley daj si gui'yaj yya Yan'anj ngạ Abraham mánj.
18 Ni̱ sisi̱ ana'uij né' sisi̱ guị'yaj sạ' Yan'anj ngạ né' xi'í si-ley Moisés, ni̱ huin ruhuaj gata sisi̱ nitaj si ana'uij né' ngạ nuguan' sạ' gui'yaj yya Yan'anj ngạ Abraham. Sani̱ hua yya ana'uij né' sisi̱ guị'yaj sạ' Yan'anj ngạ né' xi'í si gui'yaj yya Yan'anj ngạ Abraham asij ná.

El propósito de la ley

19 Ngaa ni̱ ụn sin ní'yanj si-ley Moisés, ruhua á rẹ' únj. Hué si ga'nạ' ley daj sisi̱ xạcaj ni ngüi̱ cuenta dạj hua si-gạquin' ni sij. Ni̱ gui'yaj Yan'anj sisi̱ guịnicaj sun ley daj da gạ'na' da'ni̱ si'ni̱ Abraham huin Cristo. Ni̱ hué sij huin tsínj xị'i gui'yaj yya Yan'anj ngạ Abraham. Ni̱ ga'ui' Yan'anj ley daj xi'í ni ángel. Ni̱ digyán ni ángel ley daj rian Moisés. Ngaa ni̱ digyán Moisés dạj hua ley daj rian ni ngüi̱.
20 Sani̱ güenda nuguan' sạ' gui'yaj yya Yan'anj ngạ Abraham, ni̱ nitaj si achin 'ngọ tsínj gạ'mi xi'í Yan'anj mánj. Daj si urin Yan'anj huin. Ni̱ ga'mi urin Yan'anj rian Abraham.
21 Ni̱ nuguan' nan huin ruhuaj gata sisi̱ unun' si-ley Moisés ngạ nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngạ Abraham ní'. Sé daj huin mánj. Ni̱ sisi̱ ley daj gạ'ue guị'yaj sisi̱ gạne ni̱ganj né', ngaa ni̱ gạ'ue gạhuin sạ' né' rian Yan'anj xi'í si dạgahuin né' si ataj ley daj.
22 Sani̱ ataj si-nụguan' Yan'anj sisi̱ da'ui daran' ni ngüi̱ gaquin'. Ngaa ni̱ ni ngüi̱

xuman ruhua ni'yaj Jesucristo, nḭ gą'ue
gąnahuin ra'a ni sij nuguan' są' gui'yaj yya
Yan'anj ngą Abraham.
23 Nḭ ngaa achin gụxuman ruhua né'
ni'yaj né' Jesucristo, nḭ dąj rún' anumi 'ngọ
nne' yụn', nḭ hué daj gui'yaj si-ley Moisés.
Nḭ hué daj gui'yaj ley daj da güi digyán
Yan'anj sisḭ gụxuman ruhua né' nḭ'yaj né'
Cristo.
24 Nḭ dugumi ley daj rian né' da güi
ga'nąʼ Cristo. Ngaa nḭ ngaa gụxuman
ruhua né' nḭ'yaj né' Jesucristo, nḭ gąhuin
są' né' rian Yan'anj.
25 Nḭ xi'í si guxuman ruhua né' ni'yaj né'
Jesucristo, nḭ nitaj si dugumi ley daj né' gą
mánj.
26 Nḭ xi'í si xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj
ni é rẹ' Cristo Jesús, nḭ daran' ni é rẹ' huin
da'níj Yan'anj.
27 Nḭ xi'í si gata' nnee ni é rẹ' ngą si-xugüi
Cristo, nḭ nne Cristo chruhua niman án rẹ'.
Nḭ dąj rún' 'yaj 'ngọ tsínj ngaa gąnanun sij
'ngọ atsij nąca, nḭ hué daj ganahuin nąca
ni é rẹ', gui'yaj Cristo.
28 Ngaa nḭ uyan huin ni tsínj israelita ngą
ni tsínj griego nej. Nḭ uyan huin tsínj 'yaj
sun yụn rian xuru'ue ngą tsínj hua ní'nij
rian nej. Nḭ uyan huin tsínj ngą yun'unj
xąna nej. Daj si ngaa nḭcaj dugüi' ni é rẹ'
ngą Cristo, nḭ urin ni é rẹ' huin.
29 Nḭ sisḭ nicaj dugüi' ni é rẹ' ngą Cristo,
ngaa nḭ huin ni é rẹ' da'nḭ si'nḭ Abraham.
Nḭ nąhuin ra'a ni é rẹ' nuguan' są' dąj rún'
gataj yya Yan'anj rian Abraham.

4

1 Nḭ huin ruhuāj gątā sisḭ ngaa hua lij
da'níj 'ngọ tsínj daj, nḭ si'yaj chrej sij huin
si'yaj sij. Sanḭ xi'í si hua lij sij, nḭ uyan huin
sij ngą ni tsínj 'yaj sun yụn rian chrej sij.
Nḭ sḭ ga'ue nącaj sij si'yaj chrej sij mánj.
2 Hua ni ngüḭ dugumi tsin' daj. Nḭ
dugumi ni sí' si'yaj sij. Nḭ hué daj 'yaj ni
sí' ngą sij da guḭsij güi gątaj chrej sij sisḭ
nąhuin ra'a sij si'yaj chrej sij.
3 Nḭ hué daj ran' né' nej. Ngaa ga lij né',
nḭ dagahuin né' si-nụguan' ni yan'anj huin
achij chruhua xungüḭ nan.
4 Sanḭ ngaa guisíj güi huin ruhua Yan'anj
xąnga' riqui si są' rian né', nḭ ga'níj Yan'anj
xąnga' da'ni gą'na' chruhua xungüḭ nan.
Nḭ ga'nga sí', gui'yaj 'ngọ yun'unj xąna. Nḭ
dagahuin ni dụgüi' sí' si-ley Moisés ngaa
gane sí' chruhua xungüḭ nan.
5 Nḭ ga'nąʼ sí' sisḭ gąhuin ní'nij né' rian
ley daj, gui'yaj sí'. Nḭ huin ruhua Yan'anj
sisḭ gąhuin né' da'níj Yan'anj, guḭ'yaj sí'.
6 Nḭ xi'í si huin a ni é rẹ' da'níj Yan'anj,
nḭ ga'níj Yan'anj Si-Espíritu da'ni gą'na'
gąne chruhua niman né'. Nḭ gą'ue gątaj
né' gụnun Yan'anj: "Chrej ni únj huín sọ',
ataj né', aguáj né'", 'yaj Si-Espíritu da'níj
Yan'anj.
7 Hué dan nḭ sé tsínj 'yaj sun yụn rian
'ngọ xuru'ue huin a ni é rẹ' gą mánj. Sanḭ
nahuin a ni é rẹ' da'níj Yan'anj. Nḭ xi'í
si huin a ni é rẹ' da'níj Yan'anj, nḭ huin
ruhua Yan'anj sisḭ nąhuin ra'a á rẹ' daran'
nuguan' są', guḭ'yaj Cristo.

Exhortación contra el volver a la esclavitud

8 Asḭj sini nḭ nun guḭni'i ni é rẹ' Yan'anj
xąnga' mánj. Nḭ dagahuin ni é rẹ' rian
ango ni yan'anj sisḭ sé yan'anj xąnga' huin
mánj.
9 Sanḭ yyąj nḭ ni'i ni é rẹ' Yan'anj xąnga'.
Asḭ są' huin gątā sisḭ ni'i Yan'anj ni é rẹ'.
Hué dan nḭ dąj gą'ue nąnicaj rụhua' yún
ni é rẹ' nąnico' ni é rẹ' ni yan'anj niqui
nitaj fuerza nicaj sisḭ guḭ'yaj sun yụn ni é
rẹ' rian ni yan'anj da únj.
10 Guẹ ni é rẹ' ga'ḭ güi. Nḭ hua yahuḭ guẹ
ni é rẹ', ataj á rẹ' nej. Nḭ hua yo' guẹ é rẹ',
ataj á rẹ' nej.
11 Nani ruhuāj sisḭ gui'yaj sun yūnj si-sun
Yan'anj scanij ni é rẹ'.
12 Achínj jni'yā rian án rẹ' sisḭ gąhuin ni
é rẹ' dąj rún' huīnj huin ni é rẹ' jnān ngą
xica'uī. Daj si gahuīnj dąj rún' huin ni é
rẹ'. Nitaj nụnj guiran'ānj, gui'yaj ni é rẹ'
mánj.
13 Hua ni'i ni é rẹ' sisḭ asḭj sini ga'mī si-
nụguan' Yan'anj rian ni é rẹ' xi'í 'ngọ xi'ḭ
guida'a yūnj.
14 Hué xi'ḭ gui'yaj ga'nānj daj gahuin 'ngọ
sayun guiran'ānj. Sanḭ nun gahuin ruhua
ni é rẹ', nḭ nun dąnicaj ni é rẹ' man'ānj xi'í
xi'ḭ guiran'ānj da mánj. Nḭ nahuin ra'a są'
ni é rẹ' man'ānj dąj rún' gahuīnj 'ngọ si-
ángel Yan'anj, asḭ gahuīnj dąj rún' gahuin
man'an Jesucristo, ruhua á rẹ'.
15 Nḭ ụn sin huin nḭ nitaj si niąʼ ruhua ni
é rẹ' ngāj, dąj rún' gahuin niąʼ ruhua ni é
rẹ' asḭj sini únj. Daj si atā gụnun ni é rẹ'
sisḭ gą'uej ruhua á rẹ' guḭri ni é rẹ' rundij
rian án rẹ' rḭqui ni é rẹ' riānj.
16 Yyąj nḭ gahuīnj 'ngọ tsínj unun' ngą ni
é rẹ' urin si ga'mī nuguan' xąnga' rian án
rẹ', ruhua á rẹ' ní'.
17 Nḭ ni tsínj digyán rian án rẹ' daj, nḭ
xicoj ruhua ni sij ni'yaj ni sij ni é rẹ'. Sanḭ
sé si huin są' ruhua ni sij mánj. Daj si huin
ruhua ni sij sisḭ gąhuin nḭni ni é rẹ' rian
únj. Ngaa nḭ guḭnico' ni é rẹ' ni sij, ruhua
ni sij.
18 Sisḭ huin są' ruhua ni sij xi'í ni é rẹ',
ngaa nḭ dugu'nąj huin sisḭ xḭcoj ruhua ni
sij nḭ'yaj ni sij ni é rẹ'. Nḭ hua niąn sisḭ
nḭganj guḭ'yaj ni sij daj. Nḭ sé urin ngaa
nnēj scanij ni é rẹ' mánj.
19 Rún' huin da'nī lij huin ni é rẹ' riānj.
Nḭ dąj rún' chran' 'ngọ yun'unj xąna sayun

ngaa achin gạ'nga da'níj unj, nị hué daj ran'ānj xi'í ni é rẹ'. Nị gạ guiran'ānj sayun xi'í ni é rẹ' da gụịnicaj dugüi' sạ' ni é rẹ' ngạ Cristo.
20 Nị huin ruhuāj sisị gụịman né' acuan' sisị gạ'ue nạdunāj nuguan' a'mī ngạ ni é rẹ'. Daj si nun xugüi ruhuāj si gụị'yā ngạ ni é rẹ' mánj.

Alegoría de Sara y Agar

21 Huin ruhuāj sisị gạtaj yya á rẹ' 'ngọ nuguan' gụnūnj: Nị huin ruhua á rẹ' dạgahuin a ni é rẹ' si gataj si-ley Moisés, sanị gunun ni é rẹ' si ataj ley da ní'.
22 Nị gataj ley daj sisị hua huịj da'nị sno'o tsínj gụ'naj Abraham. Nị ga'nga 'ngọ da'níj sij ngạ 'ngọ yun'unj xạna 'yaj sun yụn ducuá sij. Nị ga'nga ango da'níj sij ngạ man'an nicạ sij.
23 Nị dạj rún' a'nga ango ni lij, nị hué daj ga'nga da'níj yun'unj xạna 'yaj sun yụn daj. Sanị ango da'níj sij ga'nga ngạ man'an nicạ sij huin tsínj xị'i gui'yaj yya Yan'anj ngạ Abraham ngaa achin gạ'nga lij daj.
24 Guị'yó' cuenta sisị dạj rún' huin nụngüej yun'unj xạna daj, nị hué daj huin huịj nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngạ ni ngüị. Nị 'ngọ nuguan' daj huin 'ngọ nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngạ Moisés chrạ quij gụ'naj Sinaí. Nị dạj rún' gui'yaj sun yụn yun'unj gụ'naj Agar ducuá Abraham, nị hué daj huin nuguan' daj. Nị ni tsínj dagahuin rian si-ley Moisés, nị nun gahuin ní'nij ni sij rian ley daj. Daj si a'nin' ley daj sun rian ni sij. Nị yun'unj xạna daj gụ'naj Agar.
25 Nị dạj rún' huin Agar, nị hué daj huin quij gụ'naj Sinaí niquin' estado Arabia. Nị hua guẹ acaj ni tsínj mán xuman' Jerusalén cuenta nuguan' gui'yaj yya Yan'anj chrạ quij gụ'naj Sinaí huin si-ley Moisés. Nị nun gahuin ní'nij ni sij rian ley da mánj.
26 Sanị hua ní'nij né' nne né' ango xuman' Jerusalén huin 'ngọ xuman' ngaj da xata'. Nị dạj rún' nico' né' nni né' chruhua xungüị nan, nị da'nga' daj nico' né' xuman' daj.
27 Daj si gataj si-nụguan' Yan'anj:

Gạhuin niạ' ruhuá rẹ' huín rẹ' 'ngọ yun'unj xạna yatin nitaj da'níj rẹ' ga'nga.
Nịn' ruhua gạhuin niạ' ruhuá rẹ' sisị huín rẹ' 'ngọ yun'unj xạna nun ni'i sayun ran' ni ngüị xạna a'nga da'níj.
Daj si gạhuin nico da'níj yun'unj xạna nne urin daj ngạ da'níj yun'unj xạna hua nicạ.
Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.

28 Nị dạj rún' huin tsínj gụ'naj Isaac huin né' huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Hué né' huin ni tsínj xị'i gui'yaj yya Yan'anj 'ngọ nuguan' ngạ chrej Isaac.
29 Sanị chran' yun'unj da'níj yun'unj xạna gui'yaj sun yụn daj man'an Isaac. Nị hué daj chran' yun'unj ni tsínj nico' si-ley Moisés né' huin né' ni tsínj gahuin sạ', gui'yaj Espíritu Santo mạn acuan'.
30 Sanị gataj si-nụguan' Yan'anj: "Guịri rẹ' xẹ' nụngüej da'nị xạna 'yaj sun yụn daj. Daj si sị ga'ue nạhuin ra'a da'níj yun'unj xạna daj ni rasụn ngạ da'níj nụngüej nicạ Abraham." Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
31 Xi'í daj nị sé da'níj yun'unj xạna gui'yaj sun yụn daj huin né' huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Daj si nitaj si a'nin' si-ley Moisés sun rian né'. Sanị huin né' dạj rún' huin da'níj nụngüej nicạ Abraham.

5

Estad firmes en la libertad

1 Nị gui'yaj Cristo sisị gahuin ní'nij rian né'. Ngaa nị gạ nịca ruhua ni é rẹ' xi'í si gahuin ní'nij ni é rẹ'. Nị sị nanicạj rụhua' yún ni é rẹ' sisị dạgahuin ni é rẹ' rian ango nuguan' a'nin' sun rian ni é rẹ' mánj.
2 Nị gạnani chraquij ni é rẹ' si ataj snan'ān gụnun ni é rẹ', huīnj Pablo. Nị sisị gụta' ni sij da'nga' nneẹ cúj ni é rẹ', nị huin ruhuaj gata sisị nitaj si ní'yanj si gui'yaj Cristo xi'í ni é rẹ' mánj.
3 Nị ataj snan'ān rụhua' yūnj rian án rẹ' sisị daran' ni tsínj a'uej ruhua sisị gụta' ni sij da'nga' nneẹ cúj ni sij, nị hua niạn sisị dạgahuin ni sij daran' si a'nin' si-ley Moisés rian ni sij.
4 Nị sisị ani ruhua ni é rẹ' sisị gạhuin sạ' á rẹ' rian Yan'anj xi'í si dagahuin ni é rẹ' ley daj, ngaa nị gahuin nịni ni é rẹ' rian Cristo. Nị gahuin nịni ni é rẹ' rian sinduj gui'yaj Yan'anj ngạ né'.
5 Sanị Espíritu Santo 'yaj sisị ana'uij né' sisị gạhuin sạ' né' rian Yan'anj xi'í si xuman ruhua né' ni'yaj né' Jesucristo.
6 Nị sisị nicaj dugüi' né' ngạ Cristo Jesús, nị nitaj si 'ya sisị gụịtaj, asị sị guitaj da'nga' nneẹ cúj né' mánj. Sanị ní'yanj yya sisị gụxuman ró' ni'í' Cristo Jesús. Xi'í daj nị gạhuin 'ị ró' gụịni'í' ni dugüí'.
7 Hua sạ' gachéj sini ni é rẹ' si-chrej Yan'anj. Ngaa nị ụn tsínj gui'yaj, nị duna ni é rẹ' sisị nun dagahuin ni é rẹ' nuguan' xạnga' únj.
8 Nị Yan'anj gaquínj ni é rẹ' sisị gụịnicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Yan'anj. Nị sé Yan'anj gui'yaj sisị duna á rẹ' nuguan' xạnga' daj.
9 Ataj né' sisị dọj xínj levadura 'yaj, nị ayu daran' ni quinj. Nị dạj ró' 'yaj levadura daj, nị hué daj 'yaj nuguan' yyạ unun ni é rẹ'. Sisị gụnun né' dọj nuguan' yyạ, nị gạ'ue guẹre' daran' ni nuguan' sạ' nun chruhua niman né'.
10 Nị hua xitinj ruhuāj rian Señor sisị uyan gạ ruhua á rẹ' ngāj. Sanị Yan'anj

guḭ'yaj castigo tsínj chran' yun'unj ni é rẹ'. Nitaj si guḭ'ya ụn tsínj gạhuin mánj.

11 Nḭ sisḭ hua guẹ a'mī sisḭ gụta' ni sij da'nga' ni ngüḭ, nḭ sḭ chran' yun'unj ni tsínj israelita man'ānj huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Sanḭ a'mī rian ni ngüḭ sisḭ gahui' Jesús xi'í si-gạquin' né'. Xi'í daj nḭ unun' ni sij ngạ man'ānj.

12 Sanḭ xi'í ni tsínj chran' yun'unj ni é rẹ' daj, nḭ huin ruhuāj sisḭ uyun gạ'nin' ni sij man'an ni sij.

13 Nḭ ngaa gaquínj Yan'anj ni é rẹ', nḭ gahuin ní'nij rian ni é rẹ' huin ín rẹ' jnān ngạ xica'uī. Sanḭ nitaj si huin ruhuaj gata sisḭ gạ'ue xạcaj ni é rẹ' daran' chrej huin chrej huin ruhua nneẹ cúj ni é rẹ' xạcaj ạ'. Sạ' huin sisḭ gạhuin 'ḭ ruhua á rẹ' nḭ'yaj á rẹ' dugüi' ni é rẹ'. Nḭ guḭ'yaj sun ni é rẹ' xi'í dugüi' ni é rẹ'.

14 Daj si daran' si-ley Yan'anj huin urin nuguan'. Nḭ nuguan' nan huin: "Gạhuin 'ḭ ruhua né' guḭni'yaj né' ni dugüi' né' dạj rún' 'ḭ ruhua né' ni'yaj né' ni man'an né'". Nḭ sisḭ hué daj guḭ'yaj né', nḭ dạgahuin né' daran' nuguan' a'nin' Yan'anj sun rian né'. Daj gataj si-ley Yan'anj.

15 Gạ cuidado ni é rẹ' sisḭ sḭ gunun' ni dụgüi' ni é rẹ' mánj. Nḭ sḭ ga'mi ni é rẹ' ni nuguan' quij xi'í ni dụgüi' ni é rẹ' mánj. Nḭ sisḭ hué daj guḭ'yaj ni é rẹ', nḭ guẹre' ni dụgüi' ni é rẹ'.

Las obras de la carne y el fruto del Espíritu

16 Hué dan nḭ ataj snan'ān gụnun ni é rẹ' sisḭ xạcaj ni é rẹ' si-chrej Espíritu Santo. Ngaa nḭ sḭ gui'yaj ni é rẹ' dạj rún' huin ruhua nneẹ cúj ni é rẹ' mánj.

17 Daj si unun' si huin ruhua nneẹ cúj né' ngạ si huin ruhua Espíritu Santo. Nḭ unun' Espíritu Santo ngạ si huin ruhua nneẹ cúj né'. Nḭ nḭni huin ruhua gọ'ngo nụngüe. Xi'í daj nḭ na'ue guḭ'yaj ni é rẹ' dạj rún' huin ruhua ni é rẹ' guḭ'yaj á rẹ' mánj.

18 Sanḭ sisḭ gạ'uej ruhua á rẹ' dḭgyán Espíritu Santo chrej gạn'anj ni é rẹ', nḭ nitaj si a'nin' si-ley Moisés sun rian ni é rẹ' mánj.

19 Sé si 'ḭ guḭni'i ni é rẹ' dạj 'yaj ni tsínj 'yaj si huin ruhua nneẹ cúj ni sij. Nḭ a'mi ni sij ngạ squḭra' ni sij. Nḭ 'yaj ni sij ni rasụn quij hua nej. Nḭ 'yaj ni sij si nạ'aj nej.

20 Nḭ nico' ni sij ango yan'anj 'yaj ra'a ni sij. Nḭ 'yaj stu'uaj ni sij nej. Nḭ nun huin xạn' ruhua ni sij ngạ ni dugüi' ni sij. Nḭ unun' ni sij ngạ dugüi' ni sij. Nḭ xicoj ruhua ni sij ngạ dugüi' ni sij. Nḭ yoọ nan'an ruhua ni sij. Nḭ huin ruhua ni sij sisḭ gạhuin achij man'an ni sij. Nḭ 'yaj ni sij sisḭ huin nḭni gọ'ngo ni sij. Nḭ 'yaj nḭni ni sij 'ngọ xi'nin' man'an ni sij.

21 Nḭ huin ruhua ni sij nḭ'yaj ni sij si'yaj dugüi' ni sij. Nḭ dagahui' ni sij níman nej. Nḭ hua xḭni ni sij. Nḭ xa nạsa' ni sij. Nḭ 'yaj ni sij ango rasụn quij dạj rún' huin ruhua nneẹ cúj ni sij. Nḭ asḭj sini, nḭ hua gataj chrūnj rian án rẹ', nḭ hué daj gataj rụhua' yūnj sisḭ daran' ni tsínj 'yaj ni gaquin' nan, nḭ sḭ gane ni sij rian nicaj sun Yan'anj mánj.

22 Sanḭ 'yaj Espíritu Santo sisḭ gạhuin 'ḭ ró' guḭni'í' ni dugüí'. Nḭ gạhuin niạ' ró'. Nḭ gạhuin din'inj ruhua né'. Nḭ gạ'nin' ruhua né' ngạ ni dugüi' né'. Nḭ gạ'mi sạ' né' nej. Nḭ guḭ'yaj né' sinduj ngạ ni dugüi' né'. Nḭ gụxuman ruhua né' nej.

23 Nḭ gạhuin nḭ né' nej. Nḭ guḭnicaj sun né' rian man'an né'. Nḭ sisḭ dạgahuin né' ni nuguan' nan, guḭ'yaj Espíritu Santo, nḭ nitaj ạ 'ngọ ley nicaj sun rian né' mánj.

24 Nḭ né', ni tsínj nicaj dugüi' ngạ Cristo, nḭ na'ue dạgahuin né' si huin ruhua nneẹ cúj né' mánj. Nḭ rún' huin sisḭ gahui' nụguan'an né' rian rugutsḭ ngạ Cristo. Hué dan nḭ guisíj si gui'yaj né' si xḭ'i dạj rún' huin ruhua nneẹ cúj né', guḭ'yaj né'.

25 Sisḭ gahuin sạ' né', gui'yaj Espíritu Santo, ngaa nḭ xạcaj né' chrej dḭgyan Espíritu Santo rian né' nej.

26 Sḭ gui'yaj nnẹ né' mánj. Nḭ sḭ chran' né' ni dugüi' né' mánj. Nḭ sḭ gahuin xicoj ruhua né' guḭni'i né' ni dugüi' né' mánj.

6

1 Nḭ sisḭ guḭ'yaj 'ngọ tsínj daj gaquin' guḭni'i ni é rẹ', nḭ sisḭ ni é rẹ' huin tsínj xuman ruhua sạ' ruhua, ngaa nḭ gạn'anj chrạcuij ni é rẹ' sij sisḭ nạnicaj ruhua sij, nḭ guḭnicaj dugüí' rụhua' yún sij ngạ ni é rẹ'. Sanḭ gạ'mi nạj ni é rẹ' ngạ sij. Nḭ gạ cuidado ni é rẹ' nun sạ' nun dḭgya' yun'unj sichre ni é rẹ' nej.

2 Nḭ chrạcuij gọ'ngo' ni dugüí'. Nḭ sisḭ hué daj guḭ'yaj né', nḭ dạgahuin né' nuguan' a'nin' Cristo sun rian né'.

3 Nḭ sisḭ ani ruhua 'ngọ tsínj nasḭnunj sisḭ huin achij sij, sanḭ digya' yun'unj sij man'an sij.

4 Xạcaj gọ'ngo né' cuenta dạj 'yaj gọ'ngo né'. Nḭ sisḭ 'yaj sạ' né', nḭ gạ'ue gạhuin niạ' ruhua né' ngạ si 'yaj né'. Sanḭ sḭ gataj né' sisḭ 'yaj sạ' né' daj ngạ si 'yaj ni dugüi' né'.

5 Daj si xiráj gọ'ngo né' huin si gạ cuidado né' ngạ si 'yaj man'an né'.

6 Tsínj gahuin chrụn si-nụguan' Yan'anj, nḭ gạ'ui' sij si achin rian tsínj digyán nuguan' daj rian sij.

7 Sḭ duna ni é rẹ' sisḭ dḭgya' yun'unj 'ngọ nuguan' snan'anj man'an án rẹ' mánj. Sḭ ga'ue dḭgya' yun'unj ni é rẹ' Yan'anj mánj. Sisḭ 'yaj sạ' 'ngọ tsínj daj chruhua xungüḭ nan, nḭ gạhuin sạ' rian sij. Nḭ sisḭ 'yaj quij 'ngọ tsínj daj, ni gạ sayun rian sij.

8 Daj si sisi̱ gui̱'yaj 'ngo̱ tsínj daj si
huin ruhua nneę cúj sij gui̱'yaj sij, ni̱
guęre' sij, gui̱'yaj nuguan' daj. Sani̱ sisi̱
gui̱'yaj 'ngo̱ tsínj daj si huin ruhua Espíritu
Santo gui̱'yaj sij, ni̱ gạne ni̱ganj sij, gui̱'yaj
Espíritu Santo.
9 Ngaa ni̱ si̱ ga'nin' ruhua né' si gui̱'yaj
sạ' né'. Daj si sisi̱ gui̱'yaj fuerza né' ngạ
nuguan' sạ', ni̱ hua 'ngo̱ güi gui̱'yaj sạ'
Yan'anj rian né'.
10 Hué dan ni̱ yyạj hua ní'nij rian né', ni̱
gui̱'yaj sạ' né' ngạ daran' ni ngüi̱. Ni̱ gui̱'yaj
sạ' doj né' ngạ ni ngüi̱ xuman ruhua ni'yaj
Yan'anj.

Pablo se gloría en la cruz de Cristo

11 Ni̱'yaj ni é rę' sisi̱ dạj arūnj letra xxi
nan ngạ ra'āj.
12 Ni tsínj a'nin' sun rian án rę' sisi̱ gui̱taj
da'nga' nneę cúj ni é rę', ni̱ maan si huin
ruhua ni sij sisi̱ gạ'mi sạ' ni ngüi̱ xi'í ni sij.
Ni̱ na'uej ruhua ni sij sisi̱ chrạn' yun'unj ni
ngüi̱ ni sij xi'í si gahui' Cristo rian rugutsi̱.
13 Ni̱ ni tsínj gui̱taj da'nga' nneę cúj ni sij,
ni̱ nun dagahuin ni sij si ataj si-ley Moisés
mánj. Sani̱ maan si huin ruhua ni sij sisi̱
gui̱taj da'nga' nneę cúj ni é rę'. Ngaa ni̱
gạhuin nnę ni sij sisi̱ gui̱taj da'nga' nneę
cúj ni é rę', gui'yaj ni sij.
14 Sani̱ güendāj, ni̱ na'uej ruhuāj sisi̱
gạhuin nnēj. Maan si huin ruhuāj gạ'mi
sa'āj xi'í Señor Jesucristo huin tsínj gahui'
rian rugutsi̱ xi'í né'. Daj si xi'í si gahui'
Cristo rian rugutsi̱, ni̱ nitaj si ní'yanj si-
chrej ni ngüi̱ mạn chruhua xungüi̱ gaquin'
nan riānj gạ mánj. Ni̱ hua duna man'ānj
si 'yaj ni ngüi̱ daj.
15 Ni̱ ngaa ni̱caj dugüi' né' ngạ Cristo
Jesús, ni̱ nitaj si 'ya sisi̱ gui̱taj da'nga' nneę
cúj né', asi̱ si̱ guitaj da'nga' nneę cúj né' ạ'.
Sani̱ hua niạn si gạhuin nạca né', gui̱'yaj
Cristo.
16 Ni̱ huin ruhuāj sisi̱ gạhuin din'inj rian
daran' ni ngüi̱ dagahuin nuguan' nan. Ni̱
nạhuin 'i̱ ruhua Yan'anj ni̱'ya ni ngüi̱ daj
ruhuāj. Daj si huin yya ni sij tsínj israelita
rian Yan'anj.
17 Ni̱ güi gạn'anj nę' rian, ni̱ nitaj si huin
ruhuāj sisi̱ chrạn' yun'unj ni é rę' man'ānj.
Daj si guiran' nneę cū sayun xi'í si huīnj
'ngo̱ tsínj 'yaj sun rian Jesús.

Bendición final

18 Huin ruhuāj sisi̱ gui̱'yaj Señor Jesu-
cristo sinduj niman daran' ni é rę' huin ni
é rę' jnān ngạ xica'uī. Amén.

LA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A LOS EFESIOS

Salutación

1 Huēj huin Pablo. Nị huīnj 'ngọ tsínj
apóstol tsínj a'mi si-nụguan' Jesucristo
rian ni ngüị. Nị hué daj huin ruhua
Yan'anj si guị'yā. Nị arūnj yanj carta nan
a'nī rian a ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni tsínj sạ'
rian Yan'anj mạn xuman' Efeso. Nị xuman
ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' Cristo Jesús.
2 Nị huin ruhuāj sisị guị'yaj Yan'anj huin
chrej né' ngạ Señor Jesucristo sinduj rian
ni é rẹ'. Nị gạhuin din'inj ruhua ni é rẹ',
guị'yaj nụngüej sij, ruhuāj aj.

Bendiciones espirituales en Cristo

3 Gạ'mi sạ' né' rian Yan'anj huin chrej
Señor Jesucristo. Nị da xata' riqui nịn'
ruhua Yan'anj daran' nuguan' sạ' rian xi'í
si nicaj dugüi' né' ngạ Cristo.
4 Hué dan nị asịj gui'yaj Yan'anj xungüị,
nị hua nacui Yan'anj né' sisị guịnicaj
dugüi' né' ngạ Cristo. Nị gạhuin né' tsínj
sạ' rian Yan'anj tsínj nitaj si da'ui gaquin'
mánj. Hué daj gani sạ' ruhua Yan'anj xi'í
né' asịj ná sno'o.
5 Nị xi'í si 'ị ruhua Yan'anj ni'ya né', nị
gani ruhuaj gạhuin né' da'ni xi'í Jesucristo.
Daj si da'nga' daj garan' ruhua Yan'anj si
guị'ya ngạ né'.
6 Nị xi'í daj gạ'mi sạ' né' rian Yan'anj xi'í
si nico sinduj riqui Yan'anj rian né'. Nị
hué daj gui'yaj Yan'anj sinduj rian né' xi'í
si nico' né' Cristo. Nị 'ị ruhua Yan'anj ni'ya
sí'.
7 Nị naránj si-tun man'an sí' rian si-
gạquin' né'. Nị guinicaj Yan'anj niman
nico xi'í si-gạquin' né'. Daj si ducu gani
sạ' ruhua Yan'anj xi'í né'.
8 Nị sinduj riquij rian né' 'yaj sisị gạhuin
chrụn né' dạj guị'yaj sạ' né', nị dạj gụnun
sạ' né'.
9 Nị huin ruhua Yan'anj sisị xạcaj né'
cuenta dạj hua nuguan' nạca huin nuguan'
a'mi xi'í dạj huin ruhua man'an Yan'anj
guị'ya xi'í né' huin né' ni tsínj nico' Jesús.
10 Daj si güi gạnahuij xungüị, nị huin
ruhua Yan'anj sisị gạnahuin nụguan'an
daran' si mạn xata' ngạ daran' si mạn rian
xungüị nan. Ngaa nị guịnicaj sun Cristo
rian daran'anj.
11 Nị xi'í Cristo, nị ganacui Yan'anj ni
únj. Nị nạhuin ra'a únj ni rasụn rịqui
Yan'anj rian únj. Nị hué daj hua gani
ruhua Yan'anj xi'í únj. Nị Yan'anj 'yaj
daran'anj dạj rún' aran' ruhuaj.
12 Nị hué ni únj huin tsínj gana'uij sini
sisị guị'yaj sạ' Cristo ngạ ni únj. Nị xi'í daj
nị nata' ni únj sisị dugu'nạj 'yaj man'an
Yan'anj.
13 Nị xi'í Cristo hué daj gahuin ngạ ni é
rẹ' nej. Daj si ngaa gunun ni é rẹ' nuguan'
xạnga' huin nuguan' ataj sisị nacaj Yan'anj
ni é rẹ', nị guxuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj
ni é rẹ' Cristo. Nị dạj rún' 'yaj ni tsínj nicaj
sun ngaa ru'man ni sij sello rian ni yanj,
nị hué daj gui'yaj yya Yan'anj ngạ á rẹ'
ngaa riqui Yan'anj Espíritu Santo rian án
rẹ'. Xi'í daj, nị ni'i yya ni é rẹ' sisị huin ni
é rẹ' da'níj Yan'anj.
14 Nị xi'í si riqui Yan'anj Espíritu Santo
rian né', nị ni'i yya né' sisị nạhuin ra'a né'
daran' nuguan' sạ' hua gataj yya Yan'anj
si rịquij rian né'. Ngaa nị gạ'mi sạ' daran'
né' xi'í si hua 'ueé Yan'anj.

El espíritu de sabiduría y de revelación

15 Hué dan nị gunun man'ānj nuguan'
sisị guxuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ'
Señor Jesús. Nị gunun man'ānj nuguan'
sisị 'ị ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' daran'
ni tsínj sạ' nico' Yan'anj nej.
16 Xi'í daj nị nitaj si a'nin' ruhuāj nạga'uīj
si guruhua Yan'anj xi'í ni é rẹ' mánj.
Nị nanun ruhuāj ngaa achínj jni'yā rian
Yan'anj xi'í ni é rẹ'.
17 Nị hua 'ueé Yan'anj huin chrej Jesu-
cristo. Nị achínj jni'yā rian Yan'anj sisị
rịqui Yan'anj nuguan' chrụn sạ' gụnun ni-
man án rẹ'. Nị achínj jni'yā sisị gụnun sạ'
ni é rẹ' nuguan' digyán Yan'anj chruhua
niman ni é rẹ'. Ngaa nị guịni'i sạ' ni é rẹ'
man'an Yan'anj nej.
18 Nị achínj jni'yā rian man'an Yan'anj
sisị gạra da'nga' ruhua ni é rẹ' dạj hua
si sạ' ana'uij ni é rẹ' si rịqui Yan'anj rian
án rẹ'. Daj si gaquínj Yan'anj ni é rẹ' sisị
guịnicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ man'an Yan'anj.
Nị nịn' ruhua hua sạ' si rịqui Yan'anj rian
né', tsínj sạ' nico' Yan'anj anj.
19-20 Nị achínj jni'yā rian Yan'anj sisị
guịni'i ni é rẹ' dạj nicaj Yan'anj nịn' ruhua
fuerza xi'í né' huin né' ni tsínj xuman
ruhua ni'yaj Yan'anj. Nị hué fuerza daj
digyán Yan'anj rian ni ngüị ngaa ganá'nij
Cristo scanij ni níman. Nị gui'yaj Yan'anj
sisị gạne sí' nẹ' chrej ra'a sạ' Yan'anj xata'.
21 Nị gui'yaj Yan'anj sisị guịnicaj Cristo
sun rian daran' gobierno ngạ rian daran'
yan'anj mạn chruhua xungüị nej, rian
daran' tsínj huin achij nej, daran' fuerza
mán chruhua xungüị nan nej. Nị hué daj
guịnicaj Cristo sun ango xungüị gạ'na' nej.
22 Nị gui'yaj Yan'anj sisị gạhuin achij
Jesús rian daran' ni rasụn. Nị ga'ui'
Yan'anj sisị guịnicaj Cristo sun rian daran'
ni rasụn xi'í né' ni tsínj nico' Yan'anj.

23 Nị dạj rún' huin nneẹ cúj Cristo, nị hué
daj huin né'. Nị nneẹ cúj Cristo huin daran'
ni ngüị nico' Yan'anj. Nị nịn' gạchra' riqui
Cristo si-nụguan' sij rian daran' ni ngüị.

2

Salvos por gracia

1 Asịj sini nị dạj rún' huin ni níman huin
ni é rẹ', gui'yaj ni nuguan' quij ngạ ni
gaquin' da'ui ni é rẹ'. Sanị ga nị'na' niman
án rẹ', gui'yaj Cristo aj.
2 Nị asịj sini gachéj ni é rẹ' dạj rún' chéj
ni ngüị mạn chruhua xungüị gaquin' nan
nej. Nị gui'yaj ni é rẹ' si garan' ruhua
sichre huin si nne rian hua rụmi'. Nị
sichre nicaj sun rian ni ngüị na'uej ruhua
dạgahuin rian Yan'anj anj.
3 Nị dạj rún' 'yaj ni ngüị daj, nị hué daj
gachéj daran' né' asịj sini. Nị gui'yaj né'
si garan' ruhua nneẹ cúj né'. Nị dagahuin
né' nuguan' quij si gani ruhua niman né'.
Xi'í daj nị hua niạn gạhuin daran' né'
castigo dạj rún' gạhuin castigo ni ngüị
na'ue dạgahuin rian Yan'anj daj.
4 Sanị nịn' ruhua nani yaco ruhua
Yan'anj ni'ya né'. Daj si nịn' ruhua 'ị ruhua
Yan'anj ni'ya né'.
5 Nị nụnj si rún' huin níman huin né'
xi'í gaquin' gui'yaj né', sanị riqui Yan'anj
sisị gạ nị'na' nụguan'an né' ngạ Cristo.
(Ni nacaj Yan'anj ni é rẹ' xi'í sinduj riqui
Yan'anj rian ni é rẹ'.)
6 Nị ganá'nij nụguan'an né' ngạ Cristo
Jesús, gui'yaj Yan'anj. Nị gui'yaj Yan'anj
sisị gạne né' ngạ Cristo xata' aj.
7 Ngaa nị ni güi gạne né' xata', nị gạ'ue
dịgyán Yan'anj rian né' dạj nico huin
sinduj gui'yaj Yan'anj xi'í né'. Nị gạ'ue
guịni'i né' sisị nịn' ruhua gahuin 'ị ruhua
Yan'anj ni'ya né' xi'í si nico' né' Cristo
Jesús.
8 Nị nacaj Yan'anj ni é rẹ' xi'í si xuman
ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj. Nị hué
nan huin 'ngọ sinduj riqui Yan'anj rian ni
é rẹ'. Sé xi'í si gui'yaj sạ' ni é rẹ' huin si
ganacaj Yan'anj ni é rẹ' mánj. Sanị huin
'ngọ sinduj 'yaj Yan'anj rian ni é rẹ' aj.
9 Nị sé xi'í si 'yaj sạ' né', nị nạcaj Yan'anj
né' mánj. Daj si na'uej ruhua Yan'anj
gạ'mi xạcan né' sisị tsínj sạ' huin né'.
10 Nị Yan'anj gui'yaj né' xi'í si guịnico'
né' Cristo Jesús. Xi'í daj nị gạ'ue guị'yaj
sạ' né'. Daj si asịj sini yạn, nị hué daj gani
ruhua Yan'anj sisị guị'yaj sạ' né' xi'í Cristo
Jesús aj.

Reconciliación por medio de la cruz

11 Hué dan nị gạnanun ruhua a ni é rẹ'
sisị sé tsínj israelita huin ni é rẹ' mánj. Nị
asịj sini nị dugu'nạj ni tsínj israelita ni é
rẹ' sisị huin ni é rẹ' ni tsínj nun gụta' ni
sij da'nga' nneẹ cúj ni é rẹ' mánj. Nị hué
man'an ni sij huin ni tsínj guta' da'nga'
nneẹ cúj ni sij.
12 Nị gạnanun ruhua ni é rẹ' sisị asịj
sini, nị gahuin anéj ni é rẹ' rian Cristo. Nị
gahuin anéj ni é rẹ' rian ni únj ni tsínj
israelita nej. Nị nun guịni'i ni é rẹ' dạj
hua nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngạ ni
tsínj israelita asịj ná ngạ nuguan' gataj yya
Yan'anj rian ni sij nej. Nị asịj sini ngaa
mán ni é rẹ' xungüị nan, ni nun guịni'i ni
é rẹ' Yan'anj mánj. Nị nun gạna'uij ni é rẹ'
sisị guị'yaj Yan'anj nuguan' sạ' rian án rẹ'
nej mánj.
13 Sanị yyạj nị nicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ
Cristo Jesús. Asịj sini gahuin anéj ni é rẹ'
rian Cristo. Sanị yyạj nị gahuin nịchrun'
ni é rẹ' rian sij xi'í si gayanj si-tun man'an
sij.
14 Cristo gui'yaj sisị gạhuin din'inj ruhua
né'. Nị hué sij gui'yaj sisị urin xuman' huin
ni ngüị israelita ngạ ni ngüị 'nạ' anéj chrej.
Nị duguane Cristo xingá huin si xị'i unun'
nụngüej xuman' daj. Nị xingá daj gui'yaj
sisị gạhuin anéj nụngüej xuman' da aj.
15 Nị ngaa gahui' Cristo, nị gui'yaj sij
sisị sị ga'nin' si-ley Moisés sun rian né' gạ
mánj. Nị gui'yaj Cristo sisị gạhuin nụngüej
xuman' daj urin xuman' nạca sisị guịnicaj
dugüi' ni ngüị daj ngạ sij. Nị hué daj gui'yaj
sij sisị gạhuin din'inj rian daran' né'.
16 Nị ngaa gahui' Cristo rian rugutsị,
nị gui'yaj sij sisị nạ'mi nụngüej xuman'
daj. Nị gui'yaj sij sisị gạhuin din'inj ruhua
nụngüej xuman' daj ngạ Yan'anj. Ngaa nị
gạhuin nụngüej rian xuman' daj urin nneẹ
cúj Cristo aj.
17 Hué dan nị ga'nạ' Cristo, nị ga'mi sij
nuguan' sạ' rian án rẹ' ni tsínj 'nạ' anéj
chrej ngạ rian ni únj ni tsínj israelita sisị
gạhuin din'inj ruhua né' guịman daran'
né' ngạ Yan'anj anj.
18 Nị xi'í Cristo nị gạ'ue gạhuin nịchrun'
daran' né' rian chrej né', gui'yaj man'an
Espíritu Santo.
19 Xi'í daj nị sé tsínj 'nạ' anéj chrej huin
ni é rẹ' gạ mánj. Nị nitaj si mạn ni é rẹ'
nẹ' xẹ' xánj ni é rẹ' mánj. Sanị yyạj nị hua
si-chrej ni é rẹ' ngạ ango ni tsínj sạ' nico'
Yan'anj sisị guịnicaj dugüi' daran' né' ngạ
Yan'anj anj.
20 Nị dạj rún' huin 'ngọ hue' sạ' huin ni
é rẹ'. Nị ni tsínj apóstol, ni tsínj a'mi si-
nụguan' Jesucristo yyạj ngạ ni tsínj ga'mi
si-nụguan' Yan'anj asịj ná, nị hué ni sij
huin ni yej ngaj xi'í hue' daj. Nị yej sạ' nan
huin achij rian daran' ni yej ngaj xi'í hue'
daj. Nị hué Jesucristo huin yej ran nan nne
si-cúj hue' aj.
21 Hué dan nị 'ngọ chré' gạ daran' né'
huin né' ni ngüị nico' Jesucristo. Ngaa
nị 'ngọ nạxuman nuhui sạ'. Nị nuhui

daj huin daran' né' ni ngüi̱ nico' man'an
Señor.
22 Ni̱ xi'í si nicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ
Jesucristo, ni̱ gạhuin nụguan'an ni é rẹ'
ngạ ango ni ngüi̱ gahuin nuhui daj. Ni̱ huaj
nạxuman 'ngọ hue' sạ' huin ducuá Yan'anj
rian nne Espíritu Santo aj.

3

Ministerio de Pablo a los gentiles

1 Huēj huin Pablo. Ni̱ nūnj ducuagạ' xi'í
si nico' man'ānj Cristo Jesús. Ni̱ ran'ānj
sayun nan xi'í si ga'mī nuguan' sạ' rian ni
é rẹ' huin ni é rẹ' ni tsínj 'nạ' anéj chrej.
2 Ni̱ ani ruhuāj sisi̱ hua gunun ni é rẹ' dạj
gui'yaj Yan'anj sinduj, ni garasụn Yan'anj
sun nan gui'yaj sūnj xi'í ni é rẹ' aj.
3 Ni̱ digyán Yan'anj 'ngọ nuguan' riānj
huin 'ngọ nuguan' nun gụini'i ni ngüi̱
guimán asjj ná. Ni̱ hua garūnj dọj nuguan'
nan rian yanj ga'nī rian ni é rẹ'.
4 Ni̱ ngaa gạya ni é rẹ' yanj daj, ni̱ gạ'ue
xạcaj ni é rẹ' cuenta sisi̱ ni'īnj nuguan' nun
gụini'i ni ngüi̱ xi'í Cristo aj.
5 Ni̱ asjj ná ni̱ nun dịgyán Yan'anj ni
nuguan' daj rian ni ngüi̱ mánj. Sani̱ yyạj
ni̱ digyán Espíritu Santo ni nuguan' daj
rian ni apóstol ni tsínj a'mi si-nụguan'
Jesucristo rian ni ngüi̱ ngạ ango ni tsínj
a'mi si-nụguan' Yan'anj huin ni sij ni tsínj
hua sạ' chruhua niman.
6 Ni̱ nuguan' nun gụini'i ni ngüi̱ huin
sisi̱ nạhuin ra'a nụguan'an ni ngüi̱ 'nạ'
anéj chrej ngạ ni ngüi̱ israelita nuguan'
sạ' gui'yaj yya Yan'anj ngạ ni tsínj israelita
asjj ná. Ni̱ dạj rún' huin urin nneẹ cú',
hué daj huin daran' né'. Ni̱ gụinicaj dugüi'
daran' né' nạhuin ra'a né' nuguan' sạ'
gataj yya Yan'anj rian ni tsínj israelita. Ni̱
hua nahuin ra'a á rẹ' nuguan' sạ' da aj.
7 Ni̱ Yan'anj gui'yaj sisi̱ gạhuīnj 'ngọ tsínj
nạta' nuguan' sạ' daj rian ni ngüi̱. Ni̱ sun
daj huin 'ngọ sinduj riqui Yan'anj riānj. Ni̱
gahuin nucuaj gui'yaj sūnj, gui'yaj Yan'anj
anj.
8 Huēj huin tsínj hua lij doj daj ngạ
daran' ni tsínj sạ' nico' Yan'anj. Sani̱
riqui Yan'anj sinduj riānj sisi̱ gạn'anj gạ'mī
nuguan' sạ' scanij ni ngüi̱ 'nạ' anéj chrej.
Ni̱ na'ue nạri'īj dạj hua nico nuguan' sạ'
'nạ' xi'í Cristo aj.
9 Ni̱ garasụn Yan'anj man'ānj sisi̱ gạtaj
yyāj rian daran' ni ngüi̱ dạj hua nuguan'
gari hui̱ Yan'anj asjj ná rian ni ngüi̱. Ni̱
Yan'anj gui'yaj daran'anj.
10 Ni̱ hué daj gahuin yyạj sisi̱ gụini'i ni
si huin achij mán xata' dạj chrụn man'an
Yan'anj. Ni̱ gụini'i ni si huin achij daj xi'í
si dịgyán né' ni tsínj nico' Yan'anj dạj ni'i
sạ' Yan'anj daran'anj.
11 Ni̱ hué daj gui'yaj Yan'anj dạj rún' gani
ruhua man'an asjj ná sno'o. Ni̱ gahuin yya
si gani ruhua Yan'anj xi'í si ga'nạ' Señor
Jesucristo chruhua xungüi̱ nan.
12 Ni̱ xi'í si guxuman ruhua né' ni'yaj
né' Jesucristo, ni̱ gạ'ue gạhuin nịchrun' né'
gạchinj jni'yaj né' rian Yan'anj anj. Ni̱ si̱
guxu'ui' né' mánj.
13 Hué daj ni̱ achínj jni'yā rian án rẹ' sisi̱
si̱ gahuin ruhua á rẹ' xi'í si ran'ānj sayun
xi'í ni é rẹ' mánj. Daj si gạhui sạ' ni é rẹ'
xi'í sayun ran'ānj nan anj.

El amor que excede a todo conocimiento

14 Hué dan ni̱ xi'í nuguan' nan, ni̱
guiniquin' ráj dacō rian chrej Señor Jesu-
cristo.
15 Ni̱ Yan'anj huin chrej daran' ni xi'nin'
ni tsínj mạn rian xungüi̱ ngạ ni si mạn
xata' nej.
16 Ni̱ achínj jni'yā rian Yan'anj sisi̱ nạri'
nucuaj niman án rẹ', gui̱'yaj Espíritu
Santo. Ni̱ gạ'ue chrạcuij Yan'anj man'an ni
é rẹ' xi'í si hua nico rasụn sạ' rian Yan'anj
anj.
17 Ni̱ achínj jni'yā sisi̱ gạne xạnga' Cristo
chruhua niman ni é rẹ' xi'í si xuman ruhua
á rẹ' ni'yaj á rẹ' sij. Ngaa ni̱ gạ ni̱ca ruhua
ni é rẹ' xi'í si 'i̱ ruhua Yan'anj ni'ya ni é rẹ'
aj.
18 Hué dan ni̱ gạ'ue gạra da'nga' ruhua
ni é rẹ' ngạ daran' ni ngüi̱ sạ' nico' Yan'anj
sisi̱ 'i̱ nico ruhua Cristo ni'yaj sij né'. Ni̱
dạj rún' hua 'ngọ si gạra' nico, ni̱ hué daj
'i̱ ruhua Cristo ni'yaj sij né'. Ni̱ dạj rún'
hua 'ngọ si xẹ'e nico hué daj huaj nej. Ni̱
dạj rún' hua 'ngọ si gụnun nico, ni̱ hué daj
huaj nej. Ni̱ dạj rún' hua 'ngọ si xạcan nico
hué daj huaj nej.
19 Ni̱ achínj jni'yā rian Yan'anj sisi̱ gụini'i
ni é rẹ' dạj 'i̱ nico ruhua Cristo ni'yaj sij
ni é rẹ'. Ni̱ na'ue gụnucuaj né' gụini'i né'
dạj hua nico nuguan' nan. Hué dan ni̱
xi'í si 'i̱ nico ruhua Cristo ni'yaj sij né', ni̱
gạ'ue gạhuin sạ' né' dạj rún' hua man'an
Yan'anj.
20 Yyạj ni̱ gạtaj daran' né' sisi̱ hua sạ'
nịn' ruhua Yan'anj. Ni̱ nicaj Yan'anj fuerza
gui̱'ya nico daj ngạ si achínj né' ngạ si ani
ruhua né' nej. Ni̱ gạ'ue gui̱'yaj sạ' né' xi'í
si nne Yan'anj ngạ né'.
21 Yan'anj huin si sạ' gạtaj daran' né'
huin né' ni tsínj nico' Jesucristo. Ni̱
Jesucristo digyán sisi̱ hua sạ' nịn' ruhua
Yan'anj nej. Ngaa ni̱ nịganj gạ'mi sạ'
daran' né' rian Yan'anj anj. Amén.

4

La unidad del Espíritu

1 Nūnj ducuagạ' xi'í si nico' man'ānj
Señor. Ni̱ achínj jni'yā rian án rẹ' sisi̱
gạchre sạ' ni é rẹ' rian Yan'anj anj. Daj si

hua yya gaquínj Yan'anj ni é rẹ' sisi̱ gạche
sạ' ni é rẹ' chruhua xungüi̱ nan.
2 Ni̱ gui̱'yaj ni é rẹ' sisi̱ gạhuin ni é rẹ'
'ngọ lij rian ni dugüi' ni é rẹ'. Ni̱ gạ'mi sạ'
ni é rẹ' rian ni sij nej. Ni̱ gạ'nin' ruhua ni
é rẹ' ngạ ni dugüi' ni é rẹ'. Ni̱ gạhuin 'i̱
ruhua á rẹ' ngaa nun aran' ruhua á rẹ' si
'yaj ni dugüi' ni é rẹ' nej.
3 Ni̱ nịganj gạnahuij ruhua ni é rẹ' sisi̱
gui̱nicaj dugüi' uyan daran' ni é rẹ'. Daj si
chracuij Espíritu Santo sisi̱ hué daj gui̱'yaj
ni é rẹ' xi'í si hua din'inj gui̱man án rẹ' ngạ
ni dugüi' ni é rẹ'. Ni̱ hué daj gui̱'yaj ni é rẹ'
xi'í si gạhuin din'inj ruhua ni é rẹ', gui̱'yaj
Cristo aj.
4 Ni̱ urin nneẹ cúj Cristo huin daran' né'.
Ni̱ hua urin Espíritu Santo nne chruhua
niman daran' né'. Ni̱ gahuin yya ruhua né'
sisi̱ gaquínj Yan'anj né'. Ni̱ uyan ana'uij
daran' né' sisi̱ gui̱'yaj sạ' Yan'anj ngạ né'.
5 Ni̱ hua urin Señor nicaj sun rian né'.
Ni̱ urin nuguan' sạ' xuman ruhua né'. Ni̱
gata' nnee daran' né' xi'í urin Jesucristo.
6 Ni̱ hua urin Yan'anj huin chrej daran'
né'. Ni̱ Yan'anj nicaj sun rian daran'anj. Ni̱
'yaj sun Yan'anj niman daran' né'. Ni̱ nne
Yan'anj ngạ daran' né' aj.
7 Sani̱ hua ganahuin ra'a da gọ'ngo né'
sinduj dạj rún' huin ruhua Cristo riqui sí'
rian né'.
8 Ni̱ xi'í daj gataj si-nụguan' Yan'anj:
Ngaa gahui Cristo xata', ni̱ nicaj sij ni tsínj
hua anumi gan'anj sij.
Ni̱ ga'ui' sij sun sạ' rian ni ngüi̱ aj.
Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
9 Ni̱ nuguan' nan ataj sisi̱ hua gahui sij
xata'. Ngaa ni̱ huin ruhuaj gata sisi̱ hua
sini ga'nạ' sij nẹ' nịca' ruhua xungüi̱ nan.
10 Ni̱ tsínj ga'nạ' nan hué guẹ sij nahui
nạn' xata' rian hua xạcan nịn' ruhua. Ni̱
xi'í daj nicaj sun sij rian daran'anj.
11 Ni̱ riqui Cristo sisi̱ gạhuin da'aj né'
apóstol tsínj gạn'anj gạ'mi si-nụguan' sij
rian ni ngüi̱. Ni̱ gạhuin ango né' tsínj
gạ'mi nuguan' digyán Yan'anj rian sí'. Ni̱
gạhuin ango né' tsínj gạnata' nuguan' sạ'
sisi̱ gạnacaj Yan'anj ni ngüi̱. Ni̱ gạhuin
ango né' tsínj dụgumi ngaa nạhuin yu' ni
ngüi̱ nico' Yan'anj. Ni̱ gạhuin ango né' tsínj
dịgyan si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüi̱ aj.
12 Ni̱ hué daj huin ruhua Cristo gui̱'yaj sij
ngạ gọ'ngo né' sisi̱ gạhuin nịca ruhua né'
huin né' ni tsínj hua sạ' rian Yan'anj. Ngaa
ni̱ gui̱'yaj sun né' chrạcuij né' ni dugüi' né'
ni tsínj nico' Cristo. Ngaa ni̱ gạhuin sạ'
niman né' huin né' nneẹ cúj Cristo.
13 Ngaa ni̱ daran' né' gui̱nicaj dugüi'
xi'í si xuman ruhua né' ni'yaj né' Cristo.
Ni̱ gạra da'nga' ruhua né' dạj hua da'níj
Yan'anj. Ni̱ gui̱sij né' gạhuin ran niman
né'. Ngaa ni̱ gạ'ue gui̱ni'i ni ngüi̱ sisi̱ hua
yya nne Cristo niman né'.
14 Ngaa ni̱ si̱ gahuin né' dạj rún' huin ni
tsin' mánj. Daj si nicọ' huaj naduna si ani
ruhua anin'inj. Ni̱ sé si 'i̱ xuman ruhua
anin'inj daran' ni nuguan' unun mánj. Ni̱
si̱ gui'yaj né' dạj rún' 'yaj ni tsin' mánj. Ni̱
si̱ guxuman ruhua né' si-nụguan' ni tsínj
chrụn achéj digya' yun'unj ni ngüi̱ mánj.
15 Ni̱ gạ'mi xạnga' né' rian ni dugüi' né'
xi'í si 'i̱ ruhua né' ni'yaj né' ni dugüi' né'.
Ngaa ni̱ gạ'ue gạhuin ran ruhua né', ni̱
gui̱nicaj dugüi' uyan né' ngạ Cristo. Ni̱
nicaj sun Cristo rian nneẹ cúj sij huin
daran' né' aj.
16 Ni̱ xi'í Cristo ni̱ 'yaj sun sạ' nneẹ cúj sij
huin né'. Ni̱ dạj rún' nicaj dugüi' nịn' nneẹ
cúj né', ni̱ hué daj nicaj dugüi' né' ngạ ni
dugüi' né' ni tsínj nico' Yan'anj. Daj si 'yaj
fuerza daran' né' sisi̱ uyan gui̱nicaj dugüi'
daran' né'. Ni̱ huaj gạhuin ran ruhua né',
'yaj si-nụguan' Yan'anj xi'í si 'i̱ ró' ni'í' ni
dugüí' aj.

La nueva vida en Cristo

17 Ni̱ hué nuguan' nan ataj snan'ān
gụnun ni é rẹ' xi'í si nico' né' Señor. Yyạj ni̱
si̱ gui'yaj ni é rẹ' dạj rún' 'yaj ni tsínj nun
ni'i Yan'anj ni tsínj 'nạ' anéj chrej mánj.
Daj si nitaj si ní'yanj si ani ruhua ni sij
mánj.
18 Ni̱ hua rụmi' chruhua niman ni sij.
Ni̱ gahuin anéj ni sij rian chrej sạ' riqui
Yan'anj rian ni ngüi̱. Daj si nunun ni sij si
so'o ni sij aj.
19 Ni̱ nitaj si nahuij ruhua ni sij xi'í
gaquin' 'yaj ni sij. Ni̱ aran' ruhua ni sij
gui̱'yaj ni sij si aran' ruhua nneẹ cúj ni sij,
gui̱'yaj ni sij.
20 Sani̱ nun gui̱ni'i ni é rẹ' Cristo sisi̱ hué
daj gui̱'yaj ni é rẹ' mánj.
21 Ni̱ xạnga' gunun ni é rẹ' xi'í Cristo. Ni̱
gahuin chrụn ni é rẹ' si-nụguan' sij. Daj si
si-nụguan' sij huin nuguan' xạnga' aj.
22 Ni̱ dụnaj ni é rẹ' si xi̱'i gui'yaj ni é rẹ'
asi̱j sini. Daj si si gui'yaj ni é rẹ' daj huin
'ngọ si xi̱'i digya' yun'unj man'an ni é rẹ'.
23 Sani̱ nạhuin nạca niman ni é rẹ' xi'í si
ani ruhua ni é rẹ' aj.
24 Ni̱ gạhuin ni é rẹ' ni ngüi̱ nạca, gui̱'yaj
Yan'anj. Ni̱ dạj rún' huin man'an Yan'anj
huin ni ngüi̱ nạca daj. Ngaa ni̱ gui̱'yaj nịca
xạnga' ni é rẹ', ni̱ gạhuin sạ' ni é rẹ', gui̱'yaj
Yan'anj anj.
25 Hué dan ni̱ si̱ ga'man ruhua á rẹ' rian
ni dugüi' ni é rẹ' mánj. Daj si nicaj dugüi'
né' huin daran' né' nneẹ cúj Cristo.
26 Ni̱ sisi̱ gạ'man ruhua ni é rẹ', ni̱ si̱
gui'yaj ni é rẹ' gaquin' mánj. Ni̱ si̱ ga'man
nụgüi ruhua á rẹ' mánj.
27 Ni̱ si̱ ga'ui' ni é rẹ' chrej rian sichre sisi̱
gạtsij sichre niman án rẹ' mánj.
28 Tsínj gui'yaj tụ, ni̱ dụna sij si gui̱'yaj
tụ sij aj. Ni̱ gạxi'i sij gui̱'yaj sun sij sun sạ'.

Ngaa nị gạ'ue guịri' sij si gạ'ui' sij rian ni ngüị niqui aj.
29 Sị ga'uej ruhua á rẹ' gạ'mi ni é rẹ' nuguan' quij. Sanị gạnahuij ruhua á rẹ' gạ'mi ni é rẹ' nuguan' sạ' huin nuguan' achin rian ni dugüi' ni é rẹ'. Ngaa nị gạhuin sạ' doj ni tsínj gụnun nuguan' gạ'mi ni é rẹ' sisị sạ' gạ'mi ni é rẹ' aj.
30 Sị gui'yaj ni é rẹ' si gạnani ruhua Espíritu Santo mánj. Nị dạj rún' 'yaj ni tsínj a'ui' sello rian yanj, nị hué daj 'yaj Yan'anj ngạ né'. Daj si riqui Yan'anj Espíritu Santo rian né' sisị gạhuin nịni né' da güi gạ'na' nạcaj Yan'anj né'.
31 Dụna ni é rẹ' si nan'an ruhua ni é rẹ' aj. Nị dụna á rẹ' si a'man ruhua á rẹ' nej. Nị sị gunun' ni é rẹ' ngạ ni dugüi' í rẹ' mánj. Nị sị gaguaj ni é rẹ' ngạ ni dugüi' ni é rẹ' mánj. Nị sị ga'mi ni é rẹ' nuguan' quij xi'í 'ngọ dugüi' ni é rẹ' mánj. Nị dụna ni é rẹ' daran' nuguan' quij hua da aj.
32 Nị gạ sạ' ni é rẹ' ngạ ni dugüi' ni é rẹ'. Nị nạhuin 'ị ruhua gọ'ngo ni é rẹ' guịni'yaj a ni é rẹ' ngạ ni dugüi' ni é rẹ' nej. Nị guịnicaj ni é rẹ' niman nico rian ni dugüi' ni é rẹ' dạj rún' guinicaj Yan'anj niman nico rian ni é rẹ' xi'í Cristo aj.

5

Andad como hijos de luz

1 Hué ni é rẹ' huin da'níj Yan'anj. Nị 'ị ruhua Yan'anj ni'ya ni é rẹ'. Ngaa nị guị'yaj fuerza ni é rẹ' sisị gạhuin ni é rẹ' dạj rún' huin Yan'anj anj.
2 Daran' si guị'yaj ni é rẹ', nị gạhuin 'ị ruhua ni é rẹ' ngạ ni dugüi' ni é rẹ' dạj rún' gahuin 'ị ruhua Cristo ni'yaj sij né'. Nị naga'ui' sij man'an sij rian Yan'anj xi'í né'. Nị gahuin sij 'ngọ ofrenda gahui' sij. Nị garan' ruhua Yan'anj si gui'yaj sij.
3 Yyạj nị huin ni é rẹ' tsínj sạ' nico' Yan'anj. Ngaa nị ạ 'ngọ ni nuguan' sị ga'ue gạ'mi ni é rẹ' dạj rún' 'yaj ni tsínj nuna xi'í squịra' ni sij mánj. Nị sị ga'mi ni é rẹ' xi'í ango nuguan' quij mánj. Nị sị gahuin ruhua ni é rẹ' ngạ si'yaj dugüi' ni é rẹ' nej mánj.
4 Nị sị ga'mi ni é rẹ' nuguan' snan'anj rian dugüi' ni é rẹ' ngạ nuguan' nị'yun nej, nuguan' huin ducu ruhua ni é rẹ' nej mánj. Daj si nitaj si hua sạ' nuguan' daj si gạ'mi ni é rẹ' mánj. Maan si gạ'ui' ni é rẹ' si guruhua Yan'anj anj.
5 Nị hua tsínj a'mi ngạ squịra' sij. Nị hua tsínj 'yaj ango nuguan' quij hua nej. Nị hua tsínj huin ruhua ngạ si'yaj dugüi' sij. Nị uyan 'yaj tsínj daj ngạ ni tsínj nico' ango yan'anj 'yaj ra'a ni sij. Nị ni'i ni é rẹ' sisị sị ga'ue gạtu ni tsínj 'yaj quij daj rian nicaj sun Cristo ngạ Yan'anj mánj.
6 Sị duna ni é rẹ' si gạ'mi ni tsínj nuguan' digya' yun'unj huin nuguan' nitaj si ní'yanj rian ni é rẹ' mánj. Daj si xi'í ni nuguan' digya' yun'unj daj, nị gạhuin castigo ni tsínj na'ue dạgahuin si ataj Yan'anj.
7 Ngaa nị sị guinicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ ni tsínj digya' yun'unj da mánj.
8 Asịj sini nị dạj rún' rian rụmi' gahuin ni é rẹ'. Sanị xi'í si nicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Señor yyạj, nị dạj rún' huin rian xiguịn sạ' huin ni é rẹ'. Xi'í daj gạche ni é rẹ' dạj rún' chéj ni tsínj chéj rian xiguịn sạ' aj.
9 (Tsínj chéj rian xiguịn sạ' daj, nị a'mi sạ' sij. Nị 'yaj nịca sij nej. Nị a'mi sij nuguan' xạnga' nej.)
10 Nị guị'yaj fuerza ni é rẹ' sisị guị'yaj sun ni é rẹ' dạj rún' aran' ruhua Señor aj.
11 Nị sị guinicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ ni tsínj xị'i huin ni tsínj a'mi nuguan' nitaj si ní'yanj mánj. Daj si mạn ni sij rian hua rụmi'. Sanị sạ' huin sisị dịgyán án rẹ' rian ni tsínj daj sisị nun hua sạ' si 'yaj ni sij.
12 Daj si ri'ịj si-nạ'aj gạ'mī xi'í nuguan' quij 'yaj huị ni sij.
13 Sanị ngaa xiguịn 'yaj yan'ạn, nị rugüi' ni'í' daran' si 'yaj huị ni sij. Daj si yan'ạn 'yaj si rugüi' daran'anj.
14 Xi'í daj nị ataj ni ngüị: Nạnun ruhuá rẹ' sisị atój rẹ'. Nạchica rẹ' scanij ni níman. Nị guịxiguin gạche rẹ', guị'yaj Cristo aj. Hué daj ataj ni ngüị.
15 Ngaa nị gạ cuidado ni é rẹ' ngạ si-chrej ni é rẹ'. Sị gui'yaj ni é rẹ' dạj rún' 'yaj ni tsínj nị'yun mánj. Sanị guị'yaj ni é rẹ' dạj rún' 'yaj ni tsínj chrụn nuguan' sạ' aj.
16 Guị'yaj fuerza ni é rẹ' sisị guị'yaj sạ' ni é rẹ' ni güi mán né' aj. Daj si ni güi nan, nị 'yaj quij ni ngüị mạn chruhua xungüị nan. Sanị hua ní'nij rian né' guị'yaj sạ' né'.
17 Xi'í daj nị sị gui'yaj ni é rẹ' dạj rún' 'yaj ni tsínj nị'yun mánj. Sanị guị'yaj fuerza ni é rẹ' sisị gạra da'nga' ruhua ni é rẹ' dạj huin ruhua Señor guị'yaj á rẹ'.
18 Sị ga xịni ni é rẹ' mánj. Ni tsínj go'o, ni 'yaj ni sij gaquin' xị'i. Sanị gụnun sạ' Espíritu Santo chruhua niman án rẹ'.
19 Nị gạ'mi ni é rẹ' Salmo rian gọ'ngo dugüi' ni é rẹ' ngạ chra' huin himno nej, chra' hua sạ' güenda niman né' nej. Gạra niman ni é rẹ' chra' rian Señor aj.
20 Nị nịganj gạ'ui' ni é rẹ' si guruhua Yan'anj huin chrej né' xi'í daran' nuguan'. Nị hué daj guị'yaj ni é rẹ' xi'í Señor Jesucristo aj.

Someteos los unos a los otros

21 Nị guị'yaj 'ueé a ni é rẹ' dạj rún' huin ruhua ni dugüi' ni é rẹ', guị'yaj ni é rẹ'. Nị hué daj guị'yaj á rẹ' xi'í si nụn yan'anj ni é rẹ' Yan'anj.

22 Yun'unj xąna hua nicą, nị guị'yaj 'ueé unj si ataj nicą unj dąj rún' 'yaj 'ueé unj rian Señor.
23 Daj si nicą unj a'nin' rian unj dąj rún' a'nin' Cristo rian né' huin né' ni ngüị nico' Yan'anj. Nị hué né' huin nneẹ cúj Cristo. Nị Cristo gui'yaj sisị gąnacaj Yan'anj né'.
24 Nị dąj rún' dagahuin ni ngüị nico' Yan'anj si-nuguan' Cristo, nị da'nga' daj dągahuin yun'unj xąna nuguan' a'mi nicą unj.
25 Nị gąhuin 'ị ruhua tsínj sno'o guịni'yaj sij nicą sij dąj rún' 'ị ruhua Cristo ni'yaj sí' né' huin né' ni ngüị nico' Yan'anj. Nị naga'ui' sí' man'an sí' gahui' sí' xi'í né'.
26 Nị hué daj gui'yaj Cristo gahui' sij sisị gąhuin są' né' rian Yan'anj. Nị nagui'yaj są' Cristo né' xi'í nuguan' są' ngą xi'í nnee gata' nnee né' aj.
27 Ngaa nị gą'ue nąhuin ra'a Cristo né' huin né' ni ngüị gahuin 'ueé, gui'yaj Cristo. Nị dąj rún' hua 'ngọ atsij ngaa nitaj yanj anun, nị nitaj si aran' rianj, nị hué daj gą né' ngaa nąhuin ra'a Cristo né'. Nị gą nịca są' 'ueé né' rian Cristo aj.
28 Hué dan nị dąj rún' 'ị ruhua 'ngọ tsínj sno'o ni'yaj sij nneẹ cúj man'an sij, nị hué daj gąhuin 'ị ruhua sij guịni'yaj sij nicą sij. Tsínj 'ị ruhua ni'yaj nicą, nị 'ị ruhua sij ni'yaj sij man'an sij nej.
29 Daj si nị ą 'ngọ ni tsínj nitaj si huin xąn' ruhua ni'yaj nneẹ cúj man'an sij. Sanị xa sij sisị gą fuerza nneẹ cúj sij. Nị dugumi sij nneẹ cúj sij dąj rún' 'yaj Cristo ngą ni ngüị nico' Yan'anj anj.
30 Daj si huin né' nneẹ cúj Cristo xi'í si huin né' ni ngüị nico' Yan'anj anj.
31 Xi'í daj: "Nị dụna 'ngọ tsínj daj chrej sij ngą nni sij. Ngaa nị nąhuin nụguan'an nụngüej nicą sij. Nị nụngüej nicą sij gąhuin urin nneẹ cúj."
32 Hué nuguan' nan huin 'ngọ nuguan' nico. Nị na'ue gąra da'nga' są' ruhua né' ụn sin huin nuguan' nan ruhuaj gata mánj. Sanị a'mī xi'í si nicaj dugüi' Cristo ngą ni ngüị nico' Yan'anj anj.
33 Hué dan nị hua nịąn si gąhuin 'ị ruhua gọ'ngo ni é rẹ' ni tsínj sno'o guịni'yaj ni é rẹ' nicą ni é rẹ' dąj rún' 'ị ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' man'an án rẹ'. Nị hua nịąn si gą ní'yanj yun'unj xąna rian nicą unj.

6

1 Nị hua nịąn si dągahuin ni tsin' si ataj chre ngą nni xi'í si hué daj huin ruhua Señor si guị'yaj anin'inj. Daj si nuguan' nan huin 'ngọ nuguan' nịca yya.
2-3 Nị ga'nin' Yan'anj sun rián rẹ': "Guịnun yan'ánj rẹ' chréj ré' ngą nní ré', ngaa nị guịman są' rẹ' nico yo' chruhua xungüị nan." Nị gataj yya Yan'anj sisị hué daj dągahuin né' nuguan' nan, nị gą są' rian né'. Nị hué nuguan' nan huin nuguan' sini sisị hué daj ga'mi Yan'anj rian né'.
4 Nị ni tsínj hua da'níj, nị sị gui'yaj ni é rẹ' sisị gą'man ruhua da'níj ni é rẹ' mánj. Sanị guị'yaj ni é rẹ' sisị dągahuin da'níj ni é rẹ' si-nụguan' Señor. Nị guị'yaj ni é rẹ' sisị gąhuin chrụn da'níj ni é rẹ' si-chrej Señor nej.
5 Nị ni tsínj 'yaj sun rian 'ngọ xuru'ue, nị dągahuin ni é rẹ' si ataj tsínj daj. Nị gą ní'yanj ni é rẹ' ngą sij. Nị gą cuidado ni é rẹ' guị'yaj ni é rẹ' si aran' ruhua sij. Nị guị'yaj sun ni é rẹ' si-sun sij dąj rún' 'yaj á rẹ' si-sun Cristo.
6 Nị sé urin ngaa nị'yaj xuru'ue daj, nị guị'yaj sun są' ni é rẹ' huin ruhua ni é rẹ' mánj. Ngaa nị gąni ruhua sij sisị są' 'yaj sun ni é rẹ', ruhua ni é rẹ'. Sanị 'ngọ guị'yaj sun ni é rẹ' rian xuru'ue dąj rún' 'yaj sun ni é rẹ' rian Cristo. Nị guị'yaj ni é rẹ' si aran' ruhua Yan'anj, guị'yaj á rẹ' aj.
7 Gąhuin nią' ruhua á rẹ' guị'yaj sun są' á rẹ' si-sun xuru'ue da aj. Nị gąni ruhua ni é rẹ' sisị rịan Señor 'yaj sun ni é rẹ'. Nị sé rịan 'ngọ tsínj 'yaj sun ni é rẹ' mánj.
8 Daj si hua ni'i né' sisị ngaa 'yaj są' né', nị nąru'ue man'an Señor rian né'. Nị nitaj si gąhuin sisị tsínj 'yaj sun rian xuru'ue huin né', asị tsínj 'yaj sun si-sun man'an huin né'.
9 Ni tsínj xuru'ue, nị guị'yaj są' ni é rẹ' ngą ni tsínj 'yaj sun rian ni é rẹ' aj. Nị dụna ni é rẹ' si gą'mi huee ni é rẹ' rian ni sij. Nị ni'i ni é rẹ' sisị dąj rún' a'nin' Señor nne xata' sun rian ni tsínj 'yaj sun rian ni é rẹ', nị hué daj a'nin' Señor sun rian ni é rẹ' nej. Nị uyan hua daran' né' rian Señor.

La armadura de Dios

10 Ango rin nuguan' huin si gątaj snan'ān gụnun ni é rẹ' huin ni é rẹ' jnān ngą xica'uī. Gąhuin nucuaj ruhua ni é rẹ' xi'í si nicaj dugüi' ni é rẹ' ngą Señor. Nị hué daj guị'yaj ni é rẹ' ngą si-fuerza sij.
11 Nị dąj rún' 'yaj 'ngọ snado nụn sij atsij gaga' dugumi sij nneẹ cúj sij ngaa unun' sij, nị hué daj guị'yaj á rẹ' gą są' niman án rẹ' ngą nuguan' są' riqui Yan'anj rian án rẹ' aj. Ngaa nị gą'ue guị'yaj gana á rẹ' rian nuguan' digya' yun'unj 'ną' rian sichre aj.
12 Daj si nitaj si unun' né' ngą ni tsínj hua nneẹ cúj mánj. Sanị unun' né' ngą ni nanẹ xị'i ngą ni yan'anj 'yaj quij chruhua xungüị nan nej. Nị a'nin' ni nanẹ xị'i ngą ni yan'anj daj rian ni ngüị 'yaj quij mąn chruhua xungüị hua rụmi' nan. Nị unun' né' ngą ni si 'yaj quij mán xata' nej.
13 Xi'í daj nị dụgumi ni é rẹ' niman án rẹ' ngą nuguan' są' riqui Yan'anj rian án rẹ'. Ngaa nị gą'ue guị'yaj gana ni é rẹ' güi gątsij sichre niman ni é rẹ'. Nị ngaa hué

daj gui'yaj ni é rẹ', nḭ gạ nḭca ruhua ni é rẹ' ngạ si-nụguan' Yan'anj anj.

14 Hué daj nḭ gạ nḭca ruhua ni é rẹ' ngạ si-nụguan' Yan'anj. Nḭ dạj rún' nụn 'ngọ snado xiroj gaga' ngạ nnij gaga' nụn gạṭin sij, nḭ hué daj gụnun nuguan' xạnga' niman ni é rẹ' sisḭ guḭ'yaj gana nuguan' daj rian ni nuguan' digya' yun'unj 'nạ' rian sichre. Nḭ dạj rún' dugumi 'ngọ snado man'an sij ngạ gató gaga', nḭ hué daj dụgumi ni é rẹ' xi'í chrej nḭca chéj ni é rẹ' aj.

15 Nḭ dạj rún' niquin' chrụn 'ngọ snado 'nịj sij si-zapato sij, nḭ hué daj guḭ'yaj xugüi ni é rẹ' sisḭ gạn'anj gạ'mi ni é rẹ' si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüḭ. Nḭ nuguan' daj 'yaj si huin din'inj ruhua né'.

16 Nḭ gụxuman sạ' ruhua ni é rẹ' guḭni'yaj ni é rẹ' Yan'anj. Ngaa nḭ dạj rún' nicaj 'ngọ snado 'ngọ gaga' aránj sij man'an sij, nḭ da'nga' daj gạ'ue guḭ'yaj gana ni é rẹ' rian nuguan' digya' yun'unj 'nạ' rian sichre. Daj si dạj rún' huin 'ngọ ra'uej aca huin nuguan' digya' yun'unj daj.

17 Nḭ gạhuin yya ruhua ni é rẹ' sisḭ nạcaj Yan'anj ni é rẹ'. Ngaa nḭ gạ'ue dụgumi ni é rẹ' man'an án rẹ' dạj rún' 'yaj 'ngọ snado nụn chrạ 'ngọ jnahui gaga'. Nḭ dạj rún' hua espada 'ngọ ata sij, nḭ hué daj hua si-nụguan' Yan'anj riqui Espíritu Santo rian án rẹ'. Daj si gạ'ue guḭ'yaj gana á rẹ' rian sichre guḭ'yaj nuguan' da aj.

18 Nḭ nḭganj gạchinj jni'yaj ni é rẹ' rian Yan'anj. Nḭ chrạcuij Espíritu Santo si gạchinj jni'yaj ni é rẹ' rian Yan'anj. Nḭ gạ gunun nḭganj ruhua ni é rẹ'. Nḭ sḭ ga'nin' ruhua ni é rẹ' sisḭ gạchinj jni'yaj ni é rẹ' xi'í daran' né' ni tsínj nico' Yan'anj mánj.

19 Nḭ gạchinj jni'yaj á rẹ' xi'í man'ānj sisḭ rḭqui Yan'anj 'ngọ nuguan' riānj. Ngaa nḭ gạ'ue gạ'mi nucuā nuguan' sạ' rian ni ngüḭ aj. Nḭ nuguan' nạca huin nuguan' 'nạ' rian Yan'anj daj.

20 Nḭ garasụn Yan'anj si gạn'anj gạ'mī nuguan' sạ' rian ni ngüḭ. Xi'í daj nḭ anumīj cadena. Ngaa nḭ gạchinj jni'yaj ni é rẹ' rian Yan'anj xi'īj sisḭ sḭ guxu'uīj gạ'mī xi'í Yan'anj. Daj si hua niạn si hué daj gạ'mī rian ni ngüḭ aj.

Salutaciones finales

21 Nḭ Tíquico huin 'ngọ jnánj né' tsínj 'ḭ ruhua né'. Nḭ huin sij 'ngọ tsínj sạ' chracuij sij si-sun Señor. Nḭ gạ'ue nạta' sij daran' si guiran'ānj gụnun ni é rẹ' ngạ daran' nuguan' 'yā nej.

22 Xi'í daj nḭ a'nī si huaj sij rian mạn án rẹ' sisḭ gạtaj sij gụnun ni é rẹ' dạj hua mán únj. Nḭ hué ducuánj daj huin ruhuāj si nạri' nucuaj ni é rẹ' ngạ si-chrej Yan'anj, guḭ'yaj sij aj.

23 Nḭ ruhuāj si gạhuin din'inj ruhua ni jnạnj án rẹ' guḭ'yaj Yan'anj huin chrej né' ngạ Señor Jesucristo. Nḭ hué daj gạhuin 'ḭ ruhua gọ'ngo ni dụgüi' ni é rẹ' nej. Nḭ gụxuman ruhua á rẹ' nḭ'yaj á rẹ' Yan'anj, ruhuāj aj.

24 Nḭ huin ruhuāj sisḭ guḭ'yaj Yan'anj sinduj rian daran' ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni ngüḭ 'ngọ 'ḭ xạnga' ruhua ni'yaj Señor Jesucristo. Amén.

LA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A LOS FILIPENSES

Salutación

1 Pablo ngą Timoteo huin nụngüej únj. Nị 'yaj sun nụngüej únj rian Jesucristo. Nị a'níj nụngüej únj yanj carta nan huaj rian a ni é rẹ' ni tsínj hua są' rian Yan'anj mán xuman' Filipos ngą ni tsínj obispo nej, ni tsínj diácono nej.

2 Nị huin ruhua nụngüej únj sisị gụị'yaj Yan'anj huin chrej né' ngą Señor Jesucristo sinduj rian ni é rẹ'. Ngaa nị gąhuin din'inj ruhua ni é rẹ' ruhua únj nej aj.

Oración de Pablo por los creyentes

3 Nị da yụn yụn nanun ruhuāj xi'í a ni é rẹ', nị a'uīj si guruhua Dan'ān xi'í ni é rẹ'.

4 Nị nịganj huin nią' ruhuāj ngaa achínj jni'yā rian Yan'anj xi'í ni é rẹ'.

5 Daj si asịj ngaa guxuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj, nị 'yaj sun nụguan'an ni é rẹ' ngāj xi'í si-nụguan' Cristo.

6 Nị hua gaxị'i gui'yaj Yan'anj nuguan' są' chruhua niman án rẹ'. Nị hua xitinj ruhuāj sisị gą guẹ gụị'yaj są' Yan'anj chruhua niman án rẹ' da' güi nąnicaj Jesucristo gą'na' sij.

7 Nị dugu'nąj huin sisị hué daj ani ruhuāj ni'yā xi'í daran' ni é rẹ'. Daj si nịn' ruhua 'ị ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Nị asị nūnj ducuagą', asị gąn'anj gụịniquīnj rian ni tsínj nicaj sun, sanị a'mī gụnun ni sij sisị nuguan' xąnga' huin nuguan' są' 'ną' rian Yan'anj. Daj si uyan 'yaj Yan'anj sinduj rian daran' né'.

8 Nị ni'i Yan'anj sisị dąj rún' 'ị ruhua Jesucristo, nị hué daj 'ị ruhuāj ni'yā daran' ni é rẹ'.

9 Nị achínj jni'yā rian Yan'anj xi'í ni é rẹ' sisị gąhuin 'ị ruhua á rẹ' gụịni'yaj ni é rẹ' doj ni dugüi' ni é rẹ'. Nị gụịni'i ni é rẹ' daran' nuguan' są' xi'í si gą'ue xącaj á rẹ' cuenta ụn ducuánj huin ducuánj są'.

10 Ngaa nị gą'ue nącui ni é rẹ' dąj hua ni nuguan' są'. Nị sị gani huịj ruhua ni é rẹ' ni'i ni é rẹ' xi'í si-chrej Yan'anj mánj. Nị sị ga gaquin' rian ni é rẹ' ngaa nąnicaj ruhua' yún Cristo gą'na' sij mánj.

11 Nị gụị'yaj Cristo sisị gą nico nuguan' są' gụị'yaj á rẹ' rian ni ngüị. Ngaa nị gụịnun yan'anj ni ngüị rian Yan'anj. Nị gą'mi są' ni sij rian Yan'anj xi'í nuguan' są' gui'yaj ni é rẹ', ruhuāj aj.

Para mí el vivir es Cristo

12 Nị huin ruhuāj gụịni'i a ni é rẹ' ngą xi'í sayun ran'ānj, nị gaxa'nị nuguan' są' gunun ni ngüị huin ni é rẹ' jnān ngą xica'uī.

13 Nị daran' ni snado mán palacio nan ngą ango ni tsínj, nị ni'i daran' ni sij sisị nūnj ducuagą' xi'í si nicōj Cristo.

14 Nị ngaa guini'i ga'ị ni tsínj nico' Yan'anj sisị gą'ue gụnucuā gụnūnj ducuagą', nị gahuin nucuaj ruhua ni sij. Nị gan'anj gą'mi ni sij nuguan' są' rian ni ngüị. Nị nun gụxu'ui' ni sij ga'mi ni sij si-nụguan' Señor.

15 Nị xąnga' huin sisị a'mi gọ'ngo ni sij si-nụguan' Cristo rian ni ngüị xi'í si huin xicoj ruhua ni sij ni'yaj ni sij man'ānj. Nị huin ruhua ni sij gąhuin rian ni sij. Sanị ani są' ruhua ango ni sij a'mi ni sij xi'í si-nụguan' Cristo.

16 Nị ni tsínj xicoj ruhua daj, nị a'mi ni sij si-nụguan' Cristo xi'í si huin ruhua ni sij gąhuin rian ni sij. Nị nitaj si ani są' ruhua ni sij. Nị huin ruhua ni sij sisị gụịran'ānj doj sayun xi'í si nūnj ducuagą'.

17 Nị ni tsínj 'yaj są' daj, nị hué daj 'yaj ni sij xi'í si 'ị ruhua ni sij ni'yaj ni sij Cristo. Nị ni'i ni sij sisị nnēj nan xi'í si gą'ue gą'mi są'āj xi'í nuguan' są' 'ną' rian Yan'anj anj.

18 Sanị nitaj si 'yaj mánj. Asị ani są' ruhua ni sij, asị nitaj si ani są' ruhua ni sij, sanị nata' ni sij si-nụguan' Cristo rian ni ngüị. Nị huin nią' ruhuāj sisị hué daj gụị'yaj ni sij. Nị gą guẹ gąhuin nią' ruhuāj nej.

19 Daj si ni'īnj sisị gąhui są' man'ānj rian sayun ran'ānj acuan' xi'í si achínj jni'yaj ni é rẹ' rian Yan'anj xi'īj. Nị hué daj gąhuin xi'í si chracuij Si-Espíritu Jesucristo man'ānj nej.

20 Nị huin ruhuāj si ą 'ngọ xico' sị guiri'īj si-ną'āj. Sanị ana'uī sisị gą'ue gąhuin nucuā ngą nneẹ cū. Ngaa nị nụnj si hua ni'nāj, nụnj si gąhuīj, sanị ana'uī sisị nịganj gụịni'i ni ngüị sisị hua 'ueé Cristo nne sij chruhua nimānj anj.

21 Güendāj, nị ngaa hua ni'nāj, nị nicaj dugüi'īj ngą Cristo. Sanị sisị gąhuīj, nị gąhui są'āj doj, gụị'yaj sí'.

22 Sanị sisị gą'ue gụị'yaj sūnj si-sun Señor ngaa nnēj hua ni'nāj, ngaa nị nun xugüi ruhuāj dąj hua chrej nacuīj gąn'ān mánj.

23 Nị 'ị huaj nącuīj dąj hua chrej są' gąn'ān. Nị huin ruhuāj gąhuīj, nị gąn'anj gąnēj ngą Cristo. Daj si są' huin güenda man'ānj.

24 Sanị achin doj si gąnēj xi'í ni é rẹ'.

25 Nị hua xitinj ruhuāj ngą nuguan' nan. Nị ni'īnj sisị gą guẹ gąnēj ngą daran' án rẹ'. Ngaa nị chrącuī sisị dịsiqui' ni é rẹ' gąn'anj ni é rẹ' nẹ' chrej rian nánj. Nị gąhuin nią' ruhua ni é rẹ' ngą si-chrej Yan'anj.

26 Hué daj nị nąnicaj rụhua' yūnj gą'nāj scanij ni é rẹ' sisị gąhuin nią' ruhua ni é rẹ' xi'í Cristo Jesús.

27 Maan si huin ruhuāj sisi̱ gui̱'yaj fuerza
á rẹ' gạche ni é rẹ' dạj rún' digyán si-
nụguan' Cristo rian án rẹ'. Ngaa ni̱ sisi̱
gụchīj gui̱ni'yā ni é rẹ', asi̱ si̱ guchīj nej, ni̱
huin ruhuāj gụnūnj si-nụguan' ni é rẹ' sisi̱
gạ ni̱ca ruhua ni é rẹ' ngạ si-chrej Yan'anj.
Ni̱ gui̱nicaj dugüi' nụguan'an daran' ni é
rẹ' nej. Ni̱ huin ruhuāj gụnūnj sisi̱ 'ngọ 'yaj
fuerza daran' ni é rẹ' ngạ si-chrej Yan'anj
huin nuguan' sạ'.
28 Ni̱ ạ 'ngọ xico' si̱ guxu'ui' ni é rẹ' rian
ni tsínj unun' ngạ ni é rẹ' mánj. Ni̱ xi'í
si unun' ni sij ngạ ni é rẹ', ni̱ digyán yya
nuguan' daj sisi̱ gạ ni'ya ni̱ganj ni sij. Sani̱
digyán nuguan' daj sisi̱ nạcaj Yan'anj ni é
rẹ'. Ni̱ nuguan' nan 'nạ' rian Yan'anj.
29 Daj si sé urin gạ'uej ruhua Yan'anj
sisi̱ gụxuman ruhua ni é rẹ' ni̱'yaj ni é rẹ'
Cristo, sani̱ hué daj gạ'uej ruhua Yan'anj,
sisi̱ gui̱ran' ni é rẹ' sayun rian xi'í sij nej.
30 Ni̱ uyan ran' ni é rẹ' sayun dạj rún'
guiran'ānj. Ni̱ guini'i ni é rẹ' dạj gahuin
sayun daj. Yyạj ni̱ unun ni é rẹ' sisi̱ hua
gue̱ ran'ānj sayun nej.

2

Humillación y exaltación de Cristo

1 Hué dan ni̱ sisi̱ nari' nucuaj á rẹ' xi'í
si nicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Cristo, sisi̱ hua
yya huin niạ' ruhua ni é rẹ' xi'í si 'i̱ ruhua
Cristo ni'yaj sij ni é rẹ', sisi̱ hua yya nicaj
dugüi' Espíritu Santo ngạ ni é rẹ', sisi̱ hua
yya 'i̱ ruhua ni é rẹ' ni'yaj á rẹ' dugüi' ni é
rẹ', ni̱ nani yaco ruhua ni é rẹ' ni'yaj á rẹ'
dugüi' ni é rẹ',
2 ngaa ni̱ sisi̱ hué daj huin, ni̱ gui̱'yaj ni é
rẹ' sisi̱ gạhuin niạ' ruhuāj xi'í si gui̱nicaj
dugüi' nụguan'an ni dụgüi' ni é rẹ'. Ni̱
uyan gạhuin 'i̱ ruhua ni dụgüi' ni é rẹ'. Ni̱
uyan gạni ruhua ni é rẹ' urin nuguan'.
3 Ni̱ si̱ gui'yaj ni é rẹ' si gạhuin achij ni é
rẹ' rian ni dugüi' ni é rẹ' mánj. Ni̱ si̱ gui'yaj
nnẹ ni é rẹ' mánj. Sani̱ gui̱'yaj ni é rẹ' sisi̱
dạj rún' huin 'ngọ lij huin ni é rẹ' aj. Ni̱
gạni ruhua ni é rẹ' sisi̱ hua sạ' ni dugüi' ni
é rẹ' daj ngạ dạj rún' hua sạ' man'an ni é
rẹ'.
4 Ni̱ si̱ nano' ni é rẹ' chrej sạ' gạche urin
man'an ni é rẹ' mánj. Sani̱ nạno' ni é rẹ'
chrej sạ' gạche daran' ni dugüi' ni é rẹ' nej.
5 Ni̱ dạj rún' gani ruhua Cristo Jesús, ni̱
hué daj gạni ruhua ni é rẹ' nej.
6 Daj si nụnj si uyan huin Cristo ngạ
Yan'anj, sani̱ nun gui̱'yaj sij sisi̱ 'ngọ huin
achij sij ngạ Yan'anj mánj.
7 Sani̱ duna anéj sij si huin achij sij. Ni̱
gahuin sij 'ngọ tsínj ga'nga gui'yaj sun rian
ni ngüi̱. Ni̱ gahuin sij dạj rún' hua man'an
né'.
8 Ni̱ ngaa guisíj gahuin sij 'ngọ tsínj, ni̱
gahuin sij dạj rún' huin 'ngọ lij. Ni̱ garáj
xina sij si gạhui' sij rian rugutsi̱ huin 'ngọ
nuguan' nạ'aj xi'í si guiran' sij gahui' sij.
9 Xi'í daj ni̱ ga'ui' Yan'anj 'ngọ rian hua
xạcan ni̱n' ruhua gạne Cristo. Ni̱ hué si-
xugüi sij huin rian, rian si-xugüi daran' ni
ngüi̱.
10 Ngaa ni̱ ngaa gụnun daran' ni si mán
xata' ngạ ni ngüi̱ mán ni̱ca' rian yo'ój si-
xugüi Jesús, ni̱ gạniquin' ráj dạcoj daran'
ni sij ngạ ni si mán ni̱ca' daqui yo'ój nej.
11 Ni̱ gạnata' yya daran' ni sij sisi̱ Jesu-
cristo huin Señor. Ni̱ gạtaj daran' ni sij sisi̱
dugu'nạj 'yaj man'an Yan'anj huin chrej
né'.

Luminares en el mundo

12 Hué dan ni̱ huin ni é rẹ' jnān 'i̱ ruhuāj.
Ni̱ dạj rún' dagahuin ni é rẹ' rian Yan'anj
ngaa ganéj scanij ni é rẹ', ni̱ da'nga' daj
dạgahuin sạ' doj ni é rẹ' rian Yan'anj ngaa
nun ganēj scanij ni é rẹ' nej. Ni̱ gui̱'yaj
fuerza ni é rẹ' sisi̱ nạno' ni é rẹ' 'ngọ
ducuánj sạ' dạj gạ'ue gui̱man sạ' ni é rẹ'
rian Yan'anj. Ni̱ gạ cuidado ni é rẹ' sisi̱
hué daj gui̱'yaj ni é rẹ' aj.
13 Daj si 'yaj sun Yan'anj chruhua niman
ni é rẹ' sisi̱ gạhuin ruhua á rẹ' gụnun
ni é rẹ' si-nụguan'anj huin ruhua á rẹ'.
Ni̱ chracuij Yan'anj sisi̱ gui̱'yaj ni é rẹ'
nuguan' sạ' dạj rún' huin ruhua man'an
Yan'anj gui̱'yaj man'an ni é rẹ'.
14 Ngạ daran' si 'yaj ni é rẹ', ni̱ si̱ ga'mi
hui̱ ni é rẹ' xi'í ni dugüi' ni é rẹ' mánj. Ni̱
si̱ gunun' ni dụgüi' ni é rẹ' nej mánj.
15 Ngaa ni̱ gạhuin ni é rẹ' tsínj nitaj si
da'ui gaquin' mánj. Ni̱ gạhuin ni é rẹ' tsínj
sạ' gạ'mi urin nuguan'. Ngaa ni̱ gạhuin ni
é rẹ' da'níj Yan'anj anj. Ni̱ dạj rún' hua
'ngọ atsij ngaa nitaj yanj anun, ni̱ da'nga'
daj gạhuin ni é rẹ' scanij ni ngüi̱ quij. Daj
si achéj ni sij chrej quij hua. Ni̱ dạj rún'
xigụin 'ngọ yan'ạn rian hua rụmi', ni̱ hué
daj xigụin ni é rẹ' scanij ni ngüi̱ quij daj.
16 Ni̱ gạ ni̱ca ruhua á rẹ' ngạ nuguan' 'yaj
si gạne ni̱gun' ngạ Yan'anj. Ngaa ni̱ ngaa
gạ'na' Cristo, ni̱ gạ'ue gạhuin niạ' ruhuāj
xi'í ni é rẹ'. Daj si gui̱ni'īnj sisi̱ nun gạchej
yūnj ngaa gui'yaj sūnj scanij ni é rẹ'.
17 Ni̱ gui'yaj sūnj si-sun Yan'anj sisi̱
gụxuman ruhua ni é rẹ' ni̱'yaj ni é rẹ'
Yan'anj. Ni̱ sisi̱ hua niạn gạyanj si-tun
man'ānj xi'í sun daj, sani̱ nitaj si gạhuin
mánj. Daj si hua niạ' ruhuāj gạhuīj. Ni̱
gạ'ue gạhuin niạ' ruhuāj ngạ á rẹ' nej.
18 Ni̱ hué daj hua niạn gạhuin niạ' ruhua
ni é rẹ' dạj rún' huin niạ' ruhuāj aj.

Timoteo y Epafrodito

19 Ni̱ sisi̱ gạ'uej ruhua Señor Jesús, ni̱
rá'yanj gạ'nī tsínj gụ'naj Timoteo gụchi' sij
rian mạn ni é rẹ'. Ngaa ni̱ gạhuin niạ'
ruhuāj ngaa gụnūnj nuguan' xi'í ni é rẹ'
aj.

20 Daj si nitaj ango tsínj ani uyan ruhua dąj rún' ani ruhuāj. Nį hua yya nahuij
ruhua są' sij ni'yaj sij xi'í ni é rę'.
21 Daran' ango ni tsínj nano' si huin
ruhua man'an ni sij. Nį nitaj si nano' ni
sij si huin ruhua Jesucristo mánj.
22 Sanį hua ni'i ni é rę' dąj 'yaj są'
Timoteo. Nį nicaj dugüi' nụngüej únj a'mi
nụngüej únj si-nụguan' Yan'anj. Nį huin
sij dąj rún' huin da'nī chracuij sij man'ānj.
23 Nį huin ruhuāj gą'nī gụchi' sij rian
mąn ni é rę'. Nį hué daj guį'yā ngaa
guįni'īnj sinīj sisį dąj hua si-sūnj.
24 Nį hua xitinj ruhuāj rian Señor sisį
rá'yanj gụchi' ni'yā rian mąn ni é rę'.
25 Nį gani ruhuāj sisį hua niąn gą'nī
gụchi' jnánj né' Epafrodito rian mąn án
rę'. Nį huin sij tsínj nicaj dugüi' gui'yaj sun
ngāj. Nį guiran' sij sayun ngāj nej. Nį hué
man'an ni é rę' ga'níj gą'na' sij sisį chrącuij
sij ni rasụn achin riānj.
26 Nį nįn' ruhua huin ruhua sij gụchi'
sij guįni'yaj sij rian mąn ni é rę'. Nį nįn'
ruhua nani ruhua sij xi'í si gunun ni é rę'
sisį a'nan' sij.
27 Nį xąnga' ga'nan' sij. Nį dǫj nun gąhui'
sij. Sanį nahuin 'į ruhua Yan'anj ni'ya sij.
Nį hué daj nahuin 'į ruhua Yan'anj ni'i
man'ānj nej. Daj si hua nico sayun ran'ānj.
Nį na'uej ruhua Yan'anj sisį guįran'ānj
ango sayun xi'í Epafrodito nej.
28 Hué dan nį rá'yanj gą'nī si gụchi' sij
rian mąn ni é rę'. Nį ngaa guįni'i rụhua'
yún ni é rę' sij, nį gą'ue gąhuin nią' ruhua
ni é rę' aj. Ngaa nį sį nani ruhuāj xi'í ni é
rę' gą mánj.
29 Hué dan nį gąhuin nią' ruhua ni é rę'
ngaa guįsij sij rian mąn ni é rę'. Nį gą'mi ni
é rę' ngą sij dąj rún' huin sij 'ngǫ jnánj né',
gui'yaj Señor. Nį gą ní'yanj ni é rę' rian
daran' ni tsínj 'yaj są' dąj rún' 'yaj sij.
30 Daj si dǫj nun gąhui' sij xi'í sun gui'yaj
sun sij xi'í Cristo. Nį ruhua gąhui' sij xi'í si
chracuij sij yūnj, si nitaj ango ni é rę' nne
chracuij ni é rę' yūnj mánj.

3

Prosigo al blanco

1 Hué dan nį gąhuin nią' ruhua ni é rę'
ngą Señor huin ni é rę' jnān ngą xica'uī. Sé
si 'į huaj gąrun rụhua' yūnj nuguan' nan
rian ni é rę'. Nį güenda ni é rę', nį ní'yanj
nuguan' nan nej.
2 Gą cuidado ni é rę' ngą ni tsínj 'yaj dąj
rún' 'yaj ni xuhue. Nį gą cuidado ni é rę'
ngą ni tsínj nun 'yaj są' si-sun Yan'anj. Nį
gą cuidado ni é rę' ngą ni tsínj a'nin' nneę
cúj ni sij aj.
3 Nį nụnj si nun xį'nin' né' nneę cúj né',
sanį hua yya sisį huin né' tsínj nico' xąnga'
Yan'anj, 'yaj Espíritu Santo. Nį huin nią'
ruhua né' xi'í si nicaj dugüi' né' ngą Cristo
Jesús. Nį nun xụman ruhua né' sisį gąhui
są' né' xi'í si 'yaj né' ngą nneę cúj né' aj.
4 Nį asįj sini, nį guxuman ruhuāj ni'yā
ni nuguan' xi'í nneę cúj né'. Nį sisį hua
'ngǫ tsínj ani ruhua sisį hua są' nneę cúj
sij, ruhua sij, sanį huaj huin si gani ruhuāj
ngą xi'īj daj ngą si ani ruhua tsínj daj.
5 Daj si chrą tụnj güi ga'ngā, nį guta' ni
sij da'nga' nneę cū. Nį huīnj tsínj israelita.
Nį nicōj xi'nin' gụ'naj Benjamín. Nį huēj
huin hebreo si chrē ga'mi snánj hebreo.
Nį dagahuīnj si-ley Moisés dąj rún' 'yaj ni
tsínj fariseo aj.
6 Nį nįn' ruhua gui'yaj fuerzāj ngą si-
chrej ley daj. Xi'í daj nį chran' yun'ūn
ni tsínj nico' Jesucristo. Nį są' nįn' ruhua
dagahuīnj si ataj ley da aj.
7 Asįj sini nį daran' ni nuguan' nan huin
si ní'yanj nįn' ruhua riānj anj. Sanį yyąj nį
nitaj si ní'yanj ni nuguan' nan riānj xi'í si
nicaj dugüi'īj ngą Cristo.
8 Nį hua yya sisį nį ą 'ngǫ ni nuguan' nan
nitaj si ní'yanj riānj. Daj si rian guini'īnj
Cristo, nį hué si-nụguan' sij huin si ní'yanj
nico riānj anj. Nį hué sij huin Señor nicaj
sun riānj. Nį xi'í si 'į ruhuāj ni'yā sij, nį
dunā daran' ni nuguan' guini'i sinīj. Nį
rún' huin yacǫ huin ni nuguan' nan riānj
xi'í si huin ruhuāj guįnicaj dugüi'īj ngą
Cristo.
9 Nį xąnga' huin ruhuāj guįnicaj dugüi'īj
ngą Cristo. Nį sé si-ley Moisés 'yaj sisį
gąhuin są' man'ānj rian Yan'anj. Sanį
gahuin są' man'ānj xi'í si xuman ruhuāj
ni'yā Cristo. Nį huin ruhuaj gata sisį
Yan'anj gui'yaj sisį gąhuin są' man'ānj xi'í
si xuman ruhuāj ni'yā Cristo aj.
10 Nį huin ruhuāj gąhuīnj 'ngǫ tsínj
guįni'i yya Cristo. Nį dąj rún' ganá'nij
Jesús gui'yaj si-fuerza Yan'anj, nį hué daj
huin ruhuāj sisį gą fuerza chruhua nimānj,
guį'yaj Yan'anj. Nį huin ruhuāj guįran'ānj
nụguan'an sayun ngą sij nej. Nį dąj rún'
ga'uej ruhua Jesús gąhui' sij xi'í né', nį hué
daj guįsī gąhuīj ruhuāj aj.
11 Ngaa síj nį gąna'nī scanij ni níman,
guį'yaj Yan'anj, ruhuāj aj.
12 Nitaj si huin ruhuāj gątā sisį hua guisíj
guiri'īj daran' ni nuguan' są' nan. Nį sé si
ani ruhuāj sisį hua są' nįn' ruhuāj. Sanį
'yaj fuerzāj huā sisį guįri'īj ni nuguan' są'
ana'uī daj. Nį hué daj 'yā xi'í si hua sini
ganacui Cristo Jesús man'ānj.
13 Nį ni'īnj sisį achin guįsij guįri'īj daran'
ni nuguan' są' daj huin ni é rę' jnān ngą
xica'uī. Xi'í daj hua 'ngǫ nuguan' 'yā.
Nį nuguan' daj huin sisį guini'yun ruhuāj
daran' ni nuguan' guna nę' rụcu. Nį
'yaj fuerzāj sisį guįri'īj ni nuguan' guį'yaj
Yan'anj ni güi gą'na' nę' rian.

14 Nḭ hué daj 'yā sisḭ guḭsī da xata',
nḭ guḭ'yaj gạnāj nuguan' sạ' rḭqui Yan'anj
riānj. Daj si aquínj Yan'anj sisḭ nạhuin
ra'āj nuguan' sạ' daj xi'í Cristo Jesús aj.
15 Nḭ hua niạn sisḭ hué daj gạni ruhua
daran' né' huin né' ni tsínj xuman sạ'
ruhua ni'i Cristo Jesús. Nḭ sisḭ ani ruhua ni
é rẹ' ango nuguan', nḭ gạ'ue dḭgyán Yan'anj
nuguan' gạni ruhua ni é rẹ' aj.
16 Nḭ hua yya sisḭ hua niạn dạgahuin né'
daran' nuguan' gahuin chrụn né'.
17 Guḭ'yaj ni é rẹ' dạj rún' 'yaj man'ānj
huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Nḭ hué daj
guḭni'yaj ni é rẹ' dạj rún' 'yaj ni tsínj hua
xacaj chrej digyán ni únj rian ni é rẹ'.
18 Daj si hua guisíj ga'ḭ gatā rian ni é rẹ'.
Nḭ da acōj atā rụhua' yūnj rian ni é rẹ' sisḭ
hua ga'ḭ ni tsínj huin ruhua dẹre' si gui'yaj
Jesús ngaa gahui' sí' rian rugutsḭ xi'í né'.
19 Nḭ gạca ni sij rian yan'ạn. Nḭ nḭnanj
nahuij ruhua ni sij ngạ si xạ nạsa' ni sij,
si gọ'o nạsa' ni sij. Nḭ 'yaj ni sij nuguan'
huin nạ'aj. Sanḭ 'yaj nnẹ ni sij ngạ nuguan'
daj. Nḭ urin nuguan' ani ruhua ni sij huin
nuguan' mạn chruhua xungüḭ nan. Xi'í daj
nḭ gạca ni sij rian yan'ạn.
20 Sanḭ xánj né' huin xata'. Nḭ ana'uij
né' sisḭ xata' gạ'na' tsínj nạcaj né' huin sí'
Señor Jesucristo.
21 Nḭ nạduna sí' nneẹ cúj né' hua niqui
nan. Ngaa nḭ nạhuin sạ' né' dạj rún' hua
sạ' nneẹ cúj Cristo. Nḭ hué daj guḭ'yaj sij
ngạ xi'í si-fuerza sij. Daj si gạ'ue gạ'nin'
sun sij rian daran' ni rasụn anj.

4

Regocijaos en el Señor siempre

1 Hué dan nḭ 'ḭ ruhuāj ni'yā ni é rẹ' huin
ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Nḭ nḭn' ruhua
huin ruhuāj guḭni'yā ni é rẹ' nej. Daj si
'yaj á rẹ' si huin niạ' ruhuāj. Nḭ 'yaj á rẹ' si
hua premio riānj. Ngaa nḭ xi'í daj gạ nḭca
ruhua ni é rẹ' ngạ si-nụguan' Señor huin
ni é rẹ' ni ngüḭ 'ḭ ruhuāj.
2 Nḭ achínj jni'yā rian nụngüej yun'unj
gụ'naj Evodia ngạ Síntique sisḭ uyan gạ
ruhua nụngüej xugüij unj rian Señor.
3 Nḭ man'án rẹ' huin 'ngọ tsínj 'yaj sun
sạ' ngāj rian Yan'anj. Nḭ achínj jni'yā
rián rẹ' sisḭ chrạcuij yun'únj rẹ' nụngüej
yun'unj xạna daj. Daj si guiran' nụguan'an
nụngüej unj sayun ngāj ngaa gan'anj ga'mī
nuguan' sạ' rian ni ngüḭ. Nḭ hué daj guiran'
jnánj né' Clemente ngạ ango ni tsínj gui'yaj
sun ngāj. Nḭ hua tạj nḭca si-xugüi ni sij rian
si-libro Yan'anj xata'. Nḭ libro daj digyán
si-xugüi ni ngüḭ gạne nḭganj ngạ Yan'anj
anj.
4 Nḭ nḭganj gạhuin niạ' ruhua á rẹ' ngạ
Señor. Nḭ gạtaj rụhua' yūnj sisḭ gạhuin niạ'
ruhua ni é rẹ' aj.
5 Nḭ guḭni'i daran' ni ngüḭ sisḭ a'mi nạj á
rẹ' rian daran' ni ngüḭ, ruhuāj aj. Daj si
hua gahuin nḭchrun' güi gạ'na' Señor.
6 Nḭ sḭ gahuin ruhua ni é rẹ' xi'í si guḭran'
ni é rẹ' mánj. Sanḭ ya'yoj nạta' ni é rẹ' si
ran' ni é rẹ' rian Yan'anj anj. Nḭ sisḭ achin
'ngọ rasụn rian án rẹ', nḭ gạchinj ni é rẹ'
rian Yan'anj. Nḭ hué daj gạ'ui' ni é rẹ' si
guruhua Yan'anj nej.
7 Ngaa nḭ sisḭ da'nga' daj guḭ'yaj ni é rẹ',
nḭ gạhuin din'inj ruhua ni é rẹ', guḭ'yaj
Yan'anj. Nḭ ducu gạhuin din'inj ruhua ni
é rẹ' xi'í si nico' ni é rẹ' Jesucristo. Nḭ xi'í
si gahuin din'inj ruhua ni é rẹ', nḭ gạhuin
nḭca niman ni é rẹ' xi'í si nicaj dugüi' ni é
rẹ' ngạ Cristo aj.

En esto pensad

8 Hué dan nḭ hua ango rin nuguan' gạtā
gụnun ni é rẹ' huin ni é rẹ' jnān ngạ
xica'uī. Nḭ gạni ruhua ni é rẹ' xi'í daran' ni
nuguan' huin xạnga' ngạ daran' nuguan'
sḭca' nej, daran' nuguan' hua nḭca ngạ
daran' nuguan' hua sạ' nej, daran' nuguan'
'yaj si huin niạ' ruhua né' ngạ daran'
nuguan' xḭ'i a'mi sạ' ni ngüḭ nej. Sisḭ hua
'ueé 'ngọ nuguan' daj, nḭ sisḭ gạ'ue gạ'mi
sạ' né' xi'í 'ngọ nuguan' daj, ngaa nḭ gạ'ue
gạni ruhua á rẹ' ngạ nuguan' da aj.
9 Nḭ guḭ'yaj ni é rẹ' dạj rún' gahuin chrụn
ni é rẹ' riānj ngạ ni nuguan' digyānj rian
ni é rẹ' nej. Nḭ guḭ'yaj ni é rẹ' dạj rún'
gunun ni é rẹ' si gatā ngạ si guini'i ni é
rẹ' si gui'yā nej. Ngaa nḭ gạne Yan'anj ngạ
ni é rẹ'. Nḭ gạhuin din'inj ruhua ni é rẹ',
guḭ'yaj Yan'anj, ruhuāj aj.

Dádivas de los filipenses

10 Nḭ nḭn' ruhua huin niạ' ruhuāj rian
Señor xi'í si nahuij ruhua yún ni é rẹ' ni'yaj
ni é rẹ' rian xi'īj. Nḭ nun aran' ruhuāj gạtā
sisḭ guini'yun ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ'
rian xi'īj. Maan si nitaj si hua ní'nij rian
ni é rẹ' sisḭ chrạcuij ni é rẹ' man'ānj mánj.
11 Nḭ sé si atā gụnun ni é rẹ' sisḭ achin
'ngọ rasụn riānj mánj. Daj si hua xacaj
cuentāj sisḭ gạ'ue gạhuin niạ' ruhuāj ngạ
daran' si guḭran' man'ānj anj.
12 Nḭ ni'īnj dạj ran' niquīj. Nḭ ni'īnj dạj
guinicaj nicōj nej. Nḭ ni'īnj dạj guḭ'yā ngạ
daran' si guḭran' man'ānj. Nḭ gạ'ue gạhuin
niạ' ruhuāj ngaa hua gara riquīj, asḭ ngaa
achin xi'nạ riquīj nej. Nḭ gạ'ue gạhuin niạ'
ruhuāj ngaa hua nico riānj, asḭ ngaa nitaj
nico riānj nej.
13 Nḭ xi'í si riqui Cristo fuerza riānj, nḭ
gạ'ue guḭ'yā daran'anj.
14 Sanḭ dugu'nạj gui'yaj ni é rẹ'. Daj si
ngaa guiran'ānj sayun, nḭ guinicaj dugüi'
ni é rẹ' ngāj.
15 Nḭ ni'i ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni tsínj
nne xuman' Filipos sisḭ urin ni é rẹ' ga'níj
ofrenda riānj ngaa gaxḭ'i ga'mī si-nụguan'

Yan'anj rian ni ngüi̱ huin güi gahuī estado
Macedonia gahui gan'ān ango yu'uj.
16 Ni̱ ngaa ganēj xuman' Tesalónica, ni̱
guisíj hui̱j, hua̱'nij ga'níj ni é rẹ' ofrenda
guchij rian xi'í si achin riānj.
17 Ni̱ sé si ani urin ruhuāj nahuin ra'āj.
Huin ruhuāj sisi̱ gui̱nicaj nico ni é rẹ'
nuguan' sa̱' ngaa na̱ga'ui' ni é rẹ' cuenta
rian Yan'anj.
18 Ni̱ hua nahuin ra'āj daran' si ni'yān.
Ni̱ da' náj ni rasu̱n riānj. Ni̱ nga̱ ga'níj ni é
rẹ' xi'í Epafrodito, ni̱ nicaj ni̱n' ruhuāj. Ni̱
da̱j rún' huin siquíj guin' da̱j huin si ga'níj
ni é rẹ' riānj. Ni̱ aran' ruhua Yan'anj si
gui'yaj ni é rẹ' ngāj.
19 Ni̱ ri̱qui Dan'ān daran' si achin rian
ni é rẹ', ruhuāj aj. Ni̱ da̱j rún' xuru'ue
Yan'anj, ni hué daj ri̱qui ni̱n' ruhua Yan'anj
rian ni é rẹ' xi'í Cristo Jesús.
20 Ngaa ni̱ ni̱ganj ga̱'mi 'ueé né' rian
Yan'anj huin chrej né'. Amén.

Salutaciones finales

21 A'nī 'ngọ nuguan' rian daran' ni ngüi̱
nico' Yan'anj nga̱ si-xugüi Jesucristo. Ni̱
a'níj ni jnánj né' mán ngāj 'ngọ nuguan'
rian ni é rẹ' nej.
22 Ni̱ a'níj daran' ni ngüi̱ nico' Yan'anj
'ngọ nuguan' rian ni é rẹ' nej. Ni̱ hué daj
'yaj ni tsínj 'yaj sun rian rey César nej.
23 Ni̱ huin ruhuāj sisi̱ Señor Jesucristo
gui̱'yaj sinduj rian daran' ni é rẹ'. Amén.

LA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A LOS COLOSENSES

Salutación

1 Huēj huin Pablo tsínj gan'anj gạ'mī si-nụguan' Jesucristo rian ni ngüị̄ dạj rún' huin ruhua Yan'anj si guị̄'yā. Nị̄ arun nụngüej únj jnánj né' Timoteo yanj carta nan a'níj nụngüej únj huaj rian ni é rẹ'.

2 Nị̄ a'níj únj yanj nan rian ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni jnánj né' sạ' nico' Cristo ni tsínj mán xuman' Colosas. Nị̄ hua nị̄ca ruhua á rẹ' ngạ si-nụguan' Yan'anj.

Nị̄ huin ruhua únj sisị̄ Yan'anj huin chrej né' guị̄'yaj sinduj rian án rẹ', nị̄ gạhuin din'inj ruhua ni é rẹ' aj.

Pablo pide que Dios les conceda sabiduría espiritual

3 Nị̄ ngaa achínj jni'yaj nụngüej únj rian Yan'anj xi'í ni é rẹ', nị̄ nị̄ganj a'ui' nụngüej únj si guruhua Yan'anj huin chrej Señor Jesucristo.

4 Daj si hua gunun nụngüej únj sisị̄ xuman sạ' ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Cristo Jesús. Nị̄ hué daj 'ị̄ ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' daran' ni ngüị̄ hua sạ' rian Yan'anj.

5 Nị̄ hué daj 'yaj ni é rẹ' xi'í si ana'uij ni é rẹ' sisị̄ gạ 'ueé rian ni é rẹ' xata'. Nị̄ xi'í si gunun ni é rẹ' nuguan' xạnga' daj, nị̄ hué daj ana'uij ni é rẹ'. Nị̄ nuguan' xạnga' daj huin si gạnacaj Yan'anj né'.

6 Nị̄ gaxa'nị̄ nuguan' sạ' daj gunun ni é rẹ' ngạ daran' ni ngüị̄ mạn chruhua xungüị̄. Nị̄ nuguan' daj 'yaj sisị̄ 'yaj sạ' á rẹ', nị̄ gụxuman ruhua á rẹ' nị̄'yaj á rẹ' Yan'anj. Nị̄ hué daj gahuin scanij ni é rẹ' asị̄j ngaa gunun sini ni é rẹ' nuguan' daj. Daj si guini'i xạnga' ni é rẹ' dạj hua sinduj gui'yaj Yan'anj ngạ né'.

7 Nị̄ gahuin chrụn ni é rẹ' nuguan' daj digyán tsínj gụ'naj Epafras rian án rẹ'. Nị̄ huin sí' 'ngọ tsínj 'ị̄ ruhua né'. Nị̄ hué sij huin 'ngọ tsínj 'yaj sun nụguan'an ngạ únj. Nị̄ huin sij 'ngọ tsínj 'yaj sun sạ' rian án rẹ' xi'í Cristo.

8 Nị̄ hué sij ganata' gunun únj dạj 'ị̄ ruhua ni dụgüi' ni é rẹ', 'yaj Espíritu Santo.

9 Hué dan nị̄ asị̄j gunun únj nuguan' ganata' sij, nị̄ nun dụna únj si achínj jni'yaj únj rian Yan'anj xi'í ni é rẹ'. Nị̄ achínj jni'yaj únj rian Yan'anj sisị̄ guị̄ni'i sạ' ni é rẹ' si gạran' ruhua Yan'anj. Nị̄ rị̄qui Yan'anj si gạhuin chrụn ni é rẹ' dạj hua nuguan' xạnga'. Nị̄ gạra da'nga' ruhua ni é rẹ' dạj da'nga' hua si-nụguan' Yan'anj.

10 Ngaa nị̄ gạ'ue guị̄'yaj á rẹ' dạj rún' 'yaj ni tsínj nico' sạ' Señor. Nị̄ nị̄ganj gạ'ue dạgahuin ni é rẹ' nuguan' sạ' dạj rún' aran' ruhua Señor si guị̄'yaj á rẹ'. Nị̄ guị̄'yaj sạ' ni é rẹ' sun si-sun Señor. Nị̄ guị̄ni'i sạ' ni é rẹ' dạj hua Yan'anj nej.

11 Achínj jni'yaj únj rian Yan'anj sisị̄ gạ nucuaj ni é rẹ', guị̄'yaj si-fuerza Yan'anj. Nị̄ hua 'ueé si-fuerza Yan'anj. Ngaa nị̄ gạ'ue gạ'nin' ruhua ni é rẹ' xi'í ni sayun ran' ni é rẹ'. Nị̄ gạ'ue gụnucuaj á rẹ' ni sayun daj.

12 Nị̄ gạhuin nị̄ạ' ruhua ni é rẹ' gạ'ui' ni é rẹ' si guruhua Yan'anj huin chrej né'. Daj si gui'yaj xugüi chrej né' man'an né' sisị̄ gạne né' ngạ Yan'anj rian xiguị̄n sạ'. Nị̄ guị̄nicaj dugüi' né' gạne né' ngạ ni ngüị̄ hua sạ' rian Yan'anj yu'uj daj.

13 Nị̄ asị̄j sini, sanị̄ gane né' rian hua rụmi'. Nị̄ guinicaj sichre sun rian né'. Sanị̄ gahui né' rian rụmi' daj, gui'yaj Yan'anj. Nị̄ nicaj Yan'anj gan'anj né' rian nicaj sun da'ni 'ị̄ ruhuaj.

14 Nị̄ xi'í si-tun man'an sí' huin si nacaj Yan'anj né'. Nị̄ guinicaj Yan'anj 'ngọ niman nico xi'í si-gạquin' né'.

Reconciliación por medio de la muerte de Cristo

15 Nị̄ na'ue guị̄ni'i rian né' Yan'anj mánj. Sanị̄ dạj rún' huin Cristo, nị̄ hué daj huin Yan'anj. Nị̄ dạj rún' hua 'ngọ tsínj xạhua', hué daj hua sij scanij daran' si gui'yaj Yan'anj.

16 Xi'í sij nị̄ gui'yaj Yan'anj daran' si mạn xata' ngạ daran' si mán rian xungüị̄ nej. Nị̄ gui'yaj sij daran' si rugüi' guini'i né' ngạ daran' sị̄ ga'ue guị̄ni'i né' mánj. Nị̄ gui'yaj Cristo daran' si nicaj sun mán xata' ngạ daran' yan'anj nicaj fuerza rian xungüị̄ nej. Nị̄ Cristo gui'yaj daran'anj. Nị̄ hua niạn dạgahuin daran'anj si-nụguan' Cristo.

17 Nị̄ asị̄j nun gahuin daran'anj, nị̄ hua nne Cristo. Nị̄ 'yaj sun sạ' daran' ni rasụn, si hué sij 'nị̄j ra'a daran'anj.

18 Nị̄ nicaj Cristo sun rian ni ngüị̄ nico' Yan'anj huin ni sij nneẹ cúj sij. Nị̄ hua sini nị̄ gahuin sij. Nị̄ ganá'nij sini sij scanij ni níman. Xi'í daj nị̄ huin rian Cristo rian daran'anj.

19 Nị̄ garan' ruhua Yan'anj sisị̄ gạhuin Cristo dạj rún' hua nị̄n' man'an Yan'anj.

20 Nị̄ gahuin ruhua Yan'anj sisị̄ gạhuin sạ' daran' si mạn chruhua xungüị̄ ngạ daran' si mán xata' nej. Ngaa nị̄ gạ'ue nạ'mi ni sij ngạ Yan'anj, guị̄'yaj Cristo. Nị̄ hué daj gahuin ruhua Yan'anj sisị̄ gạhuin din'inj ruhua daran'anj xi'í si gayanj si-tun man'an Cristo rian rugutsị̄.

21 Nị̄ asị̄j sini nị̄ gahuin ni é rẹ' ni tsínj guinico' ango chrej sé huin si-chrej Yan'anj huin mánj. Nị̄ chruhua niman án rẹ', nị̄ gunun' ni é rẹ' ngạ Yan'anj xi'í si gui'yaj

quij ni é rẹ'. Sanı̱ yyạj nı̱ gahuin nụguan'an án rẹ' ngạ Yan'anj
22 xi'í si gahui' nneẹ cúj Cristo rian rugutsı̱, nı̱ hué daj gui'yaj Yan'anj sisı̱ gạ'ue
guı̱man ni é rẹ' rian nne man'an Yan'anj. Nı̱ gạ'ue gạhuin sạ' ni é rẹ' rian Yan'anj. Nı̱
nitaj gaquin' da'ui ni é rẹ' mánj.
23 Nı̱ hué daj gạhuin ngạ ni é rẹ' sisı̱ 'ngọ
gụxuman sạ' ruhua ni é rẹ' nı̱'yaj ni é rẹ'
Yan'anj. Nı̱ gạ guẹ gạna'uij ni é rẹ' ngạ
nuguan' gunun ni é rẹ' huin nuguan' sạ'.
Nı̱ hué nuguan' nan huin nuguan' gunun
daran' ni ngüı̱ mạn chruhua xungüı̱. Nı̱
huēj huin Pablo tsínj nata' nuguan' nan
rian ni ngüı̱.

Ministerio de Pablo a los gentiles

24 Yyạj nı̱ huin nıạ' ruhuāj xi'í si ran'ānj
sayun rian xi'í ni é rẹ'. Nı̱ dạj rún' guiran'
Cristo sayun xi'í ni ngüı̱ nico' Yan'anj, nı̱
hué daj hua nıạn si guı̱ran'ānj sayun ngạ
nneẹ cū rian xi'í ni é rẹ'.
25 Nı̱ gui'yaj Yan'anj sisı̱ gahuīnj 'ngọ
tsínj gạnata' nuguan' rian ni ngüı̱ nico'
Yan'anj. Nı̱ riqui Yan'anj sun riānj sisı̱
gạ'mi nı̱ca yyāj si-nụguan' Yan'anj rian ni
é rẹ'.
26 Nı̱ nuguan' nan huin 'ngọ nuguan' huı̱
nun guı̱ni'i ni ngüı̱ asjj ná. Sanı̱ da yyạj,
nı̱ digyán rẹnga' Yan'anj nuguan' daj rian
ni ngüı̱ hua sạ' rian Yan'anj huin ni ngüı̱
nico' Yan'anj güi yyạj.
27 Nı̱ huin ruhua Yan'anj sisı̱ guı̱ni'i né'
dạj hua 'ueé nuguan' daj. Nı̱ huin ruhua
Yan'anj sisı̱ guı̱ni'i ni ngüı̱ 'nạ' anéj chrej
dạj hua 'ueé nuguan' da nej. Nı̱ hué
nuguan' daj huin sisı̱ nne Cristo chruhua
niman án rẹ'. Nı̱ Cristo 'yaj sisı̱ ana'uij né'
gạhuin sạ' né' xata', guı̱'yaj Yan'anj.
28 Nı̱ a'mi únj si-nụguan' Cristo rian
daran' ni ngüı̱. Nı̱ a'ui' únj 'ngọ ducuánj
rian ni sij. Nı̱ digyán únj daran' nuguan'
sạ' ni'i únj rian ni sij sisı̱ gạhuin nı̱ca
yya ruhua ni sij guı̱nicaj dugüi' ni sij ngạ
Cristo.
29 Xi'í daj nı̱ 'yaj sun nucuā ngạ daran'
fuerza riqui Cristo riānj. Daj si nucuaj
Cristo nne sij niman man'ānj.

2

1 Nı̱ huin ruhuāj sisı̱ guı̱ni'i ni é rẹ' dạj
'yaj sun nucuā xi'í ni é rẹ' ngạ xi'í ni tsínj
mạn xuman' Laodicea nej, xi'í daran' ni
tsínj achin guı̱ni'i man'ānj.
2 Nı̱ huin ruhuāj sisı̱ gạ nucuaj ruhua á
rẹ'. Nı̱ gạhuin 'ı̱ uyan ruhua á rẹ' ngạ ni
dugüi' ni é rẹ'. Nı̱ gạra da'nga' sạ' ruhua á
rẹ' daran' ni nuguan' 'ueé. Ngaa nı̱ gạ'ue
guı̱ni'i ni é rẹ' nuguan' nun guı̱ni'i ni ngüı̱
asjj ná huin nuguan' gari huı̱ Yan'anj. Nı̱
hué Cristo huin nuguan' nan.
3 Nı̱ gara sạ' Yan'anj daran' ni nuguan'
sạ' ngạ daran' nuguan' chrụn chruhua
niman Cristo. Nı̱ gạhuin chrụn né', nı̱
gụnun sạ' né', 'yaj ni nuguan' daj.
4 Hué nuguan' daj atā gụnun ni é rẹ' si
na'uej ruhuāj sisı̱ ạ 'ngọ ni tsínj sı̱ digya'
yun'unj ni é rẹ' ngạ nuguan' 'yaj fuerza ni
sí'.
5 Nı̱ nụnj si nitaj si niquīnj scanij ni é rẹ',
sanı̱ nicaj dugüi' nimānj ngạ ni é rẹ'. Nı̱
huin nıạ' ruhuāj guini'īnj sisı̱ nicaj dugüi'
sạ' ni é rẹ'. Nı̱ hua nı̱ca ruhua á rẹ' si
xuman sạ' ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' Cristo.
6 Hué dan nı̱ dạj rún' gani ruhua á rẹ'
ngaa gaxı̱'i ni é rẹ' guxuman ruhua ni é
rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Señor Jesucristo, nı̱ hué
daj gạ guẹ gạche uyan ni é rẹ' ngạ sij.
7 Nı̱ guı̱nicaj dugüi' sạ' ni é rẹ' ngạ sij. Nı̱
sı̱ guere'ej anéj dugüi' ni é rẹ' ngạ sij mánj.
Nı̱ gụxuman sạ' ruhua ni é rẹ' nı̱'yaj ni é
rẹ' sij dạj rún' digyán únj rian ni é rẹ'. Nı̱
nı̱ganj gạ'ui' ni é rẹ' si guruhua Yan'anj.

Plenitud de vida en Cristo

8 Nı̱ gạ cuidado ni é rẹ'. Nı̱ sı̱ duna ni é
rẹ' sisı̱ dı̱gya' yun'unj ni ngüı̱ ni é rẹ' mánj.
Daj si huin ruhua ni sij dı̱gya' yun'unj ni
sij ngạ nuguan' digui'yun man'an ni sij
huin nuguan' yyạ. Nı̱ dạj rún' nani ni tsínj
'ngọ nuguan' rian ni sij, nı̱ hué daj xuman
ruhua ni sij. Nı̱ xuman ruhua ni sij ni'yaj
ni sij ni nuguan' ani ruhua ni tsínj mạn
chruhua xungüı̱ gaquin' nan. Sanı̱ sé si-
nụguan' Cristo huin mánj.
9 Daj si daran' si huin Yan'anj, nı̱ hué daj
huin chruhua nneẹ cúj Cristo nej.
10 Nı̱ hua nı̱'na' xạnga' niman ni é rẹ' xi'í
si nicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Cristo. Nı̱ hué
sij nicaj sun rian daran' si nicaj sun mán
xata' ngạ daran' ni yan'anj mán chruhua
xungüı̱ nej.
11 Nı̱ dạj rún' gahuin nı̱ni ni tsínj ngaa
guta' ni sij da'nga' nneẹ cúj ni sij, nı̱ hué
daj gahuin nı̱ni ni é rẹ' rian si quij hua,
gui'yaj Cristo. Sé dạj rún' xi'nin' ni tsínj
daj, sé daj gui'yaj ni sij ngạ ni é rẹ' mánj.
Sanı̱ gahuin nı̱ni ni é rẹ' rian gaquin',
gui'yaj Cristo. Nı̱ duna á rẹ' si gui'yaj á
rẹ' si huin ruhua nneẹ cúj ni é rẹ'.
12 Nı̱ ngaa gata' nneẹ ni é rẹ', nı̱
gahuin ni é rẹ' dạj rún' huin 'ngọ níman
gahui' nụguan'an ngạ Cristo. Nı̱ ganá'nij
nụguan'an ni é rẹ' ngạ sij nej. Daj si
guxuman ruhua ni é rẹ' ngạ si-fuerza
Yan'anj. Nı̱ si-fuerza Yan'anj gui'yaj sisı̱
ganá'nij Cristo scanij ni níman.
13 Nı̱ asjj sini nı̱ rún' huin 'ngọ níman
gahui' gahuin ni é rẹ' xi'í si-gạquin' ni é
rẹ'. Nı̱ nun guı̱nicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ
Yan'anj güenda si nun gạ'nin' ruhua ni é
rẹ' ngạ si-gạquin' ni é rẹ'. Sanı̱ yyạj nı̱
riqui Yan'anj sisı̱ hua nı̱'na' nụguan'an ni

é rẹ' ngạ Cristo. Nị xi'í Cristo, nị guinicaj
Yan'anj 'ngọ niman nico xi'í si-gạquin' ni é
rẹ'.
14 Nị 'ngọ yụn jnaruhui Yan'anj güenda
si da'ui né' gaquin'. Nị si-ley Moisés 'yaj
si da'ui né' gaquin'. Sanị ga'nej Yan'anj si
da'ui né' ngaa gahui' Cristo rian rugutsị xi'í
si-gạquin' né'. Nị ngaa gari ni sij gaquíj
Cristo guinico' sí' rian rugutsị, nị gui'yaj
Yan'anj sisị nitaj si chran' yun'unj ley daj
man'an né' gạ mánj.
15 Nị ngaa gahui' Cristo, nị gui'yaj gana
Yan'anj rian daran' ni si nicaj sun mán
xata' ngạ daran' ni yan'anj mán nịca' rian
xungüị nej. Nị digyán rẹnga' Yan'anj rian
daran' ni ngüị sisị gui'yaj ganaj rian ni
si nicaj sun daj ngaa gahui' Cristo rian
rugutsị.

16 Hué dan nị sị guxuman ruhua ni é rẹ'
ngạ si-nụguan' ni tsínj na'uej ruhua ngạ si
xa ni é rẹ' ngạ si go'o ni é rẹ' mánj. Nị sị
guxuman ruhua ni é rẹ' si gạtaj ni sij sisị
ní'yanj ni sij ni güi gui'yaj ni sij gui'yanj,
asị ní'yanj ni sij ngaa nịquin' yahuị nạca,
asị güi naránj ruhua ni sij nej.
17 Nị ngaa achin ga'nạ' Cristo, nị da-
gahuin ni ngüị ni nuguan' daj sisị guịni'i
ni sij dạj gạhuin ngaa gạne nịganj né' ngạ
Yan'anj. Sanị ngaa ga'nạ' Cristo, nị xacaj
né' cuenta sisị ganahuij ni nuguan' daj.
Yyạj nị dunáj né' ni nuguan' daj, nị nico'
né' urin man'an Cristo.

18 Nị sị ga'uej ruhua á rẹ' si guẹre'
si-premio ni é rẹ' guịj'yaj ni tsínj digya'
yun'unj daj. Daj si 'yaj ni sij sisị nitaj si
huin achij ni sij. Nị nico' ni sij ni ángel.
Nị a'mi ni sij dạj rún' güenda si guini'i ni
sij nuguan' digyán Yan'anj rian ni sij. Sanị
sé si xạnga' si-nụguan' ni sij mánj. Nị 'yaj
nnẹ ni sij xi'í si ani ruhua ni sij. Sanị ani
ruhua ni sij dạj rún' ani ruhua ni tsínj mạn
chruhua xungüị gaquin' nan.
19 Nị hua duna ni sij si nicaj dugüi' ni sij
ngạ Cristo. Nị hué Cristo 'yaj sisị hua ran
nneẹ cúj sij huin né'. Nị dạj rún' 'yaj 'ngọ
yun'unj xạna ngaa a'ui' unj xa da'níj unj,
nị achij tsin' daj, nị hué daj 'yaj Yan'anj ngạ
né' huin né' nneẹ cúj Cristo. Nị Cristo 'yaj
sisị guịnicaj dugüí' nụguan'an gọ'ngo né'.
Nị hué daj guịnicaj dugüi' né' ngạ sij, 'yaj
Yan'anj.

20 Nị sisị hua yya gahui' nụguan'an ni é
rẹ' ngạ Cristo, nị ụn sin huin, nị dagahuin
ni é rẹ' nuguan' digyán ni tsínj mạn
chruhua xungüị gaquin' nan únj. Nị ụn
sin huin nị hua 'yaj guẹ ni é rẹ' dạj rún'
'yaj ni tsínj da únj.
21 Daj si ataj ni é rẹ': "Sị guida'a né' da
mánj. Nị sị xa né' da mánj. Nị sị gatsij né'
da mánj." Hué daj ataj ni é rẹ'.

22 (Nị daran' ni nuguan' a'nin' ni sij
ngạ si digyán ni sij daj huin urin si-
nụguan' ni tsínj mạn chruhua xungüị.) Nị
gạnahuij daran'anj dạj rún' gạnahuij ni
rasụn arasụn ni ngüị.
23 Xạnga' nị gạ'ue gạni ruhua né' sisị hua
sạ' ni nuguan' a'nin' ni sij daj. Daj si 'yaj ni
sij sisị ni'i sạ' ni sij. Nị 'yaj ni sij sisị nitaj
si huin achij ni sij. Nị dugua'ị ni sij nneẹ
cúj ni sij. Sanị nị ạ 'ngọ nitaj si nico' ni sij
Yan'anj mánj. Daj si xi'í nuguan' nico' ni
sij, nị hua guẹ 'yaj ni sij si huin ruhua nneẹ
cúj ni sij.

3

1 Ngaa nị xi'í si hua ganá'nij nụguan'an
ni é rẹ' ngạ Cristo, ngaa nị nạno' ni é rẹ' ni
nuguan' 'nạ' xata' rian nne Cristo nẹ' chrej
ra'a sạ' Yan'anj.
2 Xạcaj á rẹ' cuenta dạj hua ni nuguan'
'nạ' xata'. Nị sị nahuij ruhua ni é rẹ' ngạ
ni nuguan' ani ruhua ni ngüị mạn xungüị
mánj.
3 Daj si gahui' nụguan'an ni é rẹ' ngạ
Cristo. Sanị yyạj, nị hua nị'na' niman ni
é rẹ' nicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Cristo nne sij
xata' ngạ Yan'anj.
4 Nị hué Cristo 'yaj si hua nị'na' nịganj
ni é rẹ'. Nị ngaa gụrugüi' sij gạ'na' sij, nị
hué daj gụrugüi' ni é rẹ' ngạ sij. Nị gạhuin
'ueé ni é rẹ' ngạ sij nej.

La vida antigua y la nueva

5 Hué dan nị 'ngọ yụn dụnaj ni é rẹ'
daran' chrej huin si-chrej xungüị nan: Sị
gui'yaj squịra' 'ngọ nị ango ni é rẹ' ni ngüị
mánj. Nị sị gui'yaj ni é rẹ' si quij hua mánj.
Nị sị gani ruhua ni é rẹ' ngạ ni si quij hua
mánj. Nị sị gui'yaj ni é rẹ' si huin quij
ruhua ni é rẹ' mánj. Nị sị gahuin yoọ ni
é rẹ' guịda'a ni é rẹ' 'ngọ ni rasụn da'nga'
'ngọ ni tsínj rian ni é rẹ' mánj. Daj si uyan
huin ngaa nun yan'anj 'ngọ tsínj ni yan'anj
'yaj ra'a ni sij.
6 Nị guịj'yaj Yan'anj castigo ni tsínj 'yaj
ni gaquin' daj. Daj si na'uej ruhua ni sij
dạgahuin ni sij rian Yan'anj.
7 Nị asịj sini nị hué daj gui'yaj ni é rẹ'
ngaa gachéj ni é rẹ' si-chrej xungüị nan.
8 Sanị yyạj nị dụna ni é rẹ' daran' gaquin'
nan. Nị sị ga'man ruhua ni é rẹ' mánj. Nị sị
guinan'an ruhua ni é rẹ' mánj. Nị sị gui'yaj
quij ni é rẹ' ngạ ni dugüi' ni é rẹ' mánj. Nị
sị nuna ni é rẹ' xi'í dugüi' ni é rẹ' mánj. Nị
sị ga'mi ni é rẹ' nuguan' quij mánj.
9 Nị sị ga'mi snan'anj ni é rẹ' rian ni
dugüi' ni é rẹ' mánj. Daj si hua naduna
ni é rẹ' si gahuin ni é rẹ' asịj sini. Nị nitaj
si 'yaj ni é rẹ' dạj rún' gui'yaj ni é rẹ' asịj
sini.
10 Nị nahuin nạca niman ni é rẹ', gui'yaj
Yan'anj. Nị Yan'anj gui'yaj ni é rẹ'. Nị 'yaj

Yan'anj sisi̱ gui̱sij sa̱' ni é rẹ' gui̱ni'i ni é rẹ' man'an Yan'anj. Ni̱ ya'yoj na̱duna Yan'anj si ani ruhua ni é rẹ' sisi̱ ga̱huin ni é rẹ' da̱j rún' huin man'an Yan'anj.

11 Ngaa ni̱ nitaj si ga̱huin sisi̱ tsínj griego, asi̱ tsínj israelita huin né'. Nitaj si ga̱huin sisi̱ guta' ni sij da'nga' nneẹ cúj né' asi̱ nun gu̱ta' ni sij da'nga' nneẹ cúj né'. Ni̱ nitaj si ga̱huin sisi̱ huin né' tsínj 'na̱' anéj chrej, asi̱ tsínj 'na̱' ango xuman' huin né'. Ni̱ nitaj si ga̱huin sisi̱ tsínj 'yaj sun yu̱n rian xuru'ue huin né', asi̱ tsínj nitaj si 'yaj sun yu̱n huin né'. Urin Cristo huin si ní'yanj rian daran'anj. Ni̱ nne sij chruhua niman daran' né'.

12 Ni̱ 'i̱ ruhua Yan'anj ni'ya ni é rẹ'. Ni̱ nacui Yan'anj ni é rẹ' sisi̱ gui̱nicaj dugüi' ni é rẹ' nga̱ ni ngüi̱ nico' man'an Yan'anj. Ngaa ni̱ xi'í daj ga̱huin ni é rẹ' tsínj na̱ni yaco ruhua gui̱ni'yaj ni é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ'. Ni̱ ga̱'mi sa̱' ni é rẹ' nej. Ni̱ si̱ gani ruhua ni é rẹ' sisi̱ huin rian ni é rẹ' mánj. Ni̱ da̱gahuin ni é rẹ' rian ni dugüi' ni é rẹ'. Ni̱ ga̱'nin' ruhua ni é rẹ' nga̱ si ataj ni dugüi' ni é rẹ'.

13 Ni̱ sisi̱ nun aran' ruhua ni é rẹ' nga̱ si 'yaj go̱'ngo ni dugüi' ni é rẹ', sani̱ gui̱nicaj ni é rẹ' niman nico nga̱ ni sij da̱j rún' guinicaj Cristo niman nico rian ni é rẹ'.

14 Ni̱ nuguan' huin rian huin sisi̱ ga̱huin 'i̱ ruhua ni é rẹ' ni̱'yaj ni é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ'. Ni̱ sisi̱ hué daj gui̱'yaj ni é rẹ', ni̱ ga̱'ue gui̱nicaj dugüi' nu̱guan'an ni é rẹ' gui̱man án rẹ'.

15 Ni̱ du̱na ni é rẹ' sisi̱ ga̱huin din'inj ruhua niman ni é rẹ', gui̱'yaj Cristo. Daj si huin ruhua Yan'anj sisi̱ ga̱huin din'inj ruhua ni é rẹ'. Ni̱ xi'í daj gaquínj Yan'anj ni é rẹ' sisi̱ gui̱nicaj dugüi' nu̱guan'an án rẹ' nga̱ ni dugüi' ni é rẹ'. Ni̱ nico̱' huaj ga̱taj ni é rẹ' si guruhua Yan'anj.

16 Ni̱ ni̱ganj ga̱ni ruhua ni é rẹ' sisi̱ nu̱n si-nu̱guan' man'an Cristo chruhua niman ni é rẹ'. Ni̱ da̱j rún' 'yaj 'ngo̱ tsínj chru̱n sa̱' nga̱ si-nu̱guan' Yan'anj, ni̱ hué daj gui̱'yaj ni é rẹ' di̱gyan ni é rẹ' rian ni dugüi' ni é rẹ'. Ni̱ du̱gu'nun' ni é rẹ' sisi̱ da̱gahuin ni du̱güi' ni é rẹ' si-nu̱guan' Yan'anj. Ni̱ ga̱ra ni é rẹ' chra' huin salmo nga̱ chra' a'mi 'ueé rian Yan'anj nej, nga̱ chra' aráj ni é rẹ' xi'í si huin nia̱' ruhua ni é rẹ' nga̱ niman ni é rẹ'. Ni̱ ngaa aráj ni é rẹ', ni̱ ga̱'ui' ni é rẹ' si guruhua Yan'anj.

17 Ni̱ daran' si ga̱'mi ni é rẹ' nga̱ daran' si gui̱'yaj ni é rẹ', ni̱ hué daj gui̱'yaj ni é rẹ' nga̱ si xugüi Señor Jesús. Ni̱ ga̱'ui' ni é rẹ' si guruhua chrej né' huin Yan'anj xi'í Cristo.

18 Ni̱ yun'unj xa̱na hua nica̱, ni̱ da̱gahuin unj si ataj nica̱ unj. Hua nia̱n si hué daj da̱gahuin unj xi'í Señor.

19 Ni̱ ga̱huin 'i̱ ruhua tsínj sno'o gui̱ni'yaj sij nica̱ sij. Ni̱ si̱ chran' sij nica̱ sij mánj.

20 Ni̱ da̱gahuin ni tsin' si ataj chre nga̱ nni. Daj si hué daj aran' ruhua Señor si gui̱'yaj anin'inj.

21 Ni̱ si̱ chran' nico chrej ni tsin' daj da'níj ni sij mánj. Ngaa ni̱ si̱ guere' niman ni tsin' daj, gui̱'yaj chrej ni tsin' da mánj.

22 Ni̱ tsínj 'yaj sun yu̱n rian 'ngo̱ xuru'ue chruhua xungüi̱ nan, ni̱ da̱gahuin sij si ataj sí'. Ni̱ sé urin si ni'yaj xuru'ue daj, ni̱ gui̱'yaj sun sa̱' sij sisi̱ ga̱ni ruhua sí' sisi̱ sa̱' 'yaj sij mánj. Sani̱ da̱gahuin sa̱' sij xi'í si hua sa̱' niman sij. Ni̱ hué daj gui̱'yaj sij xi'í si hua ní'yanj sij rian Señor.

23 Daran' si 'yaj ni é rẹ', ni̱ hué daj gui̱'yaj 'ueé ni é rẹ'. Ni̱ da̱j rún' huin sisi̱ 'yaj sun ni é rẹ' rian Señor, ni̱ hué daj gui̱'yaj ni é rẹ'. Ni̱ si̱ gani ruhua ni é rẹ' sisi̱ 'yaj sun ni é rẹ' rian ni tsínj mánj.

24 Daj si ni'i ni é rẹ' sisi̱ na̱huin ra'a ni é rẹ' nuguan' sa̱' gui̱'yaj Señor xi'í si dagahuin sa̱' ni é rẹ'. Daj si 'yaj sun ni é rẹ' rian Cristo. Ni̱ hué sij huin xa̱nga' Señor rian ni é rẹ'.

25 Sani̱ tsínj gui'yaj gaquin', ni̱ ga̱huin sij castigo da̱j rún' huin gaquin' gui'yaj sij. Ni̱ uyan 'yaj Yan'anj nga̱ daran' ni ngüi̱.

4

1 Ni̱ sisi̱ huin ni é rẹ' xuru'ue, ni̱ gui̱'yaj ni̱ca ni é rẹ' 'ngo̱ ducuánj nga̱ ni tsínj 'yaj sun yu̱n rian ni é rẹ'. Daj si ni'i ni é rẹ' sisi̱ xata' nne Señor nicaj sun rian ni é rẹ'.

2 Ni̱ ni̱ganj ga̱chinj jni'yaj ni é rẹ' rian Yan'anj. Ni̱ ni̱ganj ga̱ cuidado ni é rẹ' gui̱man án rẹ'. Ni̱ ni̱ganj ga̱'ui' ni é rẹ' si guruhua Yan'anj.

3 Ga̱chinj jni'yaj ni é rẹ' xi'í únj sisi̱ ga̱'ue gui̱ri'i únj 'ngo̱ ducuánj ga̱'mi sa̱' únj si-nu̱guan' Cristo huin nuguan' digyán na̱ca Yan'anj rian né'. Ni̱ xi'í nuguan' daj nūnj ducuaga̱' nan.

4 Ni̱ ga̱chinj jni'yaj ni é rẹ' rian Yan'anj sisi̱ ga̱'ue di̱gyán ni̱ca yyāj da̱j rún' hua nia̱n ga̱'mī rian ni ngüi̱.

5 Ga̱che 'ueé ni é rẹ' nga̱ ni ngüi̱ nun xu̱man ruhua ni'yaj Yan'anj. Ni̱ gui̱'yaj fuerza ni é rẹ' sisi̱ xa̱caj ni sij cuenta da̱j hua nuguan' sa̱'.

6 Ni̱ ni̱ganj ga̱'mi ni é rẹ' nuguan' 'ueé nga̱ nuguan' hua ní'yanj rian ni sij. Ni̱ hua nia̱n sisi̱ gui̱ni'i ni é rẹ' da̱j ga̱'mi ni é rẹ' rian go̱'ngo ni tsínj nachínj snan'anj án rẹ' xi'í nuguan' nico' ni é rẹ'.

Salutaciones finales

7 Ni̱ jnánj né' Tíquico huin tsínj 'i̱ ruhua né'. Ni̱ hué sij huin 'ngo̱ tsínj 'yaj sun sa̱' nu̱guan'an ngāj rian Señor. Ni̱ nicaj sij nuguan' huaj sij na̱ta' sij rian ni é rẹ' da̱j ran'ānj.

8 Xi'í daj nḭ a'nī sij huaj sij rian ni é rẹ' sisḭ nạta' sij dạj hua mán únj. Ngaa nḭ
gạ'ue nạri' nucuaj niman án rẹ', guḭ'yaj sij.
9 Nḭ hué daj huaj sij ngạ tsínj gụ'naj Onésimo huin sí' 'ngọ jnánj 'ḭ ruhua né'.
Nḭ huin sij 'ngọ ni é rẹ'. Nḭ nạta' nụngüej sij daran' si guiran' únj nan gụnun ni é rẹ'.
10 Nḭ a'níj tsínj gụ'naj Aristarco 'ngọ nuguan' rian ni é rẹ' huin sí' 'ngọ tsínj
nụn nụguan'an ducuagạ' ngāj. Nḭ hué daj 'yaj Marcos huin sí' stucun' tsínj gụ'naj
Bernabé. Nḭ hua ga'nī nuguan' rian ni é rẹ' rian xi'í Marcos sisḭ gụchi' nḭ'yaj sij rian
mạn ni é rẹ'. Hué dan nḭ gạ'mi sạ' ni é rẹ' ngạ sij.
11 Nḭ hué daj a'níj tsínj gụ'naj Jesús Justo 'ngọ nuguan' rian ni é rẹ'. Nḭ hué anin'
tsínj nan huin urin ni tsínj israelita 'yaj sun ngāj rian nicaj sun Yan'anj. Ni nari' nucuaj
nimānj, gui'yaj ni sij.
12 Nḭ a'níj tsínj gụ'naj Epafras 'ngọ nuguan' rian án rẹ' huin sij 'ngọ ni é rẹ'. Nḭ
huin sij 'ngọ tsínj 'yaj sun rian Cristo Jesús. Nḭ nḭganj achínj jni'yaj sij rian Yan'anj xi'í
ni é rẹ' sisḭ gạ nḭca ruhua ni é rẹ' ngạ si-chrej Yan'anj. Nḭ huin ruhua sij sisḭ xạnga'
guḭni'i ni é rẹ' dạj hua si-chrej Yan'anj. Nḭ huin ruhua sij sisḭ dạgahuin ni é rẹ' si aran'
ruhua Yan'anj guḭ'yaj á rẹ'.
13 Nḭ huēj huin 'ngọ tsínj ni'i yya sisḭ nahuij ruhua tsínj gụ'naj Epafras xi'í ni
é rẹ' ngạ ni tsínj mạn xuman' gụ'naj Laodicea ngạ xuman' gụ'naj Hierápolis
nej.
14 Nḭ a'níj tsínj gụ'naj Lucas 'ngọ nuguan' rian ni é rẹ' huin sí' 'ngọ doctor 'ḭ ruhua
né'. Nḭ hué daj 'yaj tsínj gụ'naj Demas nej.
15 Gạ'nij ni é rẹ' 'ngọ nuguan' rian ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Jesús mạn xuman'
Laodicea. Nḭ hué daj guḭ'yaj ni é rẹ' ngạ yun'unj gụ'naj Ninfas ngạ ni ngüḭ nahuin
yu' ducuá ún' huin ni sij ni ngüḭ nico' Yan'anj.
16 Nḭ ngaa guḭsij gạya ni é rẹ' carta nan scanij ni é rẹ', nḭ gạ'nij ni é rẹ' gạn'anj
gạya ni ngüḭ nico' Yan'anj mạn xuman' Laodicea. Nḭ hué daj gạya ni é rẹ' carta
ga'nī rian ni ngüḭ mạn xuman' Laodicea nej.
17 Gạtaj ni é rẹ' gụnun tsínj gụ'naj Arquipo: Dạgahuin sạ' rẹ' ngạ sun ga'ui'
Señor rian rẹ'.
18 Huēj huin Pablo. Nḭ arūnj letra nan huin saludo rian ni é rẹ'. Nḭ sḭ guini'yun
ruhua ni é rẹ' sisḭ nūnj ducuagạ'. Nḭ huin ruhuāj sisḭ guḭ'yaj Yan'anj sinduj rian ni é
rẹ' aj.

PRIMERA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A LOS TESALONICENSES

Salutación

1 Huēj huin Pablo. Nị arun anin' únj
Silvano ngạ Timoteo yanj carta nan a'níj
únj huaj rian án rẹ' huin ín rẹ' ni tsínj nico'
Yan'anj mạn xuman' Tesalónica. Nị nicaj
dugüi' a ni é rẹ' ngạ Yan'anj huin chrej
né' ngạ Señor Jesucristo. Nị huin ruhua
anin' únj sisị guị'yaj Yan'anj ngạ Señor
Jesucristo sinduj rian án rẹ' gạhuin din'inj
chruhua á rẹ'.

Ejemplo de los tesalonicenses

2 Nịganj a'ui' anin' únj si guruhua
Yan'anj xi'í daran' a ni é rẹ'. Nị nanun
ruhua únj xi'í a ni é rẹ' ngaa achínj jni'yaj
únj rian Yan'anj.
3 Nị ya'yoj ngaa achínj jni'yaj anin' únj
rian Yan'anj huin chrej né', nị nanun
ruhua únj dạj gui'yaj sun sạ' á rẹ' si-sun
Yan'anj xi'í si xuman ruhua á rẹ' ni'yaj á
rẹ' Jesús. Nị xi'í si 'ị ruhua á rẹ' ni'yaj á
rẹ' Yan'anj, nị gui'yaj sun sạ' á rẹ' si-sun
Señor. Nị gunucuaj á rẹ' rian ni sayun
xi'í si ana'uij ni é rẹ' sisị chrạcuij yun'unj
Señor Jesucristo a ni é rẹ'.
4 Nị 'ị ruhua Yan'anj ni'ya a ni é rẹ' huin
ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'. Nị ni'i
anin' únj sisị hué Yan'anj nacui ni é rẹ' sisị
guịnico' a ni é rẹ' Yan'anj.
5 Daj si ngaa ga'mi únj nuguan' sạ'
rian án rẹ', nị sé urin nuguan' ga'mi únj
gan'anj únj. Sanị ga'mi únj ngạ si-fuerza
Espíritu Santo. Nị gahuin yya ruhua únj
sisị nuguan' xạnga' huin nuguan' ga'mi
únj. Nị ni'i sạ' ni é rẹ' dạj gui'yaj únj ngaa
guimán únj scanij a ni é rẹ'. Daj si nano'
únj sisị dạj gạ'ue gạhuin sạ' ruhua ni é rẹ'
aj.
6 Nị gaxị'i a ni é rẹ' gui'yaj guẹ a ni é
rẹ' dạj rún' gui'yā ngạ dạj rún' 'yaj guẹ
Señor nej. Nị nụnj si guiran' a ni é rẹ' nico
sayun gui'yaj ni ngüị nun xụman ruhua
ni'yaj Jesús, sanị 'ngọ guinico' a ni é rẹ'
si-nụguan' Yan'anj. Nị gahuin nịạ' ruhua á
rẹ', gui'yaj Espíritu Santo.
7 Xi'í daj nị digyán ni é rẹ' 'ngọ ducuánj
sạ' rian ni ngüị xuman ruhua ni'yaj
Yan'anj mán estado Macedonia ngạ estado
Acaya.
8 Nị gaxa'nị si-nụguan' Señor scanij ni
ngüị mán estado Macedonia ngạ estado
Acaya, gui'yaj á rẹ'. Sanị sé urin nụngüej
estado daj, sanị gaxa'nị nuguan' daj nịn'
gạchra' chruhua xungüị, gui'yaj á rẹ'. Nị
ni'i daran' ni sij dạj xuman ruhua á rẹ'
ni'yaj á rẹ' Yan'anj. Xi'í daj nị nitaj chrej
hua sisị gạ'mi anin' únj rian ni ngüị daj xi'í
si gui'yaj á rẹ'.
9 Nị a'mi man'an ni ngüị dạj gahuin ngaa
guchi' anin' únj rian mạn án rẹ'. A'mi ni
sij sisị ga'mi sạ' á rẹ' ngạ únj ngaa gane
únj ngạ á rẹ'. Nị a'mi ni sij sisị duna á rẹ'
yan'anj 'yaj ra'a ni sij. Nị gaxị'i ni é rẹ'
guinico' a ni é rẹ' Yan'anj hua nị'na' huin
Yan'anj xạnga' aj.
10 Nị hué daj a'mi ni sij sisị ana'uij a ni
é rẹ' sisị nạnicaj Jesús gạ'na' sij xata' huin
sij da'níj Yan'anj anj. Nị ganá'nij sij scanij
ni níman, gui'yaj Yan'anj. Nị Jesús huin
si gạnacaj né' ngaa gạhuin nico castigo ni
ngüị da'ui gaquin', guị'yaj Yan'anj.

2

Ministerio de Pablo en Tesalónica

1 Nị ni'i a ni é rẹ' sisị ngaa guchi' anin'
únj rian mạn a ni é rẹ', nị sé si guchi' yụn
únj huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'
mánj.
2 Nị hua ni'i a ni é rẹ' dạj guiran' únj
sayun xuman' Filipos ngaa ga'mi quij ni
sij rian únj. Nị nụnj si ducu gunun' ni
ngüị mạn xánj án rẹ' ngạ únj, sanị chracuij
Yan'anj sisị gạ'mi nucuaj únj rian a ni é rẹ'
nuguan' sạ' sisị gạnacaj Yan'anj ni ngüị aj.
3 Nị nun gạchej ruhua anin' únj ngạ
nuguan' ga'mi únj rian án rẹ' mánj. Nị
nitaj si hua quij niman únj mánj. Nị nitaj
si huin ruhua únj dịgya' yun'unj únj a ni é
rẹ' mánj.
4 Sanị garan' ruhua Yan'anj ngạ si gui'yaj
únj. Nị garasụn Yan'anj únj sisị gạ'mi únj
si-nụguan' Yan'anj huin nuguan' sạ' rian ni
ngüị. Nị hué daj a'mi guẹ únj. Nị sé si a'mi
únj sisị gạran' ruhua ni ngüị ngạ nuguan'
a'mi únj mánj. Sanị a'mi únj nuguan' huin
ruhua Yan'anj gạ'mi únj rian ni ngüị. Nị
acaj Yan'anj cuenta dạj hua niman únj.
5 Nị ni'i a ni é rẹ' sisị nitaj ạman digya'
yun'unj únj man'an án rẹ' dạj rún' 'yaj
'ngọ tsínj daj. A'mi sạ' sij xi'í rẹ', sanị nịni
huin niman sij. Nị nitaj si nano' únj ango
ducuánj sisị rịqui a ni é rẹ' san'anj guị'yaj
gana únj mánj. Nị Yan'anj ni'i sisị sé daj
'yaj únj mánj.
6 Nị nun nano' anin' únj sisị gạ'mi sạ' ni
ngüị xi'í únj mánj. Nị nitaj si nano' únj si
gạ'mi sạ' a ni é rẹ' xi'í únj mánj. Sanị hua
si-chrej únj si gạchinj únj si chrạcuij a ni
é rẹ' únj xi'í si huin únj tsínj apóstol rian
Cristo.
7 Sanị ngaa guimán únj scanij a ni é rẹ',
nị gui'yaj únj dạj rún' 'yaj 'ngọ yun'unj
xạna ngaa dugumi 'ueé unj da'níj unj.
8 Nị nịn' ruhua gahuin 'ị ruhua anin' únj
ni'yaj únj ni é rẹ'. Xi'í daj nị sé urin si-
nụguan' Yan'anj ga'mi únj rian a ni é rẹ',

ruhua únj, sanı̱ ga'uej ruhua únj guı̱'yaj
sun únj rian a ni é rẹ' nej. Daj si nı̱n' ruhua
gahuin 'ı̱ ruhua únj ni'yaj únj a ni é rẹ' aj.
9 Nı̱ ni'i a ni é rẹ' dạj gui'yaj sun únj ngaa
guimán únj scanij ni é rẹ' sisı̱ dạj guı̱'yaj
únj guı̱ri' únj si xạ únj. Nugüi nı̱gan'
gui'yaj sun únj. Daj si nitaj si huin ruhua
únj gạrasun únj rian án rẹ' ngaa ga'mi únj
si-nụguan' Yan'anj rian án rẹ' mánj.
10 Nı̱ ni'i a ni é rẹ', nı̱ hué daj ni'i Yan'anj
sisı̱ gui'yaj sạ' únj ngaa guimán únj scanij
ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni tsínj xuman ruhua
ni'yaj Yan'anj. Nı̱ dagahuin nı̱ca únj. Nı̱
nitaj 'ngọ si gui'yaj únj sisı̱ gạ'mi gaquin'
ni ngüı̱ xi'í únj mánj.
11 Nı̱ ni'i a ni é rẹ' sisı̱ dạj rún' 'yaj 'ngọ
tsínj ngaa a'mi sạ' sij sisı̱ gạhuin nıạ' ruhua
da'níj sij, nı̱ hué daj gui'yaj únj ngạ gọ'ngo
a ni é rẹ'. Nı̱ riqui únj chrej rian án rẹ' nej.
12 Nı̱ ga'nin' anin' únj sun rian a ni é rẹ'
sisı̱ gạche nı̱ca a ni é rẹ' si-chrej Yan'anj
dạj rún' 'yaj ni tsínj nico' sạ' Yan'anj anj.
Nı̱ aquínj Yan'anj sisı̱ gạne a ni é rẹ' rian
hua 'ueé nicaj sun Yan'anj.
13 Xi'í daj nı̱ nı̱ganj a'ui' únj si guruhua
Yan'anj. Daj si ngaa gunun a ni é rẹ' si-
nụguan' Yan'anj ga'mi únj rian án rẹ', nı̱
nahuin ra'a yya a ni é rẹ' nuguan' daj sisı̱
hué si-nụguan' Yan'anj huin yya. Nı̱ nun
gạtaj a ni é rẹ' sisı̱ si-nụguan' ni tsínj huin
mánj. Nı̱ si-nụguan' Yan'anj huin xạnga'
yya. Nı̱ 'yaj sạ' nuguan' daj chruhua niman
ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni tsínj xuman ruhua
ni'yaj Yan'anj.
14 Nı̱ ngaa guiran' ni é rẹ' huin jnánj né'
sayun, gui'yaj ni tsínj mạn xánj ni é rẹ',
nı̱ uyan guiran' ni é rẹ' ngạ ni tsínj nico'
Yan'anj mạn estado Judea huin ni sij ni
tsínj nicaj dugüi' ngạ Cristo Jesús. Daj si
guiran' ni sij sayun, gui'yaj ni tsínj israelita
huin ni sí' tsínj xánj ni sij.
15 Nı̱ hué ni tsínj israelita daj dagahui'
Señor Jesús. Nı̱ dagahui' ni sij ni tsínj
ga'mi si-nụguan' Yan'anj ası̱j ná. Nı̱ guiri
ni sij nẹ' chrej xẹ' ni únj nej. Nı̱ nun aran'
ruhua Yan'anj si 'yaj ni sij. Nı̱ unun' ni sij
ngạ daran' ni ngüı̱.
16 Nı̱ ngaa huin ruhua únj gạ'mi únj rian
ni ngüı̱ 'nạ' anéj chrej sisı̱ nạcaj Yan'anj
ni sí', nı̱ na'uej ruhua ni sij sisı̱ hué daj
gạ'mi únj mánj. Xi'í daj nı̱ huaj da'ui ni
sij gaquin'. Nı̱ xi'í daj ducu ga'man ruhua
Yan'anj ni'ya ni sij.

Ausencia de Pablo de la iglesia

17 Nı̱ nụnj si nitaj si nicaj dugüi' né' xi'í si
gahuin nı̱ni únj dọj rian án rẹ', sanı̱ nı̱ganj
nicaj dugüi' niman né' huin ín rẹ' jnánj né'
ngạ xica'uij né'. Nı̱ nı̱n' ruhua hua ruhua
únj gụchi' nı̱'yaj únj rian mạn án rẹ' aj.
18 Nı̱ da ga'ı̱ gahuin ruhua anin' únj
gụchi' nı̱'yaj únj rian mạn a ni é rẹ'. Nı̱
nico' huaj hué daj gahuin ruhua man'ānj,
huīnj Pablo. Sanı̱ guiránj sichre Satanás
chrej rian únj gụchi' nı̱'yaj únj rian mạn
án rẹ'.
19 Nı̱ ana'uij únj sisı̱ ngaa gạ'na' Señor
Jesucristo, nı̱ guı̱'yaj sạ' sij ngạ únj xi'í a ni
é rẹ'. Nı̱ gạhuin nıạ' ruhua únj, guı̱'yaj á
rẹ' nej. Nı̱ dı̱gyán án rẹ' sisı̱ gui'yaj sạ' únj
si-sun Yan'anj scanij a ni é rẹ' aj.
20 Xạnga' ni gui'yaj á rẹ' sisı̱ hua sạ' si-
sun únj rian Yan'anj. Nı̱ huin nıạ' ruhua
únj, gui'yaj á rẹ' nej.

3

1 Ngaa nı̱ ngaa nun gụnucuaj únj gụchi'
únj rian mạn án rẹ', nı̱ gani ruhua únj sisı̱
gụna huı̱j guẹ únj xuman' Atenas.
2 Nı̱ ga'níj únj jnánj né' Timoteo sisı̱
gụchi' sij rian mạn án rẹ'. Daj si huin
sij 'ngọ tsínj 'yaj sun nụguan'an ngạ únj
rian Yan'anj. Nı̱ a'mi únj nuguan' sạ' xi'í
Cristo rian ni ngüı̱. Nı̱ ga'níj únj gụchi'
sij rian mạn án rẹ' sisı̱ gạ nı̱ca ruhua ni
é rẹ', guı̱'yaj sij. Nı̱ guı̱'yaj fuerza sij sisı̱
gụxuman sạ' ruhua ni é rẹ' nı̱'yaj á rẹ'
Yan'anj anj.
3 Nı̱ gui'yaj sij sisı̱ sı̱ gahuin ruhua ni é rẹ'
xi'í sayun ran' a ni é rẹ', ruhua únj. Nı̱ ni'i
a ni é rẹ' sisı̱ hua nıạn guı̱ran' né' sayun
daj.
4 Nı̱ ngaa guimán únj scanij ni é rẹ', nı̱
gạtaj chrụn únj gunun a ni é rẹ' sisı̱ guı̱ran'
né' sayun daj. Nı̱ dạj rún' ni'i ni é rẹ', nı̱
hué daj gahuin.
5 Ngaa nı̱ nun gụnucuā gạ mánj. Xi'í daj
nı̱ ga'nī 'ngọ tsínj daj rian mạn án rẹ' sisı̱
nạchin' snan'anj sij dạj xuman ruhua ni é
rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj. Daj si guxu'uīj
sisı̱ duna ni é rẹ' si-chrej Yan'anj xi'í si
digya' yun'unj sichre ni é rẹ'. Ngaa nı̱
guẹre'ej si-sun únj gui'yaj sun únj scanij
ni é rẹ', guı̱'yaj sichre.
6 Sanı̱ ngaa nanicạj Timoteo gan'anj sij
xánj án rẹ', nı̱ nicaj sij nuguan' sạ' nasíj sij
sisı̱ xuman sạ' ruhua ni é rẹ' ni'yaj á rẹ'
Yan'anj, ataj sij. Nı̱ 'ı̱ ruhua ni é rẹ' ni'yaj
ni é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ', ataj sij nej. Nı̱
nata' sij sisı̱ nı̱ganj nanun sạ' ruhua ni é rẹ'
ni'yaj ni é rẹ' únj. Nı̱ 'ı̱ ruhua ni é rẹ' ni'yaj
ni é rẹ' únj, ataj sij nej. Nı̱ dạj rún' huin
ruhua únj gụchi' nı̱'yaj únj rian mạn ni é
rẹ', nı̱ hué daj huin ruhua ni é rẹ' gạ'na'
nı̱'yaj ni é rẹ' rian mạn únj, ataj sij gunun
únj.
7 Hué dan nı̱ scanij ni sayun ran' únj,
nı̱ gahuin nıạ' ruhua únj gunun únj sisı̱
xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj
huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'.
8 Xi'í si hua nı̱ca ruhua ni é rẹ' ngạ si-
chrej Señor, nı̱ huin nıạ' ruhua únj gạche
únj si-chrej Yan'anj, 'yaj ni é rẹ'.

9 Nị nịn' ruhua huin ruhua anin' únj gạ'ui' únj si guruhua Yan'anj, 'yaj á rẹ'.
Nị nịn' ruhua huin nịạ' ruhua únj rian
Yan'anj xi'í a ni é rẹ' aj.
10 Nugüi nịgan' achínj jni'yaj únj rian
Yan'anj sisị rịqui Yan'anj, nị gụchi' nị'yaj
únj rian mạn án rẹ'. Daj si huin ruhua únj
dịgyán únj rian án rẹ' nuguan' guị'yaj sisị
gụxuman sạ' ruhua ni é rẹ' nị'yaj ni é rẹ'
Yan'anj anj.
11 Nị huin ruhua únj sisị chrạcuij Yan'anj
huin chrej né' ngạ Señor Jesús sisị gạ'ue
gụchi' nị'yaj únj rian mạn án rẹ'.
12 Nị huin ruhua únj sisị gạhuin 'ị ruhua
á rẹ' guịni'yaj a ni é rẹ' gọ'ngo ni dugüi' a
ni é rẹ', guị'yaj Señor. Nị dạj rún' 'ị ruhua
únj ni'yaj únj a ni é rẹ', nị hué daj gạ 'ị
ruhua á rẹ' guịni'yaj a ni é rẹ' daran' ni
ngüị, ruhua únj.
13 Nị huin ruhua únj sisị gạhuin nịca
ruhua á rẹ', guị'yaj Señor. Nị gạhuin sạ'
niman ni é rẹ' rian Yan'anj. Nị sị da'ui a
ni é rẹ' gaquin' rian Yan'anj huin chrej né'
ngaa gạ'na' Señor Jesús ngạ daran' ni ngüị
sạ' nicaj dugüi' ngạ sij, ruhua únj.

4

La vida que agrada a Dios

1 Hué dan nị xi'í si nicaj dugüi' a ni é
rẹ' ngạ Señor Jesús, nị achínj jni'yaj únj
rian a ni é rẹ' sisị gạ guẹ dạgahuin a ni é
rẹ' si digyán únj rian a ni é rẹ' huin ín rẹ'
jnánj né' ngạ xica'uij né'. Daj si gataj únj
gunun a ni é rẹ' dạj guị'yaj á rẹ' chruhua
xungüị nan. Ngaa nị gạ'ue guị'yaj a ni é
rẹ' si gạran' ruhua Yan'anj.
2 Daj si hua ni'i ni é rẹ' dạj hua nuguan'
ga'nin' únj sun rian án rẹ' xi'í Señor Jesús.
3 Nị huin ruhua Yan'anj sisị gạhuin sạ'
niman án rẹ' rian Yan'anj. Nị na'uej ruhua
Yan'anj sisị guị'yaj squịra' gọ'ngo a ni é rẹ'
ni ngüị mánj.
4 Nị huin ruhua Yan'anj sisị gạne 'ueé
gọ'ngo ni é rẹ' ngạ nicạ a ni é rẹ'. Nị guịnun
yan'anj án rẹ' nicạ á rẹ' nej.
5 Nị sị gani quij ruhua a ni é rẹ' xi'í ni
yun'unj xạna dạj rún' 'yaj ni ngüị nun ni'i
Yan'anj mánj.
6 Nị gạ cuidado rian ni é rẹ' sisị sị digya'
yun'unj a ni é rẹ' jnánj ni é rẹ' xi'í ni
yun'unj xạna. Daj si Señor huin si guị'yaj
nico castigo daran' ni tsínj 'yaj daj. Nị hué
daj hua gataj chrụn únj rian ni é rẹ'.
7 Daj si nun gạquinj Yan'anj né' sisị
gạche né' 'ngọ chrej quij hua. Sanị huin
ruhua Yan'anj sisị gạhuin sạ' niman né'
rian Yan'anj.
8 Ngaa nị tsínj na'uej ruhua dạgahuin
nuguan' digyán únj nan, nị nun dagahuin
sij rian man'an Yan'anj. Daj si sé si-
nụguan' ni tsínj huin nuguan' digyán únj.
Nị Yan'anj huin si riqui Espíritu Santo rian
né'.
9 Nị sé si ní'yanj sisị gạrun únj nuguan'
guchij rian mạn án rẹ' sisị gạhuin 'ị ruhua
ni é rẹ' nị'yaj ni é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ'.
Daj si hua digyán Yan'anj rian án rẹ' sisị
gạhuin 'ị ruhua gọ'ngo ni é rẹ' ngạ ni
dugüi' ni é rẹ' aj.
10 Nị hué daj 'yaj ni é rẹ' ngạ daran' ni
tsínj nico' Yan'anj mạn estado Macedonia.
Sanị achínj jni'yaj únj rian án rẹ' sisị
gạhuin ruhua á rẹ' doj nị'yaj á rẹ' ni dugüi'
né' huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'.
11 Nị guị'yaj fuerza á rẹ' sisị guịman
din'inj ni é rẹ'. Nị sị nahuij ruhua á rẹ'
ngạ si-sun dugüí' rẹ' mánj. Nị guị'yaj sun
ni é rẹ' ngạ ra'a ni é rẹ' dạj rún' ga'nin' únj
sun rian ni é rẹ' aj.
12 Ngaa nị gạ'mi achij 'ueé a ni é rẹ' rian
ni tsínj nun xụman ruhua nị'yaj Yan'anj.
Nị sị gachin 'ngọ rasụn rian ni é rẹ' mánj.

La venida del Señor

13 Nị huin ruhua anin' únj si guịni'i ni é
rẹ' dạj guịran' ni tsínj gahui' huin ni tsínj
nico' Jesús huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij
né'. Ngaa nị sị nani ruhua á rẹ' dạj rún'
'yaj ango ni ngüị mánj. Daj si nani ruhua
ni sij xi'í si sị ganá'nij ni dugüi' ni sij, ruhua
ni sij.
14 Nị xuman ruhua né' sisị gahui' Jesús.
Nị ganá'nij sij scanij ni niman, gui'yaj
Yan'anj. Nị xi'í daj ni'i né' sisị Yan'anj
guị'yaj gạna'nij ni ngüị guinicaj dugüi'
ngạ Cristo ngaa gahui' ni sij. Nị gạ'na'
nụguan'an ni sij ngạ Jesús, guị'yaj Yan'anj.
15 Hué dan nị né' tsínj guịman da güi
gạ'na' Señor chruhua xungüị, nị sị gahuin
rian né' rian ni ngüị hua gahui' mánj. Nị
hué daj ataj únj gụnun a ni é rẹ', gui'yaj
Señor.
16 Daj si gạguáj man'an Señor ngaa gạhui
sij xata' nạnij sij rian xungüị nan. Nị
nicaj sun si-nạne Señor gụnun ni ngüị.
Nị gụnun ni ngüị si-nạne 'ngọ ángel huin
achij nịn'. Nị gụnun ni sij si gạ'yanj si-
trompeta Yan'anj anj. Ngaa nị ni ngüị
guinicaj dugüi' ngạ Cristo huin ni tsínj
gahui', nị hua sini ni sij gạna'nij aj.
17 Nị né' gụna guịman, nị nịcaj Yan'anj
né' gạn'anj nụguan'an né' ngạ ni ngüị
ganá'nij daj rian nga. Nị nạri' dugüi'
daran' né' ngạ Señor xata'. Nị gạne nịganj
né' ngạ Señor.
18 Hué dan nị nạri' nucuaj niman gọ'ngo
a ni é rẹ', guị'yaj ni nuguan' nan, ruhuāj
aj.

5

1 Sé si hua nịạn gạrun anin' únj nuguan'
gụchij rian án rẹ' xi'í güi gạ'na' rụhua' yún
Cristo huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'.

2 Daj si ni'i sạ' ni é rẹ' sisị̱ dạj rún' nun
ni'i né' ụn güi gạtu tsínj tụ guị̱'yaj tụ sí' nẹ'
yạn', nị̱ hué daj nun ni'i né' ụn güi gạ'na'
Señor mánj.
3 Nị̱ 'ngọ güi nị̱ gạtaj ni ngüị̱: "Hua
din'inj mán daran' né'. Nị̱ hua xitinj mán
né'." Daj gạtaj ni sij. Ngaa nị̱ hué guẹ hora
daj, nị̱ nasị̱nunj gạ'na' 'ngọ sayun rian ni
sij. Nị̱ dạj rún' ran' 'ngọ yun'unj xạna ngaa
ruhua gạ'nga da'níj unj, nị̱ hué daj guị̱ran'
ni ngüị̱ daj. Nị̱ sị̱ ganani ni sij mánj.
4 Sanị̱ axạ' á rẹ', nị̱ nitaj chrej huaj si
gụxu'ui' a ni é rẹ' dạj rún' xu'ui' ni tsínj
ni'i si gạtu tsínj tụ huin ín rẹ' jnánj né' ngạ
xica'uij né'. Daj si nitaj si mạn ni é rẹ' rian
hua rụmi' mánj.
5 Daran' ni é rẹ' mán gunı́'yanj. Nị̱ mán
ni é rẹ' rian xiguịn yan'ạn. Daj si xiguịn
chruhua niman né', gui'yaj Yan'anj. Nitaj
si mán né' rian hua rụmi' mánj.
6 Hué dan nị̱ sị̱ gatoj né' dạj rún' 'yaj
ango ni ngüị̱ mánj. Sanị̱ gụnun sạ' ruhua
né' gạna'uij né' güi gạ'na' Señor. Nị̱ sị̱
guixini né' mánj.
7 Ni tsínj atoj, nị̱ atoj ni sij nẹ' nị̱. Nị̱
ni tsínj hua xịni, nị̱ hua xịni ni sij nẹ' nị̱
huin ni sij ni tsínj nun xụman ruhua nị̱'yaj
Yan'anj.
8 Sanị̱ né' mán rian xiguịn sạ', nị̱ hua
niạn si nịganj gạ cuidado né' ngạ si guị̱'yaj
né'. Nị̱ dạj rún' dugumi 'ngọ snado niman
sij nụn sij 'ngọ gató gaga', nị̱ hué daj
dụgumi né' man'an né' xi'í si xuman sạ'
ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj. Nị̱ gạhuin 'ị̱
ruhua né' nị̱'yaj né' ni dugüi' né'. Nị̱ dạj
rún' dugumi 'ngọ snado man'an sij ngaa
nụn chrạ sij 'ngọ jnahui go'o, nị̱ hué daj
dụgumi né' man'an né' xi'í si gahuin yya
ruhua né' sisị̱ nạcaj Yan'anj né'.
9 Daj si nun gạni ruhua Yan'anj sisị̱
gạhuin né' castigo mánj. Sanị̱ gani ruhua
Yan'anj nạca né' xi'í Señor Jesucristo aj.
10 Nị̱ gahui' Jesucristo xi'í né'. Nị̱ xi'í
daj, asị̱ mán né', asị̱ gạhui' né', nị̱ guị̱man
nụguan'an né' ngạ sij.
11 Xi'í daj nị̱ dạj rún' 'yaj á rẹ', nị̱ gạ guẹ
guị̱'yaj fuerza á rẹ' sisị̱ nạri' nucuaj niman
ni dụgüi' ni é rẹ'. Nị̱ gạ nịca ruhua gọ'ngo
ni é rẹ' ngạ si-nụguan' Yan'anj, guị̱'yaj á rẹ'
nej.

Pablo exhorta a los hermanos

12 Achínj jni'yaj anin' únj rian ni é rẹ'
sisị̱ gạ ní'yanj a ni é rẹ' ngạ ni tsínj 'yaj
sun scanij ni é rẹ' huin ín rẹ' jnánj né' ngạ
xica'uij né'. Daj si a'nin' ni sij rian ni é rẹ',
gui'yaj Señor. Nị̱ riqui ni sij ducuánj sạ'
rian án rẹ' nej.
13 Nị̱ nịn' ruhua gạ ní'yanj a ni é rẹ' ngạ
ni sij. Nị̱ nịn' ruhua gạ 'ị̱ ruhua á rẹ' nị̱'yaj
á rẹ' ni sij xi'í sun 'yaj sun ni sij scanij ni é
rẹ'. Nị̱ gạhuin din'inj ruhua ni dụgüi' ni é
rẹ' aj.
14 Nị̱ achínj jni'yaj anin' únj rian án rẹ'
sisị̱ gạ'ui' a ni é rẹ' chrej sisị̱ guị̱'yaj sun
ni tsínj rụmi rián rẹ' huin ín rẹ' jnánj né'
ngạ xica'uij né'. Nị̱ gạ'mi 'ueé ni é rẹ' rian
ni tsínj hua nịnaj ngạ si-chrej Yan'anj sisị̱
nạri' nucuaj niman ni sij, guị̱'yaj á rẹ'. Nị̱
chrạcuij ni é rẹ' ni tsínj achin si gụxuman
sạ' ruhua nị̱'yaj Yan'anj. Nị̱ gạ'mi nạj ni é
rẹ' rian daran' ni ngüị̱ aj.
15 Gạ cuidado ni é rẹ' man'an án rẹ' sisị̱
sị̱ gui'yaj quij gọ'ngo ni é rẹ' rian ni tsínj
gui'yaj quij ngạ ni é rẹ'. Sanị̱ nịganj guị̱'yaj
sạ' á rẹ' ngạ ni dụgüi' a ni é rẹ'. Nị̱ guị̱'yaj
sạ' ni é rẹ' rian daran' ni ngüị̱ aj.
16 Nịganj gạhuin niạ' ruhua ni é rẹ' aj.
17 Nị̱ sị̱ ga'nin' ruhua á rẹ' gạchinj jni'yaj
á rẹ' rian Yan'anj mánj.
18 Nị̱ 'ngọ nạga'ui' a ni é rẹ' si guruhua
Yan'anj ngạ daran' si ran' án rẹ'. Daj si hué
daj huin ruhua Yan'anj sisị̱ guị̱'yaj a ni é rẹ'
xi'í si nico' a ni é rẹ' Cristo Jesús.
19 Nị̱ sị̱ guiránj ni é rẹ' chrej rian Espíritu
Santo sisị̱ sị̱ gạ'mi Espíritu Santo nuguan'
sạ' scanij ni é rẹ' mánj.
20 Nị̱ sị̱ gani ruhua á rẹ' sisị̱ nitaj si
ní'yanj nuguan' gạ'mi 'ngọ tsínj daj, guị̱'yaj
Espíritu Santo mánj.
21 Xạcaj a ni é rẹ' cuenta dạj hua gọ'ngo
nuguan' gụnun a ni é rẹ'. Ngaa nị̱ gụna a
ni é rẹ' ngạ nuguan' sạ'.
22 Gạhuin nịni a ni é rẹ' rian daran' si
quij hua.
23 Nị̱ Yan'anj guị̱'yaj si huin din'inj ruhua
né'. Nị̱ huin ruhua anin' únj sisị̱ gạhuin
sạ' nịn' ni é rẹ', guị̱'yaj man'an Yan'anj. Nị̱
huin ruhua únj sisị̱ dụgumi sạ' Yan'anj ni-
man án rẹ' ngạ nneẹ cúj a ni é rẹ' nej. Ngaa
nị̱ sị̱ guịda'ui ni é rẹ' ạ 'ngọ gaquin' ngaa
gạ'na' Señor Jesucristo chruhua xungüị̱ aj.
24 Nị̱ sịca' Yan'anj. Nị̱ aquínj Yan'anj
án rẹ' sisị̱ guịnicaj dugüi' a ni é rẹ' ngạ
Yan'anj. Nị̱ gạhuin yya daran' si gataj
Yan'anj gunun a ni é rẹ'.

Salutaciones y bendición final

25 Gạchinj jni'yaj a ni é rẹ' rian Yan'anj
xi'í únj huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij
né'.
26 Nị̱ ngaa nạri' dugüi' a ni é rẹ', nị̱ gạrun
du'ua ni é rẹ' ni dugüi' a ni é rẹ' rian
Yan'anj.
27 Nị̱ a'nīj sun rian án rẹ' ngạ si-xugüi
Señor sisị̱ gạya 'ngọ ni é rẹ' yanj carta nan
rian daran' a ni é rẹ' huin ín rẹ' tsínj nico'
Yan'anj.
28 Nị̱ huin ruhua anin' únj sisị̱ guị̱'yaj
Señor Jesucristo sinduj rian daran' ni é rẹ'
aj. Amén.

SEGUNDA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A LOS TESALONICENSES

Salutación

1 Huēj huin Pablo. Nị arūnj anin' únj
Silvano ngạ Timoteo yanj carta nan a'níj
únj huaj rian a ni é rẹ' huin ín rẹ' ni tsínj
nico' Yan'anj mạn xuman' Tesalónica. Nị
nicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Yan'anj huin chrej
né' ngạ Señor Jesucristo:
2 Nị huin ruhua únj sisị guị'yaj Yan'anj
ngạ Señor Jesucristo sinduj rian án rẹ'
gạhuin din'inj chruhua ni é rẹ' aj.

Dios juzgará a los pecadores cuando Cristo venga

3 Nịganj hua niạn gạ'ui' anin' únj si
guruhua Yan'anj xi'í a ni é rẹ' huin ín
rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'. Nị dugu'nạj
huin sisị hué daj guị'yaj únj. Daj si huaj
gahuin nico si xuman ruhua á rẹ' ni'yaj á
rẹ' Yan'anj. Nị hué daj gahuin 'ị ruhua á
rẹ' doj ni'yaj á rẹ' gọ'ngo ni dugüi' a ni é
rẹ' aj.
4 Xi'í daj nị a'mi sạ' anin' únj xi'í ni é
rẹ' rian ni tsínj nico' Yan'anj huin ni tsínj
nahuin yu' ango yu'uj. Nị nụnj si a'mi quij
ni ngüị xi'í ni é rẹ', nị ran' ni é rẹ' sayun,
sanị hua nịca ruhua ni é rẹ' ngạ si-chrej
Yan'anj. Nị xuman sạ' ruhua á rẹ' ni'yaj
á rẹ' Yan'anj nej. Hué daj ataj únj gunun
ango ni tsínj nico' Yan'anj anj.
5 Nị hué nuguan' nan digyán sisị 'yaj nịca
Yan'anj ngạ á rẹ'. Nị xi'í si gunucuaj á rẹ'
rian ni sayun daj, nị ga'uej ruhua Yan'anj
sisị gạtu a ni é rẹ' rian nicaj sun Yan'anj. Nị
hua yya ran' a ni é rẹ' sayun xi'í nuguan'
daj.
6 Nị xi'í si hua nịca ruhua Yan'anj, nị ni'i
né' sisị ni tsínj chran' yun'unj a ni é rẹ', nị
guịran' ni sij sayun, guị'yaj Yan'anj.
7 Nị ran' ni é rẹ' sayun. Sanị uyan rịqui
Yan'anj sisị nạran ruhua á rẹ' ngạ anin'
únj. Nị hué daj gạhuin güi ngaa gụrugüi'
Señor Jesús gạ'na' sij xata' ngạ ni ángel
nicaj sun. Nị gạ'na' Jesús riqui 'ngọ yan'ạn
xata'.
8 Nị guị'yaj sij castigo ni ngüị nun ni'i
Yan'anj huin ni sij ni ngüị nun dagahuin
si-nụguan' Señor Jesucristo.
9 Nị nịganj gạhuin ni sij castigo sisị gạ
ni'ya ni sij, guị'yaj Yan'anj. Nị guịman anéj
ni sij rian Señor. Nị sị ga'ue guịni'i ni sij
dạj hua nucuaj nne man'an Señor mánj.
10 Daj si güi gạ'na' Señor, nị gạhuin 'ueé
sij, guị'yaj né' huin né' ni ngüị nico' sij. Nị
gạhuin sạ' ruhua ni ngüị guịni'i ni sij sí'
huin ni tsínj xuman ruhua ni'yaj sí'. (Nị
hué daj guị'yaj á rẹ' xi'í si guxuman ruhua
ni é rẹ' nuguan' sạ' ga'mi únj scanij a ni é
rẹ'.)
11 Xi'í daj nị nịganj achínj jni'yaj anin'
únj rian Yan'anj xi'í a ni é rẹ' sisị gạhuin
sạ' á rẹ' dạj rún' huin ruhua Dan'anj né'
gạhuin ín rẹ' ngaa gaquínj Yan'anj án rẹ'
sisị guịnicaj dugüi' a ni é rẹ' ngạ Yan'anj.
Nị achínj jni'yaj únj sisị chrạcuij Yan'anj
ni é rẹ' guị'yaj sun a ni é rẹ' sun sạ' huin
ruhua Yan'anj guị'yaj sun a ni é rẹ' xi'í si
xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj á rẹ' Jesús.
12 Hué dan nị da' síj, nị gạhuin 'ueé
Señor Jesucristo nị'yaj ni ngüị xi'í si gui'yaj
á rẹ'. Nị gạ'mi sạ' ni ngüị xi'í a ni é rẹ' xi'í
si nico' a ni é rẹ' Jesús. Nị hué daj huin
ruhua Yan'anj ngạ Señor Jesucristo guị'yaj
sinduj rian án rẹ'.

2

Manifestación del hombre de pecado

1 Yyạj nị gạ'mi anin' únj rian án rẹ' xi'í si
gạ'na' rụhua' yún Señor Jesucristo ngạ xi'í
si nạhuin yu' né' ngạ sij huin ín rẹ' jnánj
né' ngạ xica'uij né'. Nị achínj jni'yaj únj
rian án rẹ'
2 sisị sị naduna ni é rẹ' nicọ' huaj ngạ
si ani ruhua á rẹ' mánj. Nị sị guxu'ui' ni
é rẹ' ngạ nuguan' ataj sisị hua guisíj güi
ga'nạ' rụhua' yún Señor chruhua xungüị
nan. Sé nuguan' xạnga' huin nuguan' da
mánj. Daj si ataj ni ngüị sisị nuguan'
unun ni é rẹ' huin nuguan' a'mi únj rian
yanj carta ga'níj únj guchij rian án rẹ', asị
nuguan' a'mi tsínj a'mi si-nụguan' Yan'anj
huin nuguan' daj. Sanị sé rian únj 'nạ'
nuguan' da mánj. Daj si achin guịsij güi
gạ'na' Señor.
3 Nị 'ngọ sị duna á rẹ' sisị dịgya' yun'unj
ni ngüị a ni é rẹ' mánj. Daj si ngaa achin
guịsij güi gạ'na' Señor, nị gạ'na' güi gụnun'
ni ngüị ngạ Yan'anj. Nị gụrugüi' 'ngọ tsínj
quij nịn' ruhua huin sij 'ngọ tsínj gạ ni'ya
rian yan'ạn.
4 Nị gạta rụhua sij nị'yaj sij daran'
yan'anj. Nị ạ 'ngọ ni rasụn sị ga'uej ruhua
sij si nịco' ni ngüị mánj. Nị guịsij sij
gạn'anj gạne sij si-nuhui Yan'anj xạnga'.
Nị guị'yaj sij si huin sij man'an Yan'anj.
5 Nị nitaj si nụn ruhua á rẹ' sisị hué daj
gataj snan'ān gunun a ni é rẹ' ngaa guimán
né' mí'.
6 Hua ni'i a ni é rẹ' ụn tsínj ránj chrej
rian tsínj quij daj yyạj sisị sị ga'ue gạ'na'
sij. Nị garánj chrej rian sij da guịsij güi
garun Yan'anj. Ngaa nị gạ'ue gạ'na' sij.
7 Nị hua achéj nuguan' quij chruhua
xungüị. Sanị achin si guịni'i sạ' né' dạj hua
nuguan' quij daj. Nị axạ' tsínj ránj chrej
daj, sanị achin si gụxun sij man'an sij.

8 Nị ngaa gụxun sij man'an sij, nị
gụrugüi' rẹnga' tsínj quij daj. Sanị gạ'yanj
Señor Jesús rian tsínj quij daj, nị guẹre'
sij. Nị gạ ni'ya nịganj sij, guị'yaj Jesús ngaa
gạ'na' 'ueé sí' xata'.
9 Nị man'an sichre Satanás guị'yaj sisị
gạ'na' tsínj quij daj. Nị sichre guị'yaj
si gạhuin nucuaj tsínj quij daj. Ngaa nị
guị'yaj sun sij sun nico guịni'yaj ni ngüị.
Xi'í daj gạ'ue dịgya' yun'unj sij ni ngüị aj.
10 Nị guị'yaj sij daran' rian nuguan' quij
sisị dịgya' yun'unj sij ni ngüị gạ ni'ya rian
yan'ạn. Daj si nun gạ'uej ruhua ni sij si
gạhuin 'ị ruhua ni sij ngạ nuguan' xạnga'
huin nuguan' ataj sisị nạcaj Yan'anj ni sij.
11 Xi'í daj nị ga'níj Yan'anj sisị gụxuman
ruhua ni sij nuguan' yyạ. Ngaa nị guịnico'
ni sij nuguan' digya' yun'unj.
12 Ngaa nị guị'yaj Yan'anj castigo daran'
ni sij. Daj si nun gụxuman ruhua ni sij
nuguan' xạnga'. Sanị garan' ruhua ni sij
ni'yaj ni sij rian gaquin'.

Escogidos para salvación

13 Sanị hua nịạn si nịganj gạ'ui' anin' únj
si guruhua Yan'anj xi'í ni é rẹ' tsínj 'ị ruhua
Señor huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'.
Daj si asịj sini, nị hua ganacui Yan'anj a ni é
rẹ' sisị gạnacaj Yan'anj a ni é rẹ'. Nị gạhuin
sạ' niman án rẹ' guị'yaj Espíritu Santo xi'í
si guxuman ruhua ni é rẹ' nuguan' xạnga'.
14 Daj si gaquínj Yan'anj a ni é rẹ' sisị
guịnico' a ni é rẹ' nuguan' xạnga' huin
nuguan' ga'mi únj rian án rẹ'. Ngaa nị
gạ'ue gạhuin 'ueé nịganj ni é rẹ' dạj rún'
hua 'ueé Señor Jesucristo aj.
15 Xi'í daj gạ nịca ruhua á rẹ' ngạ
nuguan' sạ' ga'mi únj rian án rẹ' huin
ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'. Nị sị
guini'yun ruhua á rẹ' ni nuguan' digyán
únj rian án rẹ' ngaa guimán né' ngạ
nuguan' ga'níj únj huaj rian án rẹ' nej.
16 Hué dan nị Jesucristo huin Señor nicaj
sun rian né'. Nị Yan'anj huin chrej né'.
Nị 'ị ruhua Yan'anj ni'ya né'. Nị riqui
Yan'anj sisị nịganj gạhuin nịạ' ruhua né'.
Nị gạhuin yya ruhua né' sisị guị'yaj sạ'
Yan'anj ngạ né'. Nị hué nan huin sinduj
gui'yaj Yan'anj ngạ né'.
17 Ngaa nị huin ruhua únj sisị nạri'
nucuaj niman ni é rẹ', nị gạ nịca ruhua á
rẹ', guị'yaj Yan'anj ngạ Jesucristo. Ngaa nị
gạ'ue gạ'mi sạ' á rẹ' daran' nuguan' sạ', nị
guị'yaj sun a ni é rẹ' daran' sun sạ', guị'yaj
Yan'anj nej.

3

Que la palabra de Dios sea glorificada

1 Nị ango nuguan' huin sisị gạchinj
jni'yaj a ni é rẹ' rian Yan'anj xi'í únj sisị
gạxa'ni si-nụguan' Señor guị'yaj únj huin
ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'. Nị gạhuin
'ueé nuguan' daj rian ango ni ngüị dạj
rún' gahuin 'ueé scanij a ni é rẹ', guị'yaj
Yan'anj, ruhua únj.
2 Nị hué daj gạchinj jni'yaj a ni é rẹ' xi'í
únj sisị nạcaj Yan'anj únj rian ni tsínj 'yaj
gaquin' huin ni tsínj xị'i. Daj si sé daran'
ni ngüị xuman ruhua ni'yaj Jesús mánj.
3 Sanị Señor huin 'ngọ tsínj sạ' nịn'
ruhua. Nị nịganj guị'yaj sij sisị gạ nịca
ruhua á rẹ'. Nị dụgumi sij a ni é rẹ' rian
sichre.
4 Nị xi'í Señor nị gahuin yya ruhua únj
sisị guị'yaj a ni é rẹ' dạj rún' ga'nin' únj
sun rian án rẹ'. Nị hué daj guị'yaj sạ' á rẹ'
ni güi gạ'na' nej.
5 Nị huin ruhua únj sisị chrạcuij yun'unj
Señor man'an án rẹ' sisị gạ 'ị ruhua á
rẹ' ni'yaj á rẹ' Yan'anj. Nị gạhuin nucuaj
ruhua á rẹ' rian ni sayun dạj rún' gunucuaj
Cristo, ruhua únj nej.

El deber de trabajar

6 Nị xi'í si nico' né' Señor Jesús, nị a'nin'
únj sun rian án rẹ' sisị gạhuin nịni a ni é rẹ'
rian daran' ni tsínj huin jnánj né' huin ni
tsínj rụmi nạ'uej ruhua guị'yaj sun huin ín
rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'. Daj si nitaj si
hua uyan ruhua ni sij ngạ nuguan' digyán
únj rian án rẹ' mánj.
7 Nị hué a ni é rẹ' ni'i sisị hua nịạn guị'yaj
á rẹ' dạj rún' gui'yaj únj. Daj si nun gahuin
rụmi únj ngaa guimán únj scanij a ni é rẹ'
mánj.
8 Nị nun xạ yụn únj si-chrạchrunj a
ni é rẹ' mánj. Sanị naru'ue únj. Nị
nugüi nịgan' gui'yaj sun nucuaj únj sisị sị
garasụn únj rian án rẹ' mánj.
9 Nị hua si-chrej xạnga' yya únj gạchinj
únj rian án rẹ' sisị chrạcuij yun'unj a ni é
rẹ' únj. Sanị gui'yaj sun únj sisị dịgyán únj
'ngọ chrej sạ' rian án rẹ'.
10 Nị ngaa guimán únj ngạ á rẹ', nị
ga'nin' únj sun rian án rẹ'. Nị gataj únj
sisị mạn 'ngọ tsínj na'uej ruhua guị'yaj sun
scanij a ni é rẹ', nị sị xa sí' mánj.
11 Nị hua gunun únj sisị da'aj á rẹ' huin
ni tsínj rụmi nitaj si 'yaj sun. Nitaj si
'yaj sạ' ni sij si achéj ni sij nuná ni sij si-
nụguan' dugüi' ni sij.
12 Nị xi'í si-xugüi Señor, nị a'nin' únj sun
rian ni tsínj 'yaj daj sisị sé daj guị'yaj ni
sij mánj. Sanị gạhuin din'inj ruhua ni sij
guị'yaj sun ni sij. Hué ducuánj daj huin si
gạ'ue guị'yaj gana ni sij, nị guịri' ni sij si
xạ ni sij aj.
13 Sị ga'nin' ruhua á rẹ' si guị'yaj sun sạ'
á rẹ' huin ín rẹ' jnánj né' ngạ xica'uij né'.
14 Nị sisị hua 'ngọ tsínj na'uej ruhua
dạgahuin ngạ nuguan' garun únj rian yanj
carta nan, nị xạcaj á rẹ' cuenta ụn tsínj
huin. Nị sị guinicaj dugüi' a ni é rẹ' ngạ
sij. Ngaa nị guịri' sij si-nạ'aj.

15 Saṉi̱ si̱ gui'yaj á rẹ' ngạ sij dạj rún' 'yaj
á rẹ' ngạ tsínj unun' ngạ á rẹ'. Saṉi̱ gạ'ui'
a ni é rẹ' 'ngọ ducuánj rian sij dạj rún' 'yaj
á rẹ' ngạ jnánj a ni é rẹ'.

Bendiciones finales

16 Ni̱ man'an Señor gui̱'yaj sisi̱ huin
din'inj ruhua né'. Ni̱ ri̱qui Señor sisi̱ ni̱ganj
gạhuin din'inj ruhua á rẹ' ngạ daran' si
ran' ni é rẹ', ruhua únj. Ni̱ gạne Señor ngạ
daran' án rẹ', ruhua únj nej.
17 Huēj huin Pablo. Ni̱ arūnj nuguan'
nan sisi̱ gui̱man sạ' ni é rẹ', ruhuāj aj. Ni̱
si-letra man'ānj huin nan. Ni̱ hué daj arūnj
firma rian daran' carta a'nī rian ni ngüi̱.
18 Ni̱ huin ruhua únj sisi̱ gui̱'yaj Señor Je-
sucristo sinduj rian daran' ni é rẹ'. Amén.

PRIMERA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A TIMOTEO

Salutación

1 Huēj huin Pablo tsínj huin apóstol. Nḭ
gan'anj ga'mī si-nu̱guan' Jesucristo rian ni
ngüḭ. Daj si hué daj ga'nin' Yan'anj sun
riānj. Nḭ Yan'anj huin si nacaj né'. Nḭ
hué daj ga'nin' Señor Jesucristo sun riānj
nej. Nḭ xi'í Jesucristo ni'i né' sisḭ gu̱ḭ'yaj sa̱'
Yan'anj nga̱ né'.
2 Nḭ 'yā 'ngo̱ yanj carta huaj rián re̱' huín
re̱' Timoteo. Nḭ da̱j rún' huin da'nī huin
yyá re̱' xi'í si xuman ruhuá re̱' ni'yáj re̱'
Yan'anj: Nḭ Yan'anj huin chrej né'. Nḭ
Jesucristo huin Señor nicaj sun rian né'.
Nḭ huin ruhuāj sisḭ gu̱ḭ'yaj Yan'anj huin
chrej né' sinduj rián re̱'. Nḭ na̱huin 'ḭ ruhua
Yan'anj nḭ'yaj re̱' nej. Nḭ ga̱huin din'inj
ruhuá re̱' nej. Nḭ hué daj gu̱ḭ'yaj Jesucristo
nga̱ re̱', ruhuāj aj.

Advertencia contra falsas doctrinas

3 Nḭ achínj jni'yā rián re̱' sisḭ gu̱na
re̱' xuman' Efeso da̱j rún' gataj snan'ān
gunún re̱' ngaa gan'ān estado Macedonia.
Ngaa nḭ ga̱'ue ga̱'nin' re̱' sun rian ni tsínj
ma̱n xuman' daj sisḭ sḭ digyán ni sij ango
nuguan' rian ni ngüḭ mánj.
4 Nḭ ataj snan'ān gu̱nun re̱' sisḭ sḭ xacaj
ni sij cuenta xi'í cuento snan'anj nga̱ lista
nico táj si-xugüi ni xi ni sij guimán asḭj
ná. Maan si unun' ni dugüi' né', 'yaj ni
nuguan' daj. Nitaj si chracuij ni nuguan'
daj si gu̱xuman ruhua né' nḭ'yaj né' si-
nu̱guan' Yan'anj mánj. Hué daj ga̱taj re̱'
gu̱nun ni sij.
5 Nḭ nuguan' a'nin' né' nan 'yaj sisḭ ga̱ 'ḭ
ruhua né' nḭ'yaj né' go̱'ngo ni dugüi' né'.
Nḭ hué daj 'yaj ni ngüḭ dagahuin nuguan'
sa̱' a'mi né'. Nḭ hua sa̱' niman ni sij. Nḭ ani
sa̱' ruhua ni sij nej. Nḭ xuman sa̱' ruhua ni
sij ni'yaj ni sij Yan'anj nej.
6 Nḭ hua duna go̱'ngo ni ngüḭ chrej sa̱'
nan. Nḭ maan si unun' ni sij xi'í nuguan'
nitaj si ní'yanj mánj.
7 Nḭ huin ruhua ni sij ga̱huin ni sij
maestro digyán si-ley Moisés rian ni ngüḭ.
Nḭ 'yaj ni sij sisḭ ni'i sa̱' ni sij nuguan' a'mi
ni sij. Sanḭ na'ue ga̱ra da'nga' ruhua ni sij
nga̱ nuguan' a'mi ni sij mánj.
8 Nḭ ni'i né' sisḭ sa̱' si-ley Moisés sisḭ
ga̱rasun né' ley daj da̱j rún' huin ruhua
Yan'anj gu̱ḭ'yaj né'.
9 Nḭ ni'i né' sisḭ sé rian ni tsínj hua nḭca
niman a'ui' Yan'anj ley daj. Sanḭ a'ui'
Yan'anj ley daj rian ni tsínj unun' nga̱
Yan'anj nga̱ ni tsínj nun dagahuin nej, nḭ
tsínj 'yaj quij nej, ni tsínj 'yaj gaquin' nga̱
ni tsínj nitaj si hua ní'yanj rian Yan'anj nej,
ni tsínj dagahui' chrej ni sij nga̱ nni ni sij,
ni tsínj dagahui' ango níman nej,
10 ni tsínj a'mi nga̱ squḭra' nej, ni tsínj
a'mi nga̱ dugüi' ni sij huin jnánj ni sij,
ni tsínj 'yaj tu̱ ni ngüḭ nga̱ ni tsínj a'mi
snan'anj nej, ni tsínj ataj rian Yan'anj sisḭ
hua yya si-nu̱guan' man'an ni sij, sanḭ sé si
xa̱nga' si-nu̱guan' ni sij nej, ni tsínj na'uej
ruhua da̱gahuin nuguan' xa̱nga' nej.
11 Nḭ hué daj a'mi si-nu̱guan' Yan'anj xi'í
si-ley Moisés. Nḭ nuguan' sa̱' nḭn' huin
si-nu̱guan' Yan'anj. Nḭ hua 'ueé nḭn' rian
Yan'anj. Nḭ garasu̱n Yan'anj riānj sisḭ ga̱'mī
nuguan' sa̱' daj rian ni ngüḭ.

El ministerio de Pablo

12 Nḭ a'uīj si guruhua Jesucristo huin sij
Señor nicaj sun riún'. Daj si riqui sij fuerza
riānj. Nḭ gani ruhua sij sisḭ huīnj 'ngo̱ tsínj
ga̱'ue gu̱ḭ'yaj sun sa̱' si-sun Yan'anj, ruhua
sij. Nḭ riqui sij sisḭ ga̱'mī si-nu̱guan' sij rian
ni ngüḭ.
13 Nḭ asḭj sini nḭ ga'mi quī xi'í Jesús. Nḭ
chran' yun'ūn sij nej. Nḭ ga'mi huēj rian sij.
Sanḭ nani yaco ruhua sij ni'yaj sij man'ānj.
Daj si achin si gu̱xuman ruhuāj nḭ'yā sij.
Nḭ nun gu̱ini'īnj u̱n sin gui'yā mánj.
14 Nḭ gui'yaj Señor 'ngo̱ sinduj nico ngāj.
Nḭ guxuman ruhuāj ni'yā sij. Nḭ gahuin 'ḭ
ruhuāj ni'yā ni dugüi'īj, gui'yaj sij nej.
15 Nḭ nuguan' nan huin 'ngo̱ nuguan'
xa̱nga'. Nḭ hua nia̱n si gu̱xuman ruhua
daran' né' nuguan' nan: Nuguan' nan ataj
sisḭ ga'na̱' Cristo Jesús na̱caj sij ni ngüḭ
da'ui gaquin'. Nḭ huēj huin tsínj da'ui doj
gaquin' daj nga̱ ango ni ngüḭ.
16 Xi'í daj nḭ nani yaco ruhua Jesucristo
ni'yaj sij man'ānj. Nḭ hué daj gui'yaj Jesús
sisḭ xa̱caj ango ni ngüḭ cuenta sisḭ ga̱'ue
gu̱ḭnico' ni sij Jesús huin ni sij ni tsínj
gu̱xuman ruhua nḭ'yaj Jesús. Nḭ ga̱ne
nḭganj ni sij nga̱ Yan'anj anj.
17 Hué dan nḭ nḭganj gu̱ḭnun yan'anj né'
Yan'anj. Nḭ hué daj ga̱'mi sa̱' 'ueé né'
rian Yan'anj huin rey nne nḭganj. Nḭ nun
rugüi' Yan'anj guini'i ni ngüḭ mánj. Nḭ
urin Yan'anj huin Yan'anj xa̱nga'. Nḭ ni'i
Yan'anj daran'anj.
18 Nḭ rún' huin da'nī huín re̱'. Nḭ a'nīj
sun rián re̱' Timoteo sisḭ da̱j rún' 'yaj gana
'ngo̱ snado rian sayun, nḭ hué daj gu̱ḭ'yaj
ganá re̱' rian sichre, ruhuāj aj. Daj si hué
daj ga'mi ni sij si-nu̱guan' Yan'anj xi'í re̱'
aj.
19 Hué dan nḭ huin ruhuāj sisḭ gu̱xuman
sa̱' ruhuá re̱' nḭ'yaj re̱' Yan'anj. Nḭ 'ngo̱
ga̱ sa̱' ruhua nimán re̱' nej. Daj si guere'
ruhua go̱'ngo ni sij. Nḭ nun xu̱man ruhua
ni sij mánj.

20 Nḭ hué daj gahuin ngą nụngüej tsínj gụ'naj Himeneo ngą Alejandro. Nḭ naga'uïj nụngüej sij rian sichre Satanás sisḭ gąhuin chrụn nụngüej sij sḭ ga'mi quij nụngüej sij rian Yan'anj gą mánj.

2

Instrucciones sobre la oración

1 Hué dan nḭ asḭj sini, nḭ huin ruhuāj sisḭ gąchinj jni'yaj á rę' rian Yan'anj. Nḭ gąchinj jni'yaj á rę' xi'í daran' ni ngüḭ. Nḭ gą'ui' a ni é rę' si guruhua Yan'anj xi'í daran' ni ngüḭ.

2 Nḭ gąchinj jni'yaj á rę' xi'í ni tsínj nicaj sun ngą daran' ni tsínj huin rian nej. Ngaa nḭ gą'ue guḭman din'inj né' chruhua xungüḭ nan. Nḭ 'ueé guḭ'yaj né' guḭnico' né' Yan'anj.

3 Nḭ są' huin sisḭ hué daj guḭ'yaj né'. Daj si aran' ruhua Yan'anj sisḭ hué daj guḭman né'. Nḭ Yan'anj huin si nacaj né'.

4 Daj si huin ruhua Yan'anj sisḭ gąnani daran' ni ngüḭ. Nḭ guḭni'i ni sij nuguan' xąnga'.

5 Daj si hua urin Yan'anj. Nḭ hua urin tsínj niquin' a'mi rian Yan'anj xi'í ni ngüḭ huin sij Jesucristo.

6 Nḭ naga'ui' Jesús man'an sij ngaa gahui' sij rian rugutsḭ sisḭ nąru'ue sij man'an sij xi'í si-gąquin' daran' ni ngüḭ. Nḭ gani Yan'anj 'ngọ güi gąhui' Jesús. Nḭ hué guę güi daj gahui' yya sij guini'i ni ngüḭ.

7 Xi'í daj nḭ gari sun Yan'anj sisḭ gahuīnj apóstol sisḭ gąn'anj gą'mī nuguan' są' rian ni ngüḭ. Nḭ dḭgyānj rian ni ngüḭ 'nąʼ anéj chrej sisḭ gụxuman ruhua ni sij nḭ'yaj ni sij si-nụguan' Yan'anj huin nuguan' xąnga'. (Nḭ nuguan' a'mī nan huin nuguan' xąnga'. Nḭ nitaj si a'mi nnēj mánj.)

8 Nḭ huin ruhuāj sisḭ daran' yu'uj, nḭ gąchinj jni'yaj ni tsínj rian Yan'anj. Nḭ nąchi nicaj ra'a ni sij nę' xata' gąchinj jni'yaj ni sij rian Yan'anj. Nḭ guḭ'yaj są' ni sij, ruhuāj aj. Nḭ sḭ ga'man ruhua ni sij. Nḭ sḭ ga'mi ni sij güenda gụnun' ni sij mánj.

9 Nḭ huin ruhuāj sisḭ gą cuidado ni yun'unj xąna, nḭ gụnun są' ne si-gan' ne. Ngaa nḭ gątaj ni ngüḭ sisḭ są' huin ne. Nḭ sḭ gui'yaj ne dąj rún' 'yaj ango ni yun'unj xąna ngaa huin ruhua ne sisḭ gą'mi ni tsínj ngą ne. Nḭ sḭ ga chrą ne dąj rún' hua chrą ni ngüḭ xąna ngaa da' ganicąj cúj chrą ne. Nḭ sḭ garasụn ne oro ngą perla mánj. Nḭ sḭ gunun ne atsij du'ue nḭn' ruhua nej.

10 Sanḭ guḭ'yaj są' ne, nḭ chrącuij ne ni dugüi' ne. Ngaa nḭ guḭni'i ni ngüḭ sisḭ hua yya nico' ne Yan'anj anj.

11 Nḭ dínj gąne du'ua ne, nḭ gąhuin chrụn ne. Nḭ dągahuin ne daran' nuguan' unun ne.

12 Na'uej ruhuāj sisḭ dḭgyán ni yun'unj xąna ngaa nahuin yu' ni sij. Nḭ sḭ ga'nin' ni yun'unj xąna rian tsínj mánj. Maan si dínj gąne du'ua ne, ruhuāj aj.

13 Daj si hua sini tsínj gụ'naj Adán, gui'yaj Yan'anj. Asíj nḭ gui'yaj Yan'anj yun'unj gụ'naj Eva nej.

14 Nun digya' yun'unj sichre Adán. Sanḭ digya' yun'unj sichre yun'unj xąna daj. Nḭ ngaa digya' yun'unj sichre unj, ni gui'yaj unj gaquin'.

15 Sanḭ gąnacaj Yan'anj ni yun'unj xąna xi'í si a'nga da'níj ne. Nḭ hué daj gui'yaj Yan'anj sisḭ gụxuman ruhua ne nḭ'yaj ne Yan'anj. Nḭ guḭ'yaj są' ne nej. Nḭ sḭ gahuin yan'anj ruhua ne ngą ni dugüi' ne mánj.

3

Requisitos para ser obispos

1 Nan huin 'ngọ nuguan' xąnga'. Sisḭ hua 'ngọ tsínj huin ruhua guḭnicaj yun'unj scanij ni ngüḭ nico' Yan'anj, nḭ sun daj huin sun są' huin ruhua sij guḭ'yaj sij.

2 Nḭ tsínj nicaj sun daj, nḭ hua niąn si gą'mi są' ni ngüḭ xi'í sij. Nḭ gąne są' sij ngą urin yun'unj xąna. Nḭ sḭ guixini sij mánj. Nḭ hua cuidado sij ngą si-chrej sij. Nḭ hua ní'yanj ni ngüḭ rian sij. Nḭ nḭganj hua ruhua sij sisḭ gątu ni ngüḭ 'nąʼ ducuá sij. Nḭ chrụn sij dḭgyán sij rian ni ngüḭ.

3 Nḭ nun aran' ruhua sij ngą rente. Nitaj si nano' sij gụnun' sij ngą ni dugüi' sij mánj. Sanḭ huaj a'mi są' sij. Nḭ 'yaj sij sisḭ gąhuin din'inj ruhua ni ngüḭ. Nḭ nitaj si huin ruhua sij guḭ'yaj gana sij nico san'anj mánj.

4 Nḭ hua niąn si dḭgyán sij 'ngọ chrej są' rian ni dugüi' sij mąn ducuá sij. Nḭ hua niąn si dągahuin są' ni da'níj sij si ataj sij nej. Nḭ sḭ ga'mi snan'anj ni da'níj sij rian sij mánj.

5 (Daj si sisḭ na'ue gą'ui' sij 'ngọ chrej są' rian ni dugüi' sij mąn ducuá sij, nḭ asą' gą'ue dụgumi sij daran' ni ngüḭ nico' Yan'anj únj.)

6 Hué dan nḭ nun hua są'aj sisḭ guḭnicaj yun'unj 'ngọ tsínj guxuman nąca ruhua ni'yaj Yan'anj mánj. Daj si gą'ue gąhuin nnę sij ngą si-sun sij. Ngaa nḭ gąhuin castigo sij dąj rún' gąhuin ngą sichre, guḭ'yaj Yan'anj.

7 Nḭ hua niąn si gą'mi są' ni ngüḭ nun nico' Jesucristo xi'í sij nej. Ngaa nḭ sḭ ga'mi quij ni ngüḭ daj xi'í sij. Nḭ ą 'ngọ rian ni gaquin' sḭ guinij sij, guḭ'yaj sichre mánj.

Requisitos para ser diáconos

8 Nḭ hué daj ngą ni tsínj huin diácono ni tsínj 'yaj sun rian ni ngüḭ nico' Yan'anj. Nḭ hua niąn si gą są' niman ni sij. Nḭ sḭ gahuin ni sij ni tsínj gą'mi huḭj nuguan'.

Nḭ sḭ guixini ni sij. Nḭ sḭ digya' yun'unj ni sij ngaa guḭ'yaj gana ni sij san'anj mánj.
9 Nḭ gą nḭca ruhua ni sij ngą nuguan' xąnga' huin nuguan' xuman ruhua né'. Nḭ gą są' niman ni sij nej.
10 Sanḭ hua sini xącaj cuentá rę' sisḭ nitaj 'ngǫ si gui'yaj ni sij. Ngaa nḭ sisḭ nitaj, nḭ gą'ue gąhuin ni sij tsínj diácono aj.
11 Nḭ hué daj ngą ni yun'unj xąna nej. Hua niąn si gą są' niman ne. Nḭ sḭ ga'mi snan'anj ne mánj. Nḭ sḭ guixini ne mánj. Nḭ 'ueé guḭ'yaj ne ngą daran'anj.
12 Nḭ 'ngǫ tsínj diácono, nḭ gąne są' sij ngą urin yun'unj xąna. Nḭ hua niąn si dḭgyán sij 'ngǫ chrej są' rian ni da'níj sij ngą ni ngüḭ mąn ducuá sij nej.
13 Daj si ngaa 'yaj są' ni tsínj diácono si-sun ni sij, nḭ gą'mi są' ni ngüḭ xi'í ni sij. Nḭ guḭsij ni sij gą'mi są' 'ueé ni sij xi'í si xuman ruhua ni sij ni'yaj ni sij Cristo Jesús.

El misterio de la piedad

14 Ana'uī sisḭ gąn'anj nḭ'yaj yōj rian nné rę'. Sanḭ arūnj nuguan' nan a'nī huaj rián rę',
15 ngaa nḭ sisḭ gąhuin rānj guḭsī rián rę', nḭ gą'ue guḭni'í rę' dąj guḭ'yáj rę' scanij ni ngüḭ nico' Yan'anj. Nḭ hué ni ngüḭ daj huin ni ngüḭ nicaj dugüi' ngą Yan'anj hua nḭ'na'. Nḭ dugumi ni ngüḭ nico' Yan'anj nuguan' xąnga'. Nḭ ataj ni sij sisḭ nuguan' xąnga' huin nuguan' daj nej.
16 Xąnga' nḭ huin rian nico nuguan' digyán Yan'anj rian né'. Nḭ na'ue gąra da'nga' są' ruhua né' dąj hua są' nuguan' daj. Nḭ gataj nuguan' daj:

Ni gahuin Yan'anj dąj rún' hua 'ngǫ tsínj.
Nḭ Espíritu Santo gataj sisḭ hua nḭca niman sij.
Nḭ guini'i ni ángel man'an sij.
Nḭ ga'mi są' ni tsínj xi'í sij rian ni ngüḭ mąn nḭn' gąchra' chruhua xungüḭ nan.
Nḭ guxuman ruhua ni sí' guini'yaj ni sí' man'an sij.
Nḭ nąn' sij xata' nahuin 'ueé sij, gui'yaj man'an Yan'anj.
Hué daj hua nuguan' nico' né'.

4

Predicción de la apostasía

1 Sanḭ ataj rẹnga' Espíritu Santo sisḭ ngaa guḭsij gąhuin nico yo', nḭ dụna gǫ'ngo ni sij si xuman ruhua ni sij ni'yaj ni sij Yan'anj. Nḭ gụnun ni sij nuguan' digya' yun'unj ngą nuguan' digyán ni nanẹ xḭ'i rian ni sij.
2 Nḭ gụnun ni sij si-nụguan' ni tsínj digya' yun'unj. Nḭ 'yaj ni sí' sisḭ huin są' ni sí'. Nḭ nitaj sna'nga' ni tsínj daj nụn xi'í si na'uej ruhua ni sij gụnun ni sij nuguan' xąnga'.
3 Nḭ dḭgyán ni sij rian ni ngüḭ sisḭ sḭ ga'ue xącaj dugüi' ni ngüḭ. Nḭ dḭgyán ni sij sisḭ sḭ ga'ue xą ni ngüḭ gǫ'ngo ni rasụn są' gą'ue xą né'. Nḭ gui'yaj Yan'anj ni rasụn daj sisḭ xą né' huin né' ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Yan'anj. Nḭ ni'i né' nuguan' xąnga' nej. Nḭ hua niąn sisḭ gą'ui' né' si guruhua Yan'anj xi'í ni rasụn xa né' daj.
4 Daj si hua są' daran' si gui'yaj Yan'anj. Nḭ sḭ ga'ue gątaj né' sisḭ nun hua są' si gui'yaj Yan'anj mánj. Maan si gą'ui' né' si guruhua Yan'anj xi'í rasụn daj xą né'.
5 Daj si huin są' ni rasụn daj 'yaj si-nụguan' Yan'anj sisḭ gąchinj jni'yaj sini né' rian Yan'anj.

Un buen ministro de Jesucristo

6 Nḭ sisḭ hué daj dḭgyán rę' rian ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Jesús, ngaa nḭ gąhuín rę' 'ngǫ tsínj guḭ'yaj sun są' rian Jesucristo. Nḭ gąhuín rę' 'ngǫ tsínj huin chrụn są' nuguan' xąnga'. Nḭ guxuman ruhuá rę', gui'yaj nuguan' daj. Nḭ nuguan' są' daj huin nuguan' nicó' rę'.
7 Sanḭ sḭ xacáj rę' cuenta ngą ni cuento nḭ'yun a'mi ni ngüḭ mąn chruhua xungüḭ nan. Sanḭ xącaj cuentá rę' si-chrej ni tsínj nico' Yan'anj anj.
8 Xąnga' nḭ ní'yanj dǫj nneẹ cúj né' si guḭsiqui' guḭ'yaj né'. Sanḭ ní'yanj nico niman né' sisḭ guḭnico' né' Yan'anj. Daj si sisḭ hué daj guḭ'yaj né', nḭ gą są' rian né' xungüḭ nan ngą xungüḭ gą'na' nej.
9 Nḭ nuguan' a'mī nan huin 'ngǫ nuguan' xąnga'. Nḭ hua niąn si dągahuin daran' ni ngüḭ nuguan' nan nej.
10 Nḭ hué xi'í daj 'yaj sun né', nḭ ran' né' sayun 'yaj ni ngüḭ. Daj si ana'uij né' sisḭ guḭ'yaj są' Yan'anj hua nḭ'na' ngą né'. Nḭ urin Yan'anj gą'ue nącaj daran' ni ngüḭ. Nḭ nącaj xąnga' Yan'anj ni ngüḭ xuman ruhua ni'yaj man'an Yan'anj anj.
11 Hué nan huin nuguan' gą'nin' rę' rian ni ngüḭ. Nḭ dḭgyán rę' nuguan' nan rian ni ngüḭ nej.
12 Sḭ dunáj rę' sisḭ gątaj ni sij sisḭ nitaj si ní'yanj si-nụguan' rę' xi'í si hua líj rę' mánj. Maan si guḭnicaj rę' 'ngǫ chrej rian ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Yan'anj. Nḭ guḭ'yáj rę' sisḭ są' si-nụguan' rę' ngą si-chréj rę' nej. Nḭ gą 'ḭ ruhuá rę' nḭ'yaj rę' Yan'anj nej. Nḭ gą cuidadó rę' sisḭ sḭ gui'yáj rę' gąquin' mánj.
13 Nḭ ngaa nun gahuin guḭsī rián rę', nḭ gąya rę' si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüḭ. Nḭ gą'mi rę' nuguan' są' rian ni sij nej.
14 Nḭ dụgumi rę' sun są' riqui Yan'anj rián rę' ngaa guta' ni tsínj huin achij scanij ni tsínj nico' Yan'anj ra'a ni sij rián rę'. Nḭ ga'ui' Yan'anj sisḭ hué daj ga'mi ni sij xi'í rę'.
15 Ngaa nḭ gąhuin nucuaj ruhuá rę' ngą sun są' riqui Yan'anj rián rę'. Ngaa nḭ guḭni'ḭ daran' ni ngüḭ dąj 'yáj rę' huáj rę' nẹ' chrej rian ngą si-chrej Yan'anj.

16 Gą cuidadó rę' ngą man'án rę' ngą
nuguan' dįgyán rę' rian ni ngüį. Nį gą nįca
ruhuá rę' ngą nuguan' dįgyán rę' daj. Nį
sisį hué daj guį'yáj rę', nį nącaj rę' man'án
rę' ngą ni ngüį unun si-nǫguan' rę' aj.

5

Deberes hacia los demás

1 Sį ga'mi hueé rę' rian ni tsínj achij
mánj. Sanį gą'ui' rę' 'ngǫ chrej rian ni sij
sisį dąj rún' huin chréj rę' huin ni sij. Nį
gą'mi rę' ngą ni tsínj hua lij sisį huin ni sij
rún' huin ni jnánj rę'.
2 Nį gą'mi rę' rian ni yun'unj xąna achij
sisį huin ne dąj rún' huin nní rę'. Nį gą'mi
rę' rian ni yun'unj xąna hua lij sisį huin
unj dąj rún' huin ni xica'uíj rę'. Nį gą są'
nimán rę' ngą ni unj.
3 Nį guįnun yan'ánj rę' ni yun'unj xąna
mmij. Nį chrącuij rę' ne sisį xąnga' nitaj
ango ni ngüį chrącuij ne.
4 Sanį sisį hua 'ngǫ yun'unj xąna mmij
daj, nį hua da'níj unj, asį hua da'nį
si'nį unj, sanį gąhuin chrǫn sini ni da'níj
yun'unj mmij daj dǫgumi anin' xica'uij sij
yun'unj mmij daj, dąj rún' digyán Yan'anj
rian ni sij. Nį hué daj nąru'ue anin' xica'uij
sij rian yun'unj mmij daj. Daj si hué daj
hua są'aj rian Yan'anj. Nį aran' ruhua
Yan'anj ngaa hué daj guį'yaj ni sij.
5 Sanį sisį hua yya gunáj urin 'ngǫ
yun'unj xąna mmij daj, nį ana'uij unj sisį
guį'yaj są' Yan'anj ngą unj. Nį nugüi nįgan'
achínj jni'yaj unj rian Yan'anj.
6 Sanį yun'unj xąna mmij achéj si-chrej
xungüį nan, nį nǫnj si hua nį'na' unj,
sanį hua gahui' niman unj güenda si-chrej
Yan'anj.
7 Gą'nin' rę' sun rian ni ngüį sisį hué daj
dągahuin ni sij ni nuguan' nan. Ngaa nį sį
ga'mi gaquin' ango ni ngüį xi'í ni sij mánj.
8 Sisį hua 'ngǫ tsínj nitaj si nahuij ruhua
ngą ni dugüi' sij ngą ni dugüi' sij mąn
ducuá sij, nį hua dunáj sij si xuman ruhua
sij ni'yaj sij Yan'anj. Nį quij doj 'yaj tsínj
nun nahuij ruhua ngą dugüi' sij daj ngą
tsínj nun xǫman ruhua ni'yaj Yan'anj.
9 Nį rian lista tąj si-xugüi ni yun'unj
xąna mmij, sanį gąrun rę' urin si-xugüi ni
yun'unj xąna mmij huaj huą'nij xia táj doj
yo'. Nį gąrun rę' si-xugüi unj sisį gane únj
ngą urin nicą unj.
10 Nį hua niąn sisį guini'i ni ngüį sisį
gui'yaj są' unj. Nį 'ueé dugumi są' unj ni
da'níj unj ní'. Nį gui'yaj są' unj ngą ni
ngüį guisíj ducuá unj ní'. Nį na'nin' unj
dacój ni ngüį xuman ruhua ni'yaj Yan'anj
ní'. Nį chracuij unj ni ngüį ran' sayun ní'.
Nį gui'yaj unj ango ni rasǫn są' ní'. Nį sisį
hué daj gui'yaj unj, nį gąrun rę' si-xugüi
unj rian lista daj.
11 Sanį sį garun rę' rian lista si-xugüi
ni yun'unj xąna mmij hua lij. Daj si 'ną'
güi, nį gąhuin ruhua unj guįnico' unj ni
tsínj. Ngaa nį gąhuin nįni unj rian Cristo.
Nį gąhuin ruhua unj xącaj rǫhua' yún unj
'ngǫ tsínj.
12 Hué dan nį dą'ui unj gaquin' xi'í si nun
dagahuin unj nuguan' gui'yaj yya unj ngą
Cristo asįj sini.
13 Nį ango nuguan' huin sisį achéj ne da
gǫ'ngo hue'. Nį nanicąj ne huin ne ngüį
rǫmi. Nį sé urin ni ngüį rǫmi huin ne, sanį
hué daj huin ne ngüį a'mi snan'anj nej. Nį
nanicąj ne nuná ne xi'í ni dugüi' ne. Nį
nun hua są' sisį gą'mi ne nuguan' da mánj.
14 Nį xi'í daj huin ruhuāj sisį xącaj
yun'unj xąna mmij hua lij daj nicą unj. Nį
gą da'níj unj. Nį dǫgumi są' unj ducuá unj.
Ngaa nį sį ga'mi quij ni tsínj unun' ngą né'
xi'í né' mánj.
15 Daj si hua gahuin nįni gǫ'ngo ni
yun'unj xąna mmij daj rian Cristo. Nį nico'
ne sichre.
16 Nį sisį hua 'ngǫ tsínj, asį 'ngǫ yun'unj
xąna xuman ruhua ni'yaj Yan'anj, nį nne
'ngǫ yun'unj xąna mmij ducuá sij, sanį hua
niąn sisį chrącuij sij yun'unj xąna mmij
daj. Ngaa nį sį garasǫn sij rian ni ngüį nico'
Yan'anj mánj.

17 Nį hua niąn si gą ní'yanj ni ngüį rian ni
tsínj huin achij huin ni tsínj nicaj yun'unj
ni ngüį nico' Yan'anj.
18 Daj si gataj si-nǫguan' Yan'anj: "Sį
ga'níj rę' nnánj du'ua sicúj ngaa utin' xuj
strigo mánj." Hué daj gataj si-nǫguan'
Yan'anj. Nį ango yu'uj gataj rian si-
nǫguan' Yan'anj: "Tsínj 'yaj sun, nį hua si-
chrej sij si guį'yaj gana sij san'anj." Hué
daj gataj rian si-nǫguan' Yan'anj.
19 Sį duná rę' sisį gą'mi gaquin' ni
sij xi'í 'ngǫ tsínj nicaj yun'unj ni ngüį
nico' Yan'anj ngaa nitaj hǫjj huą'nij testigo
gą'mi xi'í sij.
20 Nį tsínj huaj guę 'yaj gaquin', nį nąta'
rę' si-gąquin' sí' rian sí' ngaa mán daran'
ni tsínj nahuin yu'. Ngaa nį gǫxu'ui' ango
ni sij sisį sį gui'yaj ni sij gaquin' mánj.

21 Ngaa nį a'nīj sun rián rę' sisį hué daj
guį'yáj rę' nuguan' nan. Nį sį gani ruhuá
rę' sisį hua są' 'ngǫ tsínj daj rian ango tsínj
mánj. Sanį uyan guį'yáj rę' ngą daran' ni
sij. Nį xącaj rę' cuenta sisį ni'yaj Yan'anj
ngą Jesucristo nej, ni ángel nacui Yan'anj
nej.
22 Sį ga yoǫ ruhuá rę' gǫta' rę' ra'á rę'
rian 'ngǫ tsínj gąhuin sí' 'ngǫ tsínj huin
rįan rian ni ngüį nico' Yan'anj mánj. Sanį
asįj sini nį gąni są' ruhuá rę' si guį'yáj rę'.
Ngaa nį sį da'uí rę' si-gąquin' ango tsínj
mánj.

23 Xi'í si nicǫ' huaj a'nán' rę', 'yaj riquí
rę', nị sị go'ó rę' urin nnee yụn mánj. Sanị
gǫ'o rę' dǫj vino guị'yaj gono'o riquí rę' aj.
24 Rugüi' rẹnga' si-gạquin' gǫ'ngo ni
tsínj ngaa achin nạgui'yaj yya Yan'anj si-
gạquin' ni sij. Sanị hua ango ni tsínj, nị da
rụcu gụrugüi' si-gạquin' ni sí'.
25 Nị hué ducuánj daj rugüi' rẹnga' ni
rasụn sạ', 'yaj ni ngüị. Nị sisị nitaj si rugüi'
ni rasụn sạ', gui'yaj ni ngüị, sanị sị ga'ue
guịxij huị nịganj ni rasụn sạ' da mánj.

6

1 Nị ni tsínj 'yaj sun yụn rian 'ngǫ
xuru'ue, nị hua nịạn si gạ ní'yanj ni sij
rian xuru'ue daj. Ngaa nị sị ga'mi quij ni
ngüị ngạ si-xugüi Yan'anj ngạ xi'í nuguan'
digyán únj nej.
2 Nị sisị 'yaj sun 'ngǫ tsínj daj rian 'ngǫ
xuru'ue huin tsínj xuman ruhua ni'yaj
Yan'anj, nị sị duna sij si gạ ní'yanj sij rian
xuru'ue daj xi'í si xuman ruhua sí' ni'yaj
sí' Yan'anj mánj. Sanị hua nịạn si guị'yaj
sun sạ' sij doj rian sí'. Daj si tsínj rian
'yaj sun sij, nị huin sí' 'ngǫ tsínj xuman
ruhua ni'yaj Yan'anj. Nị huin sí' 'ngǫ tsínj
'ị ruhua ni'yaj sij.

Piedad y contentamiento

Hué nuguan' nan huin si nạta' rę', nị
dịgyán rę' rian ni ngüị, ruhuāj aj.
3 Nị sisị hua ni tsínj digyán ango nuguan'
huin nuguan' nitaj si hua nịca ruhua ngạ
nuguan' sạ' nico' né', nị sisị sé nuguan'
digyán Señor Jesucristo rian né' huin,
4 ngaa nị hué ni sij huin tsínj nnẹ nitaj si
ni'i mánj. Nị huin ruhua ni sij gụnun' ni
sij ngạ ni dugüi' ni sij. Nị naduna nuguan'
a'mi ni sij. Nị ngaa hué daj 'yaj ni tsínj daj,
nị huin xicoj ruhua ni sij ni'yaj ni sij dugüi'
ni sij. Nị unun' ni sij nej. Nị a'mi quij ni
sij xi'í Yan'anj nej. Nị nun xụman ruhua
ni sij ngạ ni dugüi' ni sij.
5 Nị nịganj unun' ni sij ngạ dugüi' ni sij
xi'í si ani quij ruhua ni sij. Nị nun ni'i ni
sij nuguan' xạnga' mánj. Nị ani ruhua ni
sij sisị guị'yaj gana ni sij san'anj xi'í si huaj
ni sij si-chrej Yan'anj. Xi'í daj gạhuin nịni
rę' rian ni tsínj daj.
6 Nị sisị huin nịạ' ruhua né' ngạ si nicaj
né' nico' né' Yan'anj, ngaa nị gui'yaj gana
nico né' nuguan' sạ'.
7 Daj si nị ạ 'ngǫ ni rasụn nun nicaj né'
ngaa ga'nga né' chruhua xungüị nan. Nị ạ
'ngǫ ni rasụn sị ga'ue guịnicaj né' gạn'anj
né' ngaa gạhui' né' mánj.
8 Ngaa nị sisị hua si xa né', nị hua si-gan'
né' guinụn né', hué daj síj gạ'ue gạhuin
nịạ' ruhua né'.
9 Sanị ni tsínj huin ruhua gạhuin
xuru'ue, nị guịnij ni sij rian gaquin'. Nị
rún' huaj sisị numij sichre nne' ni sij. Nị
ani nị'yun ruhua ni sij. Xi'í daj nị ran' ni
sij sayun. Nị niqui niman ni sij si guere' ni
sij gạn'anj ni'ya ni sij.
10 Daj si gạ'ue guị'yaj ni ngüị daran'
gaquin' xi'í si huin ruhua ni sij ni'yaj ni
sij san'anj. Nị hua duna gǫ'ngo ni ngüị si-
chrej Yan'anj xi'í si huin ruhua ni sij ni'yaj
ni sij san'anj. Nị ducu guiran' ni sij sayun.

La buena batalla de la fe

11 Tsínj nicaj dugüi' ngạ Yan'anj huín rę'.
Ngaa nị sị gahuin ruhua guị'yaj ganá rę'
nico san'anj mánj. Gạ guẹ gạche rę' 'ngǫ
chrej nịca. Nị guịnico' rę' Yan'anj. Nị
gụxuman ruhuá rę' nị'yaj rę' Yan'anj. Nị
gạ 'ị ruhuá rę' nị'yaj rę' Yan'anj. Nị gạ'nin'
ruhuá rę' ngạ ni sayun rián rę'. Nị gạ nị
ruhuá rę' nej.
12 Nị dạj rún' 'yaj 'ngǫ snado ngaa gui'yaj
gana sij rian 'ngǫ sayun, nị hué daj guị'yáj
rę' rian si quij xi'í si xuman ruhuá rę'
ni'yáj rę' Yan'anj. Dụgu'nun' rę' si gạne
nịganj rę' ngạ Yan'anj. Daj si gaquínj
Yan'anj sisị gạne nịganj rę'. Nị hua natá'
rę' rian nico ni ngüị sisị hué rę' huin 'ngǫ
tsínj xuman ruhua ni'yaj Yan'anj.
13 Yan'anj gui'yaj sisị hua nị'na'
daran'anj. Nị dugu'nạj huin nuguan' nata'
Jesucristo xi'í nuguan' xạnga' rian tsínj
gụ'naj Poncio Pilato. Hué dan nị rian
Yan'anj ngạ Jesucristo, nị a'nīj sun rián
rę'
14 sisị dạgahuin rę' nuguan' ga'nin'
Yan'anj sun rián rę'. Nị sị naduná rę'
nuguan' da mánj. Ngaa nị sị ga'mi gaquin'
ni ngüị xi'í nuguan' da mánj. Nị hué
daj guị'yáj rę' da gạ'na' Señor Jesucristo
chruhua xungüị nan.
15 Nị Yan'anj huin si gạtaj ụn güi gạ'na'
Jesucristo. Nị urin Yan'anj nucuaj nịn'
ruhua. Nị hua 'ueé Yan'anj nej. Nị Yan'anj
huin Rey nicaj sun rian daran' ango rey.
Nị Yan'anj nicaj sun rian daran' ango tsínj
nicaj sun.
16 Urin Yan'anj sị ga'ue gạhui' mánj. Nị
Yan'anj huin si nne rian xiguịn yan'ạn. Nị
ạ 'ngǫ ni ngüị sị gunucuaj gạhuin nịchrun'
rian xiguịn yan'ạn da mánj. Nitaj ạman
guini'i ạ 'ngǫ ngüị man'an Yan'anj mánj.
Nị sị ga'ue guịni'i ni ngüị Yan'anj mánj.
Nịganj guịnun yan'anj né' man'an Yan'anj.
Nị nịganj guịnicaj Yan'anj sun ruhuāj aj.
Amén.
17 Gạ'nin' rę' sun rian ni xuru'ue mạn
chruhua xungüị nan sisị sị gahuin nnẹ ni
sij mánj. Nị sị gani ruhua ni sij sisị gạ
sạ' rian ni sij xi'í si hua nico rasụn nicaj
ni sij mánj. Daj si nitaj si hua xitinj mán
né' guị'yaj nico rasụn mán rian né' mánj.
Maan si gạna'uij ni xuru'ue sisị dụgumi
Yan'anj ni sij. Nị Yan'anj huin si riqui
daran'anj rian né'. Nị riqui sạ' Yan'anj rian

né' sisi̱ gąhuin niąʼ ruhua né', guj̱'yaj ni rasu̱n daj.
18 Gątaj snanʼánj rę' rian ni xuruʼue sisi̱ guj̱'yaj sąʼ ni sij. Ni̱ guj̱'yaj nico ni sij sinduj rian ni ngüi̱. Ngaa ni̱ gąhuin ni sij xuruʼue rian Yanʼanj. Ni̱ gą sąʼ ruhua ni sij gu̱raʼ daʼaj ni sij siʼyaj ni sij gąʼuiʼ ni sij rian ni ngüi̱ aj.
19 Ni̱ sisi̱ hué daj guj̱'yaj ni sij, ni̱ gąhuin xuruʼue ni sij rian Yanʼanj. Ni̱ nąra sąʼ ni sij ni rasu̱n sąʼ xataʼ. Ni̱ guj̱riʼ ni sij gąne ni̱ganj ni sij ngą Yanʼanj.

Encargo final de Pablo a Timoteo

20 Timoteo, du̱gumi sąʼ rę' nuguanʼ sąʼ riqui Yanʼanj rián rę'. Ni̱ si̱ nanun chraquíj rę' nuguanʼ yyą huin nuguanʼ nun níʼyanj aʼmi ni tsínj mąn chruhua xungüi̱ nan gą mánj. Ni̱ si̱ nanun chraquíj rę' ngaa ataj ni sij sisi̱ nuguanʼ chru̱n sąʼ huin nuguanʼ aʼmi ni sij mánj.
21 Daj si hué go̱ʼngo ni tsínj ataj sisi̱ chru̱n ni sij ngą nuguanʼ daj. Sani̱ hua duna ni sij si xuman ruhua ni sij niʼyaj ni sij Yanʼanj.
Hué dan ni̱ huin ruhuāj sisi̱ guj̱ʼyaj Señor sinduj rián rę'. Amén.

SEGUNDA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A TIMOTEO

Salutación

1 Huēj huin Pablo. Nị huēj huin apóstol
a'mī si-nụguan' Jesucristo rian ni ngüị. Nị
nan huin sun huin ruhua Yan'anj gụị'yaj
sūnj. Nị hué daj 'yā xi'í si hua gataj yya
Yan'anj sisị gạ nị'na' nịganj né', gụị'yaj
Cristo Jesús.
2 Nị a'nī 'ngọ yanj carta huaj rián rẹ'
huín rẹ' Timoteo. Nị rún' huin da'nī 'ị
ruhuāj huín rẹ': Nị Yan'anj huin chrej né'.
Nị Jesucristo huin Señor nicaj sun rian né'.
Nị huin ruhuāj sisị gụị'yaj Yan'anj sinduj
rián rẹ'. Nị nạhuin 'ị ruhua Yan'anj nị'yaj
rẹ' nej. Nị gạhuin din'ínj ruhuá rẹ' nej. Nị
hué daj gụị'yaj Jesucristo ngạ rẹ', ruhuāj
aj.

Testificando de Cristo

3 Nị a'uīj si guruhua Yan'anj sisị nịganj
nanun ruhuāj ni'yā sọ' ngaa achínj jni'yā
nugüi nịgan' rian Yan'anj. Nị huēj unánj
guitsi rian Yan'anj dạj rún' gui'yaj ni xīj
guimán asịj ná. Nị nitaj si da'uī gaquin'
mánj.
4 Nị nanun ruhuāj dạj gacó rẹ' xi'ĩj. Nị
xi'í daj huin ruhuāj gụchi' ni'yā rian nné
rẹ' sisị gạhuin niạ' ruhuāj, gụị'yáj rẹ'.
5 Daj si nanun ruhuāj sisị nun digya'
yun'únj rẹ' ngaa xuman ruhuá rẹ' ni'yáj
rẹ' Yan'anj. Nị hué daj guxuman sini
ruhua xuguan'ánj rẹ' gụ'naj Loida ngạ nní
rẹ' gụ'naj Eunice nej. Nị gahuin yya ruhuāj
sisị hué daj xuman ruhuá rẹ' nej.
6 Xi'í daj nị gạtaj snan'ān gụnun rẹ' sisị
gạhuin nucuaj ruhuá rẹ' ngạ sinduj gui'yaj
Yan'anj rián rẹ' ngaa gutaj ra'āj chrạ rẹ'.
Nị sinduj daj gui'yaj sisị gạ'ue gụị'yaj 'ueé
rẹ' si-sun Yan'anj anj.
7 Daj si sé si riqui Yan'anj sisị gụxu'ui' né'
mánj. Sanị riqui Yan'anj sisị nạri' nucuaj
niman né'. Nị gạ'ue gạhuin 'ị ruhua né'
gụịni'yaj né' ni dugüi' né'. Nị gạ'ue dụgumi
né' man'an né', gui'yaj Yan'anj.
8 Xi'í daj nị sị guirí' rẹ' si-nạ'aj nạni rẹ'
nuguan' sạ' xi'í Señor rian ni ngüị mánj.
Nị sị guirí' rẹ' si-nạ'aj xi'í si nūnj ducuagạ'
xi'í Señor. Sanị gụịnicaj dugüí' rẹ' ngāj
huīnj tsínj ran' sayun xi'í si a'mī nuguan'
sạ' xi'í Jesucristo rian ni ngüị. Nị hué daj
gụị'yáj rẹ' ngạ si-fuerza Yan'anj anj.
9 Nị nacaj Yan'anj né'. Nị gaquínj Yan'anj
né' sisị gạ sạ' né' rian Yan'anj. Nị sé xi'í si
gui'yaj sạ' né', nị gui'yaj Yan'anj daj ngạ
né' mánj. Maan si gui'yaj Yan'anj daj xi'í
si hué daj gani sạ' ruhua Yan'anj xi'í né'.
Nị asịj ná sno'o ngaa achin gahuin xungüị
nan, nị gui'yaj Yan'anj sinduj xi'í Cristo
Jesús rian né'.
10 Sanị yyạj nị digyán yya Yan'anj sin-
duj nan rian né'. Daj si ga'nạ' xạnga'
tsínj nacaj né' huin sí' Jesucristo, gui'yaj
Yan'anj. Nị Jesucristo gui'yaj sisị sị gahui'
né' mánj. Nị riqui Jesucristo sisị hua nị'na'
né', nị gạne nịganj né' ngạ Yan'anj xi'í
nuguan' sạ' 'nạ' rian Yan'anj anj.
11 Nị garij Yan'anj sun man'ānj sisị gạ'mī
nuguan' sạ' nan rian ni ngüị. Nị hué
daj garij Yan'anj sun man'ānj sisị gạhuīnj
apóstol dịgyānj si-nụguan' Jesús rian ni
ngüị 'nạ' anéj chrej.
12 Nị xi'í daj ran'ānj sayun acuan'. Sanị
nitaj si huin na'ā xi'í sayun ran'ānj mánj.
Daj si ni'i man'ānj sisị guxuman ruhuāj
ni'yā Yan'anj. Nị gahuin yya ruhuāj sisị
nucuaj Yan'anj dụgumi sij man'ānj da'
güi gạ'na' rụhua' yún Jesús. Daj si hua
naga'ui' man'ānj rian sij.
13 Nị gunun sạ' ruhuá rẹ' ni nuguan' sạ'
digyānj rián rẹ'. Nị dạj rún' gunún rẹ', nị
hué daj gụị'yáj rẹ'. Nị gạhuin 'ị ruhuá rẹ'
nị'yaj rẹ' man'an sij.
14 Nị dụgumi sạ' rẹ' sun garasụn Yan'anj
man'án rẹ'. Nị chrạcuij Espíritu Santo sisị
hué daj gụị'yáj rẹ', ruhuāj aj. Daj si nne
Espíritu Santo chruhua niman né'.
15 Nị ni'í rẹ' sisị daran' ni tsínj mạn
estado Asia duna man'ānj. Nị hué daj
gui'yaj nụngüej tsínj gụ'naj Figelo ngạ
Hermógenes.
16 Nị huin ruhuāj sisị nạhuin 'ị
ruhua Señor nị'ya ni dụcua tsínj gụ'naj
Onesíforo. Daj si nicọ' huaj gahuin niạ'
ruhuāj, gui'yaj sij. Nun gahuin nạ'aj sij
ga'nạ' ni'yaj sij rian nūnj ducuagạ' mánj.
17 Nị nun duna sij si nano' sij man'ānj
ngaa gane sij xuman' Roma. Nị hué daj
gui'yaj sij da' nari' sij man'ānj.
18 Nị huin ruhuāj sisị nạhuin 'ị ruhua
Señor nị'ya sij ngaa gụisij güi gạ'na' rụhua'
yún Señor. Nị hua ni'i sạ' rẹ' dạj chracuij
Onesíforo yụnj xuman' Efeso aj.

2

Un buen soldado de Jesucristo

1 Nị rún' huin da'nī huín rẹ' riānj. Nị
huin ruhuāj sisị gạhuin nucuaj nimán rẹ'
ngạ sinduj riqui Jesucristo rián rẹ'.
2 Nị hua nico ni ngüị gunun nuguan'
gatā gunún rẹ'. Ngaa nị dụgutā sún rẹ' ni
nuguan' daj ango ni tsínj hua nịca ruhua
sisị dịgyán ni sí' rian ango ni ngüị.
3 Nị dạj rún' ran' 'ngọ snado sayun huaj
sij rian huin sayun, nị hué daj gụnucuaj rẹ'
sayun xi'í si nicaj dugüí' rẹ' ngạ Jesucristo
aj.

4 Nḭ na'ue gąhui 'ngǫ snado hue' rian nne
ni snado gąn'anj guḭ'yaj sun sij ango sun
mánj. Sanḭ maan si ruhua sij guḭ'yaj sun
sij dąj rún' aran' ruhua snado huin achij
a'nin' rian sij.
5 Nḭ hué ducuánj daj huin, nḭ na'ue
guḭ'yaj gana ni tsínj ducu luta trofeo sisḭ
na'uej ruhua ni sij dągahuin ni sij rún' ataj
tsínj a'nin' niquin' rian ni sij mánj.
6 Nḭ tsínj anáj xḭna, nḭ hua niąn si nąhuin
ra'a sini man'an sij si gą'ui' nną daj.
7 Nąni ruhuá rę' ngą nuguan' atā gụnun
rę'. Nḭ Señor guḭ'yaj sisḭ gąra da'nga'
ruhuá rę' daran'anj, ruhuāj aj.
8 Sḭ guini'yun ruhuá rę' xi'í Jesucristo. Nḭ
sḭ guini'yun ruhuá rę' sisḭ ganá'nij sij scanij
ni níman. Nḭ huin sij da'nḭ si'nḭ rey David.
Nan huin nuguan' są' natāj gunun ni ngüḭ.
9 Nḭ xi'í nuguan' nan ran'ānj sayun. Nḭ
dąj rún' nụn 'ngǫ tsínj gui'yaj gaquin'
ducuągą', nḭ hué daj nūnj ducuągą' nej.
Sanḭ güenda si-nụguan' Yan'anj, nḭ sḭ ga'ue
gąri ni sij ducuągą' mánj.
10 Xi'í daj a'nin' ruhuāj ngą sayun
ran'ānj nan xi'í si 'ḭ ruhuāj ni'yā ni ngüḭ
ganacui Yan'anj. Ngaa nḭ gą'ue nącaj
Yan'anj ni sij ngāj xi'í si gui'yaj Cristo Jesús
xi'í né'. Nḭ gąne 'ueé nḭganj né' ngą Yan'anj
anj.
11 Nan huin nuguan' xąnga':
Nḭ sisḭ gahui' né' ngą Cristo,
nḭ hué daj gą nḭ'na' né' ngą sij.
12 Sisḭ guḭran' né' sayun ngą sij,
nḭ gą'ue guḭnicaj sun né' ngą sij.
Nḭ sisḭ gątaj né' sisḭ nitaj si nicaj dugüi' né'
ngą sij,
ngaa nḭ hué guę daj gątaj sij sisḭ nitaj
si nicaj dugüi' sij ngą né' nej.
13 Sisḭ nitaj si hua nḭca ruhua né' ngą sij,
sanḭ hua guę hua nḭca ruhua sij ngą né'.
Daj si na'ue nąduna sij nuguan' ga'mi sij
rian né'.
Daj huin nuguan' xąnga' daj.

Un obrero aprobado

14 Hué dan nḭ ną'nij rę' chruhua ango ni
sij sisḭ sḭ guini'yun ruhua ni sij ni nuguan'
nan mánj. Nḭ rian Señor, nḭ hué daj gątaj
snan'ánj rę' rian ni sij sisḭ sḭ gunun' ni sij
xi'í ni nuguan' a'mi ni sij mánj. Daj si nun
ní'yanj sisḭ hué daj 'yaj ni sij. Nḭ ni tsínj
unun' xi'í ni nuguan' daj, nḭ guęre' ni sí'
si-chrej ni sí'.
15 Rą'yanj rę' sisḭ gąhuin są' rę' rian
Yan'anj. Ngaa nḭ gą'ue gątaj Yan'anj sisḭ
gui'yaj sun 'ueé rę' rian sí'. Nḭ sḭ gahuin
nąʼaj rę' xi'í sun 'yaj sún rę' mánj. Ngaa
nḭ gą'ue nąta' nḭca rę' si-nụguan' Yan'anj
huin nuguan' xąnga'.
16 Nḭ sḭ diguíj rę' ngą ni nuguan' nitaj
si ní'yanj 'ną' chruhua xungüḭ nan mánj.
Daj si ni tsínj a'mi ni nuguan' daj, nḭ nąanj
diguíj ni sij ngą nuguan' quij hua.
17 Nḭ dąj rún' 'yaj 'ngǫ ya'ui ngaa huin
xachi ya'yoj, nḭ hué daj guḭran' ni ngüḭ
gụnun si-nụguan' ni sij. Nḭ hué daj gahuin
ngą nụngüej tsínj gụ'naj Himeneo ngą
Fileto.
18 Nḭ achéj nụngüej sij ango chrej digyán
nụngüej sij 'ngǫ nuguan' sé huin xąnga'.
Nḭ ataj nụngüej sij sisḭ hua ganá'nij ni
níman. Nḭ hua duna da'aj ni ngüḭ si xuman
ruhua ni sij ngą nuguan' xąnga', gui'yaj
nụngüej sij.
19 Sanḭ dąj rún' hua ran xi'í hue', nḭ hué
daj hua ran si-nụguan' Yan'anj. Nḭ ga'ui'
Yan'anj 'ngǫ sello. Nḭ gataj sello daj: "Ni'i
Señor ni ngüḭ nico' sij." Ni: "Gąhuin nḭni
daran' án rę' rian gaquin' huin ni é rę' tsínj
nata' sisḭ nico' a ni é rę' Señor." Daj gataj
nụngüej nuguan' daj.

20 Nḭ ducuá 'ngǫ xuru'ue, nḭ mąn rasụn
huin oro ngą rasụn huin plata nej. Nḭ mąn
ni rasụn huin chrun ngą ni rasụn huin siụ
yo'ój nej. Nḭ gǫ'ngo ni rasụn daj huin si
arasun nḭnaj ni sij. Nḭ ango ni rasụn daj
huin ni rasụn niqui arasun sij.
21 Nḭ hué daj huin ngą né'. Nḭ sisḭ huin
ruhua né' si gąrasun nḭnaj Yan'anj né', nḭ
hua niąn si gąhuin nḭni né' rian daran'
ni tsínj 'yaj quij daj. Ngaa nḭ nḭ'yanj né'
guḭ'yaj są' né' daran' ni nuguan' są' rian
Yan'anj.

22 Nḭ sḭ ga'uej ruhuá rę' ngą ni nuguan'
quij 'yaj ni tsínj hua lij. Sanḭ gąche rę' 'ngǫ
chrej nḭca. Nḭ gụxuman ruhuá rę' nḭ'yaj rę'
Yan'anj. Nḭ gąhuin 'ḭ ruhuá rę' nḭ'yaj rę'
Yan'anj nej. Nḭ gą din'inj ruhuá rę' nej. Nḭ
hué daj guḭ'yaj nụguan'an rę' ngą daran'
ni tsínj hua są' niman huin ni sij ni tsínj
achínj jni'yaj rian Señor.
23 Nḭ sḭ xacáj rę' cuenta ngaa a'mi ni sij
nuguan' nḭ'yun mánj. Daj si nitaj si ní'yanj
ni nuguan' daj. Nḭ hua ni'í rę' sisḭ unun' ni
ngüḭ 'yaj ni nuguan' daj.

24 Nḭ 'ngǫ tsínj 'yaj sun si-sun Señor, nḭ
sḭ ga'ue gụnun' sij ngą ni dugüi' sij mánj.
Sanḭ hua niąn si gą ní'yanj sij ngą daran'
ni ngüḭ. Nḭ guḭni'i są' sij nuguan' digyán
sij rian ni ngüḭ. Nḭ gą'nin' ruhua sij ngą ni
tsínj chran' yun'unj sij.
25 Nḭ ngaa dḭgyán sij rian ni tsínj unun'
ngą sij, nḭ hua niąn si gą'mi nąnaj sij ngą
ni sí'. Daj si ana'uij sij sisḭ nąnicaj ruhua
ni sí' guḭni'i ni sí' nuguan' xąnga', guḭ'yaj
Yan'anj.
26 Nḭ ana'uij sij sisḭ gąnanun ruhua ni sí'
gụnánj ni sí' rian sichre. Daj si yyąj nḭ 'yaj
sichre dąj rún' huin ruhua sij guḭ'yaj sij
ngą ni sí'.

3

Carácter de los hombres en los postreros días

1 Nḭ hua niąn si guḭni'í rę' sisḭ ngaa ruhua
gąnahuij xungüḭ, nḭ gą'na' nico sayun.
2 Daj si gąhuin 'ḭ ruhua ni ngüḭ nḭ'yaj
ni sij man'an ni sij. Nḭ gąhuin ruhua ni
sij guḭ'yaj gana ni sij nico san'anj. Nḭ
gąhuin nnę ni sij nej. Nḭ gą'mi 'ueé ni
sij xi'í man'an ni sij. Nḭ gą'mi quij ni sij
xi'í Yan'anj. Nḭ sḭ garáj xina ni sij ngą si-
nuguan' chrej ni sij ngą nni ni sij nej. Nḭ
ną'uej ruhua ni sij gątaj ni sij si guruhua
dugüi' ni sij. Nḭ nitaj si ní'yanj ni sij rian
si-chrej Yan'anj mánj.
3 Nḭ sḭ gahuin 'ḭ ruhua ni sij nḭ'yaj ni sij
ni dugüi' ni sij. Nḭ sḭ ga'nin' ruhua ni sij
si unun' ni sij ngą dugüi' ni sij. Nḭ gą'mi
snan'anj ni sij xi'í dugüi' ni sij. Nḭ na'ue
dugumi ni sij man'an ni sij. Nḭ gąhuin ni
sij tsínj huee nḭn' ruhua. Nḭ gątaj rụhua ni
sij guḭni'yaj ni sij daran' nuguan' są'.
4 Nḭ dḭgya' yun'unj ni sij ni dugüi' ni sij.
Nḭ dugu'nun' ni sij guḭ'yaj ni sij rasụn guę.
Nḭ gąhuin nnę nḭn' ruhua ni sij. Nḭ ną̨no'
ni sij güenda man'an ni sij sisḭ gąhuin nią'
ruhua urin man'an ni sij. Nḭ sḭ nano' ni sij
man'an Yan'anj mánj.
5 Nḭ guḭ'yaj ni sij sisḭ nico' są' ni sij
Yan'anj. Sanḭ ni rasụn guḭ'yaj ni sij ya'yoj
dḭgyán sisḭ nitaj si nico' ni sij Yan'anj mánj.
Xi'í daj nḭ sḭ guinicaj dugüí' rę' ngą ni tsínj
'yaj daj.
6 Nḭ scanij ni tsínj daj, nḭ mán ni tsínj
huan'anj gǫ'ngo hue' digya' yun'unj ni sij
ni yun'unj xąna nun ni'i są' huin ne ni
yun'unj da'ui gaquin'. Nḭ maan si nahuij
ruhua ne ngą nuguan' quij 'ną' chruhua
niman ne.
7 Nḭ nḭganj digui'yun ne ni nuguan', sanḭ
nitaj ąman gąra da'nga' ruhua ne nuguan'
xąnga' mánj.
8 Nḭ daj rún' gunun' nụngüej tsínj gụ'naj
Janes ngą Jambres ngą Moisés asḭj ná,
nḭ hué daj na'uej ruhua ni tsínj daj ngą
nuguan' xąnga'. Nḭ huin ni sij ni tsínj ani
quij ruhua. Nḭ nun ní'yanj ni sij güenda
si-chrej Yan'anj mánj.
9 Sanḭ sḭ gui'yaj gana si-nuguan' ni sij
mánj. Daj si xącaj daran' ni ngüḭ cuenta
sisḭ tsínj nḭ'yun huin ni sij daj rún' gahuin
ngą nụngüej tsínj gunun' ngą Moisés.
10 Sanḭ hué rę' gunun są' nuguan' digyānj
rian ni ngüḭ ngą si-chrē nej, ngą si huin
ruhuāj guḭ'yā nę' chrej rian nej. Nḭ ni'í
rę' daj xuman ruhuāj ni'yā Yan'anj, nḭ daj
a'nin' ruhuāj ngą ni ngüḭ. Nḭ ni'í rę' daj
'ḭ ruhuāj ni'yā ni ngüḭ, nḭ daj gunucuaj
ruhuāj rian ni sayun nej.
11 Nḭ ni'í rę' daj chran' yun'unj ni sij
man'ānj, nḭ daj guiran'ānj sayun nej. Nḭ
hua ni'í rę' daj guiran'ānj sayun xuman'
Antioquía ngą xuman' Iconio nej, xuman'
Listra nej. Sanḭ gahuin ní'nij riānj rian ni
sayun daj, gui'yaj Señor.
12 Nḭ hua yya sisḭ daran' ni ngüḭ huin
ruhua guḭnicaj dugüi' ngą Cristo Jesús, nḭ
guḭran' ni sij sayun xi'í Jesús.
13 Sanḭ ni tsínj xḭ'i ngą ni tsínj digya'
yun'unj, sanḭ ną̨anj gąhuin quij ni sij doj.
Nḭ dḭgya' yun'unj ni sij ni ngüḭ. Nḭ dḭgya'
yun'unj ni ngüḭ ni sij nej.
14 Nḭ man'án rę', sanḭ gą guę gąhuin nḭca
ruhuá rę' ngą nuguan' gahuin chrụn rę'.
Daj si xuman ruhuá rę' sisḭ nuguan' daj
huin nuguan' xąnga'. Nḭ hua ni'í rę' sisḭ
ụn ngüḭ dḭgyán nuguan' daj rián rę'.
15 Nḭ asḭj ngaa hua líj rę', nḭ hua ni'í
rę' si-nuguan' Yan'anj. Nḭ gą'ue gąhuin
chrụn rę', guḭ'yaj nuguan' są' daj. Ngaa nḭ
gąnacaj Yan'anj man'án rę' xi'í si xuman
ruhuá rę' ni'yáj rę' Cristo Jesús.
16 Nḭ dḭgyán Yan'anj nḭn' si garun ni
tsínj ga'mi si-nuguan' Yan'anj. Nḭ nuguan'
daj ní'yanj sisḭ dḭgyán né' rian ni ngüḭ.
Nḭ ní'yanj nuguan' daj sisḭ guḭni'i né' daj
hua gaquin' da'ui né'. Nḭ są' hua nuguan'
daj sisḭ ną̨gui'yaj né' si-chrej né'. Nḭ
gą'ue dḭgyán si-nuguan' Yan'anj daj gąhuin
chrụn né' gąche né' 'ngǫ chrej nḭca.
17 Xi'í daj nḭ gą'ue gąhuin są' nḭn' né'
huin né' tsínj nicaj dugüi' ngą Yan'anj. Nḭ
gą'ue guḭ'yaj né' daran' sun huin si-sun
man'an Yan'anj anj.

4

Predica la palabra

1 Nḭ rian Yan'anj ngą Jesucristo, nḭ a'nīj
sun rián rę'. Nḭ huin achij Jesucristo. Nḭ
gą'na' sij ną̨gui'yaj yya sij ngą si-gąquin'
ni ngüḭ hua nḭ'na' ngą ni ngüḭ hua gahui'
nej.
2 Ngaa nḭ a'nīj sun rián rę' sisḭ ną̨ta' rę'
nuguan' są' rian ni ngüḭ. Nḭ hué daj guḭ'yáj
rę', nụnj si hua ní'nij rián rę', asḭ nitaj si
hua ní'nij rián rę'. Gątaj rę' rian ni ngüḭ
xi'í gaquin' da'ui ni sij. Nḭ gątaj rę' sisḭ nun
'yaj są' ni sij. Nḭ dḭgyán rę' 'ngǫ chrej są'
rian ni sij. Sanḭ ną̨anj gą'mi rę'. Nḭ dḭgyán
'ueé rę' rian ni sij.
3 Daj si gą'na' 'ngǫ güi ngaa ną'uej ruhua
ni ngüḭ gụnun ni sij nuguan' są'. Sanḭ
gąhuin ruhua ni sij gụnun ni sij ango
nuguan' ną̨ca. Nḭ xi'í daj ną̨no' ni sij ga'ḭ
maestro dḭgyán ni sí' nuguan' aran' ruhua
ni sij.
4 Nḭ ną̨ránj ni sij chraquij ni sij si ną'uej
ruhua ni sij gụnun ni sij nuguan' xąnga'.
Nḭ maan cuento nnę hua chruhua xungüḭ
nan gąran' ruhua ni sij gụnun ni sij.
5 Sanḭ nḭganj gą cuidado man'án rę' sisḭ
gąni są' ruhuá rę'. Nḭ gąhuin nucuaj ruhuá

rẹ' ngạ ni sayun rán' rẹ'. Nị gạnata' rẹ' nuguan' sạ' rian ni ngüị. Nị guị'yaj sun sạ' rẹ' ngạ daran' si-sún rẹ'.

6 Nị xi'í si nico' man'ānj Yan'anj, nị ruhua guịsij güi dạgahui' ni sij man'ānj. Nị gạhuin nịchrun' güi gạhuīj.

7 Nị dạj rún' 'yaj 'ngọ snado ngaa gui'yaj gana sij rian sayun, nị da'nga' daj gui'yā ngạ si-sūnj. Nị guisíj gui'yā nuguan' ga'nin' Yan'anj sun riānj. Nị 'ngọ dugumī nuguan' xuman ruhua né' nej.

8 Yyạj nị ana'uī 'ngọ si sạ' guị'yaj Yan'anj ngạj. Nị dạj rún' nụn 'ngọ corona chrạ tsínj gui'yaj sạ', nị hué daj guị'yaj sạ' Señor ngāj güi gạ'na' rụhua' yún sij. Nị 'yaj nịca Señor huin güesị. Nị sé urin rian man'ānj rịqui sij corona da mánj. Sanị rịqui sij rian daran' ni ngüị huin ruhua sisị gạ'na' rụhua' yún sij.

Instrucciones personales

9 Guị'yáj rẹ' sinduj si gạ'na' nị'yaj yoọ rẹ' rian nnēj.

10 Daj si hua duna tsínj gụ'naj Demas man'ānj xi'í si garan' doj ruhua sij ni'yaj sij ni rasụn mạn chruhua xungüị gaquin' nan. Nị hua gahui sij gan'anj sij xuman' Tesalónica. Nị gahui tsínj gụ'naj Crescente gan'anj sij estado Galacia. Nị gan'anj tsínj gụ'naj Tito estado Dalmacia nej.

11 Urin Lucas nne ngāj. Guịnicaj rẹ' tsínj gụ'naj Marcos gạ'na' rẹ' riānj. Daj si ni'yān si guịsij sij chrạcuij sij ngạ si-sūnj, ruhuāj aj.

12 Ga'nī tsínj gụ'naj Tíquico gạn'anj sij xuman' Efeso.

13 Nị ngaa gạ'na' rẹ', nị nịcaj rẹ' si-chamarrāj dunā xuman' Troas ducuá tsínj gụ'naj Carpo. Nị hué daj nịcaj rẹ' ni libro gạ'na' rẹ' nej. Nị rá'yanj ni'yān ni libro huin nnij.

14 Nị guiran'ānj nico sayun, gui'yaj Alejandro huin sij tsínj agan' gaga'. Nị dạj rún' guiran'ānj sayun gui'yaj sij, nị hué daj guị'yaj Señor castigo sij, ruhuāj aj.

15 Gạ cuidadó rẹ' rian sij. Daj si unun' nịn' ruhua sij ngạ nuguan' sạ' a'mi únj rian ni ngüị.

16 Nị ngaa gan'anj sinīj rian ni tsínj nicaj sun, nị duna daran' ni sij urīnj gunā. Sanị huin ruhuāj sisị sị xacaj Yan'anj cuenta si gui'yaj ni sij ngāj mánj.

17 Sanị ganiquin' Señor ngāj. Nị riqui sij fuerza riānj nej. Nị ga'ue ganahuij ga'mī daran' nuguan' sạ' rian ni ngüị 'nạ' anéj chrej. Nị hué daj gananīj rian rey daj. Daj si dạj rún' hua du'ua sigue'e hua du'ua sij.

18 Nị guị'yaj Señor sisị gạnanīj rian daran' nuguan' quij huin ruhua ni sij guị'yaj ni sij riānj. Nị dụgumi sạ' sij man'ānj da gạn'ān rian nicaj sun sij xata'. Nị nịganj gạ'mi 'ueé né' rian Señor. Amén.

Saludos y bendición final

19 A'nī 'ngọ nuguan' huaj rian yun'unj xạna gụ'naj Prisca ngạ tsínj gụ'naj Aquila ngạ ni dụcua tsínj gụ'naj Onesíforo.

20 Guna tsínj gụ'naj Erasto xuman' Corinto. Nị dunā tsínj gụ'naj Trófimo a'nan' sí' xuman' Mileto.

21 Yoọ gạ'na' rẹ' ngaa achin nạtu yahuị nuhuij. Nị a'níj tsínj gụ'naj Eubulo 'ngọ nuguan' huaj rián rẹ'. Nị hué daj 'yaj tsínj gụ'naj Pudente ngạ Lino nej, yun'unj gụ'naj Claudia nej, ngạ daran' ni jnánj né'.

22 Nị huin ruhuāj sisị gạne Señor Jesucristo ngạ nimán rẹ'. Nị Yan'anj guị'yaj sinduj rian daran' a ni é rẹ', ruhuāj aj.

LA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A TITO

Salutación

1 Huēj huin Pablo tsínj 'yaj sun rian Yan'anj. Nị huīnj apóstol a'mī si-nụguan' Jesucristo rian ni ngüị. Nị ga'níj sij gạn'anj gạ'mī nuguan' sạ' rian ni ngüị huin ni ngüị hua ganacui Yan'anj sisị gụxuman ruhua ni sij nị'yaj ni sij Yan'anj. Nị gụini'i ni sij nuguan' xạnga' huin si-chrej Yan'anj. Nị gụinico' 'ueé ni sij Yan'anj, gụị'yaj nuguan' xạnga' daj.

2 Ngaa nị gạhuin yya ruhua ni sij sisị gạne nịganj ni sij ngạ Yan'anj. Nị asịj achin gui'yaj Yan'anj xungüị, nị hua gataj yya Yan'anj sisị hué daj gạne nịganj né'. Nị sị ga'ue gạ'mi yyạ Yan'anj mánj.

3 Ngaa nị ngaa guisíj güi garun Yan'anj, nị guini'i ni ngüị nuguan' sạ', gui'yaj Yan'anj. Nị hué daj gui'yaj Yan'anj xi'í nuguan' sạ' riquij ga'mī. Daj si ga'nin' Yan'anj sun riānj sisị hué daj ga'mī rian ni ngüị. Nị Yan'anj huin si nacaj né'.

4 Nị a'nī carta nan huaj rián rẹ' huín rẹ' Tito. Nị dạj rún' huin xạnga' da'nī huín rẹ'. Daj si uyan hua nuguan' xuman ruhua nụngüe'. Nị Yan'anj huin chrej né'. Nị Jesucristo huin Señor nicaj sun rian né'. Nị huin ruhuāj sisị gụị'yaj Yan'anj sinduj rián rẹ'. Nị gạhuin din'inj ruhuá rẹ' nej. Nị hué daj gụị'yaj Jesucristo ngạ rẹ', ruhuāj aj.

Requisitos para ser ancianos y obispos

5 Nị dunā rẹ' nẹ' estado Creta sisị nạgui'yaj sạ' rẹ' nuguan' achin disī. Nị nạri sún rẹ' ni tsínj gạhuin achij scanij ni tsínj nico' Yan'anj da gọ'ngo xuman' rian nahuin yu' ni ngüị nico' Yan'anj. Daj si hué daj ga'nīj sun rian rẹ'.

6 Ngaa nị nạri sún rẹ' tsínj hua sạ' niman rian Yan'anj. Nị hua niạn si gạ urin nicạ ni sij. Nị hua niạn si huin da'níj ni sij tsínj xuman ruhua ni'yaj Jesús. Ngaa nị sị ga'ue gạ'mi gaquin' ni ngüị xi'í ni sij sisị 'yaj quij da'níj ni sij. Nị sị ga'ue gạtaj ni ngüị sisị unun' da'níj ni sij ngạ chrej ni sij mánj. Sisị dạj 'yaj da'níj ni sij, nị sị nari sún rẹ' ni sij mánj.

7 Ngaa nị 'ngọ tsínj huin achij, nị hua niạn sisị gạche sij 'ngọ chrej nịca. Daj si nicaj sun sij si-sun Yan'anj. Nị sị ga yan'anj ruhua sij mánj. Nị sị guinan'an ruhua sij mánj. Nị sị guixini sij mánj. Nị sị ga'mi huee sij mánj. Nị sị digya' yun'unj sij dugüi' sij xi'í si gạ'ue gạ'ne sij si-san'anj sí'.

8 Sanị hua niạn si gạ'nin' sij ducuá sij gạtu ni ngüị 'nạ' chrej. Nị gạ niạ' ruhua sij ngạ nuguan' 'ueé nej. Nị dụgumi sij si 'yaj man'an sij. Nị gụị'yaj nịca sij nej. Nị gạhuin sạ' niman sij rian Yan'anj. Nị dụgumi sạ' sij si-chrej man'an sij.

9 Nị hua niạn si gạhuin nịca ruhua sij ngạ si-nụguan' Yan'anj huin nuguan' sạ' digyán únj rian ni ngüị nico' Yan'anj. Ngaa nị gạ'ue gụị'yaj fuerza sij ngạ ango ni ngüị xi'í nuguan' sạ' gahuin chrụn sij. Nị gạ'ue gụnucuaj sij sisị gụxuman ruhua ni tsínj unun' ngạ sij.

10 Daj si mạn nịn' ruhua ni tsínj unun' ngạ nuguan' sạ' ngạ ni tsínj a'mi nuguan' nitaj si ní'yanj nej, nị tsínj digya' yun'unj ni ngüị nej. Nị nico ni tsínj daj ataj sisị hua niạn gụta' da'nga' nneẹ cúj ni tsínj nico' Yan'anj.

11 Nị hua niạn sisị sị ga'mi ni sij nuguan' daj, gụị'yáj rẹ'. Daj si atuj ni sij ducuá 'ngọ ni tsínj daj. Nị duna ni dụcua ni sí' si-chrej Yan'anj, 'yaj ni sij. Daj si digyán ni sij 'ngọ nuguan' nitaj si hua sạ'. Nị da'nga' daj 'yaj ni sij sisị gụị'yaj gana yụn ni sij san'anj, ruhua ni sij.

12 Daj si ga'mi 'ngọ dugüi' man'an ni tsínj mạn Creta tsínj a'mi si-nụguan' yan'anj nico' ni sij. Nị gataj sí': "Ni tsínj 'nạ' Creta, nị nịganj a'mi yyạ ni sij. Nị rún' huin xucu quij huin ni sij. Nị xa nạsa' ni sij. Nị tsínj rụmi huin ni sij." Hué daj gataj 'ngọ dugüi' ni tsínj 'nạ' Creta.

13 Nị gataj tsínj daj 'ngọ nuguan' xạnga' xi'í ni dugüi' sij. Xi'í daj nị gạ'mi nucuáj rẹ' rian ni sij sisị gụxuman sạ' ruhua ni sij nị'yaj ni sij Yan'anj.

14 Ngaa nị sị xacaj ni sij cuenta ngạ cuento yyạ nani ni tsínj israelita. Nị sị gunun ni sij nuguan' a'nin' ni tsínj duna si-nụguan' Yan'anj rian ni sij mánj.

15 Daran' ni rasụn hua sạ' rian 'ngọ tsínj hua sạ' niman. Sanị nị ạ 'ngọ ni rasụn hua sạ' rian ni tsínj nun xụman ruhua nị'yaj Yan'anj ngạ ni tsínj nun hua sạ' niman. Daj si ani quij ruhua ni sij. Nị nitaj si hua sạ' niman ni sij.

16 Nị ataj ni sij sisị ni'i ni sij Yan'anj. Sanị rugüi' si 'yaj ni sij sisị sé si xạnga' ni sij nicaj dugüi' ni sij ngạ Yan'anj mánj. Nị huin anin' ruhua ni sij. Nị unun' ni sij ngạ nuguan' sạ'. Nị na'ue gụisij ni sij gụị'yaj ni sij nị ạ 'ngọ ni rasụn sạ' mánj.

2

Enseñanza de la sana doctrina

1 Nị gạ'mi man'án rẹ' nuguan' nicaj dugüi' ngạ nuguan' xạnga' rian ni ngüị aj.

2 Nị gạtaj snan'án rẹ' rian ni tsínj achij sisị sị guixini ni sij mánj. Nị gạ ní'yanj ni sij. Nị dụgumi ni sij man'an sij. Nị 'ngọ

gu̱xuman ruhua ni sij ni̱'yaj ni sij Yan'anj nej. Ni̱ ga̱huin 'i̱ ruhua ni sij ni̱'yaj ni sij Yan'anj. Ni̱ ga̱huin nucuaj ruhua ni sij ga̱che ni sij si-chrej Yan'anj anj.
3 Ni yun'unj xa̱na achij, ni̱ hué daj gui̱'yaj ne ga̱che sa̱' ne rian Yan'anj. Ni̱ si̱ ga'mi yya̱ ne xi'í ni dugüi' ne mánj. Ni̱ si̱ guixini ne nga̱ vino mánj. Ni̱ di̱gyán ne nuguan' sa̱' rian ni dugüi' ne.
4 Ngaa ni̱ ga̱'ue di̱gyán ne rian ni yun'unj xa̱na hua lij sisi̱ ga̱huin 'i̱ ruhua ne gui̱ni'yaj ne nica̱ ne nga̱ ni da'níj ne.
5 Ni̱ ga̱'ue du̱gumi sa̱' ne si-chrej man'an ne. Ni̱ ga̱ gacuij ne nga̱ nica̱ ne. Ni̱ du̱gumi sa̱' ne ducuá ne. Ni̱ ga̱'mi sa̱' ne nga̱ ni dugüi' ne. Ni̱ da̱gahuin ne rian nica̱ ne. Ngaa ni̱ si̱ ga'mi quij ango ni ngüi̱ xi'í si-chrej Yan'anj, gui̱'yaj ne.
6 Ni̱ gui̱'yaj fuerzá rẹ' rian ni tsínj hua lij sisi̱ du̱gumi sa̱' ni sij nga̱ si-chrej ni sij.
7 Ni̱ hué man'án rẹ', ni̱ sa̱' gui̱'yaj sún rẹ'. Ngaa ni̱ gui̱ni'i ni sij da̱j 'yáj rẹ'. Ni̱ uyan gui̱'yaj ni sij nga̱ rẹ'. Ni̱ ngaa di̱gyán rẹ' rian ni ngüi̱, ni̱ ga̱'mi rẹ' nuguan' xa̱nga' nga̱ nuguan' achij nej.
8 Ni̱ ni̱nanj ga̱'mi rẹ' nuguan' sa̱'. Ngaa ni̱ si̱ ga'ue ga̱'mi gaquin' ni sij xi'í si-nu̱guan' rẹ' mánj. Ni̱ ga̱huin na̱'aj ni tsínj unun' nga̱ rẹ' xi'í si na'ue na̱ri' ni sij ga̱'mi quij ni sij xi'í né'.
9 Ni̱ di̱gyán rẹ' 'ngo̱ chrej rian ni tsínj 'yaj sun rian xuru'ue sisi̱ da̱gahuin ni sij daran' si ataj xuru'ue. Ni̱ gui̱'yaj sun ni sij da̱j rún' aran' ruhua sí'. Ni̱ si̱ ga'mi huee ni sij rian sí'.
10 Ni̱ si̱ gui'yaj tu̱ ni sij si'yaj sí' mánj. Sani̱ ga̱ gacuij yya ni sij rian sí'. Ngaa ni̱ gui̱ni'i daran' ni ngüi̱ da̱j 'ueé 'yaj ni sij. Ni̱ xa̱caj daran' ni ngüi̱ cuenta sisi̱ hua sa̱' nuguan' digyán únj rian xi'í Yan'anj. Ni̱ Yan'anj huin si nacaj né'.
11 Daj si gui'yaj Yan'anj sinduj rian né' guini'i né'. Ni̱ xi'í sinduj daj ga̱'ue ga̱nacaj Yan'anj daran' ni ngüi̱ ma̱n chruhua xungüi̱.
12 Ni̱ sinduj gui'yaj Yan'anj daj 'yaj si duna né' ni nuguan' quij. Ni̱ si̱ gui'yaj né' si huin ruhua nneẹ cúj né' gui̱'yaj mánj. Sani̱ sinduj daj 'yaj si ga̱ cuidado né' nga̱ si-chrej né'. Ni̱ ga̱che né' 'ngo̱ chrej ni̱ca. Ni̱ ga̱huin sa̱' niman né' rian Yan'anj huin né' ni ngüi̱ mán chruhua xungüi̱ acuan'.
13 Ni̱ ana'uij né' sisi̱ ga̱'na' Jesucristo. Ni̱ ga̱huin 'ueé sij ngaa ga̱'na' sij. Ni̱ hué sij huin Yan'anj achij nacaj né'. Ni̱ huin nia̱' ró', 'yaj nuguan' daj.
14 Ni̱ naga'ui' sij man'an sij gahui' sij xi'í né' sisi̱ na̱caj sij né' rian daran' nuguan' quij. Ngaa ni̱ ga̱'ue na̱huin sa̱' né'. Ni̱ ga̱huin né' ni ngüi̱ nico' urin sij. Ni̱ ga̱huin né' ni ngüi̱ huin nia̱' ruhua gui̱'yaj sun sa̱' si-sun Yan'anj.
15 Ni̱ hué nuguan' nan huin si di̱gyán rẹ' rian ni ngüi̱. Ni̱ gui̱'yaj fuerzá rẹ' nej. Ni̱ ga̱'mi rẹ' rian ni sij xi'í gaquin' 'yaj ni sij. Daj si nicaj sún rẹ'. Ni̱ si̱ duná rẹ' si ga̱'mi ni sij sisi̱ nitaj si ní'yanj rẹ' mánj.

3

Justificados por gracia

1 Gui̱'yáj rẹ' sisi̱ ga̱nanun ruhua ni ngüi̱ sisi̱ da̱gahuin ni sij rian ni tsínj nicaj sun nga̱ rian ni ducuasun. Ni̱ gu̱nun sa̱' ni sij si-nu̱guan' ni sí'. Ni̱ ni̱ganj ga̱ ruhua ni sij gui̱'yaj ni sij daran' ni nuguan' sa̱'.
2 Ni̱ si̱ ga'mi quij ni sij xi'í ni̱ a̱ 'ngo̱ ni ngüi̱ ga̱ mánj. Ni̱ si̱ gunun' ni sij nga̱ dugüi' ni sij mánj. Ni̱ ga̱'mi sa̱' ni sij. Ni̱ ga̱'mi na̱j ni sij rian daran' ni ngüi̱.
3 Daj si hué daj gahuin né' tsínj ni̱'yun asij sini. Ni̱ gunun' né' nga̱ Yan'anj. Ni̱ ga ni'ya né' nga̱ ducuánj digya' yun'unj. Ni̱ da̱gahuin né' nga̱ nuguan' ani quij ruhua né'. Daj si gahuin ruhua né' nga̱ nuguan' quij hua. Ni̱ ataj ru̱hua go̱'ngo né' ni'yaj né' ni dugüi' né'. Ni̱ gahuin xicoj ruhua né' ni'yaj né' ni dugüi' né'. Ni̱ nun gahuin xa̱n' ruhua ni ngüi̱ ni'yaj né'. Ni̱ nun gahuin xa̱n' ruhua né' ni'yaj né' ni dugüi' né'.
4 Sani̱ ngaa xacaj né' cuenta sisi̱ ga'uej ruhua Yan'anj chra̱cuij yun'un man'an né', ni̱ guini'i né' sisi̱ 'i̱ ruhua Yan'anj ni'ya né'.
5 Ni̱ nacaj xa̱nga' Yan'anj ni man'an né'. Ni̱ sé xi'í si gui'yaj sa̱' né' nacaj Yan'anj né' mánj. Sani̱ xi'í si nahuin yaco ruhua Yan'anj ni'ya né', ni̱ nacaj Yan'anj né'. Ni̱ na'nin' Yan'anj niman né'. Xi'í daj ni̱ nahuin na̱ca niman né'. Ni̱ man'an Espíritu Santo nagui'yaj niman né'.
6 Ni̱ xi'í Jesucristo, ni̱ riqui Yan'anj Espíritu Santo ga̱ne 'ueé nga̱ né'. Ni̱ Jesucristo huin si nacaj né'.
7 Ni̱ hua gui'yaj Yan'anj 'ngo̱ sinduj rian né' si gahuin ní'nij né' rian si-ga̱quin' né'. Ni̱ xi'í daj ga̱ne ni̱ganj né' nga̱ Yan'anj. Ni̱ hué daj gahuin yya ruhua né' si gui̱'yaj Yan'anj nga̱ né'.
8 Nan huin nuguan' xa̱nga'. Ni̱ huin ruhuāj sisi̱ gui̱'yaj fuerzá rẹ' nga̱ nuguan' nan rian ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Yan'anj sisi̱ du̱gu'nun' ni sij gui̱'yaj sa̱' ni sij. Ni̱ nuguan' nan huin nuguan' sa̱' ní'yanj rian daran' ni ngüi̱.
9 Ni̱ si̱ diguíj rẹ' ngaa a'mi ni sij nuguan' ni̱'yun mánj. Daj si aran' ruhua ni sij digui'yun ni sij lista xa̱chij ta̱j si-xugüi ni xi né' guimán asij̱ ná. Ni̱ unun' ni du̱güi' ni sij. Daj si nachej a'mi ni sij xi'í si-ley Moisés. Ni̱ si̱ diguíj rẹ' xi'í si nitaj si ní'yanj nuguan' ni̱'yun daj.
10 Ni̱ sisi̱ hua 'ngo̱ tsínj 'yaj si unun' ni ngüi̱, ngaa ni̱ ga̱taj rẹ' gu̱nun sij sisi̱ ga̱'nin' ruhua sij nga̱ si 'yaj sij. Ni̱ da huij̱ ga̱'mi rẹ'

ngą sij. Nį sisį nąʼuej ruhua sij gąra xina sij, ngaa nį gąnʼanj anéj rę' rian sij.
11 Niʼí rę' sisį nitaj si hua nįca si-chrej
ʼngǫ tsínj ʼyaj daj. Nį daʼui manʼan sij
gaquinʼ. Nį hué daj niʼi manʼan sij.

Instrucciones personales

12 Nį ngaa gąʼnī tsínj gụʼnaj Artemas, asį
tsínj gụʼnaj Tíquico gụchi' sij rián rę', nį
gụį'yaj fuerzá rę' si gąʼna' nįʼyaj rę' rian
nnēj xuman' Nicópolis. Daj si gani ruhuāj
gąnēj ni yahuį nuhuij yuʼuj daj.
13 Daran' si gąʼue, nį chrącuij rę' tsínj
gụʼnaj Zenas huin sí' abogado ngą tsínj
gụʼnaj Apolos nej. Nį gąʼui' rę' daran' si
achin rian nụngüej sij gąnʼanj sij sisį nitaj
si gąchin rian nụngüej sij mánj.
14 Nį hua niąn sisį gąhuin chrụn ni tsínj
nicaj dugüi' ngą né' sisį guįʼyaj sąʼ ni sij, nį
chrącuij ni sij ni tsínj achin rian. Ngaa nį
gą ní'yanj si-chrej ni sij aj.

Salutaciones y bendición final

15 Daran' ni tsínj mán ngāj, nį aʼníj ni
sij ʼngǫ nuguan' rián rę'. Nį gąʼnij rę' ʼngǫ
nuguan' rian daran' ni ngüį xuman ruhua
niʼyaj Yanʼanj huin ni sij ni ngüį 'į ruhua
né'. Nį huin ruhuāj sisį guįʼyaj Yanʼanj
sinduj rian daran' ni é rę' aj.

LA EPÍSTOLA DEL APÓSTOL SAN PABLO A FILEMÓN

Salutación

1 Huēj huin Pablo. Nị nūnj ducuagạ' xi'í si nicaj dugüi'īj ngạ Cristo Jesús. Nị a'níj nụguan'an nụngüej únj jnún' Timoteo carta nan huaj rián rẹ' huín rẹ' Filemón. Nị huín rẹ' tsínj 'ị ruhua nụngüej únj. Nị huín rẹ' tsínj 'yaj sun nụguan'an ngạ nụngüej únj si-sun Señor.

2 Nị a'níj nụngüej únj carta nan rian xica'uí' Apia nej, ngạ jnún' gụ'naj Arquipo nej. Nị dạj rún' ran' nụguan'an snado rian sayun, nị hué daj 'yaj sun nụguan'an sí' ngạ nụngüej únj. Nị hué daj a'níj nụngüej únj carta nan huaj rian ni ngüị nahuin yu' ducuá rẹ' huín rẹ' Filemón.

3 Nị Yan'anj huin chrej né'. Nị Jesucristo huin Señor nicaj sun rian né'. Nị huin ruhuāj sisị guị'yaj Yan'anj sinduj rián rẹ'. Nị gạhuin din'inj ruhuá rẹ' nej. Nị hué daj guị'yaj Jesucristo ngạ rẹ', ruhuāj aj.

El amor y la fe de Filemón

4 Nị ngaa achínj jni'yā rian Yan'anj, nị nịganj a'uīj si guruhua Yan'anj ngaa nanun ruhuāj ni'yā rẹ'.

5 Daj si gunūnj dạj xuman ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' Señor Jesús, nị dạj 'ị ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' daran' ni ngüị sạ' nico' Yan'anj.

6 Nị achínj jni'yā rian Yan'anj xi'í rẹ' sisị guị'yáj rẹ' si gụịni'i ni jnánj né' dạj hua daran' nuguan' sạ' nicaj né' xi'í Cristo Jesús.

7 Nị gahuin nịạ' ruhuāj, nị nari' nucuaj nimānj xi'í si 'ị ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' ni ngüị nico' Yan'anj. Nị guruhua man'án rẹ' huín rẹ' jnān. Daj si huin nịạ' ruhua niman ni ngüị nico' Yan'anj, gui'yáj rẹ'.

Pablo intercede por Onésimo

8 Hué dan nị nụnj si hua si-chrē si gạ'nī sun rián rẹ' dạj guị'yáj rẹ',

9 sanị nạanj sạ' huin si gạchinj jni'yā rián rẹ' xi'í si 'ị ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' man'ānj. Daj si huēj huin Pablo. Nị huīnj 'ngọ tsínj achij nụn ducuagạ' yyạj xi'í si nicaj dugüi'īj ngạ Cristo Jesús.

10 Nị achínj jni'yā rián rẹ' xi'í 'ngọ tsínj gụ'naj Onésimo. Nị rún' huin da'nī huin sij si guxuman ruhua sij ni'yaj sij Jesús ngaa nūnj ducuagạ'.

11 Nị asịj sini nị nitaj si ní'yanj Onésimo gui'yaj sun sij rián rẹ'. Sanị yyạj nị ní'yanj sij rián rẹ' ngạ rian man'ānj nej.

12 Yyạj nị a'níj rụhua' yūnj gụchi' sij rián rẹ'. Nị dạj rún' huin man'ānj, nị hué daj guị'yáj rẹ' nạhuin ra'á rẹ' sij.

13 Nị gahuin ruhuāj sisị gụna sij ngāj. Nị nạtu sij rian man'án rẹ' guị'yaj sun sij rianj xi'í man'án rẹ'. Daj si nūnj ducuagạ' xi'í nuguan' sạ'.

14 Sanị na'uej ruhuāj guị'yā si gahuin ruhuāj ngaa achin guini'īnj sisị hua ruhuá rẹ'. Ngaa nị sinduj guị'yáj rẹ' riānj, nị sé da fuerza guị'yáj rẹ' mánj. Sanị guị'yáj rẹ' sisị hué daj gạran' ruhuá rẹ', guị'yáj rẹ', ruhuāj aj.

15 Nị gahuin nịni Onésimo rián rẹ' 'ngọ ni güi. Sanị ani ruhuāj sisị si garuhuaj, nị hué daj gahuin sisị gạ'ue gạne nịganj sij ngạ rẹ' yyạj.

16 Nị sé rún' huin 'ngọ tsínj guị'yaj sun yụn rián rẹ' huin sij yyạj mánj. Sanị guị'yaj sun sij rián rẹ' dạj rún' huin sij 'ngọ jnánj né' 'ị ruhua né', ruhuāj aj. Nị nịn' ruhua 'ị ruhuāj ni'yā sij. Sanị ani ruhuāj sisị gahuin 'ị ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' doj sij. Asịj sini nị gui'yaj sun Onésimo rián rẹ'. Sanị yyạj nị huin sij 'ngọ jnánj né' nicaj dugüi' ngạ Señor.

17 Hué dan nị sisị ani ruhuá rẹ' sisị nicaj dugüi' nụngüe', ngaa nị nạhuin ra'á rẹ' sij dạj rún' huīnj huin sij.

18 Nị sisị gui'yaj sij 'ngọ gaquin' rián rẹ', asị da'ui sij rián rẹ' nej, ngaa nị gạ'ue nạchin' rẹ' riānj anj.

19 Nị arūnj letra nan huīnj Pablo. Nị huēj nạru'ue rián rẹ' si da'ui sij. Sanị gạ'ue gạtā rián rẹ' sisị xi'í sinduj gui'yā rián rẹ', nị da'uí rẹ' riānj.

20 Nị huin ruhuāj sisị guị'yáj rẹ' sinduj riānj xi'í si xuman ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' Señor huín rẹ' jnān. Gạhuin nịạ' ruhuāj guị'yáj rẹ' xi'í si nicaj dugüí' rẹ' ngạ Señor.

21 Nị a'nī yanj carta nan huaj rián rẹ'. Daj si gahuin yya ruhuāj sisị dạgahuín rẹ' si-nuguan'ānj. Nị ni'īnj sisị guị'yáj rẹ' dạj rún' gatā gunún rẹ'. Nị ani ruhuāj sisị dạgahuín rẹ' doj aj.

22 Guị'yáj rẹ' sinduj, nị guị'yaj xugüí rẹ' rian gạnēj ducuá rẹ'. Daj si ana'uī si gụchi' ni'yā rian mạn ni é rẹ' xi'í si hué daj achínj jni'yaj a ni é rẹ' rian Yan'anj xi'īj.

Salutaciones y bendición final

23 Nị a'níj tsínj gụ'naj Epafras 'ngọ nuguan' rián rẹ' huin sij tsínj nụn nụguan'an ngāj ducuagạ' xi'í Cristo Jesús.

24 Nị hué daj a'níj tsínj gụ'naj Marcos 'ngọ nuguan' huaj rián rẹ' ngạ tsínj gụ'naj Aristarco nej, tsínj gụ'naj Demas nej, Lucas nej. Nị hué ni sij 'yaj sun nụguan'an ngāj.

25 Nị huin ruhuāj sisị guị'yaj Señor Jesucristo sinduj niman daran' ni é rẹ'. Amén.

LA EPÍSTOLA A LOS HEBREOS

Dios ha hablado por medio de su Hijo

1 Asij ná ni ga'i nin' ruhua ga'mi Yan'anj
rian ni tsínj nata' si-nuguan' Yan'anj rian
ni güi. Ngaa ni nata' ni sí' rian ni xi né'.
Ni ga'i ducuánj ga'mi Yan'anj rian ni xi né'
xi'í ni sí'.
2 Sani yyaj ruhua ganahuij xungüi nan,
ni gui'yaj Yan'anj sisi ga'mi da'ni ngą né'.
Ni gui'yaj Yan'anj si gąhuin achij sij nąhuin
ra'a sij daran' si gui'yaj Yan'anj. Ni xi'í
da'níj Yan'anj, ni gui'yaj Yan'anj xungüi
ngą daran' si mán xata' nej.
3 Ni daj rún' rąn 'ngo nnee gu'ndi'
'yaj güi, ni hué daj digyán da'níj Yan'anj
daj hua 'ueé man'an Yan'anj. Ni daj
rún' hua guę man'an Yan'anj, ni hué daj
hua man'an da'ni huin sí' Jesucristo. Ni
hué si-nuguan' Jesucristo 'yaj sisi mąn są'
daran'anj. Ni nucuaj nin' ruhua si-nuguan'
sij. Ni ngaa guisíj na'nin' Jesucristo xi'í si-
gąquin' né', ni gan'anj gąne sij nę' chrej
ra'a są' Yan'anj xata'.
4 Ni nin' ruhua gahuin achij da'níj
Yan'anj rian ni ángel. Daj si są' nin' ruhua
hua si-xugüi sij daj ngą si-xugüi ni ángel,
gui'yaj Yan'anj.

El Hijo es superior a los ángeles

5 Daj si hua ni'i ni é rę' nuguan' nan huin
nuguan' ga'mi Yan'anj rian da'ni:
Hué rę' huin da'nī.
Yyąj ni gahuīnj chréj rę'.
Daj gataj Yan'anj xi'í da'ni.
Sani ni ą 'ngo yun nun gataj Yan'anj
nuguan' nan rian 'ngo ángel mánj.
Ni nan huin ango nuguan' ga'mi Yan'anj
xi'í da'ni:
Huēj gąhuin chrej sij.
Ni hué sij gąhuin da'nī.
Daj ga'mi Yan'anj xi'í da'ni.
Sani ni ą 'ngo yun nun gataj Yan'anj
nuguan' nan gunun 'ngo ángel mánj.
6 Ni ngaa nicaj Yan'anj da'ni huin sí' si
xąhua' ga'nąą' sí' chruhua xungüi nan, ni
gataj snan'anj Yan'anj rian ni ángel:
Gą'mi są' daran' ni ángel rian xi'í sí'.
Daj gataj Yan'anj.
7 Ni gataj Yan'anj xi'í ni ángel nej:
Rún' huin nanę huin ni ángel.
Ni daj rún' huin yan'ąn ngaa naxumanj
aca huin ni ángel nej, gui'yaj
Yan'anj.
Hué daj gataj Yan'anj xi'í ni ángel.
8 Sani hué nuguan' nan gataj Yan'anj
rian da'ni:
Hué rę' huin Yan'anj.
Ni niganj nicáj rę' sun nné rę' chrun xila
są'.
Ni 'yaj nica rę' nne sún rę' rian chrun xila
daj.
9 Ni aran' ruhuá rę' ni'yáj rę' chrej nica.
Sani nitaj si huin xąn' ruhuá rę' ni'yáj rę'
chrej quij mánj.
Xi'í daj, ni nacui Dan'ánj rę' man'án rę' sisi
huaj gąhuin nią' ruhuá rę' si gąhuin
nią' ruhua ni dugüí' rę'.
Daj gataj Yan'anj gunun da'ni.
10 Ni gataj ruhua' yún Yan'anj gunun
da'ni:
Hué rę' huin Señor.
Ni asij gaxi'i daran'anj, ni hué rę' gui'yaj
xungüi nan.
Ni hué ra'á rę' gui'yaj daran' si mąn nę'
xata' nej.
11 Ni gąnahuij daran' nan.
Sani niganj gąne man'án rę'.
Ni daj rún' gąhuin rę'e 'ngo atsij, ni hué
daj gąhuin rę'e daran' nan.
12 Ni daj rún' jnachrún' 'ngo atsij, ni hué
daj jnąchran' rę' xata' ngą yo'ój.
Ni daj rún' naduna né' si-gan' né', ni hué
daj nąduna rę' xata' ngą yo'ój.
Sani man'án rę' nitaj si nąduna mánj.
Ni yo' gąne rę' nitaj ąman gąnahuij mánj.
Hué daj gataj Yan'anj nej.
13 Ni gataj ruhua' yún Yan'anj rian da'ni:
Gąné rę' nę' chrej ra'a sąāj da gurūnj ni
tsínj unun' ngą rę' da gąhuin ni sij
'ngo riguiya' guta' rę' xi'í rę'.
Daj gataj Yan'anj gunun da'ni.
Sani ni ą 'ngo yun nun gataj Yan'anj
nuguan' nan gunun 'ngo ángel mánj.
14 Daj si daran' ni ángel huin si unánj
guitsi rian Yan'anj. Ni a'níj Yan'anj ni
ángel daj rian né' sisi chrącuij ni ángel né'
huin né' ni güi gąne niganj ngą Yan'anj
xi'í si ganacaj Yan'anj né'.

2

Una salvación tan grande

1 Xi'í daj ni hua nią̨n si gunun są' né' ngą
nuguan' są' gunun né' sisi si nananj gąhuin
nini né' rian si-chrej Yan'anj mánj.
2 Ni asij ná ni nicaj sun ni nuguan' ga'mi
ni ángel rian ni güi. Ni daran' ni güi
gui'yaj gaquin' nun dagahuin ni sij rian
Yan'anj. Ni gahuin ni sij castigo. Ni daj
rún' gui'yaj ni sij gaquin', ni hué daj gui'yaj
Yan'anj castigo ni sij.
3 Xi'í daj ni daj gą'ue gąnani né' rian
castigo sisi si dugumi 'ueé né' nuguan' są'
xi'í si ganacaj Yan'anj né', ruhua á rę' ní'.
Ni hua sini nata' Señor Jesucristo nuguan'
są' daj rian ni güi. Ni ni tsínj gunun
nuguan' są' ga'mi Señor, ni nata' ni sij
nuguan' są' daj gunun né'. Ni gara xina
né' nuguan' xąnga' nata' ni sij gunun né'.

4 Nị digyán Yan'anj sisị xạnga' si-nụguan'
ni sij. Daj si gui'yaj Yan'anj sisị gạ'ue
guị'yaj ni sij si sạ' 'nạ' xata'. Nị ganahuin ni
ngüị a'nan', gui'yaj ni sij. Nị gara yan'anj
ruhua ni ngüị ngaa guini'i ni sij nuguan'
'ueé gui'yaj ni sij. Nị ga'ui' Yan'anj Espíritu
Santo rian gọ'ngo ni ngüị dạj rún' garan'
ruhua Yan'anj.

El autor de la salvación

5 Nị nun gạ'ui' Yan'anj sisị guịnicaj sun
ni ángel rian xungüị gạ'na'. Nị xi'í xungüị
gạ'na' daj a'mi únj rian án rẹ'.
6 Nị ga'mi 'ngọ tsínj rian si-nụguan'
Yan'anj. Nị gataj sí' gunun Yan'anj:
Nị ụn sin huin ni ngüị sisị nanun ruhuá rẹ'
ni'yáj rẹ' ni sij únj.
Nị ụn sin huin, nị 'nạ' ni'yáj rẹ' ni da'níj ni
ngüị únj.
7 Nị gui'yáj rẹ' sisị dọj gahuin lij ni sij rian
ni ángel.
Nị dạj rún' 'yaj ni tsínj ngaa guta' ni sij
corona chrạ 'ngọ rey, nị hué daj
gui'yáj rẹ' ngạ ni sij.
Nị gahuin 'ueé ni sij, gui'yáj rẹ'.
Nị ga'uí' rẹ' sisị guịnicaj sun ni sij rian
daran' si gui'yaj ra'á rẹ'.
8 Nị gui'yáj rẹ' sisị guịnicaj sun ni ngüị rian
daran' rasụn.
Daj gataj tsínj daj gunun Yan'anj.
Nị ngaa hué daj gui'yaj Yan'anj, nị huin
ruhuaj gata sisị 'ngọ dạgahuin daran'anj
si-nụguan' ni sij. Sanị ni'i né' yyạj sisị
achin dạgahuin daran'anj rian ni sij.
9 Sanị ni'yaj né' Jesús. Nị gui'yaj Yan'anj
sisị dọj gahuin lij Jesús rian ni ángel. Sanị
yyạj nị gahuin 'ueé nịn' sij. Nị gahuin achij
nịn' sij, gui'yaj Yan'anj nej. Nị hué daj
gahuin guiran' Jesús sayun xi'í si gahui' sí'.
Nị gui'yaj Yan'anj sisị guịran' Jesús sayun
gahui' sij xi'í daran' né' huin 'ngọ sinduj
gui'yaj Yan'anj xi'í né'.
10 Daran' ni rasụn nị güenda Yan'anj
huin. Nị huin ruhua Yan'anj sisị daran' ni
da'ni gạne 'ueé rian hua sạ' nne Yan'anj.
Nị xi'í Jesucristo huin sisị nacaj Yan'anj ni
ngüị. Nị gani ruhua Yan'anj sisị gạhuin sạ'
nịn' Jesús xi'í sayun guiran' sij. Nị ganacaj
Yan'anj né' xi'í Jesús.
11 Nị uyan hua chrej Jesús ngạ chrej né'
huin né' ni ngüị ganahuin sạ' rian Yan'anj
xi'í Jesús. Xi'í daj nị nitaj si nạ'aj Jesús
gạtaj sij sisị né' huin jnánj sij ngạ xica'uij
sij.
12 Nị gataj Jesús:
Nạtāj si-xugüí rẹ' rian ni jnān.
Nị gạ'mi sa'āj xi'í rẹ' scanij ni ngüị nico'
man'án rẹ' huín rẹ' Yan'anj.
Hué daj gataj Jesús rian Yan'anj.
13 Nị gataj rụhua' yún Jesús:
Niquīnj yu'uj nan ngạ ni da'nī riqui
Yan'anj riānj.
Daj gataj Jesús xi'í né'.
14 Nị huin né' da'níj Yan'anj. Nị hua nneẹ
cúj né' ngạ tun man'an né'. Nị hué guẹ daj
gahuin Jesucristo. Nị ga nneẹ cúj sij ngạ
tun man'an sij nej. Ngaa nị ga'uej ruhua
sij gạhui' sij sisị guị'yaj gana sij rian sichre.
Nị sichre 'yaj sisị ahui' né'. Nị ganahuij si-
fuerza sichre, gui'yaj Jesús.
15 Hué ducuánj daj, nị gahuin ní'nij rian
daran' ni ngüị xu'ui' gạhui', gui'yaj Jesús.
Daj si ya'yoj nani ruhua daran' ni ngüị xi'í
si gạhui' ni sij.
16 Nị nun ga'nạ' Jesús chrạcuij sij ni
ángel mánj. Sanị ga'nạ' sij chrạcuij sij né'
huin né' ni da'níj Abraham huin tsínj gane
asịj ná.
17 Xi'í daj nị hua niạn si 'ngọ gạ guẹ
Jesús dạj rún' hua ni jnánj sij. Ngaa nị
guịsij sij gạhuin sij 'ngọ chrej huin achij
rian Yan'anj xi'í né'. Nị gạ'ue nạhuin yaco
ruhua sij nị'yaj sij né'. Nị nịganj 'yaj sạ'
sij ngạ né'. Nị nạránj sij rian si-gạquin' ni
ngüị.
18 Nị hué man'an Jesús guiran' sayun xi'í
si gatsij sichre niman sij. Xi'í daj nị gahuin
nucuaj sij chrạcuij sij ni mun'ún' ngaa atsij
sichre niman né'.

3

Jesús es superior a Moisés

1 Hué dan nị gahuin sạ' niman án rẹ' rian
Yan'anj huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Nị
gaquínj Yan'anj nne xata' man'an án rẹ'
sisị guịnicaj dugüi' a ni é rẹ' ngạ Cristo
Jesús. Xi'í daj xạcaj ni é rẹ' cuenta xi'í
Cristo Jesús huin sij tsínj ga'níj Yan'anj
gạ'na' dịgyán chrej sạ' gạche né'. Nị huin
sij 'ngọ chrej huin achij nun xị'i sij xi'í'
rian Yan'anj. Nị nata' né' rian ni ngüị sisị
xuman ruhua né' ni'yaj né' Jesús.
2 Nị 'ueé gui'yaj sun Jesús ni sun ga'nin'
Yan'anj sun rian sij dạj rún' gui'yaj sun
sạ' Moisés si-sun Yan'anj xi'í ni ngüị nico'
Yan'anj.
3 Sanị huin achij Jesús rian Moisés.
Guị'yó' cuenta sisị dạj rún' huin achij tsínj
'yaj hue' rian hue' 'yaj sij, nị da'nga' daj
huin achij Jesús rian Moisés.
4 Daran' ni hue', nị hua tsínj gui'yaj
ni hue' daj. Sanị Yan'anj huin si gui'yaj
daran'anj.
5 Xạnga' nị Moisés huin tsínj gui'yaj sun
sạ' si-sun Yan'anj xi'í ni ngüị nico' Yan'anj.
Sanị maan nịnanj 'ngọ tsínj gui'yaj sun
chruhua ducuá Yan'anj huin sí'. Nị ga'mi
sini Moisés si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüị
huin nuguan' nạta' Yan'anj da' síj rian ni
ngüị.
6 Sanị Cristo huin da'níj tsínj dụcua. Nị
tsínj dụcua daj huin Yan'anj. Nị gui'yaj sun
sạ' Cristo ducuá Yan'anj huin né'. Nị hué

daj huin né' sisi̱ ni̱ganj nạri' nucuaj ruhua
né'. Ni̱ gạhuin nia̱' ruhua né' xi'í si ana'uij
né' si gui̱'yaj sạ' Jesucristo ngạ né' huin
nuguan' a'mi né' rian ni ngüi̱.

El reposo del pueblo de Dios

7 Xi'í daj ni̱ ga'mi Espíritu Santo nuguan'
nan gunun né':
Sisi̱ gunun yya á rẹ' nuguan' a'mi Yan'anj
yyạj,
8 ngaa ni̱ si̱ gui'yaj so'o a ni é rẹ' man'an án
rẹ' dạj rún' gui'yaj ni tsínj guimán
asi̱j ná quij qui'yanj nạco ngaa gu-
nun' ni sij ngạ Yan'anj.
Ni̱ chran' yun'unj ni sij Yan'anj nej.
9 Yu'uj daj ni̱ chran' yun'unj ni xi a ni é rẹ'
man'ānj.
Ni̱ gahuin ruhua ni sij gui̱ni'i ni sij dạj
gui̱'yā ngạ ni sij.
Ni̱ hui̱j xia yo' guini'i ni sij sisi̱ sạ' nico
gui'yā ngạ ni sij.
10 Xi'í daj ni̱ ga'man ruhuāj guini'īnj ni sij.
Ni̱ gataj man'ānj sisi̱ ni̱ganj gạn'anj anéj ni
sij riānj.
Ni̱ nun gui̱ni'i ni sij dạj gui̱'yaj ni sij
gui̱nico' ni sij man'ānj.
11 Hué dan ni̱ ga'man ruhuāj.
Ni̱ gataj nicāj gunun ni sij sisi̱ nitaj ạman
gạtu ni sij rian nạran ruhua ni sij
ngāj mánj.
Daj gataj Espíritu Santo gunun ni sij asíj
ná.
12 Hué dan ni̱ gạ cuidado ni é rẹ' huin
a ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī sisi̱ si̱ ga quij
niman ni̱ ạ 'ngọ ni é rẹ' nun sạ' nun gahuin
ni̱ni ni é rẹ' rian Yan'anj hua ni̱'na' xi'í
si nun xu̱man ruhua á rẹ' ni̱'yaj ni é rẹ'
Yan'anj.
13 Sani̱ gọ'ngo güi gui̱'yaj fuerza ni é rẹ'
gọ'ngo ni dugüi' ni é rẹ' sisi̱ gạ ni̱ca ruhua
á rẹ'. Ni̱ da'nga' daj gui̱'yaj á rẹ' ngaa achin
guini̱ güi yyạj. Ngaa ni̱ si̱ gui'yaj so'o ni̱ ạ
'ngọ a ni é rẹ' man'an án rẹ' xi'í si dị̱gya'
yun'unj gaquin' a ni é rẹ' mánj.
14 Ni̱ nicaj dugüi' né' ngạ Cristo sisi̱ gạ
ni̱ca ruhua né' dạj rún' ga ni̱ca ruhua né'
asi̱j sini. Ni̱ hué daj gui̱'yaj né' da güi gạ'na'
Cristo aj.
15 Daj si hua guẹ ataj Yan'anj:
Sisi̱ gunun yya ni é rẹ' nuguan' a'mi
Yan'anj yyạj, ni̱ si̱ gui'yaj so'o a ni
é rẹ' man'án rẹ' dạj rún' gui'yaj ni
tsínj guimán asi̱j ná.
Daj si gunun' ni sij ngạ Yan'anj.
Daj gataj si-nu̱guan' Yan'anj.
16 Ni̱ u̱n sin huin ni tsínj nun gạ'uej
ruhua gu̱nun si-nu̱guan' Yan'anj, ni̱ gunun'
ni sij ngạ Yan'anj, ruhua á rẹ' únj. Hué ni
sij huin ni tsínj guiri tsínj gu̱'naj Moisés
yu'uj gu̱'naj Egipto.
17 Ni̱ u̱n sin huin ni tsínj rị̱an ga'man
ruhua Yan'anj hui̱j xia yo', ruhua á rẹ' únj.
Hué ni sij huin ni tsínj gui'yaj gaquin'. Ni̱
gahui' ni sij quij qui'yanj nạco.
18 Ni̱ u̱n sin huin ni tsínj rị̱an gataj ni̱ca
Yan'anj sisi̱ nitaj ạman gạtu ni sij rian
nạran ruhua ni sij ngạ Yan'anj, ruhua á rẹ'
únj. Hué ni sij huin ni tsínj nun dagahuin
si gataj Yan'anj rian ni sij.
19 Ni̱ ni'i né' sisi̱ na'ue gu̱nucuaj ni sij
gạtu ni sij rian nạran ruhua ni sij ngạ
Yan'anj xi'í si nun gu̱xuman ruhua ni sij
ni̱'yaj ni sij Yan'anj anj.

4

1 Hué dan ni̱ hua guẹ ataj Yan'anj gunun
né' sisi̱ gạ'ue gạtu né' rian naránj ruhua
Yan'anj. Ngaa ni̱ gạ cuidado gọ'ngo ni é rẹ'
nun sạ' nun si̱ guiri' ni é rẹ' gạtu a ni é rẹ'
yu'uj da mánj.
2 Daj si dạj rún' gunun ni xi né' nuguan'
sạ', ni̱ hué daj gunun né' nuguan' daj,
gui'yaj Yan'anj. Sani̱ gunun yu̱n ni xi né'
si nun gu̱xuman ruhua ni sij nuguan' daj.
3 Sani̱ gạ'ue gạtu né' rian naránj ruhua
Yan'anj xi'í si xuman ruhua né' ni'yaj né'
Jesús. Ni̱ hua ga'mi Yan'anj xi'í ni xi né'.
Ni̱ gataj Yan'anj:
Hué dan ni̱ ga'man ruhuāj.
Ni̱ 'ngọ gataj nicāj gunun ni sij sisi̱ si̱ gatuj
ni sij rian naránj ruhuāj mánj.
Hué daj gataj Yan'anj xi'í ni sij.
Sani̱ hua guisíj ganahuij gui'yaj sun
Yan'anj asi̱j ngaa gui'ya xungüi̱ aj.
4 Ni̱ hua 'ngọ yu'uj gataj si-nu̱guan'
Yan'anj xi'í güi chij: "Naránj ruhua Yan'anj
güi chij ngaa guisíj gui'yaj sun Yan'anj
daran' si-sunj." Hué daj gataj nuguan' daj.
5 Ni̱ gataj ru̱hua' yún yu'uj daj: "Ni̱ si̱
gatuj ni sij rian naránj ruhuāj mánj." Daj
gataj Yan'anj xi'í ni xi né'.
6 Hué dan ni̱ achin si gạtu da'aj ni ngüi̱
rian naránj ruhua Yan'anj. Sani̱ nun gạtu
ni tsínj gunun sini nuguan' sạ' daj xi'í si
nun dagahuin ni sij si gataj nuguan' daj.
7 Hué dan ni̱ gani ru̱hua' yún Yan'anj
'ngọ güi gạ'ue gạtu né' yu'uj daj huin güi
yyạj. Daj si ngaa hua gachin nico yo', ni̱
gui'yaj Yan'anj sisi̱ gạ'mi tsínj gu̱'naj David
nuguan' hua garūnj daj. Ni̱ gataj nuguan'
daj:
Sisi̱ gunun yya á rẹ' si a'mi Yan'anj yyạj,
ngaa ni̱ si̱ gahuin so'o ni é rẹ' xi'í nuguan'
da mánj.
Hué daj gataj si-nu̱guan' Yan'anj.
8 Ni̱ xi'í si nun gạtu ni tsínj israelita rian
naránj ruhua Yan'anj, gui'yaj tsínj gu̱'naj
Josué, ngaa ni̱ a'mi si-nu̱guan' Yan'anj xi'í
ango güi nạranj ruhua né'.
9 Ngaa ni̱ ni'i né' sisi̱ gạ'ue gạtu né' rian
naránj ruhua Yan'anj huin né' ni ngüi̱ nico'
Yan'anj xạnga'.
10 Ni̱ tsínj gạtu rian naránj ruhua
Yan'anj, ni̱ gạ'ue nạranj ruhua ni sij ngạ

si-sun ni sij dąj rún' naránj ruhua Yan'anj
ngą si-sunj.
11 Hué dan nį nąna'ui' né' dąj gątu né'
rian naránj ruhua Yan'anj. Ngaa nį sį
gui'yaj nį ą 'ngǫ né' dąj rún' gui'yaj ni xi
né' nun dagahuin daj asįj ná.
12 Daj si hua nį'na' si-nǫguan' Yan'anj.
Nį nucuaj nuguan' daj. Nį dąj rún' huą
rianj 'ngǫ espada, nį hué daj huą rian si-
nǫguan' Yan'anj. Nį huą rianj daj ngą
daran' espada hua hujj rian. Daj si gą'ue
gątu są' si-nǫguan' Yan'anj chruhua niman
né'. Nį dąj rún' 'yaj 'ngǫ espada ngaa atu
rian naran' dugüi' cúj rian nǫn laquinj, nį
hué daj 'yaj si-nǫguan' Yan'anj ngaa atu
chruhua niman né'. Nį rugüi' si ani ruhua
né' ngą si huin ruhua né', 'yaj si-nǫguan'
Yan'anj nej.
13 Nį ą 'ngǫ ni rasǫn gui'yaj Yan'anj sį
ga'ue guįxi huį rian man'an Yan'anj mánj.
Daj si rugüi' są' daran'anj rian Yan'anj. Nį
rian Yan'anj huin si nąga'ui' né' cuenta.

Jesús el gran sumo sacerdote

14 Nį Jesús huin da'níj Yan'anj. Nį huin
sij 'ngǫ chrej huin achij nįn' ruhua. Nį nun
xį'i sij xi'í né' rian Yan'anj. Nį hua guisíj sij
da ni xata' nne sij. Xi'í daj nį gą nįca ruhua
né' ngą si-nǫguan' Yan'anj huin nuguan'
nata' né' rian ni ngüį.
15 Hué Jesús huin 'ngǫ chrej a'nin' xi'í
né'. Sanį gą'ue nąni 'į ruhua sij nį'yaj sij
né' ngaa na'ue xącaj są' né' cuenta 'ngǫ
chrej są'. Daj si dąj rún' atsij sichre niman
né', nį hué daj gatsij sichre niman Jesús.
Sanį nitaj gaquin' gui'yaj sij mánj.
16 Hué dan nį gąhuin nįchrun' né' rian
Cristo huin tsínj huin chrej są' daj. Nį
sį guiriun ruhua né' gąn'anj né' rian nne
Yan'anj mánj. Ngaa nį nąhuin yaco ruhua
Yan'anj nį'ya né'. Nį güi guįran' né' sayun,
nį guį'yaj Yan'anj sinduj rian né'.

5

1 Nį ngaa nacui ni ngüį 'ngǫ tsínj gąhuin
'ngǫ chrej a'nin', nį gąni ni sij sí' sisį
guįniquin' sí' gą'mi sí' ngą Yan'anj xi'í ni
sij. Nį naga'ui' chrej daj ni rasǫn ngą
ni xucu dagahui' ni sij rian Yan'anj xi'í
gaquin' da'ui ni sij.
2 Nį gą'ue gą'mi nąnaj chrej daj ngą ni
ngüį nun ni'i są' ngą ni ngüį ga ni'ya nej.
Daj si achin gąhuin są' niman sij huin sij
chrej.
3 Nį xi'í si achin gąhuin są' niman sij, nį
hua nią̨n si nąga'ui' sij xucu rian Yan'anj
xi'í si-gąquin' man'an sij ngą xi'í si-gąquin'
ni ngüį nej.
4 Nį ą 'ngǫ tsínj sį ga'ue gąhuin chrej
anin', guį'yaj man'an sij. Sanį tsínj gąquinj
Yan'anj, nį hué sij gąhuin chrej dąj rún'
gaquínj Yan'anj tsínj gǫ'naj Aarón gahuin
sí' chrej a'nin' asįj ná.
5 Nį sé man'an Cristo gani ruhua sisį
gąhuin sij 'ngǫ chrej a'nin'. Sanį nacui
man'an Yan'anj Cristo gahuin sí' chrej
a'nin'. Nį gataj Yan'anj gunun sij:
Hué rę' huin da'nī.
Yyąj nį gahuīnj chréj rę' aj.
Hué daj gataj Yan'anj gunun Jesús.
6 Nį gataj Yan'anj ango nuguan' gunun
Jesús:
Nįganj nįn' gąhuín rę' chrej.
Nį dąj rún' gahuin tsínj gǫ'naj Melquisedec
chrej asįj ná, nį hué daj gąhuin
man'án rę' chrej nej.
Daj gataj Yan'anj gunun Cristo.
7 Ngaa gane Cristo chruhua xungüį nan,
nį gachínj jni'yaj sij ga'mi yaco sij rian
Yan'anj. Nį ga'mi nucuaj sij gacój sij rian
Yan'anj. Daj si Yan'anj gą'ue guį'yaj sisį sį
gahui' sij. Nį gunun są' Yan'anj si-nǫguan'
Cristo xi'í si dagahuin są' sij rian Yan'anj.
8 Nį nǫnj si Cristo huin da'níj Yan'anj,
sanį gahuin chrǫn sij dagahuin sij rian
Yan'anj xi'í sayun guiran' sij ngaa gahui'
sij.
9 Nį ngaa guisíj gahuin są' nįn' Cristo, nį
gahuin sij tsínj gąnacaj nįganj nįn' daran'
ni ngüį dagahuin rian sij.
10 Nį gui'yaj Yan'anj sisį gąhuin sij chrej
a'nin' dąj rún' gahuin Melquisedec chrej
a'nin' asįj ná.

Advertencia contra la apostasía

11 Xi'í nuguan' nan, nį hua nico nuguan'
gą'ue gą'mī rian án rę'. Sanį 'į huaj gą'mī
si na'ue gǫnun rá'yanj án rę'.
12 Nį rįan guisíj ga'į yo' xuman ruhua á
rę' ni'yaj á rę' Cristo, nį hua nią̨n si gąhuin
ni é rę' tsínj digyán rian ni ngüį. Daj si
achin si gąra da'nga' są' ruhua ni é rę'
nuguan' gahuin chrǫn sini ni é rę' rian si-
nǫguan' Yan'anj ruhua á rę'. Xi'í daj nį dąj
rún' 'yaj ni lij, nį da'nga' daj 'yaj á rę'. Daj
si utsi lij xi'í si na'ue xąj chra. Nį na'ue
gąra da'nga' ruhua á rę' nuguan' hua cu
aj.
13 Nį daran' tsínj achin gąhuin chrǫn są'
si-nǫguan' Yan'anj, nį 'yaj ni sij dąj rún'
'yaj ni lij utsi tǫ. Daj si achin gąhuin chrǫn
ni sij chrej nįca digyán Yan'anj rian ni sij.
14 Sanį ni tsínj huin chrǫn są' si-nǫguan'
Yan'anj, nį ya'yoj 'yaj ni sij dąj rún' 'yaj
ni tsínj a'ue xa chra. Daj si gu'yun ni
sij guini'i ni sij dąj hua nuguan' są' ngą
nuguan' nitaj si hua są'.

6

1 Hué dan nį sį gani ruhua né' dįgui'yun
rǫhua' yún né' nuguan' gahuin chrǫn sini
né' xi'í Cristo. Sanį dįgui'yun né' ango
nuguan' achij doj xi'í Cristo huin nuguan'

guḭ'yaj sisḭ guḭnico' są' né' Cristo. Nḭ sé si hua niąn gą'mi né' ya'yoj xi'í si gąnani ruhua né' xi'í gaquin' gui'yaj né' ngaa nun gahuin guini'i né' Yan'anj mánj. Nḭ sḭ ga'mi né' ya'yoj xi'í si daj guxuman ruhua né' nḭ'yaj né' Yan'anj mánj.

2 Nḭ sḭ ga'mi né' ya'yoj xi'í si gąta' nnee né'. Nḭ sé ya'yoj gą'mi né' xi'í si guta' né' ra'a né' rian ni jnánj né'. Nḭ sḭ ga'mi né' ya'yoj xi'í si gąna'nij ni níman. Nḭ sḭ ga'mi né' ya'yoj xi'í si gąhuin nḭganj ni ngüḭ castigo, guḭ'yaj Yan'anj mánj. Daj si hua gahuin chrụn né' nuguan' nan.

3 Nḭ sisḭ rḭqui Yan'anj, nḭ hué daj guḭ'yaj né' dḭgui'yun né' ango nuguan' nico doj.

4 Daj si sisḭ hua guixiguḭn chruhua niman né', gui'yaj Yan'anj, sisḭ garan' ruhua né' nuguan' są' digyán Yan'anj rian né', sisḭ guinicaj dugüi' né' ngą Espíritu Santo,

5 nḭ sisḭ hua xacaj né' cuenta sisḭ hua są' si-nụguan' Yan'anj, sisḭ hua ni'i né' daj nagui'yaj są' Yan'anj xungüḭ gą'na',

6 ngaa nḭ sisḭ 'ngọ duna né' si-chrej Yan'anj, nḭ sḭ ga'ue nąnicaj ruhua né' nąnico' né' Yan'anj gą mánj. Daj rún' huaj sisḭ gąnico' rụhua' yún da'níj Yan'anj rian rugutsḭ, guḭ'yaj né'. Nḭ guḭ'yaj ducu ni ngüḭ rian da'níj Yan'anj, guḭ'yaj né' nej.

7 Nḭ guḭ'yó' cuenta daj 'yaj yo'ój. Nḭ sisḭ nicọ' huaj aman', nḭ xḭra' cuej xą ni tsínj anáj xiną. Nḭ gąhui są' yo'ój daj, guḭ'yaj Yan'anj. Nḭ daj rún' 'yaj yo'ój są' daj, nḭ hué daj 'yaj niman tsínj xuman są' ruhua ni'yaj Yan'anj. Nḭ gąhui są' sij, guḭ'yaj Yan'anj.

8 Sanḭ sisḭ xḭra' coj tanj ngą coj ni'yo, nḭ sé yo'ój są' huin, ataj ni sij. Nḭ a'mi quij ni sij xi'í yo'ój daj. Nḭ gąca yo'ój daj, si nitaj si 'yaj są', ataj ni sij.

9 Nḭ 'ḭ ruhuāj ni'yā á rẹ' huin ín rẹ' jnān ngą xica'uī. Nḭ nụnj si a'mī nuguan' nucuaj rian án rẹ', sanḭ hua gahuin yya ruhuāj sisḭ guḭ'yaj są' á rẹ'. Nḭ gąhui są' á rẹ', guḭ'yaj Yan'anj anj.

10 Daj si nḭca 'yaj Yan'anj. Nḭ sé si 'yaj quij Yan'anj mánj. Nḭ nitaj nḭ'yun ruhua Yan'anj si gui'yaj sun są' á rẹ'. Daj si gui'yaj są' á rẹ' rian ni ngüḭ hua są' rian Yan'anj. Nḭ hua guẹ 'yaj ni é rẹ' sinduj ngą ni sij xi'í si 'ḭ ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' Yan'anj.

11 Nḭ huin ruhuāj sisḭ daj rún' 'yaj są' ni é rẹ', nḭ hué daj gą guẹ guḭ'yaj daran' ni é rẹ' da' güi gąnahuij xungüḭ. Nḭ gąhuin yya ruhua á rẹ' sisḭ guḭ'yaj są' Yan'anj ngą á rẹ' aj.

12 Xi'í daj nḭ sḭ gahuin rụmi' a ni é rẹ' mánj. Sanḭ gąche a ni é rẹ' si-chrej ni tsínj xuman są' ruhua ni'yaj Yan'anj. Nḭ ga'nin' ruhua ni sij ngą sayun guiran' ni sij. Nḭ 'ngọ nico' ni sij Yan'anj. Xi'í daj nḭ nąhuin ra'a ni sij ni rasụn są' gataj yya Yan'anj gunun ni sij huin ni rasụn nahuin ra'a ni ngüḭ nico' Yan'anj daj rún' gataj yya Yan'anj gunun né'.

13 Nḭ ngaa gui'yaj yya Yan'anj 'ngọ nuguan' ngą tsínj gụ'naj Abraham asḭj ná, nḭ guta' nḭca yya man'an Yan'anj ngą si-xugüi rian Abraham. Daj si nitaj si-xugüi ango tsínj huin achij daj ngą man'an Yan'anj mánj.

14 Nḭ gataj Yan'anj gunun Abraham: "Xąnga' yya nḭ guḭ'yā sinduj rián rẹ'. Nḭ guḭxi'nanj ni da'níj rẹ'. Nḭ gąhuin nico ni sij, guḭ'yā." Daj gataj Yan'anj gunun Abraham.

15 Ngaa ni nun gahuin ruhua Abraham mánj. Nḭ gana'uij są' sij sisḭ gąhuin daj rún' gataj Yan'anj gunun sij. Nḭ hua yya ga'nga da'níj sij.

16 Nḭ ngaa uta' nḭca yya tsínj daj rian dugüi' ni sij, nḭ a'mi ni sij si-xugüi 'ngọ rasụn hua achij daj ngą man'an ni sij. Nḭ ngaa uta' nḭca yya ni sij rian dugüi' ni sij, ngaa nḭ ganiquin' si unun' ni sij, gui'yaj nuguan' daj.

17 Nḭ huin ruhua Yan'anj dḭgyanj rian ni dụgüi' Abraham sisḭ sḭ naduna si-nụguan' man'an Yan'anj. Xi'í daj nḭ digyán Yan'anj, nḭ guta' nḭca yya ra'a sisḭ xąnga' si-nụguan'anj.

18 Ngaa nḭ guisíj huḭj nuguan' ga'mi Yan'anj. Nḭ nitaj ąman nąduna Yan'anj nuguan' gą'mi mánj. Nḭ xi'í si xąnga' si-nụguan' Yan'anj, nḭ hua nią' ruhua né', 'yaj nuguan' daj. Nḭ gąhuin yya ruhua né' sisḭ yya gąhui są' né' daj rún' gataj Yan'anj gunun né'.

19 Nḭ sisḭ 'ngọ gahuin yya ruhua né', nḭ hua nḭca ruhua né', ngaa nḭ sḭ guxu'ui' niman né' xi'í si xąnga' nuguan' guxuman ruhua né'. Nḭ xi'í nuguan' są' daj gą'ue gąn'anj gąne né' rian nne man'an Yan'anj.

20 Nḭ hua gatúj sini Jesús yu'uj daj. Ngaa nḭ ga'níj sij chrej gą'ue gąn'anj né' rian nne man'an Yan'anj. Nḭ nḭganj gahuin Jesús chrej a'nin' xi'í né' daj rún' gahuin tsínj gụ'naj Melquisedec asḭj ná.

7

El sacerdocio de Melquisedec

1 Nḭ tsínj gụ'naj Melquisedec gahuin rey gane sij xuman' gụ'naj Salem asḭj ná. Nḭ gahuin sij chrej gunánj guitsi rian Yan'anj achij nne xata'. Nḭ ngaa nanicąj Abraham 'ną' niqui sij ngaa gui'yaj gana sij gunun' sij ngą ni rey, nḭ nacaj dugüi' Melquisedec ngą sij. Nḭ gataj Melquisedec sisḭ guḭ'yaj Yan'anj sinduj rian Abraham, ruhua sij.

2 Nḭ gaya Abraham daj nico gui'yaj gana sij rian ni rey daj. Nḭ ngaa guisíj ichi' rasụn, nḭ ga'ui' sij 'ngọ rasụn daj rian Melquisedec. Nḭ hué daj gui'yaj Abraham da' ganahuij gaya sij ni rasụn gui'yaj gana

sij. Nị si-xugüi Melquisedec huin ruhuaj gata sisị "Rey 'yaj nịca" huin sij. Nị gahuin sij "Rey rian xuman' Salem". Nị huin ruhuaj gata sisị gạhuin din'inj ruhua ni ngüị 'yaj rey daj.

3 Nị nitaj chrej Melquisedec ngạ nni sij mánj. Nị nitaj dugüi' sij rian ga'nga sij. Nị nitaj güi gahui' sij nej. Nị dạj rún' huin da'níj Yan'anj, nị hué daj huin Melquisedec nej. Nị nịganj nịn' gạhuin sij chrej.

4 Hué dan nị xạcaj né' cuenta dạj huin rian nico Melquisedec. Daj si man'an xi né' Abraham ga'ui' 'ngọ rasụn rian ichi' gui'yaj gana sij rian ni rey daj, ga'ui' sij rian Melquisedec.

5 Nị gui'yaj Yan'anj sisị gọ'ngo ni da'nị si'nị xi né' tsínj gụ'naj Leví gahuin chrej xi'í ni ngüị israelita. Nị a'nin' si-ley Moisés sun sisị hua nịạn gạ'ne ni sij 'ngọ rasụn rian ichi' daj rian daran' ni tsínj israelita. Nị huin ni sij dugüi' ni tsínj israelita. Daj si daran' ni sij huin da'nị si'nị Abraham.

6 Sanị sé da'níj Leví huin Melquisedec. Sanị nacaj sij 'ngọ rasụn rian ichi' rasụn, gui'yaj Abraham. Nị gataj Melquisedec sisị guị'yaj Yan'anj sinduj rian Abraham huin sí' tsínj rịan hua gataj yya Yan'anj sisị gạhui sạ' sí', guị'yaj Yan'anj.

7 Nị ni'i daran' né' sisị huin achij tsínj a'mi nuguan' sạ' sisị guị'yaj Yan'anj sinduj rian dugüi' sij daj ngạ tsínj unun nuguan' sạ' daj.

8 Nị xungüị mán né' nan, nị a'ui' ni sij 'ngọ rasụn xi'nej rian ichi' rian ni tsínj huin ni sí' ni da'nị si'nị Leví. Nị hua 'ngọ güi, nị gạhui' ni sí'. Sanị ataj si-nụguan' Yan'anj sisị nịganj hua nị'na' xí' Melquisedec.

9 Nị gạ'ue gạtaj né' sisị ngaa ga'ui' Abraham 'ngọ rasụn xi'nej rian ichi' rian xí' gụ'naj Melquisedec, nị naru'ue nụguan'an Leví ngạ Abraham rian Melquisedec. Nị a'nej ni da'nị si'nị Leví rasụn daj rian ni ngüị.

10 Nị gạ'ue gạtaj né' daj xi'í si ngaa gahui Melquisedec nacaj dugüi' sij ngạ Abraham, nị hua guini'i Yan'anj sisị gạ'nga Leví rian Abraham.

11 Nị huin ni sij ni da'nị si'nị Aarón. Nị sisị gạ'ue gạhuin sạ' nịn' ni tsínj israelita, guị'yaj ni da'nị si'nị Leví, (daj si nahuin ra'a ni tsínj israelita si-ley Yan'anj rian ni da'nị si'nị tsínj gụ'naj Leví) nị nitaj si ní'yanj si gạ'na' ango chrej dạj rún' huin Melquisedec. Sanị nun guịsij gahuin sạ' ni tsínj israelita, gui'yaj ni tsínj levita mánj. Nị sé dugüi' Aarón huin chrej nạca daj.

12 Daj si ngaa naduna Yan'anj ni chrej, nị hua nịạn si nạduna ley nej.

13 Nị chrej nạca daj, nị nico' sij ango xi'nin' ni tsínj israelita. Nị ạ 'ngọ ni tsínj huin xi'nin' daj nun gahuin chrej guiniquin' rian altar mánj.

14 Daj si ni'i daran' né' sisị gạ'na' Señor nicaj sun rian né' rian xi sí' huin tsínj gụ'naj Judá. Nị nun gataj Moisés sisị ni tsínj nico' xi'nin' daj gạhuin chrej mánj.

15 Hué dan nị gạ'ue guịni'i xạnga' né' sisị naduna Yan'anj ni chrej daj. Daj si yyạj nị huin Cristo chrej nạca dạj rún' gahuin Melquisedec asịj ná.

16 Nị nitaj 'ngọ ley gui'yaj, nị gahuin Cristo 'ngọ chrej. Daj si gataj ley daj ụn xi'nin' gạ'na' ni chrej. Nị nitaj si ga'nạ' Cristo xi'nin' da mánj. Sanị Cristo huin chrej xi'í si gahuin nucuaj sij ga nị'na' nịganj sij aj.

17 Daj si gataj si-nụguan' Yan'anj xi'í Cristo:
Hué rẹ' huin chrej gạne nịganj.
Nị dạj rún' gahuin Melquisedec chrej asịj ná, nị hué daj huín rẹ' nej.
Hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj xi'í Cristo.

18 Hué dan nị xi'í ley dagahuin ni sij asịj ná, sanị yyạj nị gahuin nịni né' rian ley daj. Daj si ninaj ga'mi ley daj. Nị nitaj si ní'yan gạ mánj.

19 (Nị ạ 'ngọ ni tsínj nun guịsij gahuin sạ', gui'yaj si-ley Moisés mánj). Ngaa nị yyạj nị ana'uij né' sisị guị'yaj Yan'anj ango nuguan' sạ' ngạ né'. Xi'í daj nị huaj né' gạhuin nịchrun' né' rian Yan'anj.

20 Nị ngaa gataj Yan'anj sisị Cristo gạhuin chrej nạca daj, nị guta' nịca yya Yan'anj sisị nuguan' xạnga' huin.

21 Sanị nun gụta' nịca Yan'anj rian ni da'níj si'nị Leví asịj ná ngaa gaxị'i ni sij gahuin ni sij chrej. Sanị gataj Yan'anj nuguan' nan rian Cristo:
Guta' nịca Señor.
Nị sị naduna si-nụguan' sij:
"Nịganj gạhuín rẹ' chrej dạj rún' gahuin Melquisedec asịj ná."
Daj gataj Yan'anj gunun Cristo.

22 Hué dan nị xi'í Jesucristo, nị guini'i yya né' sisị hua sạ' doj nuguan' nan daj ngạ nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngạ ni ngüị guimán asịj ná.

23 Nị xi'í si nun gạ'ue gạne nịganj ni chrej guimán asịj ná, gui'yaj si ahui' ni sij, xi'í daj nị gahuin nico tsínj gahuin chrej.

24 Sanị Jesús huin 'ngọ chrej gạne nịganj. Xi'í daj urin sij huin chrej rian Yan'anj xi'í né'. Nị ạ 'ngọ tsínj sị ga'ue nạtu rian sij mánj.

25 Hué dan nị 'ngọ hua nị'na' Jesús. Xi'í daj nị gạ'ue gạnacaj nịganj nịn' Jesús daran' né' ngaa gạhuin nịchrun' né' rian Yan'anj xi'í man'an sij. Daj si nịganj achínj jni'yaj Jesús rian Yan'anj xi'í né'.

26 Hué guẹ Jesús huin chrej huin achij ní'yanj né'. Daj si hué sij huin tsínj sạ' nịn' ruhua. Nị nitaj gaquin' da'ui sij mánj. Nị

nitaj si hua quij niman sij. Nḭ gahuin nḭni sij rian ni tsínj 'yaj gaquin'. Nḭ nne sạ' nḭn' sij xata' rian nne man'an Yan'anj xạnga'.
27 Nḭ sé dạj rún' gahuin ni chrej a'nin' guimán asḭj ná huin Jesús mánj. Daj si ya'yoj dagahui' sini ni sij xucu naga'ui' ni sij rian Yan'anj xi'í si-gạquin' man'an ni sij. Asíj nḭ dagahui' ni sij xucu xi'í si-gạquin' ango ni ngüḭ. Sanḭ sé daj huin ngạ Jesús mánj. Daj si ngaa naga'ui' sij man'an sij xi'í né', nḭ urin yụn naránj sij rian si-gạquin' né'.
28 Nḭ si-ley Moisés 'yaj sisḭ guḭnicaj sun ni tsínj achin gạhuin sạ' gahuin ni sij chrej a'nin'. Sanḭ da' síj ga'ui' Yan'anj ley daj, nḭ guta' nḭca yya Yan'anj ango nuguan' nạca. Nḭ da'níj Yan'anj gahuin nuguan' nạca daj. Nḭ hua sạ' nḭn' Jesús. Nḭ gạne nḭganj sij nej.

8

El mediador de un nuevo pacto

1 Hué dan nḭ nuguan' huin rian scanij ni nuguan' a'mī rian án rẹ' huin nuguan' xi'í chrej a'nin' niquin' rian Yan'anj xi'í né'. Nḭ nne sij nẹ' chrej ra'a sạ' Yan'anj nucuaj nne xata'.
2 Nḭ hué Jesús unánj guitsi rian Yan'anj chruhua nuhui nne xata'. Nḭ hué nuhui daj huin nuhui xạnga', gui'yaj man'an Señor. Nḭ sé ni tsínj mạn chruhua xungüḭ nan gui'yaj mánj.
3 Nḭ niquin' daran' chrej a'nin' naga'ui' ni sij ni rasụn ngạ ni xucu gaca rian Yan'anj. Xi'í daj nḭ hua niạn si guḭnicaj Jesús si nạga'ui' sij rian Yan'anj nej.
4 Nḭ sisḭ nne Jesús chruhua xungüḭ nan, nḭ sḭ gahuin sij chrej mánj. Daj si mạn ni chrej naga'ui' ni rasụn rian Yan'anj dạj rún' a'nin' si-ley Moisés sun.
5 Sanḭ unánj guitsi ni chrej daj rian Yan'anj ngạ rasụn mạn chruhua xungüḭ nan. Nḭ ni rasụn daj huin 'ngọ da'nga' si mán xata'. Asḭ dạj rún' huin si-gạxun' ni rasụn mán xata' huin ni rasụn da nej. Daj si ngaa gaxḭ'i Moisés gui'yaj sij ducuá Yan'anj, nḭ gataj Yan'anj gunun sij: "Gạ cuidadó rẹ' sisḭ guḭ'yáj rẹ' daran'anj dạj rún' digyānj rián rẹ' ngaa gané rẹ' chrạ quij daj." Daj gataj Yan'anj gunun Moisés.
6 Sanḭ yyạj nḭ niquin' Jesús unánj guitsi sij rian Yan'anj. Nḭ hua sạ' doj si-sun sij daj ngạ si-sun ni chrej guimán asḭj ná. Nḭ dạj rún' hua sạ' doj si-sun Jesús daj ngạ si-sun ni chrej daj, nḭ hué daj hua sạ' nuguan' nạca riqui Yan'anj rian né' daj ngạ si-ley Moisés. Nḭ hua sạ' doj nuguan' gataj yya Yan'anj rian né' yyạj rian nuguan' ga'mi sini Yan'anj anj.
7 Nḭ sisḭ ga sạ' nḭn' nuguan' gui'yaj yya sini Yan'anj ngạ ni tsínj israelita, nḭ nitaj si huaj sisḭ guḭ'yaj yya rụhua' yún Yan'anj ngạ né' mánj. Sanḭ hua yya gui'yaj yya rụhua' yún Yan'anj ngạ né'.
8 Hué dan nḭ ga'mi Yan'anj gaquin' rian ni ngüḭ guimán asḭj ná. Nḭ gataj Yan'anj:
Hua 'ngọ güi, nḭ guḭ'yaj yyāj ango nuguan' nạca ngạ ni dụgüi' tsínj gụ'naj Israel ngạ ni dụgüi' tsínj gụ'naj Judá, ataj man'an Señor.
9 Nḭ sé dạj rún' gui'yaj yyāj ngạ ni xi ni sij huin ni tsínj guimán asḭj ná, nḭ sé daj guḭ'yaj yya rụhua' yūnj ngạ ni sij mánj.
Nḭ asḭj ná ngaa guimán ni sij yu'uj gụ'naj Egipto, nḭ guida'ā ra'a ni sij, nḭ guirīj gan'anj ni sij.
Sanḭ rḭan nun dagahuin ni sij nuguan' gui'yaj yyāj ngạ ni sij, nḭ gahuin anē rian ni sij, ataj man'an Señor.
10 Hué dan nḭ nan huin nuguan' nạca guḭ'yaj yyāj ngạ ni dụgüi' Israel xiráj ga'ḭ yo', ataj man'an Señor.
Guḭ'yā sisḭ gụnun si-nụguan'ānj chruhua niman ni sij.
Nḭ gạrūnj nuguan' daj chruhua niman ni sij nej.
Nḭ gạhuin Dan'anj ni sij man'ānj.
Nḭ gạhuin ni sij ni tsínj guḭnico' man'ānj.
11 Nḭ güi daj nḭ nitaj si hua niạn sisḭ gạtaj ni sij rian dugüi' ni sij ngạ jnánj ni sij:
"Guḭni'í rẹ' Señor."
Sé daj gạtaj ni sij mánj.
Daj si guḭni'i daran' ni sij man'ānj.
Nḭ asḭj ni tsínj hua lij ngạ ni tsínj achij, nḭ guḭni'i daran' ni sij man'ānj.
12 Nḭ guḭnicā 'ngọ niman nico rian si quij gui'yaj ni sij.
Nḭ nitaj ạman nạnun ruhuāj guḭni'īnj si-gạquin' ni sij mánj.
Daj gataj Yan'anj gunun ni ngüḭ guimán asḭj ná.
13 Nḭ ngaa a'mi Yan'anj xi'í nuguan' nạca guḭ'yaj yya ngạ né', nḭ huin ruhuaj gata sisḭ nuguan' hua gachin huin nuguan' gui'yaj yya sini Yan'anj ngạ ni ngüḭ guimán asḭj ná. Dọj hua nḭ 'ngọ gạnahuij nuguan' daj.

9

1 Nḭ ngaa gui'yaj yya sini Yan'anj ngạ ni tsínj israelita, nḭ gataj snan'anj Yan'anj dạj guḭ'yaj ni sij ngaa nạhuin yu' ni sij guḭnico' ni sij Yan'anj. Nḭ gataj snan'anj Yan'anj dạj gạ nuhui guḭ'yaj ni sij chruhua xungüḭ nan.
2 Nḭ nuhui daj huin 'ngọ nuhui atsij, gui'yaj ni sij. Nḭ nẹ' rian chruhua nuhui niquin' 'ngọ candelero ngạ mesa tạj si-chrạchrunj Yan'anj. Nḭ yu'uj daj gụ'naj rian hua sạ'.
3 Nḭ nẹ' rụcu ango atsij nico' chruhua nuhui daj gụ'naj rian hua sạ' nḭn'.
4 Nḭ chruhua hue' daj niquin' 'ngọ gaga' oro rian utin' ni sij siquíj. Nḭ ngaj si-chrúnj

Yan'anj chrúnj guę daj. Nį da' ganicąj oro xiráj chrúnj daj nga. Nį chruhua chrúnj daj nụn 'ngọ siụ huin gaga' oro. Nį chruhua siụ daj nụn si gụ'naj maná. Nį chruhua chrúnj daj, nį nụn chrun ni'í guinicaj tsínj gụ'naj Aarón. Nį naxi'nanj da'níj chrun ni'í daj asįj ná. Nį nụn huįj yej gara' chruhua daj. Nį rian huįj yej daj garun Yan'anj ni nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngą ni ngüį.

5 Nį niquin' huįj gaga' huin ángel gụ'naj-á' querubines xiráj chrúnj daj. Nį nụngüej ángel daj huin 'ngọ da'nga' digyán sisį nne Yan'anj yu'uj daj. Nį hua ránj si-gachi nụngüej ángel daj rian gayanj ni sij si-tun xucu aránj rian si-gąquin' ni ngüį. Sanį yyąj nį sé si hua nią̨n sisį gą'mi xę'ēj xi'í gọ'ngo ni rasụn daj mánj.

6 Nį ngaa hué daj gui'yaj xugüi ni sij ni rasụn daj, nį ya'yoj atuj ni chrej chruhua hue' nę' rian daj sisį guį'yaj sun ni sij si-sun Yan'anj.

7 Sanį chruhua ango hue', nį atuj urin chrej a'nin'. Nį urin yụn atuj sij da nasíj yo'. Nį ngaa atuj sij, nį nicaj sij si-tun xucu sisį gą'ui' sij xi'í si-gąquin' man'an sij ngą xi'í si-gąquin' ni ngüį huin gaquin' nun ni'i ni ngüį si gui'yaj ni sij.

8 Hué ducuánj daj, nį digyán Espíritu Santo sisį ngaa hua guę nne hue' nę' rian daj, nį achin si gahuin ní'nij chrej gątu ni ngüį chruhua ango hue' nne nę' chrụhua huin rian hua są' daj.

9 Hué ni nuguan' nan huin 'ngọ chrej digyán Yan'anj rian né' mąn yyąj. Daj si naga'ui' ni chrej ni rasụn ngą ni xucu gaca rian Yan'anj. Sanį na'ue gąhuin są' niman ni ngüį rian Yan'anj, guį'yaj ni rasụn ngą ni xucu gaca naga'ui' ni chrej daj mánj.

10 Maan si a'mi ni nuguan' nan xi'í si xą né', si gọ'o né', nį dąj guį'yaj né' nąnia' né'. Nį urin güenda nneę cúj né' a'nin' ni nuguan' nan sun. Nį ní'yanj ni nuguan' nan da nągui'yaj nąca Yan'anj ni nuguan'.

11 Sanį hua ga'ną' Cristo. Nį hué sij huin chrej a'nin' rian ni nuguan' nąca daj. Nį gatúj sij chruhua nuhui są'. Nį hua są' daj, daj ngą nuhui nne chruhua xungüį nan. Nį sé ra'a ni tsínj gui'yaj nuhui gatúj Jesús daj mánj. Daj si sé 'ngọ nuhui nne chruhua xungüį nan huin mánj.

12 Nį sé tun stanę ngą tun cero nicaj Cristo gatúj sij chruhua nuhui daj. Sanį urin yụn gatúj sij rian hua są' nịn' daj ngą si-tun man'an sij. Nį hué ducuánj daj gui'yaj sij si ganacaj sij nịganj nịn' né'.

13 Nį dagaman' ni chrej si-tun sicuj ngą si-tun stanę rian nneę cúj ni ngüį nitaj si hua są' nneę cúj. Nį hué daj gari yan'ąn ni sij cero rian nna daj. Nį dagaman' ni sij yaj cero daj rian nneę cúj ni ngüį daj. Nį gahuin są' nneę cúj ni sij rian Yan'anj, gui'yaj tun xucu ngą yaj cero.

14 Nį sisį gahuin są' nneę cúj ni ngüį gui'yaj si-tun xucu, nį są' doj guį'yaj si-tun man'an Cristo ną'nin'-ín' niman né'. Daj si xi'í Espíritu Santo nne nịganj, nį naga'ui' Cristo man'an sij rian Yan'anj. Nį nitaj 'ngọ gaquin' da'ui sij mánj. Nį na'nin' si-tun man'an Cristo niman né' xi'í si-quij gui'yaj né'. Ngaa nį gą'ue dągahuin né' rian Yan'anj hua nį'na'.

15 Ngaa nį ga'ną' Jesucristo gahui' sij xi'í si-gąquin' né'. Daj si gui'yaj né' gaquin' nun dagahuin né' nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngą ni ngüį guimán asįj ná. Yyąj nį niquin' Jesús a'mi sij 'ngọ nuguan' nąca rian né' dąj guį'yaj né' gąhuin są' né' rian Yan'anj. Xi'í daj nį gą'ue nąhuin ra'a nịganj né' ni rasụn są' mán xata', guį'yaj Cristo huin né' ni ngüį gaquínj Yan'anj. Daj si hué daj gataj yya Yan'anj gunun né'.

16 Nį naxi nicaj 'ngọ tsínj daj 'ngọ yanj ata sisį dąj huin ruhua sij si gụra' da'aj ni dugüi' sij si'yaj sij ngaa gąhui' sij. Sanį sį ga'ue gụra' da'aj ni dugüi' sij si'yaj sij ngaa nun gąhuin gąhui' sij mánj.

17 Daj si sį ga'ue guį'yaj ni sij rún' ataj ata daj ngaa hua nį'na' sij nne sij. Sanį ngaa gąhui' tsínj daj, nį gą'ue guį'yaj ni sij dąj rún' ataj ata daj.

18 Nį ngaa gui'yaj yya sini Yan'anj 'ngọ nuguan' ngą ni ngüį guimán asįj ná, nį hua nią̨n si gąyanj si-tun xucu xi'í gaquin' da'ui ni sij.

19 Nį ngaa guisíj ga'mi Moisés daran' ni nuguan' huin si-ley Yan'anj rian daran' ni ngüį, nį guida'a sij si-tun cero ngą si-tun stanę nachej sij nnee. Nį guida'a sij tọ xachij mare ngą ra'a coj gụ'naj hisopo nej. Nį dagaman' sij tun daj rian libro huin si-ley Yan'anj ngą rian daran' ni ngüį nej.

20 Nį gataj snan'anj Moisés rian ni ngüį: "Tun nan huin tun gayanj xi'í nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngą né'. Nį a'nin' Yan'anj sun sisį dągahuin né' nuguan' daj." Daj gataj Moisés rian ni ngüį.

21 Nį hué daj dagaman' Moisés tun daj nuhui atsij ngą rian ni rasụn aráj sun ni sij chruhua nuhui ngaa gui'yaj sun ni sij si-sun Yan'anj.

22 Nį nico ni rasụn nąhuin są' rian Yan'anj guį'yaj si-tun xucu ataj si-ley Moisés. Nį sisį nitaj tun gąyanj, nį sį guinicaj Yan'anj niman nico ngą si-gąquin' ni ngüį mánj.

El sacrificio de Cristo quita el pecado

23 Nį asįj ná nį hua nią̨n sisį gąhuin są' ni rasụn garasụn ni chrej ngą si-tun xucu. Nį rasụn daj huin 'ngọ da'nga' dąj rún' huin ni rasụn mán xata'. Sanį ni rasụn mán xata' sį ga'ue gąhuin są' ni rasụn

daj, guḭ'yaj si-tun xucu mánj. Urin si-tun man'an Cristo gạ'ue guḭ'yaj sisḭ gạhuin sạ' ni rasụn daj.
24 Daj si nun gạtu Cristo chruhua nuhui gui'yaj ni tsínj. Daj si nuhui gui'yaj ni sij asḭj ná huin 'ngọ da'nga' dạj rún' huin nuhui mán xata'. Sanḭ gatúj Cristo chruhua nuhui mán xata'. Nḭ yyạj niquin' sij achínj jni'yaj sij rian Yan'anj xi'í né'.
25 Nḭ nun gạtu Cristo chruhua nuhui nne xata' sisḭ nicọ' huaj nạga'ui' sij man'an sij rian Yan'anj dạj rún' gatúj chrej a'nin' urin nasíj yo' asḭj ná. Nḭ nicaj chrej daj si-tun xucu huaj sij. Sanḭ sé si-tun man'an sij nicaj sij gatúj sij rian hua sạ' nḭn' ruhua mánj.
26 Sisḭ hué daj gui'yaj Jesús, nḭ hua niạn sisḭ nicọ' huaj guḭran' sij sayun asḭj ngaa guerengạ' xungüḭ. Sanḭ yyạj ruhua gạnahuij xungüḭ, nḭ ga'nạ' Cristo. Nḭ urin yụn naga'ui' sij man'an sij rian Yan'anj sisḭ gạ'ne sij si-gạquin' né'.
27 Nḭ ni'i né' sisḭ urin yụn gạhui' daran' né' huin né' ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ nan. Hué dan nḭ da rụcu, ni guḭniquin' né' rian Yan'anj. Nḭ nạgui'yaj yya Yan'anj xi'í si-gạquin' né'.
28 Hué ducuánj daj, nḭ urin yụn naga'ui' Cristo man'an sij gahui' sij xi'í si-gạquin' nico ni ngüḭ. Nḭ ngaa gạ'na' rụhua' yún sij, nḭ sé si gạ'na' gạhui' sij xi'í si-gạquin' ni ngüḭ mánj. Sanḭ gạ'na' Cristo sisḭ nạcaj sij ni ngüḭ ana'uij sisḭ gạ'na' sij.

10

1 Nḭ si-ley Moisés huin 'ngọ da'nga' digyán dạj hua si sạ' guḭ'yaj Yan'anj da nẹ' rụcu rian né'. Nḭ sé dạj rún' hua si-ley Moisés hua si sạ' da mánj. Asḭj ná nḭ yoyo' huaj ni sij rian Yan'anj naga'ui' ni sij xucu xi'í si-gạquin' ni sij. Sanḭ nitaj ạman gạ'ue gạhuin sạ' niman ni sij rian Yan'anj, guḭ'yaj ley da mánj.
2 Nḭ sisḭ gạ'ue gạhuin sạ' niman ni sij xi'í si naga'ui' ni sij xucu rian Yan'anj, ngaa nḭ sḭ dagahui' ni sij xucu rian Yan'anj gạ mánj. Daj si 'ngọ gạhuin sạ' ni sij xi'í si gui'yaj ni sij. Nḭ nitaj si gạhuin ruhua ni sij ngạ si-gạquin' ni sij mánj.
3 Sanḭ yoyo' ngaa dagahui' ni sij xucu, nḭ nanun ruhua ni sij sisḭ da'ui ni sij gaquin'.
4 Daj si sḭ ga'ue gạ'ne si-tun sicuj ngạ si-tun stanẹ si-gạquin' ni ngüḭ mánj.
5 Xi'í daj nḭ ngaa gatúj Cristo chruhua xungüḭ nan, nḭ gataj sij gunun Yan'anj:
Na'uej ruhuá rẹ' sisḭ dạgahuīj xucu rian rẹ'.
Nḭ na'uej ruhuá rẹ' sisḭ rḭquīj rasụn rián rẹ'.
Sanḭ gui'yaj xugüí rẹ' nneẹ cū xi'īj.
6 Nḭ nun aran' ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' xucu aca ngạ xucu gahui' xi'í gaquin' mánj.
7 Ngaa ni gatā gunún rẹ':
"Huēj 'nạ' rián rẹ' guḭ'yā si aran' ruhuá rẹ' huín rẹ' Yan'anj.
Daj si hué daj garun ni sij xi'īj chruhua libro daj asḭj ná."
Daj gataj Cristo gunun Yan'anj.
8 Nḭ hua sini gataj Cristo gunun Yan'anj: "Nun aran' ruhuá rẹ' ni'yáj rẹ' ni xucu dagahui' ni ngüḭ rián rẹ' ngạ ni rasụn a'ui' ni sij rián rẹ' nej, xucu ahui' sisḭ xḭ'ne si-gạquin' ni sij nej. Nun huin ruhuá rẹ' sisḭ hué daj guḭ'yaj ni ngüḭ mánj." Daj gataj Cristo. (Nḭ a'ui' ni sij ni rasụn daj dạj rún' gataj si-ley Moisés.)
9 Ngaa nḭ gataj rụhua' yún Cristo: "Huēj 'nạ' rián rẹ' guḭ'yā si aran' ruhua rẹ' huín rẹ' Yan'anj." Daj gataj sij.
Nḭ huin ruhuaj gata sisḭ ga'ne Cristo ducuánj nicaj sini ni sij. Nḭ nagui'yaj Cristo ango ducuánj nạca huin si-nụguan' man'an sij.
10 Ngaa nḭ gahuin sạ' niman né' rian Yan'anj, 'yaj si dagahuin Jesús si garan' ruhua Yan'anj. Daj si urin yụn naga'ui' sij man'an sij gahui' sij nḭganj nḭn' xi'í si-gạquin' né'.
11 Xạnga' nḭ ya'yoj niquin' daran' ni chrej 'yaj sun ni sij rian Yan'anj. Nḭ naga'ui' ni sij xucu rian Yan'anj. Sanḭ nitaj ạman gạ'ue xḭ'ne si-gạquin' ni ngüḭ, guḭ'yaj ni xucu naga'ui' ni sij da mánj.
12 Sanḭ urin yụn naga'ui' Cristo man'an sij rian Yan'anj gahui' sij urin nḭganj nḭn' xi'í si-gạquin' ni ngüḭ. Ngaa nḭ gan'anj gạne sij nẹ' chrej ra'a sạ' man'an Yan'anj.
13 Nḭ yyạj nḭ ana'uij sij sisḭ gụta' sij dacój sij rian ni tsínj unun' ngạ sij, guḭ'yaj Yan'anj.
14 Urin yụn naga'ui' Cristo man'an sij rian Yan'anj. Xi'í daj nḭ nḭganj nḭn' gạhuin sạ' niman ni ngüḭ hua sạ' rian Yan'anj.
15 Nḭ hué daj ga'mi xạnga' Espíritu Santo asḭj ná. Hua sini gataj-á':
16 Ngaa gạchin ni güi daj, nḭ hué nan huin nuguan' guḭ'yaj yyāj ngạ ni sij.
Guḭ'yā sisḭ guḭnun si-lēy niman ni sij.
Nḭ gạrūnj ley daj chruhua niman ni sij nej.
Daj gataj Espíritu Santo.
17 Ngaa ni gataj rụhua' yún sij:
Nḭ nitaj ạman nạnun ruhuāj ni'īnj si-gạquin' ni sij ngạ ni rasụn quij, gui'yaj ni sij mánj.
Daj gataj Espíritu Santo.
18 Hué dan nḭ xi'í si guinicaj Yan'anj 'ngọ niman nico rian si-gạquin' né', nḭ nitaj si ní'yanj sisḭ nạga'ui' né' rasụn rian Yan'anj xi'í si-gạquin' né' gạ mánj.
19 Hué dan nḭ xi'í si-tun man'an Jesucristo, nḭ nitaj si guxu'ui' né' gạtu né' rian hua sạ' nḭn' daj huin ducuá Yan'anj huin ín rẹ' jnān ngạ xica'uī.

20 Nḭ ga'níj Cristo 'ngǫ chrej nąca gąche'
xi'í si gahui' nneę cúj sij. Nḭ xi'í daj nḭ gą'ue
gątu né' rụcu atsij nico' chruhua ducuá
Yan'anj. Nḭ chrej nąca daj huin nneę cúj
man'an sij.
21 Nḭ hua 'ngǫ chrej huin achij nịn'
niquin' sij rian Yan'anj xi'í né' huin sij
Jesucristo.
22 Xi'í daj nḭ gąn'anj nichi né' rian
Yan'anj. Nḭ xi'í si xuman ruhua né'
ni'yaj né' Jesús, nḭ gąhuin yya ruhua né'
sisḭ gą'ue guḭnico' są' né' Yan'anj. Nḭ sḭ
ganani ruhua né' xi'í gaquin' da'ui né'.
Daj si na'nin' Yan'anj si-tun man'an Jesús
chruhua niman né'. Nḭ nahuin są' nneę cúj
né' xi'í si gata' nnee né' chruhua nnee są'.
23 Nḭ 'ngǫ gą nḭca ruhua né'. Nḭ sḭ gahuin
huḭj ruhua né' ngą nuguan' są' guḭ'yaj
Yan'anj ngą né' huin nuguan' nata' né' rian
ni ngüḭ. Daj si dągahuin Yan'anj nuguan'
gui'yaj yya ngą né'.
24 Nḭ nąno' né' ducuánj dąj gą'ue gąhuin
'ḭ ruhua gǫ'ngo' guḭni'í' ni dugüí'. Nḭ hué
daj guḭ'yaj né' sisḭ guḭ'yaj są' gǫ'ngo' rian
ni dugüí'.
25 Nḭ sḭ duna né' si nąhuin yu' né' ngą
ni dugüi' né', si hua ngüḭ nitaj si nico'
ducuánj daj. Sanḭ dụgu'nun' né' gą'ui'
chrej né' rian ni dugüi' né', xi'í si ni'i né'
sisḭ gahuin nḭchrun' güi gą'na' Señor.

Advertencia al que peca deliberadamente

26 Daj si sisḭ hua ni'i né' nuguan' xąnga',
nḭ gą gue guḭ'yaj né' gaquin' ngaa ni'i né'
sisḭ gaquin' huin 'yaj né', nḭ nitaj si naránj
rian si-gąquin' né' mánj.
27 Hué dan nḭ niqui nịn' ruhua niman
né' sisḭ urin si ana'uij né' huin si guḭ'yaj
Yan'anj castigo né' gụnun né' rian aca
yan'ąn ngą ni ngüḭ unun' ngą Yan'anj.
28 Tsínj na'ue dągahuin si gataj si-ley
Moisés, nḭ gahui' sí', gui'yaj si-nụguan' huḭj
huą'nij tsínj guini'i sisḭ gui'yaj sí' gaquin'.
Nḭ sḭ nahuin 'ḭ ruhua ni sij guḭni'i ni sij sí'
mánj.
29 Nḭ sisḭ hué daj gahuin asḭj ná, nḭ nico
doj gąhuin castigo tsínj 'yaj quij rian da'níj
Yan'anj. Nḭ 'yaj sij sisḭ nitaj si ní'yanj si-
tun man'an Jesús. Nḭ hué si-tun man'an
Jesús gui'yaj sisḭ gahuin są' niman né' rian
Yan'anj. Nḭ gui'yaj yya Yan'anj ngą né' xi'í
tun daj. Nḭ 'yaj quij sij rian Espíritu Santo.
Nḭ hué Espíritu Santo huin si gui'yaj sinduj
rian sij.
30 Nḭ ni'i né' Señor gataj: "Man'ānj huin
si guḭ'yaj castigo. Nḭ nąru'uē dąj rún'
gui'yaj quij ni sij." Daj gataj Señor.

Nḭ gataj rụhua' yún Señor: "Nągui'yaj
yya Señor ngą ni ngüḭ nico' man'an sij."
Daj gataj Señor.
31 Hué dan nḭ nuguan' xu'ui' huin si
guḭran' tsínj guḭda'a Yan'anj hua nḭ'na'.
32 Hué dan nḭ nąnun ruhua á rę' dąj
gui'yaj ni é rę' ni güi gachin ngaa guxuman
sini chruhua á rę' ni'yaj á rę' Jesús. Daj
si guixiguḭn chruhua niman án rę', gui'yaj
Yan'anj. Nḭ gahuin nucuaj á rę' guiran' a
ni é rę' sayun nico.
33 Nḭ ga'mi quij ni sij rian ni é rę'. Nḭ
chran' yun'unj ni sij a ni é rę' rian daran'
ni ngüḭ. Nḭ guinicaj dugüi' a ni é rę' ngą
ango ni dugüi' ni é rę' ngaa hué daj chran'
yun'unj ni sij ni dugüi' ni é rę'.
34 Nḭ nani yaco ruhua á rę' ni'yaj á rę' ni
dugüi' a ni é rę' gunụn ducuągą'. Nḭ gahuin
nią' ruhua ni é rę' ngaa ga'nej ni sij si'yaj á
rę'. Nḭ hué daj gui'yaj á rę' si hua ni'i a ni
é rę' sisḭ są' doj hua si'yaj á rę' mán xata'.
Nḭ gą niganj si'yaj á rę' daj.
35 Hué dan nḭ sḭ ga'nin' ruhua á rę' si
gụxuman ruhua á rę' nḭ'yaj á rę' Yan'anj.
Daj si guḭ'yaj są' Yan'anj ngą á rę' xi'í si
xuman ruhua á rę' ni'yaj á rę' Yan'anj.
36 Nḭ hua niąn si gụnucuaj á rę' ngą
sayun ran' ni é rę'. Ngaa ni gą'ue guḭ'yaj á
rę' dąj rún' huin ruhua Yan'anj si guḭ'yaj á
rę'. Ngaa síj nḭ nąhuin ra'a á rę' ni rasụn
dąj rún' gataj yya Yan'anj rian án rę'.
37 Daj si gataj si-nụguan' Yan'anj:
Gahuin nḭchrun' gą'na' Señor.
Nḭ sḭ gahuin ran sij gą'na' sij mánj.
38 Tsínj hua nḭca niman, nḭ gụnucuaj sij
gąne sij xi'í si xuman ruhua sij ni'yaj
sij man'ānj.
Sanḭ sisḭ dụna sij si-nụguan'ānj, nḭ sḭ
gahuin nią' ruhuāj nḭ'yā sij mánj.
Gataj si-nụguan' Yan'anj.
39 Sanḭ sé rún' huin ni tsínj duna si-
nụguan' Yan'anj huin né' sisḭ gąhuin né'
castigo rian yan'ąn mánj. Daj si huin né'
ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Yan'anj. Xi'í
daj nḭ gąnacaj Yan'anj né'.

11

La fe

1 Nḭ ngaa ataj né' sisḭ xuman ruhua né'
ni'yaj né' Yan'anj, nḭ huin ruhuaj gata sisḭ
ni'i są' né' sisḭ nąhuin ra'a né' si ana'uij
né'. Nḭ gahuin yya ruhua né' ngą nuguan'
nun ni'i rian né'.
2 Nḭ xi'í si guxuman ruhua ni tsínj
guimán asḭj ná ni'yaj ni sij Yan'anj, nḭ
ga'mi 'ueé Yan'anj xi'í ni sij.
3 Nḭ ni'i né' sisḭ gui'yaj Yan'anj ni xungüḭ
ngą xata' xi'í si-nụguan'anj. Nḭ hué daj
ni'i né' xi'í si xuman ruhua né' ni'yaj né'
Yan'anj. Nḭ ngaa gui'yaj Yan'anj daran' ni
rasụn ni'i rian né', nḭ garáj sun Yan'anj ni
rasụn sḭ ga'ue guini'i rian né'.
4 Nḭ xi'í si guxuman ruhua tsínj gụ'naj
Abel ni'yaj sij Yan'anj, nḭ hua są' ofrenda

naga'ui' sij daj ngą ofrenda naga'ui' jnánj sij Caín. Nį xi'í daj nį gataj Yan'anj sisį hua nįca niman tsínj gụ'naj Abel. Nį nahuin ra'a Yan'anj si-ofrenda sij. Hué daj nį nụnj si hua gahui' Abel asįj ná, sanį hua guę a'mi sij xi'í si guxuman ruhua sij ni'yaj sij Yan'anj.

5 Nį xi'í si guxuman ruhua tsínj gụ'naj Enoc ni'yaj sij Yan'anj, nį nicaj Yan'anj sij gan'an xata'. Nį nun gahui' sij. Nį nun nari' ni dugüi' sij man'an sij. Daj si Yan'anj nicaj gan'anj sij xata'. Nį ataj si-nụguan' Yan'anj sisį asįj ngaa achin nicaj Yan'anj gan'anj sij xata', nį ga'mi są' Yan'anj xi'í Enoc.

6 Sanį sisį nitaj si xuman ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj, nį sį ga'ue guį'yaj né' si aran' ruhua Yan'anj mánj. Daj si sisį huin ruhua né' gąhuin nįchrun' né' rian Yan'anj, nį hua niąn sisį gụxuman ruhua né' sisį hua yya hua Yan'anj. Nį hua niąn sisį gụxuman ruhua né' sisį guį'yaj są' Yan'anj ngą ni ngüį nano' Yan'anj.

7 Nį xi'í si guxuman ruhua tsínj gụ'naj Noé ni'yaj sij Yan'anj, nį dagahuin 'ueé sij si gataj snan'anj Yan'anj gunun sij. Nį xi'í daj gui'yaj sij 'ngọ riọ xxi tąj rian nnee. Nį hué daj ga'ue ganani ni dụgüi' sij rian sayun gą'na'. Daj si hua gataj chrụn Yan'anj gunun Noé dąj gąhuin chruhua xungüį ngaa gane Noé asįj ná. Nį xi'í si xuman ruhua Noé ni'yaj sij Yan'anj, nį digyán sij sisį da'ui ni ngüį guimán asįj ná gaquin'. Nį xi'í si guxuman ruhua sij, nį gahuin sij tsínj hua nįca niman gataj Yan'anj.

8 Nį xi'í si guxuman ruhua tsínj gụ'naj Abraham ni'yaj sij Yan'anj, nį dagahuin sij ngaa gaquínj Yan'anj gąn'anj sij. Daj si gataj Yan'anj gunun sij sisį gąhui sij gąn'anj sij 'ngọ yu'uj rian nun ni'i man'an sij. Nį yu'uj daj gahuin do'ój sij, gui'yaj Yan'anj.

9 Nį rún' huin 'ngọ tsínj 'ną' ango xuman', nį da'nga' daj gane sij yo'ój daj xi'í si guxuman ruhua sij ni'yaj sij Yan'anj. Nį hua gataj yya Yan'anj gunun sij sisį gą'ue gąne sij yo'ój daj. Nį gane sij 'ngọ hue' atsij ngą da'níj sij Isaac ngą da'nį si'nį sij Jacob. Nį dąj rún' gataj yya Yan'anj si yo'ój daj gąhuin do'ój Abraham, nį hué daj gataj yya Yan'anj gunun Isaac ngą Jacob nej.

10 Daj si ana'uij Abraham sisį gąne sij ango xuman' nę' xata' rian mąn hue' są' nįn' ruhua. Nį Yan'anj huin si gani ruhua dąj gą xuman' daj. Nį Yan'anj huin si gui'yaj ni hue' są' daj.

11 Hué dan nį xi'í si guxuman ruhua yun'unj xąna gụ'naj Sara ni'yaj unj Yan'anj, nį gunucuaj unj guiri' unj 'ngọ lij. Nį gahuin unj 'ngọ yun'unj xąna yatin achij nįn' ruhua. Nį ga'nga 'ngọ lij, gui'yaj unj. Daj si guxuman ruhua unj sisį hua yya nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngą unj.

12 Nį achij nįn' ruhua Abraham chruhua gąhui' sij. Sanį ducu guixi'nanj ni da'nį si'nį sij. Nį gahuin nico ni da'nį si'nį sij dąj rún' hua nico ni yati' mán xata' ngą ni yo'ój chru mán du'ua nnee yan'anj nej. Ni sį ga'ue gụnucó' gąyó' ni yo'ój chru da mánj.

13 Nį nụnj si achin nąhuin ra'a ni tsínj guimán asįj ná nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ngą ni sij, sanį 'ngọ guxuman ruhua ni sij ni'yaj ni sij Yan'anj ngaa gahui' ni sij. Nį xi'í si guxuman ruhua ni sij ni'yaj ni sij Yan'anj, nį guini'i ni sij nuguan' są' guį'yaj Yan'anj ngą ni sij ni güi gą'na'. Nį gahuin nią' ruhua ni sij ngą nuguan' są' guį'yaj Yan'anj ni güi daj. Nį xacaj ni sij cuenta sisį tsínj 'ną' anéj chrej huin ni sij. Nį sé xánj ni sij huin xungüį nan, gataj ni sij.

14 Nį ngaa hué daj a'mi ni ngüį, nį nata' yya ni sij sisį nano' ni sij 'ngọ xuman' gąhuin xánj ni sij.

15 Nį sisį gani ruhua ni tsínj daj sisį xuman' rian gahui ni sij huin xánj ni sij, nį gą'ue nanicąj ni sij nąn' sij xánj ni sij daj.

16 Sanį huin ruhua ni sij 'ngọ xuman' są' gąne ni sij daj ngą xánj ni sij. Nį xuman' są' daj huin xata'. Xi'í daj nį nitaj si nąʼaj Yan'anj gahuin Dan'anj ni sij. Daj si hua gui'yaj xugüi Yan'anj 'ngọ xuman' rian guįman ni sij huin xata'.

17 Nį xi'í si guxuman ruhua Abraham ni'yaj sij Yan'anj, nį guida'a sij da'níj sij Isaac. Nį ga'uej ruhua sij dągahui' sij urin da'níj sij nąga'ui' sij sí' rian Yan'anj. Daj si xacaj Yan'anj da'nga' si guį'yaj Abraham. Nį hua gui'yaj yya Yan'anj 'ngọ nuguan' ngą Abraham xi'í Isaac.

18 Nį hua gataj snan'anj Yan'anj gunun Abraham: "Guįni'i ni ngüį ni da'nį si'nį rę', guį'yaj da'níj rę' Isaac." Daj gataj Yan'anj rian Abraham.

19 Nį gani ruhua Abraham sisį gą'ue gąna'nij ni níman, guį'yaj Yan'anj. Dọj nį dagahui' Abraham da'níj sij. Sanį na'uej ruhua Yan'anj sisį gąhui' Isaac. Ngaa nį güenda Abraham, nį rún' huin sisį hua gahui' da'níj sij. Sanį nahuin ra'a rụhua' yún sij da'níj sij.

20 Hué dan nį xi'í si guxuman ruhua tsínj gụ'naj Isaac ni'yaj sij Yan'anj, nį ga'mi sij 'ngọ nuguan' są' xi'í si gąhuin ngą nụngüej da'níj sij Jacob ngą Esaú ni güi gą'na'.

21 Nį xi'í si guxuman ruhua tsínj gụ'naj Jacob ni'yaj sij Yan'anj, nį ga'mi sij nuguan' są' xi'í si gąhuin ngą nụngüej da'níj José. Nį hué daj gui'yaj sij ngaa ruhua gąhui' sij. Nį ga'mi są' sij rian Yan'anj ngaa runun sij chrun huaj sij.

22 Hué dan nị xi'í si guxuman ruhua José
ni'yaj sij Yan'anj, nị gataj snan'anj sij sisị
hua güi, nị gạhui ni ngüị israelita yo'ój
Egipto gạn'anj ni sí'. Nị hué daj gui'yaj sij
ngaa ruhua gạhui' sij. Nị ga'nin' sij sun dạj
guị'yaj ni sí' ngạ si-cúj sij.
23 Nị xi'í si guxuman ruhua chrej Moisés
ngạ nni sij ni'yaj nụngüej nicạ sí' Yan'anj,
nị garij huị nụngüej nicạ sí' chrạ huạ'nij
yahuị sij ngaa ga'nga sij. Daj gui'yaj
nụngüej nicạ sí', si guini'i nụngüej nicạ sí'
sisị niạ' hua sij. Nị nun gụxu'ui' nụngüej
nicạ sí' ngaa ga'nin' rey sun rian ni ngüị
sisị gạhui' daran' ni da'nị sno'o ni sij.
24 Nị xi'í si guxuman ruhua Moisés ni'yaj
sij Yan'anj ngaa gachij sij, nị na'uej ruhua
sij si gạtaj ni ngüị sisị da'níj da'nị xạna rey
nne Egipto huin sij mánj.
25 Sanị garan' ruhua sij guịran' sij sayun
ngạ ni tsínj nico' Yan'anj. Daj si na'uej
ruhua sij gạhuin niạ' ruhua sij dọj yo' ngạ
ni gaquin' gui'yaj ni tsínj guimán Egipto.
26 Nị ga'nin' ruhua sij sisị gạ'mi quij ni
ngüị rian sij xi'í si nicaj dugüi' sij ngạ
Cristo. Daj si gani ruhua sij sisị sạ' si-
nụguan' Cristo daj ngạ daran' rasụn sạ'
mạn yo'ój Egipto. Nị guini'i sạ' sij sisị
guị'yaj sạ' Yan'anj ngạ sij.
27 Nị xi'í si guxuman ruhua Moisés ni'yaj
sij Yan'anj, nị gahui sij Egipto gan'anj sij.
Nị nun gụxu'ui' sij si ga'man ruhua rey
daj ni'yaj sí' sij. Nị nụnj si nun guini'i rian
sij man'an Yan'anj, sanị gahuin nịca ruhua
sij ngạ si-chrej Yan'anj. Daj si guini'i sạ'
niman sij sisị niquin' Yan'anj ngạ sij.
28 Nị xi'í si guxuman ruhua Moisés ni'yaj
sij Yan'anj, nị gui'yaj sij gui'yanj Pascua.
Nị ga'nin' sij sun sisị gạn'anj gạri ni sij tun
xachij rian ni hue'. Ngaa nị sị gahui' ni
da'níj ni tsínj israelita, ni si xạhua', guị'yaj
ángel huin ángel 'yaj ahui' ni ngüị.
29 Hué dan nị xi'í si guxuman ruhua ni
tsínj israelita ni'yaj ni sij Yan'anj, nị gachin
ni sij anéj chrej du'ua nnee yan'anj gụ'naj
Nnee Yan'anj Mare. Nị yo'ój nạco huin
rian gachin ni sij dạni nnee yan'anj daj,
gui'yaj Yan'anj. Sanị ngaa gahuin ruhua ni
tsínj mạn Egipto gạchin ni sij rian gachin
ni tsínj israelita, sanị gahui' ni sij chruhua
nnee, gui'yaj nnee daj.
30 Nị xi'í si guxuman ruhua ni tsínj
israelita ni'yaj ni sij Yan'anj, nị ganẹ xingá
yej xxi ganicạj du'ua xuman' Jericó, gui'yaj
Yan'anj. Nị guisíj ichij güi gachéj ni tsínj
israelita ngaa ganicạj ni sij rucú xingá yej
xxi daj.
31 Nị Rahab huin 'ngọ yun'unj xạna
achéj man'an. Nị xi'í si guxuman ruhua
unj ni'yaj unj Yan'anj, nị nun gahui'
nụguan'an unj ngạ ni ngüị nun dagahuin
rian Yan'anj daj. Daj si ga'níj unj ducuá
unj gạtu huị tsínj israelita huin nụngüej
sí' tsínj huin ruhua guịni'i dạj hua xuman'
Jericó.
32 Nị dạj hua ango nuguan' gạtā ruhua á
rẹ' únj. Nun riquij tiempo garūnj xi'í tsínj
gụ'naj Gedeón nej, Barac nej, Sansón nej,
Jefté nej, David nej, Samuel nej ngạ ni tsínj
ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná.
33 Nị xi'í si guxuman ruhua ni sij ni'yaj
ni sij Yan'anj, nị gui'yaj gana ni sij rian ni
rey guimán asịj ná. Nị sạ' gui'yaj yya ni sij
si-gạquin' ni ngüị. Nị guiri' ni sij nuguan'
gui'yaj yya Yan'anj ngạ ni sij. Nị naránj ni
sij du'ua ni sigue'ej xxi nej.
34 Nị dina'aj ni sij yan'ạn huee nun gaca
ni sij, gui'yaj yan'ạn daj. Nị ganani ni sij
rian ni tsínj ata espada nano' dạgahui' ni
sij. Nị ngaa ninaj ni sij, nị nari' fuerza ni
sij, gui'yaj Yan'anj. Nị gahuin nucuaj ni sij
gui'yaj gana ni sij scanij ni sayun ngaa uda'
ni sij ngạ ango xuman'. Nị gunucuaj ni sij
gui'yaj gana ni sij rian ango xi'nin' xxi ni
tsínj unun' ngạ ni sij.
35 Nị hua dugüi' ni ngüị xạna ganá'nij
scanij ni níman, gui'yaj Yan'anj.
Nị guiran' ango ni sij sayun, gui'yaj ni
tsínj ga niqui hua. Nị na'uej ruhua ni sij
sisị gạhuin ní'nij ni sij rian ni tsínj xị'i daj.
Daj si huin ruhua ni sij gạna'nij sạ' ni sij
scanij ni níman.
36 Nị guiran' ango ni sij sayun. Daj si
ga'mi ducu ni ngüị rian ni sij. Nị duguayun
ni sí' nne' ni sij. Nị numij ni sí' cadena ni
sij. Nị garij ni sí' ducuagạ' ni sij.
37 Nị ga'ui' ni ngüị yej da'aj ni sij. Nị
ga'nin' ni sí' cera a'nin' chrun da'aj ni sij.
Nị gahui' ango ni sij, gui'yaj espada. Nị
nụn ni sij nnij xachij ngạ nnij stanẹ gachéj
ni sij gọ'ngo yu'uj rian quij. Nị yaco guiran'
ni sij. Nị nicọ' huaj guiran' ni sij sayun. Nị
chran' yun'unj ni ngüị ni sij nej.
38 Nị xi'í si sạ' niman ni sij, nị nun ní'yanj
ni ngüị mạn chruhua xungüị nan sisị gạne
ni sí' scanij ni sij. Nị gachéj huị ni sij
riqui quij gui'yanj nạco ngạ riqui ango quij
nej. Nị guimán huị ni sij chruhua huej ngạ
chruhua yu'uj tạj riqui yo'ój nej.
39 Hué dan nị nụnj si ga'mi sạ' Yan'anj
xi'í si guxuman sạ' ruhua ni sij ni'yaj ni
sij Yan'anj, sanị nun nahuin ra'a ni sij
nuguan' gui'yaj yya Yan'anj ga'nạ' rian ni
sij.
40 Daj si hua gani sini ruhua Yan'anj
dạj guị'yaj sạ'aj ngạ né'. Daj si huin
ruhua Yan'anj sisị guịnicaj dugüi' né' ngạ
ni sij gạhuin nịca niman daran' né', guị'yaj
Yan'anj.

12

Puestos los ojos en Jesús

1 Hué dan nị xi'í si mạn nico ni tsínj
xuman ruhua ni'yaj Yan'anj, nị da' ganicạj

ni sij xi'níj né' ni'yaj ni sij dąj 'yaj né',
ngaa nį dụna né' 'ngọ yu'uj daran' ni rasụn
chran' yun'unj né'. Nį hué daj dụna né'
daran' ni gaquin' ya'į ata né'. Nį dąj rún'
'yaj ni tsínj unánj ngaa huin ruhua ni sij
guį'yaj gana ni sij rian dugüi' ni sij, nį hué
daj guį'yaj fuerza né' si-chrej Yan'anj. Sanį
gąhuin din'inj né' gąche né' chrej daj.
2 Nį gą'nij né' rian né' rian nne Jesús.
Daj si hué sij gui'yaj si guxuman ruhua
né' ni'yaj né' Yan'anj. Nį hué sij guį'yaj
sisį gụxuman nįganj ruhua né' nį'yaj né'
Yan'anj. Nį guiran' Jesús sayun ngaa
guinico' sij rian rugutsį. Sanį nun nahuij
ruhua sij guįri' sij si-nąʼaj, si hué daj gąhui'
sij rian rugutsį. Daj si hua ni'i sij sisį ngaa
guįsij guįran' sij sayun daj, nį nịn' ruhua
gąhuin nią' ruhua sij. Ngaa nį gąn'anj gąne
sij nẹ' chrej ra'a są' Yan'anj xata'.
3 Ngaa nį gąni ruhua á rẹ' dąj guiran'
Jesús. Daj si guiran' sij nico sayun, gui'yaj
ni tsínj xį'i huin ni tsínj 'yaj gaquin'. Xi'í
daj nį sį guinichre ni é rẹ' si-chrej Yan'anj.
Nį sį guininaj niman án rẹ' mánj.
4 Nį unun' yya ni é rẹ' ngą sichre xi'í
si na'uej ruhua á rẹ' guį'yaj á rẹ' gaquin'.
Sanį nun gąhuin gayanj si-tun man'an án
rẹ' xi'í si-nụguan' Yan'anj mánj.
5 Nį guini'yun ruhua ni é rẹ' ngą ducuánj
digyán Yan'anj rian án rẹ' rún' huaj. A'mi
Yan'anj rian né' rún' huin da'níj Yan'anj
huin né'. Nį gataj si-nụguan' Yan'anj:

Da'nī huín rẹ'.

Nį sį gani ruhuá rẹ' si nitaj si ní'yanj
castigo 'yaj Señor ngą rẹ'.

Nį sį guinichre ruhuá rẹ' ngaa digyán
Señor si-gąquin' rẹ' rián rẹ' mánj.

6 Daj si a'nin' Señor chrej rian ni tsínj 'į
ruhua sij.

Nį daran' ni tsínj nahuin ra'a Yan'anj huin
da'ni, nį huin ni sij castigo, 'yaj
Señor.

Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.

7 Gą'nin' ruhua á rẹ' ngą castigo 'yaj
Yan'anj ngą ni é rẹ'. Daj si 'yaj Yan'anj sisį
ni é rẹ' huin da'ni. Nį daran' ni tsin' ni
huin castigo, 'yaj ni chre.
8 Nį 'yaj Yan'anj castigo daran' ni da'ni.
Ngaa nį sisį nitaj si huin ni é rẹ' castigo,
'yaj Yan'anj, ngaa nį sé si hua yya huin ni
é rẹ' da'níj Yan'anj mánj. Sanį huin ín rẹ'
ni tsínj nitaj chrej.
9 Nį ango nuguan' huin sisį ngaa ga lij
né', nį gahuin né' castigo, gui'yaj chrej né'.
Xi'í si gui'yaj ni sij daj, nį a'mi są' né' xi'í si
gui'yaj ni sij. Nį sisį hué daj dagahuin né'
rian chrej né' mąn chruhua xungüį nan,
nį ụn sin huin, nį nun dagahuin są' né' doj
rian chrej niman né' nne xata' únj. Daj si
sisį hué daj guį'yaj né', nį gąne nįganj né'
ngą Yan'anj anj.
10 Doj guẹ güi gui'yaj ni chrej né' castigo
né'. Nį gui'yaj ni sij ngą né' dąj rún' huin
ruhua ni sij. Sanį 'yaj Yan'anj castigo né'
güenda si gąhuin są' niman né' dąj rún'
hua są' niman man'an Yan'anj.
11 Hué hora ngaa ran' né' castigo, nį nitaj
si hua nią' ruhua né'. Maan si nani ruhua
né' 'yaj. Sanį da rụcu, nį gąhuin chrụn né',
'yaj castigo daj. Nį gą'ue gąche né' 'ngọ
chrej nịca. Nį gąhuin din'inj ruhua né' nej.

Los que rechacen la gracia de Dios

12 Ngaa nį guį'yaj ni é rẹ' sisį nąri' ruhua
ni é rẹ'. Nį guį'yaj ni é rẹ' sisį guįsiqui' ra'a
ni é rẹ'. Nį nągui'yaj ran ni é rẹ' dacój ni
é rẹ' sisį gąche są' ni é rẹ' si-chrej Yan'anj
anj.
13 Nį nągui'yaj są' á rẹ' chrej nịca gąche
ni é rẹ'. Ngaa nį sį guduna dacój tsínj
yacuan daj ango chrej gąche sij mánj. Sanį
nąhuin dacój sij guį'yaj chrej nịca daj,
gui'yaj á rẹ'.
14 Dụgu'nun' a ni é rẹ' si gą din'inj gąne
a ni é rẹ' ngą daran' ni ngüį. Nį dụgu'nun'
a ni é rẹ' si gąhuin są' niman án rẹ' rian
Yan'anj. Daj si sisį nitaj gą są' ruhua né',
nį sį guini'i né' Señor mánj.
15 Nį gą cuidado ni é rẹ' sisį nį ą 'ngọ ni
é rẹ' sį duna sinduj gui'yaj Yan'anj xi'í né'.
Nį gą cuidado ni é rẹ' sisį sį guixira' 'ngọ
ya'ą yaį' scanij a ni é rẹ'. Nį ya'ą yaį' daj
huin 'ngọ tsínj nan'an ruhua ni'yaj dugüi'
sij. Daj si tsínj daj 'yaj sisį uyan gą quij
niman ni dugüi' sij dąj rún' hua man'an
sij.
16 Nį ą 'ngọ ni é rẹ' sį ga'mi ngą squįra'
mánj. Nį sį gani ruhua á rẹ' sisį sé si są'
si 'ną' rian Yan'anj mánj. Daj si hué daj
gui'yaj tsínj gụ'naj Esaú huin sij si xąhua'.
Sanį guru'ue sij si-sun sij rian jnánj sij
Jacob sisį nątu sí' rian sij gąhuin sí' tsínj
huin achij. Nį urin nią ga'ui' Jacob xa jnánj
sij Esaú. Xi'í daj nį ga'uej ruhua Esaú sisį
gąhuin Jacob tsínj huin achij.
17 Nį ni'i a ni é rẹ' dąj gahuin ngą Esaú
da rụcu. Nį huin ruhuа sij nąhuin ra'a sij
sinduj gą'ui' chrej sij rian sij. Nį nụnj si
gaco sij, sanį nun ga'ui' chrej sij si achínj
sij. Daj si nun ri' ruhua chrej sij si guį'yaj
sí' si hua gui'yaj chrej sij sinduj rian jnánj
sij Jacob.
18 Nį sé si guiran' án rẹ' dąj rún' guiran'
ni xi né'. Daj si gahuin nịchrun' ni sij 'ngọ
quij rian naga'ui' Yan'anj si-ley rian ni sij.
Nį quij rịan gahuin nịchrun' ni sij, nį anun
yan'ąn. Nį hua rụmi' nej. Nį garánj nga
marụ chrą quij daj. Nį gahui 'ngọ nanẹ xxi.
19 Nį nucuaj ga'yanj 'ngọ trompeta. Nį
gunun ni sij si ga'mi Yan'anj. Nį ga'mi yaco
ni tsínj gunun nuguan' daj sisį sį ga'mi
Yan'anj ngą ni sij gą mánj.

20 Daj si na'ue gụnucuaj ni sij nuguan' ga'nin' Yan'anj sun rian ni sij, ruhua ni sij. Daj si gataj Yan'anj gunun ni sij: "Sisị gạtu da 'ngọ xucu quij daj, nị dạgahui' ni é rẹ' ngạ yej, asị ngạ lanza." Daj gataj Yan'anj gunun ni sij.
21 Nị ducu guxu'ui' ni sij gui'yaj si guini'i ni sij. Xi'í daj nị gataj Moisés: "Nagunanj man'ānj 'yaj si xu'uīj." Daj gataj Moisés.
22 Nị sé rian quij daj gahuin nịchrun' ni é rẹ' mánj. Sanị gahuin nịchrun' a ni é rẹ' rian quij gụ'naj Sión. Nị yu'uj daj huin xánj Yan'anj hua nị'na' huin xuman' Jerusalén nạca ngaj xata'. Nị mạn ga'ị mí ni ángel nahuin yu' yu'uj daj.
23 Nị nahuin yu' a ni é rẹ' ngạ daran' ni da'níj Yan'anj. Nị dạj rún' tsínj xạhua' huin ni sij. Nị tạj si-xugüi ni sij chruhua libro táj xata'. Nị gahuin nịchrun' ni é rẹ' rian Yan'anj. Nị hué Yan'anj huin si guị'yaj yya rian si-gạquin' daran' ni ngüị. Nị yu'uj daj nne ni níman huin ni tsínj hua nịca niman. Nị Yan'anj gui'yaj sisị gahuin sạ' ni sij.
24 Nị gahuin nịchrun' né' rian Jesús huin tsínj gui'yaj yya nuguan' nạca ngạ né'. Nị ganahuin sạ' niman né', gui'yaj si-tun man'an sij. Nị sạ' gui'yaj si-tun Jesús daj ngạ si gui'yaj si-tun tsínj gụ'naj Abel.
25 Ngaa nị gạ cuidado ni é rẹ' sisị sị danicạj ni é rẹ' nuguan' ga'mi Yan'anj. Daj si sisị nun ganani ni tsínj danicạj nuguan' ga'mi Yan'anj chruhua xungüị asịj ná, nị sị ga'ue gạnani né' yyạj sisị dạnicaj né' nuguan' a'mi Yan'anj xata' rian né'.
26 Nị ngaa ga'mi Yan'anj asịj ná, nị nagunanj yo'ój, gui'yaj. Sanị yyạj nị gataj yya Yan'anj gunun né': "Ango rin yụn nạgunanj yo'ój, guị'yā. Nị sé urin yo'ój nạgunan', sanị nạgunan' xata', guị'yā nej." Daj gataj Yan'anj.
27 Nị ngaa gataj Yan'anj nuguan': "Ango rin yụn", nị huin ruhuaj gata sisị gạ'ne Yan'anj daran' ni rasụn gạ'ue guịsiqui' huin ni rasụn gui'yaj Yan'anj ni'yaj né'. Ngaa nị gụna ni rasụn sị ga'ue guịsiqui' huin ni rasụn nun rugüi' ni'yaj né'.
28 Nị sị ga'ue guịsiqui' rian nicaj Yan'anj sun. Nị riqui Yan'anj si gạne né' yu'uj daj. Xi'í daj nị gạ'ui' né' si guruhua Yan'anj. Nị guị'yaj sun né' rian Yan'anj. Nị gạ'mi sạ' né' rian Yan'anj. Nị guịnun yan'anj né' rian Yan'anj. Ngaa nị gạran' ruhua Yan'anj xi'í si 'yaj né'.
29 Daj si dạj rún' huin 'ngọ yan'ạn nico anun, hué daj huin Yan'anj nico' né'. Nị hué yan'ạn daj guị'yaj sisị gạca daran' rasụn quij.

13

Deberes cristianos

1 Ngaa nị 'ngọ gạhuin 'ị ruhua ni é rẹ' guịni'i a ni é rẹ' ni dugüi' a ni é rẹ'.
2 Nị sị guini'yun ruhua ni é rẹ' guị'yaj sạ' ni é rẹ' ngạ ni ngüị 'nạ' anéj chrej. Daj si asịj hua ná, nị gan'anj gọ'ngo ni tsínj 'nạ' chrej ducuá ni tsínj daj. Sanị nun guịni'i ni tsínj daj sisị ángel huin si huaj.
3 Nị gạnanun ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' ni jnánj né' nụn ducuagạ'. Nị gạni ruhua á rẹ' sisị nụn nụguan'an án rẹ' ngạ ni sij. Nị hué daj guị'yaj á rẹ' ngạ ni tsínj chran' sayun 'yaj ni ngüị. Nị gạni ruhua á rẹ' sisị hué daj gạ'ue guịran' án rẹ', guị'yaj ni ngüị nej.
4 Nị gạni ruhua daran' né' sisị hua 'ueé ngaa xạcaj dugüi' 'ngọ tsínj ngạ yun'unj xạna. Sé si nạ'aj huin mánj. Nị sé gaquin' huin sisị gạtoj nụguan'an nụngüej nịca 'ngọ tsínj daj. Sanị guị'yaj Yan'anj castigo ni ngüị a'mi ngạ squịra'. Nị hué daj guị'yaj Yan'anj castigo ngạ ni ngüị a'mi ngạ nicạ dugüi'.
5 Nị sị gahuin 'ị ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' san'anj mánj. Sanị gạhuin niạ' ruhua á rẹ' ngạ si nicaj á rẹ'. Daj si hua gataj Yan'anj gunun né': "Nitaj ạman dụnā á rẹ'. Nị nitaj ạman gạhuin nịni a ni é rẹ' riānj mánj." Daj gataj Yan'anj.
6 Xi'í daj nị gạ'ue gạhuin yya ruhua né' gạtaj né':

Señor huin si chracuij man'ānj.
Nị xi'í daj sị guxu'uīj si nitaj nụnj guị'yaj ni sij man'ānj.
Gạtaj né'.

7 Nị gạnunun ruhua á rẹ' nị'yaj á rẹ' ni tsínj huin achij huin ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj scanij ni é rẹ'. Nị gạni ruhua á rẹ' dạj gahuin sạ' si-chrej ni sij. Nị guị'yaj á rẹ' dạj rún' gui'yaj ni sij guxuman ruhua ni sij ni'yaj ni sij Yan'anj.
8 Dạj rún' gahuin Cristo asịj ná, nị hué daj huin sij yyạj. Nị hué daj gạhuin sij nịganj nịn'.
9 Nị sị duna á rẹ' si gụxuman ruhua á rẹ' ango rian nuguan' dịgyan ni sij rian án rẹ' mánj. Daj si nịni huin nuguan' nạca a'mi ni sij. Dugu'nạj huin sisị gạhuin nucuaj niman né' xi'í sinduj 'yaj Yan'anj rian né'. Daj si digyán gọ'ngo ni sij sisị gạhuin nucuaj niman né' xi'í ni rasụn xa né'. Sanị sé si sạ' si ataj ni sij mánj. Nị nun gahuin sạ' niman ni sij 'yaj nuguan' da mánj.
10 Nị unánj guitsi ni chrej rian dagahui' ni sij xucu rian Yan'anj. Sanị gahui' Cristo xi'í né'. Nị nitaj si guinicaj dugüi' ni chrej daj ngạ Cristo dạj rún' nicaj dugüi' né' ngạ sij.
11 Nị nicaj chrej a'nin' si-tun ni xucu daj huaj sij rian hua sạ' nịn' ruhua. Nị rún' huin ofrenda huin sisị gạ'ne tun daj si-gạquin' ni ngüị. Sanị nicaj ni sij xucu

gahui' daj huaj ni sij nẹ' chrej xẹ' xuman' daj gari yan'ạn ni sij.
12 Nị hué guẹ daj guiran' Jesús sayun gahui' sij nẹ' chrej xẹ' du'ua xuman' Jerusalén. Nị hué daj gui'yaj Jesús sisị gạhuin sạ' niman ni ngüị rian Yan'anj, guị'yaj si-tun man'an sij.
13 Ngaa nị dạj rún' guiran' Jesús sayun nẹ' chrej xẹ' du'ua xuman' daj, nị gạ'nin' ruhua né' sisị hué daj guịran' né' nej. Nị gạ'nin' ruhua né' sisị gạ'mi quij ni ngüị xi'í né' si hué daj ga'mi quij ni sij rian Jesús.
14 Daj si sị gane nịganj né' xuman' mạn né' chruhua xungüị nan mánj. Sanị nạno' né' ango xuman' rian gạne nịganj né'.
15 Hué dan nị xi'í si gui'yaj Jesús, nị 'ngọ gạ'mi sạ' né' rian Yan'anj xi'í si gui'yaj 'ueé Yan'anj ngạ né'. Nị dạj rún' naga'ui' ni sij xucu rian Yan'anj, nị hué daj guị'yaj né' ngạ nuguan' sạ' gạ'mi du'ua né' rian Yan'anj.
16 Sị guini'yun ruhua á rẹ' guị'yaj sạ' á rẹ' ngạ ni dugüi' ni é rẹ'. Nị chrạcuij a ni é rẹ' ni dugüi' a ni é rẹ'. Nị aran' ruhua Yan'anj sisị hué daj guị'yaj né'. Nị rún' huin sisị a'ui' né' rasụn rian man'an Yan'anj ngaa chracuij né' ni dugüi' né'.
17 Dạgahuin sạ' á rẹ' rian ni tsínj huin achij rian án rẹ'. Nị gạra xina ni é rẹ' si a'mi ni sij. Daj si hué ni sij dugumi niman ni é rẹ'. Nị hua niạn si nạga'ui' ni sij cuenta dạj gui'yaj gọ'ngo a ni é rẹ' rian Yan'anj. Ngaa nị dạgahuin sạ' á rẹ' sisị gạhuin niạ' ruhua ni sij ngạ si-sun ni sij. Nị sị gui'yaj á rẹ' sisị nạni ruhua ni sij. Daj si sisị na'ue dạgahuin sạ' á rẹ' rian ni sij, nị sị ga'ue guịman sạ' á rẹ' mánj.
18 Gạchinj jni'yaj á ni é rẹ' rian Yan'anj xi'í únj. Gahuin yya ruhua únj sisị nitaj da'ui únj gaquin'. Nị huin ruhua únj guị'yaj sạ' únj ngạ daran'anj.
19 Nị huin ruhuāj sisị gạchinj jni'yaj á rẹ' rian Yan'anj sisị ruhua Yan'anj, nị gụchi' rá'yān rian mạn ni é rẹ' aj.

Bendición y salutaciones finales

20 Yan'anj 'yaj sisị hua din'inj ruhua né'. Nị Yan'anj gui'yaj sisị ganá'nij Señor Jesucristo scanij ni níman. Nị Jesucristo huin 'ngọ tsínj huin rian nịn' dugumi né'. Nị dạj rún' dugumi 'ngọ yucuaj dánj sij xachij, nị hué daj dugumi Jesucristo né'. Nị gayanj si-tun man'an Jesucristo xi'í nuguan' gui'yaj yya Yan'anj nịganj nịn' ngạ né'.
21 Nị huin ruhuāj sisị guị'yaj Yan'anj sinduj rian án rẹ'. Ngaa nị gạ'ue guị'yaj á rẹ' daran' sun sạ'. Nị gạ'ue guị'yaj á rẹ' si huin ruhua Yan'anj guị'yaj á rẹ' nej. Nị huin ruhuāj sisị xi'í Cristo, nị guị'yaj Yan'anj ngạ né' dạj rún' aran' ruhua man'an Yan'anj. Nị gạ'mi sạ' né' nịganj nịn' xi'í Cristo. Amén.
22 Achínj jni'yā rian án rẹ' sisị sị ga'man ruhua á rẹ' ngạ chrej digyānj rian án rẹ' huin ín rẹ' jnān ngạ xica'uī. Daj si sé si nico nuguan' arūnj rian yanj gaya a ni é rẹ' mánj.
23 Xạcaj á rẹ' cuenta sisị hua gahui jnánj né' Timoteo ducuagạ'. Ngaa nị sisị guịsij yoọ sij riānj, nị nicā sij huā, nị gụchi' nị'yaj nụngüej únj rian mạn án rẹ'.
24 A'nī 'ngọ nuguan' huaj rian daran' ni tsínj huin achij scanij a ni é rẹ' ngạ rian daran' ni ngüị hua sạ' rian Yan'anj huin ni ngüị nico' Yan'anj. Nị a'níj ni tsínj 'nạ' estado Italia 'ngọ nuguan' rian án rẹ' nej.
25 Nị huin ruhuāj sisị guị'yaj Yan'anj sinduj rian daran' ni é rẹ'. Amén.

LA EPÍSTOLA UNIVERSAL DE SANTIAGO

Salutación

1 Huēj huin Santiago tsínj 'yaj sun rian
Yan'anj ngą rian Señor Jesucristo nej. Nį
a'nī yanj carta nan huaj rian án rę' huin ni
é rę' xuhuij ni xi'nin' ni tsínj israelita. Sanį
gaxa'nį a ni é rę' chruhua xungüį nan: Gą
są' nne nį é rę' aj.

La sabiduría que viene de Dios

2 Nį hua niąn si nįn' ruhua gąhuin nią'
ruhua á rę' ngaa dąj hua sayun ran' ni é
rę' huin ni é rę' jnān ngą xica'uī.
3 Nį hua ni'i ni é rę' sisį ngaa gą'na' sayun
rian án rę' xi'í si xuman ruhua ni é rę'
ni'yaj á rę' Yan'anj, nį gąhuin nucuaj doj
niman ni é rę', guį'yaj sayun daj.
4 Sanį guį'yaj fuerza ni é rę' sisį gą din'inj
chruhua niman ni é rę' rian sayun. Ngaa
nį gą'ue guįsij nįn' ni é rę' dągahuin ni é
rę' daran' nuguan' są'. Nį sį gachin nį ą
'ngǫ nuguan' chruhua niman án rę' mánj.
5 Nį sisį hua 'ngǫ ni é rę' achin gąhuin
chrun, nį gąchinj sí' rian Yan'anj sisį
gąhuin chrun sí'. Ngaa nį rįqui Yan'anj
gąhuin chrun sí'. Daj si a'ui' 'ueé Yan'anj
ni rasun są' rian daran' ni ngüį. Nį nitaj si
chran' yun'unj Yan'anj né' xi'í si achínj né'
mánj.
6 Sanį ngaa achínj jni'yaj tsínj daj rian
Yan'anj, nį hua niąn si guxuman yya ruhua
sij nį'yaj sij Yan'anj. Nį sį gani huįj ruhua
sij mánj. Daj si dąj rún' nicaj nanę che
naxuman rian nnee yan'anj, nį da'nga' daj
huin tsínj na'ue guxuman są' ruhua nį'yaj
Yan'anj anj.
7 Tsínj ani huįj ruhua daj, nį sį gani
ruhua sij sisį nąhuin ra'a sij nuguan' achínj
sij rian Señor mánj.
8 Daj si tsínj ani huįj ruhua, nį nitaj ąman
gą'ue 'ngǫ guį'yaj sun sij sun są' mánj.
9 Nį 'ngǫ tsínj niqui, sanį gąhuin nią'
ruhua sij xi'í si gąhui są' sij, guį'yaj Yan'anj
anj.
10 Nį 'ngǫ tsínj xuru'ue, nį gąhuin nią'
ruhua sij sisį gąhuin niqui sij, guį'yaj
Yan'anj. Daj si dąj rún' huin yaj ngaa anij
dǫj gue güi, nį hué daj gąhuin guįran' 'ngǫ
tsínj xuru'ue aj.
11 Daj si ngaa síj güi, nį huin yąn'an, 'yaj
nnán. Ngaa nį nacǫ coj 'yaj nnán. Nį ayu
yaj ra'a coj. Nį nąʼaj rian yaj daj. Nį dąj
rún' ran' ni yaj, nį hué daj gąhuin guįran'
xuru'ue daj scanij ni rasun huin si'yaj sij.

Soportando las pruebas

12 Hua 'ueé rian tsínj gunucuaj są' sayun
guįran' sij. Daj si ngaa gunucuaj sij gąchin
sij sayun daj, nį gą'ue gąne nįganj sij ngą
Yan'anj. Daj si hua gataj yya Yan'anj sisį
hué daj guį'ya sinduj rian ni tsínj 'į ruhua
ni'yaj man'an Yan'anj anj.
13 Nį ngaa huin ruhua né' guį'yaj né'
gaquin', nį sį ga'ue gątaj né' sisį Yan'anj
'yaj, nį huin ruhua né' guį'yaj né' gaquin'
mánj. Daj si nį ą 'ngǫ xico' na'uej ruhua
Yan'anj gui'ya gaquin' mánj. Nį sé Yan'anj
atsij si guį'yaj xį'i nį ą 'ngǫ ni ngüį mánj.
14 Sanį ngaa huin ruhua né' guį'yaj xį'i
né', nį hué man'an niman né' huin si digya'
yun'unj man'an né' si guį'yaj xį'i né' aj.
15 Nį ngaa dagahuin né' si huin quij
ruhua né', nį gaquin' huin si 'yaj né'. Nį
ngaa gąhuin nico gaquin' 'yaj né', nį guęre'
niman né' gąhui' né' aj.
16 Nį sį guxuman ruhua a ni é rę' 'ngǫ
nuguan' digya' yun'unj huin ni é rę' jnān
ngą xica'uī 'į ruhuāj.
17 Daj si daran' rasun są' ngą daran'
nuguan' 'ueé 'ną' xata' riqui chrej né'
Yan'anj rian né'. Nį Yan'anj gui'yaj daran'
si xiguin mán xata'. Nį nitaj si naduna si
ani ruhua Yan'anj mánj. Daj si 'ngǫ hua
ruhuaj.
18 Nį garan' ruhua Yan'anj si nąhuin
nąca niman né' guį'yaj nuguan' xąnga'.
Nį gahuin né' da'níj Yan'anj anj. Nį dąj
rún' huin sixąhua' scanij daran' si gui'yaj
Yan'anj, hué daj gahuin né', gui'yaj Yan'anj
anj.

Hacedores de la palabra

19 Nąnun ruhua ni é rę' nuguan' nan
huin ni é rę' jnān ngą xica'uī 'į ruhuāj.
Guį'yaj fuerza ni é rę' sisį gunun są' ni é
rę' si a'mi ni dugüi' ni é rę'. Nį gą'mi nąnaj
ni é rę' nej. Nį sį ga'man yoǫ ruhua ni é rę'
nej mánj.
20 Daj si ngaa a'man ruhua né', nį sį ga'ue
guį'yaj są' né' dąj rún' huin ruhua Yan'anj
si guį'yaj né' mánj.
21 Hué dan nį duna ni é rę' daran' ni
nuguan' nitaj si są' hua ngą ni nuguan' quij
hua nej. Nį nągui'yaj lij ni é rę' man'an
ni é rę' xi'í si gą'ue gąra xiną ni é rę' ngą
nuguan' riqui Yan'anj nun chruhua niman
ni é rę'. Daj si gą'ue gąnani ni é rę', guį'yaj
nuguan' da aj.
22 Nį hua niąn si dągahuin né' si ataj
nuguan' daj. Nį sį gunun yun né' mánj.
Daj si ngaa unun yun né', nį digya' yun'unj
né' man'an né' aj.
23 Nį dąj rún' huin 'ngǫ nnee gu'ndi', nį
hué daj huin si-nuguan' Yan'anj. Nį tsínj
unun yun si ataj nuguan' daj, nį na'ue
dągahuin sij, ngaa nį 'yaj si dąj rún' 'yaj
'ngǫ tsínj ngaa ni'yaj sí' rian sí' rian 'ngǫ
nnee gu'ndi'.

24 Nḭ ni'yaj sij rian sij. Sanḭ ngaa nanicạj
sij gan'anj sij, nḭ 'ngọ guini'yun ruhua sij
dạj hua rian sij.
25 Sanḭ tsínj dagahuin sisḭ ataj si-nụguan'
Yan'anj, nḭ hua nią' ruhua sij ngạ si-chrej
sij, gụḭ'yaj Yan'anj. Daj si ni'yaj sạ' sij si
ataj nḭca ley sạ' da aj. Nḭ gahuin nḭca ruhua
sij ngạ nuguan' daj. Nḭ sé si gunun yụn sij
ngạ nuguan' da mánj. Nḭ nun guini'yun
ruhua sij mánj. Sanḭ dagahuin sij si ataj
nuguan' daj. Nḭ nuguan' daj huin ley 'yaj
si gạhuin ní'nij rian né'.
26 Ngaa ani ruhua 'ngọ tsínj daj sisḭ nico'
sij Yan'anj ngaa nitaj si hua cuidado sij ngạ
si a'mi sij rian dugüi' sij, nḭ a'mi yụn sij sisḭ
nico' sij Yan'anj anj. Nḭ digya' yun'unj sij
man'an sij aj.
27 Nḭ sisḭ huin ruhua né' gụḭnico' yya
né' Yan'anj huin chrej né', nḭ hua nią̣n
sisḭ chrạcuij né' ni tsin' niqui ngạ ni ngüḭ
mmij ran' sayun. Nḭ sḭ gani ruhua né' ngạ
gaquin' mạn chruhua xungüḭ nan mánj.

2

Amonestación contra la parcialidad

1 Gụxuman ruhua ni é rẹ' nḭ'yaj ni é rẹ'
Jesucristo huin sij Señor nicaj sun rian né'.
Nḭ hua 'ueé rian sij. Nḭ sḭ gani ruhua ni é
rẹ' sisḭ hua sạ' doj 'ngọ tsínj daj, daj ngạ
ango tsínj huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī.
2 Guḭ'yó' cuenta sisḭ nahuin yu' ni é rẹ',
nḭ atuj 'ngọ tsínj xuru'ue rian mạn ni é rẹ'.
Nḭ nụn ra'a sij 'ngọ se'ej huin oro. Nḭ nụn
sij atsij sạ'. Nḭ hué daj atuj 'ngọ tsínj niqui
rian mạn ni é rẹ'. Nḭ nụn sij atsij rẹ'e.
3 Si ruhuaj nḭ gạhuin nią' ruhua ni é rẹ'
ngạ tsínj nụn atsij sạ' daj. Nḭ gạtaj ni é rẹ'
gụnun sij: "Gạne rẹ' yu'uj nan huin 'ngọ
yu'uj hua sạ'." Nḭ gạtaj ni é rẹ' gụnun tsínj
niqui daj: "Guḭniquin' gạya rẹ' yu'uj man."
Asḭ: "Gạne rẹ' xi'í dacój ni únj." Gạtaj ni é
rẹ'.
4 Sanḭ sisḭ hué daj 'yaj á rẹ', nḭ 'yaj á
rẹ' sisḭ sạ' doj huin tsínj xuru'ue rian tsínj
niqui. Nḭ 'ngọ güesḭ ani quij ruhua huin ni
é rẹ' nej aj.
5 Nạni chraquij a ni é rẹ' nuguan' gạ'mī
huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī 'ḭ ruhuāj:
Yan'anj nacui ni ngüḭ niqui mạn chruhua
xungüḭ nan sisḭ gụxuman 'ueé ruhua ni sij
nḭ'yaj ni sij Yan'anj. Nḭ riqui Yan'anj sisḭ
gạne ni sij rian nicaj sun Yan'anj. Daj si
hué daj gataj yya Yan'anj rian ni ngüḭ 'ḭ
ruhua ni'yaj man'an Yan'anj anj.
6 Sanḭ guiri' ni ngüḭ niqui si-nạ'aj, 'yaj
ni é rẹ'. Sé si xạnga' sisḭ ducu a'nin' sun
ni tsínj xuru'ue rian ni é rẹ' mí'. Nḭ sé
si xạnga' sisḭ hué ni sij anucuaj ni é rẹ'
gạn'anj ni é rẹ' rian ni tsínj nicaj sun mí'.
7 Nḭ sé ni sij huin ni tsínj a'mi quij xi'í
si-xugüi Cristo mí'. Nḭ hua 'ueé si-xugüi
Cristo aj. Nḭ xi'í si-xugüi Cristo gata' nnee
ni é rẹ' aj.
8 Hué dan nḭ sisḭ xạnga' dagahuin né'
si-ley Moisés huin nuguan' nụn rian si-
nụguan' Yan'anj, nḭ dugu'nạj 'yaj né'. Daj
si ley daj ataj: "Gạhuin 'ḭ ruhua né' gụḭni'i
né' ni dugüi' né' dạj rún' 'ḭ ruhua né' ni'yaj
né' man'an né'."
9 Sanḭ sisḭ a'mi sạ' ni é rẹ' rian ni tsínj
xuru'ue ngaa nun a'mi sạ' ni é rẹ' rian ni
tsínj niqui, nḭ da'ui ni é rẹ' gaquin' xi'í si
nun dagahuin ni é rẹ' rian si-ley Yan'anj
anj.
10 Sisḭ dạgahuin 'ngọ tsínj daj daran' si
ataj si-ley Yan'anj, nḭ sisḭ hua urin nuguan'
sḭ ga'uej ruhua sij dạgahuin sij, ngaa nḭ
rún' huin sisḭ da'ui sij gaquin' xi'í daran'
ley da aj.
11 Daj si gataj Yan'anj: "Sḭ ga'mi né'
ngạ nicạ dugüi' né'." Nḭ gataj rụhua' yún
Yan'anj: "Sḭ dagahui' né' dugüi' né' mánj."
Daj gataj Yan'anj. Yyạj nḭ sisḭ nitaj si a'mí
rẹ' ngạ nicạ dugüí' rẹ', sanḭ dagahuí' rẹ'
dugüí' rẹ', nḭ da'uí rẹ' gaquin'.
12 Xi'í daj gạ cuidado né' si gạ'mi sạ' né',
nḭ guḭ'yaj sạ' né'. Daj si ngaa gạnahuij
xungüḭ nan, nḭ nạgui'yaj yya Yan'anj ngạ
né' dạj rún' gataj si-nụguan' Cristo aj.
13 Daj si sisḭ nitaj si huin 'ḭ ruhua 'ngọ
tsínj daj ni'yaj sij dugüi' sij, nḭ sḭ nahuin 'ḭ
ruhua Yan'anj ni'ya tsínj daj güi nạgui'yaj
yya Yan'anj ngạ si-gạquin' ni ngüḭ. Sanḭ
tsínj huin 'ḭ ruhua ni'ya dugüi' sij, nḭ
guḭ'yaj sạ' Yan'anj ngạ sij aj.

La fe sin obras es muerta

14 Gụnun ni é rẹ' si gạ'mī huin ni é
rẹ' jnān ngạ xica'uī. Sisḭ ataj né' sisḭ
xuman ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj ngaa
nun guḭ'yaj sạ' né' ngạ dugüi' né', nḭ nitaj si
ní'yanj si-nụguan' né' mánj. Sḭ ga'ue nạcaj
Yan'anj ni tsínj ataj yụn sisḭ xuman ruhua
ni sij ni'yaj ni sij Yan'anj mánj.
15 Guḭ'yó' cuenta sisḭ hua 'ngọ jnánj né',
'ngọ xica'uij né' achin si-gan', nḭ achin si
xa sij ya'yoj.
16 Nḭ sisḭ gạtaj gọ'ngo né' rian tsínj niqui
daj: "Güḭj nạn' rẹ'. Nḭ gạhuin din'inj ruhuá
rẹ' aj. Nḭ nạcaj rẹ' retó rẹ' nẹque rẹ', nḭ xạ
rẹ' dạj gạran' ruhuá rẹ'." Sisḭ hué daj gạtaj
né' ngaa nun gạ'ui' né' si ní'yanj nneẹ cúj
tsínj niqui daj, nḭ nitaj si ní'yanj si-nụguan'
né' mánj.
17 Nḭ hué ducuánj daj huin sisḭ ataj né'
sisḭ xuman ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj, nḭ
nitaj si 'yaj sạ' né', ngaa nḭ nitaj si ní'yanj
si-nụguan' né' mánj.
18 Si ruhuaj nḭ gạtaj 'ngọ ni é rẹ'
gụnūnj: "Xuman ruhua man'án rẹ' ni'yáj
rẹ' Yan'anj. Sanḭ man'ānj, nḭ 'yaj sạ'āj." Si
ruhuaj nḭ hué daj gạtaj 'ngọ ni é rẹ' gụnūnj.
Asạ' gạ'ue xạcaj ni ngüḭ cuenta sisḭ xuman

ruhuá rẹ' ni'yaj rẹ' Yan'anj sisi̱ nitaj si 'yaj sạ' rẹ' únj. Sani̱ gui̱ni'i ni ngüi̱ sisi̱ xuman ruhuāj ni'yā Yan'anj xi'í si 'yaj sạ'āj.

19 Ni̱ dugu'nạj 'yáj rẹ' si xuman ruhuá rẹ' sisi̱ hua urin Yan'anj. Sani̱ hué guẹ daj xuman ruhua ni nanẹ xi̱'i nej. Ni̱ dri'i ni nanẹ xi̱'i, 'yaj nuguan' daj xi'í si xu'ui' ni sij.

20 Tsínj ni̱'yun huín rẹ'. Gạ'ue digyānj rián rẹ' sisi̱ nitaj si ní'yanj si xuman ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj ngaa nitaj si 'yaj sạ' né'.

21 Asi̱j ná ni̱ gataj Yan'anj rian xi né' tsínj gụ'naj Abraham sisi̱ gahuin sạ' niman sij rian Yan'anj xi'í si ga'uej ruhua sij dạgahui' sij da'níj sij Isaac rian altar gạ'ui' sij da'níj sij rian Yan'anj.

22 Gạ'ue gui̱ni'í rẹ' sisi̱ xi'í si guxuman ruhua Abraham ni'yaj sij Yan'anj, ngaa ni̱ gui'yaj sạ' sij. Ni̱ xi'í si gui'yaj sạ' sij, ni̱ gahuin sij 'ngọ tsínj guxuman sạ' ruhua ni'yaj Yan'anj nej aj.

23 Ngaa ni̱ gahuin yya dạj rún' gataj si-nụguan' Yan'anj: "Guxuman ruhua Abraham ni'yaj sij Yan'anj anj. Xi'í daj ni̱ gataj Yan'anj sisi̱ hua ni̱ca niman Abraham." Hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj anj. Ni̱ gataj ni sij sisi̱ hué Abraham huin tsínj nicaj dugüi' ngạ Yan'anj anj.

24 Yyạj ni̱ ni'i ni é rẹ' sisi̱ sé urin si xuman ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj, 'yaj si gạtaj Yan'anj si hua ni̱ca niman né' mánj. Sani̱ hua niạn sisi̱ gui̱'yaj sạ' né' nej.

25 Ni̱ hué daj gahuin ngạ yun'unj gụ'naj Rahab asi̱j ná huin unj 'ngọ yun'unj xạna gachéj man'an. Ni̱ gataj Yan'anj sisi̱ hua ni̱ca niman unj xi'í si gui'yaj sạ' unj. Daj si gui'yaj unj sinduj rian nụngüej tsínj naga'nạj daj gatúj nụngüej sí' ducuá unj, gui'yaj unj ngaa nano' ni sij nụngüej sí'. Ni̱ ga'níj unj nụngüej tsínj daj nạn' nụngüej sij ducuá nụngüej sij ango chrej aj.

26 Hué dan ni̱ sisi̱ nitaj si nụn nanẹ niman né', ni̱ rún' huin 'ngọ níman huin nneẹ cúj né'. Ni̱ da'nga' daj huin né' sisi̱ ataj né' si xuman ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj, sani̱ nitaj si 'yaj sạ' né' mánj.

3

La lengua

1 Nun hua sạ'aj sisi̱ ga'i̱ ni é rẹ' gạhuin ruhua dị̱gyán nuguan' scanij ni é rẹ' huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Daj si hua ni'i ni únj sisi̱ nun digyán sạ' ni únj, ni̱ gạhuin ni únj nico castigo daj ngạ ango tsínj.

2 Daran' né' achej ruhua. Ni̱ sisi̱ ni̱ganj a'mi sạ' 'ngọ tsínj daj, ni̱ hué sij huin 'ngọ tsínj sạ' ni̱n'. Ni̱ gạ'ue dụgumi sạ' sij ni̱n' nneẹ cúj sij nej.

3 Ni̱ ngaa a'níj né' gaga' gunụn du'ua guayo sisi̱ si̱ gahuin yan'anj xuj, ni̱ gạ'ue dạnicaj né' xuj dạj garan' ruhua né' gạche xuj.

4 Ni̱ gui̱ni'yaj ni é rẹ' dạj 'yaj 'ngọ rio̱ xạchij achéj rian nnee. Ni̱ nụnj si xạchij ni̱n' ruhua rio̱ daj, ni̱ nucuaj ni̱n' ruhua chráj ra'a nanẹ rianj, sani̱ gạ'ue dạnicaj tsínj ducuaj rio̱ daj rian ruguechra' le'ej nụn chruhua nnee. Ni̱ hué daj gạ'nij sij rio̱ gạn'an nẹ' gạran' ruhua sij.

5 Ni̱ hué daj huin ngạ du'ua né' nej. Urin xico' hua du'ua né' rian ni̱n' gạchra' nneẹ cúj né'. Sani̱ nahuin nico nuguan' a'mi nnẹ né' xi'í né', 'yaj du'ua né'. Ni̱ ni'i né' sisi̱ gạ'ue gạca nico quij gui̱'yaj 'ngọ yan'ạn le'ej.

6 Ni̱ rún' huin yan'ạn le'ej daj huin nuguan' a'mi du'ua né'. Ni̱ dạj rún' hua ni̱n' xi'i̱ mạn chruhua xungüi̱ nan, ni̱ hué daj hua du'ua né' nej. Ni̱ du'ua né' 'yaj sisi̱ gạhuin quij ni̱n' nneẹ cúj né'. Ni̱ chran' yun'unj du'ua né' daran' chrej achéj né' xi'í si sichre 'yaj sisi̱ a'mi né' nuguan' xi̱'i aj.

7 Gạ'ue gạhuin ni̱ daran' rian ni xucu mán riqui quij, gui̱'yaj ni ngüi̱. Ni̱ gạ'ue gạhuin ni̱ xataj nej, xucuáj nej, ngạ ango ni xucu mạn chruhua nnee yan'anj nej. Ni̱ daran' ni xucu daj gahuin ni̱, gui'yaj ni ngüi̱.

8 Sani̱ ni̱ ạ 'ngọ né' si̱ ga'ue gui̱'yaj sisi̱ gạhuin ni̱ du'ua né'. Daj si du'ua né' huin 'ngọ si quij. Ni̱ si̱ ga'ue gạhuin ni̱ du'ua né' mánj. Ni̱ dạj rún' ahui' ni ngüi̱, 'yaj veneno, ni̱ hué daj 'yaj du'ua né'.

9 Ni̱ a'mi sạ' du'ua né' xi'í Yan'anj huin chrej né'. Sani̱ a'mi quij du'ua né' xi'í ni ngüi̱. Ni̱ dạj rún' hua man'an Yan'anj, ni̱ hué daj gui'yaj Yan'anj ni ngüi̱ aj.

10 Hué du'ó' ahui nụguan'an nuguan' sạ' ngạ nuguan' quij. Ni̱ nitaj si hua sạ' si hué daj 'yaj né' huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī.

11 Si̱ ga'ue gạhui nnee sạ' ngạ nnee quij urin yu'uj mánj.

12 Ango nuguan' huin sisi̱ si̱ ga'ue gạyu aceituna chrạ 'ngọ chrun higo mánj. Ni̱ si̱ ga'ue gạyu higo chrạ 'ngọ coj ayu uva mánj. Ni̱ si̱ ga'ue gạhui nnee sạ' ngạ nnee 'ni̱n' urin yu'uj mánj.

La sabiduría de lo alto

13 Ni̱ sisi̱ hua 'ngọ tsínj ni'i sạ' scanij ni é rẹ', ni̱ huin chrụn sij, ruhua sij, ngaa ni̱ da'ui sij dị̱gyan sij rian dugüi' sij sisi̱ chrụn yya sij xi'í chrej sạ' chéj sij. Hué dan ni̱ xạcaj dugüi' sij cuenta sisi̱ 'yaj sạ' sij xi'í si ni'i sạ' yya sij, ni̱ sé 'ngọ tsínj huin achij, ruhua sij mánj.

14 Sani̱ sisi̱ huin xicoj ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ', ni̱ huin ruhua ni é rẹ' sisi̱ gạhuin rian ni é rẹ', ngaa ni̱ si̱ ga'mi nnẹ ni é rẹ' xi'í ni é rẹ' mánj. Daj si

sisi̱ hué daj 'yaj ni é rẹ', ni̱ sé tsínj ni'i sạ' huin ni é rẹ' mánj.
15 Daj si sé rian Yan'anj 'nạ' nuguan' 'yaj si huin xicoj ruhua né' mánj. Sani̱ nuguan' daj 'nạ' rian ni tsínj mạn chruhua xungüi̱ nan anj. Ni̱ huin nuguan' ahui niman né' xi'í si unun né' si-nụguan' sichre aj.
16 Daj si ngaa huin xicoj ruhua ni ngüi̱, ni̱ ngaa huin ruhua ni sij sisi̱ gạhuin rian ni sij, ni̱ ngaa hué daj 'yaj ni sij, ni̱ unun' ni sij ngạ dugüi' ni sij, ni̱ na'ue gui̱man sạ' ni sij xi'í ni gaquin' xi̱'i 'yaj ni sij.
17 Sani̱ ni tsínj ni'i sạ', 'yaj nuguan' 'nạ' rian Yan'anj, 'ngọ hua sạ' niman ni sij. Ni̱ nitaj si dugunun' ni sij ni ngüi̱ mánj. Ni̱ a'mi sạ' ni sij. Ni̱ a'nin' ruhua ni sij nej. Ni̱ hué daj nahuin 'i̱ ruhua ni sij ni'yaj ni sij dugüi' ni sij. Ni̱ 'ngọ 'yaj sạ' ni sij rian daran' ni ngüi̱. Ni̱ huin yya ruhua ni sij xi'í si-chrej Yan'anj anj. Ni̱ nitaj si digya' yun'unj ni sij mánj.
18 Ni̱ ni tsínj 'yaj fuerza sisi̱ gạne din'inj ni ngüi̱, ni̱ gui̱ni'i ni sij nico si sạ' gui'yaj ni sij aj.

4

La amistad con el mundo

1 Ni̱ ụn sin huin ni̱ unun' ni é rẹ', ni̱ uda' ni é rẹ' ngạ dugüi' ni é rẹ', ruhua á rẹ' únj. Hué daj 'yaj ni é rẹ' xi'í si huin quij ruhua ni é rẹ' ga'i̱ nuguan'. Ni̱ unun' ni nuguan' daj chruhua niman ni é rẹ'.
2 Huin ruhua á rẹ' sisi̱ gạ rasụn rian án rẹ'. Sani̱ na'ue gui̱ri' ni é rẹ' si huin ruhua ni é rẹ'. Ni̱ dagahui' a ni é rẹ' nej. Ni̱ huin xicoj ruhua ni é rẹ' ngạ si'yaj dugüi' ni é rẹ'. Sani̱ na'ue gui̱ri' a ni é rẹ'. Ngaa ni̱ unun' ni é rẹ', ni̱ uda' ni é rẹ' ngạ ni dugüi' ni é rẹ'.
3 Ni̱ sisi̱ achínj jni'yaj a ni é rẹ' rian Yan'anj, sani̱ nun gui̱ri' ni é rẹ' xi'í si nun hua sạ' nuguan' achínj ni é rẹ' rian Yan'anj. Maan si huin ruhua ni é rẹ' si gạhuin sạ' man'an án rẹ' chruhua xungüi̱ nan, gui̱'yaj Yan'anj anj.
4 Daj rún' 'yaj tsínj atoj ngạ nicạ dugüi' sij, ni̱ da'nga' daj 'yaj ni é rẹ'. Nun ni'i ni é rẹ' sisi̱ ngaa xạcaj ni é rẹ' si-chrej ni tsínj mạn chruhua xungüi̱ nan, ni̱ unun' ni é rẹ' ngạ Yan'anj mí'. Daran' ni tsínj huin ruhua gạche si-chrej xungüi̱ nan, ni̱ unun' ni sij ngạ Yan'anj.
5 Ni̱ a'mi yụn si-nụguan' Yan'anj, ruhua á rẹ' únj. Sé daj huin mánj. Ni̱ gataj nuguan' daj: "Gui'yaj Yan'anj sisi̱ nne Espíritu Santo niman né'. Ni̱ ni̱n' ruhua huin ruhua Espíritu Santo sisi̱ gui̱nico' né' urin Yan'anj anj." Hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
6 Sani̱ doj 'yaj Yan'anj sinduj xi'í né'. Xi'í daj gataj si-nụguan' Yan'anj: "Unun' Yan'anj ngạ ni tsínj ani ruhua sisi̱ tsínj sạ' huin ni sij. Sani̱ 'yaj Yan'anj sinduj rian ni tsínj ani ruhua sisi̱ sé tsínj huin rian huin ni sij mánj." Hué daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
7 Xi'í daj dạgahuin ni é rẹ' si ataj Yan'anj. Sani̱ gui̱'yaj á rẹ' sisi̱ so'o a ni é rẹ' rian sichre. Ngaa ni̱ gụnanj sichre rian ni é rẹ' aj.
8 Gạhuin ni̱chrun' ni é rẹ' rian Yan'anj. Ngaa ni̱ gạhuin ni̱chrun' Yan'anj rian ni é rẹ' nej. Nạgui'yaj sạ' ni é rẹ' man'an ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni tsínj 'yaj gaquin'. Ni̱ gui̱'yaj ni é rẹ' si gạhuin sạ' niman ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni tsínj ani hui̱j ruhua ni'yaj Yan'anj anj.
9 Nạni ruhua ni é rẹ' xi'í si-gạquin' ni é rẹ'. Ni̱ si̱ ga niạ' ruhua á rẹ' gạ'nga' á rẹ' mánj. Sani̱ gui̱'yaj á rẹ' si nạni ruhua á rẹ' gạco ni é rẹ' aj.
10 Gui̱'yaj ni é rẹ' si gạhuin ni é rẹ' daj rún' huin 'ngọ lij rian Señor. Ngaa ni̱ gạhuin rian ni é rẹ', gui̱'yaj Señor aj.

Juzgando al hermano

11 Ni̱ si̱ nani ni é rẹ' cuento nnẹ xi'í ni dugüi' ni é rẹ' huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Daj si tsínj a'mi quij xi'í jnánj sij, ni̱ a'mi quij sij xi'í si-ley Yan'anj nej. Ni̱ 'yaj sij sisi̱ huin achij sij daj ngạ si-ley Yan'anj. Ni̱ nitaj si 'yaj sij si ataj ley daj mánj.
12 Urin Yan'anj huin si riqui ley daj rian né'. Ni̱ urin Yan'anj huin si gạtaj ụn tsínj gạnani, ni̱ ụn tsínj gạ ni'ya. Ni̱ ụn sin huín rẹ' sisi̱ utá' rẹ' gaquin' dugüí' rẹ', ruhuá rẹ' únj.

No os gloriéis del día de mañana

13 Yyạj ni̱ gụnun ni é rẹ' si gạ'mī huin ni é rẹ' ni̱ tsínj ataj: "Yyạj, asi̱ a'yoj, ni̱ gạn'anj ni únj 'ngọ xuman' daj. Ni̱ gui̱man ni únj 'ngọ yo'. Ni̱ gui̱ran únj ni rasụn nạdu'ue únj. Ni̱ gui̱'yaj gana únj san'anj yu'uj daj", ataj ni é rẹ'.
14 Ni̱ hué daj a'mi ni é rẹ' ngaa nun ni'i ni é rẹ' nụnj si gui̱ran' ni é rẹ' a'yoj. Rún' huin 'ngọ nga ngaa nasi̱ 'ngọ hora le, ni̱ ná ni̱ utinj da'nga' daj huin ni é rẹ' aj.
15 Xi'í daj ni̱ hua niạn si gạtaj ni é rẹ': "Sisi̱ huin ruhua Señor, ni̱ gạ'ue gạ ni̱'na' ni únj gạne ni únj. Ni̱ gui̱'yaj sun ni únj ụn sun gạhuin." Hué daj gạtaj ni é rẹ'.
16 Sani̱ a'mi nnẹ ni é rẹ' ngạ si gui̱'yaj ni é rẹ'. Ni̱ sé si hua sạ' si hué daj a'mi nnẹ ni é rẹ' mánj.
17 Sisi̱ ni'i né' gui̱'yaj sạ' né', ni̱ da'ui né' gaquin' sisi̱ nạ'uej ruhua né' gui̱'yaj sạ' né'.

5

Contra los ricos opresores

1 Gụnun ni é rẹ' huin ni é rẹ' tsínj
xuru'ue. Gạco ni é rẹ', nị gạguaj ni é rẹ'
xi'í sayun gạ'na' guịran' ni é rẹ' aj.
2 Guchru si'yaj ni é rẹ'. Nị xa xucu le
si-gạn' ni é rẹ' nej.
3 Nị xa daquinj yọ si-san'anj ni é rẹ'
huin oro ngạ plata. Nị hué daquinj yọ
daj gạhuin 'ngọ da'nga' dịgyán dạj hua si-
gạquin' ni é rẹ'. Nị dạj rún' xa daquinj yọ
si-san'anj ni é rẹ', nị hué daj guịran' ni é rẹ'
sayun ngaa gạca á rẹ', guị'yaj yan'ạn. Da'
nata' xiráj dugüi' si'yaj ni é rẹ' mánj. Nị
hué daj 'yaj ni é rẹ' yyạj ngaa ruhua guịsij
güi gạnahuij xungüị nan.
4 Nị nan acaj Yan'anj cuenta sisị digya'
yun'unj ni é rẹ' nun naru'ue ni é rẹ' rian
ni tsínj ri xinạ ni é rẹ' aj. Nị hua gunun
Yan'anj sisị aco ni sij xi'í si nun naru'ue ni
é rẹ' du'uẹ ni sij. Nị nịn' ruhua huin achij
Yan'anj xata'.
5 Chruhua xungüị nan, nị hua niạ' ruhua
ni é rẹ' ngạ daran' rasụn sạ' mạn rian ni é
rẹ'. Nị namij ni é rẹ' dạj rún' namij xucu
ngaa síj güi dạgahui' ni sij xucu namij daj
xạ ni sij.
6 Xi'í si digya' yun'unj ni é rẹ' ni tsínj
niqui daj, nị gahui' ni sij ngaa nitaj si da'ui
ni sij gaquin', gui'yaj ni é rẹ'. Nị sé si
chran' ni sij ni é rẹ' mánj.

Sed pacientes y orad

7 Xi'í daj gạna'uij sạ' ni é rẹ' da güi gạ'na'
Señor huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Nị'yaj
ni é rẹ' dạj ana'uij 'ngọ tsínj si guịri sij tan'
ngaa gạchij xinạ sij. Daj si ana'uij sạ' sij si
gạ'ui' gumạn. Xi'í daj nị gạhui sạ' xinạ sij,
ruhua sij.
8 Nị hué daj guẹ gạna'uij ni é rẹ' nej.
Nị gạhuin nịca ruhua ni é rẹ' ngạ si-chrej
Señor xi'í si dọj hua, nị gạ'na' Señor.
9 Sị ga'mi huị ni é rẹ' xi'í ni dugüi' ni é rẹ'
huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Ngaa nị sị
gahuin castigo ni é rẹ', guị'yaj Señor mánj.
Daj si dọj hua, nị gạ'na' Señor nạgui'yaj
yya sij ngạ né'.
10 Xạcaj ni é rẹ' cuenta dạj gunucuaj ni
tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj asịj ná ngaa
guiran' ni sij sayun xi'í si ga'mi ni sij si-
xugüi Señor. Nị dạj rún' gui'yaj ni sij, nị
hué daj guị'yaj ni é rẹ' nej.
11 Nị ataj né' sisị hua niạ' ruhua ni tsínj
gunucuaj sạ' ni sayun. Nị hua gunun
ni é rẹ' dạj gunucuaj sạ' tsínj gụ'naj Job
sayun guiran' sí'. Nị hua guini'i ni é rẹ'
dạj gui'yaj sạ' Señor ngạ sí' ngaa ganahuij
sayun guiran' sí'. Daj si nahuin 'ị ruhua
Señor ni'yaj sij né'. Nị nani yaco ruhua sij
ni'yaj sij né' nej.
12 Hué dan nị nuguan' nan huin 'ngọ
nuguan' nico doj huin ni é rẹ' jnān ngạ
xica'uī. Nị sị guta' nịca yya ni é rẹ' rian
ni dugüi' ni é rẹ' mánj. Hua 'ngọ tsínj ataj
sisị ni'i xata'. Nị hua ango tsínj ataj sisị
ni'i yo'ój. Nị hua ángo tsínj ataj sisị hua
'ngọ ni rasụn ni'i. Sanị sị gui'yaj ni é rẹ'
daj mánj. Maan si gạtaj ni é rẹ' sisị gạ'ue
sisị sị ga'ue. Ngaa nị sị gahuin castigo ni é
rẹ', guị'yaj Yan'anj mánj.
13 Hua 'ngọ dugüi' ni é rẹ' tsínj ran'
sayun scanij ni é rẹ' ní'. Ngaa nị gạchinj
jni'yaj sij rian Yan'anj anj. Hua 'ngọ dugüi'
ni é rẹ' tsínj hua niạ' ruhua scanij ni é rẹ'
ní'. Ngaa nị gạra sij chra' rian Yan'anj anj.
14 Nị hua 'ngọ dugüi' ni é rẹ' tsínj a'nan'
scanij ni é rẹ' ní'. Ngaa nị gạquinj sij
ni tsínj huin achij scanij ni tsínj nico'
Yan'anj gạ'na' ni sí' gạchinj jni'yaj ni sí'
rian Yan'anj xi'í sij. Nị gụta' ni sí' dọj
guisiti rian tsínj a'nan' daj ngạ si-xugüi
Señor.
15 Nị sisị xuman yya ruhua ni sij ni'yaj ni
sij Yan'anj, ngaa nị gạnahuin tsínj a'nan'
daj, guị'yaj Yan'anj. Nị nạchica tsínj daj,
guị'yaj Señor. Nị sisị gui'yaj sij gaquin',
nị guịnicaj Señor niman nico xi'í gaquin'
gui'yaj sij aj.
16 Xi'í daj nạta' gọ'ngo né' gaquin' gui'yaj
né' rian ni dugüi' né'. Nị gạchinj jni'yaj
gọ'ngo né' rian Yan'anj xi'í ni dugüi' né'
sisị nạhuin sạ' ni é rẹ'. Nị ngaa achínj
jni'yaj 'ngọ tsínj hua nịca niman rian
Yan'anj, nị gụnun yya Yan'anj si achínj
jni'yaj sij. Nị guị'yaj Yan'anj dạj rún'
gachínj jni'yaj sij aj.
17 Nị dạj rún' hua man'an né', nị hué
daj hua tsínj gụ'naj Elías gane sí' asịj
ná. Nị ngaa nịn' ruhua gachínj jni'yaj
sij rian Yan'anj sisị sị gaman', ngaa nị
guisíj huạ'nij yo' danéj nun gaman' xánj
sij, gui'yaj Yan'anj anj.
18 Nị ngaa gachínj jni'yaj rụhua' yún sij
rian Yan'anj, ngaa nị gaman' rụhua' yún,
gui'yaj Yan'anj. Ngaa nị guiri' ni tsínj xánj
sij si xạ ni sij aj.
19 Gụnun ni é rẹ' si gạ'mī huin ni é rẹ'
jnān ngạ xica'uī. Sisị xạcaj 'ngọ dugüi' ni
é rẹ' chrej sé huin chrej xạnga', nị nạnicaj
rụhua' yún ruhua sij, guị'yaj ango dugüi'
ni é rẹ',
20 ngaa nị guịni'i ni é rẹ' sisị ụn tsínj 'yaj
sisị nạnicaj ruhua sij xi'í si-gạquin' sij, nị
nạcaj sij tsínj gạhuin castigo daj. Nị guiránj
sij rian nico gaquin'.

PRIMERA EPÍSTOLA UNIVERSAL DE SAN PEDRO APÓSTOL

Salutación

1 Huēj huin Pedro tsínj huin apóstol. Nị gune' Jesucristo man'ānj sisị gạn'anj gạ'mī rian ni ngüị xi'í sij. Nị a'nī yanj carta nan huaj rian ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni tsínj nico' Yan'anj gan'anj gạne ango yu'uj. Nị gaxa'nị ni é rẹ' estado Ponto ngạ estado Galacia nej, estado Capadocia nej, estado Asia nej, estado Bitinia nej.

2 Nị Yan'anj huin chré'. Nị asịj ná nacui Yan'anj ni é rẹ'. Daj si hua ni'i Yan'anj sisị guịnico' a ni é rẹ' Yan'anj, guị'yaj Espíritu Santo. Nị nạgui'yaj sạ' Espíritu Santo niman ni é rẹ'. Nị huin ruhua Yan'anj sisị dạgahuin ni é rẹ' rian Jesucristo. Nị huin ruhua Yan'anj sisị nạ'nin' tun Jesucristo niman ni é rẹ' huin tun gayanj sí' ngaa gahui' sí' xi'í né'. Nị huin ruhua man'ānj sisị guị'yaj Yan'anj nico sinduj rian ni é rẹ'. Nị 'ngọ gạhuin din'inj ruhua ni é rẹ', guị'yaj Yan'anj, ruhuāj aj.

Una esperanza viva

3 Gạ'mi sạ' né' rian Yan'anj huin chrej Jesucristo huin Señor nicaj sun rian né'. Xi'í si nịn' ruhua nani yaco ruhua Yan'anj ni'ya né', nị gui'yaj Yan'anj si ga'nga nạca rụhua' yún né'. Nị hué daj gahuin xi'í si ganá'nij Jesucristo scanij ni níman. Xi'í daj nị ana'uij né' sisị guị'yaj sạ' Yan'anj ngạ né'.

4 Ngaa nị nạhuin ra'a ni é rẹ' ni rasụn nara sạ' Yan'anj xata' huin ni rasụn sị ga'ue gụchru. Nị huin ni rasụn sị ga'ue guịtinj. Nị huin ni rasụn sị ga'ue gụchri.

5 Nị xi'í si xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj, nị dugumi Yan'anj ni é rẹ' ngạ si-fuerza sij. Nị dụgumi Yan'anj ni é rẹ' da güi nạcaj nịn' Yan'anj ni é rẹ'. Daj si ni'i né' si gạnacaj Yan'anj né' güi gạnahuij xungüị nan anj.

6 Xi'í nuguan' daj nị gahuin nịạ' ruhua á rẹ' nụnj si dọj guẹ güi guiran' ni é rẹ' ga'ị rian sayun si ruhuaj.

7 Nị sayun daj dịgyán sisị xạnga' xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj. Ngaa nị guị'yó' cuenta dạj 'yaj ni sij ngạ gaga' oro. Nị gạ ni'ya oro daj ngạ xungüị nan. Nị 'níj ni sij oro daj rian yan'ạn xạcaj ni sij cuenta sisị sị nagune. Nị sisị sị nagune, nị hué oro daj huin oro sạ'. Nị hué daj 'yaj Yan'anj ngạ ni é rẹ' ngaa ran' ni é rẹ' sayun. Nị sisị xạnga' xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj ngaa guịsij guịran' ni é rẹ' sayun, ngaa nị gạ'mi sạ' ni ngüị xi'í Yan'anj güi nạnicaj Jesucristo gạ'na' sij. Nị guịnun yan'anj ni ngüị Yan'anj güi daj nej aj.

8 Nị nụnj si nun guini'i ni é rẹ' rian Jesucristo, sanị 'ị ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' sij. Nị nụnj si nun ni'i ni é rẹ' rian sij yyạj, sanị xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' sij. Nị ducu huin nịạ' ruhua ni é rẹ'. Nị dạ' na'ue gạco' du'ua ni é rẹ' nạta' ni é rẹ' nuguan' huin nịạ' ruhua ni é rẹ' xi'í Jesucristo, 'yaj Yan'anj anj.

9 Nị xi'í si xuman ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj, nị gạnacaj Yan'anj niman ni é rẹ' aj.

10 Asịj ná nị nịn' ruhua digui'yun ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj xi'í nuguan' gataj sisị gạnacaj Yan'anj ni é rẹ'. Daj si huin ruhua ni sij guịni'i ni sij dạj hua sinduj guị'yaj Yan'anj ngạ ni ngüị.

11 Nị hua ga'níj Cristo si-Espíritu man'an sij chruhua niman ni sij. Nị digyán sini Cristo rian ni sij dạj guịran' sí' sayun. Nị digyán Cristo dạj gạhuin 'ueé sí' ngaa gạnahuij guịran' sí' sayun daj. Ngaa nị nagui'yaj cu ni sij man'an ni sij dạj hua tsínj gạ'na'. Nị huin ruhua ni sij guịni'i ni sij ạman gạ'na' tsínj daj.

12 Sanị digyán Yan'anj rian ni sij sisị sé xi'í ni sij huin nuguan' ga'mi ni sij mánj. Sanị nuguan' ga'mi ni sij huin güenda man'an né' yyạj. Nị dạj rún' hua nuguan' ga'mi ni sij asịj ná, nị hué daj hua guẹ nuguan' nata' ango ni tsínj gunun ni é rẹ' yyạj. Nị ga'mi ni sij nuguan' sạ' daj rian ni é rẹ', gui'yaj Espíritu Santo. Nị ga'níj Yan'anj Espíritu Santo rian ni sij. Nị da' ni ángel huin ruhua guịni'i dạj hua nuguan' sạ' daj.

Llamamiento a una vida santa

13 Hué dan nị gạ'nij niman ni é rẹ' guị'yaj ni é rẹ' dạj rún' huin ruhua Yan'anj. Nị gạ cuidado ni é rẹ' ngạ si-chrej man'an ni é rẹ'. Nị 'ngọ gạna'uij ni é rẹ' ngạ sinduj guị'yaj Yan'anj ngạ ni é rẹ' ngaa nạnicaj Jesucristo guịni'i ni é rẹ'.

14 Hué dan nị gạhuin ni é rẹ' tsínj dạgahuin sạ' rian Yan'anj. Nị sị gahuin quij ruhua ni é rẹ' dạj rún' gui'yaj ni é rẹ' ngaa achin guini'i ni é rẹ' chrej sạ'.

15 Nị hua sạ' nịn' ruhua Yan'anj. Nị gaquínj Yan'anj sisị guịnicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Yan'anj. Ngaa nị xi'í si hua sạ' nịn' ruhua Yan'anj, nị da'ui ni é rẹ' gạhuin sạ' ni é rẹ' ngạ daran' si-chrej ni é rẹ' aj.

16 Daj si gataj si-nụguan' Yan'anj: "Gạhuin sạ' nịn' ruhua ni é rẹ' xi'í si nịn' ruhua hua sạ' man'ānj." Daj gataj Yan'anj anj.

17 Nị sị xacaj Yan'anj cuenta dạj huin achij gọ'ngo né' ngaa nạgui'yaj yya Yan'anj ngạ né' mánj. Nị xi'í si ataj ni é rẹ' sisị Yan'anj huin chrej ni é rẹ', ngaa nị guịnun

yan'anj ni é rẹ' Yan'anj daran' güi nne ni é
rẹ' chruhua xungüi̱ nan. Ni̱ dạj gui̱'yaj né'
chruhua xungüi̱ nan, ni̱ hué daj nạgui'yaj
yya Yan'anj ngạ né' güi gạnahuij xungüi̱
nan.
18 Ni̱ ganacaj Yan'anj ni é rẹ' rian chrej
gachéj xi ni é rẹ' huin 'ngọ chrej nitaj si
ní'yanj. Ni̱ ni'i sạ' ni é rẹ' sisi̱ sé san'anj
oro ngạ san'anj plata naru'ue Yan'anj xi'í
si-gạquin' né'. Daj si gụchru san'anj plata
ngạ oro.
19 Sani̱ naru'ue Cristo si-tun man'an sij
xi'í si-gạquin' né'. Ni̱ du'ue ni̱n' ruhua
si-tun man'an Cristo. Ni̱ dạj rún' gayanj
si-tun xachij 'ni̱j hua sạ' xi'í si-gạquin'
ni ngüi̱, ni̱ hué daj gayanj si-tun man'an
Cristo nej.
20 Ni̱ asi̱j achin gui'yaj Yan'anj xungüi̱, ni̱
hua ni'i Yan'anj sisi̱ hué daj gụiran' Cristo
xi'í né'. Sani̱ xi'í si 'i̱ ruhua Yan'anj ni'ya ni
é rẹ', ni̱ ga'nạ' rẹnga' Cristo, gui'yaj Yan'anj
yyạj huin ni güi ruhua gạnahuij xungüi̱
nan.
21 Ni̱ xi'í si gui'yaj Cristo, ni̱ xuman
ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj anj.
Ni̱ Yan'anj gui'yaj sisi̱ ganá'nij Cristo scanij
ni níman. Ni̱ gahuin 'ueé Cristo, gui'yaj
Yan'anj. Xi'í daj ni̱ xuman ruhua ni é rẹ'
ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj. Ni̱ ana'uij ni é rẹ'
sisi̱ gui̱'yaj sạ' Yan'anj ngạ ni é rẹ'.
22 Hué dan ni̱ gahuin sạ' niman ni é rẹ',
gui'yaj Espíritu Santo. Daj si dagahuin ni
é rẹ' nuguan' xạnga'. Ni̱ gahuin sạ' niman
án rẹ' sisi̱ gạ'ue gạhuin 'i̱ ruhua ni é rẹ'
ni̱'yaj ni é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ'. Ngaa ni̱ si̱
gataj ni é rẹ' sisi̱ 'i̱ ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni
é rẹ' dugüi' ni é rẹ' ngaa sé si xạnga'. Sani̱
'ngọ gạhuin 'i̱ xạnga' ruhua ni é rẹ' ni̱'yaj
ni é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ' aj.
23 Daj si ga'nga rụhua' yún ni é rẹ'. Ni̱
sé chrej ni é rẹ' ngạ nni ni é rẹ' gui'yaj
si ga'nga rụhua' yún ni é rẹ' mánj. Sani̱
si-nụguan' Yan'anj gui'yaj si nahuin nạca
niman ni é rẹ'. Ni̱ sé nuguan' gụchru huin
si-nụguan' Yan'anj mánj. Sani̱ rún' hua
'ngọ rasụn hua ni̱'na' hua nuguan' daj. Ni̱
gạ ni̱ganj ni̱n' nuguan' daj nej.
24 Xi'í daj ni̱ gataj si-nụguan' Yan'anj:
Rún' huin coj huin daran' né'.
Ni̱ dạj rún' hua yaj, ni̱ hué daj hua né'.
Ni̱ dạj rún' gạ nạco coj, ni̱ gạyu yaj chrạ
coj, ni̱ da'nga' daj nạhuij né' nej.
25 Sani̱ nitaj ạman gạnahuij si-nụguan'
Señor mánj.
Daj gataj si-nụguan' Yan'anj anj.
Ni̱ nuguan' nan huin nuguan' sạ' ga'mi
anin' únj rian ni é rẹ'.

2

1 Hué dan ni̱ dụna ni é rẹ' si ani quij
ruhua ni é rẹ' xi'í ni dugüi' ni é rẹ' aj. Ni̱ si̱
digya' yun'unj ni é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ'
mánj. Ni̱ si̱ nachej gạ'mi ni é rẹ' mánj.
Ni̱ si̱ gahui xicoj ruhua ni é rẹ' mánj. Ni̱
si̱ ga'mi ni é rẹ' nuguan' snan'anj xi'í ni
dugüi' ni é rẹ' mánj.
2 Ni̱ dạj rún' 'yaj 'ngọ lij diyaj ga'nga
ngaa na'uij si-to nni gụtsi, ni̱ hué daj
gạhuin ruhua ni é rẹ' dị̱gui'yun ni é rẹ'
si-nụguan' Yan'anj huin nuguan' xạnga'.
Ngaa ni̱ gạhuin nucuaj niman ni é rẹ',
gui̱'yaj nuguan' daj. Ngaa ni̱ ducu gạhui
sạ' ni é rẹ', gui̱'yaj Yan'anj.
3 Daj si ni'i ni é rẹ' sisi̱ 'yaj sạ' Señor ngạ
né'.

La piedra viva

4 Ngaa ni̱ gạhuin ni̱chrun' ni é rẹ' rian
Cristo. Ni̱ dạj rún' huin 'ngọ yej xi hua
ni̱'na' huin sij. Ani ruhua ni tsínj mạn
chruhua xungüi̱ nan sisi̱ nitaj si ní'yanj yej
daj, ni̱ re'ej ni sij. Sani̱ ganacui Yan'anj yej
daj. Daj si güenda Yan'anj, ni̱ ní'yanj ni̱n'
ruhua yej daj huin Cristo.
5 Ni̱ dạj rún' huin yej ni̱'na', hué daj huin
ni é rẹ' nej. Ni̱ dụna ni é rẹ' sisi̱ gạhuin ni
é rẹ' 'ngọ hue' yej huin ducuá Yan'anj. Ni̱
dạj rún' dagahuin 'ngọ xi'nin' chrej rian
Yan'anj, ni̱ hué daj gạhuin sạ' niman ni
é rẹ' dạgahuin ni é rẹ' rian Yan'anj nej.
Ni̱ dạj rún' naga'ui' ni chrej xucu sạ' rian
Yan'anj, ni̱ hué daj gui̱'yaj sạ' ni é rẹ' rian
Yan'anj xi'í si nico' ni é rẹ' Jesucristo. Ngaa
ni̱ gạran' ruhua Yan'anj sisi̱ 'yaj sạ' ni é rẹ'.
6 Xi'í daj ni̱ gataj si-nụguan' Yan'anj:
Ni̱'yaj ni é rẹ'.
Ni̱ gụnēj 'ngọ yej xxi hua sạ' ni̱n'.
Ni̱ dugu'nunj sicúj hue' nne xuman' Sión.
Yej hua sạ' daj ganacui man'ānj.
Ni̱ ni̱n' ruhua hua sạ' yej daj.
Ni̱ yej daj huin Cristo.
Tsínj xuman ruhua ni'yaj Cristo, ni̱ si̱
gạhuin nạ'aj sij mánj.
Hué daj gataj Yan'anj xi'í Cristo asi̱j ná.
7 Hua sạ' ni̱n' ruhua Cristo güenda ni é
rẹ' ni tsínj xuman ruhua ni'yaj sij. Sani̱
güenda ni tsínj nitaj si xuman ruhua ni'yaj
Cristo, ni̱ gạhuin yya dạj rún' gataj si-
nụguan' Yan'anj:
Hué yej sạ' guere'ej tsínj gui'yaj hue'
gạhuin yej sạ' doj dugu'nunj sicúj
hue', gui'yaj Yan'anj.
Gataj si-nụguan' Yan'anj.
8 Ni̱:
Ni̱ natúj ni ngüi̱, 'yaj yej daj.
Ni̱ naxiru' ni sij, 'yaj yej.
Gataj ango si-nụguan' Yan'anj.
Ni̱ naxiru' ni sij, 'yaj yej daj xi'í si na'uej
ruhua ni sij dạgahuin ni sij si-nụguan'
Yan'anj. Ni̱ gani ruhua Yan'anj asi̱j ná sisi̱
hué daj gụiran' ni ngüi̱ daj aj.

El Pueblo de Dios

9 Sani̱ hué ni é rẹ' huin ni ngüi̱ nacui
Yan'anj anj. Ni̱ dạj rún' huin 'ngọ xi'nin'

chrej huin achij nu̱n rian Yan'anj huin ni é rẹ' nej aj. Nḭ gui'yaj Yan'anj sisḭ huin ni é rẹ' ni ngüḭ hua sạ' niman mán 'ngọ xuman'. Nḭ xi'í si huin ruhua Yan'anj sisḭ gạn'anj nạta' ni é rẹ' dạj 'yaj sạ' Yan'anj rian ni ngüḭ, ngaa nḭ gaquínj Yan'anj ni é rẹ'. Nḭ gahuin ni é rẹ' rian rụmi'. Nḭ nne ni é rẹ' rian hua sạ' xiguḭn yan'ạn, gui'yaj Yan'anj.

10 Asḭj sini nḭ nun nico' ni é rẹ' 'ngọ xuman'. Sanḭ yyạj nḭ nico' ni é rẹ' xánj Yan'anj. Asḭj sini nḭ nun nạni yaco ruhua Yan'anj ni'ya ni é rẹ'. Sanḭ yyạj nḭ nani yaco ruhua Yan'anj ni'ya ni é rẹ' aj.

Vivid como siervos de Dios

11 Nḭ 'ḭ ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Nḭ rún' huin tsínj 'nạ' ango xuman' huin né'. Daj si mạn né' xungüḭ nan. Sanḭ ango xungüḭ huin xánj né'. Nḭ achínj jni'yā rian ni é rẹ' sisḭ sḭ ga'nij ni é rẹ' chrej dạgahuin ni é rẹ' nuguan' xḭ'i si huin ruhua nneẹ cúj ni é rẹ' mánj. Daj si unun' nuguan' xḭ'i daj ngạ niman né' aj.

12 Nḭ guḭ'yaj sạ' ni é rẹ' scanij ni tsínj nun ni'i Yan'anj anj. Nḭ nụnj si a'mi quij ni sij xi'í ni é rẹ' yyạj, ataj ni sij sisḭ 'yaj quij ni é rẹ', sanḭ güi gạ'na' Señor, nḭ gạ'mi sạ' ni sij xi'í Yan'anj xi'í si guḭni'i ni sij sisḭ gui'yaj sạ' ni é rẹ'.

13 Xi'í si nico' ni é rẹ' Señor, nḭ dạgahuin ni é rẹ' rian daran' ni tsínj nicaj sun scanij ni ngüḭ. Nḭ dạgahuin a ni é rẹ' rian rey xi'í si tsínj huin rian nḭn' huin sij.

14 Nḭ dạgahuin a ni é rẹ' rian ni tsínj huin gobernado. Daj si a'níj rey daj sisḭ guḭ'yaj ni sij castigo ni tsínj 'yaj quij, nḭ gạ'mi sạ' ni sij xi'í ni tsínj 'yaj sạ'.

15 Daj si huin ruhua Yan'anj sisḭ guḭ'yaj sạ' né'. Ngaa nḭ gạ'ue guḭ'yaj né' sisḭ dínj gạhuin du'ua ni tsínj nḭ'yun. Nḭ sḭ ga'mi ni sij nuguan' nun ni'i ni sij mánj.

16 Rún' huin tsínj hua ní'nij rian, nḭ hué daj guḭ'yaj né' gạche né' daran' chrej sạ'. Sanḭ sḭ ga'ue gạtaj né' sisḭ xi'í daj, nḭ gạ'ue guḭ'yaj né' ụn gaquin' gạhuin guḭ'yaj né', gạtaj né' mánj. Sanḭ guḭ'yaj né' dạj rún' 'yaj ni tsínj 'yaj sun rian Yan'anj anj.

17 Nḭ gạ ní'yanj ni é rẹ' rian daran' ni ngüḭ. Nḭ gạhuin 'ḭ ruhua ni é rẹ' nḭ'yaj ni é rẹ' ni ngüḭ xuman ruhua ni'yaj Yan'anj. Nḭ dạgahuin sạ' ni é rẹ' rian Yan'anj. Nḭ guḭnun yan'anj ni é rẹ' rian rey nej.

18 Dạgahuin sạ' ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni tsínj 'yaj sun rian xuru'ue. Nḭ sé urin rian ni xuru'ue a'mi sạ', nḭ xuru'ue 'yaj sạ' dạgahuin sạ' ni é rẹ' mánj. Sanḭ dạgahuin sạ' ni é rẹ' rian ni xuru'ue a'mi huee rian ni é rẹ' nej.

19 Nḭ sisḭ guḭran' 'ngọ tsínj daj sayun guḭ'yaj xuru'ue huee daj xi'í si nico' sij Yan'anj, nḭ sisḭ a'nin' ruhua sij ngạ sayun daj, ngaa nḭ dugu'nạj 'yaj sij rian Yan'anj.

20 Sisḭ huin ni é rẹ' castigo xi'í si da'ui ni é rẹ' gaquin', nḭ nitaj nụnj 'yaj sisḭ gạ'nin' ruhua ni é rẹ' mánj. Sanḭ sisḭ a'nin' ruhua ni é rẹ' ngạ sayun 'yaj ni tsínj xḭ'i xi'í si gui'yaj sạ' ni é rẹ', nḭ acaj Yan'anj cuenta dạj 'yaj sạ' ni é rẹ' aj.

21 Nḭ huin ruhua Yan'anj sisḭ hué daj gụnucuaj sạ' né' guḭran' né' sayun. Daj si guiran' man'an Cristo sayun xi'í né'. Nḭ dạj rún' gui'yaj sij ngaa guiran' sij sayun, nḭ hué ducuánj daj digyán sij dạj gụnucuaj né' ngạ sayun ran' né' aj.

22 Nḭ ạ 'ngọ gaquin' nun gui'yaj Cristo mánj. Nḭ nitaj nuguan' snan'anj ga'mi du'ua sij mánj.

23 Nḭ ngaa ga'mi quij ni sij rian Cristo, nḭ nun ga'mi quij sí' rian ni sij mánj. Nḭ ngaa guiran' Cristo sayun, nḭ nun gạ'mi huee sij rian ni ngüḭ mánj. Sanḭ gataj sij daran' si-nụguan' sij rian Yan'anj. Daj si Yan'anj huin si nạgui'yaj yya daran' nuguan', ruhua sij.

24 Hué man'an Cristo gata si-gạquin' né' ngaa gan'anj gạhui' sij rian rugutsḭ. Nḭ gahui' sij xi'í né' sisḭ sḭ gui'yaj né' gaquin' gạ mánj. Sanḭ gạ nḭ'na' né' gạche né' 'ngọ chrej nḭca. Daj si nahuin sạ' niman ni é rẹ' xi'í si guiran' xḭ'i Cristo.

25 Nḭ dạj rún' ga ni'ya ni xachij ngaa nitaj tsínj dugumi, nḭ hué daj ga ni'ya ni é rẹ' asḭj ná. Sanḭ yyạj nḭ nanicạj niman ni é rẹ' ga'nạ' ni é rẹ' rian tsínj dugumi ni é rẹ' huin Cristo. Nḭ dạj rún' huin 'ngọ yucuaj ngaa dugumi sạ' sij dán sij, nḭ hué daj 'yaj Cristo dugumi sij niman ni é rẹ'. Nḭ hué Cristo huin achij rian niman ni é rẹ' nej.

3

Deberes conyugales

1 Hué ducuánj daj huin sisḭ dạgahuin ni é rẹ' rian nicạ ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni yun'unj xạna. Ngaa nḭ sisḭ nun xụman ruhua nicạ ni é rẹ' nḭ'yaj ni sij Yan'anj, nḭ gạ'ue nạnicaj ruhua ni sij ngaa guḭni'i ni sij dạj 'yaj sạ' ni é rẹ'. Nḭ hué daj gạhuin ngaa nun gạ'mi ni é rẹ' nḭ ạ 'ngọ nuguan' gunun ni sij mánj.

2 Daj si guḭni'i ni sij sisḭ 'yaj sạ' ni é rẹ'. Nḭ hua ní'yanj ni é rẹ' rian ni sij nej.

3 Sḭ gani ruhua ni é rẹ' sisḭ nạgui'yaj niạ' nḭn' ni é rẹ' nẹ' chrej xẹ' nneẹ cúj ni é rẹ' mánj. Nḭ sḭ gara nico ni é rẹ' cúj niạ' chrạ ni é rẹ' sisḭ guḭni'i ni ngüḭ dạj sạ' hua ni é rẹ' mánj. Nḭ sḭ nagui'yaj sạ' nḭn' ni é rẹ' man'an án rẹ' sisḭ gạ sạ' ni é rẹ' ngạ gaga' oro ngạ atsij du'ue nḭn' ruhua mánj.

4 Sanḭ nạgui'yaj sạ' ni é rẹ' chruhua niman ni é rẹ'. Nḭ sḭ guere' niman sạ' ni é rẹ' da mánj. Nḭ sisḭ gạhuin sạ' niman ni é rẹ', nḭ gạ'ue gạ'mi nạj ni é rẹ'. Nḭ gạ'ue

gąhuin din'inj ruhua ni é rę' nej. Ní'yanj nįn' ruhua ni é rę' rian Yan'anj ngaa hué daj hua są' chruhua niman ni é rę' aj.
5 Asįj ná nį hué daj gui'yaj ni ngüį xąna hua są' niman. Nį ana'uij unj sisį guį'yaj są' Yan'anj ngą unj. Nį dagahuin unj rian nicą unj nej.
6 Nį hué daj dagahuin yun'unj gu'naj Sara si gataj nicą unj Abraham. Nį gataj unj sisį Señor huin sij. Nį sisį guį'yaj są' ni é rę', nį sį guxu'ui' ni é rę', ngaa nį huin ni é rę' da'nį xąna unj.
7 Nį hué ducuánj daj hua niąn sisį gąne są' tsínj sno'o ngą nicą ni é rę'. Nį xącaj ni é rę' cuenta si achin rian nicą ni é rę' nej. Daj si nitaj si nucuaj ni yun'unj xąna dąj rún' nucuaj ni é rę'. Xi'í daj guį'yaj 'ueé ni é rę' ngą ni yun'unj xąna. Nį uyan gui'yaj Yan'anj sinduj rian ni yun'unj xąna ngą ni é rę' sisį gąne nįganj daran' nicą ni é rę'. Xi'í daj nį guį'yaj są' ni é rę' ngą nicą ni é rę'. Ngaa nį sį chran' yun'unj 'ngǫ nuguan' ngaa achínj jni'yaj ni é rę' rian Yan'anj mánj.

Una buena conciencia

8 Hué dan nį uyan gą ruhua ni é rę' ngą dugüi' ni é rę'. Nį nąni yaco ruhua ni é rę' nį'yaj ni é rę' dugüi' ni é rę'. Nį gąhuin 'į ruhua ni é rę' ngą ni dugüi' ni é rę' ni tsínj xuman ruhua ni'yaj Yan'anj. Nį chrącuij ni é rę' ni ngüį ran' sayun. Nį sį gui'yaj ni é rę' si huin achij ni é rę' mánj.
9 Nį sį chran' yun'ún' ni ngüį 'yaj xį'i ngą mun'ún' dąj rún' chran' yun'unj ni sij yun'. Nį sį ga'mi quij ni é rę' rian ango ni sij dąj rún' a'mi quij ni sij rian ni é rę' mánj. Sanį gą'mi są' ni é rę' rian ni sij. Daj si gaquínj Yan'anj ni é rę' sisį hué daj guį'yaj á rę'. Ngaa nį gą'ue nąhuin ra'a ni é rę' sinduj guį'yaj Yan'anj rian ni é rę' aj.
10 Daj si gataj si-nuguan' Yan'anj:
Yun' huin ruhua gąne 'ueé xungüį nan, nį gąhuin nią' ró' ni güi gą'na'.
Sanį gą cuidadú' sisį sį ga'mi quí' nuguan' nnę.
Nį hué daj gą cuidado né' sisį sį ga'mi du'ua né' nuguan' snan'anj mánj.
11 Duna anéj né' nuguan' quij aj.
Nį guį'yaj są' né'.
Nąno' né' si gąne din'inj né' ngą ni dugüi' né'.
Nį dugu'nun' né' sisį hué daj guį'yaj né' ya'yoj.
12 Daj si ni'yaj Señor dąj ran' ni tsínj 'yaj nįca.
Nį unun Yan'anj si achínj jni'yaj ni sij rian sí'.
Sanį unun' Yan'anj ngą ni tsínj 'yaj gaquin'. Daj gataj si-nuguan' Yan'anj anj.
13 Nį un tsínj gą'ue chran' yun'unj ni é rę' sisį nįganj huin ruhua ni é rę' guį'yaj są' ni é rę' únj.
14 Nį sisį guiran' ni é rę' sayun xi'í si xacaj ni é rę' chrej nįca achéj ni é rę', sanį hua 'ueé rian ni é rę'. Xi'í daj nį sį guxu'ui' ni é rę' rian ni ngüį mánj. Nį sį guiriun ruhua ni é rę' ngaa chran' yun'unj ni sij ni é rę' mánj.
15 Guinun yan'anj niman ni é rę' Cristo sisį huin sij Señor. Nį nįganj gą chrun ruhua ni é rę' gą'mi ni é rę' rian ni tsínj huin ruhua guini'i ni nuguan' są' ana'uij ni é rę'. Sanį gą'mi nąj ni é rę' rian ni sij. Nį gą ní'yanj ni é rę' nej.
16 Nį gą cuidado ni é rę' sisį sį gui'yaj ni é rę' gaquin' mánj. Ngaa nį ngaa gą'mi quij ni sij xi'í chrej są' chéj ni é rę' ngą Cristo, nį guiri' ni sij si-nąaj xi'í nuguan' quij ga'mi ni sij aj.
17 Sisį ga'uej ruhua Yan'anj sisį guiran' né' sayun, nį są' huin si guiran' né' sayun xi'í si 'yaj są' né'. Sanį nun hua są' si guiran' né' sayun xi'í si gui'yaj quij né' mánj.
18 Daj si urin yun guiran' Cristo sayun gahui' sij xi'í si-gąquin' né'. Gahui' Cristo huin sij tsínj hua nįca niman. Gahui' sij xi'í ni tsínj nitaj si hua nįca niman huin né'. Nį hué daj gui'yaj sij sisį gą'ue guisij né' rian Yan'anj. Gahui' nneę cúj sij. Sanį ganá'nij sij, nį hua nį'na' sij ngą niman sij aj.
19 Nį gan'anj gą'mi si-nąne sij rian niman ni tsínj hua gahui' nun ducuągą' rumi'.
20 Huin ni sij tsínj nun dagahuin si-nuguan' Yan'anj asįj ná ngaa gane tsínj gu'naj Noé. Nį ngaa daj nį ga'nin' ruhua Yan'anj ni'ya ni sij da' güi gui'yaj xugüi Noé rio xąchij achéj rian nnee yan'anj. Nį ganani tunj guę ran' ni dugüi' sij chruhua rio daj, gui'yaj nnee.
21 Nį hué nnee daj huin 'ngǫ da'nga' digyán dąj gahuin ngaa ata' nnee né'. Xi'í si jnaruhui Yan'anj niman né' ngaa ata' nnee né', nį nacaj Yan'anj né'. (Sé güenda si naruhui nneę cúj né' huin ngaa ata' nnee né' mánj. Sanį xi'í si huin ruhua né' gąhuin są' niman né', nį ata' nnee né'.) Hué dan nį nacaj Yan'anj né' xi'í si ganá'nij Jesucristo scanij ni níman.
22 Ngaa nį gahui Jesucristo nąn' sij xata' nne sij nę' chrej ra'a są' Yan'anj. Nį huin achij sij rian ni ángel ngą rian ango ni si nicaj sun nej, rian ni si nucuaj mán xata' nej.

4

Buenos administradores de la gracia de Dios

1 Ngaa nį xi'í si guiran' Cristo sayun ngą nneę cúj sij, nį hué daj gąra xina ni é rę'

guiran' ni é rẹ' sayun nej. Daj si tsínj
guiran' sayun ngạ nneẹ cúj sij, nị gahuin
nịni sij rian gaquin'.
2 Ngaa nị ni güi guna rian né' chruhua
xungüị nan, nị sị gui'yaj né' si huin ruhua
nneẹ cúj né', guị'yaj né' mánj. Sanị nạhuij
ruhua né' guị'yaj né' si aran' ruhua Yan'anj
anj.
3 Guisíj ni yo' ngaa gui'yaj ni é rẹ' ni
rasụn quij dạj rún' aran' ruhua ni güị 'nạ'
anéj chrej. Daj si gachéj ni é rẹ' gui'yaj
quij ni é rẹ'. Nị gui'yaj ni é rẹ' si gahuin
quij ruhua ni é rẹ'. Nị guixini ni é rẹ'. Nị
gui'yaj quij ni é rẹ' ngaa gui'yaj ni é rẹ'
gui'yanj. Nị go'o nịn' ruhua ni é rẹ'. Nị
gui'yaj quij ni é rẹ' ngaa guinico' ni é rẹ'
yan'anj gui'yaj ra'a ni sij.
4 Yyạj nị nun ri' ruhua ni tsínj 'yaj quij
daj xi'í si nun 'yaj quij guẹ ni é rẹ' ngạ ni
sij. Nị a'mi quij ni sij xi'í ni é rẹ'.
5 Sanị hua niạn si nạga'ui' ni sij cuenta
rian Yan'anj xi'í si gui'yaj quij ni sij. Daj
si hua niquin' chrụn Yan'anj nạgui'yaj yya
ngạ ni ngüị hua nị'na' ngạ ni ngüị gahui'.
6 Xi'í daj nị gui'yaj Yan'anj sisị gunun ni
ngüị hua gahui' nuguan' sạ'. Ngaa nị dạj
rún' nạgui'yaj yya Yan'anj ngạ ni ngüị hua
nneẹ cúj, nị hué daj nạgui'yaj yya Yan'anj
ngạ ni ngüị gahui' nej. Nị gạne nịganj
niman ni sij dạj rún' nne nịganj man'an
Yan'anj anj.
7 Nị hua ruhua gạnahuij xungüị nan. Xi'í
daj nị gạ achij ruhua á rẹ' aj. Nị dụgumi ni
é rẹ' si-chrej ni é rẹ'. Nị gạchinj jni'yaj ni
é rẹ' rian Yan'anj nej.
8 Nị ango nuguan' nico doj huin sisị nịn'
ruhua gạhuin 'ị ruhua ni é rẹ' guịni'yaj ni
é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ'. Daj si ngaa 'ị ró' ni'í'
dugüí', nị naránj né' rian nico gaquin'.
9 Nị ngaa huaj ni dugüi' ni é rẹ' chrej, nị
gạquinj ni é rẹ' si gạtu ni sij ducuá ni é rẹ'.
Nị sị ga'mi huị ni é rẹ' xi'í ni dugüi' ni é rẹ'
ngaa 'nạ' ni sij rian án rẹ'.
10 Hua nịni sun riqui Yan'anj rian gọ'ngo
né' guị'yaj sun né' rian ni dugüi' né'. Ngaa
nị dạj rún' riqui Yan'anj sun rian né', nị
hué daj guị'yaj sun né' rian ni dugüi' né'.
Daj si xi'í si gui'yaj Yan'anj sinduj rian né',
nị hua niạn si guị'yaj sạ' né' ngạ sun riqui
Yan'anj rian né'.
11 Nị sisị gạ'mi 'ngọ dugüi' ni é rẹ' rian
ni ngüị, nị gạni ruhua sij sisị a'mi sij si-
nụguan' man'an Yan'anj. Nị sisị hua 'ngọ
dugüi' ni é rẹ' 'yaj sun rian ni é rẹ', ngaa
nị guị'yaj sun sij ngạ fuerza ga'ui' Yan'anj
rian sij. Ngaa nị gạ'ue gạ'mi sạ' ni ngüị
rian Yan'anj xi'í daran' si 'yaj sạ' ni é rẹ'
huin ni é rẹ' ni ngüị nico' Jesucristo. Nị
hua niạn si gạ'mi sạ' nịganj nịn' né' rian
Yan'anj. Daj si hué Yan'anj nicaj sun rian
daran'anj. Amén.

Padeciendo como cristianos

12 Nị 'ị ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Nị sị gan'anj
ruhua ni é rẹ' xi'í sayun ga'nạ' rian ni é rẹ'
mánj. Daj si xi'í sayun daj, nị gạ'ue xạcaj á
rẹ' cuenta sisị yya 'ị ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ'
Yan'anj. Nị sị gani ruhua ni é rẹ' sisị urin
ni é rẹ' huin tsínj ran' sayun mánj.
13 Sanị gạhuin niạ' ruhua ni é rẹ' xi'í si
ran' nụguan'an ni é rẹ' sayun ngạ Cristo.
Ngaa nị nịn' ruhua gạhuin niạ' ruhua ni é
rẹ' ngaa gạ'na' rẹnga' Cristo. Nị guịni'i ni
ngüị sisị hua 'ueé sij.
14 Hua 'ueé rian ni é rẹ' sisị a'mi quij ni
ngüị xi'í si nicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Cristo.
Daj si nne Espíritu Santo ngạ ni é rẹ'. Nị
hua 'ueé rian Espíritu Santo. Xạnga' nị
a'mi quij ni ngüị daj xi'í Cristo. Sanị a'mi
sạ' ni é rẹ' xi'í sij.
15 Sanị nun hua sạ' si guịran' ni é rẹ'
sayun xi'í si dạgahui' ni é rẹ' níman, asị
guị'yaj tụ ni é rẹ', asị guị'yaj xị'i ni é rẹ', asị
dịguij ni é rẹ' si-nụguan' ango ni sij mánj.
Nun hua sạ' si guị'yaj ni é rẹ' ni gaquin' da
mánj.
16 Sanị sisị guịran' ni é rẹ' sayun xi'í si
nicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Cristo, nị sị gahuin
nạ'aj ni é rẹ' mánj. Sanị gạ'mi sạ' ni é
rẹ' rian Yan'anj xi'í si hué daj ran' ni é rẹ'
sayun.
17 Guisíj güi gaxị'i Yan'anj nạgui'yaj yya
si-gạquin' ni ngüị nico' Yan'anj. Nị xi'í daj
ran' né' sayun. Nị sisị gaxị'i sini Yan'anj
nạgui'yaj yya ngạ né', ngaa nị ụn sin
guị'yaj Yan'anj ngạ ni ngüị nun dagahuin
si-nụguan' Yan'anj ruhua á rẹ' únj. Xạnga'
nị guịran' nico doj ni sij sayun, guị'yaj
Yan'anj.
18 Daj si gataj si-nụguan' Yan'anj:

Sisị 'ị huaj gạnani ni tsínj hua nịca ni-
man, nị huaj guịran' nico doj sayun
ni tsínj quij hua ngạ ni tsínj 'yaj
gaquin'.

Daj gataj si-nụguan' Yan'anj.
19 Hué dan nị ni tsínj ran' sayun dạj rún'
aran' ruhua Yan'anj, nị hua niạn si guị'yaj
sạ' ni sij. Nị gạ'ue gụxuman ruhua ni sij
sisị Yan'anj dụgumi sạ' niman ni sij. Daj
si Yan'anj gui'yaj ni sij. Nị hua nịca ruhua
Yan'anj ngạ né'.

5

Apacentad la grey de Dios

1 Nị ango nuguan' huin 'ngọ nuguan' 'yaj
fuerzāj rian ni é rẹ' huin ni é rẹ' ni tsínj
huin achij scanij ni ngüị nico' Jesucristo.
Daj si hué daj huin achī ngạ ni é rẹ'. Nị
huēj huin tsínj guini'i dạj guiran' Cristo
sayun. Nị guịnicaj dugüi'ĩj ngạ Cristo ngaa
gạ'na' rụhua' yún sij. Nị guịni'i xạnga' ni
ngüị sisị hua 'ueé sij.

2 Nḭ dąj rún' dugumi są' yucuaj dán si
xucu, nḭ hué daj dụgumi są' ni é rẹ' ni
ngüḭ nico' Yan'anj mąn scanij ni é rẹ'. Sanḭ
sé da' fuerza dụgumi ni é rẹ' mánj. Sanḭ
dụgumi ni é rẹ' xi'í si hué daj aran' ruhua
ni é rẹ' dągahuin ni é rẹ' rian Yan'anj. Nḭ
sḭ gahuin ruhua ni é rẹ' guḭ'yaj gana ni é
rẹ' xi'í sun 'yaj sun ni é rẹ' mánj.
3 Nḭ sḭ gui'yaj ni é rẹ' sisḭ huin ni é rẹ'
tsínj huin achij gą'nin' ni é rẹ' rian ni ngüḭ
nico' Yan'anj mánj. Sanḭ dụgu'nun' ni é rẹ'
sisḭ guḭ'yaj 'ueé ni é rẹ' scanij ni sij. Ngaa
nḭ guḭni'i ni sij dąj guḭ'yaj ni é rẹ'. Nḭ xącaj
ni sij cuenta dąj guḭ'yaj man'an ni sij nej.
4 Ngaa nḭ ngaa gụrugüi' Cristo tsínj huin
achij nḭn' tsínj dugumi né', nḭ nąhuin ra'a
né' 'ngọ gachrin corona są' gụnun chrą né'.
Nḭ gą są' né' gąne nḭganj né', gui'yaj Cristo.
5 Nḭ tsínj hua lij, nḭ dągahuin ni é rẹ' si
ataj ni tsínj huin achij. Nḭ dągahuin daran'
ni é rẹ' si ataj gọ'ngo ni dugüi' ni é rẹ'. Nḭ
sḭ gani ruhua ni é rẹ' sisḭ huin achij ni é
rẹ' rian ni dugüi' ni é rẹ' mánj. Daj si gataj
si-nụguan' Yan'anj:

Unun' Yan'anj ngą ni tsínj ani ruhua sisḭ
huin achij ni sij.
Sanḭ guḭ'yaj Yan'anj sinduj rian ni tsínj
gą'ue guḭnico' da rụcu.

Daj gataj nuguan' daj.
6 Xi'í daj nḭ nągui'yaj lij ni é rẹ' man'an
ni é rẹ' rian Yan'anj nucuaj. Hué dan nḭ
ngaa gąran' ruhua Yan'anj, nḭ gąhuin achij
ni é rẹ', guḭ'yaj Yan'anj anj.
7 Sisḭ hua 'ngọ nuguan' chran' yun'unj ni
é rẹ', nḭ gą'ue gąchinj jni'yaj ni é rẹ' rian
Yan'anj xi'í nuguan' daj. Ngaa nḭ sḭ nani
ruhua ni é rẹ' gą mánj. Daj si dụgumi są'
Yan'anj ni é rẹ' aj.
8 Nḭ dụgumi są' ni é rẹ' man'an ni é rẹ'.
Nḭ guḭni'yaj są' ni é rẹ'. Daj si dąj rún'
aguáj sigue'ej ngaa nano' xuj si xą xuj, nḭ
hué daj 'yaj sichre unun' sij ngą ni é rẹ'.
9 Sḭ guxuman ruhua ni é rẹ' nḭ'yaj ni é
rẹ' si-nụguan' sichre mánj. Sanḭ gụxuman
xąnga' ruhua ni é rẹ' nḭ'yaj ni é rẹ' si-
nụguan' Yan'anj anj. Nḭ xącaj ni é rẹ'
cuenta sisḭ nḭn' gąchra' chruhua xungüḭ
nan, nḭ uyan ran' ni dugüi' ni é rẹ' sayun
huin ni sij ni tsínj nico' Yan'anj.
10 Nḭ daran' sinduj 'ną' rian Yan'anj. Nḭ
hué Yan'anj gaquínj ni é rẹ' sisḭ guḭnicaj
dugüi' nḭganj ni é rẹ' ngą Jesucristo. Nḭ
ngaa guḭsij dọj güi guḭran' ni é rẹ' sayun,
nḭ nągui'yaj są' Yan'anj niman ni é rẹ'. Nḭ
gąhuin nḭca ruhua ni é rẹ', guḭ'yaj Yan'anj.
Nḭ gąhuin yya ruhua ni é rẹ' ngą si-chrej
Yan'anj nej.
11 Nḭ gą'mi są' nḭganj né' rian Yan'anj.
Nḭ gą'mi né' sisḭ nicaj Yan'anj sun rian
daran'anj. Amén.

Salutaciones finales

12 Silvano huin tsínj nne nan ngąj. Nḭ
arun sij dọj du'ua yanj nan a'nī huaj rian
ni é rẹ'. Nḭ ani ruhuąj sisḭ huin sij 'ngọ tsínj
dagahuin są' rian Yan'anj. Nḭ riquīj 'ngọ
chrej rian ni é rẹ' sisḭ nuguan' nan huin
'ngọ nuguan' xąnga' huin nuguan' gui'yaj
Yan'anj sinduj rian né'. Nḭ gahuin nḭca
ruhua ni é rẹ' ngą nuguan' daj.
13 Nḭ tsínj nico' Yan'anj mąn xuman'
Babilonia, nḭ a'níj ni sij 'ngọ nuguan' huaj
rian ni é rẹ'. Nḭ uyan ganacui Yan'anj ni
sij ngą ni é rẹ'. Nḭ dąj rún' huin 'ngọ da'nī
huin Marco riānj. Nḭ hué daj a'níj sij 'ngọ
nuguan' huaj rian ni é rẹ' nej.
14 Nḭ ngaa gą'nij ni é rẹ' 'ngọ nuguan'
huaj rian ni dugüi' ni é rẹ', nḭ gąrun du'ua
gọ'ngo ni é rẹ' ni dugüi' ni é rẹ' xi'í si
'ḭ ruhua ni dụgüi' ni é rẹ'. Nḭ gąhuin
din'inj ruhua daran' ni é rẹ' huin ni é rẹ'
ni ngüḭ nicaj dugüi' ngą Jesucristo, ruhuąj
aj. Amén.

SEGUNDA EPÍSTOLA UNIVERSAL DE SAN PEDRO APÓSTOL

Salutación

1 Huēj huin Simón Pedro tsínj 'yaj sun
rian Jesucristo. Nḭ huīnj apóstol, tsínj a'mi
si-nu̱guan' Jesucristo rian ni ngüḭ. Nḭ arūnj
yanj carta nan a'nī huaj rian ni é rẹ'. Nḭ
hua guisíj nuguan' sa̱' rian ni é rẹ'. Nḭ
guxuman ruhua ni é rẹ' nga̱ ni únj ni'yaj ni
é rẹ' Yan'anj, gui'yaj Jesucristo. Daj si 'yaj
nḭca Jesucristo huin sí' Yan'anj nico' né'. Nḭ
tsínj nacaj né' huin sij nej.
2 Nḭ huin ruhuāj sisḭ guḭni'i ni é rẹ' da̱j
hua Yan'anj nga̱ Jesucristo huin sí' Señor
nicaj sun rian né'. Ngaa nḭ ga̱'ue guḭri' ni
é rẹ' nico sinduj, guḭ'yaj nu̱ngüej sij. Nḭ
ga̱huin din'inj ruhua ni é rẹ' nej.

Partícipes de la naturaleza divina

3 Ga̱'ue guḭ'yaj Yan'anj daran'anj. Nḭ
riqui Yan'anj daran' si ní'yanj né' sisḭ
ga̱che sa̱' né' si-chrej Yan'anj. Nḭ hué daj
huin xi'í si ni'i né' Cristo huin tsínj gaquínj
né' ga̱'na' né' rian sij. Nḭ hué daj 'yaj sij xi'í
si hua sa̱' nḭn' ruhua sij. Nḭ hua sa̱' nḭn'
ruhua si 'yaj sij nej.
4 Nḭ xi'í si hua sa̱' nḭn' ruhua sij, nḭ
riqui sij ga'ḭ nuguan' sa̱' huin nuguan' hua
gui'yaj yya sij nga̱ né'. Nḭ hua sa̱' nḭn'
ruhua ni nuguan' daj. Nḭ ní'yanj nico ni
nuguan' daj nej. Nḭ xi'í nuguan' sa̱' daj, nḭ
ga̱'ue nḭguisij ni é rẹ' ga̱huin sa̱' ni é rẹ'
daj rún' hua sa̱' man'an Yan'anj. Nḭ ga̱'ue
ga̱huin nḭni ni é rẹ' rian ni nuguan' quij
ma̱n niman ni ngüḭ ma̱n chruhua xungüḭ
nan.
5 Xi'í daj nḭ guḭ'yaj fuerza ni é rẹ' sisḭ
ga̱che ni é rẹ' 'ngọ chrej sa̱' xi'í si guxuman
ruhua ni é rẹ' ni'yaj ni é rẹ' Yan'anj. Nḭ
ngaa chéj ni é rẹ' chrej sa̱', nḭ ga̱huin ni é
rẹ' tsínj guḭni'i sa̱' si-nu̱guan' Yan'anj anj.
6 Nḭ ngaa guḭni'i sa̱' ni é rẹ' si-nu̱guan'
Yan'anj, ngaa nḭ du̱gumi sa̱' ni é rẹ' man'an
ni é rẹ'. Nḭ ngaa guḭsij du̱gumi ni é rẹ'
man'an ni é rẹ', nḭ ga̱'nin' ruhua ni é rẹ'
nga̱ ni sayun ran' ni é rẹ'. Nḭ ngaa guḭsij
ga̱'nin' ruhua ni é rẹ' nga̱ ni sayun ran' ni é
rẹ', ngaa nḭ guḭnico' xa̱nga' ni é rẹ' Yan'anj
anj.
7 Nḭ ngaa guḭsij guḭnico' xa̱nga' ni é rẹ'
Yan'anj, ngaa nḭ ga̱huin 'ḭ ruhua ni é rẹ'
nḭ'yaj ni é rẹ' daran' ni ngüḭ nico' Yan'anj.
Nḭ ngaa guḭsij ga̱huin 'ḭ ruhua ni é rẹ'
nḭ'yaj ni é rẹ' ni ngüḭ nico' Yan'anj, ngaa
nḭ ga̱huin 'ḭ ruhua ni é rẹ' nḭ'yaj ni é rẹ'
daran' ni ngüḭ.
8 Hué dan nḭ sisḭ nari' ni é rẹ' guḭ'yaj á rẹ'
ni rasu̱n nan ya'yoj, nḭ sisḭ gahuin nico ni
nuguan' sa̱' nan chruhua niman ni é rẹ',
ngaa nḭ sḭ gahuin ni é rẹ' tsínj nun ni'i
guḭ'yaj sun rian Yan'anj mánj. Sanḭ guḭni'i
sa̱' ni é rẹ' man'an Señor Jesucristo.
9 Sanḭ tsínj achin na̱ri' guḭ'yaj sa̱' ni
rasu̱n sa̱' nan, nḭ da̱j rún' huin 'ngọ tsínj
duri huin sij. Nḭ nun xiguḭn sa̱' ni'yaj sij
mánj. Nḭ guini'yun ruhua sij sisḭ jnaruhui
Yan'anj gaquin' gui'yaj sij güi gachin.
10 Nḭ gaquínj Yan'anj ni é rẹ' huin ni é rẹ'
jnān nga̱ xica'uī. Nḭ nacui Yan'anj ni é rẹ'
nej. Xi'í daj nḭ du̱gu'nun' ni é rẹ' da̱gahuin
ni é rẹ' rian Yan'anj. Ngaa nḭ guḭni'i yya
ni é rẹ' sisḭ hué daj huin. Nḭ sisḭ hué daj
da̱gahuin ni é rẹ', nḭ nitaj a̱man na̱nicaj
ruhua ni é rẹ' nga̱ si-chrej Yan'anj mánj.
11 Hué ducuánj daj huin sisḭ ga̱'ni Yan'anj
ga̱tu ni é rẹ' rian nicaj sun Señor Jesucristo
nḭganj nḭn'. Nḭ Jesucristo huin tsínj ganacaj
né'. Nḭ ga̱huin nia̱' ruhua Yan'anj ga̱tu ni
é rẹ' xata' aj.
12 Xi'í daj nḭ guḭ'yā sisḭ daran' güi
ga̱nanun ruhua ni é rẹ' ni nuguan' nan
nu̱nj si hua ni'i ni é rẹ', nḭ gahuin nḭca
xa̱nga' ruhua ni é rẹ' nga̱ ni nuguan'
xa̱nga' gahuin chru̱n a ni é rẹ' aj.
13 Nḭ ani ruhuāj sisḭ hua guẹ nnēj
chruhua xungüḭ nan, nḭ hua nia̱n si di-
gyānj rian án rẹ' da̱j ga̱nanun ruhua á rẹ'
ni nuguan' gahuin chru̱n ni é rẹ'.
14 Nḭ ni'īnj sisḭ ga̱huin nḭchrun' güi
ga̱huīj sisḭ hué daj digyán Jesucristo riānj
huin sij Señor nicaj sun rian né'.
15 Ngaa nḭ 'ngọ guḭ'yaj fuerzāj sisḭ ngaa
ga̱huīj, nḭ ga̱nanun ruhua ni é rẹ' ni
nuguan' nan anj.

Testigos presenciales de la gloria de Cristo

16 Nḭ ngaa digyán únj rian ni é rẹ'
da̱j ga̱huin ngaa ga̱'na' ru̱hua' yún Señor
Jesucristo, nḭ da̱j nucuaj sij, nḭ sé cuentu
yu̱n nani ni ngüḭ huin nuguan' digyán únj
rian án rẹ' mánj. Guini'i rian man'an únj
sisḭ tsínj sa̱' huin sij aj.
17 Nḭ guini'i únj ngaa nahuin 'ueé Jesús
gui'yaj chré' huin Yan'anj. Daj si ga'ui'
Yan'anj sisḭ nḭn' ruhua gahuin achij Jesús.
Nḭ ga'mi Yan'anj xata' xi'í Jesús: "Hué nan
huin da'nī 'ḭ ruhuāj. Nḭ huin nia̱' ruhuāj
ni'yā sij." Daj gataj Yan'anj nne xata'. Nḭ
hua 'ueé nḭn' ruhua xata'.
18 Nḭ hué man'an únj gunun si ga'mi
Yan'anj xata' ngaa guimán únj nga̱ Señor
quij guẹ daj.
19 Nḭ xi'í si guini'i únj da̱j gahuin 'ueé
Jesús, gui'yaj Yan'anj, nḭ ga̱huin yya ruhua
únj doj xi'í nuguan' garun ni tsínj ga'mi
si-nu̱guan' Yan'anj asḭj ná. Nḭ dugu'na̱j
guḭ'yaj ni é rẹ' sisḭ xa̱caj ni é rẹ' cuenta

xi'í nuguan' ga'mi ni sij. Nị dạj rún' huin 'ngọ yan'ạn xiguịn rian hua rụmi', nị hué daj 'yaj ni nuguan' garun ni tsínj daj. Nị dạj rún' huin ngaa rẹnga', nị hué daj gạhuin ngaa gạ'na' rụhua' yún Jesucristo. Nị dạj rún' huin stangạ síj ngaa ruhua guịxiguin, ataj né', nị hué daj guịxiguin chruhua niman né' ngaa gạ'na' rụhua' yún Jesucristo guịni'i né'.

20 Nị hua niạn sisị guịni'i sini ni é rẹ' sisị ngaa garun ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj guimán asịj ná, nị nun garun ni sij güenda man'an ni sij mánj. Sanị garun ni sij rian yanj dạj rún' digyán Yan'anj rian ni sij.

21 Daj si nị ạ 'ngọ tsínj nun gui'yaj si ga'nạ' si-nụguan' Yan'anj chruhua xungüị nan gunun né'. Sanị ga'mi ni tsínj sạ' daj si-nụguan' Yan'anj dạj rún' digyán Espíritu Santo rian ni sij.

2

Falsos profetas y falsos maestros

1 Sanị asịj ná nị guimán ni tsínj ga'mi nuguan' nnẹ scanij ni ngüị. Nị digya' yun'unj ni sij sisị a'mi ni sij si-nụguan' Yan'anj. Nị hué daj gạ'na' tsínj dịgyán nuguan' nnẹ scanij ni é rẹ' nej. Nị dịgyán huị ni sij ango chrej digya' yun'unj. Nị guẹre' niman ni tsínj guịda'a chrej digya' yun'unj daj. Nị na'uej ruhua ni sij sisị Jesús huin Señor nicaj sun rian né'. Nị hué Jesús huin tsínj gahui' xi'í si-gạquin' ni sij. Xi'í daj nị rá'yanj gạhuin ni sij castigo, guị'yaj Yan'anj.

2 Sanị guịnico' nico ni ngüị chrej xị'i dịgyán ni sij. Nị xi'í si guị'yaj ni tsínj xacaj chrej xị'i daj, nị gạ'mi quij ango ni ngüị xi'í chrej xạnga' 'nạ' rian Yan'anj anj.

3 Nị gạhuin ruhua ni tsínj digya' yun'unj daj guịri' ni sij san'anj. Xi'í daj nị nạno' ni sij nuguan' digya' yun'unj gạ'mi ni sij rian ni é rẹ'. Sanị asịj ná gataj Yan'anj sisị gạhuin ni sij castigo. Nị hua gahuin nịchrun' si gạhuin ni sij castigo, guị'yaj Yan'anj anj.

4 Nị nitaj si guinicaj Yan'anj 'ngọ niman nico rian ni ángel gui'yaj gaquin' asịj ná. Sanị ga'níj Yan'anj ni ángel daj rian yan'ạn sisị gụna ni ángel daj ducuagạ' rian hua rụmi'. Nị hué yu'uj daj guịman ni ángel da guịsij güi nạgui'yaj yya Yan'anj ni gaquin'.

5 Nị nun guịnicaj Yan'anj niman nico rian ni tsínj guimán asịj ná. Sanị ga'níj Yan'anj 'ngọ gumạn xxi ga'nạ' rian ni tsínj gui'yaj quij. Nị gahui' ni sij gui'yaj gumạn daj. Sanị urin Noé ngạ ango chij dugüi' sij ganacaj Yan'anj. Nị hué Noé huin tsínj ga'mi rian ni tsínj quij daj sisị guị'yaj nịca ni sij aj.

6 Nị hué daj gui'yaj Yan'anj castigo ni tsínj guimán nụngüej xuman' gụ'naj Sodoma ngạ Gomorra asịj ná. Nị garij yan'ạn Yan'anj nụngüej xuman' daj. Nị da yaj gạhuin nụngüej xuman' daj, gui'yaj Yan'anj. Nị gahuin 'ngọ da'nga' digyán Yan'anj sisị dạj rún' guiran' nụngüej xuman' daj, nị hué daj guịran' ni ngüị nun xuman ruhua ni'yaj Yan'anj anj.

7 Sanị guiri nịni Yan'anj tsínj gụ'naj Lot scanij ni tsínj quij daj. Daj si Lot huin tsínj gui'yaj nịca. Nị nun garan' ruhua sij guini'i sij chrej quij gachéj ni tsínj quij daj.

8 (Nị Lot huin tsínj gui'yaj nịca. Nị gane sij scanij ni tsínj gui'yaj quij. Nị ya'yoj guini'i sij si xị'i gui'yaj ni sí'. Nị gunun sij nuguan' quij ga'mi ni sí'. Nị guere' ruhua sij ngạ ni nuguan' quij daj.)

9 Nị ni'i sạ' Señor nạcaj sij ni tsínj nico' man'an sij ngaa ran' ni sij sayun. Nị gạri Señor ducuagạ' ni tsínj gui'yaj quij gạhuin ni sij castigo da güi nạgui'yaj yya Yan'anj si-gạquin' ni sí'.

10 Nị nịn' ruhua gạhuin castigo ni tsínj 'yaj si huin quij ruhua ni sij ngạ nneẹ cúj ni sij, guị'yaj Yan'anj. Nị 'yaj ducu ni sij ngạ nuguan' a'nin' Señor sun rian ni sij. Nị huin ni sij ni tsínj ga niqui hua. Nị 'yaj ni sij si aran' ruhua man'an ni sij. Nị nitaj si xu'ui' ni sij gạ'mi quij ni sij rian ni si nicaj sun mán xata' mánj.

11 Nị nụnj si nucuaj ni ángel daj ngạ ni si daj, sanị nun gạ'mi gaquin' ni ángel rian Yan'anj xi'í ni si mánj.

12 Nị rún' huin xucu nitaj sta'nga' nụn huin ni sij. Nị a'mi quij ni sij xi'í nuguan' nunun ni sij. Nị dạj rún' ran' ni xucu a'nga mán riqui quij ngaa da'a ni sij dagahui' ni sij, nị hué daj gạhuin ngạ ni tsínj 'yaj quij daj. Nị gạhui' ni sij xi'í ni rasụn quij gui'yaj ni sij.

13 Nị dạj rún' gui'yaj quij ni sij rian ni ngüị, nị hué daj nạru'ue Yan'anj castigo rian ni sij. Nị huin niạ' ruhua ni dụgüi' ni sij ngaa achéj ni sij ya'yoj 'yaj ni sij ni rasụn xị'i. Nị huin 'ngọ si-nạ'aj si 'yaj ni sij. Nị huin ni sij ni tsínj ga niqui hua. Nị hué daj 'yaj quij ni sij ngaa xa nụguan'an ni sij ngạ ni é rẹ'.

14 Nị 'yaj rian ni sij gaquin' ngaa nị'yaj ni sij rian nicạ dugüi' ni sij. Nị na'ue gạ'nin' ruhua ni sij ni'yaj ni sij ni yun'unj xạna. Nị digya' yun'unj ni sij ni tsínj achin gạhuin nịca ruhua ngạ si-chrej Yan'anj. Nị nahuij ruhua ni sij guịri' ni sij si-sạn'anj dugüi' ni sij. Nị huin ni sij ni tsínj ga niqui gạn'anj rian yan'ạn.

15 Ga ni'ya ni sij si duna ni sij chrej nịca. Nị xacaj ni sij si-chrej tsínj gụ'naj Balaam da'níj Beor. Nị gui'yaj Balaam gaquin' xi'í si gahuin ruhua sij ni'yaj sij san'anj.

16 Sanı̱ gui'yaj Yan'anj sisı̱ gạ'mi 'ngọ urruj dạj rún' a'mi 'ngọ tsínj. Nı̱ chran' urruj daj Balaam. Nı̱ nun gạ'uej ruhua xuj gạn'anj xuj chrej quij huaj Balaam mánj.
17 Nı̱ dạj rún' huin 'ngọ yu'uj rian nitaj ahui nnee huin ni tsínj 'yaj quij daj. Nı̱ dạj rún' 'yaj nga ngaa nı̱caj nanẹ huan'an, nı̱ hué daj huin ni sij. Nı̱ nico castigo gạhuin nı̱ganj ni sij gu̱iman ni sij rian hua rụmi' nı̱n' ruhua rian yan'ạn, gu̱i'yaj Yan'anj.
18 Nı̱ a'mi ran ni sij 'yaj fuerza ni sij sisı̱ sạ' nı̱n' ruhua huin nuguan' a'mi ni sij. Nı̱ digya' yun'unj ni sij ni tsínj guxuman nạca ruhua ni'yaj Yan'anj. Nı̱ 'yaj fuerza ni sij sisı̱ gu̱i'yaj ni sí' dạj rún' aran' ruhua nneẹ cúj ni sí'. Nı̱ dyaj gahui ni sí' rian chrej huin chrej achéj ni tsínj xı̱'i nitaj si hua sạ' mánj.
19 Nı̱ ataj ni sij sisı̱ gạ'ue gu̱i'yaj ni tsínj guxuman nạca ruhua daj si gạran' ruhua ni sí'. Ngaa nı̱ gạhuin ní'nij rian ni sí' gạche ni sí' daran' chrej, ataj ni sij. Nı̱ hué man'an ni sij huin tsínj 'yaj sun yụn rian chrej xı̱'i. Daj si dạj hua ni rasụn 'yaj gana rian né', nı̱ hué rian ni rasụn daj 'yaj sun yụn né' rún' huaj.
20 Nı̱ hua guini'i ni tsínj daj Señor Jesucristo huin tsínj nacaj né'. Nı̱ duna ni sij sichrej xungüı̱ nan. Sanı̱ sisı̱ nạnicaj ruhua ni sij gu̱i'yaj ni sij gaquin' gui'yaj sini ni sij, ngaa nı̱ gạhuin quij niman ni sij daj ngạ si gahuin quij ni sij ası̱j sini yạn anj.
21 Sạ' huin gạ' sisı̱ nun gu̱ini'i sini ni sij chrej nı̱ca. Daj si ngaa guisíj guini'i ni sij chrej daj, nı̱ guxun anéj ni sij man'an ni sij rian nuguan' sạ' a'nin' sun rian ni sij huin nuguan' naga'ui' Yan'anj rian ni sij.
22 Xạnga' nı̱ 'yaj ni sij dạj rún' ataj né' ngaa ataj né': "Nanicạj xuhue xa xuj si uránj xuj." Nı̱: "Ngaa duguane nạca né' xacáj, nı̱ nanicạj xuj ane xuj sige'", ataj né'. Nı̱ da'nga' daj 'yaj ni tsínj daj.

3

El día del Señor vendrá

1 Nı̱ 'ı̱ ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Nan síj hu̱ij carta a'nī huaj rian ni é rẹ'. Nı̱ rian hu̱ij carta nan, nı̱ 'yaj fuerzāj rian ni é rẹ' sisı̱ xạcaj ni é rẹ' cuenta xi'í si-chrej Yan'anj huin ni é rẹ' tsínj ani sạ' ruhua.
2 Ngaa nı̱ gạnanun ruhua ni é rẹ' si-nụguan' ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj ası̱j ná huin ni sij ni tsínj hua sạ' rian Yan'anj. Nı̱ hué daj gạnanun ruhua ni é rẹ' nuguan' ga'nin' Señor sun rian ni é rẹ' huin sij tsínj nacaj né'. Nı̱ nuguan' nan huin nuguan' ga'mi anin' únj ni tsínj apóstol gunun ni é rẹ'.
3 Nı̱ ruhuāj sisı̱ gu̱ini'i sini ni é rẹ' sisı̱ ngaa ruhua gạnahuij xungüı̱ nan, nı̱ gu̱iman ni tsínj gạ'mi ducu xi'í nuguan' sạ'. Nı̱ gu̱i'yaj ni sij rún' gahuin quij ruhua ni sij.
4 Nı̱ nạchin' snan'anj ni sij ni é rẹ': "Dạj gahuin ngạ nuguan' gataj yya Cristo sisı̱ gạ'na' yún sij únj. Daj si ası̱j gahui' ni xi né', nı̱ hua guẹ xungüı̱ ası̱j ngaa gui'yaj Yan'anj xungüı̱ aj." Daj gạtaj ni sij gụnun ni é rẹ'.
5 Nı̱ na'ue gụnun ruhua ni sij sisı̱ ası̱j ná ga'mi Yan'anj 'ngọ nuguan', nı̱ gurugüi' xungüı̱ ngạ xata'. Nı̱ gui'yaj Yan'anj sisı̱ gụna yo'ój nạco dạni nnee yan'anj.
6 Nı̱ hué daj gui'yaj Yan'anj sisı̱ gạ ni'ya xungüı̱, gui'yaj nnee ası̱j ná.
7 Nı̱ gataj si-nụguan' Yan'anj sisı̱ gụna xata' ngạ yo'ój mán né' nan da gu̱isij güi nạgui'yaj yya Yan'anj si-gạquin' ni tsínj xı̱'i. Ngaa nı̱ gạca xata' ngạ yo'ój, gu̱i'yaj Yan'anj. Nı̱ hué daj gạhuin castigo ni tsínj xı̱'i nej.
8 Nı̱ 'ı̱ ruhuāj ni'yā ni é rẹ' huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Nı̱ sı̱ guini'yun ruhua ni é rẹ' sisı̱ dạj rún' huin 'ngọ mí yo', nı̱ hué daj huin 'ngọ güi rian Yan'anj. Nı̱ dạj rún' huin 'ngọ güi, nı̱ hué daj huin 'ngọ mí yo' rian Yan'anj nej.
9 Sé si gạhuin ran gạ'na' Señor dạj rún' ani ruhua gọ'ngo ni ngüı̱ mánj. Sanı̱ dạgahuin sij dạj rún' gataj yya sij gunun né'. Maan si a'nin' ruhua Señor ngạ ni é rẹ' si na'uej ruhua sij sisı̱ gạ ni'ya nı̱ ạ 'ngọ ni ngüı̱ mánj. Sanı̱ huin ruhua sij sisı̱ gạnani ruhua daran' ni ngüı̱ xi'í si-gạquin' ni sij aj.
10 Sanı̱ dạj rún' 'yaj tsínj tụ ngaa achéj sij nası̱nunj nẹ' nı̱ hué daj nası̱nunj gạ'na' Señor. Nı̱ gạhuin garı̱n nı̱n' ruhua ngaa gạnahuij xata'. Ngaa nı̱ gạnahuij daran'anj gạca. Nı̱ gạca yo'ój ngạ daran' si mạn rian yo'ój nej.
11 Ngaa nı̱ sisı̱ hué daj gạnahuij daran'anj, nı̱ hua niạn sisı̱ nı̱n' ruhua gu̱i'yaj fuerza ni é rẹ' gạche sạ' ni é rẹ' si-chrej Yan'anj anj.
12 Nı̱ ana'uij ni é rẹ' güi gạ'na' Yan'anj. Nı̱ xạcaj sạ' ni é rẹ' si-chrej Yan'anj sisı̱ rá'yanj gu̱isij güi daj. Nı̱ ngaa gạ'na' Yan'anj, nı̱ gạnahuij xata' gạca. Nı̱ nạgune daran'anj scanij yan'ạn.
13 Sanı̱ ana'uij né' sisı̱ gu̱i'yaj Yan'anj ango xata' nạca ngạ ango yo'ój nạca dạj rún' gataj yya sij gunun né'. Nı̱ gu̱i'yaj nı̱ca ni ngüı̱ gu̱iman yu'uj daj.
14 Nı̱ 'ı̱ ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Nı̱ xi'í si ana'uij ni é rẹ' sisı̱ hué daj gạhuin, ngaa nı̱ gu̱i'yaj fuerza ni é rẹ' sisı̱ nitaj gaquin' hua rian ni é rẹ' mánj. Nı̱ gu̱i'yaj fuerza ni é rẹ' sisı̱ gạhuin sạ' niman ni é rẹ' ngaa gạ'na' Jesucristo aj. Nı̱ gạhuin din'inj ruhua ni é rẹ' nej.
15 Nı̱ xạcaj ni é rẹ' cuenta sisı̱ huin ran Señor gạ'na' sij xi'í si huin ruhua sij sisı̱

gạnani ni ngüị xi'í si-gạquin' ni sij. Nị hué daj garun Pablo yanj carta guchij rian ni é rẹ' huin sij 'ngọ jnánj né' 'ị ruhua né' ni'yaj né'. Nị gahuin chrụn sij gui'yaj Yan'anj.

16 Nị daran' carta garun sij, nị a'mi sij xi'í ni nuguan' nan. Nị 'ị gụnun' dọj nuguan' arun sij. Nị hua ni tsínj nun ni'i ngạ tsínj ani huịj ruhua. Nị naduna ni sij si-nụguan' Pablo dạj rún' naduna ni sij ango yu'uj rian si-nụguan' Yan'anj. Sanị xi'í daj nị gạhuin ni sij castigo, guị'yaj Yan'anj anj.

17 Nị 'ị ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Nị xi'í si hua ni'i ni é rẹ' dạj 'yaj ni tsínj daj, nị dụgumi ni é rẹ' sisị sị nanicạj ruhua ni é rẹ' guị'yaj ni sij xi'í nuguan' yyạ a'mi ni sij. Nị hué daj dụgumi ni é rẹ' sisị sị duna ni é rẹ' si-nụguan' Yan'anj, guị'yaj ni sij mánj. Daj si hua gahuin nịca ruhua ni é rẹ' ngạ si-chrej Yan'anj anj.

18 Nị 'ngọ guịni'i sạ' ni é rẹ' dạj hua sinduj gui'yaj Jesucristo rian ni é rẹ' huin sij tsínj nacaj né'. Ni guịni'i sạ' ni é rẹ' xi'í Jesucristo huin sij Señor nicaj sun rian né' nej. Gạ'mi sạ' né' xi'í Jesucristo yyạj. Nị hué daj gạ'mi sạ' né' nịganj nịn'. Amén.

PRIMERA EPÍSTOLA UNIVERSAL DE SAN JUAN APÓSTOL

La palabra de vida

1 Hué dan nị gạtaj snan'anj anin' únj nuguan' nan rian ni é rẹ' xi'í tsínj gane asịj gaxị'i daran'anj. Nị hua gunun anin' únj si ga'mi sij. Nị hua guini'i anin' únj ngạ rian anin' únj nej. Nị hua guini'yaj sạ' anin' únj dạj hua man'an sij nej. Nị hua ganun ra'a anin' únj sij nej. Nị tsínj daj ga'mi nuguan' gunún'. Nị nuguan' daj 'yaj si gạ nị'na' né' guịman né' nịganj nịn' ngạ Yan'anj anj.

2 Nị hua gurugüi' tsínj 'yaj si hua nị'no' daj. Nị hua guini'i anin' únj sij. Nị gahuin anin' únj tsínj nata' rian ni ngüị xi'í man'an sij. Nị nata' anin' únj rian ni é rẹ' xi'í tsínj 'yaj si hua nị'no' nịganj nịn' anj. Nị asịj ná gane sij ngạ Yan'anj huin chrej né'. Sanị ga'nạ' sij gane sij ngạ né'.

3 Hué dan nị nata' anin' únj rian ni é rẹ' xi'í si guini'i anin' únj ngạ si gunun anin' únj. Hué daj 'yaj anin' únj sisị gạ'ue guịnicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ anin' únj. Nị xạnga' yya nicaj dugüi' né' ngạ chrej né', nị ngạ da'níj sij huin Jesucristo nej aj.

4 Nị arun anin' únj ni nuguan' nan a'níj anin' únj huaj rian ni é rẹ' sisị gạ'ue gạ niạ' nịn' ruhua ni é rẹ' aj.

Dios es luz

5 Hué nan huin nuguan' digyán Jesucristo rian anin' únj. Nị nata' snan'anj anin' únj nuguan' nan rian ni é rẹ'. Dạj rún' hua 'ngọ yan'ạn xiguịn, nị da'nga' daj hua Yan'anj. Nị ạ 'ngọ nitaj si hua rụmi' rian nne man'an Yan'anj mánj.

6 Ngaa nị sisị chéj né' rian rụmi' hua 'yaj quij né', nị a'mi yyạ né' ngaa ataj né' sisị nicaj dugüi' né' ngạ Yan'anj anj. Nị nitaj si nico' né' nuguan' xạnga' mánj.

7 Sanị sisị chéj né' rian xiguịn hua rún' nne Yan'anj rian xiguịn hua, ngaa nị man'an ni dugüi' né' nicaj dugüi'. Nị na'nin' tun da'níj sij Jesucristo daran' si-gạquin' né' aj.

8 Nị sisị gạtaj né' sisị nitaj gaquin' da'ui né', ngaa nị digya' yun'unj né' man'an né'. Nị nitaj si nụn nuguan' xạnga' niman né' mánj.

9 Sanị sisị nạto' gaquin' gui'yó' gụnun Yan'anj, ngaa nị guịnicaj sij 'ngọ niman nico xi'í si-gạquin'. Daj si hua sạ' niman Yan'anj. Nị hua yya niman sij nej. Ngaa nị nạ'nin' sij daran' si quij hua chruhua niman né' aj.

10 Nị sisị gạtaj né' sisị nitaj gaquin' gui'yaj né', ngaa nị 'yaj né' sisị Yan'anj huin tsínj digya' yun'unj, gạtaj né'. Daj si hua gataj Yan'anj si da'ui né' gaquin'. Ngaa nị sisị gạtaj né' daj, nị nitaj si unun né' si-nụguan' Yan'anj mánj.

2

Cristo, nuestro abogado

1 Dạj rún' huin da'níj man'ānj huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Nị arūnj nuguan' nan huaj rian ni é rẹ' sisị sị gui'yaj ni é rẹ' gaquin' mánj.

Hué dan ni sisị guị'yaj né' gaquin', ngaa nị hua 'ngọ tsínj nụn xị'i xi'í né' rian chrej né' huin Yan'anj huin sí' Jesucristo. Nị gạ'mi sí' rian Yan'anj xi'í né'. Nị hua nịn' nịca niman sí'.

2 Nị naga'ui' Jesucristo man'an sij ga-narán sij rian si-gạquin' né'. Nị sé si narán sij rian urin si-gạquin' né', sanị narán sij rian si-gạquin' daran' ni ngüị mạn chruhua xungüị aj.

3 Nị sisị dạgahuin né' nuguan' a'nin' Jesucristo sun rian né', ngaa nị gạ'ue guịni'i né' sisị hua yya ni'i né' man'an sij aj.

4 Sisị ataj 'ngọ tsínj daj: "Ni'i nimānj Jesús", nị nitaj si dagahuin sij nuguan' a'nin' sí' sun rian né', ngaa nị hué sij huin 'ngọ tsínj a'mi nuguan' yyạ. Nị nitaj si hua yya niman sij mánj.

5 Sanị tsínj dagahuin si-nụguan' Jesús, nị hua yya nịn' gahuin chrụn sij gahuin 'ị ruhua sij ni'yaj sij Yan'anj anj. Nị sisị guị'yaj né' daj, nị gạ'ue guịni'i né' sisị nicaj dugüi' né' ngạ Jesús.

6 Nị sisị ataj 'ngọ tsínj daj sisị nicaj dugüi' sij ngạ Jesús, ngaa nị da'ui sij si gạche sij dạj rún' gachéj Jesús aj.

El nuevo mandamiento

7 Nị a'nī nuguan' a'nin' nan huaj rian ni é rẹ' huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Nị sé 'ngọ nuguan' nạca huin mánj. Hué 'ngọ huin ngạ nuguan' guida'a ni é rẹ' asịj sini yạn anj. Nị nuguan' a'nin' hua ná daj huéj huin nuguan' hua gunun ni é rẹ' asịj sini.

8 Sanị si arūnj nan rún' huin 'ngọ nuguan' nạca a'nin' Yan'anj sun rian né'. Nị hua digyán Cristo sisị hua yya nuguan' nan. Nị hué daj digyán ni é rẹ' nej. Nị huaj gạnahuij si hua rụmi' rian xungüị nan. Nị hua xiguịn yan'ạn xạnga' huin Jesucristo aj.

9 Nị sisị hua 'ngọ tsínj ataj sisị chéj sij rian xiguịn yan'ạn, sanị nun huin xạn' ruhua sij ni'yaj sij jnánj sij, ngaa nị chéj guẹ sij rian rụmi' hua daj.

10 Nị tsínj 'ị ruhua ni'yaj jnánj sij, nị hua chéj sij rian xiguịn. Nị nitaj 'ngọ si hua guị'yaj si guịnij sij gaquin'.

11 Sanị tsínj nun huin xạn' ruhua ni'yaj jnánj sij, nị nne sij rian rụmi'. Nị chéj sij

rian rṵmi' nej. Nḭ nun ni'i sij rian chéj sij
xi'í si guiránj si rṵmi' hua daj rian sij.
12 Arūnj nuguan' nan a'nī huaj rian ni é
rẹ' huin ni é rẹ' ni tsínj hua lij. Daj si hua
guisíj guinicaj Yan'anj 'ngọ niman nico xi'í
si-gạquin' ni é rẹ'. Nḭ hué daj gui'yaj sij xi'í
si-xugüi man'an sij.
13 Nḭ arūnj nuguan' nan a'nī huaj rian ni
é rẹ' tsínj hua da'níj. Daj si hua ni'i ni é
rẹ' tsínj gane asḭj sini yạn.
Nḭ arūnj nuguan' nan a'nī huaj rian ni é
rẹ' ni tsínj hua lij. Daj si hua gui'yaj gana
ni é rẹ' rian sichre aj.
Nḭ arūnj nuguan' nan a'nī huaj rian ni é
rẹ' huin ni é rẹ' si hua lij. Daj si hua ni'i ni
é rẹ' chrej né' huin Yan'anj.
14 Nḭ hua garūnj nuguan' ga'nī rian ni é
rẹ' tsínj hua da'níj. Daj si hua ni'i ni é rẹ'
tsínj gane asḭj sini yạn.
Nḭ hua garūnj nuguan' ga'nī rian ni é rẹ'
ni tsínj hua lij. Daj si hua gahuin nucuaj
niman ni é rẹ' rian sayun. Nḭ 'ngọ gunun
ni é rẹ' si-nṵguan' Yan'anj. Nḭ gui'yaj gana
ni é rẹ' rian sichre aj.
15 Sḭ gahuin ruhua ni é rẹ' nḭ'yaj ni é
rẹ' si-chrej xungüḭ nan ngạ ni rasṵn mạn
chruhua xungüḭ nan mánj. Sisḭ hua 'ngọ
tsínj huin ruhua nḭ'yaj si-chrej xungüḭ nan,
ngaa nḭ nitaj si huin ruhua sij nḭ'yaj sij
chrej né' huin Yan'anj.
16 Daj si daran' nuguan' mạn chruhua
xungüḭ, nḭ nitaj si 'nạ' ni nuguan' daj rian
chrej né' mánj. Sanḭ maan si-nṵguan'
xungüḭ huin nánj. Nḭ ni tsínj chéj si-chrej
xungüḭ, nḭ dagahuin ni sij si huin ruhua
nneẹ cúj ni sij. Nḭ huin ruhua ni sij gụḭnicaj
ni sij si ni'yaj ni sij nej. Nḭ nnẹ ni sij ngạ si
'yaj ni sij nej.
17 Nḭ huaj nahuij xungüḭ nan ngạ daran'
si quij hua huin ruhua ni ngüḭ mạn
chruhua xungüḭ nej. Sanḭ tsínj 'yaj si aran'
ruhua Yan'anj, nḭ gạne nḭganj nḭn' sij nánj.

El anticristo

18 Hué dan nḭ dạj rún' huin da'nī huin ni
é rẹ' riānj. Nḭ ataj snan'ān gụnun ni é rẹ'
sisḭ ruhua gạnahuij xungüḭ. Nḭ hua gunun
ni é rẹ' nuguan' sisḭ gạ'na' 'ngọ tsínj unun'
ngạ Cristo. Nḭ hua narugüi' nico ni tsínj
unun' ngạ Cristo. Nḭ xi'í daj ni'i né' sisḭ
huạ huaj gạnahuij xungüḭ nan anj.
19 Nḭ gahui ni tsínj daj scanij né'. Sanḭ
xạnga' nitaj si nicaj dugüi' ni sij ngạ né'.
Daj si sisḭ nụn ruhua ni sij guinicaj dugüi'
ni sij ngạ né', ngaa nḭ hua gunáj ni sij ngạ
né'. Sanḭ xi'í si gahui ni sij, nḭ digyán yya ni
sij sisḭ hua yya nitaj si nicaj dugüi' daran'
ni sij ngạ né' mánj.
20 Sanḭ Cristo riqui Espíritu Santo rian
ni é rẹ'. Xi'í daj hua ni'i ni é rẹ' daran'
nuguan'.
21 Nḭ sé si arūnj nuguan' nan a'nī rian ni
é rẹ' xi'í si nun ni'i ni é rẹ' nuguan' xạnga'
mánj. Sanḭ hua ni'i ni é rẹ' nuguan' xạnga'.
Nḭ ni'i ni é rẹ' sisḭ nḭ ạ 'ngọ nuguan' yyạ
nitaj si gạ'na' scanij nuguan' xạnga' mánj.
22 Nḭ ụn tsínj huin tsínj a'mi yyạ, ruhua
ni é rẹ' únj. Hué sij huin tsínj ataj sisḭ sé
Jesús huin Cristo mánj. Nḭ hué tsínj daj
huin tsínj unun' ngạ Cristo. Daj si na'uej
ruhua sij gụxuman ruhua sij nḭ'yaj sij chrej
né' huin Yan'anj ngạ da'níj sí' Jesús nej aj.
23 Nḭ tsínj na'uej ruhua gụxuman ruhua
ni'yaj da'níj chrej né', nḭ nitaj si nicaj
dugüi' sij ngạ chrej né' nej. Sanḭ tsínj
xuman ruhua ni'yaj da'níj chrej né', nḭ
nicaj dugüi' sij ngạ chrej né' aj.
24 Hué dan nḭ 'ngọ gụnun ni é rẹ' nuguan'
gunun ni é rẹ' asḭj sini yạn. Nḭ sisḭ 'ngọ
gụnaj sạ' nuguan' daj chruhua niman ni é
rẹ', ngaa nḭ 'ngọ gụḭnicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ
da'níj Yan'anj ngạ chrej né' huin Yan'anj
nej aj.
25 Nḭ nan huin nuguan' ga'níj du'ua
Jesucristo rian né' sisḭ gạ'ue gạne nḭganj
né' ngạ Yan'anj anj.
26 Nḭ garūnj ni nuguan' nan a'nī huaj
rian ni é rẹ' sisḭ xạcaj ni é rẹ' cuenta xi'í
ni tsínj huin ruhua dḭgya' yun'unj ni é rẹ'.
27 Sanḭ hua ga'nạ' Espíritu Santo
chruhua niman ni é rẹ', gui'yaj Jesucristo.
Nḭ nitaj si hua niạn sisḭ dḭgyán 'ngọ tsínj
daj 'ngọ nuguan' rian ni é rẹ' mánj. Daj
si man'an Espíritu Santo digyán daran'
nuguan' rian ni é rẹ'. Nḭ si digyán sij
huin nuguan' xạnga'. Sé nuguan' yyạ
huin mánj. Hué dan nḭ dạj rún' digyán
sij nuguan' xạnga' rian ni é rẹ', nḭ hué daj
'ngọ gụḭnicaj dugüi' ni é rẹ' ngạ Jesús aj.
28 Hué dan nḭ dạj rún' huin da'nī huin ni
é rẹ' riānj. Nḭ huin ruhuāj sisḭ 'ngọ gụḭnicaj
dugüi' ni é rẹ' ngạ Jesucristo. Hué daj nḭ
nitaj si gạhuin ruhua né' ngaa gạ'na' sij.
Nḭ sḭ gahuin nạ'aj né' rian sij ngaa gạ'na'
sij aj.
29 Nḭ sisḭ ni'i ni é rẹ' sisḭ hua nḭca yya
niman Jesucristo, ngaa nḭ ni'i ni é rẹ' sisḭ
daran' ni ngüḭ 'yaj nḭca, nḭ huin ni sij da'níj
Yan'anj anj.

3

Hijos de Dios

1 Hué dan nḭ xạcaj ni é rẹ' cuenta sisḭ
nḭn' ruhua gahuin 'ḭ ruhua chrej né' huin
Yan'anj ni'ya yụn'. Xi'í daj nḭ riqui Yan'anj
sisḭ gạhuin né' da'níj sij. Nḭ xạnga' huin
né' da'níj Yan'anj. Xi'í daj nḭ tsínj guida'a
si-chrej xungüḭ nan, nḭ nun ni'i ni sij né'.
Daj si nun ni'i ni sij Yan'anj mánj.
2 Hué dan nḭ 'ḭ ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Yyạj
huin né' da'níj Yan'anj. Nḭ nụnj si nun ni'i
né' dạj gạ né' nẹ' chrej rian, sanḭ ni'i né' sisḭ

ngaa nąrugüi' Jesucristo, ngaa nị gą né' dąj
rún' hua man'an sij. Daj si guịni'i yya né'
dąj hua man'an sij.
3 Nị daran' ni tsínj ano' sisị hué daj gą ni
sij, guị'yaj Jesucristo, nị nągui'yaj są' ni sij
niman man'an ni sij dąj rún' hua są' nịn'
niman man'an Jesucristo.
4 Nị daran' ni tsínj 'yaj gaquin', nị nun
dagahuin ni sij si-ley Yan'anj. Daj si ngaa
'yaj né' gaquin', nị nun dagahuin né' si-ley
Yan'anj mánj.
5 Nị hua ni'i ni é rẹ' sisị ga'ną' Jesucristo
xungüị nan sisị gą'ne sij si-gąquin' né'. Nị
nitaj nị ą 'ngọ gaquin' da'ui sij mánj.
6 Nị daran' ni tsínj nicaj dugüi' ngą Jesús,
nị nitaj si 'yaj ni sij gaquin' mánj. Sanị
daran' ni tsínj 'yaj gaquin', nị nitaj si ni'i
ni sij man'an sí' mánj.
7 Hué dan nị dąj rún' huin da'nī huin ni é
rẹ' riānj. Sị ga'uej ruhua ni é rẹ' sisị dịgya'
yun'unj nị ą 'ngọ ni ngüị ni é rẹ' mánj. Nị
dąj rún' hua nịca niman Jesucristo, nị hué
daj hua nịca niman 'ngọ tsínj 'yaj nịca nej.
8 Nị tsínj 'yaj gaquin', nị hué sij nicaj
dugüi' ngą sichre. Daj si 'yaj sichre gaquin'
asịj sini yąn. Nị ga'ną' da'níj Yan'anj
chruhua xungüị nan sisị guẹre'ej sij si-sun
sichre aj.
9 Nị daran' tsínj huin da'níj Yan'anj, nị
nitaj si 'yaj ni sij gaquin' mánj. Daj si
gahuin są' niman ni sij, gui'yaj Yan'anj. Nị
sị ga'ue 'ngọ guị'yaj ni sij gaquin', si da'níj
Yan'anj huin ni sij aj.
10 Nị gą'ue xącaj né' cuenta nị'yaj né' ụn
tsínj huin da'níj Yan'anj, nị ụn tsínj huin
da'níj sichre aj. Daj si sisị nitaj si 'yaj nịca
'ngọ tsínj daj, nị sisị nitaj si 'ị ruhua sij
ni'yaj sij dugüi' sij, ngaa nị nitaj si nicaj
dugüi' sij ngą Yan'anj mánj.
11 Nị hué nan huin nuguan' gunun ni é
rẹ' asịj sini yąn. Nị nuguan' nan huin sisị
da'ui né' gąhuin 'ị ró' ni'yó' ni dugüí' aj.
12 Nị sị gui'yó' dąj rún' gui'yaj Caín tsínj
guinicaj dugüi' ngą sichre asịj ná. Nị
dagahui' sij jnánj sij. Nị ụn sin huin nị
dagahui' sij, ruhua á rẹ' únj. Hué dagahui'
sij jnánj sij xi'í si gui'yaj quij sij. Nị gui'yaj
są' jnánj sij aj.
13 Hué dan nị sị gani ruhua ni é rẹ' sisị
nun huin xąn' ruhua ni tsínj nico' si-chrej
xungüị nan ni'yaj ni sij ni é rẹ' huin ni é
rẹ' jnān ngą xica'uī.
14 Nị asịj sini ró' huin níman gahuin né'.
Sanị ni'i né' sisị hua nị'na' niman né' yyąj
aj. Daj si 'ị ruhua né' ni'yaj né' ni dugüi'
né' aj. Tsínj nitaj si 'ị ruhua ni'yaj dugüi',
nị hua niman sij dąj rún' huin níman anj.
15 Nị daran' ni tsínj nun huin xąn' ruhua
ni sij ni'yaj ni sij jnánj ni sij, nị huin ni
sij rún' huin 'ngọ tsínj dagahui' níman. Nị
ni'i ni é rẹ' sisị sị ga'ue gąne nịganj 'ngọ
tsínj dagahui' níman mánj.
16 Nị ni'i né' sisị 'ị ruhua Jesús ni'yaj sij
mun'ún'. Daj si ga'uej ruhua sij gąhui' sij
xi'í né'. Nị hué ducuánj daj ga'uej ruhua
né' gąhui' né' xi'í jnánj né' nej.
17 Nị sisị hua 'ngọ né' hua rasụn rian, nị
ni'yaj sij sisị achin 'ngọ rasụn rian jnánj sij,
nị na'uej sij gą'ui' sij, nị nitaj si 'ị ruhua sij
ni'yaj sij Yan'anj mánj.
18 Dąj rún' huin da'nī huin ni é rẹ' riānj.
Sị gataj né' nuguan' yụn sisị 'ị ruhua né'
ni'yaj né' jnánj né' mánj. Maan si guị'yaj
są' né' ngą jnánj né'. Ngaa nị hué daj
gąhuin xąnga' né' tsínj 'ị ruhua ni'yaj jnánj
né'.
19 Nị sisị hué daj guị'yaj né', ngaa nị
guịni'i né' sisị xacaj né' chrej xąnga' aj.
Nị gą'ue gąhuin yya ruhua né' ngą Yan'anj
nej.
20 Nị sisị nimún' a'mi gaquin' rian xi'í
mun'ún', sanị ni'i né' sisị ni'i są' Yan'anj
daj ngą nimún'. Nị ni'i sij daran'anj.
21 Nị 'ị ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Sisị nitaj
si a'mi gaquin' niman né' rian xi'í man'an
né', ngaa nị gahuin yya ruhua né' ngą
Yan'anj anj.
22 Nị riqui Yan'anj daran' si achínj né'
rian sij xi'í si dagahuin né' ni nuguan'
a'nin' sij sun rian né'. Nị 'yaj né' si aran'
ruhua man'an sij nej.
23 Nị nan huin nuguan' a'nin' Yan'anj
sun rian né'. Nị ataj Yan'anj sisị gụxuman
ruhua né' nị'yaj né' da'níj sij Jesucristo. Nị
ataj sij sisị gąhuin 'ị ruhua né' nị'yaj né' ni
dugüi' né' dąj rún' ga'nin' sij sun rian né'.
24 Nị tsínj dagahuin ni nuguan' a'nin'
Yan'anj sun rian né', nị 'ngọ nicaj dugüi'
sij ngą Yan'anj. Nị nicaj dugüi' Yan'anj ngą
sij nej. Nị ni'i yya né' sisị 'ngọ nne Yan'anj
chruhua niman né' xi'í si riqui sij Espíritu
Santo rian né'.

4

El Espíritu de Dios y el espíritu del anticristo

1 Nị 'ị ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Hué dan nị
sị guxuman ruhua ni é rẹ' nị'yaj ni é rẹ'
daran' ni nuguan' mánj. Sanị guịni'yaj są'
ni é rẹ' sisị xąnga' si a'mi 'ngọ tsínj daj. Nị
guịni'yaj są' ni é rẹ' sisị hué guẹ Espíritu
Santo riqui nuguan' a'mi sij. Daj si xungüị
nan mąn nịn' ruhua ni tsínj digya' yun'unj
sisị a'mi ni sij si-nụguan' Yan'anj anj.
2 Nị sisị ataj 'ngọ tsínj daj sisị ga'ną' Jesu-
cristo chruhua xungüị nan gahuin xąnga'
sí' 'ngọ tsínj hua nneẹ cúj, ngaa nị si-
nụguan' tsínj daj huin si-nụguan' Espíritu
Santo. Nị hué ducuánj daj gą'ue guịni'i ni
é rẹ' ụn nuguan' huin nuguan' 'ną' rian
Yan'anj anj.
3 Nị daran' ni tsínj nun gara xina sisị
ga'ną' Jesús gahuin sij 'ngọ tsínj hua nneẹ

cúj, nị nitaj si 'nạ' si-nụguan' ni sij rian Yan'anj mánj. Sanị 'nạ' si-nụguan' ni sij rian tsínj unun' ngạ Cristo. Nị hua gunun ni é rẹ' sisị hua 'nạ' tsínj quij hua daj. Nị hua nne sij chruhua xungüị aj.

4 Dạj rún' huin da'nī huin ni é rẹ' riānj. Nị nicaj dugüi' niman ni é rẹ' ngạ Yan'anj. Nị hua gui'yaj gana ni é rẹ' rian ni tsínj digya' yun'unj daj. Daj si huin nucuaj doj Espíritu Santo nne chruhua niman né' daj ngạ si nne ruhua niman ni tsínj huaj si-chrej xungüị nan anj.

5 Hué ni tsínj daj huaj si-chrej xungüị nan. Dạj da a'mi ni sij dạj rún' a'mi ni tsínj huaj si-chrej xungüị. Nị ni tsínj huaj si-chrej xungüị nan, nị unun ni sí' si ataj ni sij.

6 Sanị nicaj dugüi' né' ngạ Yan'anj. Nị sisị ni'i 'ngọ tsínj daj Yan'anj, ngaa nị unun sạ' sij si ataj né'. Sanị tsínj nitaj si nicaj dugüi' ngạ Yan'anj, nị nitaj si unun sij si ataj né' mánj. Nị hué ducuánj daj ni'i né' ụn tsínj nicaj dugüi' ngạ Espíritu Santo. Nị ni'i né' ụn tsínj a'mi nuguan' digya' yun'unj nej.

Dios es amor

7 Nị 'ị ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Nị da'ui né' si gạhuin 'ị ruhua né' nị'yaj né' ni dugüi' né'. Daj si Yan'anj riqui sisị gạ'ue gạhuin 'ị ruhua né' nị'yaj né' ni dugüi' né'. Nị sisị 'ị ruhua né' ni'yaj né' dugüi' né', ngaa nị huin né' da'níj Yan'anj. Nị ni'i né' Yan'anj nej aj.

8 Nị sisị nuhui' si 'ị ruhua né' ni'yaj né' dugüi' né', ngaa nị nun ni'i né' Yan'anj mánj. Daj si Yan'anj huin si 'ị ruhua ni'yaj né'.

9 Nị gạ'ue gụini'i né' sisị 'ị ruhua Yan'anj ni'ya né' xi'í si ga'níj sij urin da'níj sij ga'nạ' chruhua xungüị nan. Nị gạ nị'na' niman né', gụị'yaj sí'.

10 Nị gạ'ue xạcaj né' cuenta sisị sé mun'ún' gahuin 'ị ró' ni'yó' man'an Yan'anj asịj sini yạn mánj. Sanị asịj sini yạn, nị gahuin 'ị ruhua Yan'anj ni'ya né'. Daj si ga'níj sij da'níj sij rian né'. Nị gahui' sí' rian si-gạquin' né'.

11 Nị 'ị ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Nị sisị hué daj 'ị ruhua Yan'anj ni'ya né', nị da'ui né' si gạhuin 'ị ruhua né' nị'yaj né' ni dugüi' né'.

12 Nị ạ 'ngọ yụn nun gụini'i ni ngüị man'an Yan'anj mánj. Sanị sisị 'ị ruhua né' nị'yaj né' ni dugüi' né', nị nne Yan'anj chruhua niman né'. Nị xi'í daj gạ'ue gạhuin sạ' niman né' gạhuin 'ị ruhua né' nị'yaj né' man'an Yan'anj ngạ ni dugüí' nej.

13 Hué dan nị xi'í si riqui Yan'anj Espíritu Santo rian né', nị ni'i yya né' sisị nicaj dugüi' Yan'anj ngạ né'. Nị ni'i né' sisị nicaj dugüi' né' ngạ Yan'anj nej.

14 Nị hua guini'i ni únj sisị ga'níj chrej né' da'níj sij ga'nạ' chruhua xungüi nan. Nị hué sij huin tsínj nacaj ni ngüị mạn chruhua xungüị aj. Nị nata' ni únj nuguan' nan rian ni ngüị aj.

15 Nị sisị nạta' né' gụnun ni ngüị sisị Jesús huin da'níj Yan'anj, hué dan nị nicaj dugüi' né' ngạ Yan'anj. Nị Yan'anj nicaj dugüi' ngạ né' nej.

16 Nị hua ni'i né' sisị 'ị ruhua Yan'anj ni'ya né'. Nị guxuman ruhua né' sisị hué daj huin.

Yan'anj huin si 'ị ruhua ni'ya né'. Nị sisị 'ngọ 'ị ruhua né' nị'yaj né' ni dugüi' né', nị nicaj dugüi' né' ngạ Yan'anj. Nị Yan'anj nicaj dugüi' ngạ né' nej.

17 Nị xi'í si 'ị ruhua né' ni'yaj né' ni dugüi' né', nị gạ'ue gạhuin yya ruhua né' xi'í güi nạgui'yaj yya Yan'anj si-gạquin' ni ngüị. Daj si dạj rún' gui'yaj Jesucristo ngaa huaj sij xungüị nan, nị hué daj gụị'yaj né' nej.

18 Nị sisị 'ị ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj, ngaa nị nitaj si xu'ui' né' rian sij mánj. Sanị sisị 'ị ruhua né' nị'yaj né' Yan'anj, nị gahui si xu'ui' né' chruhua niman né'. Daj si ngaa xu'uí', nị ani ró' si gạ'na' castigo riún', gụị'yaj Yan'anj. Hué dan nị sisị hua gọ'ngo né' xu'uí', nị achin si gạhuin 'ị ruhua sij nị'yaj sij man'an Yan'anj.

19 Nị 'ị ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj xi'í si asịj sini gahuin 'ị ruhua sij ni'yaj sij man'an né'.

20 Nị sisị ataj 'ngọ tsínj daj: "'Ị ruhuāj ni'yā Yan'anj" ngaa nun huin xạn' ruhua sij ni'yaj sij jnánj sij, ngaa nị tsínj a'mi yyạ huin sij aj. Nị sisị nitaj si 'ị ruhua sij ni'yaj sij jnánj sij, nị asạ' gạ'ue gạhuin 'ị ruhua sij nị'yaj sij Yan'anj únj. Nị gạ'ue gụini'i sij jnánj sij. Sanị nitaj si rugüi' Yan'anj gụini'i sij mánj.

21 Nị ga'nin' Jesucristo sun rian né'. Nị gataj sij sisị 'ị ruhua 'ngọ tsínj daj ni'yaj sij man'an Yan'anj, nị da'ui sij si gạhuin 'ị ruhua sij nị'yaj sij jnánj sij nej.

5

La fe que vence al mundo

1 Daran' ni tsínj xuman ruhua sisị Jesús huin yya Cristo, nị hué ni sij huin da'níj Yan'anj anj. Nị sisị 'ị ruhua né' ni'yaj né' chrej né' huin Yan'anj, nị hué daj 'ị ruhua né' ni'yaj né' ni da'níj sij nej.

2 Nị sisị 'ị ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj, nị sisị dạgahuin né' ni nuguan' a'nin' sij sun rian né', hué dan nị ni'i né' sisị 'ị ruhua né' ni'yaj né' ni da'níj sij nej.

3 Nị sisị xạnga' 'ị ró' ni'yó' Yan'anj, ngaa nị hua yya dạgahuín' sun a'nin' sij riun' nej.

Nḭ sé 'ngǫ sayun huin si a'nin' sij riun' mánj.
4 Nḭ daran' ni tsínj huin da'níj Yan'anj,
nḭ hua gui'yaj gana ni sij rian ni chrej quij
hua chruhua xungüḭ nan anj. Nḭ hua ga'ue
gunucuaj né' gui'yaj gana né' rian chrej
quij hua chruhua xungüḭ nan xi'í si xuman
ruhua né' ni'yaj né' Jesús.
5 Hué dan nḭ sisḭ xuman ruhua 'ngǫ tsínj
daj sisḭ Jesús huin da'níj Yan'anj, nḭ gą'ue
guḭ'yaj gana sij rian chrej quij hua chruhua
xungüḭ nan anj.

El testimonio del Espíritu

6 Nḭ ga'ną' Jesucristo chruhua xungüḭ
nan. Nḭ gata' nnee sij. Nḭ gayanj si-tun
man'an sij xi'í si-gąquin' né' nej. Nḭ sé urin
gata' nnee sij, sanḭ gayanj si-tun sij nej. Nḭ
Espíritu Santo ataj snan'anj rian né' xi'í
Jesús. Nḭ a'mi yya Espíritu Santo nej.
7 Nḭ xata' nḭ hua huą'nij si ataj snan'anj
rian né' xi'í Jesús: Nḭ 'ngǫj huin chrej né'.
Nḭ angoj huin Nuguan' daj. Nḭ ángoj huin
Espíritu Santo. Nḭ anin' huą'ni daj huin
urin.
8 Nḭ chruhua xungüḭ nan, nḭ hua huą'nij
si ataj snan'anj rian né' xi'í Jesús. Ngǫj
huin Espíritu Santo. Nḭ angoj huin nnee
gata' nnee Jesús. Nḭ ángoj huin si-tun
man'an Jesús gayanj xi'í né'. Nḭ uyan a'mi
huą'nij nuguan' nan.
9 Nḭ sisḭ niquin' 'ngǫ tsínj nata' sij 'ngǫ
nuguan', nḭ gąra xina né' si-nuguan' sij.
Sanḭ ní'yanj yya doj si nata' Yan'anj rian
né'. Nḭ Yan'anj huin si nata' rian né' xi'í
da'níj sij Jesús aj.
10 Hué dan nḭ sisḭ xuman ruhua 'ngǫ tsínj
daj ni'yaj sij da'níj Yan'anj, nḭ nuṇ nuguan'
nata' Yan'anj daj chruhua niman sij. Sanḭ
tsínj nun xuṇan ruhua si-nuguan' Yan'anj,
nḭ huin ruhua sí' sisḭ nuguan' yyą huin si-
nuguan' Yan'anj. Daj si nun xuṇan ruhua
sí' nuguan' nata' Yan'anj xi'í da'ni.
11 Nḭ nuguan' nata' Yan'anj rian né' huin
sisḭ riqui Yan'anj sisḭ gą'ue gąne nḭganj né'
ngą man'an Yan'anj. Nḭ da'níj Yan'anj 'yaj
si gąne nḭganj né'.
12 Tsínj nicaj dugüi' ngą da'níj Yan'anj,
nḭ gąne nḭganj sij ngą Yan'anj. Sanḭ tsínj
nitaj si nicaj dugüi' ngą da'níj Yan'anj, nḭ
sḭ gane nḭganj sij ngą Yan'anj mánj.

El conocimiento de la vida eterna

13 Nḭ garūnj nuguan' nan ga'nī rian ni é
rę' huin ni é rę' ni ngüḭ xuman ruhua ni'yaj
da'níj Yan'anj. Nḭ huin ruhuāj sisḭ guṇni'i
ni é rę' sisḭ gąne nḭganj ni é rę' ngą Yan'anj.
Nḭ arūnj nuguan' nan sisḭ gą guę guxuman
ruhua ni é rę' nḭ'yaj ni é rę' da'níj Yan'anj
nej.
14 Nḭ gahuin yya ruhua né' ngą Yan'anj.
Daj si ngaa gąchinj jni'yaj né' 'ngǫ nuguan'
rian Yan'anj, nḭ gą'uej ruhua Yan'anj sisḭ
nḭcaj né' nuguan' daj, ngaa nḭ rḭqui sij aj.
15 Nḭ sisḭ ni'i né' si gunun są' Yan'anj
daran' si achínj jni'yaj né' rian sij, hué dan
nḭ ni'i né' sisḭ hua nicaj né' si gachínj né'
rian sij aj.
16 Nḭ sisḭ ni'i né' 'yaj 'ngǫ jnánj né'
gaquin', nḭ sé 'ngǫ gaquin' guḭ'yaj gąhui' sij
rian Yan'anj huin, ngaa nḭ gąchinj jni'yaj
né' rian Yan'anj xi'í sij. Nḭ gą'ui' Yan'anj
si gą nḭ'na' sij. Sanḭ hua ango gaquin' quij
hua. Nḭ sisḭ guḭ'yaj 'ngǫ jnánj né' gaquin'
daj, nḭ gąhui' sij rian Yan'anj. Ngaa nḭ sḭ
gachínj jni'yó' rian Yan'anj xi'í tsínj 'yaj
gaquin' quij da mánj.
17 Daran' si quij 'yaj ni ngüḭ huin gaquin'.
Sanḭ hua gaquin' 'yaj ni ngüḭ. Nḭ sé si
gąhui' ni ngüḭ rian Yan'anj, guḭ'yaj daran'
gaquin' mánj.
18 Nḭ ni'i né' sisḭ nitaj si chéj ni da'níj
Yan'anj si-chrej xungüḭ nan mánj. Daj si
dugumi da'níj Yan'anj si-chrej ni sij. Nḭ sḭ
ga'ue guḭda'a sichre ni sij mánj.
19 Nḭ ni'i né' sisḭ nicaj dugüi' niman né'
ngą Yan'anj. Sanḭ nḭn' gąchra' chruhua
xungüḭ chéj sichre nicaj sun sij rian ni tsínj
nitaj si nicaj dugüi' ngą Yan'anj anj.
20 Nḭ ni'i né' sisḭ hua ga'ną' da'níj
Yan'anj. Nḭ riqui sij si gara da'nga' ruhua
né' dąj hua Yan'anj xąnga'. Nḭ nicaj dugüi'
né' ngą tsínj huin xąnga' da'níj Yan'anj
huin Jesucristo. Nḭ hué sij huin Yan'anj
xąnga' yya. Nḭ 'yaj sij si gąne nḭganj né'
nej.
21 Dąj rún' huin ni da'nī huin ín rę'
riānj. Hué dan nḭ gą cuidado ni é rę' rian
ni yan'anj digya' yun'unj huin ni yan'anj
gui'yaj ra'a ni ngüḭ. Nḭ sḭ guinico' a ni é rę'
ango nuguan' mánj. Amén.

SEGUNDA EPÍSTOLA DE SAN JUAN APÓSTOL

Salutación

1 Huēj huin tsínj achij arūn yanj carta
nan a'nī huaj rián rę' ngą rian ni da'níj
rę' huín rę' 'ngǫ yun'unj xąna ganacui
Yan'anj. Nį ' į xąnga' ruhuāj ni'yā ni é rę'.
Nį sé urīnj ' į ruhuāj ni'yā ni é rę' mánj.
Sanį ' į ruhua daran' ni tsínj ni'i si-nǫuan'
Yan'anj ni'yaj ni sij ni é rę' aj.
2 Nį ' į ruhuāj ni'yā ni é rę' xi'í nuguan'
xąnga' nǫn chruhua niman né'. Nį nįganj
nįn' gǫnun nuguan' są' daj chruhua niman
né' aj.
3 Nį Yan'anj huin chrej né'. Nį Jesucristo
huin da'níj Yan'anj. Nį huin ruhuāj sisį
guį'yaj Yan'anj sinduj rian ni é rę'. Nį
huin ruhuāj sisį nąni yaco ruhua Yan'anj
nį'ya ni é rę'. Nį gąhuin din'inj ruhua á
rę', guį'yaj Yan'anj nej. Nį hué daj guį'yaj
Jesucristo ngą ni é rę', ruhuāj aj. Daj si ni'i
né' nuguan' xąnga'. Nį ' į ruhua né' ni'yaj
né' ni dugüi' né'.

Permaneced en la doctrina de Cristo

4 Nį nįn' ruhua gahuin nią' ruhuāj
guini'īnj sisį dagahuin gǫ'ngo ni da'níj rę'
nuguan' xąnga' dąj rún' ga'nin' Yan'anj
huin chrej né' sun rian né'.
5 Nį achínj jni'yā rián rę' yyąj huín rę'
'ngǫ yun'unj xąna achij sisį gąhuin ' į ruhua
ni é rę' ngą ni dǫgüi' ni é rę'. Nį nuguan'
arūnj nan, nį sé 'ngǫ nuguan' nąca huin
mánj. Sanį uyan huin ngą nuguan' gunun
né' asįj ná.
6 Nį sisį dągahuin né' nuguan' a'nin'
Yan'anj sun rian né', nį dįgyán né' sisį hua
yya ' į ruhua né' ni'yaj né' Yan'anj. Nį
nuguan' ga'nin' Yan'anj sun rian né' huin
sisį gąhuin ' į ruhua né' ngą ni dǫgüi' né'.
Nį hué nan huin nuguan' gunun ni é rę'
asįj ná.
7 Mąn nico ni tsínj achéj digya' yun'unj
chruhua xungüį nan. Nį na'ue gątaj ni sij
sisį Jesucristo gahuin xąnga' 'ngǫ tsínj hua
nneę cúj ga'ną' chruhua xungüį nan mánj.
Ni tsínj 'yaj daj nį huin ni sij tsínj digya'
yun'unj unun' ni sij ngą Cristo aj.
8 Gą cuidado ni é rę' sisį sį guere' ni é
rę' ni rasǫn są' gui'yaj gana ni é rę' mánj.
Sanį 'ngǫ gǫjnico' ni é rę' nuguan' xąnga'
sisį nąhuin ra'a ni é rę' 'ngǫ si są' nąru'ue
Yan'anj rian ni é rę' aj.
9 Nį sisį hua 'ngǫ tsínj duna si-dǫcuanj
Cristo, ngaa nį nitaj si nicaj dugüi' sij ngą
Yan'anj mánj. Sanį tsínj huin nįca ruhua
ngą si-dǫcuanj Cristo, nį nicaj dugüi' sij
ngą nǫngüej dą'nij chrej né'.
10 Nį sisį hua 'ngǫ tsínj huaj rian ni é rę',
nį nitaj nuguan' digyán Jesucristo nicaj sij
huaj sij, ngaa nį sį ga'uej ruhua ni é rę'
gątu sij chruhua ducuá ni é rę' mánj. Nį sį
ga'mi są' ni é rę' ngą sij mánj.
11 Daj si tsínj a'mi są' ngą tsínj daj, nį
chracuij sij ngą tsínj 'yaj quij daj.

Espero ir a vosotros

12 Hua nico nuguan' huin ruhuāj gątā
gǫnun ni é rę'. Sanį na'uej ruhuāj gąrūnj
ni nuguan' daj rian yanj nan. Daj si huin
ruhuāj gǫchi' nį'yā nįca yyāj gą'mī ngą ni
é rę' sisį gąhuin nią' xąnga' ruhua né'.
13 Nį a'níj ni da'níj xugüí rę' 'ngǫ
nuguan' huaj rián rę' huín rę' 'ngǫ yun'unj
xąna nacui Yan'anj anj. Amén.

TERCERA EPÍSTOLA DE SAN JUAN APÓSTOL

Salutación

1 Huēj huin tsínj achij arūn yanj carta
nan a'nī huaj rián rę' huín rę' tsínj gu̱'naj
Gayo. Ni̱ 'i̱ ruhuāj ni'yā man'án rę' xi'í si
nico' né' nuguan' xąnga'.
2 Hué rę' huin jnān 'i̱ ruhuāj. Ni̱ huin
ruhuāj sisi̱ gą 'ueé rián rę' ngą daran'
ni nuguan'. Ni̱ huin ruhuāj sisi̱ gąhuin
nucuáj rę' ngą nneę cúj rę'. Daj si xąnga'
si hua są' chruhua nimán rę'.
3 Ni̱ ni̱n' ruhua gahuin nią' ruhuāj ngaa
ga'ną' go̱'ngo ni jnánj né' nata' ni sij
gunūnj sisi̱ hua ni̱ca ruhua ni é rę' ngą
nuguan' xąnga'. Ni̱ rún' huin da'nī huin
ni é rę' riānj.
4 Ni̱ ducu gahuin nią' ruhuāj ngaa
gunūnj sisi̱ hua ni̱ca ruhua ni é rę' ngą
nuguan' xąnga'. Ni̱ rún' huin da'nī huin
ni é rę' riānj.

Elogio a la hospitalidad de Gayo

5 Hué rę' huin jnān 'i̱ ruhuāj. Ni̱
dugu'nąj 'yáj rę' ngaa chracuíj rę' ni jnánj
né'. Ni̱ hua są' ni̱n' ruhua sisi̱ chracuíj rę'
ni tsínj 'ną' ango xuman'.
6 Ni̱ ngaa nahuin yu' ni tsínj nico'
Yan'anj, ni̱ nata' ni sij dąj 'i̱ ruhuá rę'
ni'yáj rę' ni sij. Ni̱ dugu'nąj gui̱'yáj rę' sisi̱
chrącuij rę' si achin rian ni sij gąn'anj ni
sij xi'í si tsínj 'yaj sun rian Yan'anj huin ni
sij, ruhuāj aj.
7 Daj si gan'anj gą'mi ni sij nuguan' są'
rian ni ngüi̱ xi'í si 'i̱ ruhua ni sij ni'yaj ni
sij Jesucristo. Ni̱ nun nahuin ra'a ni sij ni̱
ą 'ngo̱ rasu̱n rian ni ngüi̱ 'ną' anéj chrej.
8 Xi'í daj da'ui né' si du̱gumi né' ni sij.
Ngaa ni̱ gą'ue chrącuij né' si gą'mi ni sij
nuguan' xąnga' rian ni ngüi̱.

La oposición de Diótrefes

9 Ni̱ hua ga'nī 'ngo̱ yanj carta rian ni
tsínj nahuin yu' nico' Yan'anj. Sani̱ na'uej
ruhua tsínj gu̱'naj Diótrefes nąhuin ra'a sij
si-nu̱guan'ānj. Daj si huin ruhua sij gąhuin
rian sij scanij ni jnánj sij.
10 Ngaa ni̱ sisi̱ gui̱sī rián rę', ni̱ nątāj si-
gąquin' sij rian ni jnánj né'. Daj si achéj
sij a'mi snan'anj sij xi'í anin' únj. Ni̱ sé
urin gaquin' daj 'yaj sij mánj. Sani̱ na'uej
ruhua sij gą'mi sij ngą ni jnánj né' ngaa síj
ni sí' rian sij. Ni̱ sisi̱ huin ruhua ni jnánj
né' gą'mi są' ni sí' ngą ni tsínj síj rian ni
sí', ni̱ ataj sij sisi̱ guę sij. Ni̱ ri sij xę' ni sí'
rian nahuin yu' ni ngüi̱ nico' Yan'anj anj.

Buen testimonio acerca de Demetrio

11 Hué rę' huin jnān 'i̱ ruhuāj. Ni̱ si̱
gui'yáj rę' dąj rún' 'yaj ni tsínj xi̱'i mánj.
Sani̱ gui̱'yáj rę' dąj rún' 'yaj ni tsínj 'yaj
są' aj. Tsínj 'yaj są', ni̱ nicaj dugüi' sij ngą
Yan'anj. Sani̱ tsínj 'yaj xi̱'i, ni̱ nun ni'i sij
Yan'anj mánj.
12 Daran' ni jnánj né' a'mi są' xi'í tsínj
gu̱'naj Demetrio. Ni̱ si-nu̱guan' sí' nicaj
dugüi' ngą nuguan' xąnga'. Ni̱ hué daj a'mi
są' ni únj xi'í sí'. Ni̱ ni'i ni é rę' sisi̱ a'mi
xąnga' únj.

Salutaciones finales

13 Hua nico nuguan' gahuin ruhuāj gątā
gu̱nún rę'. Sani̱ na'uej ruhuāj gąrūnj ni
nuguan' daj rian yanj
14 xi'í si huin ruhuāj gu̱chi' ni̱'yā gą'mī
ni̱ca yyāj ngą rę' aj. Ni̱ huin ruhuāj sisi̱
gąhuin din'inj ruhuá rę'. Ni̱ a'níj ni tsínj
nicaj dugüi' ngą né' 'ngo̱ nuguan' huaj rián
rę'. Ni̱ gą'nij rę' 'ngo̱ nuguan' rian ni jnánj
né' mąn xánj rę', ruhuāj aj.

LA EPÍSTOLA UNIVERSAL DE SAN JUDAS APÓSTOL

Salutación

1 Huēj huin tsínj gu̱'naj Judas tsínj 'yaj
sun rian Jesucristo. Ni̱ jnān huin Jacobo.
Ni̱ arūnj yanj carta nan a'nī huaj rian ni é
rẹ' huin ni é rẹ' tsínj gaquínj Yan'anj. Ni̱
gahuin sạ' niman ni é rẹ', gui'yaj Yan'anj
huin chrej né'. Ni̱ dugumi Jesucristo ni é
rẹ' nej.
2 Ni̱ huin ruhuāj sisi̱ xạcaj sạ' ni é rẹ'
cuenta dạj nahuin yaco ruhua Yan'anj
ni'ya ni é rẹ'. Ni̱ huin ruhuāj sisi̱ 'ueé
gạhuin din'inj ruhua ni é rẹ'. Ni̱ gui̱ni'i sạ'
ni é rẹ' dạj 'i̱ ruhua Yan'anj ni'ya ni é rẹ',
ruhuāj aj.

Falsas doctrinas y falsos maestros

3 Ni̱ 'i̱ ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Ni̱ ni̱n' ruhua
gahuin ruhuāj gạrūnj yanj carta gạ'nī rian
ni é rẹ' xi'í dạj nacaj Yan'anj né'. Sani̱
yyạj ni̱ hua niạn si gạrūnj ango nuguan'
rian yanj gạ'nī rian án rẹ'. Ngaa ni̱ achínj
jni'yā rian ni é rẹ' sisi̱ gui̱nico' ran ni é rẹ'
nuguan' guxuman sini ruhua ni é rẹ' huin
nuguan' digyán Jesucristo rian ni tsínj hua
sạ' niman.
4 Daj si hua gatúj hui̱ go̱'ngo ni tsínj
digya' yun'unj scanij ni é rẹ'. Ni̱ gataj si-
nu̱guan' Yan'anj asi̱j ná sisi̱ gạhuin castigo
ni sí', gui̱'yaj Yan'anj. Ni̱ huin ni sí' ni tsínj
'yaj quij. Ni̱ naduna ni sí' sinduj gui'yaj
Yan'anj ngạ né'. Ni̱ ataj ni sí' sisi̱ gạ'ue
gui̱'yaj quij ni sí' dạj rún' aran' ruhua ni
sí'. Ni̱ ngaa hué daj 'yaj ni sí', ni̱ nun
dagahuin ni sí' rian Yan'anj ngạ Jesucristo.
Ni̱ urin Yan'anj ngạ Jesucristo huin si nicaj
sun rian né'.
5 Ni̱ nu̱nj si hua ni'i ni é rẹ' nuguan'
sạ', sani̱ huin ruhuāj sisi̱ nạnun ruhua ni
é rẹ' 'ngo̱ nuguan' xi'í dạj gui'yaj Señor
ngaa nacaj sij ni tsínj israelita asi̱j ná. Ni̱
guiri Señor ni tsínj daj scanij ni tsínj mạn
Egipto. Sani̱ gahui' go̱'ngo ni sij xi'í si nun
gu̱xuman ruhua ni sij ni̱'yaj ni sij Yan'anj,
gui'yaj Señor.
6 Ni̱ asi̱j ná ni̱ duna go̱'ngo ni ángel sun
ga'ui' Yan'anj rian ni sij. Ni̱ duna ni ángel
daj rian ga'ui' Yan'anj gạne ni sij. Xi'í daj
ni̱ nu̱n ni ángel daj ducuagạ' ru̱mi', gui'yaj
Yan'anj. Ni̱ ni̱ganj ni̱n' gu̱nun ni ángel
yu'uj daj da' güi nạgui'yaj yya Yan'anj xi'í
daran' gaquin'.
7 Ni̱ hué daj gui̱ran' ni tsínj guimán
nu̱ngüej xuman' gu̱'naj Sodoma ngạ Go-
morra ngạ ango ni xuman' ngaj ni̱chrun'
nej. Ni̱ uyan gui'yaj quij ni sij ngạ ni ángel
daj. Daj si gui'yaj squi̱ra' ni sij ngạ ni
dugüi' ni sij. Ni̱ nun gui̱'yaj ni sij dạj rún'
digyán Yan'anj rian ni sij. Ngaa ni̱ ni̱ganj
ni̱n' gạca ni xuman' daj. Ni̱ xi'í daj ni̱ gạ'ue
xạcaj né' cuenta sisi̱ dạj rún' guiran' ni sij
sayun asi̱j ná, ni̱ hué daj gui̱ran' ni tsínj
'yaj quij güi yyạj.
8 Ni̱ nu̱nj si hué daj gui'yaj Yan'anj
castigo ni tsínj guimán asi̱j ná, sani̱ hua
gue̱ 'yaj quij ni tsínj gatúj scanij ni é rẹ'.
Ni̱ 'yaj quij ni sij ngạ nneẹ cúj ni sij. Ni̱
nun gạra xina ni sij nuguan' a'nin' ni tsínj
nicaj sun rian ni sij. Ni̱ a'mi quij ni sij xi'í
ni si huin achij mán xata'.
9 Ni̱ Miguel huin ángel huin achij rian
ango ni ángel. Ni̱ asi̱j ná ngaa gahui'
Moisés, ni̱ gunun' Miguel ngạ sichre xi'í
nneẹ cúj Moisés. Sani̱ nun gui̱sij ruhua
Miguel ga'mi quij sij rian sichre mánj.
Maan si gataj sij gunun sichre: "Huin
ruhuāj sisi̱ gạ'mi huee Señor rián rẹ' huín
rẹ' sichre." Daj gataj ángel huin rian daj
gunun sichre.
10 Sani̱ a'mi quij ni tsínj daj xi'í ni
nuguan' nun ni'i ni sij. Ni̱ hua nuguan'
ni'i ni sij, sani̱ dạj rún' 'yaj ni xucu nitaj
sta'nga' nu̱n, ni̱ da'nga' daj 'yaj ni sij. Ni̱
gue̱re' ni sij, gui̱'yaj nuguan' daj.
11 Niqui ni̱n' ruhua niman ni sij xi'í si
gui̱ran' ni sij. Daj si 'yaj ni sij dạj rún'
gui'yaj tsínj gu̱'naj Caín ngaa dagahui' sí'
jnánj sí' asi̱j ná. Ni̱ ducu huin ruhua ni sij
gui̱'yaj gana ni sij san'anj dạj rún' gui'yaj
tsínj gu̱'naj Balaam asi̱j ná. Ni̱ xi'í daj
digya' yun'unj ni sij man'an dugüi' ni sij.
Ni̱ dạj rún' nun dagahuin tsínj gu̱'naj Coré
si-nu̱guan' Moisés, ni̱ hué daj 'yaj ni sij.
Ngaa ni̱ dạj rún' ga ni'ya Coré, ni̱ hué daj
gạ ni'ya ni sij, gui̱'yaj Yan'anj anj.
12 Ni̱ ngaa xa nu̱guan'an ni du̱güi' ni é
rẹ', ni̱ huin 'ngo̱ si-nạ'aj 'yaj ni sij scanij ni
é rẹ'. Xa ni sij go'o ni sij scanij ni é rẹ'.
Sani̱ nitaj si ní'yanj hua rian ni sij mánj.
Ni̱ huin ruhua ni sij xi'í urin man'an ni sij.
Ni̱ dạj rún' nahui nga ngaa na'ue gạman'
'ya, ni̱ hué daj 'yaj ni sij digya' yun'unj ni
sij. Daj si dạj rún' nare'ej nanẹ nga daj
gan'anj-án' niaj di'yaj, ni̱ hué daj huin ni
sij. Ni̱ rún' huin ni chrun ngaa na'ue gạyu
ni chruj chrạ ni chrun daj ngaa guisíj güi
ngaa gui̱man chruj chrạ, ni̱ hué daj huin
ni sij. Ni̱ huin ni sij rún' huin ni chrun
ngaa guisíj hui̱j nacoj. Ni̱ racoj ni sij ya'ạ
siu̱ chrun daj. Ni̱ hué daj gui̱ran' ni sij nej.
13 Ni̱ rún' huin nnee yan'anj ngaa
naxu̱man yatan' quij, 'yaj nanẹ, ni̱ hué daj
huin ni sij. Daj si ni rasu̱n 'yaj ni sij huin
'ngo̱ si-nạ'aj. Ni̱ dạj rún' huin ni yati' ngaa
nadunaj rian niquinj go̱'ngo yahui̱, da'nga'
daj huin ni sij. Ni̱ ni̱ganj ni̱n' gạne ni sij
rian hua ru̱mi', gui̱'yaj Yan'anj.

14 Nḭ ga'mi tsínj gṵ'naj Enoc si-nṵguan' Yan'anj xi'í ni tsínj daj. Nḭ xi Enoc gahuin Adán gane asḭj ná. Nḭ gataj Enoc gunun ni ngüḭ: "Gṵnun ni é rẹ' si gạ'mī aj. Guini'ḭj Señor 'nạ' sij ngạ ga'ḭ mí ni tsínj hua sạ' chruhua niman.
15 Nḭ 'nạ' Señor nạgui'yaj yya sij ngạ si-gạquin' daran' ni ngüḭ. Nḭ 'nạ' dḭgyán sij rian ni tsínj 'yaj quij sisḭ da'ui ni sí' gaquin'. Daj si xacaj ni sij 'ngọ chrej quij hua. Nḭ ga'mi ni sij daran' nuguan' quij hua xi'í man'an Yan'anj." Hué daj gataj Enoc rian ni tsínj daj.
16 Nḭ huin ni sij ni tsínj a'mi gaquin' xi'í daran' nuguan'. Nḭ nuna ni sij xi'í daran' nuguan'. Nḭ maan si nano' ni sij si huin ruhua man'an ni sij. Nḭ ducu a'mi ni sij xi'í man'an ni sij. Nḭ a'mi sạ' ni sij rian ni ngüḭ xi'í si guḭri' ni sij si huin ruhua man'an ni sij.

Amonestaciones y exhortaciones

17 Nḭ 'ḭ ruhuāj ni'yā ni é rẹ' huin ni é rẹ' jnān ngạ xica'uī. Ngaa nḭ nạnun ruhua ni é rẹ' ni nuguan' ga'mi ni tsínj apóstol huin ni sij ni tsínj ga'mi si-nṵguan' Señor Jesucristo rian ni ngüḭ aj.
18 Nḭ gataj ni sij gunun ni é rẹ': "Nḭ ngaa ruhua gạnahuij xungüḭ, nḭ guḭman ni tsínj gạ'mi ducu xi'í si-nṵguan' Yan'anj. Nḭ guḭ'yaj ni sij dạj rún' huin quij ruhua ni sij." Daj gataj ni tsínj ga'mi si-nṵguan' Yan'anj anj.
19 Hué ni sij 'yaj sisḭ gạhuin anéj ni ngüḭ rian dugüi' ni sij. Nḭ 'yaj ni sij dạj rún' aran' ruhua nneẹ cúj ni sij. Nḭ nitaj si nṵn Espíritu Santo chruhua niman ni sij mánj.
20 Nḭ 'ḭ ruhuāj ni'yā ni é rẹ'. Ngaa nḭ gạhuin nḭca ruhua ni é rẹ' ngạ nuguan' guxuman ruhua ni é rẹ' huin nuguan' sạ' nḭn' ruhua. Nḭ gạchinj jni'yaj ni é rẹ' rian Yan'anj dạj rún' dḭgyán Espíritu Santo rian ni é rẹ' aj.
21 Nḭ 'ngọ guḭ'yaj ni é rẹ' dạj rún' huin ruhua Yan'anj guḭ'yaj ni é rẹ'. Ngaa nḭ guḭni'i yya ni é rẹ' sisḭ 'ḭ ruhua Yan'anj ni'ya ni é rẹ'. Nḭ gạna'uij ni é rẹ' sisḭ rḭqui Señor Jesucristo si gạne nḭganj ni é rẹ' ngạ Yan'anj. Daj si nani yaco ruhua sij ni'yaj sij ni é rẹ'.
22 Nḭ gạtaj né' rian ni tsínj nun ri' ruhua dạj hua chrej sạ' sisḭ gṵxuman yya ruhua ni sij ngạ si-nṵguan' Yan'anj anj.
23 Nḭ dạj rún' nacaj né' 'ngọ rasṵn scanij yan'ạn, nḭ hué daj nạcaj ni é rẹ' ango ni sij. Nḭ gạnani yaco ruhua ni é rẹ' guḭni'yaj ni é rẹ' ángo ni sij. Sanḭ gạ cuidado ni é rẹ' sisḭ sḭ xacaj ni é rẹ' chrej quij hua daj. Daj si nun huin xạn' ruhua né' ni'yaj né' gaquin' 'yaj ni sij.

Doxología

24 Nḭ Yan'anj huin si nucuaj. Nḭ gạ'ue dṵgumi Yan'anj né' sisḭ sḭ guere' ruhua né'. Nḭ gạ'ue guḭ'yaj Yan'anj sisḭ gạ sạ' né' gạn'anj né' rian nne sạ' man'an Yan'anj. Nḭ nḭn' ruhua gạhuin nịạ' ruhua né'.
25 Urin Yan'anj huin Yan'anj xạnga'. Nḭ ni'i sạ' Yan'anj daran' nuguan'. Nḭ Yan'anj huin si nacaj né'. Nḭ yyạj nḭ hua nịạn si gạ'mi sạ' daran' ni ngüḭ xi'í Yan'anj. Daj si nucuaj nḭn' ruhua Yan'anj. Nḭ nḭn' ruhua nicaj Yan'anj fuerza. Nḭ hué daj gạ'mi sạ' nḭganj nḭn' né' rian Yan'anj anj. Amén.

EL APOCALIPSIS DE SAN JUAN

La revelación de Jesucristo

1 Nan huin ni nuguan' digyán Jesucristo
rian ni tsínj 'yaj sun rian sij. Nḭ Yan'anj
huin si digyán ni nuguan' nan rian Jesu-
cristo huin ni nuguan' gạhuin rá'yanj. Nḭ
ga'níj Jesucristo si-ángel sij ga'nạ' guini'īnj
ni nuguan' nan huīnj Juan tsínj 'yaj sun
rian Jesucristo.
2 Nḭ huēj huin 'ngọ tsínj nata' si-nụguan'
Yan'anj rian ni ngüḭ dạj rún' gataj snan'anj
Jesucristo riānj. Nḭ hué daj 'yā ngạ daran'
si guini'īnj.
3 Ngaa nḭ hua 'ueé rian ni ngüḭ aya ni
nuguan' nan ngạ ni ngüḭ unun ni nuguan'
nan huin si-nụguan' Yan'anj. Nḭ hua 'ueé
rian ni sij sisḭ dạgahuin ni sij si ataj ni
nuguan' nan. Daj si hua gahuin nḭchrun'
güi ngaa gạhuin dạj rún' ataj ni nuguan'
nan.

Salutaciones a las siete iglesias

4 Huēj huin Juan. Nḭ a'nī yanj carta nan
huaj rian án rẹ' huin ín rẹ' ichij xi'nin' ni
ngüḭ nico' Jesucristo mạn estado Asia. Nḭ
huin ruhuāj sisḭ guḭ'yaj Yan'anj sinduj rian
ni é rẹ', nḭ gạhuin din'inj ruhua ni é rẹ',
guḭ'yaj Yan'anj nej. Nne Yan'anj acuan'. Nḭ
hué Yan'anj gane asḭj sini. Nḭ hué Yan'anj
huin si gạ'na' rụhua' yún. Nḭ hué daj huin
ruhuāj si guḭ'yaj ichij Espíritu Santo sinduj
rian án rẹ', nḭ gạhuin din'inj ruhua á rẹ'.
Nḭ ichij Espíritu Santo daj niquin' rian nne
man'an Yan'anj.
5 Nḭ dạj rún' huin ruhuāj si guḭ'yaj
Yan'anj ngạ ichij Espíritu Santo daj ngạ
ni é rẹ', nḭ hué daj huin ruhuāj si guḭ'yaj
Jesucristo ngạ á rẹ' huin sij 'ngọ tsínj
a'mi nuguan' xạnga'. Nḭ Jesucristo huin si
ganá'nij sini scanij ni níman. Nḭ hué sij
nicaj sun rian ni rey mạn chruhua xungüḭ
nan.
Nḭ 'ḭ ruhua Cristo ni'yaj sij né'. Nḭ ganani
né' rian si-gạquin' né' xi'í si gayanj si-tun
man'an sij xi'í né'.
6 Nḭ gui'yaj sij sisḭ guḭnicaj né' sun gahuin
né' rey ngạ sij. Nḭ gui'yaj sij sisḭ gạhuin
né' chrej rian chrej sij huin Yan'anj. Nḭ
huin ruhuāj sisḭ gạ'mi sạ' nḭganj ni ngüḭ
xi'í sij. Nḭ nḭganj guḭnicaj sij fuerza ruhuāj
aj. Amén.
7 Nḭ'yaj né' sisḭ gạ'na' Cristo rian nga.
Nḭ daran' ni ngüḭ guḭni'i sij. Nḭ guḭni'i ni
tsínj ga'ui' gaquíj sij nej. Nḭ gạnani ruhua
daran' ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ ngaa
guḭni'i ni sij gạ'na' sij. Nḭ ngaa gạ'na' sij, nḭ
gạco daran' ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ
xi'í gaquin' da'ui ni sij. Hué daj gạhuin
xạnga'. Amén.
8 Nḭ ataj Señor:
—Huēj huin 'ngọ tsínj gụ'naj Alfa ngạ
tsínj gụ'naj Omega. Daj si Alfa huin letra
gaxḭ'i asḭj sini yạn. Nḭ Omega huin letra
nico' da nẹ' rụcu. Nḭ huēj huin tsínj nne
acuan'. Nḭ huēj gane asḭj sini. Nḭ huēj
gạ'na' rụhua' yūnj. Nḭ huēj nicaj daran'
fuerza. —Daj ataj Señor.

Una visión del Hijo del Hombre

9 Huēj huin Juan, nḭ jnān huin ín rẹ'.
Nḭ ran' nụguan'ānj sayun ngạ á rẹ'. Nḭ
guḭnicaj sun nụguan'an né' rian nicaj sun
Yan'anj. Nḭ gahuin nucuaj ruhua daran'
né' gui'yaj fuerza né' ngạ sayun 'nạ' rian
né'. Nḭ gahuin nucuaj ruhua né', gui'yaj
Jesucristo. Hué dan nḭ riqui 'ngọ yo'ój
gụ'naj Patmos huin 'ngọ yu'uj ngaj dạni
nnee yan'anj. Nḭ yu'uj daj ganēj, gui'yaj
ni tsínj unun' ngāj xi'í si ga'mī si-nụguan'
Yan'anj rian ni ngüḭ huin nuguan' xạnga'
ga'mi Jesucristo.
10 Nḭ 'ngọ güi nico' né' Yan'anj, nḭ ga'níj
Espíritu Santo nuguan' sạ' ga'nạ' chruhua
nimānj. Nḭ gunūnj 'ngọ nanẹ ga'mi nucuaj
nẹ' rucūj. Nḭ dạj rún' a'yanj 'ngọ trompeta,
nḭ hué daj gunūnj 'ngọ nanẹ nucuaj daj.
11 Nḭ gataj nanẹ daj gunūnj:
—Huēj huin tsínj gụ'naj Alfa ngạ tsínj
gụ'naj Omega. Daj si huēj huin si gaxḭ'i
asḭj sini yạn. Nḭ huēj huin si gạ'na' da rụcu
nej. Gạrun rẹ' si guini'í rẹ' rian yanj libro.
Nḭ gạ'nij rẹ' libro daj rian ichij xi'nin' ni
ngüḭ nico' man'ānj mạn estado Asia. Mạn
ni sij xuman' Efeso ngạ xuman' Esmirna
nej, xuman' Pérgamo ngạ xuman' Tiatira
nej, xuman' Sardis ngạ xuman' Filadelfia
nej, xuman' Laodicea nej. —Daj gataj nanẹ
daj gunūnj.
12 Nḭ nanicā ni'yā sisḭ ụn sin huin nanẹ
ga'mi daj. Nḭ ngaa guini'yā, nḭ guini'īnj
ichij candelero huin gaga' oro.
13 Nḭ dạni ichij candelero daj guini'īnj
dạj rún' hua 'ngọ da'níj ni ngüḭ hua 'ngọ
tsínj guini'īnj. Nḭ nụn sij 'ngọ atsij xạcan.
Nḭ nicoj da xá xi'í sij. Nḭ anumi 'ngọ nnij
sincho huin oro xi'yanj sij.
14 Nḭ rún' hua tọ xachij gạtsi hua sạ' hua
chrạ sij ngạ huué chrạ sij. Asḭ rún' hua
yu'ue' gatsḭ huaj nej. Nḭ rún' hua rian acạ
yan'ạn hua rundij rian sij.
15 Nḭ dạj rún' acạ gaga' mmíj ngaa gaca
rian yan'ạn, nḭ hué daj ran nụngüej dacój
sij. Nḭ dạj rún' huin rian garin nḭn' ruhua
nico' quin nnee, nḭ hué daj nucuaj si-nạne
sij.
16 Nḭ nicaj sij ichij yati' nẹ' chrej ra'a sạ'
sij. Nḭ gahui 'ngọ espada huạ huḭj rian
du'ua sij. Nḭ dạj rún' 'yaj güi ngaa xiguḭn
sạ'aj, nḭ hué daj ran rian sij.

17 Nị ngaa guini'īnj sij, nị rún' huin
níman huīnj ganatū xi'í sij. Sanị guta' sij
ra'a sạ' sij riānj. Nị gataj sij gunūnj:
—Sị guxu'uí' rẹ' mánj. Huēj huin si
ga'nạ' asịj sini yạn. Nị huēj huin si gạ'na'
da rụcu.
18 Nị huēj huin si hua nị'na'. Asíj ni
gahuīj. Sanị nịganj nịn' hua ni'nāj yyạj.
Amén. Nị nicaj sūnj rian ni níman ngạ
rian mạn ni níman nej.
19 ʼXi'í daj nị gạrun rẹ' nuguan' rian yanj
xi'í si hua guini'í rẹ'. Nị gạrun rẹ' si guini'í
rẹ' acuan'. Nị gạrun rẹ' xi'í ni rasụn gạ'na'
da nẹ' rụcu nej.
20 Nị nan huin si ruhuaj gata ichij yati'
guini'í rẹ' nicaj nẹ' chrej ra'a sạ'āj ngạ ichij
candelero huin oro daj: Nị ichij yati' daj
huin ni ángel nicaj sun rian ichij xi'nin'
ni ngüị nico' man'ānj. Nị ichij candelero
daj huin ichij xi'nin' ni ngüị nico' man'ānj.
—Daj gataj sij.

2

Mensaje a las siete iglesias: El mensaje a Éfeso

1 Ngaa nị gataj rụhua' yún sij gunūnj:
—Gạrun rẹ' yanj carta gạ'nij rẹ' huaj
rian ángel nicaj sun rian xi'nin' ni ngüị
nico' man'ānj mạn xuman' Efeso. Nị gạtaj
rẹ' gụnun ni sij: "Huēj huin tsínj nicaj ichij
yati' nẹ' chrej ra'a sạ'āj. Nị achē scanij ichij
candelero huin oro.
2 Nị ni'īnj dạj 'yaj ni é rẹ'. Nị ni'īnj
sisị nucuaj 'yaj sun ni é rẹ'. Nị ni'īnj dạj
gunucuaj ni é rẹ' rian sayun. Nị ni'īnj sisị
na'uej ruhua á rẹ' ngạ si 'yaj ni tsínj quij.
Nị hué daj ni'īnj sisị xacaj ni é rẹ' cuenta
dạj hua ni tsínj ataj sisị huin ni sij apóstol.
Sanị sé ni sij huin mánj. Nị xacaj ni é rẹ'
cuenta sisị tsínj digya' yun'unj huin ni sij.
3 Nị guiran' ni é rẹ' sayun. Sanị ga'nin'
ruhua á rẹ' ngạ sayun daj. Nị gui'yaj sun
nucuaj á rẹ' xi'í si 'ị ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ'
man'ānj. Nị nun guẹre' ruhua á rẹ'.
4 Sanị nicā 'ngọ nuguan' xi'í a ni é rẹ': Nị
nuguan' nan huin sisị nitaj si 'ị ruhua á rẹ'
ni'yaj á rẹ' man'ānj dạj rún' ga 'ị ruhua á
rẹ' asịj sini.
5 Xi'í daj nị gạnanun ruhua á rẹ' dạj
gui'yaj á rẹ' asịj sini. Nị nạnicaj ruhua á
rẹ' nạnico' ni é rẹ' man'ānj. Nị guị'yaj á rẹ'
dạj rún' gui'yaj á rẹ' asịj sini. Nị sisị nitaj,
nị gụchi' ra'yān rian mạn án rẹ'. Nị sisị sị
nanicaj ruhua á rẹ', nị gạ'nē si-candelero
ni é rẹ' rian niquinj.
6 Sanị dugu'nạj 'yaj á rẹ': Nun huin
xạn' ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' si 'yaj ni tsínj
Nicolaítas. Daj si hué daj nun huin xạn'
ruhuāj ni'yā si 'yaj ni sij nej.
7 Nị sisị nụn chraquij a ni é rẹ', nị
hua niạn si gụnun a ni é rẹ' si ataj
Espíritu Santo rian ni xi'nin' ni ngüị nico'
man'ānj: Tsínj gụnucuaj guị'yaj gana rian
ni nuguan' quij, nị gạ'uīj sisị xạ ni sij si
ayu chrạ chrun 'yaj si gạne nịganj ni ngüị.
Nị niquin' chrun daj dạni rian hua sạ' nne
Yan'anj." Daj gạtaj rẹ' gụnun ni sij aj.
—Daj gataj Jesús gunūnj.

El mensaje a Esmirna

8 Ngaa nị gataj rụhua' yún sij gunūnj:
—Hué daj gạrun rẹ' yanj carta gạ'nij rẹ'
huaj rian ángel nicaj sun rian xi'nin' ni
ngüị nico' man'ānj mạn xuman' Esmirna.
Nị gạtaj rẹ' gụnun ni sij: "Huēj huin si a'mi
nuguan' nan. Nị huēj huin si ga'nạ' asịj
sini yạn. Nị huēj huin si gạ'na' dạ rụcu. Nị
gahuīj. Nị ganá'nij rụhua' yūnj nej.
9 Nị ni'īnj dạj guiran' ni é rẹ' sayun.
Nị ni'īnj dạj yaco guiran' ni é rẹ'. Sanị
xuru'ue huin ín rẹ' rian Yan'anj. Nị ni'īnj
dạj a'mi quij ni tsínj ataj sisị huin ni sij ni
tsínj israelita. Sanị sé ni sij huin mánj. Nị
a'mi quij ni sij xi'í ni é rẹ'. Maan si huin ni
sij 'ngọ xi'nin' ni tsínj nico' sichre Satanás.
10 Nị sị guxu'ui' ni é rẹ' ngạ sayun guịran'
ni é rẹ'. Daj si gạ'nij sichre da'aj á rẹ'
ducuagạ' gụnun ni é rẹ'. Ngaa nị xạcaj
sichre cuenta sisị yya gạhuin ran xạnga'
niman ni é rẹ'. Ngaa nị guịran' ni é rẹ'
sayun ichi' güi. Sanị gạ nịca ruhua á rẹ'
da' güi gạhui' ni é rẹ'. Ngaa nị rịquīj 'ngọ
corona huin 'ngọ premio guị'yaj si gạne
nịganj ni é rẹ' ngạ Yan'anj.
11 Nị sisị nụn chraquij rẹ', nị hua niạn
si gụnun rẹ' si ataj Espíritu Santo rian
ni xi'nin' ni ngüị nico' man'ānj. Tsínj
gụnucuaj guị'yaj gana rian nuguan' quij,
nị nitaj sayun guịran' sij dạj rún' guịran'
ni tsínj gạhui' rụhua' yún." Daj gạtaj rẹ'
gụnun ni sij aj. —Daj gataj Jesús gunūnj.

El mensaje a Pérgamo

12 Ngaa nị gataj rụhua' yún Jesús gunūnj:
—Hué daj gạrun rẹ' yanj carta gạ'nij rẹ'
huaj rian xi'nin' ni ngüị nico' man'ānj mạn
xuman' Pérgamo. Nị gạtaj rẹ' gụnun ni sij:
"Huēj huin si a'mi nuguan' nan. Nị nicā
espada huạ hụịj rian.
13 Nị ni'īnj dạj 'yaj á rẹ'. Nị ni'īnj sisị
nne ni é rẹ' rian nicaj sun sichre. Sanị hua
nịca xạnga' ruhua ni é rẹ' ngạ si-xugüīj.
Nị nitaj si duna á rẹ' si xuman ruhua á
rẹ' ni'yaj ni é rẹ' man'ānj. Nị nun ga'nin'
ruhua á rẹ' ngạ si-nụguan'ānj ngaa gahui'
tsínj gụ'naj Antipás, gui'yaj ni sij xánj án
rẹ' huin xuman' nne Satanás. Nị gahuin
sí' 'ngọ tsínj ga'mi nuguan' xạnga' rian ni
ngüị.
14 Sanị nicā dọj nuguan' xi'í a ni é rẹ':
Daj si scanij a ni é rẹ', nị mạn ni tsínj nico'
si-nụguan' tsínj gụ'naj Balaam. Nị asịj ná
nị digyán Balaam 'ngọ chrej quij rian tsínj
gụ'naj Balac. Ngaa nị xi'í nuguan' quij daj,

nị gui'yaj ni tsínj israelita gaquin'. Nị xa ni sij ni xucu dagahui' ni sij rian yan'anj gui'yaj ra'a ni sij. Nị gui'yaj squịra' ni sij ngạ dugüi' ni sij.
15 Nị hué daj mạn gọ'ngo ni tsínj scanij ni é rẹ' huin tsínj digyán si-nụguan' ni tsínj nicolaítas. Nị nun huin xạn' ruhuāj ni'yā si-nụguan' ni sí'.
16 Xi'í daj nị nạnicaj ruhua á rẹ'. Sisị nitaj, nị gụchi' ra'yān rian mạn án rẹ'. Nị gụnūnj ngạ ni sij ngạ espada nụn du'uāj.
17 Nị sisị nụn chraquij a ni é rẹ', nị hua niạn si gụnun a ni é rẹ' si ataj snan'anj Espíritu Santo rian ni xi'nin' ni ngüị nico' man'ānj: Tsínj gụnucuaj guị'yaj gana rian nuguan' quij, nị gạ'uīj xạ sij chrachrúnj sạ' huin maná. Nị nun ni'i ni ngüị daj hua sạ' maná daj. Nị hué daj gạ'uīj 'ngọ yej gạtsi tsínj guị'yaj gana daj. Nị hua nịca letra rian yej daj. Nị guịnun nạca si-xugüi sij. Nị ạ 'ngọ tsínj sị ga'ue guịni'i nuguan' nạca guịnun rian yej da mánj. Sanị urin tsínj nahuin ra'a guịni'i." Daj gạtaj rẹ' gụnun ni sij. —Daj gataj Señor Jesús gunūnj.

El mensaje a Tiatira

18 Ngaa nị gataj rụhua' yún sij gunūnj:
—Hué daj gạrun rẹ' yanj carta gạ'nij rẹ' huaj rian ángel nicaj sun rian xi'nin' ni ngüị nico' man'ānj mạn xuman' Tiatira. Nị gạtaj rẹ' gụnun ni sij: "Huēj a'mi nuguan' nan huīnj da'níj Yan'anj. Nị rún' hua rian aca yan'ạn hua rundij riānj. Nị daj rún' nu'ui gaga' mmíj, nị hué daj ran nụngüej dacō.
19 Ni'īnj daran' si 'yaj á rẹ'. Nị ni'īnj daj 'ị ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' dugüi' a ni é rẹ'. Nị xuman ruhua á rẹ' ni'yaj á rẹ' man'ānj nej. Nị 'yaj sun ni é rẹ' rian ni dugüi' ni é rẹ' nej. Nị ni'īnj daj gunucuaj á rẹ' sayun. Nị 'yaj sun a ni é rẹ' doj daj ngạ si gui'yaj sun a ni é rẹ' asịj sini.
20 Sanị nịcā 'ngọ nuguan' xi'í ni é rẹ'. Daj si a'níj ni é rẹ' chrej sisị digya' yun'unj yun'unj xạna gụ'naj Jezabel rian ni tsínj 'yaj sun riānj. Nị ataj unj sisị a'mi unj si-nụguan' Yan'anj. Sanị digyán unj 'ngọ chrej nitaj si hua sạ' rian ni sij sisị guị'yaj squịra' ni sij ngạ ni dugüi' ni sij. Nị digyán unj sisị xạ ni sij xucu dagahui' ni sij rian ni yan'anj 'yaj ra'a ni sij.
21 Nị hua riquīj dọj güi sisị gạnani ruhua unj xi'í si-gạquin' unj. Sanị na'uej ruhua unj dụna unj si-gạquin' unj.
22 Ngaa nị guị'yā sisị gạ'nan' unj guịngaj unj rian nna. Nị guị'yā sisị nico sayun guịran' ni tsínj 'yaj squịra' ngạ unj. Nị hué daj guịran' ni sij sisị sị nani ruhua ni sij xi'í gaquin' 'yaj ni sij ngạ unj.
23 Nị 'ngọ gạhui' ni da'níj unj, guị'yā. Ngaa nị guịni'i daran' ni xi'nin' huin ni ngüị nico' man'ānj sisị huēj ni'i sạ' dạj ani ruhua ni ngüị ngạ dạj hua niman ni sij. Nị nạru'uē rian gọ'ngo ni é rẹ' dạj rún' 'yaj gọ'ngo a ni é rẹ'.
24 Ngaa nị gạtā gụnun ango ni é rẹ' mạn xuman' Tiatira huin ni é rẹ' ni ngüị nun nico' nuguan' quij digyán yun'unj xạna daj. Nị nun guini'i ni é rẹ' nuguan' huị digyán ni sij xi'í si-dụcuanj sichre Satanás. Nị gạtā gunun ni é rẹ' sisị nitaj si gạ'nīj ango sun rian án rẹ' mánj.
25 Maan si dụgumi sạ' á rẹ' nuguan' nicaj ni é rẹ' da guịsij güi gạ'na' rụhua' yūnj rian án rẹ'.
26 Tsínj gụnucuaj guị'yaj gana rian nuguan' quij, nị sisị nịganj dạgahuin sij nuguan' ga'nīj sun rian sij, nị gạ'uīj si guịnicaj sun sij rian ni xungüị.
27 Nị guịnicaj sij ni'í gaga'. Nị dạj rún' ura' né' chrun, nị hué daj guị'yaj sij ngạ ni xuman' daj. Daj si hué daj riqui chrē sun riānj.
28 Nị gạ'uīj yati' stangạ rian sij nej.
29 Nị sisị nụn chraquij a ni é rẹ', nị hua niạn si gụnun a ni é rẹ' si ataj snan'anj Espíritu Santo rian ni xi'nin' huin ni ngüị nico' man'ānj." Daj gạtaj rẹ' gụnun ni sij. —Hué daj gataj Jesús gunūnj.

3

El mensaje a Sardis

1 Ngaa nị gataj rụhua' yún sij gunūnj:
—Hué daj gạrun rẹ' yanj carta gạ'nij rẹ' rian ángel nicaj sun rian xi'nin' huin ni ngüị nico' Yan'anj mạn xuman' Sardis. Nị gạtaj rẹ' gụnun ni sij: "Huēj a'mi nuguan' nan. Nị nicā ichij Espíritu Santo 'nạ' rian Yan'anj ngạ ichij yati' nej. Nị ni'īnj dạj 'yaj ni é rẹ'. Nị nụnj si a'mi ni ngüị sisị hua nị'na' niman ni é rẹ', sanị rún' huin níman huin a ni é rẹ' riānj.
2 Hué dan nị nạnun ruhua á rẹ'. Nị dụgu'nun' ni é rẹ' ngạ ni nuguan' ruhua guẹre'. Daj si xacaj cuentāj sisị nun guịsij ni é rẹ' guị'yaj sạ' á rẹ' ngạ si-sun ni é rẹ' rian Yan'anj.
3 Gạnanun ruhua á rẹ' ngạ nuguan' digyán ni sij rian án rẹ' ngạ nuguan' gunun ni é rẹ'. Nị guị'yaj á rẹ' dạj rún' ataj nuguan' daj. Nị gạnani ruhua ni é rẹ' xi'í si-gạquin' ni é rẹ'. Nị nạnico' ni é rẹ' Yan'anj. Nị sisị sị gunun ruhua á rẹ', ngaa nị rá'yanj guịsī rian án rẹ' dạj rún' 'yaj 'ngọ tsínj tụ. Nị sị guini'i a ni é rẹ' ụn hora guịsī rian án rẹ'.
4 Sanị mạn dọj ni ngüị scanij a ni é rẹ' nitaj si gui'yaj quij. Nị gụnun ni sij atsij gạtsi. Nị gạche ni sij ngāj. Daj si 'yaj sạ' ni sij riānj.
5 Tsínj gụnucuaj guị'yaj gana rian ni nuguan' quij, nị gụnun ni sij atsij gạtsi. Nị sị jnaruhuī si-xugüi ni sij tạj rian libro nụn

si-xugüi ni ngüị gạne nịganj ngạ Yan'anj. Nị gạ'mi sạ'āj si-xugüi ni sij rian chrē ngạ rian si-ángel chrē nej.
6 Nị sisị nụn chraquij a ni é rẹ', nị hua nịạn si gụnun a ni é rẹ' si ataj snan'anj Espíritu Santo rian ni xi'nin' huin ni ngüị nico' man'ānj.” Daj gạtaj rẹ' gụnun ni sij. —Daj gataj Jesús gunūnj.

El mensaje a Filadelfia

7 Ngaa nị gạtaj rụhua' yún Jesús gunūnj:
—Nị gạrun rẹ' yanj carta gạ'nij rẹ' huaj rian ángel nicaj sun rian xi'nin' huin ni ngüị nico' man'ānj mạn xuman' Filadelfia. Nị gạtaj rẹ' gụnun ni sij: “Huēj huin si a'mi nuguan' nan huīnj tsínj sạ' chruhua niman. Nị huēj huin si a'mi nuguan' xạnga'. Nị nicā si-rian gaga' rey David. Nị ngaa na'nī rian hue', nị ạ 'ngọ tsínj sị ga'ue nạranj. Nị ngaa narān rian hue' nị ạ 'ngọ tsínj sị ga'ue nạ'ni mánj.
8 Ni'īnj dạj 'yaj ni é rẹ'. Nị'yaj á rẹ' nẹ' chrej rian án rẹ'. Daj si hua na'nī rian gạtu a ni é rẹ' rian 'ngọ hue'. Nị, nị ạ 'ngọ tsínj sị ga'ue nạranj rian hue' daj. Nị nụnj si dọj nucuaj niman án rẹ' sanị dugumi sạ' á rẹ' si-nụguan'ānj. Nị nitaj si duna á rẹ' si ga'mi sạ' á rẹ' xi'īj aj.
9 Nị hua gọ'ngo ni sij nicaj dugüi' ngạ Satanás. Nị ataj ni sij sisị ni tsínj israelita huin ni sij. Sanị sé si xạnga' huin ni sij. Tsínj digya' yun'unj huin ni sij. Nị gụị'yā sisị gụchi' ni sij rian mạn án rẹ'. Nị gụịniquin' ráj dạcoj ni sij rian án rẹ', gụị'yā. Ngaa nị gụịni'i yya ni sij sisị 'ị ruhuāj ni'yā á rẹ'.
10 Nị xi'í si dagahuin a ni é rẹ' nuguan' ga'níj sun rian án rẹ' sisị gụnucuaj á rẹ' rian sayun, ngaa nị huēj dụgumi ni é rẹ' sisị sị guiran' ni é rẹ' rian sayun xxi gạ'na' gụịran' daran' ni ngüị mạn chruhua xungüị. Nị ngaa gạ'na' sayun xxi daj, nị xạcaj Yan'anj cuenta dạj gụnucuaj ni ngüị ngạ sayun xxi gạ'na'.
11 Nị rá'yanj gạ'nāj rian mạn án rẹ'. Ngaa nị dụgumi sạ' á rẹ' nuguan' nicaj á rẹ'. Ngaa nị sị nacaj ango ni sij si-corona ni é rẹ' huin premio gui'yaj gana á rẹ'.
12 Tsínj gụị'yaj gana rian nuguan' quij, nị gụị'yā sisị gạhuin sij dạj rún' huin 'ngọ chran xạcan dụgu'nun' chruhua si-nuhui Dan'ān. Nị nitaj ạman gạhui sij chruhua nuhui daj. Nị gạrūnj si-xugüi Dan'ān rian sij ngạ si-xugüi xánj Dan'ān nej huin xuman' Jerusalén nạca 'nạ' xata' rian Yan'anj. Nị gạnahuin nạca si-xugüīj garūnj rian sij nej.
13 Nị sisị nụn chraquij a ni é rẹ', nị hua nịạn si gụnun a ni é rẹ' si ataj snan'anj Espíritu Santo rian ni xi'nin' ni ngüị nico' man'ānj.” Daj gạtaj rẹ' gụnun ni sij. —Daj gataj Señor Jesús gunūnj.

El mensaje a Laodicea

14 Ngaa nị gataj rụhua' yún sij gunūnj:

—Hué daj gạrun rẹ' yanj carta gạ'nij rẹ' huaj rian ángel nicaj sun rian xi'nin' huin ni ngüị nico' man'ānj mạn xuman' Laodicea. Nị gạtaj rẹ' gụnun ni sij: “Huēj huin si gụị'yaj daran' si gataj snan'ān gunun a ni é rẹ'. Nị huīnj tsínj nata' yya nuguan' xạnga' rian ni ngüị. Nị asịj sini ngaa gui'yaj Yan'anj xungüị, nị huēj huin si gui'yaj daran'anj.
15 Nị ni'īnj dạj 'yaj á rẹ'. Nị ni'īnj sisị sé dạj rún' hua 'ngọ si nuhuij hua a ni é rẹ'. Nị sé dạj rún' hua 'ngọ si yạn'an hua a ni é rẹ'. Nị huin ruhuāj sisị dạj rún' hua 'ngọ si nuhuij, asị 'ngọ si yạn'an gạ ni é rẹ' aj.
16 Hué dan nị xi'í si dạj rún' hua nnee gụịn hua ni é rẹ', nị gạhui ni é rẹ' du'uāj gụrān dạj rún' uránj 'ngọ tsínj. Daj si sé dạj rún' hua nnee nuhuij asị nnee yạn'an hua ni é rẹ'.
17 Daj si ataj ni é rẹ' sisị xuru'ue huin ni é rẹ'. Nị hua nico rasụn rian ni é rẹ'. Nị, ni ango ni rasụn nitaj si achin rian án rẹ', ataj á rẹ'. Sanị nun acaj ni é rẹ' cuenta sisị ni ngüị guere' ruhua huin ni é rẹ'. Nị ni ngüị ran' yaco huin ni é rẹ'. Nị huin ín rẹ' ni ngüị niqui. Nị huin ni é rẹ' ni ngüị duri. Nị huin ni é rẹ' ni ngüị hua nnẹ nej.
18 Xi'í daj nị riquīj 'ngọ ducuánj rian án rẹ' sisị gụịran ni é rẹ' gaga' oro sạ' riānj huin oro gahuin sạ', gui'yaj yan'ạn. Hué dan nị gạ'ue gạhuin xạnga' ni é rẹ' xuru'ue riānj. Nị gụịran ni é rẹ' atsij gạtsi riānj gụnun ni é rẹ'. Ngaa nị sị gahuin nạ'aj ni é rẹ' xi'í si hua nnẹ ni é rẹ'. Nị gụịran ni é rẹ' gono'o gạ'nij ni é rẹ' rian án rẹ'. Ngaa nị gạ'ue gụịni'i ni é rẹ', nị xạcaj á rẹ' cuenta, gụị'yaj gono'o daj.
19 Daran' ni ngüị 'ị ruhuāj, nị gunun ga'ī ni sij. Nị 'yā castigo ni sij. Xi'í daj nị dụgu'nun' ni é rẹ' sisị nạni ruhua ni é rẹ' xi'í si-gạquin' ni é rẹ'. Nị nạnico' ni é rẹ' Yan'anj.
20 Huēj huin si niquin' rian hue'. Nị aquīn ni é rẹ'. Ngaa nị sisị unun 'ngọ tsínj daj si a'mī, nị nạ'ni sij rian ducuá sij gạtū. Nị gạhuin sti'nīj ngạ sij. Nị gạhuin sti'nị sij ngāj nej.
21 Tsínj gụị'yaj gana rian ni nuguan' quij, nị rịquīj rian gạne sij ngāj rian chrun xilāj huin chrun xila sạ'. Daj si hué ducuánj daj gui'yaj ganānj rian ni nuguan' quij. Nị nne nuguan'ānj ngạ chrē rian chrun xila sij huin chrun xila sạ'.
22 Nị sisị nụn chraquij a ni é rẹ', nị gụnun a ni é rẹ' si ataj snan'anj Espíritu Santo rian ni xi'nin' ni ngüị nico' man'ānj.” Daj gạtaj rẹ' rian ni sij. —Daj gataj Señor Jesús gunūnj.

4

La adoración celestial

1 Ngaa guisíj nị guini'yā, nị guini'īnj 'ngọ
rian hue' hua ní'nij xata'. Nị gunun rụhua'
yūnj nanẹ ga'mi sini ngāj. Nị dạj rún'
a'yanj trompeta hué daj ga'mi nanẹ daj. Nị
gataj nanẹ daj gunūnj:
—Gạhui rẹ' gạ'na' rẹ' xata'. Nị dịgyānj
rián rẹ' ni nuguan' sisị hua nịạn gạhuin
da rụcu. —Daj gataj nanẹ daj.
2 Nị rá'yanj guini'i nimānj 'ngọ nuguan'
sạ', gui'yaj Espíritu Santo. Nị guini'īnj
niquin' 'ngọ chrun xila sạ' xata'. Nị nne
'ngọ si mán xata' rian chrun xila sạ' daj.
3 Nị dạj rún' hua 'ngọ yej ran sạ' gụ'naj
jaspe, asị 'ngọ yej gụ'naj cornalina, nị hué
daj hua si nne rian chrun xila sạ' daj. Nị
xi'níj chrun xila daj ganicạj xucuáj gu'luj.
Nị xiguịn xucuáj daj dạj rún' ran 'ngọ yej
gụ'naj esmeralda.
4 Nị guini'īnj ango icọ gạn'anj chrun xila
sạ' ganicạj xi'níj chrun xila sạ' daj. Nị nne
icọ gạn'anj ni tsínj huin achij rian ni chrun
xila sạ' daj. Nị nụn ni sij atsij gạtsi. Nị nụn
chrạ ni sij 'ngọ corona huin gaga' oro.
5 Nị ran rian chrun xila sạ' niquin' dạni
daj. Nị gahuin garịn ngaa gaguáj du'ui. Nị
nẹ' rian chrun xila sạ' daj aca ichij yan'ạn
huin ichij Espíritu Santo 'nạ' rian Yan'anj.
6 Nị nẹ' rian chrun xila sạ' niquin' dạni
daj, nị dạj rún' hua 'ngọ nnee yan'anj, nị
hué daj hua nnee gurugüi' rian chrun xila
daj. Nị dạj rún' hua pidrio sạ', nị hué daj
xiguịn sạ' rian nnee daj.
Nị dạni rian niquin' chrun xila sạ' daj, nị
ganicạj gạn'anj ni si hua nị'na' mán xata'
xi'níj chrun xila daj. Nị gạn'anj si mán
xata' daj, nị hua ga'ị rundij rianj nẹ' chrej
rụcu ngạ nẹ' chrej rianj nej.
7 Nị dạj rún' hua 'ngọ sigue'ej xxi, nị hué
daj hua 'ngọj. Nị dạj rún' hua cero, nị hué
daj hua angoj. Nị dạj rún' hua rian 'ngọ
tsínj, nị hué daj hua ángoj. Nị dạj rún'
hua xata achéj xata', nị hué daj hua ángoj.
8 Nị anin' gạn'anj ni xucu hua nị'na' mán
xata', nị hua huạtan' si-gachi da gọ'ngoj.
Nị nịn' gạchra' nneẹ cúj anin' gạn'anj xucu
daj, nị hua ga'ị nịn' ruhua rundij rian xuj.
Nị hua rundij rian riqui si-gachi nej. Nị
nụn güi nịgan', nị nun a'nin' ruhua anin'
xucu si gạ'mi. Nị ataj anin' gạn'anj xuj:
Hua sạ' nịn' ruhua Yan'anj.
Hua sạ' nịn' ruhua Yan'anj.
Hua sạ' nịn' ruhua Señor huin Yan'anj.
Nị nucuaj nịn' ruhua Yan'anj.
Nị hué Yan'anj huin si gane asịj sini.
Nị Yan'anj huin si nne acuan'.
Nị Yan'anj huin si gạ'na' rụhua' yún.
Ataj anin' gạn'anj xucu mán xata' daj.
9 Nị ga'mi sạ' anin' gạn'anj xuj rian si nne
rian chrun xila sạ' daj. Nị nụn yan'anj
anin' gạn'an. Nị a'ui' anin' gạn'an si
guruhua si nne rian chrun xila sạ' huin
si nne nịganj. Nị da yụn yụn hué daj 'yaj
anin' gạn'anj daj ngaa a'mi sạ' anin'-inj.
10 Ngaa nị guiniquin' ráj dạcoj icọ gạn'anj
ni tsínj huin achij rian si nne rian chrun
xila sạ' daj. Nị a'mi sạ' ni sij. Nị dugüéj ni
sij si-corona ni sij rian si nne rian chrun
xila sạ' daj. Nị ataj ni sij:
11 Hué rẹ' huin Señor.
Nị dugu'nạj huin sisị gạ'mi sạ' ni ngüị xi'í
rẹ'.
Nị dugu'nạj huin sisị guịnun yan'anj ni
ngüị man'án rẹ' nej.
Nị dugu'nạj huin sisị guịnicaj rẹ' daran'
fuerza.
Daj si hué rẹ' gui'yaj daran' ni rasụn.
Nị mạn ni rasụn daj xi'í si hué daj garan'
ruhuá rẹ'.
Ataj icọ gạn'anj ni tsínj huin achij daj.

5

El rollo y el Cordero

1 Ngaa nị guini'īnj sisị nicaj si nne rian
chrun xila sạ' daj 'ngọ yanj libro nẹ' chrej
ra'a sạ'aj. Nị hua nịca nụn letra xiráj yanj
daj. Nị hua nịca nụn letra riqui yanj daj
nej. Nị hua ránj sạ' ichij sello du'ua yanj
daj.
2 Nị guini'īnj 'ngọ ángel nucuaj. Nị
nachínj snan'anj ángel daj. Nị ga'mi
nucuaj-á' gataj-á':
—Nị ụn sin huin si sạ' sisị gạ'ne sello hua
ránj du'ua yanj libro daj, ngaa nị nạguraj
du'ua rumi yanj daj únj. —Daj gataj ángel
daj.
3 Sanị nị ạ 'ngọ si mán xata' ngạ si mán
rian yo'ój nej, si mán riqui yo'ój nej, sị
ga'ue naguraj rian yanj libro daj, nị guịni'i
dạj hua rian yanj da mánj.
4 Ngaa nị gaco nịn' ruhuāj xi'í si nun
nari' ni sij 'ngọ si hua sạ' nạ'ni nị'yaj du'ua
dạj hua yanj daj.
5 Ngaa nị gataj 'ngọ dugüi' ni tsínj huin
achij gunūnj:
—Sị gacó rẹ' gạ mánj. Daj si tsínj huin
xi'nin' gụ'naj Judá huin da'nị si'nị rey
David, nị gui'yaj gana sij. Nị gụ'naj sij
sigue'ej. Nị xi'í daj gạ'ue gạ'ne sij ichij sello
nụn du'ua yanj libro, nị nạgura' sij libro
daj.
6 Ngaa nị guini'īnj niquin' 'ngọ xachij
'nịj dạni rian niquin' chrun xila sạ' daj
ngạ anin' gạn'anj xucu hua nị'na'. Nị
niquin' xuj dạni ni tsínj huin achij. Nị
rún' huin sisị hua dagahui' ni sij xachij
'nịj daj. Nị hua ichij si-cúj xuj ngạ
ichij rundij rian xuj huin ichij Espíritu
Santo 'nạ' rian Yan'anj. Nị ga'níj Yan'anj
ichij Espíritu Santo gan'anj nịn' gạchra'
chruhua xungüị.

7 Ngaa nḭ ga'nạ' xachij 'nḭj daj. Nḭ guida'a
xuj yanj libro ra'a sạ' si nne rian chrun xila
sạ' daj.
8 Nḭ ngaa guida'a xuj yanj daj, ngaa nḭ
ganiquin' ráj dạcoj anin' gạn'anj xucu hua
nḭ'na' daj ngạ icọ gạn'anj ni tsínj huin achij
rian xachij 'nḭj daj. Nḭ nicaj daran' ni sij
yán'anj nụn ga'ḭ ya'ạ. Nḭ nicaj ni sij cụ huin
oro. Nḭ da' gara ni sij siquíj chruhua ni cụ
daj. Nḭ siquíj daj huin ni nuguan' achínj
jni'yaj ni ngüḭ hua sạ' rian Yan'anj.
9 Nḭ aráj ni sij chra' nạca nan rian xachij
'nḭj daj:
Hué rẹ' huin tsínj sạ' gạ'ue guḭda'a yanj.
Nḭ gạ'ue nạ'nij rẹ' du'ua yanj daj rian nụn
ichij sello.
Daj si hué rẹ' dagahui' ni sij.
Nḭ naru'ué rẹ' si-tun man'án rẹ' xi'í si-
gạquin' ni ngüḭ.
10 Nḭ gui'yáj rẹ' sisḭ guḭnicaj sun ni sij
gạhuin ni sij rey.
Nḭ gui'yáj rẹ' sisḭ gạhuin ni sij chrej rian
Yan'anj.
Nḭ guḭnicaj sun ni sij chruhua xungüḭ
gạ'na'.
Hué daj gara ni sij rian xachij 'nḭj daj.
11 Ngaa nḭ guini'īnj. Nḭ gunūnj si-nạne
nico ni ángel mán ganicạj xi'níj chrun xila
sạ' daj ngạ anin' gạn'anj si hua nḭ'na' ngạ
ni tsínj huin achij nej. Nḭ mạn millón
millón ni ángel.
12 Nḭ ga'mi nucuaj ni ángel gataj-á':
Sạ' nḭn' ruhua huin xachij 'nḭj dagahui' ni
sij.
Nḭ dugu'nạj huin sisḭ guḭnicaj nḭn' sij sun.
Nḭ guḭnicaj sij daran' rasụn sạ'.
Nḭ gạhuin chrụn nḭn' ruhua sij.
Nḭ nạhuin ra'a sij daran' fuerza.
Nḭ guḭnun yan'anj ni ngüḭ sij.
Nḭ gạ'mi sạ' ni sij xi'í sij.
Nḭ gạ'mi 'ueé ni sij xi'í sij nej.
Hué daj garáj sạ' ni ángel daj xi'í xachij
'nḭj daj.
13 Ngaa nḭ gunūnj si ga'mi daran' si
gui'yaj Yan'anj huin si mạn nẹ' xata' ngạ si
mạn rian yo'ój nej, si mạn nẹ' riqui yo'ój,
si mạn chruhua nnee yan'anj nej. Nḭ gataj
daran'anj:
Nḭganj gạ'mi sạ' daran' né' rian si nne rian
chrun xila sạ' ngạ rian xachij 'nḭj.
Nḭ nḭganj guḭnun yan'anj né' rian nụngüej
sij.
Nḭ nḭganj gạ 'ueé rian nụngüej sij, guḭ'yaj
né'.
Nḭ hué daj gạ fuerza rian nụngüej sij
nḭganj, guḭ'yaj né' nej.
Daj gataj daran' ni sij.
14 Ngaa nḭ:
—Amén. —Gataj anin' gạn'anj xucu hua
nḭ'na'.
Ngaa nḭ ganiquin' ráj dạcoj icọ gạn'anj
ni tsínj huin achij rian Yan'anj. Nḭ Yan'anj
huin si gạne nḭganj.

6

Los sellos

1 Ngaa nḭ guini'īnj ngaa ga'nej xachij 'nḭj
'ngọ sello nụn du'ua yanj libro daj. Nḭ
gunūnj ga'mi 'ngọ dugüi' gạn'anj xucu hua
nḭ'na' daj. Nḭ dạj rún' ngaa aguáj du'ui, nḭ
hué daj ga'mi nucuaj-á'. Nḭ:
—Gạhua' rẹ' nḭ'yaj rẹ' aj. —Gataj 'ngọ si
hua nḭ'na' daj.
2 Ngaa nḭ guini'īnj 'ngọ guayo gạtsi. Nḭ
tsínj tạj guayo daj, nḭ nicaj sij 'ngọ ra'uej
ra'a sij. Nḭ ga'ui' ni sij 'ngọ corona gunụn
chrạ sij. Ngaa nḭ gahui sij gạn'anj guḭ'yaj
gana sij. Daj si huin sij tsínj 'yaj gana.
3 Nḭ ngaa ga'nej xachij 'nḭj daj ango sello
guisíj huḭ, ngaa nḭ gunūnj ga'mi ango xucu
hua nḭ'na'. Nḭ gataj-á':
—Gạhua' rẹ' nḭ'yaj rẹ' aj. —Daj gataj-á'.
4 Nḭ gahui ango guayo. Nḭ guayo daj huin
guayo mare. Nḭ hua permiso rian tsínj
tạj guayo mare daj sisḭ guḭsij gạne din'inj
ni ngüḭ, guḭ'yaj sí'. Nḭ hué sij gui'yaj sisḭ
dạgahui' gọ'ngo ni sij ni tsínj huin dugüi'
ni sij. Nḭ ga'ui' ni sij 'ngọ espada xxi ra'a
sí'.
5 Nḭ ngaa ga'níj xachij 'nḭj daj ango sello
guisíj huạ'ni, nḭ gunūnj ga'mi xucu hua
nḭ'na' huin xucu huạ'nij. Nḭ gataj-á':
—Gạhua' rẹ' nḭ'yaj rẹ' aj: —Daj gataj-á'.
Ngaa nḭ guini'īnj 'ngọ guayo marụ. Nḭ
tsínj tạj guayo marụ daj, nḭ nicaj sij 'ngọ
aru' da'nga' ra'a sij.
6 Nḭ dạni anin' gạn'anj xucu hua nḭ'na'
daj gunūnj 'ngọ nanẹ. Nḭ gataj-á':
—Dạj rún' 'yaj gana á rẹ' 'ngọ güi, nḭ hué
daj du'ue 'ngọ kilo strigo. Nḭ hué daj du'ue
huạ'nij kilo cebada. Sanḭ sḭ gui'yaj ni é rẹ'
si guẹre' gasiti ngạ nnee vino mánj. —Daj
gataj nanẹ daj.
7 Nḭ ngaa ga'nej xachij 'nḭj daj ango sello
guisíj gạn'anj, nḭ hué daj gunūnj ga'mi
ango xucu huin xucu gạn'anj. Nḭ gataj xuj
gunūnj:
—Gạhua' rẹ' nḭ'yaj rẹ'. —Daj gataj-á'.
8 Ngaa nḭ guini'īnj 'ngọ guayo mayaj. Nḭ
tsínj tạj guayo mayaj daj huin tsínj 'yaj
si ahui' ni ngüḭ. Hué daj gụ'naj sij. Nḭ
nico' 'ngọ tsínj rụcu sij. Nḭ hué sí' nicaj
ni ngüḭ gạn'anj rian mạn ni níman. Nḭ
ga'ui' Yan'anj sun rian nụngüej tsínj daj
sisḭ guḭnicaj sun nụngüej sij rian gạn'anj si
anẹj yo'ój xungüḭ nan. Nḭ gạ'ue dạgahui'
nụngüej sij ni ngüḭ. Nḭ gạhui' ni ngüḭ,
guḭ'yaj xi'nạ ngạ xi'ḭ, guḭ'yaj nụngüej sij.
Nḭ gạ'ue guḭ'yaj nụngüej sij sisḭ gạhui' ni
ngüḭ, guḭ'yaj xucu huee mạn riqui quij nej.

9 Nḭ ngaa ga'nej xachij 'nḭj daj ango sello
guisíj ṵn'unj, nḭ guini'īnj ngaj ni níman
riqui nna huin altar. Nḭ hué ni sij huin ni
tsínj gahui' xi'í si ga'mi sạ' ni sij si-nụguan'
Yan'anj rian ni ngüḭ.
10 Nḭ ga'mi nucuaj ni sij gataj ni sij:
—Sạ' nḭn' ruhua huín rẹ' Señor. Nḭ
xạnga' yya huín rẹ'. Nḭ ạman nạgui'yaj
yyá rẹ' xi'í ni tsínj mạn chruhua xungüḭ
únj. Nḭ ạman guḭ'yáj rẹ' castigo ni sij xi'í
gaquin' da'ui ni sij si dagahui' ni sij ni únj
únj. —Hué daj gataj ni ngüḭ gahui' daj.
11 Ngaa nḭ ga'ui' ni sí' atsij gạtsi gụnun ni
sij. Nḭ gataj Yan'anj gunun ni tsínj daj sisḭ
nạran ruhua ni sij dọj da guḭsij gạhuin yya
número ni dugüi' ni sij huin ni tsínj 'yaj
sun ngạ ni sij. Daj si hua niạn si gạhui' ni
sí' dạj rún' gahui' ni sij.
12 Ngaa nḭ guini'īnj sisḭ ga'nej xachij 'nḭj
daj ango sello guisíj huạtanj du'ua yanj daj.
Ngaa nḭ ga'nạ' nucuaj 'ngọ yún. Nḭ gahuin
rụmi' rian güi dạj rún' hua 'ngọ atsij marẹ.
Nḭ gahuin mare rian yahuḭ dạj rún' hua
tun.
13 Nḭ guinij ni yati' mán xata' rian yo'ój.
Dạj rún' ayu higo chrạ chrun higuera ngaa
ahui nucuaj nanẹ, nḭ hué daj guinij ni yati'
rian yo'ój.
14 Nḭ jnarumi xata' man'an dạj rún' 'yaj
né' ngaa jnarumi né' 'ngọ yanj xẹ'e. Nḭ
naduna daran' quij ango yu'uj guisiqui'-í'
ngạ ni yo'ój ngaj chruhua nnee yan'anj nej.
15 Nḭ guixi'ij huḭ ni rey mạn chruhua
xungüḭ chruhua huej ngạ scanij ni huej
nej. Nḭ hué daj gui'yaj ni tsínj huin rian
ngạ ni xuru'ue nej, ni tsínj capitán nej, ni
tsínj nicaj sun nej, daran' ni tsínj 'yaj sun
rian xuru'ue ngạ daran' ni tsínj nitaj si 'yaj
sun rian xuru'ue nej.
16 Nḭ gataj ni sij rian ni quij ngạ rian ni
huej:
—Gạyu a ni é rẹ' xiráj ni únj. Nḭ gạri huḭ
a ni é rẹ' ni únj rian si nne rian chrun xila
sạ' daj ngạ rian xachij 'nḭj. Daj si a'man
ruhua xachij 'nḭj daj ni'ya ni únj.
17 Nḭ hua guisíj güi gạhuin nico castigo ni
únj, guḭ'yaj nụngüej sij. Nḭ ụn tsínj gạ'ue
gụnucuaj guḭniquin' rian nụngüej sij únj.
—Hué daj gataj ni sij gunun ni quij ngạ ni
huej.

7

Los 144,000 sellados

1 Ngaa guisíj nḭ guini'īnj niquin' gạn'anj
ángel gọ'ngo sicúj xungüḭ nan. Nḭ ránj ni
ángel rian gạn'anj nanẹ sisḭ sḭ gahui ni
nanẹ daj rian yo'ój ngạ rian nnee yan'anj
ngạ rian nḭ ạ 'ngọ ni chrun nej.
2 Nḭ hué daj guini'īnj ango ángel 'nạ' rian
síj güi. Nḭ nicaj ángel daj si-sello Yan'anj
hua nḭ'na'. Nḭ gaguáj nucuaj ángel daj rian
ango gạn'anj ángel daj. Nḭ nicaj ni gạn'anj
ángel daj sun, gui'yaj Yan'anj sisḭ chran'
yun'unj ni ángel daj rian yo'ój ngạ rian
nnee yan'anj nej.
3 Nḭ gataj ángel 'nạ' daj gunun ango
gạn'anj ángel niquin' daj:
—Sḭ chran' yun'unj anin' é rẹ' yo'ój ngạ
rian nnee yan'anj nej, rian ni chrun nej
mánj. Gạ'nin' ruhua á rẹ' da gạri únj sello
yo ni tsínj 'yaj sun rian Dan'anj né'. —Daj
gataj ángel daj.
4 Ngaa nḭ gunūnj número ni tsínj guixíj
sello, gui'yaj anin' ángel daj. Nḭ 'ngọ ciento
táj huḭj xia gạn'anj mí ni sij guixíj sello. Nḭ
hué ni sij huin ni tsínj 'nạ' ni xi'nin' ni ngüḭ
israelita.
5 Nḭ xụhuij mí ni sij huin da'nḭ si'nḭ tsínj
gụ'naj Judá. Nḭ xụhuij mí ni sij huin da'nḭ
si'nḭ tsínj gụ'naj Rubén. Nḭ xụhuij mí ni sij
huin da'nḭ si'nḭ tsínj gụ'naj Gad.
6 Nḭ xụhuij mí ni sij huin da'nḭ si'nḭ tsínj
gụ'naj Aser. Nḭ xụhuij mí ni sij huin da'nḭ
si'nḭ tsínj gụ'naj Neftalí. Nḭ xụhuij mí ni sij
huin da'nḭ si'nḭ tsínj gụ'naj Manasés.
7 Nḭ xụhuij mí ni sij huin da'nḭ si'nḭ tsínj
gụ'naj Simeón. Nḭ xụhuij mí ni sij huin
da'nḭ si'nḭ tsínj gụ'naj Leví. Nḭ xụhuij mí
ni sij huin da'nḭ si'nḭ tsínj gụ'naj Isacar.
8 Nḭ xụhuij mí ni sij huin da'nḭ si'nḭ tsínj
gụ'naj Zabulón. Nḭ xụhuij mí ni sij huin
da'nḭ si'nḭ tsínj gụ'naj José. Nḭ xụhuij mí ni
sij huin da'nḭ si'nḭ tsínj gụ'naj Benjamín.

La multitud vestida de ropas blancas

9 Ngaa guisíj nḭ guini'īnj 'ngọ xi'nin'
xxi ni ngüḭ huin ni ngüḭ 'nạ' daran' rian
xungüḭ ngạ daran' rian xi'nin' nej, daran'
ni ngüḭ a'mi ga'ḭ snánj a'mi ni sij nej,
daran' rian ni xuman' nej. Nḭ nico nḭn'
ruhua ni sij huin. Nḭ ạ 'ngọ ni tsínj sḭ
gunucuaj gạya ụndaj ni sij huin. Nḭ mạn
ni sij rian niquin' chrun xila sạ' ngạ rian
xachij 'nḭj. Nḭ nụn ni sij atsij gạtsi. Nḭ nicaj
ni sij yun ra'a ni sij.
10 Nḭ gaguáj nucuaj ni sij. Nḭ gataj ni sij:
Yan'anj nne rian chrun xila sạ' huin
Dan'anj né'.
Nḭ Yan'anj ngạ xachij 'nḭj huin si ganacaj
né'.
Hué daj gataj ni sij.
11 Nḭ daran' ni ángel niquin' ganicạj
xi'níj chrun xila sạ' ngạ ni tsínj huin achij
ngạ anin' gạn'anj xucu hua nḭ'na' nej.
Nḭ guiniquin' ráj dạcoj ni ángel daj rian
chrun xila sạ' daj. Nḭ da' huin si ganun
yo ni ángel daj rian yo'ój. Nḭ ga'mi sạ' ni
ángel daj rian Yan'anj.
12 Nḭ gataj ni ángel daj:
Amén.
Gạ'mi sạ' né' rian Dan'anj né'.
Nḭ gạ 'ueé rian Dan'anj né'.
Nḭ nḭganj guḭni'i Dan'anj né' daran'anj.

Nḭ nḭganj gạtaj né' si guruhua Dan'anj né'.
Nḭ nḭganj guḭnun yan'anj né' rian Dan'anj né'.
Nḭ dugu'nạj huin sisḭ guḭnicaj Dan'anj né' sun.
Nḭ dugu'nạj huin sisḭ nḭganj guḭnicaj Dan'anj né' fuerza.
Amén.
Daj gataj ni ángel daj.

13 Ngaa nḭ nachínj snan'anj 'ngọ tsínj huin achij riānj. Nḭ gataj sij:

—Nḭ ụn sin huin ni ngüḭ nụn atsij gạtsi nan, nḭ, nḭ ạ 'nạ' ni sij, ruhua á rẹ' únj. —Hué daj gataj 'ngọ tsínj huin achij daj gunūnj.

14 Ngaa nḭ gatā gunun sij:

—Señor, ni'i man'án rẹ', ruhuāj. —Gatā gunun sij.

Ngaa nḭ gataj sij gunūnj:

—Hué ni ngüḭ nan huin ni ngüḭ guiran' nico sayun ngaa gahuin sayun nico chruhua xungüḭ. Nḭ dạj rún' nánj né' si-gan' né' sisḭ nạhuin gạtsij, nḭ hué daj gahuin niman ni sij gui'yaj si-tun man'an xachij 'nḭj.

15 Xi'í daj nḭ niquin' ni ngüḭ daj rian si-chrun xila Yan'anj. Nḭ nun güi nḭgan' niquin' ni sij chruhua si-nuhui Yan'anj 'yaj sun ni sij rian Yan'anj. Nḭ gạne Yan'anj ngạ ni sij sisḭ dụgumij ni sij.

16 Nḭ sḭ gachin xi'nạ riqui ni sij gạ mánj. Nḭ sḭ nago'oj ni sij nnee gạ mánj. Nḭ sḭ gurunun nnán rian ni sij, guḭ'yaj güi. Nḭ sḭ chran' yun'unj gachi' ni sij gạ mánj.

17 Daj si dụgumi xachij 'nḭj nne dạni rian chrun xila sạ' ni sij. Nḭ nạcaj sí' ni sij gạn'anj dḭgyán sí' rian ahui nnee sạ' huin nnee 'yaj si gạne nḭganj ni sij. Nḭ nạru'ui Yan'anj rian daran' ni ngüḭ aco. —Daj gataj tsínj huin achij daj gunūnj.

8

El séptimo sello

1 Nḭ ngaa ga'nej xachij 'nḭj daj ango sello guisíj ichij du'ua yanj daj, nḭ gahuin din'inj xata' chrạ anẹj hora.

2 Ngaa nḭ guini'īnj ichij ángel huin ni ángel niquin' rian Yan'anj. Nḭ ga'ui' ni si mán xata' ichij trompeta rian ni ángel daj.

3 Hué dan nḭ ga'nạ' ango ángel. Nḭ guiniquin' ángel daj rian altar. Nḭ nicaj ángel daj cụ nụn siquíj huin oro. Nḭ ga'ui' ni si mán xata' nico siquíj rian ángel daj sisḭ jnạchej ángel daj siquíj ngạ nuguan' achínj jni'yaj ni ngüḭ rian Yan'anj huin ni ngüḭ xuman ruhua ni'yaj Yan'anj. Ngaa nḭ gạ'ui' ángel siquíj daj rian altar huin oro. Nḭ niquin' altar huin oro daj rian chrun xila sạ' nne Yan'anj.

4 Nḭ gahui gatse', gui'yaj siquíj nicaj ra'a ángel daj rian Yan'anj ngaa gachínj jni'yaj ni ngüḭ hua sạ' niman rian Yan'anj.

5 Ngaa nḭ guida'a ángel daj cụ. Nḭ gara ángel daj yan'ạn chruhua cụ aca rian altar. Nḭ guere'ej ángel daj cụ nụn yan'ạn rian xungüḭ. Ngaa nḭ gaguáj du'ui. Nḭ gahuin garḭn. Nḭ guirạn nej. Nḭ ga'nạ' yún nej.

Las trompetas

6 Hué dan nḭ gui'yaj xugüi ichij ni ángel nicaj ichij trompeta daj sisḭ gạ'yanj ni ángel ni trompeta daj.

7 Ngaa nḭ ga'yanj 'ngọ ángel daj trompeta. Nḭ gaman' gumạn yatan ngạ yan'ạn nachej tun. Nḭ gaman' daj rian xungüḭ. Nḭ dọj nḭ guisíj da'aj ni chrun gaca. Nḭ gaca daran' ni coj marẹ nej.

8 Ngaa nḭ ga'yanj ango ángel trompeta guisíj huḭj ángel daj. Nḭ guinij 'ngọ yan'ạn xxi chruhua nnee yan'anj. Nḭ dạj rún' quij xạcan hua yan'ạn xxi daj. Nḭ dọj nḭ guisíj da'aj nnee yan'anj gahuin tun.

9 Nḭ dọj nḭ guisíj da'aj xucu mán chruhua nnee yan'anj gahui'. Nḭ dọj nḭ guisíj da'aj rio achéj rian nnee guere' nej.

10 Ngaa nḭ ga'yanj ango ángel trompeta huin ángel guisíj huạ'nij. Nḭ guinij 'ngọ yati' xxi niquin' xata'. Nḭ dạj rún' aca ca' chrun, nḭ hué daj aca yati' daj. Nḭ guinij yati' daj rian da'aj ni xinéj nnee ngạ rian da'aj yu'uj ahui nnee.

11 Nḭ yati' guinij daj gụ'naj yati' yạḭ'. Nḭ dọj nḭ guisíj da'aj nnee daj gahuin yạḭ', gui'yaj yati' daj. Nḭ xi'í nnee yạḭ' daj, nḭ gahui' nico nḭn' ruhua ni ngüḭ.

12 Ngaa nḭ ga'yanj ango ángel trompeta huin ángel guisíj gạn'anj. Nḭ dọj nḭ guisíj da'aj rian güi guere'. Nḭ hué daj gahuin ngạ yahuḭ. Nḭ dọj nḭ guisíj da'aj ni yati' guerẹ' nej. Ngaa nḭ dọj nḭ guisíj da'aj güi ngạ yahuḭ gahuin rụmi' rian. Nḭ dọj nḭ guisíj ni yati' gahuin rụmi' rian nej. Nḭ dọj nḭ guisíj da'aj nẹ' guní'yanj gahuin rụmi'. Nḭ dọj nḭ guisíj da'aj nẹ' nḭ gahuin rụmi'.

13 Ngaa nḭ guini'īnj 'ngọ ángel huaj da'aj xata'. Nḭ ga'mi nucuaj ángel daj. Nḭ gataj-á':

—Niqui niman nḭn' ruhua ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ nan xi'í sayun guḭran' ni sij ngaa guḭxinga' gạ'yanj ya'nij ni ángel trompeta. —Daj gataj ángel daj.

9

1 Ngaa nḭ ga'yanj ango ángel trompeta huin ángel guisíj ụn'un'. Nḭ guini'īnj guinij 'ngọ yati' xata' rian yo'ój. Nḭ ga'ui' 'ngọ si mán xata' llave rian yati' daj. Nḭ llave daj na'ni du'ua yu'uj gunụn nḭn' ruhua daj.

2 Ngaa nḭ na'nij yati' du'ua yu'uj daj. Nḭ gahui gatse' du'ua yu'uj daj. Nḭ dạj rún' gatse' ahui du'ua 'ngọ chrúnj xxi, hué daj

hua gatse' daj. Ngaa nḭ gahuin rṵmi' rian
güi ngą rian nanę, gui'yaj gatse' ahui du'ua
yu'uj daj.
3 Nḭ scanij gatse' daj guixira' xiriquíj. Nḭ
gan'anj ni xuj rian ni xungüḭ. Nḭ ga'ui'
Yan'anj sisḭ gąhuin nucuaj ni xuj guḭ'yaj ni
xuj dąj rún' 'yaj ni xiquḭn.
4 Nḭ ga'nin' Yan'anj sun sisḭ sḭ chran'
yun'unj ni xuj chrin' mąn rian yo'ój ngą
nḭ ą 'ngǫ ni coj marę nej, nḭ ą 'ngǫ ni
chrun nej. Sanḭ ni ngüḭ nitaj si nṵn si-sello
Yan'anj yo ni sij, nḭ hua permiso rian xuj
gą'ui' xuj tánj ni sij.
5 Sanḭ nitaj permiso hua sisḭ dągahui'
ni xuj ni ngüḭ daj. Maan si ṵn'un' yahuḭ
gą'ui' ni xuj tánj ni ngüḭ daj. Nḭ dąj rún'
a'ngaj ngaa a'ui' xiquḭn tánj né', nḭ hué daj
ga'ngaj ngaa ga'ui' ni xuj tánj ni ngüḭ.
6 Nḭ güi daj nḭ nąno' ni ngüḭ dąj gą'ue
gąhui' ni sij. Sanḭ sḭ ga'ue nąri' ni sij dąj
gą'ue gąhui' ni sij mánj. Gąhuin ruhua ni
sij gąhui' ni sij. Sanḭ nitaj dąj guḭ'yaj ni sij
sisḭ gąhui' ni sij mánj.
7 Nḭ dąj rún' hua guayo ngaa hua chrṵn
xuj gąn'anj xuj ngą ni snado rian huin
sayun, nḭ hué daj hua ni xiriquíj daj. Nḭ
rún' hua 'ngǫ corona huin oro hué daj hua
si gunṵn chrą xuj. Nḭ rún' hua rian ni ngüḭ,
nḭ hué daj hua rian xuj nej.
8 Nḭ rún' hua hueé chrą yun'unj xąna, nḭ
hué daj hua hueé xuj. Nḭ rún' hua yan'
sigue'ej, nḭ hué daj hua yan' xuj nej.
9 Nḭ rún' hua gató gaga' hua si nṵn xuj.
Nḭ dąj rún' acą chanj 'yaj nico ni carreta
anucua ni guayo ngaa gąn'anj xuj rian
huin sayun, nḭ hué daj 'yaj si-gachi xuj.
10 Nḭ dąj rún' hua dune' xiquin hua dune'
xuj. Nḭ hua si-tanj xuj. Nḭ hua fuerza dune'
xuj sisḭ chran' yun'unj xuj ni ngüḭ chrą
ṵn'un' yahuḭ.
11 Nḭ hua 'ngǫ ángel nicaj sun rian ni
xuj. Nḭ ángel daj huin si niquin' rian yu'uj
gunṵn nḭn' ruhua daj. Nḭ si-xugüi ángel
daj gṵ'naj Abadón huin snánj hebreo. Nḭ
si-xugüi ángel daj gṵ'naj Apolión huin
snánj griego.
12 Nḭ hua gachin 'ngǫ sayun guiran'
ni ngüḭ. Sanḭ achin yahuij sayun gą'na'
guḭran' ni sij.
13 Ngaa nḭ ga'yanj ango ángel trompeta
huin ángel guisíj huątan'. Nḭ gunūnj 'ngǫ
nanę ga'mi scanij gąn'anj cúj tąj rian altar
huin oro. Nḭ niquin' altar daj rian Yan'anj.
14 Nḭ gataj nanę daj gunun ángel a'yanj
trompeta huin ángel guisíj huątan':
—Nąchi rę' anin' gąn'anj ángel anumi
du'ua quin nnee xxi gṵ'naj Eufrates. —Daj
gataj nanę daj gunun ángel.
15 Ngaa nḭ ganachi anin' gąn'anj ángel
anumi daj. Nḭ dǫj nḭ guisíj da'aj ni ngüḭ
dągahui' ni gąn'anj ángel daj. Nḭ hua
gui'yaj xugüi Yan'anj ni ángel daj sisḭ hué
hora daj, güi daj nej, yahuḭ daj nej, yo' daj
nej, nḭ dągahui' ni ángel daj ni ngüḭ.
16 Nḭ guisíj huḭj ciento millón ni tsínj tąj
guayo huin ni snado nico' gąn'anj ángel
daj, ataj ni sij gunūnj.
17 Ngaa nḭ gui'yaj Yan'anj sisḭ guini'īnj
dąj hua ni tsínj tąj guayo daj. Nḭ guini'īnj
dąj hua ni guayo nej. Nḭ dąj rún' hua
yan'ąn hua gaga' hua ránj xi'yanj ni tsínj
tąj guayo guini'īnj. Nḭ hua jnitaj gaga'
daj dąj rún' hua yej gṵ'naj zafiro. Nḭ hua
mayaj gaga' daj dąj rún' hua yo'ój sufre. Nḭ
rún' hua chrą sigue'ej, nḭ hué daj hua chrą
ni guayo daj. Nḭ ahui yan'ąn ngą gatse' nej,
yo'ój sufre nej, du'ua ni xuj.
18 Nḭ dǫj nḭ guisíj da'aj ni ngüḭ gahui',
gui'yaj yan'ąn ngą gatse' nej, yo'ój sufre
nej, ahui du'ua ni xuj.
19 Daj si hua fuerza du'ua xuj ngą dune'
xuj. Nḭ dąj rún' hua xucuáj hua dune' xuj.
Nḭ dąj rún' hua chrą xucuáj, nḭ hué daj hua
chrą dune' xuj nej. Nḭ hué daj a'ui' dune'
ni xuj ni ngüḭ.
20 Nḭ ango ni ngüḭ nun gąhui' gui'yaj
sayun daj, sanḭ nun gąnani ruhua ni sij xi'í
gaquin' gui'yaj ni sij. Nḭ nun duna ni sij si
guinico' ni sij ni nanę xḭ'i ngą yan'anj huin
oro ngą plata nej, gaga' bronce nej, yej nej,
chrun nej, huin ni yan'anj gui'yaj ra'a ni
sij. Nḭ na'ue guḭni'yaj ni yan'anj gui'yaj
ra'a ni sij daj. Nḭ na'ue gṵnun ni yan'anj
daj. Nḭ na'ue gąche ni yan'anj da mánj.
21 Nḭ nun ganani ruhua ni sij si dagahui'
ni sij níman. Nḭ nun ga'nin' ruhua ni sij
si gui'yaj stu'uaj ni sij. Nḭ hua guę gui'yaj
squḭra' ni sij. Nḭ hué daj gui'yaj tṵ guę ni
sij.

10

El ángel con el librito

1 Ngaa nḭ guini'īnj ga'nąą' ango ángel
nucuaj xata'. Nḭ nique ángel daj 'ngǫ nga.
Nḭ niquin' xucuáj gu'luj chrą ángel daj. Nḭ
dąj rún' xiguḭn güi, nḭ da'nga' daj xiguḭn
rian ángel daj. Nḭ dąj rún' hua yan'ąn, nḭ
hué daj hua nṵngüej dacój ángel daj.
2 Nḭ hua nagura' rian libro le'ej nicaj
ángel daj. Nḭ nę' chrej są' dacój ángel daj
guta' sij chruhua nnee yan'anj. Nḭ guta' sij
dacój sij nę' chrej rǫtsi sij rian yo'ój.
3 Ngaa nḭ gaguáj nucuaj ángel daj dąj
rún' aguáj 'ngǫ sigue'ej. Nḭ ngaa gaguáj
ángel daj, nḭ ichij yya gaguáj du'ui gunūnj.
4 Nḭ ngaa guisíj ichij gaguáj du'ui,
nḭ gahuin ruhuāj gąrūnj nuguan' gaguáj
du'ui rian yanj. Sanḭ gunūnj ga'mi 'ngǫ
nanę 'nąą' xata'. Nḭ gataj nanę daj gunūnj:
—Nąra są' rę' ni nuguan' gunún rę' huin
nuguan' gaguáj du'ui daj. Nḭ sḭ garun rę'
ni nuguan' daj rian yanj mánj. —Daj gataj
nanę daj.

5 Ngaa nḭ nachi nicaj ángel niquin' chruhua nnee yan'anj ngą rian yo'ój ra'a xata'.
6 Nḭ gataj nḭca ángel ngą si-xugüi Yan'anj nne nḭganj huin si gui'yaj xata' ngą yo'ój nej, nnee yan'anj nej, daran' ni rasụn mán xata' nej, daran' si mạn rian yo'ój nej, daran' si mạn chruhua nnee yan'anj nej:
—Xạnga' hua gahuin nḭchrun' güi gạnahuij xungüḭ nan.
7 Sanḭ ngaa guḭsij güi gą'yanj ango ángel trompeta huin ángel guisíj ichij, ngaa nḭ guḭsij gạhuin yya nuguan' gani huḭ ruhua Yan'anj guḭ'ya dạj rún' hua nata' Yan'anj rian ni tsínj nata' si-nụguan' Yan'anj huin ni tsínj gui'yaj sun rian Yan'anj. —Daj gataj ángel daj.
8 Ngaa nḭ gunūnj nanẹ ga'mi rụhua' yún ngāj huin nanẹ 'nạ' xata'. Nḭ gataj nanẹ daj:
—Güḭj nḭ guḭda'á rẹ' libro le'ej hua nagura' rian ángel niquin' chruhua nnee yan'anj ngą rian yo'ój. —Daj gataj nanẹ daj.
9 Ngaa nḭ gan'ān rian ángel niquin' daj. Nḭ gachīn sisḭ rḭqui ángel daj libro le'ej daj riānj. Ngaa nḭ gataj ángel gunūnj:
—Guḭda'á rẹ' ni xą rẹ'. Nḭ gạhuin tsi' du'uá rẹ' rún' tsi' gatsi', guḭ'yaj libro nan. Sanḭ gạhuin yaḭ' riquí rẹ', guḭ'yaj-á'. —Daj gataj ángel.
10 Ngaa nḭ guida'ā libro le'ej daj ra'a ángel ni xāj. Nḭ gahuin tsi' du'uāj dạj rún' tsi' gatsi'. Sanḭ ngaa guisíj xāj, nḭ gahuin yaḭ' riquīj, gui'yaj libro daj.
11 Ngaa nḭ gataj nanẹ daj gunūnj:
—Hua niạn si gą'mi rụhua' yún rẹ' xi'í dạj guḭran' ga'ḭ nḭn' ruhua ni ngüḭ. Nḭ mạn ga'ḭ xuman' ni sij. Nḭ mạn ga'ḭ snánj a'mi ni sij nej. Nḭ mạn ga'ḭ rey nicaj sun rian ni sij nej. —Daj gataj nanẹ daj.

11

Los dos testigos

1 Ngaa nḭ riqui ni si mán xata' 'ngọ riạnj riānj. Nḭ rún' hua 'ngọ rutsḭ riun né', nḭ hué daj hua riạnj daj. Nḭ gataj Yan'anj gunūnj:
—Nạxuman rẹ' gạn'anj guḭriun rẹ' si-nuhui Yan'anj ngą altar nej. Nḭ gạya rẹ' ụndaj ni ngüḭ a'mi są' rian Yan'anj mạn chruhua nuhui daj.
2 Sanḭ sḭ guiriún rẹ' nẹ' chrej xẹ' rian nuhui da mánj. Daj si gą'ue gą'na' ni ngüḭ 'nạ' anéj chrej yu'uj daj. Nḭ huḭj xia huḭj yahuḭ gụrun ni ngüḭ daj xuman' hua są' nḭn' ruhua.
3 Nḭ gą'uīj atsij niqui guinique huḭj tsínj huin testigo niquin' a'mi xi'īj rian ni ngüḭ. Nḭ gạhuin nucuaj nụngüej sij gą'mi nụngüej sij xi'īj da guḭsij mí táj huḭj ciento táj huą'nij xia güi, guḭ'yā. —Daj gataj Yan'anj gunūnj.
4 Nḭ nụngüej testigo daj huin huḭj chrun olivo niquin' rian Yan'anj huin Yan'anj nicaj sun rian xungüḭ nan. Nḭ nụngüej testigo daj huin huḭj candelero niquin' rian Yan'anj nej.
5 Nḭ sisḭ hua tsínj huin ruhua guḭ'yaj xḭ'i nụngüej testigo daj, nḭ gạhuin yan'ạn du'ua nụngüej sij. Ngaa nḭ gąca ni tsínj unun' ngą nụngüej sij, guḭ'yaj yan'ạn daj. Nḭ da'nga' daj gạhui' daran' ni tsínj huin ruhua guḭ'yaj xḭ'i nụngüej sij.
6 Nḭ nicaj nụngüej tsínj testigo daj fuerza sisḭ nạran' nụngüej sij xata' sisḭ sḭ gaman' ni güi nata' nụngüej sij si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüḭ. Nḭ hué daj nicaj nụngüej sij fuerza sisḭ nạduna nụngüej sij nnee nạhuin tun. Nḭ gą'ue guḭ'yaj nụngüej sij sisḭ gą'na' daran' rian xḭ'i chruhua xungüḭ dạj rún' huin ruhua nụngüej sij, guḭ'yaj nụngüej sij.
7 Sanḭ ngaa guḭsij nạhuij nạta' nụngüej sij si-nụguan' nụngüej sij rian ni ngüḭ, ngaa nḭ gạhui xucu huee du'ua yu'uj gunụn nḭn' ruhua daj. Ngaa nḭ gụnun' xuj ngą nụngüej tsínj daj. Nḭ guḭ'yaj gana xuj. Ni dạgahui' xuj nụngüej sij.
8 Ngaa nḭ guḭngaj nụngüej níman daj chruhua cayu rian ngaj xuman' xxi. Nḭ si-xugüi nụngüej xuman' daj huin Sodoma ngą Egipto sisḭ gą'mi rụcu né'. Daj si hué xuman' daj huin rian docọ' ni sij Señor rian rugutsḭ.
9 Nḭ guḭngaj nụngüej níman daj huą'nij güi táj anẹj gaxụj guḭni'i ni ngüḭ mạn ga'ḭ rian xuman' ngą ga'ḭ rian xi'nin' nej, ga'ḭ rian snánj a'mi ni sij nej, ga'ḭ rian xungüḭ nej. Nḭ guḭni'i ni sij nụngüej níman daj. Nḭ nun gą'uej ruhua ni sij gạchin' nụngüej níman daj.
10 Ngaa nḭ ducu gạhuin niạ' ruhua ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ guḭni'i ni sij nụngüej níman daj. Nḭ xi'í daj gą'ui' ni sij ni rasụn rian dugüi' ni sij. Daj si ngaa hua nḭ'na' nụngüej sij, nḭ chran' yun'unj nḭn' ruhua nụngüej sij ni ngüḭ mạn chruhua xungüḭ.
11 Sanḭ ngaa gachin huą'nij güi táj anẹj gaxụj, nḭ gui'yaj Yan'anj si gątu nanẹ chruhua niman nụngüej sij. Nḭ nahuin nḭ'na' nụngüej sij. Nḭ guiniquin' gaya nụngüej sij. Nḭ daran' ni ngüḭ guini'i, nḭ ducu guxu'ui' ni sij.
12 Ngaa nḭ gunun nụngüej testigo daj 'ngọ nanẹ nucuaj xata'. Nḭ gataj nanẹ daj:
—Gạhui nụngüej é rẹ', nḭ gą'na' nụngüej é rẹ' nan anj. —Daj gataj nanẹ daj.
Ngaa nḭ gahui nụngüej sij rian nga gan'anj nụngüej sij xata'. Nḭ guini'i ni tsínj unun' ngą nụngüej sij mán ni sí' ngaa gahui nụngüej sij gan'anj sij xata'.

13 Nị hué 'ngọ hora daj, nị ga'nạ' 'ngọ
yún xxi. Nị gane ga'ị hue' chruhua xuman'
daj, gui'yaj yún. Nị gahui' chij mí ni ngüị,
gui'yaj yún. Nị ducu guxu'ui' ni ngüị guna
daj. Nị ga'mi sạ' ni sij rian Yan'anj nne
xata'.
14 Hué dan nị guisíj hujj sayun gachin
guiran' ni ngüị. Sanị rá'yanj gạ'na' ango
sayun guịsij huạ'nij.

La séptima trompeta

15 Ngaa nị ga'yanj ango ángel trompeta
guisíj ichij ángel ga'yanj daj. Ngaa nị
gunūnj ga'mi nucuaj ni si mán xata'. Nị
gataj-á':
Yyạj nị gaxị'i gahuin achij Señor.
Nị gahuin achij Cristo huin tsínj 'nạ' rian
Yan'anj gahuin achij nụngüej sij
rian xungüị nan.
Ngaa nị nịganj 'ngọ guịnicaj sun Señor.
Hué daj gataj ni si mán xata'.
16 Nị icọ gạn'anj ni tsínj huin achij nne
chrun xila sạ' rian Yan'anj, nị gạ' nitu rian
ni sij rian yo'ój. Nị ga'mi sạ' ni sij rian
Yan'anj.
17 Nị gataj ni sij:
Riqui únj si guruhuá rẹ' huín rẹ' Señor.
Nị hué rẹ' huin Yan'anj nucuaj nịn' ruhua.
Nị hué rẹ' huin si nne asjj sini yạn.
Nị nné rẹ' yyạj nej.
Nị nịganj gạné rẹ' nej.
Nị riqui únj si guruhuá rẹ' xi'í si hua
guida'á rẹ' nico si-fuerzá rẹ'.
Nị gaxị'i rẹ' gahuin achíj rẹ' rian xungüị.
18 Nị ga'man ruhua ni ngüị mạn chruhua
ni xungüị ni'yaj sij man'án rẹ'.
Ngaa nị ga'man ruhuá rẹ' guini'í rẹ' ni ngüị
daj.
Nị guisíj güi nạgui'yaj yyá rẹ' xi'í si-gạquin'
ni ngüị gahui'.
Nị guisíj güi nạru'ue rẹ' rian ni tsínj 'yaj
sun rián rẹ' huin ni tsínj ga'mi si-
nụguan' rẹ' ngạ ni ngüị hua sạ'
chruhua niman nej, nị ngüị nụn
yan'anj si-xugüí rẹ' nej.
Nị gạ'ue si tsínj niqui huin ni sij, gạ'ue si
tsínj huin rian huin ni sij, sanị 'ngọ
nạru'ue rẹ' rian ni sij.
Nị hué hora daj dré' rẹ' ni ngüị dre' xungüị.
Daj gataj icọ gạn'anj ni tsínj huin achij daj
gunun Yan'anj.
19 Ngaa nị naxi'ni rian si-nuhui Yan'anj
nne xata'. Nị chruhua si-nuhui Yan'anj, nị
gurugüi' chrúnj nụn ni nuguan' gui'yaj yya
Yan'anj ngạ ni ngüị. Ngaa nị ducu guirạn.
Nị ganị. Nị ga'nạ' 'ngọ yún. Nị gaman' 'ngọ
gumạn yatan xxi nej.

12

La mujer y el dragón

1 Ngaa nị guini'īnj 'ngọ rasụn nico gu-
rugüi' xata', gui'yaj Yan'anj. Nị rasụn daj
huin 'ngọ yun'unj xạna.
2 Nị nụn riqui unj. Nị aguáj unj xi'í si
ruhua gạ'nga da'níj unj. Daj si ran' unj
sayun xi'í lij daj.
3 Nị gurugüi' ango rasụn xata' guini'īnj,
gui'yaj Yan'anj. Nị rasụn daj huin 'ngọ
xucuáj xxi mare. Nị hua ichij chrạ xuj.
Nị hua ichi' si-cúj xuj nej. Nị nụn gọ'ngo
corona da gọ'ngo chrạ xuj.
4 Nị guxun dune' xuj ga'ị yati' mán xata'.
Nị dọj guisíj da'aj ni yati' dugüej dune' xuj
chruhua xungüị. Nị ganiquin' xucuáj daj
rian yun'unj xạna ruhua gạ'nga da'níj daj.
Nị ana'uij xuj sisị hué hora gạ'nga da'níj
unj, nị xạmánj xuj, ruhua xuj.
5 Ngaa nị ga'nga 'ngọ lij sno'o, gui'yaj
yun'unj xạna daj. Nị tsínj daj guịnicaj
sun rian daran' xungüị. Nị guịnicaj sij
ni'í gaga' guịnicaj sun sij. Sanị nachi nicaj
Yan'anj da'níj yun'unj xạna daj. Nị gan'anj
sij xata', gui'yaj Yan'anj. Nị gan'anj gạne sij
rian nne Yan'anj rian chrun xila sạ'.
6 Ngaa nị gunánj yun'unj xạna daj
gan'anj unj quij qui'yanj nạco rian gui'yaj
xugüi Yan'anj 'ngọ yu'uj gạne unj. Nị yu'uj
daj gạ'ui' Yan'anj si xạ unj chrạ 'ngọ mí táj
yahuij ciento táj huạ'nij xia güi.
7 Hué dan nị gahuin 'ngọ sayun nico
xata'. Nị gunun' ni ángel nicaj dugüi' ngạ
ángel gụ'naj Miguel ngạ xucuáj daj. Nị
hué daj gunun' ni ángel nicaj dugüi' ngạ
xucuáj daj ngạ ni ángel nicaj dugüi' ngạ
Miguel.
8 Sanị nun gahuin nucuaj gui'yaj gana ni
dụgüi' xucuáj daj rian Miguel. Nị nitaj rian
guịman ni dụgüi' xuj xata' gạ mánj.
9 Ngaa nị guere'ej ni ángel nicaj dugüi'
ngạ Miguel ni dụgüi' xucuáj daj rian
xungüị. Nị xucu daj gụ'naj sichre ngạ
Satanás. Nị asjj ná sno'o gane xuj. Nị hué
sichre daj digya' yun'unj daran' ni ngüị
mạn chruhua xungüị.
10 Ngaa nị gunūnj si ga'mi nucuaj 'ngọ
tsínj nne nẹ' xata'. Nị gataj sí':
—Yyạj nị guisíj güi gạnacaj Yan'anj ni
ngüị. Nị gahuin nucuaj nịn' ruhua Dan'anj
únj. Nị gahuin achij Yan'anj nej. Nị gahuin
achij Cristo huin tsínj 'nạ' rian Yan'anj. Daj
si guere'ej ni si mán xata' sichre. Nị sichre
daj huin si ga'mi gaquin' nun güi nịgan'
xi'í ni jnánj né' rian Yan'anj.
11 Nị gui'yaj gana ni jnánj né' rian sichre
xi'í si-tun man'an tsínj gụ'naj xachij 'njj
daj. Nị hué daj gui'yaj gana ni sij xi'í
nuguan' xạnga' ga'mi ni sij rian ni ngüị.
Nị nun gụxu'ui' ni sij sisị gạhui' ni sij xi'í
nuguan' sạ' ga'mi ni sij.
12 Ngaa nị ducu gạhuin niạ' ruhua daran'
si mán xata'. Sanị niqui niman nịn' ruhua
ni ngüị mạn chruhua xungüị ngạ ni ngüị

mąn rian nnee yan'anj nej. Daj si ga'nąʼ sichre rian mąn ni é rę'. Nį ducu a'man ruhua sichre. Daj si ni'i sij sisį dǫj hua ni güi gąnahuij si-sunj. —Daj gataj nanę daj.

13 Nį ngaa guini'i xucuáj daj sisį guiri ni si mán xata' gan'anj xuj chruhua xungüį, nį guinico' xuj gan'anj xuj yun'unj xąna gui'yaj si ga'nga lij sno'o daj.

14 Sanį ga'ui' Yan'anj huįj si-gachi xatą xxi gụnun yun'unj xąna daj sisį gą'ue güéj unj, nį guįsij unj quij gui'yanj nacǫ. Nį gąhuin gąn' unj rian xucu daj. Nį hué yu'uj daj gąne unj sisį gą'ui' Yan'anj si xą unj chrą huą'nij yo' táj nej.

15 Ngaa nį ga'yanj xuj nnee du'ua xuj rucu yun'unj xąna daj sisį gąhuin nnee daj 'ngǫ xinéj nnee. Ngaa nį gụnucuaj nnee yun'unj xąna daj, ruhua xuj.

16 Sanį chracuij yun'unj yo'ój yun'unj xąna daj. Daj si nasitsi' du'ua yo'ój. Ngaa nį xamánj yo'ój xinéj nnee guiri xucuáj du'ua xuj.

17 Ngaa nį ducu ga'man ruhua xuj ni'yaj xuj yun'unj xąna daj. Nį gan'anj gụnun' xuj ngą ango ni da'níj unj huin ni sij ni ngüį dagahuin nuguan' a'nin' Yan'anj sun rian ni sij. Nį huin ni sij ni ngüį a'mi są' si-nụguan' Jesucristo rian ni ngüį.

13

Las dos bestias

1 Hué dan nį guiniquīnj rian yo'ój chrụ ngaj du'ua nnee yan'anj. Ngaa nį guini'īnj gahui 'ngǫ xucu huee chruhua nnee yan'anj. Nį hua ichij chrą xuj ngą ichi' si-cúj xuj. Nį chrą gǫ'ngo si-cúj xuj, nį nụn gǫ'ngo corona. Nį nụn letra rian ichij chrą xuj huin si-xugüi xuj. Nį quij nįn' ruhua huin si-xugüi xuj.

2 Nį rún' hua xucu gụ'naj leopardo hua xuj guini'īnj. Nį rún' hua ra'a oso, nį hué daj hua ra'a xuj. Nį rún' hua du'ua sigue'ej, nį hué daj hua du'ua xuj. Nį ga'ui' xucuáj daj si-sun xuj rian xucu daj. Nį ga'ui' xuj sisį gahuin achij xú' gąne xú' rian chrun xila są' rian nne man'an xuj. Nį ga'ui' xuj nico sun guįnicaj xú'.

3 Nį guini'īnj sisį guiran' xį'i 'ngǫ chrą xucu daj. Nį rún' guiran' xį'i chrą 'ngǫ tsínj ruhua gąhui', nį hué daj hua chrą xuj. Sanį ganahuin rian guiran' xį'i chrą xuj daj. Nį gara yan'anj ruhua daran' ni ngüį mąn chruhua xungüį guini'i ni sij sisį nahuin chrą xuj. Nį guinico' ni sij rucu xuj gan'anj ni sij.

4 Nį guinico' ni ngüį xucuáj daj xi'í si ga'ui' xuj si-sun xuj rian xucu huee daj. Nį ga'mi są' ni sij rian xucu huee daj. Nį gataj ni sij:

—Un tsínj gą'ue guįʼyaj dąj rún' 'yaj xucu huee daj únj. Nį ụn tsínj gą'ue gụnun' ngą xuj ruhua á rę' únj. —Daj gataj ni sij.

5 Nį ga'uej ruhua Yan'anj sisį gąhuin nucuaj xuj gą'mi nnę xuj. Nį gą'mi quij xuj rian Yan'anj nej. Nį ga'uej ruhua Yan'anj sisį guįnicaj sun xuj huįj xia huįj yahuį.

6 Hué dan nį ga'mi quij xuj xi'í Yan'anj ngą xi'í si-xugüi Yan'anj nej. Nį hué daj ga'mi quij xuj xi'í si-nuhui Yan'anj ngą xi'í ni si mán xata' nej.

7 Nį ga'uej ruhua Yan'anj sisį gụnun' xuj ngą ni ngüį hua są' niman rian Yan'anj. Nį guįʼyaj gana xuj rian ni sij. Nį hua permiso rian xuj sisį guįnicaj sun xuj rian daran' xi'nin' ni ngüį ngą daran' xuman' nej, daran' snánj a'mi ni ngüį nej, daran' xungüį nej.

8 Nį guinico' daran' ni ngüį mąn chruhua xungüį xucu daj. Sanį sé daj gui'yaj ni ngüį tąj si-xugüi rian si-libro xachij 'nįj daj. Nį ni ngüį tąj si-xugüi rian libro daj, nį hué ni sij huin si gąne nįganj ngą Yan'anj. Nį hué xachij 'nįj daj huin Jesucristo gahui' xi'í si-gąquin' né'. Nį asįj achin gui'yaj Yan'anj xungüį, nį hua gani ruhua Yan'anj sisį hué daj gąhui' Jesús.

9 Nį sisį nụn chraquij 'ngǫ tsínj daj, nį hua niąn si gụnun sij si ataj nuguan' nan anj.

10 Sisį nįcaj 'ngǫ tsínj daj gąn'anj sij ducuagą' dugüi' sij, sanį hué daj gąn'anj man'an sij ducuagą' nej. Sisį dągahui' 'ngǫ tsínj daj espada dugüi' sij, nį hué espada daj guįʼyaj gąhui' man'an sij. Ngaa nį huin ruhuaj sisį gą nucuaj ruhua ni ngüį hua są' rian Yan'anj. Nį gụxuman są' ruhua ni sij nįʼyaj ni sij Yan'anj.

11 Hué dan nį guini'īnj gahui ango xucu huee riqui yo'ój. Nį tąj huįj si-cúj chrą xuj. Nį dąj rún' hua si-cúj xachij 'nįj, nį hué daj hua si-cúj chrą xuj. Sanį a'mi xuj dąj rún' a'mi man'an xucuáj daj.

12 Nį dąj rún' nicaj sun xucu huee ga'nąʼ sini, nį hué daj nicaj sun ango xuj nej. Nį niquin' xuj rian xucu huee ga'nąʼ sini daj. Nį gui'yaj xuj sisį guinico' daran' ni ngüį mąn chruhua xungüį xucu huee ga'nąʼ sini daj. Nį hua ganahuin xucu huee ruhua gąhui' daj.

13 Nį ga'ue gui'yaj xuj ni rasụn nico. Daj si da gayu yan'ąn xata' rian yo'ój, gui'yaj xuj guįni'i ni ngüį.

14 Nį dįgya' yun'unj xuj ni ngüį mąn chruhua xungüį xi'í ni rasụn nico guįʼyaj xuj rian ni ngüį. Daj si nicaj xuj permiso sisį hué daj guįʼyaj xuj rian xucu huee ga'nąʼ sini daj. Nį ga'nin' xuj sun rian ni ngüį mąn chruhua xungüį sisį nąri ra'a ni sij 'ngǫ yan'anj gąhuin xucu huee guiran' xį'i, gui'yaj espada, sanį nun gahui' xuj.

15 Nḭ hua permiso rian xucu huee daj sisḭ guḭnun nanẹ niman yan'anj guḭ'yaj xuj
huin xucu nari ra'a ni ngüḭ daj. Ngaa nḭ
gạ'mi xucu nari ra'a ni ngüḭ, gui'yaj xuj.
Nḭ gataj xucu huee daj sisḭ dạgahui' ni
sij daran' ni tsínj nun guḭnico' xucu huin
yan'anj gui'yaj ra'a ni sij daj.
16 Nḭ gui'yaj xucu huee daj sisḭ gạri ni sij
da'nga' ra'a sạ' ni ngüḭ, asḭ yo ni sij nej. Nḭ
hué daj gui'yaj ni sij ngạ ni tsínj huin rian
ngạ ni tsínj nico' rụcu nej, ni tsínj xuru'ue
ngạ ni tsínj niqui nej, ni tsínj 'yaj sun yụn
rian xuru'ue ngạ ni tsínj nitaj si 'yaj sun
yụn rian xuru'ue nej.
17 Hué dan nḭ ni ngüḭ nitaj si nụn da'nga',
asḭ si-xugüi xucu daj, asḭ número si-xugüi
xucu daj, nḭ sḭ ga'ue guḭran ni sij rasụn.
Nḭ sḭ ga'ue gụdu'ue ni sij rasụn ngaa nitaj
da'nga' daj nụn ni sij mánj.
18 Nḭ nuguan' nan ruhuaj sisḭ gạhuin
chrụn né'. Nḭ gạra da'nga' ruhua né' ụn
sin huin nuguan' nan ruhuaj gata. Daj si si-
nụguan' xucu huee daj huin si-xugüi 'ngọ
tsínj. Nḭ número daj huin huạtan' ciento
táj huạ'nij xia huạtan'.

14

El cántico de los 144,000

1 Ngaa nḭ guini'īnj niquin' xachij 'nḭj chrạ
quij gụ'naj Sión. Nḭ mạn nụguan'an 'ngọ
ciento mí táj huḭj xia gạn'anj mí ni tsínj ngạ
xachij 'nḭj daj. Nḭ hua nḭca nun si-xugüi
xachij 'nḭj yo ni sij ngạ si-xugüi chrej xachij
'nḭj nej.
2 Ngaa nḭ gunūnj si ga'mi 'ngọ nanẹ
ga'nạ' xata'. Nḭ dạj rún' garḭn rian nico'
nico nnee rian huej, nḭ hué daj gahuin
garḭn gunūnj. Nḭ dạj rún' aguáj du'ui, nḭ
hué daj gunūnj nej. Nḭ nanẹ gunūnj daj
huin dạj rún' xinga' yán'anj nụn ga'ḭ ya'ạ
ngaa aráj ga'ḭ ni tsínj aráj yán'anj. Nḭ hué
daj gunūnj nanẹ ga'mi daj.
3 Nḭ garáj ni sij 'ngọ chra' nạca rian tsínj
nne chrun xila sạ' ngạ rian anin' gạn'anj
xucu hua nḭ'na' ngạ rian ni tsínj huin achij
nej. Nḭ ạ 'ngọ tsínj nun gạ'ue nạri' gara
chra' daj. Maan si urin ciento mí táj huḭj
xia gạn'anj mí ni tsínj ganani scanij ni ngüḭ
mạn chruhua xungüḭ gahuin nucuaj nari'
chra' nạca daj garáj ni sij.
4 Nḭ ni tsínj nan nun gui'yaj gaquin' ngạ
ni ngüḭ xạna. Daj si nun ga'mi ni sij ngạ
ni ngüḭ xạna. Nḭ hué ni tsínj nan nico'
xachij 'nḭj ngaa achéj sí' niaj di'yaj ngạ ni
sij. Nḭ nacaj Yan'anj ni sij scanij ni ngüḭ sisḭ
guḭnicaj dugüi' sini ni sij ngạ Yan'anj ngạ
xachij 'nḭj nej.
5 Nḭ nun ga'mi ni sij nuguan' yyạ. Daj
si hua sạ' niman ni sij niquin' ni sij rian
chrun xila sạ' rian nne Yan'anj.

El mensaje de los tres ángeles

6 Ngaa nḭ guini'īnj huaj ango ángel dạni
xata'. Nḭ nicaj ángel daj nuguan' sạ' huin
nuguan' nun ganahuij. Nḭ nạta' ángel daj
rian ni ngüḭ mạn daran' xungüḭ ngạ daran'
xi'nin' ni ngüḭ nej, daran' snánj a'mi ni
ngüḭ nej, daran' xuman' nej.
7 Nḭ ga'mi nucuaj ángel. Nḭ gataj-á':
—Guḭnun yan'anj ni é rẹ' rian Yan'anj
xạnga'. Nḭ gạ'mi sạ' ni é rẹ' rian Yan'anj
nej. Daj si guisíj hora nạgui'yaj yya Yan'anj
ngạ si-gạquin' ni ngüḭ. Nḭ gạ'mi 'ueé ni é
rẹ' rian Yan'anj si hué Yan'anj gui'yaj xata'
ngạ yo'ój nej, nnee yan'anj nej, rian ahui
nnee nej. —Daj gataj ángel daj gunūnj.
8 Nḭ guinico' ango ángel rụcu ángel daj.
Nḭ gataj ango ángel daj:
—Guere' xuman' Babilonia. Guere' xu-
man' Babilonia huin xuman' xxi. Daj si
dạj rún' digyán 'ngọ tsínj daj go'o dugüi'
sij rente sisḭ gạxini sí', nḭ hué daj digyán
ni tsínj mạn Babilonia 'ngọ chrej quij rian
daran' xungüḭ. —Daj gataj ango ángel daj.
9 Ngaa nḭ guinico' ango ángel guisíj
huạ'nij ángel. Nḭ ga'mi nucuaj ángel daj.
Nḭ hué nan huin nuguan' gataj ángel daj:
—Sisḭ hua 'ngọ tsínj nun yan'anj xucu
huee daj xucu huin yan'anj gui'yaj ra'a
ni sij, nḭ sisḭ gạ'uej ruhua sij sisḭ gạnun
da'nga' daj yo sij, asḭ ra'a sij,
10 ngaa nḭ gạhuin nico castigo sij, guḭ'yaj
Yan'anj. Daj si dạj rún' huin 'ngọ nnee
xunánj ngaa na'ue gọ'o né', nḭ hué daj huin
castigo gạhuin sij, guḭ'yaj Yan'anj. Nḭ nun
jnachej Yan'anj ango nnee sạ' ngạ nnee
xunánj daj sisḭ gạ'ue gọ'o ni sij. Daj si
ducu ga'man ruhua Yan'anj ni'ya ni sij.
Nḭ ducu guḭran' ni sij sayun gụnun ni sij
rian yan'ạn gạca ni sij ngạ yo'ój sufre. Nḭ
guḭni'yaj ni ángel hua sạ' niman ngạ xachij
'nḭj nej.
11 Nḭ nḭganj gạhui gatse' rian guḭran' ni
sij sayun. Nḭ na'ue gạhui ni sij nạran ruhua
ni sij rian guḭran' ni sij sayun. Daj si nugüi
nḭgan' nụn ni sij. Nḭ hué daj guḭran' ni tsínj
nico' xucu huee ngạ xucu huin yan'anj
gui'yaj ra'a ni sij. Nḭ da'nga' daj guḭran'
ni tsínj gạ'uej ruhua sisḭ gạnun da'nga' si-
xugüi xucu daj nej. —Daj gataj ángel daj.
12 Ngaa nḭ ruhuaj si 'ngọ gạ nucuaj
niman ni tsínj hua sạ' rian Yan'anj rian
sayun huin ni tsínj dagahuin nuguan'
ga'nin' Yan'anj sun rian ni sij. Nḭ xuman
ruhua ni sij ni'yaj ni sij Jesús.
13 Ngaa nḭ gunūnj 'ngọ nanẹ ga'mi xata'.
Nḭ gataj nanẹ daj gunūnj:
—Gạrun rẹ' nuguan' nan rian yanj: "Asḭj
yyạj ngạ ni güi gạ'na' nẹ' rian, nḭ hua 'ueé
rian ni ngüḭ nico' Señor ngaa gạhui' ni sij."
—Daj gataj nanẹ daj gunūnj.
Ngaa nḭ gataj Espíritu:
—Xạnga' nḭ nạran ruhua ni sij ngạ sun
'yaj ni sij. Daj si ni'i Yan'anj sun sạ'

gui'yaj sun ni sij chruhua xungüi̱. —Gataj Espíritu.

La tierra es segada

14 Ngaa ni̱ guini'īnj 'ngǫ nga gạtsi xata'. Ni̱ rún' hua 'ngǫ da'níj ni ngüi̱, ni̱ hué daj hua 'ngǫ tsínj nne rian nga daj. Ni̱ nụn chrạ sij 'ngǫ corona huin oro. Ni̱ nicaj sij 'ngǫ gaga' cera huạ.

15 Ngaa ni̱ gahui ango ángel chruhua nuhui nico. Ni̱ gaguáj nucuaj ángel daj rian tsínj nne rian nga daj. Ni̱ gataj ángel daj:

—Gạxi'i rẹ' gạ'nin' rẹ' ni rasụn mạn rian yo'ój ngạ gaga' cera nicáj rẹ'. Daj si hua guisíj hora gạ'nin' rẹ' ni rasụn. Ni̱ hua gachij ni̱n' si mạn rian yo'ój nan. —Daj gataj ángel daj.

16 Ngaa ni̱ gaxi̱'i tsínj nne rian nga daj ga'nin' sij ni rasụn ngạ cera daj. Ni̱ naran' sij ni rasụn gahui rian yo'ój.

17 Ngaa ni̱ gahui ango ángel chruhua nuhui nico nne xata'. Ni̱ hué daj nicaj ango ángel daj 'ngǫ cera huạ nej.

18 Ni̱ rian altar gahui ango ángel. Ni̱ nicaj ángel daj sun rian yan'ạn. Ngaa ni̱ gaguáj nucuaj ango ángel daj rian ángel nicaj gaga' cera huạ daj. Ni̱ gataj ángel daj:

—Gạxi'i rẹ' ngạ cera huạ nicáj rẹ' daj, ngaa ni̱ gạ'nin' rẹ' ni rasụn mạn rian yo'ój. Ni̱ gụta rẹ' ni uva gachij rian yo'ój. Daj si hua guisíj gane uva daj. —Daj gataj ángel daj.

19 Ngaa ni̱ ga'nin' ango ángel daj ni rasụn mạn rian yo'ój ngạ gaga' cera. Ni̱ guta ángel daj uva gachij mạn rian yo'ój. Ni̱ gara ángel daj uva chruhua 'ngǫ gaga' xxi sisi̱ gạni gaga' daj uva, ni̱ gạhui nnee uva, gui̱'yaj gaga' daj. Ni̱ hué nuguan' daj digyán dạj a'man ruhua Yan'anj ni'ya ni ngüi̱ da'ui gaquin'.

20 Ni̱ nẹ' chrej xẹ' xuman' daj gani ni sij uva. Ni̱ gahui nico tun chruhua gaga' daj. Ni̱ guisíj ganun tun daj da gaga' nụn du'ua guayo. Ni̱ huạ'nij ciento kilómetro gachéj tun gan'an.

15

Los ángeles con las siete postreras plagas

1 Ngaa ni̱ guini'īnj ango da'nga' xxi gurugüi' xata', gui'yaj Yan'anj. Ni̱ gara yan'anj ruhuāj guini'īnj. Ni̱ da'nga' daj huin ichij ángel nicaj ichij sayun gạ'na'. Ni̱ hué nan huin ichij sayun guisíj ganahuij. Ni̱ ngaa gui̱sij gạnahuij ichij sayun daj, gui̱'yaj Yan'anj, ngaa ni̱ gạnahuij si gạ'man ruhua Yan'anj ni̱'ya xungüi̱.

2 Ni̱ guini'īnj 'ngǫ nnee yan'anj. Ni̱ rún' hua pidrio nachej yan'ạn, ni̱ hué daj hua nnee yan'anj daj guini'īnj. Ni̱ du'ua nnee yan'anj daj mạn ni ngüi̱ gui'yaj gana rian xucu huee nej, rian yan'anj huin xucu gui'yaj ra'a ni sij nej, rian número huin si-xugüi xucu daj. Ni̱ nicaj ni sij yán'anj nụn ga'i̱ ya'ạ ga'ui' Yan'anj rian ni sij.

3 Ni̱ aráj ni sij si-chra' Moisés huin sí' tsínj gui'yaj sun rian Yan'anj asi̱j ná. Ni̱ hué daj aráj ni sij si-chra' xachij 'ni̱j nej. Ni̱ nan huin nuguan' aráj ni sij:

Hua nico ni̱n' ruhua ni sun sạ' gui'yaj sún rẹ' huín rẹ' Señor.
Ni̱ nicáj rẹ' daran' fuerza huín rẹ' Yan'anj.
Ni̱ hua ni̱ca xạnga' si-chréj rẹ' huín rẹ' rey rian ni ngüi̱ hua sạ' niman rian Yan'anj.

4 Ni̱ ụn tsínj na'uej ruhua gui̱nun yan'anj rián rẹ' huín rẹ' Señor únj.
Daj si sạ' ni̱n' ruhua huin urín rẹ'.
Xi'í daj ni̱ gạ'na' daran' ni ngüi̱ mạn chruhua xungüi̱.
Ni̱ gạ'mi sạ' ni sij rian xi'í rẹ'.
Daj si hua guini'i ni sij sun sạ' gui'yaj ni̱ca rẹ' rian ni sij.
Daj huin chra' garáj ni ngüi̱ gui'yaj gana daj.

5 Ngaa guisíj ni̱ guini'īnj sisi̱ naxi'nij rian ducuá Yan'anj xata' huin nuhui atsij nụn nuguan' sạ' gui'yaj yya Yan'anj ngạ ni ngüi̱.

6 Ngaa ni̱ gahui ichij ángel daj chruhua ducuá Yan'anj. Ni̱ nicaj ni ángel daj ichij sayun gạ'na' gui̱ran' ni ngüi̱. Ni̱ nụn ni ángel atsij gạtsi sạ' gụ'naj lino. Ni̱ ran rian atsij daj. Ni̱ aní'yanj nnij huin oro xí'yanj ni ángel daj.

7 Ngaa ni̱ ga'ui' 'ngǫ dugüi' gạn'anj xucu hua ni̱'na' 'ngǫ vaso huin oro ra'a da gǫ'ngo ichij ni ángel daj. Ni̱ dạj rún' 'yaj né' ngaa ara né' nnee chruhua vaso, ni̱ hué daj gara ni sayun chruhua ni vaso daj. Daj si xi'í si a'man ruhua Yan'anj ni'ya ni ngüi̱, ni̱ gui̱ran' ni ngüi̱ castigo, gui̱'yaj Yan'anj. Ni̱ ni̱ganj hua ni̱'na' Yan'anj.

8 Ni̱ nara gatse' chruhua ducuá Yan'anj xi'í si hua 'ueé ni̱n' ruhua Yan'anj, ni̱ xi'í si nucuaj ni̱n' ruhua Yan'anj nej. Ni̱, ni̱ ạ 'ngǫ tsínj si̱ ga'ue gạtu chruhua ducuá Yan'anj da gui̱sij gạchin ichij ni sayun gạ'na', gui̱'yaj ichij ni ángel daj.

16

Las copas de ira

1 Ngaa ni̱ gunūnj ga'mi 'ngǫ nanẹ nucuaj gahui chruhua ducuá Yan'anj. Ni̱ gataj nanẹ daj gunun ichij ni ángel:

—Güi̱j gạyanj ni é rẹ' ni sayun mạn chruhua ichij vaso daj rian yo'ój. Daj si gạhuin castigo ni ngüi̱ xi'í si a'man ruhua Yan'anj. —Daj gataj nanẹ daj.

2 Ngaa ni̱ gan'anj gạyan sini 'ngǫ ángel daj si mạn chruhua si-vaso sij rian yo'ój. Ni̱ a'ngaj nneẹ cúj ni ngüi̱ gahui ya'ui quij

huin ni sij ni tsínj tąj si-da'nga' xucu huee. Nį nico' ni sij yan'anj huin xucu gui'yaj ra'a ni sij.

3 Ngaa nį gayanj ango ángel huin ángel huįj si mąn chruhua si-vaso sij rian nnee yan'anj. Nį gahui' daran' xucu hua nį'na' mán chruhua nnee yan'anj.

4 Ngaa nį gayanj ango ángel daj si mąn chruhua vaso sij rian ni xinéj nnee ngą rian ni yu'uj ahui nnee. Nį ángel daj huin ángel huą'nij. Nį nahuin nnee daj tun.

5 Ngaa nį gunūnj gataj ángel dugumi rian ni nnee daj:

—Dugu'nąj 'yáj rę' huín rę' Yan'anj xi'í si gui'yáj rę' castigo daj. Nį są' nįn' ruhuá rę'. Nį hué rę' huin si gane asįj sini. Nį hué rę' huin si nne acuan'.

6 Daj si gayanj si-tun man'an ni tsínj hua są' niman ngą si-tun ni tsínj ga'mi si-nuguan' rę', gui'yaj ni sij. Xi'í daj nį ga'uí' rę' tun go'o man'an ni sij. Ngaa nį nayun yya cuenta dąj rún' gui'yaj ni sij. —Daj gataj ángel daj.

7 Nį hué daj gunūnj ga'mi ango ángel niquin' rian altar. Nį gataj-á':

—Nuguan' xąnga' huin nuguan' ga'mí rę' ngaa nagui'yaj yyá rę' si-gąquin' ni sij. Nį gui'yaj nįca rę' huín rę' Señor. Nį hué rę' huin Yan'anj nicaj daran' fuerza nej. —Gataj ango ángel daj.

8 Ngaa nį gayanj ango ángel si mąn chruhua si-vaso sij rian güi huin ángel gąn'anj. Nį hua permiso rian güi sisį gąca ni ngüį, guį'yaj nnán.

9 Nį ducu gaca ni ngüį, gui'yaj nnán. Ngaa nį ga'mi quij ni sij xi'í si-xugüi Yan'anj. Daj si Yan'anj nicaj sun rian ni sayun ga'nąą' guiran' ni ngüį. Nį nun nąnicaj ruhua ni sij xi'í si-gąquin' ni sij sisį gą'mi są' ni sij rian Yan'anj.

10 Ngaa nį gayanj ango ángel si mąn chruhua si-vaso sij rian chrun xila rian nne xucu huee. Nį ángel daj huin ángel ąn'unj. Nį gahuin rąmi' rian nicaj sun xuj. Nį xi'í si ducu ga'ngaj nneę cúj ni ngüį, nį xa ni sij yya ni sij, gui'yaj xi'į daj.

11 Nį xi'í si a'ngaj nneę cúj ni sij, gui'yaj ya'ui daj, nį ga'mi quij ni sij xi'í Yan'anj nne xata'. Nį nąnj si hué daj guiran' ni sij, sanį nun nanicąj ruhua ni sij duna ni sij gaquin', gui'yaj ni sij.

12 Ngaa nį gayanj ango ángel huin ángel huątan' si mąn chruhua si-vaso sij rian quin gą'naj Eufrates. Ngaa nį ga nacǫ quin daj sisį gą ní'nij gąchin ni rey 'nąą' nę' rian síj güi gą'na' ni sí'.

13 Ngaa nį guini'īnj gahui nanę quij du'ua xucuáj nej, du'ua xucu huee nej, du'ua tsínj nata' nuguan' digya' yun'unj nej. Nį rún' hua xiriquij, nį hué daj hua huą'nij ni nanę quij daj.

14 Nį nanę 'nąą' rian sichre huin ni nanę quij daj. Nį 'yaj sun huą'nij nanę quij daj sun nico sisį guįni'i ni ngüį. Nį huaj ni huą'nij nanę daj nįn' gąchra' rian mąn ni rey mąn chruhua xungüį sisį nąhuin yu' ni sí' güi nągui'yaj yya Yan'anj ngą si-gąquin' ni ngüį. Ngaa nį gąnun' ni sí' ngą Yan'anj. Nį nicaj Yan'anj daran' fuerza.

15 Hué nan huin si-nuguan' Señor:

—Nį'yaj ni é rę' si huēj gą'na' dąj rún' 'yaj 'ngǫ tsínj tą. Nį gąhuin 'ueé rian tsínj nitaj si atoj si nun ruhua sij nne sij. Nį nąn są' sij si-gan' sij. Ngaa nį sį ga nnę sij gąche sij. Nį sį gahuin nąą'aj sij. —Daj gataj Señor.

16 Nį nahuin yu' ni rey daj 'ngǫ yu'uj gą'naj Armagedón huin snan'anj hebreo, gui'yaj huą'nij nanę quij daj.

17 Ngaa nį gayanj ango ángel daj si mąn chruhua si-vaso sij rian nanę. Nį guisíj ichij ni ángel gayanj ni vaso daj. Ngaa nį gunūnj ga'mi nucuaj 'ngǫ tsínj nne chruhua ducuá Yan'anj nne xata'. Nį nne tsínj ga'mi daj rian chrun xila są'. Nį gataj sí':

—Yyąj nį guisíj ganahui. —Daj gataj sí'.

18 Ngaa nį guirąn. Nį garįn nįn' ruhua. Nį gaguáj du'ui. Nį ga'nąą' 'ngǫ yún xxi. Nį asįj guimán ni ngüį chruhua xungüį nan, nį nun guįni'i ni sij 'ngǫ yún nucuaj rún' nucuaj yún ga'nąą' daj.

19 Ngaa nį dąni xuman' xxi daj guisitsi' da'aj huą'nij dasu, gui'yaj yún. Ngaa nį gane ango ni xuman' xxi mąn chruhua xungüį. Hué dan nį gananun ruhua Yan'anj xi'í xuman' xxi gą'naj Babilonia sisį gąhuin ni ngüį mąn xuman' daj castigo. Daj si nįn' ruhua ga'man ruhua Yan'anj ni'ya ni ngüį daj.

20 Nį gane daran' yo'ój niquin' dąni chruhua nnee yan'anj. Nį hué daj gane daran' ni quij xącan nej. Nį nun gurugüi' nį ą 'ngǫ quij gą mánj.

21 Nį gaman' 'ngǫ gumąn yatan xxi rian ni ngüį. Nį a'uíj gǫ'ngo yatan daj 'ngǫ si huįj xia chi' kilo. Nį xi'í si gaman' gumąn yatan xxi, gui'yaj Yan'anj, nį ga'mi quij ni sij xi'í Yan'anj. Daj si gahuin ni sij 'ngǫ castigo xxi, gui'yaj Yan'anj.

17

Condenación de la gran ramera

1 Ngaa nį ga'nąą' 'ngǫ ni ichij ni dugüi' ni ángel nicaj ichij vaso daj. Nį gataj ángel daj gunūnj:

—Gąhua' sǫ' nan, nį dįgyānj rián rę' dąj gąhuin castigo guįran' yun'unj xąna 'yaj squįra' nne unj rian ni nnee yan'anj. Nį huin achij yun'unj xąna daj.

2 Nį gui'yaj squįra' ni rey mąn chruhua xungüį ngą yun'unj xąna daj. Nį dąj rún' hua xįni 'ngǫ tsínj daj, nį hué daj gui'yaj ni

tsínj mạn chruhua xungüị, gui'yaj yun'unj xạna daj. Daj si gahuin nią' ruhua ni sij ngạ nuguan' quij digyán yun'unj xạna daj rian ni sij. —Daj gataj ángel daj.

3 Ngaa nị gan'anj nimānj chrạ 'ngọ quij qui'yanj nạco, gui'yaj ángel daj. Nị guini'īnj 'ngọ yun'unj xạna tạj xiráj 'ngọ xucu huee mare. Nị nịn' gạchra' xuj nụn si-xugüi xuj. Nị nịnanj nuguan' quij huin ni nuguan' daj. Nị hua ichij chrạ xuj ngạ ichi' si-cúj xuj nej.

4 Nị nụn yun'unj xạna daj 'ngọ atsij jnitaj ngạ atsij mare. Nị nagui'yaj sạ' unj man'an unj ngạ gaga' oro ngạ yej nią' nej, yej huin perla nej. Nị nicaj ra'a unj 'ngọ tasa huin oro. Nị gara chruhua tasa daj, gui'yaj nuguan' quij ngạ ni gaquin' gui'yaj yun'unj xạna daj.

5 Nị hua nịca nụn si-xugüi unj yo unj. Nị a'mi rụcu nuguan' nụn yo unj. Nị hué daj ataj nuguan' daj: "Xuman' xxi Babilonia huin nni ni yun'unj xạna 'yaj squịra'. Nị xuman' daj 'yaj sisị hua daran' gaquin' chruhua xungüị." Hué daj ataj letra nụn yo yun'unj xạna daj.

6 Ngaa nị guini'īnj sisị hua xịni unj xi'í si go'o unj si-tun ni tsínj hua sạ' rian Yan'anj ngạ ni tsínj gahui' xi'í si ga'mi ni sij si-nụguan' Jesús. Nị nịn' ruhua gan'anj ruhuāj ni'yā yun'unj xạna daj.

7 Ngaa nị gataj ángel daj gunūnj:

—Nị ụn sin nị gan'anj ruhuá rẹ' únj. Gạtā gụnun rẹ' sisị ụn sin huin ruhua nuguan' huị nicaj yun'unj xạna daj gata ngạ nuguan' xi'í xucu huee tạj yun'unj xạna daj huin xuj xucu hua ichij chrạ, nị nụn ichi' si-cúj xuj.

8 Nị xucu huee guini'í rẹ' daj, nị hué xuj gane asịj ná. Sanị nitaj si huaj xuj chruhua xungüị acuan'. Nị gạhui xuj chruhua yu'uj gunụn nịn' ruhua. Ngaa nị gạ ni'ya xuj rian yan'ạn. Nị gạn'anj ruhua ni ngüị guịni'i ni sij xucu huee huin ni sij ni ngüị nitaj si tạj si-xugüi ni sij rian libro tạj si-xugüi ni ngüị gạne nịganj ngạ Yan'anj. Daj si asịj gaxị'i xungüị, nị nun gui'yaj Yan'anj sisị guịtaj si-xugüi ni ngüị daj rian libro. Nị xucu daj huin xucu gane asịj ná. Sanị nitaj si huaj xuj acuan'. Sanị nạnicaj rụhua' yún xuj gạ'na' xuj.

9 Güenda tsínj ni'i sạ' huin nuguan' nan. Daj si ichij chrạ xucu daj huin ruhuaj gata ichij dacan rian nne yun'unj xạna daj.

10 Nị ichij chrạ xucu daj huin ruhuaj gata chij rey nej. Nị hua gahui' ụn'un' rey daj. Nị nne ango rey daj. Nị achin gạ'na' ango rey daj. Nị hua nią̨n si gạne sij dọj guẹ güi ngạ si-sun sij.

11 Nị hua ango rey guisíj tụnj ni rey daj. Nị rey daj huin xucu huee gane asịj ná. Sanị nitaj xuj nne acuan'. Nị nicaj dugüi' rey daj ngạ ango ichij ni rey. Nị gạ ni'ya sij rian yan'ạn.

12 'Nị ichi' si-cúj xuj guini'í rẹ' huin ichi' rey. Nị achin si gụịnicaj sun ni sij. Sanị urin hora nạhuin ra'a nụguan'an ni sij sun ngạ xucu huee gạhuin ni sij rey.

13 Nị 'ngọ guyan gạ ruhua ni ichi' rey daj sisị nạga'ui' ni sij sun nicaj ni sij rian xucu huee daj gạhuin achij sí', guị'yaj ni sij.

14 Nị gụnun' ni sij ngạ xachij 'nịj. Sanị guị'yaj gana xachij 'nịj rian ni sij. Daj si xachij 'nịj daj huin Señor huin achij rian daran' ni Señor. Nị huin sij rey huin achij rian daran' ni rey. Nị gaquínj Yan'anj ni tsínj nicaj dugüi' ngạ xachij 'nịj. Nị nacui Yan'anj ni sij nej. Nị hua nịca ruhua ni sij nej. —Daj gataj ángel daj gunūnj.

15 Ngaa nị gataj rụhua' yún ángel daj gunūnj:

—Nị nnee guini'í rẹ' rian nne yun'unj xạna 'yaj squịra' daj huin ga'ị nịn' ruhua ni ngüị. Huin ni ngüị mạn ga'ị xuman' ngạ ga'ị ni xungüị nej, ni ngüị a'mi ga'ị snan'anj a'mi ni ngüị nej.

16 Nị ichi' si-cúj xucu huee guini'í rẹ' daj, nị sị gahuin xạn' ruhua ni sij guịni'yaj ni sij yun'unj xạna daj. Nị guẹre' unj, guị'yaj ni sij. Nị dụna ni sij yun'unj xạna daj sisị gạ nnẹ unj. Nị xạ ni sij si-nnẹ unj. Ngaa nị gạri yan'ạn ni sij yun'unj xạna daj rian yan'ạn gạca unj.

17 Daj si gui'yaj Yan'anj sisị guị'yaj ni sij dạj rún' huin ruhua Yan'anj. Xi'í daj nị 'ngọ hua ruhua daran' ni sij sisị nạga'ui' ni sij si-sun ni sij rian xucu huee gạhuin achij xú', gui'yaj ni sij da guịsij gạhuin yya dạj rún' ataj si-nụguan' Yan'anj.

18 Nị yun'unj xạna guini'í rẹ' daj huin xuman' xxi nicaj sun rian ni rey mạn chruhua xungüị. —Daj gataj ángel daj gunūnj.

18

La caída de Babilonia

1 Hué dan nị guini'īnj ango ángel 'nạ' guinij xata'. Nị nicaj nịn' ruhua ángel daj fuerza. Nị guixiguịn rian yo'ój, gui'yaj si hua 'ueé nịn' ruhua ángel daj.

2 Ngaa nị gaguáj nucuaj ángel daj. Nị gataj-á':

—Gane xuman' xxi gụ'naj Babilonia. Nị xuman' nan nahuin xánj ni nanẹ quij. Nị nahuin xánj daran' rian ni nanẹ xị'i nej. Nị nahuin si-gạga' daran' rian ni xataj quij huin ni xuj ni xucu nun huin xạn' ruhua ni ngüị.

3 Daj si guixinị ni ngüị mạn nịn' gạchra' chruhua xungüị, gui'yaj nuguan' quij digyán yun'unj xạna daj rian ni sij. Nị gui'yaj squịra' ni rey mạn chruhua xungüị ngạ yun'unj xạna huin xuman' xxi daj. Nị ni

tsínj du'uej ni rasụn, nị gahuin xuru'ue ni sij, gui'yaj ni rasụn du'ue nịn' ruhua mán xuman' daj. —Daj gataj ángel daj.

4 Ngaa nị gunūnj ango nanẹ ga'mi xata'. Nị gataj nanẹ daj:

—Gạhui ni é rẹ' xuman' daj huin ni é rẹ' ni ngüị nico' man'ānj. Ngaa nị sị gui'yaj á rẹ' gaquin' dạj rún' 'yaj ni ngüị mạn xuman' daj. Nị sị guiran' ni é rẹ' sayun dạj rún' guịran' ni sij nej.

5 Daj si nahuin nico si-gạquin' ni sij guisi da xata'. Nị nanun ruhua Yan'anj ni nuguan' quij gui'yaj ni sij.

6 Nị dạj rún' gui'yaj quij xuman' daj ngạ ni ngüị, nị hué daj guị'yaj guẹ a ni é rẹ' ngạ ni sij. Nị ngaa hué daj guị'yaj ni é rẹ', nị nạru'ue a ni é rẹ' huịj rian ni sij. Nị dạj rún' gui'yaj xugüi ni sij 'ngọ vaso nụn nnee yạị' go'o ni ngüị, nị hué daj gạ'ui' rẹ' huịj vaso nụn nnee daj gọ'o ni sij.

7 Nị ga'mi sạ' ni tsínj mạn xuman' daj xi'í man'an ni sij. Nị garasụn ni sij ni rasụn du'ue nịn' ruhua nej. Hué dan nị dạj rún' gui'yaj quij ni sij, nị hué daj guị'yaj ni é rẹ' sisị guịran' ni sij sayun. Nị guị'yaj á rẹ' sisị gạco ni sij nej. Daj si ani ruhua ni tsínj mạn xuman' daj dạj rún' ani ruhua 'ngọ yun'unj nicaj sun huin reina. Nị ataj niman unj: "Nicaj sūnj nnēj dạj rún' nicaj sun reina. Sé yun'unj mmij huīnj mánj. Nị nitaj ạman gạcōj, guị'yaj sayun mánj." Hué daj ataj unj niman unj.

8 Xi'í daj nị urin güi gạ'na' ni sayun guịran' unj. Nị gạhui' nico ni sij chruhua xuman' huin unj. Nị gạco ni sij nej. Nị gạchin xi'nạ riqui ni sij nej. Nị gạca ni sij rian yan'ạn nej. Daj si nucuaj nịn' ruhua Yan'anj huin Señor. Nị Yan'anj huin si nạgui'yaj yya si-gạquin' ni sij. —Daj gataj nanẹ 'nạ' xata' daj.

9 Nị ngaa guịni'i ni rey mạn chruhua xungüị ahui gatse' aca xuman' daj, nị ducu gạco ni sij. Nị gạnani ruhua ni sij. Daj si dạj rún' 'yaj 'ngọ tsínj ngaa 'yaj squịra' sij ngạ 'ngọ yun'unj xạna, nị hué daj gui'yaj ni rey daj gaquin' ngạ xuman' daj. Nị garasụn ni sij ni rasụn du'ue ngạ ni ngüị mạn chruhua xuman' daj.

10 Nị xi'í si xu'ui' ni rey daj, nị guịniquin' gạn' ni sij guịni'yaj ni sij dạj guịran' xuman' daj sayun. Nị gạtaj ni sij:

—Niqui niman xuman' xxi gụ'naj Babilonia huin xuman' nicaj nico fuerza. Daj si urin hora, nị guisíj castigo guiran' xuman' daj. —Daj gạtaj ni sij.

11 Nị ni tsínj du'uej ni rasụn mạn chruhua xungüị, nị ducu gạco ni sij xi'í xuman' daj. Nị nạni ruhua ni sij xi'í si nitaj ạ 'ngọ ni ngüị guịran rasụn du'uej ni sij.

12 Nị sị gane' gaga' oro ngạ gaga' plata nej, yej niạ' nej, yej huin perla ngạ atsij sạ' gụ'naj lino nej, atsij jnitaj ngạ atsij gụ'naj seda nej, atsij mare; ngạ daran' chrun guin' dạj nej, ni rasụn ri ni sij huin cúj gụ'naj márfil nej, ni rasụn ri ni sij huin chrun niạ' nej, gaga' mmíj ngạ gaga' hierro nej, yej gụ'naj mármol

13 ngạ canela nej, especia guin' dạj nej, siquíj nej, mirra ngạ olíbano nej, nnee vino ngạ gasiti nej, chru sạ' huin harina nej, strigo ngạ xucu nej, xachij nej, guayo nej, carreta nej, tsínj 'yaj sun yụn huin niman ni ngüị nej.

14 Nị gạtaj ni sij rian ni tsínj mạn xuman' daj:

—Nị garan' ruhua ni é rẹ' ngạ ni chruj niạ' ayu chrạ chrun. Sanị yyạj nị nitaj si nicaj ni é rẹ' xạ ni é rẹ' ni rasụn sạ' da mánj. Daj si nịganj guere' ni rasụn du'ue ngạ daran' ni rasụn sạ'. Nị nitaj ạman guịri' ni é rẹ' ni rasụn da gạ mánj. —Daj gataj ni sij.

15 Nị ni tsínj du'uej ni rasụn, nị gahuin xuru'ue ni sij, gui'yaj xuman' daj. Nị xi'í si xu'ui' ni sij, nị guịniquin' gạn' ni sij guịni'yaj ni sij dạj guịran' xuman' daj sayun. Nị gạco ni sij. Nị gạnani ruhua ni sij nej.

16 Nị gạtaj ni sij:

—Niqui niman xuman' xxi daj. Daj si dạj rún' hua 'ngọ yun'unj xạna ngaa nụn unj atsij lino sạ' ngạ atsij jnitaj nej, atsij mare ngạ gaga' oro nej, yej niạ' ngạ yej perla nej, nị hué daj hua xuman' xxi daj.

17 Sanị urin hora nị guere' daran' ni rasụn du'ue daj. —Daj gạtaj ni sij.

Nị guiniquin' gạn' daran' ni tsínj duguáj rịọ achéj rian nnee ngạ daran' ni tsínj achéj ngạ rịọ nej, ni tsínj 'yaj sun chruhua ni rịọ nej.

18 Nị ngaa guini'i ni sij gahui gatse' aca xuman' daj, nị gaguáj ni sij. Nị gataj ni sij:

—Nị ụn xuman' huin achij dạj rún' huin achij xuman' nan, ruhua á rẹ' únj. —Daj gạtaj ni sij.

19 Ngaa nị guida'a ni sij yo'ój yaj gara ni sij chrạ ni sij. Nị gaco ni sij. Nị ducu ganani ruhua ni sij. Nị gaguáj ni sij gataj ni sij:

—Niqui niman xuman' xxi daj. Nị gahuin xuru'ue daran' ni tsínj nicaj rịọ achéj rian nnee. Nị gahuin xuru'ue ni sij, gui'yaj san'anj mán xuman' xxi daj. Sanị urin hora, nị guere' daran'anj.

20 Nị gạhuin niạ' ruhua á rẹ' si mán xata'. Nị gạhuin niạ' ruhua á rẹ' huin ín rẹ' ni ngüị hua sạ' rian Yan'anj nej, ni tsínj nata' si-nụguan' Jesús rian ni ngüị nej, ni tsínj ga'mi si-nụguan' Yan'anj rian ni ngüị nej. Daj si gui'yaj Yan'anj castigo xuman' daj xi'í gaquin' gui'yaj ni sij rian án rẹ'. —Daj gataj ni sij.

21 Ngaa nị nachi nicaj 'ngọ ángel nucuaj 'ngọ yej xxi rún' hua tọ xạchij huaj. Nị

dugüéj ángel daj chruhua nnee yan'anj.
Ngaa nḭ gataj ángel daj:
—Hué daj guḭran' guę rę' huín rę' xuman' xxi Babilonia. Nḭ nitaj ąman gu̱rugüi' rę' guḭni'i ni ngüḭ gą mánj.
22 Nḭ xuman' daj nitaj ąman guḭxinga' gu̱nun ni ngüḭ gąra ni sij yán'anj nu̱n ga'ḭ ya'ą ngą ni tsínj aráj rią nej, ni tsínj a'yanj trompeta nej. Nḭ, nḭ ą 'ngo̱ ni tsínj sḭ gui'yaj sun si-sun ni sij. Nḭ sḭ gunun ni ngüḭ guḭxinga' ngaa duguáj ni sij molino chruhua xuman' da gą mánj.
23 Nḭ nitaj ąman guḭxiguin yan'ąn xuman' da gą mánj. Nḭ sḭ gunun ni ngüḭ gą'mi tsínj xącaj yun'unj xąna ngą nuguan' gą'mi yun'unj xąna xącaj nicą daj. Daj si huin achij ni tsínj du'uej ni rasu̱n mąn xuman' daj scanij ni tsínj mąn chruhua xungüḭ nan. Nḭ digya' yun'unj ni é rę' daran' ni ngüḭ mąn chruhua xungüḭ ngaa gui'yaj stu'uaj a ni é rę'.
24 Nḭ xuman' daj da'ui gaquin' xi'í si-tun man'an ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj ngą si-tun man'an ni tsínj hua są' rian Yan'anj nej, si-tun daran' ni ngüḭ gahui' chruhua xungüḭ, gui'yaj ni sij. —Daj gataj ángel daj rian xuman' xxi gu̱'naj Babilonia.

19

Alabanzas en el cielo

1 Ngaa guisíj nḭ gunūnj 'ngo̱ nanę nucuaj ga'mi nico nḭn' ruhua ni ngüḭ xata'. Nḭ gataj ni sij:
Aleluya. Dan'anj né' huin si nacaj né'.
Nḭ ruhuaj si guḭnun yan'anj né' rian Yan'anj.
Nḭ ruhuaj si gą'mi są' né' rian Yan'anj.
Nḭ nḭn' ruhua nicaj Dan'anj né' fuerza.
2 Daj si urin nuguan' xąnga' ngą urin nuguan' nḭca a'mi Yan'anj ngaa nągui'yaj yya si-gąquin' ni ngüḭ.
Nḭ gui'yaj Yan'anj castigo yun'unj xąna huin achij gui'yaj squḭra' daj.
Daj si gahuin quij ni ngüḭ mąn chruhua xungüḭ, gui'yaj unj ngą chrej quij digyán unj rian ni sij.
Nḭ gui'yaj Yan'anj castigo yun'unj xąna daj xi'í si dagahui' unj ni ngüḭ nico' Yan'anj.
Daj gataj ni ngüḭ daj.
3 Ngaa nḭ gataj ru̱hua' yún ni sij:
—Aleluya. Nḭganj ahui gatse' xuman' daj huin yun'unj xąna gui'yaj squḭra'. —Daj gataj ni sij.
4 Ngaa nḭ ganiquin' ráj dącoj ico̱ gąn'anj ni tsínj huin achij rian yo'ój ngą gąn'anj ni xucu hua nḭ'na'. Nḭ ga'mi są' ni sij rian Yan'anj nne rian chrun xila są'. Nḭ gataj ni sij:
—Amén. Aleluya. —Daj gataj ni sij.
5 Ngaa nḭ gunūnj ga'mi 'ngo̱ nanę rian nne chrun xila są' daj. Nḭ gataj nanę daj:
Gą'mi są' á rę' rian Dan'anj né' huin ín rę' tsínj 'yaj sun rian Yan'anj.
Nḭ nu̱n yan'anj án rę' rian Yan'anj nej.
Nḭ nitaj si gąhuin sisḭ huin achij ni é rę', asḭ nitaj si huin achij ni é rę'.
Daj gataj nanę daj.
6 Ngaa nḭ dąj rún' huin ngaa a'mi ga'ḭ nḭn' ruhua ni ngüḭ, nḭ hué daj gunūnj. Nḭ dąj rún' huin rian nico' nico nnee rian huej, nḭ hué daj gahuin garḭn gunūnj. Nḭ dąj rún' huin ngaa ducu gaguáj du'ui, nḭ hué daj gahuin garḭn gunūnj nej. Nḭ gataj ni ngüḭ daj:
Aleluya.
Daj si nucuaj nḭn' ruhua Señor huin Dan'anj né'.
Nḭ nicaj sun Señor rian daran'anj.
7 Hué dan nḭ gąhuin nią' ruhua né'.
Nḭ gą'mi są' né' rian Señor huin Yan'anj.
Daj si 'ną' guḭsij hora gąhuin gui'yanj xącaj xachij 'nḭj yun'unj xąna gąhuin nicą sij.
8 Nḭ ga'ui' Yan'anj sisḭ gu̱nun unj atsij du'ue huin lino są'.
Nḭ ran rian atsij są' daj.
Nḭ atsij du'ue daj huin si są' gui'yaj ni ngüḭ hua są' rian Yan'anj.
Daj gataj ni sij.

La cena de las bodas del Cordero

9 Ngaa nḭ gataj ángel daj gunūnj:
—Gąrun rę' nuguan' nan rian yanj: "Hua 'ueé rian ni ngüḭ gąquinj Yan'anj gąn'anj rian gąhuin gui'yanj nąra'a xachij 'nḭj." Hué daj gąrun rę'. —Gataj ángel daj.
Nḭ gataj ru̱hua' yún ángel daj:
—Nan huin nuguan' xąnga' 'ną' rian man'an Yan'anj. —Daj gataj ángel daj gunūnj.
10 Ngaa nḭ ganiquin' ráj dacō rian ángel sisḭ guḭnun yan'ān ángel daj. Sanḭ gataj ángel daj gunūnj:
—Sḭ gui'yáj rę' da mánj. Daj si huēj 'yaj sun rian Yan'anj ngą rę' ngą ni jnánj rę' huin ni sij ni tsínj hua nḭca ruhua ngą nuguan' ga'mi Jesús. Guḭnicó' rę' urin Yan'anj xąnga'. Daj si ni nuguan' ga'mi Jesús huin ni nuguan' gunun ni tsínj ga'mi si-nu̱guan' Yan'anj. —Daj gataj ángel daj.

El jinete del caballo blanco

11 Ngaa nḭ guini'īnj sisḭ naxi'nij xata'. Nḭ gurugüi' 'ngo̱ guayo gątsi. Nḭ tsínj tąj guayo daj gu̱'naj sí' tsínj hua nḭca ruhua. Nḭ hué daj gu̱'naj sí' tsínj xąnga' nej. Nḭ 'yaj nḭca sij ngaa 'yaj yya sij si-gąquin' ni ngüḭ. Nḭ 'yaj nḭca sij ngaa unun' sij nej.
12 Nḭ dąj rún' xiguḭn yan'ąn, nḭ hué daj xiguḭn rundij rian sij. Nḭ nu̱n chrą sij ga'ḭ corona. Nḭ hua nḭca si-xugüi sij chrą sij. Sanḭ urin man'an sij ni'i dąj gu̱'naj sij.

13 Nị nụn sij 'ngọ atsij gane tun. Nị si-
xugüi sij huin: SI-NUGUAN' YAN'ANJ.
14 Nị nico' ni snado mán xata' rụcu sij.
Nị nụn ni sí' atsij gạtsi hua sạ' gụ'naj lino.
Nị tạj ni sí' guayo gạtsi nico' ni sí' rucú sij.
15 Nị nụn 'ngọ espada huạ chruhua du'ua
sij. Nị guịran' xị'i ni ngüị mạn chruhua
ni xungüị, guị'yaj sij ngạ espada daj. Nị
guịnicaj sun sij ngạ chrun ni'í huin gaga'
hierro. Nị dạj rún' 'yaj 'ngọ tsínj ngaa
rún sij uva sisị dạgaman' nnee uva daj,
nị hué daj guị'yaj sij castigo ni ngüị ngaa
nạgui'yaj yya sij si-gạquin' ni ngüị. Daj si
nịn' ruhua ga'man ruhua Yan'anj ngạ xi'í
si-gạquin' ni sij. Nị Yan'anj huin nucuaj
nịn' ruhua.
16 Nị nụn si-xugüi sij rian si-gan' sij ngạ
rian da'mạn sij. Nị si-xugüi sij huin: REY
RIAN NI REY NGẠ SENOR RIAN NI SENOR.
17 Ngaa nị guini'īnj 'ngọ ángel niquin'
dani rian güi. Nị gaguáj nucuaj ángel daj.
Nị gataj ángel rian daran' xataj huéj xata':
—Nạhuin yu' ni é rẹ' xạ nico ni é rẹ' rian
gạhuin gui'yanj guị'yaj Yan'anj.
18 Ngaa nị xạ ni é rẹ' si-nneẹ ni rey ngạ si-
nneẹ ni capitán nej, si-nneẹ ni tsínj nucuaj
ngạ si-nneẹ ni guayo nej, si-nneẹ ni tsínj tạj
guayo ngạ si-nneẹ daran' ni tsínj nun 'yaj
sun yụn rian xuru'ue ngạ ni tsínj 'yaj sun
yụn rian xuru'ue nej, ni tsínj huin achij
ngạ ni tsínj nitaj si huin achij nej. —Daj
gataj ángel daj.
19 Ngaa nị guini'īnj xucu huee daj ngạ
ni rey mạn chruhua xungüị ngạ ni snado
nico' ni rey daj. Nị nahuin yu' ni sij sisị
gụnun' ni sij ngạ tsínj tạj guayo gạtsi daj
ngạ ni snado nico' rucú sí'.
20 Nị guida'a tsínj tạj guayo ngạ si-snado
sij xucu huee daj ngạ tsínj ga'mi nuguan'
digya' yun'unj. Nị hué sí' huin tsínj gui'yaj
sun nico rian xucu huee daj. Nị xi'í daj
digya' yun'unj sij ni tsínj ga'uej ruhua
guịnun si-da'nga' xucu daj man'an ni sí'.
Nị guinun yan'anj ni sí' yan'anj gui'yaj ra'a
ni ngüị huin 'ngọ da'nga' du'ua xucu daj.
Nị hua nị'na' xucu huee ngạ tsínj digya'
yun'unj daj dugüéj ni sij chruhua nnee
yan'anj rian aca yan'ạn ngạ yo'ój sufre.
21 Nị espada nụn du'ua tsínj tạj guayo
gạtsi daj gui'yaj sisị gahui' ni tsínj gunánj
huin ni tsínj nico' rụcu nụngüej sí'. Nị
guiri' nico ni xataj xa xuj si-nneẹ ni tsínj
gahui' daj.

20

Los mil años

1 Ngaa nị guini'īnj 'nạ' guinij 'ngọ ángel
xata'. Nị nicaj ángel daj 'ngọ rian gaga'
llave na'nij du'uj yu'uj gunụn nịn' ruhua.
Nị nicaj ángel daj 'ngọ cadena xxi nej.
2 Nị guida'a ángel daj xucu xucuáj huin
xucuáj gane asjj ná. Nị xucuáj daj huin
sichre. Nị Satanás gụ'naj sí'. Ngaa nị numij
ángel daj 'ngọ mí yo' Satanás.
3 Ngaa nị dugüéj ángel daj Satanás
chruhua yu'uj gunụn nịn' ruhua daj. Nị
naránj ángel daj rian yu'uj. Nị garun
ángel daj sello du'ua yu'uj sisị sị gahui
Satanás. Ngaa nị sị digya' yun'unj sichre
Satanás ni ngüị mạn chruhua xungüị da
guịsij mí yo' daj. Hué dan nị ngaa guịsij
mí yo' daj, nị gạhuin ní'nij rian sichre dọj
aj.
4 Hué dan nị guini'īnj ni chrun xila sạ'.
Nị rian ni chrun xila daj nne ni tsínj
hua ga'nin' Yan'anj sun rian ni sij sisị
nạgui'yaj yya ni sij ngạ si-gạquin' ni ngüị.
Nị guini'īnj ni tsínj gahui' ngaa ga'nin'
ni sij chrạ ni sí' xi'í si ga'mi ni sí' si-
nụguan' Jesús ngạ si-nụguan' Yan'anj. Nị
nun guinico' ni tsínj daj xucu huee ngạ
xucu gui'yaj ra'a ni sij huin 'ngọ da'nga'
du'ua xucu daj. Daj si nun ga'uej ruhua ni
sij sisị guịnun si-da'nga' xuj yo ni sij ngạ
ra'a ni sij. Nị ganá'nij ni sij guịman ni sij
mí yo'. Nị gahuin achij ni sij ngạ Cristo.
5 Sanị ango ni níman, nị nun gạna'nij ni
sij da guisíj mí yo'. Nị hué nan huin ngaa
ganá'nij sini ni ngüị scanij ni níman.
6 Nị hua 'ueé rian ni ngüị gạna'nij sini
daj. Nị hua sạ' niman ni sij rian Yan'anj.
Nị sị gahui' ni sij ngaa guịsij huịj gạhui' ni
ngüị. Sanị gạhuin ni sij chrej rian Yan'anj
ngạ rian Cristo. Nị guịnicaj sun ni sij
gahuin achij ni sij mí yo' ngạ Cristo.
7 Ngaa guịsij mí yo' daj, nị nạchi sichre
Satanás chruhua ducuagạ'.
8 Ngaa nị gạhui sichre dịgya' yun'unj sij
ni ngüị mạn nịn' gạchra' chruhua xungüị.
Nị hué daj dịgya' yun'unj sichre ni tsínj
mạn 'ngọ yu'uj gụ'naj Gog ngạ yu'uj gụ'naj
Magog. Nị nạhuin yu' ni snado sisị gụnun'
ni sij, guị'yaj sichre Satanás. Nị dạj rún'
mán nico ni yo'ój chru du'ua nnee yan'anj,
nị hué daj nico ni snado daj.
9 Nị da' gara da'aj xungüị gui'yaj ni sij
ngaa gahui ni sij gan'anj ni sij. Nị ganicạj
ni sij rucú xuman' mạn ni ngüị hua sạ' rian
Yan'anj huin xuman' 'ị ruhua Yan'anj. Sanị
gayu yan'ạn xata', gui'yaj Yan'anj. Nị gaca
ni sij, gui'yaj yan'ạn daj.
10 Nị sichre digya' yun'unj ni sij, sanị
dugüéj Yan'anj sichre daj chruhua nnee
yan'anj rian aca yan'ạn ngạ yo'ój sufre. Nị
yu'uj daj nụn xucu huee ngạ tsínj digya'
yun'unj ni ngüị nej. Ngaa nị nugüi nịgan'
guịran' ni sij nico sayun. Nị nitaj ạman
guina'aj yan'ạn daj.

El juicio ante el gran trono blanco

11 Hué dan nị guini'īnj 'ngọ chrun xila
xxi sạ' gạtsi. Nị guini'īnj si nne rian chrun

xila daj. Nị gunánj xata' ngạ xungüị rian si nne chrun xila sạ' daj. Nị nun nari' nụngüe rian guịniquin' nụngüe.
12 Nị guini'īnj ni níman huin achij ngạ ni níman nitaj si huin achij. Nị niquin' ni sij rian chrun xila sạ' rian nne Yan'anj. Ngaa nị naxi'nij ni si mán xata' rian ni yanj libro. Nị naxi'nij ni sij rian ango libro huin libro tạj si-xugüi ni ngüị gạne nịganj ngạ Yan'anj. Nị dạj rún' hua nịca rian ni libro daj si gui'yaj ni ngüị ngaa hua nị'na' ni sij, nị hué daj nagui'yaj yya Yan'anj ngạ si-gạquin' ni sij.
13 Ngaa nị naga'ui' nnee yan'anj ni tsínj gahui' mạn chruhua nnee yan'anj daj. Nị ga'nạ' ni níman gahui' rian mạn ni níman. Nị nagui'yaj yya Yan'anj ngạ si-gạquin' ni sij dạj rún' gui'yaj ni sij.
14 Nị dugüéj Yan'anj yu'uj rian achin' ni níman chruhua nnee yan'anj huin rian aca yan'ạn. Nị sị gahui' ni ngüị gạ mánj. Nị rian aca yan'ạn daj huin si guịsij huịj gạhui' ni ngüị.
15 Nị yu'uj daj dugüéj Yan'anj ni ngüị nitaj si tạj nịca si-xugüi rian libro tạj si-xugüi ni ngüị gạne nịganj ngạ Yan'anj.

21

Cielo nuevo y tierra nueva

1 Hué dan nị guini'īnj hua nạca xata' ngạ yo'ój. Daj si hua ganahuij xata' ngạ yo'ój hua acuan'. Nị hué daj ganahuij nnee yan'anj nej.
2 Huēj huin Juan. Nị guini'īnj 'nạ' guinij xuman' hua sạ' rian Yan'anj huin xuman' Jerusalén nạca. Nị dạj rún' nagui'yaj sạ' 'ngọ yun'unj xạna man'an unj ngaa xạcaj unj 'ngọ tsínj, nị hué daj hua xuman' daj.
3 Nị gunūnj 'ngọ nanẹ nucuaj ga'mi xata'. Nị gataj nanẹ daj:
—Nne ducuá Yan'anj scanij ni ngüị acuan'. Nị Yan'anj huin si gạne ngạ ni sij. Nị gạhuin ni sij ni ngüị nico' Yan'anj. Nị hué man'an Yan'anj gạne nụguan'an ngạ ni sij.
4 Nị nạru'ui Yan'anj daran' nnee nico' rian ni sij. Nị sị gahui' ni sij gạ mánj. Nị sị gaco ni sij nej. Nị sị nani ruhua ni sij. Nị sị ga'ngaj ni sij. Daj si hua ganahuij daran' rasụn gachin asịj sini. —Daj gataj nanẹ daj.
5 Ngaa nị gataj si nne rian chrun xila sạ' daj:
—Nị'yaj á rẹ'. Huēj guị'yaj nạca daran' ni rasụn. —Daj gataj-á'.
Nị gataj rụhua' yún-ún' gunūnj:
—Gạrun rẹ' nuguan' nan rian yanj. Daj si nuguan' nan huin nuguan' xạnga' yya. —Daj gataj si nne rian chrun xila sạ' daj.
6 Ngaa síj nị gataj-á':
—Guisíj ganahui. Huēj huin tsínj gụ'naj Alfa ngạ Omega. Daj si Alfa huin letra gaxị'i asịj sini yạn. Nị Omega huin letra nico' da nẹ' rụcu. Nị huēj huin tsínj niquin' asịj sini. Nị huēj huin si guịniquin' nịganj nịn'. Sisị nạgo'o 'ngọ tsínj daj nnee, nị gạ'ui' yūnj gọ'o sij rian ahui nnee guị'yaj si gạne nịganj sij.
7 Nị tsínj guị'yaj gana rian nuguan' quij, nị nạhuin ra'a sij daran' rasụn nan. Nị gạhuin Dan'anj sij man'ānj. Nị gạhuin da'nī sij.
8 Sanị rian aca yan'ạn ngạ yo'ój sufre gạn'anj ni tsínj xu'ui' ngạ ni tsínj nun xụman ruhua nị'yaj man'ānj nej, tsínj 'yaj quij nej, ni tsínj dagahui' níman ngạ ni tsínj 'yaj stu'uaj nej, ni tsínj nico' yan'anj 'yaj ra'a ni sij ngạ daran' ni tsínj a'mi yyạ nej. Nị rian aca yan'ạn daj huin si guisíj huịj gạhui' ni ngüị. —Daj gataj si nne rian chrun xila sạ' daj.

La nueva Jerusalén

9 Ngaa nị ga'nạ' 'ngọ ni ichij ángel nicaj ichij vaso huin ni vaso ara ichij ni sayun guịran' ni ngüị ngaa ruhua gạnahuij xungüị. Nị gataj ángel daj gunūnj:
—Gạhua' rẹ' nan, nị dịgyānj rián rẹ' dạj hua yun'unj xạna xạcaj tsínj huin xachij 'nịj guịni'í rẹ'. Nị gạhuin nicạ sij unj. —Daj gataj ángel daj gunūnj.
10 Ngaa nị nicaj ángel nimānj gan'ān chrạ 'ngọ quij xạcan xxi. Nị digyán ángel daj xuman' sạ' xxi huin Jerusalén riānj. Nị xata' 'nạ' guinij xuman' Jerusalén rian Yan'anj.
11 Nị ran xuman' daj dạj rún' ran rian nne Yan'anj. Nị xiguịn sạ' xuman' daj dạj rún' xiguịn sạ' 'ngọ yej du'ue nico. Nị dạj rún' hua 'ngọ yej gụ'naj jaspe hua yej. Nị dạj rún' xiguịn pidrio sạ' 'yaj güi, nị hué daj hua xuman' daj.
12 Nị niquin' 'ngọ xingá yej xxi xạcan anicạj du'ua xuman' daj. Nị hua xụhuij rian xingá yej daj. Nị da' gọ'ngo rian xingá yej niquin' 'ngọ ángel. Nị hua nịca nụn si-xugüi xụhuij xi'nin' huin ni da'níj Israel rian gọ'ngo rian xingá yej.
13 Nị tạj huạ'nij rian xingá yej nẹ' rian síj güi. Nị tạj ya'nij rian xingá yej nẹ' chrej norte. Nị tạj ya'nij rian xingá yej nẹ' sur. Nị tạj ya'nij rian xingá yej nẹ' rian atúj güi nej.
14 Nị ngaj xụhuij yej xxi xi'í xingá yej daj. Nị rian ni yej daj, nị hua nịca si-xugüi xụhuij ni tsínj huin apóstol huin ni tsínj ga'mi si-nụguan' xachij 'nịj huin Jesucristo.
15 Nị nicaj ángel ga'mi ngāj daj 'ngọ rianj huin oro sisị guịriun ángel xuman' daj ngạ ni rian xingá yej nej, xingá yej nej.
16 Nị uyan gara' anin' gạn'anj squina xuman' daj. Nị guiriun ángel xuman' daj ngạ rianj. Nị huịj mí táj yahuij ciento

kilómetro huin rian gara' ngą rian chre'.
Nį hué daj huin güenda xącanj nej.
17 Ngaa nį guiriun ángel daj xingá yej.
Nį guisíj 'ngǫ ciento táj yahuij xia gąn'anj
dane nicaj xingá yej daj. Nį dąj rún' riún'
ngą dane', nį hué daj gui'yaj ángel daj.
18 Nį xingá yej daj huin yej gu̱'naj jaspe.
Nį nįnanj oro huin xuman' daj. Nį rún' hua
pidrio acą hua oro daj.
19 Nį nią' hua ni yej ngaj daqui xingá yej
ngą daran' rian yej du'ue. Nį ngǫj huin
yej gu̱'naj jaspe. Nį huį huin yej zafiro. Nį
huą'ni huin yej ágata. Nį gąn'an huin yej
esmeralda.
20 Nį ụn'unj huin yej ónice. Nį huątanj
huin yej gu̱'naj cornalina. Nį ichij huin
yej crisólito. Nį tụnj huin berilo. Nį ụn
huin yej topacio. Nį chi' huin yej gu̱'naj
crisopraso. Nį xąn huin yej gu̱'naj jacinto.
Nį guisíj xu̱huij huin yej gu̱'naj amatista.
21 Nį xu̱huij rian xingá yej daj huin
xu̱huij yej gu̱'naj perla. Nį da gǫ'ngo rian
xingá yej daj huin 'ngǫ yej perla. Nį cayu
huin achij huin xuman' daj, nį nįnanj oro
huin. Nį dąj rún' ran pidrio, nį hué daj hua
oro daj.
22 Nį ą 'ngǫ nuhui nun guini'īnj xuman'
daj. Daj si Señor huin Yan'anj nucuaj nįn'
ruhua huin nuhui daj ngą xachij 'nįj huin
Jesucristo.
23 Nį chruhua xuman' daj, nį nitaj si
ruhuaj sisį guįxiguin güi ngą yahuį mánj.
Daj si hué man'an Yan'anj xiguįn chruhua
xuman' daj. Nį xachij 'nįj huin yan'ąn
xiguįn nej.
24 Nį guįxiguin gąche ni ngüį mąn
chruhua xungüį, guį'yaj yan'ąn xiguįn
chruhua xuman' daj huin ni ngüį ganani,
gui'yaj Yan'anj. Nį nąga'ui' ni rey mąn
chruhua xungüį ni rasụn są' ngą ni
nuguan' są' rian xuman' daj.
25 Nį nitaj ąman naránj ni rian xingá yej
nę' gunı́'yanj. Daj si nitaj si guįni xuman'
daj gą mánj.
26 Nį nįcaj ni ngüį mąn chruhua xungüį
ni rasụn są' ngą ni nuguan' są' gąn'anj jna
ni sij chruhua xuman' daj.
27 Nį ą 'ngǫ rasụn quij sį gatuj xuman'
daj. Nį sį gatuj ni ngüį 'yaj quij ngą ni ngüį
a'mi yyą chruhua xuman' daj. Sanį maan
si gątu ni ngüį tąj nįca si-xugüi rian si-libro
xachij 'nįj huin libro tąj si-xugüi ni ngüį
gąne nįganj ngą Yan'anj.

22

1 Ngaa nį digyán ángel daj 'ngǫ xinéj
nnee hua są' riānj. Nį nnee daj 'yaj si gąne
nįganj ni ngüį ngą Yan'anj. Nį ran nnee daj
dąj rún' ran pidrio są'. Nį ahui nnee daj
rian chrun xila są' rian nne Yan'anj ngą
xachij 'nįj.
2 Nį dani cayu xąchij tąj chruhua xuman'
daj niquin' chrun 'yaj si gąne nįganj ni
ngüį ngą Yan'anj. Nį niquin' chrun da
gǫ'ngo du'ua xinéj nnee daj. Nį da yahuį,
nį ayu gǫ'ngo rian chruj. Nį huin ruhuaj
gata sisį guisíj xu̱huij rian chruj gąyu chrą
chrun daj guisíj 'ngǫ yo'. Nį nı́'yanj coj
ra'a chrun daj sisį gąnahuin ni ngüį mąn
chruhua xungüį.
3 Nį nitaj nuguan' quij gą chruhua xu-
man' da gą mánj. Nį niquin' chrun xila
są' rian nne Yan'anj ngą xachij 'nįj xuman'
daj. Ni tsínj 'yaj sun rian Yan'anj, nį guį'yaj
sun ni sij rian Yan'anj.
4 Nį guįni'i ni sij rian man'an Yan'anj. Nį
guįnun si-xugüi Yan'anj yo ni sij.
5 Nį sį guinį xuman' daj. Nį nitaj si
ruhuaj sisį guįxiguin yan'ąn xuman' daj.
Nį nitaj si ruhuaj sisį guįxiguin, guį'yaj güi.
Daj si guįxiguin rian ni sij, guį'yaj Yan'anj
huin Señor. Nį nįganj nįn' guįnicaj sun ni
sij ngą Yan'anj.

La venida de Cristo está cerca

6 Ngaa nį gataj ángel daj gunūnj:
—Ni nuguan' nan huin nuguan' xąnga'
yya. Nį hué Señor huin Yan'anj huin achij
niman ni tsínj a'mi si-nu̱guan' Yan'anj.
Nį ga'níj Yan'anj ángel ga'ną' sisį dįgyán
ángel daj dąj gąhuin rá'yanj rian ni tsínj
'yaj sun rian Yan'anj. —Daj gataj ángel daj.
7 Hue dan nį:
—Rá'yanj guįsī rian mąn án rę'. —Daj
gataj Jesucristo gunun né'.
Nį hua 'ueé rian tsínj unun są' ni
nuguan' nun rian yanj libro nan huin
nuguan' ataj snan'anj dąj gąhuin ngą ni
ngüį.
8 Huēj huin Juan. Nį gunūnj ni nuguan'
nan. Nį guini'īnj ni rasụn nan. Nį
ngaa guisíj gunūnj, nį guini'īnj, ngaa nį
ganiquin' ráj dacō rian ángel digyán ni
rasụn daj riānj sisį gą'mi są'āj rian ángel
daj.
9 Sanį gataj ángel daj gunūnj:
—Sį gui'yáj rę' daj si huēj huin si 'yaj
sun rian Yan'anj ngą rę' ngą ni jnánj rę'
huin ni tsínj a'mi si-nu̱guan' Yan'anj ngą ni
tsínj dagahuin si ataj ni nuguan' 'ną' rian
libro nan. Gą'mi są' rę' rian urin man'an
Yan'anj. —Daj gataj ángel daj.
10 Ngaa nį gataj ru̱hua' yún ángel daj:
—Nį sį garij huį rę' ni nuguan' nụn rian
yanj libro nan huin si-nu̱guan' Yan'anj. Daj
si gąhuin nįchrun' güi gą'na' Jesucristo.
11 Xi'í daj nį tsínj 'yaj gaquin', nį gą gue
guį'yaj gaquin' sij. Nį tsínj ani quij ruhua,
nį gą gue gąni quij ruhua sij. Sanį tsínj 'yaj
nįca, nį gą gue guį'yaj nįca sij. Nį tsínj hua
są' rian Yan'anj, nį gą gue gą są' sij rian
Yan'anj anj. —Daj gataj ángel daj.
12 Hué dan nį gataj Jesucristo:

—Rá'yanj guisī rian mąn án rę'. Ni nicā si nąru'uē rian án rę'. Ngaa ni nąru'uē rian da gǫ'ngo a ni é rę' dąj rún' gui'yaj gǫ'ngo a ni é rę'.
13 Huēj huin tsínj gu'naj Alfa ngą Omega. Daj si Alfa huin letra gaxi'i asij sini yąn. Ni Omega huin letra nico' da rucu. Ni huēj huin tsínj niquin' asij sini yąn. Ni huēj huin tsínj guiniquin' niganj anj.
14 ’Ni hua 'ueé rian ni ngüi naru'ui si-gan' sisi gą'ue xą ni sij chruj ayu chrą chrun 'yaj si gąne niganj ni sij ngą Yan'anj. Ni gą'ue gątu ni sij rian hue' du'ua xuman' daj.
15 Sani nę' chrej xę' guna ni tsínj 'yaj dąj rún' 'yaj ni xuhue ngą ni tsínj 'yaj stu'uaj nej, ni tsínj 'yaj squira' nej, ni tsínj dagahui' níman nej, ni tsínj nico' yan'anj 'yaj ra'a ni sij ngą daran' ni tsínj nią' ruhua gą'mi nuguan' yyą nej.
16 ’Huēj huin Jesús. Ni ga'nī 'ngǫ ángel niquin' riānj ga'ną' nata' ni nuguan' nan rian án rę' huin ín rę' ni ngüi nico' man'ānj mąn gǫ'ngo xuman'. Ni dąj rún' huin 'ngǫ ya'ą siu coj, ni hué daj huīnj rian rey David. Daj si huēj huin da'ni si'ni sí'. Ni dąj rún' huin 'ngǫ yati' stąnga niquin' xiguin ngaa ruhua guerenga', ni hué daj xiguīnj rian xungüi. —Daj gataj Jesús.
17 Hué dan ni ataj Espíritu Santo ngą yun'unj xąna gąhuin nicą Jesucristo:

—Gąhua' rę' aj. —Gataj nungüej-é'.

Ni tsínj unun nuguan' nan, ni gątaj sí':

—Gąhua' rę' aj. —Gątaj sí'.

Tsínj nago'o nnee, ni gą'na' sij. Ni sisi huin ruhua sij, ni gǫ'o yun sij nnee 'yaj si gąne niganj sij ngą Yan'anj.
18 Ni ataj chrūnj rian daran' ni tsínj unun ni nuguan' nun rian yanj libro nan huin si-nuguan' Yan'anj sisi si guta' ni sij chrą ni nuguan' nan mánj. Daj si sisi hué daj gui'yaj ni sij, ngaa ni gą'nij Yan'anj sayun gą'na' rian ni sij dąj rún' hua nica rian libro nan.
19 Ni sisi hua 'ngǫ tsínj ga'nej ni nuguan' nun rian yanj libro nan huin nuguan' ataj dąj gąhuin ni güi gą'na', ngaa ni gą'ne Yan'anj si-xugüi sij rian yanj libro tąj si-xugüi ni ngüi gąne niganj ngą Yan'anj. Ni si ga'ue gątu sij chruhua xuman' hua są' daj dąj rún' hua nica rian libro nan mánj.
20 Hué dan ni gataj Jesucristo huin tsínj a'mi ni nuguan' nan:

—Xąnga' ni rá'yanj guisī rian mąn án rę'. —Daj gataj Jesús.

Ni:

—Amén. Gąhua' rę' Señor Jesús, —ataj né'.
21 Hué dan ni huin ruhuāj sisi Señor Jesús gui'yaj sinduj rian án rę'. Amén.